

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

**CONFINED
TO THE
LIBRARY**

N
178

Line 2

537

Complete Set

904.00

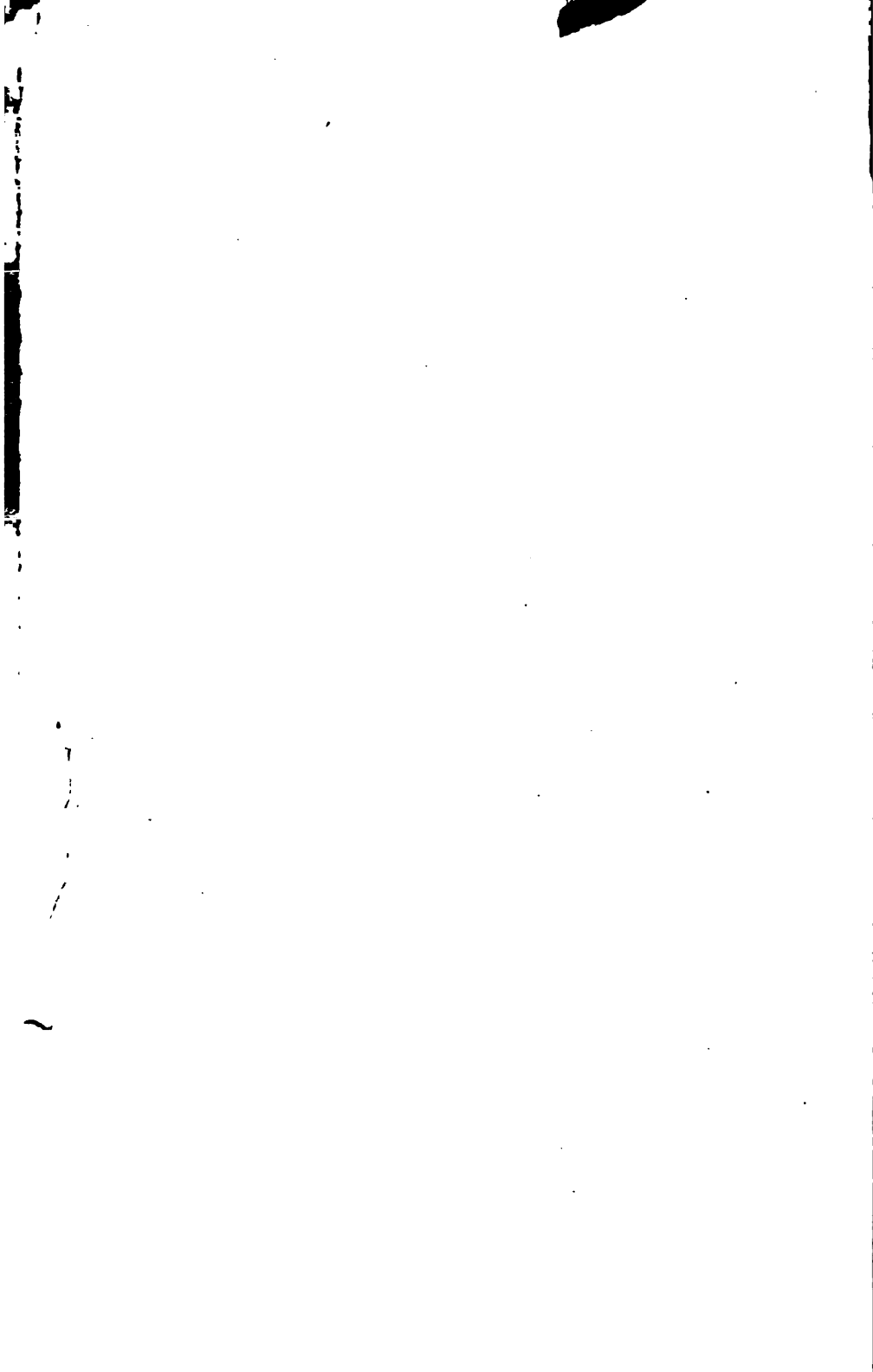
295

0

302970772.

C O R P U S
SCRIPTORUM HISTORIAE
B Y Z A N T I N A E.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F..

I N S T I T U T A,

O P E R A

EIUSDEM NIEBUHRII, IMM. BEKKERI, L. SCHOPENI,
G. DINDORFII ALIORUMQUE PHILOLOGORUM
PARATA.

P A R S I I I.

A G A T H I A S.

B O N N A E
I M P E N S I S E D. W E B E R I
M D C C C X X V I I I.

HAVENFIELD LIBRARY
OF ANCIENT HISTORY
OXFORD

JUL 1934

A G A T H I A E
MYRINAEI
H I S T O R I A R U M
LIBRI QUINQUE

CUM VERSIONE LATINA ET ANNOTATIONIBUS
BON. VULCANII.

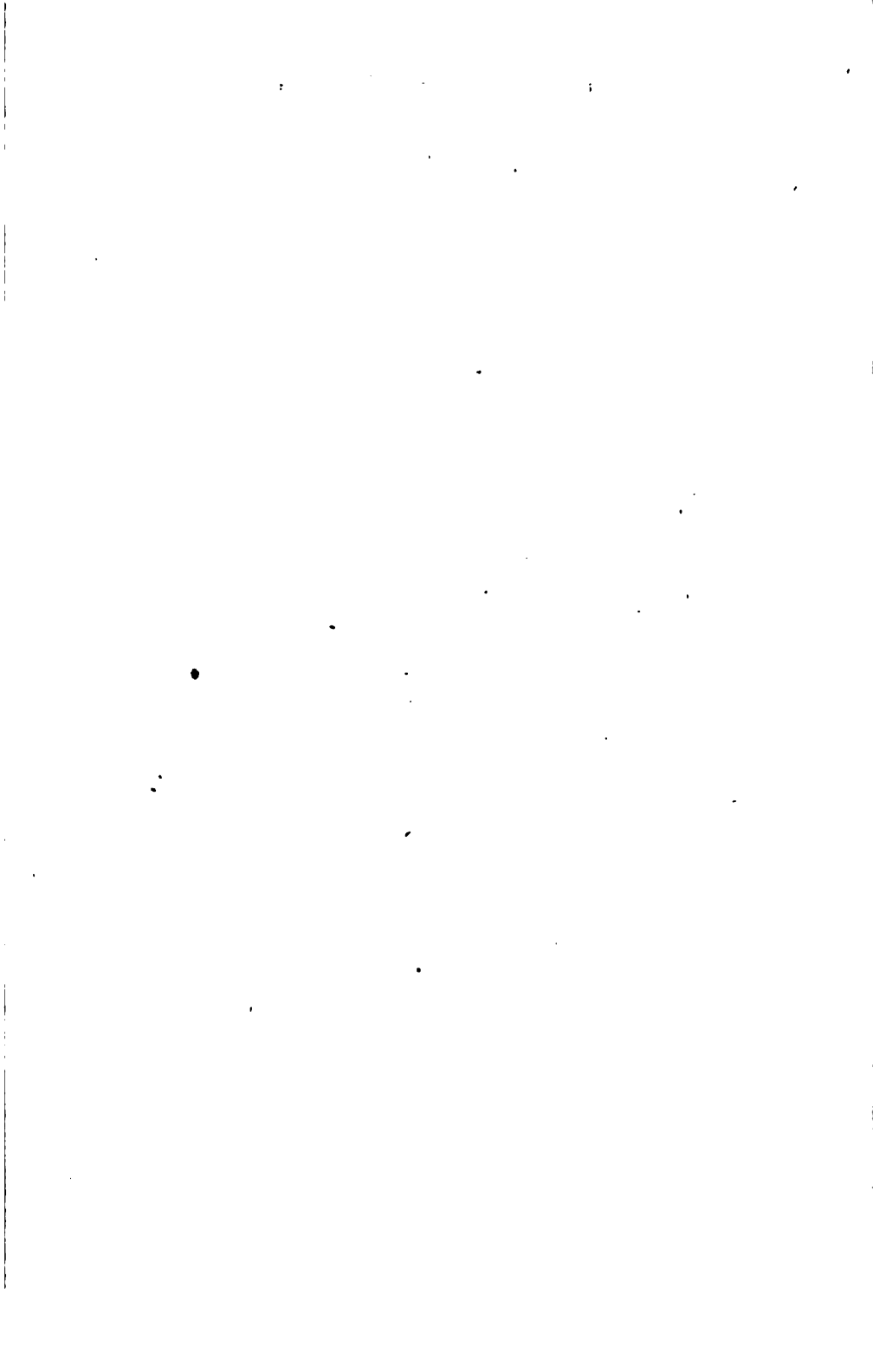
B. G. NIEBUHRIUS C. F.

GRAECA RECENSUIT.

ACCEDUNT

AGATHIAE EPIGRAMMATA.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCXXVIII.

IMMANUELI BEKKERO

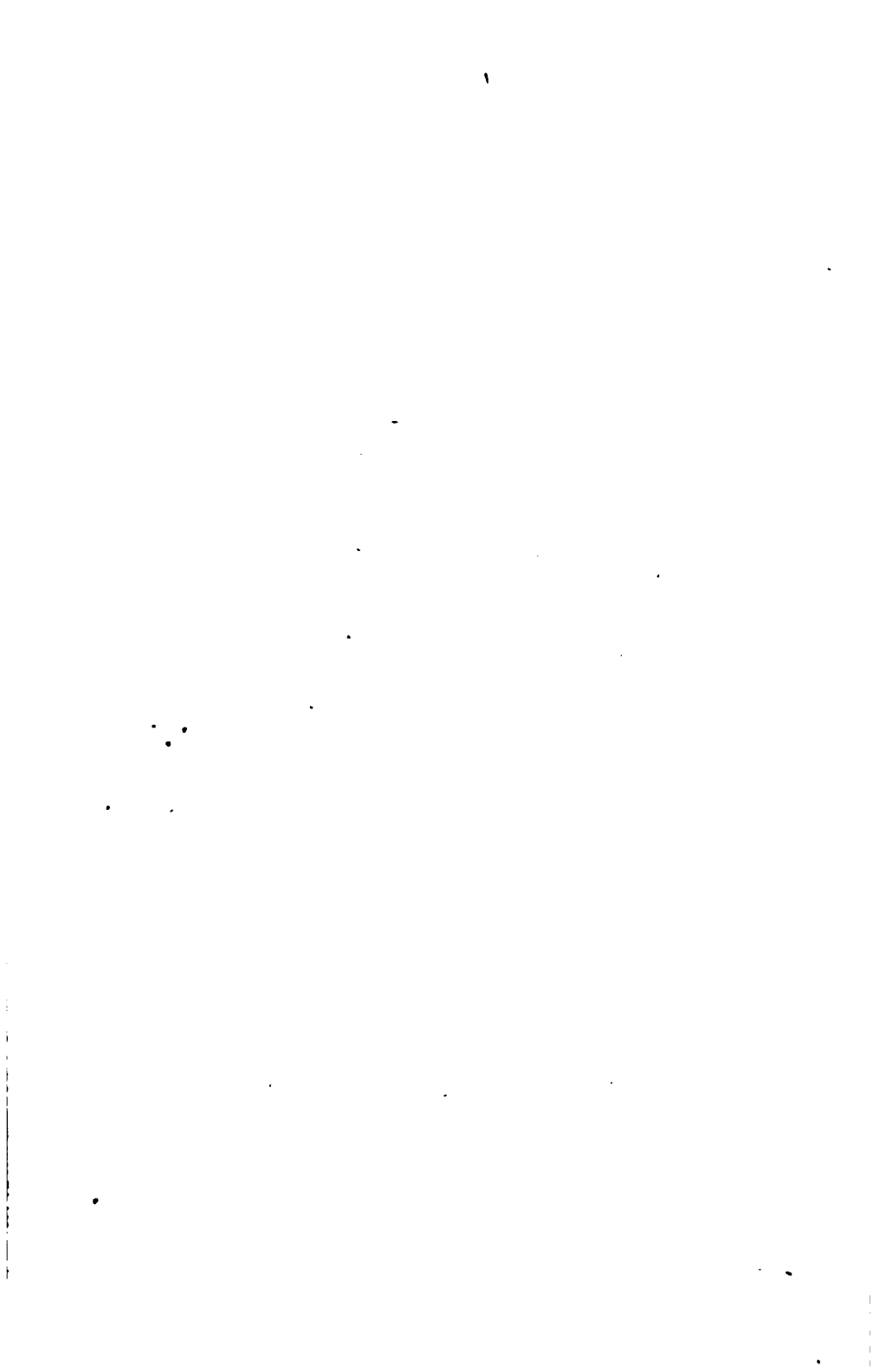
**SUMMO IN RECENSENDIS GRAECORUM
SCRIPTIS ARTIFICI**

UT APUD POSTEROS AMICITIAE MONUMENTUM EXSTET ET

NOVA BYZANTINORUM EDITIO FAUSTO OMINE PRODEAT

HANC AGATHIAE RECENSIONEM DEDICAT

B. G. NIEBUHRIUS.

P R A E F A T I O.

Agathiae historiarum, non magnae molis libri, nunc demum prodire editionem, Bonnensis historicorum Byzantinorum collectionis principium, nemo aequus reprehendet, dummodo compererit quam arduae nobis hoc opus agredientibus obstiterint difficultates. Etenim in oppido, ex cuius prelis typographicis nunquam antea exisset paulo grandior liber graecus, neque typorum compositores in hoc genere satis exercitati aderant, neque correctores sphalmatum usu docti, qui, moderante Schopeno, manumque ultimam operi admovente, satis accurate gnauiterque in hoc labore versarentur. Itaque tardissime progressi sumus. Est tamen quo nos solemur: nam ingenti taedio ac labore hoc certe perfecimus ut nullum paulo grauius relictum sit mendum in graecis, atque in scholiis criticis: nam de versione latina, quam abicere maluissem, ego certe parum fui sollicitus. Reliqua illa quum Schopenus, ab aliis bis correctis, emendasset, ipse quanta potui cura per singulas litteras recognoui. Iam vero in posterum hae aerumnae aut superatae sunt aut certe valde imminutae; invento viro erudito et impigro qui correctioni plagularum totum sese dabit; ita quidem, ut Schopeno nihil amplius curandum remaneat quam quod aliis laboribus obsitus exsequi possit.

Agathiam edendum ab initio mihi ipsi sumpseram: quo tempore de huiusmodi difficultatibus, quales deinde expertus sum, non cogitabam; ac simul, maiore nondum excitata spe, id solum mihi proponebam, ut vulgata editio quatenus coniectura atque ingenio sine libris perfici posset emendaretur; electis plurimis, qui Parisinam editionem foedant, erroribus, temerariisquenovationibus. Legeram librum,

non omnino illepidum, ante multos annos, rerum cognoscendarum causa, eumque memoria repetens mihi persuadebam illa ratione, non excoli quidem atque ornari, verumtamen ita corrigi posse ut, spinis atque sentibus evulsis, satis expeditus evaderet. Erat autem iam tum mihi cognitus atque valde carus *Ioannes Classenus*, Hamburgensis, qui HERMANNI, viri summi, disciplina institutus, huc venerat, ut nos quoque, qui in hac litterarum universitate disciplinas philologicas explicamus, audiret. Hunc ego iuvenem egregium, quem nunc in contubernio atque domestica mea familiaritate vivere gaudeo, rogabam, ut Agathiam attente perlegeret, quaeque ipsi in mentem venirent annotaret: mihi enim opus aggredi, propter negotiorum frequentiam atque adversam qua tunc premebar valetudinem, nondum vacabat. Fecit is quod cupiebam sine mora ac valde sedulo: eiusque schedis acceptis ipse Agathiam accurate evolendum sumpsi: plurima, quae emendatione persanari possent, a Classeno rite perspecta animadverti: quaedam improbavi: non pauca quae ille non attigisset correxi ipse. Qua via ingressus, prioribus libris diligenter excussis, quum eos peius longe quam antea cogitaveram se habere perspicerem, neque ullum ex libris subsidium aderat praeter ea quae, suasu meo, e Suida con-gesserat Classenus, versionem Personae quaerere coepi, quae instar codicis esset. Eam mihi ex bibliotheca gymnasii Coloniensis suppe-ditavit humanitas eruditissimi Birnbaumii: atque hoc accepto libro novum lumen operae nostrae affulsit. Etsi enim homo non minus stolidus quam indoctus ita vertit ut plurimis singularum paginarum locis insulse delirantem audire videaris: — quippe qui de sensu, non dicam probabili sed ullo, minime sollicitus esset: — habuit tamen ille ante oculos codicem plane egregium, cuius verba singula exprimere saepe tentavit. Itaque multae emendationes, quum Classeni tum meae, illo auctore comprobatae sunt: id vero inprimis gratum erat, quod, quae in Vulcanii codice exciderunt, ubi aut verba aut incisum inte-grum deesse videram, ita apud Personam translata inveniebam, ut sen-sum sine ulla dubitatione tenerem, verba cum aliqua saltem probabi-litate graece restituere possem. Quibus subsidiis si contentus fuisset, et liber iam edi poterat aliquanto emendatius, et nonnullam inde fortasse abstulisset doctrinae atque acuminis laudem. Verum enim-vero quum ex Leunclavii praefatione ad editionem versionis Perso-nae Basilicensem perspexissem quam longe codex Rehdigeranus prae-

stitisset Vulcaniano, quamquam exigua spes de libro esset qui sub annum 1594. frustra fuisset requisitus, adii tamen per litteras Passovium, v. cl., si forte codex iste inveniri, atque, illo conciliante, usus eius a Praetore atque Decarionibus obtineri posset. Egit Passovius strenuissime ac felicissime causam meam, seu potius litterarum, quarum laude floret ipse: neque minore voluntate usus sum senatus splendidissimi municipii; quo iubente codex huc transmissus est. Eum his contulimus, ne quid non animadversum remaneret: nam primo id fecit Classenus solus: deinde iterum et ille et ego; hac ratione ut per vires alter impressum alter scriptum codicem aut praelegeret aut inspiceret. Itaque id spondere audeo in hoc genere nihil fieri posse accuratius.

Iam vero collecta amplissima lectionis varietate, quum ex his quae ipse Vulcanius fatetur colligerem typhetas nonnunquam in expedienda codicis, qui nunc in Lugdunensi bibliotheca servatur, scriptura errasse, valde optabam ut varietas Rehdigerani libri cum Lugdunensi conferri posset. Neque hoc meum desiderium frustra esse passum est incredibile Geelii, v. cl. litterarum, quas tam egregie ornat excolitque, omni occasione oblata iuvandarum desiderium, cum summa erga me benevolentia coniunctum. Ei igitur — cui, quod unum possum, ingentes gratias me habere mihi conscius sum, — hoc debeo quod varietas Rehdigerana cum Lugdunensi libro accuratissime collata est; idque cum magna operis mei utilitate: constitit enim in haud paucis locis dissensum, qui inter scriptos libros esse videbatur, ortum esse in editione Vulcaniana. Verumtamen sic quoque manet tanta inter utrumque codicem diversitas, ut, si unquam hic certe, duas librorum stirpes cernamus. Variant enim inter se saepissime non solum ubi in altero scriptura corrupta est, verum etiam ubi nihil refert utro modo legatur. In his vulgatae inhaerere, quum plane appareat codicem ex quo originem ducit inferioris esse notae, nimis timidi aut superstitiosi; — ex utroque pro arbitrio recensionem confingere, temerarii foret hominis. Ego id mihi faciendum esse vidi quod fecisset unusquisque cordatior homo, cui hic scriptor primum edendus in utroque codice oblatus fuisset: praestantiorum in universum mihi sequendam elegi, ita tamen ut animus liber a superstitione corrupta ex altero emendaret.

Qua lege quum in conficienda recensione versarer, coniecturas inquam vix admisi: sunt tamen inter locos ubi uterque codex in vitio

conspirat pauci quidam quos certa ratione coniciendi sanari posse apparebat. Dixi supra, usu Rehdigerani codicis evanuisse laudem criticam quam ex hoc edendi labore percipere aliquatenus fortasse potuissem: de qua re sileram omnino nisi reprehensionem vererer nullam fere meam in eo apparere operam. Libere dicam quomodo res se habet: modo nuda divinandis vi, modo versionis adminiculo non pauca recte conieceram, lacunas quoque supplendo sarcieram: de quibus monere, ex quo certa pro coniecturis suppeditavit Rehdigeranus, sive eadem plane sive meliora, contempsi. Laudemne capterem me ipso facti teste? Tum vero, ut id saltem pro viri boni indole fieri posset, ea quoque indicanda fuissent ubi me errasse apparebat: utrumque sine ullo litterarum fractu. Alia ratio in commemorandis Classeni coniecturis fuit. Qui ipse meum exemplum secuturus se nominari recusabat: atque a me contendebat ut eadem lege quam mihi scripsissem se quoque metirer. Verum assensum extorsi auctoritate mea iuveni pudenti: ut illum et philologis commendarem et viris illustribus qui rem publicam Hamburgensem tenent. Argumenta librorum conscripsit, indicesque confecit idem Classenus, ex quibus illi qui res et nomina complectitur pauca quaedam adscripsi. Accentuum, orthographiaeque rationem stabiliendam suscepit in se Schopenus meus: de cuius doctrina atque ingenio quae sentiam, hac opportunitate usus praedicarem; nisi haec quoque praefatio antequam liber in publicum emittatur ab eo inspicienda esset, praevideremque tunc eum summa ope pugnaturum esse ut illa deleterem. Is igitur totum Byzantinorum opus, quatenus in hoc oppido typis exscribetur, ita moderabitur, ut singulas plagulas correctas, antequam sub prelum immittantur, ad examen revocet; isque ut constans in accentibus et orthographia servetur ratio curabit. Tenendam autem sibi proposuit eam quae viris primariis, qui eum maxime graecos libros edunt, placuit. Ego vero, si arbitrii mei esset, vulgarem potius servassem, quam Graeci hodie sequuntur. Perspecta certe res est, horum maiores iam inde a saeculo X. apices inter scribendum apposuisse, ita ut pronuntiandi modum efformarent: itaque hos saltem libros: Annam, Nicetam, ceteros: in accentibus ad Alexandrinorum grammaticorum canones revocare, mihi quidem non alia ratione fieri videtur quam si in Latinos ultimae aetatis eum orthographiae modum inducere placeret a quo in Plauto recedere nefas foret. Aga-

thias autem, atque ipse Procopius, longe propius ad inferioris illius quam ad probae aetatis scriptores accedunt. Sed illa res, ut plura alia quae in summis dicendi auctoribus magna sunt, in huiusmodi libris minimi momenti est. Ut tamen verum constet; ipse, perspicuitatis gratia, tacitus mutavi quod a scriptoris orthographia profectum esse non dubito: μέλλειν enim semper in utroque codice uno tantum λ scribitur. Neque magis indicandum esse putavi quoties Ν ἐφελκυστικόν ex codice adderem.

Epigrammata libenter omisissem: quum retinere necesse esset, multo plura et emendatiora iis dedi quae Vulcanius ex Anthologia Planudea collegerat: cuncta scilicet quae in Palatina servata sunt, additis iis quae in capite *περὶ εἰκόνων* exstabant, quo plenius habuit Planudes quam nos epigrammatum collectionis exemplum. In his criticum non egi, nisi quod perpaucis locis aut aliorum emendationem aut Planudeam lectionem Palatinae praetuli. Latina, elegis comprehensa, quae Iosephus Scaliger, atque Ianus Doussa e graecis Agathiae fecerunt; in virorum honorem retinui: quo facto ne illa quidem omitti potuerunt quae in eodem genere confecit, addiditque Vulcanius.

His expositis, iam finem praefationi faciam, quum de libris quos adhibui, siglisque quas in scholiis posui quae necessaria sunt exposuero.

R. Codex Rehdigeranus: chartaceus: scriptus circa annum 1560., impensis Thomae Rehdigeri, in Italia; et quidem procul dubio Romae; a duobus tribusve amanuensibus, credo bibliothecae Vaticanae scriptoribus: quorum saltem primum fuisse Graecum ex ductibus clare patet; postremus autem alienigena fuit, graecaeque linguae fere rudis. Exscriptum esse ex codice Vaticano non dubito, quo Persona usus fuerit. Interpunctionem ad sensum accommodatam vix usquam habet, sed interiectis septenis vel octonis pl. m. vocabulis puncta ponit. In margine correctiones aut coniecturas exhibet nonnullas, quas Leunclavius auctorem habere credo, qui eum a. 1576. utendum acceperat. Quem codicem quum Vulcanius secum communicari peteret, responsum est eum non comparere: neque id falso: inscriptio enim testatur anno demum 1658. iterum illatum esse in bibliothecam Rehdigeranam a Christiano Hofmanno ab Hofmannswaldau, poeta insulso et obscuro; at cive, ut hinc colligere licet, non inutili.

Lugd. Lugdunensis, bibliothecae academicae, 54. inter libros

Vulcanii, qui Agathiam ex eo edidit: in catalogo p. 346: — bombycinus, saec. XIV: interpunctione satis accurate distinctus; in prioribus libris valde mendosus, in posterioribus multo praestantior. Subiiciuntur in fine duo epigrammata: alterum Agathiae de ludo tabulae Zenonis Aug., alterum, quod hic quidem eidem Agathiae, in Anthologia vero Leonidae Alexandrino tribuitur. Id h. l. *ἰσόψηφον* inscribitur, addito in utriusque distichi fine numero *σχ* i. e. 6600, qui ex litterarum valore pro numeris positarum conficitur, dummodo secundum distichon cum Lugdunensi scribatur:

*Μὴ τανῦν μερὸ πρῆσσειν ἑρᾶσμιος· ὄψι γὰρ ἔγγων
Ὀπλόσον Οὐρανίας Καλλιόπα προφέρει.*

Vulg. Vulgata, i. e. Lugdunensis cum editionibus quae ex illa originem ducunt.

Ed. pr. Editio princeps Vulcanii, quae prodit Lugduni 1594.

Par. Parisina, a. 1660, in corpore scriptorum historiae Byzantinae.

Edd. Editiones, princeps et Parisina, ubi a prototypo, Lugdunensi codice, desciscunt. (Venetam negligentissime ex Parisina transcriptam esse, nihilque omnino propriae dotis habere, nemo est qui nesciat.)

Intr. Versio Christophori Personae, ut exstat in editione Basileensi Pernaec.

Cl. Coniectura Classeni.

Scribebam Bonnæ postr. Kal. Ian. MDCCCXXVIII.

DE VITA AGATHIAE, EIUSQUE LIBRIS HISTORICARUM.

Agathias natus est Myrinae ¹⁾ in Aeolide Asiae: ²⁾ patre Memnonio, rhetore ³⁾, matre Periclea, matrona sanctissima, quam triennis amisit ⁴⁾. Haec quum mortua ac sepulta sit Constantinopoli, credibile est patrem sese illuc in urbem regiam contulisse, ad quam undique ex provinciis graeci sermonis confluebant qui doctrinae ingenioque confiderent. Fratrem habuit virum honoratum, cuius tamen nomen ignoramus ⁵⁾: sororem Eugeniam, doctam puellam, discordi matrimonio cum Theodoto quodam coniunctam ⁶⁾. Agathiam, penultima syllaba correpta, nos vocamus; Graeci idem nomen, pro accentus ratione, Agathiam proferunt: idque eum ipsum, ceterosque illius aevi homines, fecisse, ita ut penultima longa uterentur, ex ipsius epigrammatis apparet ⁷⁾. Disciplinis litterarum, quas, qui liberali animo essent, percipiebant antequam se ad legum Romanarum studium converterent, Alexandriae studuit: unde anno 554., Iustiniani vigesimo octavo, post horribilem terrae motum,

- 1) Prooem. Hist. p. 8 g. ed. Bonn. Smyrnaeus vitiose dicitur apud Eudociam, atque in nonnullis Suidae codicibus. 2) Unde Asianus vocatur in Anthologia Palatina. 3) Prooem. l. c. — Epigramma Michaelii inter testimonia. 4) Epigr. 43. 5) Ei simul cum patre atque Agathia fratre statuam posuerunt Myrinaei: Epigr. Michaelii. 6) Epigr. 53. 54. 7) Epigr. 36.

Δωφνιακῶν βιβλῶν Ἀγαθίου ἐννεὰς εἰμι —

Epigr. 72.

Ἄλλὰ πατήρ με πόλῃος ἐναλλάξας Ἀγαθίας —

Haud aliter in Latio Prudentius *Asclepiadem*, Sidonius *Euripidem*, penultima producta posuerunt: hic, carm. IX. 231. *Orchestra* quatit alter *Euripides*, ille Peristeph. X. 42. *Asclepiades ire mandat milites*: cf. ibid. 108. 392. 548. 687. 921. Scilicet cuncti ista ita proferebant, at *Antiochiam*, *Alexandriam*, *Basilium*, eadem syllaba correpta. Atque in universum tenendum est, graeca pronuntiandi rationem, quam permulti inter nostrates medio quod vocant aevo adulto ortam esse contendunt, quae tamen, ut ex voluminibus chartaceis et inscriptionibus pictis constat, in Aegypto sub Caesaribus recepta erat, regnante Iustiniano non aliter quam sub Palaeologis Constantinopoli obtinuisse. Hoc qui perspexerit facile intelliget Agathiam nostrum *Χερωνεύς* prima correpta protulisse, repudiandamque esse coniecturam quae epigr. 100. *στέσαν Χαιρωνεύ* pro *στέσαντο Χερωνεύ* scribi iubet.

quem Alexandria ipsa, nunquam antea moveri solita, senserat, Constantinopolim regressus est ⁸⁾). Quem studiorum iuvenilium cursum qui reputaverit, non dubitabit Agathiam tunc decimum octavum aetatis annum egressum non fuisse, eiusque natalem in annum 536., vel sequentem, incidere. Quum vero Berytus illa clade collapsa esset, non dubium est eum in urbe regia antecessores audivisse. Quae studia quum quinque annos implerent, quarti in quodam epigrammate meminit ⁹⁾): et alibi leges Romanas artem suam esse ipse profitetur ¹⁰⁾); quarum cognitionem cum dicendi facultate ita coniunxit ut causas ante tribunalia oraret: idque Constantinopoli, ubi in basilica clientibus operam dabat ¹¹⁾). Causidici tunc scholastici vocabantur ¹²⁾), unde Agathiae cognomen haesit. Tenuit autem istud vitae genus invitus, ac necessitate coactus, ut victum sibi quaereret ¹³⁾): nam ad amoeniora studia sevocabat adolescentem honesta voluntas. Exaruerat nondum poësis, vivebantque adhuc in ore hominum fabulae vetustatis: quin florebant in aula ipsa atque inter proceres qui versibus pangendis gloriam sibi quaererent: quamquam non imminebat solum verum iamiam ingravescere barbaries, quae mox, extincto penitus antiquitatis lumine, densissimis tenebris, morumque immanitate, Graecas regiones foedavit, stuporemque pro prudentia induxit. Ad hasce delicias Agathias delatus, primum amatoria carmina brevia scripsit, quae in novem libros, Daphniaca inscriptos, collegit ¹⁴⁾): pluraque praeterea eiusdem generis alia: e quorum numero multa supersunt epigrammata, non invenusta. Postea, sed regnante adhuc Iustiniano ¹⁵⁾), collegit, atque in septem libros digessit, epigrammata, siquidem eius verba ad litteram interpretanda sunt recentiorum, non-

8) Hist. II. 16. p. 99. 9) Epigr. 4. Illo anno *λύται* dicebantur, unde *τὰ λύσιμα τῶν νόμων* — inscr. epigr. 23. — explicari posse videntur. Agathias trans portum in regione Peraea morabatur, ut postremorum decem librorum singularium difficultatibus solvendis operam daret, procul ab urbis strepitu remotus.
 10) Prooem. l. c. 11) Hist. III. 1. p. 138. Quod Smyrnae causas orasse coniecerunt, propterea quod *Σμυρναίων σχολαστικῶν* in libris corruptis vocari vidiissent, id vero usque ad stoliditatem argutum est commentum. 12) Iac. Gothofr. ad C. Theod. VIII. 10. 2. Tom. II. p. 627. ed. Lips. 13) Hist. III. l. c. 14) Epigr. 7. 15) Id ex praefatione apparet.

dum edita ¹⁶⁾: quod si ita est, quaecunque in hoc genere Iustiniano antiquiora, post Philippum Thessalonicensem scripta, legimus, alia corona, cuius mentio omnis perierit, comprehensa fuisse necesse est. Qua opera, quam Theodoro Decurioni ¹⁷⁾ inscripsit, palam est eum potentiorum, quales Paulus Silentarius Macedoniusque exconsul erant, quorum plurima colligebat poemata, favorem aucupatum esse. Ex his Paulum laudibus non immeritis extollit, atque clientis officiis comiter colere videtur ¹⁸⁾. Hoc ipso Paulo, nisi me coniectura decipit, Eutychianoque quodam hortantibus ¹⁹⁾, mortuo Iustiniano imperatore ²⁰⁾, ad historiam aevi sui scribendam animum adiecit: quum ad trigesimum certe aetatis annum pervenisset. Credo tamen eum diu colligendis tantummodo narrationibus operam dedisse: namque opus quod ad nos pervenit adeo exiguae molis est, ut, quum ea quae de Chosrois exitu narrantur acciderint anno 577., nemo sibi persuadeat illi conscribendo decennium potuisse impendi: imo eo amplius. Nam ne ista quidem de Persarum regis fuga et morte mox post eventum scripta esse, perspicue apparebit consideranti ²¹⁾. Haud tamen debilis coniectura est, quando Agathias de Mauricii gestis narrabat, hunc adhuc privatum fuisse: quippe quem, absque ulla summi fastigii commemoratione, Pauli filium, magistrum militum, vocat. Id vero ad refellendam Fabricii opinionem sufficeret; qui sibi persuaserat Agathiam, quo tempore Evagrius historiam absolvit, scilicet anno 593., nondum edidisse: at illa, accuratius inspectis verbis quae vir nunquam sine laude commemorandus festinantius legit, ipsa per se concidit ²²⁾. Itaque Agathiam Tiberio adhuc regnante, ante annum 582., quo anno Mauricius imperium adeptus est, e vita decessisse arbitror. Nam obitu eius factum

16) Prooem. p. 6. 17) S. Palatii; de quo officio consule L. Gothofredum ad C. Th. VI. 23. i. II. p. 126. 18) Hist. V. 9. p. 297.
 19) Prooem. p. 7. 8. 20) Ibid. p. 11. 21) Hist. IV. 29. p. 272. 22) Locum posui inter testimonia. Verba *et kai mhπω ευυχον εκθεδωχότες* ad scriptores quos nominaverat referri non possunt: quae si Evagrii mens esset, ratione iubente, scripsisset *ευχάνουσιν*. Sunt illa omnino mendosa, et nescio qua de re interpretanda quae Mauricii animum movere potuerit ut supplicii regi auxilium denegaret.

esse quod historiae opus ad finem non sit perductum, Menander innuit, oratione usus parum quidem apta²³⁾, sed pravae interpretationi minime obnoxia: modo meminerimus Chosrois mortem viginti fere annis post Hunnorum adventum in Thraciam, ubi quinti libri narratio abrumpitur, accidisse. Ac ne quis forte suspicetur ad molestiora negotia delatum, atque ita otio quod historiae scribendae tribueret privatum esse, in eodem vitae genere permansisse vel cognomine teste compertum est. Quo concesso quis credat fieri potuisse ut sponte omitteret gratum laborem a quo omni vi atque unice persequendo negotiis forensibus se distineri queritur²⁴⁾? quae tamen cumulate offerri alias laetandum sibi esse fatetur, ne inopia prematur. Nemo tamen hinc concludat Agathiam annumerandum esse infelicibus illis qui, ne fame vexentur, a litteris recedere coacti sunt. Nam illa erat scholasticorum condicio ut eorum avaritia legibus esset compescenda: neque clientibus caruisse credemus virum qui insigni facundiae gloria et vivus et post mortem floruit. Itaque, nisi lusus est ista de sua sorte querela, illis accensendus erit Agathias qui, nisi admodum laute vivere aliisque largiri possunt, egere sibi videntur. Quae quidem opinio epigrammate confirmatur quo ille, pater oppidi dictus, in municipio suo locum, antea obscoenis immunditiis foedum atque detestabilem, purgasse, atque eleganti aedificio, nescio quo, ornasse dicitur²⁵⁾. Alia fortasse praeterea pietatis officia in patriam contulit: quae non minus propter hanc virtutem quam eloquentiae causa, eum cum patre Memnonio et fratre statua ornavit²⁶⁾: cuius honoris, quum olim fuisset vulgatissimus, illo tempore, in privatos collati, vix aliud superest exemplum.

Mansit autem viro laudato etiam post funus eadem insignis fama eloquentiae: ad quam referendum esse videtur quod Menander, qui eius historiam continuavit, infantiam suam tam vehementer excusat. Itaque quum, renatis sub Basilidarum imperio litteris, eandem laudem appeterent pusilli ingenii homines, Agathiam imitandum sibi sumpsit Leo Diaconus, ut Hasius v. ill. indicavit: cui quod placue-

23) V. testimonia : ἀρμύθην ἀρξασθαι μετὰ τὴν ἀποβίωσιν Ἀγαθίου. 24) Hist. III. 1. p. 138. 25) Epigr. 72. 26) Epigr. Michaëlij.

rit in huius scriptoris, quo edito permagnum certe cepit historia incrementum, sermone exquirendo splendidum philologiae documentum edere, id facundissimos quosque Atticos, si quis ad manes de factis nostris rumor manat, non sine invidia ferre existimo. Hodie Agathias vix cuiquam ultra mediocritatem assurgere videbitur: licet G. I. Vossius, haud levis auctoritatis vir, tersum eius atque floridum dicendi genus praedicet. Certe ipse sermo graecus a puritate, quae tamen minima laus esset, longe abest; ac, ne a vitiis quidem grammaticis immunis, haud raro degeneris loquelae nota foedatur: tum vero admixta dialectorum, ionicae praesertim, epicorumque verborum varietate, sive quaesita sive imprudenter assumpta, saepissime offendit. Quae ut condonaveris aevi infelicitati, praecipuaeque difficultati scribendi lingua emoriente, antequam adulta sit atque e matris consortio exierit vulgaris, qua iam quotidie utuntur; tamen, ut laudem tribuas historico, sapientiam gravitatemque requires: at id non minus frustra in Agathia nostro. Imo potius ieiunum ingenium in sententiis prodit quas saepissime profert, tritas admodum atque e locis petitis communibus: ubi vero argute loqui satagit frigidissimas. Viri boni animum cum ostentatione prae se fert: neque tamen, quantum dignoscere licet, falso: immunis ab insectatione pariter atque ab adulatione per universum opus: cuius, quaecumque in eo reprehenderis, ad cognoscendas res gestas summum pretium atque unica utilitas est. Italica tamen negotia parum cognita habuisse videtur, in orientalibus longe versatior. Quem si Procopio quum ingenio tum civili militarique prudentia longe inferiorem esse Gibbono facile concesseris; fatebere tamen eadem ratione super ceteros omnes, qui consecuti sunt, eminere: virum autem multo meliorem esse Procopio.

Christianus an fuerit, in utramque partem disputatum est: verum edito epigrammate quo tabulam Archangelo dedicat ²⁷⁾, illam religionem professum esse extra dubium est. A quo si discesseris, inter cetera quae proferri possent firmissimum eiusdem opinionis argumentum esset, quod apophthegma ex novo foedere sibi notum esse prodit ²⁸⁾. Neque

27) Epigr. 4. 28) Hist. III, 12. p. 165. cf. Indicem graec. s. v. Ἀγάθιος.

id tamen certum foret indicium: etenim, dominante religione Christiana, paucos illos gentiles qui Constantinopoli degebant talia nota habuisse non est quod dubitemus: atque ubi id profert Christianum loquentem inducit. Mitem vero animum in reprehendis alienis sacris, nisi improba sint atque immania; et indulgentiam quae errori in huiusmodi rebus, utpote non voluntario, veniam tribuit²⁹⁾; inter saevos illius aevi furores vix alibi expectares quam apud eos qui dominantium crudelitate et saevitia vexarentur ipsi. Itaque probabile est, gentili patre procreatum, graecanicisque studiis innutritum et delectatum, ne legum poenis hominumque violentiae obnoxius esset, non opinionis vi adductum, Christianis se adiunxisse.

Historiarum libri vulgo ex codice Lugdunensi inscribuntur *περὶ τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας*: vitio manifesto: quum scriptor se de morte Iustini Germani f. — qui iubente Iustino ian. Imp. necatus est — IV. 22. p. 255.: atque de Chosrois fine (577.) IV. 29. p. 272. dioturum esse promittat. At idem codex recte, pro illius aetatis more, quem ab Evagriō, Iōanne Epiphaniensi, aliisque servatum videmus, libros *τόμους* vocat.

Codices scripti perpauci supersunt. De Rehdigerano et Lugdunensi, quibus usus sum, dixi. Vaticanum membranaeum esse, antiquum, mihi significavit Ang. Maius v. ill. qui variantes scripturas ex quarti libri initio delibatas speciminis loco misit. Eae cum Rehdigerano libro ita conveniant ut valde probabile sit hunc inde exscriptum esse. Exscriptus autem est ex codice integro: ut Vaticanus, monente Maio, nunc quidem est, suppletis a recentiore manu aliquot foliis, sed quoniam ea aliquando deerant, inde ortae sunt lacunae in versione Personae; licet codici quo is usus est cum Rehdigerano proxima intercedat affinitas. Tamen hic Vaticanus codex ut aliquando inspiciatur, optandum est; quo plane de fide atque auctoritate Rehdigerani constare possit. Praeterea ex Montefalconio Harlesius Fabricio adscripsit, integrum opus exstare graece inter codices scriptos Otthoboniano; atque in cod. MMIV. bibliothecae Vaticanae antiquae

²⁹⁾ Hist. I. 7. p. 28.

Agathiam de bello Gothorum: e contrario in Marciana Venetiis cod. DCCXII. libros posteriores, deficientebus primis et secundi parte: scilicet, ut videtur, illa ipsa de Narsis bello Italico narratione.

Quum autem Agathias in eorum numero fuerit historicorum quos Constantinus Porphyrogenitus in eclogas redigi iussit, leguntur ex illo tria de legationibus excerpta in Codice Bavaro, quorum collatio cum editis debetur doctissimo Spengelio. Multo plus idem scriptor ad titulum de sententiis conferre debebat, quem nuperrime in luminis oras reduxit ill. Maius: vir iuvandis litteris divinitus sacculo nostro concessus, et „cui nemo civi' neque hostis quibit pro factis reddere operae pretium.” Sex folia de his excerptis superesse is nos edocet (Coll. Vaticanas scriptorum graecorum II. p. 464.): quorum collationem ab eius amicitia petissem, impetraturumque fuisse certe scio; verum opere iam profligato nolui molestus esse viro minime otioso.

Praeterea superest in Parisinae regiae cod. MDCl, membranaceo, Fonteblandensi, folium unicum, cuius lectiones quae variant, dedi. Iisdem fortasse terminis continetur fragmentum de Francis Laurentianum LIX. 17. 9. — ubi in plut. LXXIV., 13. 64. varia ex quinque libris excerpta inveniri, Harlesius annotavit, Bandinium secutus, cat. codd. gr. II. p. 530. III. p. 113. quod opus inspicient quibus illo frui posse contingit.

Hadrianus Iunius Animadversionum I. 4. ut interpretis occitantiam et recordiam confutaret, aliquot Agathiae locos graece transcripsit, multis annis ante principem editionem graecam. Ac plantum quidem est, Iunium videri se uti exemplari graeco voluisse: quae tamen avert ea cuncta ex Suida desumpta sunt; terminantur enim plane iisdem finibus quibus illius excerpta, eiusque scripturam dissentientem a codicibus representant.

Editiones tres graecas, quae hucusque prodierant, supra in praefatione indicavi: ubi etiam de latina versione egi, quam Christophorus Persona, prior S. Balbinae, confecit: qui itidem partem librorum Procopii transtulit. Eam in Fabricii bibliotheca, ab Harlesio recognita, invenio im-

pressam esse Romae ap. Iac. Mazochium 1516. fol. repetitam deinde Augustae Vindelicorum per Sigism. Grimm et M. Wirsung 1519. 4. et postea cum Procopio atque Iornande, aliisque affinis argumenti libris, praemissa Beati Rhenani praefatione, Basileae ap. Hervagium 1531. fol. et Lugd. 1594. 8.:— dedicationem Personae ad Sixtum IV. Pont. M. editam esse in dissertationibus Zeni Vossianis II. p. 141 — 144.

Ego usus sum editione quae a Fabricio dicitur prodisse anno 1576. Basileae ap. P. Pernam; sed anni notam in exemplo quod mihi adest frustra quaesivi. Ibi Agathiae praemittuntur Zosimus a Leunclavio, Procopius a Raphaelae Volaterrano, Personaeque ipso, versus: subiiciuntur ambo Iornandis libelli, et Leonardus Aretinus de bello Italico. Quod Fabricius in hac editione versionem Agathiae ex recensione sive interpolatione Io. Leunclavii haberi dicit, is error est. Nihil mutavit Leunclavius; contentus locis non adeo multis in margine correctionem indicare: sed quum finita impressione, Rehdigeranum codicem utendum accepisset, ea quae interpres, sive propter codicis defectum sive ob alias nescio quas rationes, omiserat, vertit: non paucis locis plane insanam versionem meliorem mutavit: ea omnia sub finem praefationis collecta proposuit: *Agathiam interpolatam* inscripsit.

Bellum Butilini, primum librum Agathiae, secundique initium, magnus Grotius vertit in Historia Gothorum, Vandalorum et Longobardorum, Amstelod. 1655. 8.: eam versionem loco Vulcanianae non posuisse, quatenus patet, licet deinde ad peiorem redeundum fuisset, male me poenitet.

Haec hactenus. Nam de Anthologia Agathiae disserere, ab hoc loco meisque rationibus maxime foret alienum.

TESTIMONIA ET IUDICIA DE AGATHIA.

ΜΙΧΑΗΛΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἡ πόλις Ἀγαθίαν τὸν ῥήτορα, τὸν στιχαιοῖδον,
δίλυτος εὐεπίης ξυθμὸν ἀγασσαμένη,
ὡς μήτηρ ἐτέλεσεν ἐφ' υἱεῖ, καὶ πόρε τήνδε
εἰκόνα, καὶ στοργῆς μάρτυρα καὶ σοφίης·
Μεμνόνιον δὲ τοκῆα, κασιγνητὸν τε σὺν αὐτῷ
ἔστησε, γενεῆς σύμβολα σεμνοσύτης.

EVAGRIUS, *hist. eccl.* IV. 24. *ex ed. Rob. Steph.*

πέπρακται δὲ καὶ ἕτερα τῷ Ναρσῆ λόγου πολλοῦ ἀξία, Βου-
σελίον καὶ Συνδούαλδον καταπολεμήσαντι, καὶ τὰ πολλὰ
προσκητησάμενῳ μέχρι Ὠκεανοῦ ἄπερ Ἀγαθία μὲν γέγραπται
τῷ ῥήτορι, οὐπω δὲ ἐς ἡμᾶς ἀφίεται.

IDEM, *ibid.* V. 24.

τὰ ἐχόμενα δὲ τούτῳ (τῷ Προκόπιῳ) Ἀγαθίῳ (sic) τῷ ῥή-
τορι καὶ Ἰωάννῃ ἐμῷ τε καὶ πολίτῃ καὶ συγγενεῖ καθ' εἰρμὸν
ιστόρηται, μέχρι τῆς Χοσροῦ τοῦ νέου πρὸς Ῥωμαίους
φυγῆς, καὶ τῆς εἰς τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ἀποκαταστάσεως,
Μυρρικίου — ἐποδιξαμένου — βασιλικῶς, καὶ — καταγα-
γόντος, εἰ καὶ μήπω ἔτυχον ἐκδεδωκότες.

IOANNES SCHOLASTICUS EPIPHANIENSIS *initio fragmenti.*

τὰ μὲν ὅσα Ῥωμαῖοί τε καὶ Μῆδοι πολεμοῦντες ἀλλήλοις
ἔπαθον τε καὶ ἔδρασαν κατὰ τὴν Ἰουστινιανοῦ τοῦ Ῥωμαίων
αὐτοκράτορος βασιλείαν, γέγραπται Ἀγαθία τῷ Μυρριναίῳ,
ἀνδρὶ τοῖς ἐν Βυζαντίῳ ῥήτοσι καταλεγέντι διαφανῶς, καὶ
μετὰ τὸν Προκόπιον τὸν Καισαρέα τὰ πρὸς τοὺς βαρβάρους
πραχθέντα ἀναγράφαντι.

MENANDER PROTECTOR *ap. Suidam s. v. Μένανδρος.*

ὠρμήθην ἐπὶ τήνδε συγγραφῆν, ἄρξασθαι μετὰ τὴν ἀποβίω-
σιν τοῦ Ἀγαθίου, καὶ τῆς ιστορίας ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν.

SUIDAS et EUDOCIA *s. v. Ἀγαθίας.*

Ἀγαθίας σχολιαστικὸς Σμυρναῖος (*meliores Codd. ap. Suidam*

Μυριναὸς) ὁ γράψας τὴν μετὰ Προκόπιον ἱστορίαν τὸν Καισαρέα, τὰ κατὰ Βελισάριον, καὶ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Λιβύῃ πράξεις· τοῦτέστι τὰ κατὰ Ναρσῆν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ τὰ ἐν Λαζική καὶ Βυζαντίῳ. οὗτος συνέταξε καὶ ἕτερα βιβλία ἔμμετρα τε καὶ καταλογάδην, τὰ τε καλούμενα Λαφνιακά, καὶ τὸν κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὧν αὐτὸς συνῆξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν· συνήμασε δὲ Παύλῳ τῷ Σιλεντιαρίῳ καὶ Μακεδονίῳ τῷ ὑπάτῳ, καὶ Τριβουνιανῷ, ἐπὶ τῶν Ἰουστινιανοῦ χρόνων.

SCROLIUM PALATINAE ANTHOLOGIAE.

Ἀγαθίου σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου, οὗ στέφανος ἀλλὰ συναγωγή νέων ἐπιγραμμάτων. ἤμασεν δ' οὗτος ὁ Ἀγαθίας ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου· ἔγραψεν δὲ καὶ ἱστορίαν καὶ τὰ ἐπονομαζόμενα Λαφνιακά· ἔγραψε δὲ ταῦτα ἐπιγράμματα πρὸς Θεόδωρον Δεκουρίωνα.

GER. ION. VOSSIUS *de histor. graecis* II. 22.

Multum illa tempora ornabat Agathias. — Dictione utitur tersa et florida. Gentilem fuisse praeter alia ostendit illud *φασίν*, quo libro III. utitur cum sermo fit de martyrio B. Stephani.

GIBBON, *the history of the decline and fall of the Roman empire*: c. XLIII, ann. 47.

We must now relinquish a statesman and soldier (Procopius), to attend the footsteps of a poet and rhetorician.

SPECIMEN VERSIONIS CHRISTOPHORI PERSONAE.

Lib. II. capita 28. 29.

Nunc autem ubi de Chosroe perpaucâ explicarim, confestim ad eam referam, quae narrare iam coepi. Non enim hunc Persae solum ultra, quam decet, laudibus ferunt et demirantur; sed Romanorum plerique ut eloquentiae studiosum, et qui ad nostrae philosophiae summam pervenerit notionem, et Graeca opera in Persicam linguam nonnulla transtulerit: (addunt tamen et stagiretem, id est, vini amphoram, longe melius perpotasse, quam rhetor paeanicus olori perscripserit fabulam): quinetiam Platonici imbutum dogmatibus tradunt, atque adeo, ut ne Timaeus hunc quidem praetereat, tametsi lineari speculatione divarietur, et naturae rimetur motus, nec Phaedon ipse, neque Gorgias, vel dialogorum autor alius quisquam, ut Parmenides, et caeteri item, quibus varia sententiarum profunditate sunt multa conscripta. Ipse vero non egregie adeo hunc eruditum fuisse existimaverim, ut summam disciplinarum teneret, Qui enim fieri id poterat, veram illam et liberam ut veterum nominum pronunciationem, ita et rebus ipsis maxime congruentem, lingua quaedam ut agrestis, et rudior, et a Musis penitus aliena servaret? quo inquam pacto vir regio fastu ex immodicis adulationibus ab ineunte aetate illectus, ac vivendi consuetudinem nactus supra modum barbaricam, et qui bella semper et acies animo agitarit, exerceri in his poterat disciplinis, ex hisque sibi fructus aliquid vendicare? Quod si quis idcirco hunc laudet, quia quum rex esset, et Persa, tantarumque gentium et maximarum rerum curam haberet, utcunque tamen degustare artes literarias voluisset, ex eaque ut gloriam, ita et animi capere voluptatem, profecto et ipse hunc laudarem, perinde prae caeteris barbaris admirandum. Sed qui hunc nimium sapientem appellant, et quasi philosophos caeteros praestitisset, omnium artium disciplinarumque causas nosse affirmant, et qualem fortasse peripatetici maxime eruditum praefiniunt: deprehendetur is haud dubie nihil prorsus ea, quae vera sunt, pervidisse; sed vulgi duntaxat famam sectari. Vir quidam genere Syrus, Uranius vocitatus, dum Byzantii versaretur, artem quidem medicam profitebatur, sed Aristotelicae disciplinae prorsus ignarus, nil denique vera cognitione tenebat; fremebundus tamen et insolens quammulta se percallere lactabat: et quum forte inter coetus hominum versaretur, ut erat suapte

XXIV SPECIMEN VERSIONIS PERSONAE.

natura contentiosior, saepe etiam pro regis porticibus ipsis astabat, plerumque in librariorum tabernis venalibus assidebat, et ad hominum turmas se eodem cogentium, verba magnum perinde mirabundus et stupidus factitabat, consueta quaedam de deo, longis verborum ambagibus, his, qui se circumstiterent postulantibus, qualis nam scilicet esset illi natura, quae nam substantia, utrum afficiatur, utrum curae sit expertus, et alia quaedam eiusmodi. qui vero ista profitebatur, ne grammaticum quidem adisse unquam crediderim, nec vitam forte rectiorem egisse. Proinde putent hi facile aliquid esse et plane promptissimum, aut cuique pervium, quod vulgo fertur, pedem porrigere, et Theologiam attingere: quum hanc constet rem esse et probatam, et inexplicabilem, et longe superiorem, quam ut eam assequi cogitatio queat imperitorum, qui ignorando hanc demirentur. Sunt namque, qui vesperi ex ipsa statim ebrietate et crapula impediti quam multa deblaterent, deque excellentissimis rebus illis, divinisque quaestionibus sermones indecenter incoepent, et in eiusmodi nugando delirent, et haud secus ac qui aleam ludunt, rixentur. Hic in rebus principatum nactus Uranius, perinde Homericus ille Thersites alios arguebat, extrahereque in longum sermones minime desistebat, etsi alias de deo haud satis recte sentiret: nec sane disceptationem sinebat, iamdiu incoeptam, ordine saltem suo procedere; sed apertiora potius confundebat, et quaesitae rei propulsabat inventionem. Volebat hic forsitan Platonis Pythonem, Sextumque denique imitari, et eorum more responsiones ut fierent, ut finis esset nil obturbari, quia id animo praesumptum iam esset, nihil esse penitus constitutum. Sed Platonica ista haud satis ille didicerat, ni forte alicunde venatus perpauca collegisset, quibus posset ineruditos iam fallere. Et quemadmodum literarum erat is ignarus, ita et bonorum morum omnium expertus. Iatiusmodi quum esset Uranius, ad Persas se contulit, per Areobindum Persam, et regis tunc oratorem, ut cothurnus et nebulo ductus, nimirum qui ea sibi ornamenta stolidè vendicasset, quibus omnino careret, palliumque protinus induit, quod disciplinarum magistri gestare apud nos solent. Sic itaque obatipa superbaque facie Chosroem adivit. tum ille inopinato miraculo percitus, et sacrum aliquid esse imaginatus, suspicatusque verum hunc esse philosophum, (nam et ita apud Persas vocabatur), eundem hunc et libens vidit, ac benigne suscepit. Magos deinde ad se convocatos, cum novo philosopho ut sermones conferret, constituit; deque rerum ortu naturaque ut disceptatio haberetur, iniunxit; et utrum id omne, quod visitur, finem sit habiturum; anque unum esse omnium rerum principium putandum sit.

EDITIONIS PARISINAE DEDICATIO.

POSTERITATI.

GALLIA ET HISPANIA

FUNESTISSIMIS BELLIS ANNOS SUPRA VIGINTI

DISTRAHEBANTUR.

IULIUS MAZARINUS

DEPLORATAM PACEM

EXCITAVIT UNUS ET BEATAM TRANQUILLITATEM

QUAQUA PATENT LATISSIMA DUO REGNA

FELICITER IMPARTITUS EST.

INGENS FACINUS

ADUMBRARE CERTATIM CONTENDIT

ORATORUM ET POETARUM

INFINITA NATIO.

VANUS UTROBUMQUE LABOR.

HOC NUDO ET CONTRACTO PANEGRICO

ASSERIT

EMINENTISSIMO PRINCIPI

IMMORTALITATEM

IMMORTALITATIS PARENS

TYPOGRAPHIA REGIA.

Scriebat ad praetium

EMINENTIAE SUAE ADDICTISSIMUS

SEBASTIANUS MADRE,

ex filia nepos SEBASTIANI CRAMOISY,

Typographiae Regiae Curatoris.

B. VULCANII EPISTOLA.

ILLUSTRIBUS AMPLISSIMISQUE VIRIS

ORDINIBUS

HOLLANDIAE ET WESTFRISIAE,
DOMINIS POTENTISSIMIS.

Cum variae sint artes ac scientiae, societati generis humani conducibiles ac necessariae, Illustres Amplissimique Viri, maximam profecto laudem merentur ii qui ad eas perdiscendas et ad publicam utilitatem accommodandas omne suum studium atque operam conferunt. Proxima est eorum laus quorum labor omnis atque industria versatur in linguis authoribusque quibus illae ipsae artes sunt tractatae nobisque traditae excolendis atque illustrandis, quique vel veteres scriptores Graecos e situ et squallore eruunt et in lucem proferunt, vel iam antea editos, sed male ab indoctis interpretibus habitos, refingunt, et pristino suoque nitore integritatique restituunt. Quod quidem studium tametsi ob exiguam quae inde affulget lucri spem perpaucos hodie habet sectatores (plerique enim eas artes sequuntur e quibus facilis est ad opes et honores cursus) mihi tamen, qui studiorum dignitatem non privato quaestu sed publica utilitate metiri soleo, mirifice semper placuit. Utilitatem vero quam hoc studii genus secum trahit longe maximam quis obsecro est adeo rudis ut in dubium vocet? Si enim hoc in confesso est ex veterum Graecorum fontibus doctrinam omnem esse hauriendam; quis non videt quanti intersit ut illi ipsi fontes puri atque illimes conser-

ventur? Quantopere vero eos contaminarit atque polluerit crassa nonnullorum interpretum inscitia, nemo est etiam infra mediocritatem doctus qui nesciat; sensique ipse cum in aliis multis authoribus, tum vero praecipue in Cyrilli Alexandrini Thesaurο, et divinis illis de Trinitate libris, in quibus nihil fere agnosco Cyrilli praeter nudum illius nomen. Hanc itaque Spartam, ut ita dicam, linguariam, hoc est interpretandi Graecos authores et in Latinam linguam convertendi rationem, veluti genio naturaeque meae convenientiorem semel amplexus, dedi operam hactenus ut pro virili ornarem; et quidem non pauca veterum authorum Theologica, Philosophica, Historica Poëticaque scripta partim antea non edita Latine verti, partim edita quidem, sed ita ut ἀνεκδότους ἐναλίγκια merito censeri possent, nova interpretatione donavi, non exiguo uti spero rei literariae bono. Tametsi ex iis quaedam, nescio quo malo fato, magno certe meo cum dolore, neque minore cum incommode publico, summoque multorum doctissimarum virorum desiderio, totos iam quindecim annos apud Typographum cui ea excudenda dederam haerent. Nunc vero Agathiam historicum optimum qui Iustiniani Imperatoris res gestas post Procopium Caesariensem est persequutus, Graece antehac nunquam typis editum, in lucem emitto; Agathiam, inquam, virum suae aetatis doctissimum, quique unus illam διζυγα εὐεπλήν, hoc est Poëticen cum Oratoria, ita coniunxit, ut dubium sit in utra magis excelluerit; in utraque certe non dubiam de omnibus sui aevi scriptoribus victoriam reportavit. E cuius editione plurimum et Historiae et Graecae linguae incrementi ornamentique est accessurum. Quam enim varia gravissimaque bella adversus populosissimas potentissimasque nationes, Francos scilicet, Gotthos, Vandalos, Hunnos, et Persas gesta describat; tum vero de eorum moribus atque institutis, ac praecipue de Persicorum regum genealogia ac politia, multa commemorat scitu dignissima quae apud alios scriptores nusquam reperiantur. Stilis ipse plane est floridus atque amoenus, multis sententiarum luminibus illustratus. Verbis vero utitur selectissimis, et frequenter a communi usu ac significatione remotis; adeo ut Suidas diligens glossographus potissimam Lexici sui partem ex huius

scriptis concinnarit. Hunc itaque Agathiam scriptorem luculentissimum, quem olim Persona ita lutularat ac deformarat, ut quicumque eum attingeret merito exclamaret: *Aquam manibus; εὐπρόσωπον* nitidioraque habitu a me donatum vobis, Illustres Amplissimique Viri, merito inscribendum dicendumque existimavi: primum, quod ex hac vestra Academia in lucem prodeat; in qua quum iam tredecim circiter annos vestro beneficio honestissimo hoc otio literario fruar, vehementer me officio meo defuturum putavi, nisi darem operam ut exstaret publicum aliquod singularis meae erga vos observantiae gratique animi monumentum: deinde, quod non indignum vobis hoc munusculum literarium indicarem, cum ob authorem ipsum qui apud doctos omnes summo semper fuit in precio, tum vero magni illius Imperatoris cuius historiam scribit nomine; in qua quidem historia multa conscribuntur sapienter ab illo prudenterque excogitata, felicissimeque perfecta; e quibus nonnulla uti spero in usus vestros convertere poteritis ad florentissimam Rempublicam vestram stabiliendam et nominis vestri celebritatem, quae rerum pro libertate tuenda gestarum magnitudine longe lateque est propagata, magis magisque augendam. Mihi interea nihil gratius accidere poterit, quam si intelligam studium hoc meum vobis, Illustres Amplissimique Viri, probari; magnumque mihi honorificum iudicium vestrum calcar addiderit ad alia id genus veterum Graecorum monumenta e Bibliothecae meae penu deprecanda et Latine vertenda publicoque communicanda.

Deus Opt. Max. Illustres Amplissimique Viri, Reipublicae eiusque seminario Academiae vos quam diutissime servet incolumes. Lugduni Batavorum, Anno Domini MDXCIV. Kalend. Ianuariis.

ILL. DD. VV.

Addictissimus

BONAVENTURA VULCANIUS.

CARMINA IN LAUDEM
EDITIONIS VULCANIANAE.

IN AGATHIAM
A BONAV. VULCANIO EDITUM.

Ἀγαθίας ἦν μὴ πολυῖστορι χύσατο βίβλω
Πέρσας καὶ Περσῶν ἔργα παλαιγενέων,
αἰῶν παρθαμάτων, καὶ γυξ ἀμάθυνα μέλαινα
Πέρσας καὶ Περσῶν ἔργα παλαιγενέων.
Ἀγαθίαν δ' ἦν μὴ Βουλκάνιος ἔξελε λήθης,
Ἀγαθίαν λήθης ἀμφικάλυψε κόνης.
καὶ κε πολὺς τοπάλαι, Βουλκάνιε, σεῖο ἔκρητι
Ἀγαθία τε ἀγῶν ὤρωτο καὶ ἱστορίη.
νῦν δ' ἀμφω διισσοῖσιν ὄφελλετον, ἱστορίη μὲν
Ἀγαθίᾳ κλειστόν, σοὶ πλέον Ἀγαθίας.

ΙΩΣΗΠΠΟΣ ΣΚΑΛΑΝΟΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣΗΣ.

AGATHIAS ni iam fastis prius asseruisset
Persas, et veterum Persica gesta ducum,
Tempus edax, et vis seclorum aboleret opaca
Persas, et veterum Persica gesta ducum.
Ni leto Agathiam eriperet Vulcanius, olim
Agathiam leti conderet alta cinis.
Et iam, Vulcani, propter te, maxima rerum
Lis foret Agathian inter et Historiam.
Sed devinzerunt ambos duo. Plurima debet
Historia Agathias, plura tibi Agathias.

IOSEPHUS SCALIGER IUL. CAES. F.

AD DOCTISSIMUM VIRUM
BONAVENTURAM VULCANIUM

GRÆCARUM LITERARUM IN ACADEMIA
Lugdunensi apud Batavos Professore.

Quod me Vulcani carmen doctissime poscis:
Frustra es, ceu vivam ex pumice aquam elictas.
Non mihi tam proclive bonos est scribere versus,
Quam tibi scriptores restituisse bonos.

FR. DUVCKIUS Cos. Leyd.

IN AGATHIAE HISTORIAM
 A CL. V. BONAVENTURA VULCANIO GRAECE ET LATINE EDITAM
 HIEREMIAS BASTINGIUS S. T. D.
 ET COLLEGGII THEOLOGICI RECENS.

AREVAS debet vitam post fata MARONI:
 INDUPERATOR ovas Historico AGATHIA.
 Gloria nam maior tanto est tibi: ficta Poesis
 A vera quanto vincitur Historia.
 Macte sed o virtute tua dilecte Camoenis
 Qui clarus volitas docta per ora virum
 VULCANI, quem non ullos subiisse labores
 Taeduit, aeternum ut viveret AGATHIAS.
 AGATHIAS inquam, Graiis ut cognitus olim
 Nunc Graiis pariter cognitus et Latiis.
 Sic quondam de te est meritus doctissime Rhetor
 Romanaeque decus QUINTILIANE togae,
 POGGIUS: hunc quanquam superas hoc nomine, cultu
 Quod per te gemino splendeat AGATHIAS,
 I nunc MORI crepa, et male carpere desine qui te ex
 Passibus innumeris doctior et melior.
 Vos autem PROCERES quibus haec monumenta dicantur,
 Ut vestro maneant tuta sub imperio,
 Hunc redamate virum, tuque o BATTAVIA gaude
 Lucem ex te AGATHIAS quod redivivus habet.

PAULLUS G. F. P. N.

M E R U L A.

Quid hic recens scriptoris orti contuor?
 Proles cluor Agathi. Ominis nomen boni
 Adnosco. Nam qui audit bonus, plerum bonus est,
 Quique a bono natus, bonus ille plurimum.
 Lares mihi Smyrnae paterni, quae suum
 Civem esse Homerum, principem vatium omnium,
 Princeps probavit olim et ante caeteras,
 Quae iniverant certamen, urbis Graeciae.
 Fere est, ut adsim ab inferae ripa Stygis.
 Quae Morta te pressit favissis circites
 Mille ampliusque obliviosis? plozeno
 Quae Fors silente, docte fostas, te obruit?
 Incommodo maleque maximo omnium,
 Cordi quibus curaeque gesta quae retro.
 Immanitas Gotthorum et Hunnorum fera
 Med aeiverno manciparat carceri;
 Ut, quidquid a fatiis mihi vitae super,
 Inglorium esset atque squalidum.
 At unde tantum saevitatis? Luctuum,
 Quibus nec unquam finis esset nec modus,
 Causam me eis certissimum monerat fore
 Ecclata vatium, quos adirant; dictio.
 Immersi enim crudele moerorum mare,
 Et consocii, quae non semel passi, iugum;

*Non nesciebant perciti, me nascier,
 Quo noscier docente debebant trucum
 Clades avorum, lancinati corporum
 Artus, potitum naeniae cadaverum,
 Atrociūque vastitates funerum;
 Quo noscier docente posteros, ducum
 Iustiniani Principis victoriae,
 Et fixa de victis trophaea phalangibus,
 Actique superbiter triumphī nobiles.
 Hinc natus olim lacrumarum fons mihi.
 At serio, sero licet, Vulcanius,
 Misertus infortunii nuper mei,
 Multa incalatus, audiit miserum, prece,
 Specus, quibus claudebar, altos pertudit,
 Me duxit endo primus oras luminis,
 Et fecit, ut me totus orbis perlegat:
 Sive hoc voluntas, sive noluntas fuit,
 Quorum efferata mente dirae mi dies,
 Plenae aegritudinūque saepe luxerunt,
 Nec me modo artis liberavit vinculis;
 Sed et polivit arte, quod fuit potis,
 Docta, et, quod instar muneris magni mihi,
 Fecit bilinguem, quae unilinguis vix eram.
 Felix tui adsertore iuris ter quater,
 Felix viri polite tanti dextera:
 Linguis fruare et luce, parta quae tibi,
 Ducente et auspicante summo vindice.
 Vicem refer, tuique nomen vindica
 Ducis Auspiciasque ab luce temporaria,
 Linguasque perde virulentas, qui mali
 Male tibi tuoque vindici volunt.
 Ast Gotthus, Hunnus, Francus immensum fremant
 Quantum, cruenti caede nupera manus;
 Redhostiendum, quae patrare hostilia.
 Gotthus patrumque et dissipator pignorum,
 Hunnus senum et saevus nefrendum carnisfer,
 Et Francus haustum faucibus sanguen vomens,
 Fremant frequente strage se pavirier,
 Fremant sibi tam crebra fligi volnera,
 Crebras suorum audirier mortes fremant.*

Εἰς τὸν Ἐδύχην Ἡφαίστου

ἐκδιδόντα τὸν Ἀγαθίαν τῷ χρόνῳ σχεδὸν ἀφανισθέντα.

Πείθους θελήσῃον τερετίσματα δαιδαλα τύμβῳ,
 (φρὲ κηρὸς φθονεροῦ) κεύθετο ληθεδόνος.
 ξύλλαβεν Ἡφαίστος, πυρσὸν παλινάγρετον ἔψας,
 δερμην τε σχεδάσας ὡς πρόμος ἰμοσύνης.
 δὸς ῥαπιδ᾽ Ἡφαίστῳ πτερύεις διεγερτικὸν Ἔρμη,
 λείπειαι, ἴσα φέρειν οὐκ ὄδως τε πέλειαι.
 σὺ φθήμερον ζωγρεῖς ἐπιχέριον αὐδῆς ἴοντα·
 δε δὲ νεοχμείται ἀτρυτα, γομφοπαγή.

ΜΟΛΙΝΕΟΣ.

AD CLARISSIMUM VIRUM
D. BONAVENTURAM VULCANIUM.

CONIUNCTAM Marti Venerem quondam indice Phoebō
Vulcanus tecto ut sentit adulterio ,
Extemplo exarsit ; laqueosque et dardala nectens
Retia , in amplexu detinuit medio ,
Admisitque Deos. Dudum latuere repositi
Augusti Annales , Persicaque historia ,
Pluraque , museo quae dudum emblemate struxit
Indelibatus flos populi AGATHIUS ,
Nec spes ulla fuit , posse unquam lumen apisci
Extracta ex atris Invidiae tenebris ,
Quum tu illa in dias producti luminis auras ,
VULCANI , plures pectore habens genios.
Felicem o sortem ! Vix te duo numina possunt
Unum , cum Phoebō Lemnius exprimere.
Vidisti abstrusum : Phoebus videt omnia primus.
Per te alii : nempe id Mulciberis proprium est.
At tu dum tenebris alta et caligine mersum
Extemplo virga protrahis in medium ,
Dumque idem interpretes Latio facis ore loquentem ,
Unus sis gemino nomine Mercurius.

PETRUS BERTIUS.

RICHARDUS THOMSON.

QUO ME CALLIOPE VOCAS
Intermissa diu ? parce precor , precor.
Non sum qui bene nervias
Gubernem , artificii aut barbiton harmoge.
Defunctam paries chelyn
Iam pridem , et citharam servat inutilem.
Quin si MULCIBEREM paras
Clarare egregiae laudis adorea ,
Et caelo inserere arduo
Vectum perpetui carminis alite.
Ecquis CALLIMACHO prior ?
Qui lauru Latia implicitus comas
Vates , Elysiis iugis ,
MUSARO potior , carmina dividit.
Cuius si citharae tamen
Aptari nequeat MULCIBER : inclytum
Quamvis illa DIESPITREM
DIANAM , et teneras auras , VIRGINES
Et PHORBUM celebret patrem.
O divum , o hominum CALLIOPE quies
In collem hinc HELICONIUM ,
MUSARUMQUE choros transfer amabiles.
Ut mistus DEA , GRATIAS
Ad dextrum sedeat clarus APOLLINEM.
Mox lauru POLUHYMIA
Vescentem resonet praepete barbito.

I D E M.

AGATHIAM ut vidit caelo BELISARIUS alto,
 Qua sacra LUNONIS lacte respersa via est;
 Iam tersum prodire, et docto pumice rasum,
 Atque adeo amissae iam reducem patriae;
 Quas, inquit, referam grates tibi, magne virorum,
 VULCANI, cuius munere et ingenio
 Nunc vivit bonus AGATHIAS: ego denique factus
 Clarior, ereptos non querar hinc oculos?

IN AGATHIAM
 A BONAVENTURA VULCANIO,

INTER DOCTOS NOSTRAE AETATIS PRINCIPES

Viro Clarissimo, editum et restitutum.

CARMINE Pierio VULCANI fundere laudes
 Est operae precium; mea stant praecordia Phoebō
 Ardua molimur: rerum sapientia Pallas,
 Quae sacra doctarum prudentia fontigenarum,
 Et rationis apex, sine qua tentata labascunt,
 Deprecor ad suetum dignata illabere munus.
 Feralemne canam cladem, qua cuncta Pelasgum
 Occumbunt monumenta virum, praeclara reperta
 Ausonidum; Agathiam truditque ad pallida templa
 Lethi barbaries, quem nullix illa deorum
 Progenies, acie genus insuperabile mentis,
 Flos virtusque virum, profundo gurgite mersum
 Protrahit oblivis, diasque in luminis oras
 Iam properat, Ciceronis dulcia mella sonantem.
 E tenebriis tantis tam clarum exculpere lumen,
 Divinae rationis opus, quod tu potuisti
 Primus, nec me animi fallit, nunc vivis in oris
 Caelorum fama, propter divina reperta.
 Aeternaque tuo capiti dare frunde coronam
 Turba Camoenarum gestit, sic iussit Apollo.
 Quin nos ingenii miramur acumina tanta
 VULCANI, potuit qui vulnera mentis sagaci
 Tollere doctus lapis; dic quis dicere digno
 Hoc potis eloquio? mortali corpore cretus
 Nemo, ut opinor, erit, pollenti pectore carmen
 Condere qui possit, rerum iubet ut maiestas
 Nec modo si redeat, qui saxa sequacia ductans
 Cantibus auritus exstruxit carmine muros.
 Iam nunc Aonia crinem circumdate serta
 Salve, Te veneror, vestigia semper adorans,

Idque aeternum, ita iubet virtus et eruditio tua eximia,
 sic testor et voveo licet impolito hoc carmine.

I. IANUS & WOUWERRE.

B. VULCANII
DEDICATIO ET PRAEFATIO
NOTARUM IN AGATHIAM.

NOBILISS. AMPLISSIMOQUE VIRO,
D. IOANNI AB OLDENBARNEVELT,
IURISCONSULTO CLARISSIMO
ILLUSTRIUM ORDINUM HOLLANDIAE ET WESTFRISIAE
ADVOCATO ET A CONSILIIS.

Quod *Agathiae* meo superioribus hisce diebus ad *Illustres Hollandiae et Westfrisiae Ordines* aditum aperueris, nobiliss. amplissimeque vir, secutus es ingenitam tibi planeque propriam benignitatem tuam, et singulare quoddam iuvandi orrandique literarum cultores studium. Quod vero illi ipsi *Ordines* hoc quidquid est meae opellae illustri ipsorum nomini inscriptum adeo splendido praemio compensarint; fecerunt profecto rem potentissima florentissimaque *Repubblica* sua dignissimam, et mihi liberalitate sua plusquam regia maximum ad hoc studii genus alacrius persequendum calcar addiderunt. Recte vero *Symmachus* (*Lib. I. Epist. 73.*), ad *Hesperium* suum scribens, Scis, inquit, bonas artes honore nutriri, atque hoc specimen esse florentis *Reipublicae*, ut disciplinarum professoribus praemia opulenta pendantur. Quo quidem eximio beneficio ut me sibi in perpetuum devinxerunt: ita tibi, vir nobiliss. qui summa apud *Ordines* ob eximiam doctrinam prudentiamque tuam, et praecleara in *Rempubl.* merita, vales autoritate et gratia, quod tua imprimis commendatione adeo uberem honorificumque laborum meorum fructum perceperim, quam maximas possum ago gratias, relaturus aliquando, si occasio et facultas suppetat. Interea, memoris gratique animi veluti pignus

quoddam, habe a me hasce NOTAS, post editum in lucem Agathiam natas, eoque praecipue consilio tuo nomini destinatas, ut summum tuum erga literatos studium, et insignes virtutes tuas, quae te omnibus admirabilem reddunt pariter et amabilem, exteris etiam hominibus faciant notas.

Bene vale, nobiliss. amplissimeque vir, et rei literariae magis ac magis fave. Erit hoc tibi imprimis honorificum, et Reipubl. salutare. Lugduni Batavorum. Anno Domini MDXCIV.

Dignitatis tuae studiosissimus

BON. VULCANIUS.

CANDIDO LECTORI .

ANNUS est integer quod Agathias hic meus graece est excusus, neque multo minus quod et latinus. Ad graecam editionem usae sunt operae typographicae codice meo vetere manuscripto, quem propter valetudinem tum temporis incommodam, aliasque iustas ob causas, transcribere nec licuit nec libuit. Quo factum est ut praeter vitia exemplaris quae consulto ita reliqueram, quod eorum castigationem notis meis reservaram, accesserint etiam alia menda typographica, ob insolentiam characteris cui non assueverant operae. Cum vero iam ad colophonem propemodum perducta esset etiam latina mea versio, venit mihi in mentem audiisse me aliquando Coloniae a nobilissimo doctissimoque fel. mem. viro, D. Thoma Redigero, datum a se cuidam negotium transcribendi e quadam Italiae Bibliotheca Agathiae historiam; quod quidem cum iamdudum ita factum fuisse plane mihi persuasissem, nisi exemplar mei Agathiae graece excusi ad Cl. V. Iacobum Monavium, rogavique per literas ut illud cum manuscripto codica Agathiae, quem omnino Vratislaviae in bibliotheca Ill. DD. Redigerorum exstare^q putabam, conferri curaret. Quod cum ille pro singulari suo in rem literariam studio in se recepisset, spondidissetque curaturum se ut petitioni meae prolixè satisfaceret, simulatque praefectus bibliothecae qui tunc peregre erat domum rediisset: significavit tandem mul-

his post mensibus Agathiam MS. a bibliothecario domum reverso diligenter quaesitum nequaquam comparere; quod quidem et me et illos pessime habuit: me, ob moram quam editioni, vana mea spe iniectam videbam; illos, quod in bibliotheca sua quem sperabant thesaurum non reperissent. Ego itaque, ne mihi ipse longiore mora officerem, neve (quod in Cyrilli Alexandrini libris de adoratione in spiritu et veritate, et in Concilio Ephesino graeco, iam accidit, et vereor ne etiam in Nicaeno graeco accidat) ab aliis praevenerer, mihiq; et labor omnis meus, et honos quicumque ex hac arena laboris plena exspectari potest, veluti e manibus eriperetur: editionem diutius differendam, dum *ἀντίγραφον* aliquod offerretur, non censi, praecipue cum plane *σὺν ἀγαθῇ τύχῃ* affulsisset Agathiae pariter et mihi auspiciatissimum illud Iulium sidus; magnus, inquam, ille Iosephus Scaliger, maximi Iul. Caesaris F. qui mihi merito, quoties aliquis dignus vindice nodus occurrit, fuit *ἀκριβεστάτου ἀντιγράφου δίκην*. Cuius quidem optatissimus in hanc Academiam adventus utinam Agathiae mei editionem antevertisset! Plurimum enim illius litteratorum principis iudicio in locis nonnullis de quibus ambigebam tribuissem; cui universus doctorum consensus libens assurgit, fascisque submittit. Superest, candide lector, ut operam meam quam optimi huius authoris editioni interpretationique impendi, boni consulas; et cum apibus potius si quid in ea sit boni decerpas, quam cum araneis si quid vitiosi exsugas. Accesserunt coronidis vice Agathiae epigrammata *ἑρωτικά* ab illustri viro Iosepho Scaligero latine versa, neque antehac (uno atque altero excepto) typis edita, quae certe iuventuti *φιλέλληνι* veluti canon quidam atque norma vertendi latina de graecis esse possunt,

Μορφῆς ὡς πλάσταις κωάνεον βλέφαρον.

Tu etiam his, bone lector, utere et fruire, ut et nonnullis eiusdem Agathiae epigrammatibus quae nobiliss. clarissimusque vir IANUS DOUSA Dominus a Noortwyck, musageta noster, vertit, quibus te fraudare nolui, ut nec nobiliss. doctissimumque virum Theodorum Canterum eo honore, quod de locis Agathiae nonnullis, quorum lectionem in Suida variare compererat me per literas monuerit,

quos, praeter eos quos ipse animadverteram, notis meis inserui. Sed et de loco non uno reverendum clarissimumque virum FRANCISCUM IUNIUM collegam meum consului, idque cum fructu. Libens enim eos qui symbolam aliquam ad hoc opus contulerunt laudo.

AD VIRUM CLARISSIMUM
 BONAVENTURAM VULCANIUM
 DE AGATHIA RESTITUTO

SCAZON.

MAGISTRA vitae Historia, quae nihil pigrae
 Oblivioni iniuriaeque seclorum
 Patitur licere, laude perpeti dignos
 A morte prohibet, alitis vehens Famae
 Populos per omnes non solubili penna.
 Sed saevientis ludus ille Fortunae,
 Qui urbes et alta regna funditus vertit,
 Saepe obruit silencio obrutos letho,
 Et perdit evitatque temporum vitam.
 Ne nuper hoc tibi accidisse miremur
 Felix loquendi laude, Agathia, at infelix
 Inertiaque inscitiaeque lectorum,
 Ni te rapaci vindicasset a fato
 Felix et erudita cura VULCANI,
 Hominum ut fruaris luce, pars tui et magna
 Aliis sibiue laude postuma crescat,
 Segetemque fama hanc vindici suo linquat
 Et editori, quem loquetur omne aevum
 Functo necem abstulisse, mortuae et vitae
 Dedisse vitam, quae perennis huic stabit,
 Dum statio terris fuerit, et stata Phoebus
 Niveam recurreret orbita advehens lucem.

IANUS DOUSA F.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΤΟΜΟΣ Β.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΜΥΡΙΝΑΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ
Α.

ΑΓ. ΣΧ. ΜΤΡ. ΙΣΤ. Α. Sic R. cui a secundo inde libro accedit Intpr. (*Historiarum Liber II. cet.*): nam ad primum quidem librum titulum ipse sibi finxit Persona, pro ingenio suo ineptum. Lugd. inscribit *Αγ. Σχ. χρονική διήγησις τῆς βασιλείας Ἰουστινιανοῦ, τόμος α.*, quo titulo deleto Bon. Vulc. ex ultimi libri in eodem codice subscriptione posuit: *περὶ τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας, τόμος α.*; ubi Parisinae editionis typothetae pro *τόμος, βιβλίον* scribere placuit. Agathias neque tempus. omne usque ad Iustiniani mortem his libris persecutus est, neque Iustiniani temporis finibus opus suum circumscribere sibi proposuerat.

AGATHIAE SCHOLASTICI
MYRINENSIS
HISTORIARUM
LIBER I

ARGUMENTUM.

Gothi in Italia Narseti se dedunt: mox tamen rebelles a Francis auxilia petunt (Cap. 1). De Francis; laudes eorum (2). Reges Francorum quatuor, Chlodovaei filii (3). Theudibertus, Francorum rex, cui succedit Theudibaldus puer (4). Legatio Gothorum ad Theudibaldum (5). Theudibaldus exercitum in Italiam mittit, ducibus Leuthari et Butilino. De Alamannis (6). Prava Alamannorum religio. Leutharis et Butilini superbia (7). Narses ad Cumas ducit (8). Cumae oppugnatae (9). Narses Cumarum muros suffodit (10). Gothos Tusciam habitantes in deditionem accipit (11). Luca circumsesa (12). Narsetis magnanimitas (13). Fulcaris et Herulorum clades (14). Fulcaris occumbit. Gothi in Aemilia et Liguria a Romanis deficiunt (15). Narses militum animos confirmat (16). Stephanus a Narsete Faventiam missus praefectorum ignaviam reprehendit (17). Narses Lucam denuo oppugnatae capit (18). Exercitu in hiberna dimisso Ravennam proficiscitur (19). Aligernus Gothus Cumas sponte Narseti dedit (20). Narses, Varnis in militiam adscitis, prope Ariminum cum Francis confligit (21). Fuga simulata eos devincit (22).

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν .

- Ed. Par. 1 **Κ**αλὸν μὲν τι χρῆμα καὶ εὐδαιμον νῆκαι πολέμων καὶ τρώ-
 Ed. Ven. 5 παια, πόλεων τε ἀνοικισμοὶ καὶ ἀγλαΐσματα, καὶ ἅπαντα
 ὀπόσα μεγάλα τε καὶ ἀξιάγαστα ἔργα. ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιά-
 δε δόξαν μὲν τινα καὶ ἡδονὴν τοῖς κτησαμένοις ἐπάγει, ἀπο-
 βιοῦσι δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκεῖσε οἰχομένοις οὐτι μάλα ἐθέλονσιν⁵
 ἐπεσθαι, ἀλλὰ καὶ λήθη παρεμπεσοῦσα ἐπικαλύπτει καὶ παρα-
 P. 2 τρέπει τὰς ἀληθεῖς τῶν πράξεων ἀποβάσεις· ἥδη δὲ καὶ τῶν
 ἐπισταμένων ἀποβιούντων, οἶχεται καὶ διαδιδράσκει ἢ γνῶσις
 σὺν αὐτοῖς σβεννυμένη. οὕτως ἄρα μνήμη γυμνὴ ἀνόνητόν
 τι καὶ οὐ μόνιμον, οὐδὲ τῷ μακρῷ συνεκτείνεσθαι πέφυκεν¹⁰
 χρόνῳ. καὶ οὐκ ἂν οἶμαι ἢ πατρίδος προκινδυνεύειν ἔνοι
 ἔγνωσαν, ἢ ἄλλους ἀναδέχεσθαι πόρους, εἰ εἰδότες, ὡς, εἰ καὶ
 Βσφόδρα μέγιστα δράσαιεν, συναπολεῖται τὸ κλέος αὐτοῖς καὶ
 διαρῆυσεται, μόνῳ τῷ βίῳ αὐτῶν ἐκμετροημένον· εἰ μὴ
 τις, ὡς εἶοικε, θεία προμήθεια τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἀναρ-¹⁵
 ῥωνῆσα τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας ἐπεισήγαγεν ἀγαθὰ καὶ τὰς ἐν-
 ῥένδε ἐλπιδας. οὐ γὰρ οἶμαι κοτίνου γε ἔνεκα καὶ σελίνου οἰ
 Ὀλυμπιονῆκαι ἐν ταῖς κονίστραις ἐναπεδύοντο, οὐδ' αὖ οἱ ἀγα-
 1. μέντοι R. 10. συνεκτείνεσθαι R., Intrp. *extendi*, συνεκτέ-
 νειν vulg. πέφυκε vulg., ἢ ἐφελκυστικὸν h. l. et passim addidi
 ex R. 11. ἢ πατρίδος R., Intrp. *pro patria*, vulg. ἢ καὶ πατρ.
 15. ἀναρῥωνῆσα R.

P R A E F A T I O .

Praeclara quaedam et beata possessio censeri potest victoriae bel-
 lorum et trophaea, urbes conditae atque instauratae, omnes deni-
 que magnae admirandaeque res gestae. Atque haec quidem aliaque
 eiuscemodi ut maxime gloriam aliquam voluptatemque suis possesso-
 ribus adferant, aegre tamen eos e vivis excedentes comitantur. Sed
 et oblivio interveniens offuscat atque subvertit veros rerum gestarum
 eventus; et cum ii ipsi qui eos norunt vivere desierunt, emoritur
 etiam atque evanescit una cum ipsis hominibus earum rerum notitia.
 Quo fit, ut nuda memoria fluxum quiddam parumque firmum sit, ne-
 que temporis diuturnitatem ferat. Neque vero putarim quosdam aut
 pericula pro patria adituros, aut alios labores suscepturos fuisse, cum
 scirent, quantumvis maximas res gessissent, perituram una cum ipsis
 atque emorituram omnem earum gloriam, sola ipsorum vita circum-
 scriptam; nisi quaedam, uti apparet, divina providentia naturae hu-
 manae fluxibilitatem fulciens, historiae bonum, quaeque ex ea af-
 fulget, spem esset elargita. Neque enim, arbitror, oleastri aut apii
 causa Olympionicae in arenam nudi descendebant, neque rursus

Θοὶ τῶν πολέμων ἀγωνισταὶ λαφύρων γε μόνον καὶ του παραυ- C
 τικά κερδαλέον ἐφιέμενοι, ἐς προὔπτον τε καὶ διαφανῆ κίν-
 δυνον σφῶς αὐτοὺς ἀφιαῖσιν· ἀλλὰ δόξης ἀμφοτέροι ἐκατι βε-
 βαιίας τε καὶ ἀκράτου, ἣν οὐχ οἶόν τε ἄλλως καρπώσασθαι,
 5 ἢ τῆς ἱστορίας αὐτοὺς ἀπαθανατιζούσης· οὐχ οἶα τὰ Ζαμόλ-
 ξιδος νόμιμα καὶ ἡ Γετικὴ παραφροσύνη, ἀλλ' ὡς ἀληθῶς
 τρόπῳ τινὶ θεῖῳ τε καὶ ἀθανάτῳ, καὶ ᾧ μόνῳ δύναται τὰ D
 θνητὰ ἐς αἰὲ διαβιώσκειν. ῥῆδιον μὲν οὖν ἦμιστα ἂν εἴη ἅπαν-
 τα διεξιέναι καὶ ἀπαριθμεῖσθαι, ὁπόσων ἀγαθῶν ἡ ἱστορία τὸν
 10 θῖον ἐμπλήρησι τὸν ἀνθρώπειον· ὡς δὲ συλλήβδην εἰπεῖν, οὐ-
 μαί γε αὐτὴν φιλοσοφίας τῆς πολιτικῆς οὐ μάλα μειονεκτε-
 σθαι, εἰ μὴ τι καὶ μᾶλλον δύνησιν. ἡ μὲν γὰρ, οἶα τις
 ἀστεμφῆς δέσποινα καὶ ἀνώπεντος, κελεύει καὶ διατάττει, ὅποι- P.3
 ῶν τε ἔχουσαι καὶ ὅποιο διαφεύγειν προσήκει, ὥσπερ τῷ πεί-
 15 θοντι καταμεινῦσα τὸ ἀναγκάζον· ἡ δὲ τῷ θέλοντι πλείστω
 χρωμένη καὶ οἶον καρυκεύουσα τὰς ἀπαγγελίας τῇ ποικιλίᾳ τῶν V. 6
 παραδειγμάτων, καὶ παριστώσα τῷ λόγῳ, ἐν οἷς τε εὐδοκμη-
 κασιν ἄνθρωποι εὐβουλία χρησάμενοι καὶ δικαιοσύνη, καὶ
 ἔνθα διήμαρτον τοῦ προσήκοντος, ἢ γνώμης τινὸς ἐναντίας ἢ B
 20 στύχης ἠγῆσαμένης, λανθάνει ταῖς ψυχαῖς ἡρέμα τὰς ἀρετὰς
 ἐσοικίζουσα. τὸ γὰρ προσηγὸς αὐταῖς καὶ αὐθιμίτερον μᾶλλον τι
 ἐμφύεται καὶ προσίζανει. ἐγὼ μὲν οὖν ταῦτα ἐκ πλείστου σκο-

17. παριστώσα R., παριστάσα vulg.

strenui bellatores spoliis tantum et praesentis lucri cupiditati ac-
 censi in aperta manifesta pericula se coniciebant: sed utrique
 solidae atque adeo immortalis gloriae consequenda studio inflama-
 ti: quam quidem aliter adipisci non potuissent, nisi historia eos
 ab interitu vindicante atque immortales efficiente; non ut Zamotxididis
 instituta et Getica deliramenta, sed vere et modo quodam divino
 atque immortali, quoque solo mortalia haec perpetuari possunt.
 Haudquaquam igitur facile fuerit oratione persequi atque enumerare
 omnia quibus historia humanam vitam expleat bona. Ut vero sum-
 matim dicam, equidem civili philosophia eam non inferiorem cen-
 suerim; nisi etiam plus forte utilitatis conferat. Haec enim veluti
 severa quaedam minimeque blanda domina iubet ac praescribit quae
 sequi, quae fugere oporteat, suasionibus suis vim quodammodo ne-
 cessitatemque commiscens: haec vero, oblectamentis plurimis utens,
 ac veluti condicens praecepta varietate exemplorum, et ob oculos ponens
 quibus in rebus homines prudentia iustitiaque usi praeclare
 rem gesserint, quibus etiam in rebus, vel animi contrario aliquo
 vel fortunae ductu atque impulsu a recto aberrarint, leniter ac pla-
 cide virtutes animis insinuat. Blanda enim et voluntatis nostrae ar-
 bitrio electionisque exposita facilius animis humanis illabuntur atque
 adhaerescunt. Ego itaque hanc iam dudum considerans et cum animo

πῶν τε καὶ διαλογιζόμενος, ὑπεράγασθαι μὲν χρῆναι ἡγούμην
 καὶ κοινούς ἀνυμνεῖν εὐεργέτας τοὺς ὀπόσοις ἤδη αἱ τοιαῖδε
 C πραγματεῖαι διαπεπύνηνται. οὐ μὴν ἐγχειρητέα ἐμοὶ τῷδε τῷ
 πόνῳ ἐδόκει, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀποπειρατέα. ἐτύγχανον γὰρ
 μᾶλλον δὴ τι ἐκ παιδῶν τῷ ἡρώῳ ῥυθμῷ ἀνεμμένος, καὶ μεῖς
 ἤρθεσκεν τὰ ἡδύσματα τῶν τῆς ποιητικῆς κομψευμάτων. καὶ
 τοίνυν πεποιήται μοι ἐν ἑξαμέτροις βραχέα ἅττα ποιήματα,
 ἃ δὴ Δαφνιακὰ ἐπωνόμασται, μύθοις τισὶ πεποικιλμένα ἔρω-
 D τικοῖς, καὶ τῶν τοιούτων ἀνάπλεα γοητευμάτων. ἔδοξε δέ μοι
 πρότερον ἀκείνῳ ἀξιέπαιόν τι εἶναι καὶ οὐκ ἄχαρι, εἶγε τῶνιο
 ἐπιγραμμίων τὰ ἀρτιγενῆ καὶ νεώτερα, διαλανθάνοντα ἔτι
 καὶ χυδῆν οὕτως παρ' ἐνίοις ὑποψιθυριζόμενα, ἀγείραμι τε
 ὡς οἷόν τε εἰς ταῦτόν καὶ ἀναγράψαιμι ἕκαστα ἐν κόσμῳ ἀπο-
 κεκριμένα. καὶ οὖν δὴ καὶ τότε μοι ἐκτετέλεσται ἑτέρα τε πολ-
 λὰ ἀγωνίσματα, τοῦ μὲν ἀναγκαίου χάριν οὐ μᾶλα πεποιη-15
 P. 4 μένα, ἄλλως δὲ ἕως προσαγωγῆ καὶ θελκτήρια. καὶ γὰρ δῆτα
 ἢ ποιήσεις ἱερὸν τι χρῆμα καὶ θεσπέσιον. ἐνθουσιῶσι γοῦν ἐν
 αὐτῇ αἱ ψυχαί, εἴποι ἂν ὁ σοφὸς ὁ Ἀρίστωνος, καὶ λίαν
 ἀδίνουσιν ἐπαφρόδιτα, ὅσαι δὴ ὡς ἀληθῶς μουσολήπτοι γίνον-
 ται, καὶ τῆδε κάτοχοι τῇ βακχεῖᾳ. ἐμοὶ μὲν οὖν τοῖσδε θυ-20
 2. ὀπόσους Par. αἱ add. R., om. vulg. 3. ἐγχειρ. γὰρ ἐμοὶ R.
 4. οὐδὲ τὴν R., οὐδὲ κατὰ τὴν vulg. 5. με ἤρθεσκεν R., μοι
 ἤρθεσκε vulg. 6. κομψευμάτων R. 8. Δαφνικά R., Intpr.;
 male. 12. οὕτως edd. 13. ταῦτόν R., ταῦτό vulg. 14.
 τίς R. 20. θαμίζειν R., θαυμάζειν vulg.

meo reputans, admiratione dignos censebam, et in publicum beneficos celebrandos, quotquot in hoc historiae scribendae instituto laborarunt. Mihi autem nequaquam suscipiendus hic labor, sed ne tanteudus quidem initio est visus. Eram enim magis iam inde a puero heroicis modulis addictus, et poetarum elegantiarum dulcedine magnopere delectabar; atque adeo brevia quaedam poemata hexametris versibus conscripsi, quae Daphniaca vocavi, fabulis quibusdam amatoriiis variegata et eiusmodi illecebris referta. Visum vero mihi fuit etiam hoc initio laudabile et non inelegans institutum, si nova quaedam recentiaque epigrammata, latitantia adhuc sparsimque a nonnullis lusa, in unum, quoad eius fieri posset, recolligerem, singulaque in ordinem digesta conscriberem. Quod quidem etiam perfecit, ut et alia multa exercitamenta, non utilitatis ergo, sed oblectandi deliniendique animi causa a me facta. Est enim omnino sacra quaedam et divina res poësis. Afflantur enim in ea divino quodam furore animi, ut sapiens ille Plato dixit, valdeque venuste parturiunt, quotquot Musarum pleni atque hoc furore correpti sunt. Mihi quidem igitur statutum erat in his versari, neque unquam in animum inducere, ut iuvenilia haec iucundaque studia desererem, sed Delphicum potius praescriptum sequi nosce τὴ ἱερῶν. Cum vero actate

μίξειν ἐδόκει, καὶ οὐδὲ μῆποτε ἐκόντι εἶναι τὰ νεανικὰ ταῦτα καὶ ἐπιτερεπῆ σπουδάσματα μεθίεναι, ἀλλ' ἐπεσθῆναι τῷ Δελ- B
φικῷ ἐκείνῳ προγράμματι καὶ τὰ οἰκεῖα γυγνώσκειν. ἐπεὶ δὲ
ἐν τῷ κατ' ἐμὲ χρόνῳ ξυνέβη μεγάλους μὲν πολέμους πολλα-
5 Χοῦ τῆς οἰκουμένης ἀπροσδόκητα ξυρῆσθῆναι, ἐθῶν τε πολ-
λῶν βαρβαρικῶν μεταναστάσεις γενέσθαι, καὶ πράξουν ἀδή-
λων τε καὶ ἀπίστων παραλόγους ἀποβάσεις, καὶ τύχης ἀτά-
κτους ἀντιρροπίας, γενῶν τε καταλύσεις, καὶ πόλεων ἀνδραπο- C
10 πεία κεινῆσθαι· ἐπειδὴ οὖν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ξυνέβη, δε-
δίεναι μοί πως ἐπήλθε, μὴ τι ἄρα οὐχ ὅσιον εἶη, ἔργα οὕτω
μέγιστά τε καὶ θαύματος ἄξια καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα χρήσιμα
εὑόμενα καὶ ὀνησιφόρα καταλιπεῖν ἄμνηστα τὸ μέρος, καὶ σε-
σιγημένα. τοιγαρτοι ἐδοξέ μοι οὐκ ἀπο τρόπου εἶναι, καὶ τοῦ
15 συγγράφειν ἀμωσγέντως ἀποπειρῶσθαι, ὡς ἂν μοι μὴ ἄπας ὁ D
βίος ἐν μυθολογίᾳ τε καὶ περιττῷ πόνῳ ἀναλωθεῖη, ἀλλὰ τὴ
φύροιτο καὶ ἀναγκαῖον. πολλοὶ δὲ με καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐπεί-
γοντες καὶ ἑγκελευόμενοι ἐξηρέθισαν τὴν δρῆμν καὶ ἐπέρξω-
σαν, ἐν τοῖς Εὐτυχιανῶς ὁ νέος· ἀρχηγός τε ἦν τῆς παλαινέσεως P. 5
20 ἀνὴρ τὰ πρῶτα τελῶν ἐν τοῖς τῶν βασιλείων ὑπογραφεύσι, καὶ
2. σπουδάγματα R. ἀλλ' R. Lugd., ἀλλὰ edd. τοῖς Δελφι-
κοῖς ἐκείνοις προγράμμασι R. 3. ἐπεὶ R., ἐπειδὴ vulg. 6.
πράξεσι R. 8. κατακλύσεις R. 11. ἐπήλθε R. sed vulg. in
mg. 12. μέγιστό τε καὶ R., μέγ. καὶ vulg. 13. τὸ μέρ. καὶ
σεσιγημένα R., καὶ σεσ. τ. μ. vulg. 14. ἀπο τρόπου R. Lugd.
(Cl.), ἀπότροπον edd. τοῦ om. R. 15. μοι om. R. 16. περ-
πόνῳ R., πόνῳ περ. vulg. 19. Ἐχιανῶς R. τε R., γε
vulg. Non de Eutychiano loquitur Agathias, sed, ni fallor,
de Paulo Silentario, Cyri Flori filio.

haec, in quam incidi, ingentia bella per multas orbis terrarum partes praeter expectationem sint excitata, et multarum barbararum nationum transmigrations factae; dubiorum etiam atque incredibilium factorum inopinati eventus temerario fortunae impulsu acciderint; nationum quoque et urbium eversiones, gentes subactae, coloniaeque deductae, et tantum non humanae res omnes loco suo motae: cum, inquam, haec aliaeque eiusmodi acciderint, subit animum meum formido, parum honestum fore, si res usque adeo magnae atque admirandae, et posteris adeo utiles conducibilesque futurae nullis scriptis proditae silentio praetermitterentur. Quocirca non abs re mihi facturus sum visus, si eas aliqua ex parte litteris commendare tentarem, ne omnis vita mihi in fabularum studio et supervacaneo labore consumeretur, sed aliquid etiam utilitatis publico adferret. Multi vero familiarium urgentes atque exhortantes studium meum excitarunt et confirmarunt. Inter quos hortatores facile princeps erat Eutychianus iunior, et primarius regum scriba, vir alioqui et bonus et prudens, et non mediocriter eruditus, idemque gentis Floriorum praeclearum orna-

τὰ ἄλλα ἀγαθὸς καὶ ἀγχινοῦστατος, παιδείας τε ἀποχωρώντως ἔχων, καὶ τοῦ τῶν Φλωριδῶν γένους ἄριστον ἐγκαλλώπισμα γεγεννημένον. οὗτος δὴ οὖν ὁ ἀνὴρ, περὶ πλείστου γὰρ τὰ μὰ ἐποιεῖτο, καὶ ὡς ἂν μοι ἄμεινόν τι ἔσται εὐκλείας τε πέρι καὶ τῆς ἄλλης ἀφειλείας σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστο, οὐκ ἀνίει ἐπιείγων⁵ καὶ χρηστὰς ἐμφαίνων τὰς ἐλπίδας. δεῖν γὰρ οὐκ ἔφρασκεν οὕτω Β χαλεπὸν ἡγεῖσθαι μοι καὶ ἀνήνυτον τὸ ἐγχείρημα, οὐδὲ τῷ μήπω ἐς πείραν ἔλθειν, ὥσπερ ναυτιλίαν οἱ ἀθαλάττωτοι, καταπεπληχθῆναι· οἴεσθαι δὲ μᾶλλον οὐ πόρρω τετάχθαι ἱστορίαν V. 7 ποιητικῆς, ἀλλὰ ἄμφω ταῦτα εἶναι ἀδελφὰ καὶ ὁμόφυλα, καὶ ἰο μόνῳ ἴσως τῷ μέτρῳ ἀλλήλων ἀποκεκριμένα. ὡς δὴ οὖν οἰκοθεν οἴκαδε οὔσης τῆς μεταστάσεως θαρρόυντά τε λέναι ἐκέλευεν καὶ C σθένει παντὶ ἔχεσθαι ἔργου. ἀλλὰ γὰρ τοιαῦτα ἐπάδων, ἥδη μοι καὶ ἀντὶ βουλομένη, κατεκλήρησέ γε ἑαδίως καὶ ἔπεισε. καὶ τοίνυν ἐς τὰδε ἀφίγμαι. ἀλλὰ μοι εἴη ἄξιόν τι δρᾶσαι τῆς προ-15 θυμίας, καὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἔργων ὡς ἐγγυτάτω ἰκέσθαι. Δηλωτέον δὲ πρότερον ὅστις τέ εἰμι καὶ ὅθεν, τοῦτο δὴ τὸ τοῖς ξυγγραφεῦσιν εἰδισμένον. ἐμοὶ Ἀγαθίας μὲν ὄνομα, Μύρινα δὲ

1. Vulg. inepte οὐκ ἀποχωρώντως. Negationem, quam deleri iussit Toupius ad Suidam I. p. 53. ed. Lips., non agnoscit R. Fieri autem potest ut illa orta sit ex alia scriptura: εἰ ἀποχωρώντως. ἀποχωρώντος R. 2. γεγεννημένον R., γεγεννημένος vulg. 3. περὶ πλ. γὰρ τὰ μὰ R., ἐπεὶ π. πλ. τὰ μὰ vulg. 4. τε om. R. 6. ἐμφαίνων τὰς ἐλπ. R., ὑποφαίνων ἐλπ. vulg. 7. ἀνήνυτον R. μίτε πρὸς τὴν πείραν R. 8. καταπεπληχθῆναι (sic) R., δεδίεναι vulg. 9. δὲ om. R. 10. ἀδελφὸς R. 11. μέτρῳ ἢ (sic) ἀλλήλων R., μ. ἐστὶν ἀλλ. vulg. οἴκαθεν R. 15. εἴη inseri iubet Clar. Hasius ad Leonem p. 185. coniecturamque viri sagacissimi confirmat R. 17. πρότερον, quod vulgo deest, add. R.

mentum. Hic itaque vir cum res meas maximi faceret, et de gloria utilitateque mea vehementer esset sollicitus, nunquam destitit me urgere, bonasque spes mihi ob oculos ponere, asserens, non ita arduum perfectuque difficile opus censi debere, neque quia intentatum insolensque est, instar navigationis inexperto maris, pertimescendum; immo vero ita statuendum esse, historiam a poetica non multum distare, sed haec duo gemina affiniaque esse, soloque propemodum rhythmo inter sese discrepare. Bono itaque animo, tanquam e patria in patriam migrantem, incedere omnibusque viribus operi instare iubebat. Talia itaque mihi assidue occinens, libentem etiam me facileque delinitum in suam sententiam adduxit. Contuli itaque me ad scribendam historiam, spe, dignum aliquid hoc praeclearo studio institutoque praestandi et ad magnitudinem rerum gestarum quam proxime accedendi. Superest, ut quis et cuius sim, ex more eorum qui historiam scribunt, declarem. Nomen itaque mihi Agathias, Myrina patria; Memnonius pater; ars vero Romanorum instituta ac leges et fori certamina: Myrinam autem dico, non illam Thraciam urbem, neque

πατρίς, Μαιμόνιος δὲ πατήρ, τέχνη δὲ τὰ Ῥωμαίων νόμιμα D
καὶ οἱ τῶν δικαστηρίων ἀγῶνες. Μύριναν δὲ φημι οὐ τὸ Θρά-
κιον πόλισμα, οὐδὲ εἴ τις ἕτερα κατὰ τὴν Εὐρώπην τυχὸν ἢ
Λιβύην τῶδε κέκληται τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πύ-
5λαι ἐπὶ Λιολέων ἀπωκισμένην, ἀμφὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πυ-
θικοῦ ποταμοῦ, ὃς δὴ ἕρων ἐκ Λυδίας τῆς χώρας ἐς τὸν ἔσχα-
τον ἀυλῶνα τοῦ κόλπου τοῦ Ἐλαΐτου ἐμβάλλει. γένοιτο μὲν P. 6
οὖν ἐμοὶ γε τελεώτατα τῆδε τροφεῖα ὡς οἷόν τε ἀποτίσαι, καὶ
ἅπαντα τὰ κλεινὰ καὶ πάτρια ἔργα ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀναγράψαι.
10 οὖν δὲ ἢ μὲν εὐμενῆς καὶ Ἰλαος καὶ τῆς προθυμίας ἡμᾶς ἀπο-
δεχέσθω. ἐμοὶ δὲ ἐπὶ τὰ κοινὰ καὶ μέγιστα τῶν πραγμάτων
ἱτέον. Ποιήσομαι δὲ τὴν ξυγγραφὴν, οὐχ ἥπερ καὶ ἑτέροις ἐν
ἐπὶ παρόντι πεποιήται. ἤδη γάρ που καὶ ἄλλοι τὰ νῦν ἐς τότε B
πόνου ἀφίκοντο, ἀληθείας μὲν, ὡς τὰ πολλὰ, ἥκιστα μέλον
15 αὐτοῖς καὶ τοῦ τὰ γεγενημένα ὡς ἔχουσι τύχης διεξιέναι, οὕτω
δὲ διαφανῶς κολακεύειν πολλοὺς τῶν δυνατῶν καὶ ὑποδωπεύ-
ειν ἐλόμενοι, ὡς εἶποτε ἄρα καὶ ἀληθῆ φῆσαιεν, ἀπιστεῖσθαι.
καίτοι ἐγκωμῶ μόνῃ προσήκειν οἱ ταῦτα δεῖνοι φασί, τὰ
προσόντα ὀψοῦν ἀγαθὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἐξαιρεῖν· ἱστορία δὲ
20 ἐπαινεῖν μὲν καὶ ἥδε τοὺς εὐ τι δράσαντας οὐ πάμπαν ἀνά- C
γεται, οὐ μὴν τοῦτο γε σκοπὸν οἶμαι καὶ γνώρισμα ἔχειν ἐθέ-
λει· ἀλλ' εἴ που ἢ τῶν πράξεων ἀπεργασία ἐπαινον ἢ ψόγον
ἐπάγει, οὐ βιάζεσθαι αὐτὴν θέμις, οὐδὲ μεταποικίλλειν τὰ γε-
1. δὲ post Μερν. addidi ex R. 2. Μύριναν (ubique cum ῥῥ)
R., Μύρινα vulg. 15. τύχης expungitur a corr. R. 23. ἐπά-
γοι R., ἐπάγει vulg. αὐτὴν N., φῦτῃ vulg., αὐτῆς R.

si qua alia per Europam aut Africam hoc nomine vocatur; sed
quae est in Asia, veterum Aeolensium colonia, ad ostia Pythici flu-
minis sita; qui quidem fluvius ex Lydia regione fluens, in extremum
Elaitidis sinus alveum fertur. Sit itaque mihi, plenissima huic, quoad
eius fieri potest, nutritionis praemia persolvere, omniaque illustria
et patria facta accurate conscribere; nunc vero haec benigne et fa-
venter propensum animum studiumque meum accipiat. Mihi autem
publicarum maximarumque rerum scriptio est aggredienda. Institutam
vero historiam, non ut ab aliis hodie factitatur, (sunt enim etiam
alii hac tempestate qui in eadem arena versantur,) non, inquam, ut
ii, quibus minima est veritatis cura, utque res gestas ita ut accide-
runt commemorent: adeo vero aperte plerisque proceribus adulantur
et palpum obtudunt, ut, si quando etiam vera dicant, fides tamen
eis abrogetur. Atqui periti harum rerum auctores soli encomio sive
laudationi convenire aiunt, bona, quibus quisque praeditus est, ver-
bis exaggerare atque extollere. Historiam vero, tametsi ne ipsa
quidem a laudatione eorum, qui praeclari aliquid gesserunt, prorsus
abhorret, hunc tamen scopum argumentumque sibi praefixum

γενημένα. οἱ δὲ ἱστορίαν μὲν ποιῆσθαι ὁμολογοῦσι, καὶ τὸ
 D τῆς ἐπιγραφῆς ἐπάγγελμα τοῦτο αὐτοῖς ὑποφαίνει, πεφώραν-
 ται δὲ ὅμως τῇ πείρᾳ κομπησόμενοι τὴν ἐπωνυμίαν. τοὺς μὲν
 γὰρ ἐτι περιόντας, εἴτε βασιλεῖς εἶεν, εἴτε καὶ ἄλλως ἐπίση-
 μοι, οὐ μόνον τῇ ἀφηγήσει τῶν ἐξαιρετασμένων ἐγκωμιάζου-5
 σιν, (ἥ γὰρ ἂν ὀλίγα ἡμάρτανον,) ἐνδῆλοι δὲ ἅπασι γίνονται,
 P. ὅτι δὴ αὐτοῖς οὐδὲν τι ἄλλο διεσπούδαται, ἢ μόνον ἐπαινεῖν
 τε καὶ ἄγασθαι καὶ πέρα τοῦ ἀναγκαίου· τοὺς δὲ ἤδη τεθνη-
 κώτας, ὅποιοι τινες καὶ ἐτύγχανον ὄντες, ἢ κακίους ἀποκα-
 λοῦσι καὶ τὰ κοινὰ λυμνημένους, ἢ, τὸ γοῦν ἕλαττον δεινόν, 10
 κατολιγωροῦσιν αὐτῶν, ὡς μηδὲ μνήμης τινὸς μεταδίδοναι.
 ταύτῃ τε οἴονται τὰ παρόντα εἶ τιθέναι καὶ τὸ ἄει κρατοῦν
 B ἐκθεραπέοντες ἀφέλειαν σφίσι πορίζεσθαι, κακῶς ἐπιστάμενοι
 ὡς καὶ αὐτοὺς δηπου τοὺς πρὸς αὐτῶν ἐπαινουμένους οὐ μά-
 λα τὰ τοιαῦθα ἀρέσκει, λογιζομένους, ὡς οὐχ ἱκανὸν ἔσται 15
 τὸ τῆς κολακείας ἀρίθηνον τὴν περὶ αὐτῶν δόξαν βεβαι-
 ῶσαι. οὗτοι μὲν οὖν ἔνυγγραφοῦντων, ὡς πη φίλον αὐτοῖς καὶ
 εἰδιωμένον, ἐμοὶ δὲ τὸ ἀληθίζεσθαι περὶ πλείστου ἐκτέον, ἐς
 C ὅ, τι χωρήσει. μεμνήσομαι δὲ τῶν ὅσα παρὰ τὴν Ῥωμαίους καὶ
 τῶν βαρβάρων τοῖς πλείστοις ἐς τὸδε τοῦ καιροῦ ἐπράχθη ἄξι-20

2. ὑποφαίνειν R. 6. ἐτι δῆλοι R. 8. πέρα R. Lugd., ὑπὲρ edd.
 10. τὸ γοῦν R., τόγ' οὖν Lugd., τόγε οὖν edd. 17. ἐνυγγραφοῦντες
 ὡσπερ R. 18. ἐμοὶ δέ — χωρήσει. Hunc locum et mutilum
 et corruptum esse arbitror. Nihil opis affert R., imo corrupti-
 ora: ἐκτέον (sic) εὐ δει χ. Num περὶ πλείστου ποιητέον, εὐ
 εἰδοῖτε δει... (?).. χωρήσει? Legebantur olim quaedam in margine
 R. litteris quadratis scripta, quae nunc crasa sunt.

habere nolle existimo. Sed sicubi factorum effectus laudem aut dede-
 cus conciliat, vim facere historiae non licet, neque res ipsas palliare
 fucareque oportet. Hi vero historiam quidem scribere se profiteren-
 tur, titulique promissio hoc prae se fert; experientia tamen ipsa
 historiae appellationem fucantesprehenduntur. Eos enim qui ad-
 huc in vivis sunt, sive reges sive alioqui viros illustres, non so-
 lum commemoratione rerum gestarum laudant, in quo non nimis
 peccarent: sed omnibus conspicuum faciunt, nihil aliud ipsos operam
 dedisse, quam ut laude admirationeque quos volunt prosequantur,
 ultra quam par est; eos vero qui iam e vivis excesserunt, qualescun-
 que fuerunt, aut pessimos vocant et rerum publicarum vastatores;
 aut, (quod utique minus grave est) ita eos contemnant, ut ne me-
 moria quidem ulla dignentur. Atque ita sese rem praesentem optime
 curasse existimant, semperque potentioribus assentantes privatis suis
 commodis consuluisse; non satis intelligentes, quod ne ipsis quidem,
 quos laudibus extulerunt, haec talia admodum placeant; reputantibus
 scilicet, manifestam illorum adulationem parum firmum esse gloriae ex-
 istimationisque ipsorum stabilimentum. Scribant itaque hi pro sua li-
 bidine et more; mihi fixum est veritatem, quoad eius fieri possit,

αφήγητα, ὡς μόνον ὑπὸ ἀνδρῶν ἔτι βιούντων τυχόν, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τῶν ἡδῆ ἀποικομένων, καὶ οὐδενότι παρήσω τῶν λόγου ἀξίων. Τοιγάρτοι εἰ καὶ μὴ πρότερον ἐς τὸ ξυγγράφειν προ-
 ἤμμαι, ἢ μόνον ἐξ ὅτου Ἰουστίνος ὁ νέος τὴν αὐτοκράτορα
 5 μετῆλθεν ἀρχήν, Ἰουστινιανοῦ τεθνηκότος, ἀλλ' ἔγωγε καὶ D
 ἐπὶ τοὺς ἀνωτέρω χρόνους ἀναδραμοῦμαι, καὶ ὅποσα οὐκ
 ἐτέρῳ τῷ ἐκπεπόνηται, ταῦτα δὲ οἰκείον ποιήσομαι ἔργον. τὰ
 μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν κατὰ τοὺς Ἰουστινιανοῦ χρόνους γεγενημέ-
 νων, ἐπειδὴ Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι τῷ Καισαρείᾳθεν ἕς τὸ ἀκρι-
 10 βῆς ἀναγγεγραπται, παριτέον ἐκεῖνα ἔμοιγε, ὅτε δὴ ἀποχρώντως
 εἰρημέναι· τὰ δὲ μετ' ἐκείνων, ὡς οἶόν τε, διεξιτέον. προσόμια P. 8
 μὲν γὰρ αὐτῷ τῆς ἱστορίας Ἀρκάδιος ἀποβίους ἐποιήθη, καὶ V. 8
 τῷ ἐκείνου παιδί Θεοδοσίῳ Ἰσδιγέρδης ὁ Περσῶν βασιλεὺς
 κηδεμῶν γεγενημένος, τὰ τε Οὐαραράνη καὶ Περόζη ξυνε-
 15 χθέντα, καὶ ὅπως Καβάδης βασιλεὺς καταστάς ἀφήρηται τὴν
 ἀρχὴν καὶ εἶτα θάπτον αὐτὴν ἀνεκομίσατο, ὅπως τε Ἄμιδα B
 ἦλω πρὸς αὐτοῦ, Ἀναστασίου Ῥωμαίων βασιλεύοντος, καὶ
 ὅσους αὐθις μετ' ἐκείνων Ἰουστίνος ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷδε τῷ
 ἔργῳ διεδέξατο ὄνους. ἐξῆς δὲ τοὺς Περσικοὺς πολέμους
 20 ὅποσοι δὴ πρὸς τε Καβάδην καὶ Χοσρόην ἀμφὶ Συρίαν καὶ Ἄρ-
 2. οὖν addidi ex R. 4. Ἰουστίνος ὁ νέος. Inpr. Iustinus ipse
 et iunior. Fort. οὗτος ὁ νέος. 7. ἐτέρῳ τε R. 9. τῷ αὐτῷ Καισ.
 add. ex R. 13. Post Θεοδοσίῳ add. Inpr. et imperii procuratio-
 nem, scil. καὶ τῆ βασιλείᾳ. Ἰσδιγέρδης R., Ἰσθγ. vulg. 14.
 Οὐαραράνη N., Οὐαραράνη R., Οὐαραράνη vulg. 16. Ἄμιδον R.

sequi. Persequar autem quaecunque memorabilia tam a Romanis quam barbaris plurimis hac tempestate sunt gesta, non eorum tantum qui adhuc fortasse vivunt, immo vero magis etiam eorum qui iam decesserunt; nihilque ex iis, quae memoratu digna videbuntur, omit-
 tam. Quocirca tametsi non prius ad scribendam historiam me contuli, quam ex quo tempore Iustinus iunior ad imperium accessit, mortuo Iustiniano: ad superiora tamen etiam tempora recurram; et quaecunque a nemine adhuc alio sunt elaborata, mihi vindicabo, propriumque opus efficiam. Pleraque enim Iustiniani temporibus gesta cum Procopius Caesariensis rhetor accurate conscripserit, mihi praeterenda iudicavi, ut plene satis tractata; quae vero post illum acciderunt, pro virili persequenda. Orsus enim est ille historiam suam a morte Arcadii, utque filio illius Theodosio Isidigerdes tutor fuerit institutus, et ab iis quae Vararanae et Perozae acciderunt, et quo pacto Cabades rex creatus regno exutus fuerit idemque postea recupera-
 rit, utque Amidam ipsi Anastasio Romanorum regi eriperit; quantos rursus post hunc Iustinus senior huic operi labores impenderit. Persequitur deinde bella Persica, quotquot adversus Cabadem et Chosroem circa Syriam Armeniamque et per Lazorum confinia Iustinianus Romanorum Imperator gessit. Haec omnia e Procopii scriptis optime cognoveris, et Gelimere Vandalum, Carthaginicumque urbem

μενίαν, καὶ μὲν δὴ καὶ τὰ Λαζῶν ὄρια Ἰουστινιανῷ τῷ Ῥωμαίων αυτοκράτορι διαπεπολέμηνται, τούτους δὲ ἅπαντας ἐκ τῶν Προκοπίου λόγων ἄριστα ἂν διαγνοίης, Γέλιμερά τε τὸν Βανδύλον, καὶ Καρχηδόνα τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἐξύμψασαν χώραν τῶν Ἀφρων ἀπὸ Βονιφατίου τε καὶ Γεξερίχου καὶ τῆς 5 ἐν τῷ τότε ἀποστάσεως πολλοῖς ὕστερον χρόνοις Ἰουστινιανῷ δουλωθεῖσαν, καὶ κάλιν τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας μέρος γεγενημένην. μετὰ δὲ τῆν τῶν Βανδύλων κατάλυσιν, καὶ ὅσα οἱ Μαυρούσιοι τὸ ἔθνος ἔδρασαν τε καὶ πεπόνθασιν πολλαχοῦ

Δτῆς Λιβύης κατὰ Ῥωμαίων παραταττόμενοι ὅτι τε Στότζιας 10 καὶ Γόνθαρς Ῥωμαίων μὲν ἦσθη, τυράννω δὲ καταστάντε, μεγίστων συμφορῶν τε καὶ στάσεων αἰτιωτάτω τῇ Λιβύῃ γεγόνατον, καὶ ὥς οὐ πρότερον ἐλώφησε τὰ δεινὰ, πρὶν ἐκείνω τῷ ἄνθρωπῳ διαφθαρήναι· ἀλλὰ καὶ τὰδε ἀμέλει ἅπαντα εὖροις γε ἂν ἐν ἐκείνοις ὅπως τε ἡ στάσις ἢ ἐμφύ- 15 λιος ἐν Βυζαντίῳ κατὰ τοῦ βασιλέως ἀρθεῖσα, καὶ ἐπὶ μέγα κακοῦ ἀφιγμένη τὰ κοινὰ ἐδηλήσατο· τὰς τε τῶν Οὐννων ἐπι- P. 9 θρομῶς, ὡς δὴ ἐν τῷ τότε τὸν Ἰστρον ποταμὸν περαιωθέντες, μέγιστα οἶα τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν ἐλυμήναντο, Ἰλλυρίους τε καὶ Θετταλοὺς καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Εὐρώπης ληϊσάμενοι, μέ- 20 ρος δὲ τι καὶ τῆς Ἀσίας, τὸν Ἑλλησποντον διαβάντες. Σουρῶν δὲ ἡ πόλις ἢ ἐν Συρίᾳ, καὶ Βεῖξοια, καὶ Ἀντιόχεια ἢ πρὸς

3. Γέλιμερα N., Γέλιμερ vulg., Γέλιμων R., mg. Γέλιμερόν τε. 7. μέρος om. R. 8. Pro οἱ Μαυρούσιοι R. habet οἶμαι. Satis verisimile est Agathiam scripsisse: οἱ Μαυρ. οἶμαι τ. ἐ. 10. τε R. pro τῆς. 10. Λιβύης R., Λιβύας vulg. Στότζιας vulg. et Procop., Στώτζιας R. 11. Γονθαρῆς R. Ῥωμαίων vulg. et R., transfixa in R. nescio a quo γ finali. Intpr. qui vertit: Romanarum partium erant, aliquid amplius, fortasse ἐνμαχῶ, legisse videtur. 12. τῆς Λιβύης R. 18. ὡς δὴ R. corr. pro ὅς δὴ, οἷ δὴ vulg. 21. τὴν Ἑλλ. R. Σουρῶν R., Σουρῶν vulg., Σούρων Procop.

atque universam Afrorum regionem Iustiniano subiugatam, rursumque Romani Imperii partem factam, post multos annos quam, Bonifacii Gesericique aetate, inde avulsa fuerat. Post vero deletos Vandalos, quae quantaque mala et intulerit et acceperit gens Mauritania, multis Libyae locis cum Romanis praeliata; utque Stotzas et Gontharis a Romanorum partibus stantes, arrepta tyrannide maximarum calamitatum seditionumque auctores Libyae fuerint, neque prius cessasse mala, quam duobus hisce capitibus e medio sublatis. Sed et haec fere omnia in Procopii historia reperias, quomodo videlicet intestina seditio Byzantii adversus regem excitata, inque maximum malum evecta, rem publicam afflixerit, Hunnorum etiam excursiones, qui ea tempestate transmissio Danubio Romanum Imperium quam maximis damnis affecerunt, Illyrios et Thessalos maximamque Europae partem depopulati, partem etiam Asiae, transmissio Hellepontica.

Ὀρόντη ποταμῷ, ὅπως οὐκ ἐκτότατα ὑπὸ Χοσρόου πεπύρθηται, τὴν τε Ἐδέσσης πολιορκίαν, καὶ ὅπως ἐνθένδε ἀποκρουσθεὶς ἔπειτα ἀπὼν ἔρχετο, πάρεστι καὶ ταῦτα ἐν τοῖσδε θεάσασθαι B τὰς τε τῶν Λιδίωπων καὶ Ὀμηριτῶν παρατάξεις, καὶ ὅτου δὴ 5 χύριον ἄμφω ἐκείνω τῷ φύλῳ ἐς τότε δυσμενεῖας ἠλάθην. εἴρηται δὲ αὐτῷ πολλὰ καὶ τοῦ μεγίστου λοιμοῦ περὶ, ὅπως τε τὴν ἀρχὴν κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ ἐς τὸ ἀνθρώπειον γένος εἰσήρθησε, καὶ ὅποια ἄττα παράλογα ἐν αὐτῷ ξυνηρέχθη. ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅποια ὕστερον τῷ Ῥωμαίων στρατῷ ἀνὰ τὰ Λαζῶν C 10 πολίσματα καὶ Πέτρας τὸ φρούριον, πρὸς τε Χοριάνην καὶ Μερμερόην καὶ τὰ Περσικὰ ἐξείργασται πλήθῃ, καὶ ταῦτα ἐκεῖθεν ἀναλεκτέον μεταβάντι δὲ οἱ ἐπὶ τῆς Ἑσπέρας, ὅπως τε Θεοδώριχος ὁ τῶν Γότθων βασιλεὺς ἀπεβίω, καὶ Ἀμαλασοῦνθα ἡ τοῦδε παῖς ὑπὸ Θεοδάτου ἀνήρηται, καὶ ἅπαντα ὧν δὴ 15 ἕνεκα ὁ Γοτθικὸς πόλεμος ἀνεξέρχεται, οὐδὲ ταῦτα ἐκείνω παρίτται· οὐμενοῦν ἀλλ' οὐδὲ ὅπως Οὐτίτιγισ ὁ μετὰ Θεῦδα- D του τοῦ Γοτθικοῦ γένους κρατήσας ὑπὸ Βελισαρίου τοῦ στρατηγῶν μετὰ γε πλείστοις ὕσους ἀγῶνας δορυάλωτος εἰς τὸ Βυζάντιον ἦκται· οὐδὲ γε ὅπως Σικελία τε καὶ Ῥώμη 20 καὶ Ἰταλία τοὺς ἐπήλυδας ἀποβαλοῦσα βαρβάρους πάλιν ἤθει πατρίοις μετεκοσμεῖτο. λάβοι δὲ ἂν τις ἐνθένδε, καὶ ὅτι Ναρσῆς ὁ τομίης ἐς Ἰταλίαν ἐστάλη, στρατηγὸς αυτοκρά- P. 10

4. ὅτου R., ὅτῳ vulg. 5. φύλῳ R. Lugd. (Cl.), Intpr. *has gentes*, φιλῶ edd. 6. λιμοῦ R. 7. εἰσήρθησε R. (Cl.), εἰσήρθησε vulg. 8. ἄττα R., ἄτῳτα vulg. 9. καὶ om. R. 14. Θεοδάτου R. Lugd., Θεοδάτου edd. 16. ἀλλ' inserit R. οὐδὲ R. οὐδ' vulg. Οὐτίτιγισ vulg. Θεῦδατον R. Lugd., Θεόδατον edd. 18. μετὰ γε R. Lugd., μετὰ τε edd. ὕσους om. R. 19. ἦκται R. (Cl.), ἴκται vulg. 22. τομίης R.

Suro etiam oppidum in Syria, et Berrhoea, et Antiochia ad Orontem fluvium quo pacto misserrime a Chosroë fuerint vastatae; Edessae quoque obsidionem, et quo pacto inde depulsus decesserit. Est etiam in iis videre Aethiopum et Homeritarum praelia; quaeque inimicitarum causae inter istas nationes fuerint. Multa etiam scribit de atrocissima illa pestilentia, et quibus initiis in humanum genus irrepserit, quamque inaudita in ea evenerint. Praeterea quaecunque deinceps Romanorum exercitus circa Lazorum oppida et Petrae propugnaculum et adversus Chorianem et Mermeroëim Persarumque copias gesserit, inde etiam peti possunt. Cum vero in occidentem transiit, quo pacto Theodericus Gothorum rex excesserit e vivis, et Amalasuuntha eius filia a Theodato fuerit interfecta; omnia etiam, quorum causa Gothicum bellum exarsit, est persecutus; deinde, quo pacto Vitigis, qui post Theodatam Gothicæ nationi praefuit, a Belisario post multa praelia captivus Byzantium sit ductus; denique quomodo Sicilia et Roma et Italia, barbaris eiectis, patriis

τωρ πρὸς τοῦ βασιλέως γεγενημένος, τοὺς τε κλεινοὺς ἐκείνους πολέμους, οἳ δὴ αὐτῷ πρὸς Τώτιλαν ἄριστα διαπεπόνηται· ὅτι τε αὐθις μετ' ἐκείνον Τείας ὁ Φρεδιγέρου τὴν Γοτθικὴν ἡγεμονίαν διαδεξάμενος, οὐκ ἐς μακρὰν καὶ αὐτὸς ἀνηρέθη. ταῦτα δὲ πάντα ἐς ἕκτον τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ βασιλείας γεγένηται, καὶ Προκοπίω μὲν τῷ ῥήτορι ἐν τοιοῦτοισι Βολμαι αὐτῷ τὰ τῆς Ξυγγραφῆς διήνυσται καὶ Ξυνετελέσθη· ἐγὼ δὲ ἐς τὰ ἐχόμενα τούτων, ἐφ' ἅπερ καὶ τὴν ἀρχὴν ὠρμήθη ἐνταῦθα, καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα εἶμι. καὶ δὴ ἔχομαι τῶν πραγμάτων.

10

- A. C. 552 *α*. **Ε**πειδὴ Τείας δ' μετὰ Τώτιλαν τῶν Γότθων ἡγεμῶν κα-
 1. I. 2⁶ ταστάς, ἀνακαλεσάμενος τὰς δυνάμεις καὶ πόλεμον, πανσυδεῖ
 P. 11 πρὸς τε Ναρσῆν καὶ Ῥωμαίους παραταξάμενος ἡσσήθη τε κατὰ
 V. 9 κράτος καὶ αὐτοῦ πολεμῶν διεφθάρη, οἳ τε περισωθέντες τῶν
 Γότθων, ἐγκειμένων σφίσι Ῥωμαίων καὶ οὐκ ἀνιέντων, πιε-15
 ζόμενοι ταῖς τε ἐπιδρομαῖς καὶ ὅτι ἐν χώρῳ ἀνδρῶν ἐτύγ-
 χανον Ξυνελεγμένοι, σπονδὰς τίθενται πρὸς Ναρσῆν, ἐφ' ᾧ
 τὴν μὲν οἰκίαν ἀδεῶς νέμοιντο χώραν, βασιλεὶ δὲ τῶν Ῥω-
 μαίων κατήκοοι τολοπιὸν ὄντες διατελοῦεν· ἐπειδὴ ταῦτα τῆδε
 Β ἐχώρει, ἐδόκει μὲν ἅπασιν πέρας ἔχειν τὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πο-20
 1. τοὺς τε R. Lugd., τοὺς δὲ edd. 2. Τώτιλλαν R. et sic ubique.
 6. γεγένηται Par. 12. ἀνακαλεσάμενος τὰς addidi ex R., Intrp.
 in unum iam contractis exercitibus. Verum ante πόλεμον arti-
 culum desidero. πανσυδεῖ R. 18. δὲ add. R. (Cl.). 19. λοι-
 πόν R. 20. τοῦ — πολέμων Par

rursum moribus legibusque fuerit decorata. Inde etiam cognosci potest, quo pacto Narses Eunuchus in Italiam sit missus, praetor imperatorque a rege constitutus; illustria etiam bella, quae ille adversus Totilam praeclare confecit: utque rursus post illum Teias Fredigerni filius, Gothorum praefectura accepta, non multo post caesus fuerit. Haec vero omnia ad annum usque sextum et vigesimum regni Iustiniani sunt gesta. Ac Procopius quidem in his, uti arbitror, finem historiae suae facit. Ego vero his proxima et consequentia, ut initio mihi propositum fuit, persequens, res ipsas aggredior.

1. **T**eias Gothorum post Totilam dux, instauratis copiis cum bellum totis viribus Narseti Romanisque intulisset, insigni clade accepta, in acie praecians periit. Gothi qui evaserant, Romanis absque ulla intermissione persequentibus, pressi assiduis insultibus et siccitate locorum, in quae se receperant, pacis condiciones cum Narsete ineunt; ut scilicet suas illi terras intrepide habitent, regique Romanorum deinceps parent. Haec cum ita iis in locis cessissent, videbantur omnibus bella in Italia finem nacta: cum potius praeludia aliorum bellorum essent. Censeo enim aevum hoc nostrum nunquam a bellis liberum futurum, immo potius perpetuo duratura atque adeo invali-

λέμων τὰ δὲ ἦν ἄρα προοίμια. οἶμαι γὰρ οὐδὲ ἐπιλείψειν ποτὲ Δ. C. 55a
 τὸν αἰῶνα ἡμῶν τὰ τοιαῦτα, μένειν δὲ ἐς αἰεὶ καὶ ἀκμαΐζειν, ἐς I. 26
 τ' ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ἦ, ἐπεὶ καὶ ἄνωθεν ἡμῖν, ὡς
 ἔπος εἶπεῖν, συνεισηλθε τῷ βίῳ. καὶ οὖν μεστὴ μὲν ἡ ποιήσις,
 5 πλήρης δὲ ζῦμπασα ἱστορία πολέμων τε καὶ παρατάξεων, καὶ P. 12
 οὐκ ἂν ἄλλο τι εὖροις ἐν τῆδε κατὰ τὸ μᾶλλον ἀναγεγραμμένον
 αἴτιον δὲ οἶμαι τούτων οὐχ, ὅπερ οἱ πολλοὶ φασιν, ἀστέρων τε
 πορείας καὶ τὸ μεμαρμένον καὶ τινὰς παραλόγους ἀνάγκας. εἰ
 γὰρ τὰ τῆς πεπρωμένης ἐν πᾶσι νικῆς, ἀφαιρεθείη δὲ τῶν ἀν-
 10 θρώπων τὸ προαιρετὸν καὶ ἐκούσιον, παραινέσεις μὲν ἀπάσας
 καὶ τέχνας καὶ διδασκαλίας κενὰ καὶ ἄχρηστα νομοῦμεν,
 οἰχθήσονται δὲ φροῦδοι καὶ ἄκαρποι αἱ τῶν ἄριστα βιούντων
 ἐλπίδες. οὐ μέντοι ἄλλ' οὐδὲ τὸ θεῶν αἴτιον, ὥς γε ἐμὲ γι-
 15 γνώσκειν, φόνων τε καὶ συμπλοκῶν ἡγεῖσθαι προσήκει. τὸ γὰρ
 15 ἄγαθὸν ἐκεῖνο καὶ ἀλεξίκακον φόνιον τε καὶ φιλοπόλεμον οὐτ' B
 ἂν ἔγωγε φῆσαιμι, οὔτε εἰπόντι πιστεύομαι. ἐς δὲ πλεονεξί-
 20 αν τε καὶ ἀδικίαν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ ἀνθάιρετα κατολι- V. 10
 σθαίνουσαι, πολέμων τε καὶ ταραχῶν ἅπαντα ἐμφοροῦσιν, ἐν-
 θένδε τε ὄλεθροὶ συμβαίνουσι πολλοὶ, καὶ γένη ἀνθρώπων ἀνάρ-
 20 παστα γίνεται, καὶ μυρία ἄλλαι ὠδίνονται κῆρες. οὕτω
 γὰρ δὴ καὶ τότε οἱ Γότθοι ἐπειδὴ τὰς σπονδὰς θέμενοι καὶ
 διακριθέντες οἱ μὲν αὐτῶν εἶσω τοῦ Πιάδου πρότερον διαι-
 τώμενοι ποταμοῦ, ἐς τε Τουσκίαν καὶ Λιγουριαν, καὶ ὄθι
 6. τῆδε R., τοῖσδε vulg. 8. μεμαρμένον R., μεμορμ. vulg.
 9. νίην R. 12. ἄριστα R., ἄριστον vulg. 18. τε add. R.
 20. οὕτω R. Lugd., οὕτως edd.

tara quamdiu haec ipsa natura hominum extiterit. Si enim altius rem repetamus, una cum ipsa vita propemodum dixerim invecta sunt bella; atque ita plena est poësis, plena omnis historia bellorum et praeliorum, neque quicquam in his comperias uberius conscriptum. Causam vero horum censuerim, non, ut multi statuunt, stellarum cursus et fatum atque absurdas quasdam necessitates. Si enim fati necessitas omnia permearet, eriperetur hominibus arbitraria voluntatis electio, et quidem praecepta omnia et artes ac disciplinae vanae inutilesque essent censendae; evanidae etiam fuerint infrugiferaeque eorum, qui optime vitam suam instituunt, spes. Sed nec Deum, quantum mea fert sententia, caedium et conflictuum auctorem censere oportet. Summam enim illam bonitatem omnisque mali profligatricem caedibus bellisque gaudere, nec ipse dixerim, nec id affirmanti acquieverim. Hominum vero animi in plus habendi cupiditatem et iniustitiam prolabentes, bellis omnia et tumultibus miscent; atque hinc interitus multaeque gentium interneciones eveniunt, innumeracque aliae calamitates oriuntur. Eodem modo etiam tum temporis Gothi icetus foederibus dirempti, nonnulli eorum qui intra Padum fluvium debebant, in Tusciam et Liguriam, et quo cuique li-

A. C. 552 ἐκάστη θνητὴς τε ἦν καὶ εἰδισμένον, ἐχώρον· οἱ δὲ ἐκτός,
 I. I. 26 διαβάντες, ἀμφὶ Βενετίαν καὶ τὰ τῆς φρούρια καὶ πολιέματα,
 C ἤπερ καὶ ἐν τῷ πρὸ τοῦ, ἐσκεδάννυντο ἐπειδὴ οὖν ἐν τοῖσδε
 ἐτύγχανον ὄντες, προσῆκον αὐτοὺς τὰ μὲν ὠμοσμένα τοῖς ἔργοις
 αὐτοῖς ἐμπεδῶσαι, τὰ δὲ σφέτερα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ κατέχοντας
 κινδύων ἀπηλλάχθαι χρονίων, καὶ μόλις γοῦν τῶν δεινῶν ἀνα-
 πνεῦσαι· οἱ δὲ, ἐλάχιστον ἐπισχόντες, νεωτέρων αὐδῆς ἐφιέτο
 πραγμάτων, καὶ ἐς ἀρχὴν ἑτέρου πολέμου καθίσταντο. ἐπεὶ
 τε αὐτοὶ κατὰ σφῶς οὐκέτι πρὸς Ῥωμαίους ἀξιόμαχοι ᾔοντο
 εἶναι, αὐτίκα παρὰ τοὺς Φράγγους ἐτρέποντο, ἄμεινον σφίσιν οἰο-
 ῦντο τὰ παρόντα ἔσεσθαι κρίνοντες, καὶ τὴν ἀφέλειαν ἐς ὃ,
 τι μάλιστα διαρκεστότην, εἶς ἐξ ὁμόρων τε καὶ ἀστυγεϊόνων
 ζυμμαχίαν ἐπαγόμενοι εἶτα θῦττον ἀναμαχέσσιντο.

D β. Πρόσοικοί τε γὰρ εἰσι τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἀγχιτέρονες τὸ γέ-
 νος τῶν Φράγγων. εἰεν δ' ἂν οὗτοι οἱ πάλαι ὀνομαζόμενοι Γερ-15
 μανοί. δῆλον δὲ ἀμφὶ Ῥῆνον γὰρ ποταμὸν οἰκοῦσι καὶ τὴν ταύ-
 τη ἠπειρον, ἔχουσι δὲ καὶ Γαλλιῶν τὰ πλείστα, οὐ πρότερον πρὸς
 αὐτῶν κατεχόμενα, ἀλλ' ὕστερον ἐπικτηθέντα, καὶ τὴν Μασσαλί-
 αν πόλιν, τοὺς Ἰώνων ἀποίκους. ταύτην γὰρ δὴ πάλαι Φωκαεὺς
 ἐξ Ἀσίας ἐπὶ Μήδων ἀναστάντες κατήκισαν, Λαρείου τοῦ Ὑστά-20
 σπεω Περσῶν βασιλεύοντος, καὶ νῦν ἐξ Ἑλληνίδος ἐστὶ βαρβαρικῆ·
 4. ὀμοσμένα R. 5. κατέχοντες R. 13. ἐς εἶτα R. ἀναμα-
 χέσσιντο R., ἀναμαχέοντο vulg. 14. τε add. fr. et R. τῇ
 Ἰταλίᾳ R., τῆς Ἰταλίας vulg., ταύτης R. 17. δὲ R., γε vulg.
 20. κατήκισαν R.

bitum erat concesserunt; alii vero trans Padum circa Venetias sparsi in castellis et oppidulis, quibus assuerant, conederunt. Cum itaque hoc in statu essent res Gothorum, decebat ipsos pacta iurata re ipsa factisque confirmare et stabilire, et res suas in tuto continentes, sese a diuturnis periculis vindicare, atque aliquando tandem ab aerumnis respirare. At vero cum per brevissimum tempus sese continuissent, rursus res novas moliti, alterius belli semina iecerunt. Cumque ipsi per se impares sese iudicarent, qui deinceps cum Romanis praeliarentur, statim ad Francos se converterunt, melius res suas habituras rati, utilitatemque se inde longe uberrimam percepturos, si cum finitimis et propinquis societate inita bellum facilius instaurarent.

2. Sunt enim Franci Italis accolae et contermini, olim dicti Germani; quod quidem satis constat. Nam circa Rhenum fluvium habitant, et continentem ei adiacentem, maximamque Galliarum partem occupant, non quidem iam olim ab ipsis possessam, sed posterius acquisitam. Massiliam quoque urbem tenent, Ionum coloniam. Hanc enim olim Phocenses ex Asia a Medis pulsi incoluerunt, Dario Hystaspis filio apud Persas regnante; et nunc ex Graecanica est barbarica. Patria enim rei publicae administratione abiecta, imperantium legibus utitur. Videtur vero etiam hodie,

τὴν γὰρ πατριὸν ἀποβεβληκυῖα πολιτεῖαν, τοῖς τῶν κρατοῦν- A. C. 552
 των χρῆται νομίμοις. φαίνεται δὲ καὶ νῦν οὐ μάλᾳ τῆς ἀξίας I. I. 26
 τῶν παλαιῶν οἰκητόρων καταδεστέρα. εἰσι γὰρ οἱ Φράγγοι οὐ P. 13
 νομάδες, ὡσπερ ἀμέλει ἐνιοι τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ καὶ πολι-
 5 τεία ὡς τὰ πολλὰ χρῶνται Ῥωμαϊκῇ, καὶ νόμοις τοῖς αὐτοῖς,
 καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως ἀμφὶ τε τὰ συμβόλαια καὶ γάμους, καὶ τὴν
 τοῦ Θεοῦ θεραπείαν νομίζουσι. Χριστιανοὶ γὰρ ἅπαντες τυγ-
 χάνουσι ὄντες καὶ τῇ ὀρθοτάτῃ χρώμενοι δόξῃ· ἔχουσι δὲ καὶ
 ἄρχοντας ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἱερεῖς, καὶ τὰς ἐορτὰς ὁμοίως ἡμῖν
 10 ἰοῦπιτελοῦσι, καὶ, ὡς ἐν βαρβάρῳ γένει, ἔμοιγε δοκοῦσι σφόδρα
 εἶναι κόσμιοί τε καὶ ἀστυεῖστοι καὶ οὐδὲν τι ἔχειν τὸ διυλ-
 λάττον, ἢ μόνον τὸ βαρβαρικὸν τῆς στολῆς καὶ τὸ τῆς φω-
 νῆς ἰδιάζον. ἄγμαι γὰρ αὐτοὺς ἐς τὰ μάλιστα ἔγωγε τῶν τε
 ἄλλων ὧν ἔχουσι ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐς ἀλλήλους δικαιοσύνης
 15 τε καὶ ὁμοιοῖας. πολλὰκις γὰρ ἦδη καὶ πρότερον, καὶ μὲν δὴ B
 καὶ τῷ κατ' ἐμὲ χρόνῳ, τυχὸν μὲν ἐς τρεῖς, τυχὸν δὲ καὶ ἐς
 πλείους ἡγεμόνας τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς μεμερισμένης, οὐπόποτε
 πόλεμον ἤρανο κατ' ἀλλήλων, οὐδὲ αἵματι ἐμφυλίῳ τὴν πα-
 20 τριδα ἔγνωσαν μιαινεῖν. καί τοι ἐνθα ἂν μεγάλαι δυνάμεις ἰσόρ-
 ὀβοποιί τε καὶ ἀμφήριστοι ἀναφανείεν, ἐκταῦθα ἀνάγκη φρονή-
 ματα φύεσθαι σκληρὰ καὶ θυγαῖδη, φιλοτιμίαι τε, ὡσπερ εἰκὸς,
 ἀδίνονται καὶ φιλοπρωτεῖαι, καὶ ἄλλα ἅττα μυρία ταραχῶν τε

2. νομίμοις R., νόμοις vulg. 3. καταδεστέρα R. 4. ἀμέλει
 om. fr. 6. τὴν τε θεραπείαν R. 11. καὶ οὐδὲν τι fr. et R.,
 vulg. οὐδὲν τε. 16. καὶ τῷ R., καὶ ἐν τῷ vulg. καὶ ante
 ἐς om. fr. 17. ἡγεμόνας add. ex R. fr. et Intrp. principes.
 20. ἀνάγκη add. ex iisdem. 21. φύεσθαι R. Lugd., φύεται edd.
 τε om. R. 22. φιλοπρωτεῖαι fr., φιλοπρωτία vulg. et R.

non admodum pristina incolarum dignitate inferior. Sunt enim
 Franci non campestris, ut fere plerique barbarorum, sed et poli-
 tia, ut plurimum, utantur Romana et legibus iisdem; eandem etiam
 contractuum et nuptiarum rationem et divini numinis cultum tenent.
 Christiani enim omnes sunt, rectissimeque de Deo sentiunt.
 Habent et magistratus in urbibus et sacerdotes; festa etiam perinde
 atque nos celebrant, et pro barbara natione valde mihi videntur
 civiles et urbani; nihiloque a nobis differre, quam solummodo bar-
 barico vestitu et linguae proprietate. Ego certe eos cum ob illa qui-
 bus praediti sunt bona, tum vero ob mutuum inter se iustitiam et
 concordiam summopere miror. Frequenter enim iam et olim et mea
 aetate modo inter tres, modo inter plures diviso ipsis imperio, nun-
 quam adversus sese mutuo bellum movisse, neque civili sanguine
 patriam inquinasse constat. Atqui sit fere, ut ubi magni sunt exer-
 citus aequalis aut dubiae inter se potentiae, ibi etiam animi cla-
 tiores inflatioresque evadant, et ambitiosae accumulationes et de pri-
 mo honoris gradu contentiones aliique innumeri affectus tumultibus

Agathias.

- A. C. 552 καὶ στάσεων γονιμώτατα πάθη. ὁμοῦ παρ' ἐκείνοις εἰ καὶ ἐς
 1. 1. 26 πλείστας ὄσας ἀρχὰς τύχοιεν διηρημένοι, οὐδὲν ὅ, τι τοιόνδε
 ξυμφέρεται. ἀλλ' εἴπερ ἄρα καὶ τινα ἔριν τοῖς βασιλεῦσιν ἐγ-
 γενέσθαι ξυνεγεθείη, παρατάττονται μὲν ἅπαντες ὡς πολε-
 C μήσοντες καὶ τοῖς ὅπλοις διακριθσόμενοι, καὶ εἶτα ὁμοῦς
 χωροῦσιν ἰδόντες δὲ ἀλλήλους ἐκατέρωθεν ἢ πληθὺς, αὐτίκα
 τὸ χαλεπαῖνον ἀποβαλόντες ἐς ὁμοφροσύνην μεταχωροῦσι,
 καὶ τοὺς ἡγεμόνας κελεύουσι δίκη μᾶλλον τὰ ἀμφίβολα διεν-
 κρινήσασθαι· εἰ δὲ μὴ, μόνους ἐκείνους ἀγωνίζεσθαι, καὶ ἐν
 σφίσι αὐτοῖς διακινδυνεύειν, ὡς οὐχ ὅσιον ὄν οὐδὲ πάτριον,¹⁰
 ἰδίᾳ αὐτῶν ἔνεκα δυσμενεῖας τὰ κοινὰ πημαίνεσθαι καὶ ἀνα-
 τετράφθαι· εὐθύς δὴ οὖν τὰς τε φάλαγγας διαλύουσι, καὶ τὰ
 ὅπλα τίθενται, καὶ τολοιπὸν εἰρήνην αὐθις καὶ ἡμερότης, φοι-
 τήσεις τε παρ' ἀλλήλους ἀφύλακτοι καὶ ἐπιμιξίαι, καὶ φροῦ-
 δα οἶχεται τὰ δεινὰ. οὕτως ἄρα αὐτοῖς τὸ μὲν ὑπήκοον δί-15
 V. 11 καιὸν καὶ φιλόπατρι, τὸ δὲ γε ἄρχον εὐμενὲς ἐν δέοντι καὶ
 Δπειθήνιον ταῦτά τοι καὶ διατελοῦσι δύναμιν βεβαίαν ἔχοντες,
 καὶ νόμοις χρώμενοι τοῖς αὐτοῖς· καὶ τῶν μὲν οἰκείων οὐδὲν
 ὅ, τι ἀποβεβληκότες, πλείστα δὲ ὄσα ἐπικτησόμενοι· δικαιο-
 σύνη γὰρ καὶ φιλότης οἷς ἂν ἐντραφεῖη, εὐδαίμονα· τίθησι²⁰
 πολιτεῖαν καὶ μόνιμον, καὶ ἥμιστα πολεμίοις ἀλώσιμον.
- γ. Οὕτω μὲν οὖν οἱ Φράγγοι ἄριστα βιοῦντες, σφῶν τε

2. οὐ τὸ R. pro ὅ, τι. 3. τινα R. et fr., τιν' vulg. 7. ἀπο-
 βαλόντες fr. et R., ἀποβάλλοντες vulg. 12. δὴ R. et fr., τε vulg.
 20. φιλότης R. fr. mg. Lugd. et Intrp. *charitas*, *φιλοτιμία* vulg.

et seditionibus gignendis aptissimi suboriantur: apud illos tamen, tametsi in quam plurimos principatus eos esse divisos contingat, nihil tale usu venit; sed si quae forte inter principes oriaturo controversia, omnes quidem aciem instruunt tanquam ad bellandum remque armis decernendam; deinde simul conveniunt, conspiciatae vero sese utrinque copiae, statim abiecta offensione, ad concordiam redeunt, iubentque ut principes iure potius controversias decernant; sin minus, ut singulari inter se certamine agant, et suorum ipsimet capitum periculum adeant. Neque enim aequitati aut patriae consuetudini consentaneum censent, ut privatae ipsorum simultatis causa res publica labefactetur et subvertatur. Confestim itaque et exercitum solvunt, et arma deponunt, paceque redintegrata tuto rursus inter se commoant, sublatis e medio difficultatibus. Adeo apud illos subditi sunt iustitias et patriae studiosi; principes vero, ubi opus est, placidi et obsecundantes. Idcirco utique et firmam degunt habentes potentiam, iisdem legibus utentes, sua tuentes, nihilque amittentes, quam plurima vero acquirentes. Iustitia enim et amicitia ubi vigent, beatam firmamque efficiunt rem publicam et nequaquam hostibus expugnabilem.

3. Franci itaque hoc modo optime vitam suam instituentes, et sibi

αὐτῶν καὶ τῶν προσοίκων κρατοῦσι, παῖδες ἐκ πατέρων τὴν A. C. 55a
 βασιλείαν διαδεχόμενοι. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ, I. I. 26
 ὅτε δὴ οἱ Γότθοι ὡς αὐτοὺς ἐπρεσβεύοντο, τρεῖς αὐτοῖς ἡγε-
 μόνες ἐτύγγαζον ὄντες. οὐκ ἄπο τρόπου δέ μοι εἶναι δοκεῖ P. 14
 5βραχὺ τι ἀνωθεν ἀρξαμένη τοῦ γένους καὶ τῶν ξυνεχθέν-
 των τῷ πρὸ τοῦ ἐλάχιστα διεξελθόντι, ἔπειτα ἐς ἐκείνους οἱ δὴ
 ἐν τῷ τότε ἐκράτουν, τὴν ἐκδρομὴν καταπαῦσαι τοῦ λόγου.
 Χιλδίβερος μὲν γὰρ καὶ Χλωθάριος, ἔτι δὲ Θεοδέριχος καὶ
 Χλωδομηῆρος ἀδελφοὶ ἐγεγένητο. οὗτοι δὲ ἐπειδὴ αὐτοῖς Χλω-
 10θοαῖος ὁ πατὴρ ἐτεθνήκει, διενείμαντο τέτραχα τὴν βασιλείαν,
 κατὰ τε πόλεις καὶ ἔθνη ἐς ὅσον οἶμαι τῶν ἴσων ἐκάστῳ με-
 τεῖναι. οὐ πολλῶ δὲ ὕστερον Χλωδομηῆρος κατὰ Βουργουζιῶ-
 νων ἐπιστρατεύσας, (γένος δὲ τοῦτο Γοτθικόν, αὐτοργόν τε
 περιφανῶς τὰ πολέμια,) ἐν αὐτῷ δὴ τῷ πολέμῳ ἀκοντίῳ τὰ
 15στέρνα τυχεῖς, ἀνῆράθη. πεσόντος δὲ αὐτοῦ, ἐπειδὴ τὴν κό-
 μην οἱ Βουργουζιῶνες καθειμένην καὶ ἄφροντα ἐθεάσαντο καὶ Β
 μέχρι τοῦ μεταφρένου κεχλασμένην, αὐτίκα ἔγνωσαν τὸν
 ἡγεμόνα τῶν πολεμίων ἀποκτανόντες. Σμετὸν γὰρ τοῖς βασι-
 λεῦσι τῶν Φράγγων οὐπώποτε κείρεσθαι, ἀλλ' ἀκείρεκομαι
 20τὲ εἶσιν ἐκ καΐδων ἀεὶ, καὶ παρηώρηται αὐτοῖς ἅπαντες εἰ

1. πατέρων R. et fr., πατρῶν vulg. 2. ἐς ἐκεῖνο Cl., ἐς ἐκεῖ-
 νου vulg., ἐς κείνου R. 5. ξυνεχθέντων R. fr. et Intpr.: quas
 contigissent, ξυνεχόντων vulg. 8. Χελδίβερος Lugd. et ed.
 pr. μὲν γὰρ R., γὰρ fr., μὲν vulg. Χλωθάριος R. et fr.,
 Λωθάριος vulg. Θεοδέριχος R. et fr., Θεοδέρριχος vulg. 14.
 περιφανῶς R., περιφανῆς Lugd. et fr., καὶ περιφανῆς edd. τὰ
 στέρνα om. fr. 18. ἀποκτανόντες R., ἀπεκτονότες vulg.

ipsis et finitimis imperant. Filii patribus in regnum succedunt. Sed eo tempore, quo Gothi legationem ad eos miserunt, tres ipsis erant principes; neque vero abs re facturus mihi videor, si paulo altius repetito genere, brevissimeque enarratis iis qui antea eos rexerunt, in iis, qui eo tempore imperabant, digressionis finem fecero. Chlildibertus quidem et Chlotharius, praeterea vero Theodericus et Chlothomerus germani fratres fuerunt. Hi mortuo patre Chlothoaeo in quatuor partes regnum partiti, secundum urbes et populos, ita ut aequas singuli portiones, ut arbitror, acciperent. Non multo post tempore Chlothomerus adversus Burgusiones exercitum ducens, (natio autem haec Gothica est per se laboriosa et bellica laude clara,) in ipso proelio, pectus iaculo ictus, interiit. Quo humi iacente Burgusiones promissam illius laxamque comam et ad scapulas usque pertingentem conspirati, confestim intellexerunt se ducem hostium interfecisse. Solemne enim est Francorum regibus nunquam tonderi: sed a pueris intonsi manent; caesaries tota decenter eis in humeros propendit, anterior coma e fronte diacriminata in utrumque latus deflexa. Neque vero quemadmodum Turcis et Avaris impexa iis et squallida sordidaque est

A. C. 552 μᾶλα ἐπὶ τῶν ὤμων οἱ πλόκαμοι· ἐπεὶ καὶ οἱ ἐμπρόσθιοι ἐκ
 I. I. 26 τοῦ μετώπου σχιζόμενοι, ἐφ' ἑκάτερα φέρονται. οὐ μὴν ὥσπερ
 οἱ τῶν Τούρκων τε καὶ Ἀβάρων ἀπέκτιτοι καὶ ἀψχηροὶ καὶ
 ῥυπῶντες, καὶ ἐνέρσει ἀπρέπως ἀναπεπλεγμένοι, ἀλλὰ ῥύμ-
 ματα γὰρ ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς ποικίλα, καὶ ἐς τὸ ἄκριβες⁵
 διαζαίνουσι. τοῦτο δὲ ὥσπερ τι γνώρισμα καὶ γέρας ἐξαιρέ-
 Cτον τῷ βασιλεῖ γένοι ἀνεῖσθαι γενόμενοι· ἐπεὶ τό γε ὑπή-
 κοον περιτροχα κείρονται, καὶ κομῶν αὐτοῖς περαιτέρω οὐ
 μᾶλα ἐφέται. τότε δὴ οὖν τοῦ Χλωδομήρου τὴν κεφαλὴν οἱ
 Βουργουζιῶνες ἀποτεμόντες, καὶ τοὺς ἄμφ' αὐτὸν στρατεύ-¹⁰
 μασι ἀναδείξαντες, ψοφοδεεῖς αὐτίκα πεποιήνται ἅπαντας καὶ
 δυσέλιπιδας, καὶ κατεύγη αὐτοῖς ἀγεννῶς τὰ φρονήματα, κατε-
 πτηχάες τε ἦσαν, καὶ οἶοι οὐκ ἔτι ἐθέλειν ἀναμαχεσασθαι.
 καὶ δὴ τοὺς μὲν νενικηκόσιν, ἥπερ ἄριστα αὐτοῖς ἔχειν ἐδό-
 κει, καὶ ἐφ' αἷς ἴσοντο χρῆναι συνθήκαις, ὃ πόλεμος διελέλυτο.¹⁵
 τοῦ δὲ Φραγγικῷ ὀμίλου ὃ, τι ἐσέσωστο, ἄσμενοι ἐς τὰ σφέ-
 τερα ἐπανήεσαν. οὕτω δὲ τοῦ Χλωδομήρου διαφθαρέντος, αὐ-
 τίκα ἐς τοὺς ἀδελφούς (οὐ γὰρ δὴ παῖς αὐτῷ ἐγεγόνει) ἢ ἐκεί-
 νου ἀρχὴ ἐμερίζετο. οὐκ ἐς μακρὰν δὲ καὶ Θεοδέριχος νόσφ
 Dάλου ἐπέβίω, καταλιπὼν Θεοδιδέστῳ τῷ υἱῷ τὰ τε ἄλλα²⁰
 ἀγαθὰ καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ τῆς ἡγεμονίας ἀξίωμα.

δ'. Παραλαβὼν δὲ τὴν πατριάν ἀρχὴν ὁ Θεοδιδέστος τοὺς
 τε Ἀλαμανοὺς κατεστρέψυτο καὶ ἄλλα ἅτα πρόσοικα ἔθνη.

3. Ἀβάρων R. et Inpr., vulg. βαρβάρων. 5. αὐτοῖς R., ἐαυ-
 τοῖς vulg. 6. γέρας ἐξαιρέτων καὶ γνώρισμα fr. 8. περι-
 τροχα R. et fr., περιτροχον vulg. 12. ἀγεννῶς add. ex R. et
 Inpr. ignaviter. 19. νόσφ add. ex R. et Inpr. morbo cor-
 ruptus., vulg. lac. 23. Ἀλαμανοὺς R.

coma, vel complicatione indecenter cirrata, sed smigmata varia ipsi
 sibi adhibent, diligenterque curant; idque velut insigne quoddam
 eximiaeque honoris praerogativa regio generi apud eos tribuitur.
 Subditi enim orbiculatim tondentur, neque eis prolixiorum comam
 alere facile permittitur. Burgusiones itaque praeciso Chlothomeri
 capite, cum illud copias quae circum eum erant ostentassent, magnam
 statim trepidationem desperationemque iniecerunt, adeoque eis ani-
 mi metu ceciderunt, ut in posterum bellum detrectarent: et victores
 quidem ex animi sui sententia, et quibus oportere videbatur condi-
 tionibus et pactis, bello sese exsolverunt. E Francico exercitu qui
 supererant, libentes in sua se receperunt. Caeso itaque Chlothome-
 ro, statim fratres ipsius, (neque enim ullos adhuc liberos susceperat,) regnum illius inter se sunt partiti; neque multo post Theode-
 ricus morbo correptus interiit, Theodiberto filio praeter alia bona
 etiam principatus dignitate relicta.

4. Theodibertus accepto paterno regno et Alemannos et alias
 nonnullas finitimas gentes subegit. Erat enim summo opere et audax

τολμητίας τε γὰρ ἦν ἐς τὰ μάλιστα καὶ ταραχώδης, καὶ πέρα A. C. 55a
 τοῦ ἀναγκαιου τοῦ φιλοκίνδυνον κεκτημένος. ἦνίκα γοῦν τοῖς I. I. 26
 Ῥωμαίοις ὁ πρὸς Τωτίλαν τὸν ἡγεμόνα τῶν Γότθων ὠδήνετο
 πόλεμος, τούτῳ δὴ τότε τῷ Θεοδοβέρτῳ ἐβεβούλευτό οἱ καὶ δι-
 5 σπούδαστο, ἕως ἐν Ἰταλίᾳ Ναρσῆς τε καὶ τὰ στρατεύματα
 ἐμόχθει καὶ ἐνησχόλητο, αὐτὸς πληθῆ ἀγείρας ἄλκιμά τε καὶ P. 15
 μαχιμώτατα, ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης ἀφικέσθαι χωρία, ἅπαντά τε
 τὰ τῆδε καταστρεψόμενος, ἀμφὶ τὸ Βυζάντιον τὴν πόλιν τὴν
 βασιλίδα τὸν πόλεμον μεταστῆσαι. οὕτω δὲ ἐνεργὸν τὸ βού-
 10 λευμα ἐποίητο καὶ τὴν παρασκευὴν ἐμβριθευτάτην, ὥς καὶ
 πρὸς βεβούλευσθαι πρὸς τε Γήπαιδας καὶ Λογγιβάρδους καὶ ἄλλα
 ἅπτα πρόσοικα ἔδνη, ἐφ' ᾗ καὶ οἶδε ξυλλαβόντο τοῦ πολέμου.
 οὐ γὰρ ᾤετο ἀνεκτὰ εἶναι, ὅτι δὴ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τοῖς
 προγράμμασι τοῖς βασιλείοις, Φραγγικός τε καὶ Ἀλαμανικός,
 15 ἔτι δὲ Γηπαιδικός τε καὶ Λογγιβαρδικός, καὶ ἑτέροις τοιοῦτος
 ὀνόμασι ἀνεκηρύττετο, ὥς δὴ τούτων αὐτῷ τῶν ἔθνῶν ἀπάν-
 τως δεδουλωμένων. αὐτὸς τε δὴ οὖν χαλεπῶς ἔφερε τὴν ὕβριν, V. 12
 καὶ τοὺς ἄλλους συγκαλεπαίνειν ἤξιον, αἵτε δὴ καὶ ξυμβουρι- B
 σμένους. οἶμαι μὲν οὖν εἰ καὶ τήνδε τὴν ἐκστρατείαν ἐποίησατο,
 20 ἀπάνωτο ἂν οὐκ ἐν καλῷ τῆς προπετείας, ἀλλὰ τυχὸν μὲν
 4. τῷ Θεοδοβέρτῳ R., τοῦ Θεοδοβέρτου vulg. 7. μαχιμώτατα
 R., ισχυρότατα vulg. 8. καταστρεψόμενος Cl., καταστρεψόμε-
 νος vulg., καταστρεψόμενοι R. 9. ἐνεργὸν R. Lugd., ἐνεργες
 edd. 11. Γήπαιδας R., Πηιδας vulg. Λογγιβάρδους R., Λογ-
 γοβ. vulg. 13. ἀνεκτὰ R. et Suidas s. v., ἀνεκτῶν vulg. 14.
 προγράμμασι R. 15. Γηπαιδ. et Λογγιβ. ut 11. 16. αὐτῷ
 R. Suidas s. v. ἀπάνωτο: ἀπάνωτο οὖν τῆς προπετείας ἐν καλῷ.,
 in Lugd. spatium, οὐδὲν 2. m. et edd.

et turbulentus et periculorum praeter modum amans. Cum itaque
 Romanis bellum adversus Totilam Gothorum ducem esset ortum,
 Theodibertus hoc animo agitabat, summaque diligentia procurabat,
 ut interea dum in Italia Narses pariter et exercitus laborarent occu-
 patique essent, ipse fortissimis validissimisque copiis coactis in Thra-
 ciae regionem penetraret, eaque tota vastata et subingata, Byzan-
 tium regiam urbem transferret. Hoc vero consilium suum
 adeo graviter re ipsa tantoque apparatu est persequutus, ut etiam
 ad Gepidas et Longobardos aliasque nonnullas finitimas gentes lega-
 tionem instituerit, ut et hi in societatem belli venirent. Neque enim
 tolerandum esse censebat, quod imperator Iustinianus in edictis im-
 peratoris Francisci et Alemannici, nec non Gepidici et Longobardici,
 aliosque huiuscemodi titulos sibi vindicaret, perinde ac si omnes
 haec gentes subiugasset. Quocirca et ipse graviter hanc iniuriam
 ferebat, et alios ut communi secum iniuria contumeliaque affectos
 ad indignationis societatem sollicitabat. Ego vero ita statuo, si hanc
 ille expeditionem suscepisset, audaciam ei suam nulli bono futuram

A. C. 55a ἐν Θράκη, τυχὸν δὲ ἐν Ἰλλυρίοις τάγμασι περιπεσὼν Ῥωμαϊκοῖς
 I. I. 26. ἀκλεῶς ἂν διεφθάρη. τό γε μὴν ἐς ἔννοιαν ταῦτα βαλέσθαι,
 καὶ εἶτα θελήσῃ τε καὶ ἐφίεσθαι, καὶ τό γ' ἐκείνου μέρος
 ἅπαντα ἤδη πεπραχῆσθαι, κράτιστον ἂν εἴη τὸν ἄνδρα τεκμηριώ-
 σαι, ὡς δεινός τε ἦν καὶ αὐθάδης καὶ οἶος τὸ μανιωδὲς καὶ ἕ-
 ἔμπληκτον ἀνδρείαν ἠγεῖσθαι. εἰ γὰρ μὴ ἔφθασεν ἡ τοῦ βίου
 τελευτὴ τὸ ἐγχείρημα, ἴσως ἂν καὶ ἐνήρξατο τῆς πορείας νῦν
 δὲ ἐπὶ Θήραν ἰὼν ταῦρος αὐτῇ ὑπαντιάζει, μέγας τε καὶ ὑψί-
 C κερως, οὐ τῶν τιθασσῶν δήπου τούτων καὶ ἀροτήρων, ἀλλ'
 ὑλονόμος καὶ ὄρειος, καὶ τοῖς κέρασι τὸ ἀντίπαλον διαφθεῖρων¹⁰
 βουβύλους αἶμαι τόδε τὸ γένος καλοῦσι. πλεῖστοι δὲ ἀνὰ τὴν
 ἐκείνην ἠπειρον νέμονται ἀμφορρεφεῖς τε γὰρ αἱ νάπαι, καὶ τὰ
 ὄρη λάσια, καὶ δυσχείμερα τὰ χωρία, ἅπασι δὲ τούτοις το
 ζῶον ἠδεσθαι πέφυκε. τοῦτον δὲ οὖν ὁ Θεοδίδερος ἐκ τινος
 νάπης ἰδὼν ἀναθορόντα καὶ ἐπερχόμενον, εἰστήκει εὐ- διαβῆς,¹⁵
 ὡς τῷ δόρατι ὑπαντιάσων· ὁ δὲ, ἐπειδὴ ἀγχοῦ ἐγεγόνει, τῇ ῥο-
 πῇ τοῦ δρόμου φερόμενος ἐς δένδρον τι τῶν οὐ λίαν μεγάλων

1. ἐν Θράκη add. ex R. et Intrp., vulg. lacunae signum. 2. ἂν
 addidi ex R. βαλέσθαι R., λαβέσθαι vulg. 3. γ' ἐκείνου
 R., γε ἐκείνου vulg. 4. τεκμηριῶσαι R., τεκμηριῶσαι vulg.
 6. ἀνδρείαν Lugd. et Suidas s. v. ἐμπληκτος, ἀνδρείαν R. et edd.
 7. τὸ ἐγχείρημα R., καὶ τὸ ἐγχείρημα vulg. 9. τῶν τιθασσῶν
 δήπου τούτων καὶ ἀροτήρων em. Vulcanii, quam confirmant R. et
 Intrp., vulg. τῷ τιθασσῷ δήπου τούτῳ καὶ ἀροτήρῳ. τιθασσῶν
 pro τιθασσῶν R. 10. Post ὄρειος add. Intrp.: *ferusque et*
cornupeta et magna corporis mole. 12. ἐκείνη N., ἐκείνην
 vulg. et R. 13. ἅπας καὶ τοῦτο R. 15. ἀναθορόντα R.,
 ἀναθορόντα vulg.

fuisse; sed sive in Thraciam, sive in Illyrios venisset, in praesidia-
 riis iis in locis Romanorum legiones incidisset, turpiterque periisset.
 Sed hoc ipsum quod eiusmodi consilium animo conceperisset, et vel-
 let et optaret, omnemque quod ad se sattinet ad hoc lapidem mov-
 visset, evidentissimo argumento esse potest, qualis ille vir, quam-
 que ferox et arrogans fuerit, quippe qui furorem temeritatemque for-
 titudinem esse existimabat. Nisi enim vitae finis conatus ipsius ante-
 vertisset, expeditionem hanc aggressus fuisset. Nunc vero quum ven-
 natum ivisset, taurus ei ingens et excelsis cornibus praeditus occur-
 rit, non domito cuidam et aratori tauro similis, sed silvester et
 montanus, et quidquid obvium habet, disperdens. Bubalos, uti arbi-
 tror, hoc genus illi appellant; plurimos vero fert illa regio. Den-
 sissimae enim in ea silvae, horridi montes, et tractus frigidissimi,
 quibus omnibus gaudere solet hoc animal. Quem quidem taurum
 conspiciatus Theodibertus e saltu quodam prosilientem atque in se
 irrudentem, constitit tamquam hasta occursurus. Taurus vero iam
 propior factus, impetu cursus delatus in arborem quandam non ita
 magnam, fronte et cornibus eam ferit, et subversa tota arbore et in
 solum depressa, maximus quidam ex iis, qui inde confracti erant

τῆ μετώπῳ κορύπτεται, καὶ τὸ μὲν διεσειόθη τε ἄπαν καὶ ἐπὶ A. C. 552
 θάτερα κατεκλίθη, ξυμβέβηκε δὲ ἀθρόον ὄρηκα μέγιστον τῶν I. I. 26
 ἐνθὲνδε κεχλασμένον βιαιότερον προσραχθέντα τὴν κεφαλὴν D
 τοῦ Θευδιβέρτου πατάξαι· ὁ δὲ, καιρία γὰρ ἦν ἡ πληγὴ καὶ
 5 ἄνυποιστος, αὐτίκα ὑπτιος ἐπεπτώκει, καὶ μόλις φοράδην ἐς
 τὰ οἰκεῖα ἤγγενος, αὐθημερὸν ἀπεβίω. διαδέχεται δὲ τὴν ἀρ-
 χὴν Θευδιβαλδος ὁ παῖς, ὃς δὴ, εἰ καὶ νέος ἦν κομιδῆ, καὶ
 ἔτι ὑπὸ παιδοκόμῳ τιθηνόμενος, ἀλλ' ἐκάλει γε αὐτὸν εἰς τὴν
 ἡγεμονίαν ὁ πατήριος νόμος.

10 ε. Κατ' ἐκεῖνο δὴ οὖν τοῦ καιροῦ, ἐν ᾧ Τεΐας μὲν ἐτε-
 θνήκει, τοῖς δὲ τῶν Γότθων πρῶγμισιν ὄθνητας τολοιπὸν ἔδει P 16
 ἐπικουρίας, τότε δὲ βασιλεῖς παρὰ Φράγγοις Θευδιβαλδος γε
 ἦν τὸ μειράκιον, καὶ μὲν δὴ Χιλδίβεργτός τε καὶ Χλωθάριος
 οἱ τοῦ παιδὸς μέγιστοι θεῖοι, ὡς ἂν οἱ Ῥωμαίων εἴποιεν
 15 νόμοι. ἀλλ' ἐπὶ τούτους μὲν, πορῶτάτω γὰρ ἐτύγχανον
 ἀπρωςμένοι, οὐ χρῆναι ᾗοντο οἱ Γότθοι λέναι, πρὸς δὲ
 Θευδιβαλδον ἀναφανδὸν ἐπρεσβεύοντο. οὐ μὴν ἄπαν γε τὸ
 ἔθνος, μόνου δὲ οἱ ἐκτὸς Πάδου ποταμοῦ ἰδρυνένοι· οἱ γὰρ
 δὴ ἄλλοι ἦδοντο μὲν καὶ οὐ τῆ νεωτερισμῶ καὶ τῆ τῶν καθι-

1. κορύπτεται N., κορύπτεται vulg. 3. προσραχθέντα edd.
 4. πατάξαι Par. 8. ἐκάλει γε R. Lugd., ἐκάλει τε edd. 10.
 Hic locus usque ad p. 17. D. extr. exscriptus est in cod. Bav. Ex-
 cerpt. de Legat. 11. Post ἔδει R. καὶ inserit. 12. τότε δὲ
 R. et Cod. Bav., δὲ abest vulg. βασιλεῖς R. Lugd. Intpr., βασι-
 λεύς edd. Θευδιβαλογος (sic) omisso γε Bav. 13. Pro ἰν R. ἄν.
 καὶ μὴν δὴ καὶ οἱ τούτου θεῖοι Χιλδ. καὶ Χλωθ. ἐπὶ τούτ., om. in-
 termidiis, Bav. Χλωθάριος R., Κλωθ. vulg. 14. εἴποιεν R.,
 εἰπειεν vulg. 17. ἄπαν γε R. Lugd. Bav., ἄπαν τε edd.
 18. ἐκτὸς Πάδου Bav. Intpr. iuxta Padum, ἐκ τοῦ Πάδου vulg.
 et R. ἰδρυνένοι R. Bav. et Intpr. habitarunt, ὠρμημέ-
 νοι vulg. 19. τῆ addidi ex R. Bav., (qui paullo ante καὶ οὐ omit-
 tit,) et Suida s. v. καθεστῶτων.

ramus violentissimo ictu ita eius caput sauciavit, ut lethali intolerabilique plaga accepta confestim supinus prociderit, aegreque a suis domum reportatus eodem die e vita decesserit. Theodibaldus itaque eius filius in regno succedit; qui quidem tametsi iuvenis admodum atque adhuc sub magistri cura institutioneque esset, patria tamen lex eum ad regnum vocabat.

5. Eo itaque tempore, quo Teias excessit e vivis et Gothicae res peregrinis auxiliis egerent, Francorum reges erant Theodibaldus iste adolescentulus et Childibertus et Chlotharius eius maximi patri, prout leges Romanorum loquerentur. Verum ad hos utpote remotissime inde degentes Gothi nequaquam eundem censuerunt: ad Theodibaldum vero aperte legationem instituerunt; non tamen universa natio, sed soli qui iuxta Padum fluvium debebant: alii vero gaudebant quidem et rerum innovatione et status immutatione, perculsi

A. C. 552 ^{I. I. 26} στώτων κινήσει, δεθῆκεσαν δὲ ὁμως ἀμφιγνοῦντες τὰ ἐσόμενα, καὶ τὸ ἀσάδητον δεδιότες τῆς τύχης, μετεώρους τε καὶ ἀμφιβόλους εἶχον τὰς γνώμας, παραδοκοῦντες μὲν καὶ Β διαπνυθάνομενοι τὰ ποιούμενα, βουλευόμενοι δὲ τῶν κρατούντων γενέσθαι. οἱ δὲ τῶν ἐτέρων πρέσβεις ἀφικόμενοι, ἐς ὄψιν⁵ τε τῆ ἡγεμόνι καταστάντες καὶ ἄπαισι τοῖς ἐν τέλει, ἐδέοντο μὴ σφῶς περιῦδειν ὑπὸ Ῥωμαίων πιεζομένους, συλλαβέσθαι δὲ μᾶλλον τοῦ ἀγῶνος, καὶ ἀνακαλέσασθαι γένος πρόσκοκόν τε καὶ φίλιον καὶ ἄρδην οἰχῆσεσθαι κινδυνεῦον. ἐδίδασκον δὲ ὡς καὶ αὐτοῖς ἐς τὰ μάλιστα συνοίσει, μὴ ἐφίεναί Ῥωμαίους ἐπὶ¹⁰ μέγα δυνάμεως αἰρομένους, ἀλλὰ παντὶ σθένει τὴν αὔξην κολουεῖν. „εἰ γὰρ ἄπαν τὸ Γοτθικὸν γένος ἐκποδῶν ποιήσονται, οὐκ ἐς μακρὰν” ἔφασαν οἱ πρέσβεις „καὶ καθ’ ἑμῶν αὐτῶν ἤξουσι, καὶ ἀνανεώσονται τοὺς προτέρους πολέμους. ἐπιλείψει γὰρ αὐτοὺς οὐδ’ ὀπωστιοῦν εὐπρόσωπος αἰτία ἐς προκάλυμμα¹⁵ C τῆς πλεονεξίας, ἀλλὰ σὺν δίκῃ γε ὑμᾶς δόξουσι μετιέναι, Μαρρίου τινὰς καὶ Καμιλλοῦς, καὶ τῶν Καισάρων τοὺς πλείστους ἀπαριθμούμενοι, ὡς δὴ πάλαι ποτὲ τοῖς ἄνω Γερμανοῖς πολέμησαντας, καὶ τὰ ὑπὲρ Ῥῆνον ἅπαντα κατασχόντας· ταύτη τε οὐ βιάζεσθαι δόξουσιν, ἀλλ’ ὁσίως ἐπιστρατεύειν, ὡς οὐ²⁰

6. τε omittit Bav. 8. πρόσκοκόν τε καὶ φίλιον καὶ R. et Bav., πρόσκοκον καὶ φιλικὰ vulg. 10. αὐτοῖς — συνοίσει R. et Bav. et sic emendaverat Toup. ad Suid. I. p. 58., αὐτοὺς — συνοίσειν vulg. 11. μέγала Bav. κολουεῖν Suid. s. v. αὐξή, quod placet Tourpio. 13. ἐφθασαν Bav. 14. ἐπιλήψει Bav. 15. εὐτρόπως Bav. ἐς προκάλυμμα R. et Bav., εὐπροκάλυμμα vulg. 16. γε om. Bav. 20. οὐ βιάζεσθαι R. mg. Lugd. Bav., εὐ βιάζ. vulg.

tamen erant, de eventu dubitantes et fortunae instabilitatem pertimescentes, et suspensis dubiisque animis observabant sciscitabanturque quid ageretur, statuente iis, qui potiores superioresque essent, sese adiungere. Aliorum vero oratores cum in regis conspectum venissent et omnium primorum regni, orabant, ne sese a Romanis oppressos despicerent; sed sociale cum ipsis bellum susciperent, et genti finitimae atque amicae suppetias ferrent, quae alioqui in discrimine erat ne funditus everteretur. Ostendebant praeterea hoc etiam ex illorum re maxime futurum, si non paterentur Romanos ad tantam potentiam evehi, sed potius omnibus viribus eorum incremento officerent. Si enim universam gentem Gothicam deleverint, statim etiam in vos, dicebant oratores, exercitum ducent et pristina bella instaurabunt. Neque enim illis est defutura speciosa aliqua causa, quam avaritiae suae praetexant: quin potius iustum sese vobis inferre bellum putabunt, Marios quosdam et Camillos et Caesarem plerosque recensentes, qui olim bella adversus priscos Germanos gesserunt, et trans Rhenum universa occuparunt: quocirca non vim illaturi videbuntur, sed iustum bellum movere, tanquam nihil alicujus quaesituri, sed maiorum suorum possessiones recupe-

δὲν τι ὄθνεον μαστεύσαντες, ἀλλὰ κτήματα τῶν σφετέρων προ- A. C. 552
 γόνων ἀνακομιούμενοι. τοιοῦτο γὰρ δὴ τι καὶ ἡμῖν ἐπαγαγόντες I. I. 26
 ἐπίκλημα, ὡς δὴ Θεουδέριχου πάλαι τοῦ ἡμετέρου ἡγεμόνος καὶ
 οἰκιστοῦ οὐ προσηγόντως τῆς Ἰταλίας ἐπιλαβομένου, ἀφῆρην- V. 13
 5ται μὲν ἡμᾶς τὰ οἰκεία, τὸ δὲ πλεῖστον ἀπεκτόνασι τοῦ γένους, D
 γύναια δὲ καὶ παῖδας τῶν παρ' ἡμῖν εὐδαιμόνων ἀνδρῶν ἀφει-
 δῶς ἠνδραποδίσαντο. καίτοι Θεουδέριχος οὐ βία ἐλὼν, ἀλλὰ
 Ζήνωνος πρότερον τοῦ σφῶν βασιλέως ἐπιτρέψαντος τὴν Ἰτα-
 λίαν προσηγάγετο, οὐδὲν Ῥωμαίους ἀφελόμενος, (ἤδη γὰρ
 10αυτῆς ἀπεστέρητο,) ἀλλ' Ὀδοάκρον καθελὼν τὸν ἐπὶ τὴν
 τὸν τύραννον, τὰ κείνου ἅπαντα κατέσχε τῷ τοῦ πολέμου θε-
 σμῷ. οἱ δὲ, ἐπειδὴ βιάζεσθαι αὐτοῖς μᾶλλον ἐξῆν, οὐδὲν ἐν-
 δίκως πεπράχασιν, ἀλλὰ Θεουδάτω πρότερον Ἀμαλασούνθης
 δῆθεν ἕκαστι χαλεπήναντες, καὶ ταύτην ἀρχὴν τε καὶ πρό-
 15φασιν τῷ πολέμῳ θύμενοι, εἶτα μέχρι νῦν οὐ μεθίσασιν, ἀλλὰ P. 17
 φέρουσι βιαίως ἅπαντα· οὗτοι δὲ οἱ σοφοὶ τε καὶ δεισιδαί-
 μονες, καὶ μόνοι σὺν δικαιοσύνῃ πολιτεύεσθαι βροθέντες.
 ἵνα δὲ οὐ μὴ ταῦτα παθοῦσιν ὑμῖν μεταμέλησιν τῆς ἑαθν-
 μίας ὑστερον οὐκ ἐν δέοντι, προσηρητέον ἐν τῷδε τοῦς πολε-

1. μαστεύσαντες R. et Bav., μαστεύσαντες vulg. 2. γὰρ post
 τοιοῦτο add. R. et Bav. 3. ἐπίκλημα R. Post Θεουδέριχου
 Intrp. add.: *qui Gothis post undevigesimum regem tum impera-*
bat. 5. ἀπεκτείνασιν Bav. 6. γυναῖκα Bav. 7. Pro ἐλὼν Bav.
 λαβὼν. 8. τὴν Ἰταλίαν προσηγάγετο R., προσηγ. τ. I. vulg.
 9. Ῥωμαίους R. Lugd. Bav., Ῥωμαίους edd. 11. τὰ κατ' ἐκεί-
 νον Bav. 12. οἱ δὲ R. Bav., ὁ δὲ vulg. βιάζεσθαι αὐτοῖς
 R., αὐτοῖς βιάζεσθαι vulg. 17. μόνοι R. (Cl.), Intrp. *soli*, μόν-
 οῖς vulg. 18. ταῦτα N., ταῦτα vulg. ὑμῖν Lugd. Bav. (Cl.),
 ἡμῖν edd. et R. 19. προσηρητέον Bav.

raturi. Tale porro etiam nobis crimen obiiient, quod scilicet quum
 Theodericus noster olim princeps et coloniae deducendae auctor non
 decenter Italiam occupasset, nostris quidem rebus nos spoliarent;
 maiorem gentis nostrae partem trucidarunt, uxores et liberos opu-
 lentiorum apud nos hominum atrociter sub hastam miserunt. Atqui
 Theodericus non vi captam, sed Zenonis antea ipsorum regis permissu,
 sibi adiunxerat Italiam, nihil Romanis eripiens (iam enim ea privati
 erant,) quin potius caeso Odoacro advena tyranno, quae illius erant
 omnia occupavit belli iure. At posteaquam ipsis maior vim inferendi
 potestas fuit, mox nihil iuste agere coeperunt, sed Theodato antea
 Amalasinthae causa infensi, idque initium occasionemque belli sta-
 tuentes, deinceps in hunc usque diem violenter omnia agere ac rap-
 ere non desistunt. Hi nimirum sunt sapientes et religiosi, quique
 soli se iuste rem publicam administrare gloriantur. Ne igitur vos hu-
 iusmodi malis affectos recordiae vestrae sero poeniteat, antevertendi
 vobis sunt hostes, neque negligenda est occasio, quae modo scse

Δ. C. 552 μίλους, καὶ οὐ διαμαρτυρήσειν τοῦ παρόντος καιροῦ, ἀλλὰ στρά-

L. L. 26 τευμά τε στέλλειν ἐπ' αὐτοὺς ἀξιόμαχον, καὶ στρατηγὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀγαθὸν τὰ πολέμια, ὃς δὴ τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον ἄριστον διανύσας, ἀπελάσει τε αὐτοὺς ἐνθένδε ὡς τάχιστα, καὶ τὴν χώραν ἡμῖν ἀνασώσει. οὕτω γὰρ ποιούντες τῆς 5 τε Γοτθικῆς γένει ἐς τὰ μάλιστα χαριεῖσθε, σωτήρες ἀναφανέντες καὶ ἀλεξικάκοι, τὰ τε ὑμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ θήσεσθε, εἶγε μηδὲν ὑμῖν ἐτι πολέμιον ἐκ γειτόνων παρείη πρὸς δέ γε καὶ χρήματα ὑμῖν ἔσονται μυρία, οὐ μόνον τὰ Ῥωμαίων ληϊσαμένοις, ἀλλὰ γὰρ δὴ καὶ αὐτοὶ ἕτερα καταθήσομεν." 10

ς. Ταῦτα ἐπειδὴ ἔφασαν οἱ πρέσβεις, Θεοδύβαλδος μὲν (ἦν γὰρ μειράκιον ἀγεννὲς καὶ ἀπόλεμον, ἤδη τε νοσώδης κομιδῆ ἐγγόνει, καὶ τὸ σώμα οἱ πονήρως διέκειτο,) τούτων δὴ οὐκ ἕκατι οὐ μάλα ὃ γε τῶν πρέσβων ἦν, οὐδὲ ᾤετο χρῆναι ὀθνεῖων ἕνεκα συμφορῶν οἰκίους καρπώσασθαι πόρους. Λεύθαρις δὲ 15 καὶ Βουτιλῆνος, εἰ καὶ τὸν βασιλέα σφῶν ἥκιστα ἤρεσκεν, ἀλλ' αὐτοὶ ἀνεδέχοντο τὴν ξυμμαχίαν. τούτω δὲ τῷ ἄνδρι ἦστην μὲν ἀδελφῷ, καὶ τὸ γένος Ἀλαμανῶ, δύναμιν δὲ παρὰ Φράγκοις μεγίστην εἰχέτην, ὡς καὶ τοῦ σφετέρου ἔθνους ἠγεῖσθαι, Θεοδύβερτου πρότερον παρασχόντος. οἱ δὲ Ἀλαμανοὶ, εἶγε χρῆ20

5. ἡμῶν Bav. 6. χαριεῖσθε et v. s. θήσεσθε R. Bav. Lugd. var. (Cl.) Intrp., χαριεῖσθαι et θήσεσθαι vulg. 8. ἡμῖν R., sed in mg. ὑμῖν. εἰ abest in R. πρὸς δὴ γε Bav. 10. ληϊσαμένοις R. Bav. Lugd. 2. m., ληϊσμένοις vulg. αὐτοῖς Bav. 11. ἐπειδὴ R., ἐπεὶ vulg. 13. οἱ add. R. et Bav. τούτων R. et Bav., τούτω vulg. 15. Pro πόρους Bav. πολέμους. 18. Ἀλαμανῶ R. Lugd. 2. m. Intrp., Ἀλαμῶ vulg. 20. Θεοδύβερτης τοῦ Lugd. πρότερον R. Lugd., τοῦ προτέρου edd.

offert; quin potius iustus in eos exercitus est mittendus, et ex vobis ipsis dux aliquis rei bellicae peritus ei praeficiendus, qui bello adversus Romanos optime confecto, hinc eos quam citissime exigat, nostrasque nobis terras recuperet. Hoc enim facientes, et Gothicae nationi summo opere gratificabimini, servatores malorumque profligatores declarati, vestrasque simul res in tuto collocaveritis, si nihil vobis amplius hostile ex vicinis reliquum fiat. Ad haec immensa vobis fiet pecuniae accessio, non solum ex praeda, quam de Romanis facietis, sed et aliis quas nos persolvemus.

6. Haec cum dixissent legati, Theodibaldo quidem (erat enim parum generosus et belli imperitus, atque adeo morbidus etiam corporeque invalido) eorum petitio non admodum probabatur, neque putabat oportere ob alienas calamitates privatis difficultatibus laboribusque involvi. Leutharis vero et Butilinus, tametsi id regi ipsorum minime placebat, belli cum eis societatem inierunt. Erant hi duo germani fratres, genere quidem Alemanni, maximam vero apud Francos potentiam consecuti, adeo ut nationi ipsorum praecessent,

Ἀσινίῳ Κουαδράτῳ ἐπεσθαι, ἀνδρὶ Ἰταλιώτῃ καὶ τὰ Γερ-Α. C. 55a
 μανικὰ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀναγεγραμμένῳ, ξύγκλυδες εἰσιν ἀνδρῶ- I. I. 26
 ποι καὶ μγάδες, καὶ τοῦτο δύναται αὐτοῖς ἢ ἐπινομήα. τού-
 τος δὲ πρότερον Θευδέριχος ὁ τῶν Γότθων βασιλεὺς, ἤνικα
 5 καὶ τῆς ξυμπάσης Ἰταλίας ἐκράτει, ἐς φόρου ἀπαγωγὴν πα-
 ραστησάμενος, κατήκοον εἶχε τὸ φῦλον. ὡς δὲ ὁ μὲν ἀπεβίω,
 ὁ δὲ μέγιστος Ἰουστινιανῷ τε τῷ Ῥωμαίων αὐτοκράτορι καὶ D
 τοῖς Γότθοις πόλεμος ξυνεῖρῆάγη, τότε δὴ οἱ Γότθοι ὑποδω-
 πεύοντες τοὺς Φράγγους, καὶ ὅπως ἂν αὐτοῖς φίλοι τε ἐς τὰ
 10 μάλιστα καὶ εὖνοι γένοιτο μηχανώμενοι, ἐτέρων τε πολλῶν
 ἐξίστανται χωρίων, καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ Ἀλαμανικὸν γένος ἀφίε-
 σαν. ἀγείρειν τε γὰρ ἐν τῷ τότε πανταχόθεν τὰς σφετεράς ὦνον-
 το χρῆναι δυνάμεις, καὶ τῆς ὑπῆκόου ὀπόσα περικτὰ καὶ οὐ
 λίαν ἐπικαίρα μεδιέναι, ὡς οὐκέτι ἀρχῆς τε πέρι καὶ δόξης
 15 ἀγωνιούμενοι, ἀλλ' ἤδη τὸν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Ἰταλίας, καὶ τοῦ
 μὴ ἀμπαν ἀπολωλέναι ἀναρῶντες κίνδυνον. καὶ τοίνυν τὸ P. 18
 τοῦ μέλλοντος σφαλερὸν τῷ αὐθαιρέτῳ δῆθεν τῆς γνώμης προ-
 καταλαβόντες, ἐκουσίαν πεποιήρται τὴν ἀνάγκην. οὕτω δὴ οὖν
 καὶ τὸ τῶν Ἀλαμανῶν ἔθνος ὑπὸ Γότθων ἀφειμένον Θευδί-
 20 βερτος αὐτὸς ἐχειρώσατο· ἐκείνου τε διαφθερέντος, ἤπερ μοι
 ἤδη εἰρηῆθη, ἐπὶ τὸν παῖδα Θευδίβαλδον τῇ λοιπῇ ἅμα ὑπῆκόῳ
 καὶ οἶδε ἐχώρου.

1. Κουαδράτῳ R. et Inpr., Καδράτῳ vulg. 2. ἀναγεγραμμένῳ R.,
 ἀναγραφαμένῳ vulg. ξύγκλυδες R., ξύγκλυδες Lugd., ξυνήλι-
 δες mg. Lugd. et edd. 5. ἐπαγωγὴν R. 7. τῷ R., τῶν vulg.
 13. χρῆναι om. R. 21. εἰρηῆθη R.

a Theodiberto primum accensi. Alemanni autem, si Asinio Quadrato homini Italo, quiue res Germanicas accurate conscripsit, credimus, convenae sunt et colluvies; quod et appellatio ipsa satis indicat. Hos antea Theodericus Gothorum rex, cum etiam universa Italia potiretur, tributarios fecerat totamque hanc gentem subegerat. Simul- atque vero is e vivis excessit, atrocissimumque bellum inter Iustinianum Romanorum Imperatorem et Gothos exarsisset: tum Gothi Francis adulantes, eorumque amicitiam et benevolentiam quibuscum- que poterant modis sibi conciliantes, et aliis multis locis eieci sunt, et Alemannicam gentem dimiserunt. Cogendas enim sibi tum tem- poris undequaque vires suas putabant, subditosque quotquot superva- neni neque admodum opportuni viderentur misso faciendos, quippe qui non amplius de principatu et gloria essent concertaturi, sed iam pro Italia ipsa, neve funditus delerentur, periculum adituri. Quo- circa cum futurum periculum ipsi animis suis praecepissent et prae- vissent, voluntatem suam ad necessitatem aggregarunt. Hoc itaque modo etiam Alemannorum nationem a Gothis dimissam in suam pote- statem redegit: quo mortuo, ut supra dictum est, Theodibaldo filio una cum reliquis subditis etiam hi cesserunt.

A. C. 55a ζ. Νόμιμα δὲ αὐτοῖς εἶσι μὲν που καὶ πάτρια, τὸ δὲ γε δὴ
 I. I. 26 κοινῶ ἐπικρατοῦν τε καὶ ἄρχον τῇ Φραγκικῇ ἔπονται πολιτεία,
 μόνον δὲ γε τὰ ἐς θεὸν αὐτοῖς οὐ ταῦτα ξυνοκεῖ. δένδρα τε γάρ
 τινα ἰλύσονται, καὶ ῥεῖθρα ποταμῶν καὶ λόφους καὶ φάραγγας,
 καὶ τούτοις, ὥσπερ ὄσια δρωῶντες, ἱππους τε καὶ βόας καὶ 5
 V. 14 ἄλλα ἅττα μυρία κατατομοῦντες ἐπιθειάζουσιν. ἀλλὰ γὰρ
 B ἢ τῶν Φραγγῶν αὐτοὺς ἐπιμιξία, εἰ ποιοῦσα, καὶ ἐς τόδε
 μετακοσμεῖ, καὶ ἤδη ἐφέλκεται τοὺς ἐμφρονεστέροους, οὐ πολ-
 λου δὲ οἶμαι χρόνον καὶ ἅπασιν ἐκνικήσει. τὸ γὰρ τῆς δόξης
 παράλογόν τε καὶ ἐκπληκτόν, καὶ αὐτοῖς οἶμαι τοῖς χρωμένους, 10
 εἰ μὴ κάμπαν εἰεν ἡλίθιοι, γινώριμόν τε ἔστι καὶ εὐφώροτον,
 καὶ οἶον ἀποσβῆναι ῥαδίως. ἐλεεῖσθαι μὲν οὐν μᾶλλον ἢ χα-
 λεινέσθαι δίκαιοι ἂν εἰεν, καὶ πλείστης μεταλαχχάνειν συγ-
 γνώμης ἅπαντες ὅσοι δὴ τοῦ ἀληθοῦς ἀμαρτάνουσιν. οὐ γὰρ
 δῆπον ἐκόντες εἶναι ἀλῶνται καὶ ὀλισθαίνουσιν, ἀλλὰ τοῦ 15
 ἀγαθοῦ ἐφιέμενοι, ἔπειτα σφαλέντες τῇ κρίσει τολοπιὸν ἔχον-
 C ται τῶν δοκηθέντων ἀπρίξ, ὅποια ἅττα καὶ τύχοιεν ὄντα. τὴν
 γε μὴν τῶν θυσῶν ὁμότητα καὶ κακοδαιμονίαν, οὐκ οἶδα εἰ
 οἶον τε λόγῳ ἀκείσασθαι, εἴτε ἄλλοισιν ἐπιτελοῖντο ὥσπερ ἀμέ-
 λει παρὰ βαρβάρους, εἴτε τοῖς πάλαι νενομισμένοις θεοῖς, ὅποια 20
 αἱ τῶν Ἑλλήνων ἐθέλουσιν ἀγιστεῖται. ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι

2. ἐπικρατοῦν τε καὶ ἄρχον — ἔπονται. Sic R. et Lugd., Intrp. quoque *sectantur*, ἐπικρατοῦνται καὶ ἄρχονται — ἔποντες edd. ex mg. Lugd. 3. μόνον R. (Cl.), μόνον vulg. 5. καὶ βόας add. R. et Intrp. 7. τόδε R. et Lugd., τὸ θεόν edd. ex mg. Lugd. 9. οἶμαι χρόνον R., χρόνον οἶμαι vulg. 10. τε καὶ R. Lugd., γε καὶ edd. 12. μᾶλλον add. R. (Cl.), Intrp. *potius*. 15. εἶναι add. Lugd., edd. et R. om. 18. οἶμαι R. pro οἶδα.

7. Sunt vero etiam his patria quaedam instituta: In rei publicae vero administratione Francorum politiam sequuntur: tantum in iis, quae ad Deum pertinent, sententia variant. Arbores enim quasdam colunt, et fluminum lapsus et colles et saltus: atque his, tanquam iusta facientes, equos bovesque aliaque quamplurima resectis capitibus immolant. Porro consuetudo, quam cum Francis habent, ipsis conducit, in melius transferens et quodammodo pertrahens cordatior: et brevi, uti spero, tempore hoc ipsum apud omnes evincet. Opinionis enim absurditas et vesania etiam ab ipsis arbitror, qui ea imbuti sunt, nisi plane stolidi sint, cognoscitur, facileque iis eximi possit. Et sane commiseratione et venia potius, quam odio digni sunt quotquot a vero aberrant. Neque enim volentes errant et labuntur, sed boni ac recti studiosi; iudicio autem decepti conceptas semel opiniones mordicus tenent, cuiuscumque generis fuerint. Porro sacrificiorum immanitas et sinister cultus, non satis scio an verbis curari possint, sive saltibus et lucis praestetur, ut apud barbaros; sive iis, qui olim habiti sunt dii, quales Graecorum religio tenuit. Equidem ita statuo

μηδὲν τι εἶναι τὸ ἠδόμενον βωμοῖς αἵματι μαινομένοις, καὶ A. C. 55a
ζώων ἐλέθρου βιαιότητι· εἰ δέ γε ἄρα καὶ ὄτιοῦν τὰ τοιαῦτα I. L. 26
προσέσθαι πέφυκεν, ἀγαθὸν μὲν οὐκ ἂν εἴη οὐδὲ ἡμερον, ἄγρι-
ον δέ τι ἴσως καὶ μανιῶδες, ὅποιον τὸν Δείμον ἀναπλάττουσι
5μάτην οἱ ποιηταὶ καὶ τὸν Φόβον, Ἐννὸ τέ τινα, καὶ Ἄτην,
καὶ Ἔριν, ὡς ἂν αὐτοὶ φαίεν, τὴν ἀμαιμάκετον προστίθει
δὲ τούτοις, εἰ βούλει, καὶ τὸν παρὰ Πέρσαις καλούμενον Ἀρει-
μιάην, καὶ τῶν ἄλλων χθονίων φασμῶτων ὁπόσα κακοῦργα D
καὶ μαιφάνα. ταῦτα μὲν οὖν εἰ καὶ ἴσως ἂν τῷ δοκοῖεν οὐ μίλα
10τῆ ἐπιγγελίᾳ προσήκειν, εἶναι δὲ περιττὰ καὶ ἀλλότρια τῶν
ἐφ' ἃ λέναι ἡμῖν διεσπούδασται, ἀλλ' ἄμοιγε καὶ λίαν ἀρέσκει
ἅπαντα ἐς μέσον ἄγειν τὰ ἐγνωσμένα, καὶ τὰ μὲν χρηστὰ τῶν
πραγμάτων ἐν ἐπαίνῳ ποιέσθαι, τῶν δὲ οὐχὶ τοιαῦδα κατη-
γορεῖν ἀναφανδόν, καὶ τὸ ἀσύμφορον διελέγχειν. εἰ γὰρ μὴ
15τοῦτο ἔχοιεν αἱ ἱστορίαι, ὡς ταύτη γε καὶ μᾶλλον χρήσιμοί
τε εἶναι καὶ βιωφελέστατοι, μόνη δὲ ἀφήγησις εἰς τῶν γεννη-
μένων ἀπλῆ τε καὶ ἀνεξέταστος, κινδυνεύσαιεν ἴσως ἂν παρ' P. 19
ἐνίοις, εἰ μὴ λίαν δεῖνόν εἶπεῖν, οὐ πολλῶ εἶναι ἀμείνους τῶν
ἐν γυναικωνίτιδι παρὰ τὴν θαλασίαν ᾄδομένων μυθολογημά-
20των. τούτων μὲν οὖν πέρι ὡς περ ἐκάστῳ φίλον τῆδε οἰέσθω,
ἐμοὶ δὲ ἤπερ ὁ πρότερος ἐφέρετο λόγος, ταύτη ἰτέα. Λευθα-

8. κακοῦργα R., καὶ κακοῦργα vulg. 9. εἰ om. R. Post τῆ ite-
rat καὶ vulg. δοκοῖεν R., δοκεῖεν vulg. 14. εἰ γὰρ μὲν R.
15. ταύτη τε R., Intrp. add.: hoc modo divariatae (πεποιικιμέ-
ναι). 17. κινδυνεύσαιεν Cl., κινδυνεύσειεν vulg. et R. 18.
ἐνίοις R. 19. ἐν τῇ γυν. vulg. 20. ὡς περ R. τῆδε R.,
ὡς vulg. 21. ἐφέρετο λόγος R., λόγος ἐφέρετο vulg.

nihil incundi accidere aris sanguine pollutis, et animalibus violentissima nece affectis. Quidquid vero omnino huiusmodi res appetere consuevit, bonum quidem non fuerit, neque benignum, sed immane potius atque insaniae affine, quale Pavorem vane fingunt poëtae et Timorem et Enyo quandam et Aten et Erida, ut ipsi dixerint ἀμαιμάκετον. Adde vero his, si placet, etiam illum quem Persae nominant Arimanem, et e terrenis spectris quaecumque malefica sunt et sanguinaria. Atqui haec tametsi cuiquam videri possint promissioni meae nequaquam convenire, sed potius supervacanea atque ab instituto meo aliena: iuvat tamen me et quidem magnopere, omnia, quae cognita mihi sunt, in medium proferre, et recta collaudare, prava aperte damnare, inutilia coarguere. Nisi enim hoc haberent historiae, ut hac etiam ex parte et quidem praecipue utiles humanaeque vitae conducibiles essent; sed sola rerum gestarum narratione eaque simplici minimeque accurata constarent: in periculum venirent apud nonnullos, ne (nisi hoc asperum dictu sit) non multo meliores censerentur fabulis, quae in coetibus muliebribus in lausicio decantantur. De his itaque quisque ut velit sentiat; mihi vero

A. C. 55₂ ρις γὰρ καὶ Βουτίλλνος ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν κατὰ Ῥωμαίων ἐπι-
 I. L. 26 στρατεύειν ὠρηθῆτην, ἐπηρμένω γε ἥστην ἄμφω ταῖς ἐλπίσι
 καὶ οἷα οὐκ ἔτι ἐν τῷ καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν. Ναρσῆν μὲν
 γὰρ τὸν στρατηγὸν οὐδὲ τὴν προσβολὴν ὑποστήσεσθαι ᾤοντο,
 ἅπασαν δὲ τὴν Ἰταλίαν οἰκεῖον αὐτοῖς ἕσεσθαι κτήμα, καὶ⁵
 πρὸς γε Σικελίαν καθέξειν. Θαυμάζειν δὲ ἔφασαν τῶν Γότθων,
 Βεὶ μάλᾳ οὕτω πεφρίκασιν ἀνδράριόν τι θαλαμηπόλον σκιατρα-
 φές τε καὶ ἄβροδίατον, καὶ πόρρω τοῦ ἀρρένωποῦ τεταγμέ-
 νον. οἱ μὲν δὴ βρεθνύμενοι τῇ τοιαύτῃ δόξῃ, καὶ ἀγέρωχον
 ποιούμενοι τὴν παράταξιν, ἔκ τε Ἀλαμανῶν καὶ Φράγγων¹⁰
 στρατεύμα ἐς πέντε καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδας ἀλκίμων ἀν-
 δρῶν ἀγέλιραντες, παρεσκευάζοντο τὰ πολέμια, ὡς αὐτίκα
 μάλᾳ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ δὴ ἐμβαλοῦντες.

ἦ. Ναρσῆς δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγός, εἰ καὶ τῷδε ἐς
 τὸ ἀκριβές οὐπω ἐπέπνεστο, ἀλλὰ προμηθεῖα γε πλείστη χρῶ-¹⁵
 μένος καὶ φθάνειν αἰεὶ τὰς τῶν πολεμίων ἐθέλων δομάς, αὐτί-
 κα τὰ ἐς Τουσκίαν πόλισματα, ὑπὸ τῶν Γότθων ἔτι κατεχόμε-
 Cνα, ἔγνωκε βιαίωτατα παραστήσεσθαι. οὔτε γὰρ τῇ νίκῃ πέρα
 τοῦ μετρίου φροντιστόμενος ἐς ἀπειροκαλίαν ἐπῆρτο, οὔτε, ἄπερ
 ἕτερος ἂν ἐπεπόνθει, ἐς ἠρατώγην τε καὶ ἡδυπάθειαν μετὰ τοῦς²⁰

1. στρατεύειν R. 2. Suid. s. v. καθεστῶτι pro γε habet δὲ.
 5. ἕσεσθαι κτήμα R., κτ. ἴσ. vulg. 6. τοὺς Ἰόιδους Suid. s. v.
 ἀνδράριον. 9. τοιαύτη R. et Intpr. dum ita sentirent, σφετέ-
 ρα vulg. 11. πέντε. Intpr. duo. 13. Post καὶ δὴ edd. add.
 Σικελίαν, quod om. R. Lugd. Intpr. 14. Pro εἰ καὶ R. εἰς.
 15. γε add. R. 17. τῶν add. R. 18. ἔγνωκε R., ἔγνω vulg.
 βιαίωτατα R. Intpr. summa vi, βιαιότερον vulg. παραστήσε-
 σθαι R., παραστήσεσθαι vulg. 20. τε add. R.

ad ea quae coeperam progrediendum. Leutharis itaque et Butilinus
 ubi primum exercitus contra Romanos ducere coeperunt, magna am-
 bo spe erecti erant, tanquam non amplius eo in statu mansuri: Nar-
 sem enim ne primum quidem impetam sustinere posse credebant;
 omnem vero Italiam, una cum Sicilia, in ipsorum potestatem ven-
 turam. *Mirari vero se Gothos dicebant, si tantopere homuncionem
 thalamo et umbratili delitiosaeque vitae assuetum, nihilque mascu-
 lum et virile prae se ferentem, reformidarent. *Hi itaque sua gloria
 elati ac fastuosi, validis copiis coactis, exercituum ex Alemannis et
 Francis ad duo et septuaginta strenuorum virorum millia collecto,
 sese ad bellum instruebant, veluti iamiam Italiam invasuri.

8. Narses vero Romanorum dux tametsi eorum consilia non plane
 habebat explorata, maxima tamen utens prudentia, hostiumque co-
 matus semper antevertere cupiens, statim oppida quaedam in Tuscia
 quae adhuc in Gothorum potestate erant, summa vi subigere statuit.
 Neque enim vir ille victoria praeter modum insolescens indecenter
 efferebatur; neque, quod aliis accidere solet, post labores otio vo-

πόνους ἐξέκλινεν, ἀλλ' εὐθύς, ὅπως εἶχεν ὀρηγῆς, κινήσας τὸν Α. C. 55^a
στρατὸν ἐπὶ τὴν Κύμην ἐχώρει· πόλισμα δὲ Ἰταλικὸν ἢ Κύμη^{1. 26}
ἐχυρώτατον, καὶ οἶον οὐ ῥῆστα πολεμίοις ἀλώναι. Ἰδρῦται μὲν
γὰρ ἐπὶ λόφῳ τινὶ δυσπροσόδῳ τε καὶ ἀνάντε· ἔστι δὲ καὶ ἐν
5περιωπῇ τοῦ πελάγους τοῦ Τυρρηγικοῦ. ἐπὶ γὰρ τῇ ἀκτῇ ὁ λόφος
ἀνέχει, ὡς καὶ ἀμφ' αὐτὸν δῆπου τὸν πρόποδα ῥοχθεῖν τε καὶ
περικλάσθαι τὸ ῥύθιον, ἄνω δὲ ἔρυμα περιβέβληται, πύργους V. 15
τε καὶ ἐπάλλεσι καρτερώτατα ἐξεργασμένον. Τωτίλα τε οὖν D
καὶ Τεῖα τοῖς βασιλευσὶ πρότερον τῶν Γότθων γεγενημένους,
10 οὐλοῦσα ἐπίτιμά τε ἦν καὶ ἀξιάγαστα τῶν κτημάτων, ἐν τῇ-
δε τῇ φρουρίῳ, ὡς βέβαιον ὄν, ἐφυλάττετο. ἐνταῦθα δὲ οὖν ὁ
Ναρσῆς ἀφικόμενος, περὶ πλείστον ἐποιεῖτο ἐλεῖν τε ὡς τάχιστα
τὸ χωρίον αὐτῶν χρημάτων κρατῆσαι, ὡς μήτε οἱ Γότθοι
ὀρηγῆριον ἀσφαλῆς ἔχοιεν, αὐτῶν τε τὰ τῆς νίκης τελεώτατα ἐς
15 ὅ, τι μάλιστα ἐξεργασθεῖη. Ἀλιγερνος γὰρ ὁ Τεῖα νεώτατος ἀδελ-
φὸς τοῦ ἡγεμόνος τῶν Γότθων γεγενημένον, ἔνδον γε ἦν τοῦ
περιβόλου, καὶ στρατεύμα, ὅπόσον οἶόν τε ἦν, ἀμφ' αὐτὸν ἀγεί-
ρας, οὐδὲν τι εἰρηναῖον ἐβουλεύετο· καὶ ὅτι μὲν Τεῖας ἐν τῷ
20 καὶ διελέλυτο, ἤδη που ἐς τὸ ἀκριβῆς ἠκηκῆι, ὁ δὲ οὐδ' ὡς P. 20
ἀνίει, οὐδὲ τὴν ζυνερχθεῖσαν ἐδειμίωε τύχην, ἀλλὰ τῷ τε

4. λησω R., sed margo λόφ. καὶ post δὲ add. R. 6. καὶ
ἀμφ' R. et Intpr. ad inferiorem partem, vulg. καί, 8. Τωτί-
λα et Τεῖα Cl., Τωτίλα et Τεῖας Par., Τωτίλα et Τεῖα R. Lugd.
et ed. pr. 14. αὐτῶ R., αὐτοῦ vulg. 15. ἐξεργασθεῖη R.
16. γεγενημένος R. et Intpr. γὰρ R. pro γε. 19. τε om. R.
20. οὐδ' ὡς R., οὐδαμῶς vulg.

• luptaque se tradebat; sed confestim moto exercitu ad Cumas proces-
sit. Est vero id oppidum Italicum munitissimum, neque facile ex-
pugnatum. Situm enim est in arduo quodam et difficilem aditum ha-
bente colle, et veluti specula maris Tyrrheni. Imminet enim lit-
tori collis, ita ut ad eius pedem fluctus maris illisi frangantur; edi-
tione loco vallo cinctum est, turribusque et propugnaculis validissi-
mae structurae. In hoc itaque munitissimo tutissimoque oppido To-
tilas et Teias priores Gothorum reges quicquid ipsis erat preciosarum
atque admirandarum rerum repositum habebant. Quo simulac
Narses venisset, summa vi contendit, ut quam citissime et oppido et
pecuniis potiretur, ne Gothis tuta belli sedes, unde Italianas excu-
sionibus infestarent, relinqueretur, eoque oppido expugnato plena
absolutaque victoria efficeretur. Aligernus enim minimis nata frater
Teiae, qui Gothorum dux fuerat, intra oppidum erat et collecto
non exiguo exercitu nihil pacificum animo agitabat, tum quod Teias
in bello caecus esset, tum quod Gothorum res labefactatas dissipat-
aeque plane intellexisset. Nequaquam itaque animum despondebat,
neque adversae fortunae ictus pertimescebat, sed et loci situs et re-

A. C. 55^a *χώρῳ πίσυρος καὶ τῇ τῶν ἀναγκαίων εὐπορίᾳ, θρασύς τε ἦν*
 I. L. 26 *ἔτι καὶ ὑψαύχην καὶ οἶος ἀμύνεσθαι, ἦν τις ἐπίοι.*

Φ. *Εὐθύς δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἐγκλευσάμενος προσῆγε τὸν στρατόν. οἱ δὲ σὺν πολλῶ πόνῳ ἐς τὸ γεώλοπον ἀναβάντες, καὶ τῷ φρουρίῳ πελάσαντες, αὐτίκα τοῖς δορατοῖσι ἠκόντιζον τῶν ἐν ταῖς ἐπάλξεσι φαινομένων, καὶ τὰ τόξα ἐπήχουν θυμὰ τῶν βελῶν ἀναπεμπομένων, σφενδόνας τε ἐφέροντο μετάρσιοι, καὶ μηχανήματα ὑπόσα πρὸς τειχομαχίαν ἀνεῖται, ἅπαντα ἐκινεῖ-
 Β το. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἀλιγέρον ἀνὰ τὰ μεταπύργια τοῦ τείχους ξυνειλεγμένοι, οὐ σχολαίτερον ἀντακοντιζόντες τε καὶ ἀντιτο-
 10 ξεύοντες διεμάχοντο, λίθους τε ἐκ χειρῶν μεγάλους ἐπαφιέντες, καὶ φιτροὺς καὶ πελέκεις, καὶ ὅπερ ἂν οὐ πόρρω τῆς χρείας ἐδόκει, μηχαναῖς τε ἐχρῶντο καὶ ἀμυντηρίοις, καὶ οὐδὲν ὅ, τι παρεῖτο. τὰ γε μὴν Ἀλιγέρον τοξέματα καὶ μάλα τοῖς Ῥωμαίοις ἀρίθηλα ἦν. ῥοῖζῳ τε γὰρ πολλῶ καὶ ταχυτῆτι οὐ¹⁵ σταθμητῇ τὰ ἐκείνου ἐφέρετο βέλη· ὡς εἶπερ καὶ ἐς λίθον τινα ἐμπέσειεν, ἢ ἕτερόν τι σκληρόν καὶ ἀτέραμνον, διαῤῥήγνυσθαι ἅπαν τῇ βίᾳ τῆς ῥύμης. Παλλάδιον γοῦν ἐκείνον (ἦν δὲ οὐ τῶν *Κεῤῥήθθυμημένων* παρὰ τῷ Ναρσῆ ὁ Παλλάδιος, ἀλλὰ στρατευ-
 ματός τε ἦγετο Ῥωμαϊκοῦ, καὶ ἐν τοῖς μεγίστοις ταξίάρχουσι²⁰*

1. τε R., γε vulg. 15. οὐ σταθμητῇ R. Lugd. in mg. et Suid.
 2. v. Ἀλιγέρον, οὐκ ἀριθμητῇ edd. 17. ἐμπέσειεν R. et Suid.,
 ἐμπέσειεν vulg. 18. τῶν ἐῤῥήθθυμημένων R. et Intpr., τῷ
 ἐῤῥήθθυμημένῳ vulg. 19. Post Ναρσῆ R. om. ὁ Παλλάδιος. 20.
 ταξίάρχου R., ταξίάρχαις vulg.

rum necessarium affluentiam eius confidentiam arrogantiamque ita augebat, ut facile hostiles insultus se repulsurum speraret.

9. Statim itaque Narses suos adhortatus, exercitum oppido ad-
 movit. Illi vero cum in editiorem collem maximo labore conscendis-
 sent, et propugnaculo appropinquassent, iacula in eos qui ad pinnas
 murorum consistebant torquebant, et arcus assidua sagittarum remis-
 sione clangebant, fundae in altum excutiebantur, et machinae quot-
 quot oppugnationi murorum inserviant, omnes admovebantur. Ali-
 gerni vero milites e muris ad intermedia turrium spatia collecti, ni-
 hilo segnius iacula telaque retorquentes propugnabant, saxa ingentia
 manibus in subeuntes mittebant, et truncos et secures et quidquid
 opportunum usui videbatur; machinis itidem utebantur instrumentis-
 que propulsandae hostili violentiae idoneis, nihilque omnino omitte-
 batur. Tela vero quae Aligerni ipsius manibus emittebantur, Romani
 prae aliorum telis facile cognoscebant. Magno enim stridore et velo-
 citate immani illius sagittae deferebantur, adeo ut in saxum aliquid
 aut aliud quiddam durum fractuque difficile delatae, totum illud im-
 petus violentia perfringerent. Palladium itaque illum (erat autem is
 non vulgari apud Narsetem loco, sed et Romani exercitus ductor
 erat, et e praecipuis cohortium praefectis,) illum, inquam, conspi-

ἔτελει,) ἰδὼν γοῦν Ἀλίγεργος αὐτὸν, σιδήρῳ τε τεθωρακισμένον, A. C. 552
καὶ φρονήματι ξὺν πολλῇ τῇ τείχει ἐπιφερόμενον, ἀφίησι βέ- L L 26
λος αὐτῷ ἐκ τοῦ μετεώρου, καὶ αὐτίκα διεπερύνθησεν τὸν ἀν-
δρα διαμπὰξ αὐτῷ θώρακι καὶ ἀσπίδι· οὕτω δὴ τι δυνά-
5 μεις τε τῶν πολλῶν περιῆν, καὶ καρτεραὶ αὐτῷ ἐρύσαι τόξον
αἱ χεῖρες· πολλὰς μὲν οὖν καὶ ἐφεξῆς ἡμέραις οἱ τοιοῦδες ἀκρο-
βολισμοὶ ἐγίνοντο, καὶ οὐδὲν οὐδὲ ὀποτέρους προὔχουσι τῶν
ἐλπιουσθέντων τοῖς τε γὰρ Ῥωμαίοις αἰσχροὺν ἐδόκει ἢ ἀναχώ-
ρησις πρὶν παραστήσασθαι τὸ χωρίον, καὶ οἱ Γότθοι ἐνδηλοῖ D
10 ἴσαν ὡς οὐδὲν τι μᾶλλον ἐνδωσειόντες τῇ πολιορκίᾳ.

ι. Ναρσῆς δὴ οὖν ὁ στρατηγὸς ἤσχαλλέ τε ἄγαν καὶ ἐχα-
λέπαινε, εἰ χρόνος τοῖς Ῥωμαίοις πολὺς ἐν ἐλαχίστῳ πολυχίῳ
τετρίψεται. ἀλύοντι δὲ οἱ καὶ ἕκαστα γνωματεύοντι, ἔδοξεν χη-
ναὶ ἀποπειρᾶσθαι τοῦ φρουρίου ἀμνητέπῃ τρόπῳ τοιῷδε. ἐν τῷ
15 πρὸς ἤλιον ἀνίσχοντα τοῦ λόφου τετραμμένῳ ἀγκῶνι ἄντρον τι
ὑπεστὶν ἀμφορηφές τε καὶ γλαφυρώτατον, ὡς ἄδύτᾳ τε ἔχειν αὐ-
τόματα καὶ κύτος εὐρὺ καὶ βαραθρῶδες· ἐνταῦθα δὴ πάλαι φασὶ
τὴν Σιβυλλαν τὴν πάνυ, τὴν Ἰταλὴν, ἐνδιδαιτωμένην, φοιβόληπτον
τε εἶναι καὶ ἐνθουν, καὶ προαγορεύειν τὰ ἐσόμενα ταῖς πυνθα P. 21
20 νομήνοις. λέγεται δὲ ποτε καὶ Αἰνείαν τὸν Ἀγχίσου αὐτοῦ ἀφι-

1. γοῦν R. vulg. οὖν. Ἀλγ. αὐτὸν R., αὐτὸν Ἀλγ. vulg. τε add. R.
2. τάχει R., Intrp. nimia celeritate. Num legebatur φρ. πολλῶ, πολλῶ τε τάχει? 4. Pro τε Suid. τῆ. 5. τῶν om. R.
10. ὡς add. R. 11. δὴ οὖν R., γοῦν vulg. 13. τετρίψεται R., τετρίψηται vulg. χηνας add. R. et Suid. s. v. ἀλύειν.
14. τοῦ φρουρίου ἀμνητέπῃ R., ἀμνητέπῃ τοῦ φρουρίου vulg.
15. τετραμμένῳ R., τετραμμένων vulg. Pro ἄντρον τι R. ἄντρον.
16. ἀντώματα R. 18. φοιβόληπτοντες Par. 19. Pro τὰ ἐσόμενα lacuna est in R. 20. ποτε καὶ Αἰνείαν R., καὶ Αἰνείαν ποτέ vulg.

catus Aligerus ferrea lorica indutum, magnaue confidentia muro imminetentem, sagittam in eum ex edito torquet, qua statim totum hominem per scutum et lorica m traiecit: tantopere viribus alios superabat, valida eque ei erant ad torquendum arcum manus. Multis itaque deinceps diebus eiusmodi velitationes sunt habitae, neutrisque ex animi sententia res procedebant. Nam et Romanis turpe videbatur si infecta re neque redacto in potestatem oppido recederent, et Gothi aperte satis videbantur obsidione ad deditioem non venturi.

10. Narses itaque indigne molestissimeque ferebat, si Romanis longius tempus in perquam exigui oppidi expugnatione esset terendum. Fluctuanti itaque ipsi singulae perpendiculari visum tandem est propugnaculi expugnationem hoc pacto tentare. Ad orientalem collis flexum antrum quoddam suberat omni ex parte tectum valdeque cavum, adeo ut adyta quaedam nativa haberet et sinum ingentem ac profundum instar herathri. In hac aiunt habitasse olim Italicam Sibyllam numine athenatam, divinam, et sciscitantibus futura

A. C. 55a κόμενον ἅπαντά οἱ τὴν Σίβυλλαν φάναι τὰ ὕστερον ξυνε-
L. I. 26 χθέντα. ὑπὲρ ταύτην δὴ οὖν τὴν σπήλυγγα μέρος τι τοῦ περι-
βόλου ἐρήρειστο καὶ ἐφειστήκει. Ναρσῆς δὲ τοῦτο ἐπιφρασά-
μενος πρὸς αὐτοῦ εἶναι φήθη, καὶ οὖν αὐτίκα ἄνδρας ὡς πλε-

στους ὑπὸ τὰ κοῖλα ἐμβάλων τοῦ σπηλαίου, ὄργανα φέροντας⁵
λιθοτόμα καὶ τευχωρύχα, ἐξεκόλαπτεν ἡρέμα καὶ διέτεμεν τοῦ
ἄκρου τὸν ὄροφον, ἔνθα τὸ ἔρυμα ἤδραστο, καὶ ἐς τοσοῦτον
ἐξέκοπτεν καὶ διεκύνθαιρεν τὴν βάσιν τῆς οἰκοδομίας, ἐς ὅσον

V. 16 ἤδη τὴν ἀρχὴν τοῦ θεμελίου ἀπογυμνοῦσθαι. τότε δὲ ξύλα
ὄρθια ἐν κόσμῳ ὑπεστήριξε, ταύτη τε ἀνεῖχεν ἅπαν τὸ ἄχθος¹⁰

βίου τείχους, ὡς μὴ ὑποῤῥέοι κατὰ βραχὺ καὶ διαλύοιτο ἢ
ἀρμονία, συναίσθησις τε τοῦ δρωμένου ταχεῖα γίγνοιτο τοῖς
Γότθοις. ἢ γὰρ ἂν κατ' ἀρχὰς εὐθύς ἐπιβοηθοῦντες, καὶ τὸ
πεπονθὸς ἀκασάμενοι, διεφύλαττον τοιοῦτον βεβαιοτάτα ἵνα
δὲ μὴ κάμπαν τὰ ποιούμενα ἐπιγνοῖεν, μηδὲ τοῦ πατάγου τῆς¹⁵
λατομίας ἐπαῖδιεν, τότε δὲ ἔς ὅτι μάλιστα ἐπεφέροντο ἄνωθεν
τῷ τείχει ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς, ἀλαλάζοντες καὶ ἐπιμα-
ρῶντες· θόρυβός τε ἦν πέρα τοῦ ἀναγκαίου πολὺς καὶ ταρα-
χῆδος ἢ πολιορκία. ἐπεὶ δὲ ἅπαν ἤδη τὸ τεῖχος ὀπίσσω τῷ ἄν-
θρωπῷ παρετέτατο, ἐκκρεμές τε ἦν καὶ μετέωρον, καὶ μόνους²⁰
ἐπεβεβήκει τοὺς ξύλους, ἃ δὴ ὀρθοστάθην ἐτύγχανον ἐρηρει-

2. σπήλυγγα R., σπήλυγγον vulg. 6. διέτεμεν R., διέτεμνε
vulg. 14. διεφύλαττον τοιοῦτον R., διεφυλάττοντο λοιπὸν vulg.
15. μηδὲ R. Lugd., Intpr. neve, μὴ δὲ vulg. 16. ἐπεφέροντο R., ἐπι-
φέρονται vulg. 19. τὸ τεῖχος add. R. et Intpr. 21. ἐπιβεβήκει R.

praedicere. Aiunt vero etiam Aeneam Anchisae filium cum eo venisset, Sibyllam ei omnia quae deinceps acciderunt dixisse. Super hanc itaque speluncam pars quaedam moenium incumbabat atque innitebatur. Quod cum animadvertisset Narses, pro se facere censuit, immissisque statim in illas antri concavitates viris quamplurimis adferentibus secum instrumenta excindendis saxi et suffodiendis muris idonea, excavavit paulatim atque excidit antri convexum, qua parte propugnaculum ei innitebatur; eoque tandem excindendo et abradendo basim aedificii processit, ut iam initium fundamenti nudaretur. Tum erecta in ordinem tigna substituit, quae totum muri pondus sustentarent, ne paulatim resoluta compages corrueret, et Gothi quid ageretur statim cognoscerent. Nam alioqui statim initio occurrentes, reparataque iactura firmissime deinceps sua custodissent. Ne itaque omnino quae agebantur eis innotescerent, neve fragor caesorum saxorum exaudiretur, tum utique Romanus exercitus summa vi in editiorem murum impetum faciebat, magnis clamoribus et armorum complosionibus excitatis. Tumultus itaque erat ultra quam par erat magnus et turbulenta obsidio. Cum vero iam murus qua erat in antri longitudinem porrectus totus suffossus et e sublimi pendulus esset, et tantum tignis firmiter in altum erectis sus-

σμένα, τότε δὴ φυλλάδα νήσαντες, καὶ ὅ, τι τῆς ἕλης ταχυ- A. C. 55a
 θαές τε καὶ αἶον, καὶ εἶτα ὑποθέντες πῦρ τε ἀναύσαντες, ἐκ- I. L. 26
 τὸς ἀπεχώρουν. οὐκ ἐς μακρὰν δὲ τῆς φλογὸς ἀρθείσης, τὰ C
 μὲν στηρίγματα εὐθὺς ἀνθρακούμενα κατεθραύετο, καὶ πρὸς
 5 τὴν ἀντίθεσιν ἐνεδίδου· τοῦ δὲ ἐρύματος ὅπως ἐπ' αὐτοῖς
 ἤωρεῖτο, ὑφίζανεν ἀθρόον καὶ καταλώσθαιεν τῇ κενότητι, πύρ-
 ροι τε οἱ ἐνθένδε καὶ προμαχεῶνες ἐξαπιναιῶς ἀπορῥαγόντες
 τῶν ἄλλων, ἐς τὸ πρᾶν ἐξεκυλίσθησαν· ἢ τε πύλη ἢ τῶδε
 τῷ μέρει προσαρραυῖα, ξυνεκέκλειστο μὲν εὖ μάλα βεβαιότατα,
 10 οὗς δὴ πολεμίων παρόντων, καὶ τὰ κλειῖθρα ὑπὸ τῶν φυλάκων D
 κατείχετο, ἢ δὲ αὐτοῖς μοχλοῖς τε καὶ βαλανάγραις ἐκτινα-
 χθεῖσα, ἐς τὴν ἦϊονα καὶ τὰς σπιλάδας ἐρήριπτο, ἅμα τε ἅπαντα
 τὰ ξυμπεπηγότα ἐτι ἐκλύετο, σταθμοὶ καὶ γέισον καὶ ὑπερ-
 θύριον καὶ οἱ θαιροὶ τῷ οὐδῶ ἀνηρμοσμένοι· τούτων δὲ
 15 γένημένων, τοῖς Ῥωμαίοις ῥαδίως τοιοῦτον εἰσιτητέα εἶναι
 ἐδόκει ἀνὰ τὸ πόλισμα, καὶ περιοπτέα τῶν πολεμίων, ἡμάρτα-
 ρον δὲ καὶ ὡς τῆς ἐλπίδος. σήραγγές τε γάρ τινες καὶ ἀπορῥῶ-
 γες τοῦ τε λόφου καὶ τῶν ἐνδοθεν περιανλισμάτων ἐπὶ μέγα
 ἐκτεινόμεναι, κρημνώδες ἀτεχνῶς καὶ δυσέμβολον οὐχ ἤσσον P 22
 20 ἀπεδείκνυσαν τὸ χωρίον. καὶ Ναρσῆς μὲν θαρσαλεώτερον τῷ

2. Post αἶον Inpr. legisse videtur τοῖς ξύλοις: collecta materia
 ac tignis supposita. Pro καὶ εἶτα f. scr. μάλιστα. 3. ἀρ-
 θεῖσαν R. 5 αὐτοῦς R. 6. ἀθρόως R. 13. τὰ add. ex
 R. 14. τῷ οὐδῶ N., τῶν οὐδῶν vulg., τῇ ὁδῶ R. Inpr.
 incisum integrum omisit. 17. ἀπορῥῶγες R., ἀπορῥῶγαι vulg.
 19. ἐκτεινόμεναι R., ἐκτεινόμενα vulg.

tentaretur, tum strae foliorum aridorum et quicquid alterius siccae
 quaeque facile accendi posset materiae ad manum erat, tignis sub-
 lecta, igneque immisso, spelunca excesserant. Neque multo post a
 flamma excitata, sustentacula illa statim perusta conflagrarunt, ponde-
 rique cesserunt; propugnaculi vero quidquid sublime ac pendulum
 tignis illis sustentatum fuerat, eo vacuum subsedit et corruit; tur-
 res vero minoraque propugnacula, quae ibidem erant, repente ab aliis
 avulsae, in praecipit ruebant; porta ipsa in hac regione murorum
 sita, validissime, utpote praesentibus hostibus, clausa tenebatur, et
 claves a custodibus asservabantur; tota vero ista una cum suis vecti-
 bus et repagulis excussa in littus et saxa maritima est collapsa, simul-
 que omnia quae illi adhaerebant abrepta sunt, antepagmenta videli-
 cet et superliminare et cardines liminares ei coaptati. His pera-
 ctis, facilis deinceps Romanis in oppidum ingressus videbatur, et ho-
 stis contemnendus. Sed et hic spe sua sunt frustrati. Hiatus enim
 quidam et abrupta locorum tam in ipso colle quam in ambitu interiore
 in longum protensa, arduum revera nihiloque minus quam antea ac-
 censu difficile oppidum reddebant. Narses iterato summis viribus in

A. C. 552 φρουρίῳ αὐθις προσέβαλλον, ὡς καὶ αὐτοβοεῖ ἅπαν ἀναρπασό-

I. I. 26 μενος τῶν δὲ Γόθων ἐνταῦθα ξυνειλεγμένων καὶ παντὶ σθένει ἀμνομένων, ἀπεκρούετο καὶ οὐδέν τι μᾶλλον εἶχεν ἀνύτειν.

ιά. Ἐπεὶ δὲ πολέμῳ τε καὶ ἐπιδρομαῖς ἔλεην δήπου τὸ χωρίον ἀδύνατα ἦν, ἔγνω μὴ ἀπίσῃ τῇ στρατιῇ ἐν τοῖσδε διακο-5 νεῖσθαι, ἀλλ' ἐς Φλωρέντειαν καὶ Κεντουκέλλας καὶ ἄλλα ἅττα πολίσματα τῆς Τουσκίας χώρας εὐθὺς ἀφικέσθαι, ἅπαντά τε τὰ τῆδε καταστησάμενος προτερῆσαι τὴν ἐπήλυσιν τῶν πολε- μίων. ἤδη γὰρ αὐτῇ Λεύθαρις καὶ Βουτιλίνος καὶ τὰ Φράγ- Βγων δὲ καὶ Ἀλαμανῶν στρατεύματα εἴσω τοῦ Πιάδου ποτα-10 μοῦ ἠγγέλλοντο παρεῖναι, ὧν δὴ ἔνεκα κινήσας ὡς τάχιστα τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ ἐπὶ ταύτην ἐχώρει. ἐπεὶ δὲ Φιλίμουθ ὁ τῶν ξυνεπομένων Ἐρούλων στρατηγὸς οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις νόσφ ἁλούς ἐτεθνήκει, ἔδει δὲ ἄρα αὐτοὺς ὑπ' ἰδίῳ τινὶ τάττεσθαι ἡγεμόνι, αὐτίκα ὃ γε Φούλκαριν αὐτοῖς τὸν15 ὁμόφυλον ἐπιστήσας, τὸν Φαιθέου ἀδελφιδοῦν, ἐκέλεσθαι ἅμα Ἰωάννῃ τῷ Βιταλιανοῦ, καὶ πρὸς γε Βαλεριανῷ καὶ Ἀρταβάνῃ, καὶ μὲν δὴ καὶ ἄλλοις στρατηγοῖς καὶ ταξιάρχοις, ξὺν τῷ πλείονι καὶ ἀλκιμοτάτῳ στρατῷ, τὰς Ἄλπεις τὸ ὄρος περιελθόντας, ὃ δὴ ἐν μέσῳ Τουσκίας τε τῆς χώρας, καὶ Αἰμι-20 λίας ἀνέχει, ἀμφὶ τὸν Πιάδον ἰκέσθαι τὸν ποταμὸν, αὐτοῦ τε

1. ἀναρπασόμενοι R. 4. καὶ om. R. 5. ἀδύνατα R., ἀδύνα-
τον vulg. 8. ἐπήλυσιν R. (Cl.), ἐπίλυσιν vulg. 9. αὐτῷ R., αὐτοῦ
vulg. 10. δὲ add. R. 13. τῶν ξυνεπομένων R. et Intpr. (Cl.), τῶ
ξυνεπομένῳ vulg. 14. νόσφ om. R. ὑπ' addidi, Intpr.
confirmante. 15. τινὶ add. R. 17. τῷ R., τοῦ vulg. Βι-
ταλιανοῦ et Βαλεριανῷ R., Βιταλινοῦ et Βαλερινοῦ vulg. 19.
ξὺν τῷ R., ξὺν καὶ τῷ vulg. 21. ἀνέχει. Sic vulg. et Intpr.,
ἀνέλει R. et in mg. ἀνέλεται. ix. ποτ. R., om. articulo.

oppidum impetum facit, perinde ac iamiam totum direpturus; Gothis vero ea ex parte conglobatis omnibusque viribus murum tuentibus, repellitur, neque quicquam operae pretii effecit.

11. Tum Narses, cum neque bello neque vi ulla oppidum capi posset, statuit non universum exercitum in laboriosa hac obaidione detinere, sed Florentiam et Centumcellas et alia quaedam Tusciae oppida statim se transferre, rebusque omnibus ibi constitutis hostium adventum antevertere. Nuntiabatur enim Lentharim et Butilinum et Francorum Alemanorumque copias intra Padum venisse: qua de causa quanta potuit celeritate, maximam exercitus partem eo ductabat. Cum vero Philimuth sequentium se Erulorum dux paucis ante diebus morbo correptus obiisset, ac necesse esset, ut proprio alicui suaeque nationis duci subesset; cum Fulcarim statim ipsis contribulem Phanithei nepotem praefecisset, iussit ut una cum Ioanne Vitaliani filio, et praeterea Valeriano et Artabane, aliisque praefectis et ducibus, cumque maiore et validissima exercitus parte, Alpium iugo, quod inter Tusciam et

στρατοπεδευσασμένους, καὶ τὰ ἐρυμνὰ τῶν χωρίων προκαταλα- A. C. 552
 βόντας ἀποκρούεσθαι καὶ ἀναστέλλειν τὰς τῶν πολεμίων ἐφό- I. L. 26
 δους. καὶ εἰ μὲν ἀπόσασθαι αὐτοὺς τελεάτατα δυνήθεϊεν, χά- C
 ριν εἰδέναι τῇ τύχῃ, εἰ δέ γε βιαζόμενοι τῷ πλήθει οἳοί τε
 5 οὐκ εἶεν, ἀλλὰ σχολαιτέραν αὐτοῖς ποιήσασθαι τὴν πορείαν,
 καὶ οὐ μᾶλλον θαρσαλέους ἀνὰ τὰ πρόσω φοιτᾶν μεδίενοι, δε-
 δίττεσθαι δὲ αὐτοὺς ἐς τὰ μάλιστα καὶ εἰργεῖν ὡς πορρωτάτω,
 ἕως αὐτὸς τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα ἤβούλοιο διαθεῖη. οἱ μὲν οὖν
 κατὰ ταῦτα ἐχώρουν, κατέλιπεν δὲ καὶ ἐν Κύμη δύναμιν ἀξιο- V. 17
 10 χρωον· ὅπως δὴ προσκαθεδόμενοι, καὶ ἔνδον τοὺς δυσμενεῖς
 ἐγκατείροντες, χρονίᾳ γοῦν αὐτοὺς παραστήσονται πολιορκίᾳ.
 καὶ οἱ μὲν, χαράκωμα περιεβάλλοντό τε, καὶ τὰς ἐξόδους ἐρύ-
 λαττον, εἶπου τινὰ ἔλοιεν ἐπὶ χιλὸν ἴοντα. ᾤοντο γὰρ αὐτοῖς D
 ἤδη που ἐς ἐνιαυτὸν πολιορκουμένοις, ἅπαντα ἐξαναλωσθαι
 15 τὰ ἐπιτήδεια. Ναρσῆς δὲ ταῖς πόλεσι προσβαλὼν ἀκονίτι τὰς
 πλείστας προσηγάγετο. Φλωρέντιοι μὲν γὰρ ὑπαντιάζαντες
 καὶ τὰ πιστὰ κομισάμενοι, ὡς οὐδὲν ἄχαρι πείσονται, σφῶς
 τε αὐτοὺς ἐθέλονται καὶ τὰ οἰκέλα παρέδωσαν. Κεντονκελ-
 λαῖοι δὲ ὅμοια ἐπρασσον. Βουλοτερέζαῖοι δὲ οὐκ ἄλλως, οὐ-

6. θαρσαλέους R., θαρσαλέως vulg. μεδίενοι R. (Cl.), με-
 τίενοι vulg. 8. ἐμποσιν R. ἀξιοχρωον R. et Lugd., ἀξιοχρε-
 ον Par. 9. καὶ ante ἐν add. R. 11. αὐτοῦς R. (Cl.), αὐτοῖς vulg.
 12. τε vulg. post χαράκωμα positum, in R. post περιεβάλλοντο le-
 gitur. 13. χιλὸν R. et in mg. χυλόν. 14. f. ἐξανλωσθαι (Cl.)
 16. ὑπαντιάζαντες R., ὑπαντήσαντες vulg. 18. Κεντονκελλαῖοι
 R. et Lugd., Κεντονκελλαῖοι edd. 19. Βουλοτερέζαῖοι Cl., Βουλ-
 λοτεράῖοι vulg., Βαλλ. R.

Aemiliam prominet, circumito, circa Padum flumen se reciperet, ibi-
 que fixis castris, munitioribusque locis praeoccupatis, hostium in-
 sultus propulsaret et reprimeret; et si eos penitus profligare posset,
 gratiam haberet fortunae; si vero multitudine pressus non posset,
 moram tamen eorum expeditioni iniiceret, efficeretque, ne audacter
 intrepideque progredirentur; sed metu eis maximo incusso, quam
 posset longissime arceret, donec ipse omnia quae opus erat ex animi
 sententia disposuisset. Hi itaque quo ipsis mandatum erat conces-
 serunt. Ad Cumas vero copias non exiguas reliquit, ut locis omni-
 bus circumquaque insessis, hosteque intra urbem clauso, diuturna
 obsidione premerent. Atque hi quidem vallo in orbem ducto, exitus
 observabant, sicubi aliquem capere possent pabulatum euntem. Pu-
 tabant enim ipsi iam fere per anam obsessis omnia absumpta esse.
 Narses vero oppida adorsus, pleraque citra laborem in suam po-
 testatem redegit. Florentini enim obviam progressi, fidoque accepta
 nihil sese hostile passuros, sponte se suaque omnia dederunt.
 Idem fecerunt Centumcellae, usque aliter Volaterrae, ita vero etiam

A. C. 552 τω δὲ καὶ Λουναῖοι, καὶ μὲν δὴ καὶ Πισαῖοι. ᾧ δὲ πως
 L. 26 ἄρα αὐτῶν ἐξ οὐρίας ἅπαντα ἔθει, καὶ ὄρθῳ ἰὼν τὰ ἐν ποσὶν
 ἐχειροῦτο.

P. 23 ιβ'. Μόνον δὲ οἱ ἐν Λούκα τῇ πόλει διαμέλλειν ἐπειρώοντο,
 καὶ ἤμισα ἐφίεσθαι, καί τοι πρότερον ἐτύγχανον οἷδε ξυνοθή-
 5 κας θέμενοι πρὸς Ναρσῆν, ὁμήρους τε παρασχόντες, καὶ ἐπο-
 μοσάμενοι, ὡς εἶγε τριάκοντα παραδράμοιεν ἡμέραι, καὶ μὴ
 τις αὐτοῖς μεταξὺ παραγένετο ἔξυμμαχία, ὁπόση οἷα τε εἶναι
 ἀμύνασθαι, καὶ ἐς πόλεμον ἐμφανῆ, οὐκ ἐκ πύργων τε καὶ
 περιβόλων ἀλλὰ συστάδην παρατάξασθαι· εἰ μὴ ταῦτα οὕτω
 10 ξυνεχθεῖεν, ἧ μὴν αὐτίκα τὴν πόλιν ἐγχειριεῖν καὶ παρα-
 δώσειν. ᾧοντο γὰρ οὐκ ἐς μακρὰν παρέσεσθαι τοὺς Φράγγους
 καὶ ἐπαρῆξεν. τούτοις δὲ πόννοι τὰς τοιαύδων ἐπεποιήντο ξυ-
 15 θήκας. ἀλλὰ τότε ἧ μὲν κυρία παρρηχίει, οἱ δὲ οὐπω παρῆ-
 σαν, τοῖς δὲ καὶ ὡς βουλομένοις ἦν περιορῆν ἀμέλει καὶ ἀναί-
 15 B κωσθαι τὰ ξυγκείμενα. Ναρσῆς μὲν οὖν ἐξαπατηθεὶς, ὥσπερ
 εἰκός, ἐχάλεπαινε, καὶ ἐς τειχομαχίαν παρεσκευάζετο. ἐνίοις
 δὲ τῶν ἀμρ' αὐτὸν καὶ χρῆναι ἐδόκει τοὺς ὁμήρους ἅπαντας
 διαφθαρήναι, ὡς ἂν οἱ ἐν τῷ ἄστει ἀνιαθεῖεν, καὶ ταύτη ποι-
 20 νὰς ὑφέξοιεν τῆς ἀπιστίας. ὁ δὲ στρατηγός, γνώμη γὰρ ἅπαν-

1. Pro Λουναῖοις vulg. Λισαῖοι, Intrpr. Lucenses, R. Λουλιαιοι, levis-
 sima corruptela. Lunam oppidum his saeculis adhuc fuisse, Be-
 retius probavit (Diss. chorogr. Script. Muratorii X. p. 102.):
 idemque demonstrant Agrimensorum libri. 2. Post ἐν ποσὶν vulg.
 add. ἅπαντα, om. R. et Intrpr. 3. Λούκαις R. 7. παραδράμοιεν
 R., παραδράμοιεν vulg. 9. πύργων R., Intrpr. turribus, πύργου
 vulg. 10. συστάδην τε R. et in mg. συμβάδην. παρατά-
 ξεσθαι R. 15. ἀμέλει add. ex R. 18. ἅπαντας add. ex
 R., om. vulg. et Intrpr. 20. ὑφέξοιεν R., ὑφέξειεν vulg.

Lunaei, quin et ipsi Pisani: adeo ei omnia prospere succedebant
 et ex itinere cuncta subigebat.

12. Soli Lucenses moram trahere tentabant, neque sese dedere,
 tametsi antea hi cum Narsete pacti erant, obsidibus datis et iure-
 iurando praestito, quod si triginta dies praeterlaberentur, neque
 auxilia ipsis venirent sustinendae obsidioni belloque aperto gerendo
 idonea, ad non ex turribus et muris sed statario praelio pugnan-
 dum, confestim urbem seque dederent. Sperabant enim Francos brevi
 ipsis auxillio venturos. Hac enim fiducia freti, cum Narsete pacti
 erant. Caeterum cum iam statum tempus esset elapsum, neque ulla
 auxilia comparerent, neque sic tamen conventis pactisque standum
 censuerunt. Narses itaque illusus, moleste id, ut par erat, ferens
 ad murorum oppugnationem se comparabat. Nonnulli vero ex suis
 interficiendos esse obsides censebant, utque ita oppidani moerore
 confecti perfidiae suae poenas lucrent. Sed Narses prudenter omnia

τα ἔπρασσαν, καὶ οὐ λίαν τῇ δαγῇ ξυνεχώρει, οὐκ ἐς τόδε ᾧ-^{L C. 352}
 μότητος ἦει, ὡς ἀποκτεῖναι τοὺς μηδὲν ὅ, τι ἡδικηκότας, ἀνθ' ἱ. 26
 ὧν ἕτεροι ἐπλημμέλουν, δόλον δὲ ὅμως τοιόνδε τινα ἐμηχανή-
 σατο. παρήγε γὰρ ἐς μέσον αὐτοὺς ἐναλλάξτην μὲν τῷ χεῖρα
 5 ὑπὸ τὴν ἕξιν περισφιγμένους, κάτω δὲ τὸ κύρα ἐπιγενοκυότας,
 ἐπιδεικνυέν τε τοῖς ὁμοφυλοῖς, οὕτω πως οἰκτρότατα διακει-
 μένους, καὶ ἠπέλιε θῦπτον αὐτοὺς ἀναιρήσειν, εἰ μὴ τάχιστα
 φθάσαιεν ἐκεῖνοι διαπραξάμενοι τὰ ὁποῖα ἐτύγχανον ὠμολο- C
 γηκότες. ξύλα δὲ αὐτοῖς βραχέα ἐκ τοῦ μεταφρένου ἐπὶ τοὺς
 10 τένοντας ὑπερέβλητο, ῥάκεσί πως κεκαλυμμένα, ὡς μὴ διο-
 ρῶεν καὶ πόρρωθεν οἱ πολέμιοι. ἐπει δὲ οὐκ ἐπειθόντο, ἀντί-
 κα ἐκέλευε δῆθεν στοιχηδὸν ἄπαντας καρπομεῖσθαι, καὶ οἱ
 δορυφόροι σκασάμενοι τὰ ξίφη βιαίότατα, ἐπαιὸν τε καὶ ἐπε-
 φέροντο, ὡς δὴ τοὺς ἀχένας ἀποτεμοῦντες· ἡ δὲ πληγὴ τοῖς
 15 ξύλοις ἐγχρίπτουσα, οὐδὲν τι αὐτοὺς μᾶλλον εἰόντο, κατέπι-
 πτον δὲ ὅμως κρηνεῖς ἐκεῖνοι, κροσεταιγμένον αὐτοῖς, ἥσπαι-
 ρόν τε ἐθελούσιοι, καὶ ἴλυσπῶντο, ὑποκρινόμενοι τὸ διολωλέ-
 ναι. ἰδόντες δὲ οἱ ἐν τῷ ἄστει, καὶ τῷ διεστάναι ὡς πλεῖστον
 οὐ τὰ ἀληθῆ διασκοποῦντες ἀλλ' ἢ τὰ φαινόμενα, ὠλοφύρον- D
 20 τὸ τε ἀδρόον, καὶ ξυμφορὰν ἐποιοῦντο τὰ γεγενημένα. ἦσαν
 2. ἦει Cl., Intpr. ad-*id evasis*, vulg. et R. εἶη. Ante ἡδ. ina. vulg. καί,
 om. R. 3. ἐμηχανήσατο N., ἐμηχανήσατο R., ἐμηχανάτο vulg.
 4. Suid. s. v. ἐναλλάξτην: παρήγαγε. μὲν add. ex R. 7. τάχι-
 στα om. R. et Intpr. 9. ξύλα et βραχέα R. (Cl.), ξύλω et βραχέω
 vulg. 12. δῆθεν om. R. 15. οὐδέ τι R., οὐδέ τι vulg. εἰόντο
 R. Lugd., Intpr. *aine illorum pernicie, ἐγίνετο* vulg. 17. λυπῶντο
 R. διολωλέναι R., ὑπολωλέναι vulg., m. Lugd. ἀπολ. 18. τῷ διεστ.
 R., τοῦ διεστ. vulg.

gerebat, neque ita se ira abripi patiebatur, ut crudeliter eos, qui nihil plane deliquerant, ob aliorum delictum necaret. Huiusmodi vero astum excogitavit. Adduxit enim eos in medium manibus complicatis ad lumbos revinctis, caputibus deorsum depressis; atque ita eos oppidanis miserando in statu constitutos ostendebat, comminatus iam iam illos obtruncatum iri, nisi confestim quaecumque pacti erant praestarent. Ligna vero quaedam brevia ex interscapillo ad tendines suppacta erant, pannis obiecta, ne hostes eminus dolum prospicere possent. Cum itaque non parerent oppidani, neque vellent pacta praestare, statim ex ordine omnes obtruncari iussit. Lictores itaque strictis ensibus, maxima vi ferierunt, tanquam colla praecisuri. Ictus vero lignis impactus eos illaesos reliquit; prae nihilominus, ut ipsis imperatum erat, in terram prolapsi, sua sponte palpitabant seque vibrabant, simulantes se iam mortuos. Quod cum vidissent oppidani, et ob magnam loci distantiam rem ipsam animadvertere non possent, sed tantum in speciem apparentia, confestim ad luctum eiulatumque tanquam gravissimo malo accepto sese converterunt. Erant enim viri illi obsides non ex multis et obscuri,

- A. C. 552 γὰρ οἱ ἄνδρες οἱ ἡμετέροις οὐ τῶν πολλῶν τε καὶ ἀγεννῶν,
 L L 26 ἀλλ' ἐπίσημοι ἐν τοῖς μάλιστα, καὶ εὐπατρίδαι. ὡς δὴ οὖν
 τοιούτων αὐτοὺς ἀποστερεῖσθαι οἰομένους, κοκκῶς ἐπέειχε μυ-
 ρίος, οἰμαγαί τε ἤκούοντο θαμναί, καὶ φθέγμα θρηνησδης
 καὶ διαλύγιον, γύναια δὲ πολλὰ διαπληκτιζόμενα καὶ τὰς ἐ-5
 φροτρίδας περιρῆγγύνατα, ἀνὰ τοὺς προμαχεῶνας ἐφοίτων,
 τυχὸν μὲν μητέρες οὖσαι τῶν ἀπολωλέναι δοκούτων, τυχὸν
 δὲ ἐπίκληροι, τυχὸν δὲ ἄλλῃ ὄτρυνον τρόπον μέλον αὐταῖς. καὶ
 P. 24 δὴ τῷ Ναρσῇ ἅπαντες ἀναφανδὸν ἐλοιδοροῦντο, ἀλαζόνα τε
 ἀποκαλοῦντες καὶ ἀτάσθαλον, καὶ ἔργῳ μὲν αὐτὸν εἶναι λέ-10
 γοντες βίαιόν τε καὶ μαιφόνον, τὴν δὲ τοῦ εὐσεβεῖν ἀεὶ καὶ
 τὸ θεῖον θεωπεύειν δόξαν ἄλλως αὐτῷ κακομμεῦσθαι.
 ιγ'. Ταῦτα δὲ αὐτῶν ἐπιβοῶντων, „ἄρα οὖν οὐχ ὑμεῖς”
 ἔφη ὁ Ναρσῆς „τοῖσδέ τε αἴτιοι ὀλέθρου γεγέννησθε περιφρονη-
 σωντάς γε αὐτοὺς καὶ καταπρόθεμοι; ἔμιν τε αὐτοῖς οὐ τὰ 15
 χρῆστα βουλευσάμενοι φανείσθε ὄρκον ἐπίορκον ὁμομοκότες,
 καὶ ἀναίδην παρασπονδήσαντες. ἀλλ' εἴ γε καὶ νῦν ἐδελήσοιτε
 μεταμαθεῖν τὸ συνοῖσον, καὶ ἔργῳ τὰ ξυγκείμενα διανύσασθαι
 V. 18 οὐδὲν τι ἔλαττον ἔξετε. οὗτοί τε γὰρ αὐθις ἀναβιώσονται, καὶ

1. οἱ ἄνδρ. R., art. om. vulg. 4. θαμναί R. Lugd. et Suid. s. v. κοκκῶς, θαμναί edd. 6. περιρῆγγύνατα Suid. s. v. ἐφροτρίδας, πα-
 ραῖφ. vulg., περιρῆγγύνατα R. ἐφοίτα R. 9. Suid. s. v. ἐλοιδοροῦ-
 μεθα: τὸν Ναρσῆν. 11. τοῦ εὐσεβεῖν R. et Suid., αὐτοῦ εὐσε-
 βειαν vulg. 12. ἀλλὰ R. 13. ἐπιβοῶντων R., ἀναβοῶντων vulg.
 οὐχ ὑμεῖς, ἔφη ὁ Ναρσῆς R., ἔφη ὁ Ναρσῆς, οὐχ ὑμεῖς vulg.
 16. φανείσθε R. et Intpr. (Cl.), φανείσθαι vulg. 17. ἀναίδην
 Suid. s. v. μεταμαθεῖν, ἀνείδην vulg. et R. ἐδελήσθητε R., ἐδελέ-
 σετε Suid. 18. μεταμαθεῖν R. Suid., Intpr. iterato perdiscere
 μαθεῖν vulg. ἔργῳ R. et Lugd. mg., ἔργα edd.

sed. melioris notae et nobiles. Quibus quidem viris cum se priva-
 tos putarent, ingens ploratus est exortus, crebrique ciuitatus et la-
 mentabiles voces longe lateque exaudiebantur. Mulieres etiam multae
 unguibus dilaniatae stolisque discerptis per propugnacula discurre-
 bant, sive matres eorum, qui necati putabantur, sive sponsae, sive
 quacunq; alia ratione hoc illas tangeret. Omnes vero aperte
 Narsetem conviciis incessebant, vanum improbumque iactatorem eum
 appellantes, et re quidem ipsa violentum et sanguinarium esse di-
 centes, pietatem vero et divini numinis cultum falso iactitare.

13. Haec illis inclamantibus, An non, inquit Narses, vos hisco
 causa necis fuistis, qui iis neglectis ac proditis, neque vobis ipsis
 recte consulentes, perierum iniurandum curastis, pactaque turpiter
 violastis? Verumenimvero si vel nunc velitis quod expedit
 agnoscere, reque ipsa pacta praestare, nihil mali accipietis. Nam
 et bsides vestri reviviscent, et urbi vestrae nihil damni inferemus:
 sin minus, non horum causa deinceps vobis erit dolendum, sed
 iam cavendum ne etiam vos omnes similia iustia. Haec cum audis-

τὴν πόλιν ὁμῶν ἤμισα πημανοῦμεν. εἰ δὲ μὴ, οὐ τῶνδε πέρι A. C. 55a
 ὁμῖν τολοιπὸν ἀληπέον, ἀλλ' ἤδη φράζεσθε ὅπως μὴ καὶ L.L. 26
 αὐτοὶ ἅπαντες ὁμοία πελοσηθε. ταῦτα δὲ ἐπεὶ ἤκουον οἱ Λου- B
 κανοὶ, ἔξαπατῶν γε αὐτὸν ἠγοῦντο καὶ φρεναίλζειν ἐπὶ τῇ τῶν
 5 κειμένων ἀναλωγρήσει. καὶ ἦσαν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀπάτη οὐ
 λόγοι, οὐ μέντοι γε ἤπερ ἐκεῖνοι ᾤοντο, προθυμότερα δὲ ἀν-
 10 δις ἀνωμολόγουν ὁμῶς καὶ ἐπάμνυντο, σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ
 τὴν πόλιν ἀπίκα παρέξειν αὐτῷ, ἐς ὃ, τι βούλοιο χρῆσθαι,
 εἶγε τοὺς ὁμήρους ἴδιοι ἐπιόνας· ἅτε δὲ γὰρ αὐτοῖς ἀδυνα-
 15 ιοτον εἶναι δοκοῦν τοὺς τεθνεῶτας ἀναβιῶναι, εὐπρεπέστατα
 ἠγοῦντο ταύτη γοῦν ἀποσεισασθαι τὸ ἐπικλήμα, καὶ ἐπὶ σφᾶς
 αὐτοὺς τὰ δίκαια μεταθεῖναι. τότε δὲ ὃν ὁ Ναρσῆς ἐγκλε-
 σάμενος, ἀντίησεί τε αὐτοὺς ἀθρόον, καὶ ἐπεδείκνυντο τοῖς C
 ὁμοφύλοις σῶσι τε καὶ ἀδήλητοι. οἱ δὲ ἐπιδόντες αὐτοὺς, κα-
 20 τεπλήττοντο μὲν, ὥσπερ εἰκὸς, τῷ παραλόγῳ τῆς θεας, οὐ
 μὴν οὐδὲ ὡς ἅπαντες ἐκτελεῖν τὰ ὁμωμοσμένα ᾤοντο χρῆναι,
 ἀλλ' ἦσαν οἱ καὶ ἀνήγοντο. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς περιῆσαν οἱ ἄν-
 25 δρες, καὶ τὸ ἀλοῦν τῆς γνώμης καὶ ἀνωμάμενον ἐς τὸ εὐελεπ
 μετέβηλτο, κάλυ, ἅτε δὲ ὁμιλος, ἐς τὰ πρότερα ἐπαρή-
 30 σαν, καὶ τὰ τῆς ἀπιστίας ἐνίκα. ἐς τοῦτο δὲ αὐτῶν ἀβελτερί-
 35 ας ἐληλακότων, Ναρσῆς ὁ στρατηγὸς πολλῇ χρώμενος τῇ με-
 40 γαλογοροσύνῃ, ἀφίησι τούτους εὐθύς, καὶ ἐς τὰ οἰκεία ἐκ-

1. τῶνδε R. et Lugd. corr., τοῦδε edd. Intpr. plane alia legisse vide-
 tur: *sia minus, necesse erit omnino ut malefactis demum indoleatis.*
 2. Pro μὴ R. δὴ. 3. πείσεσθε scribere debuisset (Cl.). 6. αὐδὶς
 ἀνωμολόγουν ὁμῶς R., ὁμῶς ἀνωμολόγουν αὐδὶς vulg. 14.
 ἀδήλωτοι R. ἐπιδόντες R., ἐσιδόντες vulg. 17. ἀνήγοντο
 R., ἀνήγοντο vulg. 19. μεταβέβητο R.

sent Lucani, illud sibi futurumque fieri censebant mortuorum resuscitatione. Et suberat quidem omnino verbis fraus, non tamen ita atque illi putabant. Promptissime vero nihilominus profitebantur rursus et iurabant, se ipsos et urbem arbitrio Narsensis dedituros, si obsides salvos cernerent. Cum enim ipsis impossibile videretur, mortuos reviviscere, putabant se honestissime hoc pacto criminatio- nem remoturos causamque suam aequam facturos. Tum Narses cretos confestim eos stare iussit, et oppidanis spectandos posuit, salvos atque incolumes. Hi vero eos conspicati, perculsi quidem fuerunt, ut par erat, spectaculi novitate, sed ne ita quidem omnes pactis standum censebant; neque deerant qui recusarent. Posteaquam enim superstites et salvos suos sunt conspicati, animis ex moerore et dolore ad bonam spem conversis, uti vulgus solet, ad ingenium redierunt, vicitque perfidia. Quo quidem vesaniae cum illi essent abrepti, Narses summa utens animi magnitudine, statim obsides liberos ad suos remisit, nullis redimiis acceptis, neque ulla conventio-

- A. C. 552 πέμπει, οὔτε λύτρα κομισάμενος, οὔτε ἄλλο τι τὴν πόλιν
 I. L. 26 ὁμολογεῖν ἀναγκάσας. Θαυμαζόντων δὲ τῶν Λουκανῶν, καὶ
 Δῶτου δὴ ἔνεκα τοῦτο δράσειεν ἀμφιγυνοῦντων, „οὐ σὺνήθες
 ἐμοί γε” ἔφη „βωμολοχίαις τε καὶ γλίσχαῖς ἐλπῖσιν ἐγκαλλω-
 πίζεσθαι οἴμαι γὰρ καὶ τούτων ἄνευ, εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἐ-5
 κόντες εἶναι προσχωρήσοιτε, ἀλλὰ ταῦτά γε ὑμᾶς παραστή-
 σονται.” καὶ ἅμα λέγων ἐπεδείκνυεν τὰ ξίφη. οἱ μὲν δὲ ἄνδρες
 ἀφειμένοι, καὶ τοῖς ὁμοφύλοις ἀναμιχθέντες, ἐν εὐφρημίᾳ πολ-
 λῇ τὸν Ναρσῆν ἐποιοῦντο ἐπὶ τοὺς Ξυλλόγους φοιτῶντες· ἐμ-
 μνητο δὲ τῆς κομιδῆς τε καὶ ἐπιμελείας ὁπόσης ἔτυχον πρὸς
 αὐτοῦ, ὅτι τε μειλίχιος καὶ εὐόμιλος, καὶ τὸ μεγαλοργὸν
 ἔχει τῷ δικαίῳ ἀνακεκραμένον, ἑκασταχοῦ ἐψιδυρίζετο. καὶ
 ἔμελλον ἄρα οὐκ ἔς μακρὰν οἶδε οἱ λόγοι μειλίχονα τῶν ὄπλων
 P. 25 διαπραττέσθαι, κατακηλοῦντες τοῦ πλήθους ὁπόσον φίλερι καὶ
 καλίμβουλον, καὶ ὡς πλείστους ἀναπέσειν τὰ Ῥωμαίων ἐ-15
 λόσθαι.

ιδ'. Ἐστὶ δὲ τοῦ Ναρσῆ τῆ πολιορκίᾳ προσκαθημένον, τὰ
 ἐς Αἰμιλιαν σταλέντα τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα**, ἐταράτ-
 τετο τοῖς Ξυνεγεχθεῖσι, καὶ δυοδυμῖα, ὥσπερ εἰκὸς, πολλῇ ἐα-
 λώκει. ἐπειδὴ γὰρ αὐτόσε ἀφίκοντο, τὰ μὲν πρῶτα σὺν εὐβου-20
 λῖα τε καὶ τάξει ἅπαντα ἔπραττον. καὶ εἶπον ἡ κόμην τινα ἢ
 πόλισμα δυσμενὲς ληϊσόμενοι ἤσαν, Ξυντεταγμένοι εὐ μάλα

6. εἶναι R. et Lugd., om. vulg. 12. ἑκασταχοῦ R., πανταχοῦ vulg.
 18. Ubi asteriscos posui, exciderunt verba διαφραθῆναι πυν-
 θανόμενος, aut his similia. Inpr. ubi exercitus — acceptum
 detrimentum intellexit. 19. Ξυνεγεχθεῖσι R., Ξυνεχθεῖσι vulg.

ne ab urbe extorta. Admirantibus vero Lucanis, et quo consilio id fecisset ambigentibus, Non est mei moris, inquit, adulari et vana spe lactare. Nam etiam absque his, nisi quam citissime deditionem faciatis, haec, inquit, vos subigent; simulque haec dicens, enses eis ostentabat. Obsides itaque dimissi, et civibus suis redditi, Narsetem, coctibus hominibus immixti, summis laudibus efferebant, comitatemque qua excepti essent praedicabant, et quod blandis commodisque moribus praeditus esset, quodque singularem animi magnitudinem iustitiae studio temperaret, passim mussitabatur; videbanturque hi sermones brevi plus quam arma effecturi, demulcentes quotquot e vulgo erant contentiosiores et inconstantiores, et quamplurimos ad Romanorum partes sectandum concitaturi.

14. Narsete vero adhuc obsidionem urgente, copiae Romanorum in Aemilian missae, sinistris eventibus percussae erant, et valde, uti par erat, animis consternatae. Cum enim quo missae erant pervenissent, initio quidem prudenter ordinateque omnia gerebant, et sicubi vicum aliquem aut oppidum depraedaturi ibant, acie quam optime instructa procedebant, neque longius quam par erat excurrabant, ne-

ἐχώρον, καὶ οὐ πόρρω τοῦ μετροῦ τὰς ἐπιλάσεις ἐποιούτου· A. C. 552
 αἱ τε ἀναχωρήσεις αὐτοῖς οὐ διεσπασμένοι, ἀλλ' ἐν κόσμῳ I. I. 26
 ἐγίνοντο, τῶν μὲν ὀπισθοφυλάκων ἐν τῷ δέοντι χώρῳ μφ-
 νόντων, ἐς πλαίσιον δὲ τῆς φάλαγγος ταττομένης, καὶ τὴν
 5λεῖαν ἐς μέσον ἀπολαμβάνουσης, ὡς ἂν βεβαίωτατα διασώζοι- B
 το. οὕτω δὲ αὐτῶν τό γε κατ' ἀρχὰς τὰ πολέμια χωρία λυ-
 μαινομένων, ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις ἅπαντα διέβηει τὰ πρα-
 χθέντα καὶ ἀνετέτραπτο. Φούλκαρις γὰρ ὁ τῶν Ἑρούλων στρα-
 τηγὸς ἀνδρεὺς μὲν δῆπου ἦν, καὶ οὐδενότι πολέμιον ἐπεφύ-
 10κει δειμαίνειν, θρασὺς δὲ καὶ ταραχώδης, καὶ τὸ δραστηρι-
 ον οὐ μᾶλα ἐν δέοντι κεκτημένος, στρατηγῶν τε καὶ ἡγμό-
 νος οὐ τὸ κοσμεῖν καὶ διατάττειν τὴν φάλαγγα γνώρισμα εἶναι
 ἤγεσκε ἄλλ' εἶπον προφανεῖς ἐν μάχῃ καὶ προαλλόμενος, θυ-
 μῷ τε ἀθρόον ἐμβαλὼν ἐς τοὺς ἀντιπάλους, ἔπειτα αὐτουργή-
 15σειε τὰ πολέμια, ταύτη γε ἤχει καὶ ἐβρονθῦετο. τότε δὲ C
 οὐν καὶ μᾶλλον ἐς ἀπειροκαλίαν ἤρμενος, ἐπιδρομὴν ἐς Πάρ-
 μαν ἐποίητο τὴν πόλιν. ἐτύγγαθεν δὲ ἡ Πάρμα ὑπὸ τῶν
 Φράγγων ἤδη κατεχομένη. προσήκον δὲ αὐτὸν κατασκόπους
 πρότερον ἐκπέμψαι τοὺς γνωματεύοντας ἐς τὸ ἀκριβὲς τὰ βου-
 20λεύματα τῶν πολεμίων, οὕτω τε ἐν τάξει ἐπὶ προεγγνωμέ-
 νοις ἵεσθαι, ὁ δὲ, προπετεῖα μόνῃ καὶ ὀρημῇ παραλόγῳ πίσυ- V. 19
 νος, ἐπαγόμενος ζῆν ἀκοσμίᾳ τὸ τῶν Ἑρούλων στρατεύμα,
 καὶ ἄλλους ὅποσοι ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν εἶποντο οἱ ταγματῶν,
 9. ἦν R., om. vulg. 13. προφανεῖς R: et Lugd., προφανῆς var.
 Lugd. atque inde vulg. προαλλόμενος R., προαλάμενος vulg.
 15. ταύτη R., ταύτης vulg. 23. ἄλλα R.

que in diversas partes palantes distrahebantur: sed ordines suos ser-
 vabant, excubiis quidem a tergo opportunis in locis manentibus; qua-
 drata vero acie instructa, praedaque omni in medium recepta, ut
 quam firmissime tutissimeque asservaretur. Ita vero ipsis initio hosti-
 lia loca populantibus, paucis post diebus omnia in contrarium versa
 pessum ierunt. Fulcaris enim Herulorum dux, strenuus quidem ille,
 nihilque plane hosticum formidare solebat, audax vero et inordinatus
 erat, et ad res gerendas exequendasque non ita bene comparatus.
 Neque enim praefecti ac ducis decus esse censebat, aciem instruere
 atque disponere: sed sibi ipse in praelio conspicuus aliosque prae-
 currens magnoque impetu et ardore animi in hostem ferretur, suisque
 ipse manibus pugnam cum hoste consereret, hoc vero sibi magnae
 laudi ducebat, valdeque eo nomine gloriabatur. Tum vero temporis
 maiore etiam temeritate elatus, in Parmensem urbem excursionem fecit
 (erat vero iam tum Parma a Francis occupata) cumque oportuisset eum
 speculatores prius emittere, qui hostium consilia accurate explorarent,
 atque ita ordinate ad res praecognitas exercitum ducere: ille prae-
 cipitantia sola et temerario animi impetu fretus, nullo ordine Heru-

A. C. 552 δροματός ἐχώρει, οὐδενὸτι ἀντίξουν ἔσεσθαι ὑποτοπήσας. ταῦτω

I. I. 26 δὲ προμαθῶν Βουτιλίνος ὁ τῶν Φράγγων ἡγεμῶν, ἐς ἀμφι-

D Κατρῶν τε οὐ πόρῳ τῆς πόλεως ἰδρυμένον (ἀνεῖτο δὲ τοῦτο ἀνδράσιν, οἷς ὁ βίος θεωμένου τοῦ δήμου πρὸς Θηρία διαγωνίζεσθαι,) ἐνταῦθα δὴ οὐν ἀπολεξάμενος ἐκ τῶν οἰκείων στρα-5 τοπέδων τοὺς εὐθαρσεῖς τε καὶ μαχιμωτάτους ἀπέκρυντε, καὶ μεγίστην ἐνέδραν καταστησάμενος, ἐπεσκόπει καὶ ὠνέμενεν τὸν τοῦ ἔργου καιρὸν. ἐπεὶ δὲ Φούλκαρις τε καὶ οἱ Ἔρουλοι εἴσω τῶν πολεμίων ἐτύγχανον προσελθόντες, τότε δὲ δοθέντος τοῦ ξυνθήματος ἐκδραμόντες οἱ Φράγγοι, ἐσβάλλουσιν ἀθρόον ἐσι¹⁰ αὐτοὺς ἀτάκτως τε καὶ παρημελημένως ἰόντας, εὐθύς τε οὐδενὶ κόσμῳ τοὺς ἐν χερσὶν ἅπαντας τοῖς ξίφεσι διεχρῶντο, κα-

P. 20 τυπλαγέντας τῷ αἰφνιδίῳ καὶ ἀπροσδοκῆτῳ, μονονουχί σεσα- γηνευμένους· μόλις δὲ οἱ πλεῖστοι συναισθανόμενοι οὐπερ ἐγγένητο συμφορᾶς, ἀγενῆ καὶ αἰσχίστην ἠσπάζοντο σωτηρίαν.¹⁵ παραδόντες γὰρ τὰ μετὰφρανα τοῖς πολεμίοις, ἔφρουγον προτροπάδην, ἀλλῆς τε ἀπίσης ἐπιλελησμένοι καὶ τῆς χρονίας τῶν κινδύνων μελέτης.

ιε. Οὕτω δὲ τοῦ στρατοῦ διαρῥυέντος, Φούλκαρις ὁ στρατηγὸς ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν δορυφόροις περιλελειμμένος, χρῆ-²⁰

1. οὐδὲν ἐντ. Suid. s. v. ἀντίξουν. 3. ἰδρυμένον R. et Lugd., ἰδρυμένων Par. 9. τότε δὲ R., τότε δὴ vulg. 10. ἐσβάλλουσιν R., καὶ ἐσβάλλουσιν vulg. 13. ἀπροσδοκῆτῳ R. et Intpr. subito et inopinato casu, ἀπροσδόκητα vulg. 14. οὐπερ R. et Suid. s. v., vulg. ἤσπερ. 16. Suid. s. v. προτροπάδην: τὰ γῶτα. 19. διαρῥυέντος R. et Lugd., διαρῥυέντος edd. 20. ἀμφ' αὐτὸν R., ὑπ' αὐτὸν vulg. περιλελειμμένος R., παραλελειμμένος vulg.

lorum copias educens, et quotquot e Romanis legionibus eum sequebantur, concitato agmine tendebat, nihil adversi eventurum suspicatus. Quae cum praescivisset Butilinus Francorum dux, in Amphitheatro quodam non procul ab urbe erecto (erat vero id destinatum iis, qui spectante populo cum bestiis decertabant) delectam e suis copiis strenuorum maxime bellicosissimorumque militum manum occultavit, maximisque insidiis dispositis observabat expectabatque rei bene gerendae occasionem. Postquam vero Fulcaris et Heruli iam intra hostes essent progressi, tum signo dato erumpentes Franci, impressioneque in eos inordinate neglectimque euntes confertim facta, obvios promiscue omnes gladiis trucidabant, repentina impressione percultos atque inopinato indagine cinctos; aegre vero quamplurimi, conscii iam quo mali venissent, ignobilem turpissimamque salutem quaesiverunt. Terga enim hostibus vertentes concitatissimo cursu fugerunt; omnis et bellicae virtutis et diuturnae periculorum exercitationis obliti.

15. Ita vero fuso exercitu, Fulcaris Herulorum praefectus solus cum satellitio suo relictus, nequaquam sibi, ut alii, fugiendum puta-

ναι ᾤετο μὴ δμῖως ἀποδιδράσκειν, ἄμεινον δὲ δρᾶσειν θά- A. C. 552
 νατον ἐλόμενος εὐκλεῶ, ἣ τὸ ἀγεννῶς ἐπιβῖῶναι. καὶ τοίγυν L. I. 26
 εἰστήκει ὡς οἶόν τε ἦν ἀσφαλέστατα, ἐπὶ τύμβῳ τινὶ τὰ νῶ-
 τα ἐρηρισμένος, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων διέφθειρεν, νῦν μὲν B
 5 ἄθρόον ἐπιῶν, νῦν δὲ ἀντωπὸς ἡρέμα ἐς τὰ ὀπίσω ὑποχαζό-
 μενος. ἔξῃ δὲ αὐτῷ καὶ ὡς ἐτι εὐκολώτατα ἀποδρᾶναι, καὶ τῶν
 ὀπαδῶν οὕτω ποιεῖν ἀντιβιολούντων, „καὶ πῶς ἂν ὑποσταίην
 τὴν γλαῦτταν” ἔφη „Ναρσοῦ μεμφομένην μοι τῆς ἀβου-
 λίας;” δεδιὼς δὲ οὖν, ὡς εἶοικε, τὴν κακῆγορίαν μᾶλλον τοῦ ξί-
 10 φοῦς, ἔμμενεν καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀντεῖχεν, καὶ οὐκ ἀνείε μαχόμενος,
 ἕως τῷ πλήθει ξυνηλημμένος, καὶ πολλοὺς ἀκοντίοις τὰ στέρ-
 να βληθεῖς, ἦδη δὲ καὶ πελέκει τὴν κεφαλὴν κεχαραγμένος,
 μόλις δυσθανατῶν ἔπεσε περηνῆς ἐπὶ τῆς ἀσπίδος. ἐπ’ αὐτῷ δὲ
 καὶ οἱ ἄλλοι χυδὴν ἐκτείνοντο ἅπαντες, ὅσοι δὲ ἐτύγγαρον C
 15 ἄμφ’ αὐτὸν μεμνηκότες, τυχὸν μὲν ἐθελονταί, τυχὸν δὲ καὶ
 ὑπὸ τῶν πολεμίων εἰργόμενοι. Φούλαρις μὲν οὖν στρατηγὸς
 αἰρεθεῖς, οὐ λίαν ἀπάνωτο τῆς τιμῆς, ἀλλὰ βραχὺ τι εὐήμε-
 ρήσας, ὥσπερ ἐν ὀνείρατος εὐφροσύνῃ, ταχέαν ἔσχε καταστρο-
 φὴν τῆς τε ἀρχῆς καὶ τοῦ βίου. τούτου δὲ τοῦ πάθους γεγενη-
 20 μένου, τὰ μὲν τῶν Θράγγων φρονήματα ἐπῆρτο ἐπὶ μέγα,
 καὶ ἐπεβρῶνυτο. Γότθοι δὲ οἱ Λίμνλειάν τε καὶ Λιγουρίαν
 καὶ τὰς ἐχομένας χώρας οἰκοῦντες, οἱ δὲ πρῶτερον ἕπουλον
 1. δὲ inserui cum R. et Intrp. 3. τύμβῳ. Intrp. munimento.
 5. ὑποχαζόμενος R. et Suid. s. v. ἀντωπεί, vulg. ὑποχαζόμε-
 νος. ἀπιῶν et ἀντωπὸν Suid. l. l. 13. ἐπ’ αὐτῷ R., ἐπ’
 αὐτοῦ vulg. 14. χυδὴν om. R. 17. εὐήμερίσας R. 21.
 ἐπεβρῶνυτο R.

bat, praeclarium facturum se ratus, si gloriosa morte occumberet,
 quam parum genere superviveret; substitit itaque quam potuit fir-
 missime ad tumulum quendam sive sepulcrale monumentum tergo
 imminens, multosque ex hostibus occidit, modo impetuose in eos
 irruens, modo adversa fronte sensim retrorsum se recipiens. Cum
 vero ei etiam sic adhuc integrum esset quam facillime fugam capes-
 sere, suique ut ita faceret hortarentur: Et quo pacto, inquit, Nar-
 setis linguam sustinuerim, temeritatis me insimulantem? Convitium
 itaque, uti videtur, magis quam gladium extimescens mansit, et quam
 diutissime restitit, neque destitit pugnare, donec circumfusa hostium
 multitudine, multisque iaculis pectore exceptis, securi etiam capiti
 impacta, et iam cum morte conflictans, pronus in scutum concidit.
 Super hunc vero reliqui etiam quotquot ei adhaeserant, ad unum
 omnes, sive sua sponte, sive hostili vi sunt trucidati. Fulcaris itaque, He-
 rulorum dux creatus, non fuit in diuturna illius dignitatis possessione,
 sed brevi admodum tempore prosperis rebus veluti laetitia quadam,
 quae somniantibus accidit, usus, celerem habuit et praefecturae et

- A. C. 552 μὲν καὶ οὐκ ἐλευθέρων, εἰρήνην δὲ ὄμωσ καὶ ὁμαιχμίαν, τῷ
 I. L 26 δεδιότι μᾶλλον τῆς γνώμης ἢ τῷ ἡθόμενῳ, ἐπεποιήτο, οὕτω
 D δὲ τότε ἀναταρασθήσαντες, καὶ ἀναφανδὸν παρασπονδήσαντες,
 αὐτίκα τοῖς βαρβάροις κατὰ τὸ δημοδίαιτον προσεχώρουν. τὰ δὲ
 τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα, ὧν δὴ Ἰωάννης τε ὁ Βιταλια-5
 νοῦ, ἤπερ μοι ἤδη ἐρῆθη, καὶ Ἀρταβάνης ἠγοῦντο, τοῦ τε
 Ἐρουλικοῦ ὁμίλου ὁπόσον τῇ φηγῇ διεσέσωστο, αὐτίκα ἐς Πα-
 βέντειαν μετανέστησαν τὴν πόλιν. ᾤοντο γὰρ οἱ στρατηγοί, ὁδ
 πρὸς αὐτῶν εἶναι ἀμφὶ τὴν Πάρμαν ἔτι ἰδρῦσθαι, τοῦ τε πλή-
 θους τῶν πολεμίων αὐτοῦ ἀγερόθεντος, καὶ ὅτι παραλύτως 10
 εὐήμερήσαντες, οὐκ ἔτι ἐχρῶντο τῇ τύχῃ μετρίως. αἱ τε γὰρ
 κόλεις τῶν Γόθων αὐτοῖς ἀνεπετάωννυτο, καὶ δὴ φρούρια ἐχυ-
 P. 27 ρὰ καταλαβόντες ἐπίδοξοι ἦσαν πανσυδὶ αὐτοῖς ἐπεισπεσεῖσθαι.
 ταῦτα ἄρα οἱ στρατηγοὶ ὡς πλησιέστατα Ῥαβέννης ἰκέσθαι
 διενοήθησαν, καὶ ταύτῃ τοὺς πολεμίους ἀλέασθαι, ἐπεὶ μηδὲ 15
 ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ᾤοντο εἶναι. τούτων δὲ τῷ Ναρσῆ ἀπηγγελ-
 μένων, ἥσχαλλε μὲν ὄγε καὶ ἐδυσφόρει ἐπὶ τῇ τῶν βαρβάρων
 ἀλαζονείᾳ, καὶ τῷ Φούλκαριν ἀθρόον ἀπολωλέναι, ἄνδρα οὐ
 τῶν ἀσημῶν καὶ λανθανόντων, ἀλλ' ἀνδρείοτατον ἐν τοῖς μά-
 V. 24 λιστα καὶ ἀρίδην, νίκας τε πολλὰς ἀναδησάμενον, καὶ ὄνομα

2. πεποιήτο R. 5. Βιταλιανοῦ R. et Intp., Βουταλιανοῦ
 vulg. 10. εὐήμερήσαντες R. 12. καὶ δὴ R., καὶ ἤδη vulg.
 et Intp., φρούρια ἐχυρὰ R. et Intp., φρούριον ἐχυρὸν vulg.
 13. πανσυδὶ R., πασυδὶ vulg. ἐπεισπεσεῖσθαι R., ἐπιπεσεῖ-
 σθαι vulg. 14. πλησιέστατα R., πλησιέτατα vulg.

vitae exitum ac finem. Hac itaque clade Romanis illata Francis mul-
 tum animi roborisque accessit. Gothi vero Aemiliam et Liguriam
 proximaque loca incolentes, qui antea infidam quidem illam et non
 sinceram, pacem tamen bellique societatem metu potius impulsī quam
 voluntate adducti cum Romanis inierant, animis recuperatis, foede-
 ribusque aperte ruptis, confestim ad barbaros ut morum vitaeque
 similitudine coniunctos sese contulerunt. Copiae vero Romanorum
 quas Ioannes Vitaliani filius, ut antea dixi, et Artabanes ducebant,
 et ex Herulis quotquot fuga evaserant, Faventiam statim sese rece-
 perunt. Censebant enim praefecti ex re sua non esse circa Parmam
 diutius haerere, cum hostiles copiae eo confluisent, et quod, cum
 inopinato prospere rem gessissent, non amplius utebantur fortuna
 moderate. Nam Gothorum urbes ipsis aperiebantur, et iam va-
 lido praesidio recepto, manifeste videbantur omnibus viribus im-
 pressionem in ipsos facturi. Quamobrem praefecti copiarum quam
 proxime fieri posset Ravennam concedendum iudicabant, eaque rati-
 one hostium impetum declinandum; quippe qui conserendo cum
 ipsis praelio impares essent. Hisce vero rebus Narseti nuntiatis,
 dolebat quidem ille molesteque ferebat barbarorum insolentiam, et
 quod Fulcaris ita subito periisset, vir non e multis et obscurus, sed

οὐ πάποτε ἂν πολεμίους, οἷμαι, ἀλῶνας, εἰ μετῆν ἐν μέρει καὶ ἄλλοις. A. C. 552
 εὐβουλίας τῇ φάμῃ. τούτων μὲν οὖν ἑκατὶ ὑπερφύγει καὶ ὄλο- L. I. 26
 φύρετο, οὐ μὴν, ὡς περ οἱ πολλοί, κατεπέπληκτό γε καὶ ἐδεδίει, B
 ἀλλὰ καὶ τὸ ἄμφ' αὐτὸν στρατεύμα, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἑώρα τῷ
 Σπαραδόξῳ κατεπιτηχότας, ἔγνω παραίνεσιν αὐτοῖς ἐν κοινῷ
 ποιήσασθαι, ὡς ἂν πρὸς εὐψυχίαν αὐτοὺς ἀνακαλέσοιτο, καὶ
 τὸ δεδιὸς ἐκθεραπεύοι.

15. Ἦν γὰρ ὁ Ναρσῆς ἔμφρων ἐς τὰ μάλιστα καὶ δρα-
 στήριος, καὶ δεινὸς ἀρμόσασθαι τῷ παρεμπύκτοντι, καὶ παι-
 ῖοδείας μὲν αὐτῷ οὐ τι μάλα μετῆν, οὐδὲ τὰ τῆς εὐγλωττίας
 ἐπεφρόντιστο, φύσεως δὲ ὅγε δεξιότητι διέκρηκε, καὶ παρα-
 στήσθαι οἷός τε ἦν λόγῳ τὰ βεβουλευμένα καὶ ταῦτα τομίαις
 γε ὦν, καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις τρυφερώτερον ἀναθετραμμένος.
 ἦν δὲ ἄρα καὶ τὸ σῶμα βραχὺς, καὶ ἐς ἰσχνότητα ἐκδεδιητη-
 15 μένος. τὸ δὲ ἀνδρεῖον καὶ μεγαλοργὸν ἐς τοσοῦτον ἐπέκρητο, C
 ἐς ὅσον ἀμέλει καὶ ἀπιστεῖσθαι. οὕτως ἄρα ὅτι ἂν ἐν τῇ
 ψυχῇ φρόνημα ἔλευθέριον τε καὶ γενναῖον ἐνῆ, τούτῳ δὲ οὐ-
 δὲν ὄτιον κώλυμα γίγνεται, μὴ οὐχὶ εἶναι ἀρίστην. τότε δὴ

1. οἷμαι add. ex R., Lugd. mg., Intpr. *crediderim*. 2. εὐβου-
 λίας R. et Lugd., εὐβουλλία vulg. ὑπερφύγει R., Intpr. *dolore affici-*
ebatur ingenti, vulg. ὑπερφύγει. 3. κατεπέπληκτό γε R., κα-
 τεπ...τε Lugd., κατέπιηχέ τε vulg. ex mg. Lugd. 4. αὐτὸν R.,
 Intpr. *qui circa se erat*, αὐτὸ vulg. 6. αὐτοῖς R. (Cl.), αὐτοῖς vulg.
 8. Suid. s. v. *Ναρσῆς*: εὐφρων. 10. μετῆν R. et Suid., μεστῶς
 vulg., Lugd. in mg. μετόν. 13. τρυφερώτατα Suid. l. l. Sed idem
 s. v. *τομίαις* vulg. servat. 14. ἐν ἰσχνότητι Suid. l. l. 16. ὅτι
 R. pr. m. et Intpr. *cui animus insit*, ὅτι vulg., ὅτι R. ex corr.
 18. ἀρίστη R., ἀρίστως vulg. Pro τότε δὴ οὖν ὁ N. R. τότε δὲ ὁ N.

strenuus imprimis, multisque victoriis clarus, qui nunquam ab hoste
 vinci potuisset, si prudentiam cum fortitudine coniunctam habuisset.
 Hisce igitur de causis lugebat quidem ille et lamentabatur, non
 tamen, ut multi, animo cadebat aut formidabat; sed cum circumstan-
 tes ipsum copias inopinata clade consternatas videret, adhortatio-
 nem sibi in publico habendam censuit, qua eos ad animi praesen-
 tiam revocaret metumque eximeret.

16. Erat enim Narses prudens imprimis et industrius, valdeque
 peritus accommodandi se cuius fortunae atque eventui; et doctrinae
 quidem aut eloquentiae non magnopere studuerat, naturae vero dex-
 teritate eminebat; poteratque animi sui sensa commode explicare ac
 demonstrare; et haec quidem spado existens, et in aulis regum
 molliuscule habitus. Erat autem et statura corporis brevi, et ad
 gracilitatem educatus, adeo vero strenuus magnisque rebus gerendis
 par, ut propemodum fidem superaret. Ex quo satis liquet, ei qui
 liberali et generoso animo sit praeditus, nihil impedimento esse
 posse, quo minus quavis in re plurimum valeat. Tunc itaque Narses
 in medium exercitus progressus, in hunc modum verba facit: Qui

A. C. 552 οὖν ὁ Ναρσῆς παρελθὼν ἐς μέσον τῆς στρατιᾶς, ἔλεξε τοιαύτω

I. I. 26 „Τοῖς μὲν εἰθισμένοις ἐκάστοτε τῶν πολεμίων κρατεῖν, καὶ διὰ παντὸς αἰσίων πειρᾶσθαι τῶν ἔργων, τούτοις εἰ γέ τι καὶ πρὸς βραχὺ μὴ καθύσον οἴονται χρῆναι συμπέσοι, παραιρεῖται τὸ χαίρον εὐθύς, καὶ τὰς ἐλπίδας ἀμβλύνει. ἐγὼ δὲ προσ-5 ἤκειν οἶμαι τοῖς ἔμφροσιν ἐν ταῖς εὐπραγίαις τῇ τύχῃ μὴ συνεξαίρεσθαι, ἀλλ' ὡς ῥῆδιον ὄν μεταβολὴν γίνεσθαι τῶν
D παρόντων, οὕτως αἰεὶ παρεσκευάσθαι τὰς γνώμας. τοῖς γὰρ ᾧδὲ πως ἔχουσιν τρόπον, ἥδιστον μὲν εὐτυχία φανεῖται, οὐ σφόδρα δὲ λυπηρὸν εἶπον καὶ παρὰ γνώμην σφαλεῖν. ὄρω¹⁰ τοῖν ὑμᾶς, ᾧ ἄνδρες, πλέον ἢ κατὰ τὸ συμβῆν ἀνωμένους, καὶ δῆλον ὡς οὐχ ἑτέρωθεν τοῦτο πεπόνθατε, ἢ μόνον τῷ πέρα τοῦ μετρίου μεγαλαυχεῖν τῇ τοῦ νικᾶν συνηθείᾳ, καὶ μηδέποτε διαμαρτεῖν δυνηθῆναι οἰηθῆναι, ᾧστε, εἰ τήνδε τὴν δόξαν ἀφέντες μόνον καθ' ἑαυτὸ σκοπήσοιτε τὸ πραχθῆν, οὐκ ἀν¹⁵ ὑμῖν ὀφθεῖη τηλικούτου δεινόν, ὅπόσον ἄλλως ἠέειθε. εἰ γὰρ
P. 28 καὶ Φούλκαρις ὁ στρατηγός, αἶτε δὴ βάρβαρος, καὶ τὸ προ- πετὲς ἐπιχωριάζων πρὸς τσσαῦτα πολεμίων πλήθη σὺν ἀκο- σμῆ διακινδυνεύσας, μετέσχεν ἐκείνων εἰκότως ᾧπερ ἀκόλου-

7. ᾧν R. 9. ᾧδὲ πως R., ᾧδὲ πη vulg. τρόπου add. ex R., Lugd. h. l. lacunam habet. 10. καὶ παρὰ γνώμην R., Intrpr. praeter sententiam, vulg. τυχὸν καὶ. 11. ᾧ add. ex R. et Intrpr. 12. τὸ πέρα R. 14. οἰηθῆναι vulg. om., verum R. om. δυνηθῆναι. Utrumque posui, auctore Intrpr. quia in animum induxistis, nulla in re aut falli aut peccare vos posse. 14. τὴν om. Par. 15. ἐφ' ἑαυτὸ R., ἐφ' ἑαυτῷ conl. Cl. σκοπήσατε R. 16. τηλικούτο R., τηλικούτον vulg. 18. ἐπιχωριάζων R., ἐπιχωριάζον vulg. 19. ᾧπερ ἀκόλουθον R. et Lugd., ᾧν παρακλόουθον edd.

quotidianis de hostibus victoriis rebusque prospere perpetuo gerendis sunt assuefacti, iis si quid forte etiam ad breve tempus non plane ex animi sententia accidat, et laetitiam intercipit et spes obtundit. Ego vero ita censeo, viros prudentes in rebus prosperis nequaquam cum fortuna extolli debere, sed ut facilis est et proclivis rerum praesentium immutatio, ita semper praeparatos in omnem eventum animos gerere. Iis enim qui ita affecti sunt, suavissima quidem res videbitur prosperitas; non valde tamen acerba ac molesta, si forte aliquando spe sua excidant. Video itaque vos, viri, plus quam casus iste postulet, angere; neque aliunde hoc proficiisci quam ex hoc uno, quod ultra modum vincendi consuetudine gloriemini, quasi nunquam labi possitis; quocirca si hac opinione deposita factum ipsum per se consideretis, non tam atrox et grave, quam alioqui putatis, videbitur. Si enim Fulcaris, utpote barbarus, patrio more temere adversus tantam hostium multitudinem ordine omni neglecto congressus, consentaneas suae temeritatis poenas luit: at vos, o viri, neque sic in praesenti animis cadere, neque ab instituto discedere oportet. Turpe enim

θον ἦν ἀλλ' ἑμῖν, ὃ ἄνδρες, οὐδ' ὡς ἀποκητέον τὰ νῦν, A. C. 55a
 οὐδὲ τὰ προεγνωσμένα μεταθετέον. αἰσχρὸν γὰρ, εἰ Γότθων I. L. 26
 μὲν οἰεπεριόντες, καὶ ταῦτα τοῦ γένους αὐτοῖς διαρρένεντος,
 οἱ δὲ καὶ συμμαχίας ἐπάγονται, καὶ μείζους ἡμῖν ἐγείρουσι
 βρόνους, καὶ οὐ παντελῶς ἀπειρήκασι πρὸς τὰς τύχας, ἡμεῖς
 δὲ νῦν ἠττηθῆσαι μόνον ὑποτοπήσαντες τῇ μὴ σφόδρα γενικη-
 κέναι, καταπροήσομεν τῶν προὔπαρξάντων τὴν εὐκλειαν, ἀπο-
 βαλόντες τὴν προθυμίαν. καίτοι χαιρέιν ἡμῖν μᾶλλον προσή- B
 κει ἐπὶ τῇ γεγεννημένῳ. ἐν τούτῳ γὰρ οἶμαι τὸ ὑπερβάλλον τῆς
 10 εὐτυχίας κεκόλασται, καὶ τὸ λίαν διαφθονεῖσθαι πεφύγαμεν,
 καὶ τολοιπὸν θαρρῆσιν ἡμῖν πάρεστι τοὺς ἀγῶνας, ὡς ἐνθά-
 δε πάλιν νικῆν ἀρχομένους. εἰ γὰρ καὶ πλήθει σεμνύνεται τὸ
 πολέμιον, ἀλλ' εὐκοσμίᾳ γε κατὰ τὸ μᾶλλον αὐτῶν, ἦν σα-
 φρονῶμεν, περισσόμεθα, μαχοῦμεθ' τε πρὸς ἄνδρας ἐπὶ λυ-
 15 δας, καὶ τῶν ἐπιτηδείων, ὥσπερ εἶδος, ἀποροῦντας, εἰ τοῦ-
 των ἡμεῖς ἔχοντες φρούρια δὲ πολλὰ καὶ πόλεις ἀσφάλειαν
 ἡμῖν, εἰπου δεήσει, παρεξοσι, τοῖς δὲ ταῦτα οὐκ ἔσται. συν-
 αγωνιῆται δὲ καὶ τὸ κρείττον ἡμῖν, ὡς σφόδρα δικαίως ὑπερ
 τῶν οἰκείων ἀμνηνομένοις. οἱ δὲ τὴν ἐτέρων δηροῦσιν. οὕτω
 20 πανταχόθεν ἡμῖν τὸ μὴ λίαν εὐέλπιδας εἶναι παράλογον, μὴ C

4. μείζους R., μέγιστος vulg. 8. προσήκει ἐπὶ τῇ γεγεννημέ-
 νῳ R., ἐπὶ τῇ γεγεννημένῳ προσήκει vulg. 10. κεκόλασται R.
 Lugd. (Cl.), κεκόλασθαι edd. 12. πάλ. νικ. αρχ. Inpr. nos
 posse et detrimenta sarcire et certamina vincere. σεμνύνεται
 R. Lugd., σεμνύνται edd. 13. κατὰ τὸ μᾶλλον. Inpr. et
 providentia: καὶ προμηθεῖα, quod praetulerim. 16. πολλὰ
 add. ex R. ἀσφάλειαν R., ἀσφαλείας vulg. 17. δεήσει R.,
 δεήσει vulg. ταῦτα R., ταῦτ' vulg. 18. κατὰ τὸ κρείττον R.
 19. ἐτέρων δηροῦσιν R. et Inpr. aliena depopulentur, ἐτέρων δο-
 κοῦσιν vulg. οὕτως R.

fuerit, si Gothorum reliquiae tota fere gente deleta belli gerendi
 socios sibi adsciscunt, et plus negotii nobis facessunt, neque pla-
 ne tanta clade accepta animum despondent: nos vero nunc eo
 solum nomine victos nos existimantes, quod non continue vicerim-
 us, praeteritarum rerum gloriam amittamus, animum abicientes,
 cum potius gaudere nos hoc casu conveniat. Nam hoc ipso nimia
 fortunae prosperitas castigata est, et nimiam cui obnoxii eramus
 invidiam subterfugimus; et deinceps fidentiore animo proelia adire
 nobis licebit, facto nobis hinc rursus vincendi initio. Etsi enim
 hostes multitudine se iactant et gloriantur, ad nos certe ordinis
 militaris praestantia longe ipsis, si sapimus, erimus superiores.
 Pugnamus etiam adversus peregrinos, et rerum necessarium, uti
 par est, penuria laborantes, cum nobis abunde omnia suppetant.
 Castella et oppida securitatem nobis, si quando opus fuerit, prae-
 bebunt. Illos vero haec deficient. Quin et Deum ipsum adiuto-
 rem fautoremque sumus habituri, quippe qui iuste res nostras tue-

A. C. 552 τί γε δεδιέναι. οὐκοῦν Λουκανοὺς τε τούτοις μηδαμῶς ἐφῶ-

L. 1. 26 μὲν ἀνακνεῦσαι τῆς πολιορκίας, καὶ πρὸς τὸν ὅλον πόλεμον
ἄπας τις ὁμῶν ἐμμελέστατα τῇ προθυμίᾳ παρεσκευάσθω.”

ἰζ'. Τοιαῦτα ὁ Ναρσῆς εἰπὼν, ἐθάροννέ τε αὐτίκα τὸ
στράτευμα, καὶ μᾶλλον ἀκριβῆ τὴν πολιορκίαν πρὸς τοὺς Λου-5
κανοὺς ἐποίητο. ἐχαλέπαινε δὲ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς, ἀνθ'

V. 25 ὧν τὰ ἐπίκαιρα χωρία καταλιπόντες, οἱ δὲ ἐς Φαβέντειαν
ἐτήχχανον ἀφικόμενοι, καὶ ἐς τὸνναντίον αὐτῶ τὰ τῆς προμη-
θείας ἐχώρει. ὁ μὲν γὰρ ἀμφὶ Πάρμαν τὴν πόλιν ὥσπερ ἐν
προβόλῳ καὶ ἐρύματος μοίρᾳ τετάχθαι τὰ ζῆν ἐκείνοις στρα-10
τεύματα χρῆναι ἤγετο, ὅπως οἱ μὲν κώλυμα εἶεν τοῖς ἐναν-

Δίτοις ἐς τὰ πρόσω ἴεναι, αὐτὸς δὲ κατὰ σχολὴν εὐ μάλα τὰ ἐς
Τουσκίαν ἅπαντα καταστησάμενος, εἶτα ἐπ' αὐτοὺς διαβαίη.
νῶν δὲ ἐκείνων πόρρω μεταναστάντων, ξυνέβαινε τοὺς ἀμφὶ τὸν
Ναρσῆν προτέρους ἐκκεῖσθαι τοῖς πολεμίοις οὐκὼν ἀνεκτὸν 15
τοῦτο ἡγούμενος, ἔστειλεν αὐτίκα ὡς τοὺς στρατηγοὺς ἄνδρα
τῶν οἱ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιτηδείων, ᾧ δὲ Στέφανος μὲν ὄνομα
ἦν, πατρίς δὲ πόλισμα Ἰλλυρικὸν ἢ Ἐπίδαμος, ἐπικερτα-
μήσονται γε αὐτοὺς τῆς δειλίας, καὶ διελέγξοντα ὡς πεφόραν-

P. 29 ται τὰ κοινὰ καταπροέμενοι, εἰ μὴ αὐθις ἐς τὰ πρότερα ἐπα-20
νήξοιεν. Στέφανος μὲν ὄν ἄνδρας ἐς διακοσίους ἱππότας μα-
χιμωτάτους καὶ τῇ ὀπλίσει ἄριστα ἐσκευασμένους ἐπαγόμενος,

1. τί γε R. et Intrpr. τοί γε vulg. 14. πόρρω R., πόρρωθεν vulg. 15. Post
Ναρσῆν inserit Intrpr. Lucensi omnia obsidione. 18. πόλισμα R.,
Intrpr. castello, ὄνομα vulg. 19. γε R., τε vulg. 22. ἐπαγόμενους Par.

amur, cum illi alienis inhient: adeo omni ex parte non bene spe-
rare nos, nedum timere, est rationi dissentaneum. Quocirca Lu-
censibus his nullum obsidendo respirandi locum demus, et ad acre
bellum quisque vestrum summa cura alacritateque se comparat.

17. His dictis Narses et militum animos erexit et arctiore obsi-
dione Lucenses pressit. Aliis vero praefectis militaribus graviter suc-
censebat, quod opportunioribus locis derelictis, Faventiam sese con-
tulissent, et in contrarium ipsi consilia sua cessissent. Nam ipse
circa Parmensem urbem copias, quibus illos praefecerat, pro vallo ac
propugnaculo collocari oportere censuerat, ut haec quidem hostes, ne
ulterius procederent, prohiberent; ipse vero, rebus omnibus in Tu-
scia quam optime constitutis, ita tandem ad ipsos se transferret. Nunc
vero cum illi procul inde discessissent, fiebat, ut quae circa Narsetem
erant copiae, primae hostibus expositae essent. Quod quidem cum
minime ferendum existimaret, confestim ad praefectos illos perquam
idoneum virum misit, cui Stephano quidem nomen erat, patria vero
Epidamnus, oppidum Illyricum, qui eos acribus verbis timiditatis insf-
mularet publicae boni desertores, nisi rursus ad priora loca se
reciperent. Stephanus itaque, ducentis equitibus bellicosissimis
optimaque armaturae viris secum ductis, quam celerissime iter fecit,

ες τάχιστα ἤει, μόχθῳ δὲ ξὺν πολλῇ καὶ ἀγρυπνίᾳ τὴν πο- A. C. 552.
 ρείαν ἐποιούντο. ἀπόμοιρα γὰρ τῶν Φράγγων ἀνά τὰ τῆδε I. I. 26
 πεδία ἐφοίτων, χιλοῦ τε ἔνεκα καὶ τῆς λείας, ἣν ἐκ τῶν ἀγρῶν
 ἀφηρούντο. νύκτωρ τοιγαροῦν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ πλείοτα ἐχά-
 ζουον, ξυνοστραμμένοι τε ἐπὶ σφᾶς καὶ ἀλλήλους ὀπισθοφυλα-
 κοῦντες, ὡς, εἰ δεῆσοι, καὶ διαμάχεσθαι οὐκ ἀπαράσκευοι φρα-
 νησόμενοι. οἰμωγαὶ δὲ ἤκούοντο τῶν ἀγροίκων, καὶ μυκήματα
 βοῶν ἀπελαυνομένων, καὶ πάταγοι τῆς ὕλης διατεμνομένης. B
 καὶ τοῖς τοιούτοις δεινοῖς πανταχόθεν παραβομβοῦμενοι, μόλις
 10 εὐς Φαβέντειάν τε καὶ τὸ στρατόπεδον ἵκοντο. τότε δὴ οὖν ἐς
 ὄψιν ἑλθὼν τοῖς στρατηγοῖς, „τί δὴ ταῦτα,“ ἔφη ὁ Στέφανος,
 „ὦ γενναῖοι, πεπόνθατε; ποῦ δὲ τῶν προτέρων ἔργων ἡ εὐκλεία
 καὶ ἡ τῶν τοσοῦτων τροπαίων ὁμολογία; πῶς δὲ ἂν Ναρσῆς
 Λουκανοῦς τε ἔλοι, καὶ τὰ ἐντὸς Ἀλπεων ἅπαντα παραστή-
 15 σοιτο, ὑμῶν γε μονονουχί ὡσπερ ἐν ξυνοθήκαις διδόνον τοῖς πο-
 λεμίοις παρασχομένων, καὶ ἐφέντων αὐτοῖς, οἳ βούλοιντο κατ'
 ἔξουσίαν ἵνα; καὶ ἐγὼ μὲν οὐδὲν τι φλαῦρον εἶποιμι ἐς ὑμᾶς,
 ἄλλος δὲ τις ἴσως ἐρεῖ μαλακίαν εἶναι τὸ χρῆμα, καὶ τῶν κοινῇ
 συνοισόντων ὀλιγορίαν. εἰ μὴ γὰρ φθάσοιτε θᾶπτον ἐς Πάρ- C
 20 μαν ἐπανελθόντες, Ναρσῆς μὲν οὐποτε ἀνήσει χαλεπαίνων, καὶ

1. Pro ἤει R. εἴη. μόχθῳ δὲ R. Lugd., μόχθῳ δὴ edd. 3.
 ἐφοίτων R., Suid. a. v. ἀπόμοιρα: ἐφοίτα. 4. νυχτός R.
 5. τ' ἐπὶ R. 7. μυκήματα vulg. 8. βοῶν R. et Suid. a. v.
 πάταγος, vulg. τῶν βοῶν. πάταγος Suid. 10. καὶ τὸ στρατό-
 πεδον ἵκοντο R., καὶ στρατόπ. ἤκοντο vulg. 13. τοιού-
 των R. Pro ὁμολογία Vulcan. conl. ὀγκολογία. Intrp. com-
 memoratio. 14. Λουκανοῦς R. et Intrp., Λουκαν vulg.

idque maximo cum labore maximisque vigilis. Francici enim exer-
 citus pars quaedam campos late omnes pervagabatur, partim pabu-
 landi, partim praedae ex agris agenda causa. Noctu itaque ut
 plurimum Romani iter faciebant, conglobati inter se mutuoque sibi
 tergum munientes, ne, si pugnandum esset, imparati deprehende-
 rentur. Eiulatus itaque agrestium exaudiebantur, et boum abacto-
 rum mugitus, eque lignatione, quam in silvis faciebant, fragor; et
 talibus quidem horroribus omni ex parte eorum aures personantibus,
 aegre tandem Faventiam et ad exercitum pervenerunt. Tum itaque
 cum in praefectorum conspectum venisset, Ecquid mali, inquit Ste-
 phanus, vos cepit, o viri? ubi vero nunc praeteritorum factorum glo-
 ria, et tot victoriarum iactantia? Quonam vero pacto Narses et
 Lucam capere et quae intra Alpes sunt, omnia in suam potestatem
 redigere possit, vobis tantum non veluti ex pacto transitum hosti
 dantibus, et quocumque velit eundi potestatem facientibus? Alique
 ego quidem acerbius nihil in vos dicam; alius vero forsitan aliquis
 mollium ignaviamque factum vestrum interpretabitur, et rerum,
 quae ad publicam bonam spectent, neglectum. Nisi enim quam pri-
 mum Parmam vos receperitis; Narses quidem indignationem, quam

A. C. 552 κατατιώμενος ὑμᾶς τῶν δσομένων, εἴ γέ τι ἀντίκαλον ζυ-
 L L 26 νεχθεῖη. σκοπεῖτε δὲ, ἃ λῆστοι, ὅπως μὴ καὶ βασιλεὺς γε-
 μεσήση.²

ἡ'. Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ στρατηγοὶ καὶ Ναρσοῦ εἶναι ἐγκα-
 κότες, ὡς μὲν οὐ δίκαια σφίσιν ἐπικαλοῖη, λέγειν οὐκ εἶχον. 5
 σκήψεις δὲ τινας προῖσχοντο καὶ αἰτίας, ὡς ἄρα πρὸς ἀνάγκης
 μεταναστατεῖν, ἅτε οὐκ ἐνὸν ἐν τοῖς περὶ Πάρμαν χωρίοις τῶν
 ἐδωδύμων τοῖς στρατιώταις ἐς τὸ ἀποχωρῶν μεταλαγχάνειν μη-
 δὲ γὰρ παρεῖναι Ἀντίοχον ἐνταῦθα τὸν ὕπαρχον, ᾧ τὰ τοιαῦθα
 ἀνεῖται. οὐ μέντοι ἄλλ' οὐδὲ τὸ χρυσίον τὸ εἰωθὸς αὐτοῖς δια- 10
 D νεμεῖσθαι. Στέφανος δὴ οὖν ὡς τάχιστα ἐν Ῥαβέννη ἀφι-
 κόμενος, τὸν τε ὕπαρχον ἐνθένδε ὡς τοὺς στρατηγούς ἤγαγε,
 καὶ τὰ ἀμφίβολα ὡς οἶόν τε ἦν ἀκεσάμενος, ἐπεισεν ἅπαντα
 αὐτίκα παλινοδρομηῆσαι, καὶ αὐθις πρὸς τὴν Πάρμαν στρατο-
 πεδεύσασθαι. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διαπραξάμενος ἐς Λοῦκαν ἐ- 15
 πανῆκε, θαρσεῖν τε ἔφρασκε τῷ Ναρσῷ, καὶ σὺν προμηθεῖα ἔχε-
 σθαι τῶν πραγμάτων. μηδὲ γὰρ παρενοχλήσειν αὐτῷ τοὺς πό-
 λεμίους, ἀλλ' εἰργεσθαι τὰς ἐκείνων ὁρμὰς, τῶν Ῥωμαϊκῶν
 αὐτοῖς ταγμάτων ἐν δέοντι αὐθις ἐφεδρευόντων. Ναρσῆς δὴ
 P. 30 οὖν τοιοῦτον οὐκ ἀνεκτὸν εἶναι ἠγούμενος, εἰ μέλλοιεν οἰσθ
 Λουκανοὶ ἐπιπλεῖστον ἀντέχειν, οὕτω πως ἀνειμένα πολιορ-

2. γεμεσήση R., γεμεσήσοι vulg. 4. ταῦτα R. 5. λέγειν R.
 om. in ord., in mg. εἰπεῖν. 9. ὕπαρχον. Intrp. hic et mox
 eparchum habet. 13. ἅπαντα om. R. 14. πρὸς τῇ Πάρμῃ
 R. 15. διαπραξάμενος. Intrp. brevi peractis. 19. αὐτοῖς
 R., Intrp. Romanis exercitibus his — instantibus, αὐτῷ vulg.

animo suo concepit, non deponet, neque desinet vobis imputare, si
 quid adversi ei acciderit. Cavete vero, viri optimi, ne et Imperator
 vobis succenseat.

18. His auditis praefecti, et a Narsete haec proficisci non igno-
 rantes, iniuste quidem sese insimulari dicere non poterant, sed excu-
 sationes quasdam praetendebant et causas, quod videlicet necessitate
 coacti statione sua cessissent; quippe qui ex circumiectis Parmas
 locis non satis commeatu militibus nancisci potuissent; neque Antio-
 chum praesidem, cui ea cura commissa erat, ipsis adfuisse; sed neque
 stipendia consueta ipsis persoluta. Stephanus itaque summa celeritate
 Ravennam reversus, et praesidem illinc ad praefectos militiae
 perduxit, et difficultatibus omnibus, quoad fieri poterat, sublatis, per-
 suasit omnibus, ut revocato itinere rursus ad Parmam castra trans-
 ferret. His vero ita peractis, Lucam reversus, Narseti dixit, bono
 animo ut esset, alacriterque institutum suum urgeret. Neque enim
 ipsi obfuturos hostes, sed Romanorum legiones opportuna rursus loca
 insidentes ipsorum impetus repressuras. Narses itaque deinceps ne-
 quaquam ferendum ratus, Lucenses diutissime resistere remissus

πούμενοι, ἐπέλας τοὺς τείχεσιν ἀφειδῶς καὶ αὐτίκα αἶ τε A. C. 552
 ἐλεπόλεις μηχαναὶ προσήγοντο, καὶ ἀνὰ τὰς τύρσεις πυρρόρα L L 26
 ἐρρίπτοντο βέλη. οἱ τε ἐς τὰ μεταπύργια φαινόμενοι, ἐβάλ-
 λοντο λίθοις τε καὶ τοξεύμασιν καὶ διατέμεντό ἐστιν οὗ ἡ τοῦ
 5 περιβόλου οἰκοδομία, καὶ ἅπανα ἰδέα κακοῦ περιιστήκει τὴν
 πόλιν. οἱ μὲν οὖν πρότερον ὁμηρεύσαντες τότε δὴ πλέον ἔπρασ- V. 26
 σον ἐς τοὺς Ῥωμαίους. καὶ τότε ἐπ' ἐκείνοις, τάχιστα ἄν B
 ἅπανα ἡ πόλις ὑπεκλίθη νῦν δὲ οἱ τῶν Φράγγων ἀρμостаί,
 οἱ δὴ ἐτύγγανον ἔνδον ἐπὶ φρουρᾷ τοῦ ἄστρος ἐγκαταστάσαντες,
 10 ἰοθένειντο παροτρύνοντες πολεμεῖν, καὶ τοὺς δπλοῖς διωθεῖσθαι
 τὴν πολιορκίαν. αὐτίκα δὴ οὖν αἶ τε πύλαι ἀνεπετάγγοντο, καὶ
 ἐπεκδρομάς ἐξαπιναίους ἐς τοὺς Ῥωμαίους ἐποιοῦντο, ταύτη
 αἰόμενοι περιέσεσθαι. ἀλλ' ἔμελλον οἱ γε δρᾶν μὲν ἐλάχιστα
 τοὺς πολεμίους, μεγάλα δὲ ἤλικα πημαίνεσθαι. οἱ γὰρ δὴ πλε-
 15 στοι τῶν Λουκανῶν ἤδη ἀναπεπεισμένοι ὑπὸ τῶν ἔνδον πρᾶσ-
 σόντων, ἐθελοκακοῦντες ἐμάχοντο. ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς, θαμὰ πει-
 ραμένοις, οὐδὲν τῶν ἐλπισθέντων προῦχώρει, ἀλλὰ, πολλοὺς
 τῶν σφετέρων ἀποβάλλοντες, αἰσχροῦς τε καὶ ἀγενεῖς ἀναχωρή- C
 σεις ἐποιοῦντο, αὐθίς τε εἶσω τοῦ περιβόλου γενόμενοι ἀκριβέ-
 20 στερον ἐγκατεῖργοντο, ὥς μηκέτι αὐτοῖς εἶναι δεξιτέα· τότε δὴ
 ἅπαντες ὥς οὐχ οἷόν τε ὄν αὐτοῖς ἄλλως σφᾶς αὐτοῦς διασω-
 σασθαι, μετεβύλλοντο πρὸς ἀνάγκης ἐς τὸ εἰρηναῖον τὰς γνώ-

1. ἐπέλαβεν R. 6. Post πλέον add. Intrp. civibus optima con-
 sulendo. 7. ἐς R., εἰς vulg. 12. ἐξαπιναιώς R. 22. μετεβέ-
 λοντο R. εἰρηναῖον R., Intrp. ad pacem animum induxerunt,
 ἀνειμένον vulg.

obsessos, muro intrepide appropinquavit, statimque machinae oppidis
 capiendis accommodatae admovebantur, et in pinnas interioremque
 ambitum murorum ignita tela emittebantur; quique in turrim inter-
 vallis comparebant, saxis et sagittis petebantur: quadam etiam ex
 parte moenia iam erant diruta, atque adeo omne mali genus urbem
 premebat. Tum itaque qui antea obsides fuerant, obnixius pro Ro-
 manis apud suos agebant; neque per ipsos stetit, quo minus universa
 civitas ad deditionem inclinaret: nunc vero Francorum moderatores
 qui intus erant ad praesidium custodiamque urbis constituti, infestis
 animis eos ad pugnandum concitabant, utque armis obsidionem pro-
 pulsarent. Statim itaque apertis portis repentimam in Romanos eru-
 ptionem fecerunt, existimantes se hac ratione fore superiores. Sed
 re ipsa visi sunt hi quam minimum hostibus profuisse, immo potius
 maximo damno eos affecisse. Plerique enim Lucenses persuasi iam
 ab iis, qui intus eos ad deditionem sollicitabant, de industria minus
 strenue pugnabant. Postquam vero re frequenter tentata irriti essent
 conatus, et multis suorum desideratis turpiter parumque generose
 pedem retro ferre cogentur, denuoque intra muros repulsi, acrius
 obsessi clausique tenerentur, perinde ac si iam ipsi omni excaud

A. C. 552 *μας, καὶ τὸ παρὸν εἶ διαθεῖναι ἠβούλοντο. καὶ οὖν αὐτίκα τὰ*
 1. L. 25 *πιστὰ κομισάμενοι πρὸς Ναρσοῦ, ὡς οὐδὲν αὐτοῖς τῶν προγε-*
γενημένων ἔνεκα ὀργεῖται, τὴν τε πόλιν παρέδοσαν, καὶ εἰσεδέ-
χοντο ἄσμενοι τὸν στρατὸν, τριῶν ἤδη μηνῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ
τριβέντων, καὶ ἦσαν αὐδὲς βασιλέως τοῦ Ῥωμαίων κατήκοι. 5
ιδ'. Ναρσῆς δὲ, ἐπεὶ ἐξεπολιόρχητο οἱ ἡ Λοῦκα, καὶ οὐ-
 D *δὲν ἔτι ἀντίπαλον ἦν, ἀποδιατρίψαι μὲν ἐν αὐτῇ οὐ τι μάλα*
ῥῆτο χρῆναι, οὐδ' ὅσον ἀναπνεῦσαι τῶν πόνων καταλιπὼν δὲ
αὐτοῦ Βόνον τὸν στρατηγὸν τὸν ἐκ Μυσίας τῆς πρὸς τῷ Ἴστρω
ποταμῷ παρατεταμένης, ἄνδρα συνέσεώς τε ἐς ἄκρον ἦκοντα, 10
καὶ λίαν ἀγαθὸν τὰ τε πολιτικὰ καὶ πολέμια, δύναμίν τε αὐτῷ
παραδοῦς ἀξιοχρεῶν, καὶ ὅση ἑαδίως ἤμελλεν, εἰ καὶ τι νεω-
τερίσειεν οἱ τῆδε βάρβαροι, περιέσεσθαι καὶ καθέξειν ταῦτα
δὴ οὖν οὕτω καταστησάμενος, ἠκείετο ἰθὺ τῆς Ῥαβέννης ἰέ-
ναι, ἐφ' ἧ τὰ ἐνταῦθα στρατεύματα ἐς τὸ διαχειμάζειν με-
 15 *θήσεν ἐπειδὴ γὰρ τὸ μετόπωρον ἤδη ἐτελεύτα, καὶ ἀμφὶ τὰς*
χειμερινὰς τροπὰς ταῦτα ἐπράσσετε, πολεμητέα μὲν οὐ οἱ ἐς
 P. 31 *ἐκείνο τοῦ καιροῦ εἶναι ἐδόκει. ἦ γὰρ ἂν τοῦτο ὑπὲρ τῶν*
Φράγγων ἔμελλεν ἔσεσθαι, οἷς γε πολέμιον μὲν τὸ πῦλος, καὶ
πλειοσὴν ἐπιείθῃσι δυσθυμίαν, καὶ οὐκ ἂν ποτε θέρους ἐκόντες 20

3. παρέδοσαν R. et Intpr. tradita civit., προέδοσαν vulg. 5.
 τοῦ Ῥωμαίων R., τῶν Ῥωμαίων vulg. 7. ἐν αὐτῇ R., ἐν τῇ
 vulg. 9. Βόνον στρατ. R. et Intpr., μόνον τὸν στρατ. vulg. Μυ-
 σίας R. 10. ἀνδρα om. R. 12. ὅση Cl., confirmat Intpr., ὅση R. et
 vulg. ἤμελεν vulg. νεωτερίσειεν R. 17. οὐ οἱ. R. a 2. manu
 habet οὐχ οἱ. 20. θέρους R., θέρεε vulg.

potestas esset adempta: tum vero omnes tamquam nulla alia salutis spe reliqua, ad tranquilliora consilia animum adiecerunt, et praesenti rerum statui recte consulendum statuerunt. Confestim itaque fide a Narsete accepta, quod nequaquam ipsis praeteritarum rerum causa esset infensus, urbem dederunt, exercitumque libentes in eam admiserunt, tribus iam mensibus in obsidione consumptis: sicque iterato Lucenses Romanorum regi paruerunt.

19. Narses vero expugnata Luca, cum iam nihil hostile reliquum esset, longiorem ibi moram trahendam minime censebat, et ne tantillum quidem respirandum a laboribus. Relicto itaque ibi Bono praefecto ex Moesia ad Istrum fluvium porrecta, viro eximie prudente, et tam civilium quam bellicarum rerum peritissimo, iustisque copiis ei adiunctis, quibus videbatur, si forte novis rebus studerent qui ibi erant barbari, facile superior eis evasurus et compressurus: his inquam rebus ita compositis, Ravennam recta contendit, ut exercitum illic morantem hibernatum mitteret. Vergente enim iam autumno, solstitio hiberno imminente, belligerandum sibi per id tempus nequaquam videbatur. Revera enim hoc pro Francis futurum videbatur, quibus acstus valde est inimicus et gra-

εἶναι διαμαχέσαιντο, σφριγῶσι δὲ ὑπὸ τοῦ κρήους ἀσὶ, καὶ A. C. 55a
 φωμαλεωτάτοι γίνονται, καὶ ἥδιστα τότε διαπονοῦνται. ἔχουσι I. L. 26
 γὰρ πρὸς τοῦτο οἰκείως, τῷ δυσχείμερον πατρίδα κεκτῆσθαι,
 καὶ οἶον ξυγγενὲς αὐτοῖς εἶναι τὸ ψύχεσθαι. τούτων δὴ οὖν
 5 ἑκατι διαμέλλειν ἐπειρᾶτο, καὶ ἐς νέωτι τὸν πόλεμον μεταθέ-
 σθαι. καὶ οὖν διασκεδάσας τὸ στράτευμα κατὰ λοχαγούς καὶ
 ταξίαρχους ἀνὰ τὰ ἐχόμενα πόλισμά τε καὶ φρούρια διαχει-
 μάζειν ἐκέλευσεν, ἅμα δὲ ἤρι ἀρχομένῳ ἦκειν ἐς Ῥώμην ἅπαν- B
 τας καὶ ἀγείρεσθαι, ὡς ἐνθὲνδε πανουδὶ παραταξαμένους. καὶ
 10 οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐχώρουν· Ναρσῆς δὲ ἐπὶ Ῥάβενναν ἰὼν,
 μόνους ἐπήγετο τοὺς ἀμφ' αὐτὸν θεραπευτάς τε καὶ δορυφό-
 ρους, καὶ ὅσοι τῆς ἀρχῆς αὐτῷ ἐπηρέται ἐτύγγαρον ὄντες,
 οἷς δὴ τὰ ἀρχαῖα ἐπεφρόντιστο τῆς τε ἄλλης εὐκοσμίας κέρει,
 καὶ ὅπως μὴ χυθῆν ἅπασι τοῖς βουλομένοις ὡς αὐτὸν εἰσιτη-
 15 τέα εἶη. τούτους δὲ ἕθος Ῥωμαίους ἐκ τῶν κυχλίδων ἐπονο-
 μάζειν, καὶ τῆς ἐν τούτοις ἐπιμελείας, εἶπετο δὲ οἱ καὶ Ζαν-
 δαλῦς ὁ τῶν οἰκοτρίβων ὀπαδῶν πρωτοστάτης, καὶ ὅσον ἄλλο
 οἰκετικὸν καὶ ὅσοι τομίαι κατευναστῆρες. ἄγων δὴ οὖν τοὺς C
 ζύμπαντας ἀνδρας ἐς τετρακοσίους, ἐπὶ Ῥάβενναν ἦει.

20 κ. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλίγεργος ὁ Φρεδιγέρονος μὲν παῖς, ἀδελ-
 3. τῷ R. (Cl.), τὸ vulg. 5. Pro ἐς νέωτι τὸν R. ἐς νέωτατον.
 6. διασκεδάσας R. et Lugd., διασκεδάσθη edd. 7. ταξιδρ-
 χας R. 8. ἐκέλευσεν R., ἐκέλευεν vulg. 13. τε post τῆς
 add. R. 16. Pro τούτοις scr. ταῦταις, nisi praeter usum Aga-
 thias κυχλῆς pro masc. usurpavit Cl. Zandilas Intrp. 19. tre-
 centorum Intrp. 20. Φρεδιγέρονος R. et Intrp., Φρεδιγέρονος vulg.

• vis; neque libentes aestate bellum gerunt; brumae vero tempore ve-
 getantur validioresque fiunt, et tunc commodissime labores ferunt.
 • Naturaliter enim ob patriae algiditatem ita affecti sunt, ut eis cog-
 natum quodammodo sit frigere. His itaque de causis protrahendum
 bellum et in proximum ver differendum censebat. Dissipato itaque
 exercitu et per centuriones et tribunos partito, ut in proximis op-
 pidis et castellis hibernarent, iussit; statim vero ineunte vere Ro-
 mam omnes venire et congregari, ut ibi omnibus copiis coniunctis
 exercitum instruerent. Atque hi quidem quo mandatum erat conces-
 serunt. Narses vero Ravennam se recepit, famulitio tantum satel-
 litioque suo secum sumto, et iis, qui ipsius aulam administrabant,
 quibus utique archiva curae erant, idque tum ornatus apparatusque
 causa, tum ne promiscue cuivis volenti ingrediundi potestas esset.
 Hos vero moris est Romanis a cancellis appellare et ab opera, quam
 in iis praestant. Duxerat etiam secum Zandalem, domestici comita-
 riorum turba. Ducens itaque secum in universum viros quadring-
 gentos, Ravennam venit.

20. Interea vero Aligerus Fredigerni quidem filius, frater vero
 Teiae, cuius etiam antea mentionem fecimus in obsidione Cumarum,

- A.C. 552 φός δὲ Τεῖα γασηνημένος, οὗ δὴ καὶ πρότερον ἐπαμνησθῆναι ἐν
 L.L. 26 τῇ τῆς Κύμης πολιορκίᾳ οὗτος δὴ ὁ Ἀλίγερος, ἐπειδὴ οἱ
 Φράγγοι ἐς τὴν Ἰταλίαν παρήσαν, καὶ ἐς αὐτοὺς ἦδη τὰ τῶν
 Γότθων πράγματα μετεχώρει, μόνος γὰρ πέφηνεν τότε συνεῖς
 τὸ ξυνοῖσον, καὶ στοχαζόμενος τῶν μελλόντων. βουλευομένης
 γὰρ αὐτῷ περὶ τῶν παρόντων, προσῆλθεν ἐννοεῖν ὡς ἄρ' οἱ
 V. 27 Φράγγοι σκῆψιν μὲν τινα καὶ προκαλύμμα εὐπρεπὲς τὸ τῆς
 D Ξυμμαχίας ὄνομα ποιοῦνται, ὡς δὴ μετακλήτοι ἀφιγμένοι,
 τὸ δὲ βουλόμενον αὐτῶν τῆς γνώμης ἑτερόν τι φανεῖται· οὗ
 γὰρ ἐθέλησουσιν, εἰ καὶ τῶν Ῥωμαίων περιέσειντο, παραχω- 10
 ρῆσαι τοῖς Γότθοις τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ἔργῳ προτέρους ἐκεί-
 νους καταδουλώσονται, οἷς τῷ λόγῳ ἤκουσιν ἐπαμνησθῆναι,
 ἄρχοντας τε αὐτοῖς ἐπιστήσουσι Φράγγους, καὶ ἀφαιρήσονται
 τῶν πατρίων νομίμων αὐτούς. ταῦτα δὴ οὖν ἐν ἑαυτῷ θαμὰ
 λογιζόμενος καὶ ἀνελίττων, ἅμα δὲ καὶ τῇ πολιορκίᾳ πιεζόμε- 15
 νος, ἄμεινόν οἱ κατεφάνη, τὴν τε πόλιν καὶ τὰ χρήματα τῷ
 Ναρσῇ παραδοῦναι, καὶ τοιοῦτὸν Ῥωμαϊκῆς μεταλαχεῖν πα-
 λιτείας, κινδύνων τε ἀπογενέσθαι καὶ βαρβαρικῶν διαιτημά-
 των. ὅσιον γὰρ ᾔετο εἶναι, εἰ μὴ τοὺς Γότθους ἔνεστι τὴν
 P. 32 Ἰταλίαν κεκτῆσθαι, τοὺς γοῦν ἐκ παλαιοῦ οἰκήτορας τε καὶ 20
 Ἰθαγενεῖς τὸ ἀνέκαθεν ἡγεμόνας αὐτὴν ἀνακομίσασθαι, καὶ μὴ

2. οὗτος δὴ R. et Lugd., οὗτος δὲ edd. 6. αὐτῷ om. R. 8. ἀρα R. 8. ποιοῦνται R., πριῶνται vulg. 9. αὐτοῖς R. 14. νομίμων R., νόμων vulg. 15. ἅμα δὲ καὶ R., ἅμα καὶ vulg. 16. τὴν τε R. et Lugd., τὴν γὰρ edd. 21. ἀνέκαθεν R. Lugd. et Suid. s. v. Ἰθαγενῆς, ἀνέκαθεν edd.

postquam Franci in Italiam venissent, et Gothorum res omnes ad ipsos essent devolutae, solus visus est, quid consultum et ex re esset, cognovisse, et futura praevidisse. Deliberanti enim ipsi de praesenti rerum statu, haec cogitatio in mentem venit, quod Franci speciosum quidem titulum ac praetextum captabant societatis bellicae cum Gothis initaе, quippe qui acciti venissent; quod vero animis suis agitabant, aliud quiddam re ipsa appariturum. Fore enim videbat, ut etiamsi Romanis superiores evaderent, Gothis Italia non cederent, sed illis re ipsa primis subactis, quibus suppetias verbis latuini venerant, Francos principes eis imposituros, patriisque legibus eos esse spoliatos. Haec itaque cum frequenter secum reputaret, et cum animo suo revolveret, simulque obsidione premeretur, consultissimum fore iudicavit, si urbem cum pecuniis omnibus Narseti traderet, ac deinceps Romanorum instituto ac moribus viveret, periculis et barbarico vivendi more valere iussis. Aequum enim ei videbatur, si Gothi Italiam obtinere non possent, veteres certe eius habitatores et indigenas ab origine necesse eam recuperare, neque perpetuo suis sedibus fraudari. Haec itaque et ipse sua ex parte praestare in animum suum inducebat, et reliquae genti suae prudentia

μέχρι παντός τῶν σφετέρων ἀποστερεῖσθαι. ταῦτα δὲ οὖν A. C. 552
 αὐτός τε ἐπιτελεῖν τὸ μέρος θηνώκει, καὶ ἅπασιν τοῖς δημοσί- I. L. 26
 οῖς παράδειγμα εὐβουλίας γενέσθαι. καὶ τοῖνυν τοῖς πολιορ-
 κοῦσι Ῥωμαίοις διαγγείλας πρότερον ὡς ἐθέλοι πρὸς τὸν στρα-
 5 τηγὸν ἵεναι, καὶ εἶτα ἐφειμένον αὐτῷ, παραγίνεσθαι ἐς Κλάσ-
 σεως, οὗ δὲ τὸν Ναρσῆν διατρίβειν ἐπέπνυτο. ἴδονται δὲ τὸ
 φρουρίον ἐν τῇ Ῥαβέννης περιοικίδι. καὶ δὲ ἐς ὄνιν αὐτῷ
 ἀφυγμένος, τὰς τε κλεῖς τῆς Κύμης ἐνεχείρισε, καὶ ἅπαντα
 ὑπηρετήσασθαι ἁμολόγει πρὸς εὐνοίας αὐτῷ καὶ ὅς ἀπεδέχετό
 10 τε αὐτὸν τῆς προσχωρήσεως, καὶ μείζουσιν ἀγαθοῖς ἐπηγγέλ- B
 λετο ἀντιδωρεῖσθαι τότε δὲ εὐθύς, ἀπόμοιραν μὲν τινα τῶν
 ἀμφὶ τὴν Κύμην στρατοπεδευομένων ἐκέλευσεν εἶσω τοῦ περι-
 βόλου γενέσθαι, αὐτὴν τε τὴν πόλιν καὶ τὰ χρήματα παρα-
 ληφόμενος καὶ ἅπαντα ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διαφυλάξοντας. τὸ δὲ
 15 λοιπὸν στρατεύμα ἐν ἑτέροις πολισίμασί τε καὶ φρουρίοις ἀνα-
 χωρεῖν, ὡς ἂν καὶ οἱ διαχειμάσειεν. καὶ οὕτω ἅπαντα ἐπράτ-
 τετο. ἐπεὶ δὲ ὁ τῶν Ἐρούλων στρατὸς οἰκείον αὐδὶς ἡγεμό-
 νος ἐχίρσει, δύο δὲ ἄνδρ' ἦσθη ἐν αὐτοῖς ἐπισήμω τε καὶ
 ἀμφηρίστω, ἐμερίζοντο ἢ πληθὺς ἐφ' ἑκάτερον ταῖς γνώμαις.
 20 τὸ μὲν γάρ τι αὐτῶν περὶ πλείστου τὸν Ἄρουθ ἐποιοῦντο, C
 καὶ ἅπαντα σφίσιιν ἄμεινον ᾤοντο εἶσθαι εἴ γε ἐκεῖνος ἡγοῖτο C
 τοὺς, δὲ ὁ Σινδοῦν ἤρρασκεν, ἄτε δὲ δραστήριος ἐς τὰ μάλιστα,
 3. εὐβουλίας om. R., Intpr. ut ceteris suae gentis exemplo foret.
 4. ἐθέλοι R., ἐθέλει vulg. 5. παραγίνεσθαι vulg. 8. ἐνεχείρισε R.,
 ἐνεχείριζε vulg. 16. καὶ οἶδε R. διαχειμάσειεν R. 16. οὕτω
 ἅπαντα R., ἅπαντα οὕτω vulg. 18. ἀνδρὲ R. 22. τοὺς δὲ R. et
 Lugd., τοῖς δὲ edd.

consilii exemplum statuere. Cum itaque obsidentibus Romanis prius nuntiasset, cupere se praefectum exercitus adire, idque ei permissum esset, ad Classes venit, ubi Narsetem morari cognoverat. Situm vero est id castellum in agro Ravennate; cumque ei in conspectum venisset, et claves urbis Cumarum ipsi in manus tradidit, omniaque sua benevola officia ei detulit. Narses eum advenientem benigne complexus maioribus eum bonis remuneraturum promisit: statimque partem copiarum Cumas obsidentium in urbem misit, qui et ipsam et pecuniam omnem reciperent, tutoque omnia conservarent; reliquis copiis in alia oppidula et castella secedere ibique hibernare iussis. Quae quidem omnia ita peracta sunt. Posteaquam vero Herulorum exercitus proprio iterum duce fuit orbatus, duo autem inter eos essent viri insignes, dubiaeque inter se praestantiae, varis in utrumque militum animi et stadia inclinarent. Una enim exercitus pars Aruth maximi faciebat, planeque sibi persuadebat, omnia melius successura, si ille ipsis dux daretur; alteri parti magis placebat Sindual, ut strenuus maxime et in re bellica valde exercitatus. Cui quidem parti etiam assentiens Narses, hunc eis ducem praefecit

- A. C. 55: καὶ εἶ τὰ πολέμια ἤσκημένους. οἷς δὴ καὶ Ναρσῆς Θέμενος,
 I. L. 26 τοῦτόν γε αὐτοῖς ἐφίστησι στρατηγόν, καὶ ἐστέλλεν καὶ τοὺς
 ἔπη ἄριστα ἤμελλον διαχειμάζειν. τὸν δὲ Ἀλιγερὸν εἰς Κησ-
 σίαν τὴν πόλιν ἀπέπεμπε, εἰρημένον αὐτῷ, ἐπειδὴν αὐτὸς
 ἀφίκεται, ἀναβάτω εἰς τὸ τεῖχος, ὑπερκύπτειν ἀναφανδὸν ὡς
 ἅπασιν ὅστις εἶη διαγνωσθῆναι. προσέτατε δὲ ταῦτα, ὅπως
 δὴ οἱ Φράγγοι (ἐνθένδε γὰρ διαβήσεσθαι ἤμελλον,) θεάσαιντό
 τε αὐτὸν αὐτομολήσαντα, καὶ ἀπαγορεύσαιεν τῇ ἐπὶ τὴν Κύ-
 μῃν πορείᾳ, καὶ τῇ τῶν χρημάτων ἐλπίδι, ἴσως δὲ καὶ παντὶ
 τῷ πολέμῳ, ὡς ἤδη ἀπάντων προκατελλημμένων καὶ ὁ μὲν 10
 ἐπειδὴ παριόντας ἑώρα τοὺς Φράγγους, ἐπεκερτόμει τε αὐ-
 τοὺς ἐκ τοῦ μετεώρου καὶ ἐπέσκωπεν ὡς μάτην τολοπὸν ἐπει-
 γομένους, καὶ κατόπιον ἤκοντας τῶν πραγμάτων, τοῦ τε πλού-
 του παντός ὑπὸ Ῥωμαίων κατεχομένου, καὶ αὐτῶν γε δὴ τῶν
 παρασῆμων τῆς Γοθικῆς ἡγεμονίας ὡς εἶ γε καὶ τις τολοι- 15
 πὸν βασιλεὺς τῶν Γόθων ἀναδειχθεῖ, μὴ ἔχειν ὕψ ἀρίθλος
 εἶη καὶ ἐπίτιμος, ἀλλ' ἀμφιένυσθαι μόνον στρατιωτικὴν ἐφε-
 P. 33 σφιδα, καὶ ἰδιωτεύειν τῷ σχήματι. οἱ δὲ Φράγγοι ἐφύβριζον
 μὲν εἰς αὐτὸν καὶ ἐλοιδοροῦντο, καὶ προδύτην ἐπεκάλουν τοῦ
 γένους· καὶ πῶς ἀμφίδοξοι ἐγένοντο ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ὡς 20
 καὶ βουλευέσθαι εἰ πολεμητέα· ἐνίκα δὲ ὅμως τὸ μὴ μεταμε-
 λῆν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐφ' ᾧ ὥρμητο τὴν ἀρχὴν καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα λέναι.

1. οἷς δὲ R. 3. ἤμελλον R. διαχειμάζειν R. διαχειμάσειν vulg. Κησσίαν R., Cissiam Intpr., Κισσῆνν vulg. 8. ἐπὶ Κύμῃν R. 17. μόνον R., μόνην vulg. 18. ἐφύβριζον R. 19. ἐπεκάλουν R. 22. ἐρμητον R.

misitque etiam hos, ubi commodissime videbantur hibernaturi; Ali-
 gernum vero ad Cesenam urbem ire iussit cum mandatis, ut cum
 eo venisset conscenso muro urbis manifeste elato capite prospiceret,
 ita ut ab omnibus quis esset dignosci posset. Quod ipsum eo con-
 silio mandaratum, ut Franci qui illac videbantur transitori, eum sua
 sponte ad Romanos transisse cernerent, et de expeditione in Cum-
 mas, pecuniaeque spe animum abicerent; vel forte de totius belli
 summa, utpote locis omnibus opportunis iam praecoccupatis, desper-
 arent. Atque Aligeranus quidem Gothici praetereuntes conspicatus,
 contumellis verborum eos e sublimi muro excipiebat, et subsanna-
 bat, ut frustra deinceps festinantes, et post festum, quod aiunt,
 venientes, cum pecunia omnis in Romanorum potestatem venis-
 set, atque adeo ipsa etiam Gothici principatus insignia; adeo
 ut si quis etiam in posterum rex Gothorum declararetur, non ha-
 beret, quo spectabilior honoratiorque esset, militari tantum veste
 indutus, ipsoque habitu privatum hominem praefereus. Franci vero
 contra ei convitiabantur, gentis suae proditorem appellantes; et de
 statu rerum ambigere videbantur, et an bellum ultra gerendum ipsis
 esset deliberare. Vicit tamen ea sententia, desistendum non esse,
 quia potius urgendum institutum.

κά. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ναρσῆς τῇ Ῥαβέννῃ ἐπιστάς, καὶ A.C. 552
 τοῖς ἐνταῦθα στρατεύμασιν ὁμιλήσας, καὶ πάντα ἐν δέοντι I. I. 26
 καταστησάμενος, ἐς Ἀρίμηνον ἐχώρει τὴν πόλιν, ζῦν τοῖς V. 24
 ὅποσοι αὐτῷ καὶ πρότερον εἶποντο. ἐπειδὴ γὰρ Οὐάκκαρος ὁ
 5 Οὐάρνος τὸ γένος ὀλίγῳ πρότερον ἐτεθνήκει, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλ-
 ιστα δεινός τε καὶ φιλοπόλεμος, αὐτίκα ὁ παῖς ὁ ἐκείνου Θεου-
 δίβαλδος (τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ παιδί) ἄμα τοῖς ἐπομένοις
 Οὐάρνοις, βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων προσεχώρει, καὶ ἐς Ἀρί- B
 μηνον παρῆν ὡς αὐτοῦ τῷ Ναρσῆϊ ἐντευξόμενος. ὧν δὲ ἕνεκα
 10 ἐνταῦθα καὶ ὄγε ἀφῆκτο, ἐφ' ᾧ ἅπαντας χρυσίῳ φιλοφρονη-
 σάμενος, βεβαίους ἐς ὃ, τι μάλιστα ἔχοι ξυμμαχούς. ἐν τούτοις
 δὲ αὐτοῦ διημερεύοντος, ἄνδρες τῶν Φράγγων ἐς διαχιλίους
 ἀναμιξ πεζοὶ καὶ ἵππῶται, οἳ δὲ ἐτύγγανον ἐς ἀρπαγὰς τε καὶ
 λεηλασίας τῆς χώρας ὑπὸ τῶν σφετέρων ἡγεμόνων σταλέντες,
 15 οὗτοι δὲ ἀγχοῦ τῆς πόλεως γεγενημένοι, τοὺς τε ἀγρούς ἐσί-
 νοντο, καὶ τοὺς βόας ἔλκον τοὺς ἀροτῆρας, καὶ ἅπαντα ἔφε-
 ρον ἀνέθην, ὡς καὶ αὐτὸν δῆπου τὸν Ναρσῆϊ ἐπιφράσασθαι
 τὰ ποιούμενα. ἦστο γὰρ ἐς ὑπερῶν τι δωμάτιον ἐν περιωπῇ
 τοῦ πεδίου. αὐτίκα δὲ οὖν, (αἰσχρὸν γὰρ τι καὶ ἀγεννὲς ἦτο C
 20 οἰεῖναι τὸ μὴ οὐκ ἐκ τῶν παρόντων ἀμύνασθαι,) ὑπέξῃει τοῦ
 ἄστεος, ἵππου ἐπιβὰς εὐηνωτάτου καὶ ἀγερώχου, καὶ οἴου
 οὐκ ἄτακτα ἐξάλλεσθαι καὶ σκιρτᾶν, ἀλλὰ τὰς τε ἐπελάσεις

3. Ἀρίμηνον vulg. 6. ἐκείνου R., Intpr. huius filius, ἐκεί-
 νος vulg. 7. Post γὰρ vulg. inseritur ἦν, quod om. R. 21.
 τε post εὐηνωτάτου ins. mg. Lugd.

21. Interea Narses Ravennae subsistens, atque inter copias, quae
 ibi erant, versans, rebus omnibus recte constitutis, Ariminum conces-
 sit cum eodem quo antea venerat comitatu. Mortuo enim paulo ante
 Vaccaro, genere Varno, viro imprimis gravi et bellicoso, statim Theo-
 dibaldus eius filius cum Varnis eum comitantibus ad Romanorum Im-
 peratorem accesserat, et Arimini erat tanquam ibi Narsetem conven-
 turus, quo etiam ipse ea de causa venerat, ut omnibus liberaliter
 auro donatis firmissimos belli socios haberet. Hisce rebus occupato
 Narsete, Franci ad duo millia mixtim peditum et equitum, qui a suis
 praefectis ad vastandum et depraedandum agrum erant emissi, cum
 iam urbi opproinquassent, agrosque vastarent et boves aratores abige-
 rent, omniaque promiscue agerent ac ferrent, aspiciente Narsete,
 (sedebat enim ipse in sublimi quadam pergula, unde in campum erat
 prospectus) turpe parumque generosum ratus, nisi ex re praesenti vim
 propulsaret; urbe exit, conscenso equo, qui habenis audientissimus
 esset, pariter et generosus ac ferox, quique non solum composite sci-
 teque prosilire et saltare nosset, sed etiam impetum in hostem facere,
 cursumque sistere et retro ferri usu multo esset edoctus, et e comi-
 tatu suo quotquot rei bellicae non omnino erant imperiti, sequi se

- A. C. 55² καὶ ἀναστροφᾶς τῆς πείρας πεπαιδευμένου· ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν
 I. I. 26 ἀμφ' αὐτὸν τοὺς ὁποῖοι οὐ πάμπαν ἀγνώστες τὰ πολέμια ἦσαν
 ἐπεσθαί οἱ ἐκέλευε. καὶ οἱ μὲν ἐς τοὺς ἵππους ἀναθορόντες
 (ἦσαν δὲ ἄνδρες ἐς τριακοσίους) ἐφωμάρτων τε καὶ ἐπήλαν-
 τὸν ἰθὺ τῶν πολεμίων. οἱ δὲ ἐσιδόντες αὐτοὺς ἐπιόντας, σπο-5
 ράδην μὲν οὐκέτι ἠλῶντο, οὐδὲ οἴμαι τῆς λείας ἐμέμνητο
 ἤθροίζοντο δὲ ἐπὶ σφᾶς ἅπαντες, τό τε ἵππικὸν καὶ οἱ πεζοί,
 P καὶ ἐς φάλαγγα ξυνετάττοντο, βαθεῖαν μὲν οὐτι μάλᾳ (πῶς
 γὰρ οἶόν τε ἦν οὐ σφόδρα πολλῶν αὐτοῦ ἀφικμένων;) καρτε-
 ρᾶν δὲ ὅμως τῆ συνωπισμῶ καὶ τῆ τὰ κέρα ἐν κόσμῳ συν-10
 νευενκέναι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐπειδὴ ἐς τόξον γε ἤδη βολὴν ἐγε-
 γένητο, ἐμμίξαι μὲν καὶ συρῆσθαι τοῖς πολέμοις εὐ παρα-
 τεταγμένοις ἥκιστα φροντο χρῆναι, τοξεύμασι δὲ καὶ ἀκοντίσμα-
 σιν ἀκροβολιζόμενοι, ἐπειρῶντο σφῆλαι τοὺς πρωτοστάτας,
 καὶ διαρῆσθαι τὴν πύκνωσιν τοῦ μετώπου. ἀλλ' ἐκείνοι ταῖς¹⁵
 ἀσπίσιν ἀριστα περιπεφραγμένοι, ἴσταντο ἀστεμφεῖς καὶ ἀδό-
 ηλοι, οὐδαμοῦ τὸ συνεχὲς τῆς τάξεως διασπῶντες, ἐπεὶ καὶ
 ὕλης τινὸς λασίως κυρήσαντες, ὥσπερ ἐρύματι τοῖς δένδροις
 P. 34 ἐχρῶντο. ἤδη δὲ καὶ τοῖς ἄγγωσιν ἠμύνοντο βάλλοντες· οὕτω
 γὰρ αὐτοὺς τὰ ἐπιχώρια δόρατα ἐπωνόμασται.

κβ. Ὡς δὲ οὐδὲν ἐπημαίνοντο, διαλογοῦσάμενος ἅπαντα
 ὁ Ναρσῆς, βαρβαρικὴν τινα στρατηγίαν καὶ μᾶλλον τοῖς Οὐν-
 νοις μεμελετημένην ἐμηχανᾶτο. ἐκέλευε γὰρ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν

1. πεπαιδευμένου R. (Cl.) Lugd. 2. m., πεπαιδευμένος edd. 4.
 ἐς τριακοσίους R., ἐς τοὺς τρ. vulg. 6. ἐμέμνητο. Sic correxi.
 ἐγίνοντο R. et vulg. 16. περιπεφρ. R., πεφρ. vulg. 19. ἄγκωσιν R.

iussit: qui quidem in equos insilientes (erant vero viri trecenti) eum secuti, recta in hostem contenderunt. Tum hi eos irruentes conspicati, non iam palantes sparsim vagabantur, neque arbitror praedae memores erant, sed protinus sese equites peditesque congregarunt, et in unum agmen composuerunt; non quidem illud densum (qui enim fieri poterat, cum non admodum multi eo venissent?) validum tamen, cum scutatos inter se consertos equitum alae cingerent. Romani vero cum iam intra teli iactum pervenissent, manus quidem conserere et configere cum hostibus instructa acie stantibus nequaquam expedire censebant: sagittis vero et iaculis velitantes primam aciem labefactare frontisque densitatem diffringere conabantur. At illi cum inter se scutis optime essent constipati, firmi immotique stabant, nullaque ex parte aciei continuum convellebant; siquidem et densam quandam silvam nacti, arboribus ut vallo utebantur. Iam vero etiam telorum iactu se tuebantur, quae patria ipsorum lingua aniones vocantur.

22. Cum itaque nihil damni acciperent, Narses omnia secum reputans, barbarum quoddam stratagemata et Hunnis magis usitatum excogitavit. Iussit enim suos terga vertentes retrorsum concitatius

σφρέποντας τὰ νῶτα, ἔς τὰ ὀπίσω ἀναχωρεῖν προτροπάδην, ὡς A. C. 55²
 δὴ δεδιότας καὶ φεύγοντας, καὶ ἔκκαλεῖσθαι τοὺς βαρβάρους ὡς ^{L. L. 26}
 ἀποπτάτω τῆς νάπης ἀνὰ τὰ ψιλὰ τοῦ πεδίου. αὐτῷ γὰρ τὰ λοιπὰ
 ἔφη μελήσειν. καὶ οἱ μὲν κατὰ ταῦτα ἐποίουν, καὶ ἔφευγον. οἱ δὲ
 5 Φράγγοι τῇ φυγῇ ἐξηπατημένοι, καὶ ἀληθῆς τὸ δέος εἶναι ὑπο-
 πήσαντες, αὐτίκα θαρῶαλοὶ τὴν τε φάλαγγα διέλυσαν, καὶ τῆς B
 ὕλης ὑπεκρίναντες, ἔς τὴν δίωξιν ἠπείγοντο. καὶ πρῶτοι μὲν ἐξέθε-
 ον οἱ ἱππῶται· εἶποντο δὲ καὶ τῶν πεζῶν ὀπόσοι ἀλκιμώτατοι καὶ
 ποδώκεϊς· καὶ ἅπαντες ἀφειδῶς ἐνέκειντο, ὡς αὐτὸν δὴ πῶ
 10 τὸν Ναρσῆν αὐτίκα μάλα ζωογήσαντες, καὶ πόνῳ ξὺν βραχεῖ
 πέρας εὐκτὸν ἐπιδήσαντες ἅπαντι τῷ πολέμῳ. καὶ οἱ μὲν εὐ-
 κοσμίας ἀπάσης ἐπιλελησμένοι, χυδὴν τε καὶ ἀφύλακτα ἐχώ-
 ρουν, γεγηθῶτες καὶ εὐωχούμενοι τῆς ἐλπίδος. οἱ δὲ Ῥωμαῖ-
 οὶ ἀνὰ τὰ πρόσω ἐφέροντο ἀφειμένοις τοῖς ἱπποῖς, φαίης τε
 15 ἄν αὐτοὺς ἔργῳ τρέσαντας ἀλείνειν, οὕτω δὲ τι ἐγγύτατα τοῦ C
 ἀληθοῦς τὸ δεδιέναι ὑπεκρίνοντο. ἐπεὶ δὲ οἱ βάρβαροι ἐν γυ-
 μνῷ ἦδη τῷ πεδίῳ ἐσκεδάννυτο, τῆς ὕλης ὡς πορῶτάτω
 ἀποσπασθέντες, τότε δὴ ἀθρόον, τοῦ στρατηγοῦ σημήνητος,
 ἐπιστρέφαντες οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ἱππους, καὶ ἐς τὰναντία σφῶς
 20 αὐτοὺς ἐξελίξαντες, ὑπηντίαζον τοῖς διώκουσιν ἀντιμέτω-
 ποι, καὶ ἅπαντας τῷ ἀπροσδοκῆτῳ καταπεπληγμένους ἐπαίον
 ἀφειδῶς καὶ ἀντάθουν, καὶ ἐς παλίωξιν τὰ τῆς φυγῆς μετεχώ-
 4. ἔφευγον R., ἔφυγον vulg. 9. Pro ἀφειδῶς R. mg. ἀφόβως.
 10. ζωογήσαντες R. 14. ἐφέροντο. Intrp. addit *Arminium*
versus. 15. οὕτω δὲ τι R., οὕτω δὲ vulg.

ferri, veluti timore perculsos fugamque capessentes: ut scilicet ea ratione barbari quam remotissime e silva in apertum campum evocarentur: reliqua enim sibi curae fore dixit. Atqui hi quidem ut mandatum eis erat, fugam arripuerunt; Franci vero fuga decepti et verum timorem esse rati, confestim animis pleni aciem solvunt, silvaque egressi, fugientes acriter insequuntur; ac primi quidem evolarunt equites, sequebantur vero ex peditibus quotquot robore et pedum celeritate maxime valebant; omnesque acerrime rem urgebant, tanquam Narsetem ipsum iamiam vivum capturi, et nullo fere negotio optatum finem toti bello imposituri. Atque hi quidem ordinis omnis obliti sparsim nihilque sibi caventes procurrebant, gaudentes bonaque spe sese oblectantes. Romani vero effusis habenis ad anteriora ferebantur: diceres certe eos re ipsa formidantes fugere, adeo proxime vero pavorem simulabant. Posteaquam vero barbari iam per nudum campum dispersi quam longissime a silva essent avulsi; tum vero confestim signo per Narsetem dato, Romani conversis equis in adversos sese explicantes, persecuentibus in frontem occurrerunt, et in universos inopinato rei percussos caesim punctimque saeviebant, utque ita fuga ipsis in persecutionem vice versa cessit. Equites itaque barbarorum non ignari, quo in periculo versarentur, quam celer-

A. C. 552 ρει. οἱ μὲν οὖν ἱππῶται τῶν βαρβάρων ξυμμοσθόμενοι τοῦ
 I. L. 26 περιστάτος κινδύνου, καὶ τάχιστα ἐκδραμόντες ἀνὰ τὴν ὕλην
 V. 25 D αὐθις καὶ τὸ σφῶν στρατόπεδον, ἄσμενοι ἀπεσώζοντο. οἱ δὲ
 περὶ ἐκτείνοντο ἀκλεῶς, μηδὲ χεῖρα κινεῖν ὑποσάντες, ἀλλὰ
 τῷ παραλόγῳ τῆς μεταβολῆς τεθηπότες, καὶ οἶον παράφρονες
 γεγενημένοι. ἅπαντες τοιγαροῦν ἔκειντο σποράδην, ὥσπερ ἄ-
 μέλει ὕων ἢ προβάτων ἀγέλη οἰκτρότατα διαφθαρέτων. ἐπεὶ
 δὲ ἐκεῖνοι ἀνήρηντο οἱ ἄριστοι ἄνδρες, πλείους ὄντες ἢ ἑννακά-
 σιοι, ἀντίκα οἱ ἄλλοι ἀπεχώρουν καὶ μετανίσταντο, καὶ ἐπὶ τοὺς
 σφετέρους ἡγεμόνας ἐπαγήσαν, ὡς οὐκέτι αὐτοῖς ἐν τῷ ἀσφα-10
 λεῖ δόμον τῷ λοιποῦ πλήθους ἀποκεκρίσθαι. Ναρσῆς δὲ
 αὐθις ἐς Ῥάβενναν ἀφικόμενος, καὶ ἅπαντα τὰ τῆδε ἄριστα
 διαδούς, ἀνὰ τὴν Ῥώμην ἐχώρει καὶ αὐτοῦ διεχειμάζεν.

8. ἑννακάσιοι R. 11. τοῦ λοιποῦ πλήθους R., τοῦ λοιποῦ τοῦ
 πλήθους vulg.

rime ad silvam reliquasque copias refugientes, salutem sibi strenua fuga quaesierunt: pedites vero turpiter caesi, cum ne manum quidem tuendi sui causa moverent, inopinata vicissitudine consternati et quodammodo mente capti. Omnes itaque sparsim iacebant, veluti suum fere aut ovium greges miserandum in modum trucidati. Caesis itaque his fortissimis viris, supra nongentos, reliqui confestim tergis versis ad suos sese duces receperunt; ut non prius in tuto futuri, quam se reliquo exercitui coniunxissent. Narses vero Ravennam reversus, rebusque omnibus eo loci rectissime constitutis, Romam se contulit ibique hibernavit.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β.

AGATHIAE SCHOLASTICI

HISTORIARUM LIBER II.

ARGUMENTUM.

Proximo vere Franci et Alamanni Butilino et Leuthari ducibus Italiam vastant (1). Leutharis cum copiis suis domum proficiscens ab Hunnis et Romanis clade afficitur (2). Ipse cum copiarum reliquiis in Venetia gravi morbo correptus perit (3). Butilinus recedens castra ponit in Campania ad Casulinum flumen (4). Hortatur exercitum suum. Francorum armatura (5). Narses Butilino obviam progreditur: Francorum comeeatus intercipit (6). Narses iustitia (7). Acies utrinque instruitur (8). Insignis Francorum clades (9). Narses victoria cum pristinis Graecorum tropaeis comparatur (10). Narses exercitum suum a segnitia revocat (11). Eius oratio (12). Gothorum reliquiae, Ragnare duce, Campsis obsidentur (13). Ragnare occiso, Gothi se dedunt. Chlotharius Francorum regno potitur (14). Ingens terrae motus. Vanae sapientium de eo sententiae (15). Cos insula eodem terrae motu funditus vastatur (16). Tralles olim simili calamitate afflictae (17). Ballum Romanorum et Persiarum (18). Mermeroes Lazorum fines invadere conatur (19). Romani dolo oppressi recedere coguntur (20). Romani ex fuga Nesum se recipiunt (21). Mermeroes, exercitum reducto, Meschithae, Iberiae oppido, moritur (22). Sepulcrales Persarum ritus (23). Nova Persarum superstitio a Zoroastro profecta (24). Persae sub variis regnis varios mores traxerunt (25). Novi Persici regni origines (26). Artaxaris genus (27). Chosrois eruditio in suspicionem vocatur (28). Uranius philosophi speciem prae se ferens a Chosroe magni aestimatur (29). Philosophorum Romanorum in Persiam migratio (30). Qui spe sua deiecti in patriam redeunt. In itinere a mortuo quodam sepeliendo visu nocturno deterrenur (31). Magna Uranii apud Chosroem gratia (32).

α. Ἡ δὲ τοῦ ἤρος ἐπιγινόμενον, ἐπαύθῃ κατὰ τὸ προσ- A. C. 553
 τεταγμένον ξυνεκροτοῦντο αἱ δυνάμεις, καὶ ἅπαντα ἤθρο- L. I. 27
 στο τὰ στρατεύματα. Ναροῆς δὲ ἐξασκεῖν τε ἐπιπλέον αὐ- P. 35
 V. 26

2. Suid. s. v. συγκροτεῖ: συνήθροιστο. 3. τε R., γε vulg.

1. Ineunte autem vere exercitus ibi, prout statutum erat, instaurabatur, copiaeque omnes in unum cogeantur. Narses vero eos

A. C. 553 τοὺς ἐκέλευεν τὰ πολέμια, καὶ ἐπερῴωννεν τὸν θυμὸν ταῖς πα-
 L L 27 θημέραν μελέταις· τροχάζειν τε ἀναγκάζων καὶ διὰ τῶν
 ἔππων ἐν κόσμῳ ἀναπάλλεσθαι, ἕς τε πυρῴιχην [τινὰ ἐνόπλι-
 ον ὄρχησιν] περιδινεῖσθαι, καὶ θαμὰ τῇ σάλπιγγι καταβομ-
 βεῖσθαι τὸ ἐνυάλιον ἐπηχούση, ὡς μὴ πάμπαν τῷ ἀνειμένως⁵
 διαχειμᾶζειν ἐπιλεησμένοι τοῦ πολέμου, εἶτα ἐν αὐτῷ δὴ
 C τῷ ἀγῶνι μαλακισθεῖεν. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ βάρβαροι σχολαι-
 τερον πορευόμενοι τὰ ἐν ποσὶν ἅπαντα ἐδῆον καὶ ἐλυμαί-
 νοντο. ὑπερβάντες δὲ ὡς ἀνωτάτω Ῥώμην τε τὴν πόλιν καὶ
 ἄπισαν τὴν περιοικίδα, ἤεσαν ἀνὰ τὰ πρόσω· ἐν δεξιᾷ μὲν¹⁰
 ἔχοντες τὰ Τυρσηνικὰ πελάγη, ἐπὶ θάτερα δὲ αὐτοῖς παρετέ-
 ταντο αἱ τοῦ Ἴονίου κόλπου ἠγμίνας. ἐπεὶ δὲ ἐς Σάμνιον, τὴν
 χῶραν οὕτω καλουμένην, ἀφίκοντο, ἐνταῦθα διεκρίθησαν ἐφ'
 D ἑκατέραν πορείαν. καὶ Βουτιλλῆνος μὲν ἅμα τῷ πλείονι καὶ ἀλ-
 κιωτάτῳ στρατῷ ἀνὰ τὰς Τυρσηνικὰς ἡϊόνας ἐχώρει· καὶ¹⁵
 Καμπανίας τε τὰ πλεῖστα ἐλήθσατο, καὶ μὲν δὴ καὶ Λευκα-
 νίας ἐπέβη, καὶ εἶτα Βρεττία προσέβαλλεν, καὶ μέχρι τοῦ
 πορθμοῦ προῆλθεν, ὃς δὴ Σικελίαν τε τὴν νῆσον καὶ τὸ τέρμα
 τῆς Ἰταλίας ἀποκρίνει. Λεύθαρης δὲ τὰ λοιπὰ στρατεύματα
 ἐπαγόμενος, Ἀπουλίαν ἔλαχε σίνεσθαι καὶ Καλαβρίαν. καί²⁰
 ἕως Ὑδρουῶντος τῆς πόλεως ἔκετο, ἣ δὴ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ Ἰδρι-

1. ἐπερῴωννεν R., ἐπερῴωννυε vulg. 2. Suid. s. v. πυρῴιχαις:
 ἀνασκυιάζων. πυρῴιχην R. 4. ὄρχησιν add. ex R., ita tamen ut
 verba τιν. ἐνόπλι. ὄρχ. pro glossemate includerem. θαμὰ R. Lugd.
 Suid., θαμεί edd. 5. ἠγούση Lugd. mg. ἀνειμένω R., Lugd.
 ἀνειμένως corr. pro ἀνειμένω. 6. ἐν αὐτῷ δὴ R., δὴ ἐν αὐτ. vulg.
 7. μαλακισθεῖεν R. 12. αἱ τοῦ R., τοῦ vulg. 17. Vulc. conl. Βρετ-
 τίω (sic). 20. Ἀπολητᾶν R., Ἀπουλητᾶν vulg. 21. ὡς edd. § δὲ R.

accurate ad res bellicas condocerferi iussit, animosque quotidiana ex-
 ercitate roborabat, in gyrum se versare cogens, agilliterque in
 equos insilire, et in modum armatae saltationis pyrrichae circumagi,
 assidueque tuba classicum canente personari, ne omnino ex remis-
 sione hibernatione oblitū bellorum in ipso praelio languerent.
 Interea barbari lentius procedentes loca, per quae transibant, omnia
 depopulabantur et vastabant. Romam vero locaque urbi circumiecta
 longissime transgressi, ulterius tendebant; a dextra quidem Tyr-
 rhenum mare, a sinistra autem Ionici sinus littora protensa habentes.
 Postquam vero Samnium, regionem ita dictam, venissent, tum
 partitis copiis, Butilinus quidem cum maiore validioreque exercitus
 parte Tyrrhenum littus legebat, et totam fere Campaniam deprae-
 dabatur, quin et Lucaniam et Bruttios deinde invasit, et ad fretum
 usque, quod Siciliam insulam et fines Italiae dirimit, pervenit: Leu-
 tharis vero reliquas copias ducens Apuliam et Calabriam infestabat,
 Hydrantem usque progressus, quae quidem urbs in littore Adriatici
 maris est sita; unde Ionius sinus initium habet. Quotquot itaque

ται τῆς Ἀδριαδος θαλάττης, ὅθεν ὁ Ἴόνιος ἄρχεται κόλπος. Α. C. 553
 ὅσοι μὲν οὖν αὐτῶν Φωράγγιοι ἰθαγενεῖς ἐτύγχανον ὄντες, οὗτοι I. 27
 δὲ φειδοῖ πολλῇ ἀμφὶ τὰ ἱερά καὶ εὐλαβεῖα ἐχρῶντο, ἅτε δὴ
 τὰ ὄρθα καὶ οἱ τοῦ κρεῖττονος περὶ νόμιμα προσιέμενοι, ἥπερ
 5μοι ἤδη ἐρῶρήθη, καὶ παραπλήσια τοῖς Ῥωμαίοις ἱερουργοῦν- B
 τες. τὸ δὲ Ἀλαμανικὸν ἅπαν, (ἕτερα γὰρ ἐκείνοις ἐς τοῦτο δο-
 κεῖ,) ἐδήκον τοὺς νεῶς ἀφειδῶς, καὶ ἀπηγλαΐζον. πολλὰς μὲν
 γὰρ κάλπεις ἱεράς, πολλὰ δὲ περιρῶξαντήρια πάγχρυσσα, συγὰ
 δὲ κύπελλα καὶ κανῶ, καὶ ὅσα ταῖς μυστικαῖς ἀγιστεῖαις ἀνεῖ-
 10ται, ταῦτα δὲ ἀφαιρούμενοι, ἅπαντα οἰκεῖα κτήματα ἐποιούν-
 το. τοῖς δὲ οὐδὲ τάδε ἀπέχρη, ἀλλὰ τὰς τε ὄροφάς τῶν ἱερῶν
 ἀνακτόρων κατέβαλλον, καὶ τὰς κρηπίδας ἀνεκίνουν· λύθρῳ τε
 τὰ τεμένη περιεῤῥεετο, καὶ τὰ λήια ἐμιαίνετο, πολλαχοῦ νε-
 κρῶν ἀτάφων περιεῤῥιμμένων. ἀλλ' οὐκ ἐς μακρὰν αὐτοὺς τὰ
 15ἐνθὲνδε μετήλθεν μηνίματα. οἱ μὲν γὰρ πολέμῳ, τὸ δὲ τι αὐ- V. 27
 τῶν νόσῳ διεφθάρη, καὶ οὐδεὶς ὅστις ἀπώνατο τῆς προτέρας C
 ἐλπίδος· ἀδικία γὰρ καὶ Θεοῦ ἀθεραπευσία φευκτὰ μὲν αἰεὶ
 καὶ ἀσύμφορα, μάλιστα δὲ ἐν τῷ προσπολεμεῖν καὶ παρατά-
 τεσθαι. πατριδί μὲν γὰρ ἐπαρῆγειν καὶ νόμοις πατρίοις, καὶ
 20τοῖς ταῦτα λυμαιομένοις ἥκιστα ἐφιέναι, ἀλλὰ παντὶ σθένει
 ἀμύνεσθαι, ὅσιν τι ἂν εἴη καὶ μάλα γενναῖον. ὅσοι δὲ κέρδους
 ἕκατι καὶ δυσμενεῖας ἀλόγου, μηδὲν ἐπίκλημα ἔνδικον ἔχοντες,
 ἔπειτα φοιτῶσιν ἀνὰ τὴν ὀθνεῖαν, τοὺς μηδὲν ἡδικηκότας σι-

4. καὶ οἱ R., vulg. καὶ B. 9. κύπελα edd. 11. τάδε R.,
 ταῦτα vulg.

corum Franci erant indigenae, multam reverentiam pietatemque circa
 templa exercebant, utpote rectam de Deo sententiam amplexi, ut supra
 dixi, eademque cum Romanis sacra colentes. Alemannica vero gens
 universa (aliter enim hi circa religionem sunt affecti) templa irreve-
 renter diripiebant, suisque ornamentis spoliabant, multas quidem
 amulas sacras, sive vasa lustralia et aspergilla ex puro auro, quam-
 plurimos etiam calices et acerras, et quaecumque mysticis ceremoniis
 peragendis erant consecrata, spoliantes, propriis suis possessionibus
 adscribebant. Sed ne his quidem rebus contenti, tecta ipsa sacrorum
 templorum diruebant, et fundamenta subvertebant; cruoreque et
 sanie delubra circumfluebant, arva etiam segetesque polluebantur, cum
 per eas passim cadavera insepulta sparsa iacerent. Sed non multo
 post divina vindicta est subsecuta. Alii enim bello, alii morbo peri-
 erunt, neque quisquam eorum priori spe potitus est. Iniustitia
 enim et Dei contemptus fugienda quidem semper et noxia sunt, prac-
 cipue vero in proeliis et confictibus. Patriam enim patriaque insti-
 tuta propugnare, eaque pessumdare molientibus obsistere, omnibusque
 eos viribus propulsare, aequum sane fuerit valdeque generosum: qui
 vero lucri causa, et hostilitate, quae nulla iusta causa nitatur, aliena

A. C. 553 *νόμιοι, οὗτοι δὲ ἀλαζόνες εἰσὶ καὶ ἀτάσθαλοι, οὔτε θέμιν*
 I. I. 27 *εἰδότες, οὔτε μέλον αὐτοῖς εἰ τὸ θεῖον νεμεσᾷ τοῖς γιγνομένοις.*

Ἐπιγάρτοι ποινὰ γὰρ αὐτοῦς μετίαισιν ἀκριβεῖς, καὶ σφίσι ἐς ἀνηκέτους συμφορὰς τὰ πράγματα τελευτώσιν, εἰ καὶ ἐπὶ βραχὺ εὐημερεῖν νομισθεῖεν. ὅποια καὶ τότε τοῖς ἀμφὶ Λεύ-5
θαρίν τε καὶ Βουτιλίῳ βαρβάρους ξυνέβη.

β'. Ἐπειδὴ γὰρ ταῦτα ἔδρασαν, καὶ πολὺ τι λαφύρων περιεβάλλοντο χρεῖμα, ἤδη τε τὸ ἔαρ παρῆγγκει, καὶ ἡ τοῦ θέρους ἤμαξεν ἄρα, Λευθαρίῳ μὲν, Θατέρῳ τῶν ἡγεμόνων, βουλομένῳ ἦν οἴκαδε ἀπονοστήσαι, καὶ τοῦ ὄλβου ἐμπιπλᾶ-10
σθαι. ἔστειλεν δὲ ὡς τὸν ἀδελφὸν ἀγγελιαφόρους, παρα- κειλούμενος, καὶ τόνδε ὡς τάχιστα ἐπανιέναι, χαίρειν εἰπόντα

P. 37 τῷ ἀδελφῷ τύχῃ τῶν ἐσομένων. Βουτιλίῳ δὲ καὶ ὅτι ἠμωμάκει τοῖς Γότθοις, ἢ μὴν ξυνάρασθαι αὐτοῖς τὸν πρὸς Ῥωμαίους ἀγῶνα, καὶ ὅτι αὐτὸν ἐκείνῳ ἐδώκεν, βα-15
σιλέα σφῶν ἀναδείξειν ἐπιθρυλλοῦντες, ἐδόκει οἱ μενετέα εἶναι, καὶ τὰ ξυγκείμενα διανυστέον. καὶ ὁ μὲν τούτων δὴ ἕνεκα ἔμενέ τε αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο. Λεύθαρις δὲ ἄμα
 2. *νεμεσᾷ R.* 7. *ἐπειδὴ γὰρ R., ἐπει γὰρ vulg.* 8. *ἤδη*
τότε ἔαρ R., quod praeferrem, si post Λευθαρίῳ insereret οὖν.
Intpr. vulgātāam exprimit. 10. *βουλομένῳ R.* 11. *ἔστειλεν*
R. Lugd., ἔστειλε edd. δὲ ὡς R., δὲ καὶ ὡς vulg. 12. *ἐπι-*
έναι R. 14. *ὅτι ins. ex R. ἠμωμάκει R. τοῖς Γότθοις R.,*
τῷ Γότθῳ vulg. 16. *ἐπιθρυλλοῦντες R., ἐπιθρυλλεῖ τ' Lugd.,*
ὡς ἐπιθρυλλεῖτο vulg., Intpr. ac suum imperatorem fore se prae-
dicarent. 17. *ἕνεκα R., ἕνεκεν vulg.*

invadunt, eos a quibus nulla iniuria sunt provocati infestantes, hi certe vesani impiique fuerint; neque quid ius ac fas sit norunt, neque iis curae est an Deus maleficiis offendatur. Idcirco acerrimae eos poenae manent, resque ipsis in extremas atque irremediabiles calamitates desinunt, tametsi ad breve aliquod tempus prospere rem gerere videantur. Ac talia quidem etiam tunc Leutharim Butilinumque sectantibus copiis evenere.

2. Nam hi rebus hisce perpetratis, cum iam ingentem spoliolum vim coacervassent, et iam praeterlapso vere vigeret aestas; alteri quidem ducum, Leuthari videlicet, in animo erat domum reverti, et opimis spoliis suis frui, nuntiisque ad fratrem suum missis eum etiam ad domum hortabatur; bello et incertis rerum futurarum eventibus valere iussis. Butilinus vero etiam iureiurando se Gothis obtrinxit, proelium adversus Romanos cum ipsis aditurum; cumque illi per assentationem spargerent sese eum regem ipsorum designaturum, manendum sibi apud illos censuit, et se ad bellum instruxit. Leutharis vero cum suis copiis statim discessit: eo consilio ut postquam praedam omnem quam tutissime avexisset, domumque venisset, tum exercitum fratri suo suppetias laturum mitteret. Sed ne ipsi quidem consilia sua ex animi sententia successerunt, neque fratri suo valde auxiliari potuit. Nam ipsi iam iter domum versus ingresso, ni-

τῆ ἀμφ' αὐτὸν δυνάμει εὐθὺς ἀπεχώρει, καὶ ὡς ἂν ἀσφαλῶ- A.C. 553
 στατα τὴν λείαν διακομίση ἤπειγέτο, βεβουλευμένον αὐτῷ, ἐπει- L L 27
 δὴν οἴκαδε ἵκηται, τότε δὴ εὐθὺς ὡς τὸν ἀδελφὸν στελλαι τὸ
 στρατεύμα ξυλληψόμενον αὐτῷ τοῦ κινδύνου. ἀλλ' οὔτε ἐκείνη
 ξὺς τέλος ἀπέβη τὰ δοκηθέντα, τῷ τε ἀδελφῷ οὐ μᾶλα ἤρκεσεν
 ἐπαμῦναι. ἤδη γὰρ αὐτῷ ἀνά τὴν αὐτὴν πορείαν ἐπανερχομένη, B
 μέχρι μὲν Πικηνοῦ τῆς χώρας οὐδενῶτι ἀντίπαλον ξυνηνέχθη.
 ὡς δὲ ἐγκαῦθα ὁδῶ ἰὼν ἐγεγόνει, αὐτὸς μὲν περὶ τὴν Οἶνον ἐ-
 στρατοπεδεύετο τὴν πόλιν. ἔστειλε δὲ εὐθὺς, ὥσπερ εἰώθει, προ-
 ποφύλακας καὶ διασιτῆρας ἄνδρας ἐς τρισχιλίους, οὐ μόνον ἐπι-
 σκοπομένους τὰ πρόσω, ἀλλὰ γὰρ καί, εἶπον πολέμιοι φανεῖεν,
 ἀμυνομένους. Ἀρταβάνης δὲ καὶ Οὐλδυχ ὁ Οὐννος, ἐτόγγα-
 ρον γὰρ ἅμα στρατεύματι Ῥωμαϊκῷ τε καὶ Οὐννικῷ εἰς Πί-
 σαυρον τὴν πόλιν ξυνειλεγμένοι καὶ ἀφεδρεύοντες τῇ παρόδῳ,
 15 οὗτοι δὴ οὖν, ἐπειδὴ ἐκείνους τοὺς προπορευτὰς ἐθάύσατο ἐν
 αὐτῷ δὴ τῷ ἀγριαῷ τοῦ Ἴονικοῦ κόλπου καὶ τῇ κροκάλῃ πο-
 ρευομένους, ὑπεκβάντες τοῦ ἄστους, ἐσβάλλουσι ἀθρόον ἐς C
 αὐτοὺς, εὐ μᾶλα παρατεταγμένοι, καὶ πολλοὺς μὲν τοὺς ἕφεσε

1. ἀμφὶ αὐτὸν R. εὐθὺς ἀπεχώρει — οἴκαδε ἵκηται. Pluri-
 mum h. l. ab ea recensione quam Lugd. exhibet, illa abit quam
 R. et Intrp. exprimunt. Nam vulg. quidem haec habet: εὐθὺς
 ἀπεχώρει, βεβουλευμένον αὐτῷ, ἐπειδὴν ἀσφαλῆστατα τὴν λείαν
 διακομίση καὶ οἴκαδε ἵκηται: quae per se spectata, vix repre-
 henderes. R. autem, quum praestantioris recensione vestigia
 conservet, longe corruptiora exhibet, cunctis ab ἀπεχώρει us-
 que ad ἀσφαλῆστατα vocabulis omissis, aliis transpositis: εὐθὺς
 τὴν λείαν διακομίση ἤπειγέτο ὡς ἂν καὶ οἴκαδε ἵκηται. Inter-
 pres denique, integerrimo codice usus, sine ullo erroris periculo
 ad veritatem ducit, dum sic vertit: *Leuthares itaque cum cete-
 ris circa se copiis praedam omnem quam primum secum deferre
 accelerabat, et domum contendere.* 3. εὐθὺς add. ex R. ὡς
 R., ἐς vulg. 6. αὐτὴν ins. ex. R. et Intrp. eadem via. 7.
 Πικηνοῦ. Sic R. et Intrp., vulg. πυκνῆς. Vulc. coni. Πικένης s.
 Πενκεντίνης. 9. ἔστειλε R., ἔστειλε vulg. 12. ἀμυνομένους
 Cl., ἀμυνομένους R. et vulg. Οὐλδυχ R. et Intrp., Οὐλδύχης
 vulg. 15. δὴ οὖν R. et Lugd., δὲ οὖν edd. 16. Ἴονικοῦ R.

hil quidem adversi ad Picenum agrum usque accidit: cum autem eo
 progressus pervenisset, ipse quidem circa Fanum urbem castra meta-
 tus est; emissis etiam statim, suo more, praecursoribus et specula-
 toribus ad tria hominum millia, qui non solum anteriora loca explo-
 rarent, sed, sicubi hostes comparerent, profigerent: Artabanes ve ro
 et Uldach ille Hunnus, qui cum exercitu Romano pariter et Hunn ico
 ad Pisaurum urbem collecti erant, insidiis in transitu collocatis, hi,
 inquam, praecursores illos conspicati, in ipso Ionici sinus littore et
 crepidine euntes, egressi urbe, acieque optime instructa confertim in
 eos irruunt, ac multos quidem gladiis caedentes trucidant; non pauci

A. C. 553 *καίοντες διαχωρῶντα ἔνιοι δὲ αὐτῶν ὑπὲρ τὸ κρημνῶδες καὶ ἀπερ-
I. I. 27 ῥωγὸς τῆς ἡϊόνος ἀναβάντες, ἔπειτα κατὰ τοῦ κρηνοῦς ὑπο-
φερόμενοι, καὶ ἐς τὴν θάλατταν κατακάρα ἐκπίπτοντες, ἀπώ-
λυντο, ἐμφορούμενοι τοῦ ῥοδίου. ἐπῆρται γὰρ πως ἐνταῦθα
ἡ ἀκτὴ, καὶ ὡσπερ γεώλοφόν τι ἀποτελεῖ, οὐ πανταχόθεν βα-5
τόν τε καὶ ἐπίδρομον, οὐδὲ οἶον τοῖς ἐπ' ἄκρου γιγνομένοις
ἐσκόλους παρέχειν τὰς ἀναβάσεις, ἀλλ' ὀλισθηρὸν, ὡς τὰ πολλὰ,
καὶ σπαραγγῶδες καὶ ἐς τὸ βαθυρόμενον τῆς ἡμετέρας ἐπιπεκλι-
D μένον. οὕτω δὲ οὖν τῶν πλείστων διαφθειρομένων, καθορῶν-
τες οἱ ἄλλοι ἔργον οὐδενὶ κόσμῳ, βοῆ τε ζῆν πολλῇ καὶ οἰμωγῇ¹⁰
ἀνὰ τὸ στρατόπεδον εἰσπεσόντες, θορύβου καὶ ταραχῆς ἅπαντα
ἐπλησαν, ὡς ἀντίκα μῦλα τῶν Ῥωμαίων ἐπέλευσομένων. αὐ-
τός τε δὲ οὖν Λεύθαρις διανίστατο ἐς παρατάξιν, καὶ ἅπαν
τὸ στράτευμα ἐκινεῖτο καὶ τοίνυν, ἀναλαβόντες τὰ ἔπλα, ἐς
φάλαγγα καθίστατο, βαθεῖάν τε καὶ ἐπιμέγα παρατεταμένην.¹⁵
ἐν τούτοις δὲ αὐτῶν καταστάτων, καὶ οὐδὲν ὅτιοῦν αὐτοῖς
ἕτερον ἐν νῆϊ τίθεσθαι παρέχοντος τοῦ καιροῦ, οἱ πλείστοι τῶν
αἰχμαλώτων ἀφύλακτοι ἀθρόον γεγενημένοι, ἀπεχωρῶντο ἐν
δέοντι τῇ τῶν πολεμίων ἀσχολίᾳ· αὐτοὶ τε γὰρ ὡς τάχιστα διε-
δίδρασκον, καὶ τῶν λαφύρων ὅποσα οἶόν τε ἦν ἐς τὰ ἐχόμενα²⁰*

P. 38 φρουρία διεκόμεσαν.

V. 28 γ'. Ἐπεὶ δὲ Ἀρταβάνης τε καὶ Οὐλδαχ, ᾗοντο γὰρ οὐκ ἀξιο-
2. Suid. s. v. κατακάρα: ἐκ τοῦ κρηνοῦς ὑποφανόμενοι, μοχ
ἐκπίπτοντες. 3. θάλασσαν vulg. 6. ἐπίδρομον R., εὐπέ-
δρομον vulg. 7. ἀναβάσεις. Inpr. *descensum*, Lugd. mg. 18.
καταβάσεις. 10. ἔργον R. 12. ἀντίκα τῶν Ῥωμαίων μῦλα
R. αὐτός δὲ R. 22. Οὐδάδαχ R. γὰρ ins. ex R.

cum praerupta littoris praecipitia conscendissent, in declive delati, pronique in mare provoluti, et procellis abrepti perierunt. Subrigit enim se quodammodo ea parte littus, et veluti collem quandam facit, non omni ex parte accessibile et pervium, quique, ubi in eius summitatem ventum fuerit, nequaquam facilem praebeat descensum, sed maxima sui parte praecipitiis ad lapsum proclivibus et hiantibus obnoxium, et in profundiorum maris crepidinem vergentem. Alii itaque quamplurimos ita pereuntes conspicati, absque ullo ordine fugerunt, et cum ingenti clamore atque eiulatu ad exercitum delati perturbatione et tumultu omnia implerunt, ut iamiam ingruentibus Romanis. Leutharis vero ad proelium se comparans, omnem exercitum movebat. Illi arreptis armis aciem instruebant, densam pariter et in longum protensam. Hoc ergo pacto constitutis ipsis, neque opportuniore consilio in mentem veniente, plurimi captivi incustoditi relictii, hostium occupatione opportune usi, quam celerrime aufugerunt, et quicquid poterant spoliolum in proxima castella transtulerunt.

3. Cum vero Artabanes simul et Uldach impares sese commit-

μαχοι εἶναι, ἥκιστα ἐπεξῆγον τὸ στρατεύμα, τότε δὲ οἱ Φράγ- A. C. 553
 γοι διελέτετο μὲν αὐτοῖς ἢ παράταξις, κατὰ σφῶς δὲ γινόμενοι I. I. 27
 καὶ γνωματεύοντες, διεγίνωσκον ὁπόσων ἐτύγχανον ἀφηρημένοι.
 πρὶν γὰρ δὴ οὖν καὶ ἕτερόν τι παθεῖν, ἐδόκει αὐτοῖς ἐν καλῷ
 5 ἕσσεσθαι, εἶγε ὡς τάχιστα ἐκ Φάνου τῆς πόλεως ἀναστάντες,
 ἴσιν ἀνὰ τὰ πρόσω. καὶ τοίνυν αὐτίκα ἐχώρουν, ἀφέντες δὲ
 ἐν δεξιῇ τὸν Ἴόνιον κόλπον καὶ ἄπασαν τὴν παρακτίον τε καὶ
 ψαμμάτωδη πορείαν, ἀνὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀπινναίου ὄρους
 ἐπορεύθησαν. οὕτω τε ἰθὺ Ἀμιμείλας καὶ Ἀλπισκοτίας ἐλθόν-
 10 τες, μόλις τὸν Πιάδον ἐπεραιούντο. καταλαβόντες δὲ Βενετίαν
 τὴν χώραν, ἐς Κένετα τὴν πόλιν κατήκουν οὖσαν σφῶν ἐν τῇ
 τότε ἠδύλιζοντο, αὐτοῦ τε τολοπιὸν ἐν τῷ ἀσφαλιῶ διαιτώμε- B
 νοι, ἥσχαλλόν γὰρ ὅμως καὶ ἐδυσφόρον, καὶ πολὺ τι ὑπῆρχε
 διαφανὲς τῆς γνώμης τὸ ἀνιώμενον. αἴτιον δὲ ἦν, ὅτι δὴ αὐτοῖς
 15 ἐλάχιστα ἐκ τῆς λείας ἐλείπετο, καὶ ἐδόκει ἄκαρπα καὶ ἀνόνητα
 διαπεποιημένα. ἀλλ' οὐ μέχρι τοῦδε μόνον αὐτοῖς τὰ τῶν δυσ-
 τυχημάτων ἐχώρει. ὀλίγη γὰρ ὕστερον καὶ νόσος τις λοιμώδης
 ἔφθειρε τὰ πλήθη ἑξαπινναίως ἐπισπεσοῦσα. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν
 μοχθηρὸν ἀποκαλοῦντες τὸν περιεκείμενον σφίσις ἄερα αἴτιον
 20 οὐκείνου τοῦ πάθους γεγενῆσθαι ἠγοῦντο. οἱ δὲ ὅτι πολέμους τε
 συγνοῦς καὶ ὀδοπορίας μακρὰς διανύσαντες, ἀθρόον ἐς τὸ
 3. ὁπόσων R., ὁπόσα vulg. 8. Ἀπινναίου R., Ἀπινναίου vulg.
 9. Ἀλπεις Κοτίας Lugd. mg. Verum *Alpiscotia* *Agathiae* singularis
 numerus est. 11. Κένετα R., Κενεστά vulg., Intpr. *Cenedam*. κα-
 τήκοον οὖσαν R., vulg. οὖσαν post τότε legitur. 13. ἥσχαλλόν
 τε R. 15. Intpr. *tantia ex praeda*; f. *legebat*: ἐκ τοσαύτης. 19. πε-
 ρικείμενον R., Intpr. *circumictorum locorum*, παρακείμενον vulg.
 20. ἐκείνου R., ἐκείνον vulg.

tendo proelio censes copias nequaquam educerent, tum Franci soluta acie in castra reversi cognoverunt quantam iacturam fecissent. Quocirca priusquam gravius aliquod damnum acciperent, visum est eis consultum, si quam citissime motis a Fano urbe castris ultra progredierentur. Statim itaque processerunt, relicto ad dextram lonio sinu et littorali universa arenosaque via, ad radices Apennini montis iter fecerunt; atque ita recta Aemiliam et Alpes Cottias versus euntes, aegre Padum traiecerunt. Cum vero in ditionem Venetam venissent, ad Cenetam urbem per id tempus ipsis subditam stationem habuerunt, ibi deinceps in tuto commoraturi. Dolebant tamen molesteque ferebant, et summum quendam moerorem prae se ferebant, quod ipsis perquam exiguum e praeda esset reliquum, videbanturque sibi irritos inutilesque labores perpassi. Sed non his terminis ipsorum calamitas fuit circumscripta. Paulo enim post, pestilens quidam morbus repente incidens multitudinem absumsit; et nonnulli quidem illorum ambientis aeris pravitatem incusabant, causam morbi ei adscribentes: alii vero, quod continuis bellis et longis itineribus peractis repente ad otiosam mollemque vitam essent tra-

A. C. 553 ἀβροδίατον μεταβέβληντο, τὴν τῆς διαίτης παραλλαγὴν ἤτιωόντο,

L. L. 27 τὴν δὲ γε ὡς ἀληθῶς ἀρχὴν τε καὶ ἀνάγκην τῆς συμφορᾶς οὐ

C μάλα διενουῶντο. ἦν δὲ ἄρα οἶμαι ἡ ἀδικία, καὶ τὸ περιϋβρίσθαι πρὸς αὐτῶν τά τε θεία ἀφειδῶς καὶ ἀνθρώπεια νόμιμα. αὐτὸς δὲ οὖν ὁ στρατηγὸς καὶ μάλα ἐνδηλος ἦν, ὅτι δὴ αὐτὸν δὲ θεήλατοι μετῆλθον ποιναί. παραπλήξ τε γὰρ ἐγεγόνει, καὶ ἐλάττω περιφανῶς, καθάπερ οἱ ἔκφρονες καὶ μεμηνότες, κλόνος τε αὐτὸν ἐπέχε μυρίος, καὶ οἰμωγὰς ἀφίει βαρείας· καὶ νῦν μὲν κρηνῆς, νῦν δὲ καὶ ἐπὶ θύτερα ἐν τῷ ἐδάφει κατέπιπτεν ἀφρῶν τε πολλῶν τὸ στόμα περιεῤῥέετο· καὶ τῷ ὀφθαλμῷ βλοσυρῶ γεῖο ἦσθη καὶ παρατετραμμένα. ἐς τοῦτο δὲ ἄρα ὁ δειλαιὸς ἀφίπτο μανίας, ὥστε ἀμέλει καὶ τῶν οἰκείων μελῶν ἀπογεύσασθαι.

D ἔχόμενος γὰρ ὁδᾶς τῶν βραχιόνων καὶ διασπῶν τὰς σάρκας, κατεβίβρωσκέ γε αὐτὰς ὡσπερ θηρίον διαλιχμῶμενος τὸν ἰχώρα. οὕτω δὲ ἑαυτοῦ ἐμπιλάμενος, καὶ κατασμικρὸν ὑποφθινύθων, 15 οἰκτρότατα ἀπεβίβω. ἔθνησκον δὲ χύδην καὶ οἱ ἄλλοι, οὐδενὸς ὅτι καὶ ἀνιέντος τοῦ κακοῦ, ἕως ἅπαντες διεφθάρσαν. καὶ πυρετῶ μὲν οἱ πλείστοι πιεζόμενοι, νηφαλέοι γε ὅμως ἀπόλλυντο. ἐνίοις δὲ καὶ ἀποπληξία ἐνέσκηπτεν ἰσχυρὰ καὶ ἐτέροις κρηβαρία, καὶ παραφροσύνη ἐτέροις. ποικίλα μὲν γὰρ αὐτοῖς 20 ἐπεφέρετο πάθη, ἅπαντα δὲ εἰς ὄλεθρον ἀπεκρίνετο. Λευθα-

2. τῆς συμφορᾶς add. ex R. et Intrp. necessitatem calamitatis. 4. τὰ τε θεία ἀφειδῶς R., ἀφειδῶς τὰ τε θεία vulg. 9. καὶ post νῦν δὲ ins. ex R. 10. βλοσυρῶ R. et corr. Lugd., βλοσυρῶ vulg. 14. διαλιχμῶμενος R. 15. ὑποφθινύθων R., ὑποφθινύθων vulg. 18. πιεζόμενοι R. Lugd. (Cl.), Intrp. degtata-ta, Par. πεσόμενοι, Ed. pr. πιεσόμενοι. 20. κρηβαρίην R. αὐ-τῶ R. 21. ἐπεφέρετο R. Lugd. (Cl), ἐπεφῆρητο edd.

ducti, vitae immutationem in causa esse putabant. At ipsam revera originem necessariamque causam mali plane non intelligebant, quae profecto erat iniustitia, et divina pariter atque humana iura ab ipsis proculcata. Ipsum itaque ducem videre erat evidenter poenis divinitus immissis obnoxium: insaniam enim manifestaque rabie, instar eorum, qui mente capti furere solent, corripiebatur, multaque vertigine agitabatur, gravesque eiulatus edebat, modo pronus, modo in alterutrum latus in solum procidens, multamque ex ore spumam ciens; oculi etiam ipsi erant torvi, horrendumque in modum inversi; eo denique insaniam venerat miser, ut ne a suis quidem membris degustandis abstineret. Assidue enim mordicus brachiis suis inhaerens, et carnes dentibus convellens, eas instar ferae alicuius bestiae dilaniabat, promanantem saniem lambens, atque ita sui ipsius satur paulatimque contabescens miserime periit. Extincti vero sunt universim etiam ceteri, nihil penitus se remittente malo, donec omnes interierunt; ac febre quidem plurimi pressi, sana tamen mente perierunt; nonnullis autem gravissima apoplexia afflixit, alios capitis gravedo,

ρίῳ μὲν οὖν καὶ τῷ οἱ ἐπομένῳ ὁμίλῳ, ἐς τόδε τύχης τὰ τῆς A. C. 533
ἐκστρατείας ἐτελεύτα. I. I. 27

δ. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐν Βενετία ξυνέβαινε, Βουτιλίῳ p. 39
ἄτερος στρατηγός, τὰ μέχρι τοῦ πορθμοῦ τῆς Σικελίας πολί-
5 σματὰ τε καὶ φρουρία σχεδόν τι ἅπαντα λυμνηάμενος, ἐπαγγέ-
αῦθις ὡς τάχιστα ἐθὺς Καμπανίας τε καὶ Ῥώμης. ἤκησέει γάρ
τὸν Ναρσῆν καὶ τὰς βασιλέως δυνάμεις αὐτοῦ πονεῖν ἡθροῦσθαι.
καὶ ἠβούλετο μὴ μέλλειν εἶτι μὴδὲ ἀλᾶσθαι, ἀλλὰ παντὶ τῷ
στρατῷ παραταξάμενος, τὸν ὑπὲρ τῶν ὄλων κίνδυνον ἀναρῆ-
10 ψαι. ἐπεὶ καὶ μέρος τι οὐκ ἐλάχιστον καὶ τῆς ἀμφ' αὐτὸν στρα-
τιᾶς νόσῳ ἐαλώκει καὶ διεφθείρετο. ἤδη γὰρ τοῦ θέρους λήγον-
τος, καὶ τοῦ φθινοπώρου ἀρχομένου, αἱ μὲν ἄμπελοι τῷ καρπῷ
ἐβρίθοντο, οἱ δὲ χῆται τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, (ἅπαντα γὰρ
τῷ Ναρσῆι ἐμφοροῦσθαι προδιήρπαστο,) οἱ δὲ τοὺς βότρους B
15 ἀφαιρούμενοι, καὶ ταῖς χερσὶ διαθλίβοντες, ἐνεφοροῦντο τοῦ
γλεύκου, αὐτοσχεδιάζοντες τὸν ἀνθοσμίαν. ἐνθένδε τε αὐτοῖς
ἡ γαστήρ ἐπιμέγα ἐφέρετο καὶ διέρρηει, καὶ τὸ μὲν τι αὐτῶν
ἔθνησκεν αὐτίκα, ἦσαν δὲ οἱ καὶ διεγίγνοντο. πρὶν γὰρ δὴ οὖν
καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι τὸ πάθος, ἔδοκει οἱ εἶναι πολεμηγέα ἐς
20 δ, τι ἐκβαίη. καὶ τοίνυν ἀφικόμενος ἐς Καμπανίαν, στρα-
τοπεδεύεται οὐ πόρρω Καπύης τῆς πόλεως, ἀμφὶ τὰς ὄχθας
τοῦ Κασουλίνου ποταμοῦ. ὅς δὴ ῥέων ἐκ τοῦ ὄρους τοῦ Ἄπιν- V. 29

4. Ἐτερος R. 11. διαλώκει R. 13. R. in mg. ἦν δὲ. 14. βότρους
R., βότρουας vulg. 16. αὐτῶν R. 21. Καπύης R., Καπούης vulg.

alios delirium. Variis enim morbis laborabant, sed omnibus in per-
niciem desinentibus. Leutharis itaque quique eum sequebantur ex-
peditio huiusmodi calamitosum habuit exitum.

4. Dum vero haec in Venetia contingunt, Butilianus alter dux op-
pidis castellisque propemodum omnibus ad Siculum fretum usque
vastatis, statim quam citissime Campaniam versus et Romam se re-
cepit. Inaudierat enim Narsetis et Imperatoris exercitus eo conve-
nisse, et statutum erat non cunctari diutius neque animi pendere,
sed in aciem instructis omnibus copiis de rerum summa decertare;
quandoquidem non minima exercitus qui ei aderat pars morbo cor-
rupta interierat. Vergente enim iam aestate et autumno ineunte,
vineae quidem uvis onustae erant; hi vero inopia aliarum rerum ne-
cessariorum (omnis enim commeatus per Narsetem prudentissime prae-
reptus erat) avulsis uvis, succoque manibus expresso, musto sese in-
gurgitabant, odoriferum vinum, quod Graeci ἀνθοσμίαν vocant, ex
tempore conficientes; unde vehementissimo alvi profluvio laborarunt:
et nonnulli quidem eorum eo interierunt, nonnulli etiam supervi-
xerunt. Priusquam itaque hic morbus omnes pervaderet, committen-
dum sibi quocunque eventu proelium censebat. Quocirca cum in
Campaniam venisset, castra non procul a Capua urbe fixit, ad ripas
Casulini fluminis, quod quidem ex Apennino monte fluens, et per

A. C. 553 ναίου, καὶ ἀνὰ τὰ ἐκείνη πεδία περιελιττόμενος, ἐς τὴν

I. I. 27 Τυρσηνικὴν φέρεται θύλατταν. ἐνταῦθα δὴ οὖν ἰδρύσας τὸν στρατὸν, χαρῶκόμῳ τε περιεβύλετο καρτερὸν, καὶ ἐπεποίθει
 C τῷ χώρῳ· ὁ γὰρ ποταμὸς αὐτῷ ἐν δεξιᾷ ὑποβρέων ἀντ' ἐρῦματος εἶναι ἐδόκει τοῦ μὴ τινα ἐπιέναι, καὶ τοὺς τῶν ἄμα-5
 ξῶν τροχούς, ἃς δὴ ὡς πλείστας ἐπήγετο, στοιχηθὼν ἐς ἀλλήλους ἀρμούςσας, ἐνέπηξε τὰ ὀπίσω τῷ ἐδάφει, ἄχρι καὶ ἐς τὰς πλήμνας περιχώσας, ὡς μόνα τὰ ἡμικέκλια ὑπερανέχειν καὶ προβεβλήσθαι. τούτοις δὴ οὖν καὶ ἑτέροις ξύλοις πολλοῖς ἄπαν τὸ στράτευμα ἐρυσμώσας, ἐξοδὸν τινα οὐ μάλᾳ εὐρεῖται· 10
 καταλέλοιπεν κενὴν τῶν περιφραγμάτων, ὡς ἐκ τῆσδε αὐτοῖς ἐξείη ῥαδίως ἢ βούλοιντο κατὰ τῶν πολεμίων ἐφόδους τε καὶ
 D ἐπανόδους ποιῆσθαι. ὅπως δὲ ἂν αὐτῷ μηδὲ τὰ τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ ἀφύλακτα εἶη, μηδὲ γε ἐνθῆνδε πημαίνοντο, προκαταλαμβάνει τε αὐτὴν, καὶ πύργον τινὰ ξύλινον ἐνταῦθα 15
 τεκηνάμενος, ἐφίστησιν ἐν αὐτῷ ἄνδρας ὀπόσους οἷόν τε ἦν μαχίμους τε καὶ ἄριστα ὀπλισμένους· ἐφ' ᾧ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς ἀμύνεσθαι, καὶ ἀπερύκειν τοὺς Ῥωμαίους διαβησειόντας. οὕτω δὲ ἕκαστα διαθεῖς, ᾗς οἱ τὰ παρόντα ἐν δέοντι παρεσκευάσθαι, ὡς καὶ ἐν αὐτῷ δὴ που κεισόμενον πολέμον καταρχεσθαι, 20
 καὶ οὐ πρότερον μάχης ἐσομένης, πρὶν ἂν ἐκείνῳ εἶη βουλομένη. καὶ τὰ μὲν ἀμφὶ τῷ ἀδελφῷ ἐν Βενετία ζυμβαίνοντα

P. 40 οὐπω ἐπέπυστο, ἐθαύμαζεν δὲ ὅτι δὴ αὐτῷ κατὰ τὸ ζυγκείμενον
 2. Τυρσηνὴν R. θάλασσαν R. 4. τῷ χωρίῳ R. δ γὰρ R., δ τε γὰρ vulg. διαβρέων R. 7. Pro τὰ ὀπ. R. τὰ ἐπισώτερα: aberravit, ut videtur, a τὰ ὀπισώτερα. 19. παρασκευάσθαι R. 21. εἶη R., εἶοι vulg. 23. ἐπέπυστο R., πέπυστο vulg.

circumiacentes campos flexuose labens, in Tyrrhenum mare fertur. Hic itaque locato exercitu, valido eum vallo munivit, natura loci fretus. Fluvius enim ipsi ad dextram labens, propugnaculi loco esse videbatur, ne quis ea ex parte adoriretur, et curruum, quorum maximam habebat vim, rotas ordine inter se consertas solo infixit, terra ad modiolos rotarum usque aggesta, ita ut circumferentiae dimidia tantum pars exstaret et promineret. His, inquam, aliisque multis stipitibus cum universum exercitum communisset: exitum quandam non valde amplum neque ullo septo obstructum reliquit, ut per eum facile liceret, si liberet, excursus in hostes et recursus facere. Ne vero pons quo fluvius erat stratus incustoditus esset, neve ea ex parte damnum acciperet, hunc etiam praecoccupat, et turre quadam lignea in eo exstructa strenuos in ea quantum fieri poterat optimeque armatos viros collocat, qui pontem e tuto propugnarent, et Romanos transitum molientes propulsarent. His itaque singulis ita dispositis, omnia quam optime comparata censebat; tanquam in ipsis potestate futurum esset, bellum inchoare, neque prius proelium committi posset, quam ipsi liberet. Porro quae fratri suo in Venetis acciderant, nec-

τὸ στρατεύμα οὐκ ἐπεπόμφει· καὶ ὑπετόπαζεν, ὡς οὐκ ἂν ἐς Α. C. 553
 τοσοῦτον ἐμέλλησεν, εἰ μὴ τι αὐτοῖς ξυνηγέθη δεινὸν καὶ ἀντί- I. I. 27
 ζουν πλὴν ἄλλὰ καὶ ἐκείνων ἕνευ περιέσεσθαι τῶν πολεμίων
 ἤγειτο, ἅτε δὴ τῷ πλήθει καὶ ὡς ὑπερβάλλον. ἐς τρεῖς γὰρ
 ἑκατὸν μάλιστα μυριάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἢ λιπομένη στρα-
 τία ξυνετάττετο ἢ δὲ τῶν Ῥωμαίων δύναμις μόλις ἐν ἑκτα-
 καίδεκα χιλιάσιν ἐτύγχανεν οὕσα.

ἔ. Αὐτὸς τε δὴ οὖν ὡδὲ πως ἄριστα εἶχε προθυμίας,
 καὶ ἅπαντι τῷ στρατῷ παρεκελεύετο γυγνώσκειν, ὡς ὁ παρῶν
 10 οὐκ ἐπὶ σμικρῇ τινι χωρῆσει, „ἀλλ' ἢ καθέξομεν,” ἔφη, B
 „τὴν Ἰταλίαν, οὗ δὴ καὶ ἑκατὶ ἀφικόμεθα, ἢ λελείψεται ἡμῖν
 ἅπασιν ἀκλεῶς ἐνθάδε τεθνήσκειν. οὐκοῦν τὸδε ἡμῶς, ὃ γενναῖοι,
 ἀν' ἐκείνου ἐλεσθαι προσήκει, ἔξόν ἀνδρας ἀγαθοὺς ἐν τῷ
 15 πολέμῳ γυγνομένους, ἀπίνασθαι ὧν βριμέμεθα.” Βουτιλλίνος
 μὲν οὖν ταυτὰ τε καὶ τὰ τοιάδε παραιῶν τοῖς πλήθεσιν οὐκ
 ἀνίει. οἱ δὲ ἐπεβρόννυτο ταῖς ἐλπίσι, καὶ τὰ ὄπλα, ὡς πη
 ἐκάστη φιλῶν, παρεσκευάζοντο. ὡδὲ μὲν γὰρ πελέκεις ἐθή-
 20 γοντο πολλοί, ὡδὲ δὲ τὰ ἐπιχώρια δόρατα, οἱ ἄγγωνες, ἐτέ-
 ρωθι δὲ τῶν ἀσπίδων αἱ διεβρώγυλαι πρὸς τὸ ἐνεργὸν μετε-
 20 ποιοῦντο, καὶ ῥαδίως αὐτοῖς ἅπαντα παρεσκευάστο. λιτὴ γὰρ C
 τοῦδε τοῦ ἔθνος ἢ ὄπλισις, καὶ οἷα οὐ τεχνιτῶν δεῖσθαι ποι-
 κίλων, ἢ μόνον ὑπ' αὐτῶν οἴμαι τῶν χρωμένων διακοσμεῖσθαι,
 3. ἐκείνων R., ἐκείνου vulg. et Intrp. 11. δὴ καὶ ἔκ. R., δὴ ἔκ. vulg.
 ἐνθάδε τεθν. R., Intrp. hic morietur, τὸ τεθν. vulg. 17. ξυνε-
 σκευάζοντο R. 19. διεβρώγυλαι R., διεβρώγυλαι vulg. 23. ἰ. καὶ μ.

dum inaudierat; mirabatur vero quod ei copias suas, uti inter ipsos
 convenerat, non misisset, suspicioque ipsi incidebat, non tam diu
 tardaturas fuisse, nisi eis aliquid sinistri adversique accidisset: nihi-
 lominus tamen etiam sine illis victoriam se ab hostibus reportaturum
 censebat; quippe qui vel sic copiarum multitudine esset superior.
 Qui enim ipsi reliquus erat exercitus ad triginta bellatorum millia
 accedebat, Romanorum vero exercitus vixdum erat millium octodecim.

5. Quocirca et ipse quam optime animatus erat et universum
 exercitum hortabatur, non de exigua aliqua re eo proelio decernendum
 esse, „sed aut Italiam, inquit, cuius causa venimus, obtinebimus,
 aut hoc unum iamiam nobis reliquum erit, ut omnes inglorii moria-
 mur. Illud itaque nos potius, viri fortes, quam hoc, velle debe-
 mus; cum in nostra manu sit positum, si strenni esse velimus, quae
 optamus consequi.” Butilinus itaque hisce aliisque verbis multitudi-
 nem hortari non desistebat. Hi vero bona spe fulti, arma ut cuiusque
 visum erat apparabant. Alibi enim securae multae acuebantur, alibi
 patria hastilia, quae ipsi angones vocant, alibi scuta confracta, ut
 usui essent, reficiebantur, facileque ipsis omnia instruebantur. Villis
 enim est et neglecta huius nationis armatura quaeque variis opifici-
 bus non indigeat; sed facile ab ipsis, qui ea utuntur, si quid forte

- A. C. 553 εἰ καὶ τὴ διαφθορῆναι. Φωριάκων μὲν γὰρ καὶ κνημίδων ἀγνώ-
 1. I. 27 τες τυγχάνουσιν ὄντες, τὰς δὲ κεφαλὰς οἱ μὲν πλεῖστοι ἀσκε-
 πεῖς ἔχουσιν, ὀλέγοι δὲ καὶ κράνη ἀναδούμενοι μάχονται· γυ-
 μνοὶ δὲ τὰ στέρνα εἰσὶ καὶ τὰ νῶτα μέχρι τῆς ὀσφύος, ἐνταῦθα
 δὲ ἀναξυρίδας, οἱ μὲν λιναῖς, οἱ δὲ καὶ σκυτίνας διαζωννύ-5
 μνοι τοῖς σκέλεσι περιαμπύσονται. ἱπποῖς δὲ ἤκιστα χρῶνται,
 πλὴν σφόδρα ὀλίγων, ἅτε δὴ αὐτοῖς τὸ πεζομαχεῖν σύντρο-
 φόν τε ὄν καὶ πάτριον καὶ ἄριστα μεμελετημένον. Ξίφος δὲ τῷ
 μηρῷ, καὶ ἀσπίς τῇ λαίῳ πλευρῷ παρηώρηται. καὶ τοίνυν τίξαι
 D ἢ σφενδόνας ἢ ἄλλα ἄττα ἐκηβόλα ὄπλα οὐκ ἐπιφέρονται, ἀλλὰ 10
 πελέκεις γὰρ ἀμφιστόμους καὶ τοὺς ἄγγωνας, οἷς δὴ καὶ τὰ πλεῖστα
 κατεργάζονται· εἰσὶ δὲ οἱ ἄγγωνες δόρατα οὐ λίαν σμικρὰ, οὐμεν-
 οὖν ἀλλ' οὐδὲ ἄγαν μεγάλα, ἀλλ' ὅσον ἀκοντίζεσθαι τε, εἶπον δε-
 ῆσοι, καὶ ἐς τὰς ἀγχεμάχους παρατάξεις πρὸς τὰς ἐμβολὰς ἐφι-
 κνεῖσθαι. τούτων δὲ τὸ πλεῖστον μέρος σιδήρῳ πάντοθεν περιέχε-15
 ται, ὡς ἐλάχιστόν τι διαφαίνεσθαι τοῦ ξύλου, καὶ μόλις ὄλον
 τὸν σαυρωτῆρα· ἄνω δὲ ἀμφὶ τὸ ἄκρον τῆς αἰχμῆς καμπύλαι
 V. 30 τινὲς ἀκίδες ἐξέχουσιν ἐκατέρωθεν ἐξ αὐτῆς δήπου τῆς ἐπιδο-
 ρατίδος, ὥσπερ ἄγκιστρα ὑπογναπτόμενα, καὶ ἐς τὰ κάτω
 P. 41 γενεύκασσι. καὶ οὖν ἀφήσι τυχὸν ἐν συμπλοκῇ τοῦτον δὴ τὸν 20
 ἄγωνα Φωριάγος ἀνήρ. καὶ εἰ μὲν σώματί που ἐγχερίψειεν,
 εἰσδύεται μὲν εἴσω, ὥσπερ εἰκὸς, ἢ αἰχμῇ, οὔτε δὲ αὐτὸν τὸν
 βληθέντα οὔτε ἄλλον τινὰ ἐρύσαι ἠραδίως ἔνεστι τὸ δόρον. εἰρ-
 13. δέση R. 14. ἐφικνεῖσθαι R., ἀφικνεῖσθαι vulg. 19. ἀγγυ-
 στρα vulg., ὑπογναπτόμενα R., Intp. coarctuatae, ὑπογναπτόμε-
 να vulg., ὑπογναμπτόμενα Lugd. 1. m. 23. οὔτε ἄλλον τινὰ
 add. R., Intp. neque alius quisquam.

fractum fuerit, refici potest. Loricæ enim et ocreas non norunt. Capita plerique eorum non muniunt, pauci vero galeis tecti pugnant. Pectoribus et tergoribus ad lumbos usque sunt nudis, inde braccis sive femoralibus alii lineis, alii coriaceis cincti, tibias cooperiunt. Equis vero non utuntur, nisi admodum paucis, quippe qui ad pedestrem pugnam, quæ ipsi familiaris patriæque est, optime sint exercitati. Ensis femori, et scutum sinistro lateri appendet: arcubus aut fundis, vel aliis telis, quæ eminus iaciuntur, non utuntur; sed ancipitibus securibus et angonibus, quibus præcipue rem gerunt. Sunt vero angones hastæ quædam neque admodum parvæ, neque admodum magnæ, sed et ad iactu feriendum, atque adeo vix tota imæ hastæ cuspis; supra vero ad extremitatem spiculi, adunci quidam mucrones utrinque prominent, ex ipso spiculo instar hamulorum reflexi, et deorsum vergentes. In conflictu itaque Francus miles hunc angonem iacit; quod telum si corpori inflictum fuerit, adigitur qui-

γουσι γὰρ αἱ ἀκίδες ἔνδον ἐνεχόμεναι τῇ σαρκί, καὶ πικροτέ- A. C. 553
 ρας ἐπάγουσαι τὰς δύννας, ὥστε εἰ καὶ μὴ καιρίαν τὸν πολέ- I. L. 27
 μιον τρωθῆναι ξυνενεχθεῖη, ἀλλὰ ταύτη γε διαφθαρήναι εἰ
 δέ γε ἐς ἀσπίδα παγείη, ἀποκρέμαται μὲν αὐτίκα ἐξ αὐτῆς,
 5 καὶ ξυμπεριώγεται, συρομένου ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ ἀπολήγοντος·
 ὁ δὲ βληθεὶς οὔτε ἐξελεύσεται τοῦτο δὴ δύναται τὸ δόρυ διὰ
 τὴν εἰσόδον τῶν ἀκίδων, οὔτε ξίφει διατεμεῖν, τῷ μὴ ἐφι- B
 κνεῖσθαι τοῦ ξύλου, ἀλλὰ τὸν σίδηρον παρατετάσθαι. ἐπειδὴν
 δὲ τοῦτο εἰδοὶ ὁ Φράγγος, ὁ δὲ ἄθρόον ἐπιβὰς τῇ ποδί καὶ
 10 ἑμπατήρας τὸν σαυρωτῆρα, καταβριθῆει τὴν ἀσπίδα καὶ κατὰγει,
 ὡς ὑποχαλάσαι τὴν τοῦ φέροντος χεῖρα, καὶ γυμνωθῆναι τὴν
 κεφαλὴν καὶ τὸ στέρον. τότε δὴ οὖν αὐτὸν ἄφρακτον ἐκείνος
 ἔλων ἑαδίως ἀπόλλυσιν, ἢ τὸ μέτωπον πελέκει πατάξας, ἢ δό-
 ρατι ἐτέρῳ τὴν φάρυγγα διελάσας. τοιαύτη μὲν τοῖς Φράγγοις
 15 ἡ ὄπλις, καὶ ἐν τοσούτοις τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρεσκευάζοντο.

5. Ναρσῆς δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπειδὴ ταῦτα
 ἔγνωκε, αὐτίκα ὄγε ἅπαντι τῷ στρατῷ ἄρας ἐκ τῆς Ῥώμης, C
 στρατοπεδεύεται οὐ πόρρω τῶν πολεμίων, ἀλλ' ὅσον πατάγου
 τε ἀκούειν, καὶ διορᾶν τὸ χαράκωμα· οὕτω δὲ τῶν στρατευ-
 20 μάτων ἀλλήλοις ἀναφανέντων, πολλὴ μὲν ἐκατέρωθεν ὑπῆρχεν
 1. ἐνεχόμεναι τῇ σαρκί. Intpr. *carvice latius haerens* (?). 2. Intpr.
legebat ἐπάγουσι: affert. 4. ἐς om. R. 5. συρομένου R.,
 συρομένη vulg. 6. οὔτε ἐξελεύσεται R. (CL), οὔτε ξυνελεύσεται
 vulg. 9. εἰδοὶ R. 12. αὐτὸν add. ex R., Intpr. *hostem*.
 16. ὁ add. ex R.

dem Intro, uti verisimile est, cuspis, neque is qui ictus est neque alius
 quisquam facile telum evellere potest; obstant enim acuminati illi
 hamuli altius carni inhaerentes, et acerbos cruciatus excitant, adeo ut
 etiam si hostem nequaquam letale vulnus accepisse contingat, ex eo
 tamen interest. Si vero scuto impactum fuerit, statim ex eo propendit,
 et circumagitur, infima sui parte solum verrens et versans. Is vero qui
 ictus est, neque telum scuto evellere valet, hamulis mordicus inhae-
 rentibus, neque ense amputare, quod nimirum ad lignum pertingere
 non possit, ferreis laminis, quibus id obductum est, obsistentibus; quod
 simulac viderit Francus, confestim pede insultat, et proculcans imam
 hastam, scutum pondere sui corporis deprimit, ita ut, gestantis ma-
 nu sese nonnihil laxante ac remittente, caput et pectus nudentur. Tum
 ille nudum hostem neque munitum nactus facile trucidat, sive securi
 frontem feriens, sive alia hasta iugulum traiciens. Ac talis quidem
 est Francorum armatura, atque ita ad proelium apparabantur.

6. Narses vero Romani exercitus praetor ubi haec cognovit, sta-
 tim et ipse universo exercitu Roma educto, non procul ab hostibus
 castra locat, sed unde et strepitus exaudiri et vallum conspici posset.
 Hoc itaque modo cum duo exercitus in mutuum conspectum venis-
 sent, accurate utrinque acies instruebantur, praesidiaque et excubiae
 locabantur, et duces ordines militares obibant. Spes vero et metus,

- A. C. 553 παρτάξεις, πολλαὶ δὲ φρουραὶ, καὶ ἀγρυπνίαι, καὶ τῶν στρα-
 I. I. 27 τηγῶν ἀνὰ τὰ πλήθη περινοστήσεις· ἐλπίς δὲ καὶ δέος καὶ πα-
 λιμβολία, καὶ ὅσα τοῖς περὶ μεγάλων ἀγωνιουμένοις παράλογα
 ἐγγίγνεται πάθη, ἄλλοτε ἄλλοις ἐπεφοίτα· τὰ δὲ τῆς Ἰταλίας
 πολίσματα μετέωρα ἦν ἅπαντα καὶ δεδονημένα, ἐφ' οὓς ἂν⁵
 καὶ χωρήσοιεν ἀμφιγνοοῦντα. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Φράγγοι τὰς ἐχο-
 μένας κόμας δηοῦντες, τὰ ἐπιτήδεια σφίσιον ἀναφανδὸν διε-
 D κόμιζον. Ναρσῆς δὲ τοῦτο ἰδὼν, αἰσχος οἰκεῖον ἤγετο καὶ
 ἐχαλέπαινε, εἰς ἐξείη τοῖς τῶν δυσμενῶν ἀχθοφόροις οὕτω
 δῆ τοι ἀνειμένους ἐγγύτατα διαπορεύεσθαι, ὥσπερ οὐδενότιο
 ἀντίπαλον θεωμένους. ἐδόκει οὖν αὐτῷ οὐκ ἐπιτρεπτέα τολοι-
 πόν, ἀλλὰ παντὶ σθένει διακωλυτέον. Χαράγγης δὲ τις ἀνήρ
 Ἄρμενιος, ἐνηρίθμητο μὲν τοῖς Ῥωμαίοις ταξιάρχους, ἀν-
 δρειότατος δὲ ἦν ἐς τὰ μάλιστα καὶ φρενήρης, καὶ ἐν δέοντι
 φιλοκίνδυνος. τούτῳ δῆ οὖν τῷ Χαράγγῃ (Ἰδρυτο γὰρ ἀμφί⁵
 τὸ τέρμα τοῦ στρατοπέδου πλησιαίτατα τῶν πολεμίων ἐσκηνο-
 μένος,) παρακελεύεται ὁ Ναρσῆς ἐπιέναι τοῖς ἀμαξελάταις, καὶ
 P. 42 αἰνεσθαι αὐτοὺς καθ' ὅ, τι ἂν δύναιτο, ὡς ἂν μηκέτι χιλὸν διακο-
 μιζεῖν τολμῶεν. καὶ ὅς ἀθρόον ἐξιπασάμενος ἅμα ὀλίγοις τοῦ
 ἀμφ' αὐτὸν τάγματος, τὰς μὲν ἄλλας ἀμάξας ἀφαιρεῖται, καὶ
 τοὺς ἄγοντας κτείνει· μίαν δὲ τινα αὐτῶν χροτῶ σessaμένην

2. παλιμβολία R., παλιμβολίαι Lugd. 1. m. et Suid. s. v., id-
 que explicat: ἡ εὐμετάβλητος γνώμη. Lugd. corr. παλιμβουλλίαι,
 quod vulg. exhibet. 3. ἀγωνιζόμενοις R. 5. ἐφ' οἷς
 R. 9. οὕτω δῆ τοι R., οὕτω δῆ τι vulg. 12. Χαράγγης
 R. et Inpr. hic et mox. Vulg. Χαναράγγης, quod, puto, memo-
 ria ex Procopii Persicis suppediabat scribenti, immemori ibi
 dignitatis nomen esse. 16. ἐσκηνωμένος R., ἐσκηνημένος vulg.
 19. ἐξιπάσας R.

variaeque animorum fluctuationes, et quicumque affectus inopinati de rebus magnis decertaturis suboriri solent, nunc hos nunc incensebant. Omnia vero Italiae oppida dubia suspensaue haerebant, cum tandem parti cederent. Interea Franci proximos vicos vastantes, commeatum transvehabant. Quod ubi animadvertit Narses, ad suum dedecus hoc pertinere censebat molestaque ferebat, si hostium cales ita libere loca quam maxime vicina pertransirent, perinde ac si nullum hostem vidissent. Visum itaque ei non est amplius id ferendum, sed omnibus viribus prohibendum. Charanges vero, vir quidam Armenius, Romanis tribunis accensus erat, strenuus inprimis et prudens et in adeundis periculis moderate audax. Huic itaque Charangi (erant enim eius tentoria in extremis castris quam proxime hostium fixa,) mandat Narses ut in curruum vectores impetum faceret, eisque quantum posset noceret, ne amplius pabula transvehere audent. Ipse vero confestim paucis e sua legione equitibus secum ductis, reliqua quidem plaustra intercipit et vectores trucidat. E qui-

ἀγρίῳ τε καὶ γεγηρακίῳ, προσάγει τῷ κύρῳ, ὃν δὴ ἐπὶ τῆς A. C. 533
 γεφύρας οἱ Φράγγοι ἐτύγγαλον ἐξευρασμένοι, ἤπερ μοι εἶρη-^{L. I. 27}
 ται πρότερον. καὶ οὖν ἐνταῦθα προσπελάσας τὴν ἄμαξαν, κύρ
 ἐμβάλλει τῷ χόρῳ, μεγίστης δὲ φλογὸς ἐξαπίνης ἀρθείσης,
 ἑξήδιος ἅπασα ἡ τύρσις ἐνεπίμπρατο, ἅτε δὴ ξύλοις ἴσκεινα-
 σμένη. οἱ δὲ ἄνδρες τῶν βαρβάρων ὅποσοι ἐπὶ φρουρᾷ ἐτετά-
 χαστο, ἐπειδὴ ἀμύνεσθαι οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἤδη πον καὶ αὐ-
 τοὶ πυρπολεῖσθαι ἤμελλον, ἔγνωσαν μεθεῖναι τὸ χωρίον, καὶ B
 οἱ μὲν μόλις ἐνθάδε διεκπεσόντες ἐπὶ τὸ σφῶν στρατόπεδον
 Ἰοκαταφεύγουσιν· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῆς γεφύρας ἐγκρατεῖς ἐγε-
 γένητο. Τούτων δὲ οὕτω ξυνεγεχθέντων, ἀντίκα οἱ Φράγ-
 γοι ταραχῆς, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐνεπίμπλαντο, καὶ πρὸς τὰ ὄπλα
 ἐχώρουν. σφαδάζοντες τῷ θυμῷ καὶ λυτῶντες, κατέχειν τε
 ἐν ἑαυτοῖς τὰ φρονήματα οὐκ ἠδύνατο, ἀλλὰ τολμηταί γε
 ἰσῆσαν πέρα τοῦ μετρίου καὶ θαρσάλοι, ὡς μηκέτι ἠρεμεῖν ἐθέ- V. 31
 λειν μῆδε διαμέλλειν, ἀλλ' αὐθημερόν παρατάττεσθαι· καὶ ταῦτα
 προειρημένον αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Ἀλαμανικῶν μάντων, μὴ δεῖν
 ἐκείνης τῆς ἡμέρας διαμάχεσθαι, ἢ γιγνώσκειν ὡς ἄρδην ἄπαν-
 τες ἀπολοῦνται. οἶμαι μὲν οὖν εἰ καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἢ καὶ καθ'
 20 εἰτέραν ἢ ἑξυβολῇ ἐγεγόνει, πάντως ἂν τοῦτο ἐκεῖνο ἐπεπόν- C
 θεσαν, ὅπερ καὶ ἐν τῷ τότε ἀπέβη. οὐ γὰρ δὴ πον ἢ τῆς ἡμέ-
 ρας ἐναλλαγῇ ἀπέχρησεν ἂν αὐτοῖς ἐς τὸ μὴ οὐχὶ ποινὰς ἀπο-
 1. Suid. s. v. σεσαγμένην· παρεισάγει. 4. ἐξαπίνης R., ἐξα-
 πινάτως vulg. 10. ἐγκρατεῖς add. ex R., Intpr. Romani e vesti-
 gio ponte potuntur; addit igitur εὐθὺς. Vulc. conl. κύριοι. 12.
 ἐνεπίμπλαντο R., ἀνεπίμπλαντο vulg. 16. διαμέλλειν R., δια-
 μέλειν vulg. 20. πάντες R. 22. μὴ οὐχὶ R., μὴ οὐ vulg.

bus plaustris unum multo rurali aridoque foeno onustum turri admo-
 vet, quam Franci in ponte exstruxerant, cuius supra mentionem feci.
 Hoc itaque plaustro ita ad turrim admoto, ignem foeno immittit. In-
 genti vero flamma repente sublata, facile universa turris utpote lignea
 conflagravit. Tum barbari quotquot in eius praesidio erant collocati,
 cum eam tueri non possent, ipsique incendio illo perituri videren-
 tur, stationem deserendam censuerunt; ac difficulter quidem inde de-
 lapsi, ad exercitum ipsorum confugerunt; Romani vero ponte potun-
 tur. His ita peractis Franci statim tumultu, uti par erat, pleni ad arma
 convolant, frementes ira et rabidi, et summa animi impotentia cor-
 reпти, ultraque modum audaces et praesidentes non ultra quiescendum
 sibi censebant, neque cunctandum, sed eo ipso die proelium commit-
 tendum; quantumvis Alemannici vates praedixissent illo die confligen-
 dum non esse, aut scirent se ad unum omnes perituros. Ego vero
 ita existimo, etiam si postridie aut alio ab hoc die proelium commis-
 sum fuisset, eundem plane, qui tunc fuit, eventum futurum fuisse.
 Neque enim unius diei immutatio hoc effecisset, quo minus impietatis
 suae poenas lucrent. Ceterum sive hoc ita evenerit, sive etiam for-

A. C. 553 τίσαι ὧν ἐτόγγαρον ἡσεβηκάτες. πλὴν ἀλλ' ὅμως εἴτε οὕτω
 I. I. 27 ζυμβίαν, εἴτε καὶ ἴσως τῶν Ἀλαμανικῶν χρησιμολόγων ὅτι
 δὴ οὖν τρόπον τὰ ἐσόμενα ἐπιφρασασμένων, οὐ κενὸν τοῖς πολ-
 λοῖς οὐδὲ ἀτελεύτητον ἔδοξεν εἶναι τὸ μάντευμα. ὅπως δὲ τῶν
 ἐφεξῆς ἕκαστα ἐπράχθη, αὐτίκα ἐς τὸ ἀκριβὲς ὡς ὁλῶν τέ μοις
 λελέξεται.

ζ. Ὁ μὲν γὰρ τῶν Φωρίγων λεὼς ὠδὲ πως εἶχεν ὀρμῆς,
 καὶ ἤδη αὐτοῖς τὰ ὄπλα μετεκεχειρίστω. ἐξώπλισε δὲ καὶ ὁ
 Ναρσῆς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ὑπέξῆγε τοῦ στρατοπέδου, ἐφ'
 ᾧ ἐν μεταίχμῳ γενέσθαι, ὑπερ' ἔδει αὐτοὺς ἐς φάλαγγα κα-10
 D ταοῦσθαι. ἐν ᾧ δὲ τὸ στρατεύμα ἐκείνητο, καὶ ἤδη ὁ στρα-
 τηγὸς τῷ ἵππῳ ἐπεβεβήκει, ἀγγέλλεται οἱ, ὡς Ἑρουλὸς τις ἀνὴρ,
 οὐ τῶν πολλῶν παρ' αὐτοῖς καὶ διαλανθανόντων, ἀλλ' ἐπατρι-
 δης ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἀρίστος, ἕνα τῶν οἰκείων θεραπεύοντων
 ἀπεκτονῶς εἶη οὐκρότατα ἐφ' ὄρωϋν καὶ σφαλέντα. αὐτίκα 15
 δὴ οὖν ἐπισχῶν τῷ ἔντῃρι τὸν ἵππον, παράγει ἐς μέσον τὸν
 ἀνδροφόνον, ὡς οὐχ ὄσιον ὄν ἐπὶ τὸν πόλεμον ἵεναι πρὶν ἀπο-
 λυμῆσθαι καὶ ἀφογνίσαι τὸ μίasma. ἐπεὶ δὲ αὐτῷ πνιδα-
 νομένῳ τὸ πραχθὲν ἀνωμολόγει ὁ βάρβαρος καὶ οὐκ ἀνήγετο,
 τούναντίον μὲν οὖν καὶ ἔφετόν εἶναι ἔφασκε τοῖς κεκτημένοις 20

P. 43 τοὺς σφετέρους δούλους ἢ βούλονται μετιέναι, ὅτι τε καὶ οἱ
 ἕτεροι, εἰ μὴ σωφρονοῖεν, ἀλλὰ γὰρ καὶ οἷδε παραπλήσια
 πείσονται· ἐπειδὴ οὖν ὥσπερ οὐ μεταμέλον αὐτῷ τῆς παροι-
 8. αὐτοῖς R., αὐτῷ vulg. 12. ἐπιβεβήκει R. 19. ἐφετόν exen-
 davi: nam ἐπιέναι inter alia ab optimis scriptoribus pro permit-
 tere ponitur. Inpr. licere assererat. ἐφιστόν R., ἐφικτόν vulg.
 22. παραπλήσια R., παραπλήσιον vulg.

tasse Alemannicis vatibus quocunque tandem modo futura praedicen-
 tibus, certe non vanum neque irritum id vaticinium multis est visum.
 Quo pacto autem deinceps reliqua gesta sint, accurate statim, quoad
 eius fieri poterit, dicentur.

7. Franci itaque ita animis aestuabant, et iam arma corripue-
 rant. Narses etiam suos armavit castrisque eduxit, domum ad me-
 dium inter duos exercitus spatium venisset, ubi oportebat eos in aciem
 disponi. Interea vero dum exercitus movet, et iam praetor equum
 conscenderat, nuntiaturs ipsi, Herulum quendam non e multis inter
 ipsos, neque obscurum, sed nobilem imprimis illustremque virum,
 quendam e domesticis suis servis, quod aliqua in re deliquisset, mi-
 serrime interfecisse. Statim itaque adductis habenis equum sistens,
 homicidam in medium producit, tanquam fas non esset proclium adire,
 nisi caede expiata. Interrogatus ergo ab eo barbarus, cum factum
 fateretur neque inficias iret, immo e contrario assereret, liberam do-
 minis esse potestatem de servis suis pro suo arbitrio decernendi, ut
 et alii scirent, nisi officium facerent, similiter secum actum iri: cum
 itaque veluti nulla caedis perpetratae poenitudine ductus, pervicax

νίας, θρασύς γε ἦν ἔτι καὶ ὑψιγόρας καὶ λίαν φρονούντι ἐρίκει, A. C. 553
 παρικελεύεται ὁ Ναρσῆς τοῖς δορυφόροις ἀποκτεῖναι τὸν ἄν- I. I. 27
 δρα. καὶ ὁ μὲν ξίφει τὴν λαπάραν διατορηθεὶς ἐτεθνήκει. ὁ δὲ
 τῶν Ἑρούλων ὄμιλος, οἳα δὴ βάρβαροι, ἠνιῶντο καὶ ἐχαλέπαινον,
 5 καὶ ἀτόμαχοι ἔσεσθαι διενοοῦντο. ὁ δὲ Ναρσῆς οὕτω πως τὸ τῆς
 μαιφονίας ἄγος ἀποδιοπομπησάμενος, καὶ τῶν Ἑρούλων ὀλίγα
 φροντίσας, ἐχώρει ἀνὰ τὴν παράταξιν, ἀνειπῶν ἐν κοινῇ καὶ ἀνα- B
 βοήσας, ὡς ὁ γὰρ βουλόμενος τῆς νίκης μεταλαχεῖν, ξυνεπέσθω.
 οὕτω δὴ τι ἄρα διαφανῶς ἐπεποίθει τῇ τοῦ κρείττονος ἐπικουρίᾳ,
 10 καὶ ὡς ἐπὶ προδιεγνωσμένους ἐφοίτα. Σίνδουαλ δὲ, ὁ τῶν Ἑρού-
 λων ἡγεμῶν, αἰσχρὸν τι εἶναι ἡγεῖτο καὶ ἀγεννῆς, εἰ γε πολέμου
 τσοοῦτου ξυνεστηκότος, αὐτὸς τε καὶ ὁ ἀμφ' αὐτὸν στρατὸς
 λειποταξίου ἀλοῖεν, δόξοιεν τε τῷ μὲν ἔργῳ δεδιέναι τοὺς πο-
 λεμίους, σκῆψιν δὲ τινα καὶ προκάλυμμα τῆς δειλίας τὴν περὶ
 15 τὸν τεθνεῶτα εὐνοίαν πεποιῆσθαι. οὐκ οὖν ἡρεμεῖν ἀνασχόμενος
 ἐσήμαινε τῷ Ναρσῇ ἀναμένειν, ὡς καὶ αὐτῶν ὅσον οὐπω πα-
 ρεσομένων· ὁ δὲ, μενετέα μὲν οὐκ ἔφη, μελήσειν δὲ ὕμῳ αὐτῇ
 ὅπως ἂν ἐν δέοντι καὶ οἶδε τάξαιτο, εἰ καὶ ὀλίγῳ ὕστερον τυ- C
 χοῖεν ἀφιγμένοι· οἱ μὲν οὖν Ἑρούλοι εὖ μάλα ἐξοπλισμένοι,
 20 ἐπορεύοντο βάρην ἐν κόσμῳ.

η'. Ναρσῆς δὲ ἐπεὶ ἐν τῷ χάρῳ ἐγεγόνει, οὗ δὴ συμπλέ-
 κεσθαι ἐμελλεν, αὐτίκα ἐς φάλαγγα καθίστην τὸν στρατὸν καὶ
 1. φρονῶντι R., Lugd. pro φρονῶντι corr. in mg. φρονοῦντι. Vulc.
 praefert φρονῶντι. 5. ἀτόμαχοι — οὕτω πως om. R. 7. ἀνα-
 βοήσας R., βοήσας vulg. 12. Suid. s. v. λειποταξίου: αὐτὸς
 γε καὶ. 13. δόξοι R. 18. τετάξαιτο R.

et iactabundus, et caedem spiranti similis permaneret, Narses licto-
 ribus, ut cum interficiant, mandat; atque is quidem ense illa perfossus,
 interiit. Herulorum vero turba, utpote barbari, dolebant moleste-
 que id ferebant, et a proelio se subducere statuebant. Narses vero,
 hoc pacto caede expiata, et de Herulis parum sollicitus, in aciem pro-
 gressus, edixit universae multitudini et proclamavit, ut quicumque
 victoriae particeps esse vellet, una secum sequeretur; usque adeo ille
 aperte divini numinis auxilio erat fretus, et veluti ad rem antea di-
 iudicatam accedebat. Sindual autem Herulorum dux turpe quiddam
 et generoso animo indignum censebat, si tanto proelio utrinque in-
 structo, ipse pariter et sui defectionis insimularentur; et viderentur
 re quidem ipsa hostes reformidasse; formidinem vero suam praetextu
 benevolentiae erga mortuum palliasse. Nequaquam itaque conque-
 scere sustinens, Narsesi significat, operiatur se, utpote iamiam cum
 suis adventurum. Narses vero se quidem non praestolaturum respon-
 dit, curaturum tamen, ut et ipsi suo in acie loco ordinentur, etiamsi
 paulo serius advenerint. Heruli itaque optime armati, bonoque or-
 dine ocius procedebant.

8. Narses autem cum ad locum pervenisset, ubi committendum

- A. C. 553 διέταττεν. οἱ μὲν οὖν ἵππεις ἑκατέρωθεν ἐπὶ τῶν ἄκρων δευτέρω-
 I. I. 27 χατο, δοράτια φέροντες καὶ ἰπέλας, τόξα τε καὶ ξίφη πα-
 ρηρωρημένα ἦσαν δὲ οὐ καὶ σαρίσσας ἐκρίτου. αὐτὸς δὲ ἐπὶ
 τοῦ δεξιῦ κέρως εἰστήκει. Ζανδαλαῖς τε, ὁ τῶν ὀπαδῶν ἐπι-
 στάτης, τοῦ τε θηρικῦ καὶ οἰκετικῦ ὀπίσον οὐκ ἀπόλεμον ἦν,⁵
 ἀλλὰ καὶ οἶδε παρῆσαν. ἐπὶ δ' αὖτερα δὲ οἱ ἀμφὶ Βαλεριανόν
 τε καὶ Ἀρταβάνην, προστεταγμένον αὐτοῖς ὑποκρύπτεσθαι
 Διπρὸς βραχὺ ἀνὰ τὰ λάσια τῆς νύκτος, καὶ ἐπειδὴν εἰσβάλλοιεν
 οἱ πολέμιοι, τότε δὴ ἀθρόον αὐτοῖς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπιέναι,
 καὶ ἀμφιβόλους ποιεῖσθαι. ἄπασαν δὲ τὴν μεταξὺ χώραν ὁ πε-
 V. 32 ζὸς εἶχεν. ἔμπροσθεν μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ μετώπου οἱ πρωτοστάται
 θώρακας ποδήρεις ἐνειμένοι καὶ κράνη καρτερώτατα τὸν συνα-
 σπισμὸν ἐπεποιήντο· ἐξῆς δὲ οἱ ἄλλοι ἐς βάθος ἀλλήλοις ἐνέκειντο,
 ἕως εἰς τοὺς οὐραγούς· ὁ ξυλλοχισμὸς ἐτελεύτα· τὸ δὲ ψιλὸν ἄ-
 παν καὶ ἐκρηβόλον, ὀπισθεν περιέθει καὶ ἀνέμενεν τὸν καιρὸν, ἤνι-
 15 κα δέοι ἀκροβολῆσθαι. ἀπεκέκριτο δὲ τόπος τοῖς Ἑρούλοις, τῆς
 P. 44 φάλαγγος τὸ μεσαίτατον, καὶ ἦν ἔτι κενός, οὐ γὰρ πῶ ἐκε-
 νοι παρῆσαν. ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες δύο τῶν Ἑρούλων, ἐτύγ-
 χανον γὰρ ἤδη ἠῆτομοληκότες παρὰ τοὺς πολεμίους ὀλίγη ἔμ-
 προσθεν, ὡς καὶ ἄνωγεῖν δὴ πού τὰ ὕστερον τῷ Σίνδουαλ βε-
 20

1. ἐτετάχατο R., τετάχατο vulg. 6. Pro οἱ R. καὶ. 8. εἰσ-
 βάλλοιεν R., εἰσβάλοιεν vulg. 11. μὲν add. R. ἐπὶ μετ. R. Post
 πρωτοστάται addit Inpr. quibus ad bellum erat cum Romanis
 inita societas. 12. ἐνειμένοι Lugd. mg. (Cl), vulg. ἐνημένοι,
 R. corr. in mg. ἐνημένοι. 13. ἐνέκειντο R. Lugd., ἀνέκειντο edd.
 14. οὐραγούς R., Inpr. ad postremos usque, vulg. ἀγρούς. ὁ
 ξυλλοχισμὸς add. R., Inpr. agmen claudebatur. 16. τόπος
 τ. Ἐρ. R., τοῖς Ἐρ. τ. vulg. 18. δύο R. Lugd., δύο edd. 20. ὕστερα R.

erat proelium, statim exercitum in phalangem instruxit atque dispo-
 suit; atque equites quidem utrinque ad alas erant collocati, hastas et
 peltas gestantes, arcus etiam et enses appensos, nonnulli etiam saris-
 sas habentes. Narses vero in dextro cornu constitit. Zandalas etiam
 familiae magister et quotquot ex servis et domesticis bello non inepti
 erant, adstabant. Ab utroque vero latere Valerianus et Artabanes
 cum suis copiis, quibus mandatam erat, ut nonnihil circa densiorem
 silvam laterent; cumque hostes impetum facerent, confestim in eos
 ex occulto irruerent omnique ex parte premerent. Omnem vero lo-
 cum intermedium pedites obtinebant. In ipsa enim exercitus fronte
 antesignani loricas ad pedes usque demissas induti, validissimasque
 galeas gestantes, testudinem fecerant; post hos vero alii densa in-
 ter se serie stabant, in agros usque desinentes. Universa vero le-
 vis armatura, sagittariique et funditores a tergo erant collocati, veli-
 tandi tempus operientes. Herulis vero in medio totius agminis locus
 erat designatus; neque enim adhuc illi advenerant. Interea duo Hie-
 ruli, qui paulo ante ad hostes defecerant, adeo ut quid postea consilii

βουλευμένα, ἔξωτρυνέτην ἅπαντας τοὺς βαρβάρους ὡς τάχι- A. C. 553
 στα ἐπιφοιτῆν τοῖς Ῥωμαίοις „εὐρήσετε γὰρ αὐτούς,” ἐφά- L. L. 27.
 την, „ταραχῆς τε καὶ ἀκοσμίας ἀναπεπληρωμένους, τοῦ μὲν
 Ἑρουλικοῦ στρατοῦ χαλεπαιώνων καὶ ξυγκινδυνεύειν ἀναινο-
 ζμένων, τοῦ δὲ ἄλλου πλήθους τῇ ἐκείνων ἀπροτάσει καταπε- B
 πληγμένον”. τούτοις δὲ ὁ Βουτιλῖνος ἀνεπέπειστο ῥαδίως, τῷ
 βούλεσθαι, οἴμαι, ἀληθῆ γε αὐτὰ καθεστάναι. αὐτίκα δὴ οὖν
 ἐπήγε τὸν στρατὸν, καὶ ἅπαντες ξὺν προθυμίᾳ ἐχώρουν ἰδὺν
 τῶν Ῥωμαίων, οὐ μὴν ἤρμαῖοι, οὐδὲ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ
 ἰοιοῖς ἀγγέλμασιν ἀνεπτρωμένοι, θορόβῳ εἶχοντο καὶ προπε-
 τεῖα, ὡς αὐτοβοεῖ ἅπαν τὸ ἀντιστατοῦν ἀναρπασόμενοι. ἦν δὲ
 αὐτοῖς ἡ ἰδέα τῆς παρατάξεως, οἶονεῖ ἔμβολον· δελτωτῷ γὰρ
 εἴκει, καὶ τὸ μὲν ἐμπρόσθιον, ὅποσον ἐς ὅξυ ἔληγεν, στεγανόν
 τε ἦν καὶ πεπυκνωμένον τῷ πάντοθεν ταῖς ἀσπίσι περιπεφρά-
 15 χθῆαι, φαίης τε ἂν αὐτούς σὺς κεφαλῆν τῇ συνθέσει ἀποτυ-
 πώσασθαι· τὰ δὲ σκέλη ἐκατέρωθεν κατὰ στήχους τε καὶ λόχους C
 ἐς βάρους ξυγκείμενα, καὶ ἐπιπλεῖστον ἐς τὸ ἐγκάρσιον παρα-
 τεταμένα, δίστατο ἀλλήλων ἡρέμα καὶ ἀπεκέκριτο, καὶ προϊ-
 όντα ἐς μέγιστον εὖρος ἀπετελεύτα, ὡς καὶ τὸ μεταξὺ χωρίον
 20 κενόν καθεστάναι, καὶ τὰ νῶτα γυμνά τῶν ἀνδρῶν στοιχηθὲν
 διαφαίνεσθαι. ἀπεστραμμένοι γὰρ σφᾶς αὐτούς ἐτύγγαρον,
 ὡς ἂν τοῖς μὲν πολεμίοις ἀντιπρόσωποι εἶεν, καὶ ἐκ τοῦ
 10. ἀναπτρωμένοι R. Pro εἶχοντο Bon. Vulc. conl. εἶπα-
 το. 11. ἀντιστατοῦν R. 12. Suid. s. v. ἔμβολον: οἶον
 εἰς. 18. Suid. διεκέκριτο. 22. ἀν δεest ap. Suidam. οὐκ
 pro ἐκ Sph. Par.

cepisset Sindual, ignorarent, barbaros omnes incitabant, ut quam citissime Romanos adorirentur, affirmantes fore ut apud eos omnia tumultus et perturbationis plena essent deprehensuri, quod nimirum Herulorum copiae indignabundae secessionem fecissent, proeliumque una adire detrectarent; et reliquae multitudinis animi illorum defectione essent consternati. Hisce ita dictis Butilinus facile persuasus, quippe qui vera ut essent optabat, confestim copias in hostem eduxit, omnesque magna animorum alacritate recta in Romanos ferebantur, non quidem sensim et placide ordinateque, sed nuntiis animum ipsis alasque addentibus, turbulente ac praecipitanter, tanquam primo impetu quidquid hostium esset discerpturi. Erat autem ipsis forma aciei instar cunei, *Δ* literae figuram prae se ferens, anteriore quidem sui parte in acutum desinens. Pressa enim erat et densa, scutis undequaque inter se consertis munita; dixisses suis caput sua structura efformare. Alae vero utrinque ex centuriis et decuriis in longum compositae, et ut plurimum in obliquum protensae, paulatim ab sese dilatabantur et dirimebantur, in maximam latitudinem desinentes; adeo ut locus intermedius vacuus relinqueretur, et nudata militum terga seriatim conspicerentur. Aversi enim inter se stabant, ut hostibus aversi essent,

A. C. 553 ἀσφαλοῦς ἀγωνίζονται τὰς ὑσπίδας προβεβλημένοι, τὰ δὲ ὀπι-
I. I. 27 σθίδια τῶ ἄλλήλοις ἀντιτετάχθαι διαφυλάττουτο.

9. Ἄλλα γὰρ τῶ Ναρσῆ, τύχης τε αἰσίας κηρήσαντι, καὶ τὸ πρακτέον ἄριστα μηχανησαμένῳ, ἅπαντα ἐς δέον ἀπέβη. D. Ἐπειδὴ γὰρ οἱ βάρβαροι ζῆν βοῆ πολλῇ καὶ ἀλαλαγμῷ ὄρου-5
μαῖοι ἐπανελεύθοντες, συνέβησαν τοῖς Ῥωμαίοις, αὐτίκα διέ-
σεισαν τοὺς ἐπὶ τῶ ὀμφαλῶ πρωτοστάτας ἀμφὶ τὸ κένωμα ἐσ-
πεσόντες οὐπω γὰρ παρήσαν οἱ Ἑρουλοὶ, ἧ τε ἀρχῇ, διατε-
μοῦσα τὸ βύθος τῶν λόγων, καὶ φόνον οὐ πολὺν ἐργασασμένη,
ὑπὲρ τοὺς οὐραγούς ἐξηγέθη. ἔνιοι δὲ αὐτῶν καὶ περαιτέρω 10
ἐχώρουν ὡς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥωμαίων αἰρήσαντες. τότε
δὴ ὁ Ναρσῆς ἐπικάμπας ἤρεμα καὶ ὑπομηκύνας τὰ κέρα, καὶ
ἐπικάμπιον ἐμπροσθίαν (ὡς ἂν οἱ τακτικοὶ ὀνομάσαιεν) τὴν
φάλαγγα καταστήσας, παρακελεύεται τοῖς ἵπποτοξόταις ἐπιέ-
ναι τὰ βέλη ἐκατέρωθεν ἐναλλάγδην ἐς τὰ μετώφρα τῶν πο-15
λεμίων. οἱ δὲ κατὰ ταῦτα ἠραδίως ἐποίουν. ἄτε γὰρ πεζοὺς
P. 45 ὄντας τοὺς βαρβάρους ἐκ τῶν ἵππων ὑπερανέχοντες, εὐκολώ-
τατα ἠδύναντο βάλλειν τὸ ἀφροσθηκὸς καὶ ἠπλωμένον καὶ ἐλεύ-
θερον τοῦ ἐπιπροσθούτου. καὶ ἦν οὐ χαλεπὸν, οἶμαι, τοῖς ἐπὶ
τῶν ἄκρων ἵπποταῖς τὸ μὲν κατὰ σφῶς μέρος τῶν δυσμενῶν 20
καὶ πλησιαιέτατον ὑπερβαίνειν τοῖς βέλεσι, τοὺς δὲ ἀντικρὺ
φαινομένους τιτρώσκειν. διεπεμονῶντο τοιγαροῦν πάντοθεν τὰ
1. ὀπισθία διὰ τὸ Suid. 5. πολλῇ add. ex R. et Intpr. cum clamore in-
genti. 6. αὐτίκα δὲ R. 11. αἰρήσαντες R. 12. τὰ κέρα R., τὰ κέρατα vulg.
et ex tuto configerent, scutis protecti; terga vero mutua illa inter se
contrapositione tuerentur.

9. Narseti autem, et prosperam fortunam nacto, quique quod facto erat opus optime excogitarat, cuncta ex animi sententia successere. Postquam enim barbari ingenti clamore ululatuque excitato concitatius proruentes impetum in Romanos fecerunt, confestim antesignanos medio inter duo cornua loco stantes perumpentes in vacuum illum exercitus locum irruerunt; neque enim adhuc Heruli adveniant: et prima quidem barbarici exercitus pars, perfracta ordinum serie, et caede non magna edita, in postremum aciei agmen delata est, nonnulli vero etiam ulterius progressi, tanquam Romanorum castra capturi. Tum Narses inflexis sensim porrectisque alis, inversa aciei fronte (quod artis illius periti ἐπικάμπιον ἐμπροσθίαν vocaverint) equitibus sagittariis mandat, ut utrinque sagittas in hostium terga mutuo emittant; quod et ipsi facile praestabant. Cum enim barbari pedites essent, ipsi ex equis editiores existentes facillime poterant ferire distantes expansosque, neque eis anterieus officere valentes. Neque erat difficile arbitror equitibus ad extremitates constitutis proximos sibi et quam maxime vicinos hostes sagittis transmittere; eos vero qui ex adverso conspiciebantur vulnerare. Traiciebantur itaque Francis omni ex parte terga, Romanis quidem qui ad dextram

νῶτα οἱ Φράγγοι, τῶν μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως τεταγμένων A. C. 553
 Ῥωμαίων τοὺς ἐκέλευεν λυμαινομένων, τῶν δὲ ἐπὶ θύτερα τοὺς I. I. 27
 ἑτέρους. οὕτω τε οἱ ἄτρακτοι παραλλὰς ἐς τὰναντία φερόμε-
 νοι, καὶ ἅπαν τὸ παρεμπίπτον διαφθείροντες ἐλάθανον, οὔτε
 5φυλάσασθαι τῶν βαρβάρων ὄϊων τε γιγνομένων, οὔτε ὄθεν
 βάλλονται σαφῶς ἐπισκοπούντων. ἀντιμέτωποι γὰρ τοῖς Ῥω- B
 μαίοις ἐστῶτες, καὶ ἐς μόνον τὸ καθ' αὐτοὺς ὡς ἕκαστοι ἀπο-
 βλέποντες, καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἔμπροσθεν ὀπλίτας ἐκ χειρὸς
 διαμαχόμενοι, τοὺς δὲ ἵπποτοξότας ὡς δὴ ὀπισθε τεταγμέ- V. 33
 10νοὺς οὐ μάλᾳ ὁρῶντες, τὰ τε στέρνα οὐ βαλλόμενοι, ἀλλὰ τὰ
 νῶτα, οὐκ εἶχον διαγιγνώσκειν οὐπερ ἐτύγχανον ὄντες κακοῦ.
 τοῖς δὲ πλείστοις οὐδὲ τοῦ διαπθερεῖν καὶ ἀμφιγνῶσθαι τὰ ποι-
 ούμενα χῶρα ἐγίνετο, ἅμα τῇ πληγῇ τῆς τελευταίας ἐπιφοιτώ-
 15σης. πιπτόντων γὰρ αἰεὶ τῶν ἐκτὸς, εὐθύς οἱ ἔνδοθεν ἀνεφαί-
 15νοντο, καὶ τούτου θαμὰ γιγνομένου, διέβριε αὐτοῖς τὰ πλήθη
 ὡς τάχιστα καὶ ἤφανίζετο, καὶ ἐς ὀλιγότητα ὑπεχώρει. ἐν τού- C
 τῷ δὲ Σίνδουάλ τε καὶ οἱ Ἑρουλοὶ πελάσαντες τῇ μάχῃ, ὑπαν-
 τιάζουσι τῶν πολεμίων τοῖς διαπεραιωθεῖσι τὴν παρτάξιζιν καὶ
 προαλαμύνας. αὐτίκα δὴ ὄν αὐτοῖς ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἔργου
 20εἶχοντο· οἱ δὲ τῷ ἀπροσδοκῆσθαι καταπλαγέντες, καὶ μᾶλλον ἐν-
 ἔδραν εἶναι τὸ χρῆμα ὑποτοπήσαντας, εὐθύς ἐς φυγὴν ἐτρά-
 20νοντο, κατατιωμένοι τοὺς αὐτομολήσαντας, ὡς δὴ ὑπ' ἐκεί-
 6. ἀντιμέτωπα R. 9. ὀπισθεν vulg. 11. διαγιγνώσκ. vulg.
 12. τοῦ Lugd., τὸ R., τῶν Par. ἀμφαιγνώσθαι R. 19. προα-
 λαμύνας Lugd., προαλαμύνοισι R., προαλωμένοις edd.

cornu positi erant, hostem ea in parte infestantibus: qui vero in
 sinistro cornu erant, eos qui in altera: cumque ita tela alternatim
 utraque ex parte in contrarium ferrentur, et quicquid obvium erat
 disperderent, barbari neque telorum ictus evitare poterant, neque
 unde ferirentur satis animadvertabant. Cum enim Romanis adversa
 fronte oppositi starent, singulique in id tantum, quod prae mani-
 bus erat, intenti respicerent, et adversus gravis armorum milites
 in principiis stantes proeliarentur; equestres autem sagittarios ut-
 pote retro positos non conspicerent, et telorum ictus non pectori-
 bus sed tergibus exciperent; quo mali venissent, intelligere non poterant.
 Plerisque vero eorum ne dubitandi quidem ambigendique de iis quae
 agebantur locus relinquebatur; statim cum ipso ictu morte esse corri-
 piante. Cadentibus enim semper exterioribus, statim interiorum
 terga nudabantur, cumque id assidue continenterque fieret, copiae
 quam citissime labefactabantur atque interibant, et ad paucitatem
 redigebantur. Interea Sindual et Heruli cum proelio appropinquas-
 sent, in hostes incurrunt, qui perfracta penetrataque Romanorum acie,
 reliquos praevertent. Statim itaque atque ad manus ventum est,
 pugnam cum eis conserrunt: at illi inopinato rei eventu percussi, immo
 potius insidias esse suspicati, confestim in fugam sunt versi; trans-
 fugas insimulantes, quod ab eis essent decepti. Sindual vero acriter

A. C. 553 *των ἔξηκατημένοι. οἱ δὲ ἀμφὶ Σίνδουαλ οὐκ ἀνέσαν, ἀλλ'*
 I. L. 27 *ἐνέκειντο, ἕως τοὺς μὲν κατεστόρεσαν, οἱ δὲ ἐς τὰς τοῦ ποτα-*
μοῦ ἔξεπεσον δίνας. οὕτω τε τῶν Ἐρούλων τῷ σφετέρῳ χώρῳ
 D *ἔγκαταστάντων, τό τε κένωμα ἐπληροῦτο, καὶ ἡ φάλαγξ συν-*
ἐκέκλειστο, καὶ τολοιπὸν οἱ Φράγγοι, καθάπερ εἰς ἄρκυς ξυνει-
 5 *λημμένοι, ἐκτείνοντο πάντοθεν. ἢ τε γὰρ τάξις αὐτοῖς τελεώ-*
τατα διελέλυτο, καὶ χύδην ἐπὶ σφᾶς ὑπελίττοντο, οὐκ ἔχον-
τες ὄ, τι καὶ γένοιτο. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι οὐ μόνον τοῖς τόξοις
αὐτοὺς διεχρῶντο, ἀλλὰ τό τε ὀπλιτικὸν καὶ οἱ ψιλοὶ ἐπήεσαν,
δορατιά τε ἀκοντίζοντες καὶ τοῖς κόντοις διωθόμενοι, καὶ ταῖς
 10 *μαχαίραις κατατέμνοντες, ὅτ τε ἱππεῖς ὑπερκρωῖσεις ποιούμε-*
 νοι *ὑπεδέχοντο αὐτοὺς εἴσω καὶ ἀπελάμβανον. εἰ δέ τι αὐτῶν*
 P. 46 *καὶ διεφύγε τὰ ξίφη, οἱ δὲ τῇ διώξει ἐκβιαζόμενοι ἐς τὸν ποτα-*
μὸν κατεφέροντο, καὶ ὑποβρύχιοι γιγνόμενοι ἔθνησκον οἰμωγῇ
τε ἡκούστο ἀπανταχοῦ τῶν βαρβάρων οἰκτροτάτα διολλυμένων
 15 *αὐτός τε δὴ οὐν Βουτιλλνος ὁ στρατηγὸς καὶ ὄλον τὸ στρατεύ-*
μα παναλεθρίᾳ ἠφάνιστο, ἐν τοῖς καὶ οἱ τῶν Ἐρούλων πρὸ
τῆσδε τῆς ξυμπλοκῆς μεταβάντες, καὶ οὐδεὶς ὅστις τῶν Γερμα-
νῶν ἐς τὰ πάτρια ἐνόστησεν ἠθῆ, ὅτι μὴ πέντε ἄνδρες ὀμφηοῦν
τρόπῳ διαδεδρακότες. πῶς δὲ οὐκ ἂν εἴη ἀρίθηνον, ὡς ποιναῖς
 20 *ὑπέσχον τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὑπερτέρα τις αὐτοὺς μετῆλθεν*
ἀνάγκη; ὁ μὲν γὰρ μυρῖος ἐκεῖνος ὄμιλος τῶν Φράγγων τε καὶ
Ἀλαμανῶν, καὶ τῶν ὅσοι δὴ αὐτοῖς τυχὸν ἕτεροι τὸν πόλε-

1. ἀνέσαν — ἐνέκειντο R. (Cl.), Intpr. *intermittendo* — *institit*,
 ἀνέσαν — ἐκειντο vulg., Lugd. mg. Is. ἐνέκειντο. 14. καὶ
 ὑποβρύχιοι — ἡκούστο add. ex R. et Intpr. *et gurgitibus hausit*
interibant. unde et barbarorum continens eiulatus — audiebatur.
 18. συμπλ. R. 20. εἴη om. R.

eis absque ulla intermissione instabat, donec alios quidem prostravit, alios vero in vorticosum flumen adegit. Atque ita Herulis in suum locum receptis, vacuitas illa in medio exercitus suppleta est, et phalanx clausa: Francique deinceps veluti retibus involuti, omni ex parte caedebantur. Nam et ordo ipsorum penitus erat dissolutus, et confuse inter se glomerabantur, quid facerent ignari. Romani autem non solum sagittis eos interficiebant, sed et gravioris et levioris armaturae milites inveci hastas in eos torquebant, et contis profigabant, ensibusque obruncabant; equites etiam diductis alis eos circumveniebant et concludebant; si qui vero eorum enses effugerant, hi ipsi insectantium vi compulsi praecipites in flumen ferebantur, barbaris passim miserrime pereuntibus. Ipse itaque dux Butilinus cum universo exercitu ad internecionem periit: inter quos etiam illi Heruli qui ante proelium transfugerant; neque quisquam e Germanis ad suos est reversus, praeter quinque viros, quocumque tandem modo illi evaserint. Quoniam vero pacto non sit perspicuum eos impietatis suae poenas luisse, superiore quadam necessitate ipsis incumbente? Infinita

μον ξυνδιήνεγκαν, ἄρδην ἀνήρπαστο, μόνοι δὲ ὀγδοήκοντα τῶν Ἀ. C. 553
 Ῥωμαίων ἄνδρες ἀπέθανον, οἱ δὲ ἐτύγχανον ὑποδεξάμενοι ^{I. L. 27}
 τὴν πρώτην ἐμβολὴν τῶν πολεμίων. ἤρίστευσαν δὲ ἐν τῷδε Β
 τῷ ἔργῳ τῶν μὲν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων σχεδόν τι ἅπαντες,
 5 βαρβάρων δὲ τῶν ξυστρατευομένων Ἀλίγερος ὁ Γότθος (πα-
 ρῆν γὰρ καὶ ὃς ἐν τῇ μάχῃ), Σίνδουάλ τε ὁ τῶν Ἑρούλων στρα-
 τηγός, καὶ οὐδὲν τι ἐλαττον ἔσχε τῶν ἄλλων. ἅπαντες δὲ τὸν
 Ναρσῆν ἐν ἐπαίνῳ ἐποιοῦντο καὶ ἀπεθανύμαζον, ὡς τῇ ἐκείνου
 προμηθεΐα ἐπὶ μέγα δόξης χωρήσαντες.

10 ἰ. Νίκη γὰρ οὕτω λαμπρὰ καὶ διαφανὴς καὶ ἐς τότε
 ὑπερβολῆς προελθούσα οὐ ῥαδίως, οἴμαι, ἀνὰ τὸν ἔμπροσθεν
 χρόνον ἐτέρῳ τῷ ξυνηγέθη. εἰ δὲ που ἄρα καὶ ἕτεροι πρότε-
 ρον παραπλήσια τοῖς Φράγγοις πεπόνθασιν, ἀλλ' εὗροις γε ἄν
 καὶ ἐκείνους ἀδικίας ἕκατι διαφθαρέντας. Διὰ τὴν μὲν γὰρ πά-
 15 λαι ὁ Δαρείου σατραπῆς ἕμα στρατεύματι Περσικῷ, Μαρα-
 θωνάδε ἀγριγμένος καταστρέψασθαι τὴν Ἀττικὴν ᾗετο χρῆναι,
 καὶ μὲν δὴ καὶ ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. αἰτία δὲ ἦν τῆς ἐφόδου
 ὅσιν μὲν οὐδὲν οὐδὲ δίκαιον ὅτι δὲ βασιλεύα Δαρεῖον, ὡς ἔοικε,
 20 τοῦ τῆς Ἀσίας μέγεθος οὐκ ἐχώρει, ἀλλὰ δεινὰ ἐποιεῖτο εἰ μὴ
 τοὺς ἐν τῇ Εὐρώπῃ. ταυτὰ τοι καὶ ἡσσῶντο ἀνακρά-
 τος ὑπὸ Μιλτιάδου οἱ Μῆδοι. τοσοῦτοι γὰρ αὐτῶν ἐν τῷδε
 3. δ' ἐν R. 13. τοῖς Φράγγοις add. ex R. et Intrp. non absi-
 milem — cladem — quam et Franci. 14. καὶ om. R. 15. Vulg.
 et R. Μαραθῶνα δὲ. 18. οὐδὲν inserui ex R., vulg. et Intrp.
 om. 20. Intrp. unde per Miltiadem devicti cum Date ipso et
 principe et debellati sunt Medi.

enim illa Francorum pariter et Alemannorum turba, et quotquot alii sociale cum ipsis bellum gesserant, penitus deleti sunt; soli vero ex Romanis octoginta viri desiderati, qui quidem primum hostium impetum exceperant. In hoc autem proelio strenue rem gesserunt, e Romanis legionibus fere omnes; ex auxiliariis vero barbaris Aligerus ille Gothus (nam et ipse confictui interfuit) et Sindual Herulorum dux nihilo aliis inferior. Omnes vero Narsetem laudibus extollebant atque admirabantur, tanquam ipsius prudentia ad tantam gloriam evecti.

10. Adeo enim illustrem ac splendidam, adeoque excellentem victoriam non facile crediderim prioribus seculis cuiquam obtigisse. Si qui vero etiam alii antehac non absimilem cladem acceperunt, reperies et illos ob iniusta impiaque ipsorum facta periisse. Datis enim olim Darii satrapa ubi cum Persarum exercitu Marathonem venisset, Atticam se, immo vero universam Graeciam, eversurum sperabat. Causa vero expeditionis neque aequa neque iusta erat; sed cum Darium regem, uti videtur, Asiae magnitudo non caperet, grave ipsi molestumque erat nisi etiam Europam subiugaret: idcirco etiam summa vi devicti sunt a Miltiade Medi. Tot enim ab ipso in illo proelio caesi fuerunt, ut Athenienses, cum ante pugnam (ita enim fertur,) comminanti essent, se totidem numero hircos Dianae sacrificaturos

- A. C. 553 τῷ ἔργῳ ἀνήρηται, ὥστε ἀμέλει πρὸ τῆς μάχης τοὺς Ἀθη-
 I. I. 27 ναίους (λέγεται γὰρ οὕτω) χιμάρους ἰσαριθμούς τῶν ἀπο-
 D λουμένον δυσμενῶν τῇ Ἀρτέμιδι θύσειν ἀπειλήσαντας, ἐς
 τοσοῦτον ἔλεω ἐντυχεῖν τῇ Ἀγροτέρα, καὶ ἀπόνυσθαι τῆς εὐ-
 θρίας, ἐς ὅσον μὴ οἶους τε γενέσθαι τὸ χαριστήριον ἀποτί-5
 V. 34 σαι, ἀλλ' ἐπιλιπεῖν θυομένας ἔτι τὰς αἰγας, καὶ πρὸς ἀντί-
 δοσιν μὴ διαρκέσαι. Ξέρξης δὲ ἐκεῖνος ὁ πάνυ, καὶ τὰ τοῦ
 Ξέρξου θαύματα, τῷ ἄρα γε τρόπῳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων νενίκη-
 ται, ἢ ὅτι ὁ μὲν ἀλαζών τε ἦν καὶ ἀτάσθαλος, καὶ καταδου-
 λωσόμενος ἦει τοὺς οὐδὲν ἡδικηκτάς, μὲνῃ τε τῇ πλήθει πί-10
 σννος καὶ τῇ τῶν ὄπλων παρασκευῇ, εὐβουλίᾳ οὐ μῦλα ἐχρή-
 το· οἱ δὲ οἷα γέ δρωῖντες, ὑπὲρ τῆς σφετέρως ἐλευθερίας ἡμύ-
 P. 47 νοντο, οὐδὲν αὐτοῖς τῶν ἐς δύναμιν παρεμμένον, ἀλλὰ βου-
 λευόμενοι τε τὰ δέοντα καὶ ἐπιτελοῦντες; τὰ δὲ Γυλίππου
 τρόπαια τοῦ Σπαρτιάτου, τὴν τε Νικίου καὶ Δημοσθένους κα-15
 τάλυσιν, καὶ ἅπαντα τὰ ἐν Συρακούσαις κακὰ, μῶν ἄλλοθεν
 εὔροι τις ἂν γεγενημένα ἢ ἐξ ἀνοίας τε καὶ ἀδικίας; τί γὰρ
 ἠβούλοντο οἱ Ἀθηναῖοι, τοὺς ἐπὶ θύραις πολεμίους ἀφέντες,
 οἱ δὲ ὡς πορρότατά ἐπιστρατεύειν καὶ λυμάλνεσθαι τῇ Σικε-
 λίᾳ; πολλὰ μὲν οἶν καὶ ἕτερα ἔχοι τις ἂν ἀπαριθμῆσθαι 20
 ἀφροσύνης τε καὶ ἀδικίας τοιάδε κηήματα, καὶ ὅπως σίνονται
 τοὺς χρωμένους, πλὴν ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἡγοῦμαι ἀποχρώντως
 2. χιμαίρας R. 3. τῇ Ἀρτέμιδι R., vulg. articulus dee st. 4. ἀ-
 πόνυσθαι R. (Cl.), ἀπώναςθαι vulg. εὐατηρίας Lugd. in mg.
 6. ἀλλ' om. R. 10. ἐξ R. 2 m. 13. παρεμμένον R.,
 παρεμμένων vulg. 14. Γυλίππου vulg. 15. τὴν τε R. Lugd.,
 τὴν γε edd. 17. ἂν ins. ex R. 18. οἱ om. R. 19. οἱ δὲ
 R., οὐδὲ vulg. Lugd. in marg. adscriptum habet: ἐλλείπει. Bon.
 Vulc. aut οὐδὲ delendum, aut ἀδεῶς scribendum ceasebat.
 21. κηήματα R., Inpr. origines, νοήματα vulg.

quot hostes interfecissent, adeo propitiam habuerint venatricem deam, adeoque prospere venarentur, ut suscepta vota exsolvere nequirent, sed sacrificatis etiam capellis numerum caesorum aequare non possent. Xerxes vero ille magnus et Xerxis miracula, quonam obscuro modo a Graecis victa sunt, quam quod ille quidem et arrogans et iniquus erat, et eos subiugaturus venerat, a quibus nullam iniuriam acceperat? Et sola multitudine armorumque apparatu fretus, recto consilio non admodum utebatur. Graeci vero aequa facientes pro sua libertate pugnabant, nihil quoad eius fieri poterat praetermittentes, sed quod in rem ipsorum esset et consultantes et exsequentes. Gylippi vero Lacedaemonii trophaea, et Niciae Demosthenisque cladem, omniaque ad Syracusas mala, nam aliunde quispiam fluxisse comperiet quam ex amentia pariter et iniquitate? Quid enim sibi volebant Athenienses, cum, hoste qui pro foribus erat neglecto, quam longissime a domo exercitum ducerent, Siciliamque iufestarent? Posset vero

ἐν τῇ παρόντι εἰρήσθαι. Τότε δὲ οἱ Ῥωμαῖοι, (ἐς γὰρ τὰ A. C. 553
 πρότερα αὐτῆς ἰτέον,) τοὺς μὲν σφετέρους νεκρούς, ἢ νενόμι- I. I. 27
 σται, καταχάσαντες, τοὺς δὲ τῶν πολεμίων σκυλεύσαντες, μέγα B
 τι χρῆμα ἤθρουσαν ὄπλων, καταστρεψάμενοι δὲ αὐτῶν καὶ
 5 τὸ χάρακμα, καὶ ἅπαντα διαρπάσαντες, εὖτω δὲ τῇ λείᾳ
 σεσαγμένοι, παιανίζοντές τε καὶ στεφανηφοροῦντες, καὶ τὸν
 στρατηγὸν ἐν κόσμῳ προηγούμενοι, ἐς τὴν Ῥώμην ἐπανῆλθον.
 ἦν δὲ ἰδεῖν ἐπιπολὺ τὰ ἀμφὶ Καπύην ἅπαντα πεδία τῷ λυθρῷ
 περιρρέεόμενα, καὶ ὑπερχειλῆ τὸν ποταμὸν τῷ ὑπερπεπλησθαι
 10 σωμάτων. ἔμοι δὲ τις τῶν ἐπιχωρίων καὶ ἐλεγεῖόν τι ἔφη ἐς
 κύρβιν τινὰ λιθίνην ὑπὸ του γεγράφθαι ἀμφὶ τὰς ὄχθας τοῦ
 ποταμοῦ ἰδρυμένην, ὧδέ πως ἔχον· C

Ῥαῖθρα Κασουλίνου ποταμοῦ βεβαρημένα νεκροῖς

Δέξατο Τυρσηνῆς ἠϊόνος κροκάλη,

15 Ἦνίκα Φραγγικὰ φύλα κατέκτανεν Ἀύσονις αἰχμῆ,

Ὅπποσα δειλαίῳ πείθετο Βουτιλίῳ·

Ἐλβιστον τόδε χεῦμα, καὶ ἔσσειται ἀντὶ τροπαίου

Ἄϊματι βαρβαρικῇ δηρὸν ἐρευθόμενον.

2. πρότερα R., πρότερον vulg. 3. τοὺς δὲ τῶν R., τοὺς τῶν
 vulg. 6. σεσαγμένοι. Sic Suidas a. h. v. Lugd. in marg.
 Intpr. οὐκ αἰ, σεσαγγνευμένοι R. et vulg. 8. Κάπουαν R. et
 vulg. 9. ὑπερπεπλησθαι R. et Intpr., ὑποπεπλησθαι vulg. 11.
 Versus Agathiae ipsius, qui inter eius epigrammata referri debu-
 isent a Brunckio. ὑπὸ τὰς ὄχθας R. 12. ὧδέ πως R., ὧδέ πη
 vulg. 13. Κασουλ. Const. Porph., Κασουλ. R., Κασουλ. vulg.
 16. ὄπποσα Lugd., ὄπποσα R. 17. ἔλβιστον. Sic edidi ex con-
 Iacobsii ad Anthol. Gr. III. p. 951; ἔλβιον ἂν τόδε vulg., ἔλβιον
 αὐ τόδε R., ἔλβι... τόδε Lugd. χεῦμα Const. P.

quispiam etiam alia multa eiusmodi stulta iniquaque consilia enu-
 merare, utque suis auctoribus sint pernicioosa; sed haec nunc com-
 memorasse suffecerit. Tum vero Romani (redeundum enim est ad in-
 stitutum) cum suos qui in proelio cecidissent patrio more tumulassent,
 hostiumque cadavera spoliassent, maximam armorum vim congeste-
 runt. Vallo etiam ipsorum subverso, omnibusque direptis, ita tan-
 dem praeda onusti, paeani canentes, et corollis redimiti, et prae-
 fectum decenter compositeque deducentes, Romam redierunt. Videre
 autem erat longe lateque circa Capuam campos omnes cruore ac
 tabo perfusos, et fluvium prae cadaverum, quibus opplebatur, multi-
 tudine exundantem. Mihi vero quidam ex indigenis retulit, carmen
 quoddam tabulae saxaeae a quopiam inscriptum fuisse, ad ripas flumi-
 nis positae, quod sic habet:

Densa Casulino raptata cadavera ad amne

Tyrrheni accepit vasta crepido maris,

Ausonius Francos quo tempore straverat ensis,

Quotquot Butilino paruerant misero.

Felicem o fluvium! fuerit vice namque trophaei,

Barbarico tingi posse cruore diu.

A. C. 553 τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἐπίγραμμα, εἴτε ὡς ἀληθῶς ἐγχεχά-
 I. 27 ρακται τῷ λείῳ, εἴτε καὶ ἄλλως ἀδόμενον ἐς ἐμὲ ἵκετο,
 οὐδὲν οἶμαι τὸ κωλύον ἐνθάδε ἀναγεγραφθῆαι. ἴσως γὰρ καὶ
 ἐς μαρτύριον οὐκ ἄχαρι ἂν εἴη τῶν ἐν τῆδε τῇ ξυμπλοκῇ γε-
 γενημένων. 5

ια. Ἐν τούτῳ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ἠγγέλλετο καὶ τὰ ἐν
 D Βενετία ἐπὶ Λευθαρίῳ τε καὶ τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἅπασιν ξυνε-
 νεχθέντα. τότε δὴ οὖν καὶ μᾶλλον οἳ τε ἄστοι καὶ τὰ στρατεύ-
 ματα χορείας ἐτέλουν καὶ πανηγύρεις, ὡς οὐδὲν ἔτι αὐτοῖς
 ἀντιξουν προσγενησόμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ τολοιπὸν βιοτεύουσιν-10
 τες. τῶν γὰρ ἐμβυλόντων ἐς τὴν Ἰταλίαν πολεμίων οὕτω δὴ
 ἀπανταχοῦ διολωλῶτων, οὐκ ᾔοντο ἄλλους ἐπιβήσεσθαι. καὶ
 ταῦτα μὲν τὸ πλῆθος διανοεῖτο, οἷα οὐ τῶν ἀκριβῶν στοχά-
 ζεσθαι πεφυκότες, ἀλλ' ἐς φαστώνην ἐκβεβλημένοι, καὶ πρὸς
 τὸ ἠδόμενον τῆς γνώμης ἅπαντα κρίνοντες. τῷ δὲ Ναρσῆ ὄρ-15
 P. 48 θῶς ἕκαστα διασκοποῦντι, ἀκολασία ἐδόκει τὸ χορῆμα καὶ πα-
 ραφροσύνη, εἴ γε ᾔοντο μηκέτι ἔξειν ἀνάγκην ἐτέρους ὑπο-
 δέεσθαι πόρους, ἀλλὰ χορῆναι μᾶλλον ἐς τὸ τρυφερώτερον τῆς
 διαίτης ἐς αἰεὶ μεταβεβλησθαι. ἐλείπετο γὰρ, οἶμαι, αὐτοῖς ὑπὸ
 ἀβελτερίας τὰς ἀσπίδας τυχόν καὶ τὰ κράνη ἀμφορέως οἶνον-20
 ἧ καὶ βαρβίτου ἀποδόσθαι, οὕτω περιττὰ τολοιπὸν καὶ ἀνό-

12. ἄλλα R. pro ἄλλους. 14. ἐκβεβλημένοι R., ἐμβεβλημένοι vulg.
 et Intrp. involuti. 19. ἐλείπετο R. Lugd. corr. (Cl.), ἐλίπετο
 vulg. 20. ἀβελτηρίας R. 21. ἧ ins. ex R.

Hoc itaque epigramma sive revera saxo incisum fuit, sive alioqui ho-
 minum sermonibus celebratum ad me pervenit, non abs re, ut arbi-
 tror, hoc loco a me est relatum. Fuerit enim non inelegans monu-
 mentum eorum quae illo proelio acciderunt.

11. Interea vero Romanis nuntiatum est, quem exitum Leutharis
 omnesque eius copiae in Venetis habuissent. Tum itaque multo am-
 plius et cives et exercitus festivas choreas ludosque panegyricos
 agitabant, tanquam nihil ultra hostile metuentes, et in pace tran-
 quillitateque deinceps victuri. Hostibus enim Italiam sua invasione
 inquietantibus ita passim penitus deletis, non putabant alios super-
 venturos. Atque hoc quidem erat multitudinis iudicium; quippe
 quae nequaquam accurate res pendere solet, sed otio ignaviae-
 que immersa ex eo, quod iucundum gratumque ipsi est, omnia iudi-
 cat. Narseti vero recte omnia consideranti stultitia dementiaeque
 videbatur, si adeptam sibi deinceps omnem alios labores sube-
 undi necessitatem putarent; sed molliori vitae sese totos dederent.
 Parum enim aberat, ut prae stoliditate scuta et galeas amphoris
 viniariis et barbittis commutarent: adeo supervacanea inutiliaque sibi
 in posterum fore arma rebantur. Narses autem verisimiliter colli-

νητα ἤγοῦντο τὰ ὄπλα. ὁ δὲ στρατηγὸς τὰ εἰκότα διεγίγνω- A. C. 553
σκεν, ὡς ἄρα καὶ ἀδθις πόλεμοι ἔσονται Φραγγικοὶ, καὶ ἐδε- L I. 27
δίει, μὴ ποτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐς τὸ ἀβροδίαιτον τραπέντες, τὰ
φρονημάτων διαφθαρείεν εἶτα εἰ παρατάξωσ ἐπὶ λθοῖ κειρός,
501 δὲ, ὄκω εἰκοντες, ἀπαγορεύσαιεν τοῖς κινδύνοις. καὶ ἴσως
ἂν οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ τότε ξυνέβη, εἰ μὴ θάττον δεῖν ᾤήθη B
ξυγκαλεσάμενος τὰ στρατεύματα, καὶ παραίνεσιν προσάγων V. 35
ἀρίστην ἐς τὸ σῶφρόν τε καὶ ἀνδρείον τὰς γνώμας μεταγειν,
καὶ ὑποτέμνεσθαι τὸ ὑπερβάλλον τῆς μεγαλαυχίας. οὕτω δὴ
100δν ἀπάντων συνηθροισμένων, παρελθὼν ἐς μέσον ἔλεξεν τοιαύδε.

ιβ'. „Τοὺς μὲν ἀθρόον καὶ οὐ πάλαι συμβάν εὐτυχίας
τινὸς μετασχόντας, οὐκ ἀπεικὸς ὀλμαι πρὸς ἀπειροκαλίαν
ἐκκλῖναι, καὶ τῷ ἄσυνήθει καταπεπληχθαι, μάλιστα ἤνικα τῷ
ἀπροσδοκίῳ καὶ τὸ παρ' ἀξίαν προσῆ. ὅμως δὲ, ὡ ἄνδρες,
15 ποίαν ἂν καὶ προβάλοισθε σκῆψιν, ἣν τις ὅμας τῆς μεταβο-
λῆς αἰτιῶτο; κότερον ὡς νῦν ἐγεύσασθε νίκης, οὐ πρότερον
εἰσθότες; ἀλλ' ὅμεις οἱ Τωτίλιάν τε καὶ Τείαν καὶ ἄπαν τὸ C
Γοτθικὸν ἔθνος ἐκποδῶν ποιησάμενοι ἀλλ' ὡς μείζονος ἢ καθ'
ὅμας αὐτοὺς πειρᾶσθε τῆς τύχης; καὶ ποῖον ἂν μέγεθος εὐδαι-
20 μονίας τῇ τῶν Ῥωμαίων δόξῃ συμμετρηθεῖη; συγγενὲς γὰρ
ἡμῖν καὶ πάτριον κρατεῖν ἀεὶ τῶν πολεμίων. καὶ τοῖνον κρα-

1. τὰ εἰκότα R., τῶν εἰκότων vulg. Bon. Vulc. conl. διὰ τῶν εἰκότων.

4. εἰ om. R.

10. συνοιδρ. vulg.

ἐς μέσον R., ἐς

μέσους vulg.

13. ἐν τῷ δσ. R.

15. σκέψιν R.

17. Τά-

τίλλαν καὶ T. R.

18. καθ' ἡμᾶς R.

21. ἡμῖν R., Intrp.

nobis innatum, ὕμῖν vulg.

gebat, non defutura nova cum Francis bella; et verebatur ne, si otio sese et mollitiei semel dedidissent, masculum eorum robur enervaretur; et, si rursus in aciem prodeundum esset, ignavia victi in proeliis animum desponderent. Et fortasse non multo post hoc ipsum evenisset, nisi confestim convocatis omnibus copiis, optima oratione cohortandos et ad temperantiam fortitudinemque traducendos ipsorum animos duxisset, nimiamque arrogantiam et iactantiam retundendam. Omnibus itaque in unum congregatis, ipse in medium progressus in hunc modum verba fecit.

12. „Qui repente et praeter veterem suum morem prospere rem gerunt, haud sane dissentaneum fuerit, si felicitatem suam moderate non ferant, et novitate victoriae percussi insolescant, praecipue si illi, quibus inopinata victoria accidit, parum etiam ea digni fuisse videantur. At vos, o viri, quid excusationis estis praetensuri, si quis vos huius mutationis animorum insimulet? Anne, quod nunc primum victoriam degustetis, antehac non assueti? Atqui vos et Totilam et Teiam et universam Gothicam nationem profigastis. Sed maiorem quam quae in vos cadere solet felicitatem experti estis. Quoniam vero felicitatis magnitudo potest Romanorum gloriae acqui-

- A. C. 553 *τεῖτε, καὶ οὐτε μείονων ἢ καθόσον νικᾶτε ἄξιοι καθεστήκατε,*
 I. L. 27 *οὐτε τοῦ προσήκοντος καταδεεστέραν παρέχεσθε τὴν πείραν.*
μέτιστα δὲ τούτων ὑμῖν οὐκ ἐκ ῥαστώνης τε καὶ ἡδοναθείας,
ἀλλ' ἐκ πόνοιν συγχῶν καὶ ἰδρωῶν καὶ τῆς τῶν κινδύνων με-
λέτης. οὐκοῦν χρεῶν ὑμᾶς καὶ νῦν ἐμμένειν τοῖς προσγνω-
σμένοις, καὶ μὴ μόνον ἡδεσθαι τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ
 D *μέλλοντος πένι, ὅπως ὅμοιον ἔσται, σκοπεῖν. τοῖς γὰρ μὴ ταῦτα*
λογιζομένοις οὐ μόνιμα τὰ τῆς εὐπραγίας, ἀλλὰ πρὸς τούναν-
τίον ὡς τὰ πολλὰ μεταχωροῦσιν αἱ τύχαι. καὶ τεκμήριον ἔστω
σαφές τόδε τὸ τῶν Φράγγων πάθος, ἐφ' ᾧ νῦν ὑμεῖς δικαίως
 10 *αὐχέετε. ἐδ' γὰρ αὐτοῖς τέως τῶν πραγμάτων ἐχόντων, οἱ δὲ*
πρὸς ἀλαζονείαν τραπέντες, πόλεμον ἤρατο καθ' ἡμῶν, οὐ
προσροόμενοι τὸ σφαλερὸν τῆς ἐλπίδος. ἀπολώλασι τοιγαροῦν
ἅπαντες τῇ σφῶν αὐτῶν ἀβουλίᾳ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἡμῶν ὅκλοις.
 P. 49 *ἀισχρὸν τοίνυν ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ῥωμαῖοι, ταῦτό παθεῖν τοῖς*
 15 *βαρβάροις, καὶ μὴ τοσοῦτον ταῖς γνώμαις αὐτῶν περιεῖλαι,*
ἐπόσον τῇ φάμῃ· μηδὲ γὰρ οἰέσθω τις ὑμῶν, ὡς εὐδὲν εἶ
πολέμιον ἔσται, ἀπάντων δῆθεν τῶν δυσμενῶν διαφθαρέντων.
καίτοι εἰ καὶ τοῦτο βεβαίως προσῆν, ἀλλ' οὐδ' ὡς ὑμῖν μετα-
θετέον τοὺς τρόπους, οὐδὲ τοῦ κρέποντες ἄρκετον. οὐ μὴν
 20 *οὐδὲ συμβαίνουσαν εὔρως τις ἂν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν*
ταῖς ὑμετέροις ἐννοίαις. οἱ γὰρ Φράγγοι, πολυάνθρωπόν τε
 1. *μείον R.* 5. *συγγνωσμένοις R.* 10. *ἐφ' ᾧ R. et Intrp.*
 19. *ἡμῖν R.*

parari? Innatum enim vobis et patriam est, hostes semper vincere. Vincitis itaque, neque minore victoria digni estis, neque inferiorem vestra dignitate et meritis fortunam estis consecuti. Est vero quod haec accepta feratis non ignaviae et mollitiei, sed continuis laboribus atque sudoribus proellorumque exercitationi. Quocirca insistendum vobis est etiam nunc veteribus institutis, neque solum ob praesentem rerum statum laetari, sed de futuro etiam, ut similis sit, sollicitos esse oportet. Qui enim ita consilia sua non instituant, his prosperitas stabilis ac diuturna esse non potest, sed in contrarium plerumque fortuna vertitur. Cuius quidem rei evidens argumentum haec Francorum clades fuerit, ob quam vos nunc merito gloriamini. Cum enim res illorum hactenus bene in statu essent, ipsi animis elati atque insolescentes bellum adversus nos susceperunt, spei lubricitatem non praevidentes. Perierunt itaque omnes, sua potius ipsorum temeritate, quam nostris armis. Turpe igitur fuerit vos, o viri Romani, ita ut barbari affectos esse, neque tantum mentis, quantum corporis robore esse superiores. Neque enim quisquam vestrum sibi persuadeat, nihil ultra infaustum nobis metiendum; universis nimirum hostibus deletis. Quod ut maxime ita esset, tamen ne sic quidem a moribus vestris est discedendum, neque ab officio abstinendum; sed neque rerum ipsarum negotiorum-

γένος καὶ μέγιστον, καὶ λίαν ὀρθῶς τα πολεμικὰ ἡσχημένον, A. C. 563 ἀπόμοιρα δέ τις αὐτῶν οἱ νενικημένοι βραχεῖα, καὶ ὄση μὴ ^{L. 27} δέος αὐτοῖς ἐμβαλεῖν, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ πρὸς ὄργην ἀναστῆσαι. οὐκ οὖν εἰκὸς αὐτοὺς ἡρεμήσειν, οὐδὲ καθέξειν ἐν B 5 ἀπορρήτῳ τὴν ὕβριν, ἀλλὰ πλείονι στρατῷ καθ' ἡμῶν ἤξουσι, καὶ οὐκ ἐς μακρὰν ἀναμαχοῦνται. νῦν οὖν ὑμεῖς, εἰ δοκεῖ, παρέντες τὴν ἔρθυμίαν, ἀνανεώσασθε τὸ φιλοκίνδυνον πλεόν ἢ πρότερον, ὅσῳ καὶ μείζονα τῶν φθασάντων τὰ ἐσόμενα προσδοκητέον. οὕτω γὰρ ὑμῶν διατελούντων, εἰ μὲν ὡς τάχιστα 10 ἰοπαρεῖν, καὶ δὴ παρεσκευασμένοις ὑμῖν προσβαλοῦσι καὶ οἷοις μελλήσεως μὴ προσδεῖσθαι. εἰ δὲ καὶ παντάπασιν ἐνδοῖεν, (εἰρηθῶ γὰρ ἄμφω,) ἀλλὰ τό γε ὑμέτερον ἐν ἀσφαλεῖ κείσεται, καὶ τὰ κράτιστα δόξοιτε ἂν βεβουλεῦσθαι." Τοιαῦτα τοῦ C Ναρσοῦ παραινέσαντος, αἰδῶς ἅπαντα κατείχεν τὸν στρατὸν 15 μετρωμένον αὐτοῖς τῆς παροιρίας. καὶ οἱ μὲν τὸ ἐκμελές τε καὶ ἀκολασταῖνον τῆς γνώμης ἀποβαλόντες, ἐς τὰ πάτρια ἦθη μετεκομοῦντο.

17. Ἀποδασμὸς δὲ τῶν Γότθων ἐς ἑπτακισχιλίους ἄνδρας μαχίμους ἀποκεκριμένοι, οἱ δὴ ἐτύγχανον πολλαχοῦ τοῖς 20 Φράγγοις προσβεβηθηκότες, λογιζόμενοι ὡς οὐκ ἀνήσουςιν οἱ 'Ρωμαῖοι, ἀλλ' ἦδη καὶ τοὺς οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσοῦνται, αὐ-

1. τὰ πολεμικὰ marg. R., τὰ πολέμια vulg. 5. καθ' ἡμῶν R. et
 Intrp. καθ' ὑμῶν vulg. 8. ὅσον R. 10. παρεσκευασμένοις R.
 12. Intrp. ποῖτρα; male. 13. δόξητε R. 19. ἀποκεκριμένοι
 R., ἀποκεκριμένος vulg. 20. οἱ om. R.

que naturam ac statum cum consiliis vestris congruere quisquam comperiat. Francorum enim natio est populosissima et maxima, et apprimè in re bellica exercitata: et caesi a nobis exigua quaedam erant eorum portio, et quidem tantula, ut metum ipsis non sit iniectione, sed potius iram concitatura. Verisimile itaque non est, eos conquieturos, neque contumeliam tacite in pectore pressuros, sed maiorem exercitum in nos ducturos, brevique bellum redintegraturos. Vos itaque nunc, abiecta si placet ignavia, instaurate vestram in adeundis periculis bellicis alacritatem, eo quam antea maiorem, quo maiora praeriteritis futura sunt expectanda. Ita enim perseverantibus vobis, si quidem quam citissime advenerint, praeparatos vos offendent nullaque mora indigentes. Si vero omnino tardaverint (utrumque enim dicendum est) vestrae tamen res in tuto erunt collocatae, et quam optime vobis consuluisse videbimini." Talia monente Narsete, pudor universum exercitum invasit, et prioris vesaniae poenitudo. Atque hi quidem negligentia vecordiaque abiecta ad patrios mores redierunt.

13. Portio vero quaedam Gothorum, ad septem bellatorum millia, qui multis in locis Francis auxilio fuerant, cum secum reputarent Romanos non conquieturos, sed non multo post etiam in ipsos

A. C. 553 τίκα οἱ γέ ἐξ Κάμπας τὸ φρούριον ἀνεχώρουν. βέβαιον γὰρ

I. I. 27 ἐπεικῶς ἦν καὶ ἐρμηνότατον τὸ χωρίον, τῷ ἐν ὄρει τε κεισθαι

V. 36 ἀνάγκη καὶ πρὸς αὐτῇ δὴ πον τῇ ἀκρονύχια πέτρας τε ἀπο-

D τόμους πάντοθεν ἀνέχειν καὶ παρατετάσθαι, ὡς μὴ πολεμίοις

εὐέφοδον εἶναι. ἐπαῦθα δὴ οὖν οἶδε οἱ Γότθοι ξυνειλεγμένοις

ᾤοντο ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἕσσεσθαι, καὶ προσχωρεῖν τοῖς Ῥωμαίοις

οὔτι μᾶλα ἠβούλοντο, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ παντὶ σθένει ἀντιτε-

τάξασθαι, ἢν τις ἐπ' αὐτούς ἴοι. ἐξώτρυνε γὰρ αὐτούς ἐς τοῦτο

καὶ ἀνεκίνε ἀνὴρ βάρβαρος, ὃς δὴ σφῶν καὶ ἠγετο, Ῥάγναρις

ὄνομα, καίτοι οὐχ ὁμογενῆς αὐτοῖς ἐπῆρχεν οὐδὲ ὁμόφυλος. ἦν¹⁰

γὰρ ἐκεῖνος ἐκ τῶν Βιττόρων καλουμένων, (Ὀύννικόν δὲ τὸ ἔθνος

οἱ Βίττορες,) ἀλλὰ τῷ δευτέρῳ ἐς τὰ μάλιστα εἶναι καὶ πανουργό-

P. 50 τας, καὶ οἷος ὄτω δὴ τρόπῳ δύναμιν ἑαυτῷ περιβάλλεσθαι,

ἐκράτει τε τοῦ ὄμιλου καὶ ἀναμαχεῖσθαι διενοεῖτο, ὡς ἂν ἐνθῆ-

δε καὶ μᾶλλον ἀρίσθλος γένοιτο. εὐθὺς δὴ οὖν ὁ Ναρσῆς ἄπαντι¹⁵

τῷ στρατῷ ἐπ' αὐτούς ἐχώρει, καὶ εἶτα ἐπειδὴ αὐτῷ οὐχ οἶόν

τε ἦν ἐξ ἐπιδρομῆς τῷ φρουρίῳ πελάζειν καὶ ἐν δυσχωρίᾳ

διακινδυνεύειν, ὃ δὲ ἐς πολιορκίαν καθίστατο, καὶ πάντοθεν

ἐφρούρει ὡς μηδὲν ὀτιοῦν τοῖς ἐνδον εἰσκομίζοιτο, μηδὲ γὰρ ἐκεῖ-

νοι ἀδεῶς ἢ βούλοιντο ἴοιεν. ἀλλὰ γὰρ ἐν τοῖσδε οὐ μᾶλα οἴαο

βάρβαροι ἐπημαίνοντο. ἀφθονία γὰρ πλείστη ὄση τῶν ἀναγ-

καίων ἐχρῶντο, ἐπεὶ περ αὐτοῖς ἤδη ἄπαντὰ τε τὰ ἐπιτήδεια¹ καὶ

1. *Carpum* Intpr. 3. *ἀκρονύχια* R. 7. *μᾶλλον μὲν οὖν R.*

Lugd., *μᾶλλον μὴν οὖν edd.* ἀντιτετάξασθαι R. *Lugd.*,

ἀντιτάξ. edd. 9. *Regnaris* Intpr. 10. *ὄνομα R.*, γὰρ *ὄνομα*

vulg. 11. *Bruttones* Intpr. 17. *καὶ—διακινδυνεύειν.* Intpr.

addit nollet. 21. *ἀφθονία—ἐχρῶντο* om. R. et Intpr. 22.

ἤδη post αὐτοῖς inser. R. et Intpr.

irruituros, in Campsās propugnaculum sese receperunt. Firmissimum enim erat munitissimumque castellum, quippe quod in arduo monte situm erat, et in ipso iugo abruptae omni ex parte petrae exstaret ac protenderetur; ita ut difficilem hosti aditum praerberet. Eo itaque loci collecti Gothi, in tuto futuros sese putabant, et Romanis quidem se dedere nequaquam statuerant, sed omnibus potius viribus resistere, si quis in ipsos iret. Incitabat enim ipsos impellebatque ad hoc barbarus quidam vir eorum dux Ragnaris nomine, tametsi neque eiusdem cum eis nationis aut gentis (erat enim ille ex iis, qui Vittores appellantur, gente Hunnica) sed quod solers maxime versutissimusque esset, et peritus quocumque modo conciliandae sibi multitudinis, eis et imperabat, et bellum instaurandum sibi censebat, ut ex eo celebrior fieret. Confestim itaque Narsae cum universo exercitu in eos movit, et deinde, cum non posset primo incursu castello appropinquare, et difficili e loco conflictari, obsidione illud cinxit, omnique ex parte circumsepsit, ne quid intro invcheretur, neve illi intrepide quo luberet irent. Sed hisce rebus non admodum gravi damno afficiebantur barbari. Summa

τῶν κτημάτων τὰ τιμαλφέστατα ἐν τῆδε τῇ φρουρίῳ, ὡς A. C. 553
 ἀλῶναί γε αὐτὸ οὐκ ἔχον, ἔσενήνεκτο. ἀσχάλλοντες δὲ ὄμως^{L. 1. 27}
 ἐπὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων προσκαθεδρίᾳ, καὶ αἰσχρὸν ἡγούμενοι, B
 εἰ μέλλοιεν οὕτω δὴ ἐπιπολὺ ἐν περιβόλῳ μετρίῳ ξυνειληφθαι
 5 καὶ ἐγκατείρωσθαι, ἐκδρομαὶ μὲν κατὰ τῶν ἀντιπάλων θαμὰ
 ἐποιοῦντο, εἴ πως ἂν αὐτοὺς ἐνθάνδε ἀπόσασθαι δυνηθεῖεν,
 οὐδὲν δὲ ὅ, τι καὶ μνήμης ἄξιον ἔπρασσον.

ιδ'. Ἐν τούτοις δὲ τοῦ χειμῶνος τριβέντος, ἅμα ἦραι. C. 554
 ἀρχομένη, ἐς λόγους ἐλθεῖν τῷ Ναρσῆ ὁ Ῥάγναρις τῶν πα-^{L. 1. 28}
 10 ρόντων πέρι χρῆναι εἰρηῆ, καὶ οὖν ἐπιτετραμμένον αὐτῷ πα-
 ρῆν ἅμα ὀλίγοις ἐν μεταχειμῶ, ξυνηλθέτην τε ἅμφω ἐς ταῦτό,
 καὶ πολλὰ ἄττα διελεγέσθην. ἰδὼν δὲ ὁ Ναρσῆς τὸν Ῥάγνα-
 ριν ἐς ἀλαζονείαν ἡρμένον, καὶ πλείστη χρώμενον μεγαληγο-
 15 ρία, ὡς μειζόνων τε ἢ κατ' αὐτὸν ἐφίεσθαι, καὶ τοῦ ὑπερτέ-
 γόρευσε τῇ ξυμβάσει, καὶ ἀπέπεμπέ γε αὐτὸν αὐθις ἐς τοῦπίσω
 ἄπρακτον ἐπὶ τοῖς προτέροις μενοῦντα. ὁ δὲ ἐπειδὴ ἐν τῷ λόφῳ
 ἐγεγόνει, καὶ ἦδη οὐ πόρρω τοῦ τείχους ἀφίκτο, χαλεπαίνων
 20 ὅτι δὴ αὐτῷ οὐδὲν ὀτιοῦν τῶν ἀλπισθέντων ἀπέβη, ἐντείλει
 τὸ ἥρμα λαθραίως τὸ τόξον, καὶ εἶτα ἀθρόον μεταστραφεῖς, ἀ-
 φίσει βέλος ἰθὺ τοῦ Ναρσοῦ, διήμαρτε δὲ τοῦ σκοποῦ. ἐτέ-
 8. ἐν τούτοις R., ἐν τούτῳ vulg. 11. τε R., δὲ vulg. 13. ἀ-
 λαζονίαν R. 15. ἀπηγόρευσε R., ἀπηγόρευε vulg.

enim rerum necessariorum copia abundabant, cum et commeatum om-
 nem quanto opus erat et ex facultatibus suis pretiosissima quaeque in
 illud castellum tanquam inexpugnabile convexissent. Moleste vero ni-
 hilominus ferebant Romanorum obsidionem, et turpe rati si diu adeo
 exiguo ambitu circumsepti concluderentur, frequentes in hostem ex-
 cursiones faciebant, si quo modo eos inde profligare possent; nihil
 vero relatu dignum effecere.

14. Hieme autem in hoc transacta, statim ineunte vere Regnar-
 ris paciscendum sibi in rem praesentem cum Narsete putavit. Libero
 itaque commeatu accepto, ad Narsetem paucis comitalus in locum
 inter exercitum et castellum intermedium venit; congressique inter
 se varios sermones miscuerunt et disceptarunt. Videns autem Nar-
 ses Regnarim superbia elatum, multaque verborum iactantia uten-
 tem, et maiora quam ipsum deceret postulante, mirumque in mo-
 dum ea exaggerare, confestim colloquium solvit, et compositione
 pactioneque negata, infecta re ad suos remisit. Qui cum in collem
 evasisset, iamque non procul a muro abesset, indigne ferens nihil
 plane se eorum quae sperarat consecutum, sensim et clam tenso
 arcu, subitoque conversus, sagittam recta in Narsetem torquet; quae
 a scopo aberrans aliorum delata cecidit, nemine laeso. Consecuta
 vero statim est poena barbari hominis nequitiam. Narsedis enim
 satellite facti praesidentia temeritateque irritati sagittis eum petunt,

- A. C. 554 ρωθὶ γάρ που ἀπέπη ὁ ἄτρακτος, καὶ κατέπεσεν οὐδένα σι-
 I. L. 28 γάμενος. μετῆλθε δὲ ὁμως ἡ δίκη εὐθὺς τὴν τοῦ βαρβάρου πα-
 δρανομίαν. οἱ γὰρ ἀμφὶ τὸν Ναρσῆν δορυφόροι ἐν ὄργῃ τὸ ἐκεί-
 νου ποιησάμενοι θράσος, ἐπιτοξάζονται εἰς αὐτὸν, καὶ πλή-
 τεται καιρίαν ὁ δειλῆιος. πῶς γὰρ οὐκ ἤμελλεν, ἄδικόν τι καὶ
 ἀγεννὲς ἐγχείρημα θράσος; καὶ μόλις μὲν αὐτὸν οἱ ὀπαθοὶ φο-
 ράδην εἰσω τοῦ περιβόλου διακομίζουσιν. ἡμέρας δὲ δύο ἀρ-
 κέσας, ἀκλεῶς ἀπέβίω, καὶ τὰ τῆς ἀπιστίας αὐτῷ καὶ παροι-
 νίας ἐς τόδε κακοῦ ἐτέλεῦτα. ἐκείνου δὲ διαφθαρέντος, αὐτί-
 κα οἱ Γότθοι, οὐ γὰρ ἀντέχειν ἔτι τῇ πολιορκίᾳ οἴοί τε εἶναι¹⁰
 ἡγούντο, ἐδέοντο τοῦ Ναρσοῦ τὰ πιστὰ σφίσι παρασχέσθαι,
 ὡς τοῦ ζῆν αὐτοὺς οὐκ ἀφαιρήσει. ὃ δὴ καὶ τάχιστα ὁμομο-
 σμένον, σφᾶς τε αὐτοὺς ἐκείνοι καὶ τὸ φρούριον παρέδωσαν.
 P. 51 Ναρσῆς δὲ ἀπέκτεινε μὲν οὐδένα τῶ ταῦτά τε ὁμομοκένοι,
 καὶ ἄλλως οὐχ ὅσων εἶναι τοὺς ἡσημένους ὠμότατα διαχει-¹⁵
 ρίεσθαι. ὡς ἂν δὲ μὴ αὐθις νεωτερίσαιεν, ἅπαντας ὡς βα-
 σιλέα ἐς τὸ Βυζάντιον ἔστειλεν. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο,
 Θεοδίδβαλδος τὸ μειράκιον, ὃς δὴ τῶν προσοικούντων τὴν Ἰτα-
 V. 37 λίαν Φράγγων ἐκράτει, ἥπερ μοι εἰρηται πρότερον, οὗτος δὲ
 οἰκτρότατα ἤδη ἐτεθῆκει τῇ νόσῳ περιτακίς τῇ συντρόφῳ.²⁰
 ἐπεὶ δὲ Χιλδίβεργτόν τε καὶ Χλωθάριον, ὡς δὴ καὶ τῶ γένει
 ἡγγυτάτους, ἐπὶ τὸν κλῆρον τοῦ παιδὸς ὁ νόμος ἐκάλει, αὐ-
 τῆκα ἔρις αὐτοῖς ἐπέπεσεν δεινῇ, καὶ οἶα μικροῦ δεῖν τῷ παντι

1. ἀπέπη R., ἀπέβη vulg. 2. ἡ δ. εὐθ. R., εὐθ. ἡ δ. vulg.
 10. ἐκ R., Intpr. de cetero, ἐπὶ vulg. 11. παρέχεσθαι R.
 12. ὠμοσμένως R. 13. ἐκείνος add. R. 16. μὴ R., μηδὲ vulg.
 20. περιτακίς R., παρατακίς vulg.

et letali ictu miserum feriunt (quidni enim? cum adeo iniquum et vile facinus perpetrasset), et acgre quidem ipsum comites gestantes intra castelli muros detulerunt; cumque ad biduum supervixisset, turpiter decessit, et perfidiae temeritatisque suae hunc habuit tristem exitum. Illo vero sublato confestim Gothi (neque enim obsidionem ferre posse videbantur) supplices Narseti sunt facti, ut fide data vitam ipsis condonaret: et quidem citissime iureiurando accepto, se pariter et castellum dederunt. Narses vero neminem quidem interfecit; quia id iurarat, et alioquin aequum non esset victos crudelissime trucidari: ne vero in posterum novis iterum rebus stude-
 rent, omnes ad Imperatorem Byzantium misit. Interea dum haec geruntur, Theodibaldus adolescens, qui finitimis Italiae Francis imperabat, ut supra est a me dictum, miserrime iam e vivis excesserat, morbo, quo inde ab ortu laborarat, absumptus. Cum vero Childebertum et Chlotharium utpote genere proximos lex patria ad hereditatem iuvenis vocaret, gravis statim inter eos contentio est orta, quaeque parum aberat, quin totum genus perderet. Childebertus enim iam senex

λυμνησθαι γένοι. Χιλδιβερτος μὲν γὰρ γηραιὸς ἤδη ὑπῆρ- A. C. 554
 γεν καὶ πόρρω που ἦκον τῆς ἡλικίας, καὶ πρὸς γε ἀσθενείᾳ I. I. 28
 εἶχετο πολλῇ, ὡς συνεσπληκέναι οἱ ἄπαν καὶ διατετῆσθαι τὸ B
 σῶμα· παῖδές τε αὐτῇ ἄρρενες οὐκ ἦσαν οἱ τὴν ἀρχὴν διαδε-
 555όμενοι, ἀλλ' ἐν θυγατράσιν ἐγηροκομεῖτο. Χλωθάριος δὲ ῥω-
 μαλέος ἦν ἔτι καὶ οὐπω λίαν ἐγεγηράκει, πλὴν ὅσον ἐς πρῶ-
 τὴν ἡστίδα, υἱοὺς τε εἶχεν τέτταρας, βούπαιδας ἤδη καὶ θαρ-
 1000 δαλέους, καὶ πρὸς τὸ ἐνεργὸν ὠρμημένους. τοιγάρτοι οὐ με-
 θεκτέα ἐφρασκεν τῇ ἀδελφῇ τῶν Θεουδιβάλδου χρημάτων, ὡς
 αὐτὸν τε καὶ τοὺς οἰκείους παῖδας μεταπεσουμένης. καὶ τοί-
 1005 ων οὐ διήμαρτε τῆς ἐλπίδος. ὁ γὰρ πρεσβύτης ἐκὼν ἐνεδίδου
 τοῦ κληρου, δεδιώς, οἶμαι, τὴν δύναμιν τοῦ ἀνδρός, καὶ ἀπαλ- C
 λαξείων τῆς ἐς αὐτὸν δυσμενείας. ὀλίγη τε ὕστερον αὐτὸς
 15 μὲν ἀπεβίω, ἄπαν δὲ τὸ τῶν Φράγγων κράτος ἐς μόνον Χλω-
 θάριον κατεβῆ. ἐν τοιοῦτο μὲν τὰ Ἰταλιωτῶν καὶ Φράγγων
 πράγματα ἐγώρει.

16. Ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, θέρους ὄρη, ἔσεισε μέγα
 ἔν τε Βυζαντίῳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, ὡς καὶ
 20 πόλεις συχρᾶς, νησιωτικὰς τε καὶ ἡπειρωτικὰς, ἀθρόον ἀνα-
 τραπῆναι, καὶ ἄρδην τοὺς οἰκίτορας διαφθεῖραι. Βηρυτὸς
 γοῦν ἡ καλλίστη, τὸ Φοινίκων τέως ἐγκαλλώπισμα, τότε δὴ
 ἀπηγλαῖσθη ἅπασα, καὶ κατέρῃπτο τὰ κλεινὰ ἐκεῖνα καὶ περι- D
 5. ἐγηροκομεῖτο. ἐγηρωκ. vulg., ἐκληρονομεῖτο R. et Intrp. ad filias
 rediisset hereditas. 7. θαρδάλευR. 14. ἐς αὐτὸν R., ἐπ' αὐτὸν
 vulg. 22. καλλίστη edd. 23. ἀπηγλαῖσθη R. Lugd., ἀπεγλ. edd.

erat, et praeterquam quod gravis annis esset, accedebat etiam summa
 infirmitas, adeo ut ipsi totum corpus colliquatum tabidumque esset.
 Neque ulla ei erat proles mascula, quae succederet in regnum, sed filias
 tantum habens consenuerat. Chlotharius vero valido adhuc erat cor-
 pore, neque admodum senex; primas tantum rugas contraxerat, et
 filios habebat quatuor admodum iuvenes atque animosos, et ad auden-
 dum promptos. Quocirca non adeunda dixit fratri bona Theodibaldi,
 quippe quod brevi etiam ipsum Childeberti regnum ad se et filios
 suos esset devolvendum. Neque eum sefellit sua spes. Senex enim
 ille sua sponte ipsi hereditate cessit; veritus, uti puto, viri poten-
 tiam, ipsiusque inimicitiam declinare cupiens. Pauloque post ipse
 quidem excessit e vivis; universum vero Francorum imperium ad
 solum Chlotharium est devolutum. Hic itaque fuit Italicarum et Fran-
 cicarum rerum status.

15. Sub idem fere tempus, vigente aestate, Byzantii aliisque com-
 pluribus Romani imperii locis ingens terrae motus est factus, adeo ut
 multae urbes tam insulares quam in continente sitae confestim sub-
 versae fuerint, incolaeque penitus absorpti. Berytus itaque, pulcher-
 rimus ille tum temporis Phoeniciae ocellus, tum quidem tota deformata

- A. C. 554 *λάλιχα τῆς οἰκοδομίας δαιδάματα, ὡς μηδὲν ὄτιοῦν σχεδόν*
 I. I. 28 *που λειφθῆναι, ἣ μόνα τῆς κατασκευῆς τὰ ἐδάφη. πολὺς μὲν*
οὖν ὄμιλος ἰθαγενῶν τε καὶ ἐνθαπίων ἀνδρῶν ἀπολώλασιν,
ὑποπεπισμένοι τῷ ἄχθει, πολλοὶ δὲ νέοι ἐπήλυδες εὐπατρί-
δαι τε καὶ παιδείας ἄριστα ἔχοντες, οἱ δὴ παρήσαν τοὺς Ῥω-5
μαίων αὐτοῦ ἀναλεξόμενοι νόμους. τοῦτο γὰρ πάτριον τῇ πό-
λει καὶ ὡσπερ γέρας τι μέγιστον τὰ τοιαῦτα αὐτῇ ἀνεῖται διδα-
σκαλεῖα. μετεσκευάσαντο τοιγαροῦν ἐν τῷ τότε οἱ τῶν νόμων
ὑψηγηταὶ ἐς Σιδῶνα τὴν πόλιν τὴν γείτονα, καὶ ἐν τῇδε μετῆ-
κτο τὰ φροντιστήρια, ἕως πάλιν ἡ Βηρυτὸς ἀνεδομήθη. καί 10
- P. 52 *γένεον ἥκιστα μὲν ὅποια πρότερον ἦν, πλὴν ἀλλ' οὐχὶ ἐς ὅσον*
καὶ ἀγνοεῖσθαι ὡς ἐκαίην εἴη ἡ πάλα. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ τῆς
πόλεως ἀνοικισμὸς καὶ ἡ τῶν διδασκαλείων ἐπάνοδος χρόνῳ ὑ-
στερον ἔμειλλεν ἔσθθαι. τότε δὲ καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀλεξανδρείᾳ,
τῇ πρὸς τῷ Νείλῳ ἰδρυμένη ποταμῷ, καὶ ταῦτα οὐκ εἰωθὸς σεί-15
εσθαι τὸ χωρίον, συναίσθησίς τις τοῦ κλόνου ἐλαχίστη μὲν καὶ
ἀφανροστάτη καὶ οὐ πάμπαν ἀριδίηλος, γέγονε δὲ ὄμως. ἅπαντες
δὴ οὖν οἱ ἐπιχώριοι καὶ μάλιστα οἱ σφόδρα γεγηρακότες, ἐν
Θαύματι μεγάλῳ τὸ ξυνενεχθὲν ἐποιοῦντο, ὡς οὐπω πρότερον
γεγενημένον, ἔμενεν τε οἴκοι ὅστις οὐδεὶς, ἀλλ' ἀνὰ τὰς λεω-20
βόρους τὰ πλῆθῃ ξυνέρχεται, τῷ ἀπροσδοκίῳ δὴ που καὶ πα-
ραδόξῳ πέρα τοῦ μετρίου καταπεπληγμένοι. ἐμοὶ δὲ γε καὶ
 2. *λειφθῆναι* R., *λελειφθαι* vulg. 3. *ἐνθαπίων* R., *ἐνθαπῶν* vulg. 4.
ὑποπεπισμένοι R. (Cl.), *ὑποπισμένοι* vulg. 7. *διδασκαλεῖα* edd.
 9. *ὑψηγηταὶ* R. (Cl.), *ἀψηγηται* vulg. 10. *μεθῆκτο* R. 12. *καὶ om.* R.
 13. *διδασκαλίων* R. et vulg. 16. *τις* R. et Intrpr. *quis*, *τε* vulg.
 22. *πέρα* add. R. Lugd. mg. (Cl.). Intrpr. incisum integrum omisit.

fuit, et illa insignia ac celeberrima summoque artificio elaborata aedificia corruerunt, adeo ut nullum propemodum fuerit relictum, praeterquam nuda aedium pavimenta. Magna itaque indigenarum pariter et incolarum multitudo periit mole ruinae oppressa: multi etiam iuvenes advenae nobiles et eruditi, qui addiscendarum Romanarum legum causa eo commearant. Erat enim hoc urbi patrium et veluti maxima honoris praerogativa, quod eiusmodi scholae ei essent dicatae. Commigrant itaque tum temporis legum interpretes Sidonem urbem vicinam, scholaeque eo translatae, tantisper dum Berytus instauraretur. Quod et factum est; nequaquam quidem qualis antea erat, neque tamen ita dissimilis, quin ex eius aspectu pristina ipsius forma agnosci posset. Sed haec quidem urbis reaedificatio et scholarum revocatio postmodum videbatur futura. Per idem quoque tempus in magna illa Alexandria ad Nilum flumen sita (cum tamen illud oppidum terrae motui obnoxium esse non soleret) sensus etiam quidam motus, perexiguus quidem ille ac brevis, neque omnino manifestus, factus est tamen. Omnibus itaque incolis et potissimum valde senibus magno miraculo ea res fuit; quippe quae antea nunquam acciderat; neque quisquam domi mansit,

αὐτῶ (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῦ διατρέβων παιδείας ἔνεκα τῆς A. C. 554
 πρὸ τῶν νόμων,) δεδιέναι προσήει, καὶ ταῦτα ἐπὶ λίαν σμικρῶ I. L. 28
 τῇ κινήσει, λογιζομένῳ, ὅτι δὴ αὐτοῖς αἱ οἰκοδομίαι οὐκ ἰσχυ-
 ραὶ οὐδὲ εὐρέτῃ τυχάνουσιν οὐδαι, οὐδὲ οἶαι καὶ πρὸς βρα-
 5 ἤν ἀνασχέσθαι δονούμεναι, ἀλλ' ἰσχυρὰ ἔγαν καὶ ἀσθενεῖς (ἐφ'
 ἐνὶ γὰρ ὑφαίνονται λίθῳ). ἀλλὰ γὰρ καὶ ὁ, τι λόγιμον ἐν τῇ
 πόλει, ἐδείκνυον καὶ οἶδε, οὐ τί που, οἶμαι, τὸ ἤδη παρῳχηρὸς,
 ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς καὶ ἑσαυθὶς ταῦτὸ τοῦτο ξυμβήσεσθαι οὐκ ἄπο
 τρόπου ἐδόκει. οἱ γὰρ τὴν αἰτίαν τοῦδε τοῦ πάθους ἀναδυμιά-
 10 σεις τινὰς εἶναι λέγοντες ξηρὰς τε καὶ λιγνυώδεις, ὑπὸ τὰ C
 γλαφυρὰ τῆς γῆς εἰργόμενας, καὶ τῷ μὴ διαπνεῖσθαι ἐφάδως
 σφοδρότερον ἔνδον περιδινουμένας, τὸ ἐπιπροσθῶν ἦπαν σα- V. 38
 λεύειν, ἕως τῇ βιαίᾳ φορᾷ τῆς στεγνότητος ἐνδιδούσης, ἐς τοῦμ-
 φανὲς ἀναχθεῖεν· οἱ δὲ οὐν τὰ τοιαῦτα φυσιολογοῦντες τὴν
 15 Αἴγυπτίαν φασὶ χώραν οὐ πάποτε σείεσθαι πεφυκέναι, ὡς δὴ
 χθαμαλήν τε ἀτεχνῶς καὶ ὑπτίαν καὶ ἥμισυ σηραγγώδη, ἐν-
 τεῦθὲν τε οὐκ ἐμπορομένην· εἰ δέ γε καὶ ὑποδέξαιτο, ἀλλ'
 αὐτομάτως ὑπὸ χανότητος θαμὰ ἔξατμιζομένην. ἐπεὶ δὲ ἐν
 τῷ τότε ἦδε ἡ δόξα, ἐδ' ποιούσα, ἐπεφώρωτό τε καὶ ἀπελήλεγ-
 20 κτο μὴ σφύδρα ἐν βεβραίῳ κειμένη, εἰκότως ἄρα ἐδεδίεσαν οἱ
 γενναῖοι, εἴγε πρὸς τουναντίον αὐτοῖς χωρήσει τοῦπίραμμα, D
 καὶ κινδυνεύσειεν τολοιπὸν οὐ γαιήοχου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐνο-
 1. τῆς πρὸς τῶν R. 2. τῶ κρᾶ R. 6. ὑφαίνοντο R. λόγιον
 coni. Cl., Intrp. viri litteratissimi. 10. καὶ ὑπὸ vulg., R. et
 Intrp. copulam om. 11. ἔγδια R. 12. περιδινουμένας (sic) R.
 14. οἱ δὲ R. 20. εἰκότα R. 22. κινδυνεύσειεν R.

sed in plateas multitudo confluebat insolentia novitateque rei ultra modum percussa. Me vero quoque ipsum (commorabar enim ibi tum temporis eius disciplinae causa, quae studium iuris praecedat) metus incessabat, reputantem mecum, quod tametsi exiguus admodum ille motus esset, aedificia tamen ipsis essent neque firma neque ampla, quaeque succussa ne tantillum quidem temporis subsistere possent, ut parum valida ac firma. Simplici enim latere sunt contexta. Timebant vero etiam quotquot in urbe erant viri docti, non tam, uti arbitrator, motus iam praeteriti causa, sed quod verisimile videretur hoc ipsum iterato eventurum. Qui enim huius mali causas esse dicunt exhalationes quasdam siccas pariter et fumosas, sub terrae concavitate clausas; cumque facile diffilari nequeant, vehementius intus circumvoluntas quidquid supra impendet succutere, donec violentia impetus fatiscente et cedente compage in apertum ferantur: qui haec, inquam, de terrae motus natura disserunt, auctores sunt Aegypti regionem nunquam terrae motu concuti solere, utpote humilem admodum et planam, minimeque cavernosam, ideoque eiusmodi exhalationibus non oppleri; si vero aliquas intra se concipiat, eas ipsas sua sponte ob terrae laxitatem assidue evaporare. Cum vero tum temporis ea opinio

A. C. 554 σίχθονος κειραῖσθαι τοῦ Ποσειδάωνος. Ἰσως μὲν οὖν εἰ καὶ τὸ
 I. I. 28 μέρος τῆς Αἰγύπτου κενήνεται, ἀλλ' οὐκ ἐπιλείψουσι τοὺς τὰ
 τοιαῦτα δεινούς καὶ ἕτεροι λόγοι, δι' ὧν ἂν καὶ ὡς ἡ τῶν ἀ-
 τμῶν σφίσι κρατύνοντο ὄψα. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν, ὡς μὲν οἶδόν
 τε ἀνθρώπων τεκμηρίοις τισὶ χρωμένῃ τῶν ἀδύλων πέρι διανο-
 εῖσθαι, οὐ πάμπαν διαμαρτεῖν τοῦ πιθανοῦ καὶ εἰκότος, τοῦ δὲ γε
 P. 53 ὄντος ἀληθοῦς πολλῶ ἀπολείπεσθαι. πῶς γὰρ ἂν τις ἐς τὸ ἀκριβὲς
 τὰ ἄφανῆ καὶ ὑπέριερα διαγνοίη; ἀπόχρη δὲ ἤμῃν, εἴγε τοσοῦτο
 μόνον εἰδείμεν, ὡς θείῃ γῆ καὶ βουλῇ κρείττοι ἀπαντα διατέ-
 τακται· φύσεως δὲ ἀρχὰς καὶ κινήσεις καὶ τὰς ἐκάστου τῶν γι-10
 νομένων αἰτίας σκοπεῖν μὲν τῷ λόγῳ καὶ διερευνηῖν οὐ παντελῶς
 ἄχρηστον ἴσως οὐδὲ ἄχαρι νομιστέον, τό γε μὴ νοῖσθαι τε καὶ
 πεποιθέναι ὡς ἔνεστιν ἐφικέσθαι τοῦ ὄντος, μὴ ποτε ἀλαζονεῖα
 εἶη τὸ χρῆμα, καὶ ἀμαθέστερον τῆς διπλῆς ἐκείνης ἀγνοίας. ἄλλοι
 μὲν οὖν τούτων ἔμοιγε. ὁ δὲ λόγος αὐθις ἐς αὐτὸν ἐπανίτω. 15

15. Κατ' ἐκεῖνο γὰρ τοῦ καιροῦ καὶ ἡ Κῶς ἠνῆσος, ἡ πρός
 τῆ τέρματι τοῦ Αἰγαίου κειμένη, [ἐσεισθη καὶ] ἐλάχιστόν τι
 B μέρος αὐτῆς ἐσεισαστο, ἡ δὲ ἄλλη ἅπασα ἐπεπτώκει, ποικίλα
 τε αὐτῇ καὶ ἀνήκουστα προσεγένετο πάθη. ἡ τε γὰρ θάλαττα

7. Num ὄντος? 15. ἐπανίτω R. (Cl.), ἐπανείτω vulg. 16. γὰρ
 τοῦ ins. ex R. 17. ἐσεισθη καὶ addidit-cum Intrp. insulae —
 terrae motu concussae pars minima servata est. 18. μέρος
 αὐτῆς R., αὐτ. μέρ. vulg. 19. ἀνύποιστα R., Intrp. fidem ex-
 cedentibus malis. προσεγένετο R., ἐπεγένετο vulg.

obtineret, et parum firmitatis habere deprchenderetur, metuebant
 verisimiliter praeclari illi viri, ne in contrarium ipsis cederet epigram-
 ma, tanquam periculum foret in posterum ne tantum γαιήοχον, hoc
 est, continentem terram, verum etiam ἐβοσίχθονα, hoc est, concu-
 tientem terram, Neptunum experirentur. Fortassis itaque, etiamsi
 aliqua Aegypti pars moverit, non deerunt tamen harum rerum peritis
 etiam aliae rationes, per quas etiam sic haec eorum de vaporibus
 opinio valeat. Mihi vero videntur illi, quatenus possibile est homini
 validis argumentis utenti ad rerum abstrusarum intelligentiam pertin-
 gere, nequaquam a probabilitate et similitudine veri aberrare; a veritate
 tamen ipsa longe abesse. Quo pacto enim quispiam perfecte
 intelligere possit, quae cerni non possunt, nobisque sunt superiora?
 Sufficiat nobis, si hoc tantum sciamus, Dei consilio et potiore vo-
 luntate omnia constituta. Naturae vero principia et motus, et sin-
 gulorum, quae fiunt, causas contemplari quidem ratione et perscrutari,
 neque inutile neque inelegans est censendum. Credere vero sibi
 persuadere, fieri posse ut ad ipsam rei veritatem pertingamus, vereor
 ne arrogantia potius res haec sit iudicanda, et inscitium quid, quam
 duplex illa inscitia. Sed de his iam satis; ad rem itaque redeamus.

16. Per idem tempus etiam Cos insula concussa est et exigua quaedam
 eius portio servata, reliqua omnis corrui; variaque ei et inaudita ma-
 la acciderunt. Mare enim ingentem in modum assurgens domos litto-

ἐπιπλεστον ἀρθίσα, κατέκλυσεν τὰ παράκτια τῶν οὐκεμάτων, A. C. 554
καὶ διέφθειρεν αὐτοὺς χρημασι καὶ ἀνθρώποις· τὸ τε μέγεθος^{I. I. 28}
τοῦ βρασμοῦ, ἐξαισίον ὅλον γεγενημένον, τὰ, ἔνθα οὐκ ἐνῆν
ἀναρῆιχᾶσθαι τὸ ἕθιον, ἅπαντα ἐρῆψε καὶ κατέβαλεν. ἀ-
5 πολῶλασι δὲ χυδὴν σχεδόν τι ἅπαντες οἱ ἄστοι, εἴτε ἐν ἱεροῖς
ἐτύγγανον πεφηνότες, εἴτε καὶ οἴκοι διαιτώμενοι, εἴτε καὶ
ἄλλοσέ ποι ξυνηλημμένοι. ἔμοι γοῦν ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου ὑπὸ
τὸν αὐτὸν χρόνον κατὰ τὸ Βυζάντιον ἀνακομιζομένη, καὶ ἐν
τῆδε τῇ νήσῳ, οὕτω παρασχόν, (ἐν παράπῳ γὰρ κεῖται,) κα-
10 τῆραντι, οἰκτρὸν τι πέφηνεν θέαμα, καὶ ὁποῖον οὐκ ἂν ἀπο-
χρώντως ὑπογράψοι ὁ λόγος. ἅπαν μὲν γὰρ τὸ ἄστῳ σχεδόν
ποῦ χῶμά γε ἦν ἐπὶ μέγα ἡρμένον, καὶ λίθοι κείμενοι σπορά-
δην, κίωνων τε τρέφῃ καὶ ξύλων καταγύτων, καὶ κόνις πολ-
λη ὑπερθεν φερομένη καὶ ἐπηλυγάζουσα τὸν ἀέρα, ὡς μηδὲ
15 αὐτὰ πᾶν τὰ τῶν λεωφόρων χωρὶά φραδίως διαγιγνώσκουσαι,
πλήν ὅσον ὑπονοῶσαι. ὀλίγα δὲ ἄττα δαμάτια εἰστήκεσαν
ἀπαθῆ, καὶ ταῦτα οὐχ ὅσα τιτάνῳ τυχόν καὶ λίθῳ καὶ ταύ-
τη δὴ τῇ στερεμνωτέρῳ καὶ μᾶλλον μονίμῳ κατὰ τὸ εἰκὸς
ὕλη ἐξείργαστο, μόνον δὲ τὰ ἐκ κλίνοῦ ἀπέφθου καὶ πηλοῦ

5. δὲ om. R. 7. ἄλλοσέ ποι R. et Lugd. 2. m., ἄλλοσέ πη vulg.
8. χρόνον om. Par. 11. τὸ ἄστῳ σχ. π. R., σχ. π. τ. ε. vulg. 14.
μηδὲ R., Inpr. ne vel, μηδὲν vulg. 16. δὲ add. R. et Lugd. 2. m.,
deest vulg. 19. ἀπέφθου habet R. cum vulg., neque id mutare
ausus sum, etsi vix dubito rescribendum esse ἀνέφθου; quum il-
lud alterum id quod *decocium* est significet, *crudum* minime.
Ταῖς ὀπταῖς πλῆθοις opponuntur ὤμαι, quod vocabulum quum
nescio qua ratione motus ponere nollit Agathias, ἀνοπτον autem
rem plane diversam significaret, occurrebat, τὸ ὤμων itidem
contrarium esse τῷ ἐφθῶ. Neque ego nescius sum, ἀνεφθόν
non reperiri in lexicis glossariisve: hoc tamen minus moveor
in Agathia: illud attendo, ἀπεπτον, quod unum rescribendum
restaret, remotius a vulgata lectione esse, minusque aptum.

rales proluvie obruit, unaque cum possessionibus hominibusque ipsis
disperdidit. Succussionis etiam magnitudo immane quantum facta,
ubi fragosa illa vis terrae inclusa per superiora erumpere non poterat,
omnia proruebat ac prosternebat. Perierunt vero promiscue
omnes propemodum oppidani, sive ad templa confugerent, sive domi
se continerent, sive alium aliquem in locum convenissent. Mihi
certe sub idem tempus Alexandria Byzantium revertenti, et in eam
insulam, occasione ita ferente, (in traiectu enim sita est,) delato, mi-
serabile quoddam spectaculum fuit, quodque satis verbis exprimere
non possim. Universum enim propemodum oppidum tumulus terrae
erat in longum porrectus, et saxa sparsim iacentia, et columnarum
tignorumque ruptorum fragmenta, et pulveris tanta vis superne fere-
batur aërem obscurans, ut nec ipsae platearum regiones facile
agnosci possent: ceterum quantum percipi poterat, pauculae quaedam

- A. C. 554 ἀγροικότερον πεποιημένα. ἄνδρες δὲ σκοράδην ὀλίγιστοι ἀνε-
 I. I. 28
 D φαίνοντο σκυθρωκοί τε ἄγαν καὶ κατατηφεῖς, καὶ ὡσπερ τε-
 λεωτάτα τῆ σφετέρῳ βίῳ ἀπειρηκότες πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις
 δεινοῖς καὶ ἅπαν τὸ ἐπιχώριον ὕδωρ, τὴν τοῦ ἀκραιφνοῦς
 καὶ ποτίμου φύσιν ἀθρόον ἀφηρημένον, ἐς τὸ ἀλμυρὸν ἤρέμας
 καὶ ἄποτον μετεβέβητο. καὶ ἦν ἅπαντα τὰ τῆδε φευκὰ καὶ
 ἀνατετραμμένα, ὡς μηδὲν ἕτερον ὑπολελειφθαι τῆ πόλει πρὸς
 εὐκοσμίαν, ἢ μόνον τὸ κλεινὸν τῶν Ἀσκληπιαδῶν ὄνομα καὶ
 P. 54 τὴν ἐφ' Ἰπποκράτει μεγαλαυχίαν. οἰκτεῖρουν μὲν οὖν τὰ τοιαύ-
 V. 39 δε οὐ πόρρω τοῦ ἀνθρωπείου τρόπου εἶναι δοκεῖ, θανμάζειν δὲ ἰο
 ἀτεχνῶς καὶ καταπεπληχθαι, ἀνδρῶν ἂν εἴη οὐ μάλα τὰ πα-
 λαιὰ ἐπισταμένον, οὐδὲ ὅτι ἐσαι τοῦτο δὴ τὸ τῆς ἕλης χω-
 ριον ποικίλα παθήματα ὑποδέχεσθαι πέφυκε. πολλάκις γὰρ
 ἦδη καὶ πρότερον πόλεις γε ὄλαι σεισμῆ διεφθάρησαν, ὡς τοὺς
 ἀρχαίους οἰκήτορας ἀποβαλοῦσαι ἐφ' ἑτέροις αὐθις οἰκισταῖς.⁵
 ἀνορθωθῆναι.

ἰζ. Αἱ γοῦν Τράλλεις ἢ πόλις, ἢ ἐν τῇ Ἀσίᾳ νῦν καλου-
 μένη χώρα ἀγχοῦ που τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ ἰδρυμένη, τὸ
 μὲν παλαιὸν Πελασγῶν γέγονεν ἀποικία, ὑπὸ δὲ τοὺς Λύγυ-
 Β στον Καίσαρος χρόνους ἐσειόθη τε ἅπασα καὶ ἀνετραπή, καὶ²⁰

6. μεταβέβητο R. 7. τῆ πόλει πρὸς εδκ. R., πρὸς εδκ. τ. π. vulg.
 8. τὸ κλεινὸν τῶν Ἀσκλ. R., τὸ τῶν Ἀσκλ. κλ. vulg. 17. Ἀσία νῦν
 R., νῦν Ἀσίᾳ vulg. 19. Paphlagonēs h. l. habet Intpr., sed
 infra Pelasgos.

domunculae integrae stabant, et haec quidem non quae ex calce et lapide atque ex solidiore aliqua magisque firma et durabili, uti par est, materia erant structae, sed tantum quae ex latere non cocto et ex argilla agrestem in modum erant fabricatae. Paucissimi vero sparsim homines comparebant tristi admodum demissoque vultu, et veluti extreme de vita sua desperantes. Praeter alia enim mala omnis etiam totius oppidi aqua, pura ac sincera potabilique natura confestim sublata, salsuginem sensim contraxerat, et potui non erat; omniaque ibi horrendum in modum subversa videbantur, adeo ut nihil oppido ad ornamentum reliqui factum esset, praeter solum Asclepiadarum illustre nomen et insignem Hippocratis in eo nati gloriam. Commiseratione itaque harum rerum duci non alienum ab humano more videtur: admirari vero vehementer et percelli, hominum fuerit, qui veterum rerum parum sunt periti, quique nesciunt, quod haec terrae regio sua natura perpetuo varias in se affectiones suscipere soleat. Frequenter enim etiam antehac urbes integrae terrae motu perierunt, adeo ut veteribus incolis exutae ab aliis rursum conditoribus sint instauratae.

17. Tralles itaque urbs, in Asia nunc ita dicto campo iuxta Maeandrum fluvium sita, olim quidem Pelasgorum colonia fuit, sub Augusti vero Caesaris tempora terrae motu quassata est et subversa, nihilque in ea integrum relictum. Oppido vero in hunc modum

οὐδὲν αὐτῆς ὄ, τι ἐσέσωστα. οὕτω δὲ τοῦ ἄστεος οὐκ ἐτρότατα A. C. 554
 κειμένου, ἀγροικόν τινά φασι, τούτων δὴ τῶν γεηπόνων, I. I. 28.
 Χαιρήμονα τούνομα, σφόδρα τὴν ψυχὴν ἀλῶναι τῷ πάθει,
 καὶ οὖν οὐκ ἐνεγκόντα θαυμάσιόν τι ἠλίκον καὶ ἄπιστον ἔργον
 5 ἀνύσαι. μήτε γὰρ τῆς ὁδοῦ τὸ μήκος ἢ τῆς πρᾶξιας τὸ μέγε-
 θος κατορθώθησαντα, μήτε ὅτι μεγίστοις, ὡς περ εἰκός, ὀμι-
 λήσειν ἡμελλεν κινδύνοις, καὶ ταῦτα ἐπ' ἀδήλατ' τῆ τύχη, μήτε
 τῶν οἴκοι τὴν ἐρημίαν, μήτε ἄλλο τι τῶν, ὅποσα διανοοῦμε-
 νοι ἀνθρώποι μεταμανθάνουσι τὰ δοκηθέντα, ἀφικέσθαι, μὴ
 10 οὔτι ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς τῶν Κανταβρινῶν τὴν χώραν, C
 ἀμφ' αὐτὰς δὴ ποῦ τὰς τοῦ Ὀκεανοῦ ἡϊόνας, (ἐπύγχανεν γὰρ
 αὐτοῦ ποῦ ὁ Καῖσαρ ἐν τῷ τότε πρὸς τι τῶν ἐθνῶν διαμαχό-
 μενος,) ἀγγελλαί τέ οἱ τὰ ξυνεσχθέντα, καὶ οὕτως ἔλειν τὸν
 βασιλεῖα, ὡς αὐτίκα δὴ μάλα ὑπατικὸς ἐπτά τῶν ἐν τοῖς μά-
 15 λιστα εὐπατριδῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἀνδρῶν ἐκ τῆς Ῥώμης
 ἀπολεξάμενον, ἅμα τῷ σφετέρῃ πλήθει στείλαι ἐς τὴν ἀποι-
 κίαν, καὶ τοὺς, ὡς τάχιστα ἐν τῷ χώρῳ γενομένους, χρηματὰ
 τε πλείωτα ὄσα ἐπιδόντας καὶ σποσδῆ χρησαμένους, ἀναδο-
 μῆσαι ἀδίδις τὴν πόλιν, καὶ ἐς τὸ μέγρι τοῦδε σωζόμενον D
 20 ἀπεργάσασθαι σχῆμα. γῶν οὖν οἱ ἐκείνη ἄστοι Πελασγοὶ μὲν

1. ἀστοῖς ἐτι R. 10. ἀλλὰ γὰρ καὶ R., ἀλλὰ καὶ vulg. Καν-
 ταβρινῶν R., Κανταβρινῶν vulg. Agathias, cui parum de
 Cantabris innotuerat, ex verbis epigrammatis Κάνταβριν ἐς γὰν
 finxit sibi Cantabrinos. 14. ὑπατικὸς correxi, Intpr. consu-
 lates, ὑπάτους R. et vulg. ἐπὶ τὰ R., sed in marg. ἐπτά.
 18. ἀναδομῆσαι R. et Lugd., ἀνοικοδομῆσαι cdd.

miserrime collapsio, aiunt rusticum quendam ex iis, qui agros colunt, Chaeremonem nomine, ingentem ob illius casum moerorem animo concepsisse, quem cum ferre non posset, admirandum quoddam et incredibile facinus peregrisse. Neque enim itineris longitudine, neque postulationis magnitudine deterritum, neque quod gravissima, uti verisimile erat, pericula aditurus videretur, et quidem incerto eventu, neque eorum, quos domi reliquerat, solitudinis ratione habita, neque alterius ullius rei, cuius consideratione atque respectu homines sententiam mutant, pervenisse non tantum Romam, sed in Cantabrorum regionem, circa ipsa Oceani littora, (erat enim ibi tum temporis Caesar gentes quasdam debellaturus,) et ei, quae Trallis contigerant, significasset, et quidem eius oratione ita captum fuisse Caesarem, ut protinus delectos septem consulares, qui splendore generis et fortunarum inter Romanos eminebant, cum magno comitatu in coloniam miserit, eosque, cum magnis itineribus eo pervenissent, magna pecuniae vi allata summaque diligentia adhibita, urbem de novo instaurasse, atque in hanc, quae hodie cernitur, formam exaedificasse. Nunc itaque Trallenses cives non amplius Pelasgi iure vocari possint, sed potius Romani, tametsi sermo illorum in Grae-

A. C. 554 οὐκέτι ἂν δίκαιως κληθεῖεν, Ῥωμαῖοι δὲ μᾶλλον, εἰ καὶ τὰ
 I. I. 28 τῆς φωνῆς ἐς τὸ ἑλληνικὸν τε καὶ ἀττικώτερον μετεβάλλοντο.
 πῶς γὰρ οὐκ ἤμελλον προσοικοῦντες τὴν Ἰωνίαν; ταῦτα δὲ
 οὕτω ξυνερχθῆναι δηλοῖ μὲν που καὶ ἡ πάτριος τοῦ ἄστεος
 ἱστορία, οὐκ ἤκιστα δὲ τοῦπίγραμμα, ὅπερ ἐγώ γε ἐκέλευε ἐλ-5
 θῶν ἀνελεξάμην. ἐν τινι γὰρ τῶν ἀμυρῶν τὴν πόλιν ἀγοῶν, ὅθεν
 δὴ ὦν ἐτύγχανεν ὁ Χαιρήμων, (Σιδηροῦς δὲ ὄνομα τῷ ἀγοῶ
 ἐκείνῳ,) βωμὸς ἰδρύεται ἀρχαιότατος, ἐν ᾧ δὴ πάλαι, ὡς εἶδικε,
 τοῦ Χαιρήμονος ἀγαλμα ἐφειστήκει. νῦν γὰρ οὐδὲν ὅτιοῦν ἐν
 αὐτῷ φαίνεται. ἐγκεχάρακται δὲ ὁμοῦς ἔτι τὸ ἐλεγείον τῷ βωμῷ 10
 ὡδὲ πως ἔχον

P. 55 Κλασθεΐσας πάτρας σεισμῷ ποτε, Κάνταβριν ἐς γῆν
 Χαιρήμων ἔπτα, πατρίδα ἠυσσόμενος.

Καίσαρι δ' εἰλιχθεΐς περὶ γούνασι, τὰν μεγάλαυχον

ᾠθῶσε Τράλλιν, τὰν τότε κεκλιμέναν

15

Ἄνθ' ὧν συγγενέες τοῦτο βρέτας, ὄφρ' ἐπὶ βωμῷ,

Οἶα δίκαια κτίσταν, τάνδε φέροιτο χάριν.

καὶ τὰ μὲν τῶν Τράλλεων περὶ ὡδὲ πως ἔχειν πεπίστευται.

πολλὰς δὲ κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ καὶ ἄλλας πόλεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ,

Ἰωνικὰς τε καὶ Αἰολίδας, παραπλήσια παθεῖν ξυνηρέχθη. 20

B ιή. Πλὴν ἀλλ' ἔμοιγε νῦν τὰ τοιαῦτα παρέντι, καὶ ἀδθεις

1. εὐδίκαιος R.

12. Καντάβριν R.

13. ἠυσσόμενος R.

15. τότε scripsi, ποτε R. et vulg., Intpr. olim.

16. συγγενέες

Lugd., Intpr. propriam, συγγενές R., συγγενές οἱ vulg.

17. οἶα

δικαια κτίσταν R., δίκαια etiam Intpr., dum vertit merito, οἶα γε

δὴ κτίστας vulg.

canicum et Atticum sit mutatus. Qui enim aliter fieri potuisset, cum Ionum sint finitimi? Haec vero ita accidisse testatur satis et patria urbis historia et epigramma, quod ego, cum eo venissem, legi. Nam in agro quodam urbi vicino, in quo natus erat hic Chaeremon, (Siderus sive ferreus ei agro nomen) ara stabat vetustissima, in qua olim, uti verisimile, Chaeremonis statua erat posita. Nunc enim nihil in ea comparet; nihilominus tamen elegion etiam nunc arae insculptum cernitur, quod ita habet:

Chaeremon, patriam ut stravit succussio terrae,

Longinquaе volat ad littora Cantabriae;

Et magni genibus se advolvit Caesaris; inde

Collapsas Tralles ex iterum aedificat.

Ergo his pro meritis statua donatur; ut ara

Stet media, carae conditor ut patriae.

Ac Trallianorum quidem res hoc modo se habere creditae sunt. Multae vero etiam aliae per idem illud tempus in Asia urbes, Ionicae scilicet et Aeolicae, similibus malis obnoxiae fuerunt.

18. Sed haec talia mihi nunc omittenti et narrationem supra

τοῦ προτέρου λόγου ἐχομένῃ, ἐπὶ τὴν τῶν Λαζῶν χώραν καὶ Ἀ. C. 554
 τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἰτέα, ἐπεὶ καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς L. L. 28
 χρόνους ἐπράσσετο ἕκαστα. Ῥωμαίοις γὰρ καὶ Πέρσαις ἦδη μὲν Β
 ἐκ πλείστου μέγιστος πόλεμος ξυνειστήκει, καὶ θαμὰ τὴν
 5 ἀλλήλων δόηον καὶ ἐλυμαίνοντο, νῦν μὲν εἰσβολὰς ἀκηρύκτους
 μηχανώμενοι καὶ ἐφόδους, νῦν δὲ πολλῶ στρατῶ ἐς ἐμφανεῖς V. 40
 παρατάξεις χωροῦντες. ὀλίγῳ δὲ ἔμπροσθεν ἐκεχειρίαν ἐπεποι-
 ηντο, ἐφ' ᾗ μέντοι οὐ τελευτάτην ἄγειν εἰρήνην, οὐδὲ ὥστε
 πάντοθι τῶν κινδύνων πεπαῦσθαι, ἀλλ' ὅσον μόνον ἀνὰ τὴν
 10 ἔσω καὶ τὰ τῆς Ἀρμενίας ὄρια ἑκατέρω γένει ἐσπεῖσθαι, ἀμφὶ
 δὲ τὴν Κολχίδα γῆν τὸν πόλεμον διαφέρειν. οἱ δὲ Λαζοὶ Κόλ-
 χοι τακαλιὸν ὀνομάζοντο, καὶ οὗτοι ἐκεῖνοι τεγγαχάνουσι ὄντες. C
 τοῦτό τε οὐκ ἂν τις ἀμφιγνοήσεις τεκμαιρόμενος τῷ τε Φά-
 σιδι καὶ Κανκάσῳ καὶ τῇ περὶ ταῦτα ἐκ πλείστου οἰκήσει.
 15 λέγεται δὲ τοὺς Κόλχους Αἰγυπτίων εἶναι ἀποίκους. φασὶ
 γὰρ πολλῶ ἔμπροσθεν τοῦ ἐπίπλου τῶν ἀμφὶ τὸν Ἰάσονα
 ἠρώων, καὶ πρό γε τῆς τῶν Ἀσσυρίων ἐπικρατείας καὶ
 τῶν Νίνου τε καὶ Σεμιράμιδος χρόνων Σέσωστρίν τινα βα-
 σιλέα Αἰγύπτιον μεγίστην στρατιάν ἐκ τῶν ἐπιχωρίων ἀγεί-
 20 ραντα, καὶ ἅπασαν τὴν Ἀσίαν ἐκελθόντα καὶ καταστρε-
 ψάμενον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷδε ἀφικέσθαι τῷ χώρῳ, ἀπόμοιράν D

4. ξυνειστήκει R., ξυνεγιστήκει vulg. 5. ἔλυμ. κ. ἐδόηον R.
 6. ἀν' ἐμφανεῖς R. 9. πάντοθεν R. τὴν ἔσω R. 12. ὄνομ.
 vulg. 13. τοῦτέ γε R., καὶ δεῖ — τοῦτό γε conl. Cl. ἀμφα-
 γνοήσεις R. 14. ἐπὶ πλείστου R., Intrp. accolas effuss circum-
 iectos. 16. Ἰάσονα R., Ἰάσωνα vulg. 17. πρό γε R., Intrp.
 antequam Ass. rerum potirentur, πρός γε vulg.

inceptam continuanti, ad Lazarum regionem et Persica bella est eun-
 dum, cum et iisdem temporibus singula gesta sint. Romanis enim
 et Persis gravissimum inter sese iam inde a multo tempore bellum
 intercessit, et frequenter mutuos agros populati sunt et devastarunt;
 modo citra ullam belli denuntiationem irruptionibus insidiosisque
 insultibus factis, modo numero exercitu apertoque proelio congre-
 dientes. Paulo autem antea inducias fecerant, non ita quidem ut
 absolutissimam pacem agerent, neque ut omnibus in partibus peri-
 cula bellica cessarent, sed tantum circa orientem et Armeniæ fines
 utrique genti pax sancita erat; circa Colchicam vero regionem bellum
 vigeat. Lazi autem olim Colchi dicebantur, et hos illos esse con-
 stat; neque de hoc quisquam dubitaverit, qui Phasidem et Cauca-
 sum et diuturnam eorum circa haec loca habitationem considerarit.
 Dicuntur vero Colchi Aegyptiorum esse colonia. Aiunt enim multo
 tempore ante heroum, qui Iasonem comitabantur, adventum, immo
 ante Assyriorum imperium, etiam ante Nini et Semiramidis tem-
 pora, Sesostrim quendam Aegyptium regem ingenti indigenarum ex-
 exercitu coacto, cum universam Asiam invasisset ac subiugasset, eo

- A. C. 554 τε ἐνταῦθα καταλιπεῖν τοῦ ὀμίλου, καὶ τοίνυν ἐνθρόνους τὸ τῶν
 I. I. 28 Κόλγων κατάγεσθαι γένος. τοῦτο δὲ Διόδωρός τε φησιν ὁ Σι-
 κελιώτης καὶ ἄλλοι ὡς πλεῖστοι τῶν παλαιῶν ἱστοριογράφων
 οἱ δὴ οὖν, εἴτε Λαζοὶ, εἴτε Κόλχοι, εἴτε Αἰγύπτιοι μετανάσται,
 περιμάχητοι ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γεγέννηται χρόνῳ, καὶ πλεῖστοι 5
 ὅσοι ἀγῶνας τῆς τούτων γε ἑκατι καταβέβληνται χώρας. Χοσ-
 ρόης τε γὰρ ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἤδη πολλά καὶ ἐπικαιρότατα
 τῶν ἐκείνη χωρίων σφετερισάμενος καὶ κατέχων, οὐκ ᾔετο
 δεῖν μεθιέναι, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ χειρώσασθαι διανοεῖτο, Ἰου-
 στινιανῶν τε τῇ Ῥωμαίων αυτοκράτορι καταπροέσθαι Γουβάζηνιο
 P. 56 τὸν Λαζῶν ἐν τῇ τότε βασιλέα, καὶ ἅπαν τὸ ἔθνος, κατηκόους
 ὄντας καὶ εὐνους καὶ τὰ ἐς θεὸν ὁμογνώμονας, οὐκ ἀνεκτὰ
 ἔδοκει οὐδὲ ὄσιον. μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ἐπειρῶτο παντὶ σθένει
 ἀπόσασθαι ὡς τάχιστα τοὺς πολεμίους. ἐλογίζετο γὰρ καὶ
 ἔδεδίει, ὡς εἰ τῇ πολέμῳ κρατήσαιεν οἱ Πέρσαι, καὶ ἀπάσης 15
 ἐπιλάβοιντο τῆς χώρας, οὐδὲν ἔσται τὸ κωλύον αὐτοὺς ἀνὰ
 τὸν Εὐξείνιον πόντον ἀδεῶς ναυτιλλομένους, τὰ ἐνδύτατα τῆς
 Ῥωμαίων ἀρχῆς ἀνιχνεύειν. τοιγάρτοι στρατεύμα' τε μέγιστον
 καὶ ἀλκιμώτατον ἐνταῦθα ἔταξεν, καὶ στρατηγούς ἐπέστησεν
 τοὺς ἀρίστους. Βέσας τε γὰρ καὶ Μαρτίνος καὶ Βούζης ἤγειτο, 20
 B ἄνδρες ἐν τοῖς ἄλλιστα γεγεννημένοι καὶ πολέμονος συνηγούς
 6. γε om. R. ἑκατι καταβ. γὰρ. R., γ. ἕκ. κατ. vulg. 11. τῶν
 Λαζῶν R. Pro ἐν τῇ τότε R. ἐς τὸν τε. 12. Post ὁμογνώμο-
 νας lacuna fuerat in R. usque ad οὐδὲ, in qua recentior manus
 scripsit: ἔδοκει, et in marg. εἶναι. 16. ἀμφὶ ἀνὰ τ. E. R. 18.
 στρατ. τε μέγ. x. δλκ. R., στρατ. μέγ. ζε x. δλκ. vulg.

etiam loci venisse, et aliquam exercitus sui partem ibi reliquisse, atque inde Colchorum gentem deductam. Quod ipsum et Diodorus Siculus et alii complures veterum historicorum testantur. Hi itaque, sive Lazi, sive Colchi, sive Aegyptii sedibus suis migrantes, variis nostra aetate bellis fuerunt lacesiti, multaue proelia ob horum regionem sunt commissa. Chosroes enim Persarum rex cum iam multa valdeque opportuna illius regionis loca invasisset atque occupasset, nequaquam sibi conquirendum duxit, sed et reliqua in suam potestatem redigenda. Iustinianus vero Romanorum imperator Gubazem Lazorum tum temporis regem et universam gentem, subditam sibi et benevolam et communis religionis cultusque divini nexu coniunctam, deserere nec aequum nec iustum censebat; quin potius omnibus viribus hostes quam citissime profligare tentabat. Reputabat enim cum animo suo et verebatur, ne si Persae bello vincerent, nihil eis impedimento futurum esset, quo minus per Euxinum pontum citra ullum metum navigantes interiora Romani Imperii loca pervaderent. Quocirca maximum validissimumque exercitum ibi locavit, praestantissimosque duces ei praefecit. Bessas enim et Martinus et Buses ei praeerant, viri spectatissimi et frequentibus proeliis exercitatisissimi. Missus vero est etiam Iustinus Germani filius, ad-

ἀγωνισάμενοι. ἔσταλτο δὲ καὶ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ, νεάζων A. C. 554
 μὲν ἔτι κομιδῆ, τὰ δὲ πολέμια ἤδη πεπαιδευμένος. I. I. 28

19. Μερμερόης δὲ, ὁ τῶν Περσῶν στρατηγός, ἐπειδὴ πρό-
 τερον Ἀρχαιοπόλει τε δις προσβυλὼν ἀπεκέκρουστο, καὶ ἄλλα
 5 ἄλλα ἐπεκράχει, ἃ δὴ ἔγωγε κατήμι, (ἀποχρώντως γὰρ πού
 Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι τὰ μέχρι τῶνδε ἀναγγράσσεται,) τότε
 δὴ αὐτίς (ἐνθένδε γὰρ μοι ἀρχομένῳ τὰ ἐφεξῆς ἀρμοστέον,) ἀφῆκτο μὲν ἐς Μουχείρισίν τε καὶ Κοταΐσιν τὸ φρούριον,
 ἐβούλετο δὲ τὴν ἐς Τήλεφιν δυσχωρίαν παραμειψάμενος, εἴσω
 10 τοῦ Φάσιδος γενέσθαι ποταμοῦ, καὶ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ τοῦς
 Ῥωμαίους ἐκπλήξας, διὰ πείρας ἔλθειν, εἴ πως ἂν ἐναι γοῦν C
 τῶν τῆδε πολισμάτων παραστήσασθαι δυνηθεῖη. ταῦτα δὲ αὐτῷ
 πράττειν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς πορευομένῳ καὶ ἐπιόντι ἀμήχανα
 ἦν. Μαρτίνος γὰρ ὁ στρατηγός ἅμα τῇ ἀμφ' αὐτὸν στρατιᾷ
 15 ἐς τὴν Τήλεφιν ἰδρυμένος, (φρούριον δὲ τοῦτο καρτερόν τε
 καὶ ἐχυρωτάτον,) διεφύλαττεν ἐπιμελέστατα τὰς εἰσόδους. ἔστι
 δὲ καὶ ἄλλως τὸ χωρίον δύσβατόν τε καὶ ἀπρόσοδον. φάραγ-
 γές τε γὰρ καὶ πέτραι ἀπεξῆραγνυται καὶ ἐς ἀλλήλας ἐπικλινο-
 20 μεναι σκενωτάτην ἀτεχνῶς τὴν ὑποκειμένην ἀτραπὸν ἐκτελοῦ-
 πεδία ἰλυώδη γέ εἰσι δεινῶς καὶ τελματώδη, λόχμαι τε δα-
 σεῖαι καὶ θρυμοὶ ἀνέχουσιν, ὡς καὶ ἐνὶ ἀνδρῶν, καὶ τούτῳ
 1. δὲ καὶ R., δέ τε καὶ vulg. 4. Ἀρχαιοπόλει R. Lugd.,
 Ἀρχαιοπόλει edd. 5. ἐγὼ R. πού add. ex R. 8. Cotaes-
 sium Kutais est, Imiretise oppidum regium. 18. γὰρ om. R.
 22. θρυμοὶ R., θρυμὰ vulg.

modum quidem ille adhuc juvenis, sed iam tum bellicarum rerum peritus.

19. Mermeroes autem Persarum dux cum antea bis in Archaeopolim impetum fecisset, repulsus est aliaque nonnulla gessit, quae quidem praetereo: quandoquidem Procopius Rhetor abunde haec eo usque conscripsit. Tunc itaque rursus (nam hinc ordienti mihi, quae sequuntur, sunt coaptanda) ad Muchirisim et Cotaesium propugnaculum pervenit, eo consilio, ut difficultate locorum, quae sunt circa Telephim, praetergressa, ad Phasidem fluvium pertingeret, Romanique inopinato ipsius adventu percussis, tentaret, si qua ratione castella aliquot in potestatem suam redigere posset: quod quidem ipsi aperte rectaque via procedenti atque irruenti difficillimum factu fuisset. Martinus enim praefectus cum suis copiis Telephiam insidens, (est autem hoc validum munitissimumque propugnaculum,) diligentissime aditus tuebatur: et est alioqui locus ipse accessu difficillimus. Nam et praecipitia et praeruptae petrae in se mutuo vergentis angustissimam plane subiectam ei viam efficiunt, neque alia ulla ex parte cuiquam aditus patet. Circumiecti enim campi sunt vehementer palustres et limosi, quibus densi saltus et nemora immineant, adeo ut vel uni alicui eique expedito difficilis sit transitus: tantum abest

- A. C. 554 εὐζώνῳ, ἄπορον εἶναι τὸ χρῆμα, μὴ τοί γε πλήθεισι ἀπλι-
 L. I. 28 σμένοις. πλὴν ἀλλὰ καὶ ὡς οἱ Ῥωμαῖοι οὐδὲν ὀτιοῦν πόρου
 V. 41 ἀνιέντες, εἴ ποῦ τι εὐρον τῶν τόπων σφαλερόν τε καὶ βίσιμον,
 αὐτίκα ξύλοις τε καὶ λίθοις περιέφραττον, καὶ θαμὰ ἐν τοῖσδε
 ἐμόχθουν. διαπορομένην δὴ οὖν ἐν τοῖς παρούσι τῷ Μερμε-5
 ρῷ καὶ πλεῖστα διαλογιζομένην, προσῆλθεν διανοεῖσθαι, ὡς
 εἰ γε ὀταρῶν τρόπῳ διαλύσει τὴν φρουρὰν τῶν Ῥωμαίων,
 καὶ ἥρεμα ἀπόσειτο, οὐ πάμπαν αὐτῷ πὰ ἐς τὴν διάβασιν
 P. 57 ἀνήνυτα ὄσται. πολεμίων μὲν γὰρ τῷ χώρῳ ἐνδελεχέστατα
 ἐφεδρευόντων, οὐχ οἶόν τε ἦν ἅμα ἀμφοτέρων κρατῆσαι ἐκεί-10
 νων δὲ ἀνιέτων, ἀλλὰ μόνην γε τὴν δυσχωρίαν ἀκείσασθαι,
 καὶ τὸ δυσέμβολον τῆς πορείας ἐς τὸ εὐέφοδον ἀμωσγέπως με-
 τασκευάσαι, οὐ λίαν ἀδύνατα εἶναι ἤγετο. ἤλπιε γὰρ τὴν
 ἄλλην ἐκτέμνων τῇ πολυχειρίᾳ καὶ ἀνακαθαίρων, καὶ τῶν πετρῶν
 ὅ, τι ἀντίξουν διακολάπτων καὶ παραιρούμενος, οὐ χαλεπῶς15
 διαβήσεσθαι. ὡς ἂν οὖν ταῦτα διαπραΰσειτο, ἐπενόει τοιαύδε
 ἐσκήπτετο ἀθρόον νόσφ τινὶ δεινῇ τε καὶ ἀνηκέστῃ ἐλαωκέναι,
 καὶ οὖν ἀνεκέλιτο δυσφορῶν δῆθεν καὶ ἀσχάλλων καὶ τὸ
 B ζυμπεσὸν ὀλοφυρόμενος· ὃ τε λόγος οὗτος ἀνὰ πᾶν αὐτίκα
 ἐφοῖτα τὸ στρατεύμα, ὡς ὁ στρατηγὸς πονήρως τε ἔχοι, καί20
 ὅσον οὐπω ἀπολείτται ὅσους τε αὐτῶν ἤρεσκεν μισθαρεῖν τοῖς
 2. οὐδέν τι οὖν R. 7. διαλύσει Cl., διαλύσει R. et vulg.
 10. ἅμα ἀμφ. R., ἀμφ. ἅμα vulg. 12. εὐέφοδον R. corr. in mg.
 pro εὐέφοστον, εὐδοον vulg. 13. εἰναι add. ex R. 17. δεινῇ
 τ. x. ἀνηκ. ἐαλ. R., ἐαλ. δ. τ. x. ἀν. vulg. 20. ἐφοῖτα R.,
 ἐχώρει vulg. 21. ὅσους δὲ Suid., a. v. μισθαρεῖν. ἐπὶ τῇ τ.
 οἴκ. προσ. τοῖς ἐναντ. R.

armatis agminibus. Sed ne sic quidem Romani ullum laborem praetermittentes, si quem uspiam comperissent locum parum tutum, quique videretur transiri posse, eum audibus et saxis obstruebant, assidueque operi erant intenti. Ambigenti itaque hisce in rebus Mermeroi plurimamque secum reputanti, haec cogitatio in mentem venit, si quacunque ratione praesidium Romanorum solvere sensimque removere posset, non omnino irritum sibi transitus sui conatum fore. Hostibus enim assidue loco insidentibus, fieri non poterat, ut utriusque voti sui compos fieret. Illis vero remissioribus factis, cum id solum relinqueretur, ut locorum iniquitati mederetur, et difficilis transitus itinera pervia redderet; id ei non admodum impossibile factu videbatur. Sperabat enim, excisa sublataque vi manuum silva, obstantibusque petris excavatis, se non difficulter transiturum. Quocirca ut, quae animo conceperat, perficeret, huiusmodi fraudem excogitavit. Simulavit se repente morbo correptum gravi pariter et incurabili. Decumbebat itaque summam aegritudinem prae se ferens, et fortunam suam lamentans. Rumor hic statim universum exercitum est pervagatus, praefectum gravissime aegrotare neque

ἐναντίους ἐπὶ τῇ τῶν οἰκειῶν προδοσίᾳ, καὶ λάθρα ἐξάγειν τὰ A. C. 554
 ἀπορήτῃ, οὗτοι δὲ τὸ μὲν ἀτρεκὲς οὐκ ἐγίνωνσκον· (ἀσφαλές I. I. 28
 στατα γὰρ τὸ βούλευμα ἐκρύπτετο, καὶ οὐδὲ ἐς ἅπαντας τοὺς
 φιλάτους ἐξέπιπτε·) μόνοις δὲ τοῖς ἐν τῷ ὄμιλῳ περιηγομένοις
 5 ἑξηπατημένοι τοῖς Ῥωμαίοις διήγγελλον. οἱ δὲ ἑαδίως ἐπεί-
 θοντο, οὐ τοσοῦτον, οἶμαι, τῇ ἀγγελίᾳ, ὅπόσον τῷ βουλομένῳ
 τῆς γνώμης.

κ'. Εὐθύς δὲ οὖν τὸ ἐνεργόν τε καὶ σύντονον τῆς φρον-
 τίδος ὑποχαλῶντες, οὐκέτι λίαν ἀκριβῆ τὴν φυλακὴν ἐποι- C
 1 οοῦντο. ὀλίγα τε παρωχῆκεσαν ἡμέραι, καὶ ὁ Μερμερόης ὡς
 δὴ τεθνηκῶς ἀπηγγέλλετο. ἔκρυπτε γὰρ ἑαυτὸν ἕς τι δωματίον,
 ὡς καὶ παρὰ τοῖς οἰκειοτάτοις τήνδε νικῆσαι τὴν δόξαν. τότε δὲ
 οὖν καὶ μᾶλλον τοῖς Ῥωμαίοις περιττόν τι ἐδόκει ἀγρυπνεῖν
 15 τε καὶ ἐπιπολὺ διαπονεῖσθαι. καὶ τοίνυν μεθέντες τὰς περι-
 5 φράξεις καὶ τὴν ἐν τούτοις ἀπεργασίαν, ἐς τὸ ἀνειμένον μετέ-
 βαλλον, παννύχιόν τε καθεύδοντες καὶ ἐς τὰς ἐπαυλεις τῶν
 ἀγρῶν δαισιώμενοι, καὶ οὔτε κατασκόπους ἕστελλον, οὔτε
 ἄλλο τι ἔπρασσον τῶν δεόντων. ᾤοντο γὰρ ὡς οὐκ ἂν ποτε οἱ
 Πέρσαι, ἀστρατήγητοι δῆθεν γεγονότες, ἐπ' αὐτοὺς ἤξουσι, D
 20 μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ὡς πορῶτάτω φευξοῦνται. ταῦτα δὲ γνοὺς
 ὁ Μερμερόης ἀνακαλύπτει ἐξαπναιῶς τὸν δόλον καὶ ἐπι-
 φαίνεται τοῖς Πέρσαις ὁποῖος καὶ πρότερον, καὶ εὐθύς, ὡς

2. δὲ om. R. 11. ἐς τὸ δωματίον R. et Intpr. in domicilio
 quodam, ἐπὶ δωμ. vulg.

diu supervicturum. Porro rei ipsius veritas eos, qui operas suas ho-
 stibus locant consilia suorum prodendo et arcana clanculum patefa-
 ciendo, latebat. Accuratissime enim consilium celabatur, et ne cum
 amicisimis quidem communicabatur; solis vero rumoribus, qui per
 multitudinem circumferebantur, decepti, id Romanis nuntiarunt; qui
 quidem facile sunt persuasi, non tam, arbitror, nuntio, quam quod
 id maxime esset ex ipsorum animi sententia.

20. Statim itaque accuratam illam continuamque curam laxantes
 ac remittentes, segnius custodias agebant. Paucis post diebus Mer-
 meroes etiam mortem obiisse nuntiat. Occulebat enim se ipse in
 quadam domuncula, adeo ut etiam apud intimos suorum familiarium
 ea opinio valeret. Tum vero et quidem magis supervacaneum
 visum est Romanis vigilare, supervacaneum ingentes labores susci-
 pere. Quocirca omissis illis obstructionibus itinerum et laboribus,
 quos huic operi impendebant, ad remissius vivendi genus sunt di-
 lapsi, solidas noctes dormientes, in villis praediisque degentes, ne-
 que speculatores emittebant, nec quicquam eorum, quae in rem ip-
 sorum essent, agebant. Persuadebant enim sibi, Persas duce sive
 praefecto orbatos, nequaquam in se ituros, quin potius quam lon-
 gissime fugituros. Haec vero ubi cognovit Mermeroes, confestim
 dolum detegit, ac Persis talem se, qualis antea fuerat, visendum prae-

- A. C. 554 εἶχε προθυμίας, ἀπαντας κινήσας, καὶ τὴν χαλεπότητα τῆς πο-
 I. L. 28 ρείας εὐ διωθεῖς, ἥ πάλαι διενόετο, παραγέγονεν ἄγχοῦ τοῦ
 φρουρίου. καὶ ἤδη ἐπέλαζε τοῖς Ῥωμαίοις κατεπτηχόσι τῷ
 παραλόγῳ καὶ οἰοῖς οὐκέτι ἀμύνεσθαι. τότε δὲ οὖν ὁ Μαρ-
 τίνος ἔγνω καταλιπεῖν τὸ χωρίον, πρὶν τελεώτατα παρελθεῖν
 εἰσω τὸν Μερμερόην, καὶ μέγα τι κακὸν τοὺς τῆδε Ῥωμαίους
 P. 58 ἐργάσασθαι. πῶς γὰρ ἐνῆν αὐτοὺς ὀλίγους γε ὄντας ἐνεγκεῖν
 τὰ πλήθῃ τῶν πολεμίων, καὶ μὴ οὐχὶ αὐτοβοεῖ διαφθαρεῖναι;
 οὕτω δὲ οὖν καταστρατηγηθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ αἰ-
 σχίστην ποιούμενοι τὴν ἀναχώρησιν, ἠπειγόnton τοῖς ἄλλοις
 ἀναμιχθῆναι στρατεύμασιν. ἐτύγχανον γὰρ οἱ ἀμφὶ Βέσσαν
 τε καὶ Ἰουστίνον ἐν πεδίῳ τινὶ στρατοπεδεύομενοι, οὐ πόρρω
 Τηλέφωος κειμένῳ, ἀλλὰ μόνους σταδίους ἑπτὰ διεστηκότι.
 ἔστι δὲ οὐδὲν ὅτιοῦν ἄλλο ἐνταῦθα, ἢ μόνῃ χυτρῶν κολητή-
 ρια, ὡς καὶ τὴν προσηγορίαν ἐντεῦθεν τῷ χωρῷ εἰληφθαι.
 B' Ὀλλάρια γὰρ, ὡς ἂν Ἀτινός τις φήσῃ, ἐπωνόμασται δύνатаι
 V. 42 δὲ τοῦτο τῇ Ἑλλήνων φωνῇ Χυτροπόλια. ἤδη δὲ πολλῶν ἅμα
 τῷ Μαρτίνῳ προτερησάντων καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ γενομένων,
 ἐβουλεύοντο ἅπαντες οἱ στρατηγοί, ἐνταῦθα τοὺς δυσμενεῖς
 ἐκδεξάμενοι στήσασθαι τε ἐς παράταξιν, καὶ διακαλύειν αὐ-
 τοὺς ἀπὸ τὰ πρόσω ἰόντας. ἦν δὲ τις τῶν ἐπισημοτάτων ἐν
 τοῖς ταξιαρχαῖς Θεόδωρος ὄνομα, τὸ μὲν γένος Ἑλλων ἐκ τοῦ
 8. διαφθαρεῖναι ἐπὶ δέους Suid. s. v. αὐτοβοεῖ. 14. μόνῃ R.,
 μόνον vulg. 15. ἐντεῦθεν τῷ χωρῷ R., τῷ χωρῷ ἐνδέσθαι vulg.
 16. Ὀλλάρια Par. τις ins. ex R. 20. στήσασθαι R.

bet; statimque, quanta potuit alacritate, omnibus copiis motis, et difficultatibus itinerum ea, quam iam dudum animo suo conceperat, ratione superatis, propugnaculo appropinquavit; et iam Romanis imminere inopinato rei eventu percussis, quique iam sese tueri non poterant. Tunc itaque Martinus locum deserendum censuit, priusquam Mermeros, penitior eruptione facta, Romanos, qui in praesidio erant, magna clade afficeret. Qui enim fieri poterat, ut pauci tantam hostium vim sustinerent, neque primo statim impetu ad internecionem caederentur? Hoc igitur dolo circumventi superatque a barbaris, turpissimae recessionis facta, Romani reliquis copiis sese coniungere approperebant. Exercitus enim, quem Bessa et Iustinus ducebant, in campo quodam castra locarant non procul a Telephe sito, septem tantum stadiis inde distante. Est vero nihil aliud ibi quam ollarum forum, unde et loco nomen inditum. Ollaria enim, ut Latini dixerint, appellatur; quod perinde est, ac si Graece dicas Χυτροπόλια. Posteaquam vero iam multi cum Martino fuga praerepta in tuto essent constituti, visum est omnibus praefectis, ut ibi hostem expectantes acie instructa obsisterent, ulterio-
 reque transitu prohiberent. Erat vero quidam inter praecipuos clarissimosque duces Theodorus nomine, genus quidem ducens e gente

ἔθους τῶν Τζάνων, παρὰ Ῥωμαίοις δὲ τεθραμμένους, καὶ ἤδη τὸ βαρβαρικὸν τοῦ τρόπου, εἰ καὶ πατριὸν ἦν, ἀποσκευασάμενος καὶ ἐς τὸ ἀστείωτατον μετακοσμήσας. οὗτος δὲ ὄν ὁ Θεόδωρος ἅμα τῇ οἰκείᾳ δυνάμει, (εἶποντο γὰρ αὐτῷ οὐδ' ἑμείους ἢ πεντακόσιοι ἄνδρες τῶν δημοφύλων,) ἀμφὶ Τηλεφιν ἔτι ἐμεμενήκει, εἰρημένον αὐτῷ ὑπὸ Μαρτίνου, μὴ πρότερον ἐνθένδε χωρῆσαι, πρὶν ἂν θεάσαστο ἅπαντας τοὺς πολεμίους εἰσβεβληκότας, εἰκάσοι τε αὐτούς, ὡς ἔνεστιν, ὅσοι εἶεν, καὶ γνώη ὅπως ἔχουσι δόρυς τε καὶ γνώμης.

10 κα'. Ὁ δὲ, (ἦν γὰρ ἐς ἅπαντα δραστήριός τε καὶ θαρσυλέος,) καὶ δὴ κατὰ ταῦτα ἐποίει καὶ εἶτα, ἐπειδὴ παρόντα εἶδεν τὰ πλήθη τῶν Περσῶν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ἔγνω τε αὐτούς οὐ μέχρι τοῦδε στησομένους, ἀλλὰ καὶ σφόδρα πολεμησίοντας, αὐτίκα ᾤχετο. εὐρῶν δὲ κατὰ τὴν πορείαν πολλοὺς τῶν 15 Ῥωμαίων οὐκ εὐθύδρομήσαντας ἐς τὰ Χυτροπόλια, ἥπερ αὐτοῖς διετέτακτο, ἀλλ' ἐν οἰκίμασι Λυζικοῖς εἰσπηδήσαντας, καὶ ὁ ἀφαιρουμένους ἔλυμόν τε καὶ ζεῖαῖς καὶ ἄλλα ἅττα τῶν ἐδωδύμων, ἀπελαύνειν τε αὐτούς ἐπειράτο καὶ κατεμέμφετο τῆς παραιοίας, ὡς οὐκ εἰδότας ὅπερ τυγχάνουσιν ὄντες κακοῦ. ὅσοι 20 μὲν ὄν ἦσαν αὐτῶν οὐ λίαν λίγχοι τε καὶ ἀκόλαστοι, οὗτοι δὲ μεταμαθόντες τὸ ἄλλῃ, ζυνεῖοντό τε αὐτῷ καὶ βύδιον ἀποκομιζόντο· πλὴν ἀλλ' οὐ γέγενηται χώρα τῷ Θεόδωρῳ σχο-

5. ἢ πεντακόσιοι — πρότερον ἐνθένδε om. R., lacunae signo in margine posito. 15. εὐθύδρομήσαντας R. 17. τε R. Lugd., γε edd. 18. παραιοίας R., παροινίας vulg. 20. ἦσαν et οὐ λίαν add. ex R. et Intpr. qui gulas erant non admodum dediti. 21. δὲ μεταμαθόντες R., δὲ μαθόντες vulg.

• Zanorum, sed apud Romanos educatus, quiq̄ iam barbaricos mores, tametsi patrii erant, exuerat et ad summam urbanitatem traduxerat. Hic itaque Theodorus cum suo agmine (sequebantur enim ipsum non pauciores quingentis suae nationis viri) circa Telephim adhuc stationem habebat. Mandarat enim ei Martinus, ne prius inde discederet, quam omnes hostes irruentes vidisset, eorumque numerum, quoad fieri posset, observaret cognosceretque, quid virium, quid animi haberent.

21. Tum ille, ut erat ad omnia strenuus atque audax, mandata exsequitur. Ac deinde, cum iam Persarum copias propugnaculum ingressas vidisset, cognovissetque non eo tenuis substiturum hostem, sed conflictus esse percupidum, confestim inde se subduxit. Cumque in itinere multos Romanorum non recta ad Ollaria contendentes deprehendisset, prout eis erat imperatum, sed Lazorum domibus insultantes, panicum et zeam sive semina, aliaque esculenta rapi- entes, eos revocare nitebatur, temeritatis accusans, qui nescirent, quibus in malis versarentur. Quotquot igitur ex iis erant minus gulosi atque intemperantes, potiora moniti ei sese adiunxerant, et

A. C. 554 λαίτερον διαγγελῆαι τοῖς στρατηγοῖς τὴν ἐπήλυσιν τοῦ Μερμε-
 I. L. 28 ρόου. ἐνίων γὰρ ἔτι ἐκ τοῦ στρατοῦ τῆ ἄρπαγῆ ἐγκειμένων καὶ
 οὐκ ἀνιέντων, ἐπιφοιτῶσιν ἀθρόον οἱ Πέρσαι, καὶ δλίγους
 μὲν αὐτῶν ἔπεινον· οἱ δὲ ἄλλοι δραμαῖοι ἔφυγον, καὶ δὴ
 ἐξαπιναιῶς ἐσπίπτουσιν ἀνὰ τὸ στρατόπεδον ζὺν οἰμωγῇ καὶ
 Θορύβῳ, ὡς ἅπαντας ζυνταραχθῆναι τῷ αἰφνιδίῳ, καὶ πέρα
 P. 69 τοῦ μετρίου δειμαίνοντας ἐς ὑπαγωγὴν μετανίστασθαι. οἱ
 δὲ στρατηγοί, (οὐπω γὰρ αὐτοῖς ἐς φάλαγγα ὁ στρατὸς ἐτετά-
 χατο,) δεδιότες καὶ οἱ, μὴ σφίσι οὐ παρεσκευασμένοις ἐπι-
 σταῖεν οἱ βάρβαροι, περιεφρόνουν μὲν τὰ πρότερον δοκηθέντα,¹⁰
 οὐκ εἶχον δὲ ὅ, τι καὶ γένοιτο οὔτε γὰρ βουλευσασθαι αὐτοῖς
 περὶ τῶν παρόντων ὁ καιρὸς ἐνεδίδου καὶ τὸ ἤδη καταπε-
 πλῆχθαι τὰς γνώμας. εὐθύς οὖν ἄραντες ἐκ τοῦ πεδίου, καὶ
 ἅπαντα ἐπαγόμενοι τὰ στρατεύματα, ᾤχοντο ἀγενῶς καὶ
 ἀκόσμως, καὶ οὐ πρότερον ἐπᾶνσαντο θέοντες, πρὶν ἐς τὴν¹⁵
 Νῆσον ἰκῆσθαι. ἅπεστι δὲ ἡ Νῆσος ἧδε Τηλέφωας πέντε μί-
 λιστα παρασάγγαις. τοσαύτην ἄρα οἱ γενναῖοι αὐθημερὸν πο-
 B ρεῖαν διήνυσαν, ἀκύντατα πεφευγότες. ἔστι γὰρ ὁ παρασάγγης,
 ὡς μὲν Ἡροδότῳ δοκεῖ καὶ Ξενοφῶντι, τριάκοντα στάδια, ὡς δὲ
 οὖν Ἰβηρες καὶ Πέρσαι φασίν, ἐν ἐνὶ μόνῳ τῶν εἰκοσι πλείονα.²⁰
 Λαζοὶ δὲ οὕτω μὲν καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσιν, οὐ μὴν δὲ τῷ
 ὀνόματι χρῶνται, ἀλλὰ ἀναπαύλας καλοῦσι, καὶ, οἶμαι, εἰκό-

1. ἐπήλυσιν R. 8. ὁ στρατηγός R. 9. παρεσκευασμένοις R.
 12. τὸ R. (Cl.), τῷ vulg. 20. ἐν mutandum non esse docebit
 Index. 21. οὐ μὴν δὲ — καλοῦσι om. R. et Intpr.

sensim se receperunt. Theodoro tamen locus non erat mature nuntiandi praefectis, Mermeroem imminere. Nonnullis enim adhuc extra castra rapinae intentis neque desistentibus Persae repente superveniunt; et nonnullos quidem eorum obtruncant; reliqui concitatore cursu fugientes celeriter cum tumultu eiulatuque in exercitum ruunt, adeo ut omnes repentino motu perturbati et supra modum expavecti, secessionem e castris fecerint. Praefecti vero (neque enim adhuc aciem ordinarant) metuentes etiam, ne barbari imparatos opprimerent, quae antea statuta erant, neglexerunt, neque quid consilii caperent sciebant. Neque enim tempus deliberationem de rebus praesentibus admittebat, neque ipsa animorum perturbatio. Motis igitur confestim e campo castris, universus exercitus in turpem incompositamque fugam se convertit; neque antea a fuga destiterunt, quam ad Insulam pervenissent. Distat autem haec Insula a Telephi quinque summum parasangis; tantum itineris strenui illi viri unius diei spatio confecerunt celerrime currentes. Constat autem parasanga, ut quidem Herodoto et Xenophonti placet, triginta stadiis, ut vero nunc Iberi et Persae volunt, uno tantum supra viginti. Idem sentiunt et Lazi; nequaquam tamen ea appellatione utuntur, sed ἀναπαύλας, hoc est mansiones, vocant, et mea quidem

τάς. οἱ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἀχθοφόροι, ἕκαστον παρασάγγην A. C. 554
 περαιωθέντες, τὰ τε φορτία τίθενται, καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐλά- I. I. 28
 χιστον ἀναπαύουσιν, ἐτέρων δὴκου ἀμοιβαδὸν διαδεχομένων,
 καὶ καθύσον τοῦτο δρῶσιν, ἐς τοσοῦτον τὰς ὁδοὺς διαμετρούν-
 5ται καὶ κατατέμνουσιν. εἴτε δὲ οὖν οὕτως, εἴτε ἐκείνως τὸν
 παρασάγγην κλητέον, πεντήκοντά γε καὶ ἑκατὸν σταδίοις ἐκ C
 τοῦ φρουρίου ἢ Νῆσος διείργεται. ἔστι δὲ τὸ χωρίον ἐπιει-
 κῶς ἔχυρόν, καὶ οὐκ εὐέροδον, ταῖς τῶν ποταμῶν περιβαλ-
 λόμενον δίνας. δ τε γὰρ Φάσις καὶ ὁ Δοκωνός, ἐκ τοῦ Καν-
 10κάσου διακριδὸν καταρρέοντες καὶ πολλῶ τὰ πρῶτα διεστη-
 κότε, ἐγκαῦθα τῆς τῶν τόπων θέσεως ἀναγκαζούσης ἡρέμα
 πλησιάζετον ἀλλήλοι καὶ οὐκέτι ἄποθεν φέροσθον, ὥστε V. 43
 ἀμέλει τῶν Ῥωμαίων διώρονχά τινα μηχανησαμένων, καὶ ἐκ
 τοῦ Φάσιδος ἐκροῖν εἰς τὸν Δοκωνὸν μετοχτευσάτων, τοῦ-
 15τηρ δὲ τῷ τρόπῳ ἐς τὰ πρὸς τῆς ἑω τετραμμένα τῆς Νῆσου
 ἠνωσθαι ἄμφω τῷ ποταμῷ, καὶ ξυκειλήφθαι τὸν χῶρον. ἐν-
 τεῦθεν δὲ αὐθις καμπὰς τε καὶ περιελιγμούς ποιουμένων, οὐκ D
 ἐλάχιστόν τι χρῆμα τοῦ πεδίου εἰσω ἀπολαμβάνετον. προϊόντες
 δὲ ἀνὰ τὰ πρόσω, ἐς δυόμενον ἥλιον ξυμβάλλετον αὐτομάτως
 20καὶ ἀναμίγνυσθον τελεώτατα, ὡς ταύτη γε ἅπαν τὸ μεταξὺ
 νῆσον ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐκτελεῖσθαι. ἐγκαῦθα μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι
 ἐτύχανον ξυκειλεγμένοι.

1. παρ' αὐτῶ R. 5. οὕτως om. R. 7. Post ἔστι δὲ add. τοῦτο R. 8.
 οὐκ om. R. περιβαλλόμενον, (quod conl. Bon. Vulc.) R. et Intrp. a-
 quis — circumactus, παραβαλλόμενον vulg. 9. Deconus Intrp. 10.
 καταρρέοντες et διεστηκότες R. 1. m. 14. ἐκροῖν R., ἐκρόν vulg.
 15. τῆς R., τῆ vulg. 17. περιελιγμά R. 18. προϊόντες R. 19. δυό-
 μενον ἤλ. R., δυόμ. τὸν ἤλ. vulg. συμβ. R. 20. ἀναμίγνυσθαι. R.

sententia recte. Nam et baiuli eorum singulis parasangis emensis
 et onera deponunt et paululum conquiescunt, aliis ad excipienda
 vicissim onera succedentibus; idque quoties factitant, per totidem
 spatia itinera metiuntur et dividunt. Sive igitur hoc, sive illo modo
 parasanga est appellanda, CL. stadiis a propugnaculo Insula haec di-
 stat. Est autem locus hic vehementer manitus, neque facile pervius,
 fluviorum vorticibus circumcinctus. Phasis enim et Doconus distinctis
 alveis e Caucaeo defluentes, atque initio quam longissime inter se
 distantes, illic, cogente ita locorum situ, sensim sibi mutuo appro-
 pinquant, non magno amplius intervallo seiuncti: adeo ut Romani
 alveo quodam ducto, Phasidisque amnis aggere perfosso, eius fluen-
 ta in Doconum derivarint, eaque ratione duo hi fluvii, qua parte
 Insula in orientem vergit, in unum coeant locumque cingant. Inde
 vero rursus cum flexus quosdam anfractusque faciant, non exiguum
 campum intra se complectuntur. Ulterius vero progressi ad occi-
 dentem solem sponte sua coeant penitusque commiscentur: ita ut
 quicquid ab his interceptum, perfecte insulam efficiat. Hic itaque
 collecti Romani subsistebant.

A. C. 554 κβ. Ὁ δὲ Μερμερόης ἐς τὰ Χυτροπόλια παραγενόμενος,
 L. I. 28 καὶ πολλὰ τῆς ἀνανδρίας ἐπιτωθύσας τοὺς οὐκ αἰόντας καὶ
 λουδορησάμενος, ἔγνω μὴ περαιτέρω ἵκναι, μηδὲ τῇ Νήσῳ
 προσβάλλειν. οὗτε γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἐκπορίζεσθαι τοσοῦτω
 στρατῷ ἐν μέσῃ τῇ πολεμικῇ οἴος τε ἦν, οὕτε ἄλλως παρεσκευ-
 P. 60 αστο ἐς πολιορκίαν. τοιγάρτοι ἀποπορευτέα μὲν αὐτῷ
 ἐπὶ Τήλεφιν τε καὶ τῇ ἐκείνῃ δυσχωρίαν οὐ μάλα ἐδόκει,
 Ξύλοις δὲ καὶ ἀκάτοις, ἃ δὴ ἐς τοῦτο ἐπεποιήντο, ζεύξας τὰς
 τοῦ Φάσιδος ἄχθας καὶ οἶον γέφυραν τεκτηνύμενος, διεβίβασεν
 ἀδεῶς ἅπαν τὸ στράτευμα, οὐδεὶς ἐνοχλοῦντος. καὶ δὴ τοὺς 10
 εἰς Ὀνόγουριν Πέρσας ἰδρυμένους τὸ φρούριον, ὃ δὴ πρότε-
 ρον αὐτὸς ἐν τῇ Ἀρχαιοπόλει περιοικίδι ἐπιτείχισμα κατὰ
 τῶν Ῥωμαίων κατεστήσατο, ἀλλὰ τοὺτους γὰρ τοὺς Πέρσας
 ἐπιθαράνας, καὶ ἑτέραν δύναμιν ἐμβαλὼν, καὶ ἅπαντα τὰ
 τῆδε, ὡς ἐνῆν, κρατυνόμενος, πάλιν ἔς τε Κοτάϊσιν καὶ Μου-
 χείρισιν ἐπανῆκεν. αὐτίκα δὲ νόσῳ τινὶ πεπισμένους καὶ διατε-
 θεῖς χαλεπώτατα, τὸ μὲν πλεῖστον τοῦ στρατοῦ καὶ ἀλιμιώ-
 τατον αὐτοῦ καταλέλοιπεν διαφυλάξοντας τὰ οἰκεία, αὐτὸς
 B δὲ ἐς Ἰβηρίαν τὴν χώραν μετέλθεν. καὶ τοῖνον ἐς πόλιν Με-
 σχιθὰ οὕτω καλουμένην μόλις ἤγγεμος, καὶ οὐκ ἐνεγκὼν τόσο

7. Pro ἐπὶ Τηλ. — δυσχωρίαν Suid. s. v. ἀποπορευτέα inepte:
 τῶν ἐπὶ Φάσιν ποταμῶν καὶ τῶν ἐκείνῃ δυσχωριῶν. Τή-
 λεφιν R., Τήλεφρον vulg. 8. ξύλοις δὲ καὶ ἀκάτοις, δ δὴ R.,
 Intrp. *raguis navigiis — cratibus pluteisque superimpositis, Phasi-
 dis ripas — iungit.* ξύλα δὲ καὶ ἀκάτους, αἱ δὴ vulg. ἐ-
 πεποιήντο R., πεποήντο vulg. 9. διεβίβασεν R., διεβίβαζεν
 vulg. 11. Ὀνόγουριν R. et Intrp., Ὀνούγουριν vulg. 18. καὶ
 οἰκεία R. 19. Ad μετέλθεν add. Intrp. *in hiberna.* Μεσχιθὰ
 R., Mischita Intrp., Μεσχισθὰ vulg.

22. Mermeroes vero cum ad Ollaria venisset, multisque con-
 tumeliis verborum mollitiem ignaviamque non audientibus obiecisset,
 censuit ulterius sibi progrediendum non esse, neque Insulam inva-
 dendam. Neque enim tanto exercitui commeatu in medio hostilis
 terrae suppetere potuisset, neque alioquin ad obsidionem bene com-
 paratus erat. Quocirca redeundum sibi Telephin et ad illas locorum
 difficultates nequaquam censens, tabulis cratibusque et ratibus eum
 in usum confectis Phasidis ripas iungens, ac veluti ponte sternens,
 universum exercitum intrepide, nemine obsistente, traiecit, ac Persas
 quidem, quos in Onogori locarat, castello, quod ipse antea in diti-
 one Archaeopolitana, ut adversus Romanos propugnaculi loco esset,
 struxerat, cum animasset validioreque praesidio auxisset, omniaque
 illic quantum poterat communisset, Cotacesium denuo et Muchirisim
 se recepit. Repente autem morbo quodam correptus, cum pessime
 haberet, maxima validissimaque exercitus parte, qui sua tuerentur,
 ibi relicta, ipse in Iberiam concessit, aegreque in oppidum Meschitha
 ita dictum delatus, cum vim morbi ferre non posset, ibi tum

κάθος, τότε δὴ τέθνηκεν ὡς ἀληθῶς ὁ Μερμερόης, ἀνὴρ ἐν A. C. 554
 τοῖς μάλιστα παρὰ Πέρσαις γεγενημένος, καὶ δευδὸς μὲν ἐς I. L. 28
 εὐθουλίαν, ἄριστος δὲ τὰ πολέμια, καὶ σφόδρα τὴν ψυχὴν
 ἀνδρείοτατος· ὃς δὴ γηραιὸς ὢν ἦδη, καὶ ἐκ πλείστου ἄμφω
 5 τῶ πόδε πεπρωμένος, καὶ οἶος μὴδὲ ἐφ' ἵππου ὀχεσθῆαι,
 ὅμως ἐμόχθει ὥσπερ τις νεανίας ῥωμαλεώτατος, καὶ οὐκ ἀπη-
 γόρευεν πρὸς τοὺς πόρους, ἀλλὰ φορᾶσθην ἐς τὰς παρατάξεις
 ἐφοίτα, καὶ ταύτῃ τοὺς μὲν ἐναντίους κατέπληττεν, τοὺς δὲ C
 οἰκείους παραινῶν καὶ ἐγκεινόμενος; καὶ τὰ πρακτέα ὀρθῶς
 10 διατάττων, πολλὰς ἀνεδήσατο νίκας. οὕτως ἄρα τὸ στρατηγεῖν
 οὐ σώματος ῥώμῃ, μᾶλλον μὲν οὖν φρονήσει δοτεῖται. τότε δὴ
 τὸ σῶμα τοῦ Μερμερόου οἱ ἄμφ' αὐτὸν ἀνελόμενοι, καὶ ἐκτός
 πού τοῦ ἕστεος ἀποκομίσαντες, οὕτω δὴ ἔρημόν τε καὶ ἀκί-
 15 ὄρητον κατὰ τὸν πάτριον ἔθεντο νόμον, κυσί τε ἅμα καὶ τῶν
 ὀδόντων τοῖς ὅσα μιὰ καὶ νεκροβόρα, παρανάλωμα γεινησόμενον.
 17. Ὡδε γὰρ τὰ ἐς τὴν ταφὴν οἱ Πέρσαι νομιζοῦσι, ταύτῃ
 τε τῶν σαρκῶν ἀφαιρουμένων, γυμνὰ δὴ τὰ ὄσῃ κῆδετα
 σποράδην ἀνὰ τὰ πεδία περιεβέβημενα. Θήκη γὰρ τινι ἐμβα-
 20 λελὴν ἢ λάφρακι τοὺς τεθνεώτας, ἢ καὶ τῇ γῆ καταχώννυται
 ποθικιστὰ θέμις αὐτοῖς. ἐφ' ὅτῳ δὲ ἂν σώματι μὴ εὐάτιον κατα-

5. μὴ ἐφ' ἵππου Suid. s. v. γηραιός.

6. ἐμόχθει et καὶ ἀντὶ

οὐκ om. Suid. probante B. Vulcanio.

ῥωμαλεώτατος R.

8. ἐναντίον R.

κατέπλητε Sph. Par.

τοῖς δὲ οἰκείους R.

15. σαρκωβόρα legit Intpr.: *sarcovoris*.

16. γάρβι R. (Cl.), καὶ

vulg.

vere tandem diem obiit Mermeroes, vir sane inter Persas praestantissimus, maximi consilii, reique bellicae peritissimus, animique vehementer strenuus: qui quidem cum iam gravis annis, et a multo tempore utroque pede claudus esset, neque equitare posset, laboribus tamen perinde ac robustissimus aliquis iuuenis vacabat, neque ullos labores detrectabat; sed lectica gestatus in aciem prodibat, eaque ratione et hostibus terrorem incutiens, et suos animans atque exhortans; quaeque facto opus erat recte administrans, multas retulit victorias; usque adeo virtus imperatoria non corporis robori potius quam prudentiae est. adscribenda. Tunc utique demortuum Mermerois corpus ipsius familiares elatum extraque oppidum deportatum solum ita ac nudum patrio ritu canibus pariter atque avibus obscenis quaeque cadaveribus pascuntur, devorandum exposuerunt.

23. Hunc enim sepeliendi morem observant Persae, atque hac ratione absumentis carnibus, nuda ossa sparsim per campos proiecta putrescunt. In capsula enim aliqua vel loculo condere vel etiam terra obtumulare neutiquam fas est. Cuicumque vero cadaveri nou statim advolarint aves, vel accurrentes canes non illico dilaniarint, illius hominis impuros fuisse mores credunt, animumque iniustum

- A. C. 554 πρᾶτον οἱ ὄρνις, ἣ οἱ κύνες οὐκ αὐτίκα ἐπιφοιτῶντες διασπα-
 I. I. 28 ράζαιεν, τοῦτον δὲ ἡγούνται τὸν ἄνθρωπον βέβηλον γεγονέναι
 τοὺς τρόπους, καὶ τὴν ψυχὴν ἄδικον καὶ βαρᾶφρωδῆ, καὶ τῷ
 κακῷ δαίμονι ἀνειμένην. τότε δὲ οὖν καὶ μᾶλλον οἱ ἐπιτηδείοι
 τὸν κείμενον ὀλοφύρονται, ὡς τελεώτατα τεθνηκότα, καὶ οὐδ'
 μετὸν αὐτῷ τῆς κρείττονος μοίρας. ὃς δὲ ἂν τάχιστα καταβρω-
 θεῖη, μακαρίζουσι τῆς εὐδαιμονίας, καὶ τὴν ψυχὴν ὑπερ-
 ἄγανται ὡς λίαν ἀρίστην καὶ θεοείκελον καὶ ἐς τὸν τοῦ ἀγα-
 P. 61 θοῦ χῶρον ἀναβησομένην. οἱ δὲ πολλοὶ καὶ ἀσημότεροι εἰ που
 ἐν στρατοπέδῳ τύχοιεν νόσῳ τινὶ δυσκολωτάτῃ πεπιεσμένοι, 10
 V. 44 ἔμπνοι ἐπι ἄγονται καὶ νηφάλιοι. ἐπειδὴν δὲ τις οὕτως ἐκτε-
 θεῖη, ἄρτου τρέφους αὐτῷ καὶ ὕδωρ καὶ βακτηρία ζυμπαρά-
 κεινται· καὶ μέχρι μὲν οἷός τε εἶη τῆς ἐδωδῆς ἀπογεύεσθαι,
 καὶ τι δυνάμεως αὐτῷ ὑπολείπειτο, ὃ δὲ ἀμύνεται ταύτῃ δὴ τῇ
 βακτηρία τὰ ἐπιόντα τῶν ζώων, καὶ ἀποσοβεῖ τοὺς δαιτυ-15
 μόνους. εἰ δὲ οὐπω μὲν πάμπαν διαφθαρείη, νικῶν δὲ ὁμως
 τῷ τῆς νόσου ὡς μηκέτι κινεῖσθαι τῷ χεῖρε, τότε δὲ τὸν δει-
 λακὸν ἡμιθνήτα καὶ ἄρτι ψυχορῥαγεῖν ἀρχόμενον κατεσθίουσι,
 καὶ προσφαιροῦνται τὴν ἐλπίδα τοῦ ἴσως ἂν καὶ περιέσεσθαι.
 B πολλοὶ γὰρ ἤδη ἀναβήσοθέντες ἀπεκρίστησαν ἐς τὰ οἴκετα, κα-20
 θάρπερ ἐν σκηνῇ καὶ τραγωδίᾳ ἐκ τῶν σκότου πυλῶν ἀφιγμένοι,
 ἴσχυοι τινες καὶ ἑτερόχρωτες καὶ οἷοι δεδίττεσθαι τοὺς ἐντυγ-
 6. δς δὲ R., δ δὲ vulg. 8. Ad τοῦ ἀγαθοῦ Bon. Vulc. δαι-
 μονος addendum censebat. 11. ἐξάγονται con. Bon. Vulc.
 12. ζυμπαράκεινται R., ζυμπαράκεινται vulg. 14. ταύτῃ δὲ
 (scrib. δὴ) τῇ βακτ. R., δὴ τ. βακτ. ταύτῃ vulg. 16. πάμπαν add.
 ex R.

et barathro dignum, maloque daemone dicatum. Tum porro et qui-
 dem magis necessarii atque amici iacentem lugent lamentisque pro-
 sequuntur, ut penitus emortuum, neque melioris fati participem.
 Qui vero quam citissime devoratus fuerit, felicissimum praedicant,
 eiusque animam summa admiratione prosequuntur, ut longe prae-
 stantissimam et Deo similem et in beatas sedes evoluturam. Pro-
 miscua vero et obscurior turba, sicubi in exercitu gravissimo aliquo
 morbo prematur, spirantes adhuc et mente constantes educuntur:
 posteaquam vero expositus in hunc modum aliquis fuerit, panis
 frustum ei et aqua baculusque iuxta apponuntur, ut quamdiu ci-
 bum degustare possit et virium aliquid ei supersit, baculo illo ani-
 mantia irrudentia arceat, epulonesque propulset. Si vero nondum
 quidem interierit, vincat tamen vis morbi adeo, ut iam manus am-
 plius movere nequeat, tum utique miserum semimortuum et iam
 animam agere incipientem devorant, et spem diutius etiam fortasse
 vivendi praeripiunt. Multi enim cum iam convalescent, domum
 redierunt veluti in scena et tragoedia ex tenebricosis Orci portis
 reversi, macilentum quidam et decolores obviosque terriculantes. Si

χάνοντας. ἃ δέ τις οὕτως ἐπατήξει, ἐκτρέπονται γε αὐτὸν ἄπαν- A. C. 554
 τες, καὶ ἀποφύγουσιν ὡς ἐνωγέστατον, καὶ ὑπὸ τοὺς χρο- I. L. 28
 νίους ἔτι τελοῦντα, καὶ σὺ πρότερόν οἱ ἐφέται τῶν ξυνηθῶν
 μεταλαχέειν διαιτημάτων, πρὶν ὑπὸ τῶν μάγων ἀποκαθα-
 ρῆσθαι τὸ μίαισμα θῆθεν τοῦ ἐλπισθέντος θανάτου, καὶ οἷον
 ἀνταπολάβοι τὸ αἰθερὸς βιώσει. καὶ εὐδῆλον μὲν ὅτι δὴ τῶν ἀν-
 θρωπίων ἐθνῶν ὡς ἕκαστοι, εἴ γε ὁπωδησὺν νόμῳ ἐκ πλείστον
 νενικηκῆται ἐμβιοτεύουσιν, τοῦτον δὴ ἄριστον ἡγοῦνται καὶ θε-
 σπέσιον, καὶ εἶπον τι παρ' ἐκείνων πράττειτο, φευκτόν τε αὐ- C
 ἴστοις εἶναι δοκεῖ καὶ καταγέλαστον καὶ ὅποσον ἤδη καὶ ἀπιστε-
 σθαι. ἐξεύρηται δὲ ἡμῶς αἰτίαι τοῖς ἀνθρώποις καὶ λόγοι τῶν
 οὐρανίων περὶ νόμων ἄλλοθι ἄλλοι, τυχὸν μὲν ἀληθεῖς, τυχὸν
 δὲ καὶ ἐς τὸ πιθανώτερον ἐσκευασμένοι. καὶ σὸδδεν οἴμαι θαυ-
 μαστόν, εἰ καὶ Πέρσαι τὰ παρὰ σφίσι ἀντοῖς ἔθη αἰτιολο-
 ῖσθοντες, ἀμείνονα περῶνται τῶν ἑκασταχοῦ ἀποφαίνειν ἐκείνο
 δὲ καὶ Μαν θαυμάσαιμι ἄν, ὅτι δὴ οἱ παλαίτατοι τῆς χώρας
 οὐκίπορες, εἴεν δ' ἄν οὗτοι Ἀσσύριοι τε καὶ Χαλδαῖοι καὶ Μή-
 δοι, ἀλλ' ἐκείνοις γε οὐ ταῦτὰ ἐδόκει. καὶ γὰρ ἀμφὶ Νίβον
 τὴν πόλιν καὶ ἀπὸ τὴν Βαβυλωνίαν χώραν καὶ πρὸς γε ἐν
 2027 Μηδικῇ τόμβοι τε καὶ θῆκαι τῶν πάλαι τεθνεώτων ἴδροντο, D
 οὐκ ἄλλον τινὰ ἢ τὸν ἡμέτερον ἀποσώζουσαι τρόπον, καὶ εἶτε

3. τελοῦντα R. Lugd. Intrpr., τελοῦνται edd. 4. ἀποκαθαρθεῖη
 R., ἀποκαθαρθεῖη vulg. 6. ἀνταπολάβοιτο αὐθις R. 8.
 τοῦτο δὲ R. 9. ἐκείνο R. 14. παρὰ σφίσι ἀντοῖς R., παρ'
 αὐτοῖς vulg. 18. Νίβον R. cum Herodoti Strabonisque libris,
 Νίβον vulg. 21. ἄλλως R. ἢ R., καὶ vulg.

quis autem ita redeat, aversantur eum omnes et defugiunt, ut maxime
 piacularem, et inter subterraneos adhuc eum censent; neque antea
 pristinum vitae institutum colere ei permittitur, donec a magis expia-
 tum fuerit piaculum expectatae mortis, et quodammodo vita redon-
 netur. Et certe manifestum est singulas hominum nationes, si cui
 legi, quae a multo tempore obtinuerit, assueverint, optimam eam
 aequissimamque iudicare; et sicubi quid praeter eam fiat, reiecta-
 neum id ipsis ac ridiculum videri dignumque, cui fides abrogetur.
 Inventae sunt tamen ab hominibus suarum legum rationes et causae
 aliae atque aliae, fortasse quidem verae, fortassis autem et ad per-
 suadendum comparatae. Quo fit, ut mirum mihi non videatur, si et
 Persae rituum suorum rationem reddentes, eos etiam quibusvis aliis
 praestare censeant. Illud vero et quidem vehementer miror, quod
 vetustissimi illius regionis habitatores, Assyrii videlicet, Chaldaei et
 Medi, non eadem cum Persis sentiant. Nam circa Nini urbem et
 circa Babylonicam ac praeterea Medicam regionem tumuli et capsae
 eorum, qui olim mortui fuerunt, exstant, non alium quam nostram
 morem servantem; et sive corpora sint, sive cinis, quod iis conditur,

A. C. 554 σώματα, εἴτε κόνις ἦν τὸ κρυπτόμενον, ὡς δὴ ἐκείνων κατὰ
 L. 1. 28 τὸν παρ' Ἑλλήσι νόμον πυρποληθέντων, οὐδαμῶς ὁμοιά γε
 ταῦτα τοῖς νῦν γιγνομένοις ἐτύγχανον ἄντα.

κδ'. Οὐκ οὖν ἐκεῖνοί γε ἄθε ἐγίγνωσκον, οὔτε περὶ τὰς
 ταφάς, οὐ μενοῦν ἀλλ' οὐδὲ ἐς τὴν τῆς εὐνῆς παρανομίαν
 ἑποῖα οἱ νῦν ἀκολασταίνουσι, οὐ μόνον ἀδελφαῖς τε καὶ ἀδελ-
 φιδαῖς ἀνέδην μιγνύμενοι, ἀλλὰ πατέρες τε θυγατράσι, καὶ
 τὸ δὴ πάντων ἀνοσιώτερον, ὃ νόμοι γε καὶ φύσις! υἱοὶ ταῖς
 τεκούσαις. ὅτι γὰρ αὐτοῖς καὶ τοῦτο κεκαινοτόμηται, ἐκείθεν
 P. 69 ἂν τις σαφέστατα διαγνώῃ. λέγεται γὰρ ποτε Σεμίραμιν τῆσι
 πάνυ τὴν Ἀσσυρίαν εἰς τοῦτο ἀφρασίας ἤγγμένην, ὡς Νινύα τῇ
 παιδί ἐθελῆσαι ξυνελεθεῖν ἐς ταῦτό, καὶ ἤδη πειροῦν τὸν νε-
 νίαν. τὸν δὲ ἀπανήσασθαι καὶ χαλεπῆναι, καὶ τελευτῶντα,
 ἐπειδὴ αὐτὴν ἐόρα σφαδάζουσαν καὶ ἐγκειμένην, ἀποκτεῖναι
 τε τὴν μητέρα, καὶ τότε τὸ ἄγος ἀντ' ἐκείνου ἐλέσθαι. καί-15
 τοι εἰ νόμῳ ταῦτα ἐφείτο, οὐκ ἂν, οἶμαι, ὁ Νινύας ἐς τότε ἀμώ-
 τητος ᾗει. καὶ τί δὲ τὰ λίαν παλαιάτα λέγειν; ὀλίγη γὰρ ἐμ-
 προσθεν τῶν Μακεδονικῶν καὶ τῆς τῶν Περσῶν καταλύσεως,
 Ἄρταξέρξην φασὶ τὸν Δαρείου, Παρυσάτιδος τῆς μητρὸς πα-
 Βραπλήσια τῇ Σεμιράμιδι παθούσης, καὶ ξυγγενέσθαι οἱ ἐμεῖ-20
 νης, ἀποκτεῖναι μὲν αὐτὴν ἥμιστα, ἐκκλίνειν δὲ ὁμοῦς ξὺν ὀργῇ

4. Vulg. οδοῦν. — Utrumque e magorum moribus invaluit, Par-
 this, puto, dominantibus: Herod. I. 140. Catull. 5. ἐν τῇν (sic)
 R. 15. ἐκείνου R., idque con. B. Vulcanius, ἐκείνης vulg.
 Inipr. patrare id maluisse, quam scelus committere. 19.
 μητέρος edd. 20. παθούση R. ἰσαμείνης R.

utpote illis Graecanico ritu crematis, nequiquam certe similia haec
 eis, quae nunc fiunt, fuerunt.

24. Nequaquam itaque illi hoc pacto senserunt, neque ita, ut
 qui nunc vivunt, et sepulturae et thori iura pro sua libidine viola-
 runt, non solum cum sororibus et neptibus rem habentes, sed pa-
 tres cum filiabus, et quod omnium est sceleratissimum, o leges, o
 natura! filii cum suis matribus. Huius enim flagitii novam ab eis
 exemplum statutum fuisse, manifestissime hinc cuius liquere potest.
 Fertur namque magnam illam Semiramim Assyriam eo incontinen-
 tiaevnisse, ut cum filio suo Ninia congredi voluerit, atque adeo
 iuvenem sollicitasse; illum vero recusasse molesteque tulisse; tan-
 dem vero cum matrem libidinis impatientem urgentemque cerne-
 ret, eam interfecisse, et hoc potius quam alterum illud scelus per-
 petrare maluisse. Atqui si lege haec permissa fuissent, nequaquam,
 uti arbitror, Ninyas eo crudelitatis venisset. Sed quid attinet haec
 perquam vetusta commemorare? Paulo enim post Macedonica tem-
 pora et Persarum eversionem aiunt Artaxerxem, Darii filium, ma-
 trem suam Parysatidem, cum eadem, quo Semiramis, malo obnoxia,

καὶ ἀποσεισασθαι, ὡς οὐχ ὄσιον ὄν τοῦτό γε, οὐδὲ πάτριον, A. C. 554
οὐδὲ τῷ βίῳ ξυνειθισμένον. Πέρσαις δὲ τοῖς νῦν τὰ μὲν πρό- I. L. 28
τερα ἔδη σχεδόν τι ἅπαντα παρῆται ἀμέλει καὶ ἀνατέτρα-
πται, ἀλλοίοις δὲ τισι καὶ οἶον νενοθευμένοις χρῶνται νομί-
5μοις, ἐκ τῶν Ζωροάστρου τοῦ Ὀρμάσδεως διδαγμάτων κατα-
κληθέντες. οὗτος δὲ ὁ Ζωροάστρος, ἦτοι Ζωράδης (διττὴ γὰρ
ἐπ' αὐτῷ ἡ ἑκωνομία), ὀπηνίκα μὲν ἤκμασεν τὴν ἀρχὴν, καὶ
τοὺς νόμους ἔθετο, οὐκ ἔνεστι σαφῶς διαγινῶναι. Πέρσαι δὲ V. 45
αὐτὸν οἱ νῦν ἐπὶ Ἰστιάσπεω, οὕτω δὴ τι ἀπλῶς, φασὶ γεγο- C
ιονέναι, ὡς λίαν ἀμφιγνοεῖσθαι καὶ οὐκ εἶναι μαθεῖν, πότερον
Δαρσίῳ πατῆρ, εἴτε καὶ ἄλλος οὗτος ὑπῆρχεν Ἰστιάσπης. ἐφ'
ἔτη δ' ἂν καὶ ἠνθῆσε χρόνῳ, ὑφηγητῆς αὐτοῖς ἐκεῖνος, καὶ
καθηγεμῶν τῆς μαγικῆς γέγονεν ἀγιστείας, καὶ αὐτὰς δὴ τὰς
πρωτέρας ἱερουργίας ἀμείψας, παμμειγῆς τινας καὶ ποικίλας
15ἐνέθηκε δόξας. τὸ μὲν γὰρ παλαιὸν Δία τε καὶ Κρόνον καὶ
τούτους δὴ ἅπαντας τοὺς παρ' Ἑλλῆσι θρουλλομένους ἐτίμων
θεοὺς, πλὴν γε ὅτι δὴ αὐτοῖς ἡ προσηγορία οὐχ ὁμοίως ἐσώ-
ζετο. ἀλλὰ Βῆλον μὲν τὸν Δία τυχόν, Σάνδην τε τὸν Ἡρα-
κλέα, καὶ Ἀναίτιδα τὴν Ἀφροδίτην, καὶ ἄλλως τοὺς ἄλλους
20δεκάλοιν, ὡς πον Βηρωσσῷ τε τῷ Βαβυλωνίῳ, καὶ Ἀθηνο- D
κλει, καὶ Σιμάκῳ, τοῖς τὰ ἀρχαιότατα τῶν Ἀσσυρίων τε καὶ

2. πρότερα R, et Intrp. *priscos mores*, πότερον vulg. 5. Ζορο-
άστρου R. Ὀρμάσδεος R., Intrp. *Oromasdei*. 6. Ζορδα-
στρος R, et Intrp., *Zoradatos* vulg. 15. ἐνέθηκε R. ac fort.
Lugd., ἀνέθηκε edd. 16. τούτους δὴ R. et Lugd., τούτους δὲ
edd. 21. Σιμάκῳ Lugd., Σιμάκῳ R., Συμμάκῳ Intrp. et Par.

rem secum habere cuperet, non quidem necasse, declinasse tamen
iracunde ac reiecit; quod neque pium id esset, neque patrium,
neque in communi vita consuetum. Persae vero, qui nunc sunt, prio-
res quidem mores fere omnes neglexerunt atque abiecerant, alienis
vero ac veluti adulterinis institutis utuntur, Zoroastri Oromasdae
disciplina deliniti. Hic autem Zoroaster sive Zarades (duplex enim
ei appellatio tribuitur), quando primum floruerit et leges condiderit,
liquido non constat. Persae vero huius aetatis sub Hystaspe, sim-
pliciter tamen citraque ullam adiectionem, vixisse aiunt, adeo ut
valde ambigatur neque certo sciri possit, utrum Darii pater, an alius
quispiam hic Hystaspes fuerit. Quocumque vero tandem tempore
floruerit, auctor eis et dux magicae religionis exstitit; pristinoque
sacrorum ritu immutato, confusaneas quasdam et varias opiniones
induxit. Antiquitus enim Iovem et Saturnum ceterosque omnes Deos
a Graecis celebratos colebant, eo excepto, quod non easdem appel-
lationes retinerent; sed Belum quidem Iovem et Sandem Herculem,
Anaitida Venerem, aliterque alios vocabant, ut alibi Berosus Baby-
lonius, et Athenocles, et Simacus, qui antiquissimas Assyriorum

A. C. 554 Μήδων ἀναγγραψαμένοις, ιστόρηται· νῦν δὲ ὡς τὰ πολλὰ τοὺς

I. I. 28 καλουμένοις Μανιχαίοις ξυμφέρονται, ὅσοσον δύο τὰς πρώ-
 τας ἡγελοῦσαι ἀρχάς, καὶ τὴν μὲν ἀγαθὴν τε ἅμα καὶ τὰ
 κάλλιστα τῶν ὄντων ἀποκνήσασαν, ἐναντίως δὲ κατ' ἄμφω
 ἔχουσαν τὴν ἑτέραν ὀνόματά τε αὐταῖς ἐπάγουσι βαρβαρικῶς·
 καὶ τῇ σφετέρᾳ γλώττῃ πεποιημένα. τὸν μὲν γὰρ ἀγαθὸν, εἶτε
 θεὸν εἶτε δημιουργὸν, Ὁρμισδάτην ἀποκαλοῦσιν, Ἀριμάνης
 δὲ ὄνομα τῷ κακίστῳ καὶ ὀλεθρίῳ. ἐορτὴν τε πασῶν μείζονα.

P. 63 τὴν τῶν κακῶν λεγομένην ἀναίρεσιν ἐκτελοῦσιν, ἐν ἧ τῶν τε
 ἐρπετῶν πλεῖστα καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὅποσα ἄγρια καὶ βρη-10
 μονόμα κατακτείνοντες, τοὺς μάγοις προσάγουσιν, ὥσπερ ἐς
 ἐπίδειξιν εὐσεβείας. ταύτῃ γὰρ αἰόνται τῷ μὲν ἀγαθῷ κεχα-
 ρισμένα διαπνεοῦσθαι, ἀνίαν δὲ καὶ λυμáινεσθαι τὸν Ἀρι-
 μάνην. γεραίρουσι δὲ ἐς τὰ μάλιστα τὸ ὕδωρ, ὡς μηδὲ τὰ
 πρόσωπα αὐτῷ ἐνακονίζεσθαι, μήτε ἄλλως ἐπιθγγάνειν, ὅτι 15
 μὴ ποτοῦ τε ἑκατι καὶ τῆς τῶν φυτῶν ἐπιμελείας.

κέ. Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους θεοὺς ὀνομάζουσι καὶ ἰλά-
 σκονται τοῦτο Ἑλληνικόν. θυσίαις τε χρῶνται καὶ ἀφαγι-
 σμαὶς καὶ μαντεῖαις· καὶ τοῦτο Ἑλληνικόν. τὸ δὲ πῦρ αὐτοῖς
 τίμιόν τε εἶναι δοκεῖ καὶ ἀγιώτατον, καὶ τοίνυν ἐν οὐρανοῖς 20

B τισὶν ἱεροῖς τε δῆθεν καὶ ἀποκεκριμένοις ἄσβεστον οἱ μάγοι
 φυλάττουσι, καὶ ἐς ἐκεῖνο ἀφορῶντες τὰς τε ἀπορρήτους τε-
 2. καλ. Μανιχαίοις R., Μανιχ. καλ. vulg. 4. κατ' ἄμφω
 R., καὶ κατ' ἄμφω vulg. 5. αὐταῖς R., αὐτοῖς vulg. 7.
 Ὁρμισδάτην R., Intpr. Hornusdatim, Ὁρμισδάτην vulg.

Medorumque res conscripserunt, testantur. Nunc vero maiore ex
 parte cum iis, qui Manichaei dicuntur, conveniunt; quatenus duo
 prima principia satuant, atque alterum quidem bonum et optima
 quaeque ex se gignens; alterum contrario plane modo secundum
 haec duo se habens; nominaque illis indunt barbara, ex ipsorum
 lingua ducta. Bonum enim, sive Deum sive creatorem, Hormisdatem
 appellant; Arimanes autem pessimo illi ac pernicioso est nomen.
 Festam etiam omnium maximum, quod malorum sublationem vo-
 cant, peragunt, in quo serpentes quamplurimos, et ex aliis animan-
 tibus quaecunque desertis in locis degunt, interficientes, magis offer-
 runt, veluti in argumentum pietatis. Ea enim ratione credunt se
 bonam gratamque bono illi operam navasse, ingrati vero et no-
 xiam Arimani. Venerantur autem praecipue aquam, adeo ut neque
 faciem ea abluant, neque aliter attingant, nisi potus causa et ob
 plantarum curam.

25. Multos vero etiam alios Deos habent et colunt; id Grae-
 canicum est. Sacrificiis etiam utuntur et lustrationibus et vaticiniis;
 etiam hoc Graecanico more. Ignis autem iis maxime honorandus
 sanctissimusque videtur; atque idcirco in aediculis quibusdam sacris
 ac semotis magi cum perennem asservant, inque eum despicientes

λαταῖς ἐκτελοῦσι, καὶ τῶν ἐσομένων περί ἀναπνυθάνονται. τοῦ- A. C. 554
 το δὲ, οἶμαι, τὸ νόμιμον ἢ παρὰ Χαλδαιῶν ἢ εἰς ἕτερον του I. I. 28
 ἀνελέξαντο γένους. οὐ γὰρ δὴ τοῖς ἄλλοις ξυμβαίνει. ὡδὲ πως
 ἄρα αὐτοῖς ἢ δόξα, ἐκ πλείστων ὄσων ἐθνῶν ἡρατισμένη, ὡς
 Σποικιλώτατα ζῦγκεται. καὶ μοι τοῦτο οὐκ ἄπο τρόπου δοκεῖ
 γεγενῆσθαι. ἄλλην γὰρ οὕτω πολιτείαν οὐκ οἶδα ἐς πλείστας
 μορφάς τε καὶ σχήματα μεταβαλοῦσαν, καὶ ἐν ταύτῃ μένειν
 ἐπιπλεῖστον οὐ διαρκέσασαν, ἀλλὰ μυρίων ἐθνῶν ἄλλοτε ἄλλων
 ἐπικράτειαν δεξαμένην· τῇ τοι ἄρα καὶ εἰκότως πολλῶν ἰδεῶν C
 10 τε καὶ νόμων γνωρίσματα σώζει. πρῶτοι μὲν γὰρ ὧν ἀκοῇ
 ἴσμεν Ἀσσύριοι λέγονται ἅπασαν τὴν Ἀσίαν χειρώσασθαι,
 πλὴν Ἰνδοῶν τῶν ὑπὲρ Γάγγην ποταμὸν ἰδρυμένων. Νίνος
 τε πρότερον φαίνεται καὶ βασιλείαν ἐνταῦθα βεβαίαν καταστη-
 σάμενος, Σεμίραμις τε αὐτὸ μετ' ἐκείνου, καὶ εἰς ἡμέρας ἅπαντες οἱ
 15 τεύτων ἀπόγονοι μέχρι καὶ ἐς Βελεοῦν τὸν Δερκετάδου. ἐς
 τοῦτον γὰρ δὴ τὸν Βελεοῦν τῆς τοῦ Σεμιραμείου φύλου δια-
 δοχῆς παυσαιμένης, Βελητάρας τις ὄνομα, φτυροργὸς ἀνὴρ καὶ
 τῶν ἐν τοῖς βασιλείοις κήπων μελεδωνὸς καὶ ἐπιστάτης, ἐκαρ-
 6. ἄλλην γ. οὕτω πολ. οὐκ οἶδα. Sic R. et vulg. Inpr. legisse
 videtur ἄλλ. γ. πολ. οὕτω οἶδα, aut ἄλλ. γ. οὕτω πολ. οὕτως οἶδα,
 nam vertit: *nondum enim aliam rem p. vidi.* 7. μεταβαλοῦσας R.
 12. Νίνος R., Νίνος vulg. 13. βεβαίαν add. ex R., Inpr. *videtur tunc
 primum imperium obfirmasse.* 15. Βελεοῦν R., Βελλεοῦν vulg.
 Inpr. eum vocat *Belum Decortari.* Quidquid scripserit Agathi-
 as, illud dubio caret eundem esse, qui in Canone Eusebii et a-
 pud Syncellum *Belochus* vocatur; seeundum Syncellum XIX. As-
 syriorum rex, cui successerit *Balatorus*, apud S. Hieronymum
Bellepares: Eusebio, qui cuncta fraudibus turbavit, *Balaeus* di-
 ctus. ἐς τοσοῦτον R. 17. Βελητάρας R., Inpr. *Belitaras,*
Βελητάραν vulg.

arcana sacra peragunt, et de rebus futuris sciscitantur. Hoc vero, ut arbitrator, institutum vel a Chaldaeis, vel ab alia aliqua natione acceperunt, neque enim cum aliis consentit. Ita illis opinio ex quamplurimis gentibus conflata, varie admodum composita est. Et mihi quidem non abs re id factum videtur. Neque enim aliam ullam rem publicam novi, in ita varias formas ac species mutatam, quaeque in uno eodemque statu quam diutissime permanere non potuerit; sed cum quam plurimarum ac diversissimarum gentium imperium admiserit, idcirco etiam verisimiliter multarum formarum et legum monumenta servat. Primi enim omnium, quos auditu acceperimus, Assyrii dicuntur universam Asiam occupasse, exceptis Indis, qui ultra Gangem habitant. Ninus quoque primo videtur etiam imperium ibi stabilisse, et post eum Semiramis, ac deinceps omnes horum posterii ad Belum Dercetadae filium. Cum enim in hoc Belo Semiramicae stirpis successio desineret, Belitaras quidam nomine vir insitor et hortorum, qui in regia erant, curator ac magister, imperium sibi mira ratione

- A. C. 554 πώσατο παραλόγως τὴν βασιλείαν, καὶ τῷ οἰκείῳ ἐνεφύτευσε
 I. I. 28 γένει, ὡς πον Βίῳνι γέγραπται καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυύστο-
 D ρι, ἕως ἐς Σαρδανάπαλον, ὡς ἐκεῖνοί φασι, τῆς ἀρχῆς ἀπο-
 μαρανθείσης, Ἀρβιάκης ὁ Μήδος καὶ Βέλεσος ὁ Βαβυλώνιος
 ἀφῆρηται αὐτὴν τοὺς Ἀσσυρίους, καθελόντες τὸν βασιλέα 5
 καὶ ἐς τὸ Μηδικὸν μετέστησαν ἔθνος, ἔξ τε καὶ τριακοσίων
 V. 46 ἤδη πρὸς τοὺς χιλίους, ἢ καὶ ὀλίγῳ πλείονων, ἐτῶν παρῳχη-
 κώτων, ἔξ οὗ τὰ πρῶτα ὁ Νίνος τῶν ἐκείνη κατέσχευε πρα-
 γμάτων. οὗτω γὰρ Κτησίᾳ τῷ Κνιδίῳ τοῖς χρόνοις ἀναγρα-
 ψαμένη καὶ Διόδωρος ξύμψησιν ὁ Σικελιώτης. Μῆδοι τοίνυν 10
 αὐθις ἐκράτουν, καὶ ἅπαντα τοὺς ἐκείνων ἐτάττοντο νόμοις. ἔτη
 P. 64 δὲ καὶ τούτων ἐν τῇ ἀρχῇ διανυσάντων οὐ μείον ἢ τριακόσια,
 Κῦρος ὁ Καμβύσου τὸν Ἀστυάγην καταπολεμήσας, ἐπὶ Πέρ-
 σης τὴν ἡγεμονίαν μετήγαγε. πῶς δὲ οὐκ ἤμελλεν, Πέρσης τε
 ὦν αὐτὸς ἰθαγενῆς, καὶ ἅμα χαλεπαίνων τοὺς Μῆδοις διὰ τὰς 15
 ξὺν Ἀστυάγῃ παρατάξεις; κρατήσαντες δὲ καὶ οἱ Περσικοὶ
 βασιλεῖς ὄκτω τε καὶ εἴκοσι καὶ διακόσια ἔτη, καὶ μέντοι καὶ
 ἢ τούτων ἀρχὴ τελεώτατα διεῖρήνη, στρατῷ ἐπηλύτῃ καὶ βα-
 σιλεὶ ἀλλοτρίῳ καταλυθεῖσα. Ἀλέξανδρος γὰρ ὁ Φιλίππου Λα-
 ρεῖον ἀποκτείνας τὸν Ἀρσάμον, τὸν βασιλέα, καὶ ἅπασαν 20
 τὴν Περσίδα παραστησάμενος, ἐς Μακεδονικὴν τὰ πράγματα

3. Intrap. post Σαρδ. addit *sub quo*, quasi legisset ἐφ' οὗ. 4. Βέ-
 λεσος R., Βέλεσος vulg. 7. ἢ καὶ R., Intrap. *aut*, καὶ vulg. —
 Secundum Syncellum 1460. 8. ἐξ οὗ R., ἀφ' οὗ vulg. τῶν
 ἐκείνων R. 11. ἐτι R. pro ἔτη. 14. Intrap. *cum Persa is*
esset, Persiæque insuetus.

vindicavit suoque generi inievit, quemadmodum Bío et Alexander Polyhistor memoriae prodiderunt, donec Sardauspalo regnante, ut illi scribant, cum iam emarcuisset imperium, Arbaces Medus et Beleys Babylonius illud Assyriis eripuerunt, interfecto ipsorum rege, et ad Medos transtulerunt, sex et trecentis iam supra mille et paulo amplius annis elapsis, ex quo primum Ninus ibi summam rerum obtinuerat. Ita enim Ctesiae Cuidio tempora describenti Diodorus etiam Siculus assentitur. Medi itaque rursus imperium sunt adepti, omniaque ipsorum legibus constituebantur. Cum vero etiam hi annis non minus trecentis imperio essent potiti, Cyrus Cambysae filius Astyage debellato ad Persas imperium traduxit. Quo pacto enim id non erat facturus, cum et Persa ipse esset indigena, simulque Medis infensus ob proelia cum Astyage habita? Cum vero etiam Persici reges annis octo et viginti supra ducentos imperrassent, etiam horum imperium penitus est collapsum, ab externo exercitu et rege alienigena dissipatum. Alexander enim Philippi filius interfecto Dario rege, Arsamí filio, totaque Perside subacta, ad Macedonicam gubernationem res transtulit. Ita enim rerum gesta-

μετέβηκε πολιτείαν. οὕτω γὰρ ἦν μεγαλοφυγὸς ἐς τὰ μάλιστα A. C. 554
καὶ ἀμαχώτατος, ὡς, ἐπειδὴ αὐτὸν καὶ ἀποβιῶναι ξυνέβη, I. L. 28
ὁμοῦ τοὺς ἐκείνου διαδόχους, Μακεδόνας γε ὄντας, κατασχεῖν B
ἐπιπλεῖστον τῆς ἀλλοδαπῆς καὶ ὀθνείας, καὶ ἐπὶ μέγα δυνά-
μιεως ἀφικέσθαι. καὶ οἴμαι ἄχρι καὶ ἐς τὸδε τοῦ καιροῦ ἤρχον
ἂν καὶ ἐπεκράτουν, τῇ τοῦ οἰκιστοῦ κρατυνόμενοι δόξῃ, εἰ μὴ
ἐς ἀλλήλους στασιάζοντες, καὶ θαμὰ κατὰ τε σφῶν αὐτῶν καὶ
πρὸς Ῥωμαίους παρακαζήμενοι, τοῦ πλείονος ἑκατι, διέλυ-
σαν τὰς οἰκείας δυνάμεις, καὶ οὐκέτι ἀνάλωτοι τοῖς πέλας
10 ἐδόκουν. τοιγάρτοι ἄρξαντες οὐ λίαν ἐλάττονα χρόνον τῶν
Μήδων, ὅτι μὴ ἐπτά ἔτεσι δέοντα, (πειστέον γὰρ κἀνταῦθα
τῷ Πολυῖστορι,) ἐς τοσοῦτον δὴ οὖν κρατήσαντες, Παρθναῖοί C
γε αὐτούς, ἔθνος κατήκοον καὶ ἥκιστα ἐν τῷ πρὸ τοῦ ὀνομα-
στότατον, παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς τοὺς Μακεδόνας. καὶ εἴτα
15 ἐκείνοι τῶν ὄλων πλὴν Αἰγύπτου ἡγοῦντο, Ἀρσαίου μὲν
πρότερον τῆς ἀποστασίας ἀρξαμένον, ὡς καὶ Ἀρσαίιδας τοὺς
μετ' αὐτὸν ὀνομάζεσθαι, Μιθριδάτου δὲ οὐ πολλῶ ὕστερον ἐς
μέγα τι κλέος τὸ Παρθναίων ὄνομα ἐξενεγκόντος.

καὶ Ἑβδομήκοντα δὲ ἐτῶν ἦδη ἐπὶ διακοσίοις παρρηγκό-

12. κρατήσαντας et 16. ἀρξαμένους sph. Par. 19. Ab Arsa-
ici initilis usque ad interitum Artabanī anni 476. numerantur:
vid. Ste. Croix ad Tacit. ed. Oberlin. T. II. p. 872. Unde aliquis
coniciat Ἑβδομήκοντα ἐπὶ τετρακοσίοις emendandum esse. Ve-
rumtamen nihil mutare ausim, quum propter consensum R. et
Intr. cum Lugdunensi, tum vero praesertim propter temporis
summam, quod Agathias Macedonum imperio tribuit. Quos quum
septem tantum annis minus quam Medos Asiam tenuisse ponit,
Medos autem per 300. annos imperasse, sequitur illum sibi per-
suasisse, Parthorum imperium anno demum 44. a. Chr. n. exor-
tum esse. Ita vero Macedonum annos a primo Alexandri post
patrem regnantis, non a Darii regno everso supputavit. Ac Poly-
historum quoque auctorem falso fert, qui Sulla rem Romanam
tenente florebat.

rum magnitudine eximie clarus erat belloque insuperabilis, ut etiam
posteaquam eum e vivis excedere contigit, successores tamen ipsius,
Macedones cum essent, alienam exteramque regionem quam diutis-
sime in potestate retinuerint, et ad summam potentiam evaserint. Et
sane arbitror eos etiam in hunc usque diem regnatos imperium-
que obtenturos fuisse, Alexandri gloria suffultos, nisi inter se dis-
sidentes frequentibusque proeliis tum adversus se mutuo, tum ad-
versus Romanos habitis, plura habendi studio, suas ipsorum vires
potentiamque fregissent, effecissentque ut non amplius finitimis in-
superabiles viderentur, cum alioquin imperassent non minore tem-
poris spatio quam Medi, septem videlicet annis minus; nam etiam
hac in re credendum est Polyhistori. Cum itaque tanto tempore
imperassent, a Parthis, gente aliis subdita minimeque antea cele-

- A. C. 554 των ἀπὸ Ἀρσάκου τοῦ προτέρου ἐς Ἀρτάβακον τὸν ἔσχατον
 I. I. 28 βασιλέα, ἥνικα τὰ Ῥωμαίων πράγματα ὑπὸ Ἀλεξάνδρῳ τῷ
 Μαιμαίαις παιδὶ ἐτετάχατο, κατ' ἐκεῖνο δὴ τοῦ καιροῦ τὸ Χοσ-
 D ρόου τοῦ καθ' ἡμᾶς βασιλεύειν ἤρξατο γένος, ἣ τε μέχει καὶ
 νῦν παρὰ Πέρσαις κατέχουσα πολιτεία ἐν τῷ τότε ἀρχὴν εἰ-5
 ληψε καὶ οἶον κατάστασιν πρώτην. Ἀρταξέρξης γάρ τις τοῦνο-
 μα, Πέρσης ἀνὴρ, ἀδοξος μὲν τὰ πρώτα καὶ ἀφανέστατος, ἄλ-
 λως δὲ μεγαλοεργός καὶ δραστήριος, καὶ δεινὸς κινῆσαι τὰ κα-
 θεστοῦτα, ξυνομότας ἀγείρας καὶ ἐπιθέμενος, Ἀρτάβακον μὲν
 ἀναίρει τὸν βασιλέα, ἐαυτῷ δὲ περιδείξει τὴν κίδαριν, καὶ τήνιο
 Παρθικὴν δύναμιν καταλύσας, ἀθίσι τοῖς Πέρσαις τὴν σφετέ-
 ραν ἀνεωόσατο βασιλείαν. ἦν δὲ γε οὗτος τῇ μαγικῇ κάτοχος
 P. 65 ἱερουργία καὶ αὐτουργός τῶν ἀπορῳήτων. ταῦτά τοι καὶ τὸ
 μαγικὸν φῦλον ἐγκρατὲς ἐξ ἐκείνου γέγονε καὶ ἀγέρωχον, ὃν
 μὲν ἤδη καὶ πρότερον, καὶ ἐκ παλαιοῦ τήνδε τὴν ἐπίκλησιν 15
 ἀποσῶζον, οὐπω δὲ ἐς τοῦτο τιμῆς τε καὶ παρῳήσιας ἠρμένον,
 ἀλλ' ὅποδον ὑπὸ τῶν ἐν τέλει ἐστὶν ἧ καὶ περιορῶσθαι. δῆλον
 δέ· οὐ γὰρ ἂν οἱ ἀμφὶ Δαρτεῖον Πέρσαι, Σμέρδιος πάλαι τοῦ
 μάγου μετὰ Καμβύσην τὸν Κύρου τὴν βασιλείαν ὑποσυλήσαν-
 τος, συμφορὰν ἐποιοῦντο τὸ γεγενημένον, καὶ αὐτὸν τε τὸν Σμέρ-20

9. ξυνομότας R. 16. ἠγμένον R. 19. τοῦ Κύρου R.

brī, imperio fuerunt exuti; qui deinceps eo universo, Aegypto ex-
 cepta, sunt potiti; Arsacide quidem primum defectionis auctore,
 adeo ut Arsacidae, qui cum sequuti sunt, dicti fuerint. Mithridates
 vero non multo post ad summam quandam gloriam Parthorum no-
 men evexit.

26. Annis autem LXX. supra ducentos ab Arsace primo ad Ar-
 tabanum ultimum regem usque elapsis, cum Romanorum res sub
 Alexandro Mamaeae filio essent constitutae, sub id tempus Chosrois
 progenies apud nos regnare coepit; Persarumque gubernatio, quae in
 hunc usque diem durat, tum temporis initium habuit. Siquidem Ar-
 taxares quidam nomine, vir Persa, inglorius quidem primum et ob-
 scurus, industrius tamen magnisque rebus gerendis par, aptusque
 ad quae bene constituta sunt movendum, coniuratorum manu col-
 lecta, Artabanum regem adortus obruncat, et cidari capiti suo im-
 posita, Parthicaque potentia subversa, Persis denuo pristinum impe-
 rium recuperavit. Erat autem is magicæ disciplinae addictus et
 arcanis sacris operabatur; unde et magica gens ex eo tempore vali-
 dior arrogantiorque est facta; quae quidem etiam antea erat, et ab
 antiquo hanc appellationem retinet, nondum tamen eo honoris et
 licentiae erat evectora; sed aliqua etiam ex parte e magistratibus con-
 temnebatur, quod quidem aperte liquet. Neque enim qui circa Da-
 rium erant Persae, cum olim Smerdis quidam magus post Cambysem
 Cyri filium regnum arripisset, bonum factum illud duxerunt, et
 Smerdem obruncarunt, multosque alios eiusdem cum eo instituti ac

διν ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς τῶν ὅσοι ὁμογενώμονες ἐκείνῳ A. C. 554
 ἐτύγχανον ὄντες, ὡς οὐκ ἔξεν τοῖς μάγοις τῇ βασιλείῃ θάκῃ I. I. 28
 ἐνωραῖζεσθαι καὶ ἰζάνειν. οὕτω δὲ αὐτοῖς οὐ μισοὶ ἐδόξαν
 εἶναι οἱ φόνοι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ μεῖζονος ἄξιοι μνήμης, B
 5ῶστε ἀμέλει τὴν στάσιν ἐκείνην Μαγοφόνια εὐροτὴν ὀνομασθῆ- V. 47
 ναι, καὶ θυσίας ἐπιτελεῖσθαι χαριστηρίους. νῦν δὲ τιμῶσιν
 αὐτοὺς ἅπαντες καὶ ὑπεράγανται, καὶ τὰ τε κοινὰ ταῖς τούτων
 βουλαῖς καὶ προαγορεύσει διατάττεται, καὶ ἰδίᾳ ἐκάστη τῶν
 συμβαλλόντων, ἣ δίκην λαγχάνοντι, ἐφίστανται διασκοποῦντες
 ἰοτὰ ποιούμενα, καὶ ἐπικρίνοντες, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν παρὰ Πέρ-
 σαις δόξειεν ἂν ἔννομόν τε εἶναι καὶ δίκαιον, ὅγε μὴ ὑπὸ μά-
 γου ἐμπεδωθεῖη.

ἰζ'. Λέγεται δὲ τὴν τοῦ Ἀρταξάρου μητέρα Παβέκη τινὴ
 ξυμφακῆναι, παντάπασιν μὲν ἀσημοτάτη καὶ σκυτοτόμη τὴν
 15τέγγην, τῆς δὲ τῶν ἀστέρων πορείας δαημονεστάτη, καὶ οἷον C
 ῥαδίως τὰ ἐσόμενα διασκοπεῖσθαι· ἄνδρα δὲ στρατιωτὴν Σά-
 σανον ὄνομα, διὰ τῆς Καδουσαιῶν, οὕτω ξυνεγενθῆν, πορευό-
 μενον χώρας, ἐπιξενωθῆναι τε τῇ Παβέκῃ, καὶ ἐς τὸ ἐκείνου
 δομάτιον καταχθῆναι· τὸν δὲ ὀτρυνούσῃ τρόπῳ, ἅτε, οἶμαι,
 20μάντιν, ἐπιγνόντα ὡς ἡ τοῦ ξένου γογὴ ἀρίστη τε ἔσται καὶ
 ἀριθῆλος, καὶ ἐπὶ μέγα εὐδαιμονίας χωρήσει, ἀλλοῖσιν μὲν καὶ

2. ἔξην R. βασιλεῖ Lugd. θάκῃ R., θάκῃ vulg. 8.
 προαγορεύσεις R., Intpr. praedictionibus, προσαγορεύσεις vulg.
 9. ἡ R., εἰς vulg.

sententiae; quod fas non esset magis regium solium affectare eique
 insidere; tantumque abfuit, ut piaculares illae caedes ipsis sint visae,
 ut potius etiam maiore memoria dignas iudicarent, utque seditionem
 illam festum vocarint *μαγοφόνια* dictum, hoc est magorum caedes, et
 sacrificia diis pro gratiarum actione instituerint. Nunc vero magi omnes
 in summo apud eos sunt honore ac veneratione, publica quoque omnia
 eorum consiliis praedictionibusque administrantur, et unicuique pri-
 vatim, quae ad dicam causamque suam pertinent, intentanti, praesunt
 magi, qui cognoscant quid agatur, et arbitrium suum interponant;
 neque quicquam omnino Persis videtur legitimum esse et aequum,
 quod non a mago confirmatum stabilitumque fuerit.

27. Fertur etiam Artaxari mater Pabeco cuidam nupsisse, igno-
 bili plane homini, coriario scilicet sive sutori, peritissimo tamen cur-
 sus astrorum, quique facile futura prospiceret. Virum autem quendam
 militarem, nomine Sasanum, per Cadusaeorum regionem forte fortuna
 iter facientem, apud Pabecum hospitio exceptum et in illius domun-
 cula divertisse; hunc vero quocumque tandem modo (crediderim certe
 ut vatem), cum praevidisset eum, qui ex hospite illo gigneretur, fore
 praeclarum maximeque illustrem et ad summum felicitatis fastigium
 evasurum; doluisse quidem et fortunam suam deplorasse, quod sibi

- A. C. 554 ὀλοφύρεσθαι, ὅτι δὴ αὐτῷ οὔτε θυγάτηρ ἐπὴν, οὔτε ἀδελφὴ,
 I. I. 28 οὐ μνηστῆρα οὐδὲ ἄλλο τι γύναιον ὡς ἐγγύτατα ζυνημμένον. τέλος
 D δὲ ζυγκατακλίνει αἰ τὴν γαμετὴν καὶ τῆς εὐνῆς ἐπιχωρηῆσαι,
 ὑπεριδόντα μάλα γενναίως τοῦ αἰσχος, καὶ τῆς παραυτίκα
 λώβης τε καὶ ἀτιμίας τὴν μέλλουσαν τύχην ἀνταλλαζόμενον.⁵
 οὕτω τε φύντα τὸν Ἀρταξέρην, τραφῆναι μὲν ὑπὸ τῆ Πα-
 βέκῳ ἐπεὶ δὲ νεανίας γενόμενος καρτερώτατα τὴν βασιλείαν
 κατέσχεν, ἔριν εὐθύς καὶ νεῖκος ἐξάλισον ἀναφανδὸν Σασάνῳ
 τε καὶ Παβέκῳ ἀναρῶαγῆναι. ἐκότερον γὰρ ἐθέλειν πρὸς αὐ-
 τοῦ τὸν παῖδα ἐπονομαίεσθαι. μόλις δὲ ἄμφω ζυμβῆναι, ἐφ' 10
 P. 66 ὃ δῆτα υἱὸν μὲν αὐτὸν Παβέκου καλεῖσθαι, ἐκ σπέρματος δὲ
 ὁμοῦ Σασάνου τεχθέντα. οὕτω μὲν τὸν Ἀρταξέρην γενεαλο-
 γοῦντες οἱ Πέρσαι, ἀληθῆ ταυτὰ φασὶ καθεστάναι, ὡς καὶ ἐν
 ταῖς βασιλείαις διφθέραις ἀναγεγραμμένα. ἐγὼ δὲ ἀπάντων τῶν
 ἀφεξῆς ἀπογόνων, ὅσοι δὴ τὴν ἀρχὴν διεδέξαντο, τὰ τε ὄνο-15
 ματα ὀλίγη ὕστερον φράσω, καὶ πρὸς γε ὅποσον ἕκαστος ἐκρά-
 τησεν χρόνον· καίτοι ἅπασιν τοῖς μέχρι νῦν χρονολογίαις
 παρεῖται, καὶ οὐ περιπλεῖστου γεγένηται τὰ τοιαῦτα διερευ-
 νήσασθαι. ἀλλὰ τοὺς μὲν Ῥωμαίων βασιλεῖς ἀπὸ Ῥωμύλου
 τυχόν, καὶ ἔτι πρότερον ἀπὸ Λίνειου τοῦ Ἀγχίσου ἀρχόμενοι,²⁰
 μέχρις Ἀναστασίου τε καὶ Ἰουστίνου τοῦ πρεσβυτέρου ἀπαρι-
 B θμίζονται· τοὺς δὲ παρὰ Πέρσαις (φημὶ δὲ τούτους ἐκείνους,
 ὅποσοι δὴ μετὰ τὴν Παρθυαίων κατάλυσιν ἔτυχον βεβασιλευ-

16. Ἐκαστος ἐκρ. R., ἐκρ. ἔκ. vulg. 21. πρεσβυτέρου R., πρε-
 σβύτου vulg.

nec filia esset, neque soror; neque ulla alia mulier arcta affinitate con-
 iuncta, tandem vero se toro suo cessisse, hospitemque uxori suae adiun-
 xisse, abiecto strenue pudore; quippe qui dedecus ac ignominiam, quae
 sibi inde imminebat, cum bona quam exspectabat fortuna esset commu-
 taturus; atque ita natum Artaxarem, educatum quidem a Pabeco; cum
 vero iam adultiore aetate fortissime regnum obtineret, contentionem sta-
 tim immanemque rixam aperte inter Sasanum et Pabecum exarsisse;
 utrumque enim voluisse filium ex se appellari; atque aegre tandem
 inter eos convenisse, ut filius quidem Pabeci vocaretur, e semine tamen
 Sasani genitus. Hoc modo Artaxaris genus repetentes Persae, vera haec
 esse affirmant, ut in regiiis membranarum conscripta. Ego vero omnium
 deinceps posterorum, quotquot ei successerunt, paulo post et nomina re-
 censebo, et quamdiu quisque regnaverit: quod quidem ab omnibus,
 qui in hunc usque diem annales scripserunt, est praetermissum, neque
 magnae curae eis fuit huiuscemodi res pervestigare; sed Romanorum
 quidem reges a Romulo fortassis, aut altius adhuc ab Aenea Anchisae
 filio orsi, ad Anastasium et Iustinum seniore[m] usque enumerant:
 Persarum vero reges (eos inquam, qui post Parthorum expulsionem
 regnarunt,) non item apponentes, tempora non recte distinxerunt;

κόπες,) οὐκ ἔτι ὁμοίως ἀντιτιθέντες τοὺς χρόνους διεκκρινή- A. C. 554
σαντο, δέον οὕτω ποιεῖν. ἄμοι δὲ τὸ ἀκριβὲς καὶ τούτων πέρι I. I. 28
ἀναλέλεκται ἐκ τῶν παρὰ σφίσις ἐγγεγραμμένων, καὶ οἶμαι
τῇ παροίση ξηγγραφή μάλᾳ προσήκειν ἀπάντων ἐπιμνησθῆναι
καὶ τοίνυν προῶν ἐπιμνήσομαι, ἤνικα ἂν δεῖν οἰηθῆιην, εἰ καὶ
ὀνομάτων πολλῶν καὶ τούτων βαρβαρικῶν οὕτω δῆ τι ψιλῶς
καταλόγους ποιεῖσθαι δεήσει, καὶ ταῦτα ἐνίων οὐδενότι ἀξια-
φῆγητον εἰργασμένων· τοσοῦτον δὲ μόνον πρὸς τὸ παρὸν εἴ-
ποιμι ἂν τοῦ σαφοῦς γε ἕκατι καὶ ἐς πλεῖστα χρησίμου, ὡς C
κοθένεια τε καὶ δέκα καὶ πρὸς γε τριακόσιοι ἐνιαυτοὶ τελευτῶσιν
ἐς τὸ πέμπτον τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῆς Χοσροῦν τούτου βασι-
λείας. καθ' ὃν δὲ χρόνον οἱ τε ἐν τῇ Κολχίδι χώρα πόλεμοι
διεφέροντο, καὶ τὸν Μερμερόην ἀποβιῶναι ξυνηγέθη. διήνυ-
στο δὲ ἄρα ἐν τῇ τότε, Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ ὅκτω τε καὶ εἴ-
κοσι καὶ ἑπτὰ Ῥωμαίων κραιπτοῦντι.

7. ἀξιαφῆγηται R. 8. τοσοῦτον R., τοσοῦτο vulg. 10.
ἐννέα τε καὶ δέκα R., ἐννιακαίδεκα vulg. — Pagius Crit.
in Baron. Annales T. II. p. 602. h. l. annum ab instituto
regno Persico cum Iustiniani et Chosrois annis non conveni-
re bene intellexit. Sed idem quum Mermerois mortem an-
no p. Chr. n. 552. assignet, quippe quo anno Procopii Persica-
rum rerum historia desinat, omnes numeros in loco nostro cor-
ruptos esse censet, et 327. pro 319., 22. pro 25. et 26. pro 28.
rescribi iubet. Verum ipse Agathias p. 55. B. Persica bella,
mox enarranda, κατὰ τοὺς αὐτοῦς χρόνους cum superioribus
h. e. cum ingenti terrae motu evenisse profitetur; hunc autem
anno Chr. 554. accidisse quum tota temporum ratio evincit, tum
ipse Pagius Baronium corrigens p. 615. ostendit. Et hic quidem
annus idem ille est, quem Agathias h. l. a Chosrois initio regni
proficiscens *vicesimum quintum*, a Iustiniani *vicesimum octavum*
esse dicit. Nihil igitur in his mutandum, sed aperte huic anno
etiam annus regni Persici accommodandus est, quod facillime
fiet, si pro ἐννέα τε καὶ δέκα restituimus: ἐννέα τε καὶ εἴκοσι;
nisi forte in hunc errorem ipse Agathias male ducendis rationi-
bus inciderit (adnot. Clas.). 13. τὸν Μερμ. R., τ. μὲν Μερμ. vulg.

cum alloquin ita facere oportuisset. Ego vero accurate, quae de
his etiam ab ipsis conscripta sunt, recollegi; et praesenti historiae
magno opere conducere arbitror omnium meminisse. In progressu ita-
que, ubi opus fore iudicavero, id faciam; tametsi multa nomina et
quidem barbara leviter tantum recensere oportebit; et quidem non-
nullorum, qui nihil memoratu dignum gesserunt. Hoc tantum in prae-
sentia lucis utilitatisque ad plurima causa dicam, undeviginti supra
trecentos annos terminari atque desinere in vigesimum quintum annum
imperii huius Chosrois; quo ipso tempore et bella in Colchica ditio-
ne vigeabant, et Mermeroem mortem obire contigit. Iustinianus vero
imperator tum temporis vigesimum octavum annum, ex quo Romanis
imperarat, peregerat.

- A. C. 554 κη'. Ἀλλὰ γὰρ βραχέα ἄττα περὶ Χοσρόου διεξελθόντων,
 I. 1. 28 αὐτικά ἐγωγε ἀνά τὰ πρότερα καὶ δὴ ἐπανήξω. ἑμνοῦσι γὰρ
 αὐτὸν καὶ ἄγανται πέρα τῆς ἁξίας, μὴ ὅτι οἱ Πέρσαι, ἀλλὰ
 ὅτι καὶ ἔπιδι τῶν Ῥωμαίων, ὡς λόγων ἑραστήν, καὶ φιλοσοφίας
 V. 48 τῆς παρ' ἡμῖν ἐς ἄκρον ἐλθόντα, μεταβεβλημένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ5
 ἐς τὴν Περσίδα φωνῆν τῶν Ἑλληνικῶν ξυγγραμμάτων. καὶ τοί-
 νυν φασίν, ὅτι δὴ ὅλον τὸν Σταγειρίτην καταπιὼν εἰῆ μᾶλλον
 ἢ ὁ ῥήτωρ ὁ Παιανιεύς τὸν Ὀλόρου, τῶν τε Πλάτωνος τοῦ
 Ἀρίστονος ἀναπέπλησται δογμάτων, καὶ οὔτε ὁ Τίμαιος αὐ-
 τὸν ἀποδράσειεν ἂν, εἰ καὶ σφόδρα γραμμικῆ θεωρία πεποί-10
 κιλται, καὶ τὰς τῆς φύσεως ἀνιχνεύει κινήσεις, οὔτε ὁ Φαι-
 δων, οὔτε ὁ Γοργίας, οὐμενοῦν οὐδὲ ἄλλος τις τῶν γλαφυρῶν
 τε καὶ ἀγκυλωτέρων διαλόγων, ὁποῖος, οἶμαι, ὁ Παρμενίδης.
 ἐγὼ δὲ οὕτως αὐτὸν ἄριστα ἔχειν παιδείας, καὶ ταῦτα τῆς
 ἀφροσύτης, οὐκ ἂν ποτε οἰηθεῖην. πῶς μὲν γὰρ οἶόν τε ἦν τὸ15
 ἀκραιφνὲς ἐκεῖνο τῶν παλαιῶν ὀνομάτων καὶ ἔλευθέρων, καὶ
 P. 67 πρὸς γε τῇ τῶν πραγμάτων φύσει πρόσφορον τε καὶ ἐπικαιρό-
 τατον, ἀγρία τινὶ γλώττῃ καὶ ἀμουσοτάτῃ ἀποσωθῆναι; πῶς
 δὲ ἂν ἀνὴρ βασιλείῳ τύφῳ ἐκ παιδῶν καὶ κολακείᾳ πολλῇ γε-
 γνωμένος, δίαίτᾳν τε λαχὼν ἐς ὃ, τι βαρβαρικωτάτην καὶ πρὸς20
 1. διελθόντων R. 8. ὁ ante Παιανιεύς om. Suid. s. v. Χοσρόης.
 τὸν O. R. et Suid., τῶν O. vulg. 10. γραμμικῆ R. 13. τε
 add. ex R. οἶμαι om. Suid. 15. μὲν om. idem. 16. καὶ
 ante ἔλευθ. om. idem. 18. ἀμουσοτάτῃ R., ἀμουσοτάτῳ vulg.,
 ἀμουσοσύτῃ Suid. 19. ἂν delet Suid. γεγνημένος Suid.
 l. l. et s. h. ipsa voce. 20. βαρυστάτην Suid.

28. Ceterum ubi pauca quaedam de Chosroe commemoravero, statim ad priora redibo. Depraedicant enim illum atque admirantur supra ipsius meritum non tantum Persae, sed et nonnulli Romanorum, veluti litterarum amatorem, quique ad philosophiae nostrae culmen evaserit, cum ei Graecanica scripta ab interprete quopiam in Persicam linguam essent conversa. Aiunt itaque, quod totum Aristotelem melius ebiberit, quam Demosthenes Thucydidem, quodque Platonis dogmatibus totus refertus fuerit, adeo ut ne Timaeus quidem eius intelligentiam subterfugerit, tametsi lineari speculatione valde sit argutus et naturae motus investiget; sed neque Phaedo, neque Gorgias, neque alius quisquam ex elegantioribus et difficilioribus ipsius dialogis, qualis, arbitrator, est Parmenides. Ego vero eum doctrina praeditum fuisse et quidem summa, nequaquam crediderim. Qui enim fieri poterat, ut puritas illa veterum nominum et nativa gratia, et praeterea rerum ipsarum naturae congruens valdeque accommodata, in agresti quadam et ineptissima lingua conservaretur? Quo vero etiam pacto vir regio fastu a puero multaque assentatione delibutus, et barbarum inprimis vitae genus sectatus et bella semper proeliaque spirans, quo pacto, inquam, qui ita vitam instituit, videatur ali-

πολέμους αὖτε καὶ παρατάξεις ὄρωσαν, πῶς δὴ οὖν ὥδε βιούς, A. C. 554
 ἤμελλε μέγα τι καὶ λόγου ἄξιον ἐν τοῖσδε ἀπόνασθαι τοῖς δι-^{L. I. 28}
 δάγμασι καὶ ἐνασκηθῆναι; εἰ μὲν οὖν βπεινοίη τις αὐτὸν, ὅτι
 δὴ βασιλεύς γε ὢν καὶ Πέρσης, ἐθνῶν τε τοσοῦτων καὶ πρῶ-
 5 ξεων μέλον αὐτῷ, ὃ δὲ ἐφίετο γοῦν ὁμοῦς ἀμηγέτη ἀπογεύε-
 σθαι λόγων, καὶ τῇ περὶ ταῦτα γάννυσθαι δόξῃ, ξυνεπαινε-
 σαιμι ἂν καὶ ἔγωγε τὸν ἄνδρα, καὶ μείζονα θεῖην τῶν ἄλλων
 βαρβάρων. ὅσοι δὲ λίαν αὐτὸν σοφὸν ἀποκαλοῦσι, καὶ μονο-
 10 ουχὶ τοῦς ὅπη ποτὲ πεφιλοσοφηκότας ὑπερβαλλόμενον, ὡς καὶ
 τοιάπιας τέχνης τε καὶ ἐπιωτήμης τὰς ἀρχὰς καὶ αἰτίας διαγι-
 γνώσκειν, ὅποσον τὸν ἄγαν πεπαιδευμένον οἱ ἐκ τοῦ περιπάτου
 ὀρίζονται· οἱ δὴ οὖν ταῦτα οἰόμενοι ἐκείνη ἂν μάλιστα φωρα-
 θεῖεν οὐ τῶν ἀληθῶν ἐστοχασμένοι, μόνη δὲ τῇ τῶν πολλῶν
 ἐπόμενοι φήμη.

15 κθ'. Ἀνὴρ γάρ τις Σύρος τὸ γένος, Οὐράνιος ὄνομα,
 κατὰ τὴν βασιλείως πόλιν ἤλατο, τέχνην μὲν ἐπαγγελόμενος
 τὴν ἰατρικὴν μετιέναι, τῶν δὲ Ἀριστοτέλους δογμάτων οὐδὲν
 μὲν ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐγίγνωσκεν, ἐκομψεύετο δὲ ὡς πλεῖστα
 εἰδέναι, βρενδυόμενος τῷ δύσερις εἶναι παρὰ τοὺς ξυλλόγους, C
 20 πολλάκις γὰρ ἰὼν πρὸ τῆς βασιλείου στοᾶς, καὶ ἐν τοῖς τῶν

2. ἐμελλε Suid. 2. ἀπόνασθαι R. et Suid., ἀπώνασθαι vulg. 4.
 τε om. Suid. 8. αὐτὸν σοφὸν R. et Suid., σοφ. αὐτ. vulg. 9. ὅπη
 ποτὲ R., ὅποι ποτὲ vulg. ὑπερβαλλόμενον R. et Suid., ὑπερ-
 βαλόμενον vulg. καὶ ins. ex R. et Suid. 10. διαγιγνώσκειν
 R., διαγινώσκειν vulg. 11. ὅποσον — οἰόμενοι om. Suid. 12.
 ἐκείνη R., ἐκείνοι vulg. 15. Οὐράνιος ὄνομα, Σύρος τὸ
 γένος Suid. 3. v. Οὐράνιος. 16. μὲν om. Suid. 17. δὲ
 om. idem. 19. παρὰ R. et Suid., περὶ vulg.

quid magni ac memorabilis fructus ex hisce disciplinis reportare
 et in iis exercitatus esse posse? Quod si quis itaque eum idcirco
 laudaverit, quod rex cum esset et Persa, tantarumque gentium
 pariter ac rerum cura ei incumberet, nihilominus tamen etiam stu-
 dia litterarum degustare voluerit et hac gloria se oblectarit: collau-
 daverim profecto hominem etiam ego, aliisque barbaris praetulerim.
 Quotquot vero eum eximie doctum vocant et tantum non omni-
 bus, quotquot usquam philosophiae cultores exstiterunt, antecellentem,
 perinde ac si omnium artium ac scientiarum principia et causas
 pernovisset, qualem illum eximie doctum Peripatetici statuunt; qui,
 inquam, ita sentiunt, quam longissime a vero aberrare deprehendi
 possint, solam multitudinis famam sequentes.

29. Vir enim quidam, natione Syrus, Uranius nomine, Byzantii
 oberabat, artem quidem profitens medicam, ex Aristotelis vero do-
 gmatibus nullum perfecte norat, inani tamen variae doctrinae opi-
 nione targebat, quod contentiosus esset in congressibus, Frequenter

- A. C. 554 βιβλίων ἤμενος πωλητηρίοις, διεπληκίζετο καὶ ἡμεγαληγόρει
 I. I. 28 πρὸς τοὺς αὐτόθι ἀγειρομένους, καὶ ταῦτα δὴ τὰ εἰδισμένα ῥη-
 μάτια τοῦ κρείττονος περὶ ἀνακυκλοῦντας, ὅποσον δὴ τι αὐτοῖς
 ἢ τε φύσις ἐστὶ καὶ ἡ οὐσία, καὶ τὸ παθητὸν καὶ τὸ ἀξύνχυτον
 καὶ ἄλλα τοιαῦδε. τούτων μὲν οὖν οἱ πλεῖστοι οὐδὲ ἐς γραμμα-5
 τιστοῦ, οἶμαι, φοιτήσαντες, οὐδὲ μὴν βίῃ ἀρίστῳ ἐκδεδιγημένοι,
 ἔπειτα ῥᾶδιόν τι ἡγῶνται καὶ προχειρότατον, ὑπερβάθμιον,
 D τὸ λεγόμενον, πόδα τείνειν, καὶ θεολογίας ἐφάπτεσθαι, πρά-
 γματος οὕτω μακαρίου τε καὶ ἀνεφίκτου, καὶ μείζονος ἢ κατ'
 ἀνθρώπους, καὶ μόνῳ τῷ ἀγνοεῖσθαι θανατοζόμενον. τοιγάρ-10
 τοι τὰ πολλὰ περὶ δειλὴν ὄψιαν ἀπὸ κραιπάλης, ὡς τὸ εἶδος,
 καὶ ἀκολασίας ξυναλιζόμενοι, οὕτω δὴ ἐκ τοῦ παρελκόντος
 ἐκείνων τῶν ὑπερτέρων ἀπάρχονται λόγων καὶ ζητήσεως θε-
 σπείας, αἰεὶ τε περὶ ταῦτα στενολεσχοῦντές, οὔτε πείθονται
 ὑπὸ σφῶν, οὔτε ἄλλως μεταμανθάνουσι τὰ προεγνωσμένα, ὅποια 15
 ἄντα καὶ τύχοιεν ὄντα. ἔχονται δὲ διαπαντός τῶν αὐτῶν οἱ
 αὐτοί, καὶ τελευτῶντες τῆς φιλοεικίας χαλεπαίνουσι κατ'
 P. 68 ἀλλήλων, καὶ ἀναφανδὸν διαλοιδороῦνται, φωνὰς ἀσχήμονας
 ἀφιέντες, ὥσπερ ἐν κύβοις διαμαχόμενοι. οὕτω τε λύεται

3. ἀνακυκλῶν Suid., Intrp. ἀνακαλοῦντας legisse videtur, nam
 vertit: his, qui se circumstiterent, postulantibus. αὐτῶν
 Par., Intrp. qualis nam illi natura. 4. τὸ ante ἀξύνχυτον
 inser. ex R. et Suid. 5. καὶ ἄλλα τοιαῦδε om. Suid. Pro
 τούτων μὲν οὖν idem ὦν. γραμματιστοῦ R. Lugd. Suid., γραμ-
 ματικῶν edd. 6. οὐ μὴν Suid. ἐκδεδιγημένον R. 9.
 ἢ om. R. 14. ταῦτα R.

enim ad palatii porticus ventitans, et in librariis tabernis sedens, contendebat verbisque ampullaribus agebat cum iis, qui eo commere solent, et consueta haecce de Deo vocabula iactare, qualia nimirum sunt natura atque essentia, et passibilitas, ut ita dicam, atque inpermixtibilitas: quorum plerique ne Grammatistarum quidem scholas frequentarant, sed nec satis frugi homines erant: facile interea aliquid atque expeditum esse existimant transultorio, quod est in proverbio, pede ferri, et de Deo disserere, adeo beata et incomprehensibili re, humanumque intellectum exsuperante, eoque solo, quod ignoretur, admiranda. Quocirca frequenter vespertinis temporibus, cum ex crapula, ut verisimile est, et luxu reversi sua habent conciliabula, prout cuique libitum fuerit, irreverenter de sublimibus hisce rebus divinisque quaestionibus sermones miscant; et semper de iisdem argutantes, nec ipsi aliis quicquam persuadent, neque de concepta semel opinione, qualiscunque tandem ea sit, discedunt, sed eadem semper mordicus retinent et tuentur; finitaque altercatione infensis inter se animis discedunt, et apertis conviciis sese mutuo lacesunt, turpes voces emittentes, instar aleatorum rixantium. Atque ita solvitur ipsis certamen, aegreque discedunt,

αὐτοὺς δ' ἄγων, καὶ μόλις ἀπαλλάττονται, δησαντες μὲν οὐδ' A. C. 554
 ὀπωσιτοῦν ἢ δηθέντες, ἔχθιστοι δὲ ἀντὶ φίλων γεγεννημένοι. I. I. 28
 ἐν τούτοις δὲ τὰ πρῶτα λαχὼν ὁ Οὐράνιος, ὡσπερ ὁ παρ'
 Ὀμήρῳ Θεοσίτης, ἐκολῶα καὶ μακρηγορῶν οὐκ ἀνίει. καίτοι V. 49
 Σούδεν αὐτῷ περὶ Θεοῦ βεβαίως ἐδόκει, οὐδὲ ἤπίστατο ὅπως
 χρῆ ἐν τούτοις ἀντιφέρεσθαι τὰ εἰκότα· ὁμως νῦν μὲν τῇ
 πρώτῃ θέσει τῶν πεύσεων ἐναντιούμενος, νῦν δὲ πρὶν ἀποκρί-
 νεσθαι ἀντερωτῶν τὰς αἰτίας τῶν προβλημάτων, οὐ ξυνεχώρει
 ἐν κόσμῳ ἵναίαι τὸν λόγον, ἀλλὰ διατάραττεν τὸ σαφές, καὶ
 ΙΟ τὴν εὐρεῖν ἀνεσῶβει ἠβούλετο μὲν γὰρ τὴν ἐφεκτικὴν καλου- B
 μένην ζηλοῦν ἐμπειρίαν, κατὰ τε Πύρρωνα καὶ Σέξτον τὰς
 ἀποκρίσεις ποιῆσθαι, καὶ τέλος ἔχειν τὴν ἀταραξίαν τῷ μηδὲν
 ὀτιοῦν οἴεσθαι ληπτὸν καθεστάναι· πλὴν ἀλλ' οὐδὲ ταῦτα
 ἀποχρῶντως ἐμεμαθήκει ἢ ὅσον ἀπομάξασθαι σκοράδην καὶ
 15 ἐλάχιστον τι θηρᾶσαι, καὶ τοὺς οὐδαμῶς παιδείας μετελλήχους
 ἔξαπατᾶν δύνασθαι καὶ παράγειν. ὦν δὲ ἄρα ἐν λόγοις ἀμα-
 θῆς, ἀλλὰ ἀμαθέστερός γε ὑπῆρχεν τὸν βίον. ἐς γὰρ τὰ δῶ-
 ματα τῶν εὐδαιμόνων ἰὼν, καὶ σιτούμενος ἀφειδῶς τὰ ποικι-
 λώτερα τῶν ἐδωδύμων, θαμὰ τε ὀμιλῶν τῇ θηρικλείῳ, καὶ
 20 λόγοις χρώμενος ὑπὸ μέθης αἰσχροῖς τε ἄγαν καὶ ἀκολά- C
 στος, γέλωτα ἀφλίσκανεν πλεῖστον, ὡς καὶ παῖσθαι τυχόν
 4. μακρηγορῶν et ἀνίει R., μακρηγοροῦν et ἀνήει vulg. 7.
 ἀποκρίνεσθαι R., ἀποκρίνασθαι vulg. 11. Σέξτον R. 12. τοῖς
 μηδὲν R. 13. λοιπὸν R. 16. ἀρα R., ἀρ' vulg. 18.
 ποικιλώτερα R.

nullo cum fructu dato vel accepto; acerrimi vero hostes ex amicis facti. Inter hos primas obtinens iste Uranius, perinde atque Homericus ille Thersites, tumultuabatur et verborum nullum faciebat finem; nihil vero solidi de Deo sentiebat, neque sciebat, quomodo oporteret probabilia opponere; nihilominus tamen modo primae thesi interrogationum contradicens, modo vero priusquam responderet, contra interrogans causas quaestionum, non sinebat disceptationem ordine procedere; sed aperta confundens, efficiebat ut rei quaesitae veritas emicare inveniri non posset. Volebat enim ephecticem vocatam disciplinam (qua iudicium de quavis re proposita suspenditur) imitari, et iuxta Pyrrhonem et Sextum Empiricum responsiones facere; finemque consequi vacuitatem perturbationis in animo, existimando nimirum nihil esse, quod percipi intellectu comprehendi posset. At ne haec quidem perdidicerat, sed tantum degustarat, et exiguam quandam cognitionem consecutus erat, qua eos qui hanc disciplinam nunquam attigerant, fallere ac circumvenire posset. In litteris vero rudis cum esset, in usu vitae multo erat radior atque inscitior. Lautiorum enim domos frequentans, variisque cibus se ingurgitans, et Thericleum poculum frequenter ori admovens, verbisque utens prae temulentia valde turpibus atque obscenis, ludibrio habitus est maximo, adeo ut

A. C. 554 ἐπὶ κόρυθι, καὶ τοὺς ἐκπώμασιν ὥσπερ τινὶ ἑωλοκρασίᾳ τὸ
 I. I. 28 πρόσωπον καταρῥαίνεσθαι, καὶ εἶναι κοινὸν ἄθυρμα τῶν δαι-
 τυμόνων, οὐ μείων ἢ οἱ γελωτοποιοὶ καὶ μιμολόγοι. ἀλλὰ
 γὰρ τοιοῦδε ὢν ὁ Οὐράνιος, ἤκέν ποτε παρὰ τοὺς Πέρ-
 σας ὑπὸ Ἀρεοβίνδου τοῦ πρεσβευτοῦ ἀπηγγέμενος. ὅτε δὴ ἀπα-5
 γεῶν καὶ κόθορος, καὶ οἷος τὴν οὐκ οἶσαν ἑαυτῇ περιποιεῖν
 εὐκοσμίαν, αὐτίκα ὕψι στολὴν μὲν ἡμίλιχετο σεμνοτάτην,
 ὁποιάν παρ' ἡμῶν οἱ τῶν λόγων καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι ἀμ-
 φιέννυνται, οὕτω δὲ, σοβαρῶ δῆθεν καὶ ἐμβριθεὶ τῇ προσώ-
 Dπῃ, ἐσεφοίτα ὡς τὸν Χοσρόην. ὁ δὲ τῇ παραδόξῃ θεάματι 10
 καταπεπληγμένος, καὶ ἱερὸν τι εἶναι εἰκάζων τὸ χρῆμα, καὶ
 φιλόσοφον αὐτὸν ὡς ἀληθῶς ὑποσπήσας, (οὕτω γὰρ αὐτοῦ καὶ
 ἀνομάζετο,) ἄσμενός τε εἶδεν καὶ φιλοφρόνως ἐδεξιοῦτο. καὶ
 εἶτα ξυγκαλεσάμενος τοὺς μάγους, ἐς λόγους αὐτῷ καθίστατο
 γενέσεώς τε καὶ φύσεως πέρι, καὶ εἰ τότε τὸ πᾶν ἀτελεύτητον 15
 ἔσται, καὶ πότερον μίαν τὴν ἀπάντων ἀρχὴν νομιστέον.

λ'. Τότε δὴ οὖν ὁ Οὐράνιος καιρίων μὲν οὐδὲν ὄτιοῦν
 P. 69 ἔλεγεν, οὐδὲ γε τὴν ἀρχὴν διανοεῖτο· μόνῃ δὲ τῇ θρασύς τε
 εἶναι καὶ στωμυλώτατος, καθύπου φησὶν ὁ ἐν Γοργίᾳ Σωκρά-
 τῆς „οὐκ εἰδὼς ἐν οὐκ εἰδόσιν” ἐνίκυ. οὕτω τε εἶλεν τὸν βα-20
 σιλέα ὁ βῶμαξ ἐκεῖνος καὶ ἐμπληκτος, ὡς χρημάτων τέ οἱ δω-

5. Ἀρεοβίνδου R. Suid. s. v. Οὐράνιος et Intrp., Ἀρεβίνδου vulg.
 ἀπηγγέμενος Suid., Intrp. ductus, ἀφιγγέμενος R. et vulg. 7.
 μὲν om. R. ἡμίλιχετο R., ἀμιλίχεται vulg. 8. ἀρ'
 ἡμῶν R. ἀμφιέννυνται edd. 10. ὡς om. R. 12. αὐτός
 που conl. Bon. Vulc. pro αὐτοῦ. 19. στωμυλώτατος R.

et colaphis caederetur interdum, et cyathis veluti pridianoꝝ poculorum reliquiis facies ei perfunderetur, et omnibus esset convinatoribus deridiculus, non minus quam moriones, histriones et scurrae. Ac talis quidem cum esset Uranius, ad Persas venit, ab Arcobindo quodam legato adductus. Ut impostor et cothurni instar versatilis, quique fictitiam morum concinnitatem prae se ferre norat, honestissimam sibi vestem induit, quali apud nos litterarum professores doctoresque utuntur; et sic, tetrico ac gravi vultu, ad Chosroen ingressus est, qui novitate spectaculi percussus, et aliquid divinae rei esse imaginatus, et philosophum revera ipsum esse ratus (nam et ita ibi vocitabatur) libens eum benigneque excepit. Convocatis autem magis, sermones cum eo miscuit de generatione et natura, et an hoc universum finis expertum futurum esset, et an unum rerum omnium principium sit statuendum.

30. Tum itaque Uranius nihil quidem opportunum dicebat, neque prorsus intelligebat, sola vero praesidentia et inani linguae volubilitate, quemadmodum in Gorgia ait Socrates, nihil sciens inter nihil scientes, vincebat. Ita vero scurra ille stolidus regem cepit, ut et ingenti pecuniae summa cum donarit, et ad communem secum

ῥησασθαι πλῆθος, καὶ κοινῆς μεταδοῦναι τραπέζης, καὶ ἀπαρ- A. C. 554
 ξασθαι φιλοτησίας, οὐπω τοῦτο ἐπ' ἄλλῃ τῷ γεγεννημένον, I. I. 28
 ἐπόμνυσθαι τε πολλάκις ἢ μὴν οὐπόποτε τοιόνδε ἄνδρα ἑώρα-
 κέναι. καίτοι πρότερον ἀρίστους ὡς ἀληθῶς ἐτεθέατο φιλοσό-
 φους, ἐνθὲνδε ὡς αὐτὸν ἀφικομένους. οὐ πολλῶ γὰρ ἔμπρο-
 σθεν Δαμάσκιος ὁ Σύρος καὶ Σιμπλίκιος ὁ Κίλιξ, Εὐλάμιος τε
 ὁ Φρυξ, καὶ Πρισκιανὸς ὁ Λυδός, Ἑρμείας τε καὶ Διογένης B
 οἱ ἐκ Φοινίκης, καὶ Ἰσίδωρος ὁ Γαζαλός, οὗτοι δὴ οὖν ἅπαν-
 τες τὸ ἄκρον ἄκρον, κατὰ τὴν ποιήσιν, τῶν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς
 10 ἰοχρόνῳ φιλοσοφησάντων, ἐπειδὴ αὐτοὺς ἢ παρὰ Ῥωμαίοις κρα-
 τοῦσα ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξῃ οὐκ ἤρεσκεν, φωντὸ τε τὴν Περ-
 σικῆν πολιτείαν πολλῶ εἶναι ἀμείνονα· τοῦτοις δὴ τοῖς ὑπὸ
 τῶν πολλῶν περιαρδομένοις ἀναπεπεισμένοι, ὡς εἶη παρ' ἐκεί-
 νοις δικαιοῦτατον μὲν τὸ ἄρχον, καὶ ὅποσον εἶναι ὁ Πλάτωνος
 15 βούλεται λόγος, φιλοσοφίας τε καὶ βασιλείας ἐς ταῦτο ξυελ-
 θούσης, σῶφρον δὲ ἐς τὰ μάλιστα καὶ κόσμιον τὸ κατήκον, C
 καὶ οὔτε φῶρες χρημάτων, οὔτε ἄρπαγες ἀναφύονται, ἀτὰρ
 οὐδὲ τὴν ἄλλην μεινόντες ἀδικίαν, ἀλλ' εἰ καὶ τι τῶν τιμίων
 κτημάτων ἐν ὄρωδῆσιν χώρῳ ἐρημοτάτῳ καταλειφθεῖη, ἀφαι-
 20 ρεῖται ὅστις οὐδεὶς τῶν ἐντυγχανόντων, μένει δὲ οὕτως, εἰ καὶ V. 50
 ἀφύλακτον ἢ, σωζόμενον τῷ λελοιπόκι ἔστ' ἂν ἐπανήκοι· τοῦτοις
 δὴ οὖν ὡς ἀληθέειν ἀρθέντες, καὶ πρὸς γε ἀπειρημένον αὐτοῖς
 ἐκ τῶν νόμων ἀδεῶς ἐνταῦθα ἐμπολιτεύεσθαι, ὡς τῷ καθε-

3. μὴν R. Lugd. (Cl.), μὲν edd. 6. Eulamium omnes vocant. 10.
 αὐτοῖς R. 20. οὕτως R., οὕτω vulg. 22. οὖν om. R.

mensam admitteret, et patera praelibata ei propinaret, quod nulli
 antea alteri factitaret; frequenter etiam iuraret se nunquam talem
 virum vidisse, tametsi antea praestantissimos revera philosophos vidis-
 set, qui hinc ad eum se contulissent. Paulo enim ante Damascius
 Syrus, et Simplicius Cilix, et Eulamius Phryx, et Priscianus Lydius,
 Hermiasque et Diogenes Phoenices, et Isidorus Gazaecus, hi inquam
 omnes, hos ipse atque apex, ut poetice loquar, nostri aevi philoso-
 phorum, cum ipsis opinio de Deo, quae apud Romanos vigeat, non
 satis probaretur, existimabant Persicam disciplinam longe esse prae-
 stantioiorem, hisce videlicet rebus, quae a multis celebrantur, persuasi:
 quod apud illos principatus sit iustissimus, et qualem Plato describit,
 philosophia et regno in unum conspirante; probi vero inprimis et
 modesti subditi; et neque fures ibi nascuntur, neque praedones, sed
 nec alias iniustitiae species perpetrantes; adeo ut si quis aliquid ex
 rebus suis pretiosis loco quantumvis deserto reliquerit, nemo qui in
 id incidit, sit sublaturus, manet vero ita, etiamsi incustoditum sit,
 integrum ei qui reliquit, donec redeat: his itaque rebus ut veris
 exciti, et praeterea cum ipsis interdictum esset legibus securae hic
 degere, quippe qui receptis moribus atque institutis sese non accom-

A. C. 554 σῶτι οὐχ ἐπομένους, αἱ δὲ αὐτίκα ἀπίοντες, ᾤχοντο δὲ ἄλλο-
 I. I. 28 δαπὰ καὶ ἀμικτα ἦθη, ὡς ἐκεῖνος τοιοῦτον βιωσόμενοι. πρῶ-
 τον μὲν οὖν τοὺς ἐν τέλει ἀλαζόνας μάλᾳ εὐρόντες καὶ πέρα
 Δτοῦ δέοντος ἔξωγκωμένους, ἐβδελύττοντό γε αὐτοὺς καὶ ἐκεί-
 ζον· ἔπειτα δὲ ἑώρων, ὡς τοιχαρῦχοι τε πολλοὶ καὶ λαοπδοῦ-5
 ται, οἱ μὲν ἠλάσκοντο, οἱ δὲ καὶ διελάνθανον, ἅπαν δὲ εἶδος
 ἀδικίας ἡμαρτάνετο. καὶ γὰρ οἱ δυνατοὶ τοὺς ἐλάττονας λυ-
 μαίνονται, ἀμύητι τε πολλῇ χρῶνται κατ' ἀλλήλων καὶ ἄπαν-
 θρωπία· καὶ τὸ δὴ πάντων παραλογώτερον· ἔξον γὰρ ἐκά-
 στω μυριάς ὄσας ἄγεσθαι γαμετάς, καὶ τοῖωνν ἀγομῆνοις ἀλλὰ το
 μοιχεύει γὰρ ὅμως τολμῶνται. τούτων δὴ οὖν ἀπύτων ἑκατι
 οἱ φιλόσοφοι ἐδυσφόρουν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἠτιῶντο τῆς μετα-
 στάσεως.

λα'. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ βασιλεὶ διαλεχθέντες ἐψεύσθησαν
 P. 70 τῆς ἐλπίδος, ἄνθρα εὐρόντες φιλοσοφεῖν μὲν φρακτόμενον, 15
 οὐδὲν δὲ ὅ, τι καὶ ἐπαῖοντα τῶν αἰπυτέρων, ὅτι τε αὐτοῖς οὐδὲ
 τῆς δόξης ἐκοινωνεῖ, ἕτερα δὲ ἅττα ἐνόμιζεν ὅποια ἦθη μοι
 εἶρηται, τὴν τε τῶν μίξεων κακοδαιμονίαν οὐκ ἐνεγκόντες, ὡς
 τάχιστα ἐπανήθησαν. καίτοι ἔστεργέ τε αὐτοὺς ἐκεῖνος καὶ μέ-
 νειν ἦξιν, οἱ δὲ ἄμεινον εἶναι σφίσιν ἠγοῦντο, ἐπιβάντες μόνον 20

2. πρῶτα R. 4. ἔξωγκωμένους R. et Lugd., ἔξωγκ. edd.
 αὐτοὺς R. (Cl.), αὐτόν, superscripto ὦ, Lugd. et in mg.
 αὐτοῖς, αὐτόν edd. 5. δὲ add. ex R. 6. ἄπαν
 δὲ R., ἄπαν τε Lugd., ἄπαντες edd. 7. λυμαίνονται R.,
 ἐλυμαίνοντο vulg. 9. ἔξιστι R. 14. ψεύσθησαν R.

modarent, ad peregrinas nullaque morum similitudine coniunctas
 gentes sese contulerunt, tanquam ibi deinceps victuri. Primum ita-
 que cum eos, qui in dignitate aliqua vel magistratu constituti erant,
 valde fastuosos animisque supra modum elatis esse comperissent,
 detestabantur eos atque improbant; postea animadverterunt multos
 parietum perfossores et grassatores ac fures partim deprehendi, partim
 latere, omnemque iniustitiae speciem vigere. Potentiores enim op-
 primunt inferiores, multamque inter se crudelitatem atque inhumanita-
 tatem exercent; et, quod omnibus est absurdius, cum unicuique
 permissum sit tot ac velint uxores ducere, et iam duxerint, ab adul-
 teriis tamen non abstinent. His itaque omnibus de causis philoso-
 phi summa animi aegritudine affecti se ipsi migrationis suae dam-
 nabant.

31. Postquam vero collatis cum ipso etiam rege sermonibus spe
 sua essent frustrati, hominemque comperissent philosophiae quidem
 studium iactantem, qui tamen nihil adhuc sublimiorum audierat, sed
 ne opinione quidem cum ipsis conveniebat, alii vero nonnullis insti-
 tutis assueverat, qualia modo recensui; illam quoque promiscui con-
 cubitus vaesaniam non ferentes, confestim inde se receperunt. Atqui

τῶν Ῥωμαϊκῶν ὄριον, αὐτίκα, οὕτω παρασχόν, καὶ τεθνά—A. C. 554
 ναι, ἢ μένοντες παρὰ Πέρσαις τῶν μεγίστων γερῶν μεταλαγ— I. I. 28
 χάνειν. οὕτω τε ἅπαντες οἰκάδε ἀπενόστησαν, χαίρειν εἰπόντες
 τῇ τοῦ βαρβάρου φιλοξενίᾳ. ἀπάναντο δὲ ὅμως τῆς ἐκδήμιας,
 50 καὶ ἐν βραχεῖ τινι καὶ ἡμελημένῳ, ἀλλ' ὅθεν αὐτοῖς ὁ ἐφεξῆς
 βίος εἰς τὸ θυμῆρές τε καὶ ἡδιστον ἀπετελεύτησεν. ἐπειδὴ γὰρ B
 κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι σπονδὰς ἔθεντο
 καὶ ξυνθήκας, μέρος ὑπῆρχε τῶν κατ' αὐτὰς ἀναγεγραμμένων,
 τὸ δεῦν ἐκείνους τοὺς ἀνδρας εἰς τὰ σφέτερα ἤθη κατιόντας
 10 βιοτεύειν ἀδεῶς τολοιπὸν ἐφ' ἑαυτοῖς, οὐδὲν ὅτιοῦν πέρα τῶν
 δοκούντων φρονεῖν, ἢ μεταβάλλειν τὴν πατριάν δόξαν ἀναγ-
 καζομένους. οὐ γὰρ ἀνῆκεν ὁ Χοσρόης μὴ οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῷδε
 σουτήναι καὶ κρατεῖν τὴν ἐκχειρίαν. λέγεται δὲ αὐτοῖς κατὰ
 τὴν ἀποπορείαν θαναμάσιόν τι ἤλικον καὶ μνήμης ἄξιον ξυν-
 15 ενεχθῆναι. καταλύσαντες γὰρ ἐν ἀγρῷ τινι Περσικῷ, ἐθεά- C
 σαντο σῶμα νεκρὸν ἀνθρώπου νεοθανοῦς, οὕτω πως ἄταφον
 ἐρῶμιμένον. οἱ δὲ τὴν παρανομίαν τοῦ βαρβαρικοῦ νόμου κα-
 τελεσαντες, καὶ οὐχ ὄσιον εἶναι ἡγούμενοι περιῦδειν τὸ μέρος
 ἀδικουμένην τὴν φύσιν, περιέστειλάν τε τὸ σῶμα ὡς οἶόν τε
 20 ἦν διὰ τῶν θρασυόντων, καὶ τῇ γῆ καταχόσαντες ἔθαψαν. ὡς
 δὲ ἐκάθευδον ἅπαντες ἐκείνης τῆς νυκτός, ἔδοξέ τις αὐτῶν,

12. ἐπὶ τῷδε R., ἐπὶ τῷ vulg.
 ins. καί.

19. Ante τὸ σῶμα R.

ille eos adamabat, utque manerent rogabat; ipsi vero magis ex re sua esse censebant, si vel immissis tantum in Romanorum fines pedibus, statim, si ita usu veniret, morerentur, quam si apud Persas manentes amplissimis honoribus praemiisque afficerentur. Atque ita omnes domum redierunt, barbari regis hospitalitate valere iussa. Fructum tamen ex ea peregrinatione retulerunt in re minime vulgari aut contemnenda; sed unde eis deinceps iucundissime per omnem vitam et ex animi sententia vivere licuit. Cum enim per id tempus Romani et Persae pacem ac foedus inter sese pepigissent, haec etiam in pactis conditio continebatur, quod viri illi ad suas sedes reversi citra ullum metum in posterum ibi degere possent, neque quicquam quam quod probarent sentire aut patriam opinionem mutare cogerentur. Neque enim permittere voluit Chosroes, quin hac etiam in parte pacta constarent rataque essent. Fertur vero in eorum reditu admirandum quid et memoratu dignum eis accidisse. Cum enim in agro quodam Persico quiescerent, conspicati sunt cadaver hominis recentis mortui neglectum ita inhumatum abiectum. Tum illi barbaricae legis iniquitatem commiserati, et nequaquam aequum esse censentes, si negligerent naturam ex parte iniuria affectam, contexerunt ut potuerunt per ministros cadaver, terraque contumelantes sepelierunt. Necte vero illa, dormientibus iam omnibus, visus est eorum, nescio

A. C. 554 οὐκ οἶδα δὲ ὅστις, (οὐ γὰρ ἔχω τοῦνομα φράσαι,) ἔδοξε γούν

L. I. 28 ὅμως ὄραϊν κατ' ὄναρ ἄνδρα πρεσβύτην, γνώριμον μὲν οὐδαμῶς,
οὐδ' ὅσον εἰκάσαι, ἄλλως δὲ σεμνὸν καὶ αἰδοῖον, καὶ φιλοσο-

φίαν ἀσχοῦντι ἔμφορῇ τῷ τε σχήματι τῆς στολῆς καὶ τοῦ πά-
D γωνος τῷ λίαν ἐκκορμεῖ καὶ ἀφειμένῳ, ἐμφορῇν τε αὐτῷ κα-5
θάπερ ἐγχελευόμενον καὶ παραινούντα τὸδε τὸ ἔπος·

Μὴ θάψης τὸν ἄθνατον, ἔα κυσὶ κύρμα γενέσθαι.

Γῆ πάντων μήτηρ μητροφθόρον οὐ δέχει' ἄνδρα.

ἀφυπνιοθεῖς δὲ ἄθροον ὑπὸ τοῦ δέους, ἀπήγγειλε τοῖς ἄλλοις
τὸν ὄνειρον. οἱ δὲ τὸ μὲν παραντίκα διηπόρουν, ἐς δ', τι ἄραιο
καὶ ἀποβαίη. ἐπεὶ δὲ εἰς τὸ περίορθρον ἀναστάντες ἐβράδιζον
ἀνὰ τὰ πρόσω, παρέρποντες ἐκείνο τὸ χωρίον, οὕτω τῆς τῶν

P. 71 τόπων θέσεως ἀναγκαζούσης, οὐ δὴ αὐτοῖς τὰ ἐπὶ τῇ ταφῇ
ἐσχεδίαστο, εὐρίσκουσι τὸν νεκρὸν γυμνὸν αὐθις ὑπερθεν
κείμενον, ὡς δὴ τῆς γῆς αὐτὸν τρόπῳ τινὶ αὐτομάτῳ ἐς 15
τοῦμφανὲς ἀναβαλούσης, καὶ διαφυλάττειν ἀβρωῶτα μὴ ἀνα-

V. 51 σχομένης. καταπλαγέντες δὲ τῷ παραλόγῳ τῆς θεάς, εἶχοντο
τῆς πορείας, μηδὲν ὄτιοῦν τολοιπὸν ἐπ' αὐτῇ δράσαντες τῶν
σφίσι νενομισμένων. ἀνελογίζοντο γὰρ τὸν ὄνειρον, καὶ ὁμο-

1. δὲ om. R. 2. κατ' ὄναρ add. ex R., vulg. et Intpr. om.
3. ὅσον R., ὡς vulg., ὅς Lugd. 4. ἀσχοῦντι R. (Cl.), ἀσχοῦν-
τα vulg. 6. ἐγχελευόμενον καὶ παρ. R., παρ. x. ἐγχει. vulg.
9. ἀπήγγειλε R., ἀπήγγελλε vulg. 14. ὑπερθεν κείμενον R.,
ὑπερκείμενον vulg., Intpr. in agri superficie iacentem. 16.
ἀναβαλούσης edd. ex mg. Lugd., ἀναλαβούσης R. et Lugd.

quis, (neque enim nomen novi,) visus tamen est sibi videre vi-
rum senem, minime quidem notum, gravem alioquin et veneran-
dum, et philosophiae studium tam vestis forma quam oblonga pro-
missaque barba prae se ferentem, qui sibi inclamabat, tanquam ex-
hortans ac mandans, hos versus :

*Ne tumules inhumatum; at nudum linque cadaver
Dilacerare canes, escamque volucris esse:
Mater enim Tellus cunctorum haud suscipit illum,
Qui matrem est au:us facto vitare nefando.*

Ille autem confestim prae metu expergefactus, somnium suum aliis
renunciavit: atque hi initio quidem dubitabant, quonam somnium
esset evasurum. Summo itaque mane cum surrexissent et institu-
tum iter prosequerentur, transeuntes illum campum, situ locorum
ita cogente, in quo subitariam sepulturam procurarant, reperiunt
cadaver illud denuo nudum super tumulum iacens, perinde ac si terra
illum spontanea aliqua ratione in apertum eiecisset, neque eum non
discerptum atque absumptum asservere sustinuisset. Miraculo itaque
spectaculi perculti iter suum continuarunt, nullo amplius ex insti-
tuto ac more ipsorum officio ei praestito. Somnium enim expende-

λόγον ἐντεῦθεν δτι δὴ οἱ Πέρσαι ποινὴν ἔχουσι καὶ τιμωρίαν A. C. 554
 τῆς ἐπὶ ταῖς μητρώσιν ἀκολασίας, τὸ ἀταφοὶ μένειν, καὶ ὑπὸ I. I. 28
 τῶν κυνῶν ἐνδίκως διασπαράττεσθαι.

λβ. Τούτων δὲ τῶν ἀνδρῶν ἐς πείραν ἐλθὼν ὁ Χοσρόης,
 58ῶρος τὸν Οὐράνιον πλέον ἀγάμενος ἦν καὶ ἐπόθει. αἴτιον δὲ B
 τούτου ὅπερ, οἶμαι, φύσει τῇ γένει πρόσεσι τῷ ἀνθρωπεῖ.
 πεφύκαμεν γὰρ ἅπαντες τὰ μὲν κατ' αὐτοὺς καὶ παραπλήσια
 φίλα ἠγεῖσθαι καὶ κάλλιστα, ἀλεείνειν δὲ καὶ ἐκτρέπεσθαι τὸ
 ὑπερβύλλον. τοιγάρτοι καὶ ἐνταῦθά οἱ ἐπανελθόντι γραμματὰ
 10 ἵστε κεχαρισμένα ἔστειλεν, καὶ διδασκάλῳ ἐχρῆτο. ὁ δὲ οὐκ ἐτι
 ἐφαίνετο ἀνεκτὸς, βρονθούμενος τῇ τοῦ βασιλέως φιλίᾳ, ὡς καὶ
 ἀποκναίειν ἅπαντας ἐν τε τοῖς ξυμποσίοις καὶ ἀνὰ τοὺς συλλόγους,
 μηδὲν τι ἕτερον ἄδειν ἐθέλων, ἢ ὅπως αὐτὸν ἐγέροιεν ὁ Χοσ- C
 ρόης, καὶ ὅπου ἅττα διελεγέσθην. καὶ πολλῶ σκαιότερος ἐπα-
 15 νῆκεν ἡμῖν ὁ γεννάδας ἢ πάλαι ὑπῆρχεν, ὥσπερ τοῦδε ἕνεκα
 μόνου τσαυτῆν ὁδὸν ἀναμετρῆσας. ὅμως, καίτοι φανλότατός
 γε ὢν καὶ καταγέλαστος, ἀλλὰ τῷ πολλάκις ὑμνεῖν τὸν βάρβα-
 ρον καὶ δι' ἐπαίνου ποιεῖσθαι, αὐτὸς δὴ πον κατὰ τὸ μᾶλλον
 ἔπεισε τοὺς πολλοὺς ὡς εἶη σφόδρα πεπαιδευμένος. οἱ γὰρ
 20 αὐταλαιπῶρος ἅπαντα προσιέμενοι, καὶ ἀμφὶ ταῦτα δὴ τὰ ξένα
 καὶ παραλογώτερα τῶν ἀκουσμάτων διακεχρηότες, θαδίως ὑπῆ- D
 γοντο ἐπικομπάζοντι τε αὐτῷ καὶ σεμνολογουμένῳ, μήτε ὅστις

11. ἀνεκτῶς R.

15. γεννάδας R., γενναῖος vulg.

runt, et in eam inde sententiam venerunt, quod Persae hanc poenam
 et vindictam luant flagitiosi cum matribus suis congressus, inhumati
 manere et a canibus merito discerpi.

32. Horum autem virorum cum iam periculum fecisset Chos-
 roes, nihilominus tamen Uranium plus et admirabatur et expetebat.
 Causa vero huius rei naturaliter, uti arbitrator, humano generi est
 insita. Solemus enim omnes, quae ad nos propius accedunt similia-
 que nobis sunt, amica ducere et optima; fugere autem atque aver-
 sari quod maius est et superius. Quocirca et ei huc reverso amica-
 sissimas litteras mittebat, et magistro utebatur. Quo factum est, ut iam
 esset intolerabilis, regis amicitia turgidus atque clatus; omnes pas-
 sim in conviviis et conventibus vellicans, neque aliam ullam canife-
 nam canens, quam quo honore ipsum affectisset Chosroes, et quibus
 de rebus inter se commentati fuissent; multoque ferocior nobis prae-
 clarus ille vir rediit, quam antea fuerat, perinde ac si ea tantum de
 causa tantum itineris esset emensus. Cum alioquin esset homo vanis-
 simus, planeque ridiculus, tamen eo ipso, quod barbarum regem fre-
 quenter celebraret ac depraedicaret, multis plane persuadebat, quod
 vehementer esset doctus. Qui enim leviter omnia admittunt, et pere-
 grinis ac novis narrationibus avidis auribus inhiant, facile ab ipso
 magnificis splendidisque verbis eas ornante atque amplificante persua-

A. C. 554 ὁ ἐπαινῶν, μήτε ὄντινα ἐπαινοίη, καὶ ἐφ' ὅτῳ, διασκοποῦντες.
 I. I. 28 ἐς μὲν γὰρ στρατευμάτων παρασκευὴν καὶ ὅπλων ἐκκοσμίαν,
 καὶ τὸ διαπαντός ἐν τοῖς πολέμοις διαπονεῖσθαι, δικαίως ἂν
 εἰς θανμάσειε τὸν Χοσρόην, ὡς οὔτε ὄκνη εἰξαντα κόποισι, οὔτε
 τῇ τοῦ γήρως ἀσθενείᾳ λόγων δὲ περὶ καὶ φιλοσοφίας τοιοῦ-5
 τον αὐτὸν ἡγητέον ὁποῖον εἶναι εἰκὸς ἄνδρα ξυνόμιλόν τε καὶ
 ἀκροατὴν Οὐρανίου ἐκείνου ἀποδεδειγμένον.

1. ἐφ' ὅτε R. 7. ἐκείνον (sic) R.

debantur, neque quis esset laudator, neque quem laudaret, neque
 qua de re, considerantes. Nam quod ad exercituum instructionem
 et armorum rectam administrationem assiduamque bellorum exer-
 citationem attinet, merito quispiam laudaverit Chosroem, quippe qui
 neque labori unquam cesserit, neque senectutis imbecillitati: in litteris
 vero et philosophia talis censendus est, qualem verisimile est esse
 virum, qui et sodalis et auditor Uranii illius sit declaratus.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ Γ.

AGATHIAE SCHOLASTICI
HISTORIARUM LIBER III.

ARGUMENTUM.

Agathiae querelae otium a rebus forensibus desiderantis (1). Nachoragan Persarum dux creatur. Martini et Rustici in Gubazem, Lazorum regem, odium (2). Insiidiis structis cum eo conveniunt (3). Gubazes ab Ioanne, Rustici fratre, occiditur (4). Lazorum indignatio. Romani Onoguris obsidionem parant (5). Persae fortiter resistunt (6). Turpis Romanorum fuga (7). Lazorum post caedem regis deliberatio (8). Oratio Aetis, ut ad Persas deficiant, suadentis (9, 10). Contra Phartazes ad fidem Romanis servandam hortatur (11, 12, 13). Iustinianus Athanasium ad causam cognoscendam in Lazorum terram mittit. Rusticus et Ioannes in vincula coniiciuntur (14). Txathes, Gubazis frater, Lazorum regnum accipit. Soterichus ad dona regia distribuenda in Asiam missus (15), a Misimianis oppressus cum liberis suis interficitur (16). Quo facto Misimiani ad Persas desciscunt. Dilimnitarum manus a Nachoragane adversus Hunnos Sabiros missa (17), ab his nocturno proelio victa conciduntur (18). Nachoragan, pacis conditionibus frustra oblati, ad Phasidem urbem expugnandam se confert (19). Romani ex Neso ad eam communiendam et defendendam accurrunt (20). Munimenta navalia instruuntur. Pars Romanorum, proelio temere commisso, aegre in oppidum se recipiunt (21). Martinus ficto nuntio militum animos confirmat (23). Parte copiarum ad speculandum emissa, Nachoragan exercitum adversus oppidum ducit. Iustinus, Deum in propinquo templo adoraturus, inde progreditur (24). Revertens Persas oppidum summa vi oppugnantes a tergo adurit (25). Primum sinistrum cornu eorum in fugam vertitur (26). Mox universi, turbatis ordinibus, ingenti clade fugantur (27). Multi Persarum lizae, qui in manus Romanorum inciderunt, miserere pereunt. Nachoragan cum pedestri exercitu hibernatum in Iberiam profisciscitur (28).

α'. *Τ*ὰ μὲν οὖν παρὰ Πέρσαις νόμιμα, καὶ ἡ ποικιλῆ A. C. 554
τῆς σφῶν πολιτείας μεταβολὴ καὶ, ὅποσα χρῆναι εἴρησθην περὶ I. I. 28
Χοσροῦ καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν γένους εἰρησθαι, ταῦτα δὲ οὖν V. 52
P. 72

Persarum instituta, variaque ipsorum reipublicae immutatio, et quaecunque de Choroë eiusque genere mihi dicenda visa sunt, ea universa et quidem longiore oratione sum persecutus, et ad praece-

- A. C. 554 ἅπαντα, εἰ καὶ μακροτέρῳ ἐξείργασται λόγῳ, καὶ οὐ λίαν ἔχεται τῶν προτέρων, ἀλλ' οὐ περιττὰ γε ἴσως δόξειεν ἄν, οὐδὲ ἄχρηστα, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τὸ θέλγον, ὡς ἐμὲ ἠγεῖσθαι, ζῆν τῷ ὠφελίμῳ ἀπειληφότα. ἐθέλω γὰρ, εἰ ἐπ' ἐμοὶ εἴη, καὶ περιπλείστου ποιοῦμαι, ταῖς Μούσαις, φασί, τὰς Χάριτας ὅ Βκαταμιγνύναι. καίτοι ἐτέρωθί με καθέλκουσιν αἱ φροντίδες, καὶ ἔπομαι γε οὐτι ἐκὼν εἶναι τῇ περιαγούσῃ ἀνάγκῃ. ἡ γὰρ μοι ζυγγραφῇ, τοῦτο δὴ τὸ μέγιστόν τε καὶ σεμνότετον ἔργον καὶ πάσης ἀσχολίας ὑπέρτερον, εἶποι ἄν ἡ λύρα ἡ Βοιωτία, ὁδοῦ τε καὶ βίου πάρεργον γίγνεται, καὶ οὐκ ἔνεστί μοι ὡς 10
- P. 73 ἥδιστα ἐμβιωσαί τοις ποθουμένοις. δέον γὰρ τοὺς πάλαι σοφούς σχολαίτερον ἀναλέγεσθαι μιμήσεως ἕκати, ἅπαντὰ τε τὰ ἑασταχοῦ ζυμφερόμενα γνωματεύειν ἐς τὸ ἀκριβὲς καὶ ἀναπυθάνεσθαι, ἀνειμένον τε ἀμφὶ ταῦτα ἔχειν τὸν νοῦν καὶ ἐλεύθερον· ἀλλ' ἔγωγε, ἥμενος ἐν τῇ βασιλείῳ στοᾷ, βιβλίδια 15 πολλὰ δικῶν ἀνάπλευα καὶ πραγμάτων ἐξ ἑωθινοῦ μέχρι καὶ ἐς ἥλιον καταδύντα ἐκμελετῶ καὶ ἀνελίττω καὶ λίαν μὲν ἄχθομαι τοις ἐνοχλοῦσιν, ἀνιῶμαι δὲ αὐθις εἰ μὴ ἐνοχλοῦσεν, ὡς οὐχ οἶδ' ἂν μοι ὄν τῶν ἀναγκαίων ἀποχρώντως ἐμπιπλάσθαι ἄνευ πόνου καὶ δυσπαθείας. πλὴν ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀνήσω τῶμόν, 20
- B οὐδὲ ἀποπαύσομαι ἔστ' ἄν ὁ ἔρωσ με ἄγῃ, εἰ καὶ μοί τις νεμσηήσειν ὡς ὑπερτέρων ἐφιεμένῳ, καὶ, τὸ λεγόμενον, ἐν πίθῳ

2. δόξειεν R. 19. ὄν τῶν R. (Cl.), ὄντων vulg. ἐμπιπλάσθαι R., ἐμπιπλάσθαι vulg. 21. ἀποπαύσομαι R., παύσομαι vulg. καὶ μὴ R.

dentia non plane pertinent. Sed neque supervacanea fortasse videri possint neque inutilia, quin potius, meo quidem iudicio, utile dulci coniunctum habentia. Cupio enim, si in me esset, maximique facio, Musis, quod aiunt, Gratias permiscere: in diversum vero me abripiunt curae, sequorque illibenti animo circumagentem me necessitatem. Historiae enim scriptio maximum cum sit augustissimumque opus, omnique occupatione praestantius, accessorium quoddam, ut Boeotia lyra dixerit, viae simul et vitae occupatio efficitur. Neque enim mihi licet in iis quae maxime vellem, suavissime vitam traducere. Nam cum oporteret veterum sapientum scriptis relegendis immorari, imitandi videlicet causa, et quaecumque passim utiliter litteris prodita sunt, accurate expendere et perscrutari, animumque ab aliis curis solutum ac liberum iis impendere: ego vero sedens ad porticum regiam, libellos litibus forensibus et molestiis plenos a mane in vespertinum usque tractandis et versandis sum occupatus: et molestae quidem mihi vehementer accidunt forenses istae interpellationes et turbae, molestam vero rursus mihi hisce molestiis carere, cum videlicet absque laboribus et molestiis necessaria mihi nequaquam suppetant. Ceterum ne sic quidem conquiescam, quod ad me attinet, neque de-

φιλεργοῦντι τὴν κεραμειάν. εἰ γὰρ τῷ καὶ δόξειεν εἶναι τὰ μὲν A. C. 554
 νόθα γε ὡς ἀληθῶς καὶ ἀνεμιαῖα, καὶ οἷα ψυχῆς ἐς πλεῖστα I. I. 28
 μεριζομένης κνήματα, ἀλλ' ἑμαυτὸν γοῦν ἴσως ἀρέσκοιμι ἂν,
 καθάπερ τῶν ἀδόντων οἱ ἀμουσότατοι. ὡς ἂν δὲ μὴ περαι-
 5τέρω ἐκδρομὰς ποιούμενος καὶ μεταβάσεις ἐς ἀπειροκαλίαν ἐκ-
 φέρεσθαι δόξωμι, αὐθις δὲ ἔμοιγε τῶν Κολχικῶν ἀγῶνων
 καὶ τοῦ προτέρου λόγου μεταληπτέα.

β. Τότε γὰρ ὁ Χοσρόης, ἠγγελημένον αὐτῷ ὡς τεθνη- V. 53
 κῶς εἶη ὁ Μερμερόης, περιήλγησεν μὲν, ὥσπερ εἰκὸς, τῇ
 10 ξυμφορᾷ καὶ ἠνιάθῃ ὡς ἂν δὲ τὰ ἐν Λαζικῇ στρατεύματα μὴ C
 χηρεύοιεν ἠγεμόνος, αὐτίκα ὄγῃ στρατηγὸν τὸν Ναχοραγᾶν
 ἀναδείκνυσιν, ἄνδρα τῶν σφόδρα λογίμων τε καὶ ὀνομαστο-
 τᾶτων. καὶ τῷ μὲν τὰ ἐς τὴν πορείαν παρεσκεύαστο καὶ ἤδη
 ἐχώρει. ἐν ᾧ δὲ ἦν ἐκεῖνος ἐν τούτοις, παράλογα ἄττα καὶ
 15 ἄθεσμα ἐν τῇ Κολχίδι χώρα ξυνέβη. ἐπειδὴ γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι,
 ὥσπερ μοι πρότερον ἐρῶθήθῃ, ἀκλεέστατα ἐτύγχανον πεφου-
 γότες, καὶ τὰ πράγματα τὸ μέρος καταπροέμενοι τοῖς πλε-
 μίοις, Γουβάζης ὁ τῶν Λαζῶν βασιλεὺς, οὐκ ἀνεκτὸν ἠγού-
 20 ἄμαρτηθεῖη, αὐτίκα Ἰουστινιανῷ ἐξήγγειλεν ἕκαστα, κατα- D
 τιάμενος τοὺς στρατηγούς, καὶ ἔπαν τὸ ξυνερχθῆν εἰς τὴν

4. ἀμουσότατοι R., ἀμουσότεροι vulg. 6. αὐθις δὲ R. 8.
 τεθνηκός R. et Lugd. 11. Ναχοραγᾶν R., Ναχωραγᾶν vulg.
 16. ἐρῶθήθῃ R. 17. Bon. Vulc. conī. τὸ αὐτῶν μέρος. 18.
 Γουβάζης R. et Lugd., Γουβάσης edd.

ainam quo me amor ducit sequi; etiamsi aliquis me cavilletur et re-
 prehendant, ut maiora meis viribus tentantem, et in orca, quod aiunt,
 figulinam addiscentem. Tametsi enim scripta mea cuiquam spuria
 vera et subventanea videbuntur, et quodammodo animi in plurima
 distracti foetus: mihi tamen ipsi interea, quod imperitis cantoribus
 usu venire solet, fortasse non displicebunt. At vero ne longioribus
 digressionibus excursionibusque decorum excedam, ad Colchica certa-
 mina et ad priorem sermonem est redeundum.

2. Tum enim Chosroes, cum ipsi Mermerois obitus renuntiatus esset,
 dolorem, ut par est, ex illius interitu et moerorem concepit. Ne vero co-
 piae militares, quae in Lazico erant, duce carerent, protinus Nachoragan
 eis praefecit, virum inprimis celebrem, maximique nominis. Qui cum
 iam apparatis rebus omnibus itineri accinctus esset, mira quaedam et
 nefaria in Colchica regione acciderunt. Cum enim Romani, ut supra dixi-
 mus, turpissima fuga arrepta, impedimentorum partem hostibus diri-
 piendam reliquissent, Gubazes, Lazorum per id tempus rex, dedecus
 illud non ferendum censens, metuens etiam, ne quid gravius in poste-
 rum committeretur, confestim Iustiniano singula nuntiavit, praefectos
 incusans, totiusque facti culpam in eorum recordiam referens; et

- A. C. 554 *ἐκείνων ἀνάγων ἀβελτηρίαν, καὶ πλέον ἐπεκάλεσεν τῷ Βέσσα, καὶ μετ' ἐκείνον Μαρτίνῳ καὶ Ρουστίκῳ.* οὗτος δὲ 'Ρουστικός ἦν μὲν Ἑλληνογαλάτης τὸ γένος, παρῆν δὲ αὐτόσε οὐχ ὥστε στρατηγὸς ἢ ταξίαρχος ἢ ἄλλο τι εἶναι τῶν παρατάξεων μέρος, ταμίαις δὲ μόνον τῶν βασιλέως χρημάτων, οὐ μὴν τῶν ἐκ τῆς δασμοφορίας ἐραμιζομένων, (ἄλλῃ γὰρ τῷ ταῦτα ἐπετέτραπτο,) ἀλλὰ τῶν ὄσα ἐκ τῶν βασιλείων θησαυρῶν ἐπεπόμφει, ἐφ' ᾧ τοὺς ἀριστεύοντας ἐν ταῖς μάχαις τὰ προσή-
P. 74 *κοντα κομίζεσθαι γέρα. ἐντεῦθεν τε οὐκ ἄσημος ἦν ὁ ἀνήρ, ἀλλὰ καὶ λίαν τῶν δυνατωτάτων, ὥς καὶ κοινωνὸς εἶναι τῶν ἀποδότητων, βέβαιά τε τότε δοκεῖν καὶ πισιότερα τὰ παρὰ τῶν ἀρχόντων ἀναγγελλόμενα, ἥνικα ἂν ἐκείνον ἀρέσκη. Ἰουστινιανὸς δὲ ἤδη καὶ πρότερον χαλεπαίνων τῷ Βέσσα, ὅτι δὴ Πέτρας ἔλων τὸ φρούριον, πρὶν ἀφικέσθαι τὸν Μερμερόην, δέον αὐτὸν τὰς ἐξ Ἰβηρίας εισόδους καρτερώτατα διαφραῖσαι, συλλαμβανούσης αὐτῆ τῆς φύσεως τῶν χωρίων, ταύτη τε ἄβαστα τοῖς βαρβάροις τὰ Λαζικῆς ὄρια καταστῆσαι, ὃ δὲ τοῦτο μεθῆκεν ὑπὸ ῥαστώνης, ἀργυρολογῶν δὲ περιεόνσται τὰς πόλεις τὰς ὑπ' αὐτῷ τεταγμένας. ἐκεῖνα δὲ οὖν ὁ βασιλεὺς μεμνημένος, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ἐπέπυστο, αὐτίκα ἐπέιθετο καὶ τοὺς παραλύσας τὸν Βέσσαν τῆς ἀρχῆς, καὶ πρὸς γε ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ οἰκεία, ἐς Ἀβασγοὺς ἐξέπεμψεν, ἐκεῖσε μενούντα ἄλλως γὰρ τε R. ταῦτα ἐπετέτραπτο R., ἐπετετρ. τ. vulg. 10. κοινὸς R., sed in mg. κοινωνὸς.*

quidem praecipue Bessam incusabat, post hunc Martinum et Rusticum. Erat vero Rusticus genere Graccogallus, ibique non praefectum aut tribunum agebat, neque ullo militari munere fungebatur, sed tantum pecuniae regiae quaestor erat, non quidem eius, quae e tributis vectigalibus cogeatur, (alteri enim cuiquam illa commissa erat,) sed eius, quae e thesauris regis mittebatur, ut ii, quorum in proeliis virtus et fortitudo emicuisset, meritis praemiis donarentur. Quocirca minime obscurus erat hic vir, sed inter eos quorum aucteritas plurimum valeret, habitus; adeo ut etiam arcana maxime ei communicarentur, principumque mandata tum demum firma fidelioraque viderentur, cum hinc placuissent. Iustinianus vero etiam antea Bessae erat infensus; quod Petrae propugnaculo capto, ante Mermerois adventum, cum oportuisset eum omnes ex Iberia aditus fortissime obstruere, iuvante ipsum natura locorum, efficereque ut ea ex parte Lazicos montes barbaris inaccessibiles redderet: ipse vero id praevecordia neglexerat, urpibus, quae ipsi creditae erant, obeundiis, et pecuniae ex iis corrogandae intentus. Illa itaque in animum revocans Imperator, cum et haec de eo adferrentur, facile est persuasus. Quocirca confestim Bessam exautoratum, ac praeterea bonis suis exutum in Abascos relegavit, illic mansurum donec aliud quid de eo statueretur. Martino vero, quantumvis graviter infensus, prae-

ζωσ ἀν ἑτερόν τι ἐπ' αὐτῷ διανοηθεῖη. τῷ δὲ Μαρτίνῳ πολ- A. C. 554
 λὰ νεμεσήσας, ὁμοῦ αὐτῷ τὰ πρωτεῖα τῆς ἡγεμονίας παρ- I. I. 28
 σχετο· καὶ ἦν ἐν τοῖς στρατηγοῖς πρώτιστος μὲν αὐτός,
 Ἰουστινὸς δὲ δεύτερος, καὶ Βούζης αὐ' μετ' ἐκείνον, καὶ
 5 ἐξῆς οἱ ἄλλοι ὡς ἕκαστοι. αἰεὶ μὲν οὖν καὶ πρότερον Μαρ-
 τίνῳ τε καὶ Ῥουστίῳ οὐκ ὀρθῶς τὰ ἐς Γουβάζην δέκετο,
 ἀλλὰ δυσμένειά τις αὐτοῖς ὑπετύφετο, βαρεῖά τε καὶ δεινο-
 τάτη ὅσῃ καὶ διαλάνθανε, λαβοῦσα μὲν τὴν ἀρχὴν ὑπὸ φθό- C
 νου καὶ βασκανίας, ἀρθεῖσα δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον τῷ συνεχεῖ
 10 καὶ ἀλογίστῳ τῆς ὑποψίας. ἔπαν γὰρ ὄτιοῦν ὑπ' αὐτοῦ γιγνό-
 μεναν τῷ πεπονηθέντι τῆς ψυχῆς ἐξετάζοντες, καὶ πάντως ἀ-
 χθόμενοι, ὑπέστρεφον τὸ χαλεπαῖνον καὶ ἐπεθρόωννον. ἐπεὶ δὲ
 ἐκεῖνος ὑποτοπήσας τὸ ἔχθος, καὶ τολοιπὸν ἐς τὸ ἀντιλυπεῖν
 προηγμένος, ἐκακηγόρει γε αὐτοὺς πολλὰκις ὡς ἀνάνδρους καὶ
 15 ἀλαζόνας, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν μέλον αὐτοῖς τῶν πρακτέων, ἐς
 τε τὰ ξυμπόσια καὶ τοὺς ξυλλόγους νεμεσῶν αἰεὶ διετέλει, καὶ
 οὐδὲ πρεσβείας τυχὸν ἀφιγμένης ἐκ τῶν προσοίκων ἐθνῶν
 ἀνίει καὶ ὑπεστέλλετο· οἱ δὲ ταῦτά τε οὐκ ἐνεγκόντες, καὶ
 20 γιγνώσκοντες ὡς οὐκ ἀνήσει διελέγχων εἴ που καὶ αὐθις σφαλεῖν, D
 ἐβουλεύοντο ἐκποδῶν τὸν Γουβάζην ποιήσασθαι, ὡς ἂν τίσαιντό
 τε αὐτὸν τοῦ φθιάσαντος πέρι, καὶ τολοιπὸν οὐδενὸτι δειμαίνουεν.

7. αὐτοῖς om. R. 12. ὑπέστρεφον R. ἐπεθρόωννον R.
 13. ἔχθος R. Lugd. mg. et Par., ἀχθος Lugd. et ed. pr. 14.
 γε αὐτοῦς R., τε αὐτοῦς vulg. 22. οὐδὲν R.

fecturae tamen primatum reliquit. Nam inter praetores sive principes
 militiae primum locum obtinebat, secundum vero Iustinus, post quem
 Buses, atque ita deinceps alii sigillatim. Atqui Martino et Rustico iam
 antea non bene cum Gubaze convenerat, sed simulatas quaedam inter
 eos subardescebat gravis atrocissimaque, sed quae nondum in apertum
 incendium eruperat; nata quidem primum ex invidia, ac deinde flabello
 perpetuae temerariaeque suspicionis suscitata atque adaucta. Omnia
 enim ipsius facta saucio invidia animo explorantes iisque seipsos tor-
 quentes, simultatam fovebant et confirmabant. Gubazes itaque concepta
 de illorum in se odio suspicione, et ad mutuum odium exercendum pro-
 vocatus, acerbis et contumeliosis verbis eos frequenter perstringebat,
 tanquam parum viros et manus in lingua gerentes, nullamque rerum ge-
 reNDARUM curam habentes. Atque ita in conviviis conventibusque in sua
 erga eos indignatione persistebat: sed neque cum a finitimis gentibus
 legatio forte aliqua venisset, minus acriter in eos invehebatur. Hi vero
 nequaquam id ferendum rati, et criminationes ad regem delatas ad
 animum revocantes, atque ita secum statuentes, non desitutum eum
 ab ipsis criminandis, si qua in re iterum officio suo deessent, consilium
 de tollendo e medio Gubaze inierunt, ut et acceptam iniuriam viudi-
 carent, omnique in posterum ipsius metu scae liberarent.

- A. C 554 γ'. Πολλὰ δὴ οὖν κατὰ σφᾶς κοινολογησάμενοι, καὶ πέ-
 I. L 28 ρας ἐπὶ τῆδε στάντες τῇ γνώμῃ, ἐπειδὴ αὐτὸν οὐ πρότερον
 V. 54 διαχειρίσασθαι ᾤοντο χρεῖναι πρὶν ἂν καὶ τοῦ βασιλέως ἀπο-
 πειραθεῖεν, στέλλουσιν ἐς τὸ Βυζάντιον Ἰωάννην τὸν Ρου-
 στίκου ἀδελφὸν, ἀγγελοῦντα δῆθεν ὡς μεθίζων ὁ Γουβάζης 5
 P. 75 πεφώραται. καὶ οὖν ἐς λόγους ὁ Ἰωάννης τῷ βασιλεὶ λαθραϊό-
 τατα ἀφιγμένος, διέβαλλε τὸν Γουβάζην ὡς ἀποστάντα ἤδη,
 καὶ τοὺς Πέρσας ἐπαγόμενον, καὶ οὐκ ἐς μακρὰν τὴν χώραν
 ἐπ' ἐκείνους μεταθήσοντα, εἰ μὴ θῦττον ὀψιθεοῦν τρόπον δια-
 κωλυθεῖη. ὁ δὲ βασιλεὺς καταπλαγεὶς μὲν τῷ παραλόγῳ, οὐπωιο
 δὲ τελεώτατα πεπιστευκῶς, ἀλλ' ἐπὶ μέσης τινὸς χωρήσας
 ἐννοίας, „ἀγε” ἔφη „ὄπως τὸν ἄνδρα παρασκευάσσετε ὡς ἡμᾶς
 ἐνθάδε γενέσθαι”. δεισας δὲ ὁ Ἰωάννης, μὴ ποτε, εἴ γε ἐκεῖ-
 νος ἀφίκοιτο, τὰ τῆς ἐπιβουλῆς ἀνακαλυφθεῖη, „εἶεν” ἔφη „ὦ
 δέσποτα. τί δὲ ἄρα ποιητέον ἡμῖν, εἴ γε ἐκὼν εἶναι παραγενέ-15
 Βσθαι ἤμισα ἔλοιτο;” „ἀναγκαστέον αὐτὸν” ἦ δὲ ὁ βασι-
 λεὺς „κατήκοον ὄντα, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐκπεμπτέον.” εὐθύς
 δὴ οὖν ὑπολαβὼν ὁ Ἰωάννης „ἀναγκαζόμενος δὲ εἴ γε ἀντι-
 σταίῃ, τί ἂν γένοιτο ἐπὶ τούτοις;” „τί δὲ ἄλλο γε” ἔφη
 ὁ βασιλεὺς „ἢ πείσεται τὰ τῶν τυράννων, καὶ κάκιστα ἀπολεῖ-20
 ται;” „οὐδὲν οὖν ἔσται δέος” ἦ δὲ ὁ Ἰωάννης „τῷ τούτῳ ἀπο-
 κτενοῦντι;” „οὐμνοῦν” ἔφη „εἴ γε, ἀντιταττόμενος καὶ ἀνη-
5. μεθίζων edd. 6. τῷ βασ. λαθρ. R., λαθρ. τῷ βασ. vulg.
 9. ἐς ἐκείνους R. 17. πάσῃ μηχανῇ R., Intrp. quavis arte, πάσῃ
 φυλακῇ vulg. 21. οὖν add. ex R., Intrp. ergo.

3. Variis itaque inter se consiliis agitatis, quorum summa haec fuit, non ante interficiendum quam Imperatoris animum tentassent; Ioannem, Rustici fratrem, Byzantium mittunt, qui Imperatori significaret, Gubazem Persarum partes foventem esse deprehensum. Ioannes itaque quam maxime fieri poterat clam ad Imperatoris colloquium cum pervenisset, criminatus est Gubazen, perinde ac si iam defectionem fecisset, et Persas introducturus esset, brevique provinciam totam eis traditurus, nisi confestim quocumque modo coereretur. Imperator vero inopinato hoc nuntio percussus, nondum tamen plenam ei fidem accommodans, sed mediam quandam opinionem tenens, age, inquit, curate ut ad nos huc mittatur. Metuens vero Ioannes, ne quando, si ille eo perveniret, fraus detegeretur, Sit ita, inquit, domine, quid vero faciendum nobis, si id sua sponte facere detrectarit? Cogendus erit, inquit rex, subditus cum sit, et quacunque ratione est ablegandus. Statim itaque sermonem regis excipiens Ioannes, Quid si, inquit, coactus resistat, quid tum fiet? Quid, inquit, aliud, quam quod tyrannis solet, ut pessime pereat. Nil ergo, inquit Ioannes, ei erit metuendum, qui eum interfecerit? Nihil, inquit rex, si resistens et obaudiens ut hostis perierit. Tali

κοστώων, ὡς πολέμιος διαφθαρεῖη³. τοιαῦτα δὲ τοῦ βασι- A. C. 554
λέως ἀποκριναμένου, καὶ παραπλήσια τούτων ἐν ἐπιστολῇ^{L. I. 28}
τοῖς στρατηγοῖς σημῆναντος, οὐδὲν ἔτι ὁ Ἰωάννης περαιτέρω
ἀνεπυθάνετο, ἀλλ' ἐπειλήφθαι ἤδη καὶ ἔχεσθαι τοῦ ζητου-
5 μένου ἀποχρώτους ἡγούμενος, ἐπανῆκεν αὐθις ἐς Κόλχους τὸ Γ
γράμμα τοῦτο ἐπιφερόμενος· ὃ δὴ Μαρτίνος τε καὶ Ρούσι-
κος ἀναλεξάμενοι, καὶ μᾶλα εὐπρεπῶς ἐσκευωρῆσθαι τὸ δρᾶμα
εὐρόντες, εὐθὺς ἐπὶ τὴν πρῶξιν ἐχώρουν. συγκαλεσάμενοι δὲ
οὖν Ἰουστίνον τε καὶ Βούζην καὶ τὸ μελετηθὲν ἀποκρύπτου-
10 ιοτες, χρῆναι ἔφασαν τὴν ταχίστην ὡς Γουβάζην ἰέναι, ζῆν
αὐτῇ τε βουλευέσθαι ὅπως τοῖς ἐς Ὀνόγουριν Πέρσαις κοινῇ
ἐπελευσόμεθα. οἱ δὲ, τούτοις πεπεισμένοι, ζυνεπορεύοντο. ἔ-
πετο δὲ αὐτοῖς βραχεῖά τις ἐκ τῶν ταγμάτων ἀπόμοιρα· γνούς
δὲ ὁ Γουβάζης ὡς αὐτίκα μᾶλα οἱ στρατηγοὶ ἐπ' αὐτὸν ἦζουσι,
15 καὶ οὐδὲν ὀτιοῦν ἀντίξουν ὑποτοπήσας, παραγίνεται ἀμφὶ τὸν
Χωβούν τὸν ποταμόν. ἐνταῦθά τε αὐτοῖς ὁ δειλῆος ὑπαντία-
ζει ἀφύλακτός τε καὶ θαρῆαλέος, καὶ λίαν ὀλίγους τῶν ὀπα-
δῶν ἐπαγόμενος, καὶ τούτους ἀνόπλους καὶ οὐκ ἐς μάχην
παρεσκευασμένους. πῶς δὲ οὐκ ἂν οὕτως ἔκετο παρὰ φίλους
20 τε καὶ ξυνήθεις καὶ φύλακας τῆς χώρας καὶ ἥκιστα πολεμίους,
μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τῶν ὀθνεῖων ἐχθρῶν ἀλεξητήρας;

3. σημῆναντος R. (Cl.), σημῆναντος vulg. οὐδὲν ὅτι R.

4. ἤδη om. R. 7. ἐσκευωρῆσθαι Cl., ἐσκευωρῆσαι R., ἐσκευω-
ρεῖσθαι vulg. 11. ἐν Ὀνόγουρι R. 2. m. Vulg. ubique Ὀνόγου-
ριν, R. et Intpr. Ὀνόγουριν scribunt. 12. ἐπελευσόμεθα R. (Cl.),
ἐπελευσώμεθα vulg. 16. Χῶρος Arriano, Cobus Interpreti.

τὸν ante ποταμόν om. R. 19. παρασκευασμένους R. 21.
ἐχθρῶν R. et Intpr. hostibus, vulg. ἐθνῶν.

Itaque responso accepto, cum in eandem fere sententiam rex ad
praefectos militiae scripsisset, nihil ultra est percunctatus; sed abun-
de petitioni suae satis factum esse censens, confestim ad Colchos rever-
titur, litteras regias perferens. Quas cum Martinus et Iustinus legis-
sent, cum viderent actum hunc scite instructum, ad audendum faci-
nus sese contulerunt. Convocatis itaque Iustino et Buse, id quod in
animo suo agitabant celantes, significarunt ad Gubazem quam citis-
sime esse contendendum et cum eo consultandum, quo pacto Persas
Onogurim insidentes collatis viribus adorirentur. Hi vero hisce ratio-
nibus persuasi una profecti sunt, exigua quadam e legionibus manu
comitati. Gubazes ubi adventare ad se praefectos exercitus cognovit,
nihil plane sinistri suspicatus, circa Chobum amnem miser eis obviam
procedit, securus plane et nihil metuens, paucis admodum e suis
comitatus, atque iis quidem inermibus, neque ad pugnam instructis.
Quidni enim ita veniret ad amicos et familiares et custodes provin-
ciae et nequaquam hostes, immo potius etiam exterarum gentium
propulsatores?

- A. C. 554 δ. Οὕτω δὲ ἐπὶ τῶν ἵππων ἤμενοι ἅπαντες, διελέγοντο ἀλ-
 L. 1. 28 λήλοις ὅπως τὰ παρόντα θετέον καὶ τοῖνον ὁ 'Ρούστικος „ἄγε”
 ἔφη „ὦ Γουβάζη, ὅπως ἡμῖν συνάροιο καὶ συνεπιλήψη τοῦ
 πόνον κατὰ Περσῶν ἰούσι, τούτων δὴ τῶν ἐς Ὀνογούριμ ἰδρυ-
 μένων. αἰσχρὸν γὰρ εἰ καθεδουῖνται ἀδεῶς ἐπιπλεῖστον ἐν μέσῃ⁵
 P. 76 τῇ ἡμετέρῃ χώρᾳ, καὶ ταῦτα ὀλίγιστοι ὄντες καὶ οὐδαμῶς
 ἀξιόμαχοι”. „ἀλλ' ὑμᾶς γε μόνους” ἦ δὲ ὁ Γουβάζης „ἀνάγ-
 κη, ὦ γενναῖοι, ἐν τῷδε διαγωνίσασθαι, ὡς καὶ μόνους τῶν
 ξυνεκχθέντων αἰτιωσιτάτους. εἰ γὰρ μὴ ῥαστώη πολλῇ ἀμφὶ
 τὰ πρακτέα εἴχεσθε καὶ ὀλιγορῖα, οὐτ' ἂν τὸ φροῦριον ἡμῖνιο
 τοῦτο ἐπετειχίζετο, οὔτε οὕτως ἀκλεᾶ φυγῆν καὶ ἀσχήμονα
 ὑποστάντες ἐδραπετεύετε, οὔτε ἄλλο τι ἐγίγνετο τῶν οὐ προση-
 κόντων. νῦν δὴ οὖν, ὦ λῆστοι, εἰ γε δόξης ἐρασταὶ εἶναι
 φαστε καὶ στρατηγικῷ φρονήματι γάνυσθε, τὸ παρεμμένον ὑμῖν.
 ἀνακλητέον. ὡς ἔγωγε οὐ ποτε ἐψομαι, οὐδὲ ξυνδιακινδυνεύ-
 15 σαιμι, πρὶν ἂν ἅπαντα ἐκθεραπευθεῖη πρὸς ὑμῶν τὰ ἡμαρτη-
 Β. μένα”. τούτων δὲ εἰρημένων, αὐτίκα, ὥσπερ τῆς ἀντιλογίας
 ἀποκρώσης πρὸς ἔλεγχον τοῦ μηδισμού καὶ τυραννίδος μεμε-
 λετημένης, ὁ Ἰωάννης ἐκεῖνος, ὁ τῶν δεινῶν ἀγγελιαφόρος,
 V. 55 σπασάμενος ἡρέμα τὸ ἐγχειρίδιον, παῖει τὸν Γουβάζην ἀμφὶ
 τὸ στέρον, οὐπω καιρίαν. ὁ δὲ, (ἐτόγγχανέν γὰρ ἐναλλάγηδην
 ἔχων τὸ πόδε ὑπὲρ τὸν ἀνχένα τοῦ ἵππου,) ἀθρόον κατέπεσεν,

5. μέση om. R. 10. παρακτέα Par. 15. ξυνδιακινδυνεύσαιμι
 R., διακινδυνεύσαιμι vulg.

4. Ita vero equis insidentes omnes, disserebant inter sese de praesenti rerum statu componendo. Tum Rusticus, Age, inquit, o Gubaze, coniunge te nostrae in Persas expeditioni, et communem nobiscum laborum partem subi, in illos Onogurim insidentes. Turpe enim fuerit si diutius eos in media nostra regione secure residere patiamur, praecipue cum et paucissimi sint, neque pares qui nobiscum proelio decernant. Tum Gubazes, At vos, inquit, boni viri, solos necesse est in hoc elaborare, penes quos solos eorum quae acciderunt omnis culpa consistit. Nisi enim supina quadam ignavia vecordiaque in rebus gerendis praepediti fuissetis, neque propugnaculum illud muro cinctum esset, neque adeo ignobilem turpemque fugam arripuissetis, neque quicquam eorum, quae haud par erat, factum fuisset. Nunc vero, viri optimi, si vos gloriae cupidos esse dicitis et si animos in pectore praefectis militaribus dignos geritis, intermissio ista officii vobis est resarcienda. Neque enim unquam vos sequar, neque bellum adibo, donec omnia, quae a vobis peccata sunt, correctae fuerint. His dictis confestim, perinde ac si contradictio ipsius evidens satis esset argumentum defectionis ad Persas et tyrannidis affectatae ac praemeditatae, Ioannes ille, qui malorum nuncium attulerat, stricto clam pugione Gubazi pectus ferit, nondum tamen letaliter. Hic vero

οὐ τοσοῦτον, οἴμαι, τῇ πληγῇ τῆς χειρὸς, σὺν τῷ ἀπροσδοκίῳ καταβεβλημένος. Ἰλουσπόμενον δὲ αὐτὸν ἔτι καὶ ἀναστῆσειόντα παραστάς ὁ τοῦ Ῥουστίκου δορυφόρος, προστεταγμένον αὐτῷ, καὶ ξίφει πατάξας τὴν κεφαλὴν, τελεώτατα κατασπείνει. οὕτω μὲν οὖν τὸν Γουβάζην καὶ ἐπὶ τοῖσδε ἀνηρῆσθαι φασιν οἱ τὰ ἀκριβέστατα γινώσκειν πεπιστευμένοι. Ἰουστίνος δὲ καὶ Βούζης ἥσχαλλον μὲν καὶ ἐδυσφύρον, καὶ ξυμφορὰν τὸ πραχθὲν ἐποιοῦντο, ἡσυχίαν δὲ ὁμῶς ἦγον, οἰόμενοι βασιλεῖα Ἰουστινιανὸν ταῦτα σαφῶς ἐπιστεῖλαι.

100 δὲ τῶν Λαζῶν ἕμιλος διατεράχθη τε ἅπας, καὶ δυσθυμίᾳ κατείχοντο, ὡς μηδὲ ἀναμίγνυσθαι τοιοπὸν τοῖς Ῥωμαίοις, μήτε ξυνεπιστρατεύειν αἰρεῖσθαι, ἀλλὰ τὸν νεκρὸν ἢ νενομίσαι καταχώσαντες, ἔμενον οὕτω ἀπόμαχοι, ὡς δὴ δεινὰ ὑβρισμένοι καὶ τὴν πάτριον δόξαν ἀποβεβληκότες.

15 ε'. Μέγιστον γὰρ ἔθνος καὶ ἀγέρωχον οἱ Λαζοὶ καὶ μεγίστων ἄλλων κρατοῦσι, τῷ τε παλαιῷ τῶν Κόλχων ὀνόματι βρενθόμενοι πέρα τοῦ μετρίου μεγαλαυχοῦσι, καὶ τάχα οὐδὲν ἀλόγως. ἐν γὰρ τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὅσα ὑφ' ἑτέραν βασιλείαν τετάχεται, οὐκ οἶδα ἕγωγς ἄλλο οὕτω κλεινόν που φύλλον καὶ εὐδαίμον, πλοῦτου τε ὑπερβολῇ καὶ πλήθει κατηκόων,

2. ἐξ ἀναστ. R. 1. m. Lugd. et Ed. pr., ἔσαναστ. Par., ἐς del. in R. 2 m. 5. ἐπὶ τοῖσδε R., ἐπὶ τοιοῦτοις vulg. 12. τὸν νεκρὸν R. Lugd., τὸ νεκρὸν edd. 15. Pro μέγιστον et mox pro πέρα τοῦ lacunae in R. 17. μεγαλαυχ. τε κ. R. 18. ὑφ' ἑτέρων R. 19. φύλλον ante κλεινόν ponit R.

(habebat enim utrumque pedem complicatum super equi cervicem) confestim procidit in terram, non tam, ut arbitrator, manus ictu quam inopinato deiectus. Volutantem vero ipsum humi, et adhuc assurgere nitentem, astans Rustici satelles, prout ei mandatum erat, enseque capiti infigans, plane interficit. Hoc itaque modo Gubazem talibusque de causis interfectum dicunt, qui id optime nosse creduntur. Iustinus vero et Buzes dolebant quidem molesteque ferebant, et atrox facinus esse censebant; quieti tamen manebant, existimantes Iustinianum haec aperte per litteras mandasse. Lazorum vero exercitum universum ingens perturbatio et moeror invasit, adeo ut nec permisceri deinceps cum Romanis, neque cum ipsis militare vellent: sed postquam mortuum ex ipsorum more atque instituto tumulassent, secessionem facta a bello deinceps abstinerunt, utpote atroci iniuria affecti, et patria gloria amissa.

5. Maxima enim est et ferox natio Colchorum, maximisque aliis imperant: et veteri Colchorum appellatione gloriantes, supra modum sese ipsos extollunt et iactant, et fortasse non admodum temere. Inter nationes enim, quae sub alieno imperio sunt constitutae, nullam equidem aliam vidit ita celebrem atque felicem tam opum excellentiam quam multitudine subditorum, locorum etiam opportunitate,

Agathias.

A. C. 554 τόπων τε εὐκαιρίᾳ καὶ ἀφθονίᾳ τῶν ἐπιτηδείων, καὶ τῇ τῶν
 I. I. 28 ἡθῶν εὐκοσμίᾳ τε καὶ δεξιότητι. καὶ τοίνυν οἱ μὲν πάλαι ολ-
 κήτορες τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ἀγαθῶν ἀγνώστες παντάπασιν
 P. 77 ἐτύγχανον ὄντες, οἷς γε οὐδὲ ὄνομα νεὸς ἤκούετο, πρὶν γε δὴ
 αὐτοῖς τὴν Ἀργῶ ἐκείνην ἐπιφοιτῆσαι. οἱ δὲ νῦν καὶ ναυτίλ-5
 λονται γε, οὕτω παρασχόν, καὶ τὰ τῆς ἐμπορίας κομίζονται
 κέρδη. εἰσὶ τε οὐ βάρβαροι τὸ λοιπὸν, οὐδὲ οὕτω βιοτεύου-
 σιν, ἀλλ' ἐς τὸ πολιτικὸν τε καὶ ἔννομον μεταβέβληται τῇ
 πρὸς Ῥωμαίους ἐπιμιξία· ὥστε εἴ τις τοὺς χαλκόποδας ταύ-
 ρους περιέλοι, καὶ τὰς τῶν γηγενῶν ἀναβλαστήσεις, καὶ ὅποσαι 10
 ἄλλα τερατώδη καὶ ἄπιστα τῇ ποιήσει ἀμφὶ τῷ Αἰήτῃ κεκόμ-
 ψευται, εὐροὶ γε ἂν τὰ παρόντα πολλῶ τῶν προτέρων ἀμεί-
 νονα. τοιοῦτοι δὴ οὖν ὄντες οἱ Λαῖοι, εἰκότως οὐκ ἀνεκτὰ
 ἤγούντο πεπονθέναι, ὡς δὴ τὸν βασιλέα σφῶν παραλόγως ἀ-
 Βφρησμένοι. αὐτίκα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι, Μαρτίνου ἔξοτρύνοντος, 15
 ἠπείγοντο πανσυδὶ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐς Ὀνόγουριν Πέρσαις. τή-
 δε δὲ τὴν ἐπανυμίαν ἐκ παλαιοῦ ἔλαβεν τὸ χωρίον, Οὐννων
 ἴσως ἐν τοῖς ἄνω χρόνοις, τῶν δὴ Ὀνογούρων ἐπιλεγομένων,
 αὐτοῦ που ξυμβalόντων τοῖς Κόλχοις, καὶ εἶτα νενικημένων,
 καὶ ὥσπερ μνημείου χάριν καὶ τροπαίου τὴν ἐπίκλησιν ταύτην 20
 τῶν ἐπιχωρίων ἐπενεγκόντων. νῦν δὲ οὐχ οὕτω παρὰ τοῖς πολ-
 λοῖς ὀνομάζεται, ἀλλ' ἐπειδὴ Στεφάνου τοῦ Θεσπεσίου ἱερὸν
 ἐνταῦθα ἴδρυται, ὃν δὴ πρῶτον πάλαι φασὶν ὑπερῶν Χρι-
 2. πάλαι om. R. 7. οὕτως R. 12. προτέρων edd. 13. οὖν
 add. ex R. 19. ξυμβalόντων R. 21. περὶ τοῖς R.

abundantiaque rerum necessarium, et morum elegantia ac dexteritate. Ac veteres quidem habitatores bonorum, quae adfert mare, prorsus erant ignari, quippe quibus ne nomen quidem navis erat auditum, donec eo Argo illa appulisset. Huius vero temporis Colchi et navigant, cum ita usu venit, et ex mercatura quaeatum faciunt: suntque de reliquo nequaquam barbari, neque ita vivunt, sed ad civile ac legale vivendi genus ex consuetudine cum Romanis sunt traducti: adeo ut si quis acripedes tauros hominumque e terra pullulantium segetem aliaque portentosa et incredibilia, quae scite de Aeceta finguntur a poetis, demat, praesentia meritis longe meliora comperiat. Tales itaque cum essent Lazi, verito se intolerabili iniuria affectos censebant, utpote rege suo atrociter privati. Statim vero Romani, incitante Martino, omnibus viribus adoriri parabant Persas Onogurim insidentes. Accepit vero iam inde ab antiquo hic locus eam appellationem, quod cum Hunni fortasse, Onoguri vocati, superioribus temporibus illo ipso in loco cum Colchis proelio decertassent victique fuissent, veluti monumenti et trophaei causa id nomen ei ab indigenis inditum fuerit; nunc vero temporis non ita a plerisque appellatur; sed cum ibi templum esset sacrum divino illi Stephano, quem qui-

στίανοις ἄριστα δοκούντων ἐθειλοντὴν διακινδυνεύσαντα ὑπὸ Δ. C. 554
 τῶν ἐναντιῶν καταλευσθῆναι, τῷ ἐκείνου ὀνόματι καλεῖσθαι I. L. 28
 τὸν τόπον νενομίσται. ἡμᾶς δὲ οὐδὲν οἶμαι, τὸ κωλύον, ἐς γνώ-
 ρισμα τῇ ἀρχαιοτάτῃ χρῆσθαι προσηγορίᾳ, ὅπερ καὶ ξυγγρα- C
 5φῆ μᾶλλον προσήκει. ὁ δὲ ὄν τῶν Ῥωμαίων στρατὸς ἐς
 Ὀνόγουριν ἰέναι παρεσκευάζοντο. οἱ γὰρ τοῦ μιάσματος βου-
 ληφόροι ἐς τοῦτο ἐνέκειντο, ἐπιζῶντες ἐφθίως τοῦτο δὴ τὸ
 φρούριον καταστρέψασθαι ταύτῃ τε τὸν βασιλέα, εἰ καὶ τὰ
 τοῦ δόλου γνώη, μὴ λίαν αὐτοῖς χαλεπῆναι, ἀλλὰ τῇ τελευ-
 15τοιαίᾳ πράξει ἐν καιρῷ γιγνομένη, τὸ ἐπίκλημα διαλύσαι. ἄπαν-
 τες τοιγαροῦν οἱ τε στρατηγοὶ καὶ αἱ δυνάμεις ἐν τῷ Ἀρχαιο-
 πόλεως πεδίῳ στρατοπεδευσάμενοι, τοὺς τε καλουμένους σπα-
 λίωνας ἐπεσκευάζον, καὶ τὰ τῶν μεγάλων λίθων ἀκοντιστή D
 ρια, καὶ ἄλλα ἅττα τοιαῦδε ὄργανα, ὡς, εἰ δεήσοι, τειχομα- V. 56
 15χῆσοντες. ἔστι δὲ ὁ σπαλίων πλέγμα ἐκ λύγων ἐς ὄροφῆς τύ-
 πον ἐξεργασμένον, στεγανόν τε τῇ πυκνώσει καὶ ἀμφορῆς,
 τῷ ἐκατέρωθεν τὰ πλευρὰ ἐς τὰ κάτω παρατετάσθαι καὶ πε-
 ριβάλλειν τὸ ὑπερχόμενον. δέξῃεις δὲ ὑπερθεῖν καὶ διφθέρας
 ἐπιβάλλοντες πάντοθεν, περικαλύπτουσι τὸ μηχανήμα, τοῦ
 20μᾶλλον ἔρυμα εἶναι καὶ ἀποκρούειν τὰ βέλη. ἄνδρες δὲ ἔνδον
 ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὑποκρυπτόμενοι, αἰρουσὶ γὰρ αὐτὸ ἀφανῶς, καὶ
 4. τῇ ἀρχαιοτάτῃ R. 6. ξυσκευάζετο R. 12. σπαλίωνας
 R. et Suid. s. v., σπαλιῶνας vulg. 14. τειχομαχῆσαντες R.
 17. παραβάλλειν Suid. 21. αἰρουσὶ τε Suid. Pro ἀφανῶς
 Suid. φανερώς.

dem primum olim aiunt pro Christianis optime sentientibus volunta-
 rium certamen aduentem, lapidibus ab adversariis obrutum fuisse,
 statutum est ut ex illius nomine locus appellationem acciperet. Nos
 vero nihil, arbitror, vetat, quo minus vetustissima appellatione notitiae
 causa utamur, cum etiam historiae magis conveniat. Romanorum
 itaque exercitus expeditionem Onogurim versus apparabat; caedis
 enim auctores hoc urgebant, sperantes facile se propugnaculum hoc
 in potestate suam redacturos; eoque Imperatorem, etiam intellecta
 fraude, non magnopere ipsis infensum fore, sed postremi huius facti
 opportunitate facile omnem criminationem abs sese remoturos. Omnes
 itaque et praefecti et copiae, castris in Archaeopolis campo positis,
 testudines ita dictas apparabant et machinas iaciendis ingentibus
 saxis aliaque id genus instrumenta, tanquam, si opus, murum oppu-
 gnaturi. Est autem testudo textum quoddam e viminibus ad tecti
 instar confectum, impenetrabile quidem prae densitate et circumqua-
 que obtectum, ut utrinque lateribus deorsum porrectis subeuntes
 circumdet: pellibus vero desuper et coriis omni ex parte iniectis
 machinam obtegunt, ut munitior sit telaque repellat. Viri autem
 intus in tuto delitescentes eam clanculum attollunt, et quo volunt
 transferunt; ubi vero turri vel muro admota fuerit, tum qui in ea

A. C. 554 ἢ βούλονται διακομιζουσι. ἐπειδὴν δὲ προσερχθεῖη πόρρω

I. I. 28 τυχὸν ἢ περιβόλω, τότε δὴ νέρθεν ἐκεῖνοι τὴν προσκειμένην

P. 78 γῆν ἀνορύττοντες καὶ τὸν χοῦν ἀνιμώμενοι, ἀπογομνοῦσι τὰ θεμέλια, καὶ εἶτα μοχλοῖς τε καὶ σφύραις ἐνδελεχέστατα πληττοντες, κατασεύουσιν τὴν οἰκοδομίαν. οὕτω μὲν οὖν οἱ Ῥω-5 μαῖοι τὰ ἐς πολιορκίαν παρεσκευάζοντο.

ζ'. Ἐν τούτῳ δὲ ἀλίσκεται τις Πέρσης ἀνὴρ ὑπὸ τῶν Ἰουστινίου δορυφόρων ἀνὰ τὸ φρουρίον πορευόμενος. ἐπεὶ δὲ ἐς τὸ στρατόπεδον ἐκεκόμιστο, ἠναγκάζετο μαστιγούμενος ζῆν ἀληθεία εἶρεν τὰ τῶν οἰκείων βουλευματα. καὶ δῆτα ἀπήγ-10 Β γέλλεν, ὡς ὁ μὲν Ναχοραγὰν ἐς Ἰβηρίαν ἤδη ἀφίκεται αὐτὸν δὲ ἀπεσταλκῶς εἶη τὰ ἐνταῦθα στρατεύματα ἐπιδαρσυννούτα, ὡς αὐτίκα μάλα τοῦ στρατηγῶ παρεσομένου. „οἱ δὲ ἐς Μου-χειρίσιν τε καὶ Κοταῖσιν τεταγμένοι Πέρσαι οὐκ ἐς μακρὰν ἤξουσιν” εἶπε „προσβοηθήσοντες τοῖς ἐς Ὀνόγουριν ὁμοφύλοις,15 ἐγνωσμένον αὐτοῖς ὡς ἐπ’ ἐκείνους ἰέναι διανοεῖσθε.” τούτων δὲ εἰρημένων, αὐτίκα οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ ἐβουλευόντο ἀμφὶ τῶν παρόντων. καὶ Βούλης μὲν ἐφασκεν χρῆναι πρότερον παντὶ τῷ στρατῷ ὑπαντιάζειν τοῖς ἐπερχομένοις. τούτων γὰρ, ὡς τὸ εἶκος, διὰ τὴν ὀλιγότητα νικωμένων, ἐπόμενον εἶναι20 C τούς ἐν τῷ φρουρίῳ τάχιστα προσχωρήσειν, ἐρήμους γεγενημένους· εἰ δέ γε καὶ ἀντισταίεν, ἀλλ’ οὐδενὶ πόνῳ διασφαρηναί. ἤρεσκε δὲ ταῦτα καὶ Οὐλίγαγον, τὸν τοῦ Ἐρῶνλικοῦ

10. δῆτα R. Lugd. (Cl.), δῆ τὰ edd. 14. Κοταῖσιν R. Lugd., Κοταῖσιον edd. 20. νικώμενον et ἐπομένων Sph. Par.

sunt, adjacentem terram suffodiunt, humoque egesta fundamenta nudant, eaque vectibus et malleis assidue ferientes, structuram succutiunt et labefactant. In hunc itaque modum Romani se ad obsidionem comparabant.

6. Dum haec aguntur, vir quidam Persa ad propugnaculum obambulans a Iustini satellitibus capitur; is in castra delatus, flagris caesus cogitur suorum consilia ex veritate prodere; atque haec quidem indicavit: Nachoragam videlicet iam in Iberiam pervenisse; se autem ab illo missum, ut copias, quae hic essent, animaret, tanquam praefecto propediem adfuturo: qui vero, inquiebat, Muchirisim et Cotaism insident Persae, brevi et ipsi sunt venturi, popularibus suis pretias allaturi; quippe qui iam certiores facti sunt de vestra in eos expeditione. His ita dictis, confestim Romanorum praefecti deliberationem de rebus praesentibus instituerunt; ac Buzes quidem censuit cum universo exercitu adventanti hosti obviam eundem; hisce enim, uti verisimile, ob paucitatem victis, consentaneum esse eos, qui in propugnaculo essent, quamprimum sese dedituros, utpote subsidio destitutos; quod si vero restitissent, nullo negotio subverti posse. Placuit id consilium etiam Uligango Herulici exercitus duci: unde ille

στρατεύματος ἡγεμόνα. τοιγάρτοι ἐκεῖνος θαμὰ ἐπεφθόγγετο A C. 554
 παροιμιώδης τι, βαρβαρικὸν μὲν καὶ ἀφελές, ἐνεργὸν δὲ ὄμως I L 28
 καὶ χρήσιμον ὡς δεῖ πρότερον ἀποσβεῖν τὰς μελίττας, καὶ
 ἔπειτα τὸ μέλι σχολαίτερον ἀναιρεῖσθαι. ὁ δὲ Ῥούστικος, (θρα-
 5 σούτερος γὰρ ἦθ' ἐγγόνει καὶ τυραννικώτερος, ὥσπερ, οἶμαι,
 τῷ ἀδικήματι φρουαττόμενος καὶ τῇ πρὸς Μαρτίνον δημοφρο-
 σύνη,) ἐσκοπτέ γε τὸν Βούζην ἀναφανδὸν καὶ ἐπεκροτόμει, ὡς
 οὐ πάποτε τὰ δέοντα λογιζόμενον. κράτιστον δὲ ἔλεγεν εἶναι D
 10 δὲ τῷ φρουρῆι πελάσαντας, ῥαδίως γε αὐτὸ καταστρέψασθαι,
 καὶ προτερηῖσαι τὴν ἔξωθεν ἐπικουρίαν ὀλίγους δὲ, εἰ γε ἄρα,
 στέλλειν ἐπ' ἐκείνους, τὸ τάχος τῆς ἐφόδου διακωλύσοντας.
 καὶ ἦν μὲν πολλῶ ἀμείονα τὰ τῷ Βούζῃ βεβουλευμένα, καὶ
 τῆς φύσεως ἐχόμενα τῶν πραγμάτων, στρατηγία τε ἀρίστη
 15 πρέποντα, καὶ τὸ δραστήριον ζῆν τῷ ἀσφαλεῖ παρεχόμενα.
 ἐπεὶ δὲ, ὡς ἔοικεν, ἅπανα ἢ πληθὺς τοῦ ἄγους μετελήφθη
 τῷ ξυνεῖναι τε καὶ ἐπεσθαι τοῖς μαιφόνους, ἢ κακίον τε καὶ
 ἀξύμφορος νενίκηκεν γνώμη, ὡς ἂν παραχρῆμα ὑπόσχοιεν δι-
 20 κας. στέλλονται μὲν γὰρ ἐπ' ἐκείνους τοὺς ἐκ Μουχειρίσιδος P. 79

2. ἀφελές Suid. s. h. v. et s. v. σχολαίτερον et Lugd. in mg., R. Lugd. et Ed. pr. ἀσφαλές, Intrp. parvi momenti. 4. αἰρεῖσθαι Suid. s. v. σχολαίτερον. 5. τυραννικώτερος R. et Intrp. violentior, τυραννικώτατος vulg. μοι R. pro οἶμαι. 7. ἐκροτόμει R. 11. εἰ γε om. R., Bon. Vulc. conl. εἴγε ἄρα δοκεῖη (sic), I Scaliger: ὀλίγους ἔδει γε ἄρα. 12. τάχους R. διακωλύσοντας R. (Cl.), διακωλύσαντας vulg. 16. Pro ἐπεὶ δὲ R. ἐπειδή. 17. καὶ οὐκ ἀξύμφορος R. in mg.

frequenter proverbiale quoddam dictum, barbaricum quidem illud et leve, efficax tamen atque utile, in ore habebat: arcendas primum esse apes, et deinde mel commodius legendum. Rusticus vero (confidentior enim iam violentiorque erat factus, scelere suo, ut opinor, et unanimi conspiratione cum Martino animos ipsi addente,) Buzen apertis scommatibus et contumeliis verborum petebat, veluti nunquam quae ex re essent praevertere; consultissimum autem esse dicebat, exercitum quidem supervacaneo labore nequaquam affligere, sed copiis omnibus propugnaculo admotis id ipsum facile in potestatem redigere, et auxilium adventans praevertere; paucos vero, si ita videretur, in illos mittere, qui eos, quo minus celeriter in se impetum faciant, morentur. Et certe Buzae consilium longe erat melius et rerum naturae accommodatum, optimaque belligerandi arti consentaneum, strenuitatem cum securitate coniunctam habens. Ceterum cum, uti verisimile est, universa multitudo sceleris perpetrati particeps esset facta, quod sanguinariis illis se adiunxisset eosque sequuta esset; deterius quodque minus ex re communi erat consilium vicit, ut scilicet quamprimum poenas luerent. Mittuntur enim in illos, qui ex Mu-

A. G. 354 ἀρχομένους ἄνδρες ἱππῶται οὐ πλείους ἢ ἑξακῶσιοι ἤγοντο
 L 28 δὲ αὐτῶν Δαβράγεζας τε καὶ Οὐσίγαρδος, ἄμφω μὲν βαρ-
 βάρω τὸ γένος, Ῥωμαϊκῶν δὲ ταγμάτων προεστηκότε. οἱ δὲ
 ἄλλοι ἅπαντες ἅμα τοῖς στρατηγοῖς τῷ φρουρίῳ προσβαλόν-
 τες, εὐθύς ἔργου εἶχοντο. τὰς τε γὰρ μηχανὰς ἐκίνουν καὶ
 τῶν πυλῶν ἀπεπειρῶντο, καὶ ἀμφικυκλώσαντες τῷ πλήθει τὸν
 περίβολον, πάντοθεν ἐσηκόντιζον. οἱ δὲ Πέρσαι, ἀλλὰ γὰρ
 καὶ οὗτοι ἀνὰ τὰς ἐπάλξεις διαθέντες, ὡς οἶόν τε ἦν, ἐκ
 τῶν παρόντων ἠμύνοντο, βέλη τε ἀφιέντες συχνὰ καὶ τὰ ἔ-
 V. 57 κτοθεν φυλαττόμενοι. ὀθῶνας γάρ τινας καὶ ἀκροῖδας ἐκ τοῦτο
 μετεώρου κρεμάσαντες, ταύτη τὰς βολὰς ἀσθενεστέρας ἀπέτ-
 B λουν, ἐν τοῖσδε πρότερον περιειργομένας σπουδῇ τε πολλῇ καὶ
 προθυμίᾳ κατ' ἀλλήλων διεμάχοντο. καὶ εἴκασεν ἂν τις παρατά-
 ξει μᾶλλον ἢ πολιορκία τὸ χρεῖμα. τσσαύτη ἄρα ἦν ἑκατέρωθεν
 ἡ ταραχὴ καὶ ἡ τῶν ἔργων ἐπίδειξις τῶν μὲν ὑπὲρ τῆς σφῶν
 C σωτηρίας ἀγωνιζομένων, ὡς οὐ μετρίου περιστάτος κινδύνου,
 τοῖς δὲ καὶ μᾶλα ἀισχρὸν εἶναι δοκοῦν, ἅπαξ ἐπειθοῦσιν
 ἀπράκτους ἐκινεῖναι, καὶ μὴ οὐχί, παραστήσασθαι τὸ ἐπιτεί-
 χισμα, καὶ ἀπαλλάξαι τὴν Ἀρχαιοπόλιν γειτονήματος πο-
 λεμίον. 20

ζ. Οἱ δὲ ἄλλοι Πέρσαι ἐς τρισχιλίους ἱππῶτας μαχί-
 C μους ζυνταταγμένοι, ἄραντες ἐκ τε Κοταΐσιου καὶ Μουχειρίσι-

7. οἱ δὲ Πέρσαι R., οἱ Πέρσαι δὲ vulg. γὰρ ina. ex R.
 11. ἀσθενεστέρους R. 17. ἀπειθοῦσιν R.

chiriside adventabant, viri equites non plures sexcentis; horum ductores erant Dabragezas et Usigardus, ambo quidem natione barbari, Romanorum tamen cohortium duces. Reliqui vero omnes una cum praefectis propugnaculum adorti, statim opus aggressi sunt, machinisque admotis portas tentarunt, copiis muro circumfusus omni ex parte in hostem iaculabantur. Persae autem et ipsi per pinnas discurrentes, omnibus viribus eos, prout res postulabat, propulsabant, partim sagittis assidue Romanos petentes, partim exteriorem murum tuentes. Linteae enim quaedam stragulaeque e sublimi suspendentes, ea ratione telorum ictus infringebant, quippe quae hisce prius infecta intricabantur. Magno itaque studio summaque alacritate utrinque pugnabatur, adeo ut proelium potius res ea, quam obsidio videri posset; tantus erat utrinque animorum ardor et militarium facinorum ostentatio; hisce quidem pro salute sua decertantibus, utpote non mediocri discrimine eos circumstante; his vero etiam turpe admodum esse censentibus, si, cum semel eos adorti essent, infecta re recederent, neque propugnaculum illud caperent, et Archaeopolim hostili vicinia liberarent.

7. Alii vero Persae ad tria bellicosorum equitum millia ex Cotacisio et Muchisiride Onogurim versus moverunt; in quos negligen-

δος, ἐχώρουν ἐπὶ τὴν Ὀνόγουριν. πορευομένοις δὲ αὐτοῖς A. C. 554
 ἐκμελέστερον, καὶ οὐδενότι πολέμον διανοουμένοις, ἔσπι- L. I. 28
 πτουσιν ἀδρόον οἱ ἀμφὶ τὸν Δαβράγεζαν καὶ Οὐσίγαρδον, καὶ
 τῷ αἰφνιδίῳ γε αὐτοὺς καταπλήξαντες, εὐθύς ἐς φυγὴν ἐτρέ-
 ψαν. τούτου δὲ ἀπηγγελμένου τοῖς παλιορχοῦσι Ῥωμαίοις, αὐ-
 τίκα οἱ γε θαρῶραλέωτερον ἐπιφερόμενοι, τὰ τε παραπετάσματα
 δεκίνα καθεῖλον, καὶ ζὺν ἀκοσμία πολλαχοῦ τοῦ τείχους δι-
 σκεδάννυτο, ὡς ῥηθίως τολοιπὸν τὰ τῆδε ἅπαντα διαρπασέ-
 μνοι, ἅτε δὴ τῶν ἔξωθεν δυσμενῶν πεφρευγῶτων, καὶ οὐδενός
 10 ἔτι ἐνοχλήσοτος. ἀλλ' ἐκεῖνοι τάχιστα καταμαθόντες, ὡς οὐχ
 ἅπας αὐταῖς ὁ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τὴν στρατὸς, ἤπερ τὴν ἀρ- D
 χὴν ᾤήθησαν, ὀλίγοι δὲ σφόδρα καὶ ὅσοι κατώσκοποι μᾶλλον
 ἢ πολεμισταὶ ἀξιώχρσοι νομισθῆναι, ἐπιστρέφουσιν ἑξαπιναιῶς
 ἐπ' αὐτοὺς ἀλαλαίζοντες. οἱ δὲ τὴν μεταβολὴν οὐκ ἄνεγκόντες,
 15 ἐς παλιώξιν μετεχώρουν, καὶ πολλῇ ἔφρευγον ζὺν ταχυτήτι.
 εἶποντο δὲ αὐτοῖς ὡς πλησιαίτατα καὶ οἱ Πέρσαι διαώκοντες,
 ὥστε ἀμέλει ξυνεγεθῆναι, τῶν μὲν εἰλεῖν, τῶν δὲ ἀποδιδρά-
 σκειν ἐπείγουμένων, ἄμφω, τοὺς τε φεύγοντας ἅμα καὶ τοὺς ἐς
 τὴν δίωξιν ἐγκειμένους, παρὰ τὰ ἄλλα τῶν Ῥωμαίων στρα-
 20 τεύματα μιγάδην ἰκέσθαι. Θορύβου δὲ πολλοῦ, ὡς τὸ εἰκός,
 ἀναστάντος, ἅπαν δὴ τὸ πλῆθος, περιφρονήσαντες τὴν πολιορ- P. 80
 κίαν καὶ τὴν ὅσον οὐπω ἐλπισθεῖσαν ἔσσεσθαι πόρθησιν τοῦ
 φρουρίου, καὶ δὴ ζὺν τοῖς στρατηγοῖς ἀπίνοντες ᾤχοντο, οὕτε

2 ἐπίπλουσιν et 8 διαπαρσόμενοι Sph. Par. 15. Pro
 παλιώξιν lacuna in R., quam 2. m. in mg. perperam explevit:
 ἐς Ὀνόγουριν. ἐπεχώρουν R. 18. τοὺς τε φεύγ. ἅμα R.,
 ἅμα τοὺς τε φεύγ. vulg. 22. ὅσον R., ὅσφ vulg.

tius incautiusque procedentes nihilque hostile verentes, repente Dabragezas et Usigardus cum suis copiis irruunt; et repentina illa impressione percussos statim in fugam vertunt. Quod ubi Romanis obsidentibus est nuntiatum, confestim ferociore in propugnaculum impetu facto, vela illa, quibus murus obductus erat, detraxerunt, et citra ullum ordinem compluribus in locis per muros diffusis erant, tanquam facile deinceps omnia direpturi, utpote hostibus qui foris erant fugatis, et nemine ipsos ultra infestaturis. At illi cum citissime cognovissent, non universum Romanorum exercitum in ipsos impetum fecisse, sed paucos admodum, quique speculatores potius, quam iusti bellatores censi possent, subito ingenti clamore edito in eos convertuntur; qui cum illam inversionem ferre non possent, fugatis terga vertentes, concitatissimam ipsimet fugam arripuerunt: urgebant vero eos Persae quam proxime insecutantes, adeo ut fere acciderit, ut, dum hi capere, hi effugere nituntur, utrique simul tam ii qui fugiebant, quam qui fugabant tergisque immincebant, ad reliquas Romanorum copias mixtım pervenerint. Tumultu vero ingenti, uti par est, excitato,

A. C. 554 διαγωγῶνα ἀναμείναντες δ, τι ποτέ ἐστι τὸ γεγενημένον, ἢ ὀπό-
 I. I. 28 σοι ὄντες αὐτοί, εἶτα ὑφ' ὅσων ἐλαύνονται. ἀλλ' ἤεσαν οὕτω
 δρομαῖοι καὶ διαταράττοντο, καθάπερ πανικοῦ δείματος ἐμπε-
 σόντος. οἱ δὲ Πέρσαι κατὰ τὸ μᾶλλον θαρσῆσαντες, πλέον
 ἐδίωκον. ἐπεὶ καὶ οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ (ἐθεάοντο γὰρ τὰ ποιού-5
 μενα,) ἐκβάτες ἀθρόον ἀνemieύνοντο τοῖς ἄλλοις, ὁμοίως τε το-
 λοιπὸν ἐπισπόμενοι, λαμπροτέραν τὴν φηγὴν τῶν ἐναντίων
 εἰργάσαντο. καὶ ὅσων μὲν ἰππικῶν τῶν Ῥωμαίων, ῥαδίως ἐκεῖ-
 Βνοι ἔξω βελῶν ἀπεκομίσθησαν, ὠκύντατα διαθέοντες τοῦ δὲ
 πεζοῦ ὄμιλου πολλοὶ ἀπεκτείνοντο πιεζόμενοι τῇ γεφυρᾷ τοῦτο
 Καθαροῦ λεγομένου ποταμοῦ, δι' ἧς ἔδει πάντως πορευέσθαι.
 ἐνταῦθα γὰρ διὰ τὴν στενότητα πολλοὶ ἅμα περαιοῦσθαι οὐχ
 οἶοι τε ὄντες, ἀθάζοντο ἀλλήλους καὶ ἀντάθουν. καὶ οἱ μὲν
 αὐτῶν ἐς τὰ τοῦ ποταμοῦ ἐξέπιπτον ῥεῖθρα, οἱ δὲ ἀνελιττό-
 μνοι ἐς τὰ ὀπίσω καὶ ὑπονοστοῦντες, ὑπὸ τὰς τῶν πολεμίων 15
 ἐγύγνοντο χεῖρας. καὶ ἦν ἀπανταχοῦ κάκιστα κακίστοις ἀνα-
 κεκραμένα. ἴσως δὲ ἂν ἅπαντες ἐν τῷ τότε πανολεθρίῳ δι-
 φθάρησαν, εἰ μὴ Βούζης ὁ στρατηγός, βοώντων γε αὐτῶν καὶ
 ὀλοφυρομένων, ξυνεῖς τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἐπιστρέψας
 Cάμα τῇ οικείᾳ δυνάμει, καὶ ἀντιταξάμενος τοῖς βαρβάρους, 20
 ἀνέκοψεν ἡρέμα τὴν δίωξιν, ἕως ἐκεῖνοι τὴν γέφυραν διαβάν-

2. Pro οὕτω R. τοῦτο.

7. ἐπισπόμενοι R. et Lugd. corr., ἐ-
 πισπόμενοι edd.

11. Cithari fluminis Intpr.

17. ἐν τῇ

τότε R.

πανολεθρίῳ R.

20. καὶ om. R.

neglecta obsidione quaeque iam iam futura sperabatur propugnaculi expugnatione, una cum ipsis praefectis aufugerunt; ne tantula quidem mora facta, dum resciscerent quid ageretur, aut quis fugientium, quis fugantium esset numerus; sed ita praecipiti turbulentoque cursu ferebantur, perinde ac si eos panicus pavor invasisset. Persae vero eo ipso multo audentiores facti, acrius insequerantur. Praesidiarii enim, qui in propugnaculo erant (spectabant enim quae agebantur) repente erumpentes reliquis Persis se coniunxerant, simulque deinceps Romanos insequentes, manifestiorem eorum fugam fecerunt; atque equitatus quidem Romanorum universus facile concitatissimo cursu extra telorum iactum est delatus; ex peditatu vero multi caesi sunt, ponte fluminis Cathari dicti eos retardante, per quem omnino eis transeundum erat. Illic enim cum ob angustiam multi simul eum transmittere nequirent, trudebant sese mutuo, contraque trudebantur: et nonnulli quidem eorum in amnem proruebant, nonnulli retrorsum pulsati et qua venerant redeuntes, in hostium manus incidabant; erantque omni ex parte pessima pessimis mixta; fortassis autem universi tum temporis ad internecionem periissent, nisi Buzes praefectus, clamoribus eiulationibusque ipsorum exauditis cognitaque periculi magnitudine, conversus cum suis copiis et barbaris se opponens,

τες, ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μόλις ἐγένοντο, ἤπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἄπαν- A. C. 554
 τες. ἐν μὲν γὰρ τῷ προτέρῳ στρατοπέδῳ, ὃ δὴ ἀγχοῦ Ἰ. I. 28
 χαιοπόλεως ἐπεποιήντο, οὐδεὶς ὅστις αὐτῶν ἐπανῆκε. παρα- V. 58
 δραμόντες δὲ τοῦτο ὑπὸ τοῦ δέους, καὶ ἄπαντα ὅποσα ἐπή-
 γγοντο ἐδώδιμά τε καὶ ἄλλως ἀναγκαῖα καὶ τίμια ἐνταῦθα κα-
 ταλειοπότες, καὶ ἐν τοῖς ἐνδοτέρῳ χωρίοις ἀποσσεσασμένοι,
 οὐ μόνον εὐκλεῦ καὶ ἀγέρωχον, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ κερδαλέαν
 τὴν νίκην τοῖς πολεμίοις παρέσχοντο.

η'. Οὗτοι γὰρ ἀνδρῶν ἔρημα τὰ ἐκείνῃ πεδία εὐρόντες,
 τοδιέλυσάν τε τὸ χαράκωμα, καὶ ἄπαντα τὰ ἐντὸς ληϊσάμενοι, D
 οὕτω δὴ γεγηθότες ἐπανῆλθον εἰς τὰ οἰκεῖα, καὶ τῆς προτέρας
 αὐθις χώρας ἐκράτουν. καίτοι πῶς οὐ λίαν ἀρίθηνον, ὥς
 θελόν τι μήνιμα τοῦ ἀνοσίου αἵματος ἔκατι τὰ Ῥωμαίων
 ἔσφηλε πλήθῃ, οἳ γ' ἐβουλεύσαντό τε τὰ χεῖριστα, καὶ ὄντες
 150ὺ μέλον ἢ πέντε μαχίμων ἀνδρῶν μυριάδες, ὑπὸ τρισχιλίων
 Περσῶν ἀγεννῶς οὕτω πεφενύγασι, πλείστους ὅσους ἀποβεβληκό-
 τες; πλὴν ἄλλ' αὐτοὶ γε οἱ τῆς μαιφονίας ἐργάται οὐκ ἔς
 μακρὰν τὴν τελεωτάτην ἀνέπλησαν δίκην, ὥς προϊόντες ἀφη-
 γησόμεθα. τότε δὲ χειμῶνος ἐπιλαβομένου, ἀνὰ τὰ πολίσματα
 20τε καὶ φρουρία ἅπας ὁ στρατὸς ἐσκεδάννυτο, ἤπερ ἐκάστη δια- P. 81
 χειμάζειν ἐτέτακτο. ἐν τούτῳ δὲ τὰ τῶν Κόλχων πράγματα

3. ἐπεποιήντο R. et Intrp. *metati fuerant*, ἐπεποιήτο vulg.
 αὐτῶν R. (Cl.), αὐτοῖς vulg. 6. καὶ ἐν τοῖς om. R. 11. δὴ
 τε γεγ. R. 12. χώρας αὐθις R. 13. τοῦ ἀγῶ θεύματος R.
 15. ἀνδρείων R. pro ἀνδρῶν.

sensim insectationem intercidisset, donec illi pontem transgressi aegre
 tandem in tuto, ubi et reliqui omnes, constitissent. Nam ex ante-
 rioribus castris, quae prope Archaeopolim posita erant, nemo plane
 ipsis rediit, sed praetercurrentes ea prae metu, omnique comteatu
 et aliis rebus necessariis maiorisque pretii ibi relictis, et ad interiora
 loca fuga evadentes, non solum illustrem ac gloriosam, verum etiam
 quae tuosam hostibus victoriam praebuerunt.

8. Hi enim cum illic campos hominibus vacuos invenissent,
 soluto dirutoque vallo, omnia quae in eo erant depraedati, laeti ad
 sua redierunt, prioraque iterum loca occuparunt. Atqui quo pacto non
 cuivis valde perspicuum fuerit, divinam quandam iram iniustae caedis
 causa Romanorum copias circumvenisse, cum pessima consilia se-
 quuntae fuerint, et quinquaginta non minus virorum bellatorum millia
 a tribus Persarum millibus adeo turpiter fugata, quam plurimis desi-
 deratis? Porro ipsi etiam caedis auctores non multo post extremam
 poenam luerunt, ut in progressu narrabimus. Tum vero ingruente
 hieme per oppida et propugnacula universus exercitus est distributus,
 prout cuique ad hibernandum locus est designatus. Interea Colcho-
 rum res dubiae admodum turbataeque erant, cum et universi pri-

- A. C. 554 ἀμφίβολά γε ἦν ἅς τὰ μάλιστα καὶ τεταραγμένα. τοιγάρτοι
 1. L. 28 καὶ ἅπαντες οἱ ἐν τέλει διηπόρουν, τίνες ἂν γένοιτο καὶ ὅποι
 τραπέτην. καὶ ὅν ὑπὸ τινα φάραγγα τοῦ Καυκάσου ἀγείραντες
 ἐν ἀποβῆται τὸ πλεῖστον τοῦ ἔθνους, ὡς ἂν μὴ ἔκλυστα εἶη
 τοῖς Ῥωμαίοις τὰ μελετώμενα, βουλὴν προὔτιθεντο, πότερον⁵
 ἐπὶ Πέρσας μεταχωρητέον, ἢ μενετέα ἐτι παρὰ Ῥωμαίοις.
 αὐτίκα δὲ πολλοὶ ἀπερῆσαντο λόγοι, οἱ μὲν ἐπὶ ταῖς, οἱ δὲ
 ἐπὶ θάτερα προκαλούμενοι. ἦν δὲ ἄκριτος ἡ βοή καὶ ταραχώ-
 δης, μήτε τοῦ λέγοντος ὅστις εἶη, μήτε ὃ, τι ποτὲ λέγοι, δια-
 Β γιγνωσκομένον σαφῶς. τότε δὴ ὅν οἱ δυνατώτατοι σιγὴν μέντω
 τοῖς πλήθεσιν ἔχειν παρεκελεύοντο, παριέναι δὲ τὸν βουλόμε-
 ρον ἐν κόσμῳ καὶ τὸ πρακτέον διεξιέναι ὅστις ἂν οἷός τε ἦ.
 ἀνὴρ δὲ τις τῶν λογισμωτάτων, Αἰήτης ὄνομα, ἐδυσφόρει μάλ-
 λόν τι ἀπάντων καὶ ἐχαλέπαινε ἐπὶ τῇ ξυνερχθέντι, ὧν
 μὲν καὶ ἄλλως μισορώμαιος, καὶ τὰ Περσῶν αἰεὶ προσιέμενος.¹⁵
 τότε δὲ καὶ πλέον τῇ εὐπροσώπῳ τῆς αἰτίας ἀποχρώμενος,
 ἔξαιρειν ἐπειρᾶτο πέρα τοῦ προσήκοντος τὸ γεγενημένον καὶ
 οὐδὲ βουλῆς ἔφασκεν δεῖν ἐπὶ τοῖς παρούσιν, ἀλλ' εὐθύς ἐς
 τελεώτατον μηδισμόν κατωστῆναι. τῶν δὲ ἄλλων μὴ χρῆνα
 C λεγόντων οὕτω δὴ τι ἔξαπίνης τὸν βίον ὅλον μετασκευάσασθαι,²⁰
 πρὶν δὲ σχολαίτερον σφίσι βουλευομένοις τὸ λῆρον ἀναφανείη,
 4. εἶη R., ἔοι vulg. 9. λέγει R. διαγιγν. σαφῶς R.,
 σαφ. διαγ. vulg. 13. ὄνομα R., τοῦνομα vulg. 15. μισορ-
 ρώμαιος vulg. 20. βίον ὅλον R., ὄλον βίον vulg. με-
 τασκευάσασθαι R., μετασκευάσθαι Lugd. et ed. pr., μετεσκευά-
 σθαι Par.

cipes inter eos viri haerent animi, quid agerent quove se verterent. Cum itaque ad quandam Caucasi montis convallem maximam gentis suae partem clam convocassent, ne inaudiri a Romanis quae tractabantur possent, proposuerunt ad deliberandum, utrum ad Persas transcundum esset, an vero apud Romanos adhuc manendum. Statim vero multi spargebantur sermones, aliis hoc, aliis illud urgentibus. Confusaneus vero et turbulentus clamor excitabatur, adeo ut neque quis diceret, neque quid diceret, aperte discerni posset. Tum principes indicto multitudini silentio, iubent ut qui quid facto opus videretur compositè proponere vellet, accederet, quicumque tandem is vel qualiscunque esset. Vir autem quidam spectabilis, Aectes nomine, qui prae aliis omnibus factum hoc moleste indigneque ferebat, et alioqui Romani nominis osor Persicisque rebus semper studens, tunc et quidem magis specioso causae praetextu abutens factum ipsum supra quam par erat exaggerare nitentur; asserens res praesentes deliberatione non egere, sed festim apertissime ad Persas transeundum esse. Aliis vero contra dicentibus, non oportere ita repente totam vitam immutare, priusquam leuitiore deliberatione habita, quod maxime e re foret comperitum exploratumque esset; tum ille ira concitatus omnia

ὁ δὲ ἀναστάς σὺν θρηγῇ, καὶ προπηδήσας ἐς μέσους, ἐδημηγῶ- A. C. 554
ρει καθάπερ ἐν δημοκρατικῷ βουλευτηρίῳ. ἦν γὰρ καὶ λέγειν^{I. I. 28}
δεινὸς πλέον ἢ κατὰ βαρβάρους, καὶ οἷος τοῖς νοήμασι ῥητο-
ρεύειν φύσεως δεξιότητι. καὶ τοίνυν ἔλεξε τοιαύδε·

5 Ἔ. „Εἰ μὲν ἐν λόγοις ἡμᾶς καὶ βουλαῖς ἡδίκουν Ῥωμαῖοι,
καλῶς ἂν καὶ ἡμεῖς τοῖς ὁμοίοις αὐτοῦς ἀμυνόμενοι διετιλου-
μεν νῦν δὲ πῶς ἀνεκτὸν, τοὺς μὲν ἤδη τὰ πάντων δεινότατα
δεδρακέναι, ἡμῖν δὲ τὸν τοῦ ἀντιδραῖσαι καιρὸν εἰς τὸ μέλλειν D
καὶ βουλευέσθαι διαρῶνῃται; οὐ γὰρ δὴ πάρεστι λέγειν ὡς πο-
10λέμιοι μὲν οὐπω τοῖς ἔργοις ὄντες πεφώρανται, εἰκασθεῖεν δὲ
ἂν μόνον μελετῶσι τοῦτο καὶ βουλομένοις, οὐδὲ τεκμηρίων τι-
νῶν ἐπιμνησθῆναι δεήσει πρὸς ἔλεγχον δῆθεν ἐπιβουλής λαν-
θανούσης. ἀλλὰ Γουβαΐτης μὲν, ὁ τηλικούτος, οὕτω πως ἀθλίως
ἠφάνισται ὡσπερ τις τῶν πολλῶν καὶ ἡμελημένων. οἴχεται δὲ
15 φρουρῶν τὸ παλαιὸν τῶν Κόλχων ἀξίωμα, καὶ τολοιπὸν οὐ
τοῦ ἄρχειν ἐτέρων ἀνθεκτόν ἡμῖν, ἀλλ' ἀγαπητέον εἶπερ ἐξῆ
τῶν πρώην ὑπήκόων μὴ σφόδρα μειονεκτεῖσθαι. πῶς οὖν οὐ
λίαν παράλογον, εἰ περὶ τῶν οἷς ταῦτα κατείργασται καθε- P. 82
δούμεθα διασκοποῦντες, πότερον αὐτοὺς ἐχθίστους ἢ φίλους
20 εἶναι κρινοῦμεν; καίτοι γινώσκειν χρεῶν, ὡς οὐδὲ μέχρι V. 59

1. προσπηδήσας R. 5. ἡμᾶς R. et Intpr., ὑμᾶς vulg. 6.
αὐτοῦς add. ex R. et Intpr. in eos. 13. ὁ τηλικούτος R.,
ὁ τηλικός vulg. 16. ἀγαπητὸν R. 18. καθεδουμένα R. (Cl.),
καθεδουμένων vulg. et Lugd., in quo m. 2. correxit: καθεδουμέ-
νοι, Intpr. si sedendo consultemus.

assurrexisset et in medios prosiliisset, concionem habuit veluti in senatu populari. Erat enim eloquentior, quam solent esse barbari, quique sententiis ipsis oratorem agere poterat, naturae dexteritate adiutus. In hunc itaque modum verba fecit:

9. „Si verbis nos aut consiliis laessissent Romani, recte pro-
fecto etiam nos similibus rebus iniuriam vindicaremus. Nunc vero
quoniam pacto hoc sit tolerandum, illos quidem atrocissimis malis
nos affecisse, nobis vero compensandae iniuriae occasionem cun-
ctando et deliberando effluere? Neque enim dici potest, quod non-
dum quidem hostes rebus ipsis factisque sint deprehensi, sed
tantum verisimile sit, eos hoc molitos esse atque in animo habuisse;
neque necesse est, argumenta quaedam commemorare ad latentes
scilicet et tectas ipsorum insidias probandas; sed Gubazes quidem
vir tantus adeo misere e medio sublatus est veluti aliquis e multis et
neglectioribus. Evanuit iam vetus illa Colchorum dignitas, neque
deinceps nobis danda est opera, ut aliis imperemus, sed eo contenti
simus, si liceat ab iis, qui olim nobis subditi fuerunt, non pessime
tractari. Quo pacto vero non sit valde absurdum, si de iis, qui haec
perpetraverunt, sedeamus deliberantes, utrum eos inimicissimos, an vero
amicos declaremus? Atqui ita statuamus oportet, non intra hosce ter-
minos eorum audaciam substitutam, sed nobis crimen hoc negligem-

A. C. 564τούτων αὐτοῖς τὸ θράσος ἐστήξει· ἀλλὰ, καὶ μεθιέντων ἡμῶν.
 I. I. 28 τὸ ἐπικλήμα οἶδε οὐκ ἀφέξονται, καὶ ἡρεμοῦντας ἀδεέστερον
 λυμανοῦνται. εἰσὶ γὰρ ἀμέλει θαρρῆ αλεώτεροι πρὸς τοὺς ὑπέι-
 κοντας, καὶ ὑπερφρονεῖν εἰδισμένοι τὸ θεραπεῦον. ἔχουσι δὲ καὶ
 βασιλέα πανουργότατον, καὶ ταῖς μεταβολαῖς τῶν αἰεὶ παρόντων⁵
 ἠδόμενον ὅθεν δὴ καὶ τὰ τῆς μαιφονίας ἀθρόον διήνυσται,
 τοῦ μὲν ἐμβριθῶς ἐγκλευσσαμένου, τῶν δὲ προθύμως ὑπη-
 ρητησάντων, καὶ πεπορθῆμεθα μονονουχι πρὸς αὐτῶν, οὔτε
 Βαδίκηματος ἄρξαντες, οὔτε τινὸς ἔχθους συμβάντος, ἀλλ'
 ὁποίας πρότερον εἶχοντο συνηθείας, τῆς αὐτῆς ἔχεσθαι δο-10
 κούντες, πεπράγασιν ὁμῶς τὰ πάντων ἀνοσιώτατα, ὥσπερ
 αὐθωρὸν ἀναπλησθέντες ἀμότητος καὶ μανίας καὶ μίσους καὶ
 πάντων ὁμοῦ τῶν τοιῶνδε. ἀλλ' οὐ τὰ Περσῶν ἦθη τοιάδε,
 πολλοῦ γε καὶ δεῖ. φίλους τε γὰρ οὓς ἂν ἐξαρχῆς κτήσαιτο
 βεβαιότατα στέργειν πειρῶνται, καὶ τὴν ὄργην πρὸς τὸ ἀντί-15
 παλον διατηροῦσιν ἔστ' ἂν ἀντίπαλον ἦ. ἠβουλόμην μὲν οὖν
 τῇ Κολχικῇ πολιτείᾳ τὴν παλαιὰν δύναμιν προσγενέσθαι, ὡς
 μῆδαμῶς αὐτὴν ξένης τινὸς καὶ ἐπήλυδος ἐπικουρίας προσ-
 C δεῖσθαι, ἀλλ' εἶναι τῶς πῦσιν ἔς τε πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην
 αὐταρχεστάτην. ἐπεὶ δὲ, εἴτε χρόνου διαφορᾷ, εἴτε τύχης ἐναν-20
 τιώμασιν, εἴτε καὶ ἀμφοτέροις, ἐκβιασθέντες, εἰς τοῦτο ἦχο-

2. ἡρεμοῦντες R. 3. θαρρῆ αλεώτεροι R., θαρρῆ αλεώτατοι vulg.
 15. πρὸς τὸ ἀντίπαλον R., ἐς τὸ ἀντ. vulg. 16. ἂν R., om.
 vulg. ἦν pro ἦ R. 19. καὶ om. R. 20. διαφορᾷ R., Intrp.
 temporum varietate, παραφορᾷ vulg.

tibus illos non destituros, sed quietos nos minore cum metu maiori-
 bus malis affecturos. Sunt enim ut plurimum ferocissimi in subditos,
 et clientes suos despectui habere consueverunt. Habent vero etiam
 regem versutissimum quique praesentium semper rerum mutatione
 delectatur; unde et factum est, ut haec caedes confestim fuerit per-
 petrata, ipso quidem acriter incitante, his vero prompte ministran-
 tibus. Et devastati tantum non ab ipsis sumus, cum nulla eos
 iniuria provocaverimus, neque ulla simultas cum eis intercesserit;
 sed eadem qua antehac nobiscum consuetudine utentes, atrocissima
 iniquissimaque in nos commiserunt, tanquam repente unoque tem-
 poris momento crudelitate, insania, odio, omnibusque aliis id ge-
 nus malis repleti. At Persarum non istiusmodi sunt mores; pluri-
 mum profecto interest. Quos enim semel amicos fuerint nacti, eos
 firmissima amicitia complecti pergunt; in hostem vero, quamdiu est
 hostis, infensos infestosque animos gerunt. Optarim equidem Col-
 chorum rem publicam pristina vigere potentia, ita ut exterius ac
 peregrinis auxiliis non indigeret, sed ipsa sibi rebus omnibus pace
 belloque sufficeret. Cum vero sive temporis varietate, sive fortunae
 adversitatibus, sive etiam utroque compulsi, eo impotentiae vene-
 nimus, ut aliis subditi simus, consultissimum duxerim illis subesse,

μεν ἀσθενείας, ὡς ὑφ' ἑτέροις τετάχθαι, κράτιστον οἶμαι προσ- A. C. 554
 χωρεῖν τοῖς ἐμφρονεστέροις, καὶ τὴν εὐνοίαν πρὸς τὸ οἰκεῖον I. l. 28
 καὶ ἔνσπονδον ἐν τῇ ἀτρέπτῳ παρεχομένοις. οὗτω δὲ καὶ πε-
 ρισσοῦμεθα τῶν ὡς ἀληθῶς πολεμίων, τῇ μῆτι παντάπασι τὴ
 5 φθιάσαν ἀτιμώρητον καταλειφθῆναι, καὶ τοῦ μέλλοντος πέρι,
 ὅπως ἐν τῇ ἀσφαλεῖ κείσεται, τὰ δέοντα παρεσκευάσθαι. τὸ μὲν
 γὰρ ὑπουλον ἐκεῖνο τοῦ τρόπου καὶ βωμολόχον, ὃ προβαλλό-
 μενοι μετὰ πρᾶότητος δολεραῶς καὶ ὀμιλίας μεμηχανημένης τοὺς D
 πιστεύοντας ἀδικοῦσι, περιττὸν ἔσται καὶ ἀνόητον, καὶ οὐχ
 10 ἔξουσιον ὅπως αὐτῇ χρήσονται καθ' ἡμῶν διὰ τὸ ἕμικτον τῆς
 δυσμενείας καὶ περιφανῶς ἀποκεκριμένον. εἰ δὲ καὶ πολεμεῖν
 πειραθεῖεν, ἀλλὰ πρὸς Λαζοὺς ἅμα καὶ Πέρσας παραταττώ-
 μενοι, καὶ ταῦτα ἐν πολεμίᾳ γῆ, τὸ γοῦν ἐντεῦθεν, οὐκ ἂν
 οὐδὲ τὴν δρμὴν ὑποσταίεν. οἱ γὰρ καὶ ἀρτίως παντὶ τῷ στρατῷ
 15 μοῖρα τινὲ τῶν Μήδων ἐλαχίστη προσμύξαντες καὶ πρὸς φν-
 γὴν εὐθὺς αἰσχίστην τραπέντες, μέχρι καὶ νῦν μονογονοχί πνευ-
 στιῶσιν ὑπὸ τοῦ δρόμου, ἅπασί μὲν ὡς εἶπεν τοῖς ἄλλοις ἐλασ- P. 33
 τωθέντες, μόνη δὲ τῇ τάχει τοὺς διώκοντας νενικηκότες.

ι. „Τούτου δὲ τὸ μὲν ἐμφανὲς καὶ προχειρότατον αἴτιον
 20 ἀθανδρείαν εἶποι τις ἂν, καὶ τὸ μὴ τὰ προσήκοντα βεβουλεύ-
 οθαι. πρόσσεσι γὰρ αὐτοῖς ὡς ἀληθῶς καθύπερ οἰκεῖα καὶ συγ-

10. χρήσονται R., χρήσονται vulg. 14. καὶ ἀρτίως R. 15.
 προσμύξαντες καὶ add. ex R. et Intr. ubi — manus conservatis-
 sent. 18. νενικηκότες R., νενικηκέναι vulg. 20. ἀθανδρείαν
 R. προσήκοντα Sph. Par.

qui moderatiores aequabilioresque sunt, quique benevolentiam in suos et in foederatos sartam tectam conservant. Ita vero superiores evademus iis, qui vere nobis sunt hostes, si neque omnino commissum facinus impune abeat, simulque in posterum securitati rerum nostrarum consuluerimus. Nam subdoli eorum et blandi moies, quos prae se ferentes dolosa quadam lenitate fictitiaque familiaritate credulos fallunt iniuriisque afficiunt irriti plane et inutilis erunt; neque ipsis facultas suppetet adversus nos iis utendi, cum nulla nobis ob hostilitatem consuetudo cum eis sit intercessura, sed aperte disiuncti simus futuri. Quod si vero etiam bello nos aggredi tentarint; si adversus Lazos simul et Persas congregiendum fuerit et quidem in hostili regione, ne primum quidem eorum impetum sustinere possint, qui modo cum universo exercitu ab exigua quadam Medorum manu confestim in turpissimam fugam versi, et adhuc tantum non prae cursu anhelantes spiritum trahunt; et omnibus quidem, ut ita dicam, aliis victi, sola vero celeritate insequentibus Persas vicerunt.

10. Huius vero rei apertissima expeditissimaque causa ignavia merito dicatur et consiliorum pravitas. Adhaerescunt enim ipsis revera tanquam propria atque innata haec probra; ad quae a natura insita

- A. C. 554 *γενῆ* καὶ τὰ τοιαῦτα *ὄνειδῆ*· πλὴν ἀλλὰ τοῖς ἐκ φύσεως μο-
 I. l. 28 *χθηροῖς* τὸ ἀνθαιρετον ἀδίκημα προστεθὲν, ἐδιπλασίασεν αὐτοῖς
 τὸ ἀτύχημα, τῆς τοῦ κρείττονος προμηθείας διὰ τὸ ἄγος ἐκπε-
 πτωκόσι. τὸ γὰρ νικᾶν οὐχ οὕτω τοῖς ὅπλοις, ὅσον τῷ εὐσε-
 βεῖ βεβαιούται καὶ οὐκ ἂν ποτε μετεῖναι φήσοιμι τῆς τοῦ ἀγα-
 θοῦ συμμαχίας πονηροῖς ἀνδράσι καὶ μιαρωτάτοις. τούτοις
 Βοῦν, εἴπερ εὖ φρονοῦμεν, οὐ προσεκτέον, οἷς οὔτε τὰ τῆς
 γνώμης ἄριστα σύγκειται, καὶ τὸ σῶζειν ἅπαντα πεφυκὸς νε-
 μεσᾶ. ὡς μὲν οὖν ἡ προσχώρησις ἡμῖν εὐκόλος ἔσται καὶ προσ-
 φορωτάτη καὶ τῷ κρείττονι κεχαρισμένη, διὰ τῶν πραγμάτων 10
 μᾶλλον ἢ τῶν λόγων δεδήλωται. οὐ μὴν οὐδὲ ἀδικεῖν δόξοιμεν
 ἂν, οὐδὲ ἄπιστοι καθεστάναι. πολλάκις γὰρ ἤδη καὶ πρότε-
 ρον ὑπὸ Ῥωμαίων προπηλακιζόμενοι, ἐμμένειν καὶ ὡς τοῖς
 V. 60 καθεστηκόσιν ἡγούμεθα χρῆναι, φανυλότατον εἶναι κρίνοντες τὸ
 μεταβάλλεσθαι ῥαδίως ἐπὶ τισιν αἰτίαις, εἰ καὶ δεινότεραι 15
 εἶεν, φορηταῖς δὲ ὅμως καὶ οὐ παντάπασιν ἀνυποίστοις. τὸ δὲ
 καὶ μεγίστας βλάβας καὶ ἀνήκεστα πάσχοντας φέρειν διαπαντός
 ἀταλαιπώρους, καὶ πρὸς μηδὲν ἄχθεσθαι τῶν ἀνοσίων
 C ἔργων καὶ ἀτοπωτάτων, οὐ σωφρονούντων ἀνδρῶν εἶναι φημι,
 ἀλλὰ δειλῶν καὶ ἀθλίων, καὶ τὴν περὶ τὰ κοινὰ ἐραθυμίαν 20
 τῷ τῆς ἀπραγμοσύνης ὀνόματι σοφιζομένων. τούτου δὲ τοῦ τῆς

4. τῷ εὐσεβεῖ R., τῷ εὐσεβεῖν vulg. 9. Exciditne πρὸς τοὺς Πέ-
 ρας ante προσχώρησις? 11. των ante λόγων om. R. δό-
 ξοιμεν R. (Cl.), δόξειεν vulg. 16. δὲ ante ὅμως Ins. ex R.
 et Intpr. 17. ἀνήκεστα R. et Intpr. ut videtur, ἀνηκέστους vulg.

vitia cum accesserit voluntarium scelus, duplicavit eis malum, quippe qui a divina numinis cura ob piaculare facinus admissum excide-
 runt. Victoria enim non tam armis quam pietate stabilitur; neque unquam summae illius bonitatis auxilium sceleratos et piaculares homi-
 nes consecutores existimaverim. His itaque, si sapimus, nequaquam est adhaerendum, quibus neque mens est optime constituta, et is a
 culus manu omnium salus dependet, est infensus. Ostensum ergo est aperte rebus ipsis potius quam verbis, nostrum ad Persas transitum
 facilem maximeque conducibilem nobis, et Deo imprimis gratum fore. Sed neque inique fecisse aut infidi fuisse videbimur. Nam et antea
 saepenumero a Romanis contumeliis lacessiti, tamen vel ita in eodem
 statu permanendum duximus; vanissimum esse iudicantes facile im-
 mutari causis aliquot oblati, quae ut sint gravissimae, ferri tamen
 possint, neque sunt prorsus intolerabiles. At vero cum extremis atque
 irremediabilibus malis afficiamur, facile id semper minimeque moleste
 ferre, neque ullis iniquis atrocissimisque factis offendi, dixerim non
 esse hominum moderatorum, sed timidorum et miserorum, suamque
 circa publicum vaecordiam curiositatis fugam falsa appellatione vocan-
 tium. Hoc autem caedis scelere neque atrocium ullum apud alios per-

μιαυφονίας πάθους οὐκ ἂν οἶμαι παρ' ἑτέροις μελλόν τι γένοιτο, A. C. 564
 οὐτ' ἂν γενόμενον περιωφδείη. οὐκ οὐκ οὐδὲ ἡμῖν περιοπτεόν, I. L. 18
 αἰσχυνομένοις εἴ γε φανείημεν τοῦ βασιλέως ἐπιλελησμένοι, καὶ
 τοὺς ἀπεκτονότας ὑποθωπεύοντες. εἰ γὰρ οἷόν τε ἦν αὐτὸν ἐν-
 5 θάδε παρεῖναι, πάντως ἂν ἐπεκάλει καὶ κατεμάμετο τῆς ἡμε-
 τέρας ὀλιγορίας, ἀνθ' ὧν οἱ ἀλιτήριοι οὗτοι κατὰ τὴν ἐκείνου
 γῆν ἔτι ἐνδαιτωῶνται, καὶ οὐ πολλῷ πρότερον ἐξελλήλανται. D
 ἐπεὶ δὲ οὔτε παρεῖσται τολοιπὸν, οὔτε φθῆγεται, ἡμεῖς ἀνα-
 10 ούσασθε τὸν ἄνδρα, καὶ ὡς ἐν μέσῳ τοῦ συλλόγου παρεστῶς
 ταῖς ἐνοσίαις ὑμῶν ἀνατυπούσθω, ἐπιδεικνύς μὲν τὴν
 σφαγὴν καὶ τὸ στήθος καὶ τὸν αὐχένα, ἱκετεύων δὲ τὸ ὁμό-
 φυλον νῦν γούν τίσασθαι τοὺς πολεμίους. εἶτα τίς ἂν ὑμῶν
 ἀποδέξοιτο διαπορούντων καὶ σκοπουμένων, εἰ δίκαιον πρὸς
 τῶν Κόλχων οἴκτου τυχεῖν τὸν Γουβάξην; εὐλαβητέον γὰρ
 15 ἡμῖν, ὅπως μὴ τὸ οὐκ εὐπρεπὲς δῆθεν τῆς μεταστάσεως δε- P. 84
 διότες, μεθέξωμεν τοῦ μιάσματος, καταπροέμενοι καὶ παρέν-
 τες τὸ τιμωρεῖν τῷ τεθνηκότι, καὶ μᾶλλον ἐντεῦθεν ἄπιστοι
 δόξομεν, εἴ γε τῷ βίῳ μόνον ἐκείνου τὴν πρὸς αὐτὸν οἰκείωσιν
 ἀναμετρήσαντες, συναποβάλωμεν αὐτῷ καὶ τὴν μνήμην. κα-
 20 λῶς μὲν γὰρ τῶν πραγμάτων χωροῦντων, πολλὴ ἄνοια τὰ
 προεγνωσμένα μεταμανθάνειν. ἐναντίως δὲ που φερομένων,
 ἀσύμφορον οἶμαι τὸ μὴ οὐχὶ θᾶττον ἀρμόζεσθαι τῷ προσπί-
 3. εἴ γε R., εἴ που vulg. 8. ἀναλογίσασθαι R. 11. καὶ τὸ
 στήθος R., ἐπὶ τὸ στ. vulg. et Intrp. 12. ὑμῶν R. et Intrp.,
 ἡμῶν vulg. 13. σιωπουμένων R. 18. δόξωμεν R. et Lugd.

petrari queat, neque perpetratum negligatur. Quocirca neque nobis negligendum est, ad quorum ignominiam pertinebit, si quando visi fuerimus obliiti regis, interfectoribus adblandientes. Si enim fieri posset, ut ipse nunc coram sisteretur, acriter profecto vos increparet, et negligentiae contemptusque sui insimularet, quod scelerati isti suis adhuc in terris degant, neque multo ante sint electi. Quoniam vero neque adfaturus est ipse deinceps, neque vos compellaturus, vos virum illum cum animis vestris reputate, et tanquam in medio huius concionis stans mentibus vestris repraesentetur, ostendens quidem vulnus et pectus et cervicem, gentique suae supplicans, ut vel nunc vindictam de hostibus sumant. Proinde quis vestrum eos admiseric, qui in dubium vocant et consultant, an aequum sit Colchos Gubazae commiseratione tangi? Verendum enim nobis est, ne cum metuisimus, ut parum honestus noster ad Persas transitus videri possit, piaculi participes simus, deserentes eum mortuique vindictam negligentes; magisque ex eo perfidi censeamur, si vita tantum illius studium amoremque nostrum erga ipsum metientes, una cum ipso etiam memoriam abiciamus. Rebus enim prospere succedentibus, magna dementia fuerit priora instituta immutare; cum vero contrario modo res ferun-

A. C. 554 *πρωτοι*. τὸ γὰρ βέβαιον ἐν τῷ εὐλόγῳ κρίνεσθαι χρῆ, καὶ τὸ
 I. L. 28 *ἐγκατερεῖν τοῖς παροῦσιν οὐκ ἐπαινετέον αἰεὶ, ἀλλ' ὅτε φρο-*
νήσει συμπαραγίγνεται. ἔνθα δὲ συμβαίνει ὧν μὲν δεῖ με-
 B *μνησθαι περιορᾶν, ἔχεσθαι δὲ τῶν οὐ προσηκόντων, ἐνταῦθα*
τοῦ μεταβάντος ἐφ' ἕτερα ὁ βεβηκὸς ἐπὶ τοῖς προτέροις μεμ-
 5 *πότερος. ταῦτα δὴ οὖν οἱ Πέρσαι πυνθανόμενοι πρὸς ἡμῶν*
καὶ συνίετες, στέρξουσιν ἡμᾶς εἰκότως, καὶ ὑπερμαχοῦνται,
χρηστοὶ τε ὄντες καὶ μεγαλόφρονες, καὶ δεινοὶ τεκμαίρεσθαι
τὰς γνώμας τῶν πέλας, καὶ πρὸς γε χάραν οὕτως ἐπικαιρο-
τάτην καὶ δύναμιν ἀξιοχρεῶν, ἣν αὐτοὶ πρὸ πολλῶν χρημῶ-
 10 *των καὶ πόνων ἔχειν τιμῶνται, εἰς συμμαχίαν αὐτεπάγγελτον*
προσλαμβάνοντες. μὴ τοίνυν ἕτερόν τι παρὰ ταῦτα διανοεῖσθε,
ἀλλ' εὐθύς ἐπιχειρεῖν τοῖς πράγμασι, καὶ τὸ μελετηθὲν ἀνα-
 C *καλύπτειν· οὕτω γὰρ ἂν εὐκλείαν μεγίστην ἀροίμεθα, ὅσιά τε*
δρῶντες καὶ δίκαια, καὶ πρὸς τὸ συνοῖσον ἐξευρημένα.” 15

ιαί. Τοιαῦτα τοῦ Αἰήτου εἰπόντος, αὐτίκα ἅπας ὁ Ὀμι-
 λος ἐπῆρτο καὶ ἀνεβόα, καὶ αὐθιμερὸν ἔεντο μετανίστασθαι,
 οὔτε τοῖς Πέρσαις προεγνωσμένον, οὔτε οὕτω παρεσκευασμέ-
 νοι ὡς διαλαθεῖν τυχόν ἢ καὶ ἀμύνασθαι τοὺς Ῥωμαίους δια-
 κολύοντας, ἀλλὰ μηδὲν ὀτιοῦν τῶν ἐσομένων διανοούμενοι, μήτε 20

7. ἐμῶς R. 8. τε om. R. καὶ ante δεινοὶ add. ex R. et Intp.
 11. πόνων Lugd. et Ed. pr., πόντων R., πόρων Par. ex conl. Bon-
 Vulc., Intp. omisit. 14. μεγίστην R., ἀρίστην vulg. ἀροί-
 μεθα R., ἐλοίμεθα vulg. 18. οὔτε οὕτω Lugd. et Ed. pr., οὔτε
 δῖφ R., οὔτε αὐτοὶ οὕτω Par.

tur, inconsultum putarim non statim eventibus accommodari. De constantia enim ex rebus rationi consentaneis fit iudicium. Praesentium vero rerum statum constanter tolerare, non semper est laudabile, sed quando una adest prudentia. Ubi autem contingit quae curae esse oportebat negligere, et quae non decem amplecti; ibi magis culpandus venit, qui prioribus adhaerescit atque insistit, quam qui ad alia se transfert. Haec itaque cum e nobis audierint intellexerintque Persae, amore suo merito nos complectentur et propugnabunt, cum sint humani pariter et magnanimi, quique finitimorum animos optime explorare norunt; et quod amplius est, regio adeo opportuna, adeoque insignis exercitus, quem illi multis pecuniis opibusque potiozem duxerint, spontanea denuntiatione in belli societatem ab ipsis fuerit admissa. Ne quid igitur aliud praeter haec cogitetis, sed statim rem ipsam aggredimini, et quod animo agitastis detegite. Ita enim et summam laudem consequemini aequa iustaque facientes, et ad vestram rem utilitatemque pertinentia.

11. Haec cum dixisset Aetetes, universa statim multitudo concitata est, et acclamavit, coque ipso die ad Persas transire desiderabat, cum nec illi certiores essent facti, neque ipsi ita comparati, ut vel latere Romanos vel eos propulsare, si prohiberent, pos-

ἄπο αὐτοῖς ἐκβήσεται ἢ ἐπιχείρησις, ἀτάκτως ἠπεύχοντο. προσ- A. C. 554
 ὃν μὲν τοῦτο καὶ ἄλλως τοῖς πλήθει, ἤδουσαι τῷ νεωτε- I. I. 28
 ρισμῷ καὶ ταῖς μεταβολαῖς τῶν πραγμάτων, οἷοι δὲ καὶ μάλ-
 λον ἠρεθισμένοι, οὐ μόνον οἶα δὴ βάρβαροι, ἀλλ' ὅτι τὴν τε D
 Ζαῖτιαν εὐλογον εἶναι ἠγοῦντο, καὶ τοὺς λόγους ἐν μεγίστῳ
 θαύματι ἐποιοῦντο, ὃ δὴ καὶ μᾶλλον αὐτοὺς ἀνεκίει καὶ διε-
 σόβει. οὕτω δὲ αὐτῶν ταραττομένων, ἀνὴρ τις Φαρτάξης ὄνο-
 μα, ὃν μὲν ἐν τοῖς μάλιστα παρὰ Κόλχοις, ἔμψρον δὲ καὶ
 δημοτικὸς μάλα τοὺς τρόπους, ἐπέσχευ αὐτοὺς τῆς ὁρμῆς καὶ
 10 ἀνεκόψεν, ἱκετεύσας μὴ πρότερον ἐπὶ τὴν πρᾶξιν χωρῆσαι, V. 81
 πρὶν τι καὶ αὐτῷ λέγοντος διακούσαιεν. μόλις δὲ αὐτῶν πε-
 πεισμένων τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα αἰδοί, καὶ κατὰ χάραν μεμετη-
 κότεων, παρελθὼν καὶ αὐτὸς ἐς μέσον, ἔλεξεν τοιάδε· „Εἰκότα P. 85
 μὲν, ὃ ἄνδρες Κόλχοι, πεπόνθατε, λόγον δεινότητι σφόδρα
 15 κεκομψυμένων τὰς γνώμας ἐκταραχθέντες. δυσμαχότατον γάρ
 τι τὸ χρῆμα καὶ οἶον ἅπαντας ἀνθρώπους ἐκπλήττειν, οὐχ
 ἥκιστα δὲ τοὺς οὐπω πρότερον ἐς πείραν αὐτῶν καταστάτας·
 οὐ μὴν παντάπασιν ἀναπαγώνιστον σάφρονι λογιμῷ, καὶ τῆς
 ἐκ τῶν πραγμάτων κρίσεως ἐχομένῳ. μὴ τοῖνυν ἀρεσκόντων
 20 ὁμᾶς τὰ εἰρημένα, λογιζομένους ὡς τῷ ἀθρόῳ μόνῳ καὶ ἀσυν-
 ἤθει πεπίστευται, ἀλλ' οὐ τῷ πρόποντι καὶ ὠφελίμῳ. γενώ-
 σκετε δὲ μᾶλλον, ὡς εἰ καὶ λίαν ὑμῖν κεχαρισμένα δοκεῖ, ἀλλ' B

1. 8η R. 6. διεσόβει R., ἀνεσόβει vulg. 7. Φαρτάξης R. in mg.,
 Intrp. Phartazes. 12. κατὰ χάραν ἀμενηχότεων R. 20. συνήθει R.,
 Intrp. consuetudine. 21. ἀλλ' οὐ τῷ πρόποντι καὶ ὠφελίμῳ om. R.
 et Intrp.

sent; sed nihil plane eorum, quae eventura essent, cum animis suis
 perpendentes, neque quem exitum ipsorum conatus esset habiturus;
 familiare alioquin hoc est insitumque multitudini vitium, ut novita-
 ti studeat et mutationibus rerum delectetur. Hi vero etiam acrius
 irritati concitatiue erant, non solum, ut barbari, sed etiam quod
 aequam causam esse censebant, et Aetiae orationem summo opere es-
 sent admirati; quod quidem etiam vehementius ipsos commovit at-
 que turbavit. Ita vero ipsis tumultuantibus, vir quidem Phartazes
 nomine ac moderatus et valde popularis, compescuit eorum impetum,
 ardoremque restrinxit, precatus ne hoc negotium aggredierentur, an-
 teaquam etiam se aliquid dicentem audissent. Aegre autem ipsis re-
 verentia illius viri persuasis, suoque loco manentibus, progressus
 etiam ipse in medium, in hunc modum verba fecit. „Nihil novi vo-
 bis accidit, o Colchi, quod vi verborum valde speciosorum animis
 sitis perturbatis. Invicta enim res est eloquentia, quaeque omnes
 homines percellit, praecipue vero eos, qui nunquam antea eius pe-
 riculum fecerunt; non ita tamen, quin ei resisti possit prudenti con-
 sideratione quaeque ex rerum delectu pendeat. Ne igitur quae di-

A. C. 554 ἔνεστι κρείττονα τούτων ἐλέσθαι· καὶ τὸ ἐραδίως ἀναπεισθῆναι
 I. I. 28 τεκμήριον ὑμῖν ἐναργὲς τῆς ἀπίτης γινέσθω. τῷ γὰρ τὰ ψευδῆ
 συμβουλευόντι μείζονός τε κίσμου καὶ ποικιλίας ἐρημάτων προσ-
 δεῖ· κἀντεῦθεν πολλῶ τῷ θέλγοντι χρώμενος, θῦττον ἐφέλκε-
 ται τοὺς εὐθεστέρους. οὕτω δὲ καὶ ὑμεῖς, τοῦ Αἰήτου σοφί-5
 σματα προθέντος ἐπαγωγὰ καὶ παράλογα, οὐκ ἴστε ὅπως ἐρε-
 νακίσθητε· καίτοι εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον, ἀλλ' ἐκεῖνό γε καὶ
 λίαν ἐν προδηλίῳ κείμενον εὖροι τις ἂν, ὡς ἄλλης τινὸς ζητή-
 σεως ἀρχὴν ἐμβάλλειν προήχθη τῶν ἐφ' ἃ πάρεσμεν ἀλλοτριω-
 τάτην. καθάπερ γὰρ ὑμῶν ἀπάντων οὐ δεῖνὰ καθεστῶναι τὰ το
 συμβεβηκότα φασκόντων, καὶ τῆς ἀτόπου μαιφρονίας ἥκιστα
 καταμεμφομένων, καὶ τοῦτο μόνον διασκοπούντων εἶπερ ὡς
 ἀληθῶς ἡμαρτήκασιν οἱ τὸν Γουβάζην ἀπεκτονότες, παρῆλθεν
 κατηγορῶν ἐκείνων, καὶ πλείστους ὄσους προφερόμενος λόγους
 ἐπὶ τοῖς ἤδη διεγνωσμένοις. ἐγὼ δὲ καταράτους μὲν εἶναι φημι 15
 καὶ κακοδαίμονας, καὶ οἶον ἥδιστα θεασαίμην ἂν ὀλέθρῳ τῷ
 πάντων χαλεπωτάτῳ διωλλυμένους, οὐ μόνον τοὺς πλήξαντας,
 D καὶ τὴν σφαγὴν ταῖς χερσὶν ἐπενεγκόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὄσοι,
 παρὸν κολύειν, ἐφήκαν, πρὸς δὲ γε καὶ τοὺς ἠσθέντας, καὶ
 τοὺς μὴ λίαν ὑπεραληθίσαντας. πλὴν ἀλλ' οὐκ, ἐπειδὴ ταῦτα 20
 γιγνώσκω, ἤδη πού καὶ προσχωρεῖν τοῖς Πέρσαις συνοίσειε
 2. γινέσθω R., γενέσθω vulg. 4. ἐφέλκεσθαι R. 6. προθέν-
 τος R. et Intrp. proponente, προσθέντος vulg. 14. προσφερό-
 μενος R. 15. μὲν post καταράτους ins. R., om. vulg.

eta sunt, a vobis approbentur, considerantibus, quod repentino tan-
 tum et insueto, non autem honesto et utili probabilia siut visa. In-
 telligite vero potius, quod tametsi haec valde vobis grata videantur,
 meliora tamen his amplecti licet: evidensque vobis fraudis argu-
 mentum sit facile persuaderi. Nam ei qui falsa velit suadere, ma-
 iore ornatu varietateque verborum est opus; quocirca multo orati-
 onis lenocinio utens, simpliciores citius attrahit. Ita vero etiam
 vos, cum Aectes illecebras quasdam fallacesque argutias adhibue-
 rit, nescitis ipsi, quomodo decepti sitis. Et quidem ut nihil aliud,
 illud certe apertissime cuius constare potest, quod aliam quandam
 statim initio quaestionem iniecerit, ab iis, quorum causa conveni-
 mus, alienissimam. Perinde enim atque vobis omnibus, non esse a-
 trocia quae acciderunt, dicentibus, et turpem hanc caedem nequa-
 quam accusantibus, atque hoc solum considerantibus, an revera de-
 liquerint, qui Gubazem interfecerunt, illorum accusationem praece-
 rit, multaque verba de iis quae iam cognita sunt, consumsit. Ego
 vero execrabiles esse dico Deoque invisos, quosque libentissime vi-
 derim nec omnium atrocissima periisse, non tantum percussores,
 quique suis ipsorum manibus caedem perpetrarunt, verum etiam
 omnes eos, qui cum prohibere possent, permiscerunt, et eos insu-
 per qui gavisii sunt, et qui non magnopere indoluerunt. Neque

οὐδὲ τοῦτο λάβοι τις ἂν ὡσπερ ἐπόμενον τῇ λόγῃ καὶ συνημ- A. C. 554
 μένον, ὡς, ἐκείνων παρανομησάντων, δεήσει καὶ ἡμᾶς τὰ οὐ- I. I. 28
 κεία νόμιμα καταπροέσθαι· οὐδὲ ὡς ἀπίστοις μὲν αὐτοῖς ἄχθε-
 σθαι, παραπλησίαν δὲ κτήσασθαι δόξαν. νῦν γὰρ οὐ τὸ φθί-
 55σαν καὶ διηρησμένον, καὶ οὐκέτι τὴν τοῦ μὴ γεγονέναι φύσιν
 ἐπιδεχόμενον, ἀναλογίζεσθαι χρή, ὡς ἂν μὴ, σὺν τῇ θυμου-
 μένῃ τῆς ψυχῆς καὶ χαλεπαίνοντι βουλευόμενοι, λάθοιμεν
 ἑαυτοὺς τὸ κρῖνον ἐπιθολοῦντες, καὶ τὴν τοῦ ἁμείνουτος εὐρε-
 100μῆ δοκεῖν ἡμεληκέναι, πρόνοιαν δὲ τῶν γούν λοιπῶν θέσθαι
 πραγμάτων, ὅπως ἄριστα καθεστήξῃ. ἀνοήτων μὲν γὰρ ἀνδρῶν P. 86
 ἐπὶ τοῖς παρηχημένοις κακοῖς ἀγανακτεῖν μέχρι παντός καὶ
 ἀνῆσθαι, σωφρόνων δὲ τὰς ἀτάκτους ῥοπὰς γινώσκειν τῆς
 τύχης, καὶ ταῖς μεταβολαῖς μὴ ταραττεσθαι, μηδὲ, τῶν προ-
 155τέρων ἐστερημένους, συνδιαφθεῖραι καὶ τὰς τῶν μελλόντων
 ἐλπίδας.

ιβ. „Ἄλλ' ὁ μὲν σύμβουλος πάλαι τὰ Μίδων φρονῶν
 καὶ μεθιστῶν ἡμᾶς ἐπ' ἐκείνους γλιχόμενος, μορμολύττειν κα-
 θάπερ τοὺς παῖδας πειρᾶται, ὡς δὴ τοῖς Ῥωμαίοις οὐ τῶν
 20τετολημένων ἀποχρησόντων, ἀλλὰ μειζόνων προσεσομένων
 καὶ ὡς ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς καινουργότατος, καὶ τὰ τῆς μαι-
 φονίας αὐτοῖς ἐγκελευσάμενος εἶη, σπονδουσθῆν ἐκ πλείστου καὶ B

6. σὺν om. R. 19. ὡς δὴ R. Lugd. (Cl.), ὡς δὲ edd. 20. παρεσομέ-
 νων R. 21. Malleo καινουργότατος: cf. p. 156. ed. Bonn. v. 5.
 tamen, quamquam ita sum affectus, ad Persas transire expedit;
 neque quisquam hoc ita accipiat tanquam consecrarium rationi
 et annexum, quod, quia illi leges proculcarunt, oporteat etiam
 nos patriis institutis valedicere, neque ipsis quidem ut perfidis in-
 fensos esse, eandem vero quam ipsi opinionem tenere. Neque enim
 nunc id, quod praeteritum peractumque est infectumque reddi non
 potest, reputare oportet, ne videlicet animo ira indignationeque
 successo deliberantes, imprudentes iudicium nostrum obfuscemus,
 sanioris potiorisque consilii inventionem nobis praeripientes; sed ita
 hoc malo affici, ut non neglexisse id videamur, prospicere vero, ut
 reliquae res quam optime constituantur. Dementium enim est, ob
 praeterita mala perpetuo angere atque discrucari; sapientium vero, in-
 ordinata fortunae momenta cognoscere, et mutatione vicissitudineque
 rerum non commoveri, neque, prioribus privatos, futurorum etiam
 spem omnem abicere.

12. Sed hic quidem consultor cum iamdudum Persarum sit
 studiosus, nosque ad illos transire peroptet, perterrefacere nos ut
 pueros conatur; quod Romani iis, quae iam in nos ausi sunt, contenti
 non sint futuri, sed atrocioribus malis affecturi; quodque rex ipsis
 sit novarum rerum studiosissimus, ipseque auctor impulsorque
 fuerit caedis multo antea tempore deliberatae et procuratae; atque

A. C. 554 βεβουλευμένον καὶ ταῦτα φάσκων, ἀνομνεῖ τοὺς Πέρσας καὶ

I. I. 28 ὑπεράγεται, πείθειν ἡμᾶς ἐντεῦθεν οἰόμενος ἰκέτας εὐθὺς καὶ
αὐτομόλους γενέσθαι τῶν φύσει πολεμιστάτων. πρὸς τοῦτο
γὰρ ἄπισαν ἔχει τὴν ἀναφορὰν, ὀδύνην ἔξαρχῆς καὶ μηχανώ-
μενος ὡς ἂν αὐτῇ τὰ μεμελετημένα πρὸς ἔργον ἐκβαίη, καὶ 5

V. 62 οὖν τῇ ἀνεξέτιστον προτρέπων, τὴν τῆς βουλῆς τάξιν συγχέει
καὶ ταράττει, καὶ πρὸς τὸ ἀνόητον μεταβάλλει. ἡ μὲν γὰρ
προτεφεύειν ἔλαχεν ἀπὸ καὶ ἡγεσθαι, βάσανον ἐμποιοῦσα τοῖς
οὐκ ἔπειτα προδῆλοις μὲν δὲ τοῦ πρακτέου διαγνωσθέντος, τότε

C δὴ παρῆναι χρῆσθαι τὸ ἐθέλειν τυχεῖν καὶ ἐφίεσθαι τῶν αἰρε-10
θέντων. ὃ δὲ τὸ πάρος ἀρχὴν πεποιήται, ἐλόμενος ἤδη πρὶν

τι σαφῶς διασκοπῆσαι. ποῖον τοίνυν τὸ ἐκ τῆς βουλῆς ἀφέλι-
μον, εἴπερ τῆς κρίσεως ἐν ὑστέρω παρῆ; ὑμεῖς δὲ, ὃ ἄνδρες

Κόλχοι, μηθαμῶς τὰς γνώμας ἐτέρῳ τῷ κατελιημμένοι, καὶ
πρὸς ἐν τι τέλος προδιωρισμένον ὄρωντες, οὕτως ἐπὶ τὰς ζη-15

τήσεις χωρεῖτε. πῶς γὰρ καὶ ἔνεστι [τὰς] τῶν πραγμάτων
μεταβάσεις βιάζεσθαι καὶ πρὸς τὸ ἀρέσκον μετασκευάζειν;

τοῦναντίον γὰρ τοῦτοις ἔπεισθαι κοσμίως προσήκει, καὶ τὸν
λογισμὸν ἐπ' αὐτὰ μεθίεναι καθαρὸν καὶ αὐτόνομον, ὥστε κατὰ

D σχολῆν τὰ προστυχόντα διευκρινήσαντα, τοῦ συναίσοντος ἐπι-20

7. ἀνόητον R. idque conl. B. Vulcanius, Intp. ad id, quod in-
utile est, ἀνόητον vulg.

13. ὑμεῖς R. et Intp., ἡμεῖς vulg.

16. γὰρ καὶ ἔνεστι [τὰς] τῶν πραγμάτων μεταβάσεις βιάζεσθαι
καὶ addidi ex R. (ubi τὰς desideratur) et Intp. *possunt namque*

nescio quo pacto violari rerum eventus et ad animi voluntatem
traduci, nisi tamen hic pro μεταβάσεις, ἀποβάσεις legebat.

20. τὰ προστυχόντα R. Lugd. et Intp. *casus, τὰ προσχόντα vulg.*

haec dicens, Persas miris laudibus extollit, persuasurum se nobis
hac ratione credens, ut supplices spontaneique transfugae fiamus iis,
qui nobis natura sunt infestissimi hostes. Nam ad hunc unicum
scopum collimat, hoc iam ab initio parturit et enititur, ut quae
studiose procuravit, perficiantur; et inconsulte suadens consultatio-
nis ordinem confundit ac turbat, inutilisque ut sit efficit. Con-
sultatio enim semper praecedere consuevit, res non plane manife-
stas examinationi subiiciens. Ubi vero tandem quid facto sit opus,
est percognitum, tum sane necesse est ut adsit voluntas et deside-
rium consequendi ea, quae sunt placita atque decreta. Hic autem ex
sine principium facit, decernens iam, priusquam aliquid perpendit.
Quisnam igitur fuerit consultationis fructus, si iudicio est posterior?
Vos autem, o Colchi, animis nullo praeiudicio occupatis, et ad unum
aliquem praestitutum finem vos dirigentes, ita ad consultationes
accedite. Qui enim possunt rerum vicissitudines vi accessi et ad
animi voluntatem traduci? Contrarium enim his ordinem sequi oportet,
intellectumque purum ac liberum sui iuris adferre, ut rebus
accurate pensatis, quod consultissimum maximeque ex re
est, exsequamur. Sic itaque consultantibus nobis statim apparebit

κείσθαι. οὕτω γὰρ ἡμῖν βουλευομένοις αὐτίκα φανεῖται, ὡς A. C. 554
 οὔτε ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν ταγματίων, οὔτε μὴν τῶν στρατηγῶν I. l. 28
 ἀπάντων, πολλῶ δέ γε μᾶλλον οὐδὲ τοῦ σφῶν βασιλείως τὰ
 τῆς ἐπιβουλῆς ἐπὶ Γουβάζην συνέστη. διατεθρῦλλεται γὰρ ἡδη
 5 πῶρ' αὐτοῖς καὶ ἀνωμολόγηται, ὡς Ῥούστικος καὶ Μαρτῖνος,
 βασκήναντες αὐτῷ τῆς εὐτυχίας, εἰς αὐτεπάγγελτον ἤλασαν
 κακοδαιμονίαν, τῶν ἄλλων ἡγεμόνων οὐχ ὅπως συλλαβομένων,
 ἀλλὰ καὶ περιφανῶς ἀνιαθέντων. ἄδικον εὖν οἶμαι καὶ πρὸς γε
 ἀσύμφορον, ἐνὸς ἐξ ἀπάντων ἀνδρὸς ἢ καὶ δυοῖν τυχὸν ἡμαρ-
 10 τηκότοις, ἐξυβρίσαι μὲν εἰς τοὺς κοινούς νόμους, οὓς ἀτέργειν
 προὔθέμεθα, πολιτεῖαν δὲ σύμπασαν καὶ δίκαιον συνήδη καὶ P. 87
 φίλην οὕτω πως ἐξοδῶς ἀποσκευάσασθαι, τῶν δὲ τὴν χώρην
 φρουρούτων, καὶ πολλοὺς ὄσους κινδύνων ἀναδεχομένων, ὡς
 ἂν ἡμῖν ἐν εὐπαθείᾳ βιοτεύειν ἐξῆ, προδότας δειχθῆναι, καὶ
 15 τὸ δὴ πάντων ἀνοσιώτερον, δόξαν ὀρθὴν πρὸς εὐσέβειαν καὶ
 τὴν τῶν ἱερῶν ἀποξήρητων σεμνότητα περιφρονῆσαι. πῶς γὰρ
 οὐ τοῦτο φανόμεθα δρώντες, εἰ προσχωρήσασμεν τοῖς τοῦ
 κρείττονος ἐναντιωτάτοις; εἰ μὲν γὰρ διακολύσαιεν ἡμᾶς ταῖς
 αὐταῖς ἀγιστεῖαις ἐμμένειν, καὶ μεταστήσαιεν πρὸς τὴν σφε-
 20 ζοτέραν, τί τοῦτου πεισόμεθα χαλεπότερον, περιόντες τε καὶ
 τεθνηκότες; τί δὲ κερδανούμεν ἅπασαν τὴν Περσίδα (θῶμεν
 γὰρ οὕτω) προσλαμβάνοντες, τὰς δὲ ψυχὰς ἐζημιωμένοι; εἰ
 1. ἡμῖν R. et Intpr. ὑμῖν vulg. 6. ἤλασαν R. (Cl.), ἤλασε vulg.
 7. συλλαβομένων R., συλλαβαγομένων vulg. 9. ἀσύμφορα
 R. 13. φρουρούτων — δειχθῆναι om. R. Igitur κινδύνων
 solus Lugd. pro quo Cl. corr. κινδύνας. 14. ἐξῆν Sph. Par.
 17. φανούμεν R.

quod neque a Romanis legionibus, neque a praefectis univer-
 sis, multo vero minus ab ipso eorum Imperatore insidiae Gubazi
 fuerint structae. Pervulgatum enim iam apud ipsos et in confesso
 est, quod Rusticus et Martinus prosperae illius fortunae invidentes
 in ultroneam animi feritatem sint abrepti, reliquis ducibus non
 solum non adiuvantibus, verum etiam acerbe ferentibus. Iniquum
 itaque et praeterea inutile fuerit, ob unius fortassis atque alterius
 culpam publicas leges, quas observare constituimus, proterve violare,
 universumque vitae nostrae institutum, cui amice assuevimus, adeo
 leviter immutare, eorum vero, qui in praesidiis provinciae pro nobis,
 ut tranquille iucundeque vivamus, excubant, proditorum ac desertorum
 declarari; et quod omnium est maxime impium, rectam de religio-
 ne et sacrorum mysteriorum dignitate opinionem atque doctrinam
 aspernari. Quo pacto enim non id facere videbimur, si ad infen-
 sistimos divini numinis hostes concesserimus? Si enim illi prohi-
 buerint, ne nostram deinceps religionem colamus, sed ad suam nos
 adegerint, quid gravius nobis accidere possit, superatitibus pariter
 et mortuis? Quid enim lucri fecerimus, si universam (faciamus ita

A. C. 554 δὲ γε καὶ μεθεῖτεν καὶ συγχωρήσαιεν, ἀλλ' οὐ βεβαίαν ἡμῖν τὴν
 T. I. 28 εὐνοίαν ἔξουσιν, ἔπουλον δὲ μᾶλλον καὶ σφαλεράν, καὶ μόνῃ
 τῇ χρεῖα συμμετρουμένην. ἄμικτον γὰρ ἀεὶ τοῖς ἀνθρώποις τὸ
 ἐπερόγνωμον, καὶ οὔτε δέους προσπεσόντος, οὔτε τινὸς εὐεργε-
 σίας ἠγησαμένης, μόνιμος αὐτοῖς ἐγγίγνεται πίστις, πλὴν εἰς
 μὴ καὶ ταῖς δόξαις ὁμοφρονοῖεν τὸ τε συγγενὲς καὶ ἴδιον καὶ
 δμόφυλον, εἰ τοῦδε λειπόμενα τύχοιεν, ὀνόματι μόνῃ τὴν οἰ-
 κείωσιν ὑποφαίνει, τοῖς δὲ ἔργοις ἀλλοτριουταί. ἀντὶ ποίων
 τοίνυν ἀγαθῶν, ᾧ ἄνδρες Κόλχοι, πρὸς Πέρσας μεταβησό-
 μεθα, εἴ γε καὶ ὡς ἔσονται δυσμενεῖς, καὶ μηδὲν ἡμῖν πλέονι
 C ἔσται τοῦ παρόντος, ἢ μόνον τὸ ἄρον βλάπτεσθαι πρὸς αὐτῶν,
 ὅσῳ τοῦ ἐμφανοῦς τὸ διαλανθάνον ἀφυλακτότερον; ἀλλὰ γὰρ,
 εἰ δοκεῖ, συγκεχωρήσθω, μήτε ἄδικον εἶναι τοῦ ὄγγελημα, μήτε
 τοῦ πρέποντος ἑσπερημένον, καὶ ὁμολογείσθω τὰ Περσῶν ἡθῆ
 βέβαια καὶ πιστὰ καὶ οἷα διαπαντὸς ἐμμένειν ταῖς ἐσομέναις¹⁵
 συνθήκαις. εἰ γὰρ καὶ ταῦτα δοθεῖεν, καὶ μηδὲν ἡμῖν τῶν
 ἄλλων ἐμποδῶν ἔσται, ἀλλὰ τὰ τῆς δυνάμεως οὐκ ἀρκέσει. πῶς
 γὰρ ἂν μεταχωρήσαιμεν ἐφ' ἑτέροισ, ἐφ' ἑσθητότων ἡμῖν τῶν
 Ῥωμαίων, καὶ οὔτω πολλῶν καὶ ἀνδρειοτάτων καὶ ὑπὸ κρα-
 D τίστοις στρατηγῶς ταττομένων; πῶς δὲ καὶ οἷόν τε μὴ οὐχὶ ποι-²⁰

1. καὶ ante μεθεῖτεν add. ex R. et Intpr. vel. 3. Pro γὰρ Par.
 καὶ. 10. πλέον ἔσται R., ἔσται πλέον vulg. 13. συγκεχω-
 ρείσθω R. (CL), συγκεχωρείσθω vulg. 20. τεταγμένων R.

esse) Persiam nobis adiunxerimus, animarum vero iacturam feceri-
 mus? Quod si vero permiserint et concesserint, firma tamen bene-
 volentia nos nequaquam prosequuntur, infida vero et dubia, quam-
 que sola utilitate metiantur. Neque enim inter eos, qui diversis
 opinionibus sunt imbuti, societas constare potest; et neque incidente
 metu, aut beneficio nullo interveniente, fides ipsis constans et firma
 permanet, nisi etiam opinionum consensus accedat. Quin et cognati,
 affines et contribules, si hac animorum opinionumque convenientia
 destituantur, nomine solo amicitiam prae se ferunt, re vero ipsa
 sunt alienissimi. Cuius itaque boni spe, o Colchi, ad Persas descen-
 scemus, si etiam ita nobis futuri sunt hostes, neque aliquid amplius
 in praesentiarum inde nobis accedet, quam quod tanto facilius ab
 illis laedi poterimus, quanto difficilium ab occulto quam aperto hoste
 nobis cavere possumus? Atqui, si videtur, demus ita esse, factum
 ipsum neque cum aequitate neque cum honesto pugnare, et statua-
 mus Persarum mores constantes esse ac fidos, quodque perpetuo pacta
 conventaque sint observaturi. Ut enim etiam haec dentur nihilque
 aliud nobis impediendi sit reliquum, at vires nostrae non sufficient.
 Quo pacto enim ad alios transeamus, cum nobis Romani immincant,
 et quidem adeo multi ac fortissimi, quique praestantissimos nacti
 sunt duces? Quo pacto vero etiam fieri possit, ut non atrocissimam

νάς ὑποσχέιν ἀνηκέστους, τῶν μὲν οὖς ἐπαμύνειν χρεῶν πόρρω A.C. 554
 που κατὰ τὴν Ἰβηρίαν ἔτι μελλόντων, καὶ ἀνειμένως πορευο- I. I. 28
 μένων, τῶν δὲ τιμωρησομένων τὴν τε χώραν ἅπασαν κατα- V. 63
 χόντων, καὶ ταῖς ἡμετέραις πόλεσιν ἐνοικούντων;

5 ἰγ. „Καίτοι φησὶν αὐτοὺς ὁ γενναῖος οὐτοσί μὴδὲ τὴν
 ὁρμὴν ὑποστήσασθαι ἡμῶν, παραδείγματι χρώμενος τοῖς ἐναγ-
 χος συμβεβηκόσι. καὶ τίς ἀγνοήσειεν ἂν ὡς τὰς τῶν πολέμων
 τροπὰς οὐκ ἐπὶ ῥητοῖς ἀνάγκη συμβαίνειν, οὐδὲ τοὺς νῦν σφα-
 λέντας τυχόν τῶν ὁμοίων αἰεὶ μεταλαγχάνειν ἀποτυχημάτων;
 10 τοῦναντίον γὰρ ὡς τὰ πολλὰ πρὸς τοὺς ἡττηθέντας ἢ νίκη P. 88
 μέτεισι, καὶ τὸ δυσφοροῦν ἐκθεραπεύει. οὐ χρὴ τοῖνον ἡμᾶς,
 καθάπερ ἐθισμένον αὐτοῖς τοιοῦτον ἐν ἀπάσαις ταῖς συμπλο-
 καῖς ἐλασσοῦσθαι, πέρα τοῦ μετρίου θαρσύνειν. εἰ μὲν γὰρ τούτῳ
 μόνῳ νενίκηται, τῷ μὴ τὰ δέοντα βεβουλεύσθαι, προσεκτέον
 15 μὲν ἡμῖν τῷδε μᾶλλον τῷ παραδείγματι, καὶ προφυλακτέον
 τοὺς ἐκ τῆς ἀβουλίας κινδύνους. οὐ μὴν πρόδηλον ἐντεῦθεν
 οἶσθαι δεῖ τὸ ἑμδίως αὐτῶν περιέσεσθαι. εἰκὸς γὰρ τοὺς πρό-
 τερον ἄμαρτήσαντας, καὶ διὰ τῆς πείρας ὅποια φευκτέον πε-
 παιδευμένους, καὶ αὐτὸ δὴ τὸ παροφθὲν ἀνακαλέσασθαι τῇ
 20 περὶ τῶν ἐφεξῆς ἐσομένων ἐπιμελεῖν. εἰ δὲ τὸ θεῖον αὐτοῖς B

3. τὴν τε χώραν ἅπασαν R., ἅπασαν τὴν χώραν τε vulg. 5.
 αὐτός R. 6. ὑποστήσασθαι ἡμῶν R., ἡμῶν ὑπ. vulg. ἐναγ-
 χος R. Lugd. et Intpr. paulo ante, Ed. pr. ἐναχος, Par. ἐναχῶς.
 9. μεταλαγχάνειν R., λαγχάνειν vulg. 10. νικηθέντας R. 15.
 προσφυλακτέον R.

vindicatam incurramus, iis quidem, quos auxilio nobis venire oportet,
 procul hinc in Iberia cunctantibus lenteque procedentibus; iis vero
 qui ultionem exigent, universam regionem occupantibus et in nostris
 urbibus habitantibus?

13. „Atqui, ut insignis iste vir ait, ne primum quidem nostrum
 impetum sustinebunt, argumento ex iis, quae paulo ante acciderunt,
 sumpto. At quis ignoraverit bellorum vicissitudines nequaquam certa
 necessitate accidere; nec eos qui nunc forte male rem gesserunt,
 perinde adversam semper fortunam habituros. Nam e contrario
 victoria frequenter ad victos transit, et fortunae adversitatem emen-
 dat. Non oportet igitur nos, perinde ac si pro suo more et consue-
 tudine in omnibus deinceps proclis essent succubituri, supra modum
 esse confidentes. Si enim eo solo fuerunt victi, quod non satis, quid
 facto opus esset, perpendissent, nobis quidem hoc exemplum in
 nostrum usum est convertendum, et praecavenda, quae temeritatem
 consiliique praecipitantiam consequuntur, pericula. Neque enim ex
 praeterito casu certam nobis de ipsis victoriam possumus polliceri.
 Verisimile enim est, eos qui antea errarunt, experientia ipsa quid
 fugiendum sit, edoctos, id quod omissum neglectumque fuit, malore
 deinceps in rebus gerendis cura compensaturos. Si vero Deus ipsis

A. C. 554 χαλεπαίνει τῆς ἐπὶ τῷ κειμένῳ παρανομίας, καὶ ταύτῃ κεκά-
 I 1. 28 κωνται, τί δὲ καὶ ἡμᾶς παρεῖναι καὶ συνεπιλαμβάνειν, ὥσπερ
 οὐκ ἐπαρκοῦντος ἐκείνου τὰ δίκαια δρᾶσαι, ἀλλὰ τῆς ἐξ ἡμῶν
 ἐπικουρίας προσδεομένου; ποία δὲ τις ἂν ἀσεβείας ὑπερβολὴ
 ἑτέροις λελείψεται, εἴ γε τόδε τὸ ἀγαθὸν ὑτιμάσασμιεν τῇ με-5
 ταστάσει, ὅπερ καὶ ἡρεμούντων ἡμῶν ὑπερμαχεῖ προσηκόντως;
 μηδεὶς τοίνυν ἡμῖν τὸν τεθνεῶτα παραγέτω δῆθεν τῷ λόγῳ
 λίαν ἀγεννῶς ὀλοφυρόμενον, καὶ ἰκετεύοντα τοὺς ὁμοφύλους
 οἴκτου τυχεῖν τῷ τὴν σφαγὴν ἐπιδεικνύναι. ταῦτα γὰρ μοχθη-
 ραῖς μὲν ψυχᾶς καὶ ἀνάνδροις ἴσως ἀρμόσει, οὐ μὴν προσα-10
 C πτέον αὐτὰ βασιλεῖ καὶ Λαζῶν καὶ Γουβαίτῃ. εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἐν-
 ταῦθα παρῆν, πάντως ἂν, ἅτε δὴ Θεοφιλῆς ἀνὴρ γεροντῶς καὶ
 φρονήρης, κατεμέμψτο μὲν ἡμᾶς τοιαῦτα βουλευομένους· ἐκέ-
 λευεν δὲ μὴ οὕτω καταπεπτωκέναι καὶ μαλθακίεσθαι, καὶ
 δραπετεύειν, καθάπερ οἰκέτας, αἰρεῖσθαι φρόνημα δὲ μᾶλλον⁵
 Κολχικὸν καὶ ἐλεύθερον ἀναλαβόντας, ἀντέχειν τῆς συμφορᾶς
 θαρσύνων, καὶ πρὸς μηδὲν μὲν αἰσχρὸν καὶ ἀνάξιον τῶν πα-
 τριῶν ἐξάγεσθαι τρόπων, ἐμμένειν δὲ τοῖς παροῦσι καὶ πεποι-
 θέναι, ὡς τοῦ κρείττονος ἦκιστα τὸ ἔθνος περιοψομένου. εἴτα
 πῶς οὐ σφόδρα παράλογον, αὐτῷ μὲν τῷ βιαιῶς ἀνηρημένῳ²⁰
 D ταῦτα κατὰ τὸ εἶκός ἔχειν δεδύχθαι ἡμᾶς δὲ, τοὺς τὴν πρὸς
 1. ἐπὶ τῶν κειμένων R. 6. ὥσπερ R. 7. ἡμῶν R. 10.
 ἀρμόσει R. et Intrp. congruit, ἀρτέσει vulg. 13. ὑμᾶς vulg. et
 Intrp. 15. αἰρεσθαι R. 21. κατὰ τὸ εἶκ. ἔχ. R., x. τ. εἶκ.
 εὐ ἔχ. vulg., Intrp. ut is — tam decenter haec censet.

est infensus ob nefariam caedem commissam, ideoque hisce malis afficiuntur; quid opus est etiam nos ei adesse, nostramque operam conferre, perinde atque si ille per se iustitiae exercendae non sufficeret, sed nostrō auxilio indigeret? Qualis vero impietatis excessus aliis relinquatur, si summam hanc bonitatem nostra defectione contempnamus, quae etiam nobis quiescentibus nos uti par est propugnat? Nemo itaque nobis mortuum Gubazem verbis in medium adducat parum viriliter eiulantem, et populares suos suppliciter orantem, ut sui misereantur, plagas corpori suo infliotas ostentando. Haec enim vitiosis effoeminatisque animis fortassis conveniant, nequaquam vero adscribenda sunt regi et quidem Lazorum, atque adeo Gubazae. Si enim ille ooram adesset, graviter certo, utpote pius et cordatus vir, nos eiusmodi consilia agitantes insimularet, iuberetque non ita animis cadere atque elanguescere, et servilem in modum aufugere: quin potius animo Colchico et liberali resumpto aequanimem fortiter sustinere, et nihil turpe patriaeque moribus indignum committere; sed praesenti rerum atque insistere, certam fiduciam concipientes divinum auxilium Colchicae genti nequaquam defuturum. Proinde quo pacto non vehementer absurdum fuerit, ipsi quidem violenter interfecto verisimiliter haec prohari, nobis

ἔκεινον εὐνοίαν σκηπτομένους, τᾶναντία διανοεῖσθαι; ἀλλὰ. C. 554
 δέδοικα μὴ καὶ μόνου χάριν τοῦ διαλογίζεσθαι ταῦτα καὶ δια- I. L. 28
 σκοπεῖν μεγίστας ὑπέξομεν δίκας. εἰ μὲν γὰρ ἐπ' ἀδήλοισ ἐλ-
 πίσι καὶ τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπὴν ἐπιδεχομέναις τὰ τῆς ἀπο-
 50στάσεως ἡμῖν ἐμελεῖτο, ἦν μὲν ἂν καὶ τότε δεινόν, ἐπὶ τη-
 λικούτων πραγμάτων κινήσει μόνης ἡρτῆσθαι τῆς τύχης, πλὴν
 ἀλλ' ἔξῃν ἴσως τοῖς ταῦτα προηρημένοις ἀδεέστερον γοῦν ἀναι-
 σχυντῆσαι. εἰ δὲ πανταχόθεν προὔπτον δαίνονται τὸ κακόν,
 πῶς οὐ μισητέον αὐτούς τοιαύτην ἔννοιαν ἐμβαλόντας; ὡς μὲν P. 89
 100ὸν ἀφεκτέον ἡμῖν ἐκείνων, καὶ δὴ μετρίως ἐξέφθη. φημὶ δὲ
 δεῖν βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων τὸ συμβῆν ἀναγγεῖλαι, ὡς ἂν ἐν-
 δικιώτατα μετέλθῃ τούς τοῦ μιάσματος αἰτιωτάτους, καὶ εἰ μὲν
 ἐθελήσει, πεπαῦσθαι τολοιπὸν τῆς πρὸς Ῥωμαίους διαφορᾶς,
 καὶ συνεργεῖν αὐθις καὶ συστρατεύεσθαι, καὶ τῶν προτέρων
 15μετέχομεν συνδιατημάτων. εἰ δὲ ἀπόωσοιτο τὴν ἀξίωσιν, τότε
 δὴ βουλευτέον ἡμῖν, εἴπερ ἑτέραν ὁδὸν τραπήναι συνοίσει.
 οὕτω γὰρ ποιῶντες, οὔτε τοῦ τεθνηκότος ἐπιλελῆσθαι δό-
 ξοιμεν ἂν, οὔτε προπτεῖα μᾶλλον ἢ γνώμη τὰ ἡμέτερα δια-
 τιθέναι.”

V. 64

20 ἰδ'. Εἰρημένων δὲ καὶ τούτων, παλινῆδιαν, τὸ λεγόμε-Β

5. καὶ τότε R. et Intpr. *vel id*, καὶ τότε vulg. 8. *πανταχόθεν* add.
 ex R. et Intpr. *undequaque*. 9. *ἐμβαλλόντας* edd. 10. ὅμιν Par.
 et Intpr. 12. *μετέλθῃ R.*, *μετέλθοι* vulg. 15. Num *μετέχειν?*

vero, benevolentiam erga ipsum praetextentibus, contraria deliberari?
 Sed verior, ne vel ea sola de causa, quod haec animo cogitatione-
 que agitaverimus, maximas poenas simul subituri. Si enim incerta
 spe dubioque eventu et variis in utramvis partem momentis obnoxio
 defectionem moliti essemus, erat profecto etiam hoc grave, in tan-
 tarum rerum motu a sola fortuna pendere; licuisset tamen fortasse
 iis, qui hoc consilii ceperant, liberius impudentiusque id aggredi. Si
 vero pravitas huius consilii et mala inde exspectanda omni ex parte
 sunt conspicua et manifesta, quo pacto non sint digni odio, qui vos
 in hanc cogitationem induxerunt? Quomodo igitur abstinendum no-
 bis ab illis sit, et quidem moderate dictum est. Ego vero ita sentio,
 factum ipsum ita ut accidit Imperatori esse nuntiandum, ut nimi-
 rum iustissime animadvertat in praecipuos caedis auctores. Quod
 quidem si fecerit, nostra cum Romanis simultas conopietur, et la-
 borum expeditionumque societatem pristinamque cum ipsis consue-
 tudinem redintegrabimus. Si vero repulsam patiamur, petitionem-
 que nostram relictat, tum demum deliberandum erit, an aliam viam
 ingredi expediat. Ita enim facientes, neque mortui Gubzae oblit-
 esse videbimur, neque temeritate potius quam consilio res nostras
 instituire.”

14. His dictis Colchi palinodiam, ut est in proverbio, cecine-

A. C. 5 54νον, ἥδον οἱ Κόλχοι, καὶ μετεπειθοντο. μάλιστα γὰρ αὐτοὺς
 I. I. 28 εἰς τοῦτο συνήλασε τὸ δεδιέναι, μὴ ποτε ἄρα, εἰ μετασταίεν,
 καὶ τὴν ἐπὶ τῇ κρείττονι δόξαν ἀφαιρεθῆεν. ἐπειδὴ οὖν ἡ
 τοῦ Φαρτάξου γνώμη ἐνίκα, ἀντίκα οἱ ἄριστοι καὶ εὐπατρί-
 δαι τοῦ ἔθνους Ἰουστινιανῷ βασιλεῖ, τὰ ἐπὶ Γουβάζῃ ξυνεγε-5
 χθέντα διηγέειλαν, ἅπασάν τε οἱ ἀνεκάλυψαν τὴν ἀπάτην,
 ὡς ἐκεῖνος μὲν οὔτε μηδίσας πάποτε, οὔτε ἄλλο τι ἄχαρι κατὰ
 Ῥωμαίων βουλευσάμενος ἦλω, οἱ δὲ ἀμφὶ Μαρτίνον τε καὶ
 Ῥούστικον, ἐπειδὴ αὐτοῖς ὑπὸ ἑρατώνης θαμὰ σφαλλομένοις
 ἐπεκάλει τε τὰ εἰκότα καὶ ἐχαλέπαιεν, οἱ δὲ ταύτην τε τὴν 10
 C στυκοφαντίαν ἐμηχανήσαντο, καὶ τὸν οὐδὲν ἡμαρτηκότα διέ-
 φθειραν. ἐδέοντο δὲ οὖν τῇ τοῦ κατοικομένου ψυχῇ τοῦτο δὴ
 παρασχεῖν τὸ χαριστήριον ἔλεγον δὲ οὐκ ἄλλο τι ἄρα ἢ ὥστε
 μὴ ἀτιμώρητον καταλιπεῖν τὸ ἀδίκημα, βασιλέα δὲ σφίσιν
 ἐπιστῆσαι οὐκ ὀθνεῖόν τινα, οὐδὲ ἐπηλύτην, ἀλλὰ Τζάθην 15
 τὸν Γουβάζου νεώτερον ἀδελφὸν ἐν Βυζαντίῳ κατ' ἐκίετο τοῦ
 καιροῦ διατρέβοντα, ὡς ἂν αὐτοῖς πάλιν ὁ πατριος διασωζοίτο
 νόμος καὶ ἡ ἀνέκαθεν τοῦ βασιλείου γένους ἀκραϊφνῆς ὁμο-
 λογία. ὁ δὲ, (δῖα γὰρ αὐτῷ ἐδόκει καὶ δίκαια,) ὡς τάχιστα
 ἐπετέλει, καὶ οὖν Ἀθανάσιον, ἓνα τῶν πρώτα λαχόντων ἐν 20
 D τῇ συγκλήτῳ βουλῇ, ἔστειλε διασκοπήσοντά τε τὸ πραχθὲν

4. Φαρτάξου R., Intpr. *Pharazis*. 5. τῷ Γ. R. 7. ἄχαρι add. ex R., Intpr. cum vulg. facit. 16. ἀδελφὸπαιδα R. in mg. 19. δῖα et δίκαια R., δῖον et δίκαιον vulg.

runt, sententiamque mutarunt; praecipue vero ipsos eo adduxit, quod metuerent ne si quando ad Persas desciscerent, recta etiam de Deo opinione religioneque sua privarentur. Postquam igitur Phartzis sententia vicit, statim optimi quidam nobilissimique Colchicae gentis viri delecti sunt, qui Iustiniano Imperatori, quae in Gubazem perpetrata essent nuntiarent, omnemque ei fraudem detegerent; quodque ille quidem Persarum partibus nunquam studuisset, neque adversus Romanos aliquid esset molitus; Martinus vero et Rusticus, quod illos prae ignavia vecordiaque frequenter errantes merito increparet eisque succenseret, hanc ipsi calumniam struxissent, et innocentem trucidassent. Supplices itaque Imperatorem orarunt, ut defuncti manibus hoc gratificaretur; nihil vero aliud dixerunt, quam ut facinus illud impunitum ne relinqueret, regemque sibi designaret non alienigenam aliquem, neque peregrinum, sed Tatham in-niorem Gubazae fratrem, qui tum temporis Byzantii debebat, utque ita ipsis denuo patria lex conservaretur, et regii generis iam inde ab antiquo continuata sibi constans et inviolata successio. Imperator itaque (aequum enim id ipsi videbatur et iustum) quam citissime eorum petitioni satisfacit, et Athanasium, unum ex prima-riis senatoribus, qui accurate in factum inquireret, et de eo ex

ἔς τὸ ἀκριβές, καὶ κατὰ τοὺς Ῥωμαίων νόμους κρινούντα. A. C. 554
καὶ δὴ παραγενόμενος, Ῥούσικον μὲν εὐθύς ἐς Ἀψαρούντα I. I. 28
ἔστειλε τὴν πόλιν, καὶ τῷ ἐκείνῃ δεσμοτηρίῳ ἐγκαθειρξας
ἐφρούρει· Ἰωάννη δὲ τῷ βασιλεῖ μὲν φρενακίσαντι, αὐτουργῶ
5 δὲ τοῦ μιάσματος γεγενημένῃ, ἀποδράσαντί πως ἐν τῷ τότε
λαθραιότατα, καὶ φρυγῇ τὴν σωτηρίαν καρπώσασθαι πειρω-
μένῳ; ἀλλ' ἐκείνῳ γε τῇ Ἰωάννῃ ἐπὶ τοῖσδε πορευομένῳ ὑπαν-
τιάζει, οὗτο παρασχόν, ὁ Μετρίανος, (εἷς δὲ γε ἦν οὗτος τῶν
ἀμφὶ τὰ βασιλεία δορυφόρων, οὗς δὴ Σκριβωνας ὀνομάζου- P. 90
10 οῖν· ἔσταλτο δὲ αὐτὸς τούτου δὴ ἕνεκα, ἐφ' ᾗ ἐξυπηρετήσα-
σθαί τε τῷ Ἀθανασίῳ, καὶ ἅττα ἂν ὑπ' ἐκείνου κριθεῖν τόνδε
ταῦτα ἐπιτελέσαι) Ξυλλαβῶν δὴ οὖν ὁ Μετρίανος τὸν Ἰωάννην,
παρὰ τὸν διαιτητὴν ἀπεκόμισεν. ὁ δὲ καὶ τοῦτον ἐς Ἀψα-
ρούντα ἐξέπεμψεν, ἐν εἰρκτῇ τε καὶ ποδοκᾶκῃ μενούντα, ἕως
15 ἐν ποσὶν ἀγῶν διανυσθεῖη.

ιε'. Ἄμα γὰρ τῷ ἦρι ἀρξαμένῳ παρῆν ὁ Ναχοραγὰν ἐς A. C. 555
Μουχειρίσιν, καὶ αὐτίκα τὰ τε στρατεύματα ἤθροϊζε, καὶ I. I. 29
πλείστη ὄση χρώμενος προθυμίᾳ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο.
τοιγάρτοι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀμφὶ τὴν Νῆσον ἀγειρόμενοι πα-
20 ρορσεκνεάζοντο, καὶ τὰ τῆς κρίσεως εἰκότως ἀνεκόπτετο. τί γὰρ
ἂν αὐτοῖς ἐν τῷ τότε προὔρμαιότερον κατεφάνη τῆς περὶ τὸν
πόλεμον εὐκοσμίας; ἤδη δὲ καὶ ὁ Ἰζάθης ἅμα Σωτηρίχῳ τῷ B
στρατηγῷ ἐκ Βυζαντίου ἀφῆκτο, τὴν τε πατρίαν ἀρχὴν καὶ
2. ἐς om. R. 8. Μετρίανος R. et Intpr., Μαστρίανος vulg.
9. Σκριβωνας Lugd. 10. τοῦ δὴ R. 12. Μαστρίανος vulg. 14.
μενούντας R. 17. ἠθροϊζετο R. 22. Sotirem ubique vocat Intpr.
τῷ om. R. 23. πατρίου R. et in mg. ἀδελφοῦ.

praescripto Romanarum legum sententiam ferret. Qui cum ad-
venisset, Rusticum quidem statim Apsarunten misit, atque in illius
urbis carcere custodiri iussit. Ioanni vero, qui regem sefellerat, et
tum temporis admodum clam se inde surripuerat, et fuga salutem
parere nitebatur; huic, inquam, Ioanni, qui hac de causa se in iter de-
derat, forte fortuna obvius est factus Metrianus, unus e regis satel-
litibus, quos Scribonas vocant, missus autem erat illuc, ut Athana-
sium ministraret, et quae ille iudicasset exsequeretur. Metrianus
itaque eum apprehensum ad iudicem Athanasium duxit, qui etiam
hunc Apsarunten misit, ut ibi in carcere et cippo haereret tan-
tis per dum disceptatio iudicialis, quae iam apparabatur, esset absoluta.

15. Statim enim incunte vere Nachoragan Muchirisim venit,
et confestim copias cogit, quantaque poterat diligentia se ad bel-
lum comparabat. Nihil secius vero etiam Romani circum Insulam
congregati, sese summa vi apparabant; et iudicium merito protra-
hebatur. Quid enim ipsis eo rerum statu maiori curae esse debe-
bat, quam res ad bellum necessarias quam optime constituere?

- A. C. 555 τὰ τεύτης παράσημα πρὸς τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων, ἥπερ ἐκ
 I. L. 29 παλαιοῦ νερόμισται, δεδεγμένως. εἰσὶ δὲ γε ταῦτα στέφανος
 χρυσοῦς λιθοκόλλητος, καὶ χιτώνιον ποδιῶδες ὑπόχρυσον, πέ-
 διλά τε κοκκοβαφῆ, καὶ μίτρα ὁμοίως χρυσοῦ τε καὶ λίθοις
 πεποικιλμένη. χλαμύδα δὲ ἀλουργῆ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Λαζῶν⁵
 οὐ θέμις ἀμπίσχουσαι, λευκὴν δὲ μόνον οὐ μέντοι παντάπασι
 γε κοινὴν οὕτω καὶ εἰδισμένην, ἀμφὶ γὰρ τὸ μεσαίτατον ἐκεῖνη
 χρυσοῦ ὄφρασματι ἐκατέρωθεν καταλαμβάνεται. βασιλικὸν δὲ καὶ
 C τὸ ἔμπερόνημα τῆς χλαμύδος, λίθοις τε ἐκρυσμέσι καὶ τῇ ἄλλῃ
 κατασκευῇ διακρίνον. ἐπιβάντα δὲ οὖν τὸν Τζάθη τῆς ὑπη-
 10 κούου καὶ τῇ βασιλείῳ στολῇ κεκοσμημένον, αὐτίκα οἱ τε στρα-
 τηγοὶ καὶ ἄκας ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς δεξιούμενοι τε καὶ
 τὰ εἰκότα γεραίροντες προηγούντο, ἐξωπλισμένοι ὡς εὐρε-
 πείστατα, καὶ ἐπὶ τῶν ἵππων οἱ πλείστοι ὀχούμενοι. οἱ δὲ
 Λαζοὶ ἐς τὸ χαῖρον μεταβαλόντες, καὶ μόλις ἀποκlausόμενοι¹⁵
 τῆς ἀνίας, στοιχηθόν οἱ παρωμάριον, σάλπιγγές τε παντα-
 χόθεν ἐπήχουν, καὶ τὰ σημεῖα ἐς ὕψος ἐπήρτο. καὶ ἦν ἡ
 πομπὴ φαιδρά τε ἐπιεικῶς καὶ γαυροτάτη, καὶ πλέον ἢ κατὰ
 V. 65 τὴν Λαζῶν βασιλείαν ἐξωγκωμένη. Τζάθης μὲν οὖν ἐς τὴν
 ἀρχὴν καταστάς, ἔταπτεν ἕκαστα τοιοῦτον, καὶ διεκόσμησε²⁰
 D τὸ ὁμόφυλον, ὡς αὐτῷ τε ἦν βουλομένη, καὶ ὁ πάτριος ὀ-
 πηρόρευεν τρόπος. Σωτήριχος δὲ ὁ στρατηγὸς αὐτίκα εἶχeto
 1. πρὸς τῶν et paulo infra καθάλαμπεται et Τζάθη Sph. Pat.
 8. καὶ add. ex R. 13. εὐπρεπέστατον R. 16. σάλπιγγες R.,
 σάλπιγγα vulg. πανταχόθεν R., πάντοθεν vulg. 19. εἰς
 codd. et edd.

Iam vero etiam Tzathes una cum Sotericho Byzantio advenerat, pa-
 terno regno eiusque insignibus a Romanorum Imperatore veteri more
 ac ritu acceptis. Sunt autem haec corona aurea pretiosius distincta
 lapidibus, et palla ad talos demissa, auro intertexta, calcei murice
 tincti, et mitra similiter auro et lapidibus variata. Chlamydem vero
 purpuream Lazorum regibus gestare fas non est, sed tantum albam,
 non tamen omnibus communem et consuetam. Circa medium enim
 illius aureum quoddam textum utrinque resplendet; regia etiam
 fibula chlamydis, lapidibus aureis inde pendulis alioque appara-
 tu insignis. Ingredientem itaque iam suam ditionem Tzathem et
 regio habitu ornatum, confestim praefecti et universus exerci-
 tus Romanus salutantes debitisque honoribus afficientes, ei praebant,
 splendidissimis armis induti, et equis plerique vecti. Lazi vero
 ad laetitiam conversi, aegre tandem deposito moerore, serialim
 ipsum deducebant, tubis omni ex parte clangentibus, et signis in al-
 tum sublatis; eratque pompa splendida admodum atque magnifica,
 et magis quam Lazorum regnum fert fastuosa. Tzathes itaque iam
 regno inauguratus, administrabat deinceps omnia gentemque suam
 regibat, prout sibi visum erat et patrius mos suadebat. Soterichus

της πορείας, ἐφ' ἧπερ καὶ ἔσταλτο. χροσίον γὰρ ἐκ βασιλείως ἐκομίξεν, ἐφ' ᾧ τοῖς προσοίκους βαρβάρους κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν διανέμοι, εἰδιωμένον γε τοῦτο ἐκ πλείστου καὶ ἀν' ἔτος γιγνώμενον. εἰποντο δὲ αὐτῷ καὶ τῶν παιδῶν οἱ πρεσβύτεροι, Φιλάγγριός τε καὶ Ῥωμύλος, ὡς ἂν εὐθύς ἀφ' ἐστίας μοχθεῖν ἐν δέοντι παιδευθεῖεν, ἐπεὶ καὶ ἐς ἤβης μέτρον ἤδη ἄμφω ἐληλυθέτην, καὶ ἦστην οἴω διαπονεῖσθαι. ὁ γὰρ δὴ τρίτος αὐτῶν, Εὐστράτιος, ἐν Βυζαντίῳ ἐλέλειπτο, νέος γε ὢν ἔτι κραιδίη, καὶ ἄλλως τὸ σῶμα σὲ ἱσμαλός. ὡς δὲ ἐς τὴν τοῦ
 10 καλουμένων Μισιμιανῶν χώραν ὁ Σωτήριχος ἀφίκετο, οἱ δὲ κατήκοοι μὲν τοῦ βασιλέως τῶν Κόλχων τυγχάνουσιν ὄντες καθάπου καὶ οἱ Ἀψίλιοι, γλαῖπτη δὲ ὅμως χρωῶνται ἀποκκριμένη καὶ νόμοις ἑτέροις εἰσὶ δὲ τούτου δὴ τοῦ Ἀψιλιῶν γένους βορειότεροι, καὶ τετραμμένοι ἠρέμα ἐς ἥλιον ἀνιόντα.
 15 ἐπειδὴ οὖν ἐς τούσδε παραγένονεν, ἔγνοιά τις αὐτοὺς εἰσῆλθαι, ὡς ἄρα ἐν τι τῶν σφετέρων φρουρίων ἀμφ' αὐτὰ δὴ τὰ Λαζῶν ὄρια ἰδρυνόμενον, ὃ δὴ Βούχλοον ὀνομάζουσιν, τοῦτο δὲ ὄγε βούλοιο τοῖς Ἀλανοῖς κατακροῦσθαι, ὡς ἂν οἱ τῶν ἐθνῶν πρέσβεις τῶν ἀπωτέρω οἰκούντων, αὐτοῦ ἀγειρόμενοι, σοτὸν μισθὸν ἀποφέρουτο, καὶ μηκέτι ἀνάγκη τις εἴη τῷ τὰ χρήματα παρεχομένῳ τὰς τοῦ Κανκάσου περιουστειν ὑπὸ βερίας, καὶ αὐτὸν ἐπ' ἐκείνους ἵεναι.

3. διανέμοι R., διανέμει vulg. 7. ἦσθη Sph. Par. 8. Εὐστράτης R., Intrp. *Eustratius*. 10. *Misiani* sunt apud Intrp. et infra in Exc. Bav. 17. Βούχλος R. 21. Pro περιουστειν R. πέρι, sed in mg. περιῶν. 22. καὶ om.R.

autem praefectus statim iter, ad quod missus erat, arripuit. Adferebat enim pecuniam a rege, quam finitimis barbaris bellicae societatis causa distribueret; quod quidem et a multo tempore est usitatum et quotannis fit. Comitabantur vero ipsum ex filiis duo maiores nati, Philagrius et Romulus; ut statim domo egressi moderatis laboribus aduicerent, siquidem ambo iam ex ephelis excesserant, et labori ferendo pares erant. Tertius enim illorum, Eustratius, Byzantii relictus erat, quod et adhuc admodum esset iuuenis, et corpore insuper nequaquam valido. Posteaquam autem ad Misimianorum ditionem pervenit Soterichus, (qui quidem Colchorum regi parent, ut et Apsillii, diversa tamen utuntur lingua aliisque legibus; sunt vero hi Apsillorum gente borealiores et ad orientem solem nonnihil vergentes,) ad hos, inquam, cum venisset, cogitatio quaedam ipsis incidit, quod utique unum quoddam ex ipsorum propugnaculis circa ipsos Lazorum fines situm, Buchloum vocatum, Alanis prodere vellet, ut gentium, quae remotius habitarent, legati ibi congregati stipendia deferrent, neque amplius necessitas ulla esset, ut, qui pecunias adferret, Caucasii montis radices circumiret, ipseque ad illos iret.

A. C. 555 *ις*. Ταῦτα δὴ οἱ Μισιμιανοὶ εἶτε γνόντες, εἶτε καὶ
 I. I. 29 ὑποτοπήσαντες, στέλλουσιν ἄνδρας δύο τῶν παρὰ σφίσι λο-
 γίων, Χάδον ὄνομα καὶ Θυάνην. οἱ δὲ εὐρόντες αὐτὸν ἀγχοῦ
 που ἐκείνου δὴ τοῦ ἐρύματος ἐναυλιζόμενον, καὶ πλεον ἐς τὴν
 δόκησιν ἐπιρῶσθέντες, „ἀλλ’ οὐ δίκαια θράσειν ἡμᾶς” ἔφα-
 σαν „ὦ στρατηγέ, διανοήθης χρὴ γὰρ σε μηδὲ ἄλλῳ τῷ ἐφιέ-
 ναι τὰ ἡμέτερα παραιρουμένῳ, μήτι γε καὶ αὐτὸν οὕτως ἐθέ-
 λειν. εἰ δέ σε ὡς ἀληθῶς μὴ ταῦτα θρέσκει, ἄγε ὅπως ἐνθένδε
 C ὡς τάχιστα μεταβῆς, ἐν ἐτέρῳ ἀποδιατρίψεις χωρίῳ, καὶ σε
 τὰ ἐπιτήδεια ἥμισυ ἐπιλείψουσιν, ἀλλ’ ἡμεῖς ἅπαντα οἴσο-
 μεν. ἐνταῦθα γὰρ σοι οὐ μενετέα παντάπασιν, οὐδὲ ἀνεξό-
 μεθά σου μέλλοντος ἐς τόδε καὶ σκηπτομένου.” οὕτω δὲ αὐτῶν
 ἀνταδιαζόμενων, οὐκ ἀνεκτὰ ἠγησάμενος ὁ Σωτήριχος, εἰ
 τὰς τῶν Κόλχων κατηκόους ἐξείη κατὰ Ῥωμαίων θρασύνεσθαι
 τῶν ὑφ’ οὓς οἱ Κόλχοι τετύχεται, παρακελεύεται τοῖς ὅπα-
 15 δοῖς παῖειν αὐτοὺς αἷς ἐπεφέροντο βακτηρίαις. οἱ δὲ καθίκοντο
 αὐτῶν ἀφειδῶς, καὶ ἐς τοῦπίσω ἡμιθνήτας ἀπέπεμψαν. τοῦ-
 του δὲ γεγενημένου, Σωτήριχος μὲν ᾤετο μηδὲν ἀντίπαλον
 ἔσεσθαι, ἀλλ’ ὥσπερ ἀμέλει οἰκέτας οἰκίους ἡμαρτηκότας
 διαχειρισάμενος, καὶ οὐδὲν ὅτιον ἐδλαβήτεον αὐτῷ, ἐμενέου-
 τε κατὰ χώραν, καὶ εἶτα, νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἐκάθευδε σφό-
 D δρα ἀδεῶς καὶ ἀφυλάκτως οὕτω δὲ οἱ τε παῖδες καὶ οἱ δο-

4. ἀλιζόμενον R. 5. δίκαι θράσαι R. 7. οὕτω R. 9.
 ἀποδιατρίψεις R., ἀποδιατρίψης vulg. 10. λείψουσιν R. 14.
 ἐξείη R., ἐξήει vulg. 17. Pro καὶ R. οὐς. 18. ᾤετο μηδὲν ἀν-
 τίπαλον R., οὐδὲν ἀντ. ᾤετο vulg.

16. Haec cum Misimiani sive cognovissent sive suspicati essent, duos ex suis insignes viros, Chadum nomine et Thuanem, mittunt, qui cum ipsum reperissent iuxta illud propugnaculum stationem habentem, suspicione validius confirmata: „Iniuria, inquitabant, nos afficere cogitas, praefecte. Oportet enim te neque alteri cuiquam permittere, ut nostra nobis adimant, nedum ipsum hoc velle. Si vero hoc tibi propositum non est, fac age ut quam citissime hinc discedens alio in loco commoreris. Neque tibi defutura sunt necessaria, sed nos omnia deferemus. Hic enim nullo modo tibi est manendum, neque feremus te hic moras trahentem et tergiversantem.“ Ipsi vero ita procaciter loquentibus, Soterichus nequaquam tolerandum ratus, si Colchorum subditis ita adversus Romanos, quibus parent, liceret ferocire, stipatoribus suis mandat ut baculis, quos gestabant, eos caederent. Qui atrociter in ipsos invecti, semineces remiserunt. Quibus peractis, Soterichus quidem nihil hostile eventurum ratus, et perinde fere ac si servos suos delinquentes plagis excepisset, nihil inde sibi verendum existimans, eo loci mansit; et deinde oborta nocte valde intrepide abaque ullis excubiis ibi dormivit: similiter vero et

ρυφόροι καὶ ὁπόσον ἄλλο αὐτῷ θητικὸν εἶπετο ἢ καὶ δοῦλον, ^{A. C. 555}
 ἐκμειότερον καὶ οὗτοι ἅπαντες ἢ ὡς ἐν πολεμίων κατεσκη- ^{I. I. 29}
 νημένοι, ἀνεπαύοντο. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Μισιμιανοὶ, τὴν ὕβριν
 οὐκ ἐνεγκόντες, ἐπιφοιτῶσιν αὐτοῖς κυρτερώτατα ἐξωπλισμέ-
 5νοι, καὶ αὐτίκα ἐπὶ τὸ δωματίον χωρήσαντες, οὗ δὲ ὁ στρα-
 τηγὸς ἀνεκέκλιτο, κατακτείνουσι προτέρους τοὺς παρεναστή-
 ρας τῶν θεραπόντων. Θορύβου δὲ, ὥσπερ εἰκὸς, καὶ πατάγου
 πολλοῦ κινήθέντος, ξυναίσθησις μὲν τοῦ κακοῦ αὐτῷ τε Σωτη-
 ρίῳ καὶ τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἄπασιν ἐγένετο· καὶ τοίνυν ὑπὸ
 10δύεος ἐκ τῶν εὐνῶν ἀνεπάλλοντο, ἔτι δὲ τῷ ὕπνῳ καρθηβαροῦν-
 τες καὶ παρεμμένοι, ἀμύνεσθαι αὐτοῖς οὐ τι μάλα παρῆν. οἱ ^{P. 92}
 μὲν γὰρ ταῖς σισύραις τὸ πόδε περιελεττόμενοι, εἶργοντο τῆς
 πορείας, οἱ δὲ καὶ ἤδη ἐπὶ τὰ ξίφη ὀρμήσαντες, καὶ σχεδιά-
 ζειν πειρώμενοι τὰ πολέμια, ἀλύοντες ἦσαν οἰκτρότατα οἶα
 15ἐν σκότῳ καὶ ἀπορίᾳ, ἔστε τοὺς τοίχους περιρῶρηνύμενοι, καὶ
 ὅπῃ ἐτύγγαρον κείμενα τὰ ὄπλα ἐπιλελησμένοι· ἐνιοὶ δὲ αὐτῶν
 καὶ τῷ ἤδη ξυνεῖλησθαι ἀπειρηκότες, οὐδενότι ἐμχανῶντο, ^{V. 66}
 ἐβόων τε μόνον ἄλλος ἄλλοθι καὶ ὠλοφύροντο, οὐκ ἔχοντες ὃ, τι
 καὶ δρᾶσαιεν. οὕτω δὲ αὐτῶν καταπεπληγμένων, ἐπεισεπυόν-
 20τες οἱ βάρβαροι αὐτὸν τε Σωτήριχον κατακτείνουσι καὶ τοὺς
 παῖδας καὶ πρὸς γε ξύμπαντας τοὺς ἄλλους, πλὴν εἰ μὴ τις B

1. ὁπόσον ἄλλο αὐτῷ R., ὅσον αὐτῷ ἄλλο vulg. 2. ἐν πολε-
 μίων R., ἐν πολεμῖα vulg. 9. ἐγένετο R., ἐγένετο vulg.
 12. σισύραις R., σκύραις vulg., Intpr. *veste oblonga*. 14. ἀλύον-
 τες scripsi pro vulg. ἀλόγτες, ἀλόγτες R., Intpr. *errabundi diva-*
gabantur, quasi *legerit ἀλώμενοι*. Num *ᾤεσαν*? *Universum*
locum emendatione egere perspicio, satis probabilem invenio
nullam. 15. *περιρην.* R.

filii et satellites, et quotquot eum domestici famuli et servi seque-
 bantur, etiam hi omnes securius, quam in hostili terra convenie-
 bat, dormiebant. Interea vero Misimiani, iniuriam acceptam non fe-
 rentes, validissime armati in eos irruunt, statimque in domunculam,
 in qua cubabat praefectus, irrumpentes, proxime accubantes famulos
 obt truncant. Tumultu itaque, uti par est, strepituque ingenti exci-
 tatio, sensus mali ad Soterichum reliquosque qui ipsi aderant omnes
 pervenit. Quocirca cum prae metu lectis excussi, somno tamen ad-
 huc praegravati et languidi essent, non admodum sese tueri pote-
 rant; alii enim cum pedes pellibus involutos haberent, incesso pro-
 hibebantur; alii vero cum iam ad enses arripiendos prouerent, et
 tumultuarium confictum tentarent, errabundi miserrime ferebantur,
 utpote in tenebris et summa consilii inopia, in parietes impingentes,
 et ubinam arma deposuissent obliti. Nonnulli vero ipsorum eo quod
 iam oppressi essent desperantes, nihil plane attentabant, clamabant
 tantum alius alibi atque eiulabant, ignari quid agerent. Sic itaque
 percussis ipsis, barbari irruentes et Soterichum ipsum obt truncant

A.C. 555 ἔκ τινος τυχὸν ἀλάμενος ὄρσοθύρης ἢ καὶ ἑτέρῃ ὁποίῃ δὴ
 I. L. 29 τρώπῃ λαθῶν διεσώθη. ταῦτα δὲ δρώσαντες οἱ ἀλιτήριοι, ἐσκέ-
 λυσαν τοὺς κειμένους, τὰ τε ἄλλα ὁπόσα ἐπήγοντο κτήματα,
 καὶ πρὸς γε τὸ βασιλέως ἀφελόμενοι χρυσίον, καθάπερ τινὰς
 πολεμίους ὡς ἀληθῶς, ἀλλ' οὐχὶ φίλους τε καὶ ἡγεμόνας
 ἀπεκτονότες.

ιζ. Ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς τὰ τῆς μαιφρονίας ἀπειργαστο, καὶ
 τὸ ἀνοιδαινον τέως τῆς γνώμης καὶ ὀργιζόμενον, τῷ ἀποπλη-
 σθῆναι τὴν ἐπιθυμίαν, ὑποχαλῶν ἐδόκει καὶ περιστέλλεσθαι,
 τότε δὴ μόνον τὸ πραχθῆν ἐφ' αὐτῷ διασκοποῦντες, ἀνελογί-
 ζοντο, καὶ ξυνίσταν ὁποῖος αὐτοῖς ἀνέβριπτο κῆβος, ὅτι τε
 οὐκ ἐς μακρὰν ἤξουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τιμωρησέοντες, καὶ ὅτι
 αὐτοὺς ἐκείνοι οὐχ ὑποστήσονται. τοιγάρτοι ἀναφανδὸν ἀπο-
 C στάντες, προσεχώρουν τοῖς Πέρσαις, καὶ ἐπρεσβεύοντο, ὑπο-
 δέχεσθαι τε σφῶς αἰτούμενοι, καὶ ὡς δὴ κατηκόους τοιοῦτον
 ἐπαρήγειν. τούτων δὲ ἀπάντων τοῖς τῶν Ῥωμαίων στρατηγοῖς
 ἀπηγγελέμενων, ἐχαλέπαινον μὲν οἷως καὶ ἐδυσφόρουν, τίσα-
 σθαι δὲ παραντίκα τοὺς Μισιμιανούς οὐ μάλᾳ ἠδύνατο, πι-
 ζόμενοι τῇ περὶ τοῦ μελζονος ἀσχολίᾳ. ἤδη γὰρ ὁ Ναχοραγὰν
 ἐξήκοντά που χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἐπαγόμενος, ἐπὶ τῇ
 Nῆσον ἐφοίτα, ἵνα Μαρτίνος τε καὶ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ

1. ὄρσοθύρης R., ὄρσοθύρας vulg. 8. τέως om. R. et Intrp.
 10. τότε δὲ R. ἐφ' αὐτῷ R., ἐφ' εἰαυτῷ vulg. 11. ἀνέβρι-
 πτο correxi, ἀνέβριπται R., ἐνέβριπτο vulg. 12. τιμωρησέοντες
 R., τιμωρήσοιτες vulg. 17. ἀπηγγελέμενων sph. Par. 20. Pro ἀν-
 δρῶν R. Περσῶν. 21. Ἰουστίνος R. et Intrp., Ἰουστινιανός vulg.

et filios et reliquos omnes, nisi quis forte per editiorem aliquam
 ianua aut alio aliquo modo clam evasisset. Haec cum sceleratī
 perpetrassent, mortuos spoliarunt, reliquaue omnia eorum bona,
 et praeterca etiam regiam pecuniam diripuerunt, cum eos tanquam
 hostes quosdam revera, non autem ut amicos et duces suos, in-
 terfecissent.

17. Posteaquam vero peracta iam atroci hac strage excandescens
 illa animorum atque ira videbatur deferbuisse sedataque esse, ex-
 plecto nimirum pravo ipsorum desiderio; tum nudum in se factum
 considerantes, secum reputarunt atque intellexerunt, qualis alea ipsis
 esset iacta; quodque non multo post Romani essent venturi idque
 ulturi; neque ipsi illorum vim sustinere possent. Quocirca aperta
 defectione facta, Persas adierunt et oratores miserunt, postulantes
 ut ipsos tuendos susciperent, et tanquam subditis deinceps opitula-
 rentur. Haec vero omnia posteaquam Romanorum praefectis sunt
 renuntiata, indigne quidem ea molestissimeque tulerunt, ulcisci tamen
 e vestigio non satis poterant, occupatione circa maiores momen-
 ti rem praepediti. Iam enim Nachoragan sexaginta bellatorum
 millia ad Insulam ductabat, quam Martinus et Iustinus Germani

καὶ τὰ ἀμφ' αὐτοὺς στρατεύματα ἐτύγγανον ξυντελεγμένα οἱ A. C. 555
 δὲ ἐκ τῶν Οὐννων μισθοφόροι, τῶν δὲ Σαβείρων ὀνομαζομένων—I. I. 29
 νων, (παρήσαν γὰρ τοῖς Ῥωμαίοις ὀπλιτῶν ἀπόμοιρα οὐ πολ- D
 λῶ ἑλάσσους τῶν διαχιλίων· ἤγουντο δὲ αὐτῶν Βαλμάχ τε
 5 καὶ Κούτιλις καὶ Ἰλιγερ, ἄνδρες τῶν παρὰ σφίσιν ὀνομα-
 στοτάτων,) οὗτοι δὲ οὖν οἱ Σάβειροι ἀμφὶ τὴν Ἀρχαίοπολιν
 καὶ τὰ ἐκείνη πεδία, προστεταγμένοι αὐτοῖς ὑπὸ Μαρτίνου,
 ἐστρατοπεδεύσαντο, ἐφ' ᾧ τοὺς πολεμίους (ἐνθὲνδε γὰρ ἤμελ-
 10 ραν αὐτοῖς καὶ σφαλερωτέραν ποιήσονται τὴν πορείαν. ὁ δὲ
 Ναχοραγὰν, ἐπειδὴ ἐς τούτο τετάχθαι τοὺς Σαβείρους ἐπέ-
 πυστο, ἀπολεξάμενος ἐκ τῶν ξυστρατεομένων Διλιμιτιῶν
 ἄνδρας ἐς τρεσχιλίουσ, αὐτίκα ἐπ' αὐτοὺς ἔστειλε, παρακε-
 15 λευσάμενος (ἦν γὰρ ἀλαζών καὶ ὑψηλός) ἄρσῃν ἅπαντας
 διαφθεῖραι, ὡς ἂν μὴ οἱ ἴοντι ἐπὶ τὸν πόλεμον ὀπιούσθαι· ἐκεῖ- P. 93
 νοι ἐφεδρεύοντες ἐπολεμώσεται οἱ δὲ Διλιμιταί, μέγιστον
 ἔθνος τῶν ἐντὸς Τίγρητος ποταμοῦ τῇ Περσίδι χώρᾳ προστι-
 κούντων, μαχημώτατό τε εἰσὶν ἐν τοῖς μάλιστα, καὶ οὐ λίαν
 20 τοξόται καὶ ἐκρήθλοισ, ὥσπερ ἀμέλει οἱ πλεῖστοι τῶν Μήδων.
 ξυστοὺς τε γὰρ ἐπιφθόρονται καὶ σαρίσσας, καὶ ξίφος ἐκκερμῆς
 ἀπὸ τοῦ ὄμου· μαχημίδα τε τινα ἐλαχίστην τῷ λαῷ βραχίονι
 ἀναδούμενοι, ἀσπίδας καὶ πέλτας προβέβληται· φιλίης τε ἂν

4. *Bamalch Cupilisesque et Lager* Inpr. 10. σφαλερωτέραν
 R., σφαλερωτάτην vulg. 12. συστρ. R. 15. οἱ ἴοντι correxi, οἱ
 ὄντι R., οἶόν τε Lugd. ed. pr., Inpr. sibi, quum acie decernere-
 tur, ἴοντι sine οἱ Par. 17. *Πίγρητος* R., Inpr. *Pigitium flumen*.

filius eorumque copiae insidebant; milites autem mercenarii natione Humi, qui Sabiri vocantur, (aderat enim Romanis militum gravioris armaturae portio duorum circiter millium; quos ductabant Balmach et Coutilais et Iliger, celebratissimi apud illos viri,) hi itaque Sabiri circa Archaeopolim et circumiacentes campos, prout ipsis Martinus mandarat, castra posuerunt; ut hostes (videbatur enim illac transituri) quoad possent infestarent, et difficiliora magisque periculosam ipsis transitum redderent. Nachoragan vero pestquam Sabiros ea loca insediare cognovit; delecta ex auxiliariis Dillimitarum copis virorum tria millia confestim in eos misit, cum mandatis (erat enim arrogans et iactabundus) ut omnes penitus interficerent, ne sibi ad proelium eunti illi a tergo insidiantes relinquerentur. Dillimitae autem, maxima natio earum, quae intra Tigridis fluvium Persiam aecolunt, bellicosissimi in primis sunt, neque admodum sagittarii, aut eminus ferientes, quemadmodum fere plerique Medorum; haec enim gestant et sarissas et enses ex humero dependentes; pugio nem praeterea sinistro brachio alligantes, scuta et peltas praecedunt; dixeris sane eos neque omnino levioris armatu-

Agathias.

- A. C. 555 αὐτοὺς οὕτε παντάπασι ψιλοὺς, οὕτε μὲν οὖν ὀκλίτας καὶ ἀγ-
 L I 29 χεμάχους. πόρρωθεν τε γὰρ οὕτω τυχὸν ἀκοντίζουσι, καὶ ἐκ
 Β χειρὸς αὐτῶν διαμάχονται, ἀγαθοὶ δὲ καὶ συρῆάξει φάλαγγι πολε-
 μία, καὶ ὠδισμῷ χρώμενοι τὰς πυκνώσεις διαρῆγγύνας, ἕς τε
 τὸ μετατάξασθαι εὐπετεῖς, καὶ ἀρμολογῆσαι τῷ προσπεσόντι. 5
 αὐτοὶ δὲ καὶ ἐς τὰ προσάντη γεώλοφα ἐφθίως ἀναθέοντες, προ-
 καταλαμβάνουσι τὰ ὑπερδέξια τῶν χωρίων, τρεπόμενοι τε
 ὠκύτερα διαφεύγουσι, καὶ ἐπιόντες ἑτέροις ἐμμελδέστατα ἐς
 τὴν διώξιν ἐγκρίνεται, καὶ σχεδὸν τι ἅπασαν ἰδέαν πολέμου
 μετιόντες καὶ ἐξησχημένοι, μέγιστα σίνονται τοὺς ἀντιπάλους. 10
 ὡς δὲ ἐπιπλεῖστον ξυμπολεμεῖν τοῖς Πέρσαις εἰώθασιν, οὐ
 μὴν ἠναγκασμένοι, ὥσπερ κατήκοοι. αὐτόνομοί τε γὰρ εἰσι
 καὶ ἐλεύθεροι, καὶ ἀγεσθαι ὑπὸ τοῦ πρὸς βίας οὐ πεφυκότες.
 C ιη. Τούτων δὴ οὖν τῶν Διλιμνιτῶν ὁ ἀποδασμὸς, γυ-
 V. 67 πτὸς ἐπελθούσης, κατὰ τῶν Σαβείρων ἐχώρου, ἄμεινον εἶναι 15
 δοκοῦν, ἔτι καθεύδουσιν αὐτοῖς ἐπιστῆναι, οὕτω τε ἅπαντας
 εὐκολώτερον κατακτείναν· καὶ οἶμαι, οὐκ ἂν διήμαρτον τῆς ἐλ-
 πίδος, εἰ μὴ τις αὐτοὺς ἔσφηλε τύχη. ἴοντες γὰρ δῆπου ἐς
 τοῦτο, ἀνὴρ τις αὐτοῖς Κόλχος ἐν σκότῳ καὶ ἐρημίᾳ, ᾧδὲ πως
 ξυνενεχθὲν, ὑπαντιάζει· καὶ τὸν ἀσπρενέστατα ξυλλαβόντες, 20
 ἀναγκάζουσι τῆς ἐπὶ τοῖς Σαβείρους ἡγεῖσθαι πορείας. ὁ δὲ
 προθυμότερα ὑποστὰς τὸ ἐπίταγμα, καὶ ἤδη προπορευόμενος,
 1. Pro μὲν οὖν R. μόνον. 3. ἀν διαμάχονται R. 8. ἑτέροις
 correxi, ἑτέρως R., ἑτέρως vulg. 9. ἰδέαν πολέμου R., πολ.
 Id. vulg. 11. ὡς δὴ Par. 17. εὐκολώτερον R., Intrp. faci-
 lius, εὐκολώτατα vulg.

rae esse, neque prorsus gravioris, et statarios milites; nam et emi-
 nus, si ita res postulet, tela iaciunt, et cominus manu rem gerunt;
 exercitati etiam ad infesta acie proeliandum, summaque vi densa
 agmina perrumpendum; expediti quoque et faciles in mutanda aciei
 forma, et ad quemvis eventum sese accommodandi; facile etiam ar-
 duos colles cursu superantes, editiora loca praeoccupant, celerrime-
 que cum opus est refugiunt, rursusque conversi acerrime insectan-
 tur atque urgent, atque in omni fere belli specie versati exercita-
 tissimique gravissime hostes laedunt; iamdudum enim bello assue-
 runt, iam pridem sub Persis militantes, non tamen coacti tanquam
 subditi. Liberi enim sunt sui que iuris, neque ad alicuius arbitrium
 per vim trahi consueverunt.

18. Horum itaque Dilimnitarum portio quaedam, cum iam
 nox esset, in Sabiros ivit; consultius enim ipsis videbatur, si eos
 adhuc dormientes invaderent, atque ita facillime omnes trucidare-
 rent; neque, opinor, frustrati fuissent sua spe, nisi quaedam ip-
 sos fortuna fessellisset. Nam ipsis ad hoc euntibus vir quidam Col-
 chus in tenebris et solitudine forte fortuna fit obvius, quem illi
 statim avidissimum apprehensum, ut itineris ad Sabiros ducem se

ἔπειδὴ πάσης τινὸς λασίας ἐκύρησεν, ὑφίζαντι τε ἡρέμα καὶ Δ. C. 555
 ὑποδύεται· οὕτω τε διαδράς τοὺς ἐπομένους καὶ προτερήσας, I. I. 29
 ἦκε δρομαίους παρὰ τοὺς Οὐννους· εὐρῶν δὲ ἄπαντας ἀνειμένως D
 οὕτως ἀναπαυομένους καὶ ὑπορέγχοντας· „ὦ δελιαιοὶ” ἔφη
 5, „αὐτίκα μῦλα ἀπολεῖσθε”, τορὸν τι ἐμβοήσας καὶ διαπρῦσιον.
 οὕτω τε αὐτοὺς μόλις ἀνακαλεσάμενος ἐς ἐγγήγορσιν, ἀγγέλ-
 λει τοὺς πολεμίους ὅσον οὐπω παρεσομένους. οἱ δὲ ζῦν θορύβῳ
 διαναστάντες, καὶ τὰ ὄπλα περιβαλόμενοι, ἐκτὸς τοῦ χαρ-
 κώματος ἀπεχώρουν, καὶ ὑπεκρύπτοντο, διγῆ μεμερισμένοι
 10 κατέλιπον δὲ τὴν τε εἴσοδον ἀφύλακτον, καὶ οὕτω κατὰ χώραν
 ἐστῶτας τοὺς ἐκ τῶν ζύλων τε καὶ ἐφρεστρίδων ἐσκευασμένους
 οἰκίσκους. οἱ δὲ Διλιμνῆται πλείστας μὲν ὄσας ἀτραποὺς τῇ
 ἀπειρία τῶν τόπων ἀναμετρήσαντες, πλὴν ἀλλ’ ἔτι ὑπὸ τὸ
 κνέφας ἐς τὸ τῶν Οὐννων στρατόπεδον ἀφιγμένοι, ἐσβάλλουσι P. 94
 15 θάρρα ἐπὶ κακῇ τῇ σφετέρῳ, καὶ εἰσω ἄπαντες γίνονται.
 πάταγος δὲ οὐκ ἦν, οὐδὲ βοή, ὡς ἂν μὴ ἐκεῖνοι ζυναίσθοιτο
 δῆθεν καὶ ἀφρηνοθεῖεν, ἀλλ’ ἡρεμαῖοι τὰ δόρατα ἐς τε τὰς
 εὐνὰς καὶ τὰς καλύβας ἠκόντιζον, ὡς τοὺς καθειδόντας ἀναι-
 ροῦντες. ἤδη τε ᾤοντο ἅπαν αὐτοῖς ἠνύσθαι τὸ ἔργον, ἀλλὰ
 20 τότε οἱ Σάβειροι ἐκ τῆς ἐνέδρας ἐκατέρωθεν ὀρμηθέντες, ἐσ-
 πίπτουσι αὐτοῖς ἑξαπιναιῶς καὶ ἐπιφέρονται. οἱ δὲ ἀθρόον τῷ
 ἀπροσδοκῆτῳ καταπλαγέντες, καὶ ἐς τὰναντία τῶν ἐλπισθέν-

3. δρομαίως R. 4. ὑποβδέγγ. vulg. 16. ὡς ἂν om. R.
 19. ἠνύσθαι τὸ ἔργον R., τὸ ἔργ. ἦν. vulg.

praebeat, cogunt, quod quidem mandatum cum ipse libentissime
 subiisset, et iam eis praeiret; posteaquam densam quandam silvam
 fuit nactus, paulatim se ab eis recipit atque subduxit, ac tandem
 effugiens sequentes atque antevertens, citato cursu ad Sabiros per-
 venit; quos cum universos supine dormientes stertentesque repe-
 risset, O miser!, inquit, iamiam periistis, alta claraque voce in-
 clamans. Aegreque ipsis ita expergefactis, nuntiat hostem e vestigio
 adfuturum. Hi vero tumultuarie cum surrexissent seque armassent,
 vallo excesserunt, et bifariam divisi insidias locarunt, aditum in
 vallum castrorum incustoditum relinquentes, similiterque etiam tu-
 guria passim ex palis et pellibus confecta. At Dillimnetae quamplu-
 rimas ambages viarum prae locorum imperitia emensi, nihilominus
 tamen ante diluculum cum ad castra Hunnorum pervenissent, con-
 fidenter suo ipsorum malo in ea irrumpunt, simulque omnes intro
 se recipiunt, atque ita tacite citraque ullum strepitum progressi, ne
 videlicet illi id persentiscerent atque expergefierent, hastas in eo-
 rum latibula et tuguriola torquent, tanquam interfecturi dormien-
 tes; et iam putabant rem totam ipsis esse confectam. Sabiri inte-
 rea utrimque ex insidiis prosilientes, repente in eos irruunt; at illi
 subito illo atque inexpectato impetu consternati, et spe plane in

A. C. 555των περιηγμένοι, διηπόρουν και ἐτιυράττοντο· οὔτε γὰρ φεύ-
 I. I. 29γειν αὐτοὺς ῥῆστα ἐνῆν ἐν ἐλαχίστῃ χωρῇ ξυνελημμένοις,
 Β οὔτε μὴν ἐς τὸ ἀκριβὲς τοὺς δροσμενεὲς διαγινώσκειν, οἷα ἐν
 νυκτομαχίᾳ καὶ φόβῳ. τοιγάρτοι χύδην ὑπὸ τῶν Σαβείρων
 ἐκτείνοντο, οὐδ' ὅσον ἐς πείραν ἐλθεῖν ἀμυνόμενοι· καὶ ὄκτα-5
 κόσιοι μὲν ἄνδρες ἔνδον ἐν τῇ στρατοπέδῳ διεφθάρησαν, οἱ
 δὲ ἄλλοι μόλις ὑπεκβάντες ἤλῳντο σοποράδην, οὐκ ἐπιστάμε-
 νοι ὅποι χωρήσαιεν· ἤδη τε πόρρω που πεφευγέναι δοκοῦντες,
 αὐθις ἐς ταυτὸν ἀνεκυκλοῦντο, καὶ περιέπταιον τοῖς πολεμίοις.
 καὶ ταῦτα μὲν τῆς νυκτὸς ἀπάσης ἐγίνετο· ἤδη δὲ τοῦ ὄρ-10
 θρου χαρασσομένου, καὶ ἡμέρας ἐπιφανείσης, αὐτίκα τῶν
 Διλιμνιτῶν οἱ σωζόμενοι ἐπερίγνωσκον τὰς πορείας, καὶ ἰθὺ
 C τῶν Περσικῶν ἔθεον στρατευμάτων, ἐγκειμένων σφίσι καὶ ὡς
 τῶν Σαβείρων. Βάβας δὲ ὁ στρατηγός, ὃς δὴ τῶν ἐν τῇ Κολ-
 χίδι χώρα ἰδρυμένων ἐκπλείστου Ῥωμαίων ἠγεετο, ἀλλ' οὐ-15
 τὸς γε ὁ Βάβας (ἐτύχανε γὰρ ἐν τῇ τότε κατὰ τὴν Ἀρχαι-
 ὀπολιῶν διανυκτερεύσας,) τῷ μὲν Θορύβῳ καὶ τῇ βοῇ πάντοθεν
 περιεβομβεετο. ἕως δὲ σκότος ἦν καὶ ἀδηλία τῶν ποιουμένων,
 ὁ δὲ ἀφυσία εἶχετο πολλῇ, καὶ ἔνδον ἠρέμει· ὡς δὲ, τοῦ ἡλίου
 ἐπανγύσαντος τὰς ἀκρωρείας, κατεῖδε τὸ ἀτρεκέδες τῶν τελου-10
 μένων, καὶ τοὺς Διλιμνίτας ὑπὸ τῶν Σαβείρων ἐλαυνομένους,
 τότε δὲ καὶ αὐτὸς ἐκδραμῶν τοῦ ἄστεος ἅμα τῷ ξυμπαρόντι
 D Ὀμόλῳ, οὐκ ἐλάχιστόν τι αὐτῶν διασχρήσατο μέρος, ὡς μόλις

8. δη R. 14. ὁ στρατηγῶν R. δὴ om. R. 15. ἀλλὰ R.

contrarium versa, in summa consilii inopia et perturbatione rerum
 versabantur. Neque enim facile ipsis erat fugam capessere, in ar-
 ctum coactis, neque satis hostes internosce poterant, utpote cum
 nocte et metu conflictantes. Passim itaque a Sabis trucidabantur,
 ne tentata quidem sui defensione; atque octingenti quidem viri in-
 tra castra perierunt, reliqui difficulter elapsi sparsim errabant, ne-
 scii plane quo se conferrent; ceteraque iam procul aufugisse viden-
 rentur, circumacti rursus et eodem relapsi, in hostes incidebant.
 Hoc pacto tota illa nox est transacta. Mane vero cum iam illuxisset,
 confestim qui supererat Dhimnitae recognitis viis recta ad Per-
 sarum castra curreverunt, persequentibus ipsis nihilominus tergaque
 prementibus Sabis. Babas interea praefectus, qui iam inde a multo
 tempore Romanorum, qui Colchicam regionem insident, dux fuerat,
 cum per id temporis Archaepoli pernoctasset, et tumultus ac cla-
 mor ipsam omni ex parte circumsonisset; quamvis tenebrae erant, et
 quid ageretur incertus esset, quietus tacitusque ibi subsistens, inas-
 se continebat. Simul etque vero eos montem iugis afulsit, vero quid
 ageretur prospexit, Dhimnitae nimirum a Sabis fugari. Tum ita-
 que etiam ipse urbe celsus cum agmine, quod ad manum erat,

ἐκ τοσούτων οὐπω χιλίους τοὺς ξύμπαυτας παρὰ τὸν Ναχο-Α. C. 555
ρυγὰν ἀφικέσθαι. I. I. 29

19. Ὁ δὲ, ἐπειδὴ τῆσδε διήμαρτεν τῆς πείρας, αὐτίκα D
ῤῥητο ἐπὶ τὴν Νῆσον, καὶ ἀγγοῦ που τῶν Ῥωμαίων στρα-
στοπεδευσαμένος, προὐκαλεῖτο ἐς λόγους ἀφικέσθαι οἱ τὸν
Μαρτῖνον. καὶ παραγενομένη, „σὺ δὲ” ἔφη „ὡ στρατηγέ, ἐς
τοσοῦτον ἀγχινουστάτος γε ὢν καὶ φρενήρης, καὶ τῶν παρὰ
Ῥωμαίοις δυνατωτάτων, εἴτα οὐκ ἐθέλῃεις ἀποπαῦσαι πό-
νον τε καὶ δυσμετείας ἄμφω τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ μεθῆκας αὐτοῦς
10 οὗτω δὴ ἐπιπλεῖστον τὴν ἀλλήλων ἐπιλυμαινομένους. εἰ δὴ V. 68
οὖν νῦν γοῦν ἐστὶ σοι βουλομένη διαλλαγὰς ποιήσασθαι καὶ
ἔνδοξος, ἄγε ὅπως αὐτὸς μὲν ἐς Τραπεζοῦντα τὴν πόλιν
τὴν Ποντικὴν ἄμα τῷ στρατῷ μεταβῆση, ἐνθάδε δὲ ἡμεῖς
μενουῦμεν οἱ Πέρσαι· οὗτω τε τὰ τῆς ἐκεχειρίας σχολαιτέρων
15 διαλεξόμεθα, πιστοῖς χρώμενοι ἀγγελιαφόροις. εἰ γὰρ μὴ ἐκίον P. 95
εἶναι ἀπάξεις ἐνθένδε τὸ στρατεύμα, ἴσθι, ὡ γενναῖε, ὡς
πρὸς ἀνάγκης ἀπελαθῆση. βεβαιότατα γὰρ ἐγὼ τὴν νίκην ἔχω;
καὶ περιβέβλημαι οὐ χαλεπώτερον ἢ τόδε τὸ κτῆμα.” καὶ ἄμα
λέγων, τὸν δακτύλιον ἐπεδείκνυεν ὃν ἐπεφέρειτο. πρὸς ταῦτα
20 δὲ ὑπολαβὼν „ἀλλ’ ἔμοιγε” ὁ Μαρτῖνος „εὐκτὸν μὲν ἢ εἰρήνη
δοκεῖ καὶ τιμιώτατον, καὶ συλλήγομαι σοι προσαγομένην τε
αὐτὴν καὶ καθιστῶντι ἄμεινον δὲ, οἶμαι, ταῦτα δρᾶσοιμεν

1. περί R. 3. διήμαρτεν τῆς πείρας R., τῆς πείρ. δ. vulg. 7.
τε ὢν R. 10. ἐπιλυμαινομένους R. 14. τὰ οὐκ, B. 16. ἐν-
θάδε R. 17. ἔχων περιβ. R. 19. ἐπεδείκνυεν R., ἐπεδείκνυτο vulg.

non exiguam in iis stragem edidit, adeo ut vix in munitissimum mille
ad Nachoragam sint reversi.

19. Qui cum conatus hic non ex sententia successisset, con-
festim ad Insulam se recepit; castelisque iuxta Romanos locatis, Mar-
tinum ad se, in colloquium ut veniret, excivit; qui cum adve-
nisset, Tu, inquit, praefecte, cum ita sis industrius ac prudens,
unusque sis ex iis, qui praecipuae sunt inter Romanos potentiae, an
non vis utrumque nostrum regem labore simul atque hostilitate mu-
tua liberare? Patierisne ipsos quam diutissime mutuis sese damnis
afficere? Quin potius si tibi placuerit pacta et foedera inire, age
Trapezuntem Ponticam urbem cum exercitu te transfer; nos vero
Peraeae hic manebimus; ita fiet, ut de induciis aut pace stabilienda
per otium agamus, fidei utentes internuntiis; nisi vero volens ac
libens exercitum hinc abdukeris, scito, o bone, quod per vim pro-
ficillius mihi comparavi quam hanc possessionem; simulque haec di-
cens, anulum, quem geabat, ostendebat. Ad haec subiticius Marti-
nus, Et mihi, inquit, pax in votis summoque in pretio est, teque
eam proponentem et constituentem iuvabo; melius vero haec nos
perfecturos putarim, si tu quam citissime in Iberiam te transtulicia,

A. C. 555 ἄν, εἶπε σὺ μὲν ὡς τάχιστα ἐς Ἴβηρίαν μεταχωρήσεις, ἐγὼ
 I L 29 δὲ ἐλεύσομαι ἐς Μουχειρίσιν. οὕτω τε τὰ ἐν ποσὶ διασκηψό-
 μεθα. τῆς δὲ νίκης πέρι σοὶ μὲν ἐξέστω μεγαλαυχεῖν τῷ
 λόγῳ καὶ ἀυθαδιάζεσθαι, καὶ τῶν ἀγοραίων αὐτὴν καὶ αὐ-
 B θαιρέτων ἠγεῖσθαι κτημάτων· ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο φημι τῇ τοῦ 5
 κρείττονος ταλαντεύεσθαι γνώμῃ, καὶ οὐ παρὰ τοὺς μέγα
 βρενθυομένους ἰέναι, ἀλλ' ἐφ' οὓς ἂν ὁ πάντων προαγωγὸς
 ἐπινεύσῃ." οὕτω δὲ τοῦ Μαρτίνου ἀνδρειότατά τε καὶ μάλα
 δόσιως ἀποκρινάμενος, καὶ τῇ τοῦ βαρβάρου νεμεσήσαντος
 ἀλαζονείᾳ, οὐδὲν δὲ ὄτιοῦν προελθὼν εἰρηναῖον, διεκρίθησαν 10
 ἀπ' ἀλλήλων. καὶ ὁ μὲν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπανῆκε, Μαρτί-
 νος δὲ ἐς τὴν Νῆσον. τῇ δὲ Ναχοραγᾶν μενετεᾶ μὲν αὐτοῦ
 ἦχιστα ἐδόκει, ἐς δὲ τὸν Φάσιν τὴν πόλιν ἰέναι διανοεῖτο,
 ἐκεῖσέ τε μᾶλλον ἐκκαλέσασθαι τοὺς Ῥωμαίους. ἐπιμαχώτατον
 γὰρ τὸ ἐκεῖνῃ ἔρμα εἶναι ἐπέπυστο, ἅτε δὴ ζύλοις ἀπανι 5
 C ἔσκαενασμένον, καὶ τὰ ἐχόμενα πεδία εὐδόμαλά τε καὶ ἀγαθὰ
 ἐνοστρατοπεδεύσασθαι. ἤδη δὲ ἡ πόλις ὁ Φάσις, ἀπασιν, οἶμαι,
 διαδηλότατον, ὡς ἐκ τοῦ ποταμοῦ εἰληψε τὴν ἐπωνυμίαν, πλη-
 σιαίτατα ὑπορρέοντος, καὶ ἀμφ' αὐτὴν ἐς τὸν Εὐξείνιον πόν-
 τον ἀπερευγομένου. πρὸς γὰρ τῷ αἰγιαλῷ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς 20
 τὸ πόλισμα ἰδρυταί· ἀφέστηκε δὲ τῆς Νήσου ἐξ ἁλίστα παρα-
 σάγγαις ἐπὶ δυόμενον ἤλιον.

8. ἐπινεύσῃ R., ἐπινεύσοι vulg. 9. καὶ ante τῆ om. R. 13.
 τὸν Φάσιν R., τὴν Φ. vulg. 16. εὐδόμαλα R., Inpr. exaequatos
 et patientiores, εὐέμβολα vulg. Secutus sum, constantiae causa,
 auctoritatem codicis, in prioribus certe libris Lugdunensi longe
 praestantioris. 21. stadiis centum Inpr. (πέντε παρ.)

ego vero Muchirisim me recepero, atque ita de rebus nostris dispi-
 cimus. De victoria vero liceat tibi iactabunde arroganterque lo-
 qui, eamque inter venales et nostro arbitrio subiectas ac parabiles
 res collocare. Ego vero victorias Dei unius voluntate librari censeo
 eamque non ad fastuosos valdeque elatos vergere, sed ad eos, qui-
 bus ille omnium productor atque moderator annuerit. Haec cum
 Martinus perstrenue honestissimeque respondisset, barbari arrogan-
 tia offensus, pace infecta, a mutuo colloquio discesserunt; atque hic
 quidem ad castra, Martinus vero in Insulam se recepit. Nachoragan
 autem nequaquam ibi commorandum censens, ad Phasidem urbem
 se conferre statuit, eoque potius Romanos evocare. Facillimum enim
 expugnatu illic esse propugnaculum audierat, quippe quod totum e
 lignis exstructum esset, et circumiectos campos patentes et castris
 metandis accommodatos haberet. Atqui urbem Phasidem a flu-
 vio ei cognomine ita vocatam esse, omnibus, arbitrator, est notissi-
 mum; qui quidem fluvius Phasis non procul ab ea fluit, et circa i-
 psam in Euxinum pontum fertur. Ad littus enim et ostia urbs sita
 est; distant autem ab Insula sex summum parasangis occasum versus.

κ'. Εὐθύς δὴ ὄν ὁ Ναχοραγὰν πόρρω τῶν νηπιῶν τὰς ἀκάτους ὀπίσας ἐφ' ἄμαξων ἐπήγετο, ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβαλὼν καὶ συζεύξας, λανθάνει τοὺς Ῥωμαίους γέφυραν τέ τινα ἐξ αὐτομάτου πηξάμενος, καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος ἐς τὸ ἀντιπέραν 5 διαβιβάσας· ἐβούλετο γὰρ ἐς τὰ πρὸς νότον ἄνεμον ἀφικέσθαι τοῦ ἄστεος, ὅθεν δὴ αὐτῷ οὐδαμῶς ἤμελλε τὰ ρέεθρα τοῦ ποταμοῦ κάλυμα ἔσσεσθαι τῷ περιβόλῳ πελαζόντι ὑπὸ γὰρ τὸ ἀρκτῶον καταρρέει καὶ παρατείνεται μέρος. καὶ ὁ μὲν ἀμφὶ τὸ περίορθρον ἄρας ἐκ τῆς ὄχθης, εἶχετο τῆς πορείας, καὶ 10 τὴν Νῆσον ὡς ἀπωτάτω παραμειψάμενος, ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρει· μόλις δὲ περὶ πλήθουσιν ἀγορὰν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν διάβασιν ἐγνωκότες, διαταράχθησάν τε καὶ περὶ πλείστον ἐποιούντο προτερῆσαι ἀνὰ τὸ ἄστν τοὺς πολεμίους. τοιγάρτοι τὰς τε τριήρεις καὶ ὅσοι τριακόντοροι παρώρμονν πληρώσαντες, δξύτατα 15 τοῦ ποταμοῦ τῷ ῥῶ κατεφέροντο. ἀλλὰ φθάσας ὁ Ναχοραγὰν ἀμφὶ τὸ μεσαίτατον τῆς τε Νήσου καὶ τοῦ ἄστεος ἐτύγχανεν ἤδη, Ξύλοις τε καὶ λέμβοις τὸ εὖρος ἅπαν τῆς δέτης διαφραξάμενος, τὸ τε τῶν ἐλεφάντων στίφος ὀπισθεν ἐπιστήσας, ἐς ὅσον οἶόν τε ἦν αὐτοῖς τῆς βάσεως ἐφικνεῖσθαι. ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων στόλος ταῦτα πόρρωθεν ἰδόντες αὐτίκα πρύμναν ἐκρούοντο, πολλῇ τε χρώμενοι ἐς τοῦμπαλιν τῇ εἰρεσίᾳ, χαλεπώτατα πρὸς τὸ ἀντίπρωρόν τε καὶ ξοῶδες τῆς φροῦς ἀντανα-

5. ἐκείσθαι R. 12. γε καὶ R. 15. Ante τοῦ ποτ. add. R. ὑπὸ. 19. ἐφικνεῖσθαι R., ἀφικνεῖσθαι vulg. 20. πρύμνης R. 21. χρωμένος R. 22. ἀντίπρωρόν R., ἀντίπορόν vulg.

20. Festinam itaque Nachoragan intempesta nocte scaphis, quotquot secum plaustris advexerat, in flumen immissis atque inter se iunctis, insciis Romanis pontem stravit, et exercitum universum in oppositam ripam transmisit. Cupiebat enim in eam oppidi partem, quae Austrum spectat, pervenire; e qua parte Phasidis fluenta nequaquam sibi impedimento fore videbantur muro appropinquanti; nam is in borealem delabitur et protenditur partem. Nachoragan itaque sub primum diluculum movens e ripa iter suum continuavit, Insulaque quam remotissime praeterita ad ulteriora processit. Romani vero cum vix tandem hora diei sexta pleno iam foro cognovissent Persas flumen traiecisse, vehementer perturbati erant, summaque vi adnitebantur hostes circa oppidum praevenire. Quocirca triremibus omnibus et actuariis triginta remorum navibus, quotquot in portu stationem habebant, milite completis, celerime secundo flumine ferebantur. At Nachoragan eos anteverterat, iamque ad medium inter Insulam et urbem locum pervenerat, totamque fluminis latitudinem lignis lembisque inter se iunctis interseperat; elephantorum caterva retro opposita, quantum et quousque illi progredi poterant. Romanorum vero classis eminus id conspi-

- A. C. 555 γίνενοι, ἀπεχώρησαν. δύο δὲ ὄμως ναῦς κενὰς τῶν ἐμπλεόν-
 I. L. 29 τῶν εἶλον οἱ Πέρσαι. αἱ γὰρ δὴ ἄνδρες ξυλλαμβάνεσθαι μέλ-
 Βλορτες, τοῖς ὕδασι παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς εὐτολμώτατα κα-
 τεθάμβησαν, ἀντὶ τοῦ μείζονος, αἶμαι, καὶ προὔπτου κινδύνου
 τὸ ἔλαττον δεινὸν δῆπου ἐλόμενοι, καὶ μετέσχον μᾶλλον τῶν⁵
 ἐκ τῆς τύχης ἀδήλων. τοιγάρτοι ἀφήλαντό τε κουφότατα καὶ
 ὑποβρύχια ἐπιπλεστον διανηξάμενοι, μόλις ὡς τοὺς οἰκείους
 V. 69 ἀπεκαμύσθησαν. τότε δὲ οὖν οἱ Ῥωμαῖοι Βούζην μὲν τὸν στρα-
 τηγὸν ἀνὰ τὴν Νῆσον κατέλιπον, ἅμα τῷ οἰκείῳ στρατεύματι
 ἐπιμελησόμενον τε τῶν τῆδε ἀπάντων, καὶ ἀλεξήσονται ἐς ὅ, τι 10
 δεήσει· οἱ δὲ ἄλλοι ἅπαντες κατὰ τὸ ἐγκάρσιον τὸν ποταμὸν
 περαιωθέντες, καὶ διὰ τῆς χέρσου ἐτέραν τινα ὁδὸν πορευό-
 μενοι, ὡς μὴ κατ' αὐτὰ τοῖς πολεμίοις χωρῆσαι, παραγίνον-
 ται ἐς ἐκεῖνο δὴ τὸ τοῦ Φύσιδος ἐπάνυμον ἄστν, καὶ εἶσω
 τῶν πνυλῶν παρελθόντες, διεδάσαντο στοιχηθῶν οἱ στρατηγοί¹⁵
 τὴν φρουρὰν τοῦ περιβόλου. οὐ γὰρ ᾤοντο ἀξιομαχοῖ ἐσεσθαι,
 εἰ γε συστάσθαι παρατάξασθαι πειραθεῖεν. πρῶτος μὲν οὖν Ἰου-
 στίνος ὁ Γερμανοῦ καὶ ὁ ἀμφ' αὐτὸν ὄμιλος ἐν τῷ ἀκρο-
 τάτῳ μέρει τῷ πρὸς θάλατταν νεύοντι ἐτετάχιστο· βραχὺ δὲ
 τι ἀπωτέρω Μαρτίνο εἰστήκει ὁ στρατηγὸς καὶ αἱ Μαρτί-20
 γου δυνάμεις· ἀμφὶ δὲ τὸ μεσαίτατον Ἄγγιλας μὲν ἔχων
 Μαυρουσίους πελταστὰς καὶ λογχοφόρους, Θεόδωρος δὲ Τζάν-
 3. εὐτολμώτατα R. 6. ἀφήλαντο R. 8. οὖν om. R. 11.
 πάντες R. 17. παρατάξασθαι R., παρατάξασθαι vulg. 19. θά-
 λασσαν R. 22. Μαυρουσίως Sph. Par. Τζάνους vulg., Τζα-
 νός R.

cata, puppim reflexit, validoque retrorsum remigio utens et magna vi ac difficultate contra adversum rapidi fluminis impetum nitens, sese recepit; duas nihilominus naves vectoribus vacuas Persae ceperunt; viri enim, cum etiam sese captum iri viderent, undis se ipsos audacter commiserunt, pro maiore, uti arbitror, et praesenti periculo minus eligentes, et fortunae incertitudinem periclitari malentes. Quocirca et levissime in undas desiliebant, et in immo maxima ex parte gurgite natantes aegre ad suos evaserunt. Tum itaque Romani Buzem quidem apud Insulam reliquerunt, cum suis copiis res illic omnes curaturum et si opus esset opitulaturum; reliqui vero omnes transversim traiecto flumine, etiamque per continentem incedentes via, ne in eadem, quae hostes insidebant, loca venirent, in urbem Phasidi fluvio cognominem perveniunt; portisque recepti praefecti praesidia per muros suo quaeque ordine disponunt; neque enim putabant sese vrbibus pares fore, si stataria pugna proeliandum esset. Primus igitur Iustinus Germani filius cum suo agmine in editissima urbis parte ad mare vergente locatur: exiguo vero abhinc spatio praefectus stabat et Martini copiae. Sub ipsum autem medium Angilas, Maurus pper se habens peltatos et hastigeros, Theodorus vero Tannos

νοους δπλίτας, καὶ Φιλομάθιος Ἰσαύρους σφενδονήτας καὶ ἄκον- A. C. 555
 τοβόλους. ὀλίγω δὲ τούτων ἀποκεκριμένοι ἐφρούρουσαν Λαυγο- I. I. 29
 βάρδων ἀπόμοιρα καὶ Ἐρούλων, Γίβρος δὲ ἤγειτο ἀμφοτέρων. D
 τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν τοῦ τείχους, καὶ πρὸς ἀηλιώτην ἄνεμον
 ἑξυπολήγον, τοῖς ἐώοις τάγμασιν ἐπεφρόντιστο, ὑπὸ Βαλεριανῆ
 στρατηγῆ ταττομένοις. οὕτω μὲν ὑπὲρ τοῦ ἐρύματος ἢ τῶν
 Ῥωμαίων στρατιὰ ἐν κόσμῳ παρίστατο.

κα'. Ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ χαράκωμα ἔμπροσθεν καρτε-
 ρώτατα ἐξειργασμένον, ὡς ἀντέχειν εὐθύς πρὸς τὰς ἐπι-
 10δρομάς, καὶ ὃν ἐν προβόλου μοίρᾳ ἐγκλιθεὶς τῷ τείχει ἐδε-
 δίδεσαν γὰρ εἰκότως ἐπ' αὐτῆ, ἅτε δὴ ξύλοις τε πεποιημένην,
 καὶ ἄλλως ὑπὸ χρόνου πολλαχοῦ διεβῆνηκότε. τῷ τοι ἄρα
 αὐτοῖς καὶ τάφος μάλα εὐρεῖα πέριξ ὠρώρηνκτο, ὕδατός τε
 ἤδη μεστή καὶ ὑπερχειλῆς ἐγεγόνει, ὡς καὶ τοὺς σκύλοπας,
 15οὶ δὲ ἐτύγχανον ξυνεχέστατα ἐμπεπηγότες, διαλανθάνειν καὶ P. 97
 ἀποκεκρῦφθαι· τῆς γὰρ λίμνης, ἣν δὴ σμικρὰν θάλατταν ὀνο-
 μάζουσι, τὴν ἐς τὸν Εὐξείνου Πόντον ἐκροῆν φερομένην ἐνταῦ-
 θα μετοχετεύσαντες, θαδίως ἅπαντα ἐπλησαν. νῆες δὲ φορτιδες
 μεγάλαι πρὸς τῆ κυματογῆ τῆς θαλάττης καὶ ταῖς ἐκβολαῖς
 20τοῦ Φάσιδος πλησιατάτα τοῦ ἄστεος ἐφορμοῦσαι, μετεώρους
 εἶχον τὰς ἀκάτους, καὶ ἄμφ' αὐτὰ δῆπου τὰ καρχήσια τῶν

2. Λογγοβ. Par. 6. τεταγμένοις R. 7. παρίστατο R.,
 παρετάτατο (sic) vulg. 10. ὃν aut delendum est. aut in οἶον mu-
 tandum. 11. τε om. R. 16. μικρὰν et 17. εἰς R. 19. τῆ
 κυματογῆ Suid. s. h. v., τῆ κυματογῆ Lugd. et ed. pr., τῆ κυ-
 ματώσει γῆ R. θαλάσσης R.

gravioris armaturae, et Philomathius Isauros funditores et iaculatores
 habens; neque procul ab his stationem habebat Langobardorum et
 Herulorum manus, ductante utrosque Gibro; reliqua muri pars in
 subsolanum desinens orientalibus agminibus sub Valeriano praefec-
 to constitutis curae erat. Hunc itaque in modum Romanus exerci-
 tus in muri praesidio erat dispositus.

21. Vallum etiam munitissimum exterius ipsis exstructum erat,
 e quo primos hostium insultus sustinere possent, quique muro vice
 propugnaculi esset, cui non immerito utpote ex lignis constructo
 metuebant, et alioquin non una in parte prae vetustate vilium fe-
 cerat; ideoque etiam amplissimam in orbem fossam duxerant, quae
 ita aquis erat referta, ut ea ipsa labris effusa acuminatos etiam pa-
 los, qui dense suffixi erant, obtegeret, ita ut cerni non possent. La-
 cum enim, quem parvum mare appellant, et in Pontum Euxinum
 fertur, eo derivarant, facileque omnia repleverant; naves etiam one-
 rariae grandiores quam proxime ad urbem admoetae sublimes habe-
 bant corbes, ad ipsa malorum carchesia subvectos, firmissimisque
 vinculis dependentes, ut et turribus magnitudinis altitudinisque lon-

A. C. 555 ἰστών ἀνιμηθείσας καὶ βεβαιότατα αἰωρουμένας, ὡς πολλῶν
 I. I. 29 ἀνέχειν τὰ μεγέθη τῶν πύργων καὶ ὑπερφέρεσθαι. ἄνω δὲ στρα-
 τιώται εἰσθήκεσαν, καὶ τῶν ναυτῶν ὅποσοι εὐθαρσεῖς τε καὶ
 πολεμικώτεροι, τόξα τε φέροντες καὶ σφενδόνας, μηχανάς τε
 ἔκρηβόλους ἐνθήμενοι, πρὸς τὸ ἐνεργὸν ἤδη ἐσκευασμένας. 5
 Β ἀλλὰ γὰρ καὶ ἑτεραι νῆες διὰ τοῦ ποταμοῦ ἀνηγμέναι, ἐπὶ
 θάλασσαν μέρος παρήσαν, ᾧ δὴ Βαλεριανὸς ἐφειστήκει, ὁμοιό-
 τατα ταῖς ἄλλαις ἐξηρτυμέναι, ὡς ἂν ἑκατέρωθεν οἱ πολέ-
 μοι ἐξ ὑπερδεξίων βαλλόμενοι ὑποκρούοιτο, πελασειόντες τῇ
 πολιορκίᾳ. ὥστε δὲ ταύτας δὴ τὰς ἐν τῷ ποταμῷ ναῦς ἤκισταιο
 ὑπὸ του πημαίνεσθαι, Δαβραγέζας, Ἀντης ἀνῆρ, ταξίαρ-
 χος, καὶ Οὐννός τις λοχαγός, Ἐλμίγγειρος ὄνομα, οὗτοι δὴ,
 προστεταγμένοι αὐτοῖς ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, ἐπακτρίδας τινὰς
 ἀμφιπρῦμνους δέκα πληρώσαντες ἐκ τῆς αἰε σφίσιν ἐπομένης
 δυνάμεως, καὶ ὡς ἀνωτέρω προελθόντες, ἐφρούρουν ζῦν α-15
 γρουπνία, καὶ περιεσκόπουν τὰς διαβάσεις ἐπιπλέοντες, νῦν
 μὲν ἐν μέσῳ τῷ ρείθρῳ, νῦν δὲ ἐφ' ἑκατέρας τῆς ὄχθης. καὶ
 C τοῖνυν ἐνταῦθα ξυνηγέθη τερπνόν τι λῆαν καὶ ἐπίχαρι ὡς ἐν
 πολέμῳ καὶ παρατάξει. ἔτι γὰρ τούτων ἀνωτέρω αἱ Ῥωμαϊκαὶ
 δύο τριακόντοροι, αἳ δὴ ἔμπροσθεν ἔφην κενὰς ἀνδρῶν ὑπὸ 20

2. ὑποφέρ. R. 4. τε post τόξα om. R. 7. Pro ᾧ δὴ R. ha-
 bet lacunam, super quam recentior manus adscripsit: αἰς. 9.
 κρούοιτο R. 11. Δαβραγέζας Ἀντης ἀνῆρ. Egregiam hanc
 emendationem a Leunclavio, ni fallor, profectam praebet mg. R.,
 ubi in ordine scribitur Δαβραγέζας ἂν τις. Vulg. Δαβραγαζάν-
 τῆς, Intrp. Darragetas vir quidam. Antae Sclavorum natio sunt,
 ex quorum nomine Anticum se dixit Iustinianus. 12. Ἐλυ.
 R. 20. δύο om. R.

ge essent superiores; desuper stabant milites, et nautae quotquot
 audaciores erant et bellicosiores, arcus gestantes et fundas, aliasque
 machinas imponentes, ad idoneum usum praeparatas; sed et aliae
 naves per fluvium adductae ex utraque parte aderant, quibus prae-
 erat Valerianus, simili modo atque aliae instructae, ut hostes
 utrimque ex editioribus locis icti propulsarentur, si propiore ob-
 sisionē urbem premere vellent. Ne vero naves hae in fluvio dis-
 positae facile a quoquam laedi possent, Dabragezas tribunus, natione
 Anta, et quidam ordinum ductor, Elmingirus nomine, prout eis per
 praefectos mandatum erat, decem actuarias naves bipupes e copiis,
 quibus praerant, instruxerunt, quibus altius propecti magna cum
 vigilantia fluvium tuebantur, transitusque omni ex parte circum-
 spectantes observabant, modo medio fluminis alveo, modo huius
 modo alteri ripae adnavigantes. Interea iucundum quid et gratio-
 sum ut in bello et proelio ibi accidit. Ulterius enim adhuc quam
 hae naves erant dispositae, duae illae naves onerariae XXX. remo-
 rum, quas supra dixi milite vacuas a Persis captas fuisse; hae,

τῶν Περσῶν ἀφρηῆσθαι· αὐταὶ δὴ οὖν αἱ τριακόντοροι, ὅπλ᾽- A. C. 555
 τας ἔχουσαι Μήδους, ἐν τῷ ποταμῷ ἐναυλοχούντο καλωδίους I. I. 29
 τῆς γῆς ἐξημμέναι· νυκτὸς δὲ ἐπιλαβομένης, οἱ μὲν ἄνδρες ἐν
 αὐταῖς ἐκάθευδον ἅπαντες· τοῦ δὲ ῥοῦ πολλοῦ φερομένου, καὶ
 5 τὰ πείσματα διατείνοντος τῇ ὑπαγωγῇ τῶν ὀκλαδῶν, ἀποθ-
 ῆγγνται τῇ μιᾷ ὁ δεσμὸς ἐξαπιναιῶς· ἄφειτον δὲ αὐτὴν ἢ δίνῃ V. 70
 λαβοῦσα καὶ ἐλευθέραν, καὶ οὔτε εἰρσεσίας ἀντιπραττούσης,
 οὔτε πηδαλιῶν ἐτέρωθί ποῦ ἰθύνοντος, κατάγει πως αὐτὴν ὄξυ- D
 τата ἐς τὸ πρόσω, καὶ παραδίδωσι τοῖς ἄμφι Δαβραγέζαν
 10 Ῥωμαίοις. οἱ δὲ ἐσιδόντες, ἄσμενοι εἶλον τὸ θήραμα, καὶ
 ἐπετέρποντο τῇ ξυντυχίᾳ, ὅτι γε αὐτοῖς ἦδε ἡ ναῦς κενὴ πρό-
 τερον ἀπελθούσα, τότε δὴ ἀνδρῶν ἀνύπλευος ἐπαῆγκεν.

κβ. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ναχοραγὰν ἀπίσῃ τῇ δυνάμει ἄρας
 ἐκ τοῦ στρατοπέδου, τῷ ἄστει ἐπέλαζεν, ἀκροβολίσασθαι τε
 15 βουλόμενος, καὶ ἀπόπειραν ποιήσασθαι τῶν Ῥωμαίων, εἰ
 ἐπέξιμι· ταύτῃ τε σαφέστατα διαγνώσθαι, ὅπως αὐτῷ εἰς
 ἑτέραν τὰ ἐς τὸν πόλεμον παρασκευαστέα. τότε δὴ οὖν οἱ Πέρ-
 σαι, ἐπειδὴ ἐς τόξου βολὴν ἀφίκοντο, ἀντίκα οἶγε, τοῦτο δὴ
 αὐτοῖς τὸ εἰδισμένον, θαμὰ ἐπετοξάζοντο· πολλοὶ τε τῶν Ῥω-
 20 μαίων τρωθέντες, οἱ μὲν ἔτι ἀμυνόμενοι ἀντεῖχον, ἔνιοι δὲ P. 98
 καὶ ἀπόμαχοι ἐγίνοντο. Ἄγγιλας δὲ καὶ Φιλομάθιος καὶ
 τῶν ἄμφ' αὐτοὺς ταγμάτων ἄνδρες ἐς διακοσίους, καὶ ταῦτα
 προειρημένον ἀπίσῃ τῇ στρατιᾷ ὑπὸ Μαρτίνου μένειν ἕκαστον
 3. Pro τῆς γῆς R. τισίν. 8. πω R. pro ποῦ. 9. Δαβραγέζαν
 R. a 2. m., Δαβραγέζοις 1. m., Dabracezes Intp., Δαβραγάζαν
 vulg. 10. ἐπιδόντες R. 19. θαμὰ om. R.

inquam, naves militibus gravis armaturae erant instructae, atque
 ita rudentibus ad oram alligatae; noctu vero dormientibus in eis
 universis, cum aestus ingens esset obortus et rudentes distende-
 ret, depressione agitationeque navigiorum alterius illarum vinculum
 repente est disruptum; quam cum vortex solutam liberamque
 accepisset, neque illi vel remigio obniti, vel gubernaculo ali-
 orum eam dirigere possent, abreptam rapidissime celerrimeque ad
 Romanos, quibus Dabragezas praecerat, defert, qui quidem eam con-
 spicati, laeti ceperunt, insperataque captura sunt gravisi, quod
 navis, quae antea vacua ab ipsis abierat, viris plena rediisset.

22. Interea Nachoragan cum universo exercitu e castris movens
 urbi appropinquavit, velitando et iaculando tentare volens Roma-
 nos, an eruptionem facerent; eaque ratione apertissime cognoscere,
 quo pacto sibi in sequentem diem res bellicae praeparandae essent.
 Persae itaque simulatque ad teli iactum pervenerunt, confestim
 more suo ingentem sagittarum vim emittunt, multisque Romanorum
 vulneratis, alii quidem adhuc pugnando resistebant, alii pugna ex-
 cesserunt. Angilas vero et Philomathius et ex ipsorum agminibus
 viri ducenti, tametsi Martinus universo exercitui imperarat, ut suo

A. C. 555 κατὰ χωρὰν, καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλῶς ἀπομάχεσθαι, αἱ δὲ τὴν
 L L 29 καθ' αὐτοὺς πύλην ἀνακετάσσαντες, κατὰ τῶν πολεμίων ἐγέ-
 ρουν. Θεόδωρος δὲ ὁ τοῦ Τζαννικοῦ ὀμίλου ταξίαρχος, ἐπέ-
 χε μὲν τὰ πρῶτα, καὶ ἀνέκοπτε τὴν ὁρμὴν, νευροσῶν αὐτοῖς τῆς
 προπετείας. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐπέθοντο, ὑπήγετο καὶ αὐτὸς τοῖς πλει-5
 Βστοις, οὐτι ἐκὼν, καὶ ἐνεδίδου, εὐδύς τε ἐφοῖτα σὺν ἐκείνοις,
 ὡς μὴ ὑποδειλιῶν νομισθεῖν, τοῦτου τε ἕνεκα μόνου τὸ εὐπρε-
 πὲς τῆς εὐβουλίας προῦσχεσθαι ἤρθεσκε μὲν γὰρ αὐτὸν οὐδαμῶς
 τὰ ποιούμενα, μετέχειν δὲ ὁμοῦ αὐτῶν ἠγείγετο ἐς ὃ, τι ἄρα
 καὶ τελευτήσασιν. καὶ μικροῦ γε ἅπαντες αὐτοῦ διεφθάρσαν, 10
 εἰ μὴ τις αὐτοὺς ἐτέρα διέσωσε γνώμη ἐκ τοῦ κρείττονος ἐπιβ-
 ῶσθεῖσα. οἱ γὰρ Διλιμνῆται ἀνὰ τὸν ἐκεῖν χωρὸν ἐστῶτες
 καὶ ἐς φάλαγγα ξυνταγμένοι, ἐπειδὴ κατεῖδον τὴν ὀλιγότητα
 τῶν ἐπερχομένων, υπεδέχοντό γε αὐτοὺς ἡσυχῇ καὶ ἀνέμενον.
 ὡς δὲ ἀγγῶσ ἤδη παρῆσαν, αὐτίκα οὖγε ἡρέμα τὰ κέρα ἐπι-15
 κολπῶσαντες, περιβάλλουσιν ἅπαντας, καὶ ἐς ἀκριβῆ κύκλω-
 C σιν ἐγκατεῖργον. αἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντοθεν περιειλημμένοι, δρᾶ-
 σαι μὲν τολοιπὸν οὐδὲν ὄτιοῦν τοὺς πολεμίους διενουῶντο
 εὐκτὸν δὲ τι αὐτοῖς ἐδόκει καὶ ἄπιστον, εἶγε ἀμωσγέπως δια-
 δράσαιεν. καὶ δὴ ἐπὶ σφᾶς ἐλιχθέντες, καὶ τὰ δόρατα προ-20
 βεβλημένοι, ἐμπίπτουσιν ἀδρόον τῶν πολεμίων τοῖς πρὸς τῆ
 ἄσται ἐφροσθηκόσιν. αἱ δὲ ἐπιδόντες αὐτοὺς πολλῇ τῇ ῥύμῃ φε-

3. Τζαννικοῦ R. 7. δειλιῶν R. 11. αὐτὸς Sph. Par. 15. ἐ-
 πικολπῶσαντες R., ἔποκ. vulg. 21. τὸ ἄστυ R.

quisque loco se contineret atque e tuto pugnaret, nihilominus ta-
 men e porta ipsis proxima evolantes, in hostem ferebantur. Theo-
 dorus vero Tzannici agminis dux initio quidem suos continuit impe-
 tumque repressit, temeritatis eos arguens; cum vero illi dicto au-
 dientes non essent, ipse etiam se pluribus non quidem libens ad-
 iunxit, et cum illis in hostem ivit, ne timidus cesseretur, eaque
 sola de causa honestum consilium speciose praetexere. Factum enim
 ei nequaquam probabatur, particeps tamen illius esse volebat, quem-
 cumque tandem exitum esset habiturum. Et certe parum aberat, quin
 omnes ibi simul periissent, nisi aliud quoddam consilium a Deo
 corroboratum saluti eis fuisset. Dilimnetae enim, qui eo loci stati-
 onem habebant, instructaque acie stabant, contempta adventantium
 paucitate, quieti eos operiebantur, neque se loco suo dimovebant;
 cum vero iam propius accessissent, confestim sinuatis diductisque
 cornibus universos circumveniunt, et in orbem veluti corona cingunt.
 Romani autem omni ex parte conclusi, non iam de damno
 ullo hostibus inferendo cogitabant; praedclarum vero atque inaudi-
 tum facinus censebant, si ulla ratione possent evadere. Conglobati
 itaque praetensis hastis confestim in hostes, qui oppidum versus sta-
 bant, irruunt; qui cum eos maximo impetu et tanquam desperata

ρομένους, και οἷον ταῖς ἐλπίσιν ὑπειρηκότας, διέστησαν εὐ-Α. C. 555
 θύς ἀπ' ἀλλήλων, και ἀπεκρίθησαν, οὐκ ἐνεγκόντες ἄνδρας^{I. I.} 29
 δυσθανατωῶντας, και ὅποι αὐτοῖς τὸ Θράσος χωρήσει, οὐ λο-
 γιζομένους. οὕτω δὲ ἐκείνων ἐφέπτων, ἐκδραμόντες οἱ Ῥω- D
 5μαῖοι κατὰ τὸ παρεῖχον, ἄσμενοι αὐθις εἰσω τοῦ περιβόλου ἐγέ-
 νοντο, και τὴν πύλην προσῆρῆξαν. παρὰ τοσοῦτον μὲν κινδύ-
 νου ἔκοντο, οὐκ ἐπ' ἄλλῳ τῷ ἀριστεύσαντες, ἢ μόνῳ τῷ δια-
 φρυγεῖν και ἀποσωθῆναι.

κγ'. Τοῖς δὲ τῶν Περσῶν ἀχθοφόροις ἐκπλείστου δια-
 10πονουμένοις ἐς τὸ τὴν τάφρον καταχωρνῦναι, τότε δὴ ἅπασα
 αὐτοῖς ἀνεπέπληστο, και συνῆπτο ἀπανταχόθεν τὸ ἀπεῦρῳγός
 και μεμερισμένον, ὡς και βάσιμον εἶναι τὸ χωρίον στρατῶ
 τειχομαχοῦση, και τὰς ἐλεπόλεις μηχανὰς οὐ χαλεπῶς ἐνδένδε
 προσάγεσθαι. μακρὸς δὲ αὐτοῖς ἢ κατὰ τὴν πολυχειρίαν
 15δὲν τῆδε τῷ ἔργῳ χρόνος ἐτίβη. λίθους γὰρ κατὰ τὸ μᾶλλον
 και χοῦν ἐμβालόντες, οὐ ἑαδίως πρὸς τὰς συγκλείσεις ἐξή- P. 99
 κουν, ξύλων οὐ μάλα παρόντων, ὅτι μὴ ὅποσα πόρρωθεν ἐκ
 τῆς νάπης κατατέμνοντες ξύν πόνῳ πολλῷ διεκρούζον. οἱ γὰρ
 Ῥωμαῖοι ἐτόγγανον ἤδη πρότερόν ἅπαντας τοὺς ἀμφὶ τὸ ἄστυ
 20ἀάγρους ἐμπρησαντες, και πρὸς γε τὰς τῶν ὀδοιπόρων κατα-
 λύσεις και εἰ τι ἕτερον ἐνδιατήματα ἔδρυντο.

5. παρεῖχον R. et Lugd. corr., παρήκον vulg. 6. πόλιον R.
 προσῆρῆξαν R., προσεῖρῆξαν vulg. 10. ἐς τῶν (punctis subdi-
 tis) ταφρῶν R. 14. μακρότερος coni. CL, Intpr. plus temporis
 quam. ἢ κατὰ R., και κατὰ vulg.

salute in se ferri viderent, confestim aciem inter sese mutuo diri-
 merunt ac separarunt, hominum cum certa propemodum morte lu-
 ctantium et extrema audentium, neque quo ipsis audacia evasura
 esset repnantium impetum nequaquam sustinentes. Sic itaque per-
 mittentibus Persis Romani effugio elapsi laeti sese intra murum re-
 ceperunt, simulque portam clauserunt. In tantum discrimen vene-
 rant, nulla alia re praesclare gesta, quam quod sola spes salutem
 sibi peperissent.

23. Persarum vero baiuli, qui iamdadum in oppleuda fossa la-
 borarant, iam illam totam opplerant; et quicquid omni ex parte
 abruptam divulgatumque fuerat, compositum iam adaequatumque erat,
 ita ut exercitui oppugnationem muri aditus locus pervius esset, et
 arietes aliaque machinae expugnandis urbibus accommodatae non
 difficulter moenibus admoveri possent. Plus vero temporis quam pro
 multitudine operarum eo in opere triverant. Cum enim lapides
 maxima ex parte humumque ingessissent, replendae fossae haec non
 sufficiebant; ligna etiam ad manum non erant, nisi procul inde e
 silva caesa multo cum labore adferrentur. Romanis enim iam antea
 agrus omnes urbi circumiectus, et praeterea omnia vicinorum diver-
 saria, et si quae alia in proximo essent domesticis, incenderant, et

A.C. 555 τοῦτο δὲ ἔδρασαν, ὡς ἂν μὴ τὴν ἐνθρόνου ὕλην οἱ πολέμοι
 L. 29 πρόχειρον ἔχοντες, εὐκόλως τὰς ἐπιτεχνήσεις τῶν ἔργων ποι-
 οῦντο. ἐκείνης μὲν οὖν τῆς ἡμέρας οὐδὲν τι ἀξιαφήγητον ἄλλο
 V. 71 ἐπράχθη, ἀλλὰ, νυκτὸς ἐπιφοιτώσης, ὁ Ναχοραγὰν ἅμα τοῖς
 πλήθεσιν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπανῆκεν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὁ Μαρ-5
 Β τῆτος τὰ τε τῶν οἰκείων φρονήματα ἐπιρῶσσαι βουλόμενος
 καὶ τοὺς ἐναντίους ἐκπλήξαι, ἤθροισε μὲν ἐς ταῦτ' ἅπασαν
 τὴν τῶν Ῥωμαίων στρατιάν, ὡς δὴ τι τῶν παρόντων πέρι
 διασκεψόμενος· εἰσφοιτῆ δὲ ἀθρόον ἐς μέσον, οὕτω πρὸς
 αὐτοῦ μεμελετημένον, ἀνὴρ τις τῶν οὐ λίαν γνωρίμων, κο-10
 νιορτοῦ τε ἀνάπλευς, καὶ οἷος ἐκ μακρᾶς ὁδοπορίας εἰκάζε-
 σθαι, ἦκειν τε ἔλεγεν αὐτίκα ἐκ Βυζαντίου, καὶ γράμμα τοῦ
 βασιλέως ἐπιφέρεσθαι. λαβὼν δὲ τοῦτο ἀσμενέστατα δῆθεν ὁ
 στρατηγός, καὶ ἀνελίξας, οὐκ ἐν ἀπορρήτῳ καθ' αὐτὸν ἀνε-
 λέγετο, οὐδὲ μόνοις τοῖς ὄμμασιν ἤσυχῇ διῶν τῷ νῷ εἰσηγεῖ15
 τὰ γεγραμμένα, ἀλλ' ἀνεβόα λαμπρῇ τῇ φωνῇ, ὡς ἂν ἅπαν-
 τες ἐπαύοιεν. καὶ τῷ μὲν βιβλιδίῳ ἐκείνῳ ἴσως ἄλλο τι ἐνεγέ-
 C γραπτο. ἦν δὲ ὁμοῦς τὰ βοώμενα τάδε· „ἐστάλακαμέν σοι καὶ
 ἑτέραν στρατιάν, οὐ μείονα τῆς προσούσης· καίτοι εἰ καὶ
 πολλῶν πλείους οἱ δυσμενεῖς τυγχάνοιεν ὄντες, ἀλλ' οὐκ ἐς το-20
 σοῦτον ὑμᾶς ὑπερβαλοῦνται τῷ πλήθει, ὅποσον ὑμεῖς τῇ ἀν-
 δρίᾳ, ὥστε συμβήσεται τὴν τε ὀλιγότητα καὶ τὴν ἀμετρίαν
 τῶν ἴσων μὴ ἀφεστηκέναι. ὡς ἂν δὲ μηδὲ ταύτῃ ἐκείνοι μεγα-

9. πρὸς γ' αὐτοῦ vulg. 10. μεμελετημένον R. 15. τῷ νῷ
 om. R. 19. προσηκούσης R. 23. ἐκ. μεγ. ταύτ. R.

nimirum consilio, ne hostes, commodam illic aptamque suis usibus materiam nacti, facile opera machinarentur. Eo itaque die nihil aliud memoratu dignum est gestum; nocte autem ingruente Nachoragan se cum copiis suis in castra recepit. Postridie vero Martinus cum suorum animos confirmare vellet, hostes vero percellere, universum Romanorum exercitum in unum coegit, tanquam de praesenti rerum statu consultaturus. Confestim vero in medium venit (ita enim id ipse procurarat) vir quidam non admodum notus, pulvere obsitus perinde ac si esset longinquum iter emensus; is se recenter Byzantio venire dicebat, litterasque ab Imperatore adferre; quas cum praefectus libentissime accepisset ac resignasset, non arcane apud se perlegit, neque solis oculis tacitus percurrens in animo suo earum summam premebat, sed alta voce recitabat, ut omnes exaudirent. Et libello quidem illo fortassis aliud quid continebatur; quae vero recitabantur, haec erant: Misimus tibi etiam alium exercitum, non minorem eo quem habes, ac proinde etiam hostes multo sint vobis plures, non tantopere tamen vos multitudine superabunt, quantum vos fortitudine; quo fiet ut paucitati et excessui sua etiam constet aequalitas. Ne vero etiam hoc nomine

λαυχοῖν, δέχον καὶ τοῦτον δὴ τὸν στρατὸν, ὡς περ φιλοτι- A. C. 555
 μίας μᾶλλον καὶ ἐπιδείξεως ἀλλ' οὐ τοῦ ἀναγκαίου χάριν ἀ- L. 29
 πεσταλμένους. θαρσύνειν τοῖνυν καὶ ἔργον ἔχεισθαι σὺν προθυμίᾳ,
 ὡς ἡμῶν οὐδὲν ὄτιοῦν τῶν δεόντων περιορισμένων." εὐθύς δὲ D
 508 ἄνεπνυθάνετο, ὅποι εἴη τὸ στρατεύμα. ὁ δὲ „οὐ πόρῳ"
 εἶπεν „ἀφαστήκασιν, ἢ μόνον τέσσαρασι Λαζικοῖς παρασάγγαις."
 καταλειπόμενοι γὰρ αὐτοὺς ἀμφὶ τὸν Νέοκνον ποταμὸν ἔτι
 αὐλιζόμενοι. καὶ ὁ Μαρτίνοσ ὄργῃν τενα τῷ προσώπῳ ὑπο-
 κρινόμενος, „ἀπίτωσαν αὐθις" ἔφη „ὡς τάχιστα, καὶ οἴκα-
 10 δε ἀναστρεφόντων, ὡς ἔγωγε οὐκ ἂν ποτε αὐτοῖς ἐφείην ἐν-
 θάδει γενέσθαι. δεινὸν γὰρ εἰ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκλεί-
 στου ἡμῖν ξυστρατευομένων, πολὺν ὅσον χρόνον διαπονηθέν-
 των, καὶ πολλάκις πρὸς τοὺς πολεμίους παραταξαμένον, ἥδη
 τε οὐ πόρῳ ἠρόντων ἐκποδῶν ποιήσασθαι τὸ ἀντίπαλον, καὶ
 15 τελεωτάτην ἀναδήσασθαι νίκην· οἱ δὲ οὕτω κατόπιν τοῦ ἀναγ- P. 100
 καίου παρέσσονται, καὶ μονονουχὶ ἀπογευσάμενοι τῶν κινδύ-
 νων, εἶτα τὴν ὁμοίαν ἀποίσονται δόξαν, καὶ ἐς ἐκείνους ἀνε-
 νεχθεῖν τὸ πέρας· καὶ, τὸ δὴ πάντων ἀδικώτερον, τὰ γέγρα-
 ἐπίσης καρπώσονται τοῖσδε. ἀλλ' ἐκείνοις μὲν αὐτοῦ μενετέα,
 20 δε ὅσον ἐς τὴν ἀποπορείαν παρασκευάσασθαι, ἀποχρήσουσι δὲ
 ἡμῖν οὗτοι τὸ λειπόμενον τοῦ πολέμου ἄριστα κατεργάσασθαι."

5. δη R. 6. Λαζικοῖς R., Περσικοῖς vulg., Intpr. *stadiis octoginta abesse*: recte quidem quoad sensum: cf. supra p. 110. ed. Bonn. v. 20. 7. Neognum Intpr. 14. τὸ ἀντίπαλον R., τὸν ἀντίπ. vulg. 19. καρπώσονται τοῖσδε R., τοῖσδε καρπ. vulg.

illi se iactitent, accipe etiam hunc exercitum, honorificentiae ostentationisque causa potius, quam quod necessitas ita postularet, missum. Bono igitur animo este, fortiterque rem gerite, utpote nobis nihil eorum, quae expedire videbuntur, neglecturis. Statim itaque interrogatus, ubinam esset exercitus, respondit, quatuor tantum Persicis parasangis, non longius abesse; relictos enim ipsos circa Neognum fluvium, adhuc ibi stationem habentes. Ad haec Martinus iracundiam quandam vultu simulans: Retro cedant, inquit, quam citissime, domumque redeant; neque enim id unquam permiserim ut nobis sese adiungant. Indignum enim sit, si cum hi viri iamdudum nobis commilitones fuerint, multoque tempore ingentes nobiscum labores sustinuerint, et frequenter adversus hostes sint proelii, et iam eo rem adduxerint, ut non procul absint a profugando hoste, et plenissimae victoriae corona adipiscenda; illi post necessitatem adveniant, et tantum non degustatis periculis parem gloriam consequantur, bellicque exitus illis adscribatur, et quod omnium est iniquissimum, paria cum hisce praemia auferant. Ceterum illis quidem ibi manendum censeo, donec ad discessum sint parati, nobis vero hi sufficiunt ad quod reliquum est belli optime consociendum; simulque his dictis, ad exercitum conversus, An non,

A. C. 555 καὶ ἄρα ἐς τὰ πλήθη ἐπιστραφεῖς· „ἢ οὐχὶ καὶ ἑμὲν ταῦτα”
 I. I. 29 ἔφη „δοκαῖ, ὧ ἄνδρες ἕυστρατιῶται;” οἱ δὲ ἐπευφήμησαν
 ζῦν βοῆ, καὶ δίασια εἶναι ἀνέκραγον τὰ τῷ στρατηγῷ βεβου-
 λευμένα. καὶ οἱ μὲν θαρρόαλεώτεροι ἐγεγένηγτο, καὶ οἶον ἐτέ-
 βρων οὐ δεῖσθαι προσβοηθησόντων. μάλιστα γὰρ αὐτοὺς εἰς 5
 ἔριν ἐκίνει καὶ φιλοτιμίαν ἢ τῶν λαφύρων ἐλπίς, καὶ ὅτι αὐ-
 τοὶ οὐκ ἐς μακρὰν ἅπαντα ῥοντο κομιέσθαι, ὥσπερ ἤδη τοὺς
 δυσμεεῖς ἀνελόντες· καὶ τοῦτο μόνον πεφροντισμένον αὐτοῖς
 ὅπως τὴν λέαν διανεμοῦνται.

κδ'. Ἀπέβη δὲ ὁμοῦ καὶ θάτερον τῶν Μαρτίνου διανοη-10
 μάτων. ὁ γὰρ λόγος οὗτος διὰ τοῦ πλήθους ἐξολισθήσας, καὶ
 πανταχοῦ περιηγμένους, καὶ παρ' αὐτοὺς ἀφίεται τοὺς Πέρ-
 σας, ὡς ἄρα στρατιὰ ἐτέρα Ῥωμαϊκὴ πρὸς τῷ Νεόκην πο-
 ταμῷ παραγέγονε, καὶ ὅσον οὐπω τοῖς προτέροις ἀναμεμίζεται.
 ἀφασία δὲ οὐκ ἅπαντες εἶχοντο, δεδιότες εἰ μέλλοιεν, τοσοῦ-15
 τοις ἤδη πόνους νετροχωμένοι, πρὸς νέους ἄλλους καὶ ἀκμη-
 C τας παρατάττεσθαι πολεμίους. ὁ δὲ Ναχοραγὰν οὐδὲν τι
 μελλήσας, καὶ ἴλην τινὰ μετρίαν ἐκ τῶν Περσικῶν ἔστειλε
 ταγματῶν ἀγὰ τὴν ἀτραπὸν ἐκείνην, καθ' ἣν ἔφετο διαβήσεσθαι
 τοὺς περὶ ὧν ἐτύγγανε τῇ φήμῃ ἐξηπατημένους. οἱ δὲ παρὰ-20
 γενόμενοι, σπουδῆ τε καὶ ἀγρυπνίᾳ οὐκ ἐν δέοντι ἐχρῶντο.
 καταλαβόντες γὰρ τὰ ἐπίκαιρα τῶν χωρίων, ὑπεκρύπτοντο

6. αὐτοὶ R., Intrp. quod crederent se — asportaturos, αὐτοῖς
 vulg. 22. ὑπέκρυπτον R.

inquit, etiam vobis, viri commilltones, ista videntur? At illi,
 fausta acclamatione praefecti sententiam ut acquissimam approba-
 runt; ipsique multo fidentiores sunt redditi, perinde ac si nullo
 alio subsidio indigerent. Praecipue vero ipsos ad contentionem ac-
 mulationemque movebat spes spoliiorum; quodque brevi omnia se di-
 repturos sperabant, utpote hostibus deletis; et hoc unum eis erat
 curae, quo pacto inter se praedam partirentur.

24. Evenit vero etiam aliud, quod Martinus animo praeceperat.
 Rumor enim hic in vulgus sparsus lateque circumvagatus ad ipsos
 etiam Persas erat delatus; quod utique alter Romanus exercitus ad
 Neognum fluvium pervenisset, et iuniam se cum aliis esset coniu-
 cturus. Pavor itaque universos invasit, metuentes si, cum tantis la-
 boribus attriti essent, adversus recentem integrasque vires adferentem
 exercitum ipsis conflegendum esset. Nachoragan vero nihil cuncta-
 tus, mediocre equitum turmam e Persicis agminibus misit ad eum
 tractum, per quem putabat transituros illos, de quibus fama deceptus
 erat; qui cum eo venissent, magna diligentia vigilantiaque utebantur
 in re supervacanea. Occupatis enim opportunioribus locis, ex insidiis
 operiebantur eos, qui nequaquam erant venturi, eo videlicet animo,
 ut in ipsos secure tumultuariaque procedentes, quod nimirum in-

αὐτοῦ καὶ ἀνέμενον τοὺς οὐδαμῶς παρεσομένους, γνώμην A. C. 555
 ἔχοντες ἀφυλάκτως αὐτοῖς τῷ ἀπροσδοκίῳ τυχόν προοῖουσιν I. I. 29
 ἐπιπεσεῖσθαι, καὶ τὸ τάχος ἀνακόμει τῆς πορείας, ἕως οἱ V. 72
 ἐν τῷ ἄσσει ἐκπολιορκηθεῖεν. οὕτω μὲν οὖν δύναμις οὐ λίαν
 5 ἐλαχίστη τῶν Περσῶν μάτην ἠσχόλητο, τοῦ ἄλλου πλήθους D
 ἀφηρημένη. εὐθύς δὲ ὁ Ναχοραγὰν ἐξῆγε καὶ ὡς τὸν στρα-
 τὸν, φθάσαι τὴν ἐπήλυσιν δῆθεν βουλόμενος τῶν οὐδαμῶς
 παρεσομένων, καὶ πολλῆ ἕξιν φρονήματι κατὰ τῶν Ῥωμαίων
 ἐχώρει, ἐπικομπάζων ἀναφανδὸν καὶ ἐπομνύμενος, ἧ μὴν
 10 αὐθιμερὸν τὴν πόλιν ἄπασαν αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐμπροῆσαι. ἐπε-
 λέληστο γὰρ, ὡς εἰκεν, ὑπὸ αὐθαδεῖας ὁ ἔμπληκτος, ὡς ἄρα
 ἐπὶ πόλεμον ἦει, ποῦγμα οὕτως ἀφανές τε καὶ ἀδηλότατον,
 καὶ πολλὰς ἐπιδεχόμενον ἐφ' ἑκάτερα ῥοπὰς καὶ μεταβάσεις,
 μάλιστα τε πάντων, θείας τινὸς καὶ ὑπερτέρας ἀνάγκης ἀπηρη-
 15 μένον, ὅσον καὶ σμικρὸν οὐδὲν ἐν ταυτῷ γίγνεται, ἀλλ' ἔθνη P. 101
 τε ἀνθρώπων μυρία καὶ πόλεις συχναί, καὶ πολιτεία ζύμπασα,
 οὕτω παρασχόν, ἀνακινεῖται καὶ διαταράττεται, καὶ τὰς ὑπὲρ
 τῶν ὄλων ἐπίδουσα σαλεύει. ὁ δὲ ἐς τοσοῦτον ἐπῆρτο ἀλαζο-
 νείας, ὡς καὶ τοῖς ἐργοπόνοις καὶ ὑπηρέταις, οἳ δὴ ἀνὰ τὴν
 20 ἔθλην σκεδαννύμενοι τὰ δένδρα κατέτεμνον, τυχόν μὲν ξυλείας
 ἔνεκα, τυχόν δὲ καὶ ἐπισκευῆς τῶν πολεμικῶν μηχανημάτων
 τούτοις δὴ οὖν ἄπασιν ἐκέλευεν, ἐπειδὴν καπνὸν ἀρθέντα
 θεάσαιντο, τοὺς δὲ γιννώσκειν ὡς πῦρ ἦδη τῷ τῶν Ῥωμαίων

12. εἴη R. οὕτω R. 14. μάλιστα τε R., μάλιστα γε vulg.

19. ἐργοπολοῖς R. 21. καὶ om. R. 23. θεάσαιντο R. ὡς
 περ R., sed in mg. ὡς πῦρ.

spectati venirent, irruerent progressusque celeritatem retardarent, quoad usque oppidum expugnatum esset. Atque ita quidem Persarum non exigua manus frustra laborabat, a reliquo exercitu subducta. Nachoragan vero vel sic exercitum eduxit, antevertere scilicet eorum adventum cupiens, qui nullo modo erant venturi; animoque valde elato in Romanos ferebatur, palam iactans atque insuper iurans, se eo ipso die urbem totam cum ipsis hominibus incensurum. Oblitus enim erat, uti verisimile est, prae superbia fanaticus iste, quod ad proelium iret, rem adeo dubiam atque incertam, multisque in utramque partem inclinationibus et vicissitudinibus obnoxiam, maxime vero omnium a divina quadam superioreque necessitate dependentem; cum ne parvae quidem res ullae in eodem semper statu permaneat, sed etiam infinitae hominum nationes frequentiaque oppida et vita universa commutentur subinde et perturbentur, et spes de rebus universis perpetuae agitationi fluctuationique sint obnoxiae. Hic vero eo superbiae devenerat, ut etiam operariis et ministris, qui per silvam dispersi arbores praecidebant, sive lignandi causa sive conficiendis machinis bellicis, his, inquam, omnibus mandarit, ut cum fumum

- A. C. 555 περιβόλῃ εἴη ἐμβεβλημένον, καὶ μεθελεῖν μὲν τὰ ἐν χερσὶν
 I. I. 29 ἔργα, δρομαίους δὲ ὡς αὐτὸν ἦκειν, καὶ συνεπιβάλλειν τὴν
 Β φλόγα, ὡς ἂν ἐφθίως ἅπαντα πυρποληθεῖη. καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα
 ἐφ' ἑαυτῷ βρενδυόμενος, εἶχετο τῆς ἐφόδου. Ἰουστίνον δὲ
 τὸν Γερμανοῦ, (οὐ γὰρ ᾔετο ἐν τῷ τότε τὸν Ναχοραγὰν πα-5
 ρέσεσθαι,) ἐννοιά τις θεοδεν, οἶμαι, εἰσῆλθε πρὸς τινα νεῶν τῶν
 παρὰ Χριστιανοῖς σεμνοτάτων, οὐ πόρρω τῆς πόλεως ὑπε-
 στήκοντα, παραγενέσθαι ὡς τάχιστα, καὶ ἐπιθειάσαι. καὶ τοῦ-
 νυν ἀπολεξόμενος ἐκ τῆς Μαρτίνου καὶ τῆς οἰκείας δυνάμεως
 C 8, τι καρτερόν τε καὶ μαχιμώτατον, καὶ πεντάκις χιλίους ἑκ-10
 πόντας ἀγείρας, ἅπαντάς τε ὡς ἐς πόλεμον ἄριστα ἐξοπλίσας,
 ὃ δὲ ξὺν ἐκείνοις ἀπήλυνε, τῶν τε σημείων οἱ ἐπομένων καὶ
 τῆς ἄλλης στρατηγικῆς εὐκοσμίας. οὕτω δὲ ξυνερχθὲν, οὔτε
 οἱ Πέρσαι κατεῖδον τούτους πορευομένους, οὐ μὲν οὖν οὐδὲ οἱ
 ἀμφὶ Ἰουστίνου ἐκείνους ἐπιφροικῶντας. ἀλλ' ἐτέρωθεν γὰρ 15
 ἀφικόμενοι, ἀθρόον τῷ περιβόλῃ προσέβαλλον, πλείονί τε ἢ
 πρότερον τοξεία ἐχρῶντο, ὡς οὕτω δὴ καὶ μᾶλλον τοὺς Ῥω-
 μαίους ἐκπλήξοντες, καὶ τάχιστα τὴν πόλιν ἀρπασόμενοι.
- D κβ. Τοιγάρτοι βέλη ἐφέρετο ἅμα συγχά, καὶ εἶτα ἕτερα

2. ὡς αὐτοὺς R. 6. Post νεῶν vulg. et Intrp. (*templum sanctis-
 simum et apud Christianos permagnificum*) addunt ἀγιάτων,
 quod om. R. Intrp. praeterea legisse videtur καὶ τῶν; suspiror
 autem alteram διτιτογραφίας scripturam fuisse νεῶν ἀγιάτων τι-
 νόδ τ. π. Χρ. σ., scil. *templum sanctissimum, cuidam quem
 Christiani imprimis venerantur dicatum.* 10. μαχιμώτερον R.
 11. ἅπαντάς τε om. R. 16. προσέβαλλον R., προσέβαλον vulg.
 18. ἐκπλήξαντες R.

in altam sublatum cernerent, scirent ignem iam Romanorum ligneo
 septo immissum, opereque, quod in manibus erat, omisso, cursim ad
 se venirent, simulque ignem immitterent, ut eo facilius omnia in
 cendio conflagrarent. Atque hic quidem talia apud se iactans, oppidi
 murum adoritur. Iustinum vero Germani filium (neque enim existi-
 mabat Nachoraganem tum temporis urbem invasurum) cogitatio quae-
 dam divinitus, credo, subiit, ad sanctissimum quoddam templum quod-
 que Christianis maximo in honore erat, neque procul ab urbe dista-
 bat, quam citissime ire, Deique opem implorare. Delectis itaque
 ex Martini et suis copiis fortissimis quibusque bellicosissimisque viris,
 et quinque millibus equitum, omnibusque veluti ad proelium armatis,
 cum illis processit, sequentibus ipsum signis reliquoque apparatu mi-
 litari. Casu vero accidit, ut neque Persae eos abeuntes sint conspi-
 cati, sed neque hi illos oppidum versus venientes; sed diversa via
 adducti, confertim impetum in moenia fecerunt, maioreque multo
 quam antea iaculatione sunt usi, tanquam ita et quidem magis Roma-
 nos perterrituri, citissimeque urbem direpturi.

25. Adco vero densae simul sagittae ferebantur, rursusque aliae

καὶ ἄλλα ἐπὶ τούτοις ἅπαντά τε τὸν μετὰξὺν ἀέρα ἐπεκάλυ- A. C. 555
 πτον τῇ συνεχείᾳ, ὥσπερ ἀλλήλοις ξυμπεφυκότα. εἶκασεν ἂν I. L. 29
 τις τὸ χρεῖμα νιφετῷ μεγάλῳ, ἢ χαλάζῃ πολλῇ ξὺν βιαίῳ
 πνεύματι καταρῥαγείσῃ. ἄλλοι δὲ τὰς τε μηχανὰς ἐκίνοῦν,
 ἕκαστὸν βέλη πυρφόρα ἠκόντιζον, ἕς τε τοὺς καλουμένους σκα-
 λιώνας ὑπεισδύομενοι, πελέκσει κατὰ τοῦ τείχους ἐπεφέροντο,
 ὡς ξύλινόν τε ὄν, καὶ ταύτῃ θραδίως διατεμνόμενον. οἱ δὲ τὸ
 θάπεδον διορύττειν ἐπειρῶντο, καὶ τῆς πρώτης βάσεως ἐφι-
 κνεῖσθαι, οὕτω τε ἀνατρέπειν καὶ διασπαράττειν τὸ ξυμπε-
 10 πηγὸς καὶ ἐνηροσσομένον. ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἕς τε τοὺς
 πύργους καὶ τὰς ἐπάλλξεις ἐστῶτες, ἀντειχόν ξὺν προθυμίᾳ
 καὶ ἀπεμάχοντο, ὥσπερ τῇ πέτρᾳ δεικνύναι βουλόμενοι τὸ μὴ
 χρῆναι αὐτοὺς ἐτέραν δύναμιν προσγενέσθαι. ἢ τε τοῦ Μαρτί-
 15 νου ἀπάτη ἐν αὐτῷ δὴ τῷ ἔργῳ διεφάνη, ὡς χρήσιμός τε ἦν
 20 καὶ ἐνεργιστάτη. ἅπαντες γὰρ ἀφειδῶς διεπονοῦντο, οὐδένα δὲν- P. 102
 τινὰ τρόπον ἀμνηστῆριον μεδιέντες. δόρατα μὲν γὰρ πολλὰ ἐκ
 τοῦ μετεώρου ἀκοιτιζόμενα τοὺς πολεμίους ἐτίτρωσκον, ἅτε
 δὴ πλῆθει γυμνῶ ἐρυμάτων προσπίπτοντα, καὶ οὐδὲ ἐνὸν ἐτέ-
 ρωθι φέρεσθαι. λίθοι δὲ ἄμαξιαδι κατὰ τῶν σκαλιῶνων ἐρῥί-
 25 ποντο, τὰ πλέγματα καταγνύντες. μείονές τε ἄλλοι διασφεν-
 δονώμενοι τὰ κράνη τῶν Μήδων καὶ τὰς ἀσπίδας κατέθρανον,

12. ἀπεμάχοντο R., ἐπεμάχοντο vulg. 14. ὦν R. pro ἦν. 15. ἀ-
 παντες R. et Ipr. omnes indestinenter, ἀπανταχοῦ vulg. 16.
 πάλαι R. 20. διασφενδονώμενοι R., διασφενδονοῦμενοι vulg.

atque aliae super alias, ut universum intermedium aërem sua densi-
 tate obtegerent veluti inter se coagmentatae. Comparasset quispiam
 rem ninguori ingenti aut grandini vehementi cum violentissimo vento
 ruenti: alii vero machinas admovebant, et tela ignita iaciebant:
 alii testudines (machinas ita dictas) subeuntes, secures muro im-
 pingebant; quippe qui ligneus erat, ideoque facile discindi poterat:
 alii pavimentum soli suffodere conabantur, et ad primam basim per-
 venire, atque ita quod compactum et coagmentatum erat convellere
 atque subvertere. Romani contra in pinnis et propugnaculis muro-
 rum stantes, acriter animoseque resistentes pugnabant, veluti re ipsa
 ostendere volentes, nequaquam opus esse, ut ipsis novae copiae sub-
 sidio venirent. Apparuit vero manifeste in ipso opere, quam utilis
 efficacique Martini dolus fuisset. Omni enim ex parte incessanter
 adlaborabant, nihilque plane, quod ad propulsandum hostem perti-
 neret, omittebant. Nam et hastae multae telaque e sublimi iacta hos-
 tes vulnerabant, utpote in nudam nullisque propugnaculis tectam
 multitudinem incidentia, quaeque aliorum ferri non poterant; saxa
 etiam plaustralia in testudines iaciebantur, omnem illarum contextum
 perumpentia; quin et minores lapides eiectione galeas Medorum
 scutaque perfringebant, et ad murum quam proxime accedere non si-

A. C. 555 πελάζειν τε αὐτοῖς ἐν χρῶ τῆ τέλει οὐ μάλα ἐφέεσαν, βιαί-
 I. L. 29 τερων ἐνοχλοῦντες. τῶν δὲ ταῖς ἀκάτοις, ἤπερ μοι ἤδη ἐρῶδη,
 V. 73 ἐφροστηκῶτων, οἱ μὲν τόξοις χρώμενοι πλείστους εἴοντο, αἱ
 ἄνωθεν βάλλοντες, οἱ δὲ τῶν μηχανῶν δαημονέστατα ἤπτοντο,
 τὰ τε ὑπόπετρα ἐκεῖνα τὰ καὶ ἐς τοῦτο ἐσκευασμένα δοράτια,⁵
 πολλῇ ζῦν ἀνάγκη ἐκτινασσόμενα, ἐπιπλείστον ἐφέετο, ὡς
 καὶ πολλοὺς τῶν βαρβάρων, πόρρωθεν ἔτι ἐπερχομένους, ἐκ τοῦ
 ἀφανοῦς αὐτοῖς ἵπποις διαπερονᾶσθαι, καὶ καταπίπτειν ἔξα-
 πιναίως. βοῆ τε ἐπιμέγα ἐπῆρτο, καὶ σάλπιγγες ἐκατέρωθεν
 πολεμιστήριον τι μέλος ἐπῆδον. οἱ δὲ Πέρσαι καὶ τοῖς τυμ-¹⁰
 πάνοις ἐβόμβου, καὶ σφοδρότερον ἐπηλάλαζον ἐκπλήξεως ἕνεκα,
 ὃ τε τῶν ἵππων χρεμετισμὸς καὶ τῶν ἀσπίδων ὁ πάταγος καὶ
 αἱ τῶν θωράκων συντρίψεις παμμυγῆ τινα καὶ ἄγριοι ἀνέ-
 πλεκον ἦγον. ἐν τούτῳ δὲ Ἰουστίνῳ τῷ Γερμανοῦ ἐκ τοῦ νεῶ
 C ἐπανιόντι ξυναϊσθήσις γίνεταί τῶν δρωμένων τῆ τε ταραχῆ¹⁵
 καὶ τῷ κτύπῳ. καὶ ἀντίκα τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἵπποτάς συστρέ-
 ψας, καὶ ἐς τάξιν τινα ἐν κόσμῳ καταστησάμενος, τὰ τε ση-
 μεῖα ἐς ὕψος ἀρθῆναι ἐκέλευε, καὶ ἕπαντας ἔχεσθαι ἔργου,
 γυγνώσκοντας ὡς οὐκ ἀθεεὶ ἔτυχον τοῦ ἄστεος ἐξεληλυθότες,
 ἀλλ' ἐφ' ᾧ δεδίζασθαι τοὺς πολεμίους τῷ ἀπροσδοκῆτῳ, καὶ²⁰
 ἀπελάσαι τῆς πολιορκίας. ὡς δὲ βραχὺ τι προελθόντες κατε-
 δον τοὺς Πέρσας ἐγκειμένους τῷ περιβόλῳ, τότε δὴ ἀθρόον

1. αὐτοῦς R. in mg. 4. οἱ δὲ R., οἱ τε vulg. 9. βοῆν τῆν
 R. et in mg. δὲ βοῆ. 13. συντρίψεις R. et Intpr. fracturae,
 ἐκτρίψεις vulg. 15. γίνεταί R., γίνηται Lugd. et ed. pr., γέ-
 νεται Par. 19. ἀθεεὶ R. 20. ἐφ' ὃ R.

nebant, multum molestiae ac damni inferentes. Eorum vero, qui in corribus stabant, prout modo dixi, alii quidem sagittis, utpote ex sublimi missis, quam plurimos laedebant, alii machinas peritissime tractabant, et pernicia quaedam tela magna cum violentia excussa longissime ferebantur, adeo ut etiam multos barbaros procul adhuc inde advenientes ex improvise una cum ipsis equis traicerent subitoque prosternerent. Tum ingens excitatus est clamor, et tubae utrimque bellicam quandam cantionem sive classicum accinebant. Persae vero tympanis perstrepebant, et ingentes ululatus terroris excitandi causa edebant; equorum etiam hinnitus, scutorum ictus et lorica-rum fracturae confusaneum quandam atque immanem sonitum miscebant. Interea Iustinus e templo revertens, quid rei ageretur, ex turbulento sonitu strepituque cognoscens, converso statim equitatu et in ordinem reducto, signa in altum tollere iubet, omnesque operi ut se accingant iubet, ita secum statuentes, non absque divini numinis nutu factum quod oppido exivissent; sed ut inopinata irruptione hostibus metum inicerent, et ab obsidione profligarent. Simulatque vero paululum progressi Persae in murum impetum facien-

ἐμβοήσαντες, ἐμβάλλουσι τῷ μέρει τῷ πρὸς τῇ θαλάττῃ παρα- A. C. 555
 τεταμένῃ· ἐνθένδε γὰρ καὶ ἐτύγχανον ἀφικόμενοι. καὶ αὐτίκα I. I. 29
 οἱ μὲν κοντοῖς, οἱ δὲ σαρίσσαις, οἱ δὲ καὶ ξίφεσι παίοντες, D
 τὸ παρεμπύπτον διαφθειρον βιαιότερας τε τὰς ἐπελάσεις ἀνά
 5 τὰς στίγας τῶν ἐναντίων ποιούμενοι, καὶ ταῖς ἀσπίσιν ἐξω-
 θύοντες, παρερῶγγυσαν τὸ ξυνεχὲς καὶ συντεταγμένον.

κς'. Οἱ δὲ Πέρσαι τοῦτον ἐκείνον εἶναι τὸν στρατὸν ὑπο-
 τοπήσαντες ὃν δὴ παρέσεσθαι ἠκηκόεσαν, καὶ ὅτι διαλαθόντες
 τοὺς ἐς τοῦτο ἀποκεκριμένους ἀφίκοντο, θορυβῶν καὶ δέους
 10 ἐνεπίμπλαντο, καὶ χυδῆν ἐς ἑαυτοὺς ἀνελιττόμενοι, ἀπεχώ-
 ρουν ἡρέμα ἐς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐς ὑπαγωγὴν ἐκινουῦντο. ταῦτα
 δὲ πόρρωθεν οἱ Διλιμνῖται θεασάμενοι, (ἀμφὶ γὰρ τὸ μεσαί-
 τατον τοῦ τείχους ἐμάχοντο,) ὀλίγους μὲν αὐτοῦ κατέλιπον, οἱ
 δὲ ἄλλοι ἐχώρουν ἐπὶ τὸ πονούμενον. Ἄγγιλας δὲ καὶ Θεόδω- P. 103
 15 ρος, οἱ τῶν Ῥωμαίων ταξίαρχοι, ὧν δὴ καὶ πρότερον ἐπε-
 μνήσθην, ἐπιφρασάμενοι τὴν ὀλιγότητα τῶν μεμενηκότων, ἐπεξ-
 ίωσιν ἀθρόον τοῦ ἄστεος ξὺν ἀποχρώσῃ δυνάμει καὶ τὸ μὲν
 τι αὐτῶν διαφθεῖρουσιν, ἐνιοὶ δὲ ἀποδράσαντες ἔρχοντο· τού-
 τος τε οἱ Ῥωμαῖοι διώκοντες οὐκ ἀνίσταν. οἱ δὲ ἄλλοι Δι-
 20 σολιμνῖται ταῦτα ἰδόντες, οἵπερ ἦσαν ὡς δὴ τοῖς Πέρσαις κί-
 ζομένοις ἐπαμνουῦντες, ἐπιστρέφουσιν αὐτίκα ἐπὶ θάτερα, ὑ-

1. παρατεταμένῃ R. corr. pro vulg. παρατεταγμένῃ, idemque conl.
 B. Vulc. 2. ἐνθένδε δὲ R. 4. ἐπελάσεις R., ἐπελεύσεις
 vulg. 10. ἐς αὐτοὺς R. 11. ἀπαγωγὴν R. in mg. 21.
 μέρη post θάτερα add. R.

tes sunt conspicati, tum utique confertim clamore edito in eam par-
 tem irruunt, quae iuxta marc instructa acie stabat. Ex ea enim etiam
 ipsi parte venerant; statimque alii quidem contis, alii sarissis, alii en-
 sibus ferientes, quicquid obvium erat sternebant; violentioreque im-
 petu in densos hostium ordines facto, scutisque protrudentes, con-
 densatam confertamque eorum aciem perfrerunt.

26. Persae vero hunc illum exercitum esse rati, quem adventare
 intellexerant, quodque clam et insciis iis, qui seiuncti a reliquo ex-
 ercitu in ipsos missi erant, iam advenissent, perturbatione ac metu
 pleni, et confusante in se ipsos revoluti, sensim retrocesserunt, pe-
 demque retulerunt. Quod cum Dilimnitae eminus cernerent, (sub
 mediam enim muri partem pugnabant,) paucos quidem ibi relinqui-
 runt, ceteri ad eam partem, quae maxime laborabat, se contulerunt.
 Angilas vero et Theodorus, Romanorum duces, quorum etiam ante
 memini, animadversa paucitate eorum, qui manserant, confestim cum
 satis valido agmine eruptionem ex oppido faciunt, et nonnullos qui-
 dem eorum obtruncant, nonnulli vero in fugam se dederunt; quos
 ipsos Romani persequi non destiterunt. Dilimnitae autem haec con-
 spicati, qui Persis laborantibus auxiliaturi iverant, rursus in contra-
 rium vertuntur, Romanis obviam ire volentes, melius consultiusque

- A. C. 555 παρτιάζειν βουλόμενοι τοῖς Ῥωμαίοις, ἄμεινον εἶναι ἡγούμενοι
 I. L. 29 εἰ μᾶλλον τοῖς ὁμοφύλοις ἐς ὃ, τι τάχιστα ἐπαρῆξιμεν, σπου-
 δῆ τε ἀτάκτῳ καὶ δρόμῳ πολλῇ ἐφέροντο, ὡς φεύγουσι μᾶλ-
 λον ἀρρεπῶς, ἢ ὅτι ἐτέροις ἐπέρχονται, εἰκασθῆναι. Ἔθειον
 B μὲν γὰρ ὡς δὴ τοῖς οἰκείοις προσβοηθήσοντες, πλέον δέ τι 5
 ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς τοῦ ὀργιζομένου τὸ ταραττόμενον. ἡ δὲ τῶν
 Περσῶν στρατιὰ, ὁπόση δὴ ὡς πλησιαίτατα παρετάττετο, ἰδόν-
 τες τοὺς Διλιμνίτας οὕτω δὴ τι ζῦν ταραχῆ καὶ ἀκοσμίᾳ φοι-
 τῶντας, ἑτερόν τε οὐδὲν ἢ ὅτι ἀποδιδράσκουσι διανοηθέντες,
 καὶ λογιζόμενοι ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐκεῖνοι ἐς τοῦτο αἰσχους ἀφί-10
 κοντο, μὴ μεγάλον τινὸς καὶ ἀνυποίστου περιεστηκότος κινδύ-
 νου, τότε δὴ καὶ αὐτοὶ τραπέντες ἀγεννῶς ἐσπεδιάννυντο. ἡ
 δὲ μελετωμένη τέως φυγῆ καὶ ὑπολανθάνουσα, τότε δὴ αὐτοῖς
 ἐς τοῦ μφανὲς ἀνερῆάγη. ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ Διλιμνῆται ταῦτά
 περὶ τῶν Περσῶν οἰηθέντες, ζυνείποντό γε αὐτοῖς καὶ συνεξέ-15
 C θεον, ἀπατήσαντές τε ἅμα καὶ ἐξηπατημένοι. τούτων δὲ γι-
 γνομένων, πλεῖστοι ὅσοι τῶν Ῥωμαίων τοῦ περιβόλου διεκβάν-
 τες, λιμπροτέραν τοῖς πολεμίοις εἰργάσαντο τὴν ἀναχώρησιν,
 κ ἐπισπόμενοί τε αὐτοῖς, καὶ τὸ ἀεὶ λειπόμενον ἀναιροῦντες.
 ἄλλοι δὲ ἄλλοθεν ἐπεξιώντες πρὸς τὸ ἀντέχον ἔτι καὶ ζυνεστη-20
 V. 74 κὸς διεπονοῦντο. τὸ μὲν γὰρ λαίων κέρας τῶν βαρβάρων οὕτω

3. ἐφέροντο R. et Intrp. *ferebantur*, ἐπεφέροντο vulg. 7. ὁπόση
 (δὴ ὡς R., ὅπως ἤδη vulg. 9. ἑτερόν τι R. 13. τέως R. Lugd.
 (Cl.), τε ὡς Edd. 14. ταῦτα R. 15. ζυνέθειον R., συνέθειον Lugd.
 1. m. 16. γινομένων vulg. 17. διεκβάντες R., ἐκβάντες vulg.
 18. ἀναχώρησιν R., ἀποχώρησιν vulg.

existimantes, si potius popularibus suis quam cētissime subvenirent, inordinato studio effusaque cursu ferebantur, ita ut indecenter fugientibus magis quam in alios euntibus similes viderentur. Currebant enim tanquam suis opitulaturi, plus tamen perturbationis quam irae prae se ferebant. Persarum autem exercitus, ut iam quam proximae ipsis instructa acie stabat, cum videret Dilimnitas ita tumultuarie et sine ordine ferri, neque aliud quam fugere eos rati, secumque reputantes nequaquam illos cum turpitudinem in se admissuros, nisi in extremum aliquid et ineluctabile periculum redacti fuissent: tum utique etiam ipsi turpiter terga vertentes sunt dissipati, et praemeditata iam obscureque tentata fuga in apertum erupit. Dilimnitas enim haec de Persis opinantes, socios sese illis adiunxerunt, unaque fugerunt; fallentes simul et falsi. His itaque peractis, maxima Romanorum vis muris effusa, manifestiorem Persarum fugam reddidit, tergis eorum inhaerendo et extremos metendo; alii vero alia ex parte irruentes, adversus resistentes adhuc et conglobatos acriter pugnabant. Laevum enim barbarorum cornu iam aperte iuciparat solutumque erat; qui vero in altero stabant, fortissime re-

θῆ τε περιφανῶς ἐκεκμήκει καὶ διελέλυτο. οἱ δὲ ἐπὶ τῇ ἐτέρῳ A. C. 555
 ζυγνεταιγμένοι καρτερώτατα ἀπεμάχοντο. οἱ τε γὰρ ἐλέφαντες I. 1. 29
 ἀντ' ἐρύματος προβεβλημένοι καὶ ἐπεισηθῶντες, διατάραττον
 αὐτίκα τὸν συνασπισμὸν τῶν Ῥωμαίων εἶπον ζυσταίη· οἱ τε
 5 ὑπὲρ τούτων δρούμενοι τοξῆται λίαν ἐσίγητο τοὺς ἐπίοντας, D
 οἷα ἐς ὕψος ἡρμένοι, καὶ τῷ ὑπερανέχειν εὐσχοπώτατα βάλ-
 λοντες· αἱ τε τῶν ἰππέων ἴλαι, διεκτρέχουσαι, ῥαδίως προσέ-
 βαλλον καὶ ἠνώχλων ἀνδράσι πεζοῖς καὶ ἐμβροιδέστερον ὀπλι-
 αμένους· ἤδη τε οἱ ταύτη Ῥωμαῖοι ἐς φυγὴν ἐκκλίναντες ἀπη-
 10 λαύοντο.

κζ. Ἄνηρ δὲ τις ἐν αὐτοῖς τῶν Μαρτίνου δορυφόρων,
 Ὄγναρις ὄνομα, ἐν στενωτάτῳ χωρίῳ ζυνηλημμένος, ὡς μὴδὲ
 τὸ ἀποδιδράσκειν αὐτῷ ἐλεύθερον εἶναι καὶ ἀφειμένον, αὐτίκα
 ὕγε ἀπειρηκῶς τοὺς ζυνεσχεθεῖσι, καὶ ὡσπερ τῆς τύχης ἀπε-
 15 πειρώμενος, ἐπίοντα οἱ δεινῶς τὸν θρασύτερον τῶν ἐλεφάν-
 των πλήττει βιαίως ἀνά τὴν ὄφρυν τῷ δόρατι, καὶ ἐμπή- P. 104
 γνυσι τὴν αἰχμὴν, ὡς ἅπαν τὸ λοιπὸν ἀπρωρῆσθαι. ὁ δὲ πρὸς
 τε τὴν πληγὴν δυσανασχετῶν, καὶ πρὸς γε τοῦ δορατίου ἀμφὶ
 τὸν ῥῥθαλμὸν κραιδαιομένου ἐκταραττόμενος, ὑπέξῆγτο ἄ-
 20 θρόον ἐς τοῦμπυλιν ἀνασκιρτῶν καὶ περιδονούμενος, τὴν τε
 προνομαιάν νῦν μὲν ὡσπερ ὑσπληγγα περιτινάσσων ἐπλήττε
 πολλοὺς τῶν Περσῶν καὶ ἐξηκόντιζε, νῦν δὲ ἐς μῆκος ἐκτεί-

3. ἐπεισηθῶντες R., ἐπεκπηθῶντες vulg. 4. συνασπισμὸν srb.
 Par. 8. ἠνώχλων Par. 9. ἐκκλίνοτες R. 12. Ὄγναρις R.
 et Intpr., Ὄγναρος vulg. στενωτάτῳ R., στενοτάτῳ vulg.
 17. ἀπρωρῆσθαι R., ἀπρωρῆσθαι vulg. 20. περιδονούμενος R.,
 περιδιγούμενος vulg. 22. νῦν δὲ R., νῦν μὲν vulg.

pugnabant. Elephantum enim pro vallo obiecti et proruentes, sicubi confertis clypeis pugnam inirent Romani, statim aciem turbabant, et sagittarii, qui eis vehebantur, Romanos irruentes graviter laedebant, utpote in sublime elati, certaue eo, quod editiores essent, tela iacientes. Quin et equitum turmae discurrentes facile invadabant atque turbabant pedites et gravioris armaturae milites; iamque ex ea parte Romani ad fugam inclinati pedem referebant.

27. Vir autem quidam inter eos e satellitibus Martini, Ognaris nomine, in summas angustias redactus, adeo ut nullum ei pateret liberum eflugium, ac iam de salute sua desperans, et quodammodo fortunae aliam periclitans, irruentem in se horrendum in modum quendam e ferocioribus elephantis, magna vi ad imam frontem circa superciliium hasta ferit, spiculo ita adacto atque impacto, ut quod reliquum erat hastae propenderet. At hic accepti ictus impatiens, atque iusuper hasta oculum rotante perturbatus, confestim retroactus atque in orbem se versans, et promuscidem nunc

A. C. 555 *νων τραχύν τινα και ἄγριον ἦγον ἀφίει. αὐτίκα δὲ τοὺς ὑπερ-*
 I. I. 29 *θεν ἐστῶτας ἀποσεισάμενος κατέβαλε, και ἐμπατήσας διέ-*
φθειρεν. ἔπειτα δὲ και ἅπαντα τὸν Περσικὸν ὄμιλον ἀνεσόβει,
τοὺς τε ἵππους ἀναχαιτίζων οἷς ἂν ἐμπελάσειε, και τοῖς
 B *ὀδοῦσι τὸ ἐπιψαῦον διατεμνόμενος και ἀναχαράσων. και ἦν*
 5 *ἅπαντα ὀλοφυρμοῦ ἀνάπλεα και θορύβων. οἱ μὲν γὰρ ἵπποι*
τῇ χαλεπότητι τοῦ θηρίου ἐπτοημένοι, οὐ μάλᾳ τοῖς ῥυτήρσιν
ἐπειθόντο, ἀλλὰ τὰς ἐμπροσθίους μετεωρίζοντες ὀπλὰς, ἐξε-
κύλιον τοὺς ἐλατῆρας, οὕτω τε ἄτακτα διὰ τοῦ πλήθους ἐξήλ-
λοητο, πνευστιῶντες θαμὰ και φριμασσόμενοι. τῶν δὲ ἀνδρῶν
ἔς ἑαυτοὺς ἀναχωροῦντων, ἅπαντων τε ὠθοῦντων ἀλλήλους
και παραγκωνιζομένων, και ἐκάστου προτερῆσαι τὸν πέλας
ἐπειγομένοι, πλείστοι ὅσοι ἐκτείνοντο ὑπὸ σφῶν, τοῖς τῶν φιλ-
 C *τραχῆς ἐπιμέγα λούσης, οἱ Ῥωμαῖοι, ὀπόσοι τε ἤδη ἐτύγγανον*
 15 *ὑπεκβάντες τοῦ περιβόλου και εἴ ποῦ τι αὐτῶν ἔνδον ἐλέλει-*
πτο, τότε δὴ ἅπαντες ἐς μίαν τινα φάλαγγα συσπειραθέντες,
και τὸ μέτωπον ὡς καρτερώτατα ταῖς ἀσπίσι φραζάμενοι, ἐμ-
πίπτουσι ξυγκεχνημένοις ἐτι τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ τῷ ἤδη προ-
πεπονηκέναι τὴν προσβολὴν οὐκ ἐνεγκόντες, ἀκύντα ἐφργον
 20 *οὐδὲ τοῦτο δρωάντες ἐν τάξει, οὐδὲ ὥστε και ἀμύνεσθαι τοὺς*

4. ἐμπελάσειε (punctis sub αμ subditis) R. 6. θορύβων R.
 θορύβων vulg. 8. ὀπλ. μετ. R. 11. ἀπάντων τῶν R., sed
 corr. τσ. 71. ἐς om. R.

quidem instar flagelli huc illuc torquens, multos Persarum percussit et in altum iecit; nunc vero eandem in longum extendens horrendum quendam atque immanem barritum edebat; mox vero etiam super se stantes excussos prostravit et proculcatos extinxit; totum deinde exercitum Persicum conturbavit, equos etiam, ad quos propius accedebat, effrenes erectisque iubis restitantes reddebat; et quos prensasset dentibus proscindebat ac discerpebat. Erant itaque omnia eiulatu et tumultu plena. Equi enim ferocia belluae expavecti, habentis non admodum audientes erant, sed anterioribus unguis in altum elatis sessores evolvebant; atque ita turbulente per medium agmen saltabundi ferebantur, anhelantes crebrumque spiritum naribus efflantes. Viris autem in se ipsos reflexis, omnibusque sese mutuo impellentibus cubitoque protrudentibus, et unoquoque vicinum suum antevertere contendente, quamplurimi a suis interficiebantur, in amicissimorum et popularium suorum enses impingentes. Cum itaque tumultus et perturbatio vehementer iam invasisset, Romani quotquot antea muro egressi erant, et si qui forte iotus manserant, universi in unum agmen conglomerati, et fronte aciei quam validissime scutis communita, in hostes ita adhuc confusos irruunt; qui, ut praeteritis laboribus defatigati, cum impetum sustinere non possent, citissime fugerunt; at ne id quidem

ἐπιόντας, ἀλλ' ἑσκεδάννυντο ἄλλος ἄλλοθι ὡσπῆ ἐκάστῳ προσ- A.C. 555
 χῶρει. ὁ δὲ Ναχοραγᾶν, ἀλλὰ γὰρ καὶ αὐτὸς τῷ παραλόγῳ I. I. 29
 τῶν γιγνομένων καταπεπληγμένος ἐς τὰ ὀπίσω δρομαῖος ἀπή-
 λανσε, σημαίων ἅπασι τῇ μύστιγι καὶ ἐγκελευόμενος ὡς τα-
 5 χιστα φεύγειν, τοῦτο δὴ τὸ πρὸς ἐκείνων ἤδη πρᾶσσόμενον. οὐ- D
 τως ἄρα αὐτῷ τὰ τῆς ὑψηγορίας ἐς τοῦναντίον ἀπέβη. οἱ δὲ
 Ῥωμαῖοι οὐ πρότερον ἀνῆκαν διώκοντες τοὺς βαρβάρους καὶ
 ἀναιροῦντες, πρὶν γε δὴ ὁ Μαρτῖνος, ἀποχρῆναι ἠγοούμενος,
 ἀνεκαλεῖτό τε αὐτοὺς ὑπὸ τῇ σάλπιγγι, καὶ τὸν θυμὸν ἐξημέ-
 10 ρῳα. οὕτω τε οἱ Πέρσαι μόλις εἰς τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον ἀπε-
 σώθησαν, οὐ μείον ἢ δέκα χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν ἐν τῷδε
 τῷ ἔργῳ ἀποβεβληκότες.

κῆ. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς διαώξεως ἐπανελθόντες, τοὺς
 τε σπαλιώνας ἐνέπρησαν, καὶ ὅποσα ἄλλα Περσικὰ μηχανή-
 15 ματα ἀμφὶ τὸ τεῖχος ἐλέλειπτο. ἐντεῦθεν δὲ φλογὸς μεγάλης P. 105
 ἀρθείσης, οἱ τὴν ἕλην κατατέμνοντες ὑπῆρξαι τῶν Περσῶν
 καὶ ἀχθοφόροι, ἰδόντες πόρρωθεν καπνὸν εἰς ὕψος ἀνέροντα,
 καὶ ἐπὶ πολὺ τοῦ ἀέρος ἀνελιτόμενον, αὐτίκα οἱ δειλαιοὶ ἐπὶ
 τὸ ἄστρῳ ἐχώρουν, οἰηθέντες, ὡς που τῷ Ναχοραγᾶν πρότε-
 20 ρον ἐκεκόμπαστο, τὸν περιβόλον πυρπολεῖσθαι. τοιγάρτοι ξύν

1. ὡσπερ R. 3. ἀπῆλανε sph. Par. 5. τὸ post τοῦτο δὴ add.
 ex R. 9. ἀνεκαλεῖτό τε R., ἀνεκάλεε τότε vulg. 11. μαχί-
 μων ἀνδρῶν R., ἀνδρ. μ. vulg. 16. τῶν Περσῶν add. ex R.
 et Intrp. Persae, qui materiam caederent, ministri simul. 20.
 τοιγάρτοι om. R.

ordine aliquo servato fecerunt, neque ita persequentes propulsarunt,
 sed dissipati dispersique sunt alius alio, prout cuique successit.
 Quin et Nachoragan ipse inopinato rei eventu obstupefactus retror-
 sum cursim adequitabat, significans omnibus flagello et mandans, ut
 quam celerrime fugerent, quod quidem iam ab illis factum erat.
 Sic utique illi iactantia sua in contrarium cessit. Romani vero non
 antea persequendi ac trucidandi barbaros finem fecerunt, donec
 Martinus sufficere ratus per tubam eos revocavit, iraque percitos
 eorum animos mitigavit. Atque ita Persae aegre tandem ab castra
 sua salvi evascrunt, non minus quam decem bellatorum millibus
 in eo conflictu desideratis.

28. Romani autem ex persecutione reversi, testudines reli-
 quasque Persicas machinas circa murum relictas incenderunt; unde
 cum ingens esset flamma excitata, ministri et baiuli, qui ad sil-
 vam caedendam missi erant, cum e longinquo intervallo fumum
 sursum tendentem atque in aëre volutantem essent conspicati,
 confestim miseri ad oppidum contenderunt, existimantes, quod qui-
 dem Nachoragan antea superbe iactarat, moenia conflagrare. Con-
 citato itaque cursu screbantur; veriti, opinor, ne post festum,

- A. C. 555 πολλῶ τῷ δρόμῳ ἐφέροντο, δεδιότες, ὄμαι, μὴ σφᾶς παραδρά-
 I. I. 29 μοι ὁ τοῦ ἔργου καιρὸς, καὶ ἅπαντα τεφρωθῆιη, πρὶν δὴ αὐ-
 V. 75 τοὺς ἀφικέσθαι. ἄμιλλά τε ἦν αὐτοῖς ὑπὲρ τοῦ τάχους, οὐκ
 ἐπισταμένοις ὡς τῷ νικῶντι συμβήσεται πρώτῳ τεθῆναι.
 ἅπαντες γὰρ ἀμοιβαδὸν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀλισκόμενοι, κα-5
 Βτεκτείνοντο, ὥσπερ τοῦδὲ γε ἔνεκα μόνου παραγιγνόμενοι. ἀπο-
 λώλασι τοιγαροῦν οὐ πολλῶ ἐλάσσους τῶν δισχιλίων. τοσοῦ-
 τοις ἀνδράσιν ἐργοπόνοις, καὶ τὰ πολέμια ἥκιστα μεμελετη-
 κόσιν, ἔς τε παράταξιν οὐπώποτε ἀφικόμενοις, αὐτομάτου τι-
 νὸς καὶ παραλόγου ὀλέθρου ὁ Ναχοραγὰν αἰτιώτατος γέγονεν, 10
 ἀνόητα παρακελευσάμενος. οὕτως ἄρα ἡ ἀλαζονεία οὐ μόνον
 αὐτοὺς σίνεται τοὺς κεκτημένους, ἀλλὰ γὰρ καὶ οὓς ἂν ἐκεί-
 νοις ἐπηρετεῖν συμβαίη καὶ πείθεσθαι. τούτων δὲ ὧδε ξυνε-
 νεχθέντων, οἱ μὲν Ῥωμαῖοι εὐέλπιδες ὑπῆρχον ἐς τὰ μάλι-
 στα, ὡς καὶ αὐθις ῥηδίως περιεσόμενοι εἶγε ἄρα καὶ ἀνα-15
 Cμαχεῖσθαι οἱ βάρβαροι πειραθῆεν. ὅσοι δὲ αὐτῶν ἐν τῇ μάχῃ
 ἐτεθνήκεισαν, (ἦσαν δὲ οὐ πλείους ἢ διακόσιοι,) τούτους δὴ
 εὐπρεπέστατα ἔθαψαν, ὑπεραγάμενοι τῆς προθυμίας, ὡς ἄν-
 δρας ἄγαθούς ἀποδεδειγμένους· τοὺς δὲ τῶν πολεμίων νεκροὺς
 σκυλεύσαντες, ὄπλων τε ἄφθονον πλῆθος καὶ ἄλλων χρημάτων 20
 περιεβάλλοντο. οὐ γὰρ μόνον ἀσπίδας καὶ θώρακας τυχὸν καὶ
 γωρυτοὺς βελῶν ἔνιοι τῶν κειμένων ἐπεφέροντο, ἀλλὰ στρε-
 6. παραγιγν. R., παραγιγν. vulg. 10. αἰτιος R. 11. ἀνόητα
 R. et Inpr. σολιδε, ἀνόητα vulg. 12. ἐκείνοισ om. R. 17.
 τούτους δὲ R. 21. περιεβάλλοντο R. 22. γωρυτούς Edd.

quod aiunt, venirent, omniaque ante ipsorum adventum in favillas et cinerem essent redacta. Certabant itaque inter se celeritate, nescientes fore ut qui vinceret, primus moreretur. Omnes enim ex ordine a Romanis capti, obtruucati fuerunt, perinde ac si ea tantum de causa venissent. Perierunt itaque non multo pauciores duobus millibus. Tot viris operariis et in re bellica minime exercitatis, quique nunquam in aciem prodiiissent, ultronei cuiusdam atque inopinati exitii auctor fuit Nachoragan, qui inconsulta imperarat. Usque adeo arrogantia non solum suos possessores, sed et illos, quos eis inservire et morem gerere contingit, perdit. His vero ita peractis, Romani quidem optima spe pleni erant, se in posterum facile superiores futuros, si fortasse barbari proelium instaurare tentarent. Quotquot vero ipsorum in conflictu perierant, (erant autem non pauciores ducentis) eos honestissime sepelierunt, laudata eorum strenuitate, quippe qui ut viri fortiter rem gessissent: hostium vero cadavera spoliarunt, et ingentem armorum aliarumque rerum vim acquisiverunt. Neque enim scuta et loricas tantum et pharetras nonnulli caesorum gestabant; sed et torques aureos et monilia et inaures aliaque id genus muliebria exquisitaque ornā-

πτοὺς γὰρ παγχρόστους καὶ περιδέραια καὶ ἄλλοθια, καὶ ἄλλα A. C. 555
 ἅττα τοιαύδε θηλυπρεπῆ ποιμήματα καὶ περιέργα, ὁποίοις οἱ I. I. 29
 ἐντιμότεροι τῶν Μήδων ἐναγλαΐζονται, τοῦ μᾶλλον εἶναι
 ἀρίθηνλοι καὶ τοῦ ἄλλον ὁμίλου ἀποκεκρίσθαι. ὁ δὲ Ναχορα- D
 5 γάν, ἐπειδὴ αὐτὸν τὰ τε ἐπιτήδεια ἐλελοίπει, καὶ ἤδη χειμῶ-
 νος ὥρα ἐπεγίγνετο, εἴκει μὲν αὐτῆς πολεμησιόντι, καὶ ἐς
 τὸδε συσκευαζομένῃ. οὐ μὴν ἔργῳ τὸ βούλευμα ἐπετέλει, ἀλλὰ
 τὸ τῶν Διλιμνιτῶν στίφος τῇ ὑστεραίᾳ ἐπέμψας ἀνὰ τὸ στά-
 10 διον, καὶ ἐς ἐκείνους ὄρᾳν τοὺς Ῥωμαίους ἀναπέσας, ταύτη
 ἵοτε δόκησιν παρασχόμενος τοῦ ἐπελεύσεσθαι, αὐτίκα ὅγε σχο-
 λαίτερον ἅμα τοῖς ἄλλοις στρατεύμασιν ἐπὶ Κοταίοισιν καὶ
 Μουχείρισιν ἐπορεύετο. ὡς δὲ πλείστον ἤδη τῆς ὁδοῦ προ-
 ηγλήθει, τότε δὴ καὶ οἱ Διλιμνῖται λύσαντες τὴν τάξιν, εὐκο-
 λώτατα ἀπεχώρουν, ἅτε δὴ κούφως αἰεὶ ἐσταλμένοι, καὶ ἄλ-
 15 λως ἄλκιμοι καὶ ποδάκεις. πειρήσαν δε αὐτοῦ καὶ ἡ ἄλλη
 Περσικὴ ἀπόμοιρα, οἱ δὲ ἐτύγχανον παρὰ τὸν Νέοκνον ποτα-
 μὸν πρότερον ἀπεσταλμένοι διὰ τὴν Μαρτίνου ἀπάτην, ἥπερ P. 106
 μοι ἤδη ἐξῆρήθη. γνόντες γὰρ ὡς ἐνεκίχητο μὲν οἱ Πέρσαι, οἱ
 δὲ Ῥωμαῖοι ἀπίσης ἤδη τῆς χώρας ἐκράτουν, αὐτίκα οἷγε
 20 πορείαν τινὰ διαλανθάνουσαν καὶ τῶν λεωφόρων ἀποκεκρι-
 μένην διανύσαντες εἰς Μουχείρισιν ἔκοντο, τῶν μὲν ἀγῶνων
 ἥκιστα μετασχόντες, τοῦ δὲ τῆς φυγῆς αἰσχύους πολλῶ ἔτι

1. περιδερῆα vulg. 2. ὁποίους sph. Par. 6. εἴκει correctum
 est in mg. Lugd., ἐδόκει idem in ord. et R., Inpr. *videbatur*.
 10. σχολαιότερον R. 11. Κοταίοισιν Edd. 12. ἐπορεύε-
 το R., ἐπορεύοντο vulg. 15. αὐτοῦ κ. ἡ ἄλλη R., κ. ἡ δ. αὐτ.
 vulg. 20. ἀποκεκρυμμένην R.

menta, qualibus notabiliores honoratioresque Medi ornari solent,
 ut spectabiliores sint, et a vulgo secernantur. Nachoragan vero,
 cum iam ipsum commeatus aliaque necessaria deficerent, et iam
 bruma immineret, proeliandi quidem desiderium prae se ferebat,
 et ad hoc se comparabat; re tamen ipsa consilium desideriumque
 suum non praestabat; sed Dilimnitarum agmine postridie ad sta-
 dium emissis, et adversa in Romanos fronte stare iusso, eoque ipso
 proelii abs se committendi expectationem excitans, sensim ipse cum
 reliquis copiis Cotacesium et Muchirisidem versus movit. Cum vero
 iam maximam viae partem confecisset, tum et Dilimnitae soluta
 acie facillime abscesserunt, utpote leviter semper armati expeditio-
 resque, et praeterea robusti pedibusque celeres. Adventabat au-
 tem etiam alia ipsius Persici exercitus pars, quae ad Neognum flu-
 vium antea missa fuerat propter Martini dolum, quemadmodum
 supra a me dictum est. Cum enim cognovissent victos quidem esse
 Persas, Romanos vero universa iam regione potiri, confestim oc-
 cultiore itinero et a publicis viis remoto Muchirisidem pervenerunt,

A. C. 555 ἀκλεέστερον μετελιφότες. ἐπειδὴ οὖν ἅπας ὁ στρατὸς ἐνταῦθα
 LL 29 ἐτύγχανε ξυναγηγεμένος, τότε δὴ τὸ πλεῖστον τῆς ἱππικῆς
 Β δυνάμεως καταλειπὼν, ἰλάρχην τε αὐτοῖς ἐπιστήσας Οὐαφρί-
 ζην, ἄνδρα τῶν παρὰ Πέρσαις γνωριμωτάτων, αὐτὸς ξὺν ὀλί-
 γοις ἐς Ἰβηρίαν ἀπενόστησεν, ὡς ἐκεῖσε διαχειμάσων. 5

1. ἀκλεεστέρου R. in mg. 2. ξυνεγηγεμένος R. 4. παρὰ add.
 ex R. et Intpr. apud Persas.

conflictuum quidem nequaquam, dedecoris vero ex fuga et quidem
 multo turpius participes. Posteaquam igitur universus exercitus in
 unum convenisset, maiore equitatus parte ibi relicta, et Wafrise,
 viro inter Persas celeberrimo, magistro equitum eis constituto, ipse
 cum paucis in Hiberiam rediit, tanquam ibi hibernaturus.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Δ.

AGATHIAE SCHOLASTICI

HISTORIARUM LIBER IV.

ARGUMENTUM.

Iudicium de caede Gubazis, Athanasio quaesitore, instituitur(1). *Primum Iustiniani litterae ad Rufinum datae, quibus Gubazem Byzantium mitti iusserat, recitantur* (2). *Oratio accusatorum adversus Rufinum et Ioannem* (3, 4, 5, 6). *Vix sedatis vulgi clamoribus, hi longa oratione se defendunt* (7, 8, 9, 10). *Causa utrimque perorata, Athanasius reos damnatos ad supplicium duci iubet* (11). *Misimianorum legati auxilium petentes comiter a Nachoragane excipiuntur* (12). *Insequenti anno Romani, Baraze et Pharsante ducibus, Misimianis bellum inferunt: in finibus Apiliorum Persarum exercitus iis obviam venit* (13). *Romani Hunnos Sabiros hoc anno cum Persis militantes ex improvise adorti vehementer premunt; Persarum exercitu superveniente recedunt* (14). *Interim Elminzur, dux Romanorum a Iustino missus, Rhodopolin, Lasicum oppidum, a Persis olim expugnatum, subito aggressus occupat. Misimiani legatos Apiliorum pacis causa a Romanis missos occidunt* (15). *Iraati Romani fines eorum invadunt et exercitum vincunt. Victi Tzachar, castellum munitissimum, se recipiunt* (16). *Quod Romani seigner obsidentes ab Ioanne Dacna, quem Martinus ad eos miserat, novo studio incitantur* (17). *Centum eorum, Illo duce, explorato itinere, ad oppidum sub ipsa arce situm noctu ascendunt* (18). *Oppressis per noctis tenebras custodibus, omnes incolas crudelissime trucidant* (19). *Sed ipsi paulo post a Misimianis cum magna clade detruduntur. Verumtamen Romanis nihilo secius castellum oppugnantibus, Misimiani pacem orant, quam Ioannes concedit* (20). *Misimianorum rebus compositis, Iustinianus summum imperium Martino abrogatum Iustino tradit* (21). *Ioannes quidam Afer, venia a Iustino impetrata, nefario dolo a provincialibus pecunias exigit* (22). *Chosroes Nachoraganem propter cladem ad Phasin urbem acceptam excoriari iubet* (23). *Digressio de novi Persici imperii regibus* (24, 25, 26, 27, 28). *Cabadis, Persarum regis, fata cum similibus Zenonis Isauri et Nepotis casibus comparantur. Chosrois, novissimi regis, ingloria mors* (29). *Sergii interpretis diligentia laudatur. Chosroes per Zichum legatum Byzantium missum inducias cum Iustiniano paciscitur* (30).

- A. C. 555 α. **Ε**ς τοῦτο δὲ νίκης τοῖς Ῥωμαίοις τοῦ πολέμου
 I. I. 29 *ἀναχωρηκός, καὶ ὡσπερ ἀναχωχῆς τῶν δεινῶν γεγενημένης,*
 P. 107 *τῶν τε ὄπλων τὸ παραντίκα ἡρημηκότων, τότε δὴ ἐς ζήτησιν*
 V. 96 *ἦγοντο τὰ ἐπὶ Γουβάζῃ πρότερον τετολημμένα. καὶ τοίνυν δ*
Ἀθανάσιος ἐπὶ θώκου τινὸς ὑψηλοῦ καθῆστο εὐπρεπῶς, χλα-
μύδα ἐνεμμένος, ὡσπερ ἀμέλει οἱ ἀστικώτατοι τῶν ἡγεμόνων.
παρῆσαν δὲ αὐτῇ ἄνδρες γράφειν τε ἐς τάχος πεπειδευμένοι,
καὶ ἐπιτροχάδην ἀναλέγεσθαι τὰ γεγραμμένα· ἄλλοι τε ὑπη-
ρέται σοβαρώτεροι καὶ ἐμβριθεῖς, καὶ δαημονέστατοι τῆς τῶν
Βδικαστηρίων κομψείας, κήρυκές τε μεγαλοβόαι, καὶ οἱ τῶν ἰο-
μαστίγων ἐπιστάται. ἅπαντες δὲ οὗτοι ἐκ τῶν ἐν Βυζαντίῳ
ἀρχαίων ἐτύγγανον ἀπολελεγμένοι. ἐπεφέροντο δὲ, οἷς τοῦτο
ἀνεῖτο, δεσμούς τε σιδηροῦς περιανχεῖνους, κλινωστρόφιά τε
καὶ ποδοστράβας, καὶ ἄλλα ἄττα ὄργανα κολαστήρια. καὶ μοι
 P. 108 *δοκεῖ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς οὐκ ἀπεικὸς οὐδὲ αὐτομάτως ἀλλ' ἰσ*
ἐμφρονέστατα τοῦ δέοντος ἐστοχασμένος, ζῆν τοιαῦτά τινα τάξει
καὶ εὐκοσμίᾳ τὴν κρίσιν προελθεῖν παρακελεύεσθαι, οὐ μόνον ὅ-
πως οἱ ἐκείνῃ βάρβαροι, τῶν Ῥωμαϊκῶν σφίσι νομίμων κομψο-
δέστερον ἀναδεικνυμένων, θανμάζοιεν τε αὐτὰ καὶ ἐπιπλέον ἄρ-
 1. Ἐς B. (Cl.), Lugd. et ed. pr. ὡς, Par. Ὅς. 2. τῶν δεινῶν
 correxi, R. τῶν ἐκείνων, vulg. τῷ (Lugd. mg. τῶν) ἐκείνῳ.
 — Thucyd. IV. 117. γενομένης ἀναχωχῆς κακῶν καὶ ταλαιπωρίας.
 3. τὸ παραντίκα R., παραντίκα vulg. 4. Γουβάζῃ R., Γουβάζην vulg.
 5. θώκου R., θάκου vulg. 6. ἐνεμμένος Cl., ἐνεμμένος R. et Lugd., ἐνημμένος vulg. 7. αὐτῷ καὶ ἄνδρ. R. 9.
 δαημονέστατοι R. (δαιμ.) et Intrp. sciēntissimi, δαημονέστεροσ
 vulg.

i. **H**ac itaque victoria potitū Romani, et induciis quodammodo a bello factis, armisque confestim conquiscentibus, tum demum quaestio habita de facinore in Gubazen commisso. Athanasius ergo in excelsis quodam throno decenter consedit, chlamydet indutus, quali fere politissimi principes uti solent. Aderant vero ipsi viri et scribendi apprime periti, et scripta prompte expediteque legendi, aliique ministri severi et graves, et in rebus iudicialibus optime versati, praecones etiam altum clamantes, et liectores; omnes hi ex Constantinopolitana aula delecti. Proferebant vero in medium ii, quibus id commissum erat, vincula ferrea, collaria, compedes et tendiculas aliaque id genus instrumenta tortoria. Et quidem mihi videtur Iustinianus Imperator non abs re neque temere, sed prudentissime decori habita ratione, mandasse, ut hoc ordine atque apparatu iudicium institueretur, non solum ut qui ibi erant barbari, cum eis Romanorum instituta magnificentiore apparatu proponerentur, ea et admirarentur magisque eorum gubernationi assuefierent: ve-

χεσθαι ὑπὸ τούτων ξυνεδιοθεῖεν, ἀλλὰ καὶ ὅπως, εἰ μὲν ὡς μηδί- A. C. 555
 σας πρότερον ὁ Γουβάζης δικαιοτάτα φανείη ἀρηρημένος, μηκέτι^{I. I.} 29
 ἀνιῶντο οἱ Κόλχοι, μηδὲ ὡς τι δεινὸν πεπονθότες ἀγανακτοῦεν.
 εἰ δέ γε ἅπαντα καταψευσόμενοι, καὶ ἄδικον μίasma δράσαν-
 ζτες ἄλοτεν οἱ ἀπεκτονότες, οὕτω τε καταδιωτηθέντες, καὶ ὑπὸ
 κήρυκι πομπῇ ἀνὰ τὰ πλήθη περιηγμένοι, εἶτα τῷ παλαμναίῳ B
 Ξίφει, ἁπάντων θεωμένων, κατατομηθεῖεν, τότε δὴ μείζον τι
 δόξειεν εἶναι τὸ πέρας, καὶ διπλασίῳ ἢ τιμωρία. ἠπίστατο
 γὰρ ὡς, εἰ μὲν οὕτω πως ἐν ἀπορρήτῳ βαρβαρικώτερον Ῥού-
 100στικόν τε καὶ Ἰωάννην διαφθαρήναι παρακελεύοιτο, οὐκ
 ἀποχρώντως ἠγήσασθαι ἂν τοὺς Κόλχους τὴν ὕβριν αὐτοῖς
 ἀπεσκευάσθαι, οὐδὲ προσήκουσαν ποινὴν κομίσασθαι τῶν ἡμαρ-
 τημένων. δικαστηρίου δὲ καταστάτος, καὶ ἀντιλογίας ἐκατέ-
 ρωθεν προελθούσης, καὶ τῶν ὑπηρετῶν ἄνω τε καὶ κάτω δια-
 15τόντων, καὶ ὅπως τῶν κρινομένων ἕκαστος ἐν κόσμῳ ἐστήξει
 καὶ ἀποκρινεῖται διαταττομένων, ὄγκου τε δικαστικοῦ φαινο- C
 μένου, καὶ μεγαληγορίας ἀκουομένης, καὶ ἐπὶ τούτοις τοῦ
 ὀλέθρου φρικωδέστερον ἐπιγιγνομένου· τούτων δὴ οὐδ' οὕτω V. 77
 πρᾶσσομένων, ἑτερόν τι αὐτοῖς μείζον καὶ μάλα εἰκότως φα-
 20νεῖσθαι τὸ χρῆμα ἐγίγνωσκε, καὶ τάχα τὴν ἄξιαν τοῦ ἐπικλή-
 ματος ὑπερβάλλον. ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐν Βυζαντίῳ ἀστούς,

5. οἱ ἀπεκτονότες R., art. om. vulg. 8. Lugd. mg. Ἰσ. τέρας.
 14. διατόντων vulg. ex conl. in mg. Lugd., Intpr. ultro citroque
 cursitantibus, διατατόντων R. et Lugd.

rum etiam ut, si quidem Gubazes defectione antea ad Medos tenta-
 ta caesus fuisse deprehenderetur, non amplius eius caedem dole-
 rent Colchi, neque ut gravi malo accepto indignarentur. Si vero in-
 terfectores per falsam criminationem facinoris piacularis perpetrati
 convincerentur, ipsis publico iudicio damnatis, et praeunte ac
 proclamante praecone per exercitum circumductis vindiceque gladio,
 omnibus spectantibus, capite truncatis, atrocior barbaris rei exitus
 et duplicatum supplicium esse videretur. Sciebat enim, si clande-
 stina nece barbaricum in morem Rusticum et Ioannem e medio tolli
 mandasset, existimatuos Colchos, iniuriam, quam acceperant, non
 satis pro eo ac debebat vindicatam, neque satis graves de crimine poe-
 nas sumtas fuisse. Iudicio vero pro tribunali instituto, et causa utrim-
 que disceptata, et ministris iudicialiis ultro citroque comitantibus,
 utque actores et rei apte suo ordine interloquantur procurantibus,
 versante etiam ob oculos maiestate iudiciali et grandiloquentia aures
 feriente, eoque omni apparatu mortem imminentem horribilio-
 rem efficiente; his, inquam, omnibus ita peractis, rem ipsam maius
 aliquid atque atrocior barbaris esse repraesentaturam, et fortasse
 criminis admitti meritum excedens. Haec enim etiam ipsos cives
 Byzantinos, tametsi frequenter illic contingant, percullunt, atque

A. C. 555 καίτοι θαυμά ἐκελευε γιγνόμενα, καταπλήττει καὶ ἐξίστησι τῶν
I. I. 29 φρονημάτων, μὴ τί γε βαρβάρους καὶ οὐκ εἰδισμένους.
τούτων μὲν οὖν ἔνεκα, οἶμαι, Ῥωμαϊκὸν δικαστήριον, μᾶλλον
μὲν οὖν Ἀττικώτατον, ὑπὸ τῆς Καυκάσου ξυγκεροτήθη.

β. Τότε δὲ Ῥούστικός τε καὶ Ἰωάννης, ἐκ τοῦ δεσμοῦ-5
τηρίου ἠγμένω, ἀνὰ τὸ καιὸν μέρος ἐστήκατον, οἷα δὴ φευ-
D γοντε. ἐπὶ θάτερα δὲ παρῆσαν κατηγοροῦσιντες τῶν Κόλχων
οἱ ἐμφρονέστατοι, καὶ ἤδη ἐκλείστον τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἐκ-
μεμαθηκότες. ἐδέοντο δὲ πρότερον τὴν παρὰ βασιλέως ἐπιστο-
λὴν ἐν κοινῷ ἀνακρῦττεσθαι, ἥνεπε ἐτύγχανε πρότερον οἱ ο
Ἰωάννης τούτων δὴ πέρι τοῖς στρατηγοῖς διακομίσας· ἀλλὰ
γὰρ καὶ τῆς διαιτητῆς ξυδοκοῦν, γεγωνότερόν τις αὐτὴν τῶν
ἐς τοῦτο τεταγμένων διεξῆμι, ὧδέ πως ἔχουσαν „ἄπιστον μὲν
καὶ παράλογον τὸ πρὸς ὑμῶν ἀνηγγελμένον, ὡς ἄρα βουλομέ-
νω ἐστὶ τῆς Γουβαζῆς, τὰ πάτρια ἐθῆ καταπροεμένω καὶ τοῦσι 15
ἐν ἄπασιν ὁμόφρονας καὶ ἀνεκαθεν ἠγεμόνας, τοὺς Ῥωμαίους

P. 109 φασὲν, ἐπὶ τοὺς ἐχθίστους τε καὶ ἀλλοτριωτάτους καὶ πρὸς
γε τὰ ἐς θεὸν ἑτερογνώμονας μεταχωρῆσαι, καὶ ταῦτα οὐδὲν
δτιοῦν ἐξ ἡμῶν ἄχαρι προπεπονθότι. πλὴν ἀλλ' ἐπειδὴ γινώ-
σκομεν τὰ ἀνθρώπειου παλίμβολά τε καὶ ὀλιθηρὰ, καὶ τῆς ποι-20
κίλια τῶν παρεμπιπτότων συμπεριάγεσθαι πεφυκότα, οὐ παν-
τάπασιν ἄπιστεῖν ᾧθήμεν χρῆναι, οὐδὲ μεθεῖναι μὲν τὸ φυ-

α. μὴ τί γε R., μήτοι γε vulg. καὶ ins. ex R. et Intpr. 8.
ἐκμεμαθ. R., μεμαθ. vulg. 9. πρῶτον R. 12. γεγωνότερον
R. (Cl.), γεγωνότερον vulg.

extra se ponunt, nedum barbaros iis non assuetos. His igitur, ut
arbitror, de causis Romanum, immo vero Atticissimum, tribunal ad
Caucasum fuit indictum.

2. Tum vero Rusticus et Ioannes e carcere producti, ad sini-
stram partem sunt constituti, utpoti rei; ex adverso stabant acto-
res, qui cum criminaturi erant, Colchorum sapientissimi, quique iam
a multo tempore Graecae loqui didicerant; ac primum quidem po-
stularunt, ut litterae Imperatoriae publice recitarentur, quas antea
Ioannes de hisce rebus ad praefectos exercitus attulerat. Quod qui-
dem postulatum cum et iudici probaretur, quidam ex iis, qui ad
hoc erant designati, altiore voce eam recitavit; sic habentem: „In-
credibile quidem mihi absurdumque videtur, quod a vobis nuntiatur,
Gubazi deliberatum esse, patriis moribus relictis, et iis qui unius
eiusdemque sunt cum ipso in omnibus sententiae; veteribus suis duci-
bus, Romanis inquam, desertis, ad inimicissimos alienissimosque atque
adeo diversae a nobis religionis homines desciscere, et quidem cum
nulla nostra in se iniuria sit provocatus. Verumtamen cum sciamus
humana omnia esse instabilia et in lubrico posita, proque varietate
incidentium rerum circumagi ac rotari solere, non plane derogan-

λάσασθαι τὰ παρ' δεινῶν εἴτε ἴσως [διανοηθέντα μόνον] εἴτε A. C. 555
 πάντως βεβουλευμένα, καταλιπεῖν δὲ ἐν ἡμῶν αὐτοῖς φρον- I. I. 29
 τίδα περιττὴν καὶ ἀμφιφρόπους ἐννοίας, ἐπ' ἀδήληφ ἔτι κειμέ-
 νου τοῦ τέλους. καίτοι ἀλλόκοτον τι καὶ ταραχῶδες τὸ μη-
 ὕδαμῶς ἐφ' ὄτρυσιν βεβαιότατα πεποιθέναι, ἀλλ' ὑποψίας αἰεὶ
 καὶ δειμάτος εἶναι μεστόν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς δήπου τοῖς ξυνη-
 θεστάτοις. ὅμως (ἐν ἅπασιν γὰρ τοῦτο νικῆ) ἐπέμεθα καὶ B
 ἡμεῖς τῇ φύσει, καὶ ἀπιστοῦμεν. ὡς ἂν δὲ μήτε προπετώς
 ὤμῶν τι καὶ ἀπηνὲς δράσοιμεν ἐπὶ Γουβάζῃ, μήτε τῷ οὐκ
 10 εὐαίματι δῆθεν ἀναπεπεισμένοι μαλθακισθῆσθαι, ἀλλ' ἀκρύγοι-
 μεν τὰς ἐκατέρωθεν μεταμελείας, εὐβουλὸν τι ἡμῶν κατεφάνη
 καὶ μέσως πως ἔχον, ἐνταῦθα τὸν ἄνδρα παραγενέσθαι. στέλ-
 λειν τοῖσιν αὐτὸν τὴν ταχίστην, εἴτε βουλόμενον, εἴτε ἠναγ-
 κασμένον. εἰ δὲ γὰρ ὑμᾶς ταῦτα ἐθέλειν ἐγνακῶς ἀντισταίη, καὶ
 15 ἀπαναίνοιτο τὴν πορείαν, ἐπιλαμβανομένων τε ὑμῶν καὶ ἐλ-
 κόντων, (καὶ γὰρ τοῦτο ποιεῖν ὑμῶν τούτων εἴδησται,) εἰ δὲ
 διωδοῖτο καὶ ἀντεπιφέροίτο, καὶ ὅτῳ γούν τρόπῳ τὰς χεῖρας C
 ἀντάρῳ, τότε δὴ ἔξομεν περιφανεῖς τοὺς ἐλέγχους τῶν μελε-
 τωμένων, καὶ τολοιπὸν ἐν τοῖς πολεμιωτάτοις τετάρξειται,

1. διανοηθέντα μόνον ins. ex coniectura: siquidem palam est excidisse participium ad βεβουλευμένα relatum; quae ille sive cogitavit, sive perficienda sibi proposuit. R. pro εἴτε ἴσως εἴτε habet: εἴτε ἴσως εἴτε τῷ. Inpr. quae huic sunt aut alteri cuiquam prave consulta, scilicet ex hariolatione. 10. μαλθακισθ. R. 12. ἐνταῦθα om. R. 15. ὑμῶν om. R. 16. τούτων R., ἐντεῦθεν vulg.

dam esse nuntio vestro fidem duximus, neque committendum, ut ea quae sive cogitavit tantum, sive plane statuit, non praecavemus; ingentes nobis ipsis curas, et ambiguum fluctuantemque incertitudine eventus animum retinentes. Et profecto absurdum est ac molestum nemini plane firmiter fidere, sed suspitione semper metuque laborare, etiam de iis qui nobis sunt intimi. Nihilominus (in omnibus enim hoc vincit) sequimur etiam nos naturam, et diffidimus. Ne vero praecipitanter crudele aliquid et saevum in Gubazen statuamus, neve contra indecenter aliquid hac in re faciendo metu adducti enervemur remissioresque videamur; sed potius poenitudinem utrimque imminentem subterfugiamus, consultum nobis et medio cuidam moderationique tenendas convenientius est visum, huc hominem adduci. Mittite itaque eum quam citissime, sive volentem sive coactum. Quodsi ille voluntate vestra intellecta restiterit, et ire detrectaverit, apprehendentibusque vobis et protrahentibus (nam et hoc vobis tum facere licebit) propulset et reluctetur, aut quocumque tandem modo manus vobis intulerit, tum demum manifesta habituri sumus rerum, quas molitus fuerit, indicia, et in posterum inter eos, qui maxime hostes sunt, censebitur, adeo ut si

A.C. 555 ὡστ', εἴ ποῦ τις αὐτὸν τοιαῦτα τολμῶντα καὶ ὑποκτείνῃ, οὐδ-

I. L. 29 δὲ τοῦτο ἡμῖν ἐσόμενον ἀπο τρόπον, οὐκοῦν οὐδὲ ποινὰς ὁ δρασσας ὑφέξει τοῦ ἐγκληρήματος. οὐ γὰρ ὡς μαιφρόνον αὐτὸν κολαστέον, ἀλλ' ὡς τυραννοκτόνον ἐπαινετέον." ἡ μὲν οὖν παρὰ βασιλέως ἐπιστολὴ τοιαύδε ἄττα ἐγκελευσαμένη διέγνωστο. 5

γ. Ἀντίκα δὲ οἱ ἄνδρες τῶν Κόλχων, οἱ δὴ πρὸς τὸ κατηγορεῖν ἐτετάχατο, ἐπειδὴ αὐτούς ὁ δικαστὴς ἐψηφίζετο Δτὰ σφέτερα αὐτῶν δικαιώματα ἢ βούλοιντο προτιθέναι, οἱ δὲ προθύμως εἶχοντο τοῦ ἐπικλήματος, καὶ ἔλεξαν τοιαύδε „Ἀπό-
 χρη μὲν, ὦ δικαστὰ, τὸ τετολμημένον, εἰ καὶ μηδὲν ὄτιοῦν 10
 φήσαιμεν, ποινὰς ταῖς μεγίσταις ὑπάγειν τοὺς δεδρακότας πλὴν ἀλλὰ τοῖς ὑμετέροις νόμοις δοκοῦν τὸ χρῆναι καὶ τῶν ἐμφανῶν πέρι καὶ μεγίστων ἀδικημάτων μὴ πρότερον τὰς κρί-
 σεις ἐκφέρειν, πρὶν ἂν καὶ λόγῳ τὰ πραχθέντα διαγορευεῖν, ἤκομεν νῦν ἐροῦντες μόνον ἀμωσγέπως τὰ γεγενημένα. οὕτω 15
 γὰρ ἂν καὶ ἡμῖν διανοσθῆσεται τὸ νενομισμένον, εἰ καὶ τὰ τῶν λόγων εἶεν ἀπλᾶ καὶ ἡκιστα κεκομψευμένα, καὶ ὅλα τοῦ

V. 78 μεγέθους τῶν ἐργασμένων μὴ ἐξικνεῖσθαι. ποῖα γὰρ αὐτοῖς
 P. 110 λελεῖψεται σκῆψις, ἄνδρα τοσοῦτον, φίλον ἑμῖν καὶ συνήθη καὶ σύμμαχον καὶ ὁμοδίαιτον καὶ ὁμόσπονδον, καὶ ταῦτά 20
 περὶ τὸ κρεῖττον φρονούντα, καὶ τί δὲ οὐχὶ τῶν οἰκειοτάτων κερτημένον, ἀναίδην οὕτω διαχειρισαμένοις, καὶ πολλῇ τῇ δυσ-
 10. ὦ δικασταὶ R, Intrp. *iudices*. 12. ὑμετέροις correxi, ἡμετέροις omnes. 15. τοῖνον R. pro-νῦν. Num τὸ νῦν? 16. ἄνομ. R. 22. ἀναίδην. Sic Intrp. *impudenter, ἀνέδην* R. et vulg.

quis cum talia audentem etiam interfecerit, ne hoc quidem immerito factum censebimus, neque percussor facinoris sui poenas luet; utpote non ut homicida puniendus, sed ut tyrannicida laudandus. Imperatoris itaque litteris talia quaedam mandari est cognitum.

3. Statim vero viri Colchici instituendae accusationi designati, cum iudex ipsis permisisset, ut causae suae praesidia, si vellent, in haec adferrent, alacriter criminationem sunt adorsi, in haec verba: „Scelus ipsum perpetratum, o iudex, aperte, etiam nobis tacentibus, clamitat auctores gravissimis suppliciis esse obnoxios: ceterum cum legibus vestris ita cautum sit, ut ne de manifestis quidem maximisque criminibus sententia feratur, donec facta ipsa plana oratione explicata fuerint; venimus nunc quae facta sunt simpliciter exposituri. Ita enim etiam a nobis praestabitur quod lege cautum est, etiamsi oratione utamur simplici minimeque ornata, quaeque magnitudinem criminum admissorum nequaquam exaequet. Quaeenam enim excusatio suppetere potest iis, qui talem virum, amicis vobis et familiarem, societate belli et foederum coniunctum eademque vobiscum de Deo sentientem, et quid non eorum quae vobis familiaria sunt consecutum, nefarie adeo interfecerunt, tantamque adversus vos hostilitatem declararunt, hostium gratiam demerendo?

μενεία χρῆσθαι καθ' ὑμῶν φωραθεῖσι, τῷ τοῦς ἐχθροῦς τε- A. C. 555
 θεραπευκένοι; βασιλεὺς γὰρ ὁ ἀνηρημένος, ᾧ δικαστὰ, καὶ I. L. 29
 ἔθρους οὐκ ἀγεννοῦς, καὶ πρὸς ἀρετὴν ἐνεργότατος, καὶ τὰ
 Ῥωμαίων στέργων αἰεὶ πολλῷ μᾶλλον τῶν ἀπεκτονότων. ἀνα-
 5 τετράφεται δὲ τὰ Κόλχων πράγματα καὶ διεῖρήνη, ἀληθέστε- B
 ρον δὲ τὰ κοινὰ, εἰ γε μέρος τι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλάχιστον τῆς
 ὑπὸ κέρου τυγχάνομεν ὄντες. καὶ διόλωλεν ὑμῖν τὸ ἀκραιφνές
 τῶν καθεστῶτων καὶ ἄπταιστον, καὶ κατὰ πολὺ τῆς οἰκείας
 10 δυνάμεως μειονεκτεῖσθε· πολιτεία δὲ μὴ διὰ πάντων ἐρῶ-
 ῖομένη, ἀλλὰ βραχεῖα γοῦν τινι μοίρᾳ σφαλεῖσα, οὐκέτι συνε-
 στάται δόξειεν ἂν προσηκόντως, τούναντίον μὲν οὖν καὶ αὐτὴν
 ψεύδεσθαι τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ ἐντελῶς ἔχειν ἀφηρημένη. ταῦτα
 δὴ οὖν ἴπαντα δράσαντες, οὗ φασι δεῖν ὑμᾶς τὸ πραχθὲν εἰ
 15 καὶ δεῖνόν εἶη σκοπεῖν, μόνην δὲ τὴν γνώμην καθ' ἣν εἰργα-
 ῖ5 σται διερευνῆν καὶ προσέειπαι, καὶ διὰ τινῶν ἀφανῶν τε- C
 κμηρίων καὶ οἷον εἰκότων χωροῦντας, ἀναπλάττειν ταῖς ἐνομίαις
 εὐεργεσίαν ὑμῖν αὐτοῖς ἐντεῦθεν προσγεγενημένην, ἣ τῷ σαφεῖ
 μᾶλλον τῆς βλάβης καὶ τοῖς ἔργοις ἀποδεδειγμένην πιστεύειν
 αἰρεῖσθαι. ταῦτα γὰρ δὴ τὰ σοφίσματα καὶ πρὸ τῆς δίκης
 20 πολλὰκις διαθρυλλοῦντες, παράγειν τοὺς πλείστους ἡγοῦντο
 εἰ τοίνυν καὶ παρὰ τοὺς ἀγῶνας τοιαῦτα προσθεῖεν, γινωσκόν-
 1. καθ' ὑμῶν R., Intrp. *adversum vos*, καθ' ἡμῶν vulg. θε-
 13. ἡμᾶς R. 16. καὶ ante οἷον om. R. 17. εὐεργεσίαν sph. Par.
 μᾶλλον ἢ τῷ σαφεῖ conl. CL, Intrp. *ut potius confingatis — quam*
ex iacturae perspicuitate etc. 18. ἀποδεδειγμένην R.

Rex enim erat, qui interfectus est, o iudex, et gentis non ignobilis et strenuus virtutis cultor, et Romanorum studiosus semper multo magis quam interfectores. Eversae iam sunt Colchorum res et collapsae, immo potius publicae, siquidem pars quaedam etiam nos neque minima subditorum sumus, deperitque vobis rerum vestrarum integer atque inoffensus status, potentiaque vestra vehementer est imminuta; res publica vero, quae non omnibus suis partibus est valida ac firma, sed vel exigua sui parte labefactata, recte iam ultra consistere non potest; e contrario vero falsam appellationem usurpat, quippe quae integritate perfectioneque sua est privata. Horum itaque omnium cum ipsi sint auctores, aiunt non debere vos factum ipsam tametsi atrox considerare, sed tantum, qua mente consilioque factum sit, investigare atque admittere, et ex obscuris quibusdam et quodammodo verisimilibus argumentis repraesentare animis vestris beneficium inde acceptum, potius quam evidenti damno, quodque re ipsa experimur, fidem accommodare. Haec itaque commenta fallaciasque etiam ante iudicium institutum frequenter in vulgus iactantes multorum animis se fucum fecisse arbitrabantur. Quodsi vero in ipso iudicio haec ipsa proponant, intelligant, o iudex,

- A. C. 555 των, ἃ δικάστα, ὡς οὐ Ῥωμαϊκὸν οὐδὲ δίκαιον τὸ μὲν ἐμ-
 L. 29 φανὲς οὕτω καὶ προὔπτον ἀδίκημα παραλιπεῖν, ἀδῆλοις δὲ
 μᾶλλον αἰτίαις ἄλλως αὐτοῖς μεμηχανημέναις ἐξαπατηθῆναι.
 οὐ γὰρ ἀνεκτόν αὐτῶν, ὡς μὲν ἀπεκτόνασι τὸν ἄνδρα διαρ-
 D ῥήθην φασκόντων, ὠφέλειαν δὲ μεγίστην ἐνθῆνδε τοῖς κοινοῖς⁵
 πεπορίσθαι πράγμασι τεραπευομένων. πῶς γὰρ ἂν τὰναντία
 συσταῖεν σφίσι αὐτοῖς, ἢ πῶς, τὴν πράξιν δεινὴν ἀποκα-
 λοῦντες, ἐπαινεσόμεθα τὴν δράσασαν γνώμην, ὡς τοῦ συνοί-
 σοτος ἔστοχασμένην; πάλαι γὰρ ἀλλήλοισιν ἀποκεκριμένῳ τυγ-
 χάνετον ὠφέλεια καὶ παρανομία, ὠμότης τε καὶ δικαιοσύνη¹⁰
 διεστηκότα καὶ ἄμικτα καὶ ὁμοσε χωρεῖν οὐπόποτε πεφυκότα.
 δ. „Εἰ δὲ γε καὶ γυμνὴν τὴν διάνοιαν ἐξεταστέον, φανή-
 σονται καὶ ταύτη δύσσοι καὶ κάκιστοι, ὡς δὴ τὰ τοὺς Πέρ-
 σας ἀρέσκοντα βεβουλευμένοι ὥστε οὐδὲ Ῥωμαίους ὀνομά-
 ζειν τοὺςδε τοὺς μαιφόνους προσήκει, οὐδὲ ὡς ὁμοφύλοισι¹⁵
 P. 111 μετ' εὐνοίας διαιτητέον αὐτοῖς, ὅτι μὴ καθάπερ λίαν ἐχθί-
 στοις, ἐπεὶ καὶ ἤδη τῷ κοινῷ τῆς φύσεως νόμῳ μεμερισμένοι
 τυχάνουσι, κἂν μήπω τῷ παρ' ἑμῖν γεγραμμένῳ. τὸ γὰρ
 ἀπίπαλον καὶ ἀλλότριον τοῖς ἔργοις γνωρίζεσθαι χρὴ, οὐ τῷ
 πορῶντέρῳ τετάχθαι. ὁ δὲ, οἷς ἂν ἤσθεῖεν οἱ δυσμενεῖς, ταῦτα²⁰
 προὔργου ποιούμενος, πολέμιος ἂν κριθεῖη δικάως, κἂν συμ-

11. καὶ ὁμοσε — πεφυκότα om. R. et Intpr.
 σας R., τοῖς Πέρσαις vulg.

13. τοὺς Πέρ-

20. πόρρω R.

neque Romanum neque iustum esse, adeo aperta manifestaue iniuria neglecta, incertis potius de causis, quas ipsi frustra commentum sunt, falli. Neque enim ferendi sunt, qui interfectum quidem abs sese virum hunc aperte fatentur, maximam vero ex hac caede utilitatem ad publicum pervenisse prodigiose mentiuntur. Quo pacto enim consistere possint sibi ipsis contraria? aut quo pacto factum ipsum atrox appellantes, animum eius, qui id perpetravit, laudabimus, tanquam publicum bonum spectantem? Sunt enim haec quam remotissime inter se disiuncta et insociabilia; et neque unquam simul subsistere possunt utilitas et iniquitas, crudelitas et iustitia.

4. „Quod si vero etiam nudus ipsorum animus est explorandus, hoc quoque ipso maligni nequissimique esse convincentur, quippe qui consilia Persis grata agitarint, adeo ut ne Romani quidem sint appellandi isti sanguinarij, neque amica societas cum iis tanquam popularibus sit habenda: sed summi potius hostes sint censendi; quandoquidem etiam nunc communi naturae lege sunt seiuncti, tametsi nondum a vobis scripta. Adversarii enim atque hostes ex factis sunt aestimandi, non ex locorum disiunctione. Hic vero, quae gratae sint hostibus summo studio procurans, me-

παρῆ, κᾶν συστρατεύοιτο, κᾶν ὡς ἐγγύτατα τῷ γένει συν- A. C. 555
 ἦπται. ἀλλὰ γὰρ οὐ φίλον οὐδὲ βασιλέα φασὶν ἀπεκτονέσαι, I. 29
 πολέμιον δὲ μᾶλλον καὶ τύραννον καὶ τὰ Περσῶν ἐσπουδα-
 κότα. πρὸς τοῦτο γὰρ ἐηλλάκασι παρανομίας, ὡς μηδισμοῦ διώ-
 5 σκειν τὸν κείμενον· καὶ περιέστηκε τῷ δειλαίῳ μηδὲ τεθνηκότι
 τῶν δεικῶν ἀπηλλάχθαι, ἀλλὰ νῦν προδοσίας φεύγειν γραφὴν B
 ὅτε μηδὲν πλέον ἔξει νικῶν. ποῖος δὲ νόμος ἢ παρ' ὑμῖν ἢ
 παρὰ βαρβάροις ἐπαινέσειεν ἂν κατηγορίαν ἐν ὑστέρωι τῆς κρι-
 10 σσεως γιγνομένην; κριταὶ γὰρ αὐτοὶ καὶ δυσμενεῖς καὶ κα-
 τήγοροι, καὶ ἅμα πάντα καταστάντες, τιμωρίαν μὲν ἀνεξε-
 τίστως τῷ μηδὲν ἡμαρτηκότι προσηγάγον, ὅποιαν εἰκὸς ἦν
 ὑποσχέειν τὸν ὡς ἀληθῶς τυραννίδος ἀλόντα. ἤκουσι δὲ νῦν,
 15 δέον ἀπολογεῖσθαι, κατατιώμενοι τὸν ἡδικημένον καίτοι ἐ-
 χρῆν αὐτοὺς πρὶν ἀνελεῖν, εἴ γε ταῖς αἰτίαις ἐπεποιθήσαν, ἐμ-
 20 φρανῶς τὴν πρὸς αὐτὸν ἐστήσασθαι δίκην, καὶ πρώτους ἐγ-
 καλεῖν, ἀλλὰ μὴ νῦν κατηγορημένους ἀντεγκαλεῖν. εἰ γὰρ τοῦτο C
 πᾶσιν ἐφείται, τί δήποτε ἄρα μὴ καὶ ἡμεῖς τούσδε τοὺς μισαι- V. 79
 φόνους αὐτοχειρίᾳ διεχρησάμεθα; παρὸν ἡμῖν, πρὸς δίκην τυ-
 χὸν ἀγομένοις, ἀντεπιφέρειν αὐτοῖς καὶ τεθνηκόσι τὰ παρ'
 20 αὐτῶν πρότερον ἡμαρτημένα, καὶ ταύτῃ πειρᾶσθαι δεικνύειν

1. συστρατεύοιτο R. 4. παρανομίας R. et Intpr. eo vesaniae,
 7. Pro νόμος R. γενόμενος. παρ' ὑμῖν Lugd. et Intpr.
 apud vos, παρ' ἡμῖν R. et Par. 9. γιγνομένην R. Post
 δυσμενεῖς iterat αὐτοὶ vulg. 10. ἀνεξετάστως R. et Intpr.
 iudicia causa, ἀνεξετάστῳ vulg. 15. πρώτα R. 16. κα-
 τήγορουμένους R.

rito hostis est iudicandus, etiamsi praesto sit, unaque militet, quan-
 tumvis etiam quam proxime genere sit coniunctas. At vero, non
 amicum sese, non regem interfecisse dicunt, sed hostem potius et
 tyrannum et Persarum studiosum. Eo enim iniustitiae iniquitatis-
 que pervenerunt, ut Medismi accusent mortuum; eoque iam miser
 redactus est, ut ne mortuus quidem a malis sit liber, sed nunc
 proditionis insimuletur, cum ei victoria nihil est profutura. Quae-
 nam vero lex sive apud vos sive apud barbaros laudaverit accusa-
 tionem post iudicium factam? Iudices enim ipsi, et hostes et ac-
 cusatores, omniaque simul facti, supplicium indicta causa de im-
 merente sumpserunt, quale par erat sumi de eo, qui revera tyran-
 nidis esset convictus. Prodeunt vero nunc, cum defendi oporteret,
 accusantes hominem iniuria affectum. Oportuisset vero illos, pri-
 usquam ipsum interficerent, si modo accusationibus suis fidebant,
 aperte in eum actionem instituire, primosque in ius vocare, non
 vero nunc accusatos recriminari. Si enim hoc omnibus licet, cur
 non etiam nos istos carnifices nostris manibus interficimus, cum
 liceat nobis in ius fortassis adductis recriminari contraque obicere
 ipsis etiam mortuis, quae antea ab ipsis fuerunt commissa? Atque

A. C. 555 τὸ εὐλόγως ἀνδημαρτηκῆναι; μᾶλλον γὰρ ἡμεῖς, ἐπὶ σαφέσει
 I. L. 29 τοῖς προὔπηργμένοις χαλεπήραντες, ἐνδίκως ἂν ἡμυνόμεθα τού-
 τους· καὶ τὰ τῆς ἀντιλογίας προσηκόντως ἔχομεν. ἀλλ' οὐδὲ
 πρὸς ἡμῶν οὐδὲ πρὸς ἑτέρων τὰ τοιαῦτα τολμᾶσθαι χρεῖον, εἴ
 Dye κατὰ τοὺς πατέριους ὑμῖν νόμους πολιτευτέον. φέρε γὰρ εἰς
 τοῖς βουλομένοις ἐξῆ τούτοις οἰκείους δυσμενεῖς οὕτω πως ἀδρόον
 ἀποκτινύναι, καὶ τοῦτο πολλάκις γιγνόμενον μέχρι τοῦ ἐπ'
 ἄπειρον ἤδη ταλμᾶσθαι προσενηχθεῖν, πῶς ἂν ὑμῖν τὸ γούν
 κρίνειν ἀδεῶς ἐν βεβαίῳ διαμένοι; ἀπάντων γὰρ ἀναιρουμένων
 τε καὶ ἀναιρουμένων, καὶ ταῖς ἀντεπιβουλαῖς χρῆσθαι κατ' 10
 ἀλλήλων θαρξούντων, οὐκ ἂν φθάσοιτε τὰς τιμωρίας ἐπά-
 γοντες, ἀλλὰ διαφθαρεῖται μὲν εἰκῆ τὸ δόμοφυλον, προαφαιρή-
 σει δὲ τὸν τῆς ἐξετάσεως καιρὸν ἢ τῶν ἀντιδρώντων ἐκείστοτε
 παρανομία.

εἰ. „Καίτοι τί δεινὸν εἶναι φασιν, εἴπερ ἐνὸς ἀνδρὸς καὶ 15
 τούτου προδοτοῦ διαφθαρέντος, ἅπαν ὑμῖν τὸ συμμαχικὸν
 σωφρονέστερον καθεστῆξει; προδοτῶν μὲν οὖν ὡς ἀληθῶς καὶ
 P. 112 πλείστον ὄσων ἀπολλυμένων, εἰ καὶ μηδὲν ἕτερον τῶν ὠφελί-
 μων τοῖς ἀνηρηκόσι προσγένειτο, ἀλλ' αὐτὸ γε τὸ τοὺς τοιοῦ-
 τούς θνήσκειν ἀρκούντως ἔχει πρὸς ὄνησιν. εἰ δὲ προδοσίας 20
 μηδαμῶς ἀποδεδειγμένης, ἠφάνισται τις ἀδρόον τῶν σφόδρα
 λογίμων καὶ τετιμωρηται, καθάπερ διαφανῶς ἐγνωσμένος, πῶς

2. ἡμυνόμην R. 4. πρὸς ἑτέρων R., παρ' ἑτέρων vulg. τοι-
 αῦτα R. 5. ἡμῖν R. 9. διαμένοι Cl., διαμένει R., διαμει-
 νη vulg. 16. ὑμῖν correxi, ἡμῖν R. et vulg. 19. προσγένηται R.

Ita conari probare, iure nos scelus acelere compensasse? Multo enim gravius nos rebus manifestis antea perpetratis irritati, merito nos ulcisci possimus; atque ita contentio recte procedat. Sed neque a nobis, nec ab aliis talia patrari oportet, si modo secundum patrias leges vobis est vivendum. Age enim, si quibus libitum fuerit, licuerit privatos suos inimicos sic confestim interficere, eoque saepius factio in infinitum crescat haec audacia, qua pacto tandem vobis libere intrepideque iudicandi potestas integra permaneat? Cum enim omnes et interficiantur et interficiantur, mutuasque sibi insidias impune struere audeant, neque vos supplicium de eis sumere poteritis: quin potius tota gens contribulata temere est interitura, quaestioque habendae occasionem praeripiet malum aemper malo vindicantium protervia.

5. „Atqui quid mali, inquit, si uno homine et quidem illo proditore interfecto, omnes nobis belli societate coniuncti moderatius se gerant? Proditoribus sane etiam quamplurimis e media sublatis, etiamsi nihil aliud utilitatis ad interfectores redeat, ipse tamen talium interitus abunde satis per se est fructuosus. At vero si proditioe nequam demonstrata confestim vir aliquis maximi nominis e medio tollatur supplicioque afficiatur, perinde atque

ἂν ὑμῖν ἐνθῆνδε τὸ συμμαχικὸν σωφρονήσεις; πῶς δὲ οὐκ ἂν A. C. 555
I. I. 29
 μᾶλλον καὶ διαλύσαιεν τὰ συγκείμενα, εἰ γε κοινωνοὺς ὑμῶν
 ὑπάρχειν τοῦ μιάσματος οἰηθείεν; λογιζόμενοι, ὥς εἰ γε πρὸς
 τοὺς οἰκειοτάτους ὑμῖν καὶ συνήθεις φειδοῦς ἥκιστα μέτεσθε
 5καὶ δικαιοσύνης, σχολῆ γε ἂν βέβαιοι διαμενεῖτε πρὸς τοὺς
 ἄλλογενεῖς καὶ ὀθνεῖους, καὶ τῆς προσησοῦσης χρείας, οὐ πε-
 ραιτέρω γνωριζόμενος. ἀλλ' οὔτε μετεilhρατε τοῦ βουλευμά-
 10του, οὔτε τὸ τούτοις ἰδίᾳ προσκείμενον ἄγος ἐπι τὸ σύμπαν
 τῶν Ῥωμαίων ἔθνος ἀναδραμεῖται· οὔτε τὴν πάλαι περὶ ὑμῶν
 κρατήσασαν δοξαν, ὥς ἄρα πιστοὶ τὰ ἤθη καὶ βέβαιοι καθε-
 στήκατε, καὶ δικαίους χρῆσθε νόμοις, ἣ τούτων νικήσει κακο-
 δαιμονία. τοῦναντίον γὰρ καὶ ἠγούμεθα τὸ παρὸν δικαστήριον
 15ὑπὲρ τῆς κοινῆς τοῦ γένους εὐκλείας συνεστηκέναι, ὅπως ἂν
 ἅπαντες ἀνθρωποὶ γνοῖεν, ὥς οὐδαμῶς ἦν ὑμῖν βουλομένοις
 ἵστασθαι τοὺς Κόλχους δεινὰ καὶ βίαια πεπονθέναι. νῦν μὲν
 γὰρ ἴσως ἐφ' ἑκάτερα τῶν πολλῶν φοιτῶσιν αἱ γνώμαι, καὶ
 τὰ τῆς δοκίσεως ἐκ' ἀδήλων φέρεται τρόπων. ἐκ δὲ τῆς σῆς,
 ὧ δικαστὰ, κρίσεως τούτων ὅσον εὖπω διαφθειρομένον, γε-
 νήσεται καὶ νῦν γνωριμώτερον, ὥς οὐ προδοῖται τῶν εἰκείων,
 20ἀλλὰ σωφρονιστῶν τῶν ἀδικούντων εἶναι πεφύκατε. εἰ γὰρ
 καὶ τοῖς λόγοις ἀπολογεῖσθαι δοκοῦσιν, ἀλλ' ἔργῳ καταγεροῦντες

1. σωφρονήση R. δὲ ins. ex R. 2. ὑμῶς om. R. 11.
 νόμοις R. et Intpr. legibus, νομίμοις vulg. νικήσασα R. 14.
 ἦν ὑμῖν R., ὑμῖν ἦν vulg.

aperte deprehensus, quo pacto vobis socii hinc moderatiores red-
 dantur? Immo veto quo modo non potius pacta conventaque dis-
 solvant, si vos participes tanti sceleris exstitisse putarint, reputan-
 tes quod si erga intimos coniunctissimosque vobis adeo sitis inhu-
 mani atque iniqui, nullo etiam modo constantes sitis futuri erga
 alienigenas et externos, et necessitate tantum ita postulante, non
 ultra notos? Ceterum vos neque nefarii illius consilii participes
 fuistis, neque piaculare scelus, quod privatim illis insedit, univer-
 sam Romanorum gentem involvit, neque veterem illam de vobis
 opinionem, quod nimirum fidi constantesque sitis acquissimisque le-
 gibus utentes, horum nefaria malignitas infringet: quin potius ita
 nobis persuademus, vestrum hoc tribunal pro communi gentis glori-
 a constitutum; ut universi homines intelligant, vobis neutiquam
 volentibus factum, ut Colchis adeo atrox iniuria ac vis inferretur.
 Nunc enim fortasse in utramque partem sententiae multorum ver-
 gent opinionesque fluctuant: ex tuo vero, o iudex, iudicio, haece
 iamiam necatis, magis etiam nunc perspicuum fiet, quod non ami-
 corum vestrorum proditores sed delinquentium castigatores esse con-
 sueveritis. Tametsi enim verbis causam suam defendere videntur,
 reipsa tamen se ipsi accusare coarguuntur, et caedis abs sese com-

- A. C. 555 σφῶν αὐτῶν ἀποδείκνυνται καὶ τὸ παράλογον τῆς μαιφονίας
 I. I. 29 ὁμολογοῦντες. τὸ μὲν γὰρ βασιλείων γράμμα παρακλεῖσται
 τοῖς στρατηγοῖς στέλλειν κατὰ τὸ Βυζάντιον τὸν Γουβάζην,
 πειθοῖ μὲν τὸ πρῶτον, ἀνηκουστοῦντα δὲ καὶ πρὸς ἀνάγκης,
 ἐναντιούμενον δὲ καὶ βιαζομένους· ἀποκτεῖναι δὲ μηδαμῶς⁵
 πρὶν ἂν ἐκεῖνος, ἐς τελεωτάτην ἀπόστασιν ἀφιγμένος, τὰ πολε-
 μίων δρᾶν προαχθεῖη. οἱ δὲ καὶ ταῦτα μῆτε στρατηγοὶ καθε-
 στῶτες, μῆτε ἄλλως ἐφειμένον αὐτοῖς ἀδεῶς ἂ βούλοιντο
 πράττειν, παραχρῆμα τὸν δειλαιὸν ἀπεκτόνασιν, οὔτε κατὰ
 D τὸ Βυζάντιον αὐτὸν γενέσθαι προτρέψαντες, οὔτε μὴ ὥσπερ¹⁰
 ἀπειθοῦντι μετρίαν γοῶν ἀνάγκη ἐπαγαγόντες, οὔτε τὴν ἀρ-
 χὴν ἐς πείραν τινα καταστάνας, εἶπερ ὀφειδοῦν τρόπον τοῦ
 προστάγματος ὀλυγορήσει. καίτοι μεγαλαυχοῦσι καὶ βρενθύν-
 ται, ὡς τὰ βασιλεῖ δοκοῦντα διανύσαντες, οἷος καὶ τὴν ἐκεί-
 νου περιορῶντες πεφήνασι γνώμην, ψευδέσι τε χρῆσθαι πρό-¹⁵
 τρον κατὰ Γουβάζου διαβολαῖς τετολμηκότες, καὶ τᾶναντία
 τῶν εὖ διατεταγμένων αὐτεπαγγέλτως ἐξεργασμένοι, καὶ, τὸ
 V. 8ο δὴ πάντων παρανομώτερον, οὔτε τὴν ἐπιστολὴν ἐπιδείξαντες,
 P. 113 ὥστε τῶν ἐγγεγραμμένων γνωσθέντων τὸ πρακτέον ἐλέσθαι.

ε'. „Πῶς οὖν οὐ παντὸς ὀλέθρου καὶ τιμωρίας ὑπέστραξα²⁰
 πάσης τὰ τετολμημένα δόξοιεν ἄν; ἀδικία γὰρ καὶ κατ' ἄλλον
 του γιγνομένη φευκτὸν τι καὶ ἀπειρημένον, μάλιστα δὲ εἰ φί-

8. ἂν βουλ. R. 13. προστάγματος R. et Intpr. si non iussis ob-
 sequi audeat, πράγματος vulg. 21. δόξοιεν R., δόξειεν vulg.
 καὶ om. R.

missae indignitatem fateri. Regiae enim litterae mandant praefectis militiae, ut Gubazen Byzantium mittant, primo quidem suadela utentes, obaudientem vero et necessitati reluctantem cogent; nulla tamen ratione interficerent, donec aperta defectione facta hostiliter agere coepisset. Hi vero cum neque praefecti militares essent, neque alioqui eis liceret, quae liberet, facere, repente miserum trucidarunt, haudquaquam ut Byzantium iret hortati, cum ne modicam quidem vim ei ut renitenti intulissent, neque omnino tentassent an aliquo tandem modo mandatum regis contemneret. Gloriantur interea illi et iactitant, se Imperatoris mandata exsecutos, cum potius illius voluntatem contempnissae deprehendantur, falsisque criminationibus Gubazen onerare non sint veriti et contraria ab iis, quae recte mandata erant, propria auctoritate in eum decernere; et quod quidem omnium est iniquissimum, neque litteris Imperatoris ostensis, ut cognita eius voluntate quid facto opus esset statuerent.

6. „Quo pacto igitur non illorum scelus quodvis necis aut supplicii genus exsuperare censuerimus? Iniuria enim cuius alteri illata, res est fugienda vetitaque legibus, praecipue si amicum et benevolum quique frequenter pericula pro sociis adierit, contingat esse eum, qui

λον και εὔνουν και πολλάκις προκεκινδυνεύοντα τῶν πέλας εἶναι Δ C. 555
 συμβαίῃ τὸν ἡδικημένον. τίς γὰρ ὁ τοῦ Περσῶν πλοῦτου και L. I. 29
 τῶν προτεινομένων ἀπάντων τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν ἀλλαξά-
 μνος; τίς ὁ τὴν Χοσροῦ φίλιαν ὑπεριδῶν, και, παρὸν ἐκεῖσε
 5 πρὸς μεγίστην εὐδαιμονίαν χωρῆσαι, τὸ παρ' ὑμῖν ἔλαττον
 ἀγαπήσας; τίς ὁ πρότερον τῆς χώρας ὑπὸ Μήδων ἐπὶ πλαίστον B
 χρόνον πιεζομένης, και τῆς παρ' ὑμῶν ἐπικουρίας ἔτι μελλού-
 σης, μεταστὰς ἀθρόον και μετοικισάμενος ἐπ' αὐτὰς δῆπον
 τὰς ὑπερβολὰς τοῦ Καυκάσου, ἐνταῦθά τε Θηριώδη τιὰ δει-
 10 ιοιαν μᾶλλον ὑποστὰς μετιέναι, ἢ προσηκάμενος τὴν τῶν πολε-
 μίων φιλοφροσύνην και καταβάς οἴκοι μένειν ἐν εὐπαθείᾳ;
 τίς δὴ οὖν οὗτος; ἐκεῖνος ὁ μηδὲν τῶν δεινῶν, ἦν τι παθεῖν
 ὑπὲρ ὑμῶν ἔδει, κατορρώσθησας, Γουβάζης, ὃ νόμοι και δίκη!
 ὁ μηδίσας, ὁ τύραννος, ὁ τὰ Ῥωμαίων καταπροέμενος και
 15 τέθνηκεν ὑπὸ Ῥουστίκου τε και Ἰωάννου, βδελυρῶν οὕτω
 και καταπτύστων ἀνθρώπων, ἀνὴρ βασιλεύς ἴπερ εἰ και
 τοιοῦτον μετῆν ὡς ἀληθῶς ἐπικληματος, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τούτων C
 αὐτὸν ἔχρη ἐθῶς ἀνηράσθαι, κριθέντα δὲ μᾶλλον σχολαί-
 τερον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ Ῥωμαίων τε και Κόλχων βασιλέως,
 20 οὔτε δὴ μεγίστου και τῆ παντὶ κρείττονος, προσηκόντως τιμω-
 ρηθῆναι. ἀλλ' ἐπειδὴ ταύτης δὴ τῆς μαιφρονίας αἰτία μὲν αὐ-
 τοῖς ἐνδικος οὐχ ὑπῆν, δυσμένεια δὲ μᾶλλον παράλογος ὑπὸ

1. και ante πολλάκις om. R. 4. Χοσροῦ sph. Par. 8. με-
 τοικισάμενος R., μετοικησάμενος vulg. 12. ἦν pro οὖν R.
 18. αὐτὸν ἔχρ. ἐθῶς R., ἐθ. ἔχρ. αὐτ. vulg.

iniuria est affectus. Quis enim est qui Persicis opibus omnibusque rebus oblati benevolentiam erga vos commutavit? Quis, qui Chosrois amicitiam aspernatus, apud quem facilis ei ad summas divitias aditus patuisset, minore apud vos loco esse maluit? Quis antea regione vestra longissimo tempore a Medis oppressa, cunctantibusque adhuc vestris auxiliis, confestim mutatis translatisque sedibus altissima Caucasii iuga insedit, atque ibi ferinam potius quamdam vitam agere sustinuit, quam hostium munificentia, domum reversus, molliter et delicate vivere? Quis tandem? Ille cui nihil adeo erat arduum et grave, quod, si vestra causa tolerandum esset, reformidaret, Gubazes, o leges, o iustitia! ille, inquam, Gubazes defectionem ad Medos tentans, ille tyrannus, ille Romanorum proditor; et caesus est a Rustico et Ioanne, adeo nefarius abiectisque hominibus, vir rex ductus: qui etiam si revera eiusmodi crimini fuisset obnoxius, non tamen illum statim ab his e medio tolli oportebat, sed potius ut reus peractus cunctantius a communi Romanorum pariter et Colchorum Imperatore, utpote maximo omniumque eminentissimo, merito supplicio afficeretur. Verum cum nulla illis legitima huius caedis perpetrandae causa fuerit, sed potius vesanum quoddam odium ex

- A. C. 555 βασιανίας εἰς τοῦτο κακοῦ προηγήμενη, εἰκότως εὐβουλίᾳ μὲν
 I. L. 29 καὶ λογισμῶ σόφρονι καὶ τῇ τοῦ συνοίσοντος ἐπιγνώσει εὐθένα
 παρήκαν καιρὸν, μόνῳ δὲ τῷ ἀυθαδιαζομένῳ τῆς ψυχῆς καὶ
 χαλεπαίνοντι πολλὴν παρέσχον αὐτονομίαν καὶ τὸ μελετηθὲν
 D ἐκπλείστου καὶ ἀδιδόμενον οὕτω πως ἐκ τοῦ παρείκοτος ἔδρα-5
 σαν, ὡς μήτε τὴν ἀκμὴν τοῦ παρόντος χρόνου φυλάξασθαι,
 μήτε μὴν διανοηθῆναι. πολέμου γὰρ τοσούτου περιεστηκότος,
 ἐμφρόνων μὲν ἀνδρῶν ἔργον ἂν ἦν καὶ τὰ ξένα καὶ οὐπω
 γνώριμα τῶν ἔθνῶν εὐνοίᾳ προσάγεσθαι. οὗτοι δὲ καὶ τοὺς
 πρώην οἰκειοτάτους ἐκπολεμῶσαι Ῥωμαίοις περὶ πλείστου πε-10
 ποιήνται· καὶ, τὸ γε ἦγον εἰς αὐτοὺς, προσκεχωρήκαμεν τοῖς
 ἐναντίοις, ἐπιβουλεύομεν τοῖς πάλαι φιλάτοις, ἡ χώρα Περ-
 σῶν, τὰ πατρῶα νόμιμα φροῦδα, πάντα συμβέβηκεν ἀτεχνῶς,
 ὁποῖα στάσεώς τε καὶ ταραχῆς ἐμφυλίας γνωρίσματα μανιώδη.
 P. 114 οὐκοῦν ὡς τούτων ἀπάντων ἔργῳ προελθόντων, καὶ παντα-15
 χόθεν ἡμῖν τῶν πραγμάτων διαφθρόντων, οὕτω ποινας ἀξίας
 αὐτοῖς, εἶπερ ἄρα καὶ εὐρεῖν ἔνεστιν, ἐπακτέον. εἰ γὰρ καὶ
 ἡμεῖς πιστοὶ πρὸς Ῥωμαίους καὶ βέβαιοι τυγχάνομεν ὄντες,
 ἀλλ' οὐ δίκαιον, ὃ δικαστὰ, τῆς ἡμετέρας ἐπεικειάς τούτους
 ἀπόνασθαι, καὶ ἥττον τι παθεῖν, ἢ καθόσον ἡ τοῦ ἔγχειώμα-20
 τος βούλεται φύσις."

ζ. Οὕτω δὲ τῶν κατηγορῶν τοῖς ἐπικλήμασι χρησαμέ-
 5. παρείκοτος R., παρήκοτος vulg. 9. τὰ R. pro τοῖς. 17.
 ἔστιν R. 19. δικαστὰ R., δικασταὶ vulg. et Intrp. τοσού-
 τος R.

Invidentia ortum eo mali eos provexerit, verisimilliter recto consilio et moderatae cogitationi, eiusque quod maxime conducibile esset cognitioni nullum tempus reliquerunt, sed soli animo superbia elato odioque flagranti habenas laxantes omnemque permittentes libertatem, quodque multo ante tempore praemeditati erant et parturiorant, hoc pacto, occasionem nacti, sunt exsecuti, adeo ut neque praesentis temporis statum observarint, sed ne cogitarint quidem. Adeo enim difficili bello premente, prudentium virorum erat etiam peregrinas neque adhuc notas nationes sibi humanitate conciliare. Hi vero etiam eos, qui iam pridem erant coniunctissimi Romanis, debellare maximi fecerunt; et quidem, quantum in ipsis situm est, hostibus dediti sumus, insidiamur iam olim amicissimis, regio nostra Persarum est, et patria ipstituta prorsus abolita; quanta seditionis atque tumultus intestini furiosa indicia? Quocirca cum haec omnia ita se habeant, et res nostrae adeo omni ex parte sint collapsae, ita digna si quae excogitari possint supplicia istis sunt inferenda. Si enim etiam nos fidi erga Romanos et constantes sumus, non est tamen sequum, o iudex, ut hi lenitate nostra abutantur, minusque aliquid patiantur, quam facinoris atrocitas postulat."

7. Cum vero accusatores ita criminationem suam peregissent,

νων, τὰ πλήθη τῶν Κόλχων (αὐτοῦ γὰρ συνήθροιστο) ἐπαίειν A. C. 585
 μὲν οὐ μάλα ἡδύναντο τῆς τῶν λόγων ἀπαγγελίας ἢ τῆς τῶν L. L. 29
 νοημάτων δεινότητος· ὁμοῦς δὲ τὸ χρῆμα γινώσκοντες ἐφ'
 ᾧ περ ἕκαστα ἐτύχαιε προηγήμενα, ἀγωνιζομένοις τε αὐτοῖς B
 5 εἰ συνεμόχθουν τῇ προθυμίᾳ, καὶ συμπεριήγοντο ταῖς μετα-
 βολαῖς τῶν σχημάτων· οὕτω τε τὰς ψυχὰς διέκειντο, ὡς ἂν
 αὐτοῖς ἐκεῖνοι φρονήματος ἔχειν ἢ οἴκτου ἐδόκουν. καὶ εἶτα
 ἐπειδὴ τοῦ ἥτοροεῦν ἐπέπαντο, αὐτίκα οἶγε, ἐπισχόντος
 βραχὺ τοῦ δικαστοῦ καὶ βουλευομένου, κατεμέμφοντο ἡσυχῇ
 10 καὶ ἡγανάκτουν ὅτι δὴ μὴ εὐθύς οἱ ἐναντίοι ἀνήρηντο· τοῦ
 δὲ παρακελευσαμένου καὶ λέγειν αὐτοῖς ἅττα ἂν ἐθελήσαιεν,
 τότε δὴ καταβοῶν ἐς τὸ ἐμφανὲς ἔεντο, καὶ ἦδη ὑπετονθύρου-
 ζον, καὶ ἦδη ἢ φωνῇ ἐς τὸ σαφέστερον διεκρίνετο. ἀλλ' οἱ
 πρὸς τὸ κατηγορεῖν τεταγμένοι, ταῖς χερσὶ καταπαύοντες,
 15 ἀνέκοψαν τὴν περαιτέρω φορὰν τοῦ θαυύβου. καὶ τοῖνον σι-V. 81
 γῆς γεγενημένης, παρελθὼν καὶ 'Ρούστικος ἐν μέσῳ ἄμα C
 Ἰωάννη τῷ ἀδελφῷ, ἔλεξε τοιάδε· „Μετήγαγε μὲν ἡμῖν ἀθρόον
 καὶ περιέστησεν εἰς τοῦναντίον τὰς τῶν δοκηθέντων ἐκβάσεις
 ἢ τύχη, καὶ, δέον μεγίστων γερῶν ἀπόνασθαι, πάρεσμεν θα-
 20 νάτου φευξοῦμενοι δίκην· πλὴν ἄλλ' ἡδιωτος ἡμῖν ὁ ἄγων κα-
 ταφαίνεται καὶ πλείστης ὄσης μεγαλαυχίας ἀνάπλεως. γενήσε-
 ται γὰρ ἅπασι γνωριμώτερον, ὡς μόνοις ἡμῖν διήνυσται τὸ
 2. ἢ τῆς — χρῆμα om. R. et, ut videtur, Intrp. 4. διερ R.
 12. ἔεντο R. et vulg. 21. ἀνάπλεως add. cx R. et Intrp. glo-
 riae plenum.

Colchorum copiae (eo enim convenerant) verborum enuntiationem non satis exaudire poterant, neque sententiarum pondera: rem tamen ipsam intelligentes, cuius causa singula in medium erant producta, decertantibus ipsis animi propensione collaborabant, eodemque, quos accusatores, gestus prae se ferebant, atque ita animis affecti erant, prout illi vel fiduciam vel commiserationem vultu exprimebant. Ac deinde ubi dicendi finem fecissent, statim hi, resistent nonnihil iudice et consultantē, tacite incusabant, molestēque ferebant adversarios non statim ad necem rapi. Mandante vero iudice, ut et illi quae vellent pro sese dicerent, tum aperte reclamare coeperunt, et iam submurmurabant, vocesque ipsae iam manifestius exaudiebantur. Sed accusatores, silentio manibus indicto, maioris tumultus ansam praeciderunt. Silentio itaque facto, progressus in medium Rusticus cum fratre suo Ioanne, in hunc modum verba fecit: „Mutavit nobis subito, iudices, et in contrarium vertit consiliorum nostrorum eventum Fortuna; cumque maxima nobis praemia sint debita, capitis accersimur. Verum enimvero iucundissimum nobis hoc certamen iudiciale videtur maximeque gloriosum; fiet enim omnibus perspicuum, solis nobis hoc deberi, quod homo proditor et tyrannus sit interfectus, et

A. C. 555 προδότην ἄνδρα καὶ τύραννον ἀπολωλέναι, καὶ τὰ βασιλείως

κ. l. 29 πράγματα τὸ μέρος διασεῶσθαι ὥστε εἰ καὶ τεθνήναι συμβαίη, στέρξοιμεν ἂν καὶ ὡς ἄσμενοι καθάπερ τι προσφιλές
 D καὶ αὐθαίρετον τὸ ἀνιαρὸν καὶ ἠναγκασμένον καὶ οἰχνησόμεθα
 κάλλιστον τοῦτο πρὸς εὐθυμίαν ἐφόδιον ἔχοντες, τὸ γιγνώ-5
 σκειν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ὡς τοὺς Ῥωμαίους κρατοῦντας ἐτι
 τῶν Κόλχων καταλελοίπαμεν, καὶ οὐπω παρ' ἐτέρων ἀφηρη-
 μένους. εἰ μὲν γὰρ Περσικὸν ἦν τὸ παρὸν δικαστήριον, καὶ
 παρ' ἐκείνοις ἐκρινόμεθα, πάντως ἂν ἡμῖν ἀρνησεῶς τε προσ-
 ἔδει τῶν ἐργασμένων, καὶ δεδιέναι παρῆν τοὺς ἐλέγχους, 10
 καὶ δεδευμένους τυχὸν διαπορεῖν ὅποιοις ἂν καὶ χρησαίμεθα
 λόγοις ὑπὸ δικασταῖς πολεμιοτάτοις, καὶ τῷ πραχθέντι λίαν
 ἀχθόμενοις τῷ τῆς ἐλλείδος ἡμαρτηκέναι. Ῥωμαίου δὲ ἀνδρὸς

P. 115 δαιτιῶντος, τίνος ἂν χάριν ἡμῖν τὸ γεγενημένον ἀπαρνηθεῖη;
 τί δὲ καὶ ἀπολογεῖσθαι χρεῶν παρ' ἑμῖν αὐτοῖς, ἀνθ' ὧν ἡμᾶς 15
 εὐπεποιήκαμεν τὸν τύραννον ἀνελόντες; οὐδὲ γὰρ μεταδο-
 τέον αὐτῷ τοῦ σεμνοῦ τῆς βασιλείας δνόματος, ἄλλοτριωτάτη
 διὰ τῶν ἔργων φανέντι καίτοι μέγα κεκράγασιν οἱ κατήγοροι,
 καὶ δεῖνὰ τετολμησθαί φασιν, ὡς δὴ βασιλείως ἀνηρημένου
 χρῆ δὲ οὐ τῇ πόρπῃ καὶ τῷ χλαμυδίῳ καὶ τοῖς ἐκτός φαινο-20
 μένοις ἐγκαλλωπίσμασι ταύτην προσνέμειν τὴν ἐπωνυμίαν,

4. οἰχνησόμεθα R. et Intrp. et moriemur (CL), οἷ χρησόμεθα
 vulg. 5. γενώσκειν R. 11. δεδιτομένοις a. potius δεδει-
 διγμένοις conl. CL, Intrp. timore percussii. 16. οὐδὲ R., οὐ vulg.
 20. πόρπῃ. Hanc certissimam Ios. Scaligeri emendationem con-
 firmat R. cf. p. 172. ed. Bonn. v. g., ῥοπή vulg., Intrp. in purpura.

Imperatoris nostri res ex parte conservatae; adeo ut etiamsi mori nos contigerit, libentes vel sic simus amplexuri veluti amicum et voluntarium id, quod est acerbum et coactum, et moriemur pulcherrimum hoc ad alacritatem tranquillitatemque animi viaticum habentes, conscire nobis ipsis, quod Romanos adhuc in Colchos imperium obtinentes reliquerimus, neque illud ipsis ab aliis ereptum. Si enim Persicum esset istud tribunal, eorumque iudicio nobis standum esset, omnino nobis negatione eorum, quae facta sunt, foret opus, extimescendaeque essent probationes; magnopere etiam laboraremus, quibus verbis eas refutaremus apud iudices inimicissimos graviterque hoc factio offensos, quia spe sua essent frustrati. Cum vero iudex sit Romanus, quam ob causam a nobis factum negetur, aut quid opus est excusare apud vos id, quo ipso bene de vobis sumus meriti, qui tyrannum interfecimus? Neque enim tribuendum ei est venerationis regis nomen, qui ab eo alienissimus re ipsa est deprehensus, quantumvis clamitent accusatores, et atrox a nobis facinus perpetratum dicant, utpote rege interfecto. Oportet enim non fibulae et chlamydi exterioribusque ornamentis hanc appellationem tribuere, sed ei qui iustitiam exercet, et cupiditatibus suis modum non excedit

ἀλλ' ἔνθα τὸ δίκαιον ἐνεργόν, καὶ τοῦ προσήκοτος μὴ ὑπερ- A. C. 555
φρονοίῃ τὸ ἐφιέμενον, καὶ μόνοις τοῖς καθεστῶσι τὸ φρόνημα I. I. 29
τῆς ψυχῆς ἀναμετροῦτο. εἰ μὲν οὖν τοιοῦτον ἀπεκτόναμεν ἄνδρα,
παράνομα τετολημάμεν, ἔνδικος ἡ κατηγορία, εἰκότως βίαιοι B
5 καὶ ἀλαζόνες καὶ μισοφύλοι παρὰ τῶν Κόλχων ὀνομαζόμεθα.
εἰ δὲ τούτων μὲν ὡς πορρωτάτω τοῖς τρόποις ἀπύκιστο, μέ-
τριον δὲ οὐδὲν ἦν αὐτῷ βεβουλευμένον, ἀλλ' ἢ τοὺς Πέρσας
καθ' ἡμῶν λαθραίως ἐπάγειν, καὶ καταπροέσθαι τὴν χώραν
ἐκείνοις· πῶς οὐ μᾶλλον ἐχρῆν φθάσαι τὸν τοῦ δεινοῦ καιρὸν
10 τῷ προτερήματι, ἢ, τὴν βασιλείον στολήν αἰδεσθέντας, ὑπὸ
τοῖς πολεμίοις γενέσθαι; τοῖς γὰρ κίνδυνόν τινα μελετώμενον
ὑπὸ του προεγγωκόσιν, ἐνὸν μὲν ἐκκλίνει τὸ παραντίκα τὴν
ἐπιβουλήν, καὶ, τὸ παρὸν ἀμωσγέπως παρακρουσαμένοις, σχο-
15 λαιότερον ἐν ὑστέρω τοῖς προοπεσοῦσιν ἀρμόσασθαι, πολλῆ C
ἰσχύος προεπιφέρει τὴν τιμωρίαν, καὶ μὴ μᾶλλον ἀρκεῖσθαι
τῇ τοῦ ἀντεπιβουλεύειν τυχὸν ἐξουσίᾳ. ἔνθα δὲ, τῶν βεβου-
λευμένων εἰς ἔργον ἀχθέντων, οὐδὲν ἔτι λείπεται πρὸς ἐπι-
κουρίαν, ἀλλ' ἄρδην ἐθῆς ἅπαντα οἴχεται, συναφαιρουμέ-
νων τῇ κοινῇ σωτηρίᾳ καὶ αὐτῶν δήπου τῶν ὑπὲρ ταύτης ἐλ-
20 ποίδων, ἐνταῦθα τὸ τάχος αἰρετέον τοῖς ἔμφροσι, καὶ ὅπως
μηδὲν ὀτιοῦν τῶν ἀνηκέστων πείσονται παρασκευαστέον.

ἢ. „Εἰ τοίνυν καὶ διαρῆραγεῖεν εἰ κατηγοροί, μίαισμα βοῶν-

3. τοῦτον R. 5. Anne δλάστορες? 16. τὸ βεβουλευμένον R.
21. πείσονται R. 22. διαρῆραγοίεν R.

cogitationesque suas solo honesto metitur. Quod si itaque talem virum interfecimus, contra leges fecimus, iusta est accusatio, merito violenti, superbi et sicarii a Colchis appellamur. Si vero illius mores ab hisce virtutibus quam longissime aberant, nihil vero moderatum animo agitabat, sed vel ut Persas in nos clam adduceret eisque ditionem nostram proderet, cur non potius oportuit imminentis mali occasionem hoc praeclaro facinore antevertere, quam regium habitum verendo in hostium potestatem venire? Qui enim periculum aliquod a quopiam praemeditatum praesciverunt, cumque protinus possent insidias declinare, et praesens discrimen utcumque propulsando cunctantius sese in posterum adversus eventa comparare, magnae crudelitatis fuerit multo ante iis supplicium inferre, et non potius contentos esse facultate, quam habent, insidias contrariis insidiis propulsandi. Ubi vero machinationibus iam in actum deductis nihil ad remedium sit reliqui, sed iamiam omnia pessum eunt, sublata una cum communi salute omni etiam eius spe, ibi tum prudentibus viris acceleratione est utendum, et ne irremediabile ali- quod malum accipiant, praecavendum.

8. „Etiam si itaque dirumpantur accusatores, piaculare scelus vo-

- A. C. 555 *τες και ἄγος και μαιφονίαν, και τοις τοιούτοις ὀνόμασι ἐκ-
I. L. 29* *πραγματοῦντες τὸ γεγενημένον, και πρὸς μόνον τὸ πραχθὲν
ἀφορῶν ἐκβιαζόμενοι ἀλλὰ σὸν ἔργον, ᾧ δικαστὰ, μηνίην
D* *ποιεῖσθαι τῶν προὔπαρξάντων, τὰς αἰτίας ἀναθεωρεῖν δι' ὧν
ἐπὶ τὴν προᾶξιν ὠρμήθημεν, και τῷ εὐλόγῳ τοῦ ἐγχειρήματος
τὸ εὖνον διαγιγνώσκειν τῆς γνώμης. ἐπεὶ και πολλαχοῦ κατὰ
τὰς πόλεις ἀγύρτας τινὰς τυχόν ἢ και λωποδύτας, ἢ και ἄλλο
τι τῶν ἀνοσίων ἔργων πεπλημμεληκότας, δρῶντες νῦν μὲν
τῆς κεφαλῆς ἀφαιρουμένους, νῦν δὲ τῷ πόδε διατεμνομένους,
οὐ τοῦ φαινομένου κατηγοροῦμεν, και ταῦτα λίαν ἀπάνθρο-10
πον εἶναι δοκοῦν, οὐδὲ τοις ἀρχουσιν, οἷς τὰ τῶν τιμωριῶν
P. 116* *τούτων ἀνεῖται, νεμεσῶμεν, ἐθαγεί, αὐτούς και μιαρὸς και
κακοδαίμονας ἀποκαλοῦντες ἀλλὰ τὰ πρότερον παρ' ἐκείνων
V. 82* *τετολημμένα λογιζόμενοι, και ὡς ποινὰς τίνουσι τῶν ἀδικη-
μάτων ἐπιμνησθέντες, ἠδόμεθα τῇ ὀμότητι. οὐ γὰρ εἰκὴ τὸ 15
κολάζον ἐξεύρηται, τοῦ ἁμαρτάνοντος ἥμιστα πανομένου. ἀνή-
ρηται τοῖνον πρὸς ἡμῶν ὁ Γουβάζης και τί δειῶν, εἰ προ-
δότην ἄνδρα και πολέμιον ἀπεκτόναμεν; καίτοι τὴν τοῦ δυσ-
μενοῦς ἐπιωνυμίαν οἱ κατήγοροι διευκρινήσαντες, οὐ τῷ ποῶ-
φωτέρω ταχθέντι προσήκειν φασίν, ἀλλ' ὅτι ἂν, εἰ και ὁμό-20
φυλος ἦ, τὰ τοις ἐναντίοις κεχαρισμένα σπουδαῖτο και*

3. *ἔργον* ins. ex R. 3. *ἔργων* add. ex R. et fort. Intpr. *gra-
viora facinora.* 12. *τούτων ἀνεῖται* R., *ἀνεῖται, τούτων* vulg.,
14. *τίσους* R. 17. *προδότην* om. R. 20. *ταχθέντι* R. et Intpr.
intervallo sepositus, τεχθέντι vulg.

cantes et latrocinium, aliisque id genus appellationibus plane tragi-
cis factum atrocius reddentes, idque summa vi agentes, ut tantum
ad nudum factum respiciatur: tuum tamen est, o iudex, praecedentes
causas accurate expendere, quae nos ad hoc factum impulerunt,
et ex facti aequitate animi nostri rectitudinem cognoscere. Siquidem
cum passim per civitates impostores quosdam et fures aut qui aliud
aliquod scelus perpetrarunt videmus modo capite truncari, modo pe-
des discindi; supplicium ipsum, quod oculis nostris cernimus, non in-
cusamus, quantumvis inhumanum atque atrox videatur, neque eam
ob causam magistratui eiuscemodi supplicia irroganti indignamur,
placulares et nefarios eos vocantes: sed cum quae ab illis perpetrata
sunt consideramus, quodque scelerum suorum poenas luant nobiscum
reputamus, gaudemus ea crudelitate. Neque enim frustra supplicium
est adinventum, sceleribus nequaquam cessantibus. Interfectus itaque
est a nobis Gubazes. Et quid mali, si hominem proditorem et hostem
interfecimus? Atqui hostis appellationem recte interpretantes accusa-
tores, non ei, qui remotissime sit dissitus, convenire aiunt, sed cuius
etiam populari, qui hostibus gratificari studeat. Quam quidem opinio-
nem etiam nos optimam censemus et verissimam; quippe quae rei

τήνδε τήν δόξαν καὶ ἡμεῖς ἀρίστην ἠγοῦμεθα καὶ ἀληθεστάτην, A. C. 555
 καὶ οἶαν τῆς τοῦ πράγματος φύσεως δετοχάσθαι. οὐκοῦν, ἕκα- I. L. 29
 τέρους οὕτως ἀρέσκον, φέρε πολέμιον ἀποδείξωμεν τὸν Γου- B
 βάζην τῷ δοθέντι χρώμενοι τεκμηρίῳ. τούτου γὰρ ταύτη καὶ
 5δὴ δεικνυμένον, καὶ τὸ δικαίως αὐτὸν ἀνηγήσθαι συναναφα-
 νεῖται. ἅπαν μὲν οὖν αἰεὶ βάρβαρον φύλον, εἰ καὶ κατήκοον ἢ
 τοῖς Ῥωμαίοις, ἀλλὰ τῷ τῆς γνώμης ἀλλοτριωτάτῳ δισση-
 κὸς καὶ τῇ τάξει τῶν νόμων ἀχθόμενον, ἐπὶ τὸ νεωτεροποιῶν
 καὶ ταραχῶδες φέρεσθαι πέφυκεν καὶ ἥδιστα μὲν ἂν ἐφ'
 10ἰοῦσαντοῦ βιοῦν διατελοῖη μηδαμῶς ἕφ' ἑτέροις ταττόμενον, ὡς
 μηδὲ τῶν ἀδικημάτων εὐθύνας ὑπέχειν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ οἶόν
 τε, τὸ γοῦν τὰ δημοδίατα τῶν ἐθνῶν καὶ μᾶλλον τοῖς οἰκείοις
 πλησιάζοντα τρόποις ἐπάγεσθαι προὔργον ποιρῦνται. πλην
 ἀλλ' εἰ καὶ τούτοις ἀτεχνῶς ὁ Γουβάζης ὑπῆκτο τοῖς πάθεαι, C
 15τῷ βάρβαρὸς τε πεφυκέναι, καὶ τήν κοινήν τοῦ γένους νοσεῖν
 ἀπιστιάν, ὁ δὲ καὶ πρὸς τοῦτο κακίας ἐχώρει καδ' ἡμῶν, ὡς
 μηκέτι διαλανθάνειν οἶεσθαι δεῖν, τούναντίον μὲν οὖν καὶ
 πρὸς ἔργον ἄγειν ἐπείγεσθαι τήν προσπεκηγυῖαν τέως τῷ νῦ καὶ
 ὑποκρυπτομένην δυσμένειαν. ἡμῶν γὰρ διαπονουμένων καὶ
 20πάντα κίνδυνον μετιότων, ὡς ἂν τοῖς πολεμίοις μηδὲν ὄτιοῦν
 τῶν κατὰ γνώμην ἐκβαίη, αὐτὸς οἶκοι μένειν ᾤετο δεῖν σὺν
 τοῖς δημοφίλοις, καὶ πολλῶ τοῦ μοχθεῖν ἀφροσάναί. πλην ἀλλ'
 ἐπετήρει σὺν ἀκριβείᾳ καὶ ἀνεπυθάνετο τὰς τῶν ἀγῶνων κι-
 2. ἑκατέρους R. 10. ἕαντοῦ R., ἕαντῶ vulg. 11. τῶν ins. ex
 R. 14. τοῦτο R. 23. ἀνεπυθάνετο R., ἐπυθάνετο vulg.

ipsius naturam attingat. Cum itaque utrisque nostrum haec sen-
 tentia probetur, age hostem fuisse Gubazen hoc ipso argumeto
 utentes demonstramus. Hoc enim demonstrato, etiam iure caesum
 esse ipsum una perspicuum fiet. Universa itaque perpetuo barbara
 natio, etiamsi Romanis subdita sit, animo tamen ab eis alienissimo
 dissita, et legum disciplinam atque ordinem gravate ferens, ad no-
 vas res molientes turbasque excitandas ferri consuevit, et placidis-
 sime quidem inter sese, dum aliis subest, vivere nequitiam perse-
 verat, quin aliquod crimen incurrat. Quod cum ipsis sit impossi-
 bile, nationes eiusdem secum instituti, et quae quam proxime ad
 eorum mores accedant, sibi adiungere student. Porro Gubazes etiamsi
 haec vitii esset obnoxius, quod et barbarus ortus sit et communis na-
 tionis infidelitate laboret; tantum etiam odii adversus nos conceperat,
 ut id nequaquam diutius tegendum censeret, sed e contrario in aper-
 tum producendam exercendamque re ipsa hostilitatem, quam tamdiu
 impactam animo suo latentemque gesserat. Nobis enim allaborantibus
 et nullum non periculum subeuntibus, ne hostibus quicquam omnino
 ex animi sententia succederet, ipse domi sibi cum barbaris suis desi-
 dendum censebat, longissimeque a laboribus bellicis abesse. Obser-

A. C. 555 νήσεις, ἐς ὅπερ ἂν καὶ χωρήσαιεν. εἰ μὲν οὖν μέγιστόν τε
 I. L. 29 κατὰ τοὺς πολέμους τοῖς Ῥωμαίοις διήνηστο, καὶ τοῦ νικῆν
 D ἐνεργόν τε καὶ ἀληθεστάτην ἦραυτο δόξαν, ὃ δὲ τὸ δυσμενὲς
 τῆς ψυχῆς καὶ βασκαῖνον ἐπιδεικνύς, διακωμῶδειν ἐνθὺς
 ἐπειρᾶτο, καὶ διαλύειν τὴν ἐκ τῶν ἔργων σεμνότητα, φαυλῆν⁵
 μὲν τὴν ἐγγείρησιν, φαυλότατον δὲ τὸ πέρας ὑποκαλῶν, καὶ
 οὐδὲ τοῦτο ἡμέτερον, ἀλλὰ τοῦ ἀλογίστου τῆς τύχης. εἰ δὲ
 που τυχὸν καὶ σφαλείημεν, (πῶς δὲ οἶόν τε τὸ ἀνθρώπειον μὴ
 οὐχὶ καὶ πρὸς τὰναντία μεταβάλλειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτῶν
 αἰεὶ βεβηκέναι;) ὃ δὲ καθάπερ τις αὐτόματος τῶν γιγνομένωνιο
 κριτῆς, τὴν μὲν τύχην ἐνθὺς ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἀνεύθυ-
 P. 117νον, ὡς οὐ μετὸν αὐτῇ τοῦ συμβάντος ἦν δὲ πάντως αὐτῷ
 προσεσκεμμένον καὶ ἐγκριθὲν, μηδὲν ἄλλο δοκεῖν αἴτιον εἶναι
 τοῦ ἐνδεῶς ἡμῖν τι πεπραχῆναι, ἢ μόνον ἀνανδρίαν γνώμης
 καὶ χειρῶν ἀσθενείαν καὶ βοσλευμάτων ἀβελτηρίαν. τὸ γὰρ 15
 παλίμβολον τῆς τύχης καὶ ἄτακτον καὶ ἀλόγιστον, καὶ οἷς καθ'
 ἡμῶν αὐτὴν διελοιδορεῖτο, οὐδαμῶς ἐπῆγε τοῖς πολεμίοις, ὡς
 ἐκ τούτων ἡμᾶς, οὕτω παρασχόν, ὑπερβαλλομένοις.

9. „Καὶ τοίνυν ἀνεβόα ταῦτα περιφανῶς, καὶ γνῶναι
 παρεῖχεν οὐ μόνον τοῖς στρατεύμασι τῶν Περσῶν, οἷς δὴ καί το
 ἕκαστα διεπονείτο καὶ ἔπρασσεν, ἀλλ' ἐνθὺς ἀγγελιαφόροι
 σταλέντες πρὸς αὐτοῦ διεκέρυττον εἰς Ἰβηρίαν, εἰς Ἄλα-

3. ἦραυτο R. 10. βεβηκέναι R. 13. προσεσκεμμένον R, πα-
 ρεσκεμμένον vulg. 17. αὐτῆν R., αὐτῶν vulg.

vabat tamen accurate procliorum motus, quo tenderent. Si quid igitur
 praeclare a Romanis esset gestum, et strenuam verissimamque
 victoriae laudem reportassent, ipse hostilem suum invidiamque ani-
 mum declarans, mordaciter comicum in morem irridere et rerum ge-
 starum splendorem ac dignitatem offuscare nitebatur, ridiculi coepti
 ridiculum eventum appellans, quique non ipsorum fortitudini, sed
 fortunae temeritati deberetur. Sicubi vero fortassis lapsi fuissetus,
 (qui enim fieri possit, ut res humanae non in contrarium vergant, sed
 perpetuo in uno eodemque statu permaneant?) tum iste tanquam ul-
 troneus quidam eventuum iudex, fortunam quidem statim, perinde
 ac si eventus rerum ab ea non penderent, culpa omni liberabat: hoc
 vero fixum ei decretumque manebat, nullam aliam esse causam rei
 parum bene a nobis gestae, praeter solam animi mollietatem, manuum
 imbecillitatem et consiliorum stoliditatem. Fortunae enim mutabi-
 litatem, inconstantiam et temeritatem et alia, quae nobis contume-
 liose obiciēbat, hostibus nequaquam adscribebat, tanquam hisce de
 causis, occasione ita oblata, nos superassent.

9. „Haec itaque ille proclamabat, et significabat non solum Per-
 sarum exercitibus, quibus quidem ille etiam singula et elaborabat
 et perficiebat; sed nuntii statim ab ipso emissi id perferebant im

νοὺς, τῷ γένει τῶν Σουανῶν, τοῖς ὑπὲρ τὸν Καύκασον οὐ-Α. C. 555
 κοῦσι βαρβάροις, τοῖς πύρρῳ τούτων, τοῖς ἐκείνων ἐτι παρ- I. I. 29
 φώτερω, τὰς ἐσχατίας ἀπάσης τῆς γῆς εἶπερ αὐτῷ περιλά- Β
 στεῖν ἐνῆν, τούτου γε χάριν οὐκ ἂν ἐνεδίδου. ἦν δὲ τὸ ἀγ-
 βυλεῖμα· Ῥωμαῖοι κακοὶ τὰ πολέμια, καὶ τῶν βαρβάρων ἡσ-
 σῶνται. καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν οὐχ ὥστε μόνον πρὸς
 ὄνειδος ἄγειν τὸ τῶν Ῥωμαίων γένος μετῆει· καίτοι καὶ τού-
 το δεινὸν καὶ λίαν ἐναργὲς γνώρισμα ψυχῆς πολεμίας· τὸ
 δὲ ἐφ' ᾧ πλέον ἐμόχθει καὶ παρεσκευάστο, ἕτερόν τι καὶ
 10 τοιοῦδε μείζον ὑπῆν. τὴν γὰρ ὑπὲρ βασιλείας τοῦ μεγίστου παρὰ C
 τοῖς ἔθνεσι νικήσαντα δόξαν, ὡς ἄρα δυνάμει τε κράτιος
 καὶ πλήθει τροπαίων κεκοσμημένος, διαλύειν τὸ μέρος ἐγί- V. 83
 γνωσκε χρῆναι, καὶ ταύτη πρὸς θράσος κινεῖν καὶ αὐθαδέειαν
 τὸ τέως κατεπηχὸς καὶ θουμάλων. ἄρα πολέμιος ἂν ὁ ταῦτα
 15 δρῶν καλοῖτο δικαίως, ἢ μᾶλλον φίλος καὶ εὖνοος καὶ βα-
 σιλεὺς καὶ ὑπόσπονδος, καὶ ὅσα τοῖς κατηγοροῖς ἐπὶ τῷ τυ-
 ράννῳ κεκόμψενται; καίτοι κοινῇ δοθὲν ἑκατέροις, οὐκ ἄλλως
 διακριτέον τὸ φίλον ἀπὸ τοῦ δυσμενοῦς, ἢ μόνῃ τῷ πρὸς τὰς
 ἐκβάσεις τῶν παρεμπιπτόντων εὐ τε τυχόν ἢ ἑτέρως διακείσθαι D

1. Σουανῶν R. et Intpr., qui pro τῷ γένει legisse videtur τὰ γένη,
 vulg. Σουανῶν. 3. ἀπάσης R. ἀπάσας vulg. 4. οὐκ ἂν ἐνεδίδου
 R., οὐκ ἀνεδίδου Lugd. et ed. pr., οὐκ ἐνεδίδου Par. 6. οὐχ ὥστε
 μόνον R. Lugd. et Intpr., edd. ex conl. Ios. Scaligeri μόν. οὐχ
 ὥστε. 7. τῶν R., πᾶν vulg. 8. καὶ ante λίαν om. R. 10.
 ἢ τοιοῦδε μείζον R., Intpr. aliud quiddam et longe maius, μείζον
 κ. τ. vulg. 12. τὸ μέρος R., τὸ αὐτοῦ μ. vulg. ἐγίνωσκε
 sph. Par. 16. ἐπὶ R., ὑπὸ vulg.

Iberiam, in Alanos, Suanorum nationi, barbaris ultra Caucasum ha-
 bitantibus, quique ultra hos, et his ipsis adhuc sunt ultiores, et
 ad omnes, si obiri potuissent, orbis terrarum extremitates mittere
 non destitisset. Nuntii summa haec erat: Romanis imbelles, et a
 barbaris superantur. Atque his quidem in rebus studium ille suum
 collocabat, non solum ut universam Romanorum nationem contumelia
 afficeret, (tametsi etiam hoc grave esset, et valde manifestum hos-
 tilis animi argumentum,) aliud vero quiddam longe maius hoc sub-
 erat, in quo praecipue laborabat et machinabatur. Opinionem enim,
 quae de maximo Imperatore omnium barbarorum animos occupa-
 rat, quod nimirum potentissimus esset innumerisque trophaeis cla-
 rus, infringendam sibi ex parte putabat, ut sic illos, terrore admi-
 rationeque Romani nominis antea captos, audentiores confidentio-
 res redderet. Num igitur hostis, qui talia facit, iure vocetur, an
 potius amicus et benevolus et rex et confoederatus, aut quibus-
 cunque eum accusatores titulis ornant? Tametsi ut utrisque com-
 munitur hoc detur, non aliter discernendus est amicus ab hoste,
 quam ex solo incidentium rerum eventu, et ex bona fortassis aut

- A. C. 555 τὰς γνώμας. ἐπειδὴ οὖν ἀπελήλεγκται καὶ νῦν ὁ Γουβάζης, ὡς
 L I 29 ἤνιωτο μὲν οἷς ἐκρατοῦμεν, ἦθετο δὲ οἷς ἡμαρτάνομεν, τί δή-
 ποτε καταβοῶσι τῶν παρὰ Ῥωμαίοις νόμων οἱ βάρβαροι, καθ'
 οὓς κολάζειν εἰώθαμεν ἢ καὶ ἀναιρεῖν, οὕτω παρασχόν, τοὺς
 τὸ καθεστὸς τῆς πολιτείας κινουῦντας τὸ μέρος καὶ λυμαιο-5
 μένους; ἀλλ' εἰ δοκεῖ, τεκμήρια μὲν καὶ γνωρίσματα καὶ τοὺς
 ἐκ τῶν εἰκότων ἐλέγχους παρῶμεν, μόνην δὲ τὴν ἐκ τῶν πρα-
 γμάτων ἐπισκεψάμεθα πείραν, ὅπερ ἡμᾶς ἄγουσα φέρει. κα-
 τείχето γὰρ ὑπὸ Περσῶν τὸ φρούριον ἢ Ὀνίουρις, ἐκ τῆς
 κατὰ τὴν Ἀρχαιοπόλιν περιοικίδος παρηρημένη καὶ ἦν αἰ-10
 σχος οὐ φορητὸν, στρατεύμα δυσμενὲς εἶσω περιβόλων ἐν τοῖς
 ἡμετέροις χωρίοις βεβαίως ἰδρῦσθαι. ἐνίκα βουλή παρὰ τοῖς
 P. 118 στρατηγού, φοιτῶν ἐκ' αὐτοὺς ἕπαντι τῷ στρατῷ, καὶ καθε-
 λείν ἢ καὶ ἀπόσασθαι τὸ λυπὸν ἐκπλείστου καὶ ἐφεδρεῦον.
 ἔδει πάντως ἡμῖν καὶ στρατιᾶς Κολχικῆς, ὡς ἂν μὴ μόνον 15
 τῇ τῶν τόπων ἐμπειρίᾳ πλέον τι τῶν οὐκ ἐπισταμένων πρὸς
 τὸ συνοῖσον διανοηθεῖεν, ἀλλὰ καὶ μαχομένοις ἡμῖν πρὸς ἄν-
 δρας ὀπλίτας εἴς ἐρυμάτων παραταττομένους, καὶ πρὸς γε τοὺς
 ἐκ Μουχειρίσιδος κατὰ τὸ εἶκὸς ἦζοντας, συνεπιλάβοιντο καὶ
 συμπαρασταίεν. τί οὖν ἐπὶ τούτοις ἔδει πρῶτειν τοὺς στρατη-20
 γούς; ἀντιβολεῖν, ὡς εἶκε, τὸν ἡγεμόνα τοῦ γένους, καὶ πρὸς

5. καθεστὸς R, καθεστῶς vulg. 7. λόγους R. pro ἐλέγχους. 10.
 παρηρημένη R. et Intrpr. *ademta*, παρηγμένη vulg. 11. δυσμε-
 νὲς R. et Intrpr. *hostilem exercitum*, *δυσμενῶν* vulg.

mala animi affectione. Cum itaque probatum sit etiam nunc, quod Gubazes nobis victoria potitit dolebat, si quid vero sinistri nostra culpa evenisset, gaudebat: quid igitur Romanis legibus ocllamant barbari, ex quarum praescripto punire solemus, aut, si res ita postulet, etiam e medio tollere, qui rei publicae statum turbarent ex parte et labefactarent? At, si videtur, signa atque indicia probationesque ex rebus verisimilibus petitas omittamus; solam vero rerum ipsarum experientiam consideremus, quonam illa nos agena ferat. Occupabatur a Persis propugnaculum Onoguris, ex ditioe Archaeopoli circumiecta ademptum, eratque dedecus intolerandum, hostium exercitum intra muros nostris in locis valide consedissee. Vicerat haec sententia inter praefectos militiae, ut in eos cum toto exercitu moveremus, utque submoveremus et propulsarem id, quod nobis quam maxime infestum insidiosumque erat. Erat nobis plane opus etiam Colchico exercitu, ut non solum illi tanquam locorum periti plus aliquid, quam eorum imperiti, consiliis suis iuvarent, sed ut bellantibus nobis adversus armatos munitissimoque loco insidentes, et adversus eos, qui ex Muchiriside verisimilliter venturi videbantur, copias viresque suas coniungerent. Quid itaque hisce in rebus praefectis exercitus faciendum erat? Rogandus uti videtur

συμμαχίαν αἰτεῖν, ἀποδεικνύοντας καὶ τὸ εὐλογον τῆς αἰτήσεως A. C. 555
 καὶ τοίνυν ἀντεβόλουν καὶ ἀπεδείκνον. ὁ δὲ, καθάπερ ὡς I. I. 29
 ἀληθῶς βασιλεύς τις εἶναι πεπιστευκῶς, καὶ ὡς ἔξω ἀπὸ αὐτῆ B
 κατ' ἐξουσίαν βιοῦν, συστρατεύεσθαι μὲν ἡμῖν ἐπὶ τὸ φρου-
 5ριον οὐδὲ μέχρι τοῦ παρεῖναι γούν μόνον ἤνευχετο. οὐ μὴν
 οὐδὲ σκήψεις τινάς, εἰ καὶ ἀπρεπεῖς, ἀλλ' ἐς προκάλυμμα γε
 ὁμῶς τῆς ἀπορρήσεως ἐνπρόσωπον ἐμχανάτο ἀπεπέμπετο δὲ
 μάλᾳ σεμνῶς καὶ σοβαρώτερον ἢ κατὰ μισθωτὸν ὑπήκοον
 τὴν ἀξίωσιν. καὶ πρὸς γε νεμεσῶν διετέλει τοῖς στρατηγοῖς,
 10 καὶ δυσμενῶς μὲν εἰς αὐτοὺς ἀφυσβρίζων, ὥσπερ ἀνδρίαν τοῦτο
 ἡγούμενος, καὶ βασιλεῦσι πρέπον ἢ γὰρ τὸ διαβρῆδην ὑπὲρ
 τῶν ἤδη μεμελετημένων ἀναισχυντῆσαι. εἶτα διαμέλλειν ἐχρῆν
 καὶ μείζονας ἀναμένειν ἐλέγχους καὶ τὸ βασιλεῖον γράμμα δει-
 κνύειν, ἐφ' ᾗ κατὰ τὸ Βυζάντιον ἀφικέσθαι τὸν μηδὲ τῆς οἰ- C
 15 κείας χώρας ἐντὸς βραχείαν τινα διανύσαι πορείαν ἐλόμενον;
 καὶ πῶς οἶόν τε ἦν, εἶγε στέλλειν αὐτὸν οὕτω χαλεπαίνειν καθ'
 ἡμῶν προηγμένον ἐπετηδεύσαμεν, μὴ οὐχὶ ταραχάς τε μυρίας
 καὶ φόνους πολλοὺς ἐμφυλίους καὶ μεταχώρησιν ἐμφανῆ καὶ

3. ἐξῆν R. 6. εἰ R. (Cl.), ἢ vulg. εἰς R. vulg. 7. ἀπεπέμπετο
 R., ἀπεξέπεμπετο vulg. 8. Intrp. add. ante ὑπήκοον at-
 que. 9. τοῖς στρατηγοῖς — ἢ γὰρ om. R. 11. Locus impe-
 ditissimus, ad quem sanandum neque liber Rehdigeranus, ne-
 que Interpres quicquam opis afferunt: paulo melius procederet,
 si μὲν post δυσμενῶς deleteretur. ἢ γὰρ τὸ positum esse videtur
 pro ἢ γὰρ τοῦτο ἦν. 12. μεμελετημένων R. Lugd. 1. m. et Intrp.
 praemediatius, πεπλημελημένων edd. ex conii. Vulc. ἐχρῆν
 R., χρῆν vulg. 17. προηγμένων sph. Par. 18. πόνους R.

erat dux nationis, et auxilium ab eo poscendum, aequitate peti-
 tionis ei demonstrata. Rogarunt itaque et demonstrarunt. Ille ve-
 ro, veluti regem quendam se revera esse sibi persuadens, et pe-
 rinde ac si ipsi licitum esset pro suo arbitratu vivere, ne adesso
 quidem nobis, nedum adversus propugnaculi illius expugnationem
 copias suas coniungere voluit. Sed neque excusationes quidem ul-
 las, etiamsi parum idoneas ac decoras, speciosum tamen aliquem
 recusationis suae praetextum habentes, comminisceretur; sed po-
 tius graviter fastuosiusque quam mercenarium subditum decebat
 postulata reiiciebat. Adhaec in suo adversus praefectos odio per-
 sistens, hostiliter in ipsos erat contumeliosus; fortitudinem id case
 regesque decere, censens. Dicebat enim aperte, eos in iis, quae
 iam accurate tractata erant, impudenter se gessisse. Eratne tum
 diutius cunctandum, aut maiores probationes exspectandae, aut Im-
 peratoriae litterae ostendendae, quibus mandabatur ut Byzantium iret,
 cum ne ad brevissimum quidem iter intra nostram regionem se
 accingere vellet? Et quo pacto fieri poterat, si illum usque adeo
 nobis infensum Byzantium mittere aggressi fuisset, quin infinitas
 turbas multasque caedes intestinas concitasset, quia etiam aper-

A. C. 555 τῶν Περσῶν εἰσφοιτήσεις ἀθρόους γενέσθαι, ἀπειθοῦντος μὲν

L. I. 29 ἀναίδην τοῦ δυσμενοῦς καὶ διαμαχομένου, τοῦ δὲ παντὸς ἔθ-
 νους καὶ μάλα τὴν στάσιν προσιεμένου, τῷ πρὸς τὴν κίνησιν
 τῶν καθεστῶτων βυρβαρικώτερον ὄρηις πεφυκέναι, καὶ πρὸς
 D γε πλησίον ἔχειν τοὺς ἀνθεξομένους; τοιγάρτοι τὸν ἀρχηγόν⁵
 ἡμεῖς τῆς ἐπιβουλῆς ἀνελόντες, τοσούτων συμφορῶν ἑομόν
 παρόντα ἤδη καὶ ὠδινόμενον οὕτω πως εὐκολώτατα κατεπαύ-
 σαμεν, ὡς νῦν ἀπιστεῖσθαι περιφανῶς εἶπερ ὅλως τι καὶ ἡμελ-
 λεν ἔσεσθαι.

i. „Μὴ τοίνυν, ὧ δικαστὰ, τὴν ἐπιστολὴν προφερόντων,¹⁰
 μηδὲ κακίζόντων ἡμᾶς ὡς δὴ τοῖς ἐν αὐτῇ γεγραμμένοις οὐδα-
 μῶς ἠκολουθηκότας. τῷ γὰρ οὐ λίαν εὐδηλον, ὡς τὸ γεγρά-
 φθαι, χρῆναι πρὸς τὴν βασιλέως αὐτὸν πόλιν ἰέναι, ἀπίερα
 μὲν ὄν ὑπῆρχε καὶ βύσανος, εἶπερ αὐθαιρέτως εἴκοι τοῖς

P. 119 προσταττομένοις, ὥστε δικαίως ἀρμόσασθαι; γνωσθὲν τοίνυν¹⁵

V. 84 ὑαδίως ἡμῖν τὸ ἀνήκουστον τῆς γνώμης καὶ ἀμιλλώμενον, δι'
 ὃ τὸ ἔλαττον ἀπεσεύσατο, πῶς ἐπὶ τὸ μείζον ἔδει προτρέπειν,
 καὶ μὴ θῦττον εἰς ἐκεῖνο τὸ πέρασ ἐλθεῖν, εἰς ὅπερ, πολλῶν
 ἐν μέσῳ συμβεβηκότων δεινῶν, πρὸς ἀνάγκης καὶ ὡς περιή-

2. ἀναίδην R. et [ntpr. ut hostis impudentissimus, ἀνείδην vulg. 3. προῖεμένου R. 4. ὄρηις R., ὄρηην vulg. 5. ἔχειν R., ἔξειν vulg. ἀνθεξομένους R., ἀνθεξομένους vulg. 6. ὁμεις R. 8. ἀπιστῆσαι R. 12. Pro τῷ R. τὸ. εὐδηλον R., ἐνδηλον vulg. 13. αὐτὸν add. ex R. 15. Inde a verbo προσταττομένοις Cod. R. a librario alienigena et graeci sermonis paene ignarus scriptus est, qui siglas exempli sui non intelligebat: cuius hominis lapsus infinitos non omnes notavi. 18. Pro μὴ R. hic et saepe deinde μηδὲ. 19. περιήχθωμεν R.

tac defectioni et Persarum irruptioni ansam praeuissimus, cum universa haec natio mirum in modum sit contumax et rebellis et seditionis valde studiosa, quod videlicet barbaricum in morem ad immutandum statum rerum naturaliter sit propensa; cum praecipue in propinquo essent habituri, qui ipsos tuendos susciperent? Nos itaque, principe seditionis interfecto, tantarum calamitatum examen iam praesens atque suppullulans hoc tandem modo facillime compressimus, adeo ut nunc non credatur aperte, an in universum aliquid etiam futurum fuerit.

10. „Desinant ergo nunc, o iudex, epistolam proferre, neque nos dament, quod carum mandatum secuti non simus. Cui enim non fuerit manifestum, id quod litteris illis perscribebatur, oportere illum Byzantium ire, tentandi tantum explorandique caussa factum fuisse, an sua sponte aequis mandatis esset obtemperaturus, iisque se iure accommodaturus? Cum itaque nobis ipsius animi pervicacia et protervia facile esset cognita, cum id quod minus erat detrectaret, quo pacto ad id quod maius erat cum incitare oportebat, et non potius statim ad extrema remedia venire, ad quae multis urgentibus malis necessario peruenissemus? Qui enim opportu-

χθηνεν ἄν; οὐ γὰρ ἔνεστι τοὺς τὴν ἀκμὴν τοῦ καθηκοντος A. C. 555
 καιροῦ περιορῶντας καὶ μὴ τοῖς πρακτέοις ἀρμοζομένους, ἐν I. I. 29
 ὕστερον τὸ παρειμένον ἀνακαλεῖσθαι. ἐλείπετο δὲ οὖν, ὡς ἔοι-
 κε, καθά φασιν οἱ κατήγοροι, δίκην τινὰ κινεῖν πρὸς Γουβύ-
 5 ζην, καὶ ληρώδεις ἀγῶνας ἐγείρειν, καὶ τῆς τῶν πραγμάτων
 ἀσφαλείας ἀνθαιρεῖσθαι μᾶλλον τὴν ἐπὶ τοῖς λόγοις κομψείαν.
 ἀλλ' οὐ συνεχώρουν, ὡς κακοδαίμονες, οἱ Πέρσαι παρόντες B
 καὶ τοῖς ἔργοις ἐγκείμενοι, καὶ τῆς Κολχικῆς χώρας ἀπίσης
 ταῖς τούτου βουλαῖς ἐπιλαμβάνεσθαι παρεσκευασμένοι. ἐπεὶ
 10 δὲ πανταχόθεν ὁ Γουβύζης ἀποδέδεικται πολέμιός τε καὶ προ-
 δότης, καὶ πρὸς τυραννικὰς ἐλπίδας ἠρμένος, τί διαφέρειν
 οἴονται σφίσιν οἱ Κόλχοι, εἴτε παρ' ἡμῶν εἴτε παρ' ἑτέρων
 ἀνήρηται; οὐ γὰρ στρατηγῶς μόνοις ἢ τοῖς ἄλλως δυνατωτά-
 τοις ὁ τῆς εὐνοίας ἐθέλει σκοπὸς ἐμφύεσθαι καὶ προσιζάνειν
 15 ἀλλὰ παντὶ τῇ βουλομένῃ βατὸν δῆπον καὶ προσῆκον τῆς
 ἐν ἧ τέτακται πολιτείας ὑπερλαγεῖν, καὶ τὸ κοινῇ συνοῖσον ἐς
 δύναμιν κατορθοῦν. οὐκοῦν εἰ καὶ βδελυροὶ κατ' αὐτοὺς καὶ
 καταπνυστοὶ καθεστήκαμεν, ἀλλὰ πιστότατοι βυσιλεῖ καὶ φι-
 λωρώμαιοι, καὶ οἷοι τοῖς ἐπιβουλεύειν πειρωμένοις μὴ ἐπιέναι.
 20 εἰ δὲ δεῖ τι καὶ πλέον εἰπεῖν, ἴσθι σαφῶς, ὡς δικαστὰ, καλὸν
 μὲν ὡς ἀληθῶς καὶ δίκαιον τὸ παρ' ἡμῶν ἐν δέοντι τολμηθῆν,
 οὐκ ἄνευ δὲ τῆς τοῦ Μαρτίνου γνώμης γεγενημένον."

5. ἀγείραι R. 6. ἀνταρτεῖσθαι R. 1. m. et Lugd., ἀντερτεῖσθαι R.
 2. m. 8. καὶ τῆς K. — παρεσκευασμένοι om. R. et Impr.
 16. κοινοῖς R. 18. φιλοφύωμαιοι vulg. 22. τοῦ om. R.

nae occasionis momentum neglexerit, neque statim rei gerendae facultatem arripuerit, frustra deinde praeterlapsam occasionem revocabit. Reliquum igitur erat fortassis, ut accusatores aiunt, litem quandam movere Gubazi, et nugatoriam in iudicio contentionem excitare, rerumque securitati verborum ampullas praeferre. At non permittebant hoc, o miseri, Persae iam praesentes, reque ipsa imminentes, et ad universam Colchorum regionem huius consilio atque ope invadendam parati. Cum vero omnino demonstratus sit Gubazes hostis pariter et proditor, animoque ad tyrannicas spes elato, quid interesse putant Colchi, sive a nobis sive ab aliis sit interfectus? Neque enim ducibus tantum aut alioquin illi, qui maxima potentia valent, bona mens innasci atque adhaerescere solet, sed cuivis omnino volenti liberum conveniensque est, pro re publica, in qua locum aliquem obtinet, laborare, et ad commune bonum praestandum omnibus viribus adniti. Quocirca tametsi execrabiles illorum iudicio et detestandi censeamur, fidelissimi tamen Imperatori sumus et Romanorum studiosi, et insidias struere tentantibus infesti. Si quid vero etiam amplius dicendum est, ita tibi plane persuade, o iudex, rectum aequissimumque nos facinus perorproptuue au-
 209 fuisse, neque id absque Martipi voluntate patratum."

- A. C. 555 *ιά.* *Ειρημένων δὲ καὶ τούτων ὁ Ἀθανάσιος τὸ μὲν πα-*
 I. 1. 29 *ραυτικά οὐχ ἦσσαν τοὺς Ῥουστίκου ἀπεδέχετο λόγους. συστά-*
σης δὲ καὶ δις ἡγωνίας, ἐπειδὴ ἅπαντα ἐς τὸ ἀκριβὲς γνωμα-
 D *τέων καὶ ἀνερευνώμενος, οὐδὲν τι αὐτῷ ἀναγρῆς προδοσίας*
ἢ τυραννίδος ἐγγχείρημα ἡμαρτῆσθαι ὑπὸ τοῦ Γουβάζου ἐδέ-
 5 *δεικτο, ἄδικος δὲ μᾶλλον καὶ παρανομώτατος ὁ φόνος γεγε-*
νημένος, ὡς καὶ τῆς ἐπὶ τὴν Ὀνόγουριν σωματρατείας οὐ μη-
δισμοῦ χάριν ἀπαγορευθείσης, ἀλλὰ τῷ ἄχθεσθαι γε αὐτὸν
κατὰ τῶν στρατηγῶν, ἀνθ' ὧν αὐτῆς καὶ ἀπεστέρητο ἔρ-
στώγη πολλῇ καὶ ἐκμελεία κεχαυνωμένοι· ἐπειδὴ οὖν ταῦτα
ἐγγίνωσκε, τότε δὴ τὸ μὲν ἐπὶ Μαρτίῳ λεχθὲν, ὡς ἄρα καὶ
ἐκείνῃ μετῆν τῶν ἐς τοῦτο βεβουλευμένων, ἀνοίσειν βασιλεὺς
 P. 120 *διεκρίτετο. τοῖς γε μὴν τὸ ἀπεκπονῆναι περιφανῶς ὠμολογηκόσι*
κρίσειν ἐπήγειν ἀνάγραφτον, ἐν ᾗ διέταττε θᾶττον αὐτοὺς δια-
φθαρεῖναι, ὑπὸ τὴν δικαστικὴν μάχαιραν γιγνομένους, καὶ τῶ
τὰς κεφαλὰς ἀφαιρουμένους. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ὄρευσιν ἡμε-
νοι, καὶ ἀνὰ τὰς λεωφόρους περιεγεχθέντες, μέγιστον θάσμα
τοῖς Κόλχοις εἶναι ἐδόκουν, καὶ πλείστης ἄξιον εὐλαβείας.
ἐτεθήκεσάν τε καὶ ἐπὶ τῷ κήρυκι τορῶν τι μάλα βοῶντι καὶ
διακρύσειαν, καὶ παρεγγυῶντι δεδιέναι τοὺς νόμους, καὶ φόνων
 20 *ἀδίκων ἀπέχεσθαι. ἐπεὶ δὲ αὐτοῖς καὶ ἀπετέμνητο οἱ ἀνχέ-*
 1. *εἶρ. δὲ κ. τούτ. R., τούτων οὕτως εἰρημένων vulg. 2. ἀπε-*
 5. *δέχετο R., προσέτερο vulg. et Intpr. admisit. 5. Pro ἐγγεί-*
 ρημα R. ἐπεχειρήσθαι. 6. παρανομώτατος R. 8. ἀπα-
 8. *γορευθείσε R. constanti fere vitio. 9. Pro ἀνθ' ὧν R. ἀν-*
 θῶνους. 17. θεᾶσθαι R. 19. ἐτεθήκεσε R. qui passim
 pro an finali e ponit. 21. ἀπέχεσθαι. Intpr. addit ἕκαστομ:
 ut vel singuli abstinere.

11. His ita peroratis, Athanasius initio quidem nihilo minus Rustici dictis aurem accommodabat; consultatione vero disceptationeque bis ea de re habita, cum ipse omnia accuratius expendisset atque investigasset, visum ei est nullam a Gubaze proditionem aut tyrannidem apertam tentatam fuisse, ac proinde caedem inique nefarieque perpetrata: adeo ut quod copias suas ad oppugnandam Onogurin cum eis coniungere recusaverit, non ipsius ad Medos defectio in causa fuerit, sed quod praefectis exercitus infensoris esset, quod illorum vecordia et negligentia propugnaculum illud esset amissum. Quibus rebus omnibus a iudice cognitis, de Martino quod dictum fuerat, etiam ipsum conscium fuisse participemque horum consiliorum, ad Imperatorem referendum censuit. De hisce vero, utpote aperte caedem ab se perpetratae fassis, ex scripto sententiam tulit, qua mandavit, ut quamprimum interficerentur, et gladio iudiciali submissi capite truncarentur. Atque hi quidem nullis insidentes, et per publicas vias circumvecti maximo Colchis spectaculo terrorique futuri videbantur. Percellebantur enim voce praeconis altum horrendumque in modum proclamantis, et mo-

νες, τότε δὴ ἅπαντες ἐς οἶκον ἐτράποντο, ἀποβεβληκότας τὸ A. C. 555
χαλεπαῖνον. καὶ ἐπὶ τούτοις ἐλέλυτο μὲν ὁ ἀγών· οἱ δὲ Κόλ- I. I. 29
χοι αὐθις διετέλουν εὖνοι ὄντες ἐς τὰ μάλιστα Ῥωμαίους, καὶ
τὸν πρότερον ἀναγεύμενοι τρόπον.

- 5 ἰβ'. Τούτων γεγενημένων, τὰ μὲν τῶν Ῥωμαίων στρα- B
τόπεδα διεγείμαζεν ἀνὰ τὰ πολιίσματα τε καὶ φρούρια, ὥσ-
πη ἐκάστην διετέτακτο. ἐν τούτῳ δὲ ἄνδρες τῶν παρὰ Μισι-
μιανοῦς δυνατωτάτων ἐς Ἰβηρίαν παρὰ τὸν Ναχοραγῶν ἀφι-
κόμενοι, ἅπαντ' αἱ διήγγειλαν τὰ ἐπὶ Σωτηρίῳ πρὸς αὐτῶν
10 τετολημμένα· τὴν μὲν ἀληθεστάτην αἰτίαν ἡράμα ὑποκρυπτό-
μενοι, λέγοντες δὲ, ὡς ἐπειδὴ ἐκπλιείσθαι τὰ Περσῶν ἐτύγ-
χανον ἡρημένοι, προηλακίσεσθαι σφᾶς ὑπὸ τε Κόλχων αὐ-
τῶν καὶ Ῥωμαίων, καὶ ἐν τοῖς ἀτιμοτάτοις τετάχθαι, πέρας
δὲ Σωτήριον αὐτοῖς ἐπιστῆναι, λόγῳ μὲν ὡς δὴ χρυσίαν τοῦς
15 ξυμμάχοις διανεμοῦντα, ἔργῳ δὲ τὰ ἐπὶ λύμῃ τε καὶ καθι- C
ρέσει τοῦ παντὸς γένους διαπραξάμενον. „Παρὸν τοίνυν ἡμῖν”
ἔφρασαν οἱ πρέσβεις „ἢ ἄρδην ἀπολωλέναι, ἢ προτερήσασι δό- V. 85
ξαν μὲν τινα ἴσας παρ' ἐνίοις ἀπενέγκασθαι προπετείας, καὶ
ὡς τοιοῦδε κακίσεσθαι, βιοτεύειν δὲ ὅμως ἐτι κατ' ἐξουσίαν,
20 καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἢ ἂν συνοίσειν δοκοίη διατιθέναι, εἰλό-
6. πολιτεύμενα x. φ. R. 7. ἐν τούτῳ. Haec usque ad verba
ἔθνος ἐλπίδων p. 233. ed. Bonn. v. 2. relata sunt inter Ex-
cerpta de legationibus. Μυσιανοῦς Exc. et Intrp. 9. of om.
Exc. τὰ om. R. 12. σφᾶς om. R. 14. αὐτοῖς R. Exc. et
Intrp. sibi, αὐτῶν vulg. 16. διαπραξάθειον R. 18. τῆς addit R.
ante προπετείας.

nentis leges vereri, et nefariis caedibus abstinere. Postquam vero hi capitibus fuerunt truncati, ad commiserationem versi omnem animorum offensionem deposuerunt: atque ita conventus iudicialius solutus; Colchi vero in sua erga Romanos fide ac benevolentia acerrime perstitierunt.

12. His ita peractis, Romanorum copiae per urbes et ca-
stella divisae hibernarunt, prout cuique mandatum erat. Interea viri quidam praecipuae inter Misimianos potentiae in Iberiam ad Nachoraganem cum pervenissent, omnia ei nuntiarunt, quae in Soterichum perpetrassent; verissimam quidem causam silentio occultantes, dicentes vero, quod, cum a multo tempore Persarum partes essent secuti, ignominia afficerentur et ab ipsis Colchis et a Romanis, atque inter villissimos censerentur: tandem vero Soterichum ipsum supervenisse, verbis quidem prae se ferentem, quod pecuniam sociis distribuere vellet, re autem ipsa, quae ad perniciem eversionemque totius gentis pertinebant, molientem. „Cum itaque oporteret nos (dicebant oratores) vel funditus perire, vel praeveniendo Romanos calidi fortassis ac praecipitis facti opinionem apud nonnullos incurrrere, eoque nomine male audire, vetus tamen nostrum vi-
vendi ius retinere, et de rebus nostris, prout consultissimum visum

- A. C. 555 μεθα τὰ ἀμείνονα καὶ τοῦ ἀνδρωπειῶν μᾶλλον ἐχόμενα τρέ-
 I. I. 29 που, τῶν μὲν λοιδοριῶν καὶ κατηγορημάτων ὀλίγα φροντίσαν-
 τες, περὶ πλείστον δὲ ποιησάμενοι τὴν σωτηρίαν. Σωτηρίχον
 τε γὰρ ἀπεκτείναμεν καὶ τοὺς ἅμα αὐτῷ ἐς τοῦτο ἐληλυθότας,
 ὡς ἂν ἐκείνους μὲν τισαίμεθα τῆς ἀδικίας, πίστιν δὲ εὐνοίας⁵
 D βεβαιωτάτην ἐνθένδε τοῖς Πέρσαις παρωσχομένοι, εὐκλεέστε-
 ρον προσχωρήσαιμεν. ἐπεὶ δὲ τούτων τε ἀπάντων καὶ μάλιστα
 τοῦ μηδισμού ἕνεκα οὐκ ἀνήσουσι χαλεπαίνοντες οἱ Ῥωμαῖοι,
 ἀλλὰ τάχιστα ἡμῖν ἐπιπεσοῦνται, καὶ ἅπαντας, τό γε ἐς αὐ-
 τοὺς ἦκον, διαφθεροῦσι, προσήκει δὴ σοι, ᾧ στρατηγὲ, δέ-10
 χεσθαί τε ἡμᾶς εὐμενῶς καὶ ἐκαμύνειν, τῆς τε χώρας πέρι
 ὡς οἰκείας τολοιπὸν καὶ κατηκόου τὰ προσήκοντα διανοεῖσθαι
 καὶ μὴ περιῦδειν οὐχ ἡσέσθαι κινδυνεῦον γένος οὐ σμικρὸν, οὐδὲ
 ἄσσημον', ἀλλὰ καὶ πλείστην ὄσην ὠφέλειαν τῇ Περσῶν ἐπι-
 κρατεία προσφέρεσθαι ἰκατότατον. πολέμων τε γὰρ ἡμᾶς¹⁵
 ἰδρίας ὄντας ἀμωσγέπως εὐρήσοιτε ἂν, καὶ καρτερώτατα ξυν-
 P. 121 αγωνιζομένους, ἣ τε χώρα, ἐν ὑπερτέρῳ τῶν Κόλχων κειμένη,
 γενήσεται ὑμῖν ὀρημητήριον ἀσφαλές, καὶ οἶον ἐπιτελίξιμι κατὰ
 τῶν πολεμίων', ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ναχοραγὰν, προσιέτο τε
 αὐτοὺς ἀσμενέστατα, καὶ ἐπῆγει τῆς μεταστάσεως, καὶ θαρ-20
 ζοῦντας ἰέναι ἐκέλευσεν, ὡς τῆς Περσικῆς ἐπικουρίας ἐν δέοντι
 τευξομένους. οἱ μὲν οὖν πρόσβεις ἐς τὰ οὐκεία ἐπαυελόντες,
 2. κατηγορημάτων sph. Par. 7. μάλιστα om. R. 9. ἐς om.
 R. 10. δέ R. 15. πολέμοντες R. 19. τε om. Exc. 20.
 τούτους R.

fuert, statuere: potiora et humanis moribus convenientiora elegimus, de conviciis et criminationibus parum solliciti, praecipuam vero salutis curam gerentes. Nam et Soterichum interfecimus, quique cum eo ad hoc venerant, ut illorum quidem iniuriam vindicarem, firmissimo vero hoc ipso facto benevolentiae studiiue erga Persas argumento edito, gloriosius desciscamus. Cum vero ob haec omnia ac praecipue ob defectionem ad Persas nequaquam desituri sint Romani id moleste ferre, sed quam citissime nos sint inuasuri, et universos, quantum fieri ab ipsis poterit, deleturi: tui officii est, o Praefecte, nos benigne excipere ac propugnare, et pro regionis, ut propriae definceps et subditae, salute excubare, neque negligere de interitu periclitantem gentem non parvam neque obscuram, sed quae maximam utilitatem Persarum imperio adferre possit. Nam et rei bellicae peritos nos facile comperietis et fortissime societate vobiscum inita proeliantes; critque vobis locus ipse in ulteriore Colchorum regione situs tuto belli sedes, irruptionibus faciendis peridonea, ac veluti propugnaculum adversus hostes." Haec cum audisset Nachoragan, libentissime eos excepit, et defectio- nis consilium laudavit, alacresque abire iussit, ut Persica auxilia

καὶ ἕκαστα διαγγειλαντες ; μεγίστων ἀνέπλησαν τὸ ἔθνος ἐλ- A. C. 556
πίδων. I. I. 29

ιγ'. Τοῦ δὲ ἦρος ἀρχομένου, αὐτίκα οἱ τῶν Ῥωμαίων A. C. 556
στρατηγοὶ ἐς ταῦτό που ξυνελθόντες, ἔγνωσαν κατὰ Μιαι- I. I. 30
5 μαιῶν ἐπιστρατεύειν. ἀλλὰ Βούζης μὲν καὶ Ἰουστίνος ἀνά
τὴν Νῆσον μένειν ἐτετάχατο, φρουρήσοντες τὰ ἐνθάδε, καὶ
ἀπάντων ἐπιμελησόμενοι. ἐστέλλοντο δὲ ἐπὶ τὸν πόλεμον ἄνδρες B
ἐς τετρακισχιλίους, πεζοὶ ἅμα καὶ ἵπποταί· ἐν τοῖς ἄλλοι τε
ἦσαν τῶν γνωριμιωτάτων ἄγαν, καὶ Μαξέντιος τε καὶ Θεόδο-
10 ρος, ὁ τῆς Τζαννικῆς δυνάμεως πρωτοστάτης, ὡς μοι πολλά-
κις ἐρῶνθῆ, ἅμφοσ πολειμικῶ καὶ ταξιάρχω. καὶ οἱ μὲν εἶχοντο
τῆς ἐξόδου ἤμελλε δὲ αὐτοῖς οὐκ ἐς μακρὰν καὶ ὁ Μαρτίνος
ἐπιστήσεσθαι ὡς ἠγησόμενος. ὡς ἂν δὲ μηδὲ πρὸς βραχὺ γούν
15 τῆς ὑπηκόου πορεύοιτο, Βαράζης τε ἀνήρ Ἀρμένιος καὶ Κόλ-
χος Φαρσάντης, οὔτε πόνων ἀρετῇ οὔτε τῇ ἄλλῃ ἀξιώσει ἀπάν-
των τῶν ξυστρατευομένων προήκοντες, μᾶλλον μὲν οὐκ ἐνίων καὶ C
ἐλασσούμενοι. ὁ μὲν γὰρ ἐν λοχαγοῖς ἐτέλει ὁ Βαράζης, ἄτε-
ρος δὲ τῶν μὲν ἐν τῇ αὐτῇ ταγματίων τοῦ Λαζῶν βασιλέως
20 ἠγεῖτο (μάλιστα ὄνομα τῇ ἀρχῇ· νερόμισται γὰρ τοῦτο καὶ
παρὰ τοῖς ταύτῃ βαρβάροις) οὐ μὴν ἐς τοσοῦτον αὐτῷ φρονή-
1. ἐπέπλησαν R. 6. φρουρήσαντες R. 8. tria millia Intrap.
13. Pro δὲ R. καὶ. 14. ἕως R., ὡς vulg. 15. Pro τε R. δὲ.
17. στρατευομένων R. 18. ἕτερος R. 21. αὐτῷ φρ. τε R.,
φρον. τ. αὐτῷ vulg.

opportune habituros. Oratores itaque ad suos reversi, cum singula
renuntiassent, maxima spe gentem replerunt.

13. Incunte autem vere, statim Romanorum praefecti in unum
coacti exercitum in Misiam mittendum statuerunt. Ac Buzes
quidem et Iustinus apud Insulam manere sunt iussi, praesidio locis
illis futuri, omniaque diligenter curaturi; missa vero sunt ad bel-
lum peditum simul et equitum millia quatuor, inter quos et alii
erant maximi nominis viri, et Maxentius ac Theodorus Zannicarum
copiarum dux, ut iam saepe dixi; bellicosi ambo et ordinum duces.
Atque hi quidem expeditionem aggressi sunt. Videbatur autem non
multo post etiam Martinus ipsis adiungendus, ut ductor futurus.
Ne vero vel ad breve aliquod tempus duce destituerentur, impe-
rium totius exercitus, quamdiu per subditorum regionem iter fa-
cerent, ad Barazem Armenum et Pharsantem Colchum est delatum,
qui neque bellica virtute neque alia dignitate omnibus sociis prae-
stabant, immo vero nonnullis erant inferiores. Nam Barazes inter
turmarios censebatur, alter vero in aula agmina regis Colchorum
ductabat; (Magister dignitatis est nomen; usitatum enim hoc est
eius loci barbaris,) atqui non tantum aut prudentiae aut confiden-
tiae huic inerat, ut audacter etiam Romano exercitui imperaret,

- A. C. 556 *κατός τε μετῆν καὶ παρῶηςίας, ὡς καὶ στρατεύματι Ῥωμαϊκῷ*
 L. I. 30 *θαρσάλωτερον ἐγκελεύεσθαι. οὗτος δὲ οὖν ὁ στρατὸς, θέρους*
ἤδη ἐπιγιγνομένον, ἐς τὴν τῶν Ἀψιλίων ἔκοιτο χώραν. βου-
λομένοις τε αὐτοῖς ἀνὰ τὰ πρόσω ἰέναι, κώλυμα γέγονεν ὄμι-
λος Περσικὸς, αὐτοῦ που ξυνιλεγμένως. συναισθόμενοι γὰρ
 D *τῆς τῶν Ῥωμαίων παρασκευῆς, καὶ ὄτι ἐπὶ τοὺς Μισιμιανούς*
Δεχώρου, ἄραντες ἐκ τῆς Ἰβηρίας καὶ τῶν ἀμφὶ Μουχίρσιον
πολισμῶν, ἦσαν καὶ ὡς ἐπ' ἀκρίους, προκαταληφόμενοι τε
τὴν χώραν, καὶ ἐς δύναμιν ἐπαρῆζόντες. τῷ τοι ἄρα οἱ Ῥω-
μαῖοι ἀνὰ τὰ φρούρια τῶν Ἀψιλίων ἀποδιατρίβοντες, παρα-
 10 *κρούεσθαι τὰ παρὸν καὶ διαμέλλειν ἐπειρῶντο, ἕως ἢ τοῦ*
θέρους ὥρα ἐξήκοι. Πέρσις τε γὰρ ἅμα καὶ Μισιμιανούς
ἀντιτάττεσθαι ἀνόνητόν τι αὐτοῖς ἐδόκει καὶ σφαλερώτατον.
οὕτω δὲ οὖν ἀμφοτέρω τὰ στρατεύματα ἤρξιμι, καὶ οὐδὲ
ὀπότεροι ἐς τὸ περαιτέρω φοιτᾶν διανίσταντο, ἀλλ' ἐπετή-
 15 *ρουν ἀλλήλους καὶ ἀνέμενον, εἴ γέ τις πρότερος ὀρηθεῖη. πα-*
ρῆσαν δὲ τοῖς Πέρσις καὶ Οὐνοὶ Σάβειροι ἐπὶ μισθοφορᾷ
 P. 122 *προσβηθήσονται. τοῦτο γὰρ τὸ γένος μέγιστόν τε ἐστὶ καὶ*
πολυάνθρωπον, φιλοπόλεμόν τε ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἄρπαξον,
 V. 86 *καὶ οἷον δὲ οὖν αἰεὶ τῶν ὀθνεῖων ἐφίεσθαι μισθοῦ τε ἕνεκα*
μόνου καὶ τῆς ἐπὶ τῇ λείᾳ ἐλπίδος νῦν μὲν τοῦτοις, νῦν δὲ
ἐκείνοις, νῦν δὲ ἄλλω τῷ ξυμμαχεῖν καὶ ξυνδιακινδυνεύειν ἐς
 2. ἐκκαλεύεσθαι (sic) R. 8. ἐκείνη R. 9. ταῦτοι R. 12.
 τε om. R. 14. στρατεύματα R. et Intrp. exercitus, στρατόπεδα
 vulg. 17. μισθοφοροῖς R. 18. τέ γέ ἐστ. R. 20. τῶν ὀθνεῖων
 Par., τὴν ὀθνεῖαν R. Lugd. et od. pr. 22. συμμαχεῖν vulg.

Hic itaque exercitus aestate iam vigente in Apsiliorum regionem venerat; volentibusque ipsis ulterius progredi, impedimento fuit Persicum agmen eodem loci collectum. Cognito enim Romanorum apparatu, quodque in Misimianos moverant, motis ex Iberia et castris, quae circa Muchirisidem sunt, castris, iverunt etiam hi in illos, praecoccupaturi regionem, et pro viribus subsidio futuri. Quocirca Romani circa Apsiliorum castella commorantes, protrahere cunctando rem tentabant, donec messis tempus esset praeterlapsum. Persis enim simul et Misimianis instructa acie obviam ire incorsultum, immo periculosissimum iudicabant. Sic itaque uterque exercitus conquievit, neque alteruter ad ulterius procedendum pedem movit, sed observabant sese mutuo atque expectabant, si quis prior moveret. Aderant vero Persis etiam Hunnorum Sabirorum mercenaria auxilia. Est enim haec natio et maxima et populosissima, aemulque et bellorum et rapinae sitientissima, quaeque perpetuo faris externo in solo degere amat, semperque aliena appetere, solius mercedis causa et praedae spe modo quidem his, modo illis, nunc alteri alicui sese in belli et periculorum societatem coniungendo,

τάναντια μεταβαλλόμενον. πολλάκις μὲν γὰρ τοῖς Ῥωμαίοις, A. C. 556
 πολλάκις δὲ τοῖς Πέρσαις κατ' ἀλλήλων παραταττομένοις ξυν-^{I. I. 30}
 ἦσαντο τοὺς ἀγῶνας, ἐν ὀλίγῃ τῇ μεταξὺ χρόνῳ ἐφ' ἐκατέ-
 ρους τραπέντες καὶ μισθαρνήσαντες. καὶ οὖν ἡ προτέρα μαχῆ
 5 κατὰ Περσῶν αὐτοῖς ἐπολεμήθη, ὅτε πολλοὺς τῶν Διλιμιτιῶν
 ἐπελθόντας σφίσι κατέκτειναν ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ, ὡς μοι ἑκα-
 στα προδεδιήγηται. ἐκείνου δὲ τοῦ ἔργου πέρας λαβόντος, ἀ-
 φιέοντο μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων τὰ συγκείμενα κομισάμενοι, πάλιν
 δὲ τοῖς ὀλίγῃ ἔμπροσθεν πολεμιωτάτοις ξυνείποντο, τυχὸν
 10 μὲν οἱ αὐτοί, τυχὸν δὲ ἕτεροι, Σάβειροι δὲ ὁμοῦ ὄντες καὶ ἐκ
 τοῦ σφετέρου ἔθνους ἐς τὴν ξυμμαχίαν ἀπεσταλμένοι.

ιδ'. Τούτων δὴ οὖν τῶν Σαβείρων ἄνδρες ἐς πεντακοσίους
 ἐν ὑπαίθρῳ τινὶ περιανλίσματι πόρῳ πον τῶν ἄλλων στρα-
 τευμάτων ἐτύχανον δακηνημένοι. ὃ δὴ Μαξεντίῳ τε καὶ Θεο-
 15 δώρῳ σαφέστατα ἄγνωσμένον, καὶ ὅτι ἄνοπλον οὕτω πως καὶ
 ἀνεμμένην τινὰ δίαιταν ἄγοντες διατελοῦσιν, ἤλανον εὐθὺς
 ἐπ' αὐτοὺς τριακοσίους ἐπαγόμενοι ἱππώτας. περιστάντες δὲ
 κύκλῳ τὸ ἔρκος, (ἦν γὰρ οὐ λίαν ἐς ὕψος ἀνέχον, ἀλλ' ἐς ὅσον C
 ἱππότης ἀνδρός ἔκτοσθεν ἐφεστηκός τὸ πρόσωπον ὑπερφαίνε-
 20 οῦσαι.) τούτῃ δὴ οὖν πελάσαντες, ἔβαλλον πάντοθεν τοὺς βαρ-
 βάρους ἀκοντίοις τε καὶ λίθοις καὶ τοξέμασι, καὶ παντὶ τῇ
 προστυχόντι. οἱ δὲ οὖν πλείους εἶναι τοὺς ἐπελθόντας ἢ κατὰ

2. παραταττομένοι R. 6. Pro κατέκτειναν R. κατ' ἐκείνοις.
 16. ἐπ' αὐτοὺς εὐθὺς R. 19. ἔκτοθεν R. 22. οὖν οὐ πλείους
 R. et Lugd, sed mg. οὖν πλ.

in contraria subinde mutatur. Frequenter enim cum Romanis, fre-
 quenter vero cum Persis, inter sese bellum gerentibus, proelium in-
 ierunt, et exiguuo temporis spatio interposito modo his, modo illis
 mercenariam suam operam locarunt. Nam priore bello adversus Per-
 sas pugnarunt, cum multos Dilimnitarum in se irruentes nocturno
 proelio trucidarunt, quemadmodum supra narraui. Quo statim bello
 confecto, dimissi quidem sunt a Romanis, mercede, de qua inter
 ipsos convenerat, accepta; postea autem eos, qui antea ipsis fuerant
 acerrimi hostes, sunt secuti, sive hi ipsi, sive alii, Sabiri tamen
 et ex sua gente ad sociale cum Persis bellum missi.

14. Ex his itaque Sabiris viri quingenti in stabulo quodam sub-
 divo longiuscule a reliquo exercitu dissito consederant; quod quidem
 cum Maxentius et Theodorus plane cognovissent, quodque ibi po-
 sitis armis negligenter viverent, confestim in eos trecentos equites
 duxerunt. Muro itaque in orbem circumsesso, (neque enim ille valde
 erat altus, sed ita tantum, ut equitis extra stantis facies prospici pos-
 set,) huic, inquam, muro appropinquantibus, omni ex parte barbaros ia-
 culis, saxis, sagittis et quovis alio telorum genere feriebant. Tum
 hi plures esse hostes, quam revera erant, suspicati simulque inopi-

- A. C. 586 τὸ ἀτριπὲς ὑποτοπήσαντες, ἅμα δὲ καὶ τῷ ἄδοκῆτῃ καταπε-
 L. 1. 30 πληγμένοι, ἀμύνεσθαι μὲν ἤμιστα διανοοῦντο, φεύγειν δὲ αὐ-
 τοῖς οὐ μάλα ἐξῆν τῷ θριγκῷ περιχομένοις. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
 ἅπαντες χύδην αὐτοῦ διεφθάρησαν, μόνου δὲ τεσσαράκοντα
 ἄνδρες παραλόγως διαλαθόντες, καὶ ἐπὶ τοὺς τοίχους ἀναρῶν-5
 χόμενοι, εἴτα ἐπὶ θύτερου διεκπεσόντες, ὑπὸ τὸ λάσιον τῆς
 D ἔχομένης ἐκρύπτοντο ὕλης, πλὴν ἄλλὰ καὶ τούτους οἱ Ῥωμαῖοι
 ἀνιχνεύειν ἐπειρώοντο. τούτων δὲ τοῖς Πέρσαις ἀπηγγελέμενον,
 αὐτίκα οἷος ἴλας ἰκπέων στέλλουσιν ἐπ' αὐτοὺς ἐς δισμυρίους
 ἄνδρας συντεταγμένους. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, εἰζάντες τῷ πλήθει
 καὶ ὡσερ ἀρκούμενοι τῷ γεγενημένῳ, ἀπεχώρουν δρομαῖοι,
 καὶ αὐθις ἐς τὸ πρότερον φρούριον ἐσδραμόντες, ἐν τῷ ἀσφα-
 λεῖ καθίσταίντο, τῷ μὲν πραχθέντι μεγαλαυχοῦντες, ἀνιώ-
 μενοι δὲ μόνον ἐπὶ Μαξεντίῳ· ἐτόγγανεν γὰρ τῶν ἀνὰ τὴν ὕλην
 διαδύντων βαρβάρων ὑπὸ του βιαιότατα τετραμένους, ὡς καὶ φο-15
 ρύδην ἀχθεῖς ἐπὶ κλίης κρεῖττον ἀπάσης ἐλπίδος ἀποσωθῆναι.
 P. 123 ἐπειδὴ γὰρ ἐβέβλητο, αὐτίκα οἱ ὀπαδοὶ ἄράμενοι αὐτὸν ᾤχοντο
 μετὰ τάχους, πρὶν ἅπαντας ἐπελθεῖν τοὺς πολεμίους. ὡς δὲ ἤκον
 καὶ ἐπεφέροντο, τότε δὲ οἱ ἄλλοι Ῥωμαῖοι ἐφ' ἑτέραν τινα φεύ-
 γοντες πορείαν, καὶ κατὰ σφῶν τοὺς διώκοντας ἐπισπώμενοι, χῶ-20
 ραν παρέσχον ἐκείνῳ ἐν τῷ ἐρύματι σχολαιότερον ἀποκομισθῆναι.
 ιε. Ἐν τούτῳ δὲ Ἰουστίνος ὁ Γερμανοῦ ἕνα τῶν ἀμφ'
 αὐτὸν ταξίαρχων ἄνδρα Οὐννον τὸ γένος, Ἐλμινζοῦρ ὄνομα,

12. εἰσδρ. vulg.

15. δύντων R.

16. σωθῆναι R.

nato rei percussis, nec de tuendo se admodum cogitabant, neque effugio locus patebat, quod muro essent circumvallati. Ibi ergo alii omnes passim caesi sunt, soli vero XL. viri cum mirifice manibus pedibusque in summum murum conscendissent, in diversam partem delapsi, in proximae silvae densitate delituerunt; quos tamen Romani investigare non destiterunt. Haec simulatque Persis fuerunt nuntiata, confestim illi turmas equitum in eos mittunt, duo virorum millia acie bene instructa. Romani vero, cedentes multitudini et veluti contenti praeterito facinore, cursim sese receperunt et in propugnaculum, unde venerant, refugientes in tuto se continuerunt; praeclaro quidem facto gloriabundi, Maxentii tantum vicem dolentes. Erat enim is a quodam barbarorum, qui in silvam se abdiderant, gravissime vulneratus, adeo ut lectica elatus praeter omnem spem servatus fuerit. Statim enim atque ictus fuerat, confestim asseclae, eo sublato, quam citissime se inde abripuerunt, priusquam universi hostes irruerent. Cum vero venirent impetumque facerent, tum Romani ad aliam quandam viam fugientes, et in se eos, qui insequerentur, attrahentes, locum illi dabant, ut aegre tandem in propugnaculum deferretur.

15. Interea Iustinus Germani filius unum e suis ducibus, Hunnum natione, Elminzur nomine, ex Insula Rhodopolim mittit cum duobus

ἔστειλεν ἐκ τῆς Νήσου ἐς τὴν Ῥοδόπολιν ἄμα δεσχιλοῖς ἰπ-^{L. 1. 30} C. 556
 πόταις. ἦδε δὲ ἡ Ῥοδόπολις ἐστὶ μὲν πόλισμα Κολχικόν, ὑπὸ
 Περσῶν δὲ ὁμῶς ἐν τῇ τότε κατεῖχετο, ἐλύοντος αὐτὴν πολλῆ
 ἔμπροσθεν χρόνῳ τοῦ Μερμερέου, καὶ φρουρὰν Περσικὴν
 δέγκαταστήσαντος. ταῦτα δὲ ὁποῖόν τινα κατεῖργαστο τρόπον, B
 οὐ μοι εἰρήσεται, ὡς δὴ Προκοπίῳ τῇ ἱστορίᾳ σαφῶς ἀναγε-
 γραμμένα. ἐνταῦθα δὲ οὖν τῷ Ἑλμινζοῦρ ἀφιγμένη αἰσία
 τις ξυνελάβετο τύχη. ἐτύγγανον γὰρ οἱ τε τῶν Περσῶν φρου-
 ροὶ, οὕτω ξυνερχθὲν, ἐκτός που τοῦ ἄστεος διατρίβοντες,
 10 καὶ τὸ πλῆθος τῶν οἰκητόρων ἄλλος ἄλλοθι διεσκεδασμένοι.
 τοιγάρτοι ἀκονεῖ παρελθὼν εἶσω, καὶ τὴν πόλιν παραστησά-
 μενος, ὃ δὲ καὶ τὴν περίοικίδα κατέδραμεν καὶ ὄσσην μὲν Περ-
 σικὴν εἶδεν ἀπόμοιραν, τούτους δὲ πανωλεθρία διέφθειρε,
 τὸ δὲ ἰθαγενὲς ἅπαν καὶ ἐπιχώριον, ἐπειδὴ αὐτοὺς διέγνω
 15 τῷ ὀθνεῖῳ δέει μᾶλλον ἢ τῇ σφῶν ἀπιστία μηδίσαντας, ἐνοι- C
 κεῖν αὐθις τῇ οἰκείᾳ ἐφῆκε πατριδί, δμήρους τε λαβὼν ἐς τὸ V. 87
 πιστότερον, καὶ ἕκαστα ἐν δέοντι κρατυνάμενος. οὕτω τε αὐ-
 θις ἡ Ῥοδόπολις ἐς τὰ πρότερα ἐπανῆκτο, στέργουσα τε τὰ
 πάτρια νόμιμα, καὶ βασιλεῖ τῷ Ῥωμαίων ὑποκλινομένη. τού-
 20 του μὲν οὖν τοῦ θέρους οὐδέν τι ἄλλο ἐπράχθη ὁποῖον καὶ
 ἐς λόγου φέρεσθαι μνήμην. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπιλαβομένου, οἱ
 μὲν Πέρσαι εὐθὺς μετανίσταντο, καὶ ἐπανήσαν ἐς τε τὸ Κο-
 7. ἀφιγυμένην R. 10. πλῆθος R. et Intrp. multitudo, πλείστον
 vulg. κεκεδασμένοι R. 15. ὀθνεῖων conl. B. Vulc. male. 18.
 πρότερα R., πρότερον vulg. 20. καὶ ina. ex R. 22. Κο-
 ταίσιον vulg.

equitum millibus. Est autem haec Rhodopolis oppidum Colchicum,
 a Persis tamen tunc temporis tenebatur, a Mermeroe multo ante cap-
 tum, qui etiam Persicum praesidium in eo collocarat. Haec vero quo
 pacto gesta fuerint, praeteribo, ut a Procopio rhetore aperte con-
 scripta. Posteaquam igitur Elminzur eo pervenit, prospera quaedam
 iuivit fortuna. Persarum enim praesidium forte per id tempus alibi
 extra oppidum versabatur, maximaque oppidanorum pars alio
 concesserat. Nullo itaque negotio ingressus, oppido in suam potesta-
 tem redacto, circumiacentem etiam agrum pergrassatus est, et quic-
 quid e Persicis copiis obvium habuit, ad unum omnes trucidavit; quot-
 quot vero erant indigenae ac cives, cum eos sciret externo metu
 magis quam propria perfidia Persarum partes secutos, ut patriam
 rursus suam incolerent, permisit; obsidibusque maioris securitatis causa
 acceptis, omnia, prout par erat, constabilivit. Atque ita Rhodopolis
 ad priorem statum est reducta, et patria instituta amplectens et Ro-
 manorum Imperatori subdita. Hac igitur aestate nihil aliud gestum
 est memoratu dignum. Bruma vero invalescente, Persae quidem statim
 solutis castris Cotaisim et Iberiam versus sese receperunt, animo

- A. C. 556 ταῖσιν καὶ τὴν Ἰβηρίαν, ὡς δὴ ἔνταῦθα διαχειμιάζειν βουλό-
 I. I. 30 μνοι, χαίρειν πολλὰ εἰπόντες τῇ πρὸς Μισιμιανούς ἐπικου-
 ρία· οὐ γὰρ ἔννομον αὐτοῖς οὐδὲ πάτριον κατ' ἐκεῖνο τοῦ και-
 D ροῦ ἐς ἐκδήμους στρατείας διακονεῖσθαι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῶν
 ἐφεδρευόντων ἀπαλλαγέντες, καὶ δὴ τῆς προτέρας εἶχοντο⁵
 αὐδῆς πορείας. γενομένοις δὲ αὐτοῖς ἀμφὶ τὸ φρούριον τὸ Τι-
 βέλεος, οὕτω καλούμενον, ὃ δὴ τὴν τε τῶν Μισιμιανῶν χώ-
 ραν καὶ Ἀψιλίων διορίζει καὶ ἀποτεμένεται, ἐφίσταται ὁ Μαρ-
 τίνος, ἐφ' ᾗ ἐς τὰ λοιπὰ ἠγεῖσθαι καὶ ἅπαν τὸ στράτευμα
 διατάττειν. ἀλλὰ νόσος τις αὐτῷ ἐνσκήψασα μοχθηρὰ παρεί-10
 λετο καὶ ἀνέκοψε τὴν προθυμίαν. καὶ ὁ μὲν αὐτοῦ ἐμμενή-
 κει, ὡς ὀλίγῳ ὕστερον ἐπὶ τὴν Κολχίδα γῆν ἐπανήξων καὶ
 τὰ ἐκείνη πολιίσματα. οἱ δὲ καὶ ὡς ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρουν,
 ὑπὸ τοῖς προτέροις πάλιν ἀγόμενοι ἠγεμόσιν. πρῶτα μὲν οὖν
 ᾤηθησαν χρῆναι ἀποπειρᾶσθαι τῶν Μισιμιανῶν, εἴ που ἄραι¹⁵
 P. 124 ἐθελούσιοι ἐς τὸ σῶφρον μεταβάλουεν, καὶ τοὺς οἰκείους ᾤφ-
 ροντας ἐπιγνόντες, μεταμαλήσοι αὐτοῖς τότε γοῦν τῶν ἡμαρ-
 τημένων, καὶ σφᾶς τε αὐτοὺς τοῖς Ῥωμαίοις ἐγχειροῖσαιεν,
 καὶ τὰ χρήματα ὅποσα τὸν Σωτήριχον ἀφείλοντο, ἀλλὰ καὶ
 ταῦτά γε ἀποδοτεν. καὶ τοῖνον ἐκ τοῦ Ἀψιλίων γένους λογί-20
 μους ἄνδρας, ὡς οἶόν τε ἦν, ἀπολεξάμενοι, στέλλουσιν ἐς ταῦ-
 τα πρεσβευσομένους. οἱ δὲ Μισιμιανοὶ τοσούτη ἐδέξαντο τῆς

1. Pro ὡς δὴ R. ἐπειδὴ.

6. Inpr. *Tibeliium*.

13. ἐ-

κείνης R. καὶ om. Par.

18. Pro τοῖς R. τότε.

ἐγχειρο-

σαιεν R. et Lugd. a. m., ἐγχειρήσαιεν vulg.

22. πρεσβευσο-

μένους R. (Cl.), πρεσβευσαμένους vulg. τοσούτων R.

ibi hibernandi, auxilio Misimianis ferendo longum dicentes vale. Neque enim patriis ipsorum institutis ac moribus est receptum, per hiemem foris longinquas laboriosasque expeditiones suscipere. Romani vero ab insidentibus itinera Persis iam liberi, priorem suam in Misimianis expeditionem sunt prosecuti. Cum vero ad praesidium Tibeium ita dictum venissent, quod quidem Misimianorum regionem ab Apsiliis disternat, advenit Martinus, ut reliquas copias duceret, et universum exercitum ordinaret. Sed gravis quidam morbus superveniens consilium ipsius turbavit atque interrupit. Atque ipse quidem ibi mansit, tanquam paulo post in Colchicam regionem eiusque castella rediturus; exercitus vero nihilominus ulterius progressus est, sub prioribus iterum ducibus ductus. Primum quidem igitur tentandos esse Misimianorum animos censuerunt, an forte libentes ad saniora consilia converterentur, agnitisque suis principibus, poenitudine tandem suorum delictorum ducerentur, et se ipsos Romanis dederent pecuniamque omnem, quam Sotericho eripuerant, restituerent. Delectos itaque ex Apsiliorum gente spectabiles viros oratores eo mittunt. Misimiani vero tantum abest, ut crudelitatem remitterent aut novis officiis praeteriti facti ab-

ὠμότητος ὑφελθὲν καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις τὸ τοῦ φθάσαντος Α. C. 556
 ἄτοπον μετακομηῆσαι, ὥστε ἀμέλει οἱ ἀθέμιτοι καὶ ἐναγῆς I. I. 30
 καὶ κακοδαίμονες καὶ ἄπειν ἄλλο ἄξιο ἀκούειν ὃ, τι ἂν τις αὐ- B
 τοὺς νεμεσῶν ἀποκαλέσσι, παρῳσάμενοι καὶ ἐμπατήσαντες τὰ
 5 σκοινὰ τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων νόμιμα, τοὺς πρέσβεις ἀθρόον
 ἀπέκτειναν, καὶ ταῦτα Ἀψιλίου γρ ὄντας ὁμοδιαίτους καὶ
 ἀγχιτέρμονας, καὶ ὧν μὲν ἐπεκάλουν ἐκεῖνοι Ῥωμαίοις τε καὶ
 Σωτηρίῳ οὐκ ὧποτε μετελιχότας, παραίνεσιν δὲ φιλίαν ἐς
 τὸ συνοῖσιν ἄγονσαν οὐ ξὺν χαλεπότητι ἀπαγγέιλαντας.

10 15. Οὕτως ἄρα ἐκ παρανοίας τὸ πρότερον καὶ ἀνοσίων
 ἔργων ἀρξάμενοι, τῶν αὐτῶν εἶχοντο διαπαντὸς ἐγχειρημάτων,
 ἢ καὶ πολλῇ ἀνοσιωτέρων. καὶ γὰρ ἐγνωσμένον αὐτοῖς ὡς οἱ
 Πέρσαι ἀπιόντες ἤχοντο, καὶ κατὰ τὸ ξυγκείμενον οὐκ ἐπα-
 μύνουσιν, ἀλλὰ, τῇ τῶν τόπων δυσχωρίᾳ πεποιθότες, καὶ τῇ
 15 οὐκ ὄντι δυνήσεσθαι τοὺς Ῥωμαίους παραμειψασθαι τε αὐτὴν C
 καὶ ὑπερβαλέσθαι, οἱ δὲ τὰ δεινότερα ἔδρασαν. ἔστι γὰρ τι
 ἔρος προβεβλημένον τῆς γῶρας, αἰπὺ μὲν οὐ λίαν, οὐδὲ ἐπι-
 μέγα ἡμέρον, ἀναπτες δὲ σφόδρα καὶ ὄρδιον, καὶ πέτραις
 ἀποτόμοις ἐκατέρωθεν πεπυκνωμένον βραχεῖα δὲ ὁδὸς ἐν μέ-
 20 σῃ καὶ ἀτριβῆς ὑποφαίνεται, καὶ ὁποῖα μηδὲ ἐνὶ ἀνδρὶ ἀθε-
 στερον πορευομένη βρατὴ εἶναι ῥηδὶως καὶ εὐεπίδρομος, ὡς εἶγῃ

2. ἀθέμιτοι R., ἀθέμιτοι vulg. 5. ἀπάντων om. R. 6.
 γρ ante Ἀψιλίου ponit R. 7. ἐπεκάλουν R. (Cl.), ἀπεκά-
 λουν vulg. 9. ἀπαγγέιλαντας Lugd. 2. m. (Cl.), ἀπαγγεί-
 λαντες R. et vulg. 10. ἐκ παροινίας conl. Vulc. 15. οὐ-
 ποτε R. (Cl.), οὐκ ὧποτε vulg. 16. γὰρ τι R., καὶ τι Lugd., γὰρ
 καὶ τι add. 21. βρατὴ εἶναι δ. R., ῥηδ. εἶν. β. vulg.

surditatem emendarent, quā potius nefarii et piaculares fanatici-
 que homines et quodvis aliud convitium, quod indignatio cuiuspiam
 suggerat, audire digni, reiecto proculcatoque communi omnium ho-
 minum iure, oratores confestim trucidarunt, cum tamen Apsilii es-
 sent, eiusdem cum ipsis instituti et contermini, quique eorum, de
 quibus illi Romanos pariter et Soterichum insimulabant, neutiquam
 consilii participesve fuissent, amicam tantum admonitionem quaeque
 in rem ipsorum futura esset, citra ullam acerbitatem denuntiantes.

16. Ita utique a vesania initio implicisque factis orsi, iisdem
 perpetuo facinoribus insistebant, immo vero multo etiam scleratiore-
 bus. Cum enim scirent Persas abisse, neque, ut convenerat, auxilio
 venturos, locorum tamen difficultate freti, et quod sperarent Roma-
 nos nunquam eam transituros et superaturos, atrociora perpetrarunt.
 Est enim mons quidam regioni obiectus, non quidem admodum al-
 tus, neque valde in sublime tendens, acclivis tamen vehementer at-
 que arduus et praeruptis petris utrobique densus. In medio angu-
 sta quaedam parumque trita via se ostendit, quaeque ne uni quidem
 viro intrepide eunti facilis accessu sit et pervia, adeo ut si quis ver-

- A. C. 556 τις ἐπιστὰς τῇ ἀκρωνυχίᾳ διακολίον τοὺς ἐπίοντας, μήποτε
 I. I. 30 διαβήσονται πολεμίους, μηδὲ εἰ πλήθος εἰεν ἀνάριθμον, μηδὲ
 εἰ κοῦφοι ἅπαντες καὶ εὐσταλεῖς, ἑποίους φασὶ τοὺς Ἰσαύ-
 ρους. τοῦτε δὴ οὖν τῷ χώρῳ πύσονται, ἐς ἀπόνοιαν ἐτρέπαον-
 D το βιαιοτάτην. ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι, τοῦ μιάσματος ἀπηγγελέμε-
 νον, ἐν ὑργῇ ἐποίησαντο τὸ γεγενημένον. καὶ δὴ τῶν βαρβά-
 ρων μελλόντων, καὶ οὐπω φρουρὰς τῷ λόφῳ καταστησάντων,
 προτερήσαντες κρατοῦσι τῆς ἄκρας ῥαχίας, καὶ οὐδενὸς εἰρ-
 γοντος ὑπερβάντες, ἐς τὰ ἱππίασμα τῆς χώρας ἅπαντες καὶ
 ἀναπεπταμένα παρῆλθον πεδία. οἱ δὲ Μισιμιανοὶ ἐπειδὴ τῆσ-10
 δε διημαρτον τῆς ἐλπίδος, ἀντίκα τὰ πλεῖστά γε καὶ περιττὰ
 τῶν σφετέρων φρουριῶν ἐμπρήσαντες, ὡς οὐχ οἶόν τε ὄν ἅπα-
 σιν ἀρκέσαι, ἐς ἐν τι μόνον, ὅπερ ὀχυρώτατον αὐτοῖς ἐδόκει,
 V. 88 ἅπαντες ξυνελέγοντο. τοῦτο δὲ Τζαχαρ μὲν ἐκ παλαιῶ ὀνο-
 μάζεται, Σιδηραῦν δὲ αὐτὸ διὰ τὸ στερρόν τε καὶ ἀνάλατον 15
 ἐπίκλην ἀποκαλοῦσιν. ὀλίγοις δὲ τισι τῶν Ῥωμαίων καὶ εὐ-
 P. 125 πλέον ἢ τεσσαράκοντα ἱππεῦσι ξυνηθροισμένοις, (ἦσαν δὲ οὐ
 τῶν πολλῶν, ἀλλ' ἄξοχοι ἐς τὰ μάλιστα, καὶ τάγμασιν ἐφε-
 στηκότες,) τούτοις δὴ οὖν ἀποκριδὸν τοῦ ἄλλου ὀμίλου παρευ-
 ομένοις, ἐπιφοιτῶσιν ἄνδρες τῶν Μισιμιανῶν ἐς ἑξακοσίους, 20
 πεζοὶ ἅμα καὶ ἱππῆται, οἰόμενοι ἅπαντας τῷ πλήθει ξυλλα-
 βόντες ῥαδίως διαχειριεῖσθαι. οἱ δὲ τῇ τῶν πολέμων ἐμ-
 1. ἀκρωνυχίᾳ R. 3. ὀποία R., qui error saepe recurrit. 4.
 χωρίῳ R. 7. φρουρὰς R. et Intpr. praesidia, φρουράν vulg.
 11. τὰ add. R., γε om. idem.

tici montis insistens accedentes aditu prohibeat, hostes nunquam cum transire queant, ne si infinita quidem sit multitudo, neque si leves atque expediti omnes sint, quales esse Isauros ferunt. Hoc itaque loco freti, ad summam vesaniam sunt conversi. At Romani, execrabili Misimianorum facto ipsis nuntiato, ingentem ex eo indignationem conceperunt. Cunctantibus interea barbaris, cum nondum praesidia monti imposuissent, antevertentes eos Romani summa iuga occupant, nemineque obsistente ea superantes, omnes statim in pliniores equisque pervios campos effunduntur. Misimiani vero ea spe frustrati confestim plurimis et supervacaneis ipsorum propugnaculis incensis, quod nimirum omnibus tuendis pares non essent, in unum quoddam solum, quod munitissimum ipsis videbatur, omnes se receperunt. Zachar id ab antiquo nominatur; Ferreum autem id ipsum, quod firmissimum sit atque inexpugnabile, cognominant. Paucis vero quibusdam Romanis, et non pluribus quam quadraginta equitibus simul congregatis (erant autem non e multis, sed eximii in primis et agminum duces) hos, inquam, separatim a reliquo exercitu procedentes, invadunt Misimiani viri sexcenti pedites pariter atque equites, rati se omnes multitudine circumventos facile caesuros. Hi vero

πειράς ἐς γιγνώσκον τι ἀναδραμόντες, ἀρετῆς ἐπεδείκνυτο A. C. 558
I. l. 30
 ἔργα· καὶ ἦν ἐπιπολὺ ἢ μάχη καρτερὰ καὶ ἀμφίβολος, τῶν
 μὲν κύκλωσιν τινα ποιήσασθαι πειρωμένων, τῶν δὲ Ῥωμαίων
 νῦν μὲν ἀθρόον ἐπείσηδώντων, ὡς καὶ διασπῆν καὶ ἀναταρά-
 5 τειν ἅπασαν τὴν φάλαγγα τῶν πολεμίων, νῦν δὲ αἰδῆς ἀνα-
 θεόντων καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ γιγνομένων. ἐν τούτῳ δὲ τῆς ἄλ-
 λης στρατιᾶς ἄνωθεν ἐξ ὑπερέτερου τινὸς ὄρους ἐπιφανείσης,
 ἐνέδραν εἶναι καὶ δόλον οἱ βάρβαροι τὸ χρέμα ὑποτοπήσαν-
 10 τες, εὐθὺς ἔφρευγον προτροπαίην. ἀλλ' ὁ τῶν Ῥωμαίων στρα-
 τοτὸς, (ἐτύγχανον γὰρ ἤδη ἅπαντες ἀλλήλοις ἀναμειγμένοι,)
 ἐπέκειντο μᾶλα διαώκοντες, ἕως τοὺς πλείστους πολεμίους ἀπέ-
 κτειναν, ὡς μόνους ἐκ τοσούτων ὀγδοήκοντα ἄνδρας ἐς τὸ Σι-
 15 δηροῦν ἐκείνο φρούριον ἀποσωθῆναι. εἰ μὲν οὖν αὐτίκα ὅπως
 εἶχον ὀσμῆς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπῆλθον τῷ ἐρύματι, καταπεπλη-
 χυγμένων τῶν βαρβάρων τοῖς ξυνερχθεῖσιν, πάντως ἂν, οἴμαι,
 αὐτοβοεῖ γε ἅπαντας εἶλον, καὶ αὐθιμερόν ὁ πόλεμος ἐτελεύτα. C
 νῦν δὲ τῷ μὴ παρεῖναι αὐτοῖς στρατηγὸν τῶν ὀνομαστοτάτων,
 δυνάμει τε καὶ φρονήματι προὔχοντα, ἴσους δὲ σχέδον τι
 ἅπαντας καθεστάναι, ὡς καὶ ἀντεγκαλεῖν ἀλλήλοις τυχὸν καὶ
 20 ἀντιπαρακελεύεσθαι, καὶ ὅποια ἄττα τις φήσειεν τοιαῦδε καὶ
 ἐπαίειν, ἀτελῆ καὶ οὐ λίαν ἀξιέπαινα ὑπῆρχε τὰ ἐγχειρήματα.
 ἐς γὰρ διάφορόν τινα γνώμην μεμερισμένοι, καὶ τοὺς μὲν
 11. πολεμίους add. ex R. et Intr. 13. ἀποσωθῆναι R., περι-
 σωθῆναι vulg. 17. νῦν δὲ — καθεστ. om. R. 20. ὅποια R.,
 ὅποι' vulg.

rei bellicae peritia in collem quendam cursu delati, fortiter strenue-
 que rem gerebant, fuitque dudum acris inter eos dubiaque pugna;
 illis quidem in orbem Romanos cingere conantibus, Romanis autem
 modo confertim in eos prosilientibus, adeo ut universam hostium
 aciem convellerent ac perturbarent, modo retrocedentibus et in tu-
 tum sese recipientibus. Interea dum reliquae Romanorum copiae
 eminus ex editiore quodam monte se ostendunt, barbari insidias et
 dolum rem esse suspicantes, concitatissime statim fugerunt. At Ro-
 manorum exercitus (iam enim universi inter se permixti erant) ho-
 stium tergis acriter insistebant, donec quamplurimos eorum inter-
 fecerunt, adeo ut ex tanto numero soli octoginta viri in Ferreum
 illud propugnaculum salvi redierint. Quod quidem propugnaculum
 si eodem impetu invasissent Romani, percussis hac recentī clade
 barbaris, non dubitarim, quin primo insultu universi capi potuis-
 sent, eoque ipso die bellum finem habuisset. Nunc vero quod ce-
 lebriore aliquo praefecto essent destituti, quique potestate pruden-
 tiaque excelleret, sed omnes propemodum inter se essent pares, et
 mutua consilia improbando contrariaque mandando certarent, et
 qualia quisque dixisset, talia audiret, imperfectae eorum actiones
 neque admodum dignae laude fuerunt. Cum enim in diversas es-

- A. C. 556 τοῦτο, τοὺς δὲ ἄλλο τι ἄρεσκον, ἐπράσσετο μὲν οὐδὲ ὀπό-
 I. l. 30° τερον τῶν βεβουλημένων· ἕκαστος δὲ χαλεπαίνων, ὅτι μὴ τὸ
 οἰκεῖον ἐνίκαι, ἐκμελῶς πως καὶ ἀταλαιπώρως προσῆει τοῖς
 ἔργοις, καὶ μᾶλλον ἤθετο τοῖς ἀποτειγμασιν, ὡς ἂν ἔχοι με-
 γαλαυχεῖν ὑστερον καὶ παρῴρησιάζεσθαι πρὸς τοὺς πέλας, καί 5
 D τοῦ ἐνδεοῦς αἰτίαν οὐκ ἄλλο τι ἀποφαίνεσθαι, ἢ τὸ μὴ τὰ οἰ-
 δόξαντα διαπραχθῆναι.

ιζ'. Ἐν τούτοις δὴ οὖν ὄντες, πόρρω που τῶν πολεμίων
 ἢ ὡς ἐν πολιορκίᾳ ἐστρατοπεδεύσαντο· καὶ πρὸς γε οὐδὲ
 ἀμφὶ τὸ περιόρθρον γοῦν λόντες τὰς προσβολὰς ἐν δέοντι ἐ-10
 ποιοῦντο, ἀλλὰ ὄκνη εἶκοντες καὶ ραθυμία, ὁδοῦ πάρεργα
 ἡγοῦντο τὰ σπονδαῖα καὶ ἐπικαιρότατα, κατόπιν μὲν τοῦ προσ-
 ἦκοντος καιροῦ ἐπιφοιτῶντες τοῖς ἐναντίοις, προαιτίτερον δὲ
 ἐπανερχόμενοι. ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ Μαρτίνος ἐκπέμπει ὡς
 P. 126 τάχιστα ἐπ' αὐτοὺς ἄρξοντά τε ἀπάντων καὶ ἡγησόμενον, 15
 ἄνδρα Καππαδόκην μὲν τὸ γένος, ἀξιώματι δὲ στρατηγικῷ ἐκ
 πλείστου τετιμημένον, ᾧ δὴ ὄνομα ἦν Ἰωάννης, Λακωνῶν δὲ
 αὐτὸν προσεπωνόμαζον. ἔσταλτο δὲ ἐς Κόλχους οὐ πολλῶν ἔμ-
 προσθεν ἐκ βασιλείως, τὸ 'Ρουστίκου ἔχων ἐπίταγμα, ἐφ' ᾧ
 ἕκαστά τε τὰ ποιούμενα ἐς τὸ ἀκριβὲς διαγγέλλειν, καὶ τῶν 20
 στρατιωτῶν τοὺς ἀριστεύοντας βασιλείοις δώροις φιλοφρονεῖ-

1. οὐδὲ R., οὐδ' vulg. 2. βεβουλημένων R. 4. ἔχη R. 11.
 ἀλλὰ καὶ R. 14. αὐτὰ R. 17. τετιμημένων sph. Par. φ
 δὴ οὖν R. 20. ἐπαγγέλλειν R. 21. τοῖς ante βασ. vulg.

sent sententias secti, atque alii quidem hanc, alii aliam quandam
 probarent, nihil eorum, quae consulebantur, peragebatur; sed unus-
 quisque, aegre ferens suam sententiam non valuisse, negligentius
 segniusque ad rem gerendam accedebat, et sinistri eventibus magis
 gaudebat, ut in posterum gloriari liberiusque se ipsum apud
 suos iactare, nullamque aliam sinistri eventus causam fuisse de-
 monstrare posset, quam quod privatum suum consilium secuti non
 essent.

17. Hoc in statu cum res essent, remotius nonnihil ab hosti-
 bus, quam ut in obsidione, castrametati sunt: praeterea neque sub
 diluculum euntes quales opus erat insultus faciebant; sed ignavia
 vecordiaque victi, res serias maximeque opportunas pro accessoriis
 et supervacaneis censebant; serius quidem quam oportebat in ho-
 stes impetum facientes, maturius vero quam expediebat sese reci-
 pientes. Haec cum cognovisset Martinus, emittit quam citissime
 ad ipsos, qui universis imperaturus et dux futurus esset, virum Cap-
 padoceum quidem natione, dignitate vero praetoria iam a multo
 tempore clarum; cui nomen quidem erat Ioannes, vulgare autem
 cognomen Dacnas. Missus vero erat ad Colchos non multo ante ab
 Imperatore, Rustici habens mandatam, ut singula, quae gererentur,
 accurate renuntiaret, et milites, quorum fortitudo eminisset, regali-

σθαι. οὗτος δὴ οὖν ὁ Ἰωάννης ἐς Μισιμιανούς ἀφίγμενος Δ. C. 556
καὶ ἐπιστὰς τῷ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματι, εὐθύς ἀμφὶ τὸ I. L. 30
φρούριον ἅπαντας ἴδρυνε καὶ πολιορκεῖν ἐπειράτο, ἅμα δὲ
καὶ τοῖς ἔκτοσθεν διαιτωμένοις ἐπιθέσθαι, καὶ τὸ σύμπαν δια- B
5 ταράξαι. τῶν γὰρ οἰκήσεων αἱ πλείσται οὐκ ἐν αὐτῷ δῆπου
τῷ περιβόλῳ ἐτύγγανον οὔσαι, ἀλλ' ἐπὶ σκοπέλῳ τινὶ ἀγχοῦ
παρατεταμένῳ, φάραγγες δὲ ἐν αὐτῷ καὶ πέτραι ἀπεξῆλθον, αἱ
ἐπιπλείστον διήκουσαι, δυσπρόσοδα λίαν καὶ ἄπορα τοῖς ὀ-
θνεῖοις καὶ οὐκ εἰθισμένοις τὰ τῆδε ἅπαντα ἐκτελοῦσιν. τὸ γο
10 μὴν ἐπιχώριον ἐμπειρία τῶν τόπων ἔκ τινος στενωπότητος ὁδοῦ
καὶ ὑπολανθανούσης, μόλις μὲν καὶ αὐτοὶ καὶ πεπονημένως
καταφέρονται δὲ ὁμοίως, εἶπου δεῆσοι, καὶ αὐτῶν ἀνέρουσιν.
ὑπὸ δὲ τὸν πρόποδα ἐν αὐτῷ δὴ τῷ χθαμαλῷ καὶ ἠπλωμένῳ V. 89
15 τῷ κολωνῷ ἐνοικοῦντες. τότε δὴ οὖν, (ἐπετήρουν γὰρ οἱ Ῥω- C
μαῖοι καὶ ἀπεργον τὸ μέρος,) νύκτωρ οἱ βάρβαροι κατιόντες
ἤρουντο. Ἰσαυρος δὲ τις ἀνήρ, Ἰλλοῦς ὄνομα, ἐπὶ τῆδε τῆ
φρουρᾷ τεταγμένος, ἐπειδὴ κατέβη πλείστους τῶν Μισιμια-
νῶν πόλῳ που τῶν νυκτῶν ἐς τοῦτο καταβεβηκότας, ὁ δὲ
20 ὑποκρυπτόμενος ἤσυχῆ ἔμενε καὶ ἔσνεχώρει ὡς δὲ ἐκεῖνοι
τὰς κάλπεις ἐμπλήσαντες ἀπεπορεύοντο, εἶπετο λάθρα ὁ Ἰσαυ-
ρος καὶ συναγγέει, ἕως ἐπ' ἄκρου γενόμενος τῆν τε τοῦ χω-
1. ὁ οὖν R. 4. ἔκτοσθεν R. 10. στενωπότητος Cl., στενωπότητος
R. et vulg. 17. ἠρουντο R. Plus Intpr. 21. ἔτορευοντο
R. (ἐπορεύοντο).

bus donis prosequeretur. Hic itaque Ioannes cum ad Misimianos pervenisset, et iam Romanorum exercitui praecesset, confestim omnibus copiis propugnaculo admotis, obsidione illud cingere nitebatur, simulque eos, qui extra degebant, invadere omniaque obturbare. Domus enim plurimae muri ambitu noncludebantur, sed in scopuloso quodam loco prope exporrecto, in quo praecipitia et abruptae petrae, in longum tendentes, difficilla accessu transituque exteris et insuetis omnia efficiebant. Incolae vero peritia locorum ex angustissima quadam et tecta via aegre quidem etiam ipsi et laboriose, descendunt tamen, si quando opus fuerit, rursusque sursum repunt. Ad radicem vero montis in humili et plano solo fontes potabillis aquae scaturiunt, unde incolae aquam petunt. Tum itaque temporis (observabant enim eos Romani, et ex parte prohibebant) barbari noctu descendentes aquam hauriebant. Isaurus autem quidam, illius nomine, qui ea in parte stationem habebat, conspicatus multos Misimianos, qui multa nocte eum in locum descenderant, ipse tectus tacitusque suo loco mansit et permisit: simulatque vero illi hydriis repletis recesserunt, Isaurus clam eos subsequitur, simulque ascendit, donec in summum venisset, et loci

A. C. 556 ρίου θέσειν, ὡς οἶόν τε ἦν ἐν σκότῳ, ἄριστα ἐπεφράσατο, καὶ ὅτι
 I. L. 30 οὐ πλείους ἢ ὅκτω ἄνδρες ἐτετάχατο ἐς τὸ κατασκοπεῖν τὴν
 ἄνοδον καὶ διαφυλάττειν. ταῦτα ταῖνυν ἅπαντα καταγνοῦς,
 D αὐτίκα ὑπαναχωρεῖ, καὶ τῷ στρατηγῷ ἕκαστα διαγορεύει. ὁ
 δὲ ἦσθη τε ἄγαν τῷ ἀγγέλματι, καὶ τῆς ἐπιούσης νυκτὸς ἄν-5
 δρας ἑκατὸν ἀπολεξάμενος ἀλκίμους τε καὶ θαρσάλους, ὅστι-
 λεν ἐπὶ τὴν ἔφοδον, κατασκοπήσοντάς τε τὸν χώρον, καὶ ἐπι-
 θησομένους ὅπη παρείκοι. εἶρητο δὲ αὐτοῖς, ἐπειδὴν βεβαιό-
 τата ἀναβαλεν, τότε δὴ σημαίνειν τῇ σάλπιγγι, ὥστε καὶ τοῦ
 ἄλλου στρατοῦ τῷ τείχει προσβάλλοντος ἑκατέρωθεν τοὺς πο-10
 λεμίους διακυκθῆναι.

ιη. Ὁ μὲν οὖν Ἴλλοῦς προπορευόμενος ἤγετο τῶν ἄν-
 δρῶν ἐς τὴν ἀνάβασιν, ὡς ἦδη αὐτῷ τῇ πείρᾳ καὶ διεγνω-
 σμένην. εἶπετο δὲ εὐθύς Ζίπερ ὁ Μαρκελλίνου δορυφόρος,
 καὶ μετ' ἔκεινον Λεόντιος ὁ Δαβραγέζου, καὶ ἐπ' αὐτῷ Θεό-15
 δωρος ὁ τῶν Ἰζάνων ταξίαρχος· καὶ οὕτως ἐξῆς ἅπαντες οἱ
 P. 127 ἄλλοι ἀνήγοντο στοιχηδὸν ἀλλήλοις παρομαρτοῦντες. ἦδη δὲ
 αὐτῶν ὑπὲρ τὸ μεσαίτατον ἐληλυθόντων, ἐάρων μάλα σαφῶς
 οἱ προτεταγμένοι τὴν τε πυρᾶν τῶν φρουρῶν ἀναπτομένην,
 καὶ αὐτοὺς ὡς πλησιαιτάτα κατακεκλιμένους· καὶ οἱ μὲν ἐπ' αὐτῷ
 περιφανῶς ἐκάθευδον, καὶ ὑπορέχοντες ἔκειντο. εἰς δὲ γε
 μόνος ἐπ' ἀγκῶνος ἐρηρειασμένος, ὥσπερ ἐργηροῦς διετέλει.
 7. τὴν χώραν R. 8. ὅπη R., ὅποι vulg. 11. διακυκθῆναι R.
 13. ὡς add. ex R. 15. Δαβραγέζου R. h. l. et mox, Δαβραγέζου
 vulg. 16. οἱ ἄλλοι add. ex R. 20. καὶ αὐτοὺς R. et Lugd.
 mg., καὶ ὡς αὐτοὺς vulg.

situm, quantum in tenebris fieri poterat, optime contemplatus est, quodque non plures, quam octo viri essent collocati ad observandum tuendumque ascensum. His, inquam, omnibus cognitis, statim descendit, et praefecto singula exponit; qui quidem magnopere eo nuntio est gavisus et nocte proxime sequente delectos centum fortes ac strenuos viros ad aditum illum misit, qui specularentur locum, impetumque, quando res ita ferret, facerent. Mandavit autem iis, ut cum iam certissime conscendissent, tuba signum darent, ut etiam reliquo exercitu in murum irruente, hostes utrimque perturbarentur.

18. Illus itaque praecedens ducebat viros ad aditum iam sibi exploratum. Secutus vero statim esse Ziper Marcellini satelles, et ab illo Dabragesus, et post illum Theodorus Zannorum dux, atque ita deinceps omnes seriatim sese mutuo sequebantur. Cum autem iam ad ipsum medium ventum esset, aperte admodum conspicati sunt qui priores erant, excubitorum ignem accensum, et ipsos quam proxime decumbentes; e quibus septem quidem aperte dormiebant, et stertentes iacebant, unus autem solus cubito innixus, vigilanti similis, captus erat tamen etiam ipse somno, capiteque erat

ξυνείγεται γὰρ καὶ ὃς τῷ ὄπῳ καὶ ἐκαρηθάρει· καὶ οὐπω δῆ- A. C. 556
 λος ἦν ὅποι χωρήσει, ἐπινυστάζων θυμὰ καὶ ἀναπαλλόμενος. I. I. 30
 ἐν τούτῳ δὲ Λεόντιος ὁ Δαβραγέζου ὑπὲρ τέλματός τινος
 ὀλισθήσας καταπίπτει ἀθρόον καὶ ὑποφέρεται, καὶ περιδρή-
 5 γνυσι τὴν ἀσπίδα. πατάγου δὲ ὥσπερ εἰκὸς μεγάλου ἀρθέτου,
 ἀνέθορον ἅπαντες οἱ φρουροὶ διεπτοημένοι καὶ ὑπὲρ τῆς εὐ- B
 νῆς ἤμενοι, τὰ τε ξίφη ἐσπίασαντο, καὶ κατεσκόπουν ἀπαντα-
 χοῦ τοὺς αὐχένας περιδινούντες συμβάλλειν δὲ οὐκ εἶχον,
 ὅτι ποτὲ ἔστι τὸ γεγενημένον· τῷ τε γὰρ πυρὶ καταναγάζομενοι,
 10 τοὺς ἐν τῷ σκότῳ ἐστάτας διορᾶν οὐκ ἠδύναντο, καὶ ὁ κτύ-
 πος αὐτοῖς καθέδουσι προσπεσῶν, οὐ μάλᾳ ἐναργῆς ἦν, οὐδὲ
 ἀποκεκριμένος, οὐδὲ ὁποῖος ὄπλα παραδηλῶσαι κατενεχθέντα·
 οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἕκαστα κατεθεῶντο. τοιγάρτοι
 τὸ βάδισμα ἐπισχόντες, ἀτρέμα ἔμενον, ὥσπερ τῇ γῆ ἐνεβύ-
 15 ζωμένοι, καὶ οὔτε φωνῆς ἤχος ἐψιθυρίζετο, οὔτε τοὺς πόδας
 μετρίως γοῦν μετεκίνουν, ἀλλ' οὕτως ὥσπερ εἶχον προσπε- C
 πήγασαν, εἴτε πέτρα ὀξεῖα τυχὸν, εἴτε θάμνω τινὶ ἐτύγχανον
 ἐπιβεβηκότες. εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἐποίουν, καὶ τις ξυναίσθησις
 τοῦ δρωμένου τοῖς φύλαξιν ἐγεγόνει, πάντως ἂν πέτραν τινὰ
 20 μεγάλην ἐπαφιέντες κατὰ τοῦ προανοῦς ἐξεκύλιον, ὡς ἅπαν-
 τας ἐπιτρούψαι τοὺς ἐπερχομένους. τῷ τοι ἄρα ἐκείνοι ἄναυ-
 1. καὶ γὰρ ξυνείγεται ὃς R. 2. δῆ R. 6. διεπτόμενοι R.
 8. τοὺς R., τὰς vulg. 9. γεγενημένον R. 16. ὥσπερ R.,
 ὅπως vulg. 18. οὕτω R.

praegravato, neque adhuc satis apparebat, quoniam evasurus esset,
 nutans frequenter capite, rursusque id succutiens. Interea Leontius
 Dabragesi filius, ad coenum quoddam lubricum lapsus, toto corpore
 procidit et deorsum est delatus, simulque scutum diffregit. Soni-
 tu vero, uti par est, ingenti excitato, excubitores omnes perterriti
 prostraverunt, stratisque insidentes, et enses stringebant, et colla in
 omnem partem versantes despiciebant; neque tamen conicere pote-
 rant, quid rei esset. Nam ut splendor ignis ipsorum oculos per-
 strinxerat, in tenebris constitutos cernere non poterant, et sonitus
 ipsis dormientibus allapsus non admodum manifestus erat, neque
 distinctus, neque qui armorum solo allisorum fragorem aperte pro-
 deret. Romani vero accuratissime omnia observabant. Quocirca
 gressu inhibito, quieti tacitique manserunt, veluti terrae radicibus
 affixi, et neque vocis ullum murmur audiebatur, et pedes ne tan-
 tillum quidem movebant, sed ita uti erant fixi immotique stabant,
 sive acutam aliquam petram, sive fruticem premerent. Nisi enim
 ita rem instituisent, sensusque aliquis eorum, quae fiebant, ad excu-
 bitores pervenisset, illi omnino ingentem aliquam petram deturbas-
 sent, quae in declive provoluta facile omnes, qui sursum nitubantur,
 collisisset. Idcirco Romani taciti immotique stabant; adeo ut ne

A. C. 556 *δοί τε εἰσθήκεσαν καὶ ἰδόνητοι, καὶ αὐτὴν δὴ τὴν τοῦ πνεύ-*

L I. 30 *ματος φορὰν ξυστέλλοντες ἡρέμα καὶ ταμιευόμενοι. καὶ ἄγα-*
μαί γε αὐτοὺς ἔγωγε τῆς εὐκοσμίας, ὅτι δὴ ἅπαντες ἅμα
ὡσπερ ἐκ συνιδήματος ἐν ἀκαρεῖ χρόνου τοῦ συνοίσοντος ἐστο-
χασμένοι, ἐνεκαρτέρουν τῇ τάξει, καὶ διενοοῦντο ἐν ἑαυτοῖς
 D *ὅποσα φθέγγεσθαι ὁ καιρὸς οὐκ ἐδίδου. οἱ δὲ βάρβαροι, ἐπειδὴ*
αὐτοῖς μηδὲν ὄτιοῦν δεινὸν ὑπεφαίνετο, πάλιν εἰς τὸ προσ-
φιλὲς ἐτρέποντο, ἀσμενέστατα καταδαρθέντες.

19. *Τότε δὴ οὖν οἱ Ῥωμαῖοι οὕτω δὴ τι αὐτοῖς ἀνει-*
μένως ἀναπαυόμενοις ἐπιβάντες, ἀπέκτειναν τοὺς τε ἄλλους,
καὶ πρὸς γε ἐκείνον τὸν ἡμιάγρυπνον, ὡς ἂν τις αὐτὸν ἐπι-
τωθάζων ἐπικαλέσοι. καὶ τολοιοπὸν ἀδεῶς ἀνὰ τὰ πρόσω χωρή-

V. 90 *σαντες, ἀμφὶ τὰς λαύρας τῶν οἰκήσεων δοκεδάγγυντο· καὶ ἅμα*
ἢ σάλπιγξ ἐπῆδε τὸ ἐνυάλιον. ἀκούσαντες δὲ οἱ Μισιμιανοὶ
κατεπλήττοντο μὲν τῷ παραλόγῳ· τὰ δὲ παρόντα οὐ ξυνέντες,
 15 *ὁμως ἀνεγρόμενοι ἐπ' ἀλλήλους φοιτᾶν ἔντο καὶ ξυναθροί-*

P. 128 *ζεσθαι, ἄλλος ἄλλοθεν διεκπηδῶντες. ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐν*
αὐτοῖς δὴ τοῖς προθύροις ὑπαντιάζοντες, καὶ ὡσπερ τοῖς ξί-
φεσιν αὐτοὺς δεξιούμενοι, πλεῖστον ὄσον εἰργάζοντο φόνον.
οἱ μὲν γὰρ ἤδη ἐκβάντες εὐθὺς ἀνήρηντο, ἕτεροι δὲ παρῆσαν,
 20 *καὶ ἄλλοι ἤμελλον, καὶ λώφησις οὐκ ἦν τοῦ κακοῦ, ἀπάντων*
ἐπειγομένων. ἤδη δὲ καὶ γύναια πολλὰ διαναστάντα θύραζε

3. *ἔγωγε* add. ex R. 4. *χρόνου* R., *χρόνῳ* vulg. 7. *μη-*
δὲν R., *οὐδὲν* vulg. 9. *τότε δὲ* R. 12. *ἐπικαλέσοι* R., *ἀποκα-*
λέσοι vulg. 17. *ἄλλος* R., *ἄλλους* vulg. 21. *ἢ μάλλον* R.,
ἤμελλον in mg.

spiritum quidem emitterent, sed eum in pectore conditum preme-
 rent. Et certe miror ac laudo optimum ipsorum ordinem, quod om-
 nes simul veluti ex pacto uno temporis momento id, quod ex re
 futurum esset, collimantes, in ordine perstiterint, et in animis suis
 cogitarint, quae proloqui tempus non patiebatur. Barbari vero, cum
 nihil incommodi aut periculi animadverterent, rursus ad id, quod
 amicum erat, se convertunt, suavissime dormientes.

19. Tum itaque Romani, illos ita in somnum effusos adorti, tru-
 cidant cum alios tum etiam illum semivigilem, ut aliquis ipsum per
 iocum appellaverit; ac deinceps intrepide progredientes, per vicos dom-
 nium diffusi sunt, simulque tuba classicum cecinit; quo exaudito
 Misimiani novitate rei sunt percussi, quo vero in statu res essent
 nescientes, excitati tamen inter sese coire nitebantur, et alios aliunde
 prosilientes congregare. At Romani in ipsis vestibulis occurrentes,
 et quodammodo ensibus ipsos excipientes, ingentem stragem ediderunt.
 Alii enim iam egressi statim interficiebantur, et mox alii, rursusque
 alii atque alii; neque ulla erat caedis remissio, omnibus urgentibus.
 Jam vero etiam multae feminae stratis effusae cum magno eiulatu

ξυνέρξαι δλοφνρόμενα· ἀτὰρ οὐδὲ τούτων ἀπείχοντο οἱ Ῥω- A. C. 556
 ματοί, ὀργῇ φερόμενοι, ἀλλ' ὠμότατα καὶ αὐταὶ κτεινόμεναι, I. I. 30
 ἀπῆλαγον τῆς τῶν ἀρξένων ἀτασθαλίας. μία δέ τις τῶν κομ-
 ψοτέρων δῆδα κατέχουσα καιομένην, ἐμφανεστάτα ἐπορευέτο
 5 καὶ ἣ μὲν δορατὶ τὴν γαστέρα διατορηθεῖσα, οἰκρότατα
 ἐτεθῆκει, τῶν δέ τις Ῥωμαίων ἀνελόμενος τὸ λαμπάδιον B
 ἐμβάλλει πῦρ τοῖς περιανλίσμασι. τὰ δὲ, (ξύλοις γὰρ καὶ φο-
 ρυτῶ ἐτύγγανον ἔσκενασμένα,) τάχιστα ἐνεπίμπροτο· ἣ τε φλόξ
 ἐς τοσοῦτον μεγέθους ἐξήρθη, ὥς καὶ τῶ Ἀψιλίων ἔθνη καὶ
 10 τοὺς πόρρωτέρω ἔτι τὰ ποιούμενα διαγγέλλειν. τότε δὲ, οὖν
 καὶ μᾶλλον οἱ βάρβαροι χυδῆν ἀπόλλυντο. οἱ μὲν γὰρ οἴκοι
 μεμεικρότερες ἐπυρπολοῦντο ἢ κατεχώννυντο· τοῖς δὲ πρὸς τὰ
 ἐκτὸς διεκκρίτουσιν ἐτοιμότερος ὁ ἐκ τῶν ξιφῶν ὄλεθρος
 ἐφεισθηκεῖ. παῖδες δὲ πολλοὶ κλαυθμυριζόμενοι τε καὶ τὰς
 15 τεκούσας ἀναβωῶντες, ἠλίσκοντο καὶ τούτων τοὺς μὲν κατὰ
 τῶν πετρῶν ἀφειδῶς ἀκοντίζοντες, δισεπάραττον· ἔνιοι δὲ C
 ὥσπερ ἐν παιδιᾷ ἐς ὕψος ἀνερῶνίπτοντο, καὶ εἶτα τῶ ἄχθει
 ἀντιφερόμενοι, ὀρθίοις τοῖς δόρασιν ὑποδεχθέντες, ἐν τῶ με-
 τεώρῳ διεπερονῶντο. καὶ ἦν μὲν οὐ πόρρω τῶν εἰκότων χαλε-
 20 παίνειν σφόδρα τοὺς Ῥωμαίους τῶ τῶν Μισιμιανῶν γένει,
 τοῦ τε Σωτηρίχου ἑκατι, καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς πρόσθεσι παρανο-
 μίας. ἔδει δὲ ὅμως οὐχ ὅσον καὶ ἐς αὐτὰ δὴ τὰ νεογνὰ βρε-
 2. αὐταὶ R., αὐταὶ vulg. 9. τοσοῦτο R. 10. πόρρ. ἔτι R.,
 ἔτι πόρρ. vulg. 11. ἀπόλλυντο R. 13. διαπίπτουσιν R. 22.
 ἔδει R. et Intrpr. non tantopere erat desaeviendum, ἐπει vulg.
 ὅσον R. Lugd. 1. m. et ed. pr., ὅσιον Lugd. mg. et Par.

foras confluebant. Sed neque ab his abstinebant Romani, ira abrepti,
 sed crudelissime etiam hae trucidatae virorum sceleratam proterviam
 luebant. Una autem ex elegantioribus accensam facem manu gestans,
 valde conspicue incedebat. Sed etiam haec hasta ventrem transfossa
 miserrime periit. Romanorum vero quidam arrepta face ignem domi-
 bus immisit; quae ut erant e lignis et stramentis confectae, citissime
 conflagravit; et flamma adeo alte sublata est, ut et Apsiliorum genti
 aliisque remotioribus quae gerebantur nuntiaret. Tum quidem et
 multo atrocius barbari passim peribant. Qui enim domi manserant,
 concremabantur, vel aedibus obruebantur; qui vero e domibus pro-
 ruebant, iis paratior ab ensibus interitus imminabat. Multi vero
 pueri vagientes suasque matres inclamantes rapiabantur; atque ex his
 quidem alii petris crudeliter illisi dilaniabantur, alii vero veluti per
 ludum in altum eiekti, ac deinde pondere deorsum delati, erectisque
 hastis excepti in sublimi transfigebantur. Et certe Romani non abs
 re adversus Misimianos adeo ingentem indignationem conceperant,
 cum ob Soterichii caedem, tum ob sceleratum in oratores facinus;
 cum tamen aequum non esset, in ipsos etiam recens editos infantes,

A. C. 556 φη, καὶ τῶν τοῖς γονεῦσι τετολμημένων οὐδὲν ἐπιστάμενα,
 I 1.30 παροινεῖν οὕτω καὶ ἀφρυβρίζειν. οὐκ οὖν αὐτοῖς οὐδὲ ἀποιεῖν
 τοῦτο ἡμάρτηται.

κ. Τῆς γὰρ νυκτὸς ἀπάσης ἐν τοιοῦσδε κακοῖς διανυσθεί-
 σης, ἥδη τε δόξαντος τοῦ χωρίου ἐκπεπορθῆσθαι, τότε δὴ 5
 ἄνδρες τῶν Μισιμιανῶν ἐς πεντακοσίους ἐν μάλα τεθωρακι-
 μένοι, τοῦ φρουρίου ἐκβάντες, ἐς αὐτὸ δὴ τὸ λυκαυγὲς
 D ἐπέρχονται τοῖς Ῥωμαίοις ἀφυλάκτως διακειμένοις, διὰ τὸ
 οἴεσθαι τελεώτατα κεκρατηκέναι. καὶ πλήττονσι μὲν τοὺς πλεί-
 στους, ἅπαντας δὲ ἐς φυγὴν ἐτρέψαντο, βικιότερον ἐξωθοῦν-10
 τες. οἱ δὲ ξὺν ταραχῇ ἐπὶ τὸ κάταντες ὑπαγόμενοι, συγχῶν
 τε καὶ ποικίλων τραυμάτων ἀνάπλεοι ἐς τὸ στρατόπεδον ἐπα-
 νήλθον, τοῖς τε ἀκοντίοις τῶν πολεμίων βληθέντες, καὶ τῷ
 περιπταίειν θαμὰ ταῖς πέτραις διακεχαραγμένοι τὰ σκέλη
 καὶ ἐπ' ἐκείνον μὲν αἰθίς τὸν σκόπελον ἀνέρπειν ἥκιστα διε-15
 νοοῦντο, τῷ δὲ περιβόλῳ ἐπιφέρεσθαι ἢ μᾶλλον ἐπίμαχος εἶ-
 ναι ἐδόκει, καὶ ἅμα τὴν τάφρον καταχωρνύναι. καὶ τοίνυν
 P. 129 οἰκίσκους τινὰς καὶ καλύβας πλησιαίτερον τεκτηνόμενοι ἐκ τοῦ
 ἀσφαλοῦς ἐτειχομάχουν, μηχαναῖς τε χρώμενοι καὶ τοξεία,
 καὶ ἄλλῳ ὅτε ποῦν τρόπον χαλεπωτάτην τοῖς ἔνδον καὶ ἀνέποι-20
 στον ποιοῦμενοι τὴν πολιορκίαν. οἱ δὲ βάρβαροι ἐμόχθουν
 μὲν σφόδρα καὶ ἐπιέζοντο, πλην ἄλλ' οὕτω ἀνίσταν ἀμυνό-
 μενοι. ἥδη γὰρ τινες σκαλίωνα κομίζοντες, ἐπ' ἐκεῖνα δὴ τὰ

4. ἐν τοῖς τοιοῖς B. 5. Pro τε R. δα. 22. ἀκίεσαν R. (CL),
 ἀνήεσαν vulg. 23. ἐπ' ἐκεῖνα R. (CL), ἐπέκεινα vulg.

quique eorum, quae parentes ipsorum perpetrarant, neutiquam crant
 conscii, usque adeo foede saevire; ita eis factum hoc non impune abiit.

20. Nocte enim tota in hisce malis transacta, cum iam totus
 ille tractus vastatus videretur, tum vero ex Misimianis viri quingenti
 optime armati, praesidio egressi, sub ipsum diluculum Romanos inva-
 dunt, nullas aut exiguas excubias agentes, quod putarent se plenissi-
 ma victoria potitos; et plurimos quidem caedunt, omnes vero in fu-
 gam vertunt, violenter expellentes; illi vero turbulente in praecipua
 acti, frequentibusque et variis vulneribus pleni, in castra sunt reversi,
 et telis hostium icti, et, quod frequenter in petras offendiissent, tibiis
 graviter sauciatis, adeo ut eis denuo in scopulum illum surreptandi ani-
 mus non esset, sed murum potius, qua parte opportunior oppugnationi
 videretur, adoriendi simulque fossam opplendi. Quocirca domuncu-
 lis quibusdam et tugurils propius structis, e tuto murum oppugna-
 bant, machinis pariter utentes et iaculatione, et alio quovis modo
 gravissimam iis, qui intus erant, intolerabilemque obsidionem efficien-
 tes. Barbari vero vehementer laborabant, graviterque premebantur;
 nondum tamen sese tueri desistebant. Iam enim nonnulli testudinem

τῶν Ῥωμαίων ἐρηκὴ ἐχώρουν ὡς ἅπαντα καταβαλοῦντες. πρὶν A. C. 556
 δὲ δὴ πελάζειν αὐτοὺς καὶ ὑποκρύπτεσθαι, Σουαρούνας τις I. I. 30
 ὄνομα, Σκλάβος ἀνὴρ, ἀφίησι δόρυ τῷ μᾶλλον προφανο-
 μένῳ, καὶ πλήττει καιρίαν. πεσόντος δὲ ἐκείνου αὐτίκα ἐξε-
 5 τινάχθη ὁ σπαλίων, καὶ ἠρήρηπτο ἀνατετραμμένος, καὶ πως
 ἐς τάναντία τοῦ κύτους περιηγμένος, ἀνεκαλύπτοντο οἱ ἄνδρες
 καὶ ἀπεγυμνοῦντο. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους βραδίως οἱ Ῥωμαῖοι B
 κατακοιτίζοντες ἔκτειναν, εἷς δὲ γὰρ ἀποδράς ὄχθητο· καὶ ἦδη
 ἀγχοῦ ἐγεγόνει, καὶ δὴ ἐπέβαινε τῆς πυλίδος. ἀλλὰ τότε ἀθρόον
 10 τοξευθεὶς διαφθερίζεται. καὶ αὐτοῦ καταπεσῶν, ὑπὲρ τὸν οὐδὸν
 ἔκειτο, ὀλίγον μὲν τι τοῦ σώματος μεθεὶς, τῷ δὲ πλείονι μέ- V. 91
 ρει πρὸς τὰ ἔνδον παρατεταμένος. τοῦτο δὲ ἰδόντες οἱ Μισι-
 μιανοὶ, καὶ σημεῖόν τι, οἶμαι, τῶν ἐσομένων περὶ φευκτὸν
 τε καὶ ἀπαίσιον ἠγησάμενοι, ἄλλως τε καὶ ἀπειρηκότες τοῖς
 15 πόνοις, καὶ τῆς πρὸς Ῥωμαίους δυσμενείας ἀπαλλαξείοντες,
 μάλιστα ὅτι αὐτοῖς οὐδὲ ἢ ἀπὸ τῶν Περσῶν κατὰ τὸ ξυγκεί-
 μενον ἀφῆκτο ἐπικουρία· ταῦτα δὲ οὖν ἀναλογισάμενοι, καὶ τὴν
 οἰκείαν ἀναμετρήσαντες δύναμιν, καὶ ὅτι οὐκ ἀξιόμαχοι ἔσον- C
 ται οὐδὲ περαιτέρω τὸν πόλεμον ὑπομενοῦσι μόλις ἐν τῷ
 20 ὅτε γοῦν ἀναμνησθέντες, εὐθύς ἐπρεσβεύοντο πρὸς Ἰσάννην,
 καὶ ἰκέτεον, μὴ σφῶς πανωλεθρίᾳ διαφθερῆαι, μηδὲ ἀνάρπα-
 στον ἄρθῃν ποιήσασθαι γένος ἐκ παλαιοῦ κατήκοον καὶ ὁμόδο-

2. *Suttanus* Intrp. 7. μὲν ins. ex R. 8. ἀποδράς R., ἀπο-
 θράσας vulg. Pro καὶ ἦδη R. καὶ δὴ. 15. *δυναστείας* R.
 17. ἀναλογισάμενοι R., λογισάμενοι vulg. 20. ἐπρεσβεύοντο
 αὐθις R., Intrp. particulam omittit.

portantes ad Romanorum munitiones se conferebant, tanquam omnia demolituri. Priusquam vero appropinquarent atque obtegerentur, Suarunas quidam nomine, vir Sclavus, hastam iacit in eum, qui minus tectus erat, et ferit letaliter; quo collapse, statim excussa est testudo, inversaque corruit; atque ita resupinato eius sinu et capacitae, detecti sunt nudatique viri, quos Romani facile iaculis petentes interfecerunt. Unus autem ex iis fuga evaserat, et iam propius ad praesidium venerat, portulamque ingrediebatur; sed tum frequentibus sagittis ictus interiit, ibique corruens, in limine iacebat, exigua quidem aliqua corporis parte foris relicta, maiore vero sui parte introrsum porrectus. Id vero conspicati Misimiani, et infaustum ac triste de futuris omen esse interpretati, et alioqui desperantes etiam laboribus, et redeundi in gratiam cum Romanis cupidi, praecipue quod neque ipsa auxilia a Persis prout convenerat venissent: haec, inquam, secum reputantes suasque vires perpendentes, quod Romanis impares essent, neque diutius bellum sustinere possent, tum demum aegre ad sanio rem mentem redeuntes, confestim oratores ad Iohannem miserunt precatum, ne se ad internecionem perderet, neque

- A. C. 556 ζον τὰ ἐς τὸ θεῖον καὶ πλεῖστα ὄσα προηδικημένον, οὕτως τε
 L I. 30 ἐηλυθὸς ἐς τὸ ἀντιδραῖσαι, βαρβάρῳ καὶ τοῦτο ἀνοίᾳ οὐ μὴν
 παντάπασί γε φειδοῦς καὶ συγγνώμης ἀνάξειο ἐφασκον εἶναι,
 τοσαῦτα ἦδη δεῖνὰ πεπονθότες, καὶ μεγίστας ποινὰς ἀναπλη-
 σαντες, καταφλεχθείσης μὲν αὐτοῖς τῆς τοῦ φρουρίου περιου-
 5 Δικίδος, ἀνδρῶν δὲ ἡβώντων οὐ μείον ἢ πεντακισχιλίων ὑπολο-
 λότων, γυναικῶν δὲ πολλῶν πλειόνων, καὶ παιδῶν ἔτι πλειόνων,
 ὡς ὄλιγου γε δεῖν ἅπαν διαρῥῆνῆναι τὸ φύλον. ὁ δὲ Ἰωάννης
 ἀσμενέστατα προσήκατο τὴν ἐκτεταίαν, τοῦ τε μὴ ἐπὶ πλείστον
 ἐν χωρίῳ ἐρημῳ καὶ δυσχειμέρῳ ἅμα τῇ στρατιᾷ διακινδύ-
 10 νεύειν, καὶ ὅτι ἀποχρώντως ὡς ἀληθῶς οἱ ἡμαρτηκότες ἐτε-
 τιμώρητο. τοιγάρτοι δμηρὸν λαβῶν, καὶ τὰ χρήματα ὁποῖα ὁ
 Σωτήριχος ἐπεφέρειτο, τὰ τε ἄλλα καὶ πρὸς γε τὸ ἐκ βασιλέως
 χρυσίον ἦν δὲ ἐν νομίμασιν ἐντελεῖσι τε καὶ ἀκιβδηλοῖς δια-
 15 μυρῖοις τε καὶ ὀκτακισχιλοῖς πρὸς ἑτέροις ὀκτακοσίοις. ταῦ-
- P. 130 τα δὴ οὖν ἀπειληφῶς καὶ λείαν πολλὴν περιβαλόμενος, ἐφῆ-
 κε μὲν αὐτοῖς ἀδεῶς αὐθις τὰ σφέτερα νέμεσθαι, καὶ τὸν
 πρότερον ἀνανεώσασθαι βίον. αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὴν Κολχίδα γῆν
 ἐπανῆκεν, κλεινὸν ἅμα καὶ ἀγέρωχον, καὶ μόνους τριάκοντα
 ἀνδράσιν ἐξημιωμένον ἀποκομίσας τὸ στρατεύμα,

καὶ. Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεὺς Ἰουστινιανός, καθελὼν παν-
 τάπασι τῆς ἀρχῆς τὸν Μαρτίνον, ὁ δὲ Ἰουστίνον τὸν Γερμα-
 2. μὴ R. 5. τῆς τοῦ φρ. περ. R., τῆς π. τ. φρ. vulg. 8.
 γε om. R. 14. τε add. ex R. 16. περιβαλλόμενος R.

funditus extirparet gentem, iam ab antiquo Romanis subditam, et in religione cum ipsis convenientem, quaeque quamplurimis iniuriis provocata, tandem ad rependendas illas accesserit, atque hoc quidem barbara quadam amentia; commiseratione tamen veniaque se non prorsus indignos dicebant, qui adeo iam atrociam mala essent perpessi adeoque graves poenas luissent; utpote circumiectis praesidio habitacionibus incendio absumptis, et virorum aetate florentium non minus quinque millibus interfectis, feminis vero multo pluribus et pueris adhuc pluribus: adeo ut parum absit, quin universa Misimianorum gens sit deleta. Ioannes vero libentissime supplices preces admisit, partim ne diutius in loco deserto et praealigido cum exercitu periclitaretur, partim quod revera iam satis poenarum, qui deliquerant, dedissent. Acceptis itaque obsidibus omnique pecunia, quam Soterichus secum attulerat, aliisque rebus, et praeterea Imperatorio auro (erant vero nummi integri ac probi ad duas myriades, octies mille et octingen-
 ti) his, inquam, omnibus acceptis, multaue praedia adiecta, permisit, ut intrepide rursus sua colerent, et pristinum vivendi genus instaurarent. Ipse vero in Colchicam regionem est reversus, inclitum gloriosumque exercitum reducens, solis XXX. viris desideratis.

21. Post haec Imperator Iustinianus Martinum praefectura in universum submovit, inque eius locum Iustinum Germani filium suf-

νοῦ καθίστησιν ἀντ' αὐτοῦ στρατηγὸν αὐτοκράτορα τῶν τε A. C. 556
κατὰ τὴν Κολχίδα χώραν καὶ τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ ταγμάτων. I. I. 30
ἦν μὲν γὰρ αὐτῷ καὶ πρότερον οὐ μάλα πρὸς Θυμοῦ πρωτεύ-
ειν ἐκείνον ἀπάντων καὶ ἐξηγεῖσθαι, ὡς δὴ τῆς κατὰ Γουβά- B
55ον ἐπιβουλῆς οὐκ ἐλάχιστον μέρος γεγενημένον. κατεῖχε δὲ
τέως τὴν γνώμην καὶ ὑπελάνθανε, μὴ χρῆναι οἰόμενος ἀνα-
κινῆσαι τὸ ἄρχον καὶ μετασκευάσασθαι ταραττομένων ἔτι
τῶν τῆδε πραγμάτων, καὶ μάλιστα τῆς στρατιᾶς ἡδομένων
τῷ Μαρτίνῳ, διὰ τε τὴν τῶν πολεμικῶν ἔργων ἐμπειρίαν
10 καὶ τὸ ἕκαστα ἐν δέοντι διατάττειν. οὐ δὴ ἐνεκα, οἶμαι, καὶ
διεσέσωστο, ἐπεὶ ἂν καὶ αὐτὸς Ἰωάννη τε καὶ Ῥουστίκῳ ξυν-
εθεθήκει· νῦν δὲ ὥσπερ αἰδοῖ τῶν τροπαίων καὶ τῆς εὐβου-
λίας, ἣ δὴ παρὰ τοὺς κινδύνους ἐχρῆτο, ὑφελὼν ἡρέμα καὶ
ὑποχαλάσας τοῦ νόμου τὸ λίαν ἀκριβὲς καὶ ἀτιθάσσετον, ε-
15 φῆκε μὲν τὸ ἐπίκλημα, ἄρχειν δὲ οὐ ξυνεχώρει ἀλλὰ ἰδι- C
ωτεύειν ἐκέλευεν, ἄρχειν ἡγούμενος ἀτιμία γε αὐτὸν τιμω-
ρήσασθαι, εἰ καὶ τοσοῦτου μιάσματος μετελήκει. ἐπειδὴ οὖν
οἶ τε Πέρσαι ἡρέμονν, καὶ ἐκεχειρία ἐῴκει τὸ χοῆμα, τότε
δὴ τὸν μὲν ἀπεώσατο, Ἰουστίνον δὲ προσήκοντά τε οἱ ὡς ἐγ-
20 γογύτατα κατὰ γένος, καὶ ἄλλως ὄνομαστότατον ἐν τῷ τότε εἶ-
ναι δοκοῦντα, μετακλήτων ἐν Βυζαντίῳ ποιησάμενος, ἄσασάν

δ. δὲ om. R. 8. καὶ μάλιστα R., μάλ. καὶ vulg. τῆς στρα-
τιᾶς R. et Lugd., τῶν τῆς στρ. edd. ex con. Vulc. 11. συν-
ετ. vulg. 14. τοθνομα R. pro τοῦ νόμου. ἀτιθάσσετον vulg.
18. τε add. ex R.

fecit, qui omnibus per Colchicam regionem et Armeniam legionibus cum plena absolutaque potestate praeesset. Neque enim ipsi etiam antea valde gratum erat, Martinum primas obtinere omnibusque imperare, quippe qui fraudis in Gubazen structae non minima pars fuerat; mentem tamen suam tegebat, consiliumque occultabat ad tempus, nequaquam concitandum aut immutandum principatum esse ratus, rebus adhuc eo loci perturbatis, praecipue cum gratosus apud exercitum esset Martinus, cum ob rei bellicae peritiam, tum quod opportune singula ordinaret. Quae quidem res saluti ei, ut arbitrator, fuit: nam alioquin etiam ipsi cum Ioanne et Rustico moriendum fuisset. Nunc vero reverentia quadam victoriarum et prudentiae, qua in quovis discrimine adeundo utebatur, de summo iure nonnihil detrahens, legisque rigiditatem austeritatemque temperans atque edulcans, crimen quidem ei remisit, imperare autem non permisit, sed privatam vitam agere iussit, sufficere ratus, si ipsum ignominia afficeret, etiam si tanti sceleris particeps fuisset. Cum itaque Persae quiscerent, statusque rerum induciis esset similis, hunc quidem submovit, Iustino vero, arctissima propinquitate generis sibi coniuncto, et alioquin maximi per id tempus nominis, Byzantium ad se evocato, universum imperium detulit, rursusque ad Colchos misit, omnia deinceps modera-

- A. C. 556 τε αὐτῷ παραδίδωσι τὴν ἀρχὴν, καὶ αὖθις ἐς Κάλχους ἐκ-
 I. I. 30 πέμπει τοῖς ἐφεξῆς ἀρμολόμενον. ἦν δέ τις ἐν τῷ ἀμφ' αὐ-
 τὸν ὀμίλῳ Ἰωάννης ὄνομα, Λίβυς ἀγῆρ, ἀφανῆς μὲν τὰ
 πρῶτα καὶ πενιχρότατος, ὡς καὶ τοῦ ἀποζῆν ἕνεκα μισθαρνεῖν
 D. 49 τῷ καὶ ξυνέπεσθαι τῶν δορυφόρων καὶ τὰς τῶν θερα-5
 πόντων στέγειν ὀδύνας, οὐ πολλῶν δὲ ὕστερον ἐπὶ μέγα πλούτου
 τε καὶ ἀλαζονείας ἡρμένος. πλείστα γὰρ ὅσα μηχανησάμενος,
 V. 92 καὶ διὰ ποικίλης χωρησίας ἐννοίας, γνωρίζεται οὐκ ἐς μακρὰν
 τῷ Ἰουστίνῳ, κάκιστος δὲ ὢν καὶ πανουργότατος, καὶ ὁλος οὐ-
 δὲν ὄντιον τῶν ἀδίκων τε καὶ ἀνοσίων ἐγχειρημάτων κέρδουςι 10
 ἕκατι ἀπαναίνεσθαι, ἕπτόν τι μέτρον χρυσοῦ αἰτεῖ τὸν στρατη-
 γόν, ὁμολογῶν, εἰ κομίσοιτο, αὐτῷ τε τῷ παρασχόντι ἐς ὅσον
 ἂν ἔλοιτο χρόνον τὰ ἐπιτήδεια προσφόρως ἐκποριεῖσθαι, καὶ
 πρὸς γε ὁπόσον παρῆν θητικόν τε καὶ δοῦλον, καὶ ὅσοι ἄλλοι
 P. 131 ὀπαδοὶ τε καὶ ὑπηρέται καὶ δορυφόροι, ἀλλὰ καὶ τούσδε 15
 παντας τῆς προσηκούσης τροφῆς ἐμπιπλάναι. ταῦτα δὲ πράτ-
 των ἐπηγγέλλετο οὐ μόνον ἀποσώσειν τὸ χρυσίον ἅπαν καὶ
 ἀντικαθεῖναι ὁπόσον ἂν λάβοι, ἐντελὲς καὶ ἀλώβητον, ὥσπερ
 ἐκδεδανεισμένον, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἕτερον προσεπιδούναι. καὶ ἐ-
 δόκει μὲν τοῖς πολλοῖς κόμπος εἶναι καὶ ὄλον αἰνίγμα τὸ εἰρη-20
 μένον· ὃ δὲ Ἰουστίνος, καίτοι δέον αὐτὸν νεμεσῆσαι τῇ τοῦ

2. ἦν δέ τις. Haec omnia usque ad ἐπιχειρητέα p. 255. ed. Bonn.
 v. 23. om. Iatpr. 3. ἀγῆρον R. 5. ἐτέρῳ τε R. 11. μέρος R.
 13. ἔλγον R. 17. ἀποσώσειν R. Lugd. 1. m., ἀποδασειν vulg.
 ex corr. Lugd. 18. ἀντικαθεῖναι coni. Cl. λάβη R.

turum. Erat autem quidam in turba ipsum sequente, Iohannes nomi-
 ne, Afer, vir obscurus quidem initio et pauperrimus, adeo ut vi-
 ctus quaerendi causa alteri cuiquam mercenariam suam operam loca-
 ret, et satellites sectaretur, et ministrorum labores subiret, non
 multo autem post ad summas opes et fastum elatus. Quamplurimas
 enim technas commentaque cum excogitasset, innotescit brevi post
 tempore Iustino, nequissimus alioqui existens et versutissimus, qui-
 que nullum plane iniuquum improbumque factum quaestus causa re-
 cusaret. Is certam quandam aurum summam a praefecto petit, spon-
 dens, si eam auferret, et ipsi, qui eam daret, in quantum vellet tem-
 pus commeatum commode suppeditaturum, et praeterea quidquid
 ipsi aderat famulorum et servorum, quotquot etiam erant domestici et
 ministri ac satellites, omnes hos necessario victu repleturum. At-
 que haec quidem faciens promittebat, se non solum aurum univer-
 sum redditurum, et repositurum, quantum accepisset, integrum ne-
 que imminutum, ut mutuo datum, sed et aliud usurae nomine su-
 peradditurum. Et videbatur quidem multis inanis quaedam iactan-
 tia et aenigmati affine dictum: Iustinus vero, cum oportuisset
 eum offendi Afri illius ineptiis, scientem, quod promissa praestare

Λίβυος ἀβελτηγία, ἐπιστάμενον ὡς οὐκ ἂν τὴν σπύσχεσιν δια- A. C. 556
 νόσειεν μὴ ἄδικα δρωῶν καὶ βίαια ἔργα, καὶ παρανόμοις τισίν I. I. 30
 ἐμπορίας λυμαινόμενος ἅπαντας, οἷς ἂν ὀμλήσειεν ὁ δὲ προσ-
 ἤκατό τε τοὺς λόγους, καὶ τὸ χρυσίον παραδούς ἐπὶ ταῖς B
 5 Ξανθήκαις ἐφήσιν αὐτῷ πράττειν ὃ, τι καὶ βούλοιο.

κβ. Τότε δὴ οὖν ὁ Ἰωάννης ταῖς Ῥωμαϊκαῖς κώμαις ἐπι-
 φοιτῶν, ὁπόσαι ἀνὰ τὴν πορείαν ἐτύχανον ἰδρυμέναι, καὶ
 τοὺς οὐκ ἤτορας ἀγείρων, οὗ μὲν βόες ἄφθονοι οὐκ ἦσαν, ὁ δὲ
 τούτων δεῖσθαι τὸ στρατόπεδον ἐδημηγόρει. καὶ τοίνυν εἰκοσι
 10 τάλαντα προφέρων, „τοσοῦτων ὑμᾶς” ἐφασκεν „ἀνάγκη χρη-
 μάτων ἀποδόσθαι καὶ μεῖον οὐκ ἔνεστιν. ἀλλὰ τὸ τίμημα δέ-
 χεσθε πρότερον, καὶ ὅπως μοι τὴν ταχίστην ἅπαντας τοὺς βό-
 ας ἀποκομίζετε.” τῶν δὲ ἰκετευόντων ἀνεῖναι καὶ ἐπομνυμέ-
 νων, ἧ μὴν μηδὲ ὅσον ἄροῦν τὰ λήϊα ἀποχρώντως κεκτῆσθαι,
 15 ἀνένευε μάλα σεμνῶς ὁ κατάρτος, καὶ δευὰ ἐποικεῖτο εἰ μη- C
 δὲ πρίασθαι τῷ στρατηγῷ ἕξιη τὰ ἐπιτήδεια. καὶ ἐς τοσοῦ-
 τον ἐνέκειτο χαλεπαίων, ἕως ἐκείνοι τὰ τιμιώτατα τῶν κτη-
 μάτων ἀπεμπολήσαντες, καὶ χρυσίον, ὅσον οἶόν τε ἦν αὐτοῖς,
 συναρμισάμενοι, παρῆσχον τῷ κακοδαίμονι λύτρα τοῦ ἐπι-
 σοτάγματος. πάλιν δὲ ἐνθένδε ἰὼν καὶ ἐτέρωθι παραγεγόμενος,
 ἔνθα καμῆλων τυχὸν ἧ ὀρέων οὐδὲ ὄνομα ἠκούετο, ὁ δὲ τού-
 των ἕνεκα ἦκειν ἐβόα, καὶ τοῖς ὁμοίοις χρώμενος πάλιν ἐπε-
 10. Pro ὑμᾶς R. ἡμῶν. 11. δέχεσθαι R. 15. μάλα R., μάλιστα
 vulg. μηδὲ R., μὴ vulg. 16. ὅς R. pro ἐς. 18. αὐτοῖς om. R.
 19. συναρμισάμενοι R., ἐρμισάμενοι vulg. 20. ἐτέρωθεν
 R. παραγεγόμενος R., παραγιγόμενος vulg.

non posset, nisi iniusta et violenta opera exercens, et illegitimis quibusdam negotiationibus omnes, quibuscum ei res esset, perderet, rationes illius admisit, auroque ei numerato permittit, ut de quibus inter ipsos convenerat faceret, quod vellet.

22. Tunc itaque Ioannes pagos Romanorum, quotquot in itinere siti erant, accedens, convocatis incolis, ubi quidem bonum copia non erat, ipse exercitum iis egere pro concione dicebat. Viginti igitur talenta proferens: „Pro hac (inquirebat) summa oportet vos boves tradere, minus non licet; sed pretium prius accipite, ut mihi quam citissime boves sistatis.” Illis vero precantibus, ut remitteret, et iurantibus, boves, quos haberent, arandis ipsorum agris non sufficere, severe admodum renuebat scelestus, et graves minas addebat, si non liceret praefecto exercitus necessarium comestum comere; adeoque indignabundus rem exaggerabat, donec illi pretiosissimis suis rebus divenditis, aurique summa quantum fieri poterat maxima confiata, mandatum a nefario illo redimebant. Inde vero rursus profectus, cum alio venisset, ubi camelorum aut mulorum nomen ne auditum quidem erat, ipse eorum causa se venire clama-

- A. C. 556 δείκνυς χροσίον, και πάλιν λαβὼν ἀπεχώρει. οὕτω δὴ οὖν
 I. L. 30 ἀπανταχοῦ περινοσῶν και ἀναζητῶν τὰ μὴ παρόντα, και
 D μηδὲν μῆτε ἀπεμπολήσας πώποτε, μῆτε πριάμενος, μῆτε ἄλλως
 πῶς ξυμβαλῶν, ἤργυρολόγει και εἰσέπραττε τοὺς μηδὲν ὄτι-
 οὖν ἐπωφληκῶτας, τάχιστα τε ἤδη τὸ ἀρχαῖον ἐδιπλασιαίεσο5
 τοῖς προσγινομένοις. ἐπειδὴ δὲ ἐς Κόλχους ἀφίκετο, ταῦτά
 τε ἐπρασσε, και πρὸς γε ναῦς φορτίδας οὐκ οἶδα ὅπως ἐπι-
 κτησάμενος, και τοὺς καρπὸς τοὺς ἐπιχωρίους βιαιότατα
 ξυναθροίζων, και πολλὰ ἐλαχίστου ἄνουμένος, ἐς τὴν ἄλλο-
 δαπὴν ἐξεφόρει και διεπίπρασκε. σπάνις μὲν οὖν τῶν ἀ-10
 ναγκαίων εἰκότως ἐπεγίγγετο τοῖς στρατεύμασιν, ὡς και πῶας
 εἶναι ἄνιους. ὁ δὲ μιὰρὸς ἐκεῖνος μεταβολεὺς και παλιγκά-
 πηλος μέγιστο κέρδη προσεποιεῖτο. ἐκ τούτων δὴ οὖν τῶν
 P. 132 πόρων τὰ ξυγκείμενα πρὸς Ἰουστίνον ἐπετέλει, τὰς τε τρο-
 φὰς παρεχόμενος και τῷ προτέρῳ χρυσίῳ προσεπιβάλλων. 15
 ὁ δὲ καιτοι γιγνώσκων τὰ ποισύμενα, πολλάκις τε τῶν λεη-
 λατουμένων ὡς αὐτὸν ἰόντων και σὺν ὄλοφουρμῷ προκαλι-
 δουμένων, λάφησίν τε γενέσθαι σφίσι τῶν κακῶν ἀντιβολούν-
 των, ὅμως τῶν ὄθυρμῶν και θακρῶν ὀλίγα φροντίσας, ἤ-
 σθιεν ἀδεῶς ἐκ τῶν ἀδικημάτων, και ἤθετο μὲν ἀπριάτηρο
 εὐωχοῦμενος, και πρὸς γε μεστὸν κατὰ τὸ πλεόν και ἐμβρι-
 2. ἀπανταχεῖ R. 4. τοὺς μηδὲν R., τοὺς οὐ μηδὲν vulg.
 6. ἀφίκοιτο R. ταῦτά τε R., ταῦτά τε Lugd. et ed. pr., τ' αὐτὰ
 γ' sph. Par. 7. γενναίς R. pro γε ναῦς. 8. βεβαιοτατα R.
 13. και ante ἐκ ina. R. 18. σφίσι add. ex R.

bat, iisdemque rursus verbis utens, aurum ostendebat, rursusque accepto auro discedebat. In hunc ergo modum cum omnes vicos et pagos obiret, quaerens atque exigens, quae non habebant, et neque venderet quicquam uspiam, neque emeret, neque alioqui contractum ullum iniret, pecunias exigebat et corradebat ab iis, ad quos nulla plane redibit utilitas, celerrimeque iam sors ipsa sive caput accessione nova conduplicabatur. Postquam vero ad Colchos pervenit, eadem fecit, et praeterea conquestis nescio qua ratione navibus onerariis, fructus patrios illius regionis violentissime collegit, multaque vilissimo pretio coemans, in exteris terras exportabat ac divendebat. Penuria itaque rerum necessariorum exercitus premebatur, adeo ut etiam herbae essent venales. At sceleratus ille venaliciarius et dardanarius ingentem quaestum faciebat. Ex his itaque opibus pacta iustino persolvebat, et comestum suppeditans, et priorem auri summam cum foenore reddens. Iustinus vero, tametsi quid ageretur non ignoraret, frequenterque ad ipsum euntibus hominibus, quos iste erat depraedatus, et ad pedes ipsius cum lamentatione provolutis, utque extorsionum remissio fieret obsecrantibus, parvi tamen lamenta lacrimasque faciens, citra metum inique partis vocebatur gaudebatque et inenatis epulis fruens, et praeterea pleniorum gravioremque

ἤθετερον ποιῶν τὸ φασκάλιον. ἤμελλε δὲ ἄρα χρόνῳ ὕστερ- A.C. 556
 ρον ποιῆσαι μεγάλας ἡλίκας ἀποτιννύσαι. εἰ γὰρ καὶ μυρίους L.I. 30
 μετὰ ταῦτα διήνησε πόρους, καὶ μέγιστον ἤρατο κλέος ἀμφὶ
 τὸν Ἴστρον ποταμὸν, τὰς τῶν βαρβάρων ἐπιδρομὰς ἀνακό-
 5πτων, ἀλλ' οὐδὲν ἐνθένδε ἢ τοῦ κρείττονος ἐθωπεύετο δίκη, B
 οὐδὲ τούτοις ἐκεῖνα ἐπεκαλύπτετο· ἔμενε δὲ, οἶμαι, ἡρεμοῦν-
 τα καὶ ἐφυλάττετο μόνιμα καὶ ἀνάγραπτα μέχρι τοῦ και-
 ροῦ τοῦ καθήκοντος. οὐ γὰρ ἅμα τῷ πλημμελεῖν καὶ τὰς V. 93
 τιμωρίας ἀναμετρεῖσθαι πεφύκαμεν, μετὰ χρόνον δὲ ὡς τὰ
 10πολλὰ καὶ ἴσως ἤνικα τῶν εἰργασμένων ἐπιλελήσμεθα. καὶ
 ἀνιώμεθα μὲν τὸ παραυτίκα τοῖς καθ' ἡμῶν γιγνομένοις, ὡς
 παραλόγως καὶ οὐκ ἐν δίκη συμβεβηκόσι, καὶ κατατιωμέθα
 φθόνους ἀνθρωπίους τυχόν καὶ δυσμενεῖας, ὡς ἐκ τούτων
 οὐ προσήκοντα πεπονθότες· τὸ δὲ ξυνέχον ἡμᾶς καὶ διατάτ-
 15τον ἐπίσταται τὸ πρόπον ἐκάστω καὶ ὀφειλόμενον, καὶ τρῶπι
 ὄτω καὶ βούλεται μέτεισι καὶ ἀνιχνεύει τὰ πολλὰ ἔμπροσθεν C
 ἡμαρτημένα. ἀλλ' ὅποια μὲν ἄττα ἐπὶ Ἰουστίνῳ ὕστερον ξυν-
 ηνέχθη καὶ ὅπως αὐτῷ ἢ τοῦ βίου καὶ τῆς τσοσάντης εὐδαι-
 μονίας κατάλυσις ἀδόκητος ἐπεγένετο, εἰρήσεται μοι ἐς τὸ
 20ἀκριβὲς ἕκαστα, ἤνικα ὁ λόγος ὀδῶ ἰῶν ἀκολούθως καὶ διὰ
 τῶν ἀεὶ ἐχομένων φερόμενος, ἐς ἐκεῖνο τοῦ χρόνον περιενε-
 χθεῖη. νῦν δὲ ἀγὰ τὰ πρότερά μοι ἐπανιτέον, καὶ τοῖς ἐξῆς
 ἐπιχειρητέα.

1. φασκάλιον R. 16. ὅτε R.

crumenam reddens. Successu vero temporis graves poenas erat per-
 eolurus. Tametsi enim infinitos posthaec labores exantlavit, maxi-
 mamque gloriam est consecutus circa Istrum fluvium, barbarorum
 insultus retundens: sed nihil inde divina vindicta est emollita, ne-
 que his illa oblecta fuerunt; manserunt vero, arbitror, quieti, et me-
 moriae firmiter infixa, in opportunum tempus sunt custodita. Neque
 enim simulatque delinquimus, poena statim irrogari solet, sed ple-
 rumque post aliquod tempus, cumque fortassis eorum, quae perpe-
 travimus, sumus oblit: et dolemus quidem illico ob mala, quae no-
 bis accidit, perinde ac si immerentes iniusteque iis premamur,
 atque incusamus quidem hominum invidiam fortassis et inimici-
 tiam, tanquam ab iis indignis malis affecti. Deus vero, in cuius
 manu atque imperio sumus, scit quid cuique conveniat et debeatur,
 et quo ipsi visum est modo, persequitur atque investigat peccata, quae
 multo antea tempore sunt commissa. Ceterum qualia Iustino post-
 modum acciderint, et qualem ipsius et vita tantaque felicitas ino-
 pinatum exitum habuerit, dicentur a me accurate singula, quando
 sermo suo consequenter ordine procedens, et continuatam inciden-
 tium rerum seriem persequens, ad illa tempora fuerit perductus.
 Nunc vero ad priora mihi est redeundum, reliquaue sunt prosequenda.

A. C. 556 κγ. Ὡδε γὰρ τῶν ἐν Λαζικῇ πραγμάτων ἔχόντων, καὶ
 I. 1. 30 Ἰουστίνου ἐπὶ πᾶσι στρατηγοῦ καταστάσις, οὔτε οἱ Πέρσαι
 ὡς ἀναμαχοῦμενοι παρασκευάζοντο, καὶ μέντοι οὐδὲ οἱ Ῥο-
 μαῖοι ἐπήσαν· ἀλλὰ προφυλακῶς μὲν ἀμφότεροι ἐποιούντο,
 D καὶ τὰ ἀλλήλων βουλευόμενα ἐς ὅσον ἐγγὺς ἀπεισκόπουσι καὶ 5
 διεκυνθάνοντο· μάχης δὲ οὐδὲ ὀπίσθεροι ἤρχοντο, ἀλλ' ἔμενον
 ἡσυχῇ αὐτομάτως, ὡς περ ἀμέλει τοῦτο ξυνοκοῦν, διωρισμένον.
 Χοσρόης δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ἐπειδὴ ἐπέκλυτο τὰ πρὸς τῇ
 Φάσιδι ξυμβεβηκότα, καὶ ὅτι φηγὰς ἐκ τῆς μάχης ὁ Ναχορα-
 γὰν ἐγεγόνει, αὐτίκα ἐξ Ἰβηρίας αὐτὸν μετακαλεσάμενος, ὡμό- 10
 τата μετῆλθε κατὰ τὸν πάτριον νόμον. οὐ γὰρ ἀποχρῶσαν
 ᾤετο εἶναι ποιήν τῆς ἀνανδρίας τὸ οὕτω γούν αὐτὸν ἀπλῶς
 ἀποκτείνειν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀχένος τὸ δέσμα διαχαράξας ἀπέ-
 P. 133 δεῖρειν ἅπαν μέγρι τοῖν ποδοῖν, καὶ ἀφείλετο τῶν σαρκῶν
 πρὸς τὰ ἔνδον ἀνεστραμμένον, ὡς καὶ τοὺς τύπους τῶν μορίων 15
 ἐς τοῦ μπαλιν ἀποφαίνεσθαι, καὶ δίκην ἀσχοῦ ἡρέμα ἐμπνε-
 σθὲν ὑπὲρ σκόλοπός τινος ἀνηρτῆσθαι, οἰκτρόν τι θέαμα καὶ
 μαρῶτατον, καὶ πρώτῳ, οἴμαι, Σαπώρη ἐκεῖνῳ τῷ πολλῷ ἐμ-
 προσθεν Χοσρόου Περσῶν βεβασιλευκότι τετολυμμένον. τὰ μὲν
 γὰρ ἐπὶ Μαρσούα θρυλλόμενα τῷ Φρυγί, ὡς ἔρις αὐτῷ πρὸς 20
 Ἀπόλλωνα ξυνέστη ὑπὲρ τῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἀυλητικῆς ἐπι-

1. τῶν om. R. 3. παρασκευάζοντο R. 15. ἀνεστρα-
 μένον R. 16. ἀποφαίνεσθαι R., ὑποφαίνεσθαι vulg. 17.
 ὑπὲρ R. et Intpr. super, ὑπὸ vulg. 18. Σαπώρη R., Σα-
 βώρη vulg., Savorum Intpr. At infra R. recte Σαπώρην scribit.
 20. Μαρσούαν R.

23. Cum enim res in Lazica regione ita se haberent, et Iu-
 stinus iam omnibus in praefectum esset constitutus, neque Persae
 tanquam bellum instauraturi sese appararent, neque Romani in eos
 moverent, sed utrimque diligenter excubarent, mutuaque consilia,
 quantum fieri poterat, observarent atque explorarent; nulli horum bel-
 landi initium faciebant, sed quieti manebant, perinde ac si communi
 sententia ita decretum esset. Choaroes vero, Persarum rex, simulatque
 cognovit, quae apud Phasidem accidissent, quodque Nachoragan fugiens
 proelio excessisset, confestim eum ex Iberia revocatum crudelissimo
 supplicio iuxta patriam legem affecit. Neque enim satis esse
 putabat, si illius ignaviam simplici mortis genere puniret, sed a sum-
 ma cervice cutem ei ad imos pedes detrahens, a carnibus avulsit,
 introrsum inversam, ita ut etiam formae membrorum inversae con-
 spicerentur, atque ita instar utris sensim inflatam, e scopulo quo-
 dam suspendi iussit; miserabile quoddam et foedum spectaculum,
 cuius primus, uti arbitrator, Sapore ille, qui multo ante Choaroen tem-
 pore apud Persas regnavit, infamis auctor fuit. Quae enim de Mar-
 sya Phryge sunt litteris prodita, quod contentio ei intercesserit cum

στήμης, ὅτι τε ἡσσηθή ἀνά κράτος ὁ Μαρσύας, καὶ μάλα A. C. 556
δικαίως, ἄτε δῆθεν, εἰ μὴ λίαν εὐηθες εἰπεῖν, οἰκείῳ θεῷ I. I. 30
ἀνταυλήσας, καὶ ὡς τήνδε ἀνέπλησε τὴν τιμωρίαν τῆς προπε-
τείας ὑπὸ τοῦ νενικηκότος, ἀποδαρὲν αὐτῷ ἄπαν τὸ δέρμα καὶ B
5 ἐπὶ δένδρου ἠωρημένον· ταῦτα δὴ οὖν ἄπαντα ποιητῶν ἂν
εἶη τερατεία καὶ μῦθοι καὶ παίγνια, οὔτε τῶν ἀληθῶν, οὔτε
τῶν εἰκότων ἐστοχασμένα. εἶγε ἀύλητὴν φασὶ τὸν Ἀπόλλω
γεγονέναι, καὶ ἀμιλλώμενον ἐπὶ τῇ τέχνῃ, καὶ ἐς τοσοῦτο μετὰ
τὴν νίκην χαλεπήναντα, ὡς ἀνοσίαν οὕτω καὶ μανιώδη ποινὴν
10 ἐπαγαγεῖν τῷ ἡττημένῳ· πῶς δὲ ἂν καὶ ἤρρεσκεν αὐτὸν ἐκ
τοῦ μετεώρου φαινόμενον τῆς ἀπανθρωπείας τὸ κατηγόρημα;
ταῦτα γὰρ οἱ τε πρότερον ποιηταὶ ἔδουσι, καὶ οἱ νέοι παρα-
λαβόντες συνάδουσι. ὧν δὴ καὶ Νόννος, ὁ ἐκ τῆς Πανὸς τῆς
Αἰγυπτίας γεγενημένος, ἐν τινι τῶν οἰκείων ποιημάτων, ἄπερ
15 αὐτῷ Διονυσιακὰ ἐπωνόμασται, οὐκ οἶδα ἐφ' ὅτῳ ὀλίγα ἄττα C
τοῦ Ἀπόλλωνος περὶ ἀφηγησάμενος, (οὐ γὰρ δὴ τῶν προηγου-
μένων ἐπῶν ἐπιμέμνηται,) εἶτα ἐπάγει·

Ἐξότε Μαρσύαιο θεημάχον αὐλὸν ἐλέγξας,

Δέρμα παρηώρησε φντιῷ κολπούμενον αὐραῖς.

20 ὡς μὲν οὖν ἐξ ἐκείνου τὸ μίasma τοῦτο οὐπω τῷ ἀνθρωπείῳ

2. θεῶν R. 6. τερατεία R., τεράστια vulg. et Intpr. miracula.
7. εἶτε R. 13. ὧν R. et Intpr. quos inter, φ' vulg. 18. Dio-
nys. l. 42. 43. Omissum esse ab Agathia versum qui hos excipit:
Γυμνώσας δλα γυῖα λιποδύοιο νομήος, non credo. 19. Δέρμ'
Lugd. παρηώρησε Nonn., ἐπηώρησε R., ἀπηώρησε vulg.
20. Pro τοῦτο R. τοῖς γε, et in mg. τότε γε.

Apolline de tibiis et tibicinandi arte, quodque longe victus fuerit Marsyas et valde iuste, quippe qui, nisi valde stultum dictu sit, deo suo tibiis obstrepuisse; quodque hanc poenam suae temeritatis victori persolverit, quod pellis universa ipsi detracta et ex arbore suspensa fuerit; haec, inquam, omnia poetica sunt portenta et fabulae ac ludicra, quae neque verum, neque verisimile quicquam in se habent. Si enim tibicinem dicunt Apollinem factum, et de arte certantem tantam in Marsyam a se victum indignationem concepisse, ut adeo nefariam ac vesanam de eo poenam sumserit: quo pacto vero ipsi oblectamento fuisse potuerit, videre hunc e sublimi pendentem, crudelitatis suae argumentum? Haec enim et prisca poetae canunt, et recentiores ab iis accepta concinunt. Quocirca et Nonnus ille ex Pano, Aegyptia urbe, natus, in quodam suorum poematum, quod Dionysiaca appellavit, cum nonnulla nescio qua de re de Apolline narrasset, (neque enim praecedentium versuum satis memini,) ita subiicit:

Marsyae ut victi, divo certare volentis,

Distantam vento suspendit ab arbore pellem.

Quod itaque ex illo tempore turpe hoc scelus nunquam humano ge-

Agathias.

- A. C. 556 γένεσι διέγνωστο, σαφή τὰ τεκμήρια καὶ ἀπορχῶντα παρὰ τοῖς
 L. I. 30 ὄρθως ἀναθεωρεῖν καὶ τεκμαίρεσθαι τὰ πυλαιτάτα πεφνηκόσιν,
 ἀλλὰ μὴ ποιητικῇ θεολογίᾳ παρακροουμένοις. ὁ δὲ Σαπώρης
 ἄδικός τε ὢν ἐς τὰ μάλιστα καὶ μαιφόνος, δῆξός μὲν εἰς ὄρ-
 γήν καὶ ὠμότητα, βραδύς δὲ πρὸς φειδῶ καὶ συγγνώμην, εἰς
 D μὲν καὶ ἐφ' ἑτέροις αὐτῷ πρότερον τόδε τὸ ἄγος ἐξείργασται
 V. 94 οὐκ ἔχω σαφῶς ἀπισχυρίσασθαι· ὅτι δὲ Βαλεριανὸν τὸν Ῥω-
 μαίων ἐν τῷ τότε βασιλείᾳ προσπολεμήσαντά οἱ καὶ εἶτα νε-
 νικημένον, ὁ δὲ, ζωργεῖα ἐλὼν, τόνδε τὸν τρόπον ἐτιμωρήσατο,
 πολλῇ μαρτυροῦσα ἡ ἱστορία. καὶ τάχα οἱ πρώτιστοι τῶν 10
 μετὰ τὴν Παρθυαίων κατάλυσιν τῆς βασιλείας τῆς Περσικῆς ἐ-
 πιλαβομένων, Ἀρταξέρης, φημί, καὶ Σαπώρης, μιαιρῶ γε ἦσθη
 ἄμφω καὶ ἀδικωτάτω, εἶγε ὁ μὲν τὸν οἰκεῖον δεσπότην ἀπε-
 πονῶς, τυραννικὴν τε καὶ βιαίαν τὴν ἀρχὴν κατεστήσατο· ἄτε-
 ρος δὲ τιμωρίας ἤρξεν οὕτω δεινῆς καὶ μύσους ἀνοσιωτάτου. 15
 P. 134 κδ'. Ἐπει δὲ μοι ὁ λόγος, διὰ τῶν αἰεὶ παρεμπιπτότων
 φερόμενος, πάλιν ἐς Ἀρταξέρην ἀφίκετο, καιρὸς ἂν εἴη ἐκπλη-
 ροῦν νῦν τὸ πρότερον ἐπηγγελμένον, καὶ τῶν ἐφεξῆς βουσιλέων
 ἐπιμνησθῆναι. οὗτος μὲν οὖν ἐξ ὧν τε ἔφν καὶ ὅπως καὶ ὄν-

3. θεολογία R. quod praetuli, μυθολογία vulg. et Intrpr. figmenta.
 Σαπώρης R. ubique, Σαβόρης vulg. et Intrpr. Sabores. 4. καὶ
 ante δῆξός vulg. 5. Pro εἰ μὲν καὶ R. καὶ εἰ μὲν. 7. Ῥωμαί-
 ον (sic) R. corr. pro Ῥωμαίων. 11. τῆς Περσ. βασιλείας vulg.
 12. Ἀρταξέρης R. 14. βιαίαν R., βίαιον vulg. κατεκτήσατο
 R. et Intrpr. sibi vindicavit. 19. καὶ ante δυνίνα add. ex con-
 i. Class., quam confirmat Intrpr. quibus sit parentibus ortus, qua
 de causa quovis modo cidarim sumserit, ἑποῖόν τινα τρόπον
 coni. Ios. Scaliger.

neri cognitum fuerit, manifesta indicia sunt et sufficientia iis, qui
 vetustissimas res recte considerare atque observare consueverunt, non
 autem poetáis fabulis figmentisque capiuntur. Sapores vero cum et
 vehementer iniustus esset et sanguinarius, ac praeceps quidem ad
 iram et crudelitatem, tardus autem ad misericordiam et veniam,
 an in alios ab ipso hoc adeo atrox factum sit perpetratum, plane af-
 firmare non possum; quod vero Valerianum, Romanorum tum tem-
 poris regem, bellum adversus se gerentem, ac deinde victum vivumque
 captum, hac ipsa poena affecerit, multae testantur historiae. Et sane
 primi eorum, qui post deletos Parthos Persicum regnum obtinuerunt,
 Artaxares, inquam, et Sapores, scelerati ambo iniustissimique
 fuerunt; siquidem alter eorum, cum dominum suum interfecisset,
 per vim ac tyrannidem regnum invasit, alter vero adeo atrocis suppli-
 cii nefariique sceleris auctor fuit.

24. Ceterum cum ex incidentibus aliis semper atque aliis
 rebus oratio rursus ad Artaxarem sit devoluta, opportunum fuerit,
 quod supra promisi, praestare atque absolvere, et reliquorum de-
 inceps regum seriem pertexere. Atque hic quidem e quibus or-

τινα τρόπον τὴν κίδαριν ἀνεδήσατο, ἥδη μοι ἐς τὸ ἀκριβὲς A. C. 556
 προαφήγηται. ἐκεῖνο δὲ μόνον προσθεῖν ἂν ἐπ' αὐτῷ, ὡς ἔτε- I. I. 30
 σιν ὕστερον ὀκτώ τε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακοσίοις Ἀλεξάν-
 δρου τοῦ πάνυ τοῦ Μακεδόνας, τετάρτῳ δὲ ἔτει τῆς θαυτέρου
 Ὑ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαμαίας ἀρχῆς, τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας
 ἐπιλαβομένῳ τῷ Ἀρταξέρῳ, καθ' ὃν πρότερον ἀπήγγελλται τρό-
 πον, διηγουσται χρόνος ἐν αὐτῇ ἐνιαυτῶν πεντεκαίδεκα, δυοῖν B
 μνηοῖν ἐνδέσονται. διαδέχεται δὲ τὸ κράτος Σαυῶρης ἐκεῖνος ὁ
 ἐναγέστατος, καὶ διεβίω πρὸς τῷ ἐνὶ τριάκοντα τοὺς πάντας
 ἰοἐνιαυτοὺς, πλεῖστα ὅσα τοὺς Ῥωμαίους λυμαινόμενος. ἕτεγάρ
 τὸν βασιλέα σφῶν ἀνελών, καὶ οὐδὲν ὀτιοῦν κάλυμα ἔσσειναι
 διανοοῦμενος, ὃ δὲ ἀνὰ τὰ πρόσω ἐχώρει, καὶ δὴ τὴν τε
 μέσην τῶν ποταμῶν ἐδήωσε χώραν, καὶ εἶτα τὴν ἐφεξῆς ἐχο-
 μένην, Κιλικίαν τε ἐλήϊσατο καὶ Σύρους, καὶ μέχρι τῶν Καπ-
 15 παδοκῶν ἐλάσας, ἐξαισίον πληθὸς φόνων κατείργασται, ὡς καὶ
 τὰ σφραγγώδη καὶ κοῖλι χωρία τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι φραγμαῶν
 τοῖς σώμασιν ἀναπληροῦν τῶν πεπτωκότων ἀνδρῶπων, καὶ
 πρὸς ἰσότητα φέρειν τῶν λόφων τὰ διεστώτα καὶ ἐξανέχοντα, C
 καὶ οὕτω καθιπεύειν ἐν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν ὥσπερ ἐφ'
 20 ὀσμάλου τὰς ἀκρωρείας. τοῦτον μὲν οὖν οἴκαδε ἀΐθις ἀφιγμέ-
 νον, καὶ οὐ μετρίως χρησάμενον οἷς ἀσεβήσας ἐνύχχανεν,

3. τε add. ex R. 4. Aera Alexandri, qua Christiani in Assyria
 sub illo nomine adhuc utuntur, incipit a. u. c. 443., 13. post
 regis Macedonis obitum annis: eius annus 538. est quartus im-
 perii Alexandri Severi. Agathias, nomine deceptus, eam ab Ale-
 xandro Macedone, sive mortuo sive regnum Asiae adeptο, sup-
 putari sibi persuasit. 5. τοῦ M. R., τῆς M., vulg. 6. πρότε-
 ρον add. ex R. ἀπήγγ. τρ. R., τρόπον απ. vulg. 8. Σαπό-
 ρης edd., Σαβόρης Lugd. 10. λυμαινόμενος R., λυμηνόμενος
 vulg. 15. κατείργαστο Lugd. mg.

tus fuerit, qui quove modo cidarim sibi vindicavit, superius plene
 exposuimus. Illud vero solum addiderim, quod annis quingen-
 tis triginta octo post magnum illum Alexandrum Macedonem,
 quarto vero alterius illius Alexandri Mamaeae F. regni anno, cum
 Artaxares, quo dictum est modo, Persarum regnum occupasset,
 quindecim in eo annos peregit, duobus mensibus demtis. Huic in
 imperio successit execrabilis ille Sapore, et supervixit annos in
 universum unum et triginta, et ingentibus malis Romanos affecit.
 Interfecto enim ipsorum rege, nihil iam impedimento sibi fore ra-
 tus, ulterius est progressus, et Mesopotamiorum regionem vastavit,
 ac deinde eam, quae huic erat proxima, pervadens, Cilices et Syros
 est depopulatus, et in Cappadoces usque proventus, immanem stra-
 gem edidit, adeo ut hiulca concavaque in septis montium loca ca-
 daveribus caesorum oppleret, et distantias eminentiasque collium
 inter se coaequaret, atque ita super cadavera equitatum duceret,

- A. C. 556 ἀλλὰ πρὸς ἀλαζονείαν ἀρθέντα πολλήν, ἀπέπαιυσεν οὐκ ἐς μακρὰν τοῦ φρουράματος Ὀδναθός ὁ Παλμυρηνός, ἀνήρ ἀφανής μὲν τὰ πρῶτα καὶ ἄγνωστος, ταῖς δὲ Σαπώρου συμφοραῖς καὶ οἷς ἔδρασεν ἐπ' αὐτῇ, μεγίστην ἀράμενος δόξαν, καὶ πολλοῖς τῶν πάλοι ξυγγραφέων ἀξιαφήγητος γεγενημένος. τεθνη-5 κόςτος δὲ τοῦ Σαπώρου, Ὀρμισδάτης ὁ τούτου παῖς τὴν βασιλείαν παραλαμβάνει, καὶ διεβίω ἐν αὐτῇ χρόνον ἐς 8, τι ἑλά-
 D χιστον· ἐνιαυτὸν γὰρ ἓνα καὶ δέκα ἡμέρας τῆς τύχης ἀπώνατο, μηδὲν ὀτιοῦν δράσας ὀποῖον καὶ ἐς λόγου φέρεσθαι μνήμη, καθάπου καὶ ὁ μετ' ἐκείνον Οὐαραράνης, τρισὶν ἔτεσι βασι-10 λύσας. ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου ὁμώνυμος μὲν ἦν τῷ γεγεννηκότι, ἑπτακαίδεκα δὲ κατὰ τὴν βασιλείαν μεμνήθηκεν ἔτη. ὁ δὲ τρίτος Οὐαραράνης ἐς μῆνας μὲν τέσσαρας μόνους ἀπεγεύσατο τῆς βασιλείας, Σεγὰν δὲ σαὰ ἐπεκλήθη, οὐκ ἀπεικός, οἶμαι, οὐδὲ αὐτομάτως, ἔθους τινὸς παλαιοῦ μετασχὼν καὶ πατριόν. οἱ 15 γὰρ τῶν Περσῶν βασιλεῖς, ἠνίκα μέγιστον ἔθνος τῶν πλησιόχωρων καθέλοιεν προσπολεμήσαντες, καὶ τῆς ἐκείνων ἐπιλάβοιντο χώρας, οὐκέτι μὲν ἀναιροῦσι τοὺς ἡττημένους, ἐς δὲ φόρου ἀπαγωγὴν ἅπαντας ὑποτιθέντες, ἐφιῶσιν ἐνοικεῖν τε
 P. 135 καὶ ἀροῦν τὴν δορυάλωτον· πλην ἀλλὰ τοὺς προτέρους τοῦτο

1. ἀλλὰ add. ex R. et Intpr. sed. 2. ὁ δὲ Νάθος R. 3. ἄγνωστος edd. Σαπώρου vulg. 5. τῶν R. (Cl.), τοῖς vulg. 6. Ὀρμισδάτης R., Ὀρμισδάτης vulg., Μισδάτης Lugd. mg., Intpr. Ormisdas. 10. Οὐαραράνης Par. et Intpr. hic et infra. 11. γεγεννηκότι R., γεγενηκότι sph. Par. 14. Σεγὰν δὲ σαὰ correxi ex vestigiis depravatae scripturae in R. Σεγανδεσὰ, pro vulg. Σεγανσὰ δὲ, Seganesna Intpr. ἀπεικός R., ἀπεικότως vulg. 15. ἔθους R. et Intpr. moris, ἔθρους vulg.

montiumque iuga, tanquam planitiem aliquam, transiret. Huius itaque domum reversi, neque moderate utentis impie partis multaque superbia elati, non multo post arrogantiam contudit Odenathus ille Palmyrenus, vir obscurus quidem initio et ignotus, e cladibus tamen Supori illatis, rebúsque in eum gestis summam consecutus gloriam, et a multis veteribus historicis memorabilis est habitus. Mortuo vero Sapore, Hormisdates, huius filius, regnum accepit, cui exiguo admodum tempore supervixit. Annum enim unum et dies decem fortuna usus est, nulla re memoratu digna ab se gesta; quem admodum et eum secutus Vararanes, qui tribus annis regnavit. Filius autem huius, patri cognominis, septendecim annis regnum obtinuit. Tertius vero Vararanes menses duntaxat quatuor imperium degustavit; Segansaa autem cognominatus est, non ab se re, puto, neque temere, sed a veteri quadam patriaque consuetudine id consecutus. Persarum enim reges maxima aliqua e finitimis gente debellata, eorumque ditone potiti, victos quidem nequaquam interficiunt, sed tributo, quod pendant, ipsis imperato, et inhabitare et ara-

γένους ἡγεμόνας οὐκ ἐκρότατα καταλύοντες, οἱ δὲ τοῖς σφετέ-^{A. C. 536}
ροις παισὶ τὴν τῆς ἀρχῆς προσηγορίαν ἀπονέμουσι, μνήμης,^{L. I. 30}
ὡς ἔοικεν, ἕκατι καὶ κόμπου τῆς ἐπὶ τῷ τροπαίῳ μεγαλαυχίας.
ἐπειδὴ οὖν καὶ τὸ τῶν Σεγεστανῶν ἔθνος Οὐαραράνη τῷ τοῦδε
5πατρὶ ἐδεδούλωτο, εἰκότως ἄρα ὁ παῖς Σεγασιαὶ ἐπωνόμα-
στρ· δύναται γὰρ τοῦτο τῇ Ἑλλήνων φωνῇ Σεγεστανῶν βα-
σιλεύς.

κέ. Τούτου δὲ θάττων διαφθαρέντος, Ναρσῆς εὐθύς
τὴν βασιλείαν ἐνιαυτοῖς μὲν ἑπτὰ, μῆσι δὲ πέντε μετῆλθε.
10οδιαδέχεται δὲ τὴν ἀρχὴν Ὀρμισδάτης ὁ παῖς, καὶ κληρονομεῖ
τοῦ πατρὸς οὐ μόνον τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ χρόνου^{V. 95}
ἰσορροπίας. καὶ γὰρ θανατώσειεν ἂν τις, ὅτι δὴ ἑκατέρῳ ἔτεσι^B
τε καὶ μῆσι τοῖς αὐτοῖς τὰ τῆς ἀρχῆς ἐπιμελέστατα ἐμετρήθη.
ἀλλὰ Σαβῶρ μετὰ τούτους ἐπὶ πλεῖστον ὅσον καὶ μῆκιστον
15χρόνον ἀπάνωτο τῆς βασιλείας, τοσούτοις ἔτεσι κρατήσας,
ὀπίσοις καὶ διεβίω. ἔτι γὰρ αὐτὸν κούσης τῆς μητρὸς, ἣ μὲν
τοῦ βασιλείου γένους διαδοχὴν ἐκύλει πρὸς τὴν ἀρχὴν τὸ τε-
χθισόμενον. ἦν δὲ τὰ τῶν ὠδίνων ἀμφίβολα ἐς ὁποῖον γονὴν
ἂν ἀποβαίεν. τοιγάρτοι ἅπαντες οἱ ἐν τέλει ἄθλα προὔτιθσαν
20καὶ γέρα τοῖς μάγοις ἐπὶ τῇ προαγορεύσει τῶν ἐσομένων· καὶ
τοίνυν ἦγον ἐς μέσον κύουσαν ἔπνον, καὶ ὡς πλησιαίτατα

4. Σεγεστανῶν R., Σεγετανῶν vulg., Seganorum Intrp. 5.
Σεγᾶνσακαὶ (sic) R. 6. τοῦτο om. R. 10. Misdates Intrp. 14.
Σαβῶρ: ita uterque Cod. et Intrp. Sic infra Artaxerxes semel
Artaxir (Ardeschir) vocatur. Apparet Agathiam variandis nomi-
num formis delectari: positis modo his, quae apud Persas in
usu essent, modo illis, quas Graecorum consuetudo deflexisset.

re agros bello captos permittunt, primoribus tantum gentis ducibus
miserrime trucidatis, filiis vero suis principatus appellationem tri-
buunt, memoriae, ut verisimile est, causa, et magnificae pro partibus
tropaeis gloriationis. Cum itaque etiam Segestanorum gens a Vara-
rane huius patre subacta esset, merito utique ipsius filius Segansaa
vocatus fuit, quod Graecorum lingua significat Segestanorum rex.

25. Hoc vero ocius extincto, Narses statim regnum annis
septem, mensibus quinque tenuit; cui successit Hormisdates filius,
haeres patrum non tantum regni, verum etiam aequalis in spatio
temporis. Mirari enim merito quisquam possit, quod utriusque
et annorum et mensium, quibus regnarunt, numerus exactissime sit ap-
pensus. Post hos Sabor plurimo longissimoque tempore regno po-
situs est, quippe qui tot annis regnavit, quot et vixit. Matre enim
adhuc ipsum utero gestante, regii generis successio vocabatur ad re-
gnum quod ipsa esset paritura. Dubitabatur vero, masculum an
femellam partu esset editura. Primores itaque regni praemia
ac dona proposuerunt magis, ut de futuris praedicarent. Equam
itaque gravidam in medium adducunt iam partui proximam, iusse-

A. C. 556 προσελθούσαν τοῦ τόκου, ἐκέλευόν τε αὐτοὺς ἐπ' αὐτῇ πρώτῃ
 I. I. 30 *μαντεύσασθαι, ἄπερ ᾤοντο ξυνενεχθῆναι. οὕτω γὰρ ὀλίγαις ὕστε-*
 C *ρον ἡμέραις γνώσεσθαι ἡγοῦντο τὴν πρόρρησιν ἐς ὃ, τι χωρή-*
σει, ταύτῃ τε εἰκάζειν παραπλησίως ἐκβήσεσθαι καὶ ὅποσα
σφίσι ἐπὶ τῇ ἀνθρώπῳ προαγορευθεῖη. ἃ μὲν οὖν αὐτοῖς ἐπιῖ
τῇ ἑκπῶ μεμάντευται, οὐκ ἔχω σαφῶς ἀποφῆνασθαι· οὐ γὰρ
μοι τὸ ἀκριβές τούτου γε πέρι ἀπηγγέλται· πλήν ἄλλ' οὕτω
ἕκαστα προσῆβη, ὅπως ἐκείνοις ἐτέγχανεν εἰρημένα. γνόντες δὲ
ἐπ' ἐνδεοὶ οἱ ἄλλοι, ὡς ἄγαν τοῖς μάγοις διηκριβῶτο τὰ τῆς τέ-
χνης, προὔτρεπον καὶ ἐπὶ τῷ γυναικί, ἅττα εἶσεσθαι γνοῖεν, διεξ-
 I O *ίεναι. τῶν δὲ φησάντων ἄρῆνα παῖδα τεχθῆσεσθαι, οὐκ ἔτι*
 D *ἐμέλλησαν, ἀλλὰ τῇ γαστρὶ περιθέντες τὴν κίδαριν, ἀνεῖπον*
βασίλειά τὸ ἔμβρυον· ὀνόματί τε ἀπέκριναν τὸ ἄρτι ἐκτυπω-
θὲν καὶ διωργανωμένον, ἐς ὅσον, οἶμαι, διάττειν ἔνδον ἡρέμα
καὶ ὑποπύλλεσθαι. οὕτω δὲ τὸ ἀφανὲς τῇ φύσει καὶ ἀθλοῦσι
 5 *ἐς τὸ βέβαιόν τε καὶ ἀνωμολογημένον τῇ δοκῆσει μεταλαβόντες,*
ἤμως οὐ διήμαρτον τῆς ἐλπίδος, ἀλλὰ καὶ λίαν ἔτυχον τοῦ
σκοποῦ, πολλῶ πλεόν τῶν δοκηθέντων. τίκτεται γὰρ οὐκ ἐς μα-
κρὰν ὁ Σαβώρης σὺν τῇ βασιλείᾳ, ἐννεάζει τε αὐτῇ καὶ ἐγγη-
ράσκει, εἰς ἑβδομήκοντα αὐτῇ ἔτη διανυσθέντος τοῦ βίου. κατὰ
 20 *δὲ τὸν τέταρτόν τε καὶ εἰκοστόν τῆς τοῦδε ἀρχῆς ἐνιαυτὸν*
Νίσιβις ἢ πόλις ὑπὸ Πέρσας γεγένηται, Ῥωμαίων μὲν πύλαι

9. *διηκριβῶτο* R, *διηκριβῶται* vulg. 10. *προὔτρεπον* R. et *Intpr.*
praemisierunt. 19. *Σαβώρης* R. h. l. et *infra*, *Σαβόρης* vulg.
 et *Intpr.* *Sabores.* 20. *ἔτη* om. R.

runtque, ut magi de hac prius vaticinarentur, quod futurum censebant. Ita enim paucis post diebus cognituros se credebant, quo illorum divinatio evaderet, atque hinc collecturos, similem eventum habitura etiam quae de homine praedicerentur. Quid autem de equa divinarint, nihil liquido possim affirmare, neque enim mihi certi quicquam ea de re est renuntiatum; ceterum ita singula evenerunt, ut illi praedixerant. Cum itaque ex ea re ceteri scirent, magos vaticinandi artem optime callese, provocarunt rogaruntque eos, ut etiam de muliere, quae futura nosset, explicarent. Qui cum responderent, masculam prolem parituram, nihil ultra morati sunt, sed cidari utero imposita, embryum regem pronuntiarunt, nomineque insignierunt foetum recenter efformatum atque ita animatum, arbitror, ut intus paululum moveretur et subpalpitaret. Ita vero, quod natura obscurum incertumque erat, pro certo indubitatoque opinione expectationeque apprehendentes, non frustrati sunt tametsi sua spe, sed et amplius, quam opinati erant, sunt consecuti. Nascitur enim non multo post Sabores cum regno, inque eo et adolescit et senescit, perducta ad annos usque septuaginta vita. Quarto autem et vigesimo regni sui anno, Nisibis urbs in Persarum po-

ὄσα κατήκοος, Ἰοβιανοῦ δὲ τοῦ σφῶν βασιλέως παράδοτος A. C. 556
καὶ προεμένον. ἐν αὐτοῖς γὰρ δῆπου τοῖς ἐνδοτέρω χωρίοις L I. 30
τῆς Περσικῆς ἐπικρατείας Ἰουλιανοῦ τοῦ προτέρου Ῥωμαίων P. 136
αὐτοκράτορος ἀθρόον διαφθαρέντος, αὐτὸς ἀναγορεύεται ὑπό
5 τε τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν στρατευμάτων καὶ τοῦ ἄλλου ὀμί-
λου. ἄτε δὲ τῆς ἀρχῆς αὐτῆ ἄρτι καθισταμένης, καὶ τῶν πρα-
γματῶν, ὡσπερ εἰκός, ταραττομένων, καὶ ταῦτα ἐν μέσῃ τῆ
πολεμίας, οὐχ οἷός τε ἦν τὰ παρόντα ἐν τῷ δέοντι σχολαιτέρον
διαθεῖναι. τοιγάρτοι ἀπαλλαξείων τῆς ἐν ὄθνεϊα καὶ δυσμενεῖ
10 χώρῃ διαίτης, καὶ μόνης τυχεῖν τῆς ἐς τὰ οἰκεία ἐπανόδου
θάπτον ἰέμενος, ξυνθήκας τίθεται ἀγενεῖς καὶ ἀσχήμενας,
καὶ ὅποιας μέχρι καὶ νῦν τῆ Ῥωμαίων λυμίνεσθαι πολιτεία,
περιστέλλων ἐς τὰ ὀπίσω καινοῖς ὄροις, καὶ ὑποτεμνόμενος
τῆς οἰκείας ἀρχῆς τὸ περαιτέρω ἐκβαλνον. τὰ μὲν οὖν κατ' B
15 ἐκέينو τοῦ καιροῦ ξυνεγεχθέντα πολλοῖς ἤδη τῶν προτέρων
ξυγγραφέων ἰσθόρηται. ἐμοὶ δὲ οὐ περὶ ταῦτα ἐνδιατρίβειν
σχολή, ἀλλὰ τοῦ προτέρου λόγου ἐκτέον.

κς'. Μετὰ γὰρ Σαβῶρον Ἀρταξῆρ ἀδελφὸς ὢν αὐτῆ,
καὶ μετασχὼν τῆς βασιλείας, τετιώρων ἐτῶν χρόνον κατ' αὐ-
20 τὴν ἀπεβίω. ὁ δὲ νιὸς ὁ τούτου, Σαβῶρ δὲ καὶ αὐτὸς ἐπεκέ-
κλητο, ἐν ἔτεσι πάντε τὸ οἰκεῖον ἠρίθμησε κράτος· ἐν διπλα-
οἰοῖσι δὲ τούτων καὶ πρὸς γε ἐνὶ ἑτέρῳ ἐνιαυτῷ Οὐαραράνης

6. δὴ R. 8. τῷ add. ex R. 10. μόνης R., μόλις vulg.
11. ἀγενεῖς et 12. τῆ τῶν P. Par. 18. Artaxerxes Intpr.
20. Iterum omnes Sabor exhibent. δὲ post Σαβῶρ om. R. 22.
τούτων R., τούτου vulg.

testatem venit, Romanis quidem olim subdita, Ioviano vero ipso-
rum rege eam tradente ac prodente. Cum enim Iulianus, qui antea
Romanorum rex erat, in interioribus Persici imperii locis repente
periisset, ipse a praefectis et exercitu reliquaque turba rex decla-
ratur, qui, utpote regno ipsi recenter delato et rebus, uti verisimile
est, perturbatis, et quidem in media hostili regione, praesentem
rerum statum non satis componere poterat. Quocirca pertaesus vi-
tae in externa hostilique regione, reditusque in sua quam citissime
compos fieri cupiens, ignominiosas turpesque cum hoste pactiones
init, quasque in hunc etiam diem Romana res publica magno suo
malo persentiscit. Novis enim terminis imperium coarctavit, mul-
tumque de veteri amplitudine decidit. Iam vero quae per id tempus
acciderunt, multi ex veteribus historicis memoriae prodiderunt; mihi
vero otium non est iis repetendis immorandi, cui quae coepcram
sunt persequenda.

26. Post Saborem itaque Artaxer ipsius frater potitus impe-
rio, cum annos quatuor regnasset, moritur. Filius autem huius,
Sabor vero etiam is vocabatur, quinque annis imperium obtinuit;
duplo vero temporis spatio et uno insuper anno Vararacus huius fi-

A. C. 556^δ παῖς, ὃς δὴ καὶ Κερμασαῖ ἀνομάζετο. τῶν δὲ τοιούτων ἐπι-
 I. L. 3^ο κλήσεων ἢ αἰτία ἤδη μοι εἴρηται. καὶ γὰρ Κερμὰ ἔθνος τυ-
 χὸν ἢ χώρας ὑπῆρχεν ἐπωνυμία· ταύτης δὲ τῷ πατρὶ τοῦ Οὐα-
 C. ραράνου δεδουλωμένης, εἰκότως ὁ παῖς τὴν ἐπωνυμίαν ἐκτῆ-
 σατο, καθάπου πρότερον καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ὁ μὲν Ἀφρι-5
 κανὸς τυχὸν, ὁ δὲ Γερμανικὸς, ὁ δὲ ἐξ ἄλλου τὸν γένους νε-
 νικημένου ἐπεκλήθη. ἐπὶ τούτοις Ἰσδιγέρδης ὁ Σαβάρου τὴν
 Περσικὴν ἡγεμονίαν παραλαμβάνει, ὁ πολὺς παρὰ Ῥωμαίοις
 V. 9^β καὶ περιλάλητος. φασὶ γὰρ Ἀρκάδιον τὸν βασιλεῖα πρὸς τῷ
 θανάτῳ γεγεννημένον, καὶ τὰ μετ' αὐτὸν, ὥσπη τοῖς ἀνθρώ-10
 ποῖς νενόμισται, διατάττοντα, τούτῳ δὲ φύλακι χρῆσασθαι,
 καὶ κηδεμόνι ἐπὶ τε τῷ παιδί Θεοδοσίῳ καὶ πάσῃ τῇ Ῥω-
 μαϊκῇ καταστάσει. ἄδεται γὰρ οὗτος ὁ λόγος ἐπιπλεῖστον ἐν
 ἡμῖν ἐκ παλαιοῦ τῇ μνήμῃ παραδοθεῖς τοῖς ἐφεξῆς, καὶ μέχρι
 D. νῦν παρὰ τε τοῖς λογίμοις καὶ τῷ δήμῳ περιγαγόμενος· γρᾶρ ἡ 15
 δὲ τι καὶ λόγοις ἱστορικοῖς οὐκ οἶδα εὐρῶν τοῦτο φερόμενον,
 οὐδὲ παρ' οἷς τυχὸν τὰ τῆς Ἀρκαδίου τελευτῆς ἀπεμνημόνευ-
 ται, ὅτι μὴ μόνον ἐν τοῖς Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι συγγεγραμμέ-
 νοις. καὶ οὐδὲν οἶμαι, θαυμαστὸν, ἐκεῖνον μὲν ὡς πλεῖστα με-
 μαθηκότα, καὶ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, ἱστορίαν ἀναλεξάμενον, 20
 καὶ τήνδε παραλαβεῖν τὴν ἀφήγησιν ἐτέρῳ πρότερον ἐκπεπο-
 νημένην, ἐμὲ δὲ αὐτὴν μηδαμῶς ἔτι ἐλεῖν ἐλάχιστα εἰδῶτα,

1. *Cermasat* Intpr. Verum est *Κερμανσαῖ*: cf. *Mirkhondium* apud *Sacyum*, *Mem. sur les antiquités de Perse*, p. 320. 2. *Debebat esse Κερμὰν*. ἔθνος R. 3. τοῦ Ἀραράνου *Lugd. et ed. pr.*, Οὐραρ. *Par.* 10. ἐπ' αὐτὸν R., Intpr. *quum — sua disponderet*. 15. *λογίμοις* (sic) R. 17. *ἀπομνημονεύεται* R. 22. *Pro* ἐλεῖν *coni.* Cl. *σύρειν*.

lius, qui et *Cermasaa* dictus fuit. Huiusmodi vero appellationum causam supra retuli. *Cerma* enim gentis forsitan alicuius aut regionis est nomen, qua a patre *Vararane* subacta, filius verisimiliter eam appellationem est consecutus; quemadmodum etiam olim apud Romanos hic quidem *Africanus*, ille *Germanicus*, alius vero ex alia gente devicta est dictus. Post hos *Isdigerdes Saboris F.* Persicum imperium accepit, cuius frequens et celebris est apud Romanos memoria. Aiunt enim *Arcadium* regem iam moribundum, et humano more de rebus post obitum suis disponentem, hunc custodem et curatorem filii sui *Theodosii* instituisse totiusque Romani imperii status. Hic enim sermo ab antiquo veluti per manus posteritati traditus, plurimum etiam hodie apud nos invaluit, et apud doctos pariter et vulgus hominum circumfertur; scripto vero aliquo aut historicorum libris id proditum non reperio, ne in iis quidem, qui de *Arcadii* morte scripserunt, uno tantum *Procopio* rhetore excepto. Neque sane meo iudicio mirum est, ad multiscii huius viri, quique universam, ut uno verbo dicam, historiam decerpserit, notitiam hanc etiam narrationem ab alio olim conscriptam pervenisse; ad

εἶγε ἄρα δὴ καὶ ἐλάχιστα. ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ μάλα θαύματος Ἀ. C. 556
 ἄξιον εἶναι ἡγοῦμαι, ὅτι διεξιὼν τὰ περὶ τούτων, οὐχ ἁπλῶς I. I. 30
 οὕτω τὰ ἐγνωσμένα διδξισιν, ἀλλ' ἐπαινεῖ τὸν Ἀρκάδιον καὶ
 ἀποσεμνύνει, ὡς ἀρίστην χρησάμενον εὐβουλίαν. φησὶ γὰρ αὐτὸν P. 137
 50ὐ λίαν ἀγγίζουσαν εἶναι τὰ ἄλλα πεφυκότα, ἐν τούτῳ δὲ μόνῳ
 φρενήρη τε καὶ προμηθέστατον ἀποδεδεῖχθαι. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ὁ
 τοῦτο ἀγάμενος οὐ τῇ πρώτῃ ὀρμῇ τοῦ βουλευματος τὸ εὐλο-
 γον κρίνειν, ἀλλὰ τῷ ὑστερον ἀποβεβηκότι. ἐπεὶ πῶς ἂν εἶχεν
 καλῶς ἀνδρὶ ὀθνεῖν καὶ βαρβάρῳ, καὶ γένους ἄρχοντι πολεμιο-
 10τάτου, καὶ ὅπως αὐτῷ μετῆν πίστειὸς τε καὶ δικαιοσύνης ἡγοη-
 μένῳ, καὶ πρὸς γε τὰ ἐς θεὸν πεπλανημένῳ καὶ ἀλλογενῶμονι,
 τὰ φίλτατα παραδοῦναι; εἰ δὲ μηδὲν ὀτιοῦν ἐπὶ τῷ βρέφει
 ἡμάρτηται, ἀλλὰ μεμένηκεν ἢ τούτου βασιλείαν βεβαιότατα
 πρὸς τοῦ κηδεμόνος φυλαττομένη, καὶ ταῦτα εἶτι ὑπὸ μαζῶν
 15τιθρομένον, ἐκεῖνον ἂν μᾶλλον ἐπαινετέον τῆς εὐγνωμοσύ- B
 νης, ἢ Ἀρκάδιον τοῦ ἐγχειρήματος. τούτων μὲν οὖν ἐνεκεν,
 ὥσπερ ἕκαστος γνώμης τε καὶ ἀκριβείας ἔχοι, ὧδε κρινέτω.
 ὁ δὲ Ἰσδιγέρδης εἰκοσι πρὸς τῷ ἐνὶ βασιλεύσας ἐνιαυτούς,
 οὐδένα πάποτε κατὰ Ῥωμαίων ἤρατο πόλεμον, οὐδὲ ἄλλο τῷ
 20κατ' αὐτῶν ἄχαρι ἔδρασεν ἀλλὰ μεμένηκεν ἑσαεὶ εὖνους τῶ
 ὦν καὶ εἰρηαῖος, εἶτε οὕτω συμβᾶν, εἶτε καὶ ὡς ἀληθῶς

2. τούτων R. et Lugd., τούτων edd. 11. πρὸς γε τὰ ἐς θεὸν
 πεπλανημένῳ καὶ om. R., Intpr. non legebat verba τὰ ἐς θεὸν.
 20. δεῖ R.

meam vero nequaquam, qui non nisi exiguam, utinam modo exiguam,
 harum rerum scientiam habeam. Sed illud, et quidem vehementer,
 admiratione dignum censeo, quod cum narrationem de Ar-
 cadio instituit, non simpliciter ita quae ab eo statuta fuerunt
 narrat, sed laudat ipsum magnificisque verbis effert, tanquam opti-
 mo consilio usum. Ait enim, ipsum aliis in rebus non admodum
 solere esse industrium, hac vero sola in re et sapientem et pruden-
 tissimum declaratum. Mihi vero videtur is, qui hoc admiratur, non
 ex primo consilii impetu, sed ex eventu de eius rectitudine iudi-
 care. Quo pacto enim prudenter recteque factum dici possit, ho-
 mini extero et barbaro, et regi gentis infestissimae, neque satis
 noto, an fidem ac iustitiam coleret, quique praeterea erroneae esset
 de deo diversaeque opinionis, quae habeoat carissima tradere? Si
 vero nihil omnino in infantem sibi creditum deliquit, sed huius im-
 perium sartum tectum a curatore firmissime est conservatum, et
 quidem, cum adhuc ille lacteret: illius potius probitas est laudan-
 da, quam Arcadii factam. Hisce igitur de causis, prout quisque
 mente ac iudicio pollet, ita iudicet. Isdigerdes vero cum unum et
 viginti annos regnasset, nullum unquam adversus Romanos bellum
 suscepit, neque ulla eos affecit molestia, sed mansit perpetuo he-

A. C. 556 φειδῶ τοῦ παιδός, καὶ τῶν κοινῶν τῆς κηδεμονίας νο-
I. L. 3ο μίμων.

κζ. Ἐκείνου δὲ τεθνηκότος, Οὐαραράνης ὁ υἱὸς προ-
στάς τῆς ἀρχῆς, εἰσβολὴν μὲν κατὰ Ῥωμαίων πεποιήται-
φιλῶς δὲ αὐτὸν καὶ ὑφειμένως τῶν ἐν τοῖς ὄρεσις ἰδρυμένων⁵
C στρατηγῶν προσδεξαμένων, ὁ δὲ θῆτιον ἀπηλλάγη, καὶ εἰς
τὴν ὑπήκοον ἐπανήκεν, οὔτε προσπολεμήσας τοῖς πέλας, οὔτε
ἄλλως τὴν χώραν σινάμενος. εἴκοσι δὲ κρατήσας ἐνιαυτούς,
παραδίδωσι τὴν βασιλείαν Ἰσθιγέρδῃ θατέρῳ τῷ οἰκείῳ παι-
δί, ἧ δὲ χρόνος ἐν τῇ βασιλείᾳ διηνύσθη ἑτῶν ἑπτακαίδεκα,¹⁰
καὶ μηνῶν δῆπου τεττάρων. Περύξῃς δὲ μετ' ἐκείνου ἀνα-
δείκνυται βασιλεὺς, ἀτῆρ τολμητίας μὲν ἄγαν καὶ φιλοπόλε-
μος, καὶ πρὸς τὸ μεγαλοργὸν τῆς γνώμης αἰεὶ τετραμμένους
λογισμῶ δὲ στερεῶ καὶ βεβηκότε οὐ μάλα ἐχρηστο ἀλλὰ πλέον
ἦν αὐτῷ τοῦ βουλευομένου τὸ θρασῦνον. ἀπόλωλε δὲ οὖν,¹⁵
D κατὰ τῶν Νεφθαλιτῶν ἐπιστρατεύσας, οὐ τοσοῦτον, οἶμαι,
τῇ ῥώμῃ τῶν δυσμενῶν ὀπόσον τῇ οἰκοθεν ἀκοσμίᾳ· δέον γὰρ
αὐτὸν σὺν τῇ ἀσφαλεῖ κατὰ τὴν πολεμίαν πορευέσθαι, τὰς
ἀδήλους ἐπιβουλὰς προδιασκοποῦντα καὶ φυλαττόμενον, ὁ δὲ
λέληθεν ἑαυτὸν ἐνέδραις ἀθρόον περιπεσῶν καὶ βόθροις καίτοι
διώρυξιν, ἐπὶ μήκιστον τοῦ πεδίου πρὸς τὸ ἀπατηλὸν μεμηγα-
νημέναις, αὐτοῦ τε σὺν τῇ στρατιᾷ διεφθάρη τετάρτῳ καὶ
εἰκοστῷ τῆς βασιλείας ἐνιαυτῷ, καὶ καταλύει τὸν βίον ἀκλειῶς,

1. Pro κηδεμονίας R. παιδοποιίας (scil. adoptionis), Intrp. com-
munibus liberis procreandis et legibus. 5. ὄρεσις R., ὄροις
vulg. 7. προπολεμήσας R. et Lugd., sed hic in mg. ἴσ.
προσπολεμήσας. 15. βουλευομένου R. Lugd. mg. et Intrp.,
βουλομένου vulg. 20. ἀθρόως R.

nevolus et pacificus, sive ita casu acciderit, sive revera etiam re-
spectu pueri, et communium curationis pupillaribus legum.

27. Illo vero mortuo, Vararanes filius cum praecesset imperio,
expeditionem quidem in Romanos fecit, sed cum illum praefecti, qui
in finibus erant, amice placideque suscepissent, ipse statim recessit,
et ad sua se recipit, neque bello finitimis, neque praeterea damno
ullo agris eorum illato. Cumque annos viginti regnasset, Isdigardi
alteri suo filio regnum tradit; qui cum eo annis septendecim et
mensibus circiter quatuor esset potitus: Perozes post illum rex de-
claratur, vir temerarie audax et bellorum cupidus, et magnificen-
tiam semper praese ferebat, solidis autem tutisque consiliis non
admodum utebatur; sed plus in eo erat audaciae quam consilii.
Periit itaque in expeditione adversus Nephtalitis non tam, arbitror, ro-
bore hostium quam sua temeritate. Cum enim oporteret ipsum tuto per
hostilem regionem procedere, occultas insidias praevidentem et praeca-
vortem, horum cura neglecta confestim in insidias incidit; inque acro-

ἄτε δὴ ὑπὸ τῶν Οὐννων κατεστρατηγημένος Οὐννικὸν γὰρ A. C. 556
 γένος οἱ Νεφθαλίται. Βάλας δὲ ὁ τούτου ἀδελφὸς ἐπὶ τὴν I. I. 30
 ἀρχὴν ἀναβὰς, οὐδέν τι φαίνεται ἀξιαφήγητον δράσας πολέ-
 μων ἕνεκα καὶ παρατάξεων, οὐ μόνον τῷ πρᾶος εἶναι τοὺς
 5 Στρόπους καὶ ἥπιος, καὶ πρὸς ὄρμας ἀλόγους καὶ δυσμέ- P. 138
 νείας οὐ μᾶλα διανιστάμενος, ἀλλ' ὅτι καὶ βραχὺν ἐπε-
 βίω χρόνον· τέτταρα γὰρ αὐτῷ μόνον ἔτη κατὰ τὴν βασι-
 λειάν διεδραμεν. ἐπὶ τούτῳ δὲ Καβάδης ὁ Περόζου, τῶν Περ- V. 97
 σικῶν προυργμάτων κρατήσας, πολλοὺς μὲν κατὰ Ῥωμαίων
 10 πολέμους διήνεγκε, πολλὰ δὲ κατὰ βαρβάρων τῶν προσοικούν-
 των ἔστησε τρόπαια, καὶ χρόνον οὐδένα παρήκε ταραχῆς
 τε καὶ κινδύνους ἐγκαλινδούμενος. ἦν δὲ ἄρα καὶ πρὸς τὸ ὑπή-
 κουν ἀπηγῆς τε καὶ δυστιθάσσευτος, καὶ οἶος ἀνακινεῖν τὰ κα- B
 θεοῦτα, ἔς τε τὴν πολιτικὴν δίκαιταν καινουργεῖν, καὶ παρα-
 15 τρέπειν τὰ πάλαι συνειδισμένα. λέγεται δὲ ὡς καὶ νόμον ἔθε-
 το, κοινὰ τοῖς ἀνδράσι προκεῖσθαι τὰ γύναια, οὐ κατὰ τὸν
 Σωκράτους, οἶμαι, καὶ Πλάτωνος λόγον, καὶ τὴν ἐν τῷ λόγῳ
 κεκρυμμένην ἀφέλειαν, ἀλλ' ὥστε τῷ προστυχόντι ἐξεῖναι
 πρὸς ἣν ἂν ἐθέλοι χωρεῖν καὶ τῆς εὐνῆς μεταλαγχάνειν, εἰ
 20 καὶ ἑτέρῳ τῷ συνοικοῦσα καὶ ἀποκεκριμένη ἐτύγχανε.

2. Βάλας Lugd. in mg., in ordine autem Ὀβάλας, Οὐάλας R.,
Valens Intpr. Incorruptum nomen Persicum est *Palasch*. Hunc Pro-
 copius, qui de horum regum successione parum comperta congressit,
 paulo rectius *Blasin* vocat, sed in eo errat, quod in locum Cabadis
 suffectum esse tradit. 8. δὲ Καβ. R., δὲ καὶ K. vulg. 15. πάλαι om. R.

bes et fossas, quae ad longissimum in campo tractum ad fallendum erant
 confectae, atque ibi cum exercitu interiit quarto et vigesimo regni sui
 anno, vitamque finivit inglorius, utpote ab Hunnis debellatus. Hun-
 nica enim gens Nephtalitae. Balas autem huius frater ad regnum
 evectus, nihil memoratu dignum bellorum aut proeliorum causa
 gessit; non solum quia placidis esset moribus et mitis, et ad ir-
 ruptiones violentas faciendas hostilitatesque exercendas non admo-
 dum promptus, sed etiam quod ad exiguum tempus supervixerit.
 Quatuor enim duntaxat anni ei in regno sunt decursi. Post hunc
 etiam Cavades, Perosi F., Persico imperio potitus, multa quidem ad-
 versus Romanos bella gessit, multa etiam a finitimis barbaris tro-
 phaea retulit, neque ullum tempus praetermisit, quo non esset tur-
 bis periculisque involutus: erat vero etiam in subditos saevus et
 intractabilis, aptusque ad ea, quae bene constituta erant, turbandum,
 et ad civile vivendi genus innovandum veteresque consuetudines sub-
 vertendas. Dicitur vero etiam hic legem tulisse, qua feminae
 viris communes prostituerentur, non ex Socratis, arbitrator, et Platonis
 instituto, aut utilitatis in ea reconditae respectu, sed ut cuius li-
 ceret, cum qua liberet rem habere, etiam si alteri alicui nupta es-
 set, eique addicta conviveret.

A. C. 556

I. I. 30

κῆ. Καί τοίνυν θαυμά τοῦτο ἐνόμως ἐξημαρτάνετο, χα-
 λειαινόντων περιφανῶς τῶν δυνατῶν, καί οὐκ ἀνεκτὸν ἡγου-
 μένων τὴν ἀτιμίαν. ἀλλ' οὗτος γὰρ αὐτῷ ὁ θεσμός ἐπιβουλῆς
 Cτε καὶ καταλύσεως αἰτιώτατος γέγονε. τοιγάρτοι συμφραζάμε-
 νοι ἅπαντες καὶ διαναστάτες, καθαιρουσί γε αὐτὸν τῆς ἀρ-5
 χῆς τῷ ἐνδεκάτῳ ταύτης ἐνιαυτῷ, καὶ εἰς τὸ τῆς Λήθης ἐμ-
 βάλλουσι φρουρίον. τὸ δὲ τῆς βασιλείας κράτος μετάγουσιν
 ἐπὶ Ζαμύσφην, Περδίζον καὶ αὐτὸν παῖδα γεγεννημένον, καὶ
 ἄλλως πραότητός τε καὶ δικαιοσύνης ἄριστα ἔχειν δοκοῦντα.
 οὕτω τε ἦοντο καλῶς αὐτοῖς ἅπαντα κατειργάσθαι, ὡς ἐξόνιο
 τολοιπὸν ἐν εὐκολίᾳ τε καὶ ἔρστωίῃ πολιτεύεσθαι καὶ βιο-
 τεύειν. ἀλλ' ὁ Καβάδης οὐκ ἐς μακρὰν ἀποδράσας, εἴτε τῆς
 γαμετῆς αὐτῷ συλλαβομένης τοῦ δόλου, ὡς Προκόπιός φησι,
 καὶ τὸν ὑπὲρ ἐκείνου θάνατον ὑπελθεῖν ἐλομένης, εἴτε καὶ
 ἄλλῃ τρόπῳ χρησάμενος, ἀποδράσας δὲ οὖν ὕμῳ, καὶ ὑπεκβάς 15
 Dτου δεσμοτηρίου, ἔρχετο παρὰ τοὺς Νεφθαλίτας, καὶ γίνεται
 ποῦ ἐκείνων βασιλέως ἰκέτης. ὁ δὲ τὰς ἀτάκτους τροπὰς τῆς
 τύχης διανοησάμενος, προσέτετό γε αὐτὸν μάλα εὐμενῶς, καὶ
 διετέλει παρηγορῶν καὶ παραιρούμενος τῆς γνώμης τὸ ἀνώ-
 μενον, τὰ μὲν πρῶτα θωπεῖα τε ἀγαθῆ καὶ παραινέσει πρὸς 20
 τὰ ἀμείνονα τὸ φρονοῦν ἀναβρῶννύση, καὶ πρὸς γε τραπέζῃ

3. αὐτ. ὁ θεσμ. R., d. θ. α. vulg. 4. αἰτιώτατος R. et Intpr. *prae-
 cipa causa*, αἰτίας vulg. *συμφραζάμενοι* R., *συμφρασάμενοι*
 conl. Cl. 5. γὰρ pro γε R. 8. Recte Ζαμύσφην: est *Dja-
 masp* Persarum, Ζαμβασφῆν R., sed infra Ζαμύσφης, Ζαμβazes
 Intpr. 15. τρόπῳ χρ. R., χρ. τρ. vulg. 17. ἔσπας Par.
 18. ἔαυτὸν R. 21. πρὸς τε R.

28. Frequenter itaque hac in parte permittente lege peccaba-
 tur, satrapis aperte indignantibus, neque tolerandum esse dede-
 cus censentibus. Sed ea lex ipsi et insidiarum et submotionis
 ab imperio causa fuit. Conspiratione enim facta omnibusque in-
 surgentibus, imperio eum abdicant, undecimo, ex quo regnaret,
 anno, et in Lethes castellum coniciunt; regni vero potestatem
 in Zamasphem transferunt, qui et ipse Perosi filius erat, et alio-
 qui lenitatis et iustitiae nomine optime audiebat. Atque ita pu-
 tabant, omnia sibi recte curata; sperantes, se deinceps placide
 quieteque victuros. Cavades vero non multo post e custodia eela-
 psum, sive uxore ad fraudem opitulante, ut Procopius scribit, et
 mortem etiam pro illo subire cupiente, sive alio quopiam modo
 usus, aufugit tamen, et e carcere evasit, atque ad Nephtalitas se
 recepit, eorumque regi supplex est factus: qui cum variis incertas-
 que fortunae mutationes ac vicissitudines cum animo suo perpen-
 deret, perhumaniter cum excepit, neque desinebat eum solari,
 amicumque aegritudinem sublevare; primum quidem blanditiis verbo-
 rum commodaque exhortatione ad meliora ipsius mentem corrobora-

δαμιλεῖ καὶ φιλοτησίᾳ θαμὰ προτεινομένη, καὶ ἔφρεστρίσι τι- A. C. 556
 μίαις, καὶ τούτοις δὴ ἅπασι τοῖς εἰς φιλοξενίαν προχειροτά- I. 1. 35
 τοις ὀλίγῳ δὲ ὕστερον καὶ τὴν θυγατέρα κατεγγυῶ πρὸς γά-
 μον τῷ ξένῳ, καὶ στρατιὰν αὐτῷ πρὸς τὴν κάθοδον ἀποκρω-
 ῖσαν παραδούς, ἔστειλεν αὐθις, τὸ τε ἀντιστατοῦν καθελού-
 ντα, καὶ τὴν προτέραν εὐδαιμονίαν ἀνακτησόμενον. ἐπεὶ δὲ
 περὺκασι πρὸς τὰναντία πολλάκις συμφύρεσθαι τοῖς ἀνθρώ-
 ποις αἰ τῶν δοκηθέντων ἐκβάσεις, τοιόνδε τι καὶ τότε ξυνέβη, P. 139
 καὶ πρὸς τὴν ἐφ' ἑκάτερα ῥοπήν τε καὶ κίνησιν ἐπὶ πολλῷ τῷ
 ἰδιαλλάττοντι ὁ τοῦ Καβάδου βίος ἐταλαντεύθη, καὶ ταῦτα ἐν
 χρόνῳ μετρίῳ. ἐκ μὲν γὰρ βασιλέως πρότερον ὑπόδικος γέγονε
 καὶ δεσμώτης· ἀπαλλαγείς δὲ τῆς εἰρκτῆς, φυχὰς καὶ μέτοι-
 κος καὶ ἰκέτης· ἐκ δὲ ἰκέτου καὶ ξένου, κηδεστῆς βασιλέως
 καὶ οἰκειότατος· εὐθὺς δὲ κατελθὼν εἰς τὰ πάτρια ἦθη, ἀνεί-
 15 ληψε πάλιν τὴν ἀρχὴν πόρων ἐκτὸς καὶ κινδύνων, ὥσπερ οὐ-
 δαμῶς αὐτὴν ἀφρημένος, ἀλλ' εὐρών ἐτι σχολάζουσαν, καὶ
 οἶον ἐκδεχομένην. ὁ γὰρ Ζαμάσφης ἐκὼν ἀπέστη τοῦ θάκου,
 καὶ μεθεῖναι μᾶλλον ἔγνω τὴν βασιλείαν, τέτταρας ἐνιαυτοὺς B
 ἦσθεις ἐν αὐτῇ, καὶ ἀπαγορευσαί μὲν τῷ γανρουμένῳ τῆς ψυ-
 20 χῆς καὶ φιλοδοξοῦντι, τὸ δὲ ἀπράγμον σὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἀν-
 θελέσθαι· καὶ προὔλαβε τὴν ἀνάγκην ἢ εὐβουλία. ὁ δὲ Καβά-
 δης ἐγκρατῆς γεγενημένος πλέον ἢ πρότερον, ἔς τριάκοντα ἐτέ-
 5. Pro καθελούντα R. καθελευτοῖς. 7. συμφύρεσθαι
 Par. 8. τοῖον δὲ τι R. 10. ἐταλάντευσε R. 12. δεσμώ-
 της edd. 17. θάκου. H. l. non variat R., qui supra θάκων
 praebuerat.

rans, ac praeterea lauta mensa amicaque propinatione frequenter
 excipiens, vestibis etiam pretiosis donans, omniaque hospitalitatis
 munia explens; paulo vero post etiam filiam hospiti nuptui despon-
 det, datoque ei valido satis exercitu ad sua remisit, cum eorum,
 qui obstituri essent, clade pristinum suum regnum recuperaturum.
 Cum autem frequenter soleant hominibus res contrariis plane, quam
 animo destinarent, eventibus confundi, tale quid etiam tum inuene-
 nit, variisque in utramque partem momentis, diversisque in con-
 trarium mutationibus Cavadae vita fuit librata, idque brevi sa-
 tis temporis spatio. Nam ex rege antea reus factus et captivus; ubi
 vero e carcere evasit, fugitivus et supplex; ex supplex autem et
 peregrino gener regis eique intimus; moxque ad sua reversus, im-
 perium citra labores aut pericula recepit, perinde ac si nunquam
 eo exutus fuisset, vacans adhuc et quodam modo se opperens. Za-
 masphes enim sua sponte regio solio excessit, regnumque relinque-
 re potius censuit, quatuor annis eo gavisus, et renuntiare fastui
 ambitionique maluit; privatam vitam cum securitate coniunctam
 praeferebat, atque ita necessitatem rectitudine consilii antevertit.

A. C. 556 ρους θναυτοὺς διέμεινε τῆς μοναρχικῆς δυναστείας ἐχόμενος
I. L. 30 πρὸς τοὺς ἑνδεκα τοὺς προτέροις, ὡς τεσσαράκοντα πρὸς τῷ
ἐνὶ τοὺς σύμπαντας καθεστάναι ὁπόσους ἐν αὐτῇ ἐπεβίω.

κθ'. Τὸ μὲν οὖν ἀκριβὲς τῶν ἐπ' αὐτῷ πρότερόν τε καὶ
ὔστερον συμπεσόντων, ἤδη τοὺς πάλαι σοφοῖς ἐν ἱστορίας
Cδιεκπεπόνηται τρόπῳ· ὃ δὲ τοὺς μὲν προτέροις παρεῖται,
ἄξιον δὲ οἶμαι γινώσκειν καὶ ἐπισημῆσθαι, καλὸν ἂν εἴη
προσθεῖναι. θανατώσειε γὰρ ἂν τις, ὅτι δὴ κατ' ἐκεῖνο τοῦ και-
V. 98 ροῦ παρὰ τὴν Ῥωμαίους καὶ Πέρσαις παραπλήσια ἄττα συν-
ελθεῖν ξυνέβη, ὥσπερ αὐτομάτως ἐν ἑκατέρᾳ πολιτείᾳ κατὰ τοὺς
τῶν κρατούντων ἐναντίας τινὸς περιφορᾶς ἐνοσηψίασθε. Ἐλα-
χίστου γὰρ ἔμπροσθεν χρόνου καὶ Ζήνων ὁ Ῥωμαίων βασι-
λεὺς ὁ Ἰσαυρος, ὃς δὴ πρῶν Ταρσισκωδίσαιος ἐπωνομάζετο,
ὑπὸ Ἰλλοῦ τε καὶ Βασιλίσκου καὶ Κόνωνος ἐπιβουλευθεῖς,
συνεργούσης ἐς τὰ μάλιστα καὶ Βηρίνης, ἐκπέτωκε τῆς ἀρχῆς
Dκαὶ ἐξελέχεται, καὶ μόλις ἐς τὴν Ἰσαυρίαν ἀπεσώθη· πλήν
ἀλλ' ἐπανῆκεν αὐθις ἐς τὰ βασίλεια, καὶ Βασιλίσκον τὸν τυ-
ραννήσαντα οὐ πλέον ἢ ἔτεσι δύο καθελὼν, καὶ τοῦ σχήμα-
τος ἀφελόμενος, διετέλει πάλιν ἐχόμενος τῆς ἀρχῆς καὶ πάντα
διατάττων, οὐκ ἐπὶ πλεῖστον μὲν χρόνον, ἐν αὐτῇ δὲ ὁμῶς
ἀπεβίω. κατ' αὐτὸν δὲ καὶ Νέπως ὁ τῆς Ἐσπέρας βασιλεὺς

5. ἱστορίας R. 10. συνέβη R. 13. πρώτη R. Ταρσισκω-
δίσαιος vulg., Τάρσισ Κωδίσαιος R., Tharasis Codicus Inpr.,
Τρασκαλλισαίος apud Theophanem. Satis probabile est, Aga-
thiam scripsisse Ταρσισκαλλισαίος. 15. εἰς vulg. 18. δύο
R., δύο vulg.

Cavades vero multo quam antea potentior factus, alios triginta annos ultra undecim priores monarchicum imperium obtinuit, ut unum et quadraginta annos cum regia potestate vixerit.

29. Quae itaque eo antea et postmodum regnante acciderunt, veteres illi docti scriptores in modum historiae accurate pertractarunt. Quod autem a veteribus illis praeteritum est, quodque dignum cognitu ac memoratu crediderim, non abs re fuerit adiicere. Mirari enim quispiam possit, quod per id tempus Romanis et Persis nonnulli similes sibi mutuo casus acciderint, tanquam sponte in utraque re publica contraria quadam revolutione fortunae adversus Imperatores ingruente. Paulo enim ante etiam Zeno ille Isaurus, Romanorum Imperator, qui antea Tarasiscodisaeus cognominabatur, insidiis ei per Illum et Basiliscum et Cononem structis, coadiuvante praecipue Berine, imperio excidit eiectusque est, atque aegre in Isauriam salvus evasit, rediit tamen rursus in regiam, et Basilisco, qui non diutius quam duobus annis tyrannidem exercuerat, interfecto, regioque insigni ei adempto, rursus imperium recuperavit, omniaque moderatus est, non quidem multo tempore, regnans tamen e vita excessit. Haud secus et Nepos, Occidentis Imperator,

ἁμοίαις ἢ καὶ μείζουσιν ὁμίλησε συμφοραῖς. ὑπὸ γὰρ Ὀρέστου A. C. 556
I. 1. 30
 φενακισθεὶς, πέφηνεν ἐκ τῆς Ἰταλίας, ἀποβεβληκὸς μὲν τὴν
 ἄλουργίδα, οὐκέτι δὲ αὐτὴν ἀνανείλετο, ἀλλ' ἐν ἰδιώταις τε-
 λῶν διεφθάρη. οὕτως ἄρα ἐν τῷ τότε μεταβολῆς παραλόγους
 5 κατὰ τῶν κρατίστων δυνάμεων συνελθεῖν ξυνηρέχθη. ζητούν-
 των μὲν οὖν τὴν τούτων αἰτίαν οἱ τὰς τῶν ἀδῆλων ἀνιχνεύειν
 ἀρχὰς εἰδισμένοι, καὶ λεγέτωσαν ὁποίας καὶ βούλονται, ἐμοὶ
 δὲ τῆς προτέρας ἐκδρομῆς καὶ αὐθις μεταληπτέον. τεθνηκότος
 γὰρ τοῦ Καβάδου κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς Ἰουστινιανῶ
 10 παρὰ Ῥωμαίοις βασιλείας, Χοσροῆς δ' πάνν ὁ καθ' ἡμᾶς δια- P. 140
 δέχεται τὴν πατρῶϊαν ἀρχὴν, καὶ πέπραχε πλείστα ὄσα καὶ
 μέγιστα, ὧν ἕνια μὲν Προκοπίῳ τῷ ῥήτορι προαναγέγραπται,
 τῶν δὲ λοιπῶν ἐμοὶ γε τὰ μὲν εἴρηται ἤδη, τὰ δὲ ἀκόλουθως
 εἴρησεται. ὡς ἂν δὲ τὸ συνεχὲς τῶν χρόνων τελεώτατα δια-
 15 φυλαχθεῖη, τοσοῦτον ἐρῶ πρὸς τὸ παρὸν, ὡς ἕς ὄκτα τε καὶ
 τεσσαράκοντα ἑνιαυτοῦς τοῦ κράτους ἐχόμενος, πολλὰς ἀνεδή-
 τασα νίκας καὶ γέγονεν ὁποῖος οὐπω πρότερον ἄλλος τῶν παρὰ
 Πέρσας βεβασιλευκότων ἀναδέδεικται, εἴγε τῷ παντὶ ἐκάστῳ
 συγκρίνοιτο, οὐδὲ εἰ Κῦρον εἶποι τις ἂν τὸν Καμβύσου, οὐδὲ
 20 Δαρεῖον Ἰστασπεω, οὐδὲ μὴν Ξέρξην ἐκείνον, τὸν ἱππῆλατον Β
 μὲν δεικνύντα τὴν θάλατταν, ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι ναυτιλλόμενον.
 πλὴν ἀλλὰ τοιοῦτός γε ὢν, ἀκλεῆς γε αὐτῷ ἢ τοῦ βίου κατα-
 στροφή γέγονεν, καὶ οἰκτρὰ καὶ τῶν φθασάντων ἀλλοτριω-
 1. καὶ ins. ex R. 5. συνηρέχθη R. 18. εἰτε R., Intpr. vel
 si. 19. εἴπη R.

similibus aut maioribus calamitatibus fuit immersus. Nam ab Ore-
 ste circumventus, fugit ex Italia, purpura exutus, quam nunquam
 recuperavit, sed inter privatos degens interiiit. Adeo inopinatae mu-
 tationes tum temporis potentissimis regibus acciderunt. Causas vero
 harum mutationum quaerant, qui abditarum rerum occulta princi-
 pia investigare consueverunt, et quascunque voluerint proferant,
 mihi vero, unde digressus sum, est redeundum. Mortuo enim Ca-
 vade quinto anno, ex quo Iustinianus Romanis imperarat, Chosroës
 ille, maximi apud nos nominis, paternum suscepit imperium, et plu-
 rimas maximasque res gessit; quarum nonnullae a Procopio rhetore
 sunt conscriptae; reliquae vero partim iam a me dictae sunt, aliae
 consequenter dicentur. Ut autem continuata temporum series exa-
 ctissime observetur, in praesentia duntaxat dicam, quod per octo
 et quadraginta annos, quibus imperio potitus est, multis decoratus
 fuerit victoriis, talisque evaserit, qualis ante eum ex Persarum re-
 gibus nemo, si cum singulis eorum comparetur; ne si Cyrus qui-
 dem Cambysae filium aliquis nominaverit, aut Darium Hystaspis,
 sed neque Xerxem illum, qui mare equis, montes navibus reddidit
 pervios. Ceterum talis ac tantus cum fuerit, inglorium et miseran-

A. C. 556τάτη. ἐτόγγανε μὲν γὰρ ἐν τῇ τότε ἀμφὶ τὰ Καρδούχια ὄρη
 I. L. 30 ἐς κόμην Θαμανῶν διὰ τὴν τοῦ θέρους ὄραν καὶ τὴν τῶν τό-
 πων εὐκρασίαν μεταβάς τε καὶ ἐνδαιτώμενος. Μανυρίκιος δὲ
 ὁ Παύλου, ὑπὸ Τιβερίου Κωνσταντίνου τοῦ Ῥωμαίων αὐτο-
 κράτορος ἄρχειν τῶν κατὰ τὴν ἔω ταγματῶν προστεταγμένος, 5
 εἰσέβαλεν ἀθρόον ἐς τὴν Ἀραξιανήν χωρὰν, πρόσσιον οὖ-
 σαν τῇ τῆς κόμης περιουκίδι καὶ ἀγχιτέρμονα· καὶ δῆτα οὐκ
 ἱκίει δῆων ἅπασαν ἀφειδῶς καὶ ληϊζόμενος. περαιωθεὶς δὲ τὰ
 C ρεῖθρα τοῦ Ζίρμα ποταμοῦ, ἀνὰ τὰ πρόσω ἐτι ἐχώρει, καὶ
 τὰ ἐν ποσὶν ἐλεηλάτει καὶ ἐνεπιμυρα. οὕτω δὲ αὐτοῦ ἀρδηνιο
 ἅπαντα κυταστρεφομένον καὶ ξυγκυκῶντος, ὁ Χοσρόης, (οὐ
 πόρρω γὰρ ἦν, ἀλλ' ὅσον ἀρθεῖσαν ἤδη θεᾶσθαι τὴν φλόγα,)
 οὐκ ἤνεγκεν τὴν ὄψιν τοῦ πολεμίου πυρὸς, ἐπεὶ μήπω πρότερον
 ἐωρῶκει. τοιγάρτοι αἰδοῖ τε καὶ δέει καταπεπληγμένος, οὔτε
 ἀντεξίει, οὔτε ἡμύνετο· ἀλλὰ τοῖς προσπεσοῦσι πέρα τοῦ με-15
 τρίου περιαλήσας, καὶ ὅσον ἀπειρηκῶς ταῖς ἐλπίσιν, αὐτίκα
 νόσῳ ἤλω ὑπὸ δυσθυμίας δεινῇ τε καὶ ἀνηκέστῳ. καὶ τοίνυν
 D προράδην ἀχθεὶς μετὰ τάχους πολλοῦ εἰς τὰ ἐν Σελευκείᾳ καὶ
 Κτησιφῶντι βασιλεία, καὶ φυγὴν τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμε-
 νος, οὐκ ἐς μακρὰν καταλύει τὸν βίον.

3. ἐνδαιτώμενος R., δαιτώμενος vulg. 4. αὐτοκράτορος R.,
 βασιλέως vulg. 6. ἀθρόως R. Ἀραξιανήν R. et in mg.
 Ἀραξιανήν, Intrp. Arxianum agrum. 7. κόμης R. et Intrp. con-
 tiguus circumiectis vico. χωρᾶς vulg. 8. ἀνίει R. δῆων
 R., δηίων vulg. 12. Pro ἀρθεῖσαν ἤδη R. ἀν ἤδηθειαν.

dum, et ab ante actis ipsius rebus gestis alienissimum habuit vitae exitum. Cum enim per id tempus circa Carduchios montes versans in vicum Thamanorum propter aestivum tempus et illorum locorum temperiem transisset, ibique commoraretur, Mauritius Pauli F. a Tibério, Constantini Romanorum regis filio, legionibus Orientalibus præesse iussus, repente in agrum Araxianum irruit, qui finitimus contêrminusque erat ditloni, qui vico illi erat circumiectus, neque usum vastandi universam ac depraedandi finem faciebat: traiecto vero Zirma flumine in anteriora procedebat, cuncta vero flamma rapiensque miscens. Omnia itaque funditus evertente ac devastante Maurício, Chosroës (nequè enim longe aberat, sed tantum; ut in altum elatam flammam prospicere posset) hostilis ignis adpectam nequâquam tulit, siquidem nunquam antea eum viderat. Quocirca pudorè simul ac metu percussus, neque obviam ivit, neque sua tuebatur; sed ingenti quòdam atque immoderato dolore in animo suo ex ea strage concepto, et quodammodo in desperationem adductus; confestim gravi incurabilique morbo prae motore est correptus. Quapropter lectica clatus quam celerrime in Seleuciæ et Ctesiphontis regia palatia; recessu fugæ similis factò, non multo post excessit e vita.

λ'. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδα ὄντινά με τρόπον ἢ τοῦ λόγου A. C. 556
I. I. 30
φορὰ παραλαβοῦσα, καὶ τῷ ἀξιαγύστῳ, οἶμαι, τῶν πράξεων
ἡδομένη, ἐς τόδε ἤγαγε προπτείας, ὡς τὰ ἐν μέσῳ ὑπερβάντα
τῶν πορρωτάτω ἐπιμνησθῆναι. οὐκ οὖν ἐπειδὴ νῦν γοῦν ἐπέ-
δρων ὅποι ἀφῆγμαί, καὶ ὅθεν ἐξέβην, ἐκεῖνα μὲν ἐατέον πρὸς
τὸ παρὸν, ἐν τοῖς οἰκείοις ἀναγραφησόμενα χωρίοις ἐπανήξω δὲ
αὐθις ἐς τὸ ξυνεχὲς καὶ ἀκόλουθον τῶν προτέρων. ἢ τε γὰρ τῶν
Περσικῶν βασιλέων διαδοχὴ καὶ ὁ τῶν ἐνιαυτῶν κατάλογος,
καί, συλλήβδην φάναι, ἅπαν μοι τὸ ἐπηγγελμένον ξυνετελέσθη. P. 141
100 ἰοῖμαι δὲ ἄγαν ἀληθῆ ταῦτα καθεστάναι καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐκ- V. 99
πεπονημένα, ὡς δὴ ἐκ τῶν Περσικῶν βίβλων μεταληφθέντα.
Σεργίου γὰρ τοῦ ἐρμηνέως ἐκέισε γενομένου, καὶ τοὺς τῶν
βασιλικῶν ἀπομνημονευμάτων φρουρούς τε καὶ ἐπιστάτας με-
ταδοῦναι οἱ τῆς περὶ ταῦτα γραφῆς ἐκλιπαρήσαντος, (πολλά-
15 κικς γὰρ αὐτὸν ἐς τοῦτο προτρέψας ἐτύγχανον,) προσθέντος δὲ
καὶ τὴν αἰτίαν, ὡς οὐκ ἄλλου του χάριν ζητοῖ τῶνδε τυχεῖν,
ἢ ὥστε καὶ παρ' ἡμῶν ἀνάγραπτα ἔσεσθαι τὰ σφίσι ἐγνωσμέ-
να καὶ τίμια, παρέσχον εὐθύς εὐ γε ποιοῦντες ἐκεῖνοι, οὐκ
ἄχαρι τὸ χρῆμα ἡγούμενοι εἶναι, ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐκλείας τοῖς
20 σφῶν βασιλευσιν ἐσόμενον, εἰ μέλλοιεν καὶ παρὰ Ῥωμαίοις B

3. ἡδομένη R. pro ἡδομένη. 4. πορρωτάτω R., πορρω-
τέρω vulg. 6. ἀναγραφησόμενα R. Lugd. 2. m. et Intrp.
ut — describendis. Vulg. ex pr. m. Lugd. ἂ ἐν τοῖς οἰκ. ἀναγρ-
φησόμεθα. χωρίοις R. et Intrp. suis locis, χρόνοις vulg. 10.
ἀληθῆ ἄγαν R. καθεστάντα R. 11. βίβλων R., βιβλίων
vulg. 15. προσθέντος R., προθέντος vulg. 19. ἡγούμενοι
εἶναι R., εἰν. ἡγούμ.. vulg.

30. Sed nescio quo pacto me orationis decursus abreptum, rem-
rumque memoratu dignarum voluptate delinitum, eo praecipitan-
tiae adduxerit, ut ommissa rerum praesentium tractatione, remotiora
sim persecutus. Quocirca cum nunc sciam quo pervenerim et unde
fuierim digressus, illa quidem iam suntmittenda, quae suis tem-
poribus conscribemus: ad praecedentium autem rerum continuatam
congruentemque narrationem revertar. Persicorum enim regum suc-
cessionem et annorum numerum, et, ut uno verbo dicam, univer-
sum id, quod promiseram, iam absolvi. Et quidem vera esse
quae dixi, puto, accurateque elaborata, utpote e Persicis libris
desumpta. Cum enim Sergius ille interpres illic ageret, et regio-
rum annalium custodes ac praefectos obnixè rogasset, ut secum
illa scripta communicarent, (frequenter enim ego illum ad hoc eram
hortatus,) causam vero etiam adiecisset, quam non aliam esse de-
clarabat, quam ut etiam apud nos litterarum monumentis commen-
darentur ipsorum instituta, quaeque in pretio haberent; statim illi
recte facientes, eius petitioni annuerunt, rem non ingrattam fore
rati, immo vero ad regum suorum gloriam pertinentem, si etiam

A. C. 556 *γινώσκεισθαι, ὁπόθεν τε γεγόνασι καὶ ὁπόσοι, καὶ ὅπως ἢ τοῦ*
 I. I. 30 *γένους αὐτοῦ ἀποσέσωσται τάξις. λαβὼν οὖν ὁ Σέργιος τὰ τε*
ὀνόματα καὶ τοὺς χρόνους, καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς γεγενημένων
τὰ καιριώτατα, καὶ μεταβαλὼν εὐκόσμως εἰς τὴν Ἑλλάδα φω-
νήν, (ἦν γὰρ δὴ ἑρμηνέων ἄριστος ἀπάντων, καὶ ὁλος ὑπ' αὐ-
 5 *τοῦ Χοσροῦ θυναμάζεσθαι, ὡς ἐν ἑκατέρᾳ πολιτείᾳ τὰ πρω-*
τεῖα λαχὼν τῆς ἐπιστήμης,) εἰκότως οὖν ἀκριβεστάτην ποιησά-
μενος τὴν μετάφρασιν, ἀπεκόμισέ τέ μοι ἅπαντα μάλα πιστῶς
καὶ φιλίως, καὶ προὔτρεψε διανύειν τὴν αἰτίαν, ἐφ' ἣπερ αὐτὰ
 C *καὶ παρείληφε. καὶ τοίνυν διήνυσται ὥστε εἰ καὶ Προκοπίω 10*
τῷ ῥήτορι ἕνια τῶν ἐπὶ Καβάδῃ ἀφηγηθέντων ἑτέρως ἀπή-
γέλται, ἀλλ' ἡμῖν ἀκολουθητέον τοῖς Περσικοῖς χρονολογίοις,
καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς φερομένων ὡς ἀληθεστέρον ἀντιληπτέον.
τοσούτου δὴ οὖν ἡμῖν τοῦ πόνου τελευτάτα ἐξειργασμένοι,
 15 *φέρει πρὸς αὐτὴν αὐθις ἐπανίωμεν τὴν τῆς ἱστορίας ξυνέχειαν,*
ἦν ἐκ τῶν ἀμφὶ τὴν Λαζικήν γεγενημένων διατεμόντες, ἐς τὰ-
δε ἀφίγμεθα. οὗτω μὲν δὴ οὖν ὁ Ναχοραγὰν διὰ τὸ ἀγεννές
τοῦ τρόπου, καὶ τὸ νενικῆσθαι ἀνα κράτος ὑπὸ Μαρτίνου τῶ
καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων, καὶ τὴν ἐς Ἰβηρίαν αἰσχρὰν
ἀναχώρησιν, ὠμότατα διεφθάρη καθ' ὃν ἤδη μοι πρότερον 20

4. καιριώτατα R., καιριώτερα vulg. 9. φιλίως R., φιλως vulg.
 11. ἀφηγηθέντων R., ἀφηγημένων vulg. 12. χειραγράφος (sic) R.,
 Intrpr. scripta. 14. τοσούτου R. et Intrpr. tantum laboris, τό-
 του vulg. ἐξειργασμένου R., ἐξεργ. edd. 16. διατεμόντες
 R. et Intrpr. quam — occoertam intercidimus, διατελοῦντες
 vulg. 20. πρότερον εἰρ. τρ. R., τρόπ. εἰρ. πρ. vulg.

Romanis innotesceret, quales et quot fuerint, et quo pacto generis series ipsis sit conservata. Sergius itaque, acceptis eorum nominibus et temporibus et praecipuis insignioribusque ipsorum rebus gestis, iisque scite in linguam Graecam conversis, (erat enim interpretum omnium optimus, quemque Chosroës ipse admirabatur ut in utraque re publica eruditorum interpretum principem,) perfectissimaeque, uti verisimile est, interpretatione a se confecta, ad me omnia fideliter amiceque detulit hortatusque est, ut causae, ob quam haec monumenta a Persis acceperat, satisfacerem effectuique darem; quod et nunc a me praestitum perfectumque est. Quocirca tametsi nonnulla eorum, quae de Cavade commemorata sunt, aliter a Procopio rhetore narrantur, nobis Persici annalium scriptores potius sunt sequendi, quaeque ii scribunt, ut veriora tenenda. Hoc itaque labore nobis perfectissime absoluto, age ad continuandam historiam redeamus, quam interrupta narratione rerum in Lazico gestarum, huc usque perduximus. Hoc itaque pacto Nachoragan ob suam vecordiam, et quod per vim esset victus a Martino et Romanis copiis, et ob turpem in Iberiam fugam, crudelissima morte

εἶρηται τρόπον. λογιζόμενος δὲ ὁ Χοσρόης, ὡς οὐχ οἶόντι αὐτῷ A. C. 550
 ἀνὰ τὴν Κολχίδα γῆν πρὸς Ῥωμαίους παρατάττεσθαι, τῶν I. L. 30
 μὲν τῆς θαλάττης κρατούντων, καὶ ἅπαντα, ὧν ἂν δέοιντο, ῥα- D
 δῖως ἐνθὲνδε μεταπεμπομένων, αὐτοῦ δὲ διὰ μακρῶς ὁδοῦ καὶ
 5 ἐκρήμου μάλιστα τοῖς στρατοπεδεύουσιν ἐλάχιστα γοῦν τῶν ἐδο-
 δίμων ὑπὲρ ἀχθοφόροις ἀνδράσι τε καὶ ὑποζυγίοις χαλεπώτατα
 στέλλειν ἀναγκαζόμενον· ταῦτα δὲ οὖν ἐπισκοπῶν, ἔγνω τὸν
 ὄλον πόλεμον καταθέσθαι, ὡς ἂν μὴ ἐπιπλεστον αὐτοῖς ἢ
 εἰρήνῃ χωρίοις τισὶ περιοριζομένῃ, ἀτελής καὶ οἶον σκάζουσα
 10 διαμένοι, ἀλλ' ὁμοίως ἅπανταχοῦ ἐπιρῶσθεῖν. καὶ τοίνυν
 ἐκπέμπει ἐπὶ τῇ πρεσβείᾳ ἐς τὸ Βυζάντιον ἄνδρα Πέρσην τῶν
 σφόδρα παρ' αὐτοῖς λογιμωτάτων, ὄνομα δὲ ἦν αὐτῷ Ζίχ. P. 142
 οὗτος δὲ ὁ Ζίχ ἀφικόμενος καὶ παρελθὼν ὡς Ἰουστινιανὸν
 βασιλέα, πολλὰ μὲν ἔφη τῶν παρόντων πέρι, πολλὰ δὲ ἀκήκοε·
 15 καὶ πέρασ ἐς τόδε ξυνηλθέτην, ἐφ' ἧ Ῥωμαίους τε καὶ Πέρ-
 σας κατέχειν μὲν ἅπαντα, ὧν ἤδη ἐτύγχανον κατὰ τὴν Λαζῶν
 χώραν πολέμου θεσμῶ ἐπειλημμένοι, εἴτε πολίσματα γὰ
 εἴτε φρούρια εἶεν, ἡσυχίαν δὲ ἄγειν ἐφ' ἑαυτῶν, καὶ ἥκιστα
 κατ' ἀλλήλων παρατάττεσθαι, ἕως ἐς ἕτερόν τι μείζον B
 20 καὶ τελεώτερον τὸ ἐκατέρωθεν ἄρχον συμβαίῃ. ὁ μὲν οὖν
 Ζίχ οὕτω τὰ τῆς πρεσβείας διαπραξάμενος, ἀπενόστησεν ἐς τὰ

1. Quae sequuntur, sine ulla varietate leguntur in Cod. Ba-
 var. Excerptorum de legationibus. 3. θαλάσσης R. 9.
 σκάζουσαι R. 10. ἐπιρῶσθεῖν R. 12. λογιμωτάτων R.
 17. χώραν add. ex R. et Intpr., abest vulg. et Exc. 19. ἐς
 om. R.

affectus fuit, quemadmodum supra a me est dictum. Chosroës vero considerans, se non posse in Colchica regione adversus Romanos exercitum ducere, quod illi quidem mari potirentur, ac per id facile necessaria omnia eis subveherentur, ipse vero longis desertisque itineribus in castra sua etiam exiguum commeatum non nisi per baiulos et iumenta oneraria difficillime mittere cogeretur, totum bellum deponendam censuit, ne ipsis pax, certis quibusdam ut plurimum locis circumscripta, mutila imperfectaque et quodammodo claudicans permaneret, sed ex aequo ubique valeret atque confirmaretur, Byzantium ergo cum legatione mittit virum quendam Persam maxime auctoritatis, cui nomen erat Zich. Is cum ad Justinianum Imperatorem venisset, multique ultro citroque sermones de praesenti rerum statu essent habiti, tandem ita inter eos convenit, ut Romani et Persae in Lazica regione omnia retinerent, quaecunque belli iure obtinuissent, sive castella sive propugnacula ea essent; ipsi vero inter se quietem agerent, belloque abtinerent, donec arctius aliquod perfectiusque foedus principes utrimque inirent. Zich itaque legatione sua ita perfunctus, ad suos rediit. Quae ubi praefectis

A. C. 556 *οἰκεία*. τούτων δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἀπηγγελέμενων, ἔμενον αἱ
 L130 δυνάμεις ἐπὶ χρόνον συγγόν πάμπαν ἀπόλεμοι, καὶ τὸ πρό-
 τερον ἀτομάτως γιγνόμενον τότε δὴ οὖν ὑπὸ ξυνομήκαις
 ἄβεβαιούτο.

3. οὖν om. R.

fuerunt renuntiata, exercitus ad multum tempus ab omni bello
 abstinuerunt; quodque antea sponte erat factum, tum etiam pactis
 fuit constabilitum.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ε
AGATHIAE SCHOLASTICI
HISTORIARUM LIBER V.

ARGUMENTUM.

Tzannorum atrocinia. Theodorus ex Colchids contra eos profectus castra ponit prope Theodoriadem (1), ibique rebelles parvo successu elatos, dolo circumventos devincit, quibus Imperator annum stipendium imponit (2). Byzantium ingenti terrae motu concutitur. Mors Anatolii (3). Iudicium vulgi de ea refellitur (4). Terror sinistris vaticiniis auctus, Byzantinos ad vanam virtutis ostentationem impellit (5). Causa terrae motuum a quibusdam in vaporibus subterraneis ponitur. Anthemii mechanici lepidum commentum (6, 7, 8). Iustinianus quum alia aedificia, tum sanctissimam Sophiae aedem reaedificandam curat. Cuius descriptio a Paulo Silentiaro composita laudatur (9). Pestis Byzantii grassatur (10). De priscis Hunnorum sedibus et fatis. Hunni Cotriguri, Zabergane duce, Romanum imperium invadunt, Graeciam et Chersonesum petentes (11). Descriptio Chersonesi. Zabergan per murum magnum defensoribus vacuum suburbanam regionem ingressus, ipsi Byzantio imminet (12). Hunnorum saevitia et stupra. Militares Romani imperii opes tum valde imminutae erant (13). Causae huius decrementi. Urbs magno terrore impletur (14). Scholiariorum militum origo et conditio. Belisarius iam senex defendendae urbi praeficitur (15). Is exercitum undequaque collectum ex urbe educit, et ad virtutem et moderationem exhortatur (16, 17, 18). Hac oratione confirmati Romani barbaros cum ingenti clade repellunt (19). Quibus fugatis, protinus Belisarius revocatur (20). Chersonesum interim Germanus, Dorothei filius, strenue defendit. Hunni ad circumnaviganda munimenta ex calamis rates conficiunt (21). Quibus vecti sexcenti homines a Romanis obviam navigantibus ad unum omnes aut merguntur aut caeduntur (22). Non multo post barbari etiam terrestri proelio vincuntur. Zabergan, auro a Iustiniano accepto, universas Hunnorum copias in patrias sedes reducit (23). In quos decedentes Iustinianus Sandichlum, Utriguratorum regem, incitat (24). Perpetua inde bella exorte, quibus haec gentes invicem se consumebant. (25).

A. C. 557 α'. **Ο**ὗτω μὲν οὖν τὰ μεγάλα καὶ ἀμφήριστα γένη κατὰ
 I. I. 31 τὸ ζυγκείμενον τὰ ὄπλα ἔθεντο, καὶ ἡρεμούντα ἐπὶ μακρότα-
 P. 143 τον διετέλουν, ὡς μηδὲν ὄτιοῦν τότε ἐπ' ἐκείνοις ὀπίτερον γοῦν
 V. 100 αὐτῶν διαπονεῖσθαι. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Τζάννοι τὸ ἔθνος οἰκοῦσι δὲ
 τὰ πρὸς νότον ἄνεμον τοῦ Εὐξείνου πόντου, ὑπὸ Τραπεζοῦντα5
 τὴν πόλιν· οὗτοι δὴ οὖν οἱ Τζάννοι, καίτοι ἐκ παλαιῶ ὑπόσπον-
 δοί τε καὶ κατήκοι τῶν Ῥωμαίων γεγενημένοι, ἀλλὰ τότε τὸ
 μὲν τι αὐτῶν εἶχετο τῶν προτέρων, καὶ ἀκολοσταίνειν οὐ λίαν
 ἐγνώκει, οἱ δὲ γε πολλοὶ παρέντες τὰ καθεστῶτα, ληστικώ-
 τερον ἐβίοντο, καὶ καταθέοντες τὰ ἀμφὶ τὸν Πόντον χωρία, 10
 τοὺς τε ἀγροὺς ἐλεηλάτων καὶ τοὺς ὁδοιπόρους δαίνοντο·
 ἐπέβαινον δὲ καὶ Ἀρμενίας, ὅποι παρείκοι, καὶ ἀρπαγὰς ἐποι-
 οῦντο, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν ἐφρόνου ἀλλοτριώτερον τῶν διαφα-
 νῶν πολεμίων. τοιγάρτοι στέλλεται ἐπ' αὐτοὺς Θεόδωρος,
 ὁ σφῶν μὲν ὁμόφυλος, τὰ δὲ πρωτεῖα φερόμενος ἐν τοῖς Ῥω- 15
 P. 144 μαῖκοις ταξίωρχοις· πολλάκις δὲ, οἶμαι, τούτου καὶ πρότερον
 ἐπεμνήσθη. ἄτε γὰρ τῆς οἰκείας χώρας δαυμονέστατος, καὶ
 ὄθεν ἐμβάλλειν ἄριστα ἤμελλε, καὶ ὅποι ἐναυλίασθαι, καὶ
 ὅπως τοὺς δυσμενεῖς ἀνιχνεῦσαι ἐς τὸ ἀκριβὲς ἐπιστόμνος,
 εἰκότως ἄρα ἐκεῖνος, ἐκ βασιλέως αὐτῷ προστεταγμένον, ἐπίτα
 τήνδε τὴν πρᾶξιν ἐχώρει. ἄρας δὴ οὖν ἐκ τῆς Κολχίδος γῆς

7. τότε τὸ μὲν R. (Cl.), τότε μὲν vulg. 12. Ἀρμενίαν R. 14.
 τοιγὰρ στέλλ. R. 18. ἤμελλε R., ἤμελλον vulg.

1. **I**ta quidem maximae et dubiae inter se potentiae nationes, ut convenerat, arma deposuerunt, quieteque diutissime manserunt, ita ut neutra pars in alteram quicquam moliretur. Per id tempus Zanni, gens australia ad Euxinum Pontum loca incolens circa urbem Trapezuntem; ex his, inquam, Zannis, cum ab antiquo foederati subditique Romanorum fuissent, nonnulli veteribus pactis stabant, neque proterve insolacebant; alii, pristino vitae statu neglecto, praedonum in morem vivebant, locaque Ponto adiacentia hostiliter percurrentes, et agros depraedabantur, et viatoribus erant infesti: quin et in Armeniam transgressi, quoad poterant, praedas agebant, neque aliter se, quam si aperti hostes essent, gerebant. Mittitur itaque in eos Theodorus, eorum popularis, primas inter Romanos ducis partes obtinens, cuius supra frequenter memini. Nam ille, ut suae regionis peritissimus, et e qua parte optime eam invasuri viderentur, ubi etiam commodissime castra locanda, et quomodo hostes pervestigandi essent, ad unguem norat; merito Imperatoris iussu ad hoc negotium conficiendum est missus. Castris itaque e Colchica regione cum iusto exercitu motis, eiusque fines ultra Phaidem occa-

ἔξην ἀποχώρησιν στρατιᾶς, καὶ τὰ ἐπὶ τὸν Φάσιδος ποταμοῦ παρα- A. C. 557
 μειψάμενος ὄρια ἐπὶ δυνόμενον ἤλιον, αὐτίκα ἐς τὰ ἐνδότεα I. I. 31
 τῆς τότε πολέμιας ἐφοίτα. στρατοπεδευσάμενος δὲ ἀμφὶ Θεοῦ
 δωριάδα τὴν πλίν καὶ τὸ Ῥίτσιον καλούμενον, αὐτοῦ τε
 5 χαράκιμα τῷ στρατῷ περιβαλλόμενος, τὸ μὲν ἡρεμοῦν ἔτι καὶ
 φίλον καὶ οὐπω παρατετραμμένον μετακαλούμενος, δώροις τε B
 ἐφιλοφρονεῖτο καὶ ὑπεραγόμενος ἦν τῆς εὐβουλίας· τοὺς δὲ
 ἀποστάτας ἀνέδην καὶ παρασκοπῆσαντας τίσασθαι ὡς τάχι-
 στα τῷ πολέμῳ παρεσκευάζετο. ἀλλ' ἐκαίνοι οὐδέν τι μελλήσαν-
 10 οτες, προεπήεσαν τῷ ἐρύματι, καὶ δὴ ἐπὶ λόφῳ τινὶ ἀγγού που
 ὑπερανέγοντι ἐς πλήθος ξυναγεροθέντες, κατηκοντιζον τῶν Ῥω-
 μαίων ἕξ ὑπερδεδείον καὶ κατετόξευον, ὡς ἅπαν τὸ στρατεύ-
 μα διαταραχθῆναι τῷ ἀδοκίμῳ τῆς τόλμης. πολλοὶ δὲ ὅμως
 ὑπεκβάντες, ἀντεπεφόροντο μὲν προθυμότερα τοῖς ἐναντίοις, οὐ
 15 μὴν ἐν τάξει ἐχώρουν, οὐδὲ ἀνέμενον, ὅπως αὐτοὺς ἐς τὸ χθα-
 μαλὸν τοῦ πεδίου ἐκκαλέσειντο· ἀλλ' ὀργῇ ἐχόμενοι καὶ ἀκο- V. 101
 σμίᾳ, ἐγκαρσίους πως τὰς ἀσπίδας ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς προβέ- C
 βληντο, ἡρέμα ὑποκεκυφότες, καὶ πρὸς τὸ ἄναντες ἐπειρώοντο
 ἀναρῆχᾶσθαι. οἱ δὲ Τζάννοι θαμὰ βάλλοντες ἐκ τοῦ μετεώ-
 20 ρου δόρασι τε καὶ πέτραις κυλινομένηαις, ῥαδίως αὐτοὺς
 ἀπεκρούσαντο, καὶ ἐπεκδραμόντες μέχρι μὲν τεσσαράκοντα

1. Pro ἀποχώρησιν στρατιᾶς R. ἀπεστρατιᾶς (sic), Intrp. cum univer-
 sis copiis. 5. περιβαλλόμενος R. 7. ὑπεραγόμενος R. 8. Pro
 ἀνέδην Intrp. impudentius (ἀναίδην). 17. ἐγκαρσίᾳ R.
 21. ἐπεκδραμόντες. Sic correxi. ἀπεκδρ. vulg. et R.

sum versus praetergressus, statim in penitissima hostilis regionis
 loca pervenit. Castris vero circa Theodoriadem-urbem et Rhizaeum
 dictam locatis, ibique vallo exercitui circumducto, Zannos, qui ad-
 huc quieti et amici ac nondum aversi erant, accersitos muneribus
 prosequabatur, eorumque prudentiam moderationemque collaudabat;
 eos vero, qui iam proturve ruptis foederibus defecerant, punire quam
 citissime bello apparabat. At illi nihil morati propius ad vallum
 accesserunt, et in proximum quendam eminentiorem collem magnis
 copiis collecti, tela et sagittas in Romanos ex editiore loco torque-
 bant, ita ut universus exercitus inopinata illa audacia perturbaretur.
 Multi tamen vallo erumpentes, strenue in hostes ferebantur,
 sed incomposite nulloque ordine procedebant, neque opperiebantur,
 dum eos in planum apertumque campum evocassent, sed ira prae-
 pediti et perturbatione, transversis scutis supra capita praetensis
 sensim sese summittentes, in arduum collem conscendere nitaban-
 tur. Zanni vero assidue ex edito hastas iacientes, saxaque devolgen-
 tes, facile eos repulerant, eruptioneque facta viros XL. interfece-
 runt, reliquos in turpissimam fugam verterunt. Barbari autem, re
 feliciter ex insperato gesta, quam proxime ad castra accesserunt,

C. 557 ἀνδρῶν ἔπειναν, τοὺς δὲ ἄλλους ἐς φυγὴν ἔτρεψαν ἀκλεεστά-
 I. I. 31 την. ἀρθένας δὲ οἱ βάρβαροι τῇ παραλόγῃ τοῦ προτερήματος,
 ἐν χρεῖ τῇ στρατοπέδῳ ἐπέλαζον ἐνταῦθά τε μάχῃ ξυνέστη
 καρτερὰ, τῶν μὲν εἶσω παρελθεῖν ἰεμένων καὶ ἅπαντας
 ἀναρπάσασθαι, τῶν δὲ Ῥωμαίων ἀσχερὸν εἶναι ἡγουμένων, 5
 οὐ μόνον εἰ μὴ θᾶπτον ἀπελάσαιεν τοὺς πολεμίους, ἀλλ' εἰ
 καὶ μὴ ἄρδην αὐτοὺς διαφθείρωσιν. ᾠδοῦμενοί τε ἑκάτεροι
 D ἀλλήλους καὶ ἀντερίδοντες, καὶ ταῖς χερσὶ συμπλεκόμενοι,
 οὐδενότι ἀνίσταν εὐψυχίας· ἀλλ' ἦν οὕτως ἐπιπλεῖστον τὰ τοῦ
 ἀγῶνος ἀγχώματα, πατάγου τε πολλοῦ καὶ βοῆς συμμίκτου 10
 ἀνάπλευα καὶ οὐκω διακεκριμένα.

β. Θεόδωρος δὲ ὁ τῶν Ῥωμαίων ταξίαρχος ὄρων τοὺς
 δυσμενεῖς ἀστρατηγήτους τε ὄντας καὶ οὐ μᾶλα ἐν τῇ ἀσφα-
 λει παραταττομένους, οὐδὲ πολλαχοῦ τοῦ περιφράγματος ἐφε-
 στηκότας καὶ ἐγκειμένους, ἀλλὰ πάντα ἅμα ἐς ἐν τι μέρος 15
 ξυγγενευκότας, ἐνίοις μὲν τῶν ἀμφ' αὐτὸν οὕτω κατὰ χώραν
 ἐστάναι, καὶ ἀντιπροσώπους διαμάχεσθαι παρακλεῖνεται.
 P. 145 ἀπόμοιραν δὲ ὡς πλείστην ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἔστειλεν ὀπισθεν
 τοῖς βαρβάροις ἐπιπεσουμένους. οἱ δὲ λαθραϊώτατα πορευόμε-
 νοι, καὶ κατὰ νότον ἐπιφανέντες, ἠλάλαξαν ἀθρόον τορὸν τι 20
 λίαν καὶ ἐνυάλιον, ὥστε ἀμέλει τοὺς Τζάννους διακυρηθέν-
 τας μηδὲν τι ἕτερον ἐν βουλῇ θέσθαι ἢ τὸ ἀγεννῶς δραπε-
 τεύειν. οὕτω δὲ φεύγοντας αὐτοὺς οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ὥσπερ

9. οὕτω R. 10 πολλοῦ add. ex R. et Intpr. *strepituque multo*.
 16. ξυγγενευκότας rescripsit Cl., ducibus R. ξυγγενευκότως et
 Intpr. *unum in locum omnes declinassent, συνεστηκότας vulg.*
 23. Pro οὕτω δὲ fort. scrib. οὕτω τε.

Ibique acerrima pugna est excitata, Zannis castra pertumpere omnesque profligare nitentibus, Romanis vero turpe existimantibus, non solum nisi e vestigio hostes propulsarent, sed nisi penitus eos delerent. Pulsi itaque inter se mutuo, et renitentes manusque conserentes, nihil omnino de alacritate animorum remiserunt; sed aequo Marte diu utrimque pugnabatur, omniaque erant strepitu et clamore confuso plena et adhuc incerta.

2. Theodorus autem Romanorum dux videns eos duce belli perito destitutos, neque admodum in tuto proeliantes, neque diversis e partibus vallum obsidentes atque invadentes, sed omnes simul in unam quandam partem conglobatos incumbere, nonnullos quidem e suis loco suo manere et adversa fronte cum hoste pugnare iubet, maximam vero copiarum suarum partem clam mittit, qui in hostem a tergo impetum faciant. Qui quidem occultissime profecti, cum iam Zannis a tergo imminerent, confestim immanem acutissimumque clamorem classicum sonantem excitarunt, adeo ut Zannis perculsis perturbatisque nihil aliud in mentem venerit, quam tur-

παράφρονας ὑπὸ τοῦ θεοῦ γεγενημένους, ῥᾶστα διεχειρίζοντο, Α. C. 557
καὶ δισχίλους μὲν αὐτῶν ἀπεκτόνασι, τὸ δὲ λειπόμενον ἄλ- I. L. 31
λος ἄλλοθι ἐσκαδάννυντο. οὕτω δὲ ἀνὰ κράτος ἔπαν τὸ γένος
ἥρηκώς ὁ Θεόδωρος, ὁ δὲ βασιλεὶ διήγγειλε τὰ ξυνεγεχθέντα,
ὅκαὶ ἀνεκτανθάνετο, ὃ, τι καὶ βούλοιο ἐπι τούτοις. ὁ δὲ δαρμο-
φορίαν αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τακτὴν διακελεύεται ἀν' ἕκαστον ἔτος
ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον τελεσθησομένην, ὡς ἐν ταύτῃ γοῦν δια- B
γοῖεν κατηκόους σφᾶς εἶναι καὶ ὑποτελεῖς· καὶ παντάπασι
δεδουλωμένους. καὶ τοίνυν ἀνάγραφοί γε αὐτίκα ἐγίγνοντο
10 ἰοῦπαντες, καὶ φόρου ἀπαγωγῇ ἐπιέζοντο· ἐξ ἐκέλευον τε μέχρι
καὶ νῦν οὕτω τὰς εἰσφορὰς ὕγοντες διατελοῦσι. βασιλέα δὲ
Ἰουστινιανὸν ὡσπερ τι, οἶμαι, τῶν μεγίστων ἔργων μάλα ἤρσεε
τὸ γεγενημένον. τοιγάρτοι ἐν τινι τῶν οἰκείων νόμων, οὓς δὴ
νεαρὸς ἐπονομάζομεν, τὰς ἄλλας ἀπαριθμούμενος νίκας καὶ
15 τοῦδε τοῦ ἔθνους ἐν τοῖς μάλιστα ἐπεμήθη. τὰ μὲν οὖν
τῆς Ἰζαννικῆς ἀλαζονείας ὡδὲ πως ἐτελεύτα, καὶ αὐτίς ὁ
Θεόδωρος ἀνὰ τὴν τῶν Λαζῶν χώραν παρὰ τοὺς στρατηγούς
ἐπανῆκε.

γ'. Τούτων δὲ οὐ πολλῶ ἔμπροσθεν πάλιν ἐν Βυζαντίῳ C
20 ῥεξιαισίῳ τι σεισμοῦ χρῆμα ἐνέσκηψεν, ὡς μικροῦ ἄπασαν ἀνα-
τετράφθαι καὶ διαρῆνῆναι τὴν πόλιν. γέγονε μὲν γὰρ καὶ καθ'
αὐτὸν μέγιστος ἥλικος, καὶ ὅποιος, οἶμαι, οὐκ ἴσως πρότερον;
τῆ ἔτραχύτητι τοῦ βρασμοῦ καὶ τῷ μονίμῳ τοῦ σάλου. ἔτι

7. ἀν ταύτῃ et 10. ἀπαγωγῆς sph. Par. 12. ἤρσεκεν R. 14.
Pr. Nov. 1. et 38. 17. τῶν add. ex B.

pem fugam capessere. Romani vero eos ita fugientes et prae metu
extra se quodammodo positos, facillime trucidarunt; et duo quidem
eorum millia sunt caesa, reliqui, alius alio, sunt dissipati. Theo-
dorus itaque, universa gente domita, Imperatori quae gesta erant
nuntiavit, simulque, quid in eos statui vellet, sciscitatus est. Is cer-
tum eis tributum annuum, quod deinceps penderent, imponi iussit;
ut ex eo intelligerent, se subditos et tributarios esse penitusque
subactos. Confestim itaque recensensus omnium est habitus, et onus
inferendi tributi eis impositum, et exinde in hunc usque diem Ro-
manis sunt vectigales. Iustiniano vero Imperatori factum hoc, tan-
quam ex maximis rebus gestis, valde placuit. Quocirca etiam in
quadam suarum constitutionum, quas novellas appellamus, alias vi-
ctorias recensens, huius etiam gentis inter primas meminit. Zanno-
rum itaque proterva insolentia hunc habuit exitum, et Theodorus
per Lazicam regionem ad praefectos exercitus rediit.

3. Non multo vero antea tempore rursus Byzantii ingens terrae
motus fuit, adeo ut parum abfuerit, quin tota urbs subversa cor-
ruerit. Nam et per se maximus fuit et qualis ante, ut arbitror, nul-
lus, cum vehementia succussionis, tum duratione agitationis; mul-

- A. C. 557 δὲ αὐτὸν φρικωδέστερον ὁ καιρὸς ἀπέδειξε καὶ ἡ τῶν ἐπισυμ-
 I. I. 31 βάντων ἀνάγκη. ἤνικα γὰρ ἐκείνου τοῦ ἔτους ἢ τοῦ φθινοπό-
 ρου ἔληγεν ὥρα, ἔτι τε τὰ ὑπὲρ τῶν ὀνομάτων συμκόσια ἐτε-
 λείτο, ἥπερ τοῖς Ῥωμαίοις νενομίσται, κρύος μὲν ἦδη ὑπῆρ-
 χεν, ὅπολον εἶναι εἰκὸς τοῦ ἡλίου ἐπὶ τὰς τροπὰς ἐλαύνοντος⁵
 τὰς χειμερινούς, καὶ πρὸς τὸν αἰγικέρωτα φερομένου· καὶ μά-
 D λιστα ἐν τῷ κλίματι δῆπου τῷ ὀγδόῳ καλῶς εἶχεν, ὅπερ, οἶμαι,
 ἐκ τοῦ Εὐξείνου κόλπου παρὰ τοῖς ταῦτα σοφοῖς ἐπικέκληται.
 τότε δὲ ἀμφὶ μέσην τῆς νυκτὸς φυλακὴν ὑπῆρχον μὲν οἱ ἄστοί
 εἶχοντο καὶ ἡρεμία, ἐνέπεσε δὲ ἔξαπίνης τὸ δεινόν, καὶ ἅπαντα
 εὐθύς ἐκ βράθρων αὐτῶν ἔδονεῖτο ἢ τε κίνησις βιαιότατα κατ'
 ἀρχὰς εἰσβαλοῦσα, ἐπὶ μεῖζον ἔτι ἠὺξάνετο καὶ ἐκηνύξανετο, ὥσ-
 περ ἐς ἐπίδοσιν τινα καὶ ὑπερβολὴν τοῦ πάθους χωροῦντος
 V. 102 οὕτω δὲ οὖν ἁπάντων ἀφυπνισθέντων, κωκυτὸς ἠκούετο πάν-
 τοθεν καὶ ὄλοληγῆ, καὶ ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἀναβοᾶσθαι αὐτομά-
 15 τως ἐν τούτοις εἰωθυῖα φωνή· ἐπεὶ καὶ ἡχὸς τις βαρὺς καὶ
 ἄγχιος, ὥσπερ χθονία βροντή, ἐκ τῆς γῆς ἀναπεμπομένη, ἐπη-
 κολούθει τῷ κλῶνι, καὶ ἐδιπλασίαιε τὰς ἐκπλήξεις. ὃ τε περι-
 P. 146 γειος ἀῆρ ὀμίχλη καπνώδει οὐκ οἶδα ὅθεν ἀναχθείσῃ, κατεμε-
 λαινέτο· καὶ ἦν ἅπας ζοφερός καὶ οἶον γεγανωμένος. τοιγαρτί²⁰
 ἀλόγη τινὶ τὸ ἀνθρώπειον καὶ ἀνεξετάστῳ ὑπὸ τοῦ δειμάτος
 ἐχόμενοι γνώμη, ὑπέξῆσαν τῶν οἰκημάτων. καὶ αὐτίκα αἱ τε

8. δὲ αὐτοῦ Εὐξ. π. conl. B. Vulc. male. 15. ἀναβ. ἀστ. ἐν τούτ.
 R., ἀστ. ἐν τ. ἀν. vulg. 20. γεγανωμένος uterque cod. et
 edd., Intpr. sonorus.

toque adhuc horribiliorem eum reddebat tempus ipsum, et eorum, quae coincidebant, necessitas. Cum enim illius anni auctumnus tum esset exactus, et iam ex Romanorum consuetudine natalitia convivia agitentur, frigus erat quale par est esse, sole ad brumales conversiones et ad capricornum vergente, et praecipue sub octavum clima, quod ab Euxino Ponto ab illius artis peritis est appellatum. Tum vero circa mediam noctis vigiliam, civibus somno et quieti vacanti-
 bus, repente hoc malum incidit, omniaque statim ex ipsis fundamentis succutiebantur, motusque ipse, tametsi ab initio violentis-
 simus esset, in maius tamen adhuc crescebat, veluti per incrementa ad summum tendente malo. Hoc itaque pacto omnibus e somno excitatis, ploratus omni ex parte eiulatusque audiebantur, et vox, qualis fere in eiusmodi malis ad Deum proclamari consuevit. Siquidem et sonitus quidam gravis atque immanis velati terrestre tonitru e terrae visceribus emissus, ipsam succussionem subsequen-
 tur terroremque duplicabat, aërgue terrae proxime circumfusius fu-
 mosa quadam nebula, nescio unde sublata, offuscabatur, totusque erat caliginosus et quodammodo turbidus. Homines itaque prae metu ac pavore extra se positi et consilii expertes, domibus suis
 exibant, statimque et plateae et angiportus multitudine impleban-

ἀγυαὶ καὶ οἱ στενωποὶ ἐνεπίμπλαντο τοῦ ὄμιλον, ὥσπερ οὐχὶ A. C. 557
 καὶ ἀνταῦθα ἐνόν, εἰ οὕτω τύχοι, διαφθαρήναι. Ξυνηχεῖς γὰρ L. I. 31
 ἀπανταχοῦ αἱ οἰκοδομαὶ τῆς πόλεως καὶ Ξυνημμένοι ἀλλή-
 λαις· καὶ σπανιαίκατα ἴδοι τις ἂν χωρίον ὑπαιθρον καὶ ἀνα-
 5 πειταμένον καὶ παντάπασιν ἐλεύθερον τοῦ ἐπιπροσθύντος.
 ὁμως τῷ ἄνω τὰς ὄψεις ἰθύνειν καὶ τὸν οὐρανὸν ἀμωσγένως
 ἐπιθῆασθαι, οὕτω τε τὸ θεῖον ἰλάσκεσθαι, ταύτη γοῦν αὐτοῖς
 ἡρέμα ὑποχαλᾶν ἐδόκει τὸ δεδιὸς τῆς ψυχῆς καὶ ταραπτόμενον. Β
 καίτοι νυφειῶ ὀλίγῳ ὑπερῴαινοντο, καὶ ὑπὸ τοῦ κρύους ἐπιέζοντο.
 10 ἄλλ' οὐδ' ὡς ὑπωρόφιοι ἐγίγνοντο, πλὴν εἰ μὴ ὀπόσοι ἐν ἱεροῖς
 ἔρκεσι καταφεύγοντες ἐκαλινδοῦντο. γυναῖα δὲ πολλὰ, μὴ ὅτι
 τῶν ἡμελημένων, ἀλλ' ἤδη πού καὶ τῶν ἐντιμοτάτων, Ξυνη-
 λάτο τοῖς ἀνδράσι καὶ ἀνεμίγνυτο τάξις τε ἅπασα καὶ αἰδῶς
 καὶ ἡ τῶν γερῶν μεγαλαυχία, καὶ ὅ, τι ἐνθῆνδε ὑπερανέχον
 15 καὶ ἀποκεκρυμένον, ἀνετετάρακτο ἐν τῷ τότε καὶ ἐπεπάτητο.
 οἱ τε γὰρ δεῦλοι τοὺς κεκτημένους περιεφρόνον, καὶ τῶν ἐπι-
 ταγματῶν ἀνηκουστοῦντες ἐς τὰ ἱερά Ξυνησαν, ὑπὸ τοῦ μεί-
 ζονος νικῶμενοι δέοντες οἱ τε ἐλάττονες πρὸς τοὺς ἐν τέλει ἐς
 ἰσοτιμίαν καθίσταντο, ὥς δὴ κοινοῦ ἐπιπεσόντος κινδύνου, καὶ
 20 ἀπάντων οἰόμενων οὐκ ἐς μακρὰν ἀπολεισθαι. συχναὶ μὲν
 οὖν ἐκείνης τῆς νυκτὸς οἰκίαι καταβέβληνται, καὶ μάλιστα ἐν
 τῷ Ῥηγίῳ, ἐπίνειον δὲ τοῦτο τῆς πόλεως· πολλὰ τε καὶ ἄπι-
 στα θαύματα Ξυνηέχθη. πῆ μὲν γὰρ αἱ ὄροφαί, εἴτε λίθοις
 16. οἱ γε R. pro οἱ τε. 23. θαύματα om. R. et Intr.

tur, perinde ac si non etiam ibi, si ita usuveniret, perire possent. Continua enim omni ex parte sibi que mutuo connexa sunt aedificia, aegre que uspiam locum aliquem subdium et apertum et contigui aedificii expertem conspicias: oculos tamen in altum tollenda coelumque intuendo, atque ita Deum placando, summitti sensim laxari que pavor mentisque perturbatio videbatur, ac tametsi nungere minuto perfunderentur, et algore premerentur, tamen ne ita quidem tecta subibant, nisi forte quotquot ad templa confugientes, ad aras provolvebantur. Multae vero etiam mulieres, non plebciae sed honoratiorae, viris permistae ferebantur; omnisque ordo et reverentia, et senum ob aetatem, qua aliis antecedunt, praerogativa et respectus tum temporis perturbabatur et proculcabatur; servi etiam dominos suos contemnentae dictoque obaudientes, ad aedes sacras confugiebant, maiore metu victi; nullum etiam inter plebem et magistratum erat honoris discrimen, utpote communi periculo urgente, omnibusque existimantibus se iamiam perituros. Quamplurimae itaque aedes ea nocte corruerunt, ac praecipue in Regio, (navale id urbis est,) multaque et incredibilia contigerunt. Alibi enim tecta, sive e lapidibus sive lignis constructa, a se mutuo divulsa sunt, mentiente compage satiscientia, ita ut et aether et

A. C. 557 εἶτε ξύλοις ἐτύγγανον δεκασσμένοι, διέστησαν ἀπ' ἀλλήλων,

- I. 1. 31 ἀρνησάμεναι τὴν ξυνέθειαν καὶ διακαθοῦσαι, ὡς τὸν τε ἀέρα
καὶ τοὺς ἀστέρας καθάπερ ἐν ὑπαίθρῳ χωρὶς διορῶσθαι, καὶ
αὐτῶν ἀδρόον ἐς τὴν προτέραν ξυνήεσαν ἀρμονίαν πῆ δὲ κό-
νες ἐν ὑπερήν τινι δωματίῳ ἰδρυμένοι, ἀνηκοντίζοντο τῆς
D βίᾳ τοῦ βρασμῶ, καὶ τοὺς ἐχομένους οἴκους ὑπεραλάμανοι
ἐπὶ τοὺς ποδῶτέρω, καθάπερ διασφενδονηθέντες, ἐκ τοῦ
μετεώρου κατεφέροντο, καὶ ἅπαντα διεβρόγγυσον· πῆ δὲ
ἄλλα ἅττα φρικωδέστερα ξυνέβαινε, γενόμενα μὲν πολλα-
κίς πρότερον, καὶ αἰεὶ ἐσόμενα ἔστ' ἂν γῆ τε ἢ καὶ φύσεως
ἀμαρτήματα, τότε δὲ κατὰ τὸ μῦλλον ἅπαντα ἄμα συννη-
γεγμένα. συγχοὶ δὲ ἄνθρωποι τεθνήκασι τῶν πολλῶν τε καὶ
ἡγνοημένων τῶν γε μὴν δυνατῶν καὶ ἐν τῇ συγκλήτῃ βουλῇ
ἀναγεγραμμένων Ἀνατόλιον μόνον διαφθαρήναι ξυνέβη, ἄν-
δρα τῆ τε τῶν ὑπᾶτων ἀξία τετιμημένον, καὶ πρὸς γε τοῖς
φροντίδα τίθεσθαι καὶ ἐπιμέλειαν τῶν βασιλέως οἴκων τε καὶ
κτημάτων ἀρχὴν εἰληχότα. κουράτωρας δὲ τούτους καλοῦσι
Ῥωμαῖοι. ἐκεῖνος δὲ ὅν ὁ Ἀνατόλιος ἐτύγγανε μὲν καθυ-
P. 147 δων ἐν τῇ εἰθισμένῃ θαλάμῳ, μάρμαρον δὲ τι τῶν πλησιαί-
τατα τῆς κλίνης προσσπεπηγῶτων τῇ οἰκοδομίᾳ, καὶ εὐπρεπέως
παρατεταμένον, ὅποια πολλὰ ἐς κόσμου καὶ πολυτελείας ἐπί-
δειξιν κατακολλῶσι τοὺς τοίχους οἱ πρὸς ταῦτα δὴ τὰ περιττὰ
καὶ οὐκ ἀναγκαῖα ποικίλματα πέφα τοῦ μετρίου διακεχρηότες

2. τὸν τε ἀέρα R., τὸν τότε δ. vulg. 11. ἄμα om. R. συννηγεγμένα
edd. 14. διαφθαρήναι R., φθαρήναι vulg. 16. βασιλέων R.
21. παρατεταμένον R.

stellae veluti in subdivo loco per tecta conspicerentur, rursusque confestim in pristinam compagem coirent; alibi vero columnae in pergula alicuius domus positae, vi succussionis excutiebantur, proximasque domos supervectae, in remotiores aedes veluti funda ex alto emissae, omnia perfringebant; alibi vero alia nonnulla etiam horribiliora acciderunt, quae quidem frequenter antea contigerunt, semperque contingunt, quamdiu et terra erit et naturae peccata; sed tum vel maxime omnia simul acciderunt. Multa quoque plebeiorum atque obscurorum hominum turba periit; potentiorum vero, quique senatorii ordinis erant, solus Anatolius periit, vir consulari dignitate clarus, quique praeterea regiarum aularum curam gerebat, eiusque facultates administrabat; curatores eos vocant Romani. Ille itaque Anatolius in consueto sibi cubiculo dormiebat, cum marmor quoddam ex iis, quae proxime toro suo aedificio ipsi infixae erant, ornataeque protensa, qualia multa ornatas et magnificentiae ostentationis causa muris adaptari solent ab iis, qui supervacaneis hisce minimeque necessariis ornamentis supra modum oblectantur: illud, inquam, marmoreum pondus, abruptum vi succussionis et loco suo

ἔκεινο δὴ οὖν τὸ ἄχθος ἀπορῆαγὲν ὑπὸ τοῦ σάλου καὶ ἀφει- A. C. 557
 μένον, ἐμπίπτει γὰρ αὐτῷ ἀμφὶ τῇ κεφαλῇ καὶ κατέαξεν ἅπα- 1. 1. 31
 σαν. καὶ ὁ μὲν εἰς τοσοῦτον μόνον ἀρκέσας ἐπὶ τῇ πληγῇ εἰς
 ὅσον ἀνοιμῶσαι βαρὺ τι καὶ ὑποκάριον, πάλιν ἐκ' αὐτῆς
 ἤθεκετο τῆς εὐνῆς, τῷ θανάτῳ πεπιλημένος.

δ'. Ἦδη δὲ ἡμέρας ἐπιφανείσης, ἀσμενέστατα ἐθεῶντο
 ἀλλήλους ὑπαντιάζοντες οἱ φίλτατοι καὶ ξυνήθεις, καὶ σὺν Β
 ὀλοφυρμῷ ἐμπλεκόμενοι ἠσπάζοντο σφᾶς ὡς ἑκαστοι, ἡδόμενοι
 τε ἅμα καὶ ἀπιστοῦντες. ἐπεὶ δὲ Ἀνατόλιος νεκρὸς ἐφέρετο, V. 103
 10 καὶ ἐπὶ τὴν ταφὴν ἀπεχώρει, τότε δὴ ἔνιοι τοῦ ὀμίλου διε-
 θρούλλον, ὡς ἄρα ἐνδικώτατα εἶη ἀνηρημένος, ἄδικός τε ἐς
 τὰ μάλιστα γεγὼνός καὶ πολλοὺς πολλὰ ὅσα τῶν οἰκείων ἀφη-
 ρημένος, ὅτι τε αἱ γραπταὶ σανίδες ἐκεῖναι καὶ τὰ ῥάκη
 τὰ ὑποπόρφυρα ἐς τοῦτο αὐτῷ ἀπετελεύτησαν, ἃ δὴ πολλὰ
 15 τοῖς τῶν εὐδαιμόνων οἴκοις θαμὰ ἐπέβαλλε, τὴν εἰς βασι-
 λέα εὐνοίαν προῖσχύμενος, καὶ ταύτη ἅπαντα ἐσφετερίζετο,
 βιαζόμενος μὲν ἀναίδην καὶ ἀναρῆγγὸς τὰ βουλευματα τῶν C
 ἀποικομένων, χαίρειν δὲ πολλὰ λέγων τοῖς νόμοις, οἳ δὲ
 τοὺς παῖδας κληρονομεῖν ἐθέλουσι τῆς τῶν φυσάντων περι-
 ποουσίας. τοιαῦτα μὲν οὖν ἐν τοῖς πλήθεσιν ἐψιθυρίζετο, καὶ
 ἐδόκει διαφανῶς ἡ αἰτία τοῦ ξυνενεχθέντος εὐρηθῆσαι. ἐγὼ δὲ
 ἀμφὶ ταῦτα λίαν διαπορῶ, καὶ οὐκ ἔχω ἀπισχυρίσασθαι,
 2. ἀμφὶ τῇ κεφ. R., ἐπὶ τῇ κ. vulg. 9. ἅμα om. R. 12. πολλοὺς
 πολλὰ ὅσα. Sic correxi, Intrp. quam multis multa, πολλὰ ὅσα R.,
 πολλοὺς ὄσους vulg. 14. εἰς pro ἐς Par. ἀπετελεύτησεν R. 17.
 imprudentius Intrp., ἀγέδην R. et vulg. 21. τοῦ ξυν. εὐρ. R., εὐρ.
 τοῦ ξυν. vulg.

metum, in ipsius caput corrui, totumque confregit. Atque hic qui-
 dem cum tantulum temporis plagae illi supervixisset, ut gravem
 quendam et ex imo pectore ductum gemitum ederet, rursus in le-
 ctulo decubuit, morte oppressus.

4. Die vero iam illucescente, libentissime amicissimi ac fami-
 liares sese mutuo conspicati sunt, obviam alii aliis facti, et cum
 ploratu ipsos amplexantes exosculabantur, utpote gaudentes simul
 et diffidentes. Cum autem Anatolii funus efferretur ac sepeliretur,
 tum vero quidam e turba spargebant in vulgus, eum iustissime c me-
 dio sublatum, quippe qui iniustissimus fuisset, multosque suorum
 amicorum spoliasset; quodque illae scriptae tabellae et subpurpu-
 rei panni hunc exitum habuissent, quos ille frequenter opulentio-
 rum domibus imposuit, praetextens benevolentiam erga Imperato-
 rem; eaque ratione omnia sibi corrogabat, convellens impudenter
 et resignans extremas mortuorum voluntates, legibus longum valere
 iussis, quae volunt, ut liberi parentum suorum bona haereditate cer-
 nant. Talia itaque apud vulgus susurrabantur, tantique mali causa
 explorata compertaque esse videbatur. Ego vero de his vehementer

- A. C. 557 ὅτω δὴ τρόπον συμβαίνει. ἡ γὰρ ἂν εὐκτόν τι χρῆμα ἦν ὃ
 I. L. 31 σειςμὸς καὶ πολλοῦ ἄξιος ἐπαίνοῦ, εἶγς διακρίνειν ἡπίστατο
 τοὺς μοχθηροὺς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν, καὶ τοὺς μὲν ἀνῆρει κα-
 κῶς, τοῖς δὲ ἐσπένδετο καὶ ξυνεχώρει. καίτις εἰ καὶ ἄδικον
 ὡς ἀληθῶς δοίημεν ἐκεῖνον γεγονέναι, ἀλλ' ἦσαν καὶ ἄλλοι ὡς⁵
 Πλεῖστοι ἀνὰ τὴν πόλιν παραπλήσιοι, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ
 ἀδικώτεροι πλὴν ἀλλ' ὃ μὲν ἀνῆρπαστο ἐξαπίνης, οἱ δὲ ἀπα-
 θεῖς μεμενῆκασιν. οὐκουν, οἶμαι, δῆλον οὐδὲ ῥάδιον διαγνω-
 σθῆναι, ἀνθ' ὅτου μόνος ἐξ ἀπάντων Ἀνατόλιος ἀπεβίω-
 ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτωνος λόγος ἀθλίους κατὰ τὸ μᾶλλον εἶναι φησι¹⁰
 καὶ κακοδαίμονας τοὺς, ὅσοι κάκιστα βιοῦντες μὴ ἐνταῦθα
 δίκας ἀποτίσαιεν τῶν ἡμαρτημένων, ἢ ὀλέθρῳ βιαίῳ ἢ ἄλ-
 λως πως τετιμωρημένοι, ἀλλ' οὕτως ἀπέλθοιεν καθάπερ οἱ
 στιγματῆται τῶν οἰκετῶν τοῖς ἀδικήμασι πεπελιδνωμένοι, καὶ
 τὸ μὴ ἐκκεκαθάρθαι ἀποκερδάναντες ὥστε εἰ τοῦτο θετέον,¹⁵
 εὐτυχέστερος ἄρα ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ πεπονθὼς τοῦ σεσωσμένου.
 ἀλλ' ἐκείνην μὲν προσεῖναι τὴν δόξαν ταῖς τῶν ἀνθρώπων
 P. 148 ψυχαῖς καὶ ἐμπεπηγέται ὡς μάλιστα θάτεον. ἴσως γὰρ ἂν
 ἔνοιοι τῶν πονηρῶν, δέει γοῦν τοῦ κακῶς ἀπολεῖσθαι, μετα-
 βάλλοιτο ἐπὶ τὰ μέτρια. εὐδῆλον δὲ, ὡς οὔτε εἰ περιῆ τις²⁰

5. δόθμεν R. 8. οὐκουν R. 13. οὕτως R., οὕτω vulg.
 15. ἐκκεκαθάρθαι. Sic correxi, Intrp. *repurgarentur*, ἐκκεκάρθαι
 R. et vulg. 16. σεσωσμένου R. et Intrp. *quam qui saluus e-*
uasit, ἐσομένου vulg. 17. ἐκείνην R. et Lugd. mg., ἐκείνος
 Lugd. 1. m., ἐκείνω 2. m., ἐκείνου edd. προσ. τὴν δόξ.
 R., τὴν δόξ. πρ. vulg. 18. εὐκτόν Par. 19. μεταβάλλοιτο
 Lugd. et ed. pr., μεταβάλειτο R., μετεβάλλοιτο Par. 20. ἀδῆλον R.

ambigo, neque possum affirmare, qua ratione contingant. *Esset enim profecto terrae motus res optabilis magnaue laude digna, si nosset discernere malos a bonis, atque illos quidem male perderet, his vero parceret atque indulgeret. Atqui ut maxime hoc demus, iniustum illum fuisse, sed erant alii quamplurimi ei similes, vel potius multo iniustiores: at hic repente quidem abreptus est, alii indemnes sunt relictii. Quocirca neque clarum neque facile intellectu cenauerim, cur solus ex omnibus Anatolius exstinctus fuerit; cum etiam ex Platonis sententia magis miseri infelicesque sint, quotquot pessime viuentes non in hac vita poenas peccatorum luerint, vel violenta nece, vel alio aliquo modo puniti, sed ita decesserint, quemadmodum servi stigmatiae, scelerum notis infecti, priusquam illae expunctae expurgataeque fuerint. Quocirca si hoc statuendum est, felicius fuerit, qui iam punitus est, quam qui puniendus manet. Ceterum Platonis quidem sententiam hominum animis infixam esse, quam maxime exoptandum est. Fortassis enim nonnulli improbi homines, metuentes, ne male pereant, ad sanioerem mentem redeant. Illud vero est manifestissimum, quod neque si quis diutissime su-*

ἐπιπολὺ καὶ ἀδεῶς εὐημεροίη, ἀπόχη τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν A. C. 557
δικαιοσύνης, οὔτε πάντως τὸ τεθνάναι, εἰ καὶ ὠμότατα, ἔλεγ- I. I. 31
χος ἂν εἴη τοῦ πλεόν ἀδίκου ἀλλὰ τὴν ἀληθεστάτην βάσανόν
τε καὶ ἀντίδοσιν τῶν ἐνταῦθα βεβιωμένων, ἣτις ποτέ ἐστιν,
5 δέκεσε ἐλθόντες εἰσόμεθα. λεγόντων μὲν οὖν περὶ τούτων ἄλ-
λοι, τυχόν μὲν ταῦτα τυχόν δὲ ἕτερα, ὥσπῃ ἐκάστῳ ἢ βουλο-
μένῳ ἐμοὶ δὲ τοῦ προτέρου λόγου μεταληπτέον.

ἔ. Τότε γὰρ καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ πλείστας ἡμέρας κίνησις
τῆς γῆς ἐγίνετο, βραχεῖα μὲν καὶ οὐχ οἷα τὴν ἀρχὴν ἐπῆλθε, B
τοϊκανῆ δὲ ὁμῶς τὰ λειπόμενα διακυκῆσαν τερατεῖαι τε ἐνεδή-
μον εὐθύς καὶ προαγορεύσεις παράλογοι, ὡς αὐτίκα μάλα
καὶ τοῦ παντὸς κόσμου ἀπολουμένου ἀπατωῶνες γὰρ τινες
καὶ οἷον θεοπρόποι αὐτόματοι περιφοιτῶντες, ἅττα ἂν ἐδόκει
αὐτοῖς, ἐχρημαθῆεν, καὶ μᾶλλον ἐτι τοὺς πολλοὺς ἐξεδειμά-
15 τιστον, τῷ ἤδη κατεπτηχῆναι βραδίως ἀναπειθομένους· οὗτοί τε
οἱ μαινέσθαι εἰκῆ καὶ δαιμονῶν ὑποκρινόμενοι, δεινότερα ἐπε-
φήμιζον, ὡς δὴ ὑπὸ τῶν προσπεφυκότων αὐτοῖς φασμάτων
τὰ ἐσόμενα δεδιδωγμένοι, καὶ μάλα ἐπὶ τῇ κακοδαιμονίᾳ με-
γαλαυχούντες. ἄλλοι δὲ ἀστέρων φορὰς καὶ σχήματα ἐκλογι- C
20 ζόμενοι, μείζονας συμφορὰς καὶ κοινὴν μονονουχί ἀνατροπὴν
τῶν πραγμάτων ἐδήλουν καὶ ὑπηνίττοντο. εἶωθε γὰρ ἐν τοῖς

10. κυνήσαι R. 17. προσπεφυκότων R. et Intrpr. adnata sibi, προ-
πεφ. vulg. 21. ὑπηνίττοντο R., ὑπαινίττοντο vulg.

pervivat, et impune prospera ei omnia succedant, hoc sufficiat ad probandam ipsius iustitiam, neque si quis moriatur, et quidem atroci admodum morte, certum argumentum fuerit maioris iniustitiae; sed certissime nobis explorata cognitaque erit vitas hic actae ratio et punitio quanam sit, quando eo pervenerimus. Sentiant igitur et dicant hisce de rebus alii quidem hoc, alii aliud, prout cuique visum fuerit; mihi vero ad ea, quae narrare coeperam, est redeundum.

5. Tum enim et per plurimos deinceps dies terrae motus est factus, exiguus quidem, neque qualis initio fuerat, sed satis validus ad ea, quae reliqua erant, disturbanda. Prodigia etiam quaedam absurdacque praedictiones in vulgus spargebantur, tanquam mundo universo iamiam perituro. Impostores enim quidam ac veluti vates ultronei oberrabant, quae ipsis collibuisset vaticinantes, multoque magis ple-rosque perterrefaciebant, facile ob pavorem, quem iam conceperant, persuasos. Hi porro et furere se atque a daemone exagitari simulan-tes, graviora ominabantur, tanquam a spectris, quae se ipsis offere-
bant, futura edocti, et vehementer sua miseria gloriantes. Alii vero astrorum decursus aspectusque expendent, maiores calamitates et communem tantum non rerum omnium subversionem interpretabantur ac denuntiabant. Solet enim istiusmodi hominum turba difficillimis

- A. C. 557 δεινός αἰεὶ ὁ τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ἔσμός ἀναφύεσθαι. ἔ-
 I. I. 31 ψεύσατο δὲ ὁμῶς εὖ ποιούσα ἑκατέρα μαντεία. ἔχρη γὰρ,
 οἶμαι, καὶ ἀσεβείας φεύγειν γραφήν τοὺς τὰ τοιαύτα ὀνειροπο-
 λούντας, καὶ μηδὲν ὀτιοῦν πλέον γνώσεως περὶ τῆς κρείττονι
 καταλιμπάνοντας. ἀλλὰ γὰρ οὐδεὶς ὅστις ἦν ἐν τῇ τότε ἐς
 μὴ λίαν δεδιώς καὶ ἐκπεπληγμένος. λιταὶ τοιγαροῦν ἑκασταχοῦ
 καὶ ὧδαί ἰκετήριοι ἠκούοντο, ἀπάντων εἰς τοῦτο ἀγειρομέ-
 Dνων· τὰ τε λόγῳ μὲν αἰεὶ ἐπαινούμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον
 V. 104 βεβαιούμενα, τότε δὴ προθυμότερα ἐπράττετο· δίκαιοί τε γὰρ
 ἀθρόον ἀπεδείκνυτο ἅπαντες ἐς τὰ συμβόλαια τὰ πρὸς ἀλλή- 10
 λους, ὡς καὶ τοὺς ἄρχοντας τὸ κερδαλέον ἀποβεβληκότας μετὰ
 τῶν νόμων τὰς δίκας ποιῆσθαι· τοὺς τε ἄλλως δυνατοὺς ἐφ'
 ἑαυτῶν ἡρεμοῦντας, ὅσιά τε δρῶν καὶ ἀπέχεσθαι τῶν αἰσχί-
 στων. ἔτιοι δὲ καὶ παντάπασιν τὴν δίαιταν ἐξαλλάξαντες, μο-
 νήρη τινὰ καὶ ὄρειον ἠσπάσαντο βίον, καὶ τιμὰς καὶ χρή- 15
 ματα καὶ ὅποσα ἤδιστα παρ' ἀνθρώποις μεθέτες καὶ ἀννή-
 μνοι. πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ἱεροῖς προσήγετο δῶρα, καὶ νύκτωρ
 P. 149 οἱ κράτιστοι τῶν ἀστῶν, περιουσιοῦντες τὰς λεωφύρους, ἐδώ-
 δῃ τε ἀφθόνῳ καὶ περιβολαίοις ἐφιλοφρονοῦντο τούτους δὴ
 τοὺς ἀχρεῖους καὶ οἰκτροτάτους, ὅποιοι πολλοὶ τὰ σώματα 20
 πεπρωμένοι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐρῶνται, τὰ ἀναγκαῖα ἐραν-
 2. ὁμῶς add. ex R. 3. τὰ add. ex R. 9. ἐπράσσετο R. 10.
 εἰς Par. pro ἐς. 11. Pro μετὰ Par. κατά. 14. ἐξαλλάξαν-
 τες R., ἐναλλ. vulg. 15. καὶ τιμ. καὶ χρ. R. et Intr., χρήμ.
 καὶ τιμ. vulg. 16. μεθελτόντες R. 21. ἐρῶνται R.

temporibus pullulare. Utrumque vero vaticinium publico bono vanum fuit. Oportebat enim mea sententia etiam impietatis accessere talium somniorum interpretes, nullamque amplio rem futurarum cognitionem Deo relinquentes. Ceterum nemo tum temporis erat, qui non metu vehementer percussus attonitusque esset. Quocirca vota quotidie nuncupabantur, hymnique supplices audiebantur, omnibus in unum congregatis; et quae verbis quidem semper laudantur, re autem ipsa raro confirmantur, tum utique promptissime praestabantur. Iusti enim confestim omnes in mutuis contractibus videbantur, adeo ut et principes quaestui renuntiantes, ex legum norma iudicia exercebant, et qui potentiores essent, quiete modesteque se gerentes, iusta aequaque facerent, et a turpibus factis abstinerent. Nonnulli vero, vitae instituto prorsus immutato, solitariam quandam et montanam vitam sunt amplexi, opibus et honoribus omnibusque rebus, quae hominibus solent esse gratissimae, renuntiantes ac valedicentes. Plurima etiam templis donaria offerebantur, et noctu lautiores opulentioresque cives plateas obeuntes, largo cibo et vestibus donabant egenos miserimosque homines, qui frequentes claudi alisque membris mutili humi iacebant, stipem mendicantes. Haec autem omnia ad certum aliquod tempus fiebant, recenti videlicet adhuc et vigente metu. Simulae vero

ζόμενοι. ταῦτα δὲ ἅπαντα ἐητῶ τινι χρόνῳ ἀνεμετρεῖτο, ἕως Α. C. 557
 ἔναυλον ἔτι τὸ δόος ὑπῆρχεν ἐπεὶ δὲ λώφησίς τις καὶ ἀνακω-^{I. I. 31}
 χῆ τοῦ κινδύνου ὑπεφαίνετο, αὐτίκα οἱ πλεῖστοι ἐπαπήσαν
 εἰς τὰ εἰθισμένα. καλοῖτο δὲ ἂν ἡ τοιαύτη ὁρμὴ οὐ δικαιοσύνη
 5 ὡς ἀληθῶς, οὐδὲ εὐσέβεια στερεῶν τε καὶ ἐνεργός, ὅποια ὑπὸ
 δόξης ὀρθῆς καὶ προθυμίας ἐμβριθεστάτης τῷ λογισμῷ πέφυ-
 κεν ἐντυπεῦσθαι, ἀλλὰ μηχανὴ τις ἄτακτος καὶ οἷον ἐμπορία Β
 σφαλερωτάτη, ἐφ' ᾧ τὸ παρὸν δῆθεν ἐκφυγεῖν καὶ παρακρού-
 σασθαι. τῶν μὲν οὖν ἀγαθῶν ἔργων οὕτω δὴ τι πρὸς ἀνάγκης
 10 ἀπογενόμεθα ἔστ' ἂν τὸ δεδιέναι παρῆ·

ζ'. Πάλιν δὲ ἐν τῷ τότε οἱ περὶ τῶν ἀναθυμιάσεων
 λόγοι ἐλέγοντό τε καὶ ἀντελέγοντο καὶ ἦν πολὺς ἀνὰ τοὺς
 ξυλλόγους ὁ Σταγειρίτης ὀνομαζόμενος, νῦν μὲν ὡς ὀρθότατα
 εἶη περὶ τούτων φυσιολογήσας καὶ διαγνοὺς τὰς αἰτίας, νῦν
 15 δὲ ὡς ἥκιστα τοῦ ἀληθοῦς ἐστοχασμένος. ἔνιοι δὲ τὴν ἐκείνου
 βεβαιοῦν οἴομενοι δόξαν, ὅτι δὴ πνεῦμα παχὺ καὶ καπνώδες
 ἐπὶ τοὺς σήραγγας τῆς γῆς περιειργόμενον τὰς τοιαύτας ποιεί-
 ται κινήσεις, προὔτιθεσαν ἐν τῷ λόγῳ τοῦτο δὴ τὸ ὑπὸ Ἀν-
 θεμίου πρότερον μεμηχανημένον. οὗτος γὰρ δὴ ὁ Ἀνθέμιος, C
 20 πατρὶς μὲν αὐτῷ ὑπῆρχεν αἱ Τράλλεις ἢ πόλις, τέχνη δὲ τὰ
 τῶν μηχανοποιῶν εὐρήματα, οἳ δὴ τὴν γραμμικὴν θεωρίαν
 ἐπὶ τὴν ὕλην κατὰγοντες, μιμήματά τινα καὶ οἷον εἶδωλα τῶν
 ὄντων δημιουργοῦσι. γέγονε δὲ ἄριστος ἐν αὐτοῖς εἰς τὰ μά-
 13. ὁ Παγεφίους R. pro ὁ Σταγ. ὀρθώτατον R. 15. δὲ R.,
 δὴ vulg. 19. Arithmesius Intrpr. 20. αὐτῷ add. ex R.

malum remitti ac cessare coepit, confestim plerique ad pristinos mores redierunt. Vocari autem possit talis animorum motus atque impetus non iustitia vera neque pietas, solida pariter atque efficax, qualis ex recta opinione et constantissimo studio in animis efformari solet, sed machinatio quaedam incomposita, et veluti nundinatio fallacissima, ad subterfugiendum ac propulsandum malum instituta. Bona itaque opera, ita demum necessitate cogente, degustamus, quamdiu metus premit.

6. Per id vero tempus variae rursus disceptationes de exhalationibus sunt habitae, frequensque erat Aristotelis in congressibus mentio; modo, tanquam rectissime de his disseruisset, earumque causas intellexisset; modo, tanquam a vero aberrasset. Nonnulli vero ad sententiam Aristotelis confirmandam ac stabilendam, quod nimirum crassus et fumosus spiritus sub terrae concavitatibus conclusus eiusmodi motus efficeret, in medium attulerunt tale quippiam antea ab Anthemio ingeniose excogitatum atque effectum. Atqui Anthemio huic patria quidem fuit urbs Tralles, ars vero inventionis machinarum fabricatoribus usitatae, qui linearem speculationem ad materiam traducentes, imitationes quasdam et veluti simulacra rerum vere existentium fabricantur. Excellens vero hac in

- A. C. 357 *λιστα καὶ εἰς ἄκρον ἦκων τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης, καθά-
I. I. 31* *που καὶ ἐν τοῖς καλουμένοις γραμματικοῖς ὁ ἀδελφὸς τούτου
Μητροδόωρος. καὶ μακαρίζομαι ἂν ἔγωγε αὐτῶν τὴν μητέρα,
οὕτω ποικίλης παιδείας ἀνάπλεων γονῆν ἀποκηύσισαι. τούτω
τε γὰρ τῷ ἄνδρι τέτοκε, καὶ Ὀλύμπιον, νόμων τε ἀσκήσεις
καὶ ἰγώνων δικαστικῶν ἐμπειρία προσεσχῆότα· καὶ πρὸς γε
D Διόσκορον καὶ Ἀλέξανδρον, ἄμφω ἰατρικῆς δαημονεστάτω.
τούτων δὲ Διόσκορος μὲν ἐν τῇ πατρίδι κατεβίω, τὰ ἐκ τῆς
τέχνης μάλα εὐστόχως ἐπιδεικνύμενος ἔργα· ἕτερος δὲ ἐν τῇ
προσβύτιδι Ῥώμῃ κατώκησεν ἐντιμώτατα μετακεκλημένος. Ἀν-
10 θεμίον δὲ καὶ Μητροδόωρον τὸ κλέος ἀπανταχοῦ περιηγόμε-
νον, καὶ εἰς αὐτὸν ἀφίεται τὸν βασιλέα. τοιγάρτοι μετὰ-
πεμπτοὶ ἐν Βυζαντίῳ παραγενόμενοι, καὶ αὐτοῦ τὸν λειπόμε-
νον διανύσαντες βίον, μέγιστα ἐκάτερος τῆς ἰδίας ἀρετῆς
γνωσάματα παρεστήσατο· ὁ μὲν νέους πολλοὺς τῶν εὐπατρι-
15 P. 150 δῶν ἐκπαιδεύσας, καὶ τῆς παγκάλης ἐκείνης μεταδούς διδα-
σκαλίαν, ὡς καὶ πόθον ἄπεισι τὸ μέρος ἐμβάλειν τῆς ἀμφὶ
τούς λόγους ἐπιμελείας· ὁ δὲ Θουμάσια ἡλικία δημοουργήματα
κατὰ τε τὴν πόλιν καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ τεκτνύμενος, ἕπερ
οἶμαι, εἰ καὶ μηδὲν οἰοῦν περὶ αὐτῶν λέγοιτο, πλήν ἀποχρή-
20 σει οἱ ἐς ἀείμνηστον δόξαν ἔστ' ἂν ἐστήκοι καὶ σώζοιτο. ἀλλὰ
γὰρ ὅτου ἐνεκα τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς ἐπεμνήσθην, ἐκεῖνό μοι καὶ
2. ἀδελφ. τούτ. R., ἀδελφ. ὁ τούτ. vulg. 3. et 11. Μετροδ. edd. 4.
τούτω γὰρ R. 6. προσσχ. conl. Cl. 10. ἐντιμώτατα R. 17. αὐτοῦ
add. vulg. ante μέρος. 19. κατὰ om. R. in ord. et τέ in mg.*

arte fuit, et in mathematica scientia eximius, quemadmodum et in
iis, qui Grammatici vocantur, frater ipsius Metrodorus. Et certe fel-
icem iudicaverim ipsorum matrem, quae adeo varia eruditione refer-
tam prolem ediderit. Duos enim hosce viros peperit, et Olympium,
legum exercitatione et forensium controversiarum tractatione perit-
iaque clarum; praeterea Dioscorum et Alexandrum, utrumque medicae
artis peritissimum. Atque ex his quidem Dioscorus in patria vixit,
et praeclara edidit artis suae documenta; alter vero in veteri Roma
habitavit, honorifice admodum evocatus. Anthemii autem et Metro-
dori gloria ac fama cum longe lateque esset propagata, ad ipsam
etiam Imperatorem pervenit. Quocirca Byzantium accessit vene-
runt, reliquamque vitam ibi transegerunt, maxima uterque virtutis
propriae indicia sive specimina edentes; hic quidem multos iuvenes
nobilium filios erudicens, et pulcherrimae illius disciplinae participes
efficiens; adeo ut litterarum eloquentiaeque desiderium ac studium
omnibus, quantum poterat, iniiceret: alter vero summae admirationis
fabricas cum in urbe, tum aliis quamplurimis in locis consciebat; quae,
arbitror, etiamsi de iis nihil dicatur, per se ipsae sufficienter ad per-
petuam ei gloriam conciliandam, quamdiu steterint salvaeque fuerint.
Ceterum, quam ob causam huius viri mentionem fecerim, id a me

δὴ αὐτίκα λελέξεται. ἀνὴρ τις ἐν Βυζαντίῳ Ζήνων ὄνομα, A. C. 557
 τῷ μὲν τῶν ῥητόρων καταλόγῳ ἀναγεγραμμένος, ἄλλως δὲ I. 131
 διαφανῆς καὶ βασιλεῖ γνωριμώτατος, κατώκει ἀγχοῦ που τοῦ
 Ἀνθεμίου, ὡς δοκεῖν ἑκατέρῳ ἠνώσθαι τὸ οἶκον, καὶ ὑφ' ἐνὶ
 5 τέτρματι διαμετρεῖσθαι. προελθόντος δὲ χρόνου, ἔρις αὐτοῖς B
 ἐνέπεσε καὶ δυσκολία ἢ τοῦ διοπτεῦσθαι χάριν, τυχόν οὐ
 πρότερον εἰδισμένον, ἢ νεωτέρας οἰκοδομίας πέρα τοῦ μετρίου V. 105
 ἐς ὕψος ἀρθείσης καὶ τῷ φωτὶ λυμαινομένης, ἢ ἄλλου του
 πέρι, ὅποια πολλὰ τοῖς πλησιαίτατα προσοικοῦσι διαφιλονει-
 10 κέσθαι ἀνάγκη.

ζ. Τότε δὴ οὖν ὁ Ἀνθέμιος ἐπὶ τοῦ ἐναντίου ἄτε δι-
 κηγόρου καταρητορευόμενος, καὶ οὐχ οἷός τε ὢν τῇ δεινότητι
 τῶν ῥημάτων ἐκ τῶν ὁμοίων ἀντιφέρεσθαι, ὁ δὲ ἐκ τῆς οἰκείας
 αὐτὸν ἀντελύπησε τέχνης τρόπῳ τοιῷδε. δόμον τινὰ ὑπερῷ-
 15 ον ὁ Ζήνων ἐκέκτητο, εὐρύν τε λίαν καὶ διαπρεπῆ καὶ περιεργό-
 τατα πεποικιλμένον, ἐν ᾧ δὴ τὰ πολλὰ ἐμφιλοχωρεῖν εἰώ- C
 θει καὶ ἐστιῶν τοὺς φιλιτάτους. τούτου δὲ τὰ πρὸς τῷ ἐδά-
 φει ἐνδαιτήματα τῆς Ἀνθεμίου ὄντα ἐτύγγανε μοίρας, ὡς
 τὸ μεταξὺ τέγος τῷ μὲν ἐς ὄροφὴν, τῷ δὲ ἐς βᾶσιν παρατετά-

1. λελέξεται R., λέξεται vulg. 4. τὸ οἶκον Lugd. 1. m. (Cl.) et
 Inpr. utrisque iuncta esse domicilia, R. Lugd. corr. et edd.
 τῷ οἴκῳ. 8. ἄλλου του R., ἄλλου τοῦ τινος vulg. 11. ἄτε
 δικηγόρου R. et Inpr. ut causas procurante, ἄτε δὲ κατηγοροῦ
 vulg. 12. καταρῥήτορ. vulg. 13. ὁ δὲ ἐκ R., ὁ δ' ἐκ vulg. 14.
 αὐτὸν om. R. 15. ἐκέκτητο R. διαπρεπὲς R. 19. τῷ —
 τῷ correxi, τὸ — τὸ R. et vulg.

et quidem statim dicitur. Erat Byzantii vir quidam nomine Zeno, rhetorum quidem catalogo adscriptus, clarus alioquin et Imperatori notissimus. Habebat is iuxta Anthemium, ita ut viderentur utroque domicilio uniti, et uno eodemque termino esse circumscripti. Succedente vero tempore contentio quaedam et simultas inter eos incidit, sive prospectus causa, quod fortassis antea fieri non solebat, sive quod novum aedificium nimis alte elatum lumini officeret, aut alia aliqua de causa, prout multas inter eos, qui quam proxime habitant, controversias suboriri est necesse.

7. Tum itaque Anthemius ab adversario, utpote actore et accusatore, dicendo victus, cum non posset eloquentia gravitateque verborum paria cum ipso facere, ex ea, quam norat, arte hanc illi contra molestiam rependit. Domum quandam excelsam habebat Zeno, valde amplam et pulchram et curiose admodum exornatam, in qua et ipse frequenter versari solebat et amicissimos quosque convivii excipere. Huius vero inferiora habitacula solo proxima erant ex parte domus Anthemii, ita ut intermedium tectum, altera sui parte ad fastigium, altera ad basim protensum esset. Ibi itaque magnos lebetes aqua plenos per diversa domus spatia constituit, hos vero exterius fistulis

- A. C. 557 σθαμ. ἔνταῦθα δὴ οὖν λέβητας μεγάλους ὕδατος ἐμπλήσας,
 I. I. 31 διακριδὸν ἔσθησε πολλαχοῦ τοῦ δωματίου, αὐλοὺς δὲ αὐτοῖς
 ἔξωθεν σκυτίνους περιβαλὼν, κάτω μὲν εὐρυννομένους ὡς ἄ-
 πασαν τὴν στεφάνην περιβεβύσθαι ἐξῆς δὲ καθάπερ σάλπιγγα
 ὑποστελλομένους, καὶ ἐς τὸ ἀναλογοῦν τελευτῶντας, ἀνέτηξε5
 ταῖς δοκοῖς καὶ ταῖς σανίσι τὰ ἀπολήγοντα, καὶ ἐς τὸ ἀκρι-
 D βῆς ἐνεπερύνησεν, ὡς καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς ἀπειλημμένον ἄερα
 ἀφετὸν μὲν ἔχειν τὴν ἄνω φορᾶν, διὰ τῆς κενότητος ἀνιόντα
 καὶ γυμνῇ προσπαύειν τῇ ὄροφῇ κατὰ τὸ παρεῖκον καὶ τῇ
 βύρσῃ περιεχόμενον, ἥκιστα δὲ ἐς τὰ ἐκτὸς διαφῶρῆν καὶ10
 ὑπεκφέρεσθαι. ταῦτα δὴ οὖν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς καταστησάμενος,
 πῦρ ἐνήκε σφοδρὸν ὑπὸ τοὺς τῶν λεβήτων πυθμένας, καὶ φλόγα
 ἐξῆψε μεγάλην αὐτίκα δὲ τοῦ ὕδατος διαθερομένον καὶ ἀνα-
 καχλύζοντος, ἀτμὸς ἐπῆρτο πολὺς καὶ ἀνερῶπιζετο παχύς τε
 καὶ πεπυκνωμένος· οὐκ ἔχων δὲ ὅπῃ διαχυθεῖν, ἐπὶ τοὺς ἀν-15
 λοὺς ἀνέηκε, καὶ τῇ στενότητι πιεζόμενος, βιαιότερον ἀνε-
 P. 151 πέμπετο, ἕως τῇ στέγῃ προσπταίων ἐνδελεχέστατα, ἐδόνησεν
 ἅπασαν καὶ διέσεισεν, ὅσον ὑποτρέμειν ἡρέμα καὶ διατετριγέ-
 ναι τὰ ξύλα. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ζήνωνα ἐταράττοντο καὶ ἐδέε-
 μαινον, καὶ ἀμφὶ τὴν λεωφόρον ἐξέπιπτον ποτινώμενοι καὶ20
 βοῶντες, καὶ τῷ δεινῷ καταπεπληγμένοι· φοιτῶν τε ἐκείνος

1. δὲ οὖν R. 6. τοῖς δόκοις R. 7. ἐνπερύνησεν R. 9.
 γυμ. . . R. 13. διαθερομένου R. Lugd. et ed. pr., διαθερμαι-
 νομένου Par., subsiliente Intpr. Is, puto, vertere sibi videbatur
 διαθορουμένου, quod quidem nihili est. 14. παχύς R.
 Lugd. in ord. et cd. pr., ταχύς ex Lugd. mg. Par., citus Intpr.
 21. τὸ R., δὲ vulg.

coriaceis circumdedit, inferiori quidem sui parte latioribus, ut totum lebetum ambitum obstruerent; deinde instar tubae in angustioiorem formam redactas et in iustam proportionem desinentes trabibus et tabulis earum extremitates infixit, accurateque infibulavit, ita ut et aër iis fistulis conceptus, libero quidem in altum impetu ferretur, per earum cavitatem sursum tendens, et ad nudum tecti fastigium, quoad eius fieri poterat, etiam corio circumdatum pertingens, foras autem nequaquam difflueret aut erumperet. His itaque ex occulto ita dispositis, validum ignem lebetum fundis subiecit, et ingentem flammam excitavit. Statim vero fervente atque exaestuante aqua, vapor multus excitatus et in altum sublatus est, rapidus pariter et densus: cumque non haberet, qua diffunderetur, in fistulas efferebatur, angustiaque pressus, maiore vi sursum tendebat, donec in tectum assiduo impetu impingens, totum concussum commotumque fuit, adeo ut tigna sensim tremere atque striderent. Qui vero Zenoni aderant, metu ac terrore corripiebantur, et in plateas sese proripiebant, obtatabundi et vociferantes, malique gravitate perculsi. Ille vero in regiam se conferens, notos interrogabat, quid ipsis de terrae motu

ἐν τοῖς βασιλείοις, ἀνεπυθάνετο τῶν γνωρίμων, ὅπως αὐτοῖς τὰ Α. C. 557 τοῦ σεισμοῦ κατεφάνη, καὶ μὴ τι σφᾶς ὀφειδοῦν τρόπον διεδη-^{I. L. 31} λήσατο. τῶν δὲ „εὐφήμει“ λεγόντων, „ὄ' τῶν“ καὶ „ἀπαγε“, καὶ „μήποτε γένοιτο“, καὶ πρὸς γε νεμεσώντων αὐτῶ ὡς δὴ 5 τοιαῦτα φευκτὰ καὶ ἀπαίσια τερατενομένη, οὐκ εἶχεν ὁ, τι καὶ διανοηθεῖη. οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν ἑαυτῶ οἷός τε ἦν εἶπ' οἷς ἡπί-Β στατο ἀρτίως γεγενημένοις, καὶ διαμάχεσθαι κατηδεῖτο ἐπι-πολὺ τοσοῦτοις ἀνδράσι καὶ οὕτω καταμεμφομένοις.

ἦ. Τούτῃ δὴ οὖν πολλῶ τῆ λόγῳ ἐχρῶντο οἱ τὰς ἀνα-10 θυμιάσεις καὶ τὰ λιγννώδη πνεύματα γένεσιν τῶν σεισμῶν ἀποκαλοῦντες. „καὶ γὰρ ὁ μηχανοποιός“ ἔφασαν „τὴν αἰτίαν διαγνοὺς ὅθεν τὴν γῆν κινεῖσθαι συμβαίνει, παραπλήσια ἔ-δρασε, καὶ τῆ τέχῃ τὴν φύσιν ἀπεμιμήσατο.“ καὶ ἔλεγον μὲν τι, οὐ μέντοι γε ὅσον ἦντο. ἐμοὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα πιθανὰ 15 μὲν εἶναι δοκεῖ καὶ κομψότερόν πως ἐξευρημένα, οὐπω δὲ ἐν-αργῆ γνωρίσματα τῶν ὡς ἀληθῶς γιγνομένων. οὐ γὰρ ὅτι τὰ κυνίδια ταῦτα δῆπου τὰ Μελιταῖα ἐπὶ ταῖς στέγαις διέρ- C ποντα, σείουσι τε αὐτὰς καὶ ἀνακινουῖσι, καὶ ταῦτα ἐπὶ βυ-δίσματι κουφοτάτῳ, ἤδη που ὅμοιον φῆσειεν ἂν τις εἶναι τὸ 20 χορῆμα, καὶ τούτῃ καθάπερ ἰκανῆ παραδείγματι χρέοιτο. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν παίγνια τῆς μηχανοποιίας, οὐ φαῦλα μέντοι οὐδὲ ἀτερπῆ νομιστέον, τῶν δὲ τῆς ὕλης ἀμαρτημάτων ἄλλα ἄττα, (εἶπερ ἄρα καὶ δεῖ,) ζητητέον τὰ αἴτια. ἐπεὶ οὐδὲ τοῦτο

2. διεδηλίσαντο R. 3. ὡ ταν R. 6. ἐφοίχη R. pro ἐφ' οἷς.
ἐπίστατο edd. 7. ἀρτίως καὶ γεγ. R. 16. ὡς ina. ex R.
20. χρεοῖτο R. 23. δεῖ καὶ R.

visum esset, et num aliquo eos damno affecisset? Tum illis „bona verba, o amice“ et „apage“ et „absit“ dicentibus, et praeterea succensentibus ipsi, adeo odiosa infaustaue prodigiose narranti, quid cogitare ignorabat. Neque enim sibi ipse fidem derogare poterat de iis, quae recentr accidisse sciebat, et pudebat adversus tot viros diutius contendere, et quidem ita ipsum incusantes.

8. Hac itaque fere ratione utebantur, qui terrae motus ab exhalationibus fumosisque spiritibus gigni censent. „Nam ille machinarum fabricator“, inquebant, „cognita causa, unde terrae motus gigni contingit, similia effecit, et arte naturam est imitatus“, et dixerunt quidem aliquid, non tantum tamen ac putarant. Mihi enim haec talia elegantia quidem esse videntur, sciteque adinventa, nequaquam vero evidentes eorum, quae vere sunt, probationes. Neque enim quia catelli isti Melitenses per solaria incedentes ea et agitant et commovent, et quidem levissimo incessu, similem fere aliquis rem esse dixerit, atque hoc veluti idoneo documento utetur. Ceterum ludicrae illae machinationes nequaquam despicabiles aut inelegantes sunt censendae, defectuam vero terrae, aliae quaedam, (si modo etiam convenit,) quae-rondae sunt causae. Siquidem neque hoc solum Anthemius in Ze-

- A. C. 557 *μόνον Ἀνθέμιος ἐπὶ Ζήνωνι ἐμηχανήσατο, ἀλλ' ἄρα ὄγε κα-*
 I. I. 31 *τήστραψέν γε αὐτοῦ καὶ κατεβρόντησε τὸ σωματίον. Δίσκον*
Ὁ μὲν γὰρ τινα ἐσόπτρον δίκην ἐσκευασμένον, καὶ ἤρεμα ὑπο-
κοιλαινόμενον ταῖς τοῦ ἡλίου ἀντρείδων ἀκτίσιν ἐνεπίμπλα
τῆς αἰγλῆς καὶ εἶτα μετὰ γων ἐφ' ἕτερα, πολλὴν ἀθρόον αὐ-
 5 *τῷ κατηρόντις λαμπεδόνα, ὡς ἀπάντων ἐφ' οἷς ἂν φέροιτο*
ἀμβλύνεσθαι τὰς ὄψεις καὶ σκαρδαμύττειν συντρίψεις δέ
 V. 106 *τινας καὶ ἀντιτυπίας σωματίων ἐπινοῶν βαρυνηχοτάτων, κτύ-*
πους ἀπετέλει σφοδρούς καὶ βροντώδεις, καὶ οἶους ἐκπλήξαι
τὴν αἴσθησιν, ὡς ἐκεῖνον μόλις γοῦν διαγνόντα ὕδεν ἕκαστα
γίγνεται, προκαλινδεσθαι ἀναφανδὸν ἀμφὶ τὰ πόδε τοῦ βα-
σιλέως, καὶ κατηγορεῖν τοῦ γείτονος, ὡς κακοῦ καὶ ἀδικωτά-
του ὥστε ἀμέλει καὶ χάριέν τι ὑπ' ὀργῆς ἐπεφθέγγετο. ποιη-
τικὰ γὰρ παρῴδει ῥημάτια καὶ ἀνεβόα ἐπὶ τῆς συγκλήτου
βουλῆς ὥσπερ εἰρωνεύομενος, ὡς οὐχ οἶόν τε αὐτῷ μόνω
 15 *γε ὅτι ἀνθρώπῳ κατὰ ταυτὸν ἅμα πρὸς τε Δία τὸν ἄστερο-*
 P 152 *πητὴν καὶ ἐρίγδοῦπον, καὶ πρὸς γε Ποσειδῶνα τὸν ἐννοσί-*
γαιον διαμάχεσθαι. καλὰ μὲν οὖν τῆσδε τῆς τέχνης καὶ αὐτὰ
δήπου τὰ ἀθύρματα οὐ μὴν ἀνάγκη τὴν φύσιν ἐπισθαι τοῦ-
τοις καὶ ἐξισοῦσθαι. πλὴν ἄλλ' ἕκαστος μὲν ἐχέσθω καὶ τῶν-20
δε πέρι ὁποίας ἂν καὶ βούλοιο γνώμης ἐμοὶ δὲ ἐς τὸν πρό-
τερον λόγον ἐπανιτέα.

4. ἀντρείδων add. ex R. et Intpr. *solis oppositum radiis.* 11.
 τὰ πόδε R. 17. Ποσειδῶνα om. R. et Intpr., qui vertit ine-
 pte: *et terram ipsam concutientem.* ἐννοσίγαιον R., ἐνοσίγ.
 vulg. 21. ὁποίας — γνώμην R.

nonem machinatus est, sed et fulgura et tonitrua in domum torsit. Discum enim in speculi speciem comparatum modiceque excavatum radiisque solis oppositum splendore implebat; ac deinde aliorum transferens, ingentem confestim in domum eiacularatur splendorem, adeo ut omnium, in quos ferebatur, obtutum perstringeret atque obtunderet. Corporum etiam quorundam, quae valde essent sonora, collisiones complosionesque excogitans, immanes quosdam et tonitruo similes fragores edebat percullendo sensui aptos; adeo ut Zeno, cum acgre tandem intellexisset, unde singula fierent, palam ad pedes Imperatoris provolutus, vicinum accusarit ut improbum et sceleratum: adeo ut et gratiosum quoddam atque elegans dictum ira ipsi excuserit. Poëtici enim quibusdam verbis alludens coram senatu proclamabat, veluti per ironiam et cavillum: *sc, homo cum esset, non posse adversus utrumque pariter, Iovem fulminatorem et gravitonantem, et adversus Neptunum terrae concussorem pugnare.* Pulchra quidem igitur sunt huiusce artis effecta, quantumvis ludicra; necesse tamen non est, naturam hæc sequi iisque exaequari. Ceterum de his rebus quam quisque voluerit sententiam teneat; mihi vero ad priorum narrationem est redeundum.

9. Ἐκείνου μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος ἐν τοῦδε ἡ πόλις A. C. 557
 ἐτήγγαθεν οὕσα, καὶ ἅπασιν ἐπὶ πλείστας ἡμέρας σείεσθαι πως L I 31
 ἐδόκει τὸ ἔδαφος, καὶ ταῦτα ἀτρεμοῦν ἤδη καὶ πεπαιμένον.
 ἔναυλον γὰρ ταῖς ψυχαῖς ὑπῆρχε τὸ πάθος, καὶ ὑπομῖα ἐν-
 5έκειτο ὑποθολούσα τὸ λογιζόμενον. ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ τῶν
 οἰκοδομημάτων τὰ μὲν σαθρὰ καὶ ἀσθενῆ γεγεννημένα, ἔνια B
 δὲ ἤδη καὶ καταπεπτωκότεα, ἐπανορθοῦν ἐπειράτο. ἐπεφρόν-
 τιστο δὲ οἱ ἐς τὰ μάλιστα ὁ μέγιστος τοῦ Θεοῦ νεώς· τοῦ-
 10τον δὲ πρότερον ἐμπροσθέντι ὑπὸ τοῦ δήμου, σφόδρα περι-
 οφανῆ καὶ θυμασίον ἡλίον ἐκ βύθρων αὐτῶν καὶ κρηπίδων
 ἀνδομήσατο, μεγέθους τε ὑπερβολῆ καὶ σχήματος εὐκρεπίσθ
 καὶ ποικιλίᾳ μετάλλων ἐπικοσμήσας ἤρψε δὲ αὐτὸν ἐκ πλύν-
 15θου ὀπτῆς καὶ τιτάνου, πολλαχοῦ καὶ σιδήρου συνδήσας, ξύ-
 λοις τε ἥκιστα χρησάμενος, ὡς ἂν μηκέτι εὐκολαίτατα πυρ-
 20ῖσπολοῖτο. Ἀνθέμιος δὲ ἦν οὗτος ἐκείνος, εὖ δὲ ἀετίως ἐπε-
 μνήσθην, ὁ ἕκαστα μηχανησάμενος καὶ δημιουργήσας. τότε
 δὲ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κλόνου τὸ μεσαιτάτον μέρος τῆς ὀρθῆς
 καὶ ἅπαντα ὑπερβάλλον ἀποβεβληκότεα, ἐπεσκεύασέ τε αὐτίς C
 ὁ βασιλεὺς βεβαιότερον, καὶ ἐπὶ μείζον ὕψος ἐξῆρε· καίτοι
 25 Ἀνθέμιος μὲν ἐκκλείστον ἐτεθνήκει, Ἰσίδωρος δὲ ὁ νέος καὶ
 οἱ ἄλλοι μηχανοποιοὶ τὸ πρότερον ἐν ἑαυτοῖς ἀναθεωρήσαν-
 30 τες σχῆμα, καὶ τῷ σωζομένῳ τὸ πεπρονδὸς ὀποῦν τε ἦν καὶ

7. ἤδη καὶ R., καὶ ἤδη vulg. ἐπίων φρόντιστο R. pro ἐπεφρ.
 14. μηκέτι R. et Intrp. ne de cetero etc., μὴ vulg.

9. Per hanc enim hiemem hisce malis civitas premebatur, inco-
 lliisque omnibus per multos dies concuti adhuc pavimentum videbatur,
 tametsi quietum iam sedatumque esset. Insederat enim hominum
 animis hoc malum, et suspicio in eis radices egerat, ratiocinationi
 tenebras offundens. Imperator vero multa aedificia, quae partim vitium
 fecerant, partim iam corruerant, instaurare adnitebatur. Praecipuae
 autem curae ipsi erat angustissimum illud Dei templum. Hoc vero
 antea a plebe succensum, valde conspicuum atque admirandum ab ipsis
 fundamentis iterato extruxerat, magnitudinisque excellentia et
 formae decore et varietate metallorum ornatus reddens; cinxit vero
 id ipsum ex latere cocto et calce, quae passim ferro inter se colliga-
 rat, lignis nequaquam usus, ne facillime conflagraret. Anthemius
 vero hic ipse erat, cuius paulo ante mentionem feci, qui singula et
 artificiose excogitabat et extruxerat. Tum vero mediam maxime
 ipsius tecti partem collapsam, quaeque altitudine omnia, quae corruer-
 rant, superabat, Imperator firmiorem reddidit, et in maiorem altitu-
 dinem sustulit. Atque Anthemius quidem iam dudum obierat. Isi-
 dorus autem iunior aliique fabricarum structores priorem in semetipsis
 formam contemplantes, et ex eo, quod integrum manserat, id quod
 affectum erat quale esset, quidque vitii habuisset cognoscentes,

- A. C. 557 ἐς δ, τι δῆπου ἡμάρτητο ἐπιφρασάμενοι, τὴν μὲν εἶψαν τε
 I. I. 3¹ καὶ ἑσπερίαν ἀψίδα οὕτω μένειν κατὰ χώραν ἐφῆκαν· τῆς
 δὲ ἀρκτίας τε καὶ νοτίας τὴν ἐπὶ τοῦ κυρτώματος οἰκοδομίαν
 πρὸς τὰ ἔνδον παρατείναντες, καὶ εὐρυτέραν ἡρέμα ποιησά-
 μενοι ὡς μᾶλλον ἀρμοδιώτατα ταῖς ἄλλαις συννευκέσαι, καὶ 5
 D ὁμολογεῖν τὴν ἰσόπλευρον ἀρμονίαν, περιστεῖλαι ταύτη δευ-
 νηται τὴν τοῦ κενώματος ἀμετρίαν, καὶ ὑποκλέψαι βραχὺ τι
 τῆς ἐκτάσεως μέρος, ὅποσον ἑτερόμηκες ἀπετελεῖτο σχῆμα,
 οὕτω τε ἐπ' αὐτῶν ἤδρασαν πάλιν τὸν ἐν μέσῳ ὑπερανέχοντα,
 εἴτε κύκλον, εἴτε ἡμισφαίριον, εἴτε ὀρθοῦν ὄνοματι παρ' 10
 αὐτοῖς ἐπικεκλημένον. καὶ γέγονεν ἐντεῦθεν εἰκότως ἰδιότερος
 μὲν καὶ εὐεπίστροφος, καὶ πανταχόθεν τῇ γραμμῇ ἐξισιάζων,
 στενωτέρως δὲ καὶ ὀξυτενῆς, καὶ οἶος οὐχ οὕτω λίαν ἐκπλήτ-
 τειν τοὺς θεωμένους ὡς πάλαι, πολλῶ δὲ ὅμως πλέον ἐν τῷ
 ἄσφαλεῖ βεβηκέναι. ὧν μὲν οὖν ἔδει ἐν ξυγγραφῇ τοῦ νεώ 15
 P. 153 πῆρι ἐπιμνησθῆναι, καὶ ἐφ' ἧ τὸ τοῦ λόγου φορὰ ἔκτετο ἀκο-
 λούθως περιαιγομένη, ταῦτα ἔμοιγς ἀποχρώντως ἐκδεδιήγη-
 ται. ἐγκωμιάζειν γὰρ ἕκαστα τῶν τοῦδε θανμάτων καὶ ἐπιδει-
 κνύειν τῷ λόγῳ, περιττὸν ἂν εἶη καὶ οὐ τοῦ παρόντος ἴδιον ἔρ-
 γου. εἰ δὲ τις ἐθέλοι πύρρῳ πον τυχὸν τῆς πόλεως ἀπωκισμέ- 20
 νος ἔπειτα γινώσκειν σαφῶς ἅπαντα, καθάπερ παρῶν καὶ
 θεώμενος, ἀναλεγέσθω τὰ Πανύλῳ τοῦ Κύρου τοῦ Φλόρου

9. αὐτῶν R. et Intpr. his — aedificatis desuper, αὐτῷ vulg. ἧ-
 δρασαν emend. Cl. ἤδρασαν R. et vulg. 10. ὀρθοῦν τῷ R.
 13. στενωτέρως R. et vulg. δὲ om. R. 19. περισσομένη R.
 22. τοῦ ante Κύρου add. ex R. Φλόρου R., Φόρου Lugd. et
 ed. pr.

fornicem orientalem et occidentalem suo ut erat loco reliquerunt, septentrionali vero et australi, quae super curvaturam erat structuram, introrsum porrigentes, pauloque latiorefficientes, ut quam aptissime cum aliis quadraret, aequilateramque compagem prae se ferret, eaque ratione vacuitatis nimietatem coarctare possent, et exiguam aliquam extensionis partem detrudere, in quantum diversae longitudinis figura efficeretur. Atque ita desuper firmarunt, qui in medio est positus, sive orbem, sive hemisphaerium, sive alio quocunque nomine ab ipsis appellatur. Factasque inde est verisimiliter directior quidem facileque versatilis, omnique ex parte ad amussim quadrans; angustior vero et in acutum tendens, quique non ita valde percellat spectatores, ut olim, multo vero tutius obfirmatus. Quorum itaque oportebat in historia de templo meminisse, et ad quae ipsa narrationis series consecantiae circumacta pervenerit, ea mihi abunde satis sunt explicata. Laudare enim singula, quae in eo sunt admiranda, et oratione persequi, supervacaneum fuerit, neque huius operis proprium. Si quis autem voluerit procul fortassis ab urbe degens aperte cognoscere omnia, veluti praecens et spectans, perlegat quae Paulus Cyri

ἐν ἑξαμέτροις πεποιημένα, ὅς δὴ ταπρῶτα τελεῶν ἐν τοῖς A. C. 557
 ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς ἐπιστάταις, γένους τε κοσμούμενος^{L. I. 31}
 δόξῃ καὶ πλοῦτον ἄφθονον ἐκ προγόνων διαδεξάμενος, ὅμως^{V. 107}
 παιδείᾳ γε αὐτῷ καὶ λόγων ἄσκησις διεσπούδαστο καὶ ἐπὶ
 5 τοῦδε μᾶλλον ἤχει καὶ ἐσεμνύετο. καὶ τοίνυν πεποίηται οἱ
 καὶ ἄλλα ὡς πλεῖστα ποιήματα μνήμης τε ἄξια καὶ ἐπαίνου, B
 δοκεῖ δέ μοι τὰ ἐπὶ τῷ νεῷ εἰρημένα μείζονός τε πόνου
 καὶ ἐπιστήμης ἀνάπλεα καθεστάναι, ὅσῳ καὶ ἡ ὑπόθεσις θαυ-
 μασιωτέρα. εὐρήσεις γὰρ ἂν ἐν αὐτοῖς τὴν ὄλην τῆς θέσεως
 10 εὐνοκοσμίαν, καὶ τὰς τῶν μετάλλων φύσεις λεπτότατα κατεξή-
 τασμένας, τῶν τε προτεμενισμάτων τὸ εὐπρεπὲς ἅμα καὶ ἀνάγ-
 καῖον, μεγέθη τε καὶ ὑψώματα, καὶ ὅσα ἰδύγραμμά στή-
 ματα καὶ ὅσα κυκλικὰ, καὶ ὅσα ἐκκερμητῆ καὶ προτεταμένα.
 γνώσης δὲ ἂν ἐκ τῶν ἐπῶν καὶ ὅπως ἀργύρω τε καὶ χρυσῷ
 15 τὸ ἱερώτερον χωρίον καὶ τοῖς ἀποβῆήτοις ἀποκεκρυμένον, πο-
 λυτελέστατα καταπεποίηται, καὶ εἴ τι ἄλλο πρόσσει μεῖγα ἢ
 ἐλάχιστον γνώρισμα, οὐ μείον ἢ οἱ θεοὶ ἐν αὐτῷ περιπάτους C
 ποιούμενοι καὶ ἅπαντα διασκοποῦντες. ἀλλὰ γὰρ ἡδε μὲν ἡ
 δευτέρα τοῦ νεῷ ἐπισκευὴ καὶ ἀνόρθωσις ὀλίγῳ ὕστερον
 20 ἀοχρόνῳ ὑπείργασται καὶ ξυνετελέσθη.

1. Ἐκείνου δὲ τοῦ ἔτους ἅμα ἦρι ἀρχομένῳ ἢ λοιμῶ- A. C. 558
 2. θης νόσου ἀφθῆς τῇ πόλει ἐνέπεσε, καὶ μυρία διέφθιρε πλη- I. I. 32

1. τοῖς ἀμφὶ R., τοῖς τῆς ἀμφὶ vulg. 4. παιδίε R. 7. δὲ
 μοι R., μοι δὲ vulg.

Flori filius hexametris versibus conscripsit, qui quidem primicerius
 existens regionum silentiariorum, et generis gloria clarus, amplissimas-
 que a maioribus suis opes adeptus, doctrinae tamen eloquentiaeque
 magnam operam impenderat, quibus et magis gloriabatur et decora-
 batur. Scripsit itaque etiam alia quamplurima poemata memoratu
 digna et laude. Videntur autem mihi quae de templo scripsit, tanto
 maiore et labore et scientia referta, quanto et argumentum ipsum
 est admirabilius. Comperies enim in iis universum situs concin-
 naeque dispositionis ordinem et metallorum naturas subtilissime ex-
 ploratas; vestibulorum etiam templi elegantiam pariter et utilitatem,
 magnitudines quoque et altitudines, quotquot etiam sunt figurae in
 altum directae, et quotquot orbiculares, quotquot etiam pensiles et
 protensae. Cognoveris quoque e carminibus, quo pacto argento pari-
 ter atque auro sacratior locus et mysteriis separatim destinatus sum-
 ptuosissime sit exornatus, et si quod est aliud magnum aut mini-
 mum ornamentum, nihilo minus, quam qui crebro in eo obambulant
 omniaque inspiciant. Atqui secunda haec templi refectio atque in-
 stauratio brevi post tempore instituta perfectaque est.

10. Eodem vero anno statim incunte vere pestilentia iterum
 urbem invasit, et infinitam multitudinem sustulit; quae quidem nun-

- A. C. 558 θη, λήξασα μὲν ἐς τὸ παντελὲς οὐδ' ὀπωσιωῶν, ἔξ οὗ δὲ ἡ
 I. I. 32^a τὴν ἀρχὴν, φημί δὴ κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς Ἰουστινιανοῦ
 βασιλείας, ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς εἰσηῦρήσεν οἰκουμένη. μεταβῶσα
 δὲ πολλῶν μεταξὺ ἄλλοτε ἄλλοθι, καὶ τόπον ἐκ τόπου λυ-
 D μνηραμένη, καὶ ταύτῃ τοῖς λειπομένοις ἀνακοχῆς τινας μετα-5
 δοῦσα, τότε δὴ οὖν πάλιν ἐς τὸ Βυζάντιον ἐπανῆκεν, ὥσπερ,
 οἶμαι, τὸ πρότερον ἐξηπατημένη, καὶ θᾶττον δήπου τοῦ
 δέοντος ἐνθὲνδε ἀπαλλαγείσα. ἔθνησκον τοιγαροῦν πολλοὶ ἐξ-
 απιναίως καθάπερ ἀποπληξία ἰσχυρᾷ κάτοχοι γεγενημένοι· οἱ
 δὲ γε πλείστον διαρκοῦντες μόλις πεμπτὰσι ἀπώλλυντο. ἡ 10
 δὲ τῆς νόσου ἰδέα παραπλησίᾳ τῇ πρεσβυτέρᾳ ἐτίγγανεν οὕσα.
 πυρετοὶ γὰρ ἐπὶ βουβῶσιν ἀνήκοντο συνεχεῖς καὶ οὐκ ἐφή-
 μεροι, οὐδὲ μετριῶς γοῦν ὑποχαλῶντες, μόνη δὲ τῇ τελευτῇ
 τοῦ ἀλόγτος ἀποπανόμενοι. ἐνιοὶ δὲ μήτε θέρμης ἡγήσαμένης,
 μήτε ἄλλου ἀλγήματος, ἀλλὰ δρωῶντες ἐτι τὰ εἰδισμένα, οὐ- 15
 P. 154 κοὶ τε καὶ ἀνὰ τὰς λεωφόρους οὕτω παρασχὸν κατέκλιπον,
 καὶ ἀθρόον ἄνθρωποι ἐτίγγοντο, ὥσπερ τὸν θύνατον σχεδιάσαν-
 τες καὶ ἅπασα μὲν ἡλικία χύσθη ἐφθείρετο, μάλιστα δὲ τὸ
 ἀκμῆζον τε καὶ ἡβίασκον, καὶ ἐν τούτῳ πλῆθος οἱ ἄρῆνες τὸ
 γὰρ δὴ θῆλυ οὐ μάλα ὅμοια ἔπασχε. τὰ μὲν οὖν κατατάτα 20
 τῶν Αἰγυπτίων λόγια, καὶ οἱ παρὰ Πέρσαις ἐτι τῆς τῶν με-
 τεώρων κινήσεως δαημονέστατοι, χρόνων τινῶν περιόδους ἐν

1. δὴ om. R. 6. πάλιν ἐς τ. B. R., ἐς τ. B. πᾶλ. vulg.
 8. πολλοὶ add. ex R. et. Inpr. quam multi, 9. ἰσχυρᾷ —
 παραπλησίᾳ om. R. 13. τελευτῇ excidit in Par.

quam penitus cessarat, ex quo primum, circa quintum, inquam, im-
 perii Iustiniani annum, in nostrum orbem irrepserat; frequenter
 vero alio atque alio se transferens, et locum e loco infestans, atque
 ita reliquis veluti inducias quasdam concedens, tum rursus Byzan-
 tium rediit, veluti antea, uti crediderim, decepta, quaeque citius,
 quam oportebat, inde migrasset. Mortui itaque sunt repente veluti
 gravi quadam apoplexia correpti. Qui vero plurimum vim morbi
 sustinebant, ultra quintum diem non supervivebant. Morbi autem
 species veteri erat persimilis. Febres enim cum bubonibus accen-
 debantur continuas, et non quotidianas, neque vel modicam remit-
 tentes, sed solo eius, quem corripuerant, interitu cessantes. Nonnulli
 vero neque aestu febrili, neque alio dolore praecedente, sed quae
 consueverant agentes et domi et in plateis, ita cogente necessitate
 corruerant, repente exanimis facti, veluti ex temporaria morte
 accessita. Cuiusvis itaque aetatis homines promiscue interibant,
 praecipue vero iuvenes ac puberes, atque ex his potissimum mares:
 feminae enim non perinde huius malis erant obnoxiae. Vetustissima
 itaque Aegyptiorum oracula, et qui apud Persas coelestium motuum

τῆ ἀπειρῶ αἰῶνι συμφέρεσθαι λέγουσι· νῦν μὲν ἀγαθὰς καὶ A. C. 558
 εὐδαίμονας, νῦν δὲ μοχθηρὰς καὶ ἀποφράδας, εἶναί τε τὴν L. I. 32
 παροῦσαν περιφορὰν ἐκ τῶν κακίστων ἐκείνων καὶ ἀπαισιῶν·
 ἐντεῦθεν τοιγαροῦν πολέμους τε ἀπανταχοῦ ξυνίστασθαι καὶ B
 ὤσασις ταῖς πόλεσι, καὶ τὰ λοιμῶδη πάθη μόνιμά τε εἶναι
 καὶ συνημμένα. ἔτεροι δὲ ὄργην τοῦ κρείττονος αἰτίαν εἶναι
 φασὶ τῆς φθορᾶς, μετιοῦσαν ἀξίως τὰ τοῦ ἀνθρωπείου γέ-
 νους ἀδικήματα, καὶ τὸ πλῆθος ὑποτεμνομένην. ἐμοὶ δὲ διαι-
 τῆν ἑκατέρω δόξῃ καὶ ἀποφαίνεσθαι τὴν ἀληθεστάτην οὐκ
 10 ἐγχειρητέα, τυχὸν μὲν οὐδὲ ἐπισταμένῳ, τυχὸν δὲ, εἰ καὶ εἰ-
 δεῖν, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαῖον τοῦτό γε εἶναι δοκοῦν, οὐδὲ τῆ
 παρόντι λόγῳ προσῆκον· μόνου γάρ μοι τοῦ συμβεβηκότος εἰ
 καὶ διὰ βραχέων ἐπιμνησθάντι, ὃ τῆς ἱστορίας ἐκτεθεράπευ-
 ται νόμος.

15 *ια*. Τούτων δὲ οὕτω ξυννεχθέντων, ἐπεγένετο καὶ ἄλλα
 ἅττα τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ, ταραχῆς τε καὶ θοροῦ C
 βου ἀνάμυστα, καὶ οὐχ ἥσσον τῶν εἰρημένων ανιαρότατα.
 ὁποῖα δὲ ταῦτά ἐστιν, αὐτίκα ἐρῶ, βραχὺ τε πρότερον διεξ-
 ελθὼν τῶν ἀρχαιοτέρων. οἱ Οὐννοι τὸ γένος, τὸ μὲν παλαιὸν
 20 κατατόκον τῆς Μαιώτιδος λίμνης τὰ πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον,
 καὶ ἦσαν τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ ἀρκτικώτεροι, καθάπερ καὶ V. 108
 τὰ ἄλλα βάρβαρα ἔθνη, ὅποσα ἐντὸς Ἰμαίου ὄρους ἀνὰ τὴν
 1. ἀγαθὰς R., ἀγαθὸς vulg. 2. μοχθηρὰς R., μοχθηροῦς
 vulg. 10. εἰ om. R. 11. οὐκ superscriptum in R. a rec.
 m. 17. ανιαρότατα B. 22. Ἰμαίου R.

sunt peritissimi, temporum quorundam revolutiones in infinito aeo simul ferri asserunt, modo quidem bonas ac felices, modo autem pravas et infaustas: esse vero praesentem revolutionem ex pessimis illis atque infaustis. Hinc ergo et bella passim et seditiones uribus oriri atque inavescere, et pestilentes morbos per multum tempus durare atque adhaerescere. Alii vero interitus causam ad divinam iram referunt, quae humani generis peccata puniat, multitudinemque succidat. Me vero de utraque opinione iudicare verioremq; decernere nihil atinet, vel quod nesciam fortasse, vel, etiamsi forte sciam, parum tamen necessarium id censeam, neque praesenti tractioni consentaneum. Si enim breviter quae acciderunt commemoravi, historiae legi satisfeci.

11. Haec vero cum ita accidissent, alia etiam quaedam per id tempus in urbe evenerunt tumultus ac perturbationis plena, neque minus, quam quae diximus, acerba. Qualia autem haec fuerint, statim dicam, si prius breviter vetustiora quaedam commemoravero. Hunnorum gens olim quidem habitavit circa eam Maeotidis paludis partem, quae subsolanum ventum versus spectat, crantque Tanai flumine magis septentrionales; quemadmodum et aliae barbarae nationes, quotquot intra Imaum montem in Asia consederunt. Hi vero omnes

- A. C. 558 Ἀσίαν ἐτύγγανον ἰδρυμένα. οἳτοι δὲ ἅπαντες κοιτῆ μὲν Σκύ-
 L 1.32 θαι καὶ Οὐννοὶ ἐπωνομάζοντο· ἰδίαι δὲ κατὰ γένη, τὸ μὲν τε
 αὐτῶν Κοτρίγουροι, τὸ δὲ Οὐτίγουροι, ἄλλοι δὲ Οὐλίτζουροι,
 D καὶ ἄλλοι Βουρούγουνδοι· καὶ ἄλλοι ὡς ἂν αὐτοῖς πάτριόν τε
 ἦν καὶ εἰδιωμένον. γενεαὶς δὲ πολλαῖς ὕστερον διεβήσαν ἐς τὴνδὲ
 Εὐρώπην, εἴτε ὡς ἀληθῶς ἐλάφον τινὸς κατὰ τοῦτο δὴ τὸ
 θρυλλοῦμενον ταπρῶτα ἠγήσαμένης, εἴτε καὶ ἄλλοιαι χρησά-
 μενοι τύχη, καὶ τὴν ἐκροὴν τῆς λίμνης τὴν ἐς τὸν Εὐξείνιον
 Πόντον φερομένην, ἄπορον τέως δοκαῦσαν, τότε δὴ διωσὺν
 τρόπον διαπεραιωθέντες, ἀλώμενοι δὲ ἄνω ἀνὰ τὴν ὀθνεῖαν,¹⁰
 πλεῖστα ὅσα τὸ ἰθαγενὲς ἐλυμήναντο, ἀπροσδόκητα προσπε-
 σόντες, ὡς καὶ, τοὺς προτέρους οἰκήτορας ἀπελάσαντες, αὐτοὶ
 τὴν ἐκείνων κατέχουν. ἤμελλον δὲ ἄρα οὐκ ἐπὶ μακρότατον
 διαμένειν, ἀλλὰ πρόρῳζοι τὸ λεγόμενον ἀπολεῖσθαι. αὐτίκα
 P. 155 γοῦν Οὐλίτζουροὶ τε καὶ Βουρούγουνδοὶ μέχρι μὲν Λέοντος¹⁵
 τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν ἐν τῷ τότε Ῥωμαίων γνῶριμοί τε
 ὑπῆρχον καὶ ἄλκιμοι εἶναι ἐδόκουν· ἡμεῖς δὲ οἱ νῦν οὔτε ἴσμεν
 αὐτούς, οὔτε, οἶμαι, εἰσόμεθα, τυχὸν μὲν διαφθαρέντας, τυχὸν
 δὲ ὡς πορῳάτω μεταναστάντας. ἐκείνου γε μὴν τοῦ ἔτους,
 ἐν ᾧ δὴ ἔφην τὴν λοιμώδη νόσον τῇ πόλει ἐνσκήψαι, τὰ λοιπά²⁰
 τῶν Οὐννων γένη ἐσώζετο, καὶ ἦσαν ἔτι ὀνομαστότατα. κα-

3. Κοτρίγουροι et Οὐτίγουροι R., Κοτρίγουροι et Οὐτίγουροι
 vulg. 8. τῆς om. R. 9. οὐν ins. R. post δὴ, fort. οὐν διαφθ.
 15. Οὐλίτζουροι R. et vulg., Uliizuri Intpr. 18. οἶμαι add.
 ex R. διαφθαρέντες et μεταναστάντες R. 21. ἐσώζε-
 το R., ἐσώζοντο vulg.

communiter quidem Scythae et Hunni vocabantur; privatim autem se-
 cundum nationes, nonnulli eorum Cotriguri, alii Utiguri, alii vero
 Ultizuri, alii etiam Burugundi dicebantur, alii aliter ex patria cuique
 atque usitata appellatione nominabantur. Multis autem postea seculis
 transierunt in Europam; sive revera a cervo quodam, ut fama percree-
 buit, primum ducti, sive alia quapiam fortuna usi, et Mocotidem
 paludem, qua parte in Euxinum pontum fertur, cum antea traici
 nequaquam posse crederetur, tunc certe quocumque tandem modo traici-
 cientes, et per aliena vagantes, innumeris damnis indigenas affecerunt,
 inopinato eos adorti; adeo ut, prioribus habitatoribus cicctis, ipsi illo-
 rum ditionem occuparint, in qua tamen non videbantur diutissime
 commoraturi, sed stirpitus, quod alunt, perituri. Tunc itaque Ulti-
 zuri et Burugundi usque ad Leonem Imperatorem et qui per id tem-
 pus erant Romanos, celebres exstiter, fortesque sunt habiti: nos
 vero, qui hac aetate vivimus, neque eos novimus, neque noscemus,
 quod vel deleti fortasse sint, vel quam remotissime hinc sedes suas
 transtulerint. Illo utique anno, quo pestilentia urbem invasit, reli-
 quae Hunnorum gentes salvae adhuc et maximi erant nominis. Cum
 itaque descendissent Hunni in loca ad austrum vergentia, non pri-

τιόντες δὲ ὁμοῦ οἱ Οὐῆνοι ἐς τὰ πρὸς νότον ἄνεμον, οὐ πόδ- A. C. 550
 ῶ τῆς ὄχθης τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ ἠύλλισοντο, ἥνικα ἦν αὐ- I. l. 32
 τοῖς βουλομένοις. τότε δὴ οὖν τοῦ χειμῶνος ἐπιπλαβομένου, τὰ
 μὲν ρεῖθρα τοῦδε τοῦ ποταμοῦ κατὰ τὸ εἰωθὸς ὑπὸ τοῦ κρύους
 ἐπέπηγνυτο ἐς βάθος, καὶ ἦσαν ἤδη σκληρὰ καὶ βάσιμα καὶ ἰπ-
 πήλατα. Ζαβεργάν δὲ ὁ τῶν Κοτριγούρων Οὐῆνων ἡγεμῶν B
 σὺν πλείστοις ὄσοις ἰππόταις ἐπιδραμῶν καθάπερ χέρσον τὰς
 δίνας, ἐς τὴν Ῥωμαίων ἀπικράτειαν εὐκολώτατα διαβαίνει-
 ῖρημά τε εὐρῶν τὰ ἐκείνη χωρία, καὶ μηδενὸς αὐτῷ κωλύ-
 10ματος γιγνομένου ἀνὰ τὰ πρόσω πορευομένου, αὐτίκα ἔγε Μυ-
 σίαν τε καὶ Σκυθίαν παραμειψάμενος, τῇ Θράκῃ προσέβαλεν.
 ἐνταῦθα δὲ διελὼν τὸν οἰκεῖον στρατὸν, ἀπόμοιραν μὲν τινα
 ἔστειλεν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, καταδραμουμένους τὰ ἀφύλακτα τῶν
 τῆδε χωρίων καὶ λεηλατήσοντας· ἑτέροους δὲ ἐς τὴν Χερσόνη-
 15σον τὴν Θρακίαν.

ιβ. Τῆσδε δὲ τῆς Χερσονήσου τὰ μὲν πρὸς ἀνίσχοντα
 ἦλιον νενεκῆτα καὶ εὐρόνοτον ἄνεμον, καὶ μέχρι τοῦ με- C
 σημβρινοῦ κέντρον τῷ Ἑλλησπόντῳ παρατείνεται. περιῤῥεῖ
 γὰρ σχεδὸν τι ἅπασαν, καὶ ταῖς καμπαῖς τῶν ἠϊόνων συμ-
 20ποριώγεται βραχέι τιμὴ μέρει τῆς ἡπείρου, καὶ μόνοις τεσ-
 σαράκοντά που σταδίους εἰργόμενος τοῦ νῆσον αὐτὴν ἀπερ-
 γάσασθαι. ἐν τούτῳ δὲ τῷ ἰσθμῷ τεῖχος ἑκταδὸν ἰδρῦται

4. τοῦδε add. ex R. et Intpr. huius fluminis. 6. Ζαβεργάν R. in
 mg. et Intpr., Ζαβεργάν R. in ord., Ζαμεργάν vulg. 11. προσ-
 ἔβαλεν R. 14. Pro χωρίων R. in mg. πεδίον. 15. Τρακίαν
 sph. Par. 16. τῆς del. R. 2. m.

cul a ripa Istri fluminis ex animi sui sententia considerunt. Tum
 itaque vigente hieme fluvius ex more vi frigoris congelatus, ad imum
 usque vadum ita obdurerat, ut et pedestribus et equestribus copiis
 transiri posset. Zabergan vero Hunnorum, qui Cotrigari dicuntur,
 dux, cum ingentem equitatum per flumen perinde atque per conti-
 nentem traduxisset, facillime in Romanum imperium pervenit, cum-
 que passim vacua ab habitatoribus loca invenisset, nihilque ipsi
 impedimento esset, quominus ad ulteriora progrediretur, statim
 Mysiam et Scythiam transgressus, in Thraciam irrupit. Ibi vero
 diviso exercitu, alteram eius partem in Graeciam misit, qui loca
 omnia nullis praesidiis munita percurreret atque vastaret: alteram
 vero exercitus partem in Chersonesum Thraciam misit.

12. Huius autem Chersonesi quae ad orientem solem et eu-
 ronotum ventum vergunt, et ad meridianum usque punctum circa
 Hellespontum porrigitur; circumfluit enim totam propmodum, et
 flexibus littorum una circumagitur, exigua quadam continentis por-
 tione, hoc est solis quadraginta stadiis, exclusus, quominus insu-
 lam faciat. In hac vero isthmi angustia murus in longum continue

A. C. 558 *Ξυνηχῆς ἐφ' ἑκατέρῃ θαλάττῃ προβεβλημένον· πόλις τε ἔ-*
 I. 1. 32 *δοθεν αὐτῷ προσπεπηγυῖαι τυγχάνουσιν, Ἀφροδισιάς τε*
καὶ Θῆσκος καὶ Κίβηρις. τούτων δὲ ὡς ἀπωτάτω ἀμφ' αὐ-
τὸν δῆπου τὸν πορθμὸν καὶ τοὺς παρακτίους ἀγκῶνας Ση-
 D *στάτος γέ ἐστι πόλις ἢ περιλάλητος τῇ ποιήσει καὶ ὀνομαστο-*
τάτῃ, οὐκ ἄλλου του ἕνεκα, οἶμαι, ἢ μόνον ἐπὶ τῷ λύχνῳ
τῆς Ἥρους ἐκείνης τῆς Σησιτίδος, καὶ τῷ Λεάνδρον ἔρωτι καὶ
θανάτῳ. οὐ πόρρω δὲ αὐτῆς καὶ ἕτερόν τι κεῖται πολίχνι-
 on, *ἐλάχιστον μὲν καὶ ἀκαλλῆς, καὶ οὐδὲν ὄτιοῦν ἐπέρωστον*
 ἔχον, *Καλλίπολις δὲ ὅμως ἐπονομαζόμενον· τὰς γὰρ μὴν πε-*
 10 *ριοικίδας κοσμοῦσιν ἄγροί τε καὶ ἐπίνεια καὶ δένδρων ποι-*
 κίλων *ἔσμός, καὶ ρεῖθρων ποτίμων, γῆ τε εὐαρκῆς ἄγαν καὶ*
κάρπιμος, κὰν τοῖς ἀναγκαίοις διαρκεστάτῃ. τῶσαῦτα ἄρα
πολίσματα καὶ χώραν ὡς πλείστην ἔνδον ἐναπολαμβάνει τὸ
 ἔρυσμα, *ὡς μὴ πολεμίοις εὐέφοδα εἶναι. τότε δὲ οὐτὸν ὁ Ζα-*
 15 *βεργᾶν εὐωχοῦμενος τῶν ἐλπίδων, διεννοεῖτο καθ' αὐτὸν, ὡς*
 P. 156 *εἶψε τὸ τεῖχος καθέλοι, καὶ τοῖς ἔνδον ὀμιλήσει χωρίοις, δυ-*
νησεται θᾶπτον καὶ τῆς θαλάττης κρατήσῃ· ἐντεῦθεν τε ὠ-
νειροπόλοι νηῶν αὐτῷ παρέσεσθαι πλήθος, καὶ ὅτι διαβή-
σεται κατὰ τὴν Ἀσίαν, τὸν μεταξὺ πόρον στενώτατον ὄντα καί
 20

2. προσπεπηγεται R. Ἀφροδισιάς R. et Intrp. (cf. Procop. de aedif.), Ἀφροδισία vulg. 6. ἕνεκα, οἶμ. R., οἶμ. ἔν. vulg. 7. Ἥρους R., ἡροῦς vulg. (Intrp. nisi ex illo heroum coetu). Σησιτίδος R. Σησιτιάδος vulg. 8. αὐτῆς R., ταύτης vulg. 10. ἐπονομαζόμενον R., ὀνομαζ. vulg. 12. ποταμίῳν R. 15. ὁ om. R. 16. εὐωχοῦμενος corr. CL., Intrp. spe bona depa- atus., εὐεχοῦμενος R., ἐποχούμενος vulg. 17. ὀμιλήσει Par. 20. στενότ. R. et vulg.

ductus est ad utrumque mare porrectus; urbesque interius ipsi affixae sunt Aphrodisias et Thescos et Ciberis. Ab his vero quam remotissime circa fretum ipsium et littorales flexus Sestus est, urbs celeberrima in poësi et nominatissima, non aliam credo ob causam, quam ob lucernam Herus illius Sestiadis, et ob Leandri amorem ac mortem. Non procul autem hinc etiam aliud oppidulum situm est, minimum quidem illud et nequaquam pulchrum, neque quicquam omnino habens amabile, Callipolis tamen vocatum. Circumiacentem porro regionem exornant et agri et navalia, arborumque variarum et fluentorum potabilium copia, terraque irrigua admodum et fertilis rebusque necessariis abundans. Talia igitur oppidula et agrum amplissimum murus ille intra se complectitur, ita ut non facilis sit hostibus ad ea aditus. Tum itaque Zabergan bona spe clatus, id secum reputabat, si muro diruto ad interiora loca penetrasset, facilius se etiam mare in potestatem redacturum. Illinc etiam veluti per somnium imaginabatur navium sibi copiam non defuturam; quodque traliceret in Asiam, fretum intermedium angustissimum per se

οὐ μάλα τραχέϊ κύματι χαρασσόμενον εὐκολώτατα διαπλεύ- A. C. 558
 σας, καὶ ὡς εὐθύς τὴν Ἀβυδὸν λυμανεῖται, καὶ τὸ ἐν αὐ- I. I. 3^a
 τῇ πορθήσει δεκατεντηρίον. τούτοις δὴ οὖν μάτην τοῖς βου- V. 109
 λέυμασιν ἐξηρεθισμένοι, ἔστειλε δύναμιν ἀνὰ τὴν Χερσόνη-
 5σον, ὁπόσῃν ἀποκρήσειν ἐς τοῦδε τὸ ἔργον ἤγειτο· αὐτὸς δὲ
 σὺν ἑπτακισχιλίοις ἱππόταις ἰθὺ τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 πορευόμενος, τοὺς τε ἀγροὺς ἐδήον, καὶ τῶν πολισμάτων
 ἐπειρᾶτο, καὶ ἅπαντα ἐκάνει χυδὴν καὶ ξυνετάραττεν. αἰτία B
 δὲ ἦν τῆς ἐφόδου τῆ μὲν ἀληθεστάτῃ λόγῳ ἀδικία βαρβαρι-
 10κῆ καὶ πλεονεξίας ἐπιθυμία. σκῆψιν δὲ ὅμως τινὰ καὶ προκά-
 λυμμα ἐποιεῖτο τὴν πρὸς τοὺς Οὐτιγούρους δυσμένειαν· Σάν-
 διχλος γάρ τις ὄνομα Οὐννος ἀνὴρ ἤγειτο μὲν ἐκείνου τοῦ
 γένους, εὐθὺς δὲ ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἔνσπονδος ὑπῆρχεν Ῥω-
 15μαίοις. τοιγάρτοι βασιλεὺς ἄστεργέ τε αὐτὸν καὶ ἐγέραιρε,
 15καὶ δῶροισι θαμὰ ἐφιλοφρονεῖτο. οἱ δὲ Κοτρίγουροι ἅτε δὴ
 οὐ τῶν ὁμοίων μετέχοντες, ἀλλὰ παντάπασι περιπεφρονημέ-
 νοι καὶ περιφανῶς προπηλακιζόμενοι, τῆνδε ποιεῖσθαι τὴν
 ἐκστρατείαν φήθησαν χοῆναι, ὡς ἂν καὶ αὐτοὶ δῆθεν φοβε- C
 ροί τε καὶ λόγου ἄξιοι ἀποδειχθεῖεν, καὶ οἶοι μὴ ἐπιέναι τῆ
 20αὐτιμάζοντι.

17. Καὶ τοίνυν, οὐδὲν γὰρ ὄτιοῦν αὐτοῖς ἀντίπαλον
 ἐμποδῶν εἰσθήκει οὐδὲ ὑπηγίαζε, κατέτρεχον ἀφειδῶς καὶ
 ἐληλάτουν τὴν χώραν, λείαν τε ἀφθονον περιβαλλόμενοι,

6. Κωνσταντίνου πόλεως R. 11. Σάνδικλος Par.

exsistens, neque asperis fluctibus sulcatum facillime transnavigans;
 quodque statim Abydum infestaret, et quod in ea erat decimarium
 portorium vastaret. His igitur temerariis consiliis incitatus, exer-
 citum in Chersonesum misit, quantum ei negotio conficiendo parem
 fore existimabat, ipse vero cum equitum millibus septem recta Con-
 stantinopolim pergens, et agros vastabat, et oppidula tentabat,
 omniaque passim movebat et perturbabat. Causa vero huius expeditio-
 nis atque insultus potissima verissimaque erat barbarica violentia,
 et plus habendi cupiditas, cui tamen praetextum hostilitatis adver-
 sus Utiguros obtendebat. Sandichlus enim quidam nomine, vir Hun-
 nus, gentis illius dux erat, benevolus tamen inprimis et foederatus
 Romanis. Quocirca Imperator ipsum benevolentia et honore prose-
 quebatur, et frequentia ad eum dona mittebat. Cotriguri vero, ut-
 pote similibus expertes, sed omnino despecti et manifesto contemptu
 provocati, hanc sibi expeditionem suscipiendam censuerunt, ut et
 ipsi terribiles dignique, quorum ratio haberetur, viderentur, ac tales,
 qui contemptoribus non concederent.

13. Hi itaque, cum nemo ipsis obsisteret aut propulsaturus
 obviam iret, atrociter populabundi regionem vastarunt, ingenti praeda
 maximaque captivorum multitudine abducta, in quibus etiam muli-

A.C. 558 καὶ αἰχμαλώτων ἀθροίζοντες πλήθη· ἐν τοῖς καὶ γυναῖα πολ-
 I. I. 32 λὰ τῶν ἐδ' γεγονότων καὶ σώφρονα δίαιταν ἤρημένων ὠμότα-
 τα ἤγοντο, καὶ συμφορὰν πασῶν μείζονα ἐδυστόχουν, εἰς
 ἀκολασίας ἀμετρίαν ὑπηρετεῖν ἀναγκαζόμενα· ἔναι δὲ καὶ
 ἀπειρηκῆναι ἤδη ἐκ παίδων γάμοις τε καὶ φιλοκοσμίᾳ καὶ ταύ-
 Dτη δὴ τῇ περὶ τὸν βίον ἀναστροφῇ καὶ ὁμιλίᾳ, ἐν ἀποκεκρι-
 μένῳ τινὶ καὶ τῇ πρὸς τὸ θεῖον ἰκετεία προσήκοντι ὑπεκρύ-
 πτοντο δωματίῳ, τὸ ἀμιγές τε καὶ ἐλεύθερον καὶ παντάπα-
 σιν ἀκραιώνητον τῆς μετ' ἀνδρῶν συνουσίας περὶ πλείστου ποι-
 ούμεναι, καὶ μόνῳ τῷ ἡρεμεῖν ἀνειμέναι. οἱ δὲ καὶ ἐς ταύτα τῷ
 ἐξυβρίζον ἀφαιρούμενοι τοῦ ἱεροῦ παρθενῶνος, καὶ ἀπρεπῶς
 αὐταῖς πρὸς βίαν ξυγκλινοῦμενοι ἄλλαι δὲ πολλαὶ τῶν ἀφ-
 ῆεσιν ἐς ταῦτὸ λέναι οὐκ ἀνηγαμένων, κύνουσαι ἐν τῷ τότε
 οὕτω παρασχὸν ἐλλκοντο, καὶ εἶτα, ἐπειδὴ παρῆν ἡ τοῦ τόκου
 ἀνάγκη, οὕτω δὴ τι ἐν μέσῃ τῇ πορείᾳ ἐμφανεστάτα ἔτικτον, 15
 οὔτε τὰ αἰσχοντηλὰ τῶν ἀδίων ἐπικαλύπτειν δυνάμεναι,
 P. 157 οὔτε περιστέλλαι, ὡς θέμις, καὶ ἀνελεῖσθαι τὰ βρέφη· ἀλλ' αἰ-
 μὲν καὶ ὡς ἐσύροντο, μηδὲ ἀλγῆσαι αὐταῖς, εἰ οἶδν τε φά-
 ναι, ξυγκλωρημένον, τὰ δὲ δειλαῖα ἐκεῖνα ἐπ' ἐρημίας ἐλεί-
 πετο κυσὶ τε καὶ οἰανοῖς σπαρattόμενα, ὥσπερ τοῦδε ἔνεκα 20
 μόνου ἐς φῶς προαχθέντα, καὶ μύτην τοῦ ρῆναι ἀπογευσά-
 μενα. ἐς τοῦτο γὰρ τύχης τὰ Ῥωμαίων πράγματα ἠηλάκει,

4. ἀκολασίαν R.

6. ἀποκεκρυμμένῳ R. altera μ transfixa.

10. καὶ μόνῳ — ἀνειμέναι add. ex R. et Intrp. quiētiq̄ue se so-
 lum permitterent.

12. ξυγκλινοῦμενοι edd.

13. ἐν τῷ τότε

οὐτ. παρ. R., οὐτ. παρ. ἐν τ. τ. vulg. 19. ἐρημίαν R.

eres multae nobiles et castam vitam degentes crudelissime rapie-
 bantur, malo omnium gravissimo obnoxiae, quod immoderatae bar-
 barorum libidini inservire cogebantur: nonnullas vero, quae iam inde
 a pueris et nuptiis et mundanis desideriis et curis occupationibus-
 que huius vitae renuntiarant, et in remota aliqua divinoque cultui
 dicata domuncula delitescebant, liberam plane et immuncam ab omni
 virorum contubernio consuetudineque vitam summo studio colentes:
 etiam hi sacris virginum coenobiis ereptas contumelia afficiebant,
 turpiter eas per vim constuprantes. Aliae vero multae, quae a con-
 suetudine virorum nequaquam abhorrerant, et gravidae tum tem-
 poris rapiebantur, cum iam pariendo necessitas urgeret, ita in medio
 itinere in propatulo pariebant, cum nec verecundos partus dolores
 obtegere possent, neque complecti fasciisque involvere infantes, uti
 fas est, et sustollere; sed hae quidem etiam ita protrahebantur, et
 ne dolere quidem ipsis, immane dictu, permittebatur: miseri vero
 illi infantes in solitudine relinquebantur, a canibus pariter et car-
 nivoris avibus discerpendi, perinde ac si eam tantum ob causam in
 lucem editi essent, et frustra ortus sui primordia degustassent. In

ὡς ἐν αὐτῇ δῆπου τῇ περιοικίδι τῆς βασιλίδος πόλεως τοιαῦ- A. C. 558
 τα δεινὰ πάσχειν ὑπὸ βαρβάρων σφόδρα ὀλίγων. τοὺς δὲ οὐ I. I. 32
 μέχρι τούτων ἐτελεύτα τὸ θράσος, ἀλλ' ὀδῶ ἰόντες, εἶσω τῶν
 μακρῶν ὀνομαζομένων τειχῶν ῥαδίως παρήλθον, καὶ τοὺς ἐν-
 5δον φρουροὺς ἐπέλαζον. πολλαχοῦ γὰρ ὑπὸ χρόνου καὶ ἀτη-
 μελείας ἐπεπτώκει καὶ διελέλυτο ἡ τοῦ μεγίστου ἐρύματος οὐ- B
 κδομοῖα ἔνια δὲ μέρη καὶ αὐτοὶ καταβεβλήκασιν ἀδεῶς οὕτω
 καὶ ἀταλαιπώρως, ὥσπερ οἰκίας καταστρεφόμενοι. καὶ οὐδὲν
 ἦν τὸ ἀπειρογόν τῷ μηδὲ φρουρᾶν στρατιωτικὴν ἐνθάδε ἰδρύ-
 10σθαι, μήτε ἀμυντήρια μηχανήματα, καὶ τοὺς ταῦτα κινεῖν
 ἐπισταμένους, ἀλλὰ μήτε κυνῶν ὑλακὴν ἀκούεσθαι, εἰ μὴ
 λίαν καταγέλαστον εἶπεν, ὡς γοῦν ἐν συμφεῶσι καὶ μάνδραις.
 τὰ γὰρ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα, οὐ τοσαῦτα διαμεμενη-
 15δς ἔλαχίστην δὲ τινα μοῖραν περιελθόντα, οὐκέτι τῷ μεγέ-
 θει τῆς πολιτείας ἐξήρχουν. δεόν γὰρ ἔς πάντες καὶ τεσσαρά- C
 κοντα καὶ ἑξακοσίας χιλιάδας μαχίμων ἀνδρῶν τὴν ὅλην ἀγεί-

5. ἀτημελείας Suidas s. v. 6. μεγίστου add. ex R. et Intrp.
 maioris castelli aedificium. 8. οἰκεία R. (fort. ἐν οἰκεία),
 Intrp. οἰκεία legisse videtur: *haud fecus ac sua* — *disturba-*
bant: idque conl. B. Vulc. 11. Post ἀκούεσθαι Intrp. addit: *non*
hominum fremitus. 13. γὰρ om. R. et Suid. s. v. *συμφεῶς*,
 qui locum sic contraxit: *ὥσπερ ἐν συμφεῶσι καὶ μάνδραις*
 τὰ τῶν Ῥωμαίων μεμενῆκει στρατεύματα; inepte. Neque
 alia vertit Intrp. *tanquam porcorum in claustris Romanus*
exercitus interclusi manebant, tametsi vel eo numero essent,
quo tunc primum et veterum Imperatorum tempore recenseban-
tur, et non in minimam partem redacti etc.

eam enim miseriam res Romanorum redactae erant, ut in ipso regiae
 urbi circumiecto agro adeo atrocia mala paterentur a barbaris iisque
 perpaucis. Sed neque his terminis eorum confidentia fuit circum-
 scripta; sed ulterius progressi, longisque (ita dictis) muris facile
 superatis, munitionibus, quae intus erant, appropinquarunt. Multis
 enim in partibus prae vetustate et negligentia maximi castelli structura
 corruerat vitiumque fecerat, nonnullas vero partes etiam ipsi dirue-
 rant adeo intrepide ac facile, ac si domos subverterent, nihilque erat
 quod obstaret, cum neque ullum praesidium militare ibi colloca-
 tum esset, neque ullae ad propulsandum hostem machinae, neque
 qui illas movere ac tractare nosset, sed ne canum quidem latratus
 audiebatur, nisi admodum ridiculum dictu sit, veluti in suilibus
 aut ovilibus. Romanorum enim exercitus non tanti, atque olim sub
 veteribus Imperatoribus fuerant, permanserant, sed ad minimam
 quandam portionem redacti, non amplius magnitudini imperii pares
 erant. Cum enim universae Romanorum vires sexcentis quadragi-
 ta quaque bellatorum millibus constare deberent, aegre tum tempo-
 ris centum quinquaginta millibus constabant, atque harum quidem

A. C. 558 ρεσθαι δύναμιν, μόλις ἐν τῷ τότε εἰς πενήκοντα καὶ ἑκατὸν

I. I. 3^a περιεσιτήκει. καὶ τούτων αἱ μὲν ἐν Ἰταλίᾳ ἐτετάχτο, αἱ δὲ

V. 110 κατὰ τὴν Λιβύην, ἕτεροι δὲ ἐν Ἰσπανίᾳ, καὶ ἄλλαι περὶ τοὺς Κόλχους, καὶ ἄλλαι κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ Θήβην τὴν Αἰγυπτίαν. ἐκάθητο δὲ ὀλίγοι καὶ πρὸς τὰ ἔφα τῶν Περσῶν⁵ ὄρια· οὐ γὰρ δῆπου ἔδει ἐκεῖσε πλειόνων διὰ τὰς σπονδὰς καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐκεχειρέας. ὧδέ πως ἄρα ἐς βραχύτατον μέρος περιόσταλτο τὰ πλήθη καὶ ὑποτέμνητο τῇ τῶν κρατούντων ὀλιγορῖα.

D id'. Ὁ γὰρ βασιλεὺς ἐπειδὴ πρότερον Ἰταλίαν ξύμπασαν¹⁰ ἐχειρώσατο καὶ Λιβύην, καὶ τοὺς μεγίστους ἐκείνους πολέμους διήρυσσε, καὶ πρῶτος ὡς εἶπεν ἐν τοῖς κατὰ τὸ Βυζάντιον βεβασιλευκόσι Ῥωμαίων αυτοκράτωρ ὀνόματί τε καὶ πράγματι ἀπεδέδεικτο ἐπειδὴ οὐκ αὐτῷ ταῦτά τε καὶ ἄλλα ὅμοια τούτοις νεάζοντι ἔτι καὶ ἐρῶμένῃ ἐξείργαστο, τότε δὴ ἀμφί¹⁵ τὴν ἐσχάτην τοῦ βίου πορείαν, (ἤδη γὰρ καὶ ἐγεγηράκει,) ἀπειρηκέναι τοῖς πόνοις ἐδόκει, καὶ μᾶλλον τι αὐτὸν ἤρθεσε ξυκρούειν ἐν σφίσι τοὺς πολεμίους, δάροις τε αὐτοὺς, εἶπη δεήσοι, καταδωπένειν, καὶ ταύτη ἀμωσγέπως ἀποκρούεσθαι, ἢ ἐφ' ἐαυτῷ πεποιθέναι καὶ μέχρι παντὸς διακινδυνεύειν. τοι-²⁰

P. 158 γάρτοι καὶ περιεώρα τὰς τάξεις διαφθειρομένας, ὡς δὴ τολοπὸν ἤκιστα γε αὐτῶν προσδεησόμενος. καὶ τοίνυν ταύτης ἐπι-

3. Ἰσπανία R., Σπανία vulg. 9. ὀλιγορῖα Par. 14. ἀπεδέδεικτο R., ἀποδέδ. vulg. 15. . . εἰζόντι R. 16. καὶ add. cx R. 18. εἶπη R., εἰ που vulg. 22. γε ins. ex R.

copiarum aliae in Italia erant collocatae, aliae in Africa, aliae in Hispania, aliae apud Colchos, aliae apud Alexandri urbem et circa Theben Aegyptiam. Considerant vero paucae etiam versus orientales Persarum fines. Neque enim illic pluribus opus erat, ob foedera inita induciasque firmiter pactas. Ita fere ad perquam exiguam portionem redactae erant copiae atque accisae principum negligentia.

14. Imperator enim posteaquam antea universam Italiam et Africam in potestatem redegerat, maximaque bella confecerat, et primus, ut ita dixerim, ex iis, qui Byzantii regnarunt, Romanorum Imperator nomine pariter et reipsa est declaratus; haec, inquam, aliaque his similia cum iuvenili vegetaque aetate perfecisset, tum vero sub extremum vitae curriculum, (iam enim consenuerat,) cessasse et renuntiassse laboribus visus est, magisque ei quodammodo placuit hostes inter se committere, et donis eos sicubi opus erat demulcere, eaque ratione quodammodo propulsare potius, quam sibi ipsi confidere et perpetuo belligerari. Quocirca et legiones immineūi collabique facile patiebatur, perinde ac si deinceps nulli necessario usui sibi essent futurae. Quae quidem negligentia cum etiam eos, qui secundas in administratione imperii partes obtinebant, occupasset, quibus cogendi a subditis tributa et deinde exercitiis

λαβόμενοι τῆς ῥαθυμίας οἱ τὴν δευτέραν ἀρχὴν τῶν σιγήτρων A. C. 558
 διέποντες, οἷς δὴ φορολογεῖν τὴν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἕτα διανεμῆναι I. 1. 3^a
 τοῖς στρατεύμασι τὰ ἐπιτήδεια ἐκπεφρόντισται, οὗτοι δὲ τὰ
 μὲν περιφανῶς ἀπεστέρουν, τὰ δὲ καὶ πολλῶ ὕστερον ἢ ὀπη-
 5 νίκα ἐχορῆν ἀπεδίδοσαν· δοθέντος δὲ ὁμοῦ δὲ γούν τοῦ ὀφλή-
 ματος, εὐθὺς οἱ τὴν πανοῦργον ταύτην καὶ δημώδη λογιστι-
 κὴν ἠσκημένοι, ἐφίσταντο τοῖς καταλόγοις καὶ ἀνεκαλοῦντο
 τὰ πεπορισμένα. τοῦτο γὰρ αὐτοῖς γέρας τε ὑπῆρχε καὶ ἀξίω- B
 μα, τὸ τοῖς στρατιώταις ἐπικλήματα ἐπάγειν ἄλλοτε ἄλλα,
 10 καὶ τῆς ἐδωδῆς αὐτοῦς ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθάπερ ἐν παλιρ-
 ροῖα ὑδάτων αὐτὸ δῆπου τὸ μέτρον τῆς παρασχεθείσης τοῖς
 τάγμασι δασμοφορίας, οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον, ἐς τοῦμπαλιν
 μετωχετεύετο, καὶ ἐπανήει ὅθεν ἐρῶν καὶ οὕτω μὲν τὸ
 15 ὑπερμαχοῦν καὶ παραταττόμενον κατημέλητο, καὶ τροφῆς ἀπο-
 5 ρία πιεζόμενοι κατελίμπανον τοὺς ἀγῶνας, οἷς ἐτύγχανον ἐντε-
 θραμμένοι καὶ ἄλλοι ἄλλοθι ἀπεχώρουν, ὡς ἑτερόν τινα μετε-
 λευσόμενοι βίον· εἰς δὲ γυναικας ἀκόσμους ὡς τὰ πολλὰ καὶ
 ἡνιόχους καὶ ἀνδρας ἀγενεῖς μὲν ἐν τοῖς ἀναγκαίοις καὶ ἄβρο- C
 διαίτους, μόνον δὲ πρὸς τὰς ἐμφύλους ταραχὰς καὶ τὴν περὶ
 20 τὰ χρώματα ἐριν ἐμμανεῖς καὶ θαρβύαλους, καὶ ἄλλους ἔτι
 τούτων ἀχρειοτέρους, τὰ στρατιωτικὰ ἐσκεδάννυντο χρήματα.

3. οὗτοι δὲ R. 5. ὅτε γούν R., Intpr. *ut cupique*. 8. τοῦτω R.
 καὶ pro γὰρ sph. Par. 9. ἐκκλήματα R. 11. Pro τὸ lacu-
 na in R. 17. ὡς τὰ πολλὰ om. R. et Intpr. 20. χρώματα
 — scil. in ludis Circensibus; χρήματα Par., Intpr. *σώματα*
legere sibi videbatur: civiles inseditiones intentos et corporum curam.

necessaria suppeditandi cura imposita erat, hi partim aperte eos defraudabant, partim multo serius, quam oportebat, persolvebant. Persoluto vero iam, quamquam sero, debito, statim hi in fraudulenta illa et populari supputatoria arte exercitati, fraude eos, qui stipendia militaria cogebant, adoriebantur, et quae iam persoluta erant, reposcebant. Hic enim eorum honor ac dignitas erat, aliis atque aliis criminationibus milites lacessere cibariisque eos defraudare; ac quemadmodum in reciproco fluxu refluxuque undarum idem demensum, quod ex tributis ad legiones deferebatur, nescio quo pacto retrorsum derivabatur, redibatque eodem, unde fluxerat. Atque ita quidem propugnatores et proeliatores negligebantur, et cibariorum penuria pressi, militiam bellicosque labores, in quibus erant enutriti, deserebant, et alii alio dilabebantur, veluti aliud vitae genus amplexuri. In mulieres vero inhonestas maxima ex parte et autigas et viros parum, ubi res postularet, fortes, sed delitiosos, quique ad civiles tantum turbas et circi factiones vesano quodam studio audaciaque ferebantur, et in alios his adhuc inutiliores militaria stipendia dissipava-

- A. C. 558 ταῦτά τοι ἦ τε ἄλλη Θράκη καὶ τὰ πρὸς αὐτῇ τῇ βασιλίδι πόλει
 1. I. 32 χωρία ἔρημὰ τε ἦν καὶ ἀφύλικτα, ἐς ὅσον καὶ τοῖς βαρβάροις
 βιατὰ εἶναι καὶ εὐεπίδρομα εἰς τοῦτο γὰρ ἐκείνοι ἤρθησαν ἀλω-
 ζονσίας, ὡς καὶ ἀμφὶ Μελαντιάδα τὴν κόμην στρατοπεδεν-
 σασθαι, οὐ πολλῶν τῆς πόλεως διεσθηκυῖαν, ὅτι μὴ τεσσαράκοντα⁵
 καὶ ἑκατὸν πού σταδίου. παραρῆε δὲ αὐτὴν Ἀθύρας ποτα-
 μὸς, ὃς δὴ ὀλίγον τι προσελθὼν καὶ ἐπὶ ἄνεμον καικίαν ἤρέ-
 μα ἐκκλίνας, ἐς τὴν Προποντίδα τὸν ῥοῦν ἀπερεύγεται· ὅθεν
 Dδὴ καὶ τὸ πρὸς τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς παρατεταμένον
 ἐπίνειον, τὴν ἐκείνου φέρεται προσηγορίαν. οὕτω δὲ τῶν πολε-
 μῶν ὡς ἐγγύτατα ἀνελιζομένων, εὐθὺς ἀπὸ τὸ Βυζάντιον τὰ
 πληθῆ τῶν ἀστῶν ἐδεδίει καὶ κατεπέπληκτο, καὶ τὰ δευτὰ οὐ
 μόνον ὅποια παρῆν, ἀλλ' ἔτι μείζονα διενουῶντο, πολιορκίας
 τε ὄνειροπολοῦντες καὶ ἐμπρήσεις καὶ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων,
 καὶ διαρῆξεις τοῦ περιβόλου. τοιγάρτοι πολλὰκις καὶ ἐν ταῖς¹⁵
 ἐνδοτέρω λεωφόροις φνγαὶ ἀθροοὶ τῶν ἐκ τοῦ ὀμίλου ἐγί-
 γνοντο, καὶ ὠθισμοὶ καὶ πτοαὶ παράλογοι, ὥσπερ ἤδη τῶν
 βαρβάρων εἰσβεβληκότων. πάταγός τε πολὺς ἤρτο ἐν τοῖς
 πωλητηρίοις, τῶν θυρῶν βιαιότερον προσαρασσομένων. οὐ²⁰
 P. 159 μόνον δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ ἡγνοημένοις τὸ ἀνιῶσθαι προσῆζατο
 καὶ δειμαίνειν, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἅπανι τοῖς ἐν τέλει καὶ βασι-

1. ταῦτά τοι R., ταῦτά τε Lugd., ταῦτα τῇ ed. pr., ταῦτη τῇ
 vulg. 5. ὅσο καὶ ἑκατὸν Suid. s. v. Μελαντίας. 6. παραρῆε
 R. et Suid., περιρῆε vulg. et Intrpr. 9. καὶ ante τὸ ins. ex R.
 τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς R., τὴν ἐκβολὴν x. τὰς ἀκτίας vulg.
 17. ὠθισμοὶ R. 20. καὶ ἡγνοημένοις add. ex R. et Intrpr. et
 obscurae sortis homines.

bantur, quo factum est, ut et reliqua Thraciae loca oppidaque regiae
 urbi circumiecta deserta essent omnique praesidio vacua, atque adeo
 barbarorum incursionibus opportuna ac pervia. Eo enim illi arrogan-
 tia erant elati, ut et circa Melantiadem vicum castra locarint, non
 longius CL. stadiis ab urbe distantem. Circumfluit autem hunc
 Athyras fluvius, qui quidem ad exiguum quoddam spatium progressus,
 et ad Caeciam ventum, sensim se flectens in Propontidem fertur; unde,
 et quod ad littas eiusque fluminis fauces protensum est navale, ei
 est cognomine. Cum itaque adeo prope urbem hostes castra posuis-
 sent, statim Byzantinorum civium multitudo ingenti metu ac terrore
 est percussa, et mala sua, non qualia iam praes oculis erant, sed longe
 maiora animo agitabant, obsidiones videlicet incendiaque imaginan-
 tes, et rerum necessariorum inopiam, moeniumque perfractioes.
 Quocirca frequenter etiam in interioribus plateis densa multitudinis
 fuga fiebat, impulsionesque mutuae, et pavores subitanei, perinde ac
 si barbari iam irrupissent. Ingens etiam fragor ac strepitus in ta-
 bernis apud forum excitabatur, foribus violentius collisis. Neque

λευς δὲ, οἶμαι, αὐτὸς οὐ μάλα τὰ ξυνηγεθῆντα περιεφρόνει. A. C. 558
 ἀπεκκομῶντο τειγαροῦν, πρὸς αὐτοῦ ἐπιτετραμμένον, τὰ ἰσραῖ I. I. 32
 ὀπόσα ἐκτὸς τοῦ ἄστεος ἴδρυνται κατὰ τὰ Εὐρωπαϊα μέρη V. 111
 καὶ τὸν παράκτιον χώρον, ὃς δὴ ἄρχεται μὲν ἐκ τῶν καλου-
 5 μένων Βλαχερινῶν καὶ τοῦ Κέρως, μέχρι δὲ τοῦ Εὐξείνου
 Πόντου παρατεινόμενος, τῷ Βοσπόρῳ συναπολήγει. τούτων
 δὴ οὖν ἀπάντων τὰ τε ἔντιμα τῶν ἀναθημάτων καὶ τὴν ἄλλην
 ἀφαιρούμενοι κατασκευὴν οἷς ταῦτα ἀνεῖτο, τὰ μὲν ἐφ' ἁμα-
 ξῶν φέροντες, εἴσω τῆς πόλεως ἀπειθύνοντο, τὰ δὲ ἀκάτους
 10 ἐμβάλλοντες καὶ τὸν μεταξὺ πορθμὸν διαπεραιούμενοι, ἐς
 τὴν κατακτικρὴν ἡπειρὸν ἀπεκόμιζον. καὶ ἦν ἐν τῷ τότε
 θεάσασθαι τοὺς ἐκεῖνη νεὼς γυμνοὺς καὶ ἀπηγλαϊσμένους, B
 ὥσπερ οὐπω τῆς ἀγιοστείας μετεπιληχότας, ἀλλ' ἄρτι καθίστα-
 σθαι ἀρχομένους.

15 *ιδ.* Οὕτω δὲ φοβεροὶ τε καὶ μέγιστοι κίνδυνοι ἐπίδοξοι
 ἦσαν ὡς πάντως ἐσόμενοι, ὥστε ἀμέλει τῷ τε ἐν Συκαῖς τεί-
 χει καὶ τῇ χρυσῇ καλουμένῃ πύλῃ λοχαγοὶ τινες καὶ ταξίαρ-
 χοι καὶ ὄπλῃται πολλοὶ ἐφειστήκεισαν, ὡς δὴ προθύμως ἀμυ-
 νόμενοι τοὺς δυσμενεῖς, εἶπον ἐπίσειν. ἦσαν δὲ οὐ μάχιμοι
 20 ὡς ἀληθῶς, οὐδὲ μετριῶς γοῦν τὰ τοιαῦτα πεπαιδευμένοι,

3. ἴδρυνται R. 4. ἀρχεται R. Lugd. 2. m. et Inpr. initium su-
 munt (Cl.), ἔρχεται vulg. 5. καὶ τοῦ Κέρως om. Inpr. 8. Pro
 ἀφαιρούμενοι R. φερόμενοι. 9. ἀπειθύνοντο R., ἀπειθόντο
 vulg. 13. ἀγιοστείας R. 15. ἐπίδοξοι R. et a. 2. m. ἐπι-
 δόξης. 17. Chisea porta Inpr. 18. ἀμυνοῦμενοι conl. Cl.
 19. ἦσαν δὲ usque ad φυλάσσειν ἐδάκον p. 311. ed. Bonn. v.
 12. om. Inpr.

vero plebem tantum ac vulgus hominum dolor et pavor invaserat, sed etiam omnes urbis primores. Quin et Imperator ipse non parum eo rerum statu commovebatur. Nudabantur itaque suis ornamentis ipsius permissu atque auctoritate templa, quotquot extra urbem erant sita, ad Europaeum latus et loca littori adiacentia, quae quidem e Blachernis et Cornu ita dictis ad Euxinum usque pontum protensa in Bosphorum desinunt. Ex his itaque omnibus pretiosa donaria reliquumque omnem apparatus auferentes ii, quibus id negotii erat datum, partim plaustris in urbem delata in tuto collocarunt, partim cymbis imposita, et freto intermedio trajecto, in adversam continentem detulerunt; eratque tum videre sacras iis in locis aedes nudas omnibusque suis ornamentis exutas, perinde ac nihil adhuc sanctimoniae tactas et recenter exstrui coeptas.

15. Adeo vero terribilia maximaque pericula ut omnino futura, animos occupabant, ut vix in muro a sicibus dicto et porta nuncupata aurea, duces quidam et tribuni militares multique armati constiterint, ut fortiter hostes, si forte impetum facerent, propulsarent. Erant vero neque bellicosi revera, sed ne mediocriter quidem in rebus

A. C. 558 ἀλλ' ἐκ τῶν ταγματῶν ἐκείνων, οἱ ἐς τὸ διημερεύειν τε καὶ
 1. 1. 32 διανυκτερεύειν ἐν τῇ ἀλλῇ ἀπεκρίντο, οὓς δὲ σχολαρίους
 ἀποκαλοῦσιν. οὗτοι δὲ στρατιῶται μὲν ὀνομάζονται, καὶ ἔγγυ-
 C γράφεται τοῖς τῶν καταλόγων βιβλίοις· εἰσὶ δὲ οἱ πολλοὶ ἀστυ-
 κοὶ τε καὶ φαιδροεῖμονες, καὶ μόνον, οἶμαι, ὄγκου τοῦ βασι-5
 λείου ἕνεκα καὶ τῆς ἐν ταῖς προόδους μεγαλαυχίας ἐξευρημέ-
 νοι. καὶ τὸ μὲν παλαιὸν οὐκ ἄλλους τινὰς ἐν τοῖσδε θεμιτὸν ἦν
 κατατάττεσθαι, ἢ τοὺς ἀντουργεῖν τὰ πολέμια ἡσκημένους,
 καὶ τοῖνυν οὐδὲ χρήματα εἰσῆγον ἐφ' ᾧ ἐνοτραπεύσασθαι,
 ἀλλὰ χαριστηρίαν διαφανῶς καὶ ἀζήμιον ἐδέχοντο τὴν τιμὴν, 10
 αἵτε δὲ ἄξιοι ἐκ τῶν προηγωνισμένων ἀναδειχθέντες. Ζήνων
 δὲ φαίνεται πρῶτος ὁ Ἰσαυρος μετὰ τὴν τῆς βασιλείας ἀνά-
 κτησιν πολλοὺς τῶν ὁμοφύλων τοῖσδε τοῖς τάγμασιν ἐναρι-
 D θήσας, ἥκιστα μὲν ἐν συμπλοκαῖς ἀριστεύσαντας ἢ ὅλων ἐμ-
 πείρους γεγεννημένους, ἄλλως δὲ πῶς γνωρίμους αὐτῷ καὶ ξυ- 15
 ῆθεις. εἶτα δοθέντος ἐν τῷ τότε καὶ παρειλημμένου τοῦ ἐξεῖ-
 ναι οὐ μόνον ἀντὶ μόχθων τε καὶ ἀγώνων καὶ τῆς ἐν μάχαις
 ἀφειτῆς, ὡς ἐν ἀμοιβῆς τρόπῳ καὶ γέρας ἐγκαταλέγεσθαι τοὺς
 ἀξίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς παντάπασιν ὑπολέμους τῶν ὁμοίων
 μεταλαγχάνειν οὐ πρὸς ἀξίαν, ἀλλὰ πρὸς χάριν δοθέντος 20
 δὴ οὖν τούτου τὴν ἀρχὴν, παρῆλθεν εἰκότως εἰς μέσον ἐξ ἐκεί-

1. Pro οἱ R. τῶν. 2. ἀπεκέρ. R., ἀποκ. vulg. δὲ R.,
 δὲ vulg. 4. οἱ om. R. 6. μεγαλαυχίας R. et Lugd. 1. m.
 7. μὲν om. R. 9. χρήματα R. 12. φαίνεται edd. Pro
 μετὰ Par. κατά.

bellicis exercitati, sed ex illis legionibus, quae ad hoc sunt destinatae, ut interdiu et noctu in aula versentur; quos scholarios appellant. Hi vero milites quidem vocantur, et in catalogo stipendiariorum censentur; sunt autem plerique eorum urbani et splendide vestiti, sed tantum augendae dignitatis regiae causa et magnificentiae, quoties prodiret in publicum. Atque olim quidem non alios quosdam in hunc ordinem adsciscere licebat, quam qui tractandis rebus bellicis erant exercitati, ideoque neque pecuniam ullam pendebant, ut huic ordini adscriberentur, sed gratis citra ullos suos sumptus hoc honore donabantur, utpote digni ex antea actia proeliorum laboribus declarati. Zeno utpote Isaurus videtur primus post recuperatum imperium multos tribules hisce legionibus accensuisse, quorum virtus nequaquam in proeliis emicuerat, aut alioquin exercitatos, sed notos sibi ac familiares. Postea cum eo tempore concessum receptumque esset, ut non solum pro laboribus et fortitudine in confictibus declarata, veluti compensationis et praemii modo accenserentur digni, sed et illi, qui plane rudes atque inexpertes belli essent, non ex merito, sed ad gratiam: hoc, inquam, ubi initio concessum fuit, prodijt verisimiliter exinde iu medium etiam acceptatio numerum, quae

νου καὶ ἐκ τῶν λημμάτων ἐπικουρία, ἢ πασῶν, ὡς εἶοικε, τῶν A. C. 558
 ἄλλων ἐγκρατεστέρα, καὶ τολοιπὸν ἐς ἐμπορίαν μετέστη τὸ L. 32
 χρῆμα, ὡς μηκέτι ἄλλως ἐν τοισδε τοῖς στρατεύμασι καταλέ- P. 160
 γεσθαι τοὺς βουλομένους, πρὶν ἂν χρυσίου τι μέτρον κατα-
 5θεῖναι τοῦτο δὲ ἀποτίσαντες, εὐθύς ἐγχαράττονται ἀνεξετά-
 στως, καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει ἐναριθμοῦνται, εἰ καὶ παντάπασι
 πολεμικῶν ἔργων ἀνεπιστήμονες τύχοιεν ὄντες. οὕτω τε τῆς
 κρίσεως ἡμελημένης, εἰκότως ἄρα ἥκιστα διαπονεῖσθαι κατα-
 ναγκάζονται, ὡς δὴ ὦνιον ἐλόντες τὸ γέρας, καὶ πλείστου
 10οῦσου πριάμενοι τὴν ἀργίαν. τοιοῦτοι δὲ οὖν ἄνδρες ἀπορία
 τῶν ἐν πολέμοις ἀναπεθραμμένων τοῖς τεύχεσιν ἐφεδρῶντες,
 φυλάσσειν ἐδόκουν. ὡς δὲ ἐπιπολὺ ἢ μὲν πόλις ἐν Θορύβῳ
 ὑπῆρχεν, οἱ δὲ βάρβαροι οὐκ ἀνίσταν τὰ ἐν ποσὶ ληϊζόμενοι,
 τότε δὴ Βελισάριος ὁ στρατηγὸς κεκμηκῶς ἦδη ὑπὸ τοῦ γῆ- B
 15ρωος, στέλλεται ὁμως ἐπ' αὐτοὺς ἐκ βασιλέως. καὶ τοίνυν ὁ
 πρεσβύτης διὰ μακροῦ αὐθις χρόνου θώρακά τε ἐνδύς καὶ
 κράνος ἀναδησάμενος, καὶ ἅπαν τὸ ἐκ παιδῶν αὐτῷ ξυνειδι-
 σμένον περιβαλόμενος σχῆμα, ἀνενοῦτο τῇ μνήμῃ τὰ φθά-
 σαντα, καὶ ἐνέειπε τῇ προθυμίᾳ τοῦτον γὰρ τὸν ἀγῶνα ὑστα-
 20τον ἐν τῷ οἰκείῳ βίῳ ἀπεργασάμενος, οὐχ ἦσον ἀπηνέγκατο
 κλέος, ἢ ὅποτε τὰ κατὰ Βανδύλων τε καὶ Γότθων ἀνεστήσατο
 τρόπαια. ἢ γὰρ τῶν προσυμβεβηκότων ἀνάγκη καὶ ἡ περὶ

1. Post καὶ add. Par. ἡ. 2. Pro καὶ τοι, R. οὐ τοι. 4. πρὶν
 R., πλὴν vulg. καταθεῖναι R., καταθεῖν vulg. 5.
 ἀποτίσαντες srb. Par. 13. ἀνίσταν R., ἀνῆσαν vulg. 20. ἀ-
 περγασάμενος R.

omnibus, uti videtur, reliquis est potentior et deinceps in undina-
 tionem res abiit, ut non amplius in has legiones accenserentur qui
 vellent, priusquam aliquam auri portionem deposuissent: quam ubi
 persolvissent, statim citra ullam inquisitionem inscribebantur reli-
 quoque exercitui accensebantur, etiamsi plane operum bellicorum
 essent imperiti. Atque ita delectu neglecto, merito utique ad mili-
 tiae labores non adigebantur, quippe qui venalem cum honorem
 essent adepti, ignaviamque magno emissent. Tales itaque viri ino-
 pia veteranorum militum muris insidentes, custodiam eorum agere
 videbantur. Cum vero iam per multos dies urbs in hoc tumultu
 versaretur, neque barbari obvia quaeque vastare desisterent, tum
 demum Belisarius dux iam fractus senio, mandato tamen Imperato-
 ris in eos mittitur. Hic itaque senex lorica multo iam tempore
 desitam resumens galeamque capiti adaptans, et omnem, cui a
 puero assueverat, habitum capessens, praeteritorum memoriam redin-
 tegrabat, pristinamque animi alacritatem ac virtutem revocabat. Hoc
 enim ultimo in vita sua bello confecto non minorem gloriam conse-
 quebatur, quam cum de Vandalis et Gothis victis trophaea erexit.

A. C. 558 τοῦ μέλλοντος ἀμχανία τὴν τε ἐγχείρησιν μείζονα ἔδειξε
 L. L. 32 καὶ γαυροτέραν καὶ τὴν νίκην ἀσμενεστάτην. εἰρήσεται δὲ
 C μοι αὐτίκα ἐς τὸ ἀκριβές, ὅπως ἕκαστα διηγήσῃ.

V. 112 15. Ἰπέξελθον γὰρ ὁ στρατηγὸς ὀλίγον τοῦ ἄστειος, καὶ
 ἐν Χέττον κόμῃ τῷ χωρίῳ στρατοπεδευσάμενος, ἐμπειρίαν τε 5
 ἐς τὰ μάλιστα ἐπεδείκνυτο καὶ τόλμαν πολλῶ κρείττονα τῆς
 ἡλικίας. γηραιὸς μὲν γὰρ ἦν ἤδη, καὶ ἀσθενεῖα ὥσπερ εἰκὸς
 εἶχετο πολλῇ· οὔτε δὲ ἐνδιδοῦς τοῖς πόνοις ἐφαίνετο, οὔτε
 ἄλλως φιλοψυχήσας. εἶποντο δὲ ὅπλται μὲν ἄνδρες ἀγαθοὶ
 ἐς ἀλκὴν καὶ ξὺν αὐτῷ ἔνια τῶν ἀγόνων πεπονηκότες, ὁπόσαιο
 δὴ ἐν Ἑσπέροις ἐτύγγανε διανύσας, οὐ πολλῶ πλείους τῶν
 τριακοσίων· τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν πληθὸς ἀνοπλὸν τε ἦν περι-
 D φρανῶς καὶ ἀπόλεμον, καὶ μόνῳ τῷ ἀπείρωσ ἔχειν ἡδίστους
 ἠγούμενοι τοὺς κινδύνους, θάσ τε ἔνεκα μᾶλλον ἢ παρατά-
 ξεως ἀφιγμένοι. συνέρθεε δὲ ἀμφ' αὐτὸν καὶ ὁ τῶν πλησιο-15
 χώρων ἀγροίκων ὄμιλος. πεπορηθέντων γὰρ αὐτοῖς ἤδη τῶν
 ἀγρῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, οὐκ ἔχοντες ὅποι τραπέειν, ὡς
 Βελισάριον αὐτίκα ἠθροίζοντο. ὁ δὲ τῷ πληθει τῶν ἀγροί-
 κων ἐν δέοντι προσχρησάμενος, τάφρον εὐρεῖαν περιεβάλετο,
 καὶ κατασκόπους θυμὰ ἔστειλε, τὰς τῶν ἐναντίων δυνάμεις 20
 εἰκιάσοντας ὡς ὅλον τε καὶ ἔξαριθμησομένους, καὶ εἴ τι ἕτερον

5. Χέττον μίση R., *Chetumesum* Intpr.

7. ἦ add. ex R.

8. δὲ om. R.

11. οὐ in utroque codice a rec. m. super-
 scriptum est.

11. Ἑσπέροις Cl., Ὑστέροις R. et vulg., Intpr.

antea.

14. τε ins. ex R.

15. ὁ ins. ex R.

Nam et eorum, quae iam acciderant, immanitas et summa de futuro desperatio rem ipsam, quam aggrediebatur, maiorem illustrioremque efficiebant, et victoriam iucundissimam. Explicabitur vero a me statim accurate, quonam pacto singula peracta fuerint.

16. Dux itaque paululum extra urbem progressus, castrisque ad oppidum dictum Chettivicus locatis, summam suam et bellicae rei peritiam declaravit et audaciam longe maiorem aetate. Erat enim iam admodum senex, magnaque uti par erat virium imbecillitate laborabat; nullis tamen laboribus cedere, neque alioqui vitae cupidus esse videbatur. Sequebantur eum loricati praestanti robore viri, quique in nonnullis cum ipso proeliis decertarant, quae in occidentis terris confecerat, non multo plures trecentis; reliqua multitudo erat et plane inermis et imbellis, ideoque tantum, quod inexperti essent, dulce bellum existimantes, quique spectandi potius, quam in acie configendi causa accesserant. Confuxerat etiam ad eum agrestium et vicinis locis turba. Cum enim iam ipsis agri a barbaria essent vastati, non habentes quo se verterent, ad Belisarium statim confugerant. Is vero turba agrestium suis copiis adiuncta commode opportunaeque usus, amplam fossam circumduxit, exploratores crebro emisit, qui hostium copias observarent, quantum fieri

ἔλεον δυνηθεῖεν ἀπαγγελοῦντας. οὕτω τὸ διετέλει ἕκαστα γνω- A. C. 558
 ματεύων καὶ διανοοῦμενος νυκτὸς δὲ ἐπιγιγνομένης, φρονκτω- I I. 32
 ρίας ἀνῆπτε πολλὰς ἐπὶ μέγα τοῦ πεδίου σκεδαννυμένας, ἵνα P. 161
 δὴ οἱ πολέμιοι ὄρωντες οἴηθεῖεν μέγιστον εἶναι τὸ στρατεύ-
 5μα, ταῖς πυραῖς ἀναμετροῦντες καὶ τοίνυν οὕτω δὴ ᾤοντο,
 καὶ δεδιότες ἠρέμουν. ἀτὰρ οὐκ ἐπιπλεῖστον ταῖς τοιαύταις
 ἀπάταις καταστρατηγούμενοι, ἡσυχίαν ἤγον ἠκηκόεσαν γὰρ
 ἤδη ὡς ἐλάχιστος εἶη ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς, καὶ ἥκιστα
 αὐτοῖς ἀξιομάχος· πλὴν ἄλλ' οἱ στρατιῶται πολλῆς εἶχοντο
 10ποροθυμίας, περιφρονοῦντες μὲν τοὺς ἀντιπάλους, εἰ καὶ μυ-
 ριοὶ ὅσοι ἐπιφοιτήσαιεν, τῆ' σφετέρᾳ δὲ ἀρετῇ μάλιστα πε-
 ποιθότες, ἅτε δὴ Ῥωμαῖοί γε ὄντες, καὶ ἐμπειρία μεγάλων B
 ἤδη κινδύνων τὰ πολέμια ἐκμελετήσαντες. συναισθόμενος δὲ
 ὁ Βελισάριος τῆς τῶν ἀνδρῶν μεγαλοφροσύνης, καὶ ὅτι, μει-
 15ζόνως ἤπερ ἔχρην ἐπὶ τοῖς φθάσαισι πόνοις βρενδυόμενοι,
 τῶν ἐν ποσὶ κατολιγωροῦσιν, ἐδεδείκει μήποτε ἄρα ἐντεῦθεν
 μεγίστην εὐρυχωρίαν ταῖς ἐλπίσι παρᾶσχοιεν, παρεisdύναί
 τε αὐτοὺς καὶ ἀπάγειν ὅποι καὶ βούλονται τῷ ῥαθιάς καὶ
 προσηνεῖς ὑποφαίνειν τὰς τῶν ἐγχειρημάτων ἐκβάσεις. ὡς ἂν
 20οὐκ ἂν οὕτω ταῦτα συμβαλεῖν, ἤθροισεν ἄπαντας ἐς ταῦτό, ὥσπερ
 ἤδη τοῦ ἀγῶνος ἐφροσνηκότος καὶ φανείς ἐς μέσον, ἔλεξε τοιαύδε. C

1. ἀπαγγελοῦντας R. 12. Pro γε R. τε. 15. πόνοις om. Suid. s. v.
 βρενδυέσθαι. 17. παρείσδουναί R., παρείσθηναι sph. Par.
 20. οὐκ om. R. συμβαίνον R. 21. ἐφροσνηκότος R. et
 Intrp. imminente, καθεστηκότος vulg.

posset, et dinumerarent, et si quid aliud rescire posset, renuntia-
 rent: eoque in statu mansit, singula pensitans et cum animo suo
 revolvens, multosque in speculis longe lateque per agrum sparsis
 ignes accendit, ut hostes eos conspicati, maximum esse exercitum
 putarent, ex ignium accensorum multitudine eum metientes. Et
 quidem ita plane putabant, ideoque metuentes sibi, quieti substi-
 terunt. Ceterum non dudum hoc militari astu elusi conquierunt.
 Audierant enim iam quam minimum esse Romanum exercitum, neque
 parem, qui cum ipsis proelio decernere posset. Belisarii milites in-
 terea valde erant alacres, hostemque contemnebant, etiamsi maxi-
 mis copiis in se impetum faceret; virtute sua bellica praecipue
 freti, quippe quod Romani essent, et maximorum periculorum ex-
 perientia in re bellica exercitatissimi. Belisarius vero, animadversa
 illa animorum elatione, quodque magis quam oporteret de praeteritis
 laboribus gloriantes, praesentia contemnerent, verebatur, ne nimis
 suis spebus habenas laxarent, quae ipsos transversos quocumque vel-
 lent abriperent, eo quod faciles admodum rerum, quas aggrediebantur,
 eventus sibi fingebant: quod quidem ne ita eveniret, omnibus
 in unum coactis, veluti proelio iam imminente, ipse in medium pro-
 gressus, in hunc modum verba fecit.

A. C 558

I. I. 3a

ιζ. „Οὐχ ὡς ἐκ θεοῦς ὑμᾶς, ᾧ ἄνδρες, πρὸς τὸ θαρ-
 ρεῖν ἀναστήσω, τοῦτο δὴ τὸ πρὸ τῶν κινδύνων γιγνόμενον,
 ἦκω τοῖς εἰσθῆσι χρησόμενος λόγοις· ἢ γὰρ ἂν καὶ ἐπιλελή-
 σθαι τῶν πρότερόν μοι τῆ πείρα γνωσθέντων δόξαιμι ἂν,
 εἶγε στρατιώταις Ῥωμαίοις, ἐν συμπλοκαῖς αἰεὶ τετραμμένοις,⁵
 καὶ πολιτείας ὡς εἶπεν μεγίστων ἐθνῶν καθελούσιν, εἰτὰ
 νῦν παραταττομένοις πρὸς βαρβάρους ἀλγῆτας, καὶ τούτους
 Οὐννοὺς καὶ Κοτριγούρους, παραίνεσίν τινα πρὸς τὸ μὴ δε-
 D διέναι προθήσειν. ἀλλ' ὄρων ἐν ὑμῖν πολὺ τὸ ὑπερφρονοῦν
 καὶ θρασυνόμενον, καὶ πέρα τοῦ καθεστῶτος ἡρμένον, οὐκ ἰο
 ἄλογον εἶναι τὸ δεῖν ἀναμνήσαι τῆς ἀρχαίας ὑμῶν εὐκοδμίας
 φήθη. τὸ γὰρ ἔκμετρον πανταχοῦ φυλακτέον τοῖς ἔμφροσιν,
 εἰ καὶ πρὸς τι τῶν ἐπαινουμένων φερόμενον τύχοι· καὶ τὸ
 μεγαλαυχεῖν ἐς τοσοῦτον τοῖς προὔπηργημένοις ἐς ὅσον τῶν
 ὁμοίων διὰ παντὸς τυγχάνειν πεπεῖσθαι, τὴν ἐκ τοῦ λογι-¹⁵
 σμοῦ προμήθειαν ἀποβάλλειν φιλεῖ, καὶ πρὸς ἀλαζονείαν
 ἐξάγει. τοῖς δὲ πρὸς τοῦτο παρανοίας ἐπληκόσιν, ὡς μη-
 δὲν ὄτιοῦν ἐν νῆϊ τίθεσθαι τῶν μετρίων, κἄν αὐτὸ τὸ κρεῖτ-
 τον ἀντιάττεσθαι προαχθεῖη· καίτοι κἀκεῖνο σκοπεῖσθαι
 χρεῶν, ὡς εἰ καὶ πολλῶ τῆς ὑμετέρας ἀνδρείας ἡττώμενοι²⁰
 τύχοισιν, ἀλλὰ τῷ πλήθει κρατοῦσι. καὶ εἶπερ τὸ ἑκατέρω-

1. ᾧ om. R. 5. εἶτε R. 8. Κοτριγούρους R. et vulg. 9.
 προσθήσειν R., προθήσειν coni. Cl. 11. ὑμῶν R. et Intpr. *vete-*
ris vestrae modestiae, ὑμᾶς vulg. 13. τύχη R. 14. προὔ-
 πηργασμένοις R., Intpr. legebat προὔπειργασμένοις: *rebus olim*
egregie gestis. 18. κἄν R., καὶ Lugd. et ed. pr., καὶ Par.

17. „Non tanquam e metu vos, o viri, ad audendum erecturus, (quod quidem ante proelia fieri solet,) venio, consuetis usus verbis. Viderer enim profecto eorum, quae olim experientia ipsa mihi cognita sunt, oblitus, si apud milites Romanos in proclis semper educatos, quiq̄ maximarum prope dixerim gentium res publicas everterunt, nunc vero adversus vagos barbaros, atque hos quidem Hunnos et Cotriguros, exhortatione quadam ad excutiendum metum accomodata uterer. Sed cum in vobis magnam animorum elationem confidentiamque animadvertam modum omnem excedentem, non abs re facturus mihi sum visus, si vos veteris vestrae modestiae commonefacerem. Omne enim immoderatum quacunq̄ in re vitandum est viris cordatis, etiamsi ad laudabilem aliquem finem tendat, et nimia animi elatio gloriatioque de rebus antea bene gestis, qua similem perpetuo successum certo nobis pollicemur, prudentiam ex animis profligare consuevit, et ad superbiam arrogantiamque concitare. Qui vero eo vesaniae veniunt, ut nihil moderatum animo concipiant, ii vel ad Deum ipsum oppugnandum sunt evasuri. Adhuc considerare etiam oportet, quod tametsi barbari virtute bellica et fortitudine longe

θεν πλεονάζον ἀντεξετάσοιμεν, πρὸς ἰσότητα χωρήσει τὰ τῆς A. C. 558
 ἀμετρίας. πῶς οὖν οὐκ αἰσχρὸν ἡμᾶς δὲ ἀγχωμάλου παρα- I. I. 32
 σκευῆς ἀγωνιζομένους, οὕτω λίαν ἔχειν τὸ προπετὲς καὶ ἀκί- P. 162
 θεκτον, ὡς μηδὲ καιρὸν ἢ τάξιν ἢ τὰς ἀτάκτους τῆς τύχης V. 113
 5 ῥοπᾶς ἐν λόγῳ ποιεῖσθαι; δυνάμει γὰρ χειρῶν οὐκ ἂν τις,
 οἶμαι, περιέσσιτο πολεμίων, ἢν μὴ προσηῖ τὸ κρινον ὀρθῶς
 καὶ λογιζόμενον. ἐπεὶ πῶς ἂν οἶόν τε ἦν ἔμοιγε ἐς τόδε
 πολιᾶς ἦκοντι, καὶ οἶον ἐξώρω τὰ πολέμια γεγενημένῃ, παρα-
 τάξεσιν ὀμιλεῖν καὶ κινδύνοις, εἰ μὴ τοῖς τῆς εὐβουλίας ἀγα-
 10 τοῖς ἐνῆν ἀμωσγέπως πεποιθέναι; εἰ τοίνυν καὶ γήρως ἀσθέ-
 νειαν γνώμη στερεῖ καὶ τῶν προσηκόντων ἐφιερμένη κρατύ-
 νει καὶ διανίστησι πρὸς τὸ συνοῖσον, ἀναπληροῦσα τῇ προ- B
 μηθείᾳ τὸ ἐκ τῆς ἡλικίας ἐνδόν, πῶς οὐ μᾶλλον ὑμᾶς δνή-
 σει νεότητι συμπαροῦσα καὶ τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ; τὰς μὲν
 15 γὰρ ἐκ τύχης τινὸς ἢ χειρὸς ἀγεννοῦς ὑποτεύξεις ἴσως ἂν
 λογισμός ἀσφαλῆς, καὶ οἶος τοῖς προσπεσοῦσιν ἀρμόσασθαι,
 μετασκευάσεις πρὸς τὸ συμφέρον, καὶ θεραπεύσεις τὸ ἡμαρ-
 τημένον. ἐνθα δὲ γνώμης σφαλερίσης, τῷ μὴ τὰ δέοντα δια-
 νοηθῆναι, τῶν ἀβουλήτων τι συννεχθεῖη, πόθεν ἂν ληπτέον
 20 το σῶζον καὶ ἀνακαλούμενον, εἶγε πρῶτον ἐκεῖνο τὸ ταῦτα
 τίκειν πεφυκὸς παρτραπειῆ; καίτοι θανάσειεν ἴσως ἂν τις

1. ἀντεξετάσοιμεν R. 3. ἀγωνισομένους Par. 4. τῆς τύχης
 om. R. 7. ἦν om. R. 10. ἐρῆν R. 12. τῇ προμηθείᾳ —
 συμπαροῦσα om. R. 15. γὰρ om. R.

nobis sunt inferiores, multitudinem tamen superant: et si quae utrim-
 que excedunt, inter se conferantur atque expendantur, excessus ad
 aequalitatem redigetur. Quo pacto igitur non turpe fuerit, nos, qui
 aequo apparatu sumus conflicturi, adeo praecipites atque effrenes
 ferri, ut neque temporis, neque ordinis, neque temerariorum for-
 tunae momentorum rationem ullam habeamus? Neque enim quis-
 quam, uti arbitror, manuum vi hostes superaverit, nisi adsit iudicii
 consiliique rectitudo. Quo enim pacto fieri posset, ut ego, qui ad
 tantam canitiem perveni, ut propemodum victus belloque ineptus
 sim, in conflictibus proeliisque versarer, nisi me consiliorum boni-
 tate prudentiaque sustentarem? Quocirca si etiam senectutis imbeci-
 llitate mens recta ac firma et quae par est appetens corroborat,
 et ad res bene gerendas exsuscitat, aetatis defectum prudentia com-
 pensans; quomodo non multo amplius vobis utilis sit futura iuven-
 tuti corporisque robori coniuncta? Sinistros enim e fortuito aliquo
 casu vel manus vitio profectos eventus fortasse recta cogitatio, quae-
 que se casibus accommodare norit, in melius transferre erratumque
 corrigere possit: ubi vero mentis vitio, quod inconsultus, quam
 oportet, res aggrediamur, adversi aliquid evenerit, unde, quaeaso, reme-
 dium ac salus petentur, si primum illud, quod haec giguere solet,
 sit depravatum atque subversum? Atqui mirabitur forsitan aliquis

A. C. 558 ἐμοῦ τῆς ἐπὶ τῆ παραινέσει καινοτομίας. δέον γὰρ προσεξαί-
 L L 32 ρειν καὶ διανιστῆν τὸ πεποιθὸς ἐν ὑμῖν καὶ προθυμούμενον,
 C ἀλλ' ἔγωγε κολαίωω ταῦτα τοῦναντίον καὶ παραιροῦμαι, καὶ
 λογισμοὺς ἐμβάλλων καὶ ἔκτους, καὶ ἀμφιβόλους ποιῶν τὰς
 ἐλπίδας.

ἰή. „Πλὴν ἀλλ' ἔμοιγε μὲν καὶ τοῦτο θυμῆρες εἶνα
 δοκεῖ, καὶ πρὸς τὸ εὐελπι φέρον, εἶγε τοιούτοις ἀνδράσι
 ἦκα συμπολεμήσωον, οὓς εἰ πείσαιμι βραχὺ γούν ὑφελείν τοῦ
 δραστηρίου, δεινὸς ἂν ἐν λόγοις, οἴμαι, κριθείη. ἴστω δὲ πᾶς
 τις ὑμῶν, ὡς ἀνδρείας ὄρμαλς οὐκ ἀναδετέον τὰς ἄνευ φρε- 10
 νήσεως ἐγχειρήσεις, ἀλλὰ θρασύτητι καὶ προπετεία καὶ παρα-
 τροπή τοῦ καθήκοντος τρόπου ὥστε τὸ μὲν πρόθυμον τῆς
 D ψυχῆς μενέτω παρ' ὑμῖν, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἐνακμαζέτω
 λογισμῷ δὲ σώφρονι καὶ τῶν προσηκόντων ἐχόμενῳ τὸ υπερ-
 βάλλον τῆς τόλμης καὶ πρὸς αὐθάδειαν ἀνάγον ὑποτεμνέσθω. 15
 οὐ γὰρ ὄκνον ἐντίθησι καὶ δειλίαν τὸ λογιέσθαι καὶ σκοπεῖν
 ὅπως τοῖς παροῦσι χρηστέον, ἀλλὰ σεμνότηκα καὶ κατῆξιάν.
 οὕτω γὰρ τῶν ὠφελίμων διαγνωσθέντων, ἔπεται πάντως τὸ
 δικαίως θαρσύνειν, ὡς οὐ πρὸς ἀδήλους τύχας εἰκῆ προημέ-
 νον, ἀλλὰ τῆ κρισει τὸ βέβαιον ἔχειν καταληφθῆν καὶ πεπι- 20
 στενμένον. ἀλλ' ἴσως ἔρεῖ τις ὑμῶν, ὡς οὐχ οἶόν τε φύσιν

6. ἔμοιγε R, ἐμοὶ vulg. 9. Pro οἴμαι R. εἶνα. 10. ἡμῶν R.
 11. ἐγχειρήσεις — πρόθυμον om. R. 15. ἀνάγον R, ἄγον
 vulg. 20. ἀλλὰ — πεπιστευμένον om. R. et Intrpr. 21. ὡς
 οὐχ οἶόν τε add. ex R. et Intrpr. *haudquaquam posse etc.*

admonitionis meae insolentiam. Cum enim excitare atque erigere
 confidentiam vestram animorumque alacritatem oporteret, ego haec
 e contrario enervo atque imminuo, et cogitationes vobis iniiciens
 et metus, et dubias spes faciens.

18. „Ceterum mihi quidem etiam hoc iucundum ac volupe esse
 videtur, bonamque spem mihi concitat, quod cum talibus viris ad
 proelium accedo, quibus si persuasero, ut tantillum de acrimonia
 animorum remittant, multum dicendo valuisse videar. Hoc vero sibi
 quisque vestrum persuadeat, conatus actionesque prudentia destitutas
 non esse adscribendas fortitudini, sed audaciae et temeritati et praec-
 varicationi officii. Quocirca acrimonia quidem animorum in vobis
 maneat, immo et magis magisque vigeat; moderata vero castigataque
 cogitatione, atque intra officii limites se continente, nimia audacia
 arrogantiam secum trahens succidatur. Neque enim metum ac timi-
 ditatem infert cogitare et considerare, quo pacto rebus praesentibus
 sit utendum, immo vero dignitatem atque fidentiam. Ita enim rebus,
 quae ex usu sunt, perpensis, consecaneum est omnino, ut iustam auda-
 ciam concipiamus, quippe quae non ad incerta fortunae temere efferatur,
 sed iudicio sit confirmata et stabilita. Sed dicet forsitan aliquis ve-

γενναίαν εὐλόγως ὀρμῶσαν, καὶ τοῦ μοχθεῖν διαπαντὸς ἐφει- A C. 559
 μένην, εἶτα νῦν ἀθρόον ἐπέχειν καὶ βιάζεσθαι πρὸς τὸ ἡρε- L I. 32
 μοῦν καὶ ὑφειμένον, καὶ πέρα τῆς ἀνάγκης μέλλον καὶ βου- P. 163
 λευόμενον, μάλιστα δυσανασχετοῦσαν ἐφ' οἷς καθ' ἡμῶν οἱ
 5 βάρβαροι παροινούσι, φέροντες ἀνέδην ἅπαντα, καὶ παρ' ἀν-
 τὴν δῆκου τὴν βασιλίδα πόλιν τὰς ἐκδρομὰς ποιεῖσθαι τολ-
 μῶντες. ἔχει μὲν οὖν οὕτω ταῦτα, καὶ βαβαιοῦται τῇ πείρᾳ
 τὸ προσηκόντως ὑμᾶς τοῖς πολεμίοις ὑργίζεσθαι. οἷς γὰρ συν-
 εκεχώρητο πρότερον, οὐ μετρίως ἐχρήσαντο· πλὴν ἀλλὰ καὶ
 10 ολίαν ἐφικτὸν, οἶμαι, τοῖς ἔμφροσιν, περιτελεῖν μὲν τοῦ θυ-
 μοῦ τὸ μεμνητὸς καὶ ταρμαχῶδες, καὶ τοῖς προστυχοῦσιν ἐγ-
 χειρεῖν ἀνεξετιώστως ἰέμενον, κατέχειν δὲ μόνον αὐτοῦ τὸ
 μεγαλουργόν τε καὶ ἄτρεπτον, καὶ πρὸς τὰς ἐναντιώσεις ἀν- B
 τέχον. τῶν γὰρ τῆς ψυχῆς κινήματων τὰ μὲν ὅσα πεφύκασι
 15 καθαρόν ἔχειν καὶ ἀκραιφνὲς τὸ αἰρετὸν καὶ καθῆκον, τού-
 των ἐντελεῶς καὶ δὴ ἀνθεκτέον. οἷς δὲ μέτεσι καὶ τῆς πρὸς
 τὰναντία τροπῆς καὶ ἐκνεύσεως, τούτοις οὐ διὰ πάντων χρη-
 στέον, ἀλλ' ἐς ὅσον ἔχουσι τὸ συμφέρον. τὸ μὲν οὖν φρονοῦν
 ἀμυγῆς ἀγαθὸν καὶ ἀνόθεντον ἅπαντες εἶναι φήσοιτε ἂν. τῆς
 20 δὲ ὀργῆς τὸ μὲν δραστήριον εὐκλεές, τὸ δὲ θράσος φευκτὸν

1. ὀργῶσαν conl. Bon. Vulc.

5. Pro φέροντες R. ἐφών-
 τες.

7. οὖν add. ex R.

8. τοῖς πολεμίοις — ἐφικτὸν

οἶμαι om. R.

17. Pro ἐκνεύσεως R. et Intpr., ut videtur, ἐκ-
 βάσεως: in contrarium eventum.

20. Pro θράσος lacuna est
 in Lugd. et ed. pr.

etrum, non posse naturam generosam et impetu rationi consentaneo con-
 citatam, et laboris perpetuo appetentem, nunc confestim inhiberi, et
 cogi ad quietem et remissionem et moras ac deliberationes longiores,
 quam necessitas postulet, praecipue cum aegerrime ferat, barbaros adeo
 contumeliose nobis insultare, omniaque promiscue agere ac ferre, adeo
 ut ad ipsam usque urbem excursions facere audeant. Haec
 quidem ita se habent, et experientia ipsa comprobatur merita vos in
 hostes ira inflammatos. Lenitate enim patientiae vestra nequaquam
 moderate usi sunt. Verumtamen valde etiam facile iudicari, viris
 cordatis compescere et submovere ab ira furorem et perturbationem,
 et inconsultum ad res, quae nobis sese offerunt, impetum, tantumque
 ex ea animi magnitudinem constantiamque retinere, et adversantibus
 insistere: nam ex animae motibus, quicunque pure atque sincere
 sunt cum honestate officioque congruentes et expetendi, ii utique
 absolute sunt amplectendi: qui vero etiam in contraria nutant ac
 vergunt, iis non perpetuo est utendum, nisi quatenus utilitatem
 adferunt. Prudentiam itaque purum minimeque adulterinum bonum
 esse, non negaveritis, credo. In ira vero acrimonia quidem et stre-
 nuitas est laudabilis: audacia vero fugienda, ut damno non vacans.

A. C. 558 καὶ ἀσύμφορον. οὐκοῦν τὸ μὲν ὄλον* τῆς δὲ τὸ βέλτιστον ἐξ-
 I. L. 3² αιρούμενοι, καὶ φρονήσει τὸ κατορθοῦν ἀναμιγνύσας, ἴσμεν
 C οὕτω σὺν παρῆσι κατὰ τῶν δυσμανῶν, ὡς οὐδένος ἡμῖν
 τῶν δεύτων περιοφθέντος. γινώσκειν γὰρ μόνον χρεῶν, ὡς
 V. 114 ἀγωνιστέον πρὸς ἄνδρας βαρβάρους, ἐπιέται μὲν ληστρικό-5
 τερων εἰδισμένους, καὶ λαθραίας ἐφόδους ποιεῖσθαι, πρὸς δὲ
 παρατάξεις ἐμφανεῖς οὐ μάλα γεγυμνασμένους, οὐδὲ ταῖς
 συμπλοκαῖς ἐγκατερεῖν παιδευθέντας. ὄρωντες δὲ νῦν σταδίαν
 μαχὴν κατ' αὐτῶν παρεσκευασμένην, ἐρυμιάων τε καὶ περι-
 βόλων ἔκτος τὸ ἀντιστατοῦν καὶ ἀμυνόμενον ἐπὶ στρατοπέδου¹⁰
 συτταγμένον, ἀποβαλοῦσι μὲν κατὰ τὸ εἶκος τὰ συνειδι-
 D σμένα· περιαχθήσονται δὲ πρὸς τὸ ἐμμίξαι καὶ προσπελάσαι
 καὶ συστάειν διαγωνίζεσθαι, διδασκούσης αὐτοὺς τῆς ἀνάγ-
 κης πλὴν ἀλλὰ σωφρονούντων ἡμῶν καὶ τῇ πατρίῳ τάξει
 χρωμένων, καὶ μετ' εὐβουλίας ἐπὶ τὰ πρακτέα χωρούστων,¹⁵
 εἴσονται διὰ τῆς πείρας, ὡς τῷ παντὶ κρεῖττον αἰεὶ τὸ προη-
 σκημένον καὶ τὸ ἀνθαίρετον τοῦ ἀυτοσχεδίου καὶ ἡναγκα-
 σμένου.”

ιδ'. Τσαῦτα μὲν ὁ Βελισάριος εἶπεν. οἱ δὲ στρατιῶ-
 ται μεταμαθόντες τὸ λῆρον, εἶχοντο μὲν καὶ ὡς τῆς ἀνδρείας,²⁰
 πλέον δὲ τι ἦν ἐν αὐτοῖς τοῦ γαυρουμένου τὸ εὐλαβοῦμενον.

1. τὸ μὲν ὄλον τῆς δὲ R., Intrp. quocirca ex ea ipsa quae po-
 tiora sunt deligendo, οὐκοῦν τὸ μὲν (lac.) τὸ βέλ. Lugd. et ed.
 pr., οὐκοῦν τῆς μὲν ὀργῆς τὸ βέλ. Par. 5. ἀγωνιστέων sph.
 Par. 16. προσκειόμενον R. 17. ἀναίρετον R. 20. ἀνδρείας R.

Quocirca id quod in ira est optimum deligentes, prudentiaque res gerendas temperantes, ita demum fidenter in hostem eamus, quippe qui nihil eorum, quae necessaria sunt, neglexerimus. Hoc tantum sciamus oportet, decertandum nobis esse cum hominibus barbaris, qui praedonum in morem adoriri occultosque insultus facere consueverunt, ad aperta vero proelia non admodum sunt exercitati, neque in conflictibus perdurari docti. Nunc autem cernentes statariam pugnam in se apparari, et extra vallum propugnacula et muros vim omnem obsistendi ac propulsandi in exercitu constitutam, deposituri sunt verisimiliter veterem suam consuetudinem, eoque adducuntur, ut nobiscum misceantur et collato pede armis decernant, docente ipsos necessitate. Vobis vero prudenter rem gerentibus patrioque ordine ac disciplina utentibus actionesque nostras recto consilio moderantibus, cognoscent re ipsa, quanto id, quod exercitatione nostraque voluntate et studio est acquisitum, ex temporario et coacto semper sit praestantius.“

19. His dictis Belisarius finem fecit. Romani vero resipiscen-
 tes, retinuerunt quidem etiam ita fortitudinem, plusculum tamen quid eis inerat circumspectionis, quam iactantiae, et tali fere ani-

τοιούτου τε, οἶμαι, φρονήματος μετ' εὐκόσμιās ἐνεπίμπλαντο, A. C. 558
 ὡς ἐλάχιστα μεγάλοις εἰκάσαι, ὁποῖφ δὴ πύλαι φασὶ τοὺς ^{L. I. 3a}
 ἀμφὶ Λεωνίδαν Λακεδαιμονίους ἐν Θερμοπύλαις, προσβά- P. 164
 λοντος ἤδη τοῦ Ξέρξου, ἐγκαλλωπίσασθαι. ἀλλ' ἐκείνοι μὲν
 5 πανωλεθρία διεφθάρησαν, μόνη τούτῃ εὐδοκίμησαντες τῷ
 μὴ ἀγεννώς ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πολλοὺς πρότερον τῶν Περσῶν
 ἀποκτείναντες· οἱ δὲ ἀμφὶ Βελισάριον Ῥωμαῖοι παρήγορα
 μὲν ἐχρῶντο Λακωνικῇ· πάντα δὲ τοὺς πολεμίους ἐτρέφαντο
 ἀνὰ κράτος, καὶ πλείστους ὄσους διεχειρίσαντο, οὐδὲν αὐτοῖ
 10 ἰοῦχαρι πρὸς αὐτῶν ὅ, τι καὶ λόγου ἄξιον πεπονθότες. ἐπειδὴ
 γὰρ ἀθρόον ἐκ τοῦ σφετέρου στρατοπέδου οἱ βάρβαροι ἐς δις-
 χιλίους ἰππότητας ἀποκεκριμένοι ἔθεον σὺν βοῇ, ὡς ῥᾶστα
 τοὺς ἐναντίους ἀναρπασόμενοι, αὐτίκα ὁ Βελισάριος, ὡς οἱ
 κατάσκοποι ἤχον ἐπίδεικνύντες αὐτοὺς μονονοχί, καὶ ὅσον
 15 οὐκω παρέσθαι διεξιόντες, ἀντεξῆγε τοὺς ἀμφ' αὐτόν, σοφι- B
 ζόμενος ὡς οἶόν τε τὴν ὀλιγότητα καὶ ἐπικρύπτων. ἀπολεξά-
 μενος γὰρ διακοσίους ἰππότητας πελτοφόρους τε καὶ ἀκοντιστάς,
 εἰς ἐνέδρας ἐμέριζεν ἐκατέρωθεν ὑπὸ τῇ νάπη, ὅθεν ἦετο
 τὴν προσβολὴν ἔσθαι τῶν βαρβάρων· προειρημένον, ὥστε,
 20 ἐπειδὴν αὐτοῖς ἐγκλεύσθαι καὶ σημήνη, τοὺς δὲ εὐθὺς ἐπι-
 ἐναι ἀκοντίζοντας τὴν φάλαγγα τῶν πολεμίων, ὅπως δὴ πιε-
 ζομένη ὑποστέλλοιτο, ἄχρηστον τε αὐτοῖς εἶσι τὸ πλήθος, πα-

1. τοιούτου δὲ R. 2. ὁποῖφ R., ὁποῖα vulg. 3. προσ-
 βάλλοντος R., προσβαλόντος vulg. 4. Χέρξου et 5. πανωλε-
 τρία sph. Par. 15. διεξιόντος sph. Par. 18. εἰς ἐνέργειαν R.
 ὑπὸ τῇ R., ἐπὶ τῇ vulg. 20. αὐτοῖς R., αὐτὸς vulg.

morum strenuitate pariter et modestia erant praediti, (ut minima
 comparemus magnis,) quales olim qui circa Leonidam erant Lacedae-
 monii fuisse commemorant, cum ad Thermopylas Xerxes eis immi-
 neret. Sed illi quidem ad internecionem omnes caesi sunt, eo solo
 celebres, quod non turpiter periissent, sed multis antea Persis inter-
 fectis. Qui vero Belisario aderant Romani, audacia quidem usi sunt
 Laconica, universos autem hostes fortiter fugarunt, et quamplurimos
 eorum trucidarunt, ipsi nullo singulari incommodo ab illis affecti.
 Cum enim ex barbaris duo equitum millia a reliquo exercitu sepa-
 rata confestim cum clamore procurerent, veluti facillime hostes de-
 leturi, et speculatores ad Belisarium venissent eos indicantes, et
 iamiam adfuturos dicentes, suas contra copias duxit, simulans quan-
 tum fieri poterat paucitatem atque occultans. Selectos enim equites
 ducentos scutatos et iaculatores in silva utrimque in insidiis colloca-
 vit, qua parte barbaros impetum facturos putabat, praemonitos, ut
 simul atque ipse signo dato mandasset, confestim in hostile agmen
 iacnantes proruerent, ut nimirum iaculorum vi pressi in arcum se
 contraherent, et multitudo ipsis inutilis redderetur, neque laxare ac

- A. C. 358 ρατίνεσθαι μὴ δυνάμενον, ἀλλ' εἰς ἑαυτὸ περιλειπτόμενον τοὺς
 I. I. 32 δὲ ἀγροίκους ἐκέλευε καὶ τῶν ἀστῶν τοὺς [πολλοὺς τοὺς] πολε-
 μίοις ἐπιβοῶντας τορόν τι καὶ ἐπικροτοῦντας, ἔπεσθαι αὐτῶν
 C ἔνθα καὶ ἴοι. ἅμα γὰρ τοὺς λοιποὺς ἐς μέσον εἰστήκει, ὡς
 τὴν ἐσθυλίην ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἐκδεξόμενος. ὡς δὲ ἦχον ἦδη, καὶ ὅ-
 ἐς τὰ πρόσω χωροῦντες εἶσω τῶν λόχων οἱ πλείστοι ἐγένον-
 το, αὐτίκα Βελισάριος ἅμα τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἀντιμέτωπος
 ὑπαντιῶσας συνέρῃαξέ σφισιν ἐξῆρωμενέστατα· οἱ τε ἄγροικοὶ
 καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν πλῆθος ἐμβοῶντες, καὶ ἐπικτυποῦντες
 τοὺς ξύλοις, ἃ δὴ ἐς τοῦτο ἔφερον, παρεθάρσυνον τοὺς μα-10
 χομένους. δοθέντος δὲ τοῦ συνδήματος, καὶ δὴ οἱ ἄλλοι ἐκ
 τῶν κρυπτίων ἀναθορόντες, τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐκάτεροι κατὰ
 τὸ ἐγκάρσιον ἔβαλλον· βοή τε ἐγένετο καὶ ταραχὴ μελίων ἢ
 κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου. οἱ δὲ βάρβαροι πάντοθεν ἀ-
 D κοντιζόμενοι, τοῦτο δὴ ὕπερ Βελισάριος διανοήθη, εἰς ἑαυτοὺς 15
 ἀνεχώρουν, καὶ εἰς στενότητα συνεσπειραμένοι, ἀμύνασθαι
 οὐκ ἠδύναντο· οὔτε γὰρ τοξέειν αὐτοῖς εὐπετὲς ὑπῆρχε τῶν
 μηδὲ χάραν εἶναι τοῖς βέλεσι, ἀλλὰ γὰρ οὔτε ἐκδρομὰς τοῖς
 ἵπποις καὶ ὑπερκρωαίσεις ποιεῖσθαι κύκλω τε ἐδόκουν ἔχεισθαι
 ὡς δὴ μεγίστῳ στρατεύματι ἀπειλημένοι. οἱ τε γὰρ ὀπισθεν-20
 σὺν ἀλαλαγμῶν ἀπιφερόμενοι καὶ πατόγῳ, ἐκπληξιν παρεχόν-
 ῶ τε κονιορτὸς εἰς ὕψος αἰρόμενος οὐ ξυνεχώρει διαγιγνώ-
 2. ἀστῶν τοὺς [π. τ.] πολεμίοις. Sic emendavi; ἀστ. τοὺς πολε-
 μίους R. et vulg. 9. ἐπιβοῶντες R. 16. συνεσπειραμένοι R.,
 συνεπειρημένοι Lugd. et ed. pr., συνεπειλημένοι Par. ἀμύ-
 νασθαι R., ἀμύνεσθαι vulg.

dilatare aciem possent, sed in seipsos convoluti implicatique essent. Agrestes vero et qui e civibus erant bello apti, iussit, ut ingenti clamore et fragore armorum edito, se, quo iret, sequerentur: cum reliquis enim in medio constiterat, tanquam hostium impetum aperte excepturus. Cum autem iam venirent barbari, ulteriusque progredientes intra insidias plerique pervenissent, Belisarius statim cum iis, qui ipsi aderant, adversa fronte occurrens, validissimum in eos impetum fecit, et agrestes omnisque reliqua multitudo clamore et lignorum, quae eum in usum gestabant, complosione ac fragore pugnantibus animos addebant. Dato vero signo, etiam alii ex insidiis prosilientes, utrimque transversim in hostes ruunt; clamorque et tumultus maior quam pro proelii magnitudine est excitatus. Tum barbari omni ex parte iaculis icti, (id quod Belisarius praecogitarat,) in se ipsos conglomerati et in arcum redacti ac compressi, tueri se bellando non poterant. Neque enim sagittare commode poterant, cum neque locus esset telis, neque excursiones equis et alarum circumductiones facere poterant; videbanturque veluti maximo exercitu circumventi et in orbem cincti. Nam et qui a tergo magno ulutatu et fragore eos urgebant, terrorem incutiebant, et pulvis in altum elatus

σκαθῆναι τοὺς συμπλεκομένους, ὁπόσοι ἐτύγχανον ὄντες. πρῶτος A. C. 556 δὲ Βελισάριος πολλοὺς τῶν ἀντιπαραταττομένων διαφθείρας, I. I. 3a καὶ τὸ οἰκεῖον μέρος ἀπωσάμενος, φεύγειν ἠνάγκασεν. ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐγκειμένων, στρέψαντες τὰ ῥῶτα P. 105 5οὶ βάρβαροι ἦρχοντο ξὺν ἀκοσμίᾳ, σποράδην σκεδαννύμενοι V. 115 καὶ ἥκιστα ἀλλήλους ὀπισθοφυλακοῦντες, ἀλλ' ὡς ἂν αὐτῶν ἕκαστος ᾤετο ἀκύντατα ἀποδράσειν. ἐπισπόμενοι δὲ οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τάξει, τοὺς ἐν χερσὶν εὐκολώτατα διεχρῶντα. φόνος τε ἐγίγνετο τῶν βαρβάρων πολὺς ἀμεταστρεπτὶ ἀπελαννύον- 10των τὰ τε γὰρ ἡνία τοῖς ἵπποις ἅπαντα μεδίετο· καὶ πρὸς γε αἱ μάστιγες κατεπεύγουσαι προανέστελλον τοῦ τάχους τὸ ἐνδόσιμον· ἐπελελοίπει δὲ αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ θένους καὶ αὐτὸ δὴ ἐφ' ὅτι μὲγα φρονοῦσι τὸ ἐπιτήδευμα· φεύγοντες γὰρ οἶδε οἱ βάρβαροι μᾶλλον ἀμύνονται τοὺς ἐς τὴν δίωξιν ἐγκειμέ- 15νους, μεταστροφάδην ἐπιτοξεύοντες. τότε γὰρ καὶ βιαιότερον B κατὰ σκοποῦ φερόμενα τὰ βέλη ἐμπήγγνται, ἡνίκα τὰ μὲν πολλῇ τῇ ἔσμη φέρεται ἰθὺ τῶν διωκόντων, οἱ δὲ, ἀντίξοι καταθρόντες, ἀντεμπίπτουσι καὶ ἀντεπιφέρονται, σφοδρότεραν τε τὴν πληγὴν σφίσι αὐτοῖς ἐκελοῦσι τῷ ὑπαντιάζειν καὶ 20αὲς πλησιαίτατα ὑποδέχσθαι.

κ'. Ἀλλὰ τότε γε ἅπαντα τοῖς Οὐννοῖς ἀμήχανα εἶναι ἐδόκει, καὶ οὐδὲ ἐς πείραν ἐλθεῖν τέχνης τινὸς ἠβούλοντο

4. ἐγγειμ. sph. Par. 6. αὐτῶν ἕκαστος R., ἕκαστ. αὐτ. vulg. 12. καὶ αὐτοὺς R. 13. φεύγοντες δὲ οἱ βάρβ. R. 16. φερό-
μενα om. R. 17. ἐφέρεται R. ἀντίξοοι R.

obstabat, quominus de numero eorum, qui in conflictu erant, iudicare possent. Primus autem Belisarius, multis ex adversa acie caesis ac profigatis, in fugam eos compulit; deinde vero aliis etiam universis impressionem facientibus, barbari terga vertentes incomposite fugerunt sparsim dissipati, nullis sibi mutuo a tergo custodiis caventes, sed quo cuique visum erat, effusissimo cursu aufugientes. Romani vero acie instructa eos insectantes, extremos quoque facillime trucidant; magnaque barbarorum caedes est edita, citra ullam cum equis retroversionem fugientibus. Nam et habenas omnes equis laxarant, et praeterea flagella assidue urgentia praeripiebant celeritatis remissionem. Defecerat autem ipsos prae pavore etiam ars ipsa, qua magnopere gloriari solent. Fugientes enim hi barbari magis propulsant eos, qui sese acriter insectantur, retroversim sagittantes. Tunc enim etiam violentius sagittae scopo, quem petunt, infinguntur, quando illae quidem magno impetu recta feruntur in persequentes, et hi ex adverso occurrentes in sagittas prouunt contraque feruntur, gravioremque sibi ipsis plagam efficiunt occurrendo et sagittas e proximo excipiendo.

20. At tum temporis omnia Hunnis desperata esse videbantur, neque illis artem ullam propulsandi hostes attentare in mentem venie-

Agathias.

A. C. 558 ἀμυντηρίας. ἐτεθνήκεσαν δὲ αὐτῶν μὲν ἀμφὶ τοὺς τετρα-
 I. L 32 κοσίους, Ῥωμαίων δὲ ὅστις οὐδείς· μόνον δὲ τραυματίαι
 ὀλίγοι ἐγεγένητο. μόλις δὴ σὺν Ζαβεργάν τε ὁ ἡγεμῶν καὶ
 C οἱ ἐκφυγόντες ἄσμενοι ἐς τὸ στρατύπεδον ἔκοντο· οἱ γὰρ
 δὴ τῶν Ῥωμαίων ἔπποι πρὸς τὴν δίωξιν ἀπειρηκότες, αἰ-5
 τιώτατοι αὐτοῖς τοῦ περιεῖναι γεγένηται, ἐπεὶ ἂν αὐτοβοεῖ
 ἀπαντας κατειργάσαντο. νῦν δὲ οἱ μὲν τοῖς χαρακώμασι σὺν
 πλείστῳ θορύβῳ ἐμβalόντες, συνεκύνησαν ἅπαν τὸ λοιπὸν
 στρατεύμα, ὑποτοπήσαντας αὐτίκα μάλα διαφθερεῖσθαι. οἰ-
 μαγή τε ἤκούετο μακρὰ βαρβαρική· τοῖς γὰρ ξιφιδίοις τάξιῳ
 παρειὰς καταξαινοντες, ὠλοφύροντο κατὰ τὸν πάτριον νόμον.
 Ῥωμαῖοι δὲ σὺν Βελισαρίῳ ἀπεχώρουν ἐς τὰ ὀπίσω, κρεί-
 ττονα μὲν ἐλπίδος ὡς ἐκ τῶν παρόντων διαπραξάμενοι, ἄξια
 D δὲ ὅμως τῆς τοῦ στρατηγοῦ προμηθείας. τούτου δὲ τοῦ πά-
 θους τοῖς βαρβάρους ξυνεκχθέντος, αὐτίκα οἷγε ἄραντες ἐκ 15
 Μελαντιάδος, ὄχοντο ἐς τὰ ὀπίσω πεφοβημένοι. Βελισαρίος
 δὲ καίτοι κατὰ τὸ εἰκὸς οἶός τε ὦν αὐτοὺς πορευομένους
 μᾶλλον τι διαχειρίσασθαι καὶ πημῆναι, ἐπισπόμενος ἀνθρώ-
 πους ἤδη κατεπηχόσι, καὶ οἶον φυγὴν τὴν ἀναχώρησιν ποι-
 ουμένους· ὁ δὲ εὐθύς ὅμως ἀνὰ τὴν πόλιν ἐπαγγίει οὐ μάλα 20
 ἔκων, ἀλλ' ἐκ βασιλέως αὐτῷ προστεταγμένον. ἐπειδὴ γὰρ
 ἅπας ὁ δῆμος, τοῦ ἔργου σφίσις ἀπηγγελμένου, ἦδον τε αὐτὸν
 καὶ ἀνύμουν κατὰ ζυλλόγους, ὡς ὑπ' ἐκείνου περιφανέστατα

2. Ῥωμαῖοι R. 4. ἔκοντο R. 6. Pro ἂν R. δὲ. αὐτ.
 ἅπαντ. R., ἅπαντ. αὐτ. vulg. 7. μὲν ἐν τοῖς vulg. 9. δια-
 φθερεῖσθαι R. 11. καταξαινοντες R., καταξάγοντες vulg.
 18. ἐπισπόμενος R. (Cl.), ἐπισπώμενος vulg.

bat. Caesi itaque sunt ex iis circiter quadringenti, e Romanis nemo desideratus; pauci tantum vulnerati: acre vero et Zaberger Hunnorum praefectus, et qui cum eo effugerant, laeti in castra pervenerunt. Romanorum enim equi insectando defatigati, maxima eis causa salutis fuere: alioquin ad unum omnes eo die trucidassent. Nunc vero cum hi in vallum munitionesque suas magno cum tumultu proruisent, reliquum universum exercitum vehementer conturbarunt, veluti certissimo exitio iamiam imminente. Ingens itaque barbarorum eiulatus exaudiebatur: cultris enim genas lace-
 rantes, patrio more lugebant. Romani autem cum Belisario ad sua redierunt, re melius quam sperarant gesta, digno tamen prudentia ducis eventu. Barbari vero hac clade accepta, motis statim c Melantiade castris, retrorsum trepidi cessere. Belisarius autem, tametsi verisimiliter eos abeuntes maiore strage ac damno afficere potuisset, utpote homines iam metu perculsos insectans, cum fugac similem discessionem facerent, nihilominus tamen statim in urbem rediit; idque non tam ex animi sui sententia, quam Imperatoris iussu. Cum

σεωσμένοι, ταῦτο δὴ ἔδρακε πολλοὺς τῶν ἐν τέλει καὶ ἠνίασε A. C. 558
 φθόνῳ ληφθέντας καὶ βασκανία, πάθεισιν οὕτως δεινοῖς καὶ I. I. 32
 αἰεὶ τὰ κάλλιστα λυμαινομένοις. τοιγάρτοι διεβάλλον τὸν ἄν- P. 160
 δρα ὡς μεγαλαυχῶντα καὶ διαθρυπτόμενον ἐπὶ τῇ τοῦ δμύ-
 5 λου εὐνοίᾳ καὶ ἐς ἄλλας ὁρῶντα ἐλπίδας. ὧν δὴ ἕνεκα τά-
 χιστά τε ἀφίεται, ὡς μὴ τελεώτατον ἄροιο κλέος. καὶ οὐδὲ
 ἐπὶ τοῖς ἤδη πεπονημένοις τιμῆς ἀπώνατο τῆς προσηκούσης
 ἀλλὰ διεῖρήει αὐτῶ τὰ τῆς νίκης, τόγε ἐπ' ἐκείνοις, φροῦδα
 καὶ ἄμισθα καὶ παντάπασι σεσιγημένα. ὡς μὲν οὖν τῶν ἀρί-
 10 στων ψυχῶν ἀμβλύνεται τὸ δραστήριον, ἦνέκα μὴ ἐπαινοῦντο,
 μηδὲ τοῦ πρόποντος ἀπολαύοιεν, καὶ ὕπως ἐνθύνει τὰ κοινὰ
 καταδέεστερα γίγνεται τῇ μὴ ὀρθῶς ἀσκεῖσθαι τὰ ἀτιμαζό-
 μενα, εἴτε πολέμων εἰεν ἀγῶνες εἴτε λόγων παιδεῖαι εἴτε
 ἄλλο τι τῶν οὕτως καιριωτάτων, εἴρηται μὲν ἤδη τοῖς πάλαι
 15 σοφοῖς καὶ ἀποδεδείκται, ῥαῖδιον δὲ, οἴμαι, καὶ παντὶ τῷ προσ- B
 τυχόντι διαγιγνώσκειν ἐκ τῶν ὀσημέραι ξυμφερομένων. οἱ
 δὲ Οὔννοι τὰ μὲν πρῶτα δίωξέν τινα ὑποποψήσαντες, καὶ ξὺν
 θορῶντι πολλῇ τῶν μακρῶν καλουμένων τειχῶν ὑπεκβάντες,
 ἐπειδὴ ἔγνωσαν, ὡς Βελισάριος μετὰπεμπτος ἐγεγόνει, καὶ οὐδὲ
 20 ἄλλοις τις αὐτοῖς ἐπεφοίτα, πάλιν σχολαίτερον ἐπορεύοντο.

1. δὴ R. 2. m., δὲ vulg. et R. 1. m. 8. ἐκείνοις R., ἐκείνους
 vulg. 9. ἀπιστα R. et Intpr. vana omnia reddita.

enim populus universus, victoria hac ipsis nuntiata, eum decantaret et in convntibus summis laudibus efferret, veluti ab illo apertissime conservatus, momordit vero id pessimeque habuit plerosque primores urbis, invidia et livore occupatos, vitis adeo atrocibus et semper optima quaeque labefactantibus. Calumniati itaque sunt virum, ut arrogantem et popularis aurae blanditiis insolescentem, aliasque spes animo agitantem; quibus quidem de causis citissimeque convenitum est, ut non absolutissimam gloriam reportaret, neque ob res praeclare a se gestas debito honore afficeretur; sed omnis victoriae laus ei quodammodo e manibus effluxit, quantum in illis erat, oblitterata praemilique expert et in universum silentio involuta. Porro quod praestantissimorum animorum acrimonia obtundatur, cum non collaudantur neque debito honore afficiuntur, quodque ex hoc res publicae detrimentum accipiant, quod non recte curentur et decorentur ea, quae contempta iacent, sive bellici sint labores, sive literarum, disciplinae, sive aliud quippiam eorum, quae maximi sunt momenti, dictum iam antea est a veteribus sapientibus et demonstratum; facileque a quovis ex quotidianis eventibus intelligi potest. Hunni vero primum quidem insecutionem quandam suspicati, et multo cum tumultu longis quos vocant muris egressi, posteaquam Belisarium revocatum fuisse cognorunt, neque alius quisquam in ipsos moveret, lentius rursus procedebant.

- A. C. 558 κά. Ἐν τούτῳ δὲ ἄτερος τῶν βαρβάρων ἀποδασμὸς, αἱ
 I. 1. 32 δὴ ἐτύγχανον ἐφεδρευόντες τῇ Χερρόνησῳ, πολλάκις μὲν τῷ
 V. 116 περιβόλῳ προσέβαλλον, κλίμακας τε προσάγοντες καὶ τὰς μη-
 χανὰς τὰς ἐλεπόλεις· πολλάκις δὲ ὑπὸ τῶν ἔνδον ὄντων Ῥω-
 μαίων ἀπεκρούοντο σθένει παντὶ ἀμυνομένων. ἤγειτο δὲ τού-5
 Cτων Γερμανὸς ὁ Ἀωροθέου, νέος μὲν γε ὢν κομιδῇ, καὶ πρῶ-
 τος ἤδη ὑπηγήτης, φρονήματι δὲ στρατηγικῷ διαπρέπων καὶ
 πολλῷ πλέον τῆς ἡλικίας τὸ μεγαλοεργὸν κεκτημένος. πατρίς
 δὲ ἦν αὐτῷ πόλις Ἰλλυρικῆ, Βεδερίανα μὲν ἐκ παλαιοῦ ὀνο-
 μαζομένη, ὕστερον δὲ Πρώτῃ Ἰουστινιανῇ μετακληθεῖσα· Ἰου-10
 στινιανὸς γὰρ ὁ βασιλεὺς, ἅτε δὴ κατ' αὐτὴν εἰς φῶς προη-
 γμένος, ἐκόσμησέ τε εἰκότως τὴν πατρίδα ἔργοις ποικίλοις, καὶ
 ἔξ ἀφανοῦς εὐδαίμονα ἐξεργάσατο, καὶ τῆς οἰκείας αὐτῇ με-
 ταδέδωκεν προσηγορίας. ἐκ τούτου δὲ τὸ γένος ἔλκων ὁ Γερ-
 μανὸς, σφόδρα οἱ ἐπεφρόντιστο. τοιγάρτοι ὀκταετῇ χρόνον ἐκί-15
 γενετῆς διανύων, ἤχθη πρὸς αὐτοῦ ἐς πόλιν τὴν βασιλίδα,
 καὶ τημελείας ἀπώνατο πάσης. τοῖς δὲ γὰρ τῶν γραμματιστῶν
 D ὁμίλει διδασκαλείοις, καὶ πρὸς γε ἀνὰ τὰ φροντιστήρια φοι-
 τῶν, τὴν τῶν Λατίνων μετέσχε παιδείας. ἐπεὶ δὲ ἐς ἡβης μέ-
 τρον ἀφίκετο, ὅσπερ γε αὐτὸν ἀντίκα ἐν Χερρόνησῳ, ἀρχοντα20
 τοῦ τῆδε στρατοῦ καταστησάμενος, ὡς ἂν αὐτῷ εὐθύς τὸ
 τῆς νεότητος ὄξυ καὶ ταχύρροπον καὶ πρὸς τὰς δόξας ἡρμένον

1. ἀποδασμὸς R. (Cl.), ἀπόδρασμος vulg. 2. μὲν add. ex R.
 6. Ἀωροθέου R. πρῶτον Par. 9. Βεδερίανα μὲν cor-
 rexi ex Procopio; Βεδερίνα μὲν R. et Intrap. Bederina, Βεδερια-
 ναμὰ vulg. 14. Pro ἐκ τούτου R. ἐκτός του.

21. Interea alia barbarici exercitus portio, quae ad Chersonesum consererat, frequenter murum adorti sunt, scalis aliisque machinis obsidionalibus admotis; frequenter item a Romanis, qui intus erant, omnibus viribus se tuentibus repulsi. Praeerat autem his Germanus Dorothei filius, admodum quidem ille iuuenis, et iam primum barbescens, sed animo duce digno praestans et rerum aetate longe grandiorum conatu. Patria huic erat urbs Illyrica, Bederiana olim dicta, postea vero Prima Iustiniana appellata. Iustinianus enim Imperator, utpote in ea primum in lucem editus, variis operibus ac fabricis merito patriam suam ornavit, et ex obscura opulentam illustremque effecit, suamque illi impartitus est appellationem. Ex hac vero genus ducens hic Germanus, vehementer illi carus erat. Quocirca cum octavum ab ortu annum exegisset, ductus est ab ipso in urbem regiam, summaque cura habitus. Nam et grammaticorum scholas adibat, et philosophica collegia frequentans, Latinorum etiam disciplina imbuebatur. Posteaquam vero ex ephelis excessit, statim cum in Chersonesum ablegavit, et exercitui, qui ibi erat, praefecit; ut ipsi statim iuventutis fervor et flexibilitas et gloriae appetentia con-

ἐν τοῖς προσήκουσι καὶ ἀναγκαίοις ἀποπιμπλάνοιτο, ἀλλὰ μὴ A. C. 558
 προθέοι καὶ ἀνασκιρτήῃ πρὸς κινήσεις ἀλόγους καὶ δημώδεις I. I. 3a
 ὁρμᾶς, καὶ ἔπικον ἀμίλλας τοῖς χρώμασι μεμερισμένας, ἐν
 οἷς ὡς ταπολλὰ τὸ νέον, εἰ μὴ ἐς ἑτερόν τι τῶν χρησίμων
 ἕνεασχοληθεῖη, ῥαδίως ῥέπει καὶ ἐκταράττεται. τότε δὴ οὖν P. 167
 τῶν Οὐννων τῇ Χερῶνῆσῃ προσκαθημένων καὶ ἐνοχλούντων,
 οὐκ ἀνίει ὁ νεανίας τὰς τε προσβολὰς ἀνακόπτων καὶ πᾶσαν
 βουλὴν ἀμυντηρίαν διανοούμενος. αὐτὸς τε γὰρ οἴχοθεν τῷ
 ἐπιβόλῳ τῆς φύσεως εὐστοχώτατα διεγύγνωσκε τὸ συνοῦσον,
 10 καὶ τοῖς πρῶτον ἐπιβόλοις τῶν ἀμφ' αὐτὸν καὶ πολλοῖς ἤδη πρό-
 τερον πόνοις τοὺς τῶν πολέμων ἀγῶνας ἐκμεμελετηκόσι μᾶλα
 σὺν εὐκολίᾳ ἐπέιδετο τὰ πρακτέα ὑψηλοῦς. ἐπεὶ δὲ οὐ-
 δέν τι πλέον εἶχον ἀντίειν οἱ βάρβαροι, οὔτε ὡς ἐν πολιορκίᾳ
 ἐφεδρῆσθαι τῷ ἐρύματι, οὔτε πρὸς τειχομαχίαν ἐγκείμενοι,
 15 ἐγγύωσαν τρόπου ἑτέρου αὐθάδους τε καὶ γενναίου καὶ λίαν
 πρὸς τὸ φιλοκίνδυνον ἄγοντος ἀποπειραθῆναι, οὕτω τε ἢ Β
 θῦπτον ἔλεν τὸ χωρίον, ἢ μεθεῖναι τολοπὸν καὶ ἀποπαύ-
 σασθαι καὶ ἐς τὰ σφέτερα ἤδη ἀπονοστήσαι καὶ τοῖνυν κα-
 λάμους ὡς πλείστους ἀθροίσαντες εὐμήκεις τε ἄγαν καὶ ἐς ὅ, τε
 20 στερῆρῶς καὶ παχίστους, καὶ τούτους ἐπ' αὐτοῖς ἐναρμοσά-
 μενοι καὶ ξυνηθίσαντες καλωδίους τε καὶ τολύπαις, κώμυθας
 πολλὰς ἀπειργάσαντο. τότε δὲ ξύλα ἰθυτενῆ καθάπου ζυγὰ
 καὶ ἐγκαινίδας ὑπερθεν κατὰ τὸ ἐγκύριον ἐνθέντες, οὐ δια-

8. αὐτὸς γε R. 9. διεγύγνωσκε sph. Par. 10. Pro τῶν R.
 τοῖς. 11. πολέμων R. 21. τε om. R. 22. τότε δὴ R. 23.
 ἐγκαινίδας R. 2. m. Lugd. 1. m. et Suid. s. v., ἐγκαινίδας
 R. 1. m. et vulg. ex Lugd. corr. ὑπερθε R.

venientibus ac conducibilibus rebus expleretur, neque abriperetur ac
 prosilliret ad motus rationi parum consentaneos, populariaque studia
 et equestria certamina coloribus distincta, ad quae iuventus plerumque,
 nisi potiore aliqua in re occupetur, facile vergit et deturbatur. Per
 illud itaque tempus Hunnis Chersonesum insidentibus atque infestan-
 tibus, non desistebat hic iuvenis et eorum insultus infringere, omne-
 que consilium propulsando hosti excogitare. Nam et ipse ex se natu-
 rali industria quid maxime consultum et ex re esset, optime collima-
 bat, et senioribus, qui ipsi aderant multisque antea bellicis laboribus
 erant exercitati, facillime obtemperabat, quae facienda essent sugge-
 rentibus. Barbari itaque, cum nihil ipsis reliqui esset, quod exsequi
 possent, quippe qui neque, ut in obsidione, vallo insidebant, neque
 murorum oppugnationi intenti erant, statuerunt alium modum audaci
 et temerario periculique pleno facinore tentare, eaque ratione vel
 citius oppidum capere, vel deserere atque desistere et ad sua reverti.
 Arundinibus itaque quamplurimis collectis, quae et longae admodum
 et quam maxime firmae crassaeque essent, usque inter se coarctatis,

A. C. 558 παντός, ἀλλὰ μόνον ἀμφὶ τὰ ἄκρα καὶ τὸ μωσαίτατον, καὶ
 I. I. 3^a μείζοσι δεσμοῖς περισφίγγαντες, ζυνηπτον ἀλλήλαις αὐτὰς καὶ
 ζυνεμίννον, λίαν ἐν χρῆ πεπιεσμένας, ὡς τρεῖς τυχόν ἢ καὶ
 C πλείους ἐς μίαν ἀποτελεῖσθαι σχεδίαν, εὐρος ἔχουσαν ἀρκούν
 πρὸς ἀνδρῶν τεττάρων ὑποδοχὴν καὶ ἐπίβασιν, καὶ τῷ βαθεῖ5
 ἐς τοσοῦτον δίκρουμένην, ἐς ὅσον φέρειν βεβαίως τὰ ἄχθη,
 καὶ τῇ λεπτότητι μὴ καταδύσθαι. τοιαύτας δὲ οὖν οὐ μείον
 ἢ πενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτεκτίναντο σχεδίας. ὡς ἂν δὲ αὐ-
 τοῖς πλωϊμώτεραι εἶεν, οἱ δὲ τὰ ἐμπρόσθια τούτων ἡρέμα
 πρὸς τὸ μετέωρον ἐς πρῶρας τύπον περιγαγόντες καὶ ὑπο-10
 κάμπαντες καὶ ὡσπερ ἀκροστόλια καὶ προέμβολα ἐκμιμησά-
 μενοι, κωπηῆρας ἐφ' ἑκατέρᾳ πλευρᾷ καὶ οἶον παρεξιερσεῖας
 αὐτομάτους ἐμηχανήσαντο.

D κβ. Καὶ τοίνυν οὕτως ἕκαστα ὡς οἶόν τε ἦν αὐτοῖς ἐν
 τῷ ἀσφαλεῖ καταστησάμενοι, ἐνήκαν ἀπάσας τῇ θαλάττῃ λα-15
 θραίως ἀμφὶ τὴν ἰσπερίαν τοῦ κόλπου ἀκτην, τοῦ πρὸς τῇ
 Αἴνῃ τῇ πόλει περιαγνυμένου ἐμβάντες δὲ οὖν ἐν αὐταῖς
 ἄνδρες ἐς ἑξακοσίους, καὶ πτύα ὡς πλείστα ταῖς ἐπικυλαμί-
 σιν ἐντροπωσάμενοι, καὶ ἀμαθέστερόν πως ταύτη ἐρέττοντες,
 ἀνήγοντο ὡς ἀπωτάτω τῆς χέρσου, ἐξωπλισμένοι τε εὐ μάλα20
 καὶ πρὸς τὸ ἐνεργὸν ἐστηκότες. οὕτω γὰρ ᾤοντο πελάγιοι

2. αὐτὰς ἀλλήλους (sic) R. 3. συνεμίννον vulg. 5. τῷ βάθ.
 ἐς τοσ. R., ἐς τοσ. τῷ βάθ. vulg. 9. πλωϊμώτεραι edd. 12.
 παρεξιερσεῖας Suid. s. v. 14. ἐν τῷ σφῆ. Par. 16. τῇ ἀνω
 R. 17. περιαγομένου Par. 20. ἀπωτάτω R.

et restibus lanaeque carpta colligatis, crates complures confecerunt;
 tum vero perticis in longum porrectis, tanquam iugis ac transtris trans-
 versim superiniecctis, non perpetua serie, sed tantum circa extrema
 ipsaque media cratium, maioribusque vinculis eas circumligatas inter
 se committebant et coaptabant, valde arcte compressas, ita ut tres
 forte aut quatuor unam naviculam efficerent, latitudine satis ampla
 ad quatuor vectores excipiendum, eaque profunditate, ut ponderibus
 impositis tuto vehendis par esset, et prae tenuitate non demergeretur.
 Istiusmodi itaque naviculas minimum centum quinquaginta construxe-
 runt. Ut vero navigationi aptiores essent, anteriores earum partes in
 prorae speciem leniter circumducentes atque recurvantes, et veluti
 acroteria ac pluteos navales imitantes, scalmos ex utroque latere et
 veluti spontaneas quasdam adremigationes sunt commenti.

22. Cum itaque in hunc modum tuto omnia ipsis, quoad fieri
 poterat, essent comparata, universas naviculas latenter mari immit-
 tunt, circa occidentale sinus littus, qui Aenum urbem versus circum-
 agitur. Ingressi itaque eas viri sexcenti, et paleas quamplurimas in
 arundinum commissuras immittentes, ac imperitius quodammodo ea
 ex parte remigantes, longissime a terra provecti sunt, optime armati
 et ad opus parati. Putabant enim se ita sensim in mare evectos,

ἤρεμα γιγνόμενοι, ῥαδίως ὑπερβαλέσθαι καὶ περιπλεῦσαι τὸν Ἀ. C. 558
 ἀγκῶνα τοῦ τείχους τὸν μέχρι τοῦ βάρους ἐκτεταμένον, καὶ ^{I. I. 31}
 τολοιπὸν ἀδεῶς ἐπιβήσεσθαι τῶν ἐνδοτέρω χωρίων, ὡς δὴ V. 117
 οὐδαμῶς ἐρύμασι περιεχομένων ἢ μόνῳ τῷ Ἑλλησπόντῳ.
 Σταῦτα δὴ ὁ Γερμανὸς ἐκ τῶν κατασκόπων πυθόμενος, καὶ
 γινώσκων, ὡς οὐκ ἐς μακρὰν ὁ τῶν καλῶν στόλος ἐπιφοιτή- P. 168-
 σει, ἐπεκετόμησε μὲν τοὺς πολεμίους τῆς ἀβουλίας, μάλα δὲ
 ἤσθη ἐπ' αὐτῆ, ὡς δὴ πρὸς αὐτοῦ ἐσομένη. αὐτίκα γὰρ ἐπα-
 κτιρίας εἴκοσι πολυήρεις τε καὶ ἀμφιπρῦμους ἀνδρῶν ἐμ-
 10 πλῆσας σιδήρῳ τεθωρακισμένων, ἀσπίδας τε φερόντων καὶ
 τόξα καὶ πῆλός γε δορυδρέπανα, τοὺς τε ἐρέττοντας ἐμβα-
 λῶν, καὶ τοὺς τοῖς κηδαιίοις ἐφεστηκότας ὑπὸ τὴν ἔνδον κα-
 ρατεινομένην τῆς θαλάττης γλαχίνα καθάπερ εἰς ἐνέδραν κα-
 θορμίσας, ἐπέκρουσεν, ὡς ἂν μὴ πόρρωθεν προσφθεῖεν. ἐπεὶ
 15 δὲ οἱ βάρβαροι ἤδη ὑπερβάντες τὸ προπετὲς τοῦ τείχους
 καὶ ἀπολήγον καὶ τοῦ αἰγιαλοῦ προσέεχον, ἐνέκλινον πρὸς
 τὰ εἴσω, καὶ ἐπεφέροντο φρονηματι σὺν πολλῷ καὶ παρρησίᾳ, B
 τότε δὴ καὶ τῶν Ῥωμαίων ὀλκάδες ἀντανήγοντο καὶ ἀντε-
 πήσαν· καὶ πῶς αὐταῖς τοῦ ῥοῦ συλλαμβανομένου ἀντί-
 20 πρῶροι κατιοῦσαι, βιαιότερον προσπίπτουσι ταῖς ἐκ τῶν κα-
 λῶν σχεδίαις. καὶ δῆτα αἱ μὲν τῇ προσκρούσει περιετρέ-
 ποντο ἐς τοῦμπάλιν ὑπὸ τοῦ στόλου, καὶ ἐκαλινδοῦντο ὡς

5. ταῦτα δὲ R. 7. τῆς ἀβουλ. τοὺς πολ. vulg. μάλα R.,
 μάλιστα vulg., Intpr. vel potius (μάλλον). 18. αἱ τῶν conl.
 Cl. 22. ἐκαλινδ. R., ἐκυλινδ. vulg.

facile superaturos et circumnavigaturos flexum muri in altum usque porrecti; ac deinceps citrà periculum ad penitiora loca perventuros, utpote neutiquam vallis cincta, praeterquam solo Hellesponto. Quae cum Germanus per speculatores rescivisset, intellexissetque classem illam arundineam non diu tardaturam, quin appelleret, irrisit quidem hostium temeritatem, maxime vero de ea gavisus est, tanquam in rem suam futura. Confestim enim actuarias viginti multiplici remigio naves easque bipuppae viris complens loricatis clypeosque et arcus gestantibus atque harpagines, remigesque iis imponens et mauceros, sub interiorem mari protensum angulum veluti in insidiis applicans occultavit, ne eminus prospici possent. Posteaquam vero barbari, superata transmissaque iam prominente atque extrema et trans littus exstante muri parte, ad interiora deflectebant, magna- que animorum confidentia ferebantur: tum vero actuariae Romanorum solverunt, contraque in eas sunt delatae, et quidem secundo aestu adiuvante, adversis proris descendentes, violentius in arundineas naviculas irruunt, atque hae quidem impetus vi in contrarium pulsae, volutabantur circumagebanturque in salo, ita ut vectores subsistere in iis tuto non possent, sed alii in fluctus excussi perirent,

- A. C. 558 μηκέτι ἀσφαλῆ τὴν βίασιν παρέχεσθαι τοῖς ἐφρονηκόσιν, ἀλλὰ
 I. I. 3² τοὺς μὲν ἐν τοῖς κύμασιν ἀποβληθέντας ἀπόλλυσθαι, τοὺς
 δὲ συνίζανειν ἐν αὐταῖς πρὸς ἀνάγκης καὶ διαπορεῖν ὃ, τι
 καὶ δρᾶσαιεν. οἱ γε μὴν ἔτι ἐστηκότες διαταράττοντο ὑπὸ
 τοῦ κλυδωνίου, μετρίου μὲν ὄντος καὶ ἐλαχίστου ὡς ἐς νηῶν⁵
 κίνησιν καὶ ἀκάτων, τοῖς δὲ καλάμοις διὰ τὴν κουφότητα
 C καὶ μάλα γαλεπωτάτου. τοιγάρτοι μετέωροί τε θαμὰ ἐγίνοντο
 ὑπὸ κυρτῶ αἰρόμενοι τῷ ἥθει, καὶ συγκαθεύκοντο αὐθις
 κοιλαινομένοι. καὶ τοίνυν οἱ ἄνδρες διαμάχεσθαι μὲν οὐδὲ
 ἐπειρῶντο, ἦν δὲ αὐτοῖς οὐδέν τι ἕτερον εὐκτόν τε καὶ ἐσπου-¹⁰
 δασμένον, ἢ ὅπως ἂν ἐσάναι γούν μόνον δύναιντο καὶ βεβη-
 κέναι. οὕτω δὲ τῶν βαρβάρων ἐν θοροῦβῳ τε καὶ ἀφασίᾳ
 καθεστηκόντων, οἱ Ῥωμαῖοι δὲ κπλους, ὅποι παρεῖκοι, ποιούμε-
 νοι, ὠθισμοῖς τε ἐχρῶντο καθάπερ ἐν πεζομαχίᾳ, καὶ ταύτῃ
 πολλοὺς τῶν ἐναντίων κατέβαλλον, ἄτε δὴ αὐτοὶ βεβαιόταται⁵
 ἐν ταῖς ὁλκάσιν ἐρηρυσμένοι· ἐνίους δὲ τοῖς ξίφεσιν ἐκ χει-
 ρὸς πλήττοντες ἔκτεινον. ἐπεὶ δὲ γε αὐτῶν πολλαχοῦ καὶ
 D ἀφειστήκεσαν, καὶ οὐκω ἐπέλαζον, ἐνταῦθα τοῖς δορατοῖς
 ἐφικνούμενοι καὶ τὰς δρεπανώδεις τούτων αἰχμὰς ταῖς μη-
 ρίνθοις ἐκείναις, αἷς δὴ οἱ κάλαμοι ἐτύγγανον συμπεπλεγμέ-²⁰
 νοι, ἐμβάλλοντες, ἐξέτεμνον στοιχηθὸν ἀπάσας, καὶ διέλυον
 τὴν συνέχειαν. τότε δὴ οὖν οἱ μὲν ὀδοακας ἀποτμηγέτες

5. Pro ὡς ἐς νηῶν R. εὐννῶν. 13. δη R. παρεῖκοι R. (Cl.),
 παρήκοι vulg. 14. ὠθισμοῖς R., ὠθισμῶ vulg. 18. δ... τοῖς
 ἀφικνούμενοι R. 20. κάλα... ἐτύγγαν.. R. 22.
 τοῖ... δὴ R.

alii in iis necessario considerent, quid consilii caperent nescientes: quique adhuc erecti stabant, aestus marini vi conturbabantur, moderato quidem illo atque exiguo ad navium lemborumque quassationem, arundinibus autem propter levitatem summopere noxio: quo circa frequenter intumescensibus in convexum undis, sublimes tollebantur, iisdemque residentibus, una in imum deferebantur. Viri itaque configere ne tentarunt quidem, nihil vero magis vel optabant vel allaborabant, quam ut subsistere tantum possent et obfirmari. Barbaris vero in hac perturbatione et perplexitate constitutis, Romani excursionses navales, data opportunitate, facientes, impulsionibus periunde atque in pedestri certamine utebantur, eaque ratione multos ex hostibus deturbabant, quippe qui firmissime in suis actuariis stabiliti subsistebant; nonnullos autem ensibus cominus ferientes obruncant. Cum vero longius ab ipsis remoti essent, neque propiores fierent, tum oblongis hastis eos adoriebantur, falcatasque harpagines restibus illis, quibus arundines erant colligatae, immittentes, dissecuerunt ex ordine universas et compagem dissolverunt. Tum dorsum dissectis ab invicem calamis, sparsimque mari innatantibus,

ἁλλήλων, καὶ σποράδην ἐπινηχόμενοι, ἄλλος ἄλλοθεν ἀπεπτόε- A. C. 558
 το. οἱ δὲ Ὀδῆνοι, τῆς βίασεως αὐτοὺς ἐπιλειπούσης, ἀθρόον I. I. 32
 κατεδίοντο ἐν τῷ βιάθει καὶ ἔθνησκον ἀχρήστου ποτοῦ ἐμ-
 πιπλάμενοι. οὕτω τε ἅπαντες διεφθάρησαν, καὶ οὐδεὶς ὅστις
 5 αὐτῶν ἀνὰ τὴν ἡπειρον ἐπανῆκεν.

κγ'. Αὐτίκα δὲ οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ὄπλα τῶν δυσμενῶν
 ἀνελόμενοι, ὅποσα γε ἄνω ἔτι ἐφέρετο καὶ ἐπέπλει, καὶ ἐς τὰ P. 169
 πρότερα χωρία κατάραντες, μεγίστης ἡδονῆς καὶ θυμηδίας
 ἅπαντα ἐπλησαν τὸν στρατὸν, γεγηθῶτας ἐπὶ τοῖς ξυνε-
 10 χθῆσει. καὶ οὖν ἀθροισθέντες ἅπαντες ἐς ταῦτό, ἀποχρήσα-
 σθαι ἦγοντο χρῆναι καὶ τοῖς ἐφεξῆς τῷ καιρῷ καὶ τῇ τάξει
 τοῦ προτερήματος. τοιγάρτοι ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις εὖ μά-
 15 λο καθοπλισθέντες, ἐκδρομὴν ἀθρόον ἐκ τοῦ περιβάλλου πε-
 ποίηται, καὶ προσβάλλουσι τῷ λοιπῷ πλήθει τῶν ἐφεδρεῶν-
 15 των βαρβάρων ἀνωμένων ἔτι ἐπὶ τῇ ξυμφορᾷ καὶ κατεπι-
 χότων. τότε δὴ οὖν ὁ Γερμανὸς, ὅτε δὴ νεώτατος ὢν καὶ
 οὐπω ἐντελῶς τὰς τῆς φύσεως ἐπέχειν δομὰς καὶ ἐγκατείρ-
 20 γειν δυνάμενος, ἀλλὰ πλέον τοῦ προμηθοῦς καὶ βεβηκότος
 τῷ φιλοδοξοῦντι τοῦ τρόπου καὶ προθυμονομένην πέρα τοῦ B
 20 μετρίου ἐγκείμενος, ἀφειδῶς ἐπῆει τοῖς πολεμίοις καὶ προῦ-
 κινδύνεσε, οὐ στρατηγικῶς ἐπιέγων καὶ διατάκτων, ἀλλὰ στρα- V. 118
 25 τωτικώτερον σὺμπλεκόμενος τῷ τοι ἄρα καὶ πλήττεται βέ-

1. ἀπεπτόετο Par. 2. αὐτοὺς R., αὐτοῖς vulg. 3. ποτοῦ
 R. et Intrp. *insueta portione*, ποταμοῦ vulg. 9. ἅπαντα R. et
 Intrp. (Cl.), ἅπαντες vulg. 12. εὖ μάλα add. ex R. et Intrp.
armis quam optime communiti. 16. νεώτερος Par. 17. ἐγκα-
 τείρειν Suid. s. v. ἀφειδήσας.

alius alio disiectus est. Hunni vero, cum basis naviculae eos deficeret, confestim in profundum demersi sunt, insueta portione ingurgitati. Atque ita universi perierunt, neque quisquam omnino eorum ad continentem rediit.

23. Romani vero, abreptis confestim hostium armis, quotquot ad huc aequori innatabant, et ad priora loca reversi, summa voluptate et gaudio universum exercitum implerunt, felici successu ovantem. Quocirca omnes in unum collecti utendum esse etiam in posterum occasione rei que bene gestae opportunitate censebant. Paucis itaque postea diebus sumtis armis, eruptionem confestim e muro fecerunt, reliquamque barbarorum multitudinem invaserunt, recenti adhuc clade moerentem atque percussam. Tum vero Germanus, utpote admodum juvenis, qui que nondum perfecte impetus naturae frenare compe-
 24. scere poterat, sed gloriae cupiditati audaciaeque magis, quam prudentiae securitati que ultra modum addictus, intrépide hostes adortus est, conflictusque discrimen adiit, non praefecti in morem urgens incitansque et mandans, sed ipse instar militis manus conserens; unde

A. C. 5581ει τὸν μηρὸν, ὡς μικροῦ δεῖν μελλῆσαι ἀπόμαχος ἔσεσθαι.

L. I. 32 πλὴν ἄλλ' ἢ τῶν ἐφεισθηκότων πραγμάτων ἀνάγκη, καὶ τὸ μέγθος τοῦ ἐχειρήματος ἐγκρατέστερα τῆς ὀδύνης γεγένηται καὶ οὐ πρότερον ἀνῆκεν αὐτὸς τε μοχθῶν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐγκελευόμενος, πρὶν σφόδρα πημῆναι τὸ δυσμενές καὶ πολλοὺς ὄσους διαχειρίσασθαι. τότε μὲν οὖν διελύετο ἡ μάχη καὶ οἱ Ῥωμαῖοι αὐτίς εἶσω τοῦ ἐρύματος ἐπανῆλθον, γινώσκουσιντες ὡς οὐκ ἀσφαλές αὐτοῖς οὐδὲ εὐβουλον κατὰ πολὺ τῷ πλῆθει ἐλαττουμένοις, εἶτα μέχρι παντός συστάδην διαγωνίζεσθαι. εἰς τοῦτο δὲ ὁμοῦ οἱ βάρβαροι ἤλασαν ἀπορίας ἐπίοτε τῇ ἐκ τῶν ναυαγίων φορῇ, καὶ ὅτι ἀθρόον οἱ Ῥωμαῖοι κατ' αὐτῶν προσβολὴν ἐποιήσαντο, ὡς μεθεῖναι αὐθμερὸν τι ἀμφὶ τὴν Χερσόνησον πεδία, καὶ πρὸς τὸν Ζαβεργάν τε καὶ τὸν ἄμφ' αὐτὸν ὄμιλον ἀφικέσθαι, ἠττημένοι πρὸς ἠττημένους. οἱ δὲ ἀνα τὴν Ἑλλάδα πρότερον ἐσταλμένοι, οὐδὲν τι 5 ἀξιομαθήτητον ἔδρασαν, μήτε τῷ Ἴσθμῷ προσβαλόντες, μηδέ γε τὴν ἀρχὴν τὰς Θερμοπύλας παραμειψάμενοι διὰ τὴν φρουρὰν D τῶν ἐκεῖσε ἰδρύσθαι τεταγμένων Ῥωμαίων. τοιγάρτοι ἀποχωρήσαντες καὶ οἶδε, τῆς ἐπὶ τὴν Θράκην εἶχοντο κορείας, ὡς ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ εἰκὸς τοῖς ὁμοφύλοις προστεθησόμενοι, καὶ κοινῆ 20 τολοιπὺν ἐς τὰ σφέτερα ἐπανήξαντες. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Ζαβεργάν οὐ πρότερον ἀποστήσεσθαι ἔφασαν, πρὶν ἂν χρήματα

6. διαχειρίζεσθαι R. 11. ἀθρόαν vulg. 22. ἔφασαν B., ἔφρασαν vulg. χρήματα πολλά B.

et sagitta femur ictus est, ita ut parum absterit, quin ei pugna excedendum esset: praesentis tamen status necessitas et rei, quam aggressus erat, magnitudo dolorem vicit: neque prius destitit et ipse pugnare et aliis animos addere, quam ingenti damno hostes affecisset, plurimique ex iis essent caesi. Tum itaque soluta est pugna, et Romani se in suas munitiones receperunt, neque tutum neque consultum rati, si, cum longe essent copiis inferiores, stataria semper pugna cum hoste confligerent. Barbari nihilominus eo consternationis sunt redacti, partim ex naufragis tabulis, quae per mare raptabantur, partim quod Romani subitam in ipsos eruptionem fecissent, ut eo ipso die campis Chersoneso circumiacentibus excesserint, et ad Zabergeran eiusque copias, victi ad victos, pervenerint. Qui vero in Graeciam antea missi erant, nihil plane memoratu dignum gesserunt, nullo in Isthmam impetu facto, sed ne Thermopylas quidem initio transgressi, quod illas Romanorum praesidia inuadissent. Quocirca etiam hi discedentes, iter Thraciam versus sunt ingressi, ut in ea suae gentis hominibus coniuncti, simul deinceps ad sua revertentur. Zabergeran vero eiusque copiae non antea se discessuros iactabant, quam ingentem auri vim a Romanis abstulissent, quemadmodum

ὡς πλεῖστα παρὰ Ῥωμαίων κομίσαιτο, καθάπερ οἱ Οὐτίγου- A.C. 558-
ροι· τούς τε αἰχμαλώτους, εἰ μὴ θῆτιον πρίαιτο οἱ ἐπιτή- I. 132
δειοι, ἀποσφάττειν αὐτίκα ἠπέιλον. ὁ δὲ βασιλεὺς χρυσίον
αὐτοῖς ἔστειλεν, ὅπόσον ἀποχαρῆν ᾤετο ἔς τε τὰ λύτρα τῶν ξυ-
ΰειλημμένων, καὶ ὅπως εἰρηναῖοι τοιοῦτον ἀπαλλαγεῖν τῆς χώ-
ρας. καὶ δὴ ἄλλους τε πολλοὺς ἀπέδοντο, καὶ δὴ Σέργιον τὸν
Βάκχου τὸν στρατηγὸν ἐαλάκει γὰρ ὀλίγου ἔμπροσθεν καὶ αὐ-
τὸς ἀπαισιὰ τινὲ χρησάμενος τύχη, καὶ ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἐτέ- P. 170
λει. οὕτω τε μάλιστα ἐπαύοντο λεηλατοῦντες, καὶ τῆς οἰκίδε
ιοεῖχοντο πορείας, ἀναλαβόντες οὐκ ἔς μακρὰν καὶ τοὺς ἐκ τῆς
Ἑλλάδος ἀφικομένους.

κδ'. Τοῖς μὲν οὖν τῆς πόλεως τῆς βασιλίδος ἀστοῖς αἱ
τοιαῦται ξυνθῆκαι ἀγεννεῖς εἶναι ἐδόκουν καὶ αἰσχραὶ καὶ ἀνε-
λεύθεροι· εἶγε ὥσπερ οὐ φορητὸν ὑπάρχον, ὅτι δὴ πλησιαί-
15τατα τῆς πόλεως οἱ πολέμιοι ἀφικόμενοι καὶ ἐγγελάσαντες,
οὐκ αὐτοὶ παναλεθρία διεφθάρησαν, ἀλλ' ἔτι καὶ χρυσίον
ἐκομίσαντο χαριστήριον, ὥσπερ ἡμῶν ἔς αὐτοὺς πεπλημμε-
ληκότων. ἡ δὲ τοῦ βασιλέως γνώμη ἔς ἄλλο τι μετῆρον εἴρα, B
ὅπερ οὐκ ἔς μακρὰν ἀποβὰν ἔπεισε τοὺς πρότερον νεμεσῶν-
20τας ὑπερέγασθαι αὐτὸν ὡς ἄγαν προμηθῆ καὶ ἀγχινοῦστατον·

1. Οὐτίγουροι correxi ex p. 300. 3, 303. 11. et Menandro histo-
rico., Οὐτίγουροι vulg., Οὐτρίγουροι R. 4. τε ins. ex R. 6.
δὴ om. R. 8. τινὲ χρῆσ. R., χρῆσ. τινε vulg. 13. ἀνε.....
R. cum lacuna usque ad οὐκ αὐτοί, tum autem pergit: τοῦ παν-
ωλ. 14. εἶγε ὥσπερ οὐ φορητὸν ὑπάρχον. Ita haec, quae cer-
te non bene habent, in Par. leguntur: in Lugd. et ed. pr. nega-
tio omittitur. In R. lacunam esse iam dixi. Inpr. nec plane ex-
istimabant id quodam pacto ferendum. 16. καὶ om. R. 19.
διερ R., ὥσπερ vulg. et Inpr. 20. ὡς R., ἔς vulg.

Utiguri; et captivos, nisi ab eorum propinquis quamprimum redi-
merentur, confestim iugulatos sese minabantur. Imperator vero
tantum auri eis misit, quantum redimendis captivis suffectarum cen-
sebat, et ut pacifici deinceps regione excederent. Barbari itaque cum
alios multos restituerunt, tum vero etiam Sergium Bacchi filium
praefectum; captus enim fuerat etiam ipse paulo ante, infausta quadam
usus fortuna, et inter mancipia censebatur. Atque ita aegre tandem
a praedando abstinuerunt, et domum versus iter instituerunt, assum-
tis secum non multo post etiam iis, qui e Graecia advenerant.

24. Civibus itaque urbis regiae haec pacta parum honesta esse
videbantur, immo turpia atque illiberalia; perinde ac si intolerabile
esset, quod hostes, qui quam proxime ad urbem venerant, eique
per ludibrium insultarant, non ipsi ad internecionem caesi essent,
sed inasper etiam aurum donativum abstulissent, quasi nos in ipsos
deliquissemus. Imperatoris vero mens atque consilium ad aliud quid-
dam maius respiciebat, quemadmodum eventus non multo post sub-

- A. C. 558 ἔγνω γὰρ χρῆναι μᾶλλον ἀπάσῃ μηχανῇ ξυγκρούεσθαι τὸ βάρ-
 L 1. 32 βαρον ἐφ' ἑαυτὸ καὶ ἐκπολεμοῦσθαι. ὡς ἂν δὲ τοῦτο συμβ-
 βαίῃ, αὐτίκα, ἕως οἱ ἀμφὶ Ζαβεργῶν μαλθακώτερον ἐπορεύ-
 οντο, ἔστειλε γράμμα παρὰ Σάνδιλχον τὸν ἕτερον ἡγεμόνα
 ἔνοσπονδόν τέ οἱ ὄντα καὶ μισθοφόρον. ἐδήλου δὲ τοιαύδε⁵
 ἄττα τὸ γράμμα, „Ἐὶ μὲν ἐπιστάμενος τὰ παρὰ τῶν Κοτρι-
 γούρων ἐφ' ἡμᾶς μεμελετημένα εἶτα ἐκὼν ἤρεμεῖς, θανμά-
 σαιμι ἂν εἰκότως σοῦ μὲν τῆς ἀπιστίας, ἡμῶν δὲ αὐτῶν τοῦ
 C μὴ τῆς σῆς γνώμης ὀρθότατα ἐστοχάσθαι, ἀλλὰ περὶ τὴν
 κρίσιν διαμαρτεῖν· εἰ δὲ οὐκ ὡς μεμαθηκῶς, συγγνωστότερον μὲν,¹⁰
 ἐπιδείξης δὲ ἂν οὐκ ἄλλως τὴν ἐπὶ τοῦ φθάσαντος ἄγνοιαν,
 ἢ μόνῃ τῷ μὴ μετὰ ταῦτα μελλῆσαι. παραγεγόνασι γὰρ ἐν-
 θάδε, οὐ τοῦτο μέλον αὐτοῖς καὶ ἐσπουδασμένον, ὅτι μὴ ὡς
 ὁδοῦ πάρεργον, τὸ δεῖν λυμήνασθαι τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ διὰ
 τῶν ἔργων δηλώσοντες, ὅτι δὴ τοὺς μείζονάς τε καὶ ἀρίστους¹⁵
 παρέντες ἐξηπατήμεθα, τὸ ἐπὶ σοὶ πεποιθέναι προὔργου
 ποιούμενοι. οὐδὲ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι ἡγοῦνται, ἣν τις αὐτοὺς
 ἴσους τε καὶ ἀμφηρίστους τοῖς Οὐτιγούροις ἀποκαλέσει,
 V. 119 οὐδὲ εἰ μετρίῳ τινὶ ὑπερβάλλειν, μόλις δὲ εἶγε σφόδρα πολ-
 D λῶ. καὶ τοίνυν οὐκ ἀνήκαν ἀνὰ τὴν Θοράκην ἀλώμενοι, πρίνα²⁰

2. ἑαυτὸ R., ἑαυτῶ vulg. 4. Σάνδιλχον R. vulg. et Menander, Σάνδιλχον Intrp. h. 1., ut p. 303. v. 11, ed. Bonn. omnes. 6. πρᾶγμα R., sed in mg. γράμμα. Κοτριγούρων R. et Intrp., Κοτρ. vulg. 11. ἐπιδείξεις R. 12. Pro μετὰ Par. κατά. 16. τῷ R. in ord., τὸ in mg. 18. Οὐτριγούροις h. l. R. et vulg. 19. ὑπερβάλλοιεν Par.

secutus effecit, ut qui antea ipsum incusarant, tum ut valde prudentem summeque industrium maxima admiratione laudibusque prosequerentur. Statuerat enim omni arte allaborandum esse, ut inter se committerentur et colliderentur hostes, atque ita debellarentur. Quod quidem ut statim eveniret, interea dum Zabergan cum suis copiis lentius iter facit, litteras misit ad Sandilchum alterum Hunnorum ducem, foederatum sibi et mercenarium: litterarum huiusmodi erat argumentum: „Si quidem non ignarus eorum, quae Cotriguri in nos tentarunt, tua interim sponte quiescis, merito certe mirer tuam quidem perfidiam, tum vero nos ipsos, qui animum tuum non satis exploraverimus, sed circa iudicium et delectum erraverimus. Si vero ignarus adhuc eorum existis, condonandum id quidem est, nulla tamen ratione praeteritarum rerum ignorantiam nobis probaveris, quam hac sola, si eas posthac non neglexeris. Advenerunt enim huc, non eo animo et studio, (nisi fortassis accessorium hoc viae sit,) ut meas ditiones vastent, sed rebus ipsis declaraturi, quod ipsis ut praestantioribus fortioribusque contentis decepti simus, cum tibi confidere maluerimus; neque enim hoc tolerandum esse censent, si quis eos et pares et dubiae cum Utiguris praestantiae vocet, neque si modica aliqua re superent, nedum valde magna. Quocirca nos

τὸ χρυσίον ἄπαν, ὅπόσον σοι ἀν' ἔτος ἕκαστον μισθοῦ χάριν ἄπορεισθαι εἰώθαμεν, αὐτοὶ ἔχομισσαντο· καίτοι ῥάδιον ἦν ἡμῖν, ἢ ἄρδην ἄπαντας ἀποκτεῖναι, ἢ, τὸ γοῦν ἔλαττον, ἀπράκτους σφᾶς ἀποπέμψασθαι. ἐφήκαμεν δὲ ὅμως ἐκάτερα τῆς 50ῆς πειρώμενοι δόξης. εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀνδρειότερος εἶ καὶ φρονήρης, καὶ οἶος μὴ ἐπιτρέπειν τοῖς τὰ σὺ σφετεριζομένοις, οὐδὲ νῦν ἔλαττον ἔξεις. πάρεστι γὰρ σοι ἐν καιρῷ τὸ δυσμενὲς ἀμύνασθαι, καὶ τῇ μάχῃ κεκρατηκότε τοὺς οἰκείους μισθοὺς ἀπολαβεῖν, ὥσπερ δι' αὐτῶν σοι ἀπεσταλμέ-
10 γονους. εἰ δὲ καὶ τοιαῦτα πρὸς αὐτῶν ὕβρισι μὲν ἡσυχίαν ἄγειν ἐθέλεις, δεδιώς, οἶμαι, καὶ τὴν αἰσχίστην ἐλόμενος ἀ-
πραγμοσύνην, σὺ μὲν, ὦ γενναῖε, ἀπόμισθος ἔσῃ, ἐκείνοις δὲ τὰ παρ' ἡμῶν δεδωρῆσθαι καὶ τολοιπὸν μέθες, εἰ δοκεῖ, τὸ φρόνημα, καὶ τοῖς κρείττοσιν εἴκειν διδάσκου. εὐ γὰρ ἴσθι,
15 ὧ φέριστε, ὡς καὶ τὰς συνθήκας μεταθετέον ἡμῖν ἐπ' αὐτοὺς, ἃς δὴ πρὸς σὲ καὶ τὸ σὸν ἐθέμεθα γένος. ἀνόητον γὰρ καὶ ἄλλως τοῖς ἡττωμένοις συναδοξεῖν, παρὸν τὸ κρατοῦν οἰκειώσασθαι."

κβ. Ταῦτα δὲ Σάνδιχος διὰ τῶν ἐρμηνέων ἀναλεξάμενος,
20 εὐθύς ἐχαλέπαινε καὶ ἐλύττα καὶ κατέχειν οὐ μάλα οἶός τε ἦν τὴν ὀργὴν, ἀλλ' αὐθιμερόν ἔετο τίσασθαι τοὺς Κοτρίγουρους τῆς ἐς αὐτὸν παροινίας. πῶς δὲ οὐκ ἐμελλεν ῥαδίως B

11. ὡς ἀπραγμ. R. 19. Σάνδιχος iterum solus Intpr., Σα-
γίλος R., Σάνδιχος vulg. 21. ἔετο R. et vulg.

antea per Thraciam vagari destiterunt, quam aurum omne, quantum tibi quotannis mercedis causa largiri consuevimus, ipsi abstulissent. Atqui facile nobis erat, vel omnes funditus delere, vel minimum ipsos voti nequaquam compotes dimittere. Utrumque tamen omisimus, tuae voluntatis periculum facturi. Si enim revera fortior es et sapis, neque concedis tua usurpantibus, ne nunc quidem tibi dissimilis aut te ipso minor eris. Opportunitas enim sese offert hostes vindicandi, utque parta victoria mercedem tuam recipias, veluti per ipsos tibi delatam. Si vero tali contumelia ab iis affectus, quiescere malueris, metuens, ut arbitror, turpissimaeque inertiae te dedens, tu quidem, bone vir, mercedis expers eris, illis vero haec per nos donabitur; et deinceps animos, si videtur, deponere et fortioribus disce cedere. Scito enim, nos foedera etiam nostra ad eos esse translaturus, quae tecum et cum gente tua inieramus. Dementiae enim fuerit etiam aliter, una cum victis in societatem ignominiae venire, cum liceat victoribus adiungi."

25. Haec cum Sandichlo per interpretes essent recitata, statim exacerbatu furebat, impotente ira percitus, eoque ipso die ad vindicandam Cotrigurorum in se contumeliam prorupit. Quo pacto enim non facile eiusmodi verbis concitaretur animus barbarus et arro-

A. C. 558 τοιοῦτοίς τοῖς δῆμασι διαταραχθῆναι ψυχῇ βάρβαρος καὶ ἀδθά-
 I. L. 3^a θης, καὶ αἰεὶ κερδῶν γλιχομένη; τοιγάρτοι κινήσας τὸν οἰκεῖον
 στρατὸν, πρῶτα μὲν ἐμβάλλει ἀθρόον τοῖς τῶν πολεμίων
 χωρίοις καταπλήξας τε τοὺς αὐτοῦ μεμενηκότας τῆ ἀπροσδο-
 κήτρ, γύναια πολλὰ καὶ παῖδας ἠνδραποδίστατο. ἔπειτα δὲ καὶ 5
 τοῖς ἐκ Θράκης ἐπανερχομένοις ἄρτι τὸν Ἰστρον ποταμὸν δια-
 περαιωθεῖσιν ὑπαντιάζει ἐξαπιναία καὶ πολλοὺς ὄσους ἀποκτεί-
 νας, τὰ τε χρήματα αὐτοῦς τὰ παρὰ βασιλέως καὶ ἄσασαν
 τὴν λείαν ἀφαιρεῖται. μόλις δὲ οἱ σεσωσμένοι ἐς τὰ σφέτερα
 ἦθῃ ἀπονοστήσαντες καὶ κατ' αὐτὸ τοῖς ἄλλοις γενόμενοι, ἐς 10
 C πόλεμον τοῖς ἐναντίοις καθίσταντο· οὕτω τε ἐξ ἐκείνου ἐπιπλε-
 στον ἐκάτεροι διετέλουν κατ' ἀλλήλων τρεπόμενοι, καὶ τὴν
 δυσμένειαν ἐμπειδοῦντες. νῦν μὲν γὰρ ἐφόδους καὶ λεηλασίας
 ἐποιήσαντο, νῦν δὲ ἐς ἐμφανῆ μάχην παρετάττοντο, ἕως ἐκα-
 τέρωθεν αἱ δυνάμεις διαρρῦνεσθαι ἀνάστατοι ἄρδην γεγένηται, 15
 ὡς καὶ αὐτὴν δῆπου τὴν πάτριον ἐπωνυμίαν ἀποβεβληκέναι.
 ἐς τοῦτο γὰρ συμφορᾶς τάδε τὰ Οὐγγικὰ ἔθνη ἐξώκειλεν, ὡς
 εἶπερ ἄρα τι αὐτῶν καὶ μεμένηκεν μέρος, σποράδην ἑτέροις
 D δουλεύειν, καὶ ἐς τὸ ἐκείνων ὄνομα μεταβεβλήσθαι. οὕτω δὲ
 τι αὐτοῦς ἐνεργότατα μετῆλθον αἱ ποιναὶ τῶν προτέρων ἀσε-
 βημάτων. ἀλλ' ἢ μὲν παντελῆς τοῖνδε τοῖν γενοῖν ἀνατροπὴ καὶ
 κατάλυσις χρόνῳ ὕστερον ξυνηχθῆ, καὶ μοι εἰρήσεται ἔκα-

3. πρῶτα R., πρῶτον vulg. 6. ποταμὸν om. R. δια-
 περαιωθεῖσιν R., περαιωθ. vulg. 7. ἐξαπιναία R., ἐξαπι-
 ναίως vulg. 10. κατ' αὐτὸ R., κατὰ ταῦτό vulg. 14. ἐποι-
 ῆσαντο R., ἐποιοῦντο vulg. ἐμφανῆ R. (Cl.), ἀφανῆ vulg.
 15. αἰ om. R. 21. καὶ κατὰ R., καὶ ἢ κατὰ vulg.

gans, semperque quaestui inhians? Motis itaque suis copiis, primum quidem repente hostilia oppida invadit, et habitatoribus inopinato insultu percussis, magnam mulierum et puerorum vim captivam abduxit, deinde etiam in eos, qui e Thracia redierant et recenter Istrum fluvium traiecerant, ex improvise irruit, et quamplurimis caesis, pecuniam omnem ceteramque praedam illis eripit. Qui vero ex his evasere, cum aegre se ad suos recepissent reliquisque copiis conu- xissent, aciem adversus hostes instruxerunt, atque ita deinceps multo tempore in mutuas caedes conversi, inimicitias corroborarunt. Modo enim insultus faciebant praedasque agebant, modo aperta acie decertabant, donec fractis collapsisque utrimque viribus, penitus subversi deletique fuerunt, adeo ut patriam etiam appellationem amiserint: eoque calamitatis Hunnicae istae nationes sunt redactae, ut si aliqua adhuc eorum pars reliqua sit, sparsim aliis inserviat, et ab illis appellationem acceperit: adeo utique atroces poenas praeteritae suae impietatis luerunt. Absolutissima vero harum nationum eversio atque internecio postmodo accidit; singulaeque mihi conveni-

στα προσηκόντως ἀρμοζομένῳ ὡς οἶόν τε τῇ τῶν χρόνων ὁμο- A. C. 558
 λογία. τῆς δὲ στάσεως ἔτι ἀκμαζούσης καὶ κατὰ τὸ Βυζάντιον^{L. I. 32}
 ἀπαγγελιομένης, τότε δὴ ἅπασιν ἀνωμολόγητο καὶ διαδηλο-
 5 τὰτη ἐδείκνυτο ἢ τοῦ βασιλέως προμήθεια καὶ εὐβουλία, ὅτι
 δὴ τῶν βαρβάρων ἐπὶ σφῶν διαφθειρομένων, αὐτὸς ὄπλα μὴ
 κινῶν πάντως ἐνίκα τῇ γνώμῃ ἐφ' ἑκατέρῃ ῥοπῇ τοῦ πολέμου,
 καὶ ἀπήλαυε τῆς ἐλπίδος. ἐπειδὴ γὰρ ἐμόχθουν ἑκάστοτε τοῖς
 οἴκοι δεινοῖς ἐνησχολημένοι, οὐκέτι κατὰ Ῥωμαίων χωρεῖν
 10 διανοοῦντο· ἀλλὰ καὶ ὅποι γῆς ἐτύγχανον ὄντες, τοῖς πλείστοις
 ἠγνόηντο.

enter servato, quoad eius fieri poterit, temporum consensu dicentur.
 Vigente vero adhuc seditione, et Byzantium renuntiata, tum demum
 cognita fuit manifesteque declarata Imperatoris prudentia et consilii
 rectitudo, quod nimirum barbaris se invicem conficientibus, ipse
 arma non movens, vicit omnino consilio in utraque belli inclinatione,
 et potitus est sua spe. Cum enim laborarent, quotidie domesticis
 malis occupati, haudquaquam deinceps Romanorum ditionem infe-
 stare in animum suum inducebant; sed et ubi terrarum essent, a
 plurimis fuit ignoratum.

BONAVENTURAE VULCANII
NOTAE

IN AGATHIAE HISTORIAS.

P. 178 Pag. 1. ed. Par. [p. 5. ed. Bonn.] Ἀγαθίου. Auctor hic
V. 126 ab omnibus vocatur Ἀγαθίας, ut et ipse de se loquens pag.
5. lin. 29. [8, 18.] ἐμοὶ Ἀγαθίας μὲν ὄνομα. In Epigrammatibus
tamen interdum se vocat Ἀγαθίου.

Σχολαστικῶν. Hoc est, *συνηγόρου*, sive advocati. Erant enim inter alias scholas sive collegia etiam iuris peritorum scholae, unde scholastici dicti. Iuri vero se legibusque Romanis operam dedisse testatur Agathias pag. 5, lin. 31. [9, 1.] τέχνη δὲ τὰ Ῥωμαίων νόμιμα, καὶ οἱ τῶν δικαστηρίων ἀγῶνες. et sub initium libri tertii testatur se a mane in vespertinam in porticu regia forensibus negotiis implicari, ut pulcherrimo epigrammate ad Silentiarium, cuius initium est ἐνθάδε μὲν χλοάζουσιν, testatur se iuris studio occupationibusque forensibus ab agris et a sylvis et suavissimo in iis avium concentu, et ab amoribus suis avelli; his verbis, quibus epigramma claudit,

— ἀλλὰ με θερμοὶ
εἴργουσιν ῥαδινῆς τηλόθι δορκαλίδος.
quod Ill. V. Ios. Scaliger ita vertit,

— Sed me iuris tutela, piusque

Dorcalide a tenera tam procul arcet honos.

Pag. 5. lin. 58. [6, 14.] ἑτερά τε πολλά. Haec ad lineam usque 12. pag. 4. [7, 3.] ad verbum *γινώσκειν* omisit vetus interpres, cum tamen elegantissimam contineant poetices commendationem e Platone desumptam.

Pag. 5. lin. 53. [9, 2.] Μύριναν. Falluntur qui Agathiae patriam fuisse putant Smyrnam, quae vel locus Corinthi, vel Corinthus ipsa fuit; error inde meo iudicio natus, quod apud Suidam ita legatur, Ἀγαθίας σχολαστικός *συμμεναῖος*: cum τὸ *συμμεναῖος* non sit nomen patriae, sed referendum sit ad *σχολαστικός*. quod nimirum ibi scholasticum sive ad-
P. 179 vocatum egerit. tametsi medicorum potius scholis Smyrna

fuit celebris, ut iurisconsultorum Berytus. pag. 4. lin. 55. [7, 16.] a voce ἀλλὰ usque ad lin. 2. pag. 7. [10, 8.] ad verbum ἀξίων omitta sunt a Persona vetere Agathiae interprete, quum tamen elegantissime in his historiam multum habere cum poetica affinitatis ostendat, et patriam suam accurate describat; ac denique historicorum sui temporis adulatoria vitia perstringat, quod plerique eorum encomia, non historiam scribere videantur.

Pag. 8. lin. 21. [12, 11.] lege potius dualiter Ῥωμαίω. tametsi non verti *Romani erant, sed a Romanorum partibus stabant*, quod haec nomina Stotzas et Gontharis Romanorum appellationes nequaquam esse videantur.

Pag. 9. lin. 19. [15, 8.] ἄωτα. si durius videtur ἄωτα interpretari *inaudita* pro ἀνήκουστα, ut omnino Graecis ea significatione est insolens vox, lege potius ἄτοπα καὶ παράλογα.

Pag. 13. lin. 1. [17, 3.] οὐ νομάδες. *Campestres*; incertis sedibus errantes, ut Scythae, de quibus Horatius, *Campestres melius Scythae, Quorum plaustra vagas rite trahunt domos*. Nam pastores, ut vertit Persona, sunt νομήες. lin. 5. [l. 6.] θείου θεραπειάν. Nimis quam inepte Persona *medelis* vertit, cum dicat, Francos religione et cultu numinis convenire cum Romanis. lin. 29. [19, 2.] ἐς ἐκείνου τοῦ καιροῦ. ἐς accipio pro ἕως, ut et Hom. ἐς τι pro μέχρι τινός.

Pag. 14. lin. 28. [20, 4.] ἐνέρσει. Est autem ἐνερσις nexu capillorum in acutum desinens, qui quidem in viris vocatur κρώβυλος, in mulieribus χόρνυμβος, in pueris σιόρπιος. lin. 35. [l. 20.] Θευδέριχος* ἄλους. Tametsi non male legi possit Θευδέριχος ἀδελφός, malui tamen veterem lectionem retinere, et lacunam supplere adiectione vocis νόσω: qua phrasi Agathias etiam alibi utitur, νόσω ἄλους, morbo correptus.

Pag. 15. lin. 27. [22, 9.] lege οὐ τῶν τιτασῶν δῆπου τούτων καὶ ἀροτήρων. nisi mavis subaudiri τὸ, δοικίως.

Pag. 17. lin. 28. [26, 18.] Ἄλανώ. Ita V. C. legendum omnino Ἀλεμάνω.

Pag. 20. lin. 21. [32, 16.] οὐκ ἀριθμητῆ. Suidas in voce Ἀλυγέρνης legit οὐ σταθμητῆ, recte. Est enim τὸ σταθμητόν idem quod μετροτόν; vox Arriano familiaris. lin. 31. [35, 9.] ἐνδηλοι. melius ἐκδηλοι. lin. 36. [l. 15.] ἔδοξε ἀποπειροῦσθαι. Suidas legit ἔδοξε χρῆναι ἀποπειροῦσθαι. lin. 21. [39, 4.] παρήγε. Suidas legit παρήγαγε. lin. 22. [l. 4.] ἐναλλάγη. Verti, *Complicatum, συμπεπλεγμένως*.

Pag. 24. lin. 1. [40, 10.] ἀτάσθαλον. Vocabulis Homericis frequenter et valde apposite utitur Agathias, quae annotare explicaremque suis locis per Homerum, nisi Homerum potius per Agathiam commodius alias explicare statuis-

sem. *lin.* 10. [*l.* 18.] *μαθεῖν*. Suidas rectius legit *μεταμαθεῖν*.

Pag. 24. *lin.* 40. [42, 3.] *οὐ σύνηδες*. Suidas οὐ γὰρ σύνηδες.

Pag. 26. *lin.* 25. [45, 13.] *δυσθανατῶν* verti, *Cum morte conflictans*. qua voce in eadem fere significatione utitur etiam infra *pag.* 98. *lin.* 36. [189, 3.]

Pag. 27. *lin.* 12. [47, 2.] *ὑπερήμει*. Legendum omnino *ὑπερημέκει*. hoc est *molestie et indigne tulit*. Frequens est apud Herodotum usus Ionici verbi *ἡμεκτεῖν*, quod interpretatur Scholiastes *δυσφορεῖν*. et *περιημεκτεῖν*, hoc est *ἀγανακτεῖν*, *δυσκολαίνειν*, *ἀνιᾶσθαι*. *molestia et moerore affici*: ita ut τὸ ὑπὲρ Agathiae significet *ὑπερβολὴν*, ut τὸ περὶ Herodoto τὴν περισσότητα. *lin.* 20. [*l.* 10.] *καὶ παιδείας μὲν αὐτῷ οὗτοι μάλα μεσοῦς*. Vitium est Cod. MS. Legendum omnino *μετῆν*. ut et Suidas legit, et Agathias hac ipsa *pag.* *lin.* 11. [*l.* 1.] utitur, *εἰ μετῆν ἐν μέρει καὶ εὐβουλίᾳ τῇ ῥώμῃ*. multisque aliis in locis hac phrasi utitur.

Pag. 28. *lin.* *antep.* [50, 18.] *ὄνομα Ἰλλυρικόν*. Persona videtur legisse *ἔρυμα*. vertit enim, *Castello Illyrico*.

Pag. 29. *lin.* 19. [51, 13.] *ὁμολογία*. Crediderim Agathiam scripsisse *ὀγκολογία*.

Pag. 30. *lin.* 6. [53, 3.] *μεταπύργια*. Vitruvius haec intervalla turrium appellat. *lin.* 12. [*l.* 8.] *ἀρμοσταί*. *Moderatores vel correctores* rectius eos vocandos censui, quam P. 180 ut Persona, *legatos*. *lin.* 39. [54, 9.] *μόνον*. Persona legit *βόνον*, quem etiam secutus sum; tametsi codicis mei lectio magis placet.

Pag. 31. *lin.* 9. [55, 5.] *ἐς νέωτα*. Misere lapsus est vetus Interpres vertens: *ad Neota oppidum*; qui error ipsum etiam Agathiae interpolatorem ita subterfugit, ut in Indice Agathiae annotarit, *Neota oppidum, cum ἐς νέωτα significet ἐς τὸ ἐπιὸν ἔτος*, in proxime sequentem sive novum annum. Redintegratum enim est bellum statim ineunte vere sequentis anni. Ita enim orditur secundum librum Agathias, *ἦδη δὲ τοῦ ἤρος ἐπιγενομένου*. *lin.* 19. [*l.* 15.] *τὰ ἀρχαῖα* verti *Archiva*, per quae eam Curiae partem, in qua haec asservantur, intelligi. *lin.* 22. [*l.* 15.] *κιγκλίδων*. Eleganter explicat etymon vocis latinae *cancellaria*, eiusque usum, arcendo scilicet vulgo. *lin.* 24. [*l.* 17.] *ὄπαδῶν πρωτοστάτης*. Hunc Primicerium domesticorum vocat Notitia Imperii. ita infra Agathias *pag.* 35. *lin.* 43. [80, 9.] *Ζάνδαλός τε ὁ τῶν ὄπαδῶν ἐπιστάτης τοῦ τε θητικοῦ καὶ τοῦ οἰκετικοῦ*.

Pag. 34. *lin.* 32. [61, 22.] *παλιῶξιν*. hoc est, ut recte interpretatur citans hunc ipsum Agathiae locum Suidas, *ἄ*

ἐπιστροφῆς διώξιν, quod ἐπιτήδευμα sive artem, μεταστροφά-
δην scilicet, hoc est retroversim in fuga pugnandi, Agathias
barbaris peculiarem fuisse scribit infra pag. 64. lin. 4. [120, 15.]
unde elegantissimum illum Hunnorum morem, et quo pacto
ea ratione multo gravius hostem laedebant, petere potes.
Est vero etiam παλιώξιος vocabulum plane Homericum, de
quo alias, ut supra pollicitus sum, commodior erit dicendi
locus.

Pag. 35. lin. 8. [64, 4.] καὶ θαμὰ τῇ σάλπιγγι καταβομ-
βεῖσθαι. Annotavit hunc locum in suis Animadversionibus
Hadrianus Iunius lib. 1. cap. 4. et versionem Personae, quae
sic habebat, et tuba classicum personante obtundi, sic corri-
git, et confestim tuba classicum canente, ad signa turmatim V. 127
cogi. addens, id enim est meo quidem iudicio καταβομβεῖ-
σθαι, instans apum examinis condensari, vel apum more con-
volare. Ego hoc tantum Narseti propositum fuisse arbitror,
ut et equitum et equorum aures crebro tubarum clangore
personarentur eique assuescerent. Alia erant multa eo loco
digniora, quae Iunii aut alioqui illius, qui totum Agathiam
interpolavit, obelisco configerentur, cuius generis est illud
καὶ τὰ λήϊα ἐμαίλντο; quod ille ita vertit, praedaque omnis
conspurcabatur, pro segetes polluebantur, cum videlicet pas-
sim sparsa iacerent cadavera. Vere autem Iunius caput illud
hisce verbis claudit: *Libri materiam nasci mihi video, si
cunctas, quae in eo auctore latent, mendas sanare vel saltem
stibio inducere velim.*

Pag. 36. lin. 4. [64, 17.] βοετία. melius βοετία.

Pag. 37. lin. 12. [67, 5.] οὐ μάλα ἤρκεσεν ἐπαμῦναι. Verti
potuit. Persona videtur legisse ἤρκεσεν. Vertit enim cum
fratri auxilia mittere nil placuisset. lin. 14. [l. 7.] πυκνῆς. Te-
status sum in Epistola ad Lectorem me pleraque veteris Co-
dicis vitia ita ut erant consulto in hac editione reliquisse,
eorumque correctionem Notis reservasse. Legendum itaque
omnino πικνῆς, ut et verti, vel πνευκεντίνης. lin. 24. [l. 16.]
ἐν αὐτῷ δὴ τῇ αἰγιαλῷ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου. Hoc loco Adriam
vocat Ionicum sinum, supra pag. 35. [65, 1.] dixit Adriam
pertinere ad Hydruntem. hinc incipere Ionicum.

Pag. 38. lin. 11. [69, 9.] Ἀλπισκοτίας. Quod alii plu-
raliter duabus vocibus dicunt ἄλπεις κοτίας, hoc Agathias
ignorantia linguae latinae unica voce per genitivum sin-
gularem protulit. lin. 46. [70, 18.] νηφάλιοι. Verti sana sive
integra mente, hoc est σώφρονες: orponit enim hos duci
ipsorum, de quo antea dixit: παραπλήξ τε ἐγενόνη καὶ ἐλύτ-
τα περιφανῶς, καθάπερ οἱ ἐκφρονες καὶ μεμηγότες. Notum
est illud Epicharmi, νῆφε.

Pag. 39. lin. 8. [71, 8.] μέλειν. Frequens est in V. C. hic error τοῦ μέλειν pro μέλλειν, et vice versa. Ex mea versione facile erit cuivis haec talia emendare. *lin. 46. [72, 20.] ὡς καὶ ἐν αὐτῷ κεισόμενον πολέμου κατάρχεσθαι.* Somniat Persona, cum vertit, *ita ut vel dormienti sibi liceret iam bellum inferre.* pro, *tanquam in ipsius potestate futurum esset*
P. 181 *bellum instaurare, cum vellet.* Nimis nota est phrasid θεῶν ἐν γούνασι κέσται, ad quam alluditur.

Pag. 41. lin. 32. [76, 2.] παλιμβουλία. Suid. *παλιμβουλία.* utraque lectio est bona.

Pag. 42. lin. 5. [77, 1.] προσάγει. Suid. *παρεισάγει.* *lin. 15. [l. 10.] οἱ δὲ Ῥωμαῖοι.* adde *χύριοι.* *lin. 46. [78, 15.] ἐφ' ὀπωρῶν καὶ σφαλέντα.* Aut deest τὸ πταίσαντα, vel redundat τὸ καί.

Pag. 43. lin. 5. [79, 1.] καὶ λίαν φρονῶντι ἐφίκει. Persona et prudentiae sibi nimium vindicare. Quam apte convenit prudentia cum eo quod praecedat *Θρασύς γε ἦν καὶ ὑπαγόρας* scilicet. Immo vero hoc in eo damnabat Narses, quod ita esset pervicax et praefractus, neque illum facti sui poeniteret, sed adhuc sanguinariam animum et caedem spirantem prae se ferret. Quo fit, ut omnino legendum censeam *φρονῶντι.* Suidas voce *φρονῶντες.* οἱ δὲ λεόντειον ἐβρουχῶντο φρονῶντες, hoc est, *φρονῆσαι προηρημένοι, caedis avidi.*

Pag. 44. lin. 16. [81, 10.] Θορύβῳ εἶχοντο. Non male etiam legeris *εἶποντο.*

Pag. 47. lin. 8. [86, 19.] οὐ δὲ ὡς πορθέωται. Aut *παρέλκει τὸ οὐ δὲ,* aut legendum coniunctim una dictione *ἀδεῶς.* qua voce saepe utitur Agathias. *lin. 19. [87, 6.] σεσαγγευμένοι.* Vetus Cod. aliam lectionem ad marginem habebat, *σεσαγγεμένοι.* quae et melior est et Agathias usitata, pro *πεπληρωμένοι.* *lin. 28. [lin. 13.] ῥεῖθρα Κασωλίνου.* Citatur etiam hoc Epigramma libro, cui titulus, *φιλοπόνημα Κωνσταντίνου υἱοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ περὶ τῶν τῆς δύσεως ἤτοι Εὐρώπης θεμάτων,* Themate undecimo dicto *λογυβαρδίας:* quem librum ad me misit Cl. V. et de omni literatura optime meritus Petrus Pithoeus. eumque volente Deo, ubi libentem nactus fuero typographum, (nam ille *περὶ θεμάτων ἀνατολικῶν* iam antea a me editus est,) in lucem emittam. In eo itaque Constantinus de Butelino ita scribit: *ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἰουστινιανοῦ, μᾶλλον δὲ Ζήνωνος, παρέλαβον οἱ Γοτθοὶ τὴν τε Νεάπολιν, καὶ τὰς λοιπὰς παρακειμένας πόλεις, ὧν ἤρχε Βουτελίνος ὁ τῶν Φραγκῶν στρατηγός, ὃν κατεπολέμησεν ὁ Νάρσης παρὰ τὸν ποταμὸν Κασσωλίνον, καὶ τελείως ἠφάνισεν, καθὼς τὸ ἐπίγραμμα λέγει.* *lin. 33. [l. 17.]* pro *χεῦμα* Constantinus legit *ρεῦμα,* et pro *δηρὸν,* *δεινόν.*

Pag. 48. lin. 1. [88, 16.] ἀκολοσία. Rara significatione pro μωρία, ut et ἀκολασταίνω pro μωραίνω. *lin. 8.* [89, 1.] ὁ δὲ στρατηγός. adde διὰ.

Pag. 52. lin. 21. [97, 6.] ὅφ' ἐνὶ γὰρ ὑφαίνονται λΐθρ. Utitur metaphora, qua et Aeschylus in Promethæo: οὕτε πλινθυφεῖς δόμους προσήλους ἦσαν. et de Scythis ὁ πλεκτὰς στήγας ναίουσι.

Pag. 53. lin. 10. [98, 14.] καὶ ἀμαθέστερον τῆς διπλῆς ἐκαίνης ἀγνοίας. De duplici hac ignorantia vide Platonem in Sophista, quam ἀμαθίαν vocat τὸ μὴ καταιδότα, δοκεῖν εἰδέναι, cum is, qui rem aliquam non intelligit, putat se intelligere. Ἀμαθία γὰρ θράσος, inquit Thucydides. et plerumque quo quisque indoctior, eo confidentior. quod malum si quem occupet, facit, ne magnos unquam in ulla arte aut scientia progressus facere possit. Nam ut recte ille, οἷησίς ἐστι ἐγκοπὴ προκοπῆς, quod ideo hoc loco dicendum putavi, ut bona ingenia ab hac οἷήσει veluti certissima studiorum peste sibi caveant.

Pag. 54. lin. 4. [100, 12.] τοῦτο δὴ τὸ τῆς ὕλης χωρίον. Verti, quod haec regio, terrena nimirum, sive potius terra ipsa. ita enim etiam infra *pag. 151. lin. 31.* [293, 22.] ὕλης vocabulum hac significatione accipio. *lin. 9.* [l. 17.] ἐν τῇ Ἀσίᾳ καλουμένῃ χώρᾳ. Persona sui similis turpiter et ipse errat, et alios Graecae linguae imperitos in errorem trahit, vertens Trallis civitas olim in Asia, quae Chora nunc dicitur. Non animadvertit τὸ Ἀσίᾳ hoc loco non esse nomen substantivum, sed adiectivum, positum pro Ἀσιατικῇ, et τὸ χώρᾳ significare campum. Ego itaque ita verti, *Trallis urbs in Asia nunc ita dicto campo.* Est autem hic campus sive ager Asiaticus, quem Homerus *Il. a.* Ἄσιον λειμῶνα vocat, dicens Ἀσίῃ ἐν λειμῶνι Καῦστρίον ἀμφὶ ῥεέθρου. qui et Καῦστριος et per dialysin Καῦστριος dicitur, a flumine, qui loco est cognominis, et χώρᾳ ipsa κεκαυμένη. Vide Eustathium in Hom. et Dionysium, et Strabonem lib. 12., qui ad locum hunc Agathiae explicandum optime facit. Causam enim addit, quare Trallis totaque illa ad Maeandrum fluvium regio sit terrae motui obnoxia: σχεδὸν δέ τοι εὐσειστός ἐστι καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὸν Μαιάνδρον χώρᾳ, καὶ ὑπόνομος πρὸς τε καὶ P. 182 ὕδατι μέχρι τῆς μεσογαίας. *lin. 16.* [101, 3.] Χαιρήμονα τοῦνομα. Simile huius Chaeremonis exemplum commemorat Philostratus lib. 2. βίων σοφιστῶν. in vita Aristidis; cuius verba operae pretium est hic adferre: ἃ δέ γε ἐπῆλθεν ἔθνη, Ἴταλοί τε εἰσι καὶ Ἑλλάς, καὶ ἡ πρὸς τῷ Λέβρα κατακτισμένη Αἴγυπτος. οἱ χαλκοῦν ἔστησαν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν Σμύρναν ἀγορᾶς. οἰκιστὴν δὲ καὶ τὸν Ἀριστείδην τῆς Σμύρνης οὐκ ἀλαζῶν ἔπαινος, ἀλλὰ δικαιοτάτος τε καὶ ἀληθέστατος. τὴν

γὰρ πόλιν ταύτην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ σεισμῶν τε καὶ χασμα-
των, οὕτω τι ἀλόφυνετο πρὸς τὸν Μάρκον, ὡς τῇ μὲν ἄλλῃ
μονοψύχῃ θαυμά ἐπιστενάξαι τὸν βασιλέα, ἐπὶ δὲ τῷ „ζέφυροι
δρημὴν αὐτὴν καταπνέουσι” καὶ δάκρυα τῷ βιβλίῳ ἐπιστά-
σαι, ξυνοικίαν τε τῇ πόλει ἐκ τῶν Ἀριστείδου ἐνδοσίμων πνεύ-
σαι. *lin. 34. [lin. 17.]* χρήματά τε πλεῖστα ὕσα. Strabo lib. 12.
ἐπληρώθησε δ' ὁ ἡγεμῶν χρήματα ἐπιδούς, καθύπερ καὶ πρό-
τερον ἐπὶ τῆς χρονομένης συμφορᾶς Τραλλιανούς, ἤνικα τὸ γυ-
μνάσιον καὶ ἄλλα μέρη συνέπασεν, ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ τοῦτοις
καὶ Λαοδικεῦσιν.

Pag. 55. lin. 7. [102, 16.] lege, Ἄνθ' ὧν συγγενέες τοῦθ'
οἱ βρέτας. In dedicationibus enim subauditur verbum. Virg.

Aeneas haec de Danais victoribus arma.

Pag. 58. lin. 29. [109, 10.] ἦν γὰρ ἐς ἅπαντα δραστήριός
τε καὶ θαυροαλέος. Lege haec per parenthesis. δραστήριος au-
tem barbaris *activus*, ut et Galli *actif*, Hisp. bivo, bulli-
cioso, Latine *acer*. et τὸ δραστήριον, (quod vocabulum Aga-
thiae est admodum frequens,) acrimonia in rebus gerendis.
Horat.

— *Acer Deiphobus Excepit hostes.*

Pag. 59. lin. 26. [111, 8.] παραβαλλόμενον. *rectius πα-*
ριβαλλόμενον.

Pag. 60. lin. 11. [112, 15.] Κοταίσιν. *rectius Κοταίσιον.*
lin. 24. [113, 6.] ὁμως ἐμόχθει etc. *rectius meo iudicio*
legitur apud Suidam ὁμως ὡςπερ τις νεανίας ρωμαλεώτατος
οὐκ ἀπηγόρησε etc. lin. 25. [l. 7.] φοράδην. *Interp. impetu*
facto, absurde: immo vero gestatus, lectica fortassis. lin.
42. [114, 1.] ὄρνις ἢ οἱ κύνες. Herodotus in Clio, τάδε μὲν
τοι ὡς κρυπτόμενα λέγεται, καὶ οὐ σαφηνέως περὶ τοῦ ἀπο-
θανόντος, ὡς οὐ πρότερον θάπτεται ἀνδρὸς Πέρσῃ οὐ νεκῆς,
πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἐλκυσθῆ. μάγους μὲν γὰρ ἀτρεκέως
οἶδα ταῦτα ποιεόντας. Ἐμφανέως γὰρ δὴ ποιεῖσι. κατακρηώ-
σαντες δὲ ὡν τὸν νέκυν οἱ Πέρσαι γῆ κρυπτοῦσι. *lin. ultim.*
[l. 9.] ἐς τὸν ἀγαθοῦ. *addendum meo iudicio δαίμονος.*

Pag. 61. l. 3. [114, 11.] ἔμπνοι ἔτι ἄγονται. *rectius for-*
tassis ἐξάγονται. lin. 16. [21.] ἐκ τῶν σκοτόν πυλῶν. Eurip.
Hecuba, ἦ γὰρ νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας λιπῶν. ita
Hom. πύλας ἄδου periphrastrice τὸν ἄδην vocat: per ingressum
enim significatur interiora Orci. Nam πύλη vocatur
ipse locus τῆς εἰσόδου. θύραι vero αἱ σανίδες. *lin. 20. [115,*
2] ὑπὸ τοῖς χθονίους. *rectius ὑπὸ τοῖς ὑποχθονίους etc.*

V. 128

Pag. 62. lin. 7. [116, 15.] τόδε τὸ ἄγος ἀντ' ἐκείνης. lege
ἐκείνου, videlicet ἄγους. ἄγος autem prius vocat μητροκτονίαν,
posterius μοιχείαν. quod eleganter per circumlocutionem vo-
cat Homeros ἔργον ἀεικές, inquiens καὶ ἀναίρετο ἔργον ἀεικές.

Pag. 63. lin. 6. [118, 14.] γεραίρουσι δὲ ἐς τὰ μάλιστα τὸ ὕδωρ. Strabo de Persarum religione ita, Πέρσαι τοίνυν ἀγάλματα καὶ βωμούς οὐχ ἰδρύονται· θύουσι καὶ ἐν ὑψηλῷ τόπῳ, τὸν οὐρανὸν ἠγνούμενοι. Δία, τιμῶσι δὲ καὶ ἥλιον, δὲ καλοῦσι Μίτραν, καὶ σελήην καὶ Ἀφροδίτην καὶ πῦρ καὶ γῆν καὶ ἀνέμους καὶ ὕδωρ. lin. 7. [l. 15.] ὡς μηδὲ τὰ πρόσωπα αὐτῶ ἐναπονήσσειν, μήτε ἄλλως ἐπιδιγγάνειν, ὅτι μὴ πότον τε ἕκατι καὶ τῆς τῶν φυτῶν ἐπιμελείας. Citat hunc Agathiae locum Ioannes Brodaeus in doctissimis suis in epigrammata Graecorum Commentariis, sed ita, ut a Persona fuit versus, immo perversus his verbis: *Venerantur autem quam maxime aquam, atque adeo, ut ne hac quidem faciem abluant, nec eam quoquam pacto attingant, sive potandi gratia, sive arbores irrigandi, sive ut aliascunque.* Absurda plane sententia. Quis enim nescit, ignem et aquam hominibus adeo esse necessaria, ut hominum societate indigni olim fuerint habiti quibus eorum usu interdiceretur? Nescivit Romanus ille interpres, ὅτι μὴ significare nisi, P. 183 vel *praeterquam*. Hoc enim vult Agathias, Persas aqua in necessariis tantum ad vitam humanam rebus, potus nimirum et irrigandi plantas causa usos fuisse, non autem ἄλλως, hoc est temere. lin. 12. [l. 19.] τὸ δὲ πῦρ αὐτοῖς τίμιόν τε εἶναι δοκεῖ καὶ ἀγιώτατον. Herodotus in Thalia; Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσι εἶναι τὸ πῦρ. τὸ δὲ κατακαίειν τοὺς νεκροὺς οὐδαμῶς ἐν νόμῳ οὐδετέροισιν ἔστι. Πέρσησι μὲν διόπερ εἰρηται, θεῶ οὐ δίκαιον εἶναι λέγουσι νέμειν νεκρὸν ἀνθρώπου. Strabo: Τοὺς δὲ φροσίσαντας ἢ νεκρὸν ἐπὶ πῦρ θέντας ἢ βόλβιτον θανατοῦσι. Quanto vero in pretio fuerit apud Persas ignis et aqua, testatur elegantissimum Dioscoridis epigramma Anthologiae lib. 3. tit. εἰς δούλους, quod quidem ita habet:

Εὐφρότην μὴ καῖε φιλώνυμε, μηδὲ μίγης
 Πῦρ ἐπ' ἐμοί. Πέρσης εἰμι, καὶ ἐκ πατέρων
 Πέρσης ἀνδιγενής. καὶ δέσποτα, πῦρ δὲ μῆναι,
 Ἡμῖν τοῦ χαλεποῦ πικρότερον θανάτου.
 Ἄλλα περιστέλλας με δίδου χθονί. μὴ δ' ἐπὶ νεκρῷ
 Λουτρά χέης. σέβομαι δέσποτα καὶ ποταμούς.

lin. 13. [l. 21.] ἐν οἰκίσκοις τισὶν ἱεροῖς. Haec templa apud Persas vocabantur *πυρεῖα*, Straboni lib. 15. *πυραιθεῖα* dicuntur, qui et in Cappadocia multa fuisse Persicorum deorum templa testatur, et Magos eorum sacerdotes *Πυραιθους* dictos fuisse. Ita Romani perpetuum in Capitolio ignem Vestae servabant.

Pag. 66. lin. 3. [124, 14.] ὡς ἐν ταῖς βασιλείοις διφθέροις ἀναγεγραμμένα. Verti, ut in regis membranis conscripta.

Ita veteres glossae: *Διφθέρα*, τὸ βιβλίον; membranum, codex. Continebat vero hic codex eorum, qui tam civiles quam militares dignitates administrabant, nomina, genus, insignia et stipendia, cum magistratus codicillis et principum mandatis. Is codex postea laterculi nomine est appellatus; ut et Cedrenus *πλωθιον* vocat a similitudine videlicet et forma lateris cocti. quemadmodum et olim pugillares a triangulari forma ad imitationem literae Δ, *Δέλτοι* et *δελτωτὰ βιβλία* dicta fuerunt. Huic vero codici laterculi nomen sub Antoninis inditum fuit. Tertullianus enim, qui ea aetate vixit, agens adversus Valentinianos, ubi loquitur de animabus natura bonis, quas Valentinus beatas esse statuebat: *Ex earum*, inquit, *laterculo et in reges et in sacerdotes allegare consueverat*. Erat vero laterculum sive codex ille, de quo diximus, vel membranaceus vel membrana obtectus. Ita Hispani, apud quos hodie multa exstant antiquitatis vestigia et praeclara monumenta, codicem vetustissimum, unde illi familiarum suae gentis genealogias petunt, vocant *El libro del Bezerro*, quod idem est atque *διφθέρα* sive codex membranaceus. Recte autem Etymologicus Graecus *διφθέραν* interpretatur *γραμματεῖον, ἢ βιβλίον ἢ βύσαν*. Putidam vero, ut in aliis multis vocabulis, etymologiam adfert, dictam *διφθέραν* quasi *δυοφέραν, τὴν ἐν τοῖς δύο μέρεσι φέρουσαν γράμματα*. *lin. 40. [126, 8.] τῶν Ὀλοφου*. Annotavit hunc locum olim Hadrianus Iunius lib. *Animadversorum* primo, ubi merito nimis quam ridiculam Christophori Personae versionem exagitat. Et recte caput illud hisce verbis claudit: *libri materiam nasci mihi video, si cunctas, quae in eo auctore latent, mendas sanare vel saltem stibio inducere velim*: cuius viri hoc loco auctoritatem interponere libuit, ut intelligant malevoli quidam homines et alieni laboris obtrectatores iniquissimi, quam parum huius interpretis versione adiutus fuerim. *lin. 50 [l. 16.] τὸ ἀκραιφνὲς ἐκείνο τῶν παλαιῶν ὀνομάτων ἐλευθέριον*. Hadr. Iunius lib. et capite modo citatis hunc locum ita vertit: *qui enim fieri potuit, ut pura illa veterum nominum libertas, quae, (omitto rerum naturam,) cum primis est proficua et opportuna, in agresti et barbara lingua conservetur?* alienius paulo cum a mente Agathiae, tum vero a proprietate vocum Graecanicarum. Ego malui vertere: *qui enim fieri poterat, ut puritas illa veterum nominum et nativa gratia, et praeterea, (nam hoc est τὸ* P. 184 *πρὸς γε, familiaris admodum Agathiae phrasis) rerum ipsarum naturae congruens, valdeque accommodata, in agresti quadam ineptissimaque lingua conservaretur? τὸ ἐλευθέριον enim sive ἐλευθεριότητα interpretor, non libertatem, sed τὴν μὴ κατὰ κισθηλείαν χύριτα*: hoc est *nativam minimeque fu-*

cantam vel adulterinam gratiam et venustatem. Nam quod Persona vertit, *veram illam et liberam veterum nominum pronuntiationem*, nimis est absurdum.

Pag. 67. lin. 4. [126, 19.] *γεγανωμένος.* Hadr. Iunius legit *γεγαννυμένος*, et vertit *delinitus*. mihi magis placet mei veteris codicis lectio *γεγανωμένος*, tametsi et *γάννυσθαι* et *γανώσαι* eadem significatione accipiuntur. Suidas tamen hunc locum citans legit *γεγαννυμένος*. lin. 4. [l. 20.] *δίαιτὴν τε λαχὼν ἐς ὃ, τι βαρβαρικωτάτην.* Hadr. Iunius eodem loco ita vertit: *vivendi genus parum civile sequutus*. quod in graeco textu, quem ipse ibi allegat, est *βαρντάτην*: quod cum interpretatur, *parum civile vivendi genus*, parum commode sententiam Agathiae exprimit, quae haec est, Chosroën natione barbarum et lingua, exiguos in philosophia progressus facere potuisse: etiamsi interpretem habuerit, qui sibi Graecorum philosophorum scripta in Persicam linguam verterit, quod lingua illa parum ad hoc sit idonea. lin. 31. [128, 3.] *τοῦ κρείττους πέρι.* Hadr. Iun. *de summo bono*, immo *de Deo*. usitata admodum Agathiae huius vocabuli significatione. Ibid. *ἀνακνκλῶντας.* Suidas legit *ἀνακνκλῶν*. non ita recte. lin. 33. [l. 5.] *γραμματικοῦ.* Suidas legit *γραμματιστοῦ*. lin. 35. [l. 6.] *οὐδὲ μὴν βίῳ ἀρίστῳ ἐκδεδητημένοι.* Hadr. Iun. *nedum elegantiore vita educti.* Ego verti *sed nec satis frugi homines*, hoc est, vitae parum probae. lin. 37. [l. 7.] *ὑπερβάθμιον τὸ λεγόμενον πόδα τείνειν.* Citat hoc proverbium Suidas in hunc modum: *ὑπερβάθμιον πόδα ῥίπτειν, ἀντὶ τοῦ ἀτάκτως ποιεῖν τι.* cui adiungit testimonium anonymi, ut saepe facit, authoris: *οὐδὲ ὑπερβάθμιον πόδα ῥιπτῶν κατὰ τὸ λόγιον εἰς τὴν θεοσέβειαν, ἀλλὰ μέτρα ὀρθῶν ἐαυτῶ τῆς ἡλικίας ἄξια. γνησίῳ καὶ καθαρῶ συνειδῶτι μεταχειρίζων τὰ περὶ τοὺς θεοὺς.* Cui explicationi locus est plume geminus apud Marinum in vita Procli, qui iusto ordine illum processisse ad Platonis *μυσταγωγίαν* inquit his verbis: *ἐν ἔτεσι γοῦν οὐτὲ δύο ὅλοις πάσας ἐκείνη τὰς Ἀριστοτέλους συναγγνω πραγματείας· λογικὰς, ἡθικὰς, πολιτικὰς, φυσικὰς, καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτας θεολογικὴν ἐπιστήμην. ἀχθέντα δὲ διὰ τούτων ἰκανῶς ὥσπερ διὰ τινων προτελείων καὶ μικρῶν μυστηρίων, εἰς τὴν Πλάτωνος ἦγεν μυσταγωγίαν, ἐν τῷξί, καὶ οὐχ ὑπερβάθμιον πόδα, κατὰ τὸ λόγιον, τείνοντα.* E quibus facile intelligitur Agathiam de iis loqui, et proverbiale hoc loquendi genus usurpare, qui non iis artibus ac disciplinis, quibus oportebat, instructi, neque iusto ordine progredientes, ad gravissimas hasce et periculosissimas de deo quaestiones temere agitandas se conferunt, quibus, aut aliis eius generis utinam non hodie *οἰνοπωλεῖα* frequenter, ut Agathiae aetate, *τῶν βιβλίων πωλητήρια* personarent. quamvis in his ipsis audiantur quotidie multa hisce indigniora.

Pag. 68. lin. 6. [129, 4.] ἐκολώα, καὶ μακρογορῶν οὐκ ἀνίει. Homer. Ἰλ. β. Θεοσίτης δ' ἔτι μῶνος ἀμετροπέης ἐκολώα, hoc est, ἐθορύβει, tumultuabatur, nullamque verborum finem faciebat. Nam ita recte explicat Agathias Homericum illud Thersitae epitheton ἀμετροπέης. lin. 25.

[l. 19.] Θαμὰ ὁμιλῶν τῇ Θηρικλείῳ. Haec, et praecedentia a lin. 23. [l. 17.] ab his verbis ἐς γὰρ τὰ δώματα ad haec usque verba, lin. 31. [130, 3.] ἀλλὰ γὰρ etc. omisit Persona, consulto arbitror, ut parum a se intellecta. Interpolator Agathiae in hac de Uranio narratione multa esse vitiosa et mutila testatur, quae nimis prolixum futurum fuisse dicit omnia retexere; adscribam tantum, inquit, verba plusculorum (credo addi debere *versuum*) quae uno loco desunt:

V. 129 quae quidem dum latine vertit, prudentius meo quidem iudicio fecisset, si cum aliis sexcentis locis praeterisset, neque attigisset. Nam quod illud Θαμὰ ὁμιλῶν τῇ Θηρικλείῳ interpretatur, *frequenter cum proma condā colloquens*, nimis est frivolum ac putidum. Fefellit illum articulus foemininus τῇ praepositus voci Θηρικλείῳ. Foeminam itaque aliquam significari ratus, legit Θηρικλείῳ, vertitque *promam condam*. quae tamen vox, si proba esset, iantricem potius significaret, quam eam quae cellae vinariae curam gerit, quod muliebre officium apud veteres fuisse nequaquam probaverit: ego itaque non Θηρικλείῳ, sed τῇ Θηρικλείῳ legendum esse, ut habet meus Codex MS, constanter affirmo, et subaudiendam esse vocem κύλικι. Verti itaque, *Thericleum poculum frequenter ori admovens*, sive, *frequenter contrectans*: eleganti plane significatione verbi ὁμιλεῖν. Dicebatur autem veteribus Thericleum poculum, auritum et capacious, quo Herculem olim uti solitum author est Alexias.

P. 185 Fidem facit Athenaeus lib. Dipnos. 12. qui et haec adiicit, ὅτι δὲ κύλιξ ἔστιν ἡ Θηρικλείος σαφῶς παρίσθησι Θεόφραστος ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ. διηγούμενος γὰρ περὶ τερμίνθου, φησὶ τρογυεύσθαι ἐξ αὐτῆς κύλικας Θηρικλείους. Primum vero horum poculorum inventorem fuisse scribit Thericlem quendam Corinthium figulum, a quo et poculo nomen. Eustath. in Ἰλ. σ. poculum hoc διγενῶς usurpari solitum scribit, Θηρικλείος scilicet et Θηρικλείου. ut omnino necesse sit in priori subaudiri, κύλιξ: in posteriori, ποτήριον. Vult autem ita dictum vel ab authore Thericle, vel quod Θηρικίων μορφαὶ αὐτῇ ἐνετυποῦντο. quod ferarum figurae in iis efformatae essent: ἢ διότι Θῆρας κλονεῖ. σπένδουσι γὰρ καθ' αὐτῶν κύλιξι τοιαύταις. Sed de his plus satis. Illud obiter monebo, loco Athenaei iam citato pag. edit. Basil. 232. lin. 39. legendum ὡς γὰρ κεραμεῖτι, σε Θηρικλῆς ποτε ἔτευξε. lin. 29. [130, 1.] ἐωλοκρασία. Potus qui multo ante mistus sive tem-

peratus fuit. *ῥωλα* enim τὰ ἀρχαῖα. Unde et *ἐσλόνευρος*, ὃ πρὸ πολλοῦ *τεθνηκώς*. Vocatur et *λατάγη*, τὸ *λείμα* (non ut in Suida legitur *λῆμα*) *ποτηρίου*. hoc est τὸ *λείψανον*. *lin.* 20. [*l.* 5.] *ἀφιγμένος*. Verti *adductus*, ea ratione qua *ἀφιγμαι* significat *παραγέγονα*. *lin.* 33. [*l.* 12.] *αὐτοῦ*. verti, *ibi*. aut si *mavis*, lege *αὐτὸς που*.

Pag. 69. *lin.* 13. [151, 6.] *Εὐλάμιος*. alias *Εὐλάλιος*, forte, *Εὐλαβίος*. *lin.* 16. [*l.* 9.] *ἄκρον ἄωτον*. Ita vocatur quod in quaque re est summum et praestantissimum. Callimachus:

Δοιῆ δ' οὐκ ἀπὸ παντὸς ὕδωρ φορέουσι μέλισσαι,
Ἄλλ' ἥτις καθαρή τε καὶ ἀχρῶαντος ἀνέρπει
Πίδακος ἐξ ἱερῆς ὀλίγη λιβίας, ἄκρον ἄωτον.

Pind. *Θάλλον μουσικῆς ἐν ἰώτρῳ.*

Pag. 72. *lin.* 14. [158, 8.] *σεμνότατον ἔργον καὶ πάσης ἀσχολίας ὑπέροτερον*. vide *pag.* 125. [241.] *lin.* 15. [139, 1.] *καὶ τὸ λεγόμενον, ἐν τῷ πύθῳ φιλεργοῦντι τὴν κεραμείαν*. De hoc proverbio ita Tarrhaeus et Didymus proverbiorum Graecorum collectores accuratissimi: *παροιμία ἐπὶ τῶν τὰς πρώτας μὲν μαθήσεις ὑπερβαιόντων, ἄπτομένων δὲ εὐθέως τῶν μειζόνων, τουτέστι τῶν παριέντων τὰς πρώτας μαθήσεις, καὶ ἐφιεμένων τῶν τελευταίων. ὡς εἴ τις μανθάνων κεραμεύειν, πρὶν μάθειν, πίνακας ἢ ἄλλο τι τῶν μικρῶν πλάττειν, πύθῳ ἐγχειροῖ. Δικαίωχος δὲ φησιν ἕτερόν τι δηλοῦν τὴν παροιμίαν, οἰοεὶ τὴν μελέτην ἐν τοῖς ὁμοίοις ποιεῖσθαι, ὡς κυβερνήτης ἐπὶ τῆς νηὸς καὶ ἡνίοχος ἐπὶ τῶν ἵππων.* Atque utinam magnum illud Hollandiae sidus Tarrhaei, Didymi, Zenobii, Apostolii, ac praecipue Diogeniani Adagia graece seorsim edidisset, suasque ad illa annotationes adiecisset; neque ita graeca latinis miscuisset. melius, meo quidem iudicio, de utraque lingua meritus fuisset. Quo vero sensu Agathias hoc proverbium usurpet, ipsemet declarat, ex iis quae praecedunt. *πλὴν ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀνήσω τοῦμὸν, οὐδὲ παύσσομαι ἔστ' ἂν ὁ ἔρωσ με ἄγῃ, εἰ καὶ μοί τις νευεσῆσειεν, ὡς ὑπερέτερον ἐφιεμένῳ.* Nam et antea dixit se scriptionem historiae, quod praecipuum ἔργον esse debebat, *πάρεργον* facere, idque praeter suam voluntatem, quod nimirum praxi forensi volens nolens per totum diem vacaret, ut consuleret rei familiari. meminit etiam huius proverbii Apostolius, in adagio, *ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν*.

Pag. 73. *lin.* 35. [159, 17.] τὸ μέρος. Forte τὸ αὐτῶν μέρος.

Pag. 76. *lin.* 19. [144, 21.] *ἐτύγγανε γὰρ ἐναλλάσθην ἔχων τὸ πόδε ὑπὲρ τὸν ἀνγένα τοῦ ἵππου*. Secutus sum verba authoris. Quisnam vero sit hic positus pedum in cervice equi, aut quaenam haec sessionis ratio, plane non intelligo: suspicor locum non vacare mendo.

Pag. 76. lin. ult. [146, 4.] οἷς γε οὐδὲ ὄνομα νεὸς ἤπικετο. Suaviter somniabat Persona quum vertebat, ut apud quos non antea fuisset celebre aliquod fanum: pro, quippe quibus ne nomen quidem navis erat auditum. neque enim possum quia subinde aspergam aliquid hisce notis ex crassioribus interpretis illius erroribus, ut sciant lectores quam parum Latinis versionibus sit fidendum, nisi ad Graeci textus fidem revocentur.

Pag. 78. lin. 51. [149, 4.] σχολαίτερον. σχολαιότης ἢ μέλλοις et ἐπιμονή. lin. 59. [l. 11.] ὀλίγους δὲ εἶγε ἄρα στέλλειν. Ita Vetus Codex. Putaram legendum εἶγε ἄρα δοκεῖν. atque ita verteram, si ita videretur. Iosephus Scaliger mavult legere ὀλίγους ἔδει γε ἄρα.

Pag. 80. lin. 6. [152, 5.] καθάπερ πανικοῦ δείματος ἐμπεσότος. Miror hoc proverbium a Tarrhaeo non citari. Vide Suidam in Πανικῷ δείματι. qui Panicum hunc pavorem excitari scribit, ἐπὶ τῶν στρατοπέδων ἤνικα αἰφνίδιον οἷ τε ἵπποι καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκταραχθῶσι, μηδεμίας αἰτίας προφανούσης. Pind. Nem. hos δαιμονίους φόβους vocat, inquiring ἐν γὰρ δαιμονίοις φόβοις φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν. Causam proverbii adfert etiam Suidas: ὅτι τὰ ἄνευ αἰτίας τῷ Πανὶ ἀνετίθεσαν. Cicero frequenter hoc utitur: scis quaedam, inquiring, πανικά dici, item τὰ κενὰ τοῦ πολέμου.

Pag. 83. lin. 30. [158, 20.] περὶ τὰ κοινὰ ῥηθνύμια τῷ τῆς ἀπραγμοσύνης ὀνόματι σοφίζομένων. Persona, qui τῷ imperitiæ nomine desidiarum in rebus publicis velis. nugae. Immo qui suam circa publicum vaecordiam, curiositatis fugam falsa appellatione vocant. Locus est elegans in eam sententiam in Plutarchi lib. De discrimine adulatoris et amici. ἐν μὲν γὰρ ταῖς στάσεσι καὶ τοῖς πολέμοις ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ὅτι τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ ἔργα ἀπετήλασαν τῇ δικαιοσύνῃ. τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος ἀνδρεία φιλέταιρος ἐνομιόσθη, μέλλοις δὲ προμηθῆς, δειλία εὐπρεπῆς, τὸ δὲ σώφρον, τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα, καὶ τὸ πρὸς ἅπαν συννετόν, ἐπίπαν ἀργόν. ubi vis vocabuli σοφίζεσθαι explicatur eleganter per ἀνταλλάττειν τὴν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων. Ἀπραγμοσύνην vero ita accipio ut opponitur πολπραγμοσύνη.

Pag. 84. lin. 7. [159, 20.] τὰ προεγνωσμένα μεταμαρτυρεῖν. Persona, praecognita velle iterato perdiscere. Ridesne, an potius lectorem ridere iubes? Verti itaque, priores instituta immutare; vel, a prioribus institutis deseiscere. lin. 13. [160, 5.] ὧν μὲν δεῖ μεμῆσθαι. verti quae curae esse oportebat. utitur enim Agathias hoc verbo μέμνημαι pro ἐπιμελοῦμαι, eadem plane significatione qua Homerus,

caus mirus est imitator. Coniungit vero illud verbum Homerus vel cum genitivo casu, ut Ὀδυσσ. ω. εὐ μέμνητο Ὀδυσσῆος. Vel cum accusativo casu, ut ἱλ. ι. καὶ μέμνημαι τὰδε πάντα. ubi Eustathius monet notandum esse verbum ἐμνήμαι apud veteres non solum vulgari illa et communi significatione accipi pro meminisse; sed etiam accipi pro ἐπιμελεῖσθαι, hoc est curam gerere; ut in illo, μεμνέωτο δρόμου, et μεμνήσθαι πατρός καὶ μηρός. hoc est curam gerere. quod Ulysses, Troiam versus abnavigans, Penelopae mandarat. Qua etiam significatione idem Eustathius accipi vult τὸ μνήμων, in eo dicto, μισῶ μνήμονα συμπότην: ubi μνήμονα non vult accipi pro memore hesternorum peccatorum convivialium, sed pro eo qui est ἄγαν ἐπιμελητής τοῦ συμποσίου. μισοῦμεν γὰρ, inquit, τὸν ἐν τοιούτοις ἐπιμελούμενον καὶ ἐπιτάσσοντα. quod quidem eo magis dignum est notatu, quo vulgatio est error in usu illius dicti, Odi memorem compotorem: cum potius dicendum esset, Odi nimis accuratum vel imperiosum convivam. Malo enim etiam συμπότην convivam interpretari, quam compotorem. Si enim συμπόσιον convivium recte ex Ciceronis sententia dicimus, bene etiam συμπότην, convivam. nisi forte συμπόσιον conbibium interpretari velis: sed haec παρέργως. lin. 21. [l. 11.] πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ πόνων ἔχειν τιμῶνται. Lege meo periculo πόρων. ea significatione qua dicitur μέγας πόρος αὐτάρκεια. προτιμῶν vero est hoc loco φροντίζειν, ut apud Aristophanem οὐδὲν προτιμῶ σου. lin. 25. [l. 13.] ἐπιχειρεῖν. Infinitivus Attice pro Imperativo.

Pag. 86. lin. 21. [164, 7.] τὸ ἀνόητον. Rectius meo iudicio legeris ἀνόητον, ut etiam verti. lin. 52. [l. 16.] πῶς. melius fortassis ὡς. lin. 44. [165, 7.] κακοδαίμονιαν. Verti, *Animi feritatem*, quod commodius vocabulum non occurrat; tamen non ignorem κακοδαίμονας malegeniatis dici posse. Nam quod Persona κακοδαίμονιαν vertit *Infelicitatem*, non placet.

Pag. 87. lin. 15. [166, 6.] τὸ ἴδιον. verti *affines*. ἰδιότης enim est *συγγένεια*.

Pag. 86. lin. 15. [168, 1.] ἐπὶ τῷ κειμένῳ. verti, *ob caedem commissam*: κείμενον enim interpretor *τεθνηκότα*. κείσθαι enim veteribus usurpabatur pro πεπτωκένας, ut ὡς δ' Ἐκτωρ νῦν ἐν πεδίῳ κείμενος; et pro τεθάψθαι, ut ἔνθα μὲν Ἄϊας κείται: et pro τεθνηκένας. ut κείται Πάτροκλος. Nos etiam vulgari nostro idiomate Teutonico dicimus *Nederlegghen*, interficere. quod puto respondet Latino verbo sternere. ut sternere leto.

Pag. 92. lin. 1. [175, 12.] σκύραις. verti *Scrupis involuti*. Persona, *Veste oblonga praepediti*. quam vestem putet nescio.

Pag. 95. lin. 48. [179, 11.] καὶ ἐφεστρίδων. verti, e pellibus.

Pag. 95. lin. 48. [183, 11.] περὶ πλήθουσας ἀγοράν. Verti, ad horam diei sextam, pleno iam foro. hoc est, sub meridiem; quod nos Antverpiae diceremus, te *Beurs tyt*, vel *A temps de bourse*.

Pag. 96. lin. 8. [185, 20.] πρόμναν ἐκρούοντο. puppim paulatim retrorsum pressit. Pers. *remulco cessim abibat*. quod fit quum sensim retronavigatur non inversa navi. Qui enim ita retrocedit, ad puppim remigat, quod facit ne videatur aperte fugere, paulatim se subducens, ne hostibus terga vertens, vulnera aversa accipiat.

Pag. 97. lin. 17. [186, 9.] ἔξ ὑπερδέξιον βαλλόμενοι. Ex editioribus locis icti. Persona, sibi similia, a peritissimis vertit.

Pag. 98. lin. 36. [189, 2.] οὐκ ἐνεγκόντες ἄνδρας δυσθανάτωντας. verti *Non sustinentes impetum hominum cum certa propemodum morte luctantium*; hoc est, praesentaneae mortis metu extrematentantium. Virg. *Una salus miseris nullam sperare salutem*. Suidas explicat *δυσθανάτωντα*, βιαίως τὸν βίον καταστρέφοντα.

Pag. 101. lin. 36. [195, 3.] νιφετῶ. Verti *Ninguori*: servans vocabulum Apuleii lib. *De mundo*; ubi antea legebatur *Nigrori*. Vide Notas meas in *Aristotelem de Mundo*, eiusque interpretem Apuleium.

Pag. 102. lin. 37. [197, 1.] πρὸς τῇ θαλάττῃ παρατεταγμένα. Rectius meo iudicio *παρατεταμένη*.

Pag. 105. lin. 12 [202, 4.] ἀμοιβαδόν. Verti *Ex ordine*, vel *deinceps*, ἐφεξῆς. lin. 42. [203, 8.] τῇ ὑστεραίᾳ. *postridie*. Pers. *demum*. Ibid. ἀνὰ τὸ στάδιον. *ad unum circiter stadium*: tametsi non sum nescius *στάδιον* etiam significare locum praelio destinatum. lin. 49. [l. 14.] κούφως αἰεὶ ἐσταλμένοι. *leviter semper armati*, sive *ἔσκενασμένοι*. Pers. *quippe qui ad res vacuas semper inanesque mitterentur*. quid hoc monstri?

Pag. 108. lin. 14. [207, 6.] παλαμναίῳ ξίφει. Verti, *Vindice gladio*; homicidiorum scilicet. Nam *παλαμναῖος* est *φονεύς*. et *παλαμναῖοι* dicuntur qui *διὰ παλάμης* hoc est manu caedem committunt. Et *Ζεὺς παλαμναῖος*, qui eiusmodi homicidas punit. Non male quadrat huic loco dictum *Servatoris nostri*, πάντες οἱ λαβόντες (hoc est qui usurparint) μάχαιραν, ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. Hoc vero *παλαμναῖον ξίφος* pag. 120. lin. 1. [230, 15.] *δικαστικὴν μάχαιραν* vocat.

Pag. 113. lin. 16. [217, 9.] ὑπερβολὰς *Κανκάσου*. hoc est *ἀνορθώσεις*, ut interpretatur Suidas, *cacumina* vel *iuga*.

Pag. 115. lin. 7. [220, 20.] χρῆ δὲ οὐ τῇ ῥοπῇ. *Verteram Sceptrum*, insigne videlicet regium, quod *Pindarus Dorice*

vocat *σκήπτρον*, unde et reges *σκηπτούχοι* vocantur. *ῥοπήν* autem ea significatione acceperam ac *ῥόπαλον*, id est, clavam, adductus auctoritate Eustathii, qui *ῥόπαλον* etiam sceptrum dici posse affirmat, non tamen omne *σκήπτρον* esse *ῥόπαλον*. Cum vero utrunque sit *βακτηριον*, id est, baculus; crediderim nihil aliud inter haec discriminis fuisse quam quod *ῥόπαλον* summa sui extremitate incurvum fuerit; *σκήπτρον*, p. 188 rectum. Varro autem nostri aevi; magnus, inquam, ille Ios. Scaliger, qui felicissimis auspiciis in hanc Academiam venit quum Agathias meus Graecus pariter et Latinus iam ad calcem vergeret, pro οὐ τῆ ῥοπή legendum censuit οὐ τῆ πορπῆ. cui heroi, quum omnes rei literariae *σκηπτούχοι* merito assurgant, an non ego gregarius, ut ita dicam, et unus e multis qui Palladis castra sequuntur miles, concedam? praecipue quum idem noster Agathias supra lib. 3. pag. 85. lin. 23. [172, 9.] βασιλικὸν ἐμπερόνημα τῆς χλαμύδος vocet; ubi Tzathem in regem Lazorum a Iustiniano Imperatore inauguratum, regiaque παράσημα sive insignia ei missa scribit.

Pag. 115. lin. penult. [222, 11.] οἷς τῶν τιμωριῶν ἀνεῖται τοῦτων νεμεσώμεν. putarim ponendam esse notam distinctionis post τὸ ἀνεῖται, ut ad τούτων subaudiatur ἐνεκεν. in quam sententiam etiam verti.

Pag. 117. lin. 19. [225, 6.] καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν οὐχ ὥστε μόνον. Traiecta esse verba monuit me idem Iosephus Scaliger. Legendum itaque, καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν μόνον οὐχ, ὥστε πρὸς ὄνειδος: distinctionem tamen ponendam putarim post τὸ, οὐχ et post τὸ, γένος. atque ita vertendum: *studiumque suum tantum non in hoc collocabat, ut universam Romanorum nationem contumelia afficeret. Atqui etiam hoc grave erat et valde manifestum hostilis animi argumentum. In quo vero praecipue laborabat et machinabatur, aliud quid maius etiam hoc latebat.*

Pag. 118. lin. 24. [227, 11.] ἧ γὰρ τὸ διαβέβηδην. secutus filum verborum Agathii, verti *Dicebat enim aperte*, etc. Sed accuratius locum perpendiculari videntur verba illa, ἧ γὰρ τοῦτο διαβέβηδην per parenthesin legenda, et pro *μεμελητημένων* legendum *πεπλημμελημένων*. ut sit sensus: *fortitudinem id esse censens, regesque decere, (dicebat enim hoc aperte) ad male facta adiungere impudentiam. vel, de iis quae commissa sunt non erubescere.* lin. 46. [228, 12.] τῷ γὰρ οὐ λίαν ἐνδηλον. τῷ interpretatus sum pro τίνι. quo fit ut pag. 119. lin. 1. [l. 15.] post τὸ ἀρμόσασθαι ponendam censeam notam interrogationis.

Pag. 120. lin. 1. [230, 15.] δικαστικὴν μάχαιραν. Supra pag. 108. lin. 14. [207, 6.] vocavit *καλαμναῖον ξίφος*. lin. 5.

[l. 16.] ἐπὶ τοῖς ὄρεσιν ἤμενοι. ὄρες; vel ut Homerus eos vocat οὐρῆς, sunt ἡμίονοι, id est, semiasini sive muli. Hodie in Hispaniis idem mos etiam retinetur; ut facinorosi asellis incidentes ad supplicium vectentur; nisi forte aliquis primariae nobilitatis sit, qui quidem mulae insidet. Praecedunt etiam facinorosum praecoones, alta, uti hic, voce proclamantes. *Esta es la Iusticia que manda hazer su magestad a fulano*, (additur enim nomen facinorosi, et facinus ipsam) et ad extremum addit hoc epiphonema, *Quien tal haze que tal pague*: quae formula eandem fere habet sententiam quam haec Agathiae verba, *παρογγυῶντι δεδιέναι τοὺς νόμους, καὶ φόβων ἀδίκων ἀπέχουσαι*.

Pag. 123. lin. 24. [257, 15.] τῷ ὀθνεῖρ δεσι. Rectius ὀθνεῖων.

Pag. 124. lin. 15. [239, 7.] ἀπεκάλουν. hoc est: ἐνεκάλουν. lin. 18. [l. 10.] ἐκ παρανοίας. Rectius fortassis ἐκ παρωϊας.

Pag. 130. lin. 18. [251, 8] τῆς στρατιᾶς ἡδομένων. Collective dictum, ut Grammatici loquuntur, duriuscule tamen, nisi mavis legere τῶν τῆς στρατιᾶς. lin. 23. [l. 15.] ὑφελὼν ἡρέμα καὶ ὑπογαλύσας τοῦ νόμον τὸ λίαν ἀκριβῆς καὶ ἀτιθάσσεντον. hoc est, *De summo iure nonnihil detrahens, legisque rigiditatem austeritatemque temperans atque edulcans*. Persona, *depresso paulatim ereptoque demum permagno illo superboque imperatoris nomine*. lin. 24. [l. 15.] ἐφῆκε μὲν τὸ ἐπίκλημα. *Remisit quidem crimen*, hoc est, condonavit. Pers. *Titulum quidem ipsi permisit*: sed infinitum esset huius hominis ineptias persequi. lin. 35. [252, 2.] ab his verbis ἦν δέ τις, etc. ad illa verba usque καὶ τοῖς ἐξῆς ἐπιχειρητέα pag. 152. lin. 24. [255. 23.] omissa sunt a veteri interprete.

Pag. 154. lin. 5. [258, 19.] καὶ ὅπως ὄντινα τρόπον. vel τὸ ὅπως, παρέλκει. vel, ex sententia Ios. Scaligeri ὁποῶντινα etc.

P. 189 Pag. 157. lin. 24. [266, 1.] φειθεὶ τοῦ παιδὸς καὶ τῶν κοινῶν τῆς κηδεμονίας νομίμων. hoc est, *respectu pueri, et communium curationis pupillaris legum*. Antea enim ἡγεμόνα, id est, curatorem ei institutum Isdigerdim dixit. Est autem κηδεμων, ἐπιμελητής. et κηδεμονία, ἐπιμέλεια. Pers. *sive quis parceret puero, communibusque liberis procreandis et legibus*. Quid somnias, Romane? Nihilo vero magis placet Interpolator, vertens et communis in adoptione iuris.

Pag. 145. lin. 34. [282, 3.] ἔτι τε τὰ δὲ τῶν ὀνομάτων συμπύσια ἐτελεῖτο verti, *convivia natalitia agitabantur*. Tertullianus lib. de Idololatria: *circa officia vero privatarum et communium solennitatum, ut togae, purpurae, ut sponsalium, ut nuptialium, ut nominalium*: quibus in verbis no-

tandus est ordo et series ipsa festorum, quae inter Saturnalia censeri possunt, ut et Strenarum, quae inter omnes populares agitabantur, ut Septimonii inter montanos, et Brumae de quibus etiam alibi Tertullianus. Erant inter Saturnalia etiam inter Christianos et Nominalia. *lin. 39. [l. 8.] ἐκ τοῦ Εὐξείνου.* Rectius fortasse διὰ τοῦ Εὐξείνου, ut Ptolemaeus loquitur. *lin. 49. [l. 16.] καὶ ἡχὸς τις βαρὺς καὶ ἀγριος ὡσπερ χθονία βροντὴ ἐκ τῆς γῆς ἀναπεμπομένη,* etc. Hoc genus terraemotus, Aristoteles lib. De mundo *μυκητῶν* vocat, inquietus, γίνονται δὲ καὶ *μυκητῶν* σεισμοὶ σείοντες τὴν γῆν μετὰ βρόμον. Seneca Natur. quaest. lib. 13. Antequam terra moveatur, solet mugitus audiri, ventis in abdito tumultuantibus.

Pag. 146. lin. 15. [285, 9.] νιφετῶ ὀλίγω ὑπερβαίναντο. *verti Ninguore minuto.* Pers. *leviter cadente nive.* longe a mente authoris. Differentiam nivis et ninguoris vide apud Aristotelem de mundo, et Notas in eum meas. *lin. 30. [l. 22.] ἐπίνειον.* Navale. Pers. arcem facit.

Pag. 147. lin. 21. [285, 13.] ὅτι τε αἱ γραπτὰὶ σανίδες καὶ τὰ ῥάκη τὰ ὑποπόρφυρα εἰς τόδε αὐτῶ ἀπετελεύτησαν. Significat falsis criminationibus divites ab Anatolio maiestatis pulsatos, ut eo nomine proscriberentur, et eorum bona fisco vindicarentur. Quare applicabat eorum postibus Apices imperiales cum purpura, quibus proscribebantur. Est aliquid tale apud Cedrenum. Nam liberi damnatorum maiestatis οὐ κλη-^{V. 131}ρονομοῦσι τῶν πατρίων ὑπαρχόντων. *lin. 23. [l. 15.] τὴν εἰς βασιλεία εὐνοίαν προϊσχύμενος.* Hic locus facit, ut quae antea *περὶ γραπτῶν σανίδων* dixit, non incommode intelligi posse videantur de Crimine concussionis, quod nimirum praetextu mandati Imperatorii et terrore potestatis, illicite ab opulentioribus multa extorsisset atque abstulisset, quod et indicat per ea quae subdit, *καὶ ταύτη ἅπαντα ἐσφετερίζετο.* *lin. 36. [286, 4.] ξυνεχώρει.* utitur eodem verbo infra pag. 163. *lin. 8. [317, 8.] lin. 47. [l. 13.] καθάπερ οἱ σιγματαῖαι.* Ad haec vero stigmata quibus scelerati non expiati in hac vita, apud inferos cognoscuntur, elegans extat locus apud Claudianum lib. 2. ubi Rhadamantus ita ad Ruffinum.

*Quid demens manifesta negas? en pectus inustae
Deformant maculae, vitiisque inolevit imago,
Nec sese commissa tegunt.*

Cuius loci monuit me doctissimus iuvenis flos nobilitatis Hollandicae Ianus Doussa F. *lin. 49. [l. 16.] εὐτυχεστέρος ἄρα ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ πεπονθὼς τοῦ ἐσόμενου.* *felicior fuerit qui iam punitus est* (in hac vita scilicet, utpote vel violenta morte, vel alio aliquo supplicio affectus, atque ita expiatus) *quam*
Agathias.

qui puniendus manet; nimirum postquam ex hac vita non expiatus violenta morte, decesserit. Hoc enim sequeretur ex sententia Platonis paulo ante allata. Neque enim illa est Platonis sententia, quam illi affingit Interpolator Agathiae, *feliciorem omnino putandum illum qui terrae motu extinctus sit, quam qui saluus evaserit*: aed flagitiosum aliquem si terrae motu, utpote violenta morte expiatur, feliciorem esse flagitioso qui e terrae motu servatus, post mortem flagitiorum suorum poenas sit daturus, a quibus ille ut violenta morte expiatus liber est futurus. Neque enim illud τοῦ ἐσομένου significat, *Qui saluus evaserit*: ut vertit Persona, et Interpolator sequitur, sed quem sospitem e terrae motu poena post hanc vitam manet. Quae sequuntur in Agathia, ab iis verbis *lin. 51. [l. 17.] ἀλλ' ἐκείνου μὲν τὴν δόξαν*, etc. ad verbum λεγόντων pag. 148, lin. 9. [287, 5.] omissa sunt ab Interprete.

Pag. 151. lin. 30. [293, 22.] τῶν δὲ τῆς ἕλης ἀμαρτημάτων. Verti *Defectuum terrae*, hoc est, vitiorum quae terrae accidunt. Nam per ἕλην videtur significare Terram ipsam. ut et supra pag. 54. lin. 4. [100, 12.] τοῦτο δὲ τῆς ἕλης χαρῶν ποικίλα παθήματα ὑποδέχεται πέφυκε.

Pag. 153. lin. ultima [298, 15.] δρωῦντες ἔτι τὰ εἰθισμένα. hoc est, *quae consueverant agentes*. Persona quid sibi velit nescio, vertens, *secretum dum facerent*.

Pag. 155. lin. 42. [302, 7.] de Sesto urbe loquens, quae nulla alia re celebris est, quam Leandri amore et morte et Herus lucerna. Persona, sibi plane similis, illud τῷ λόγῳ τῆς Ἡροῦς vertit, *ex illo heroum coetu*, quo quid dici aut fingi potest absurdus?

Pag. 156 lin 8 [303, 3.] δεκατεντήριον. Est etiam hodie Turcarum δεκατεντήριον, hoc est, ubi exiguntur decimae et portoria mercium a mancipibus Turcarum. Fuit etiam qui Belgas δεκατεντηρίῳ omnibus seculis inaudito onerare voluit, sed frustra.

Pag. 157. lin. 14. [305, 6.] διελέλυτο ἡ τοῦ ἐργάματος οἰκοδομία. Suidas ita legit, *διέλυτο ἡ τοῦ μεγίστου κτίσματος οἰκοδομία.* *lin. 16. [l. 8.] οἰκίας,* Vide num rectius legi possit *οἰκεῖα*, hoc est, *mas*,

Pag. 159. lin. 22. [309, 19.] sequentia ab his verbis ἦσαν δὲ οὐ μάχιμοι usque ad haec verba pag. 160. lin. 9. [311, 10.] τὴν ἀργίαν omissa sunt a veteri Interprete. *lin. 30. [310, 6.] ἐν ταῖς προόδους.* frequentissima est haec vox in Novellis Iustiniani.

Pag. 160. lin. 27. [312, 2.] καὶ τὴν νίκην ἀσμενεστάτην. Suid. legit *καὶ περιχαρῆς γὰρ τὴν νίκην.*

Pag. 161. *lin.* 5. [313, 6.] ἡρέμουν. Verti, quieti substitute-
runt. Pers. taciti considerabant. *lin.* 41. [314, 12.] τὸ γὰρ ἔμ-
μετρον πανταχοῦ φυλακτέον τοῖς ἔμφοροι. φυλακτέον inter-
pretor, vitandum, cavendum, eaque ratione lego ἔμμετρον.
non ut videri alicui possit ἔμμετρον.

Pag. 162. *lin.* 25. [316, 1.] καινοτομίαις. verti, Insolentiam,
hoc est novitatem. *lin.* pen. [317, 1.] ὀργώσαν. non incom-
mode etiam legi potest ὀργώσαν. dicitur enim etiam aliquis
recte ὀργώσαν εἶχειν τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ μαθήματα. ὀργῆν enim
est ἐπιθυμίην.

Pag. 163. *lin.* 8. [317, 8.] οἷς γὰρ συνεκχώρητο, etc. Eo-
dem verbo utitur supra pag. 147. *lin.* 35. [286, 4.] τοῖς δὲ ἐ-
σπένδετο καὶ συνεχώρει.

Pag. 165. *lin.* 7. [321, 9.] ἀμταστρεπί. hoc est ἄκον πα-
λιώξεως. Vide quae supra annotavi ad pag. 34. *lin.* 32. *lin.*
27. [322, 4.] ἀπαιρηκότες. hoc est, κεκηκότες, fessai.

Pag. 166. *lin.* 21. [324, 1.] ἐπόδρασμος. alibi ἀπόδρασμος.
alibi ἀπόμορις; eadem significatione. *lin.* 27. [l. 7.] ὄπρητης.
hoc est ὁ ἄσπι ἐμπιπλάμενος τὸ γένειον τριχώσεως. Nam ὄ-
πρη dicitur ἢ ὄλη τρίχους τοῦ γενείου. Hom. ὄδ. κ. νηπιή
ἀνδρὶ δοικῶς πρῶτον ὄπρητη, hoc est, γενειήτη. Gloss. ve-
teres, γενειάζω Barbesco, γενειήτης Barbescens, et γένειον
Barbamentum. Inepte Pers. vertit Pubescens. *lin.* 40. [l. 18.]
φροντιστήρια. Interpretatus sum Philosophica collegia ad dif-
ferentiam τῶν διδασκαλείων. Διδάσκαλοι enim proprie dice-
bantur Poëtae Dithyrambici, Comoedi et Tragoedi: φροντι-
σταὶ vero dicebantur οἱ περὶ τὸν Σωκράτην, διὰ τὸ φροντίζειν
περὶ ἀλλήλων. vel διὰ τὸ μηδέποτε παύεσθαι φροντίδος. *lin.*
penult. [325, 5] ἄμλληας τοῖς χρώμασι μεμερισμένας. verti, cer-
tamina equestris coloribus distincta. Notae sunt ex Cassio-
doro et aliis, quatuor aurigarum factiones, totidem anni tem-
poribus coloribus suis respondentem, Prassina, veris viriditati:
Rosea (sive potius Russea) aestatis incendiis: Candida, Au-
tumni nivibus: Caerulea sive Veneta, hybernis imbribus.

Pag. 167. *lin.* 34. [326, 11.] ἀκροστόλια. Ita dicuntur τὰ
ἄκρα τῆς γῆς. apud Suidam in voce προέμβολα vitiose legi-
tur ἀκρόστομα pro ἀκροστόλια.

Pag. 168. *lin.* 40. [328, 19.] καὶ τὰς δρεπανώδεις τούτων
αἰχμάς. Videtur παρέλκειν vox τούτων: neque enim referen-
dum est ad δοράτια, sed ad harpagines. *lin.* 48. [329, 5.] ἀ-
χρηστον ποταμοῦ ἐμπιπλάμενοι. Videtur per Sarcasmum insul-
tare Barbaris ut ebriosis et potui addictis. Verti itaque in-
sueti potione ingurgitati sive repleti: ut pro ποταμοῦ legam P. 191
ποτίμον. ἀχρηστον autem interpreter, non inutilem, sed inu-
sitatam. Neque enim assueverant ingurgitandae aquae.

Pag. 169. lin. 50. [350, 11.] ἐκ τῶν ναυαγίων φορᾶ. Ita malo legere, quam φθορᾶ. ut significet fragmenta tabularum naufragarum undis iactata et ad ipsos delata. ναυάγιον enim non tantum naufragium, sed etiam fragmentum tabulae significat. Virg.

Scuta virum, tabulaeque, et Troia gaza per undas.

*Pag. 171. lin. 7. [333, 16.] ἀνόητον γὰρ καὶ ἄλλως τοῖς ἤττωμένοις συναδοξεῖν. Antiquum obtinet Persona, vertens *Cum victis sentire, ubi conciliari victores possunt*, quum sit sensus; Extremae dementiae esse victis se adiungere, et in societatem ignominiae cum eis venire, cum liceat victoribus adiungi et communi cum eis laude frui. *lin. 59 [354, 21.] ἀλλ' ἢ μὲν παντελής τοίνυς τοῖν γενοῖν ἀνατροπή καὶ ἡ κατάλυσις χρόνῳ ἕστερον ξυνηχθῆ. hoc est, Absolutissima vero harum duarum nationum (Utrigurorum videlicet et Cutrigurorum) postmodo accidit. Pers. adeo ut generationem, hic prorsus amisit. At tu lector, si libeat huius versionem cum archetypo vel mea interpretatione conferre, (nam ego paucula tantum ex innumeris erratis annotavi,) dices eum seasum communem amisisse quum haec sua deliramenta Lectoribus obtulit. Certe infinitis in locis perinde ac si aegrorum somnia narrantem aliquem audias, ridebis.**

**ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ**

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ *

ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

1.* (Anth. Gr. ex editione Fr. Jacobsii IV, 3.)

*Ἀγαθίου Σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου
συλλογῇ νέων ἐπιγραμμάτων, ἐπιθεῖσα ἐν Κωνσταντίνου
πόλει πρὸς Θεόδωρον Δεκουρίωνα τὸν Κοσμᾶ· εἴρηται δὲ
τὰ προίμια μετὰ τὰς συνεχεῖς ἀφορμαί· τὰς κατ' ἐκείνου
καιροῦ γενομένας.*

Οἶμαι μὲν ὑμᾶς, ἄνδρες, ἐμπελησμένους
ἐκ τῆς τσαύτης τῶν λόγων παιδαισίας,
ἔτι που τὰ σιτία προσκόρως ἐρυγάνειν
καὶ δὴ κάθησθε τῇ τρυφῇ σεσαγμένοι.
λόγων γὰρ ἡμῖν πολυτελεῶν καὶ ποικίλων 5
πολλοὶ προθέντες παμμιγεῖς εὐωχίας,
περιφρονεῖν πείθουσι τῶν εἰδυμένων.
τί δὲ νῦν ποιήσομεν; τὰ προὔξειργασμένα
οὕτως εἴσω συντετῆχθαι κείμενα
ἢ καὶ προδῶμαι τῆς ἀγορᾶς ἐν τῷ μέσῳ 10
παλιγκαπήλοις εὐτελεῶς ἀπεμπολῶν;
καὶ τίς μετασχεῖν τῶν ἐμῶν ἀνέξεται;
τίς δ' ἂν πρῖαιτο τοὺς λόγους τριωβόλου,
εἰ μὴ φέροι πως ὅσα μὴ τετρημένα;
ἀλλ' ἔστιν ἐλπίς εὐμενῶς τῶν δρωμένων 15
ὑμᾶς μεταλαβεῖν, κοῦ κατεβλακευμένως.
ἔθος γὰρ ὑμῖν τῇ προθυμίᾳ μόνῃ,
τῇ τῶν καλούντων, ἐμμετρεῖν τὰ σιτία·
καὶ πρὸς γε τοῦτο δεῖκνον ἡρατισμένον
ἦκα προθήσω ἐκ νέων ἡδυσμάτων. 20

* Quibus asteriscus praeaffixus est, in ed. Par. non leguntur.

- ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔνστιν ἐξ ἔμοῦ μόνου
 ἑμῶς μεταλαβεῖν, ἄνδρες, ἀξίας τροφῆς,
 πολλοὺς ἔπεισα συλλαβεῖν μοι τοῦ πόνου,
 καὶ συγκαταβαλεῖν καὶ συνεστιᾶν πλέον.
 καὶ δὴ παρέσχον ἀφθόνως οἱ πλούσιοι
 ἐξ ὧν τρυφῶσι, καὶ παραλαβὼν γησίως
 ἐν τοῖς ἐκείνων πέμμασι φρονάττομαι.
 τοῦτο δέ τις αὐτῶν προσφόρος, δεικνυς ἐμέ,
 ἴσως ἔρεε πρὸς ἄλλον, ἀρτίως ἔμοῦ
 μάζαν μεμαχότος μουσικὴν τε καὶ νέαν,
 οὗτος παρέθηκε τὴν ὑπ' ἔμοῦ μεμαγμένην.
 ταυτὶ μὲν οὖν ἔρεε τις, οἶδα, τῶν σοφῶν,
 τῶν ὀυποποιῶν, ὧν χάριν δοκῶ μόνος
 εἶναι τοσαύτης ἡγεμῶν πανδαισίας.
 θαρῶν γὰρ αὐτοῖς λιτὸν οἰκοθεν μέρος
 καὐτὸς παρέμιξα, τοῦ δοκεῖν μὴ παντελῶς
 ξένος τις εἶναι τῶν ὑπ' ἔμοῦ συνηγμένων.
 ἀλλ' ἐξ ἐκάστου σμικρὸν ἐξάγω μέρος,
 ὅσον ἀπογεῦσαι. τῶν δὲ λοιπῶν εἰ θέλοι
 τυχεῖν τις ἀπάντων, καὶ μετασχεῖν εἰς κόρον,
 ἴστω γε ταῦτα κατ' ἀγορὰν ζητητέα.
- Κόσμον δὲ προσθεῖς τοῖς ἔμοις πονήμασιν,
 ἐκ τοῦ βασιλέως τούδ' προλόγους ποιήσομαι
 ἅπαντα γὰρ μοι δεξιῶς προβήσεται.
 καί μοι μεγίστων πραγμάτων ἕμνουμένων
 εὐρεῖν γένοιτο καὶ λόγους ἐπηρομένους.
- Μὴ τις ὑπανγενίῳ λιπὼν ζωστῆρα λεπάδρον
 βάρβαρος ἐς βασιλῆα βιήμαχον ὄμμα ταυύσῃ,
 μηδ' ἔτι Περσίς ἀναλκίς ἀναστείλασα καλύπτρην
 ὄρθιον ἀθρήσειεν ἐποκλάζουσα δὲ γαίῃ,
 καὶ λόφον ἀυχήεντα καταγνάμπουσα τενόντων,
 Ἀύσονίους ἄκλῆτος ὑποκλίνοιτο ταλάντοις.
 Ἐσπερίῃ θεράπαινα, σὺ δ' ἐς κρηπίδα Γαδειῶν,
 καὶ παρὰ πορθμὸν Ἰβηρα, καὶ Ὀκεανίτιδα Θούλην,
 ἦπιον ἀμπνεύσειας, ἀμοιβαίων δὲ τυράνων
 κράατα μετρήσασα τεῆ κρυφθέντα κονίη,
 θαρσαλέαις παλάμησι φίλην ἀγκάλῃο Ῥώμην.
 Καυκασίῳ δὲ τένοντι καὶ ἐν ῥηγιμῆνι Κυταίῃ,
 ὀππόθι ταυρείῳ ποδὸς δουπήτορι χαλιῷ

25

30

35

40

45

50

55

σκληρὰ σιδηρεῖς ἐλακίζετο νῶτα κονίης, 60
 σύννομον Ἀδριαάδεσιν ἀναπλέξασα χορείην
 Φασιᾶς εἰλίσσοιτο φίλῳ σκιρτήματι νύμφῃ,
 καὶ καμάτους μέλψει πολυσκήπτρον βασιλῆος,
 μόχθον ἀπορῆΐψασα γιγαντείου τοκετοῖο.
 μηδὲ γὰρ αὐχῆσειεν Ἴωλκίδος ἔμβολον Ἄργος, 65
 ὅτι πόρους ἤρωος ἀγασσαμένη Παγασαίου
 οὐκέτι Κολχίς ἄρουρα, γονῇ πληθειῖσα Γιγάντων,
 εὐπτολέμοις σταχύεσσι μαχήμονα βῶλον ἀνοίγει.
 κεῖνα γὰρ ἦ μῦθός τις ἀνέπλασεν, ἦ διὰ τέχνης
 οὐχ ὁσίης τετέλεστο, πόθων ὅτε λύσσαν ἐλοῦσα 70
 παρθενικὴ δολόεσσα μάγον κίνησεν ἀνάγκη.
 ἀλλὰ δόλων ἔκτοσθε καὶ ὄρφναίου κυκεῶνος
 Βάκτριος ἡμετέροισι Γίγας δούπησε βελέμνοις.
 οὐκέτι μοι χῶρός τις ἀνέμβατος, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
 Ἐρκανίου κόλποιο, καὶ ἐς βυθὸν Αἰθιοπῆα 75
 Ἴταλικαῖς νήεσσιν ἐρέσσεται ἡμερον ὕδωρ.
 ἀλλ' ἴθι νῦν ἀφύλακτος ὄλην ἠπειρον ὀδεύων,
 Ἀυσόνιε, σκίρτησον, ὀδοίπορε, Μασσαγέτην δὲ
 ἀμφιθέων ἀγκῶνα, καὶ ἄξενα τέμπεα Σούσων,
 Ἰνδῶης ἐπίβηθι κατοργάδος ἐν δὲ κελεύθοις 80
 εἶποτε διψήσειας, ἀρῦεο δούλον Ἰθασπιν
 ναὶ μὴν καὶ κυανωπὸν, ὑπὲρ δύσιν ἄτρομος ἔρπων
 κύρβιας Ἀλκείδαιο μετέρχεο θαρσαλέως δὲ
 ἔχχιον ἀμπαύσειας ἐπὶ ψαμάθοισιν Ἰβήρων,
 ὀππόθι, καλλιρέεθρον ὑπὲρ βαλβίδα θαλάσσης, 85
 δίλζυγος ἠπεῖροιο συναπήσασα κεραίῃ
 ἐλπιδας ἀνθρώποισι βατῆς εὐνήσε πορείης.
 ἔσχατιν δὲ Αἰβυσσαν ἐπιστεῖβων Νασαμώνων
 ἔρχεο, καὶ παρὰ Σύρτιν, ὅπη νοτίησι θυέλλαις
 ἐς κλίσιν ἀντίπρωρον ἀνακλασθεῖσα Βορῆος, 90
 καὶ ψαφυρὴν ἀμπωτιν ὑπερ ἔηγμῆνι ἀλίπλῳ
 ἀνδράσι δια θαλάσση πόρον χερσαῖον ἀνοίγει.
 οὐδὲ γὰρ ὀθνεῖς σε δεδέξεται ἦθεα γαίης,
 ἀλλὰ σοφοῦ κτεάνοισιν ὀμιλήσεις βασιλῆος,
 ἔνθου κεν ἀΐξειας, ἐπεὶ κυκλώσμετο κόσμον 95
 κοιρανίῃ Τάναϊς δὲ μάτην ἠπειρον ὀρίζων
 ἐς Σκυθίην πλάζοιτο καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην.
 τοῦνεκεν, ὀππότε πάντα φίλης πέπληθε γαλήνης,

ὑπόπτε καὶ ξείνοιο καὶ ἑνδαπίοιο κυδοιμοῦ
 ἐλπίδες ἐθραύσθησαν ὑφ' ἡμετέριω βασιλῆϊ, 100
 δεῦρο, μάκαρ Θεόδωρε, σοφὸν σήσαντες ἀγῶνα
 παίγνια κινήσωμεν αἰδοδοπύλοιο χορείης.
 σοὶ γὰρ ἐγὼ τὸν ἄεθλον ἐμόχθησον· εἰς σὲ δὲ μύθων
 ἐργασίην ἤσκησα, μῆ δ' ὑπὸ σύζυγι βίβλω
 ἐμπορίην ἤθροισα πολυξείνοιο μελίσσης, 105
 καὶ τόσον ἐξ ἐλέοιο πολυσπερὲς ἄνθος ἀγείρας,
 στέμμα σοι εὐμύθοιο καθήρμωσα Καλλιοπείης,
 ὡς φηρὸν Κρονίωσι, καὶ ὀλκάδας Ἐννοσιγαίῳ,
 ὡς Ἄρει ζωστήρῃ, καὶ Ἀπόλλωνι φαρέτρην,
 ὡς χέλυν Ἑρμῶσιν, καὶ ἡμερίδας Διονύσῳ. 110
 οἶδα γὰρ ὡς ἄλληκτον ἐμῆς ἰδρωῖτι μερίμνης
 εὖχος ἐπιστάξειεν ἐπωνυμίῃ Θεοδώμον.

Πρῶτα δέ σοι λέξαιμι, παλαιγενέεσσιν ἐρίζων,
 ὅσσα περ ἐγράψαντο νέης γενετῆρες αἰοιδῆς,
 ὡς προτέροις μακάρεσσιν ἀνειμένα· καὶ γὰρ ἔθηκε
 γραμμᾶτος ἀρχαίοιο σοφὸν μίμημα φουλάξαι. 115

Ἄλλὰ πάλιν μ' ἐτ' ἐκεῖνα παλαιότερον εὖχος ἀρήγει
 ὅσσα περ ἢ γραφίδεσσι χαρᾶξαιμεν, ἢ τινι χώρῃ,
 εἴτε καὶ εὐποίητον ἐπὶ βρέτας, εἴτε καὶ ἄλλης
 τέχνης ἐργοπόνοιο πολυσπερέεσσιν ἀέθλοιο. 120

Καὶ τριτάτην βαλβίδα νεήνιδος ἔλλαχε βίβλου
 ὅσα θεμῖς τύμβουσι· τάπερ θεὸς ἐν μὲν αἰοιδῇ
 ἐπελέειν νεύσειεν, ἐν ἀτρεκίῃ δὲ δισκοιο.

Ὅσα δὲ καὶ βιότοιο πολυσπερέεσσι κελεύθοιο
 γράψαμεν, ἀσταδέος δὲ τύχης σφαλεροῦσι τυλάντοιο, 125
 δέρεκέ μοι βίβλοιο παρὰ κρηπίδα τέτάρτην.

Ναὶ τάχα καὶ πέμπτοιο χάρις θέλξειεν ἀέθλοιο,
 ὅπποθι κερτομέοντες ἀπεσβόλον ἤχον αἰοιδῆς
 γράψαμεν· ἐκταῖον δὲ μέλος κλέπτουσα Κυθήρη
 εἰς ὄαρους ἐλέοιο παρατρέφεια προείην, 130
 καὶ γλυκεροῦς ἐς ἔρωτας· ἐν ἐβδόμετῃ δὲ μελίσση,
 εὐφροσύνας Βάκχοιο, φιλακρήτους τε χορείας,
 καὶ μέθυ, καὶ κρητῆρα, καὶ ὄλβια δείπνα νοήσεις.

2.* (Ibid.)

Τοῦ αὐτοῦ ἁγίου.

Στῆλαι καὶ γραφίδες καὶ κύρβεις, εὐφροσύνης μὲν
 αἷτια τοῖς ταῦτα κτητάμενοις μεγάλῃς·

ἀλλ' ἐς ὅσον ζώουσι· τὰ γὰρ κενὰ κῶδεα φωτῶν
 ψυχᾶς οἰχομένων οὐ μάλ' ἀσφύεται
 ἢ δ' ἀρετῆ σοφίης τε χάρις καὶ κείθι συνέρπει, 5
 κἀνθάδε μιμνᾶζει μνήστιν ἐφελκομένη.
 οὕτως οὔτε Πλάτων βρενδύεται, οὐτ' ἄρ' Ὀμηρος,
 χρώμασιν ἢ στήλαις, ἀλλὰ μόνη σοφίη.
 ὄλβιοι δ' ἄν μνήμη πινυτῶν ἐνὶ τεύχεσι βίβλων,
 ἀλλ' οὐκ ἐς κενεᾶς εἰκόνας ἐνδιαίει. 10

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ.

3.* (I, 34.)

Εἰς εἰκόνα τοῦ ἀρχαγγέλου ἐν Πλάτῃ.

Ἄσχοπον ἀγγελίαρχον, ἀσώματον εἶδει μορφῆς,
 ἃ μέγα τολμήεις, κηρὸς ἀπεπλάσατο·
 ἔμπης οὐκ ἀχάριστον, ἐπεὶ βροτὸς εἰκόνα λεύσσων
 θυμὸν ἀπιθύνει κρείσσοσι φαντασίῃ·
 οὐκέτι δ' ἄλλοπρόσαλλον ἔχει σέβας, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ 5
 τὸν τύπον ἐγγράψας ὡς παρεύτα τρέμει·
 ὄμματα δ' ὀτρύνουσι βαθῶν νόον· οἶδε δὲ τέχνη
 χρώμασι πορθμεῦσαι τὴν φρενὸς ἰκασίην.

4.* (I, 35.)

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐν τῷ Σωθέντῳ.

Καρκιὸς Αἰμιλιανὸς, Ἰωάννης τε σὺν αὐτῷ,
 Ρουφῖνος Φαρίης, Ἄγαθίης Ἀσίης,
 τέτρατον, ἀγγελίαρχε, νόμων λυκάβαντα λαχόντες,
 ἄνδρασιν εἰς σὲ, μάκαρ, τὴν σφετέρην γραφίδα,
 αἰτοῦντες τὸν ἔπειτα καλὸν χρόνον· ἀλλὰ φανείης 5
 ἐλπίδας ἰθύνων ἐσσομένου βίωτου.

5.* (I, 36.)

Εἰς εἰκόνα Θεοδώρου Ἰλουστρίου καὶ δις ἀνθυπάτου, ἐν
 ἣ γέγραπται παρὰ τοῦ ἀρχαγγέλου δεχόμενος τὰς ἀξίας
 ἐν Ἐφέσῳ.

Ἰλαθι μορφωθεὶς, ἀρχάγγελε· σὴ γὰρ ὀπκοῖ
 ἄσχοπος· ἀλλὰ βροτῶν δῶρα πέλομαι ταῖδε
 ἐκ σέο γὰρ Θεόδωρος ἔχει ζωστήρα μαγίστρου
 καὶ δις ἀεθλεύει πρὸς θρόνον ἀνθυπάτου·

τῆς δ' ἐθγνωμοσύνης μάρτυς γραφίς· ἑμετέρην γὰρ
χρῶμασι μιμηλὴν ἀντετύπωσε χάρις.

5

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ.

6. (V, 216.)

Εἰ φιλέεις, μὴ πάμπαν ὑποκλασθέντα χαλάσσης
θυμὸν ὀλιωθηρῆς ἐμπλεον ἰκασίης.
ἀλλὰ τι καὶ φρονόεις στεγανώτερον, ὅσσον ἐρύσαι
δφρύας, ὅσσον ἰδεῖν βλέμματι φειδομένη.
ἔργον γὰρ τι γυναῖξιν ὑπερφιάλους ἀθερλίξειν,
καὶ κατακαγχάζειν τῶν ἄγαν οἰκτροτάτων.
κεῖνος δ' ἐστὶν ἄριστος ἐρωτικὸς ὃς τάδε μίξει,
οἶκτον ἔχων ὀλίγη ξυνὸν ἀγνηρορίη.

5

7. (V, 218.)

Τὸν σοβαρὸν Πολέμονα, τὸν ἐν θυμέλῃσι Μενάνδρου
κείραντα Γλυκέρας τῆς ἀλόχου πλοκάμους,
ὀπλότερος Πολέμων μιμήσατο, καὶ τὰ Ῥοδάνθης
βόστρυχα παντόμοις χερσὶν ἐληΐσατο,
καὶ τραγικοῖς ἀχέεσσι τὸ κωμικὸν ἔργον ἀμείψας
μάστιξεν ραδινηῆς ἄψα θηλυτέρης.
ζηλομανὲς τὸ κόλασμα· τί γὰρ τόσον ἦλιτε κούρη,
εἰ με κατοικτεῖραιν ἤθελε τειρῶμενον;
σχέτλιος, ἀμφοτέρους δὲ διέτμαγε, μέχρι καὶ αὐτοῦ
βλέμματος ἐνοστήσας αἰδοπα βασκανίην.
ἀλλ' ἔμπηξ τελέθει μισοῦμενος αὐτὰρ ἔγωγε
δύσκολος, οὐχ δρόων τὴν περικειρομένην.

5

10

8. (V, 220.)

Εἰ καὶ νῦν πολὴ σε κατεύνασε, καὶ τὸ θαλυκρὸν
κεῖνο κατημβλύνθη κέντρον ἐρωμανίης,
ὄφελος, ὃ Κλεόβουλε, πόθους νεότητος ἐπιγυνοῦς,
νῦν καὶ ἐποικτεῖραιν ὀπλότερων ὀδύνας,
μηδ' ἐπὶ τοῖς ξυνοῖς κοπέειν μέγα, μηδὲ κομῶων
τὴν ραδινηὴν κούρην πάμπαν ἀπαγλαῖσαι.
ἀντίπατρος τῇ παιδί πάρος μεμέλησο ταλαίην,
καὶ νῦν ἔξαπίνης ἀντίπαλος γέγονας.

9. (V, 222.)

Εἰς Ἀριάδην κιθαρίστριδα.

Εἴ ποτε μὲν κιθάρης ἐπαφήσατο πλῆκτρον ἐλοῦσα
 κούρη, Τερψιχόρης ἀντεμέλιζε μίτοις
 εἴ ποτε δὲ τραγικῷ ῥοιζήματι ῥήξατο φωνήν,
 αὐτῆς Μελπομένης βόμβον ἀπεπλάσατο·
 εἰ δὲ καὶ ἀγλαΐης κρίσις ἴστατο, μᾶλλον ἂν αὐτῇ
 Κύπρις ἐνικήθη, κἄν ἐδίκασε Πάρις.
 σιγῇ ἐφ' ἡμείων, ἵνα μὴ Διόνυσος ἀκούσας
 τῶν Ἀριαδνείων ζῆλον ἔχοι λεχέων.

10. (V, 237.)

Πᾶσαν ἐγὼ τὴν νύκτα κινύρομαι· εἶτε δ' ἐπέλεθ
 ὄρθρος ἐλινῦσαι μικρὰ χαριζόμενος,
 ἀμφιπεριτρύζουσι χελιδόνες, ὅς δέ με δάκρυ
 βάλλουσιν, γλυκερὸν κῶμα παρωσάμεναι.
 ὄμματα δὲ σταλαίοντα φυλάσσεται· ἢ δὲ Ῥοδανθῆς
 αὐδῆς ἐμοῖς στέρνοις φροντίς ἀναστρέφεται.
 ὦ φθονεραὶ παύσασθε λαλητρίδες· οὐ γὰρ ἔγωγες
 τὴν Φιλομηλείην γλῶσσαν ἀπεθρυσάμεν.
 ἀλλ' Ἴτυλον κλαίετε κατ' οὖρεα, καὶ γοοῖτε
 εἰς ἔποπος κραναῆν αὐτὴν ἐφεζόμεναι,
 βαιὸν ἵνα κνώσοιμεν ἴσως δέ τις ἤξει ὄνειρος,
 ὅς με Ῥοδανθείοις πῆχσειν ἀμφιβάλει.

11. (V, 261.)

Εἰμὶ μὲν οὐ φιλόδοινος· ὅταν δ' ἐθέλῃς με μεθύσσαι,
 πρῶτα σὺ γενομένη πρόσφερε, καὶ δέχομαι.
 εἰ γὰρ ἐπιψαύσεις τοῖς χεῖρεσιν, οὐκέτι νήφειν
 εὐμαρὲς, οὐδὲ φυγεῖν τὸν γλυκὺν οἶνοχόον
 πορθμενέει γὰρ ἔμοιγε κύλιξ παρὰ σοῦ τὸ φίλημα,
 καὶ μοι ἀπαγγέλλει τὴν χάριν ἣν ἔλαβεν.

12. (V, 263.)

Μήποτε λύχνε μύκητα φέρεις, μηδ' ὄμβρον ἐγείρεις,
 μὴ τὸν ἐμὸν παύσης νυμφίον ἐρχόμενον.
 αἰεὶ σὺ φθονεῖς τῇ Κύπριδι, καὶ γὰρ ὄθ' Ἡρώ
 ἤρμωσε Λειάνδρῳ. . . θυμῶ, τὸ λοιπὸν εἶ.
 Ἥφαιστον τελέθεις, καὶ πείθουμαι, ὅτι χαλέπτω
 Κύπριδα, θωπεύεις δεσποτικῆν ὀδύνην.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.*

ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙ.

1.* (Anth. Gr. ex editione Fr. Jacobsii IV, 3.)

Ἀγαθοῦ Σχολαστικοῦ Ἀσιανοῦ Μυριναίου
συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων, ἐκτεθεισά ἐν Κωνσταντινῶν
πόλει πρὸς Θεόδωρον Δεκουριῶνα τὸν Κοσμῶ· εἴρηται δὲ
τὰ προοίμια μετὰ τὰς συνεχεῖς ἀκροάσεις τὰς κατ' ἐκείνου
καιροῦ γενομένας.

Οἶμαι μὲν ὑμᾶς, ἄνδρες, ἐμπεπλησμένους
ἐκ τῆς τοσαύτης τῶν λόγων πανδαισίας,
ἔτι που τὰ σιτία προσκόρως ἐρυγγάνειν
καὶ δὴ κάθησθε τῇ τρυφῇ σεσαγμένοι.
λόγων γὰρ ἡμῖν πολυτελῶν καὶ ποικίλων
πολλοὶ προθέντες παμμειεῖς εὐωχίας,
περιφρονεῖν πείθουσι τῶν εἰθισμένων.
τί δὲ νῦν ποιήσομεν; τὰ προὔξειργασμένα
οὕτως εἰσὼ συντετῆχθαι κείμενα
ἢ καὶ προθῶμαι τῆς ἀγορᾶς ἐν τῷ μέσῳ
παλιγκαπήλοις εὐτελῶς ἀπεμπολῶν;
καὶ τίς μετασχεῖν τῶν ἐμῶν ἀνέξεται;
τίς δ' ἂν πρίαιτο τοὺς λόγους τριωβόλου,
εἰ μὴ φέροι πως ὄτα μὴ τετρημένα;
ἀλλ' ἔστιν ἐλπίς εὐμενῶς τῶν δρωμένων
ὑμᾶς μεταλαβεῖν, καὶ κατεβλακευμένως.
ἔθος γὰρ ὑμῖν τῇ προθυμίᾳ μόνη,
τῇ τῶν καλούντων, ἐμμετρεῖν τὰ σιτία·
καὶ πρὸς γε τοῦτο δείκνον ἠραρισμένον
ἤκω προθήσων ἐκ νέων ἡδυσμάτων.

* Quibus asteriscus praefixus est, in ed. Par. non leguntur.

ἐπεὶ γὰρ οὐκ ἔνεστιν ἔξ ἔμοῦ μόνον
 ἡμῶς μεταλαβεῖν, ἄνδρες, ἀξίας τροφῆς,
 πολλοὺς ἔπεισα συλλαβεῖν μοι τοῦ πόνου,
 καὶ συγκαταβαλεῖν καὶ συνεστιᾶν πλέον.
 καὶ δὴ παρέσχον ἀφθόνως οἱ πλούσιοι
 ἔξ ὧν τρυφῶσι, καὶ παραλαβὼν γνησίως
 ἐν τοῖς ἐκείνων πέμμασι φρονάττομαι.

25

τοῦτο δέ τις αὐτῶν προσφόρος, δεικνυς ἐμὲ,
 ἴσως ἔρεε πρὸς ἄλλον, ἀρτίως ἔμοῦ
 μάζαν μεμαχότος μουσικῆν τε καὶ νέαν,
 οὗτος παρέθηκε τὴν ὑπ' ἔμοῦ μεμαγμένην.
 ταυτὶ μὲν οὖν ἔρεε τις, οἶδα, τῶν σοφῶν,
 τῶν ὄψοποιῶν, ὧν χάριν δοκῶ μόνος
 εἶναι τοσαύτης ἡγεμῶν πανδαισίας.

30

Θαρρῶν γὰρ αὐτοῖς λιτὸν οἰκοθεν μέρος
 καὐτὸς παρέμιξα, τοῦ δοκεῖν μὴ κατελῶς
 ξένος τις εἶναι τῶν ὑπ' ἔμοῦ συνηγμένων.

35

ἀλλ' ἔξ ἐκάστου σμικρὸν ἐξάγω μέρος,
 ὅσον ἀπογεῦσαι. τῶν δὲ λοιπῶν εἰ θέλοι
 τυχεῖν τις ἀπάντων, καὶ μετασχεῖν εἰς κόρον,
 ἴστω γε ταῦτα κατ' ἀγορᾶν ζητητέα.

40

Κόσμον δὲ προσθεῖς τοῖς ἐμοῖς πονήμασιν,
 ἐκ τοῦ βασιλέως τοὺς προλόγους ποιήσομαι·
 ἅπαντα γὰρ μοι δεξιῶς προβήσεται.

καί μοι μεγίστων πραγμάτων ἕμνουμένων
 εὐρεῖν γένοιτο καὶ λόγους ἐπηρμένους.

45

Μὴ τις ὑπανγενίῳ λιπῶν ζωστήρα λεπάδνον
 βάρβαρος ἐς βασιλῆα βιήμαχον ὄμμα τανύσση,
 μηδ' ἔτι Περσίς ἀναλκίς ἀναστείλασα καλύπτῃην
 ὄρθιον ἀθρήσειεν ἐποκλάζουσα δὲ γαίῃ,
 καὶ λόφον ἀχχέντα καταγράμπουσα τερόντων,
 Ἀδσονίοις ἄκλιτος ὑποκλίνουτο ταλάντοις.

50

Ἐσπερίῃ θεράπαινα, σὺ δ' ἐς κρηπίδα Γαδείρων,
 καὶ παρὰ πορθμὸν Ἰβηρα, καὶ Ἰσπανίτιδα Θούλην,
 ἤπιον ἀμπνεύσειας, ἀμοιβαίων δὲ τυράντων
 κρύατα μετρήσασα τεῆ κρυφθέντα κοινή,
 θαρσαλέαις παλάμησι φίλην ἀγκάλῃο Ῥώμην.
 Καυκασίῳ δὲ τένοντι καὶ ἐν ὄρησιν Κυταίῃ,
 ὀππόθι ταυρείῳ ποδὺς δονητορι χαλκῷ

55

σκληρὰ σιδηρεῖς ἐλακίζετο νῶτα κονίης,
 σύννομον Ἀδριάδεσσιν ἀναπλέξασα χορείην
 Φασιᾶς εἰλίσσοιτο φίλῃ σκιρτήματι νύμφῃ,
 καὶ καμάτους μέλπειε πολυσκήπτρου βασιλῆος,
 μόχθον ἀποξήψασα γιγαντείου τοκετοῖο.
 60
 μηδὲ γὰρ ἀυχῆσειεν Ἴωλκίδος ἔμβολον Ἄργος,
 65
 ὅτι πόνους ἤρωος ἀγασσαμένη Παγασαίον
 οὐκέτι Κολχίς ἄρουρα, γονῆ πλησθεῖσα Γιγάντων,
 εὐπτολέμοις σταχύεσσι μαχήμονα βῶλον ἀνοίγει.
 κείνα γὰρ ἦ μῦθός τις ἀνέπλασεν, ἥ διὰ τέχνης
 οὐχ ὀσίης τετέλεστο, πόθων ὅτε λύσσαν ἐλοῦσα
 70
 παρθενικὴ δολόεσσα μάγον κίνησεν ἀνάγκην.
 ἀλλὰ δόλων ἔκτροσθε καὶ ὄρφναίου κυκεῶνος
 Βάκτριος ἡμετέροισι Γίγας δούπησε βελέμοις.
 οὐκέτι μοι χῶρός τις ἀνέμβατος, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
 75
 Ἐρκαίου κόλποιο, καὶ ἐς βυθὸν Αἰθιοπῆα
 Ἴταλικαῖς νήεσσιν ἐρέσσεται ἡμερον ὕδωρ.
 ἀλλ' ἔθι νῦν ἀφύλακτος ὄλην ἠπειρον ὀδεύων,
 Ἀυσόνιε, σκίρτησον, ὀδοίπορε, Μασσαγέτην δὲ
 ἀμφιδέων ἀγκῶνα, καὶ ἄξενα τέμπευ Σούσαν,
 80
 Ἰνδῶς ἐπίβηθι κατοργάδος ἐν δὲ κελεύθοις
 εἶποτε διψήσειας, ἀρύεο δοῦλον Ἐρασπιν
 ναὶ μὴν καὶ κυανοπὸν, ὑπὲρ δύσιν ἄτρομος ἔρπον
 κύρβιας Ἀλκείδαιο μετέρχεο· θαρσαλέως δὲ
 ἔχνηον ἀμπαύσειας ἐπὶ ψαμάθοισιν Ἰβήρων,
 85
 ὀππόθι, καλλιρέεθρον ὑπὲρ βαλβίδα θαλάσσης,
 δίζυγος ἠπείροιο συναντήσασα κεραίῃ
 ἐλπίδας ἀνθρώποισι βατῆς εὖνησε πορείης.
 ἐσχατιὴν δὲ Αἰβύσσαν ἐπιστεῖβων Νασαμώνων
 ἔρχεο, καὶ παρὰ Σύρτιν, ὅπη νοτίησι θυέλλαις
 ἐς κλίσιν ἀντίπρωρον ἀνακλασθεῖσα Βορῆος,
 90
 καὶ ψαφαρὴν ἀμπωτιν ὑπερ ἔηγμῆνι ἀλίπλῳ
 ἀνδράσι διὰ θάλασσα πόρον χερσαῖον ἀνοίγει.
 οὐδὲ γὰρ ὀθνεῖς σε δεδέξεται ἤθεα γαίης,
 ἀλλὰ σοφοῦ κτεάνοισιν ὀμιλήσεις βασιλῆος,
 ἔνθα κεν ἀΐξειας, ἐπεὶ κυκλώσμετο κόσμον
 95
 κοιρανίῃ Τανάϊς δὲ μάτην ἠπειρον ὀρίζων
 ἐς Σκυθίην πλάζοιτο καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην.
 τοῦνεκεν, ὀππότε πάντα φίλης πέπληθε γαλήνης,

ὑπὸτε καὶ ξείνοιο καὶ ἐνδαπίοιο κυδοιμοῦ
 ἐλπίδες ἐθραύσθησαν ὑφ' ἡμετέριρ βασιλῆϊ,
 δεῦρο, μίκαρ Θεόδωρε, σοφὸν στήσαντες ἀγῶνα
 100
 πύγνια κινήσωμεν ἀοιδοπόλοιο χορείης.
 σοὶ γὰρ ἐγὼ τὸν ἀέθλον ἐμόχθησον· εἰς σὲ δὲ μύθων
 ἐργασίην ἤσκησα, μῆ δ' ὑπὸ σύζυγι βίβλω
 ἐμπορίην ἤθροισα πολυξεῖνοιο μελίσσης,
 105
 καὶ τόσον ἐξ ἐλέγοιο πολυσπερᾶς ἄνθος ἀγείρας,
 στέμμα σοι εὐμύθοιο καθήρμοσα Κυλλιοπέλης,
 ὡς φηγὸν Κρονίωνι, καὶ ὀκιάδας Ἐννοστγαίφ,
 ὡς Ἄρει ζωστήρα, καὶ Ἀπόλλωνι φαρέτρην,
 110
 ὡς χέλυν Ἐρμιάσσι, καὶ ἡμερίδας Διονύσφ.
 οἶδα γὰρ ὡς ἄλληκτον ἐμῆς ἰδρῶτι μερίμνης
 εὐχος ἐπιστάξειεν ἐπωνυμίη Θεοδώμου.

Πρῶτα δὲ σοι λέξαιμι, παλαιγενέεσσιν ἐρίων,
 ὅσσαπερ ἐγράψαντο νέης γενετῆρες ἀοιδῆς,
 ὡς προτέροις μακάρεσσιν ἀνειμένα· καὶ γὰρ δοκεῖ
 115
 γράμματος ἀρχαίοιο σοφὸν μίμημα φηλάξει.

Ἄλλὰ πάλιν μ' ἐτ' ἐκεῖνα παλαιότερον εὐχος ἀρήγει
 ὅσσαπερ ἢ γραφίδεσσι χαράξαμεν, ἢ τινι χῶριρ,
 εἴτε καὶ εὐποίητον ἐπὶ βρέτας, εἴτε καὶ ἄλλης
 120
 τέχνης ἐργοπόνοιο πολυσπερέεσσιν ἀέθλοιο.

Καὶ τριτάτην βαλβίδα νήνιδος ἔλλαχε βίβλω
 ὅσσα θέμις τύμβοιοι· τάπερ θεὸς ἐν μὲν ἀοιδῆ
 ἐπελέειν νέυσειεν, ἐν ἀτρεκῆ δὲ διώκοι.

Ὅσσα δὲ καὶ βιότοιο πολυσπερέεσσιν κελύθοιο
 γράψαμεν, ἀσταθέος δὲ τύχης σφακεροῦσι τυλάντοιο,
 125
 δέρεκέ μοι βίβλωιο παρὰ κρηπίδα τέτάρτην.

Ναι τάχα καὶ πέμπτοιο χάρις θέλξειεν ἀέθλοιο,
 ὑπὸθι κερτομέοντες ἀπεσβόλον ἤχων ἀοιδῆς
 γράψαμεν· ἐκταθὸν δὲ μέλος κλέπτουσα Κυθήρη
 εἰς ὄρους ἐλέγοιο παρατρέψειε πορείην,
 130
 καὶ γλυκεροῦς ἐς ἔρωτα· ἐν ἐβδσμάτῃ δὲ μελίσση,
 εὐφροσύνας Βάχχοιο, φιλακρήτους τε χορείας,
 καὶ μέθην, καὶ κρητῆρα, καὶ ὄλβια δεῖπνα νοήσεις.

2.* (Ibid.)

Τοῦ αὐτοῦ Ἄγαθίου.

Στήλαι καὶ γραφίδες καὶ κύρβες, εὐφροσύνης μὲν
 αἷτια τοῖς ταῦτα κτηταμέντοις μεγάλης·

ἀλλ' ἐς ὅσον ζῶουσι· τὰ γὰρ κενὰ κῦδα φωτῶν
 ψυχαῖς οἰχομένον οὐ μάλα συμφέρεται·
 ἢ δ' ἀρετῇ σοφίης τε χάρις καὶ κείδι συνέρπει,
 κἀνθάδε μιμνάζει μνηστίν ἐφελκομένη·
 οὕτως οὔτε Πλάτων βρεθύεται, οὔτ' ἄρ' Ὀμηρος,
 χρώμασιν ἢ στήλαις, ἀλλὰ μόνη σοφίη·
 ὄλβιοι ὧν μνήμη πινυτῶν ἐνὶ τεύχεσι βίβλων,
 ἀλλ' οὐκ ἐς κενεὰς εἰκόνας ἐνδιάει.

5

10

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ.

3.* (I, 34.)

Εἰς εἰκόνα τοῦ ἀρχαγγέλου ἐν Πλάτῃ.

Ἄσκοπον ἀγγελίαρχον, ἀσώματον εἶδει μορφῆς,
 ἃ μέγα τολμήεις, κηρὸς ἀπεπλάσαστο·
 ἔμπης οὐκ ἀχάριστον, ἐπεὶ βροτὸς εἰκόνα λεύσσω
 θυμὸν ἀπιθύνει κρείσσονι φαντασίῃ·
 οὐκέτι δ' ἄλλοπρόσαλλον ἔχει σέβας, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ
 τὸν τύπον ἐγγράφας ὡς παρεύοντα τρέμει·
 ὄμματα δ' ὑτρύνουσι βαθὺν νόον· οἶδε δὲ τέχνη
 χρώμασι πορθμεῦσαι τὴν φρενὸς ἰευσίην.

5

4.* (I, 35.)

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐν τῷ Σωσθενίῳ.

Καρτικός Αἰμιλιανός, Ἰωάννης τε σὺν αὐτῷ,
 Ρουφίνος Φαρίης, Ἀγυθίης Ἀσίης,
 τέτρατον, ἀγγελίαρχε, νόμων λυκάβαντα λαχόντες,
 ἄνθεσιν εἰς σέ, μάκαρ, τὴν σφετέρην γραφίδα,
 αἰτοῦντες τὸν ἔπειτα καλὸν χρόνον· ἀλλὰ φανείης
 ἐλπίδας ἰθύνων ἔασομένου βιότου.

5

5.* (I, 36.)

Εἰς εἰκόνα Θεοδώρου Ἰλουστρίου καὶ δις ἀνθυπάτου, ἐν
 ἢ γέγραπται παρὰ τοῦ ἀρχαγγέλου δεχόμενος τὰς ἀξίας
 ἐν Ἐφέσῳ.

Ἰλαδι μορφώθεϊς, ἀρχάγγελε· σὴ γὰρ ὄπωπῃ
 ἄσκοπος· ἀλλὰ βροτῶν δῶρα πέλουσι τάδε·
 ἐκ σέο γὰρ Θεόδωρος ἔχει ζωστήρα μαγίστρου
 καὶ δις ἀεθλεύει πρὸς θρόνον ἀνθυπάτου·

τῆς δ' ἐγγνωμοσύνης μάρτυς γραφίς· ὑμετέρεην γὰρ
 χρώμασι μιμηλὴν ἀντετύπωσε χάρις.

5

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ

6. (V, 216.)

Εἰ φιλέεις, μὴ πάμπαν ὑποκλασθέντα χαλαύσης
 θυμὸν ὀλισθηρῆς ἐμπλεον ἰκείης.
 ἀλλὰ τι καὶ φρονέοις στεγανώτερον, ὅσσον ἐρύσσαι
 θφρύας, ὅσσον ἰδεῖν βλέμματι φειδομένη.
 ἔργων γὰρ τι γυναιξὶν ὑπερφιάλους ἀθερρίζειν,
 καὶ κατακαγχάζειν τῶν ἄγαν οἰκτροτάτων.
 κείνος δ' ἐστὶν ἄριστος ἐρωτικὸς ὃς τάδε μίξει,
 οἶκτον ἔχων ὀλίγη ξυνὸν ἀγνηρορίη.

5

7. (V, 218.)

Τὸν σοβαρὸν Πολέμωνα, τὸν ἐν θυμέλῃσι Μενάνδρου
 κείραντα Γλυκέρας τῆς ἀλόχου πλοκάμους,
 ὀπλότερος Πολέμων μιμήσατο, καὶ τὰ Ῥοδάνθης
 βόστρυχα παντόλμοις χερσὶν ἐληΐσατο,
 καὶ τραγικὸς ἀχέεσσι τὸ κωμικὸν ἔργον ἀμείψας
 μάστιξεν ῥαδινηῆς ἄψευα θηλυτέρης.
 ζηλομανὲς τὸ κύλασμα· τί γὰρ τόσον ἦλιτε κούρη,
 εἴ με κατοικτεῖρειν ἤθελε τειρῶμενον;
 σκέτλιος, ἀμφοτέρους δὲ διέτμαγε, μέχρι καὶ αὐτοῦ
 βλέμματος ἐνοστήσας αἰδοπα βασκανίην.
 ἀλλ' ἔμπης τελέθει μισοῦμενος αὐτὰρ ἔγωγε
 δ' ὕσκολος, οὐχ ὀρώων τὴν περικειρομένην.

5

10

8. (V, 220.)

Εἰ καὶ νῦν πολὴ σε κατεύνασε, καὶ τὸ θαλυκρὸν
 κέλεο κατημβλύνθη κέντρον ἐρωμακίης,
 ὄφελος, ὃ Κλεόβουλε, πόθους νεότητος ἐπιγυνοῦς,
 νῦν καὶ ἐποικτεῖρειν ὀπλοτέρων ὀδύνας,
 μηδ' ἐπὶ τοῖς ξυνοῖς κοτέειν μέγα, μηδὲ κομῶσαν
 τὴν ῥαδινηὴν κούρην πάμπαν ἀπαγλαῖσαι.
 ἀντίπατρος τῇ παιδί πάρος μεμέλησο ταλαίην,
 καὶ νῦν ἐξακίης ἀντίπαλος γέγονας.

9. (V, 222.)

Εἰς Ἀριάδην κιδαριστρίδα.

Εἴ ποτε μὲν κιδάρης ἐπαφήσατο πλῆκτρον ἐλοῦσα
 κούρη, Τερψιχόρης ἀντεμέλιξε μίτους
 εἴ ποτε δὲ τραγικῷ ῥοιζήματι ῥήξατο φωνήν,
 αὐτῆς Μελπομένης βόμβον ἀπεπλάσατο·
 εἰ δὲ καὶ ἀγλαΐης κρίσις ἴστατο, μᾶλλον ἂν αὐτῇ
 Κύπρις ἐνικήθη, κἄν ἐδίκαιζε Πάρις.
 σιγῇ ἐφ' ἡμείων, ἵνα μὴ Διόνυσος ἀκούσας
 τῶν Ἀριαδνεῖων ζῆλον ἔχοι λεχέων.

5

10. (V, 237.)

Πᾶσαν ἐγὼ τὴν νύκτα κινύρομαι· εὖτε δ' ἐπέλθῃ
 ὄρθρος ἐλινῦσαι μικρὰ χαριζόμενος,
 ἀμφιπεριτρυζουσι χελιδόνες, ἐς δέ με δάκρυ
 βάλλουσιν, γλυκερὸν κῶμα παρωσάμεναι.
 ὄμματα δὲ σταλάοντα φυλάσσειται ἢ δὲ Ῥοδάνθης
 αὐθις ἐμοῖς στέρνοις φροντίς ἀναστρέφεται.
 ὦ φθονεραὶ παύσασθε λαλητριίδες· οὐ γὰρ ἔγωγε
 τὴν Φιλομηλείην γλώσσαν ἀπεθριάμην.
 ἀλλ' ἴτυλον κλαίετε κατ' οὖρα, καὶ γοοῖτε
 εἰς ἔποπος κραναῖν αὐλιν ἐφεζόμεναι,
 βαιὸν ἵνα κνώσοιμεν ἴσως δέ τις ἦξει ὄνειρος,
 ὃς με Ῥοδανθεῖοις πήχσειν ἀμφιβάλιοι.

5

10

11. (V, 261.)

Εἰμὶ μὲν οὐ φιλόδοιτος· ὅταν δ' ἐθέλῃς με μεθύσσαι,
 πρῶτα σὺ γενομένη πρόσφερε, καὶ δέχομαι.
 εἰ γὰρ ἐπιπαύσεις τοῖς χεῖλεσιν, οὐκέτι νήφειν
 εὐμαρὲς, οὐδὲ φνυγεῖν τὸν γλυκὺν οἴνοχύον
 πορφμεύει γὰρ ἔμοιγε κύλιξ παρὰ σοῦ τὸ φίλημα,
 καὶ μοι ἀπάγγελλει τὴν χάριν ἣν ἔλαβεν.

5

12. (V, 263.)

Μήποτε λύχνος μύκητα φέροις, μηδ' ὄμβρον ἐγαίροις,
 μὴ τὸν ἐμὸν παύσης νυμφίον ἐρχόμενον.
 αἰεὶ σὺ φθονεῖς τῇ Κύπριδι, καὶ γὰρ ὄφ' Ἡρώ
 ἦρμοσε Λειάνδρῳ. . . θυμὲ, τὸ λοιπὸν ἔα.
 Ἥφαιστον τελέθεις, καὶ πείθομαι, ὅτι χαλέπτω
 Κύπριδα, θωπεύεις δεσποτικὴν οὐδύνην.

5

13. (V, 267.)

α Τὴ στενάχεις; β φιλέω. α τίνα; β παρθένον α ἢ ξαί γε καλήν;
β καλήν ἡμετέροις ὄμμασι φαινομένην.

α ποῦ δέ μιν εἰσενόησας; β ἐκεῖ ποτὶ δεῖπνον ἐπελθὼν
ξυγῆ κεκλιμένην ἔδρακον ἐν στιβάδι.

α ἐλπίζεις δὲ τυχεῖν; β ναι ναι φίλος· ἀμφαδίην δὲ 5
οὐ ζητῶ φιλίην, ἀλλ' ὑποκλεπτομένην.

α τὸν νόμιμον μᾶλλον φεύγεις γάμον· ἀτρεκέδες ἔγνωον
ὅτι γε τῶν κτεάτων πουλὺ τὸ λειπόμενον.

β ἔγνωσ. α οὐ φιλέεις, ἐψεύσασ· πῶς δύναται γὰρ 10
ψυχὴ ἔρωμανθέειν ὀρθὰ λογιζομένη;

14.* (V, 269.)

Δισσῶν θηλυτέρων μούνος ποτε μέσσοις ἐκείμην,
τῆς μὲν ἐφιμείρων, ἐῆ δὲ χαριζόμενος.

εἶλε δέ μ' ἡ φιλέουσα· πάλιν δ' ἐγὼ, οἷά τέ τις φῶρ,
χείλοϊ φειδομένην τὴν ἐτέρην ἐφίλουν,
ζῆλον ὑποκλέπτων τῆς γείτονος, ἣς τὸν ἔλεγχον 5
καὶ τὰς λυσιπόθους ἔτρεμον ἀγγελίας.

δχθῆσας δ' ἄρ' εἶπον· ἐμοὶ τάχα καὶ τὸ φιλεῖσθαι
ὡς τὸ φιλεῖν χαλεπὸν, δισσὰ κολαζομένην.

15. (V, 273.)

Ἦ πάρος ἀγλαῖησι μετάφθοις, ἡ κλοκαμίδα
σειομένη πλεκτὰς, καὶ σοβαρευομένη,

ἡ μεγαλανχήσασα καθ' ἡμετέρης μελεδώνης,
γῆραϊ ῥικινώδης τὴν πρὶν ἀφῆκε χάριν.

μαζὺς ὑπεκλίνθη, πέσον ὀφρύες, ὄμμα τέτηκται, 5
χείλεα βαμβαίνει φθέγματι γηραλέω.

τὴν πολιὴν καλέω Νέμεσιν Πόθου, ὅτι δικάζει
ἔννομα, ταῖς σοβαραῖς θύσσον ἐπερχομένην.

16.* (V, 276.)

Σοὶ τόδε τὸ κρηδεῖνον, ἐμὴ μνήστειρα, κομίζω,
χρυσσοπηγήτω λαμπόμενον γραφίδι.

βάλλε δὲ σοῖς κλοκάμοισιν· ἐφασσαμένη δ' ὑπὲρ ἔμων
στήθει πάλλευκε τήνδε δὸς ἀμπεχόνην.

ναι ναι στήθει μᾶλλον, ὅπως ἐπιμάζιον εἶη 5
ἀμφιπεριπλέγδην εἰς σὲ κεδανόμενον.

καὶ τόδε μὲν φορέεις ἄτε παρθένος· ἀλλὰ καὶ εὐνήν
 λεύσσοις, καὶ τεκέων εὐσταχυν ἀνθουσίνην,
 ὄφρα σοι ἐκτελέσασιμι καὶ ἀργυρέην ἀναδέσμην,
 καὶ λιθοκολλήτων πλέγματα κεκρυφάλων.

10

17. (V, 278.)

Αὐτὴ μοι Κυθέρεια καὶ ἡμερόεντες Ἔρωτες
 τήξουσιν κενεὴν ἀχθόμενοι κραδίην,
 ἄρσενας εἰ σπεύσω φιλέειν ποτέ· μήτε τυχήσω,
 μήτ' ἐπολισθήσω μείζουσιν ἀμπλακίαις,
 ἄρκια θηλυτέρων ἀλιτήματα, κείνα κομίσσω,
 καλλείψω δὲ νέους ἄφρονι Πιτταλάκῳ.

5

18.* (V, 280.)

Ἦ ῥά γε καὶ σὺ, Φιλίνα, φέρεις κόθον, ἧ ῥα καὶ αὐτὴ
 κάμνεις, ἀυαλέοις ὄμμασι τηκομένη;
 ἦ σὺ μὲν ὕπνον ἔχεις γλυκερώτατον, ἡμπετέρης δὲ
 φροντίδος οὔτε λόγος γίγνεται, οὔτ' ἀριδμῶς;
 εὐρήσεις τὰχ' ὅμοια, τετὴν δ', ἀμέγαρτε, παρρηίην
 ἀθρήσω θαμνοῖς δάκρυσι τεγγομένην.
 Κύπρις γὰρ τὰ μὲν ἄλλα παλίγκτος· ἐν δὲ τι καλὸν
 ἔλλαχεν, ἐχθαίρειν τὰς σοβαρευμένους.

5

19. (V, 282.)

Ἦ ραδινὴ Μελίτη ταναοῦ ἐπὶ γήρωος οὐδ' ὦ
 τὴν ἀπὸ τῆς ἠβης οὐκ ἀπέθηκε χάριν,
 ἀλλ' ἔτι μαρμαίρουσι παρηίδες, ὄμμα δὲ θέλειν
 οὐ λάθε· τῶν δ' ἐτέων ἢ δεκάς οὐκ ὀλίγη.
 μίμνει καὶ τὸ φρονῆμα τὸ παιδικόν· ἐνθάδε δ' ἔγκων
 ὅτι φύσιν νικᾷν ὁ χρόνος οὐ δύναται.

5

20.* (V, 285.)

Εἰρομένη φιλέειν με κατὰ στόμα δια Ῥοδάκηθ
 ζώνην παρθενικὴν ἐξετάνωσε μέσην,
 καὶ κείνην φιλέσκειν ἐγὼ δὲ τις ὡς δχετηγῶς
 ἀρχὴν εἰς ἐτέρην εἶλκον ἔρωτος ὕδαρ,
 αὐερύων τὸ φίλημα· περὶ ζωοπῆρα δὲ κούρης
 μύστακι πομπύζων, τηλόθεν ἀπεφίλον.
 ἦν δὲ πόνου καὶ τοῦτο παραίφασις ἢ γλυκερὴ γὰρ
 ζώνη πορθμὸς ἦν χεῖλος ἀμφοτέρων.

5

21. (V, 287.)

Σπεύδων εἰ φιλέει με μαθεῖν εὐώπις Ἐρευνῶ,
 πείραζον κραδίην πλάσματι κερδαλέῳ
 βήσομαι ἐς ξείνην τινά που χθόνα· μίμνε δὲ κόρη
 ἀρτίπος, ἡμετέρου μνηστίν ἔχουσα πόθου.
 ἢ δὲ μέγα στονάχησε καὶ ἤλατο, καὶ τὸ πρόσωπον
 πλῆξε, καὶ εὐπλέκτου βότρυν ἔρηξε κόμης,
 καὶ με μένειν ἰκέτευσεν. ἐγὼ δὲ τις ὡς βραδυπειδῆς
 ὄμματι θρυπτομένῃ συγκατένευσα μένειν.
 ὄλβιος ἐς πόθον εἰμί· τὸ γὰρ μενέαινον ἀνύσσαι
 πάντων, εἰς μεγάλην τοῦτο δέδωκα χάριν.

22.* (V, 289.)

Ἢ γραῦς ἢ τρικώρωνος, ἢ ἡμετέρους διὰ μόχθους
 μοίρης ἀμβολίην πολλάκι δεξαμένη,
 ἄγριον ἦτορ ἔχει, καὶ θέλγεται οὐτ' ἐπὶ χρυσῷ,
 οὐτε ζωροτέρῳ μείζονι κισσυβίῳ.
 τὴν κόρην δ' αἰεὶ περιδέρεται· εἰ δὲ ποτ' αὐτὴν
 ἀθρήσει κρυφίοις ὄμμασι ρεμβομένην,
 ἃ μέγα τολμήσεσα, ῥαπίσμασιν ἀμφὶ πρόσωπα
 πλήσσει τὴν ἀπαλὴν οἰκτρὰ κινυρομένην.
 εἰ δ' ἔτεόν τὸν Ἄδωνιν ἐφίλαο, Περσεφόνηια,
 οἰκτειρον ξυνῆς ἄλγεα τηκεδόνας.
 ἔστω δ' ἀμφοτέροισι χάρις μία· τῆς δὲ γεραιῆς
 ῥύεο τὴν κόρην, πρὶν τι κακὸν παθεῖν.

23. (V, 292.)

Ἀγαθίου πέραν τῆς πόλεως διάγοντος διὰ τὰ λύσιμα
 τῶν νόμων, ὑπομνηστικὸν πεμφθὲν πρὸς Παῦλον

Σιλεντιάριον.

Ἐνθάδε μὲν χλοάουσα τεθηλότι βῶλος ὀράμῳ
 φυλλάδος εὐκάρπου πᾶσαν ἔδειξε χάριν
 ἐνθάδε δὲ κλαΐουσιν ὑπὸ σκιερᾶς κυπαρίσσοις
 ὄρνιθες δροσερῶν μητέρες ὀρυαλίγων·
 καὶ λιγυρὸν βομβεῦσιν ἀκανθίδες ἢ δ' ὀλολυγῶν
 τρύζει, τρηχαλέαις ἐνδιάουσα βᾶτοις.
 ἀλλὰ τί μοι τῶν ἡδῶς, ἐπεὶ σέο μῦθον ἀκούειν
 ἤθελον, ἢ κιθάρης κρούσματα Ἀηλιάδος;
 καὶ μοι δισσοὺς ἔρωσ περικίδναται. εἰσοράαν γὰρ
 καὶ σὲ μάκαρ ποθέω, καὶ γλυκερὴν Λάμαλιν,

ἤς με περισμύχουσι μεληδόνες· ἀλλὰ με θεσμοὶ
εἴργουσιν ῥαδινῆς τηλόθι δορκαλίδος.

24.* (V, 294.)

Ἢ γραῦς ἢ φθονερῇ παρεκέκλιτο γείτοσι κούρη
δόχμιον ἐν λέκτρῳ νῶτον ἔρρισαμένη.
προβλής ὡς τις ἔπαλξις ἀνέμβατος· οἶα δὲ πύργος
ἔσκεπε τὴν κούρην ἀπλοῖς ἑκταδίῃ.
καὶ σοβαρῇ θεράπεινα πύλας σφίγγασα μελάθρου
κεῖτο χαλικρήτῳ νάματι βριθομένη. 5
ἔμπης οὐ μ' ἐφόβησαν· ἐπεὶ στρεπτήρα θυρέτρον
χερσὶν ἀδουπήτοις βαιὸν ἀειράμενος
φρυκτοῦς αἰθαλόεντας ἐμῆς ῥιπίσμασι λώπης
ἔσβεσα, καὶ διαδὺς λέχριος ἐν θαλάμῳ 10
τὴν φύλακα κνώσσουσεν ὑπέκφυγον· ἦκα δὲ λέκτρον
νέρθεν ὑπὸ σχοίνοις γαστέρι συρόμενος,
ὠρθοῦμην κατὰ βαιὸν, ὄπη βατὸν ἐπλετο τεῖχος·
ἄγχι δὲ τῆς κούρης στέρνον ἔρρισαμένος,
μαζοῦς μὲν κρατέεσκον· ὑπεθρύφθη δὲ προσώπῳ 15
μάστακα παιῶνων χεῖλεος εὐαφίῃ.
ἦν δ' ἄρα μοι τὰ λάφυρα καλὸν στόμα, καὶ τὸ φίλημα
σύμβολον ἐννυχίης εἶχον ἀεθλοσύνης.
οὐπω δ' ἔξαλάπαξα φίλης πύργωμα κορείης·
ἀλλ' ἔτ' ἀθρήτῳ σφίγγεται ἀμβολίῃ. 20
ἔμπης ἦν ἑτέροιο μύθου στήσωμεν ἀγῶνα,
καὶ τάχα πορθήσω τείχεα παρθενίης,
οὐ δ' ἔτι με σχήσουσιν ἐπάλξιες· ἦν δὲ τυχήσω,
στέμματα σοὶ πλέξω, Κύπρι τροπαιοφόρε.

25.* (V, 296.)

Ἐξότε τηλεφίλου πλαταγήματος ἤχετα βόμβος
γαστέρα μαντήου μάζατο κισσυβίου,
ἔγνω, ὡς φιλέεις με· τὸ δ' ἀτρεκέδς ἀντίκα πείσεις
εὐνῆς ἡμετέρης πάννυχος ἀπτομένη. 5
τουτὶ σε γὰρ δεῖξει παναληθέα· τοὺς δὲ μεθυστὰς
καλλείψω λατάγων παίγμασι τερπομένους.

26. (V, 297.)

Ἢ ἰθέοις οὐκ ἔστι τόσος κόνος, ὀππόσος ἡμῖν
ταῖς ἀταλοψύχοις ἔχρας θηλυτέραις.
Agathias. 24

ταῖς μὲν γὰρ παρέασιν δημήλικες, οἷς τὰ μερίμνης
 ἄλγεα μυθεύνται φθέγματι θαρσαλέῳ
 παύγνιά τ' ἀμφιπέπουσι παρήγορα, καὶ κατ' ἀγυαῖς
 πλάζονται γραφίδων χρωμάσι θεμβόμενοι.
 ἡμῖν δ' οὐδὲ φάος λεύσσειν θέμις, ἀλλὰ μελᾶθροις
 κρυπτόμεθα, ζοφεραῖς φροντίσι τηκόμεναι.

27. (V, 299.)

„Μηδὲν ἄγαν” σοφὸς εἶπεν ἐγὼ δέ τις ὡς ἐπέραστος,
 ὡς καλὸς, ἠέρθη ταῖς μεγαλοφροσύναις,
 καὶ ψυχὴν δοκέσκον ὄλην ἐπὶ χερσὶν ἐμεῖο
 κείσθαι τῆς κούρης, τῆς τάχα κερδαλέης.
 ἢ δ' ὑπερηέρθη, σοβαρὴν θ' ὑπερέσχεθεν ὄφρυν,
 ὥσπερ τοῖς προτέροις ἦθεσι μεμφομένη.
 καὶ νῦν ὁ βλοσυρωπὸς, ὁ χάλκεος, ὁ βραδυπειθής,
 ὁ πρὶν ἀρσιπότης, ἤριπον ἔξαπίνης·
 πάντα δ' ἑνάλλα γέγοντο· πεσὼν δ' ἐπὶ γούνασι κούρης
 ἴαχον· „ἰλήκοις, ἦλιτεν ἢ νεότης.”

28. (V, 302.)

Ποίην τις πρὸς ἔρωτας ἴοι τρίβον; ἐν μὲν ἀγυαῖς
 μαχλάδος οἰμῶξεις χρυσομανεῖ σπατάλη.
 εἰ δ' ἐπὶ παρθενικῆς πελάσοις λέχος, ἐς γάμον ἦξεις
 ἔννομον, ἢ ποιναὺς τὰς περὶ τῶν φθορέων.
 κουριδίαις δὲ γυναιξὶν ἀτερπέα κύπριν ἐγείρειν
 τίς κεν ὑποκλαίῃ, πρὸς χρέος ἐλκόμενος;
 μοίχια λέκτρα κάκιστα καὶ ἔκτοθεν εἰσιν ἐρώτων
 ὧν μετὰ παιδομανῆς κείσθω ἀλιτροσύνη.
 χῆρη δ', ἢ μὲν ἄκοσμος ἔχει πάνδημον ἐραστὴν,
 καὶ πάντα φρονεεῖ δήνεα μαχλοσύνης
 ἢ δὲ σαοφρονέουσα μόλις φιλότῃ μεγαῖσα
 δέχνεται ἀστόργον κέντρα παλιμβολίης,
 καὶ στυγέει τὸ τελεσθὲν ἔχουσα δὲ λείψανον αἰδοῦς,
 ἃψ ἐπὶ λυσιγύμους χάζεται ἀμβολίας.
 ἦν δὲ μιγῆς ἰδίῃ θεραπευαίνιδι, τλῆθι καὶ αὐτὸς
 δοῦλος ἐναλλάγδην δμωῖδι γιγνόμενος·
 εἰ δὲ καὶ ὀθνεῖη, τότε σοι νόμος αἰσχος ἀνάψει,
 ὕβριν ἀνιχνεύων δώματος ἀλλοτρίου.
 πάντ' ἄφα Διογένης ἔφυγεν τάδε, τὸν δ' ἑμνείων
 ἦειδεν παλάμη, Λαῖδος οὐ χυτέων.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΘΗΜΑΤΙΚΑ.

29. (VI, 32.)

Δικραΐρω δικέρωτα, δασυκνάμψ δασυχαΐταν,
 ἴξαιλον εὐσκάρθμψ, λόχιμιον ὕλοβάτψ,
 Πανὶ φιλοσκοπέλω λάσιον παρὰ πρῶνα Χαρικλήψ
 κνακὸν ὑπηνήταν τόνδ' ἀνέθηκε τράγον.

30. (VI, 41.)

Χαλκὸν ἀροτροτήν, κλασιβῶλακα, νειστομῆα,
 καὶ τὴν ταυροδέτιν βύρσαν ὑπανυχενίην,
 καὶ βουπληκτρον ἄκαιναν, ἐχετλήεντά τε γόμφον
 Διοῦ Καλλιμένης ἀνθετο γειοπόνος,
 μῆξας εὐαρτύτου ἑάχιν ὀργάδος· εἰ δ' ἐπινεύσεις
 τὸν στάχυν ἀμῆσαι, καὶ δρεπάνην κομίσω.

31. (VI, 59.)

Τῇ Παφίῃ στεφάνους, τῇ Παλλάδι τὴν πλοκαμίδα,
 Ἄρτεμιδι ζώνην ἀνθετο Καλλιφώ.
 εὐρετο γὰρ μνηστήρα τὸν ἤθελε, καὶ λάχεν ἦβην
 σώφρονα, καὶ τεκέων ἄρσεν ἔτικτε γένος.

32. (VI, 72.)

Εἶδον ἐγὼ τὸν πτωκα καθήμενον ἐγγὺς ὀπώρας
 βακχιάδος, πουλὸν βότρυν ἀμεργόμενον.
 ἀγρονόμψ δ' ἀγόρευσα, καὶ ἔδρακεν ἀπροϊδῆς δὲ
 ἐγκέφαλον πλήξας ἔξεκύλισε λίθψ.
 εἶπε δὲ καὶ χαίρων ὁ γεωπόνος· ἄ τάχα Βάκχψ
 λιβῆς καὶ θυεῶν μικτὸν ἔδωκα γέρας.

33. (VI, 74.)

Βασσαρὶς Εὐρυνόμη σκοπέλοδρόμος, ἣ ποτε ταύρων
 πολλὰ τανυκραιῶν στέρα χαραξαμένη,
 ἣ μέγα καγχάζουσα λεοντοφόνοις ἐπὶ νίκαις,
 παίγιον ἀτλήτου θηρὸς ἔχουσα κάρη,
 ἰλήκοις Διώνυσε, τεῆς ἀμέλησα χορείης,
 Κύπριδι βακχεύειν μᾶλλον ἐπείγομένη.
 θῆκα δὲ σοι τάδε ῥόπτρα· παραρξίμασα δὲ κισσόν
 χεῖρα περισφίγξω χρυσοδέτψ σπατάλη.

34. (VI, 76.)

Σὸς πόσις Ἀγχισίης, τοῦ εἶνεκα πολλάκι, Κύπρι,
 τὸ πρὶν ἐς Ἰδαίην ἔτρεχες ἡΐονα,

νῦν μόλις εἶδρα μέλαιναν ἀπὸ κροτάφων τρίχα κόψαι,
 θῆκε δὲ σοὶ προτέρης λείψανον ἡλικίης.
 ἀλλὰ θεὰ, δύνασαι γὰρ, ἣ ἤβητῆρά με τεύξον,
 ἣ καὶ τὴν πολιὴν ὡς νεότητα δέχου.

5

35. (VI, 79.)

Ἄσπορα, Πὰν λοφιῆτα, τάδε Στρατόνικος ἀροτρεὺς
 ἀντ' ἐνεργεσίης ἀνθετο σοὶ τεμένη.
 „βόσκει δ'” ἔφη „χαίρων τὰ σὰ ποιμνία, καὶ σέο χώρην
 δέρκεο, τὴν χαλκῶ μηκέτι τεμνομένην.
 αἴσιον εὐρήσεις τὸ ἐπαύλιον ἐνθάδε γάρ σοι
 Ἦχὼ τερπομένη καὶ γάμον ἐκτελέσει.”

5

36. (VI, 80.)

Δαφνιακῶν βίβλων Ἀγαθίου ἐννεὰς εἶμι
 ἀλλὰ μ' ὁ τεκτήνας ἀνθετο σοὶ, Παφίη.
 οὐ γὰρ Πιερίδεσσι τόσον μέλω, ὅσων Ἔρωτι,
 ὄργια τοσσατίων ἀμφιέπουσα πόθων.
 αἰτεῖ δ' ἀντὶ πόνων, ἵνα οἱ διὰ σεῖο παρείη
 ἣ τινα μὴ φιλέειν, ἣ ταχὺ πειθομένην.

5

37. (VI, 167.)

Σοὶ, μάκαρ αἰγίκαναμε, παράκτιον ἐς περιωπᾶν
 τὸν τράγον, ὃ δισοῦς ἀγέτα θηροσύνας —
 σοὶ γὰρ καστορίδων ὑλακὰ καὶ τρίστομος αἰχμὴ
 εὐαδε, καὶ ταχινηῆς ἔργα λαγωσφαγίης,
 δίκτυά τ' ἐν ῥοθίοις ἀπλούμενα, καὶ καλαμειντὰς
 κάμων, καὶ μογερῶν πείσμα σαγηνοβόλων —
 ἀνθετο δὲ Κλεόνικος, ἐπεὶ καὶ πόντιον ἄγραν
 ἄνυε, καὶ πτώκας πολλάκις ἐξεσόβει.

5

38. (VI, 172.)

Sine auctoris nomine in cod. Palatino; Agathiae tributum
 in Anth. Planudea.

Πορφυρίς ἣ Κνιδίη τὰ στέμματα, καὶ τὸ δίθυρσον
 τοῦτο τὸ λογχωτὸν, καὶ τὸ περισφύριον,
 οἷς ἀνέδην βάκχευεν, ὅτ' ἐς Διόνυσον ἐφοῖτα,
 κισσωτὴν στέρνοις νεβριδ' ἀναπτομένη,
 ἄβροκόμη Διόνυσε, πρὸ καστάδος ἠώρησεν
 ταῦτα τὰ τοῦ κάλλεος κόσμια καὶ μανίης.

5

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΤΥΜΒΙΑ.

39. (VII, 204.)

Οὐκέτι που τλήμων, σκοπέλων μετανάστρια πέρδιξ,
 πλεκτὸς λεπταλαίαις οἶκος ἔχει σε λύγους,
 οὐδ' ὑπὸ μαρμαρυγῇ θαλερώπιδος Ἥριγενείης
 ἄκρα παραιθύσσεις θαλπομένων πτερύγων.
 σὴν κεφαλὴν αἴλουρος ἀπέθρισε· τᾶλλα δὲ πάντα
 ἦρπασα, καὶ φθονερὴν οὐκ ἐκόρεσσε γένυν.
 νῦν δέ σε μὴ κούφη κρύπτοι κόνις, ἀλλὰ βαρεῖα,
 μὴ τὸ τεὸν κείνη λείψανον ἐξερύση.

5

40. (VII, 205.)

Οἰκογενὴς αἴλουρος ἐμὴν πέρδικα φαγοῦσα
 ζῶειν ἡμετέροις ἔλπεται ἐν μεγάροις.
 οὐ σὲ, φίλη πέρδιξ, φθιμένην ἀγέραστον εἴσω,
 ἀλλ' ἐπὶ σοὶ κτενέω τὴν σέθεν ἀντιβίην.
 ψυχὴ γὰρ σέο μᾶλλον δρίνεται, εἰσόκε ῥέξω
 ὄσ' ἐπ' Ἀχιλλῆος Πύρρῳ ἐτευξε τάφω.

5

41. (VII, 220.)

Ἔρπων εἰς Ἐφύρην, τάφον ἔδρακον ἀμφὶ κέλευθον
 Λαῖδος ἀρχαίης, ὡς τὸ χάραγμα λέγει.
 δάκρυ δ' ἐπισπείσας, „χαίροις γύναι· ἐκ γὰρ ἀκουῆς
 οἰκτεῖρός σε” ἔφην „ἦν πάρος οὐκ ἰδύμην.
 ἃ πόσον ἠΐθεῶν νόον ἦκαχες· ἀλλ' ἴδε Λήθην
 ναίεις, ἀγλαΐην ἐν χθονὶ κατθεμένη.”

5

42. (VII, 551.)

Λητούιος καὶ Παῦλος ἀδελφεὸ ἄμφω ὄντες
 ξυνήν μὲν βιότου συζυγίην ἐχέτην,
 ξυνὰ δὲ καὶ Μοίρης λαχέτην λῖνα, καὶ παρὰ θῆνα
 Βοσπορίην ξυνήν ἀμφεβάλλοντο κόνιν.
 οὐδὲ γὰρ ἀλλήλοιν ζῶειν ἀπάνευθε δυνάσθην,
 ἀλλὰ συνετρεχέτην καὶ παρὰ Φερσεφόνην.
 χαίροτον, ὃ γλυκερῶ καὶ δμόφρονε· σήματι δ' ὕμῶων
 ὠφελεν ἰδρῦσθαι βωμὸς Ὀμοφροσύνης.

5

43. (VII, 552.)

“Ω ξένη, τί κλαίεις; β διὰ σὸν μόρον. α ὀλοθα τίς εἶμι;
 β οὐ μὰ τόν· ἀλλ' ἔμπης οἰκτρὸν ὄρω τὸ τέλος.

ἴσσι δέ τις; α Περικλεια· β γυνή τίνος; α ἀνδρὸς ἀριστον,
 ῥήτορος δὲ Ἀσίης, οὐνομα Μεμνονίου.
 β πῶς δέ σε Βοσπορίη κατέχει κόνις; α εἶρεο Μοῖραν, 5
 ἥ μοι τῆλε πατρὸς ξεῖνον ἔδωκε τάφον.
 β παῖδα λίπες; α τριέτηρον, ὃς ἐν μεγάροισιν ἀλύων
 ἐκδέχεται μαζῶν ἡμετέρων σταγόνα.
 β αἶθε καλῶς ζῶοι. α ναὶ ναὶ, φίλος, εὖχεο κείνῃ,
 ὄφρα μοι ἠβήσας δάκρυ φίλον σταλαίοι. 10

44. (VII, 567.)

Κανδαύλου τόδε σῆμα· Δίκη δ' ἐμὸν οἶτον Ἰδοῦσα
 οὐδὲν ἀλιτραίνειν τὴν παράκοιτιν ἔφη.
 ἦθελε γὰρ δισοῦσιν ὑπ' ἀνδράσι μηδὲ φανῆναι,
 ἀλλ' ἢ τὸν πρὶν ἔχειν, ἢ τὸν ἐπιστάμενον.
 ἦν ἄρα Κανδαύλην παθέειν κακόν· οὐ γὰρ ἂν ἔτλη 5
 δεῖξαι τὴν ἰδίην ὄμμασιν ἀλλοτρίοις.

45.* (VII, 568.)

In Anth. Planudea p. 262. HSt. ἀθλον.

Ἐπτά με δις λυκάβαντας ἔχουσαν ἀφῆρασε δαίμων,
 ἦν μουσὴν Αἰδύμῳ πατρὶ Θάλεια τέκεν.
 ἃ Μοῖραι, τί τοσοῦτον ἀπηνέες, οὐδ' ἐπὶ παστοῦς
 ἠγάγετ', οὐδ' ἔρατῆς ἔργα τεκνοσπορίης;
 οἱ μὲν γὰρ γονέες με γαμήλιον εἰς Ἰμέναιον 5
 μέλλον ἄγειν στυγεροῦ δ' εἰς Ἀχέροντος ἔβην.
 ἀλλὰ θεοὶ, λίτομαι, μητρὸς γε γόνους πατέρος τε
 παύσατε, τηχομένων εἶνεκ' ἐμεῦ φθιμένης.

46. (VII, 569.)

Ναὶ λίτομαι, παροῦθα, φίλῳ κατέλεξον ἀκαίτη,
 εὖτ' ἂν ἐμὴν λυσῆς πατρίδα Θεσσαλίην
 κάτθανε σὴ παράκοιτις, ἔχει δέ μιν ἐν χθονὶ τύμβος,
 αἶ αἶ, Βοσπορίης ἀγγύθεν ἠϊόνος
 ἀλλὰ μοι αὐτόθι τεῦχε κενήριον ἀγγύδι σείθι, 5
 ὄφρ' ἀναμυνησῆκη τῆς ποτε κουριδίης.

47. (VII, 572.)

Οὐχ ὄσιος λεχέεσσιν ἐτέροπετο λάθριος ἀνήρ,
 λέκτρον ὑποκλέπτων ἀλλοτρίης ἀλόχου
 ἔξαπίνης δὲ δόμων ὄροφῇ πέσε, τοὺς δὲ κακουργούς
 ἔσκεπεν, ἀλλήλοισι εἰσέτι μισγομένους.

ξυγή· δ' ἀμφοτέρους κατέχει παγίς· εἰν ἐνὶ δ' ἄμφω
κείνται, συζυγίης οὐδέτι πανόμενοι. 5

48. (VII, 574.)

Θεσμοὶ μὲν μεμέληγτο συνήθεες Ἀγαθονίκη·
Μοῖρα δὲ δειμαίνειν οὐ δεδάηκε νόμους·
ἀλλά μιν ἀρπάξασα σοφῶν ἡμερσε θεμίστων,
οὐπω τῆς νομίμης ἔμπλεον ἡλικίης·
οἴκτρα δ' ὑπὲρ τύμβοιο κατεστονάχησαν ἑταῖροι
κείμενον, οὐ θιάσου κόσμον ὀδυρόμενοι. 5
ἢ δὲ κόμην τίλλουσα γόῳ πληκτίζετο μήτηρ,
αἶ αἶ, τῶν λαγόνων μόχθον ἐπισταμένη·
ἔμπης ὄλβιος οὗτος, ὃς ἐν νεότητι μαρανθεῖς
ἔκφυγε τὴν βίотου θάσσον ἀλιτροσύνην. 10

49.* (VII, 578.)

Τὸν κρατερόν Πανοπῆα, τὸν ἀγρευτήρα λεόντων,
τὸν λασιοστέρνων κέντορα καρδυλίων,
τύμβος ἔχει· γλαφυρῆς γὰρ ἀπὸ χθονὸς ἔκτανε δεινὸς
σκορπίος, οὐτήσας ταρσὸν δρεσσιβάτην.
αἰγανὴ δὲ τάλαινα, σίγννά τε παρ χθονὶ κείται,
αἶ αἶ, θαρσαλέων παίγνια δορκαλίδων. 5

50. (VII, 583.)

Ἄβαλε μηδ' ἐγένοντο γάμοι, μὴ νύμφια λέκτρα,
οὐ γὰρ ἂν ἀδίνων ξεφάνη πρόφασις.
νῦν δ' ἢ μὲν τριτάλαινα γυνὴ τίκτουσα κἀθηται,
γαστρὶ δὲ δυσκόλῳ νεκρὸν ἔνεστι τέκος·
τριση δ' ἀμφιλυκὴ δρόμον ἤνυσεν, ἔξοτε μίμνει 5
τὸ βρέφος ἀπρήτοις ἐλπίσι τικτόμενον.
κούφη σοὶ τελέθει γαστήρ, τέκος, ἀπὶ κοίτης·
αὐτὴ γὰρ σε φέρει, καὶ χθονὸς οὐ χατέεις.

51. (VII, 589.)

Μηδὲν ἀπαγγεῖλειαις ἐς Ἀντιόχειαν, ὀδίτα,
μὴ πάλιν οἰμῶξή χεύματα Κασταλῆς.
οὐνεκεν ἑξαπίνης Εὐστόργιος ἔλλιπε μοῦσαν,
θεσμῶν τ' Ἀδσονίων ἐλπίδα μαψιδίην,
ἑβδόματον δέκατόν τε λαχὼν ἔτος· ἐς δὲ κοινήν 5
ἡμείφθη κενεὴν εὐσταχὺς ἡλικίη.
καὶ τὸν μὲν κατέχει χθόνιος τάφος, ἀπὶ δ' ἐκείνου
θῦνομα καὶ γραφίδων χραίματα δερκόμεθα.

52.* (VII, 592.)

A Brunnio inter Iuliani epigrammata editum.

Αὐτὸς ἀναξ νεμέσῃσθε πολυφλοίσβοισι θαλάσσης
 κύμασιν, Ὑπατίου σώμα καλυψαμένοις·
 ἦθελε γάρ μιν ἔχειν γέρας ὕστατον, οἷα θανόντα,
 καὶ μεγαλοφροσύνης κρύψει θάλασσα χάριν.
 ἔνθεν, πρηγνύου κραδῆς μέγα δαίγμα, φαιεῖον
 τίμησεν κενεῶ σήματι τῷδε νέκυν.

5

53. (VII, 593.)

Τὰν πάρος ἀνθήσασαν ἐν ἀγλαΐᾳ καὶ αἰοιδᾷ,
 τὰν πολυκυδίστου μνάμονα θερμοσύνας,
 Εὐγενίαν κρύπτει χθονία κόνις· αἶ δ' ἐπὶ τύμβῳ
 κείραντο πλοκάμους Μοῦσα, Θέμις, Παφίη.

54. (VII, 596.)

Ἐπὶ Θεοδότῳ τῷ γαμβρῷ, ἐπ' ἐχθρᾷ τετελευτηκότῳ
 τῆς ἰδίας γαμετῆς.

Ναὶ μὰ τὸν ἐν γαίῃ πύματον δρόμον, οὐτ' ἐμ' ἄκοιτις
 ἔστνυγεν, οὐτ' αὐτὸς Θεῦδοτος Εὐγενίης
 ἐχθρὸς ἐκὼν γενόμεν· ἀλλὰ φθόνος ἦέ τις ἄτη
 ἡμέας ἐς τύσσην ἤγαγεν ἀμπλακίην.
 νῦν δ' ἐπὶ Μινῶν καθαρὴν κρηπίδα μολόντες,
 ἀμφότεροι λευκὴν ψῆφον ἐδεξάμεθα.

5

55. (VII, 602.)

Εὐστάθιε, γλυκερὸν μὲν ἔχεις τύπον· ἀλλὰ σε κηρὸν
 δέρομαι, οὐδ' ἔτι σοι κείνο τὸ λαρὸν ἔπος
 ἔξεται ἐν στομάτεσσι· τεῖ δ' εὐάνθεμος ἦβη
 αἶ αἶ, μαψιδίῃ νῦν χθονὸς ἔστι κόνις.
 πέμπτον καὶ δεκάτον γὰρ ἐπιψαύσας ἐνιαυτοῦ,
 τετράκις ἔξ μόνουσι ἔδρακες ἡελίουσι.
 οὐδὲ τεοῦ πάππου θρόνος ἤρκεσεν, οὐ γενετῆρος
 ὄλβος· πᾶς δὲ τετὴν εἰκόνα δερκόμενος
 τὴν ἀδικὸν Μοῖραν καταμέμφεται, οὐνεκα τείην,
 ἀμέγα νηλεῖς, ἔσβησεν ἀγλαίην.

5

10

56. (VII, 612.)

Φεῦ, φεῦ, τὴν δεκάτην Ἑλικωνίδα, τὴν λυραοιδῶν
 Ῥώμης καὶ Φαρῆς, ἦδ' ἐκέκυθε κόνις,
 ὦλετο φορμύγγων τρετίσματα, λῆξαν αἰοίдай,
 ὥσπερ Ἰωάννη πάντα συνολλύμενα.

καὶ τάχα θεσμόν ἔθηκαν ἐπάξιον ἐννέα Μοῦσαι,
τύμβον Ἰωάννης ἀνθ' Ἑλικῶνος ἔχειν. 5

57.* (VII, 614.)

Ἑλλανὶς τριμάκαιρα, καὶ ἃ χαρίεσσα Λύμαξις
ἦσθην μὲν πάτρας φέγγεα Λεσβιάδος.
ὄκκα δ' Ἀθηναίησι σὺν ὀλκάσιν ἐνθάδε κέλας
τὰν Μιτυληναίαν γῶν ἀλάπαξε Πάχης,
τῶν κουρᾶν ἀδίκως ἠρώσσατο, τῶς δὲ συνενύως 5
ἔκτανεν, ὡς τήνας τῆδε βηισόμενος.
ταὶ δὲ κατ' Αἰγαίοιο ῥόου πλατὺ λατμα φερέσθην,
καὶ ποτὶ τὰν κραναᾶν Μουσοπίαν δραμέτην·
δάμψ δ' ἀγγελέτην ἀλιτήμονος ἔργα Πάχηςτος,
μέσφα μιν εἰς ὀλοὴν κῆρα συνηλασάτην. 10
τοῖα μὲν, ᾧ κούρα, πεπονθήκατον· ἄψ δ' ἐπὶ πάτραν
ἦκετον, ἐν δ' αὐτᾶ κείσθον ἀποφθιμένα·
εὖ δὲ πόνων ἀπόνασθον, ἐπεὶ ποτὶ σᾶμα συνενύων
εὐδέτεον, ἐς κλεινᾶς μνάμα σαοφροσύνας·
ὑμνεῦσιν δ' ἔτι πάντες ὁμόφρονας ἠρωϊνάς, 15
πάτρας καὶ ποσίων πῆματα τισαμέννας.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΔΙΚΤΙΚΑ.

58. (IX, 152.)

Ἄδε ποθ' ἃ κλεινὰ Πριάμου πόλις, ἂν ἀλαπάξαι
Ἑλλάνων δεκέτης οὐκ ἐτάλασεν ἄρης
ἀμφαδὸν, ἀλλ' ἵπποιο κακὸν ξύλον. αἶθε δ' Ἐπειδὸς
κάτθανε, πρὶν τεῦξαι δουρατέαν παγίδα.
οὐ γὰρ ἂν, Ἀτρειδῶν δροσσηγάγον ἀψαμένων πῦρ, 5
οὕτω ἐφ' ἀμετέροις λάεσιν ἠριπόμαν.

59. (IX, 153.)

Ἦ πόλι, πῆ σέο κείνα τὰ τείχεα; πῆ πολύολβοι
νηοί; πῆ δὲ βοῶν κράατα τεμνομένων;
πῆ Παφίης ἀλάβαστρα, καὶ ἡ πάγχρυσος ἐφεστρίς;
πῆ δὲ Τριτογενοῦς δαίκελον ἐνδαπίης;
πάντα μόθος, χροινή τε χύσις, καὶ Μοῖρα κραταιή 5
ἦρπασεν, ἀλλοίην ἀμφιβαλοῦσα τύχην·
καὶ σε τόσον νίκησε βαρὺς φθόνος. ἀλλ' ἄρα μοῦνον
οὐνομα σὸν κρύψαι καὶ κλέος οὐ δύναται.

60. (IX, 155.)

Ἐλ μὲν ἀπὸ Σπάρτης τις ἔφυς, ξένη, μὴ με γελάσσης·
οὐ γὰρ ἔμοι μούνη ταῦτα τέλεσσε Τύχη·
εἰ δέ τις ἐξ Ἀσίας, μὴ πένθεε· Λαοδανικοῦς γὰρ
σκήπτρους Αἰναιδῶν πῦσα νένευκε πόλις.
εἰ δὲ Θεῶν τεμένη, καὶ τείχεα, καὶ ναετήρας
ζηλήμων δηῖων ἐξεκένωσεν ἄρης,
εἰμὶ πάλιν βασιλεία· σὺ δ' ᾧ τέκος, ἄτρομε Γῶμη,
βάλλε καθ' Ἑλλήνων σῆς ζυγόδεσμα δίκης.

5

61. (IX, 154.)

Ἰλήκοις, πολιοῦχε, σὲ μὲν χρυσαυγεί νηῖ,
ὡς Θέμις, ἧ τλήμων Ἴλιος ἠγασύμην.
ἀλλὰ σὺ με προλέλοιπας ἐλώριον· ἀντί δὲ μῆλον
πᾶσαν ἀπεδρέψω τείχεος ἀγλαίην.
ἄρκιον ἦν θνήσκειν τὸν βουκόλον· εἰ γὰρ ἄθρομος
ἐπλετο, τῆς πάτρης οὐκ ἀλίτημα τόδε.

5

62. (IX, 204.)

Μὴ με τὸν Αἰάντειον ἀνοχμάσσειας, ὀδέα,
πέτρον, ἀκοντιστήν στήθεος Ἐκτορέου.
εἰμὶ μέλας τρηχὺς τε· σὺ δ' εἴρεο θεῖον Ὀμηρον,
πῶς τὸν Πριαμίδην ἐξεκύλισα πέδῳ,
τῶν δὲ μόλις βαιὸν με παροχλίζουσιν ἀρούρης
ἄνθρωποι, γενεῆς αἴσχεα λευγαλέης·
ἀλλὰ μέ τις κρύψειεν ὑπὸ χθονός· αἰδέομαι γὰρ
παίγνιον οὐτιδανοῦς ἀνδράσι γιγνώμενος.

5

63. (IX, 442.)

Γριπέυς τις μογέεσκεν ἐπ' ἰχθύσι· τὸν δ' εἰδοῦσα
εὐκτέανος κούρη θυμὸν ἔκαμνε πόθῳ,
καί μιν θῆκε σύνευνον. ὃ δ' ἐκ βιότοιο πενιχροῦ
δέξατο παντοίης ὄγκον ἀγνηρορίας.
ἧ δὲ Τύχη γελώουσα παρίστατο, καὶ ποτὶ Κύπριν,
„οὐ τέος οὗτος ἀγῶν, ἀλλ' ἐμός ἐστιν” ἔφη.

5

64. (IX, 482.)

Εἰς τὰ λυτὰ Ζήνωνος τοῦ βασιλέως.
Οὐτιδανοὶ μερόπων, εἰ καὶ μέγα ῥέξαμεν ἔργον,
οὐτινος εἰς μνήμην δηρὸν ἐπερχόμεθα·
οἱ δ' ἀγαθοὶ, κἄν μηδὲν, ἀναπνεύσῃσι δὲ μῶνον,
ὡς Αἴβυς εἶπεν ἀνήρ, τοῦτ' ἀδάμαντι μένει.

δῆποτε γὰρ Ζήνωνα πολισσοῦχον βασιλῆα 5
 παίγνιον ἀφράστων ἐκτελέοντα κύβων,
 τοίῃ ποικιλότευκτος ἔλεν θέσις, εὐτ' ἀπὸ λευκοῦ,
 τοῦ καὶ ὀπισθιδίην εἰς ὁδὸν ἐρχομένου.
 ἐπὶ μὲν ἕκτος ἔχεν, μίαν εἵνατος· αὐτὰρ ὁ σοῦμμος 10
 δισσὰς ἀμφιπέπων ἴσος ἔην δεκάτῳ·
 ὅς τε πέλει μετὰ σοῦμμον ἔχεν δύο, μοννάδα δ' ἄλλην
 ψῆφον τὴν πυμάτην ἀμφιπέπεσε δίβος.
 ἀλλὰ μέλας δισσὰς μὲν ἐν ὀγδοάτῳ λίπε χώρῳ,
 καὶ τόσσας ἐτέρας ἔς θέσιν ἐνδεκάτῳ. 15
 ἀμφὶ δυωδέκατον δὲ διέπρεπον εἴκειλοι ἄλλαι,
 καὶ τρισκαιδεκάτῳ ψῆφος ἔκειτο μία·
 δίζυγες Ἄντιγονον διεκόσμεον· ἀλλὰ καὶ αὐτῷ
 ἴσος ἔμιμνε τύπος πεντεπικαιδεκάτῳ,
 ὀκτωκαιδεκάτῳ πανομοίῳς· εἰσέτι δ' ἄλλας 20
 εἶχεν διχθαδίας τέτρατος ἐκ πυμάτου·
 αὐτὰρ ἄναξ λευκοῖο λαχὼν σημήϊα πεσσοῦ,
 καὶ τὴν ἔσοσμένην οὐ νοέων παγίδα,
 τριχθαδίας ἀδόκητα βαλὼν ψηφίδας ἀπ' ἤθμοῦ
 πύργου δουρατέου κλίμακι κενθομένη, 25
 δοιὰ καὶ ἕξ καὶ πέντε κατήγαγεν· αὐτίκα δ' ὀκτώ
 ἄζυγας εἶχεν ὄλας πρόσθε μεριζομένας.
 γάβλην φεύγετε πάντες, ἐπεὶ καὶ κοίρανος αὐτὸς
 κείνης τὰς ἀλόγους οὐχ ὑπάλυξε τύχας.

65. (IX, 619.)

Εἰς λουτρὸν ἐν Βυζαντίῳ ἔχον Ἀφροδίτην λουομένην.

Νῦν ἔγνων, Κυθέρεια, πόθεν νίκησας ἀγῶνα,
 τὴν πρὶν Ἀλεξάνδρου ψῆφον ὑφαρπαμένη.
 ἐνθάδε γὰρ τέγγουσα τεὸν δέμας, εἶδες ἐλέγξαι 5
 Ἥρην Ἰναχίους χεῦμασι λουσαμένην.
 νίκησεν τὸ λοετρὸν· εἴκει δὲ τοῦτο βοώση
 Παλλάς· „ἐνικῆθην ὕδασι, οὐ Παφίῃ.”

66. (IX, 631.)

Εἰς τὰ θερμὰ τὰ Ἀγαμεμνόνια ἐν Σμύρῃ.

Χῶρος ἐγὼ Λαναοῖς μεμελημένος, ἔνθα μολόντες
 τῆς Ποδαλειρείης ἐξελάθοντο τέχνης.
 ἔλκευ γὰρ μετὰ δῆριν ἔμοις ἀκέσσαντο φεέθροις,
 βαρβαρικῆς λόγῃς ἰὼν ἀπωσάμενοι.

ἐνθεν ἀεξήθην δροφηφόρος· ἀντί δὲ τιμῆς
τὴν Ἰλαμμεμονόην εὔρον ἐπωνυμίην.

5

67. (IX, 641.)

Εἰς γέφυραν τοῦ Σαγγαρίου.

Καὶ σὺ μεθ' Ἑσπερίην ὑψαύχενα, καὶ μετὰ Μήδων
ἔθνεα, καὶ πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀγέλην,
Σαγγάριε, κρατερῆσι ῥοαῖς ἀψῖσι πεδηθεῖς,
αὐτὸς ἐδουλώθης κοιρανικῇ παλάμῃ.
ὁ πρὶν δὲ σκαφέεσσιν ἀνέμβατος, ὁ πρὶν ἀττωρῆς,
κεῖσαι λαϊνὴ σφιγκτὸς ἀλυκτοπέδῃ.

5

68. (IX, 642.)

Εἰς σωτήρια ἐν Μυρίνῃ ἐν προαστείῳ.

Πᾶν τὸ βροτῶν σπατύλημα καὶ ἡ πολυόλβος ἐδωδὴ
ἐνθάδε κρινομένη τὴν πρὶν ὄλεσσε χάριν.
οἱ γὰρ φασιανοὶ τε καὶ ἰχθύες, αἶ τ' ὑπὲρ ἴγδιν
τρίψις, ἧ τε τὸση βρωματομιξαπάτῃ,
γίγνεται ἐνθάδε κόπρος· ἀποσσεύει δ' ἄρα γαστήρ
ὀππόσα πειναλὴ δέξατο λαυκανίῃ.
ὄψὲ δὲ γιγνώσκει τις, ὅτ' ἄφρονα μῆτιν ἀείρων
χρυσοῦ τοσσατίου τὴν κόνιν ἐπρίατο.

5

69. (IX, 643.)

Εἰς τὸ αὐτό.

Τί στενάχεις κεφαλὴν κεκακωμένος; ἐς τί δὲ πικρὰ
οἰμῶξεις, μελέων πάγχυ βαρυνομένων;
ἐς τί δὲ γαστέρα σεῖο ῥαπίσμασιν ἀμφιπατάσσεις,
ἐκθλίψαι δοκέων μάστακος ἐργασίην;
μύχθων τοσσατίων οὐ σοι χρέος, εἰ παρὰ δαιτὶ
μὴ τοῦ ἀναγκαίου πούλῳ παρεξετάθης,
ἀλλ' ἐπὶ μὲν στιβάδος φρονέεις μέγα, καὶ στόμα τέρπεις
βρώμασιν, εὐτυχίην κείνα λογιζόμενος·
ἐνθάδε δ' ἀσχάλλεις· μούνη δ' ἀλιτήματα λαίμου
ἧ γαστήρ τίνει πολλὰκι τυπτομένη.

5

10

70. (IX, 644.)

Εἰς τὸ αὐτό.

Ἐὖγε μάκαρ τλήθνυμι γεωπόνε· σοὶ βίος αἰεὶ
μίμνειν καὶ σκαπάνης ἄλγος καὶ πενίης

λιτὰ δέ σοι καὶ δεῖπνα, καὶ ἐν ξυλόχοισι καθεύδεις,
 ὕδατος ἐμπλήσας λαιμὸν ἄμετροπότην.
 ἔμπης ἀρτίπος ἔσοι, καὶ ἐνθάδε βραῖα καθεσθῆις
 αὐτίκα γαστέρα σὴν θῆκας ἐλαφροτάτην.
 οὐδὲ κατανήχεις ἰερὴν ῥάχιν, οὐδέ τι μηρούς
 τύπτεις, αὐτομάτως φῶρτον ἀκωσάμενος.
 τλήμονες οἱ πλουτοῦντες, ἰδ' οἱ κείνοισι συνόντες,
 οἷς πλέον ἀρτεμίης εὐαδεν εἰλαπίνη.

5

10

71. (IX, 653.)

Εἰς οἶκον κείμενον ἐν ὕψει ἐν Βυζαντίῳ.

„Τῆς ἀρετῆς ἰδρωῖτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθηκαν”
 ἔνεπεν Ἀσκραῖος, δῶμα τόδε προλέγων,
 κλίμακα γὰρ ταυαὴν περὶ ὧν κεκαφηῖται ταρσῶ,
 ἰδρωῖται πλαδαρὴν ἄμφοδύην ἀκόμην·
 ὑπόθι δ' εἰσενόησα θαλασσοαῖήν περιωπὴν.
 καὶ τάχα τῆς Ἀρετῆς πιστότατος θάλαμος.

5

72. (IX, 662.)

Χῶρος ἐγὼ τοπρεῖν μὲν ἔην στρυγερωπὸς ἰδέσθαι,
 πηλοδόμοις τοίχοις ἀμφιμεριζόμενος·
 ἐνθάδε δὲ ξείνων τε καὶ ἐνδαπίων καὶ ἀγροίκων
 νηθὺς ἐπεγδούπει λύματα χενομένη.
 ἀλλὰ πατήρ με πόληος ἐναλλάξας Ἀγαθίας,
 θῆκεν ἀρίζηλον τὸν πρὶν ἀτιμότατον.

5

73. (IX, 665.)

Ἐἶξον ἐμοὶ Δάφνης ἱερὸν κλέτας, ἔκτοθι πόντου
 κείμενον, ἀγραύλου κάλλος ἐρημοσύνης.
 ἐνθάδε γὰρ Νύμφαι δενδρίτιδες, αἶ τ' ἐνὶ πόντιῳ
 Νηρείδες ξυνήν θέντο συνηλυσίην.
 ἄμφ' ἐμὲ γὰρ μάραντο· δίκασσε δὲ Κυανοχαίτης,
 καὶ με παρ' ἀμφοτέραις μέσσον ἔθηκεν ὄρον.

5

74.* (IX, 677.)

Τεῦξέ με πολλὰ καμῶν Μουσῶνιος, οἶκον ἀγητὸν
 τηλίκον, ἀρκύοις ἄσθμασι βαλλόμενον.
 ἔμπης οὐκ ἀπέειπεν ἀφεγγέα δῶματα Μοίρης,
 ἀλλὰ με καλλείψας ἐν χθονὶ ναιετάει.
 καὶ ῥ' ὃ μὲν εἰς ὀλίγην κεῖται κόνιν· ἡ δὲ περισσὴ
 τέρψις ἐπὶ ξείνοισι ἀνδράσι ἐκκέχθυμαι.

5

75.* (IX, 766.)

Anth. Plan. p. 377. HSt. Ἀθῆλων.

Εἰς κωνωπεῶνα.

Πλέγμασι μὲν σκοπὸς ἔστι περισφίγγει πετεηνῶν
 ἔθνεα, καὶ ταχινούς ἔνδοθεν ὀρταλίχους·
 αὐτὰρ ἐγὼ σεύειν ἐπιτέρπομαι, οὐδὲ καλύπτω
 ἔνδοθεν, ἀλλ' εἴρω μᾶλλον ἐπειγομένους.
 οὐδὲ μὲ τις λήσειε, καὶ εἰ βραχὺς ἔπλετο, κώνωψ
 ἡμετέρης διαδὺς πλέγμα λινοστασίης.
 ὄρνέα που σώζω· μερόπεσσι δὲ λέκτρα φυλάσσω.
 ἧ ῥά τις ἡμείων ἔστι δικαιότερος;

76.* (IX, 767.)

Anth. Plan. p. 377. HSt. Ἀθῆλων; a Brunckio Paulo Silentiario tributum.

Εἰς τὰβλαν.

Ἐζόμενος μὲν τῆδε παρ' εὐλαίῳ τραπέζῃ
 παίγνια κινήσεις τερπνὰ βολοκτυπίης.
 μήτε δὲ νικήσας μεγαλίζω, μήτ' ἀπολειφθεὶς
 ἄχνησο, τὴν δλίγην μεμφόμενος βολίδα.
 καὶ γὰρ ἐπὶ σμικροῖσι νόος διαφαίνεται ἀνδρός·
 καὶ κύβος ἀγγέλλει βένθος ἐχθροσύνης.

77.* (IX, 768.)

Pauli Silentiarii apud Brunckium.

Εἰς τὸ αὐτό.

Παίγνια μὲν τάδε πάντα· Τύχης δ' ἑτερότροπος ὁρμὴ
 ταῖς ἀλόγοις ταύταις ἐμφέρεται βολίσιν.
 καὶ βροτέου βιότου σφαλερὸν μίμημα νοήσεις,
 νῦν μὲν ὑπερβάλλον, νῦν δ' ἀπολειπόμενος.
 αἰνέομεν δὴ κείνον, ὅς ἐν βιότηῳ τε κύβῳ τε
 χάσματι καὶ λύπῃ μέτρον ἐφηρμόσατο.

78.* (IX, 769.)

Pauli Silentiarii apud Brunckium.

Εἰς τὸ αὐτό.

Τοῖς μὲν πρηϋνόοις τάδε παίγνια· τοῖς δ' ἀκολάστοις
 λύσσα καὶ ἀμπλακίη καὶ πόνος αὐτόματος.
 ἀλλὰ σὺ μὴ λέξης τι θεημάχον ὄστατος ἔρωπων,
 μηδ' ἀναροιβδήσης ἕνοβόλῳ πατάγῳ.
 δεῖ γὰρ μήτε πονεῖν ἐν ἀθύρμασι, μήτε τι παίζειν
 ἐν σπουδῇ. καιρῷ δ' ἴσθι νέμειν τὸ πρόπον.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΑ.

79. (X, 14.)

Εὐδία μὲν πόντος πορφύρεται οὐ γὰρ ἀήτης
 κίματα λευκαίνει φρικτὴ χαρασσόμενα.
 οὐκέτι δὲ σπιλάδεσσι περικλασθεῖσα θάλασσα
 ἔμπαλιν ἀνωπὸς πρὸς βάρους εἰσάγεται. 5
 οἱ ζέφυροι πνεύουσιν ἐπιτρύζει δὲ χελιδῶν
 κάρφωσι κολλητὸν πηξαμένη θάλαμον.
 θάρσει ναυτιλῆς ἐμπείραμε, κἂν παρὰ Σύρτιν,
 κἂν παρὰ Σικελικὴν ποντοπορῆς κροκάλην.
 μῦνον ἐνορμίταο παραὶ βωμοῦσι Πριήπου
 ἢ σάρον, ἢ βῶκας φλέξον ἐρευθόμενους. 10

80. (X, 64.)

Ἥ δὲ γὰρ ποῦ τὸ φρύαγμα τὸ τηλίκον; οἱ δὲ περισσοὶ
 πῆ ἔβαν ἑξαίφνης ἀγγίποροι κόλακες;
 νῦν γὰρ ἑκάς πτόλιος φρυγᾶς ἦρχεο τοῖς πρότερον δὲ
 οἰκτροῦς τὴν κατὰ σοῦ ψῆφον ἔδωκε Τύχη.
 πολλὴ σοί, κλυτοεργὴ Τύχη, χάρις, οὐνεχ' ὁμοίως 5
 πάντας αἰεὶ παῖζεις, κείσεται τερπόμεθα.

81. (X, 66.)

Εὐτέ τις ἐκ πενήης πλοῦτον τύχοι, ἡδὲ καὶ ἀρχῆς,
 οὐκέτι γινώσκει τίς πέλε τὸ πρότερον.
 τὴν ποτε γὰρ φιλήν ἀπανάινεται. ἀφρονέων δὲ,
 τέρψιν ὀλισθηρῆς οὐ δεδάηκε Τύχης.
 ἦς ποτε γὰρ πτωχὸς ταλαπειρίως οὐκ ἐθέλεις δὲ, 5
 αἰτίσασα ἀκόλους, νῦν ἐπέροις παρέχειν.
 πάντα, φίλος, μερόπεσσι παρέρχεται· εἰ δ' ἀπιθήσεις,
 ἔμπαλιν αἰτίζων, μάρτυρα σωτὸν ἔχοις.

82. (X, 68.)

Καλὸν μὲν στυγόμενον ἔχειν νόον εἰ δ' ἄρ' ἀνάγκη,
 ἀρσενικὴ φιλότης μήποτε σε κλονέοι.
 θηλυτέρας φιλέειν ὀλίγον κακὸν, οὐνεκα' κείναις
 κυπριδίους θάρους πότνα δέδωκε φύσις.
 δέρκεο τῶν ἀλόγων ζώων γένος· ἢ γὰρ ἐκείνων 5
 οὐδὲν ἀτιμάζει θεῖσμα συζυγίης.
 ἄρσενι γὰρ θήλεια συνάπτεται· οἱ δ' ἄλεγεινοὶ
 ἄνδρες ἐς ἀλλήλους ζεῖνον ἄγοσσι γάμον.

52.* (VII, 592.)

A Brunckio inter Iuliani epigrammata editum.

Αὐτὸς ἀναξ νεμέσησε πολυφλοίσβοισι θαλάσσης
 κύμασιν, Ὑπαίου σῶμα καλυψαμένοις·
 ἤθελε γὰρ μιν ἔχειν γέρας ὕστατον, οἷα θανάοντα,
 καὶ μεγαλοφροσύνης κρύψει θάλασσα χάριν.
 ἔνθεν, πρηγνύου κραδίης μέγα δαῖγμα, φαινὸν
 τίμησεν κενεῶ σήματι τῷδε νέκυν.

5

53. (VII, 593.)

Τὰν πάρος ἀνθήσασαν ἐν ἀγλαΐᾳ καὶ αἰοιδᾷ,
 τὰν πολυκνυδίστου μνάμονα θερμοσύνας,
 Εὐγενίαν κρύπτει χθονία κόνις· αἱ δ' ἐπὶ τύμβῳ
 κείραντο πλοκάμους Μοῦσα, Θέμις, Παφίη.

54. (VII, 596.)

Ἐπὶ Θεοδότῳ τῷ γαμβρῷ, ἐπ' ἐχθρᾷ τετελευτηκότῳ
 τῆς ἰδίας γαμετῆς.

Ναὶ μὰ τὸν ἐν γαίῃ πύματον δρόμον, οὐτ' ἔμ' ἄκοιτις
 ἔστνγεν, οὐτ' αὐτὸς Θεῦδοτος Εὐγενίης
 ἐχθρὸς ἐκὼν γενόμεν. ἀλλὰ φθόνος ἤε τις ἄτη
 ἡμέας ἐς τύσσην ἤγαγεν ἀμπλακίην.
 νῦν δ' ἐπὶ Μινῶν καθαρὴν κρηπίδα μολόντες,
 ἀμφοτέροι λευκὴν ψῆφον ἐδεξάμεθα.

5

55. (VII, 602.)

Ἐὐστάθιε, γλυκερὸν μὲν ἔχεις τύπον· ἀλλὰ σε κηρὸν
 δέρομαι, οὐδ' ἔτι σοι κείνο τὸ λαρὸν ἔπος
 ἔξεται ἐν στομάτεσσι· τεῖ δ' εὐάνθεμος ἤβη
 αἶ αἶ, μαψιδίῃ νῦν χθονὸς ἔστι κόνις.
 πέμπτου καὶ δεκάτου γὰρ ἐπιψαύσας ἐνιαυτοῦ,
 τετράκις ἕξ μούρους ἔδρακες ἠελίουσ.
 οὐδὲ τεοῦ πάππου θρόνος ἤρκεσεν, εὐ γενετῆρος
 ὄλβος· πᾶς δὲ τετὴν εἰκόνα δερκόμενος
 τὴν ἄδικον Μοῖραν καταμέμφεται, οὐνεκα τοίην,
 ἀμέγα νηλεῖς, ἔσβεσεν ἀγλαίην.

5

10

56. (VII, 612.)

Φεῦ, φεῦ, τὴν δεκάτην Ἑλικονίδα, τὴν λυραιοῖδῶν
 Ῥώμης καὶ Φαρίης, ἧδε κέκευθε κόνις.
 ὄλετο φορμύγων τερετίσματα, λῆξαν αἰοίдай,
 ὥσπερ Ἰωάννη πάντα συναλλύμενα.

καὶ τάχα θεσμόν ἔθηκαν ἐπάξιον ἐννέα Μοῦσαι,
τύμβον Ἰωάννης ἀνθ' Ἐλικῶνος ἔχειν. 5

57.* (VII, 614.)

Ἑλλανὶς τριμάκαιρα, καὶ ἃ χαρίεσσα Λύμαξις
ἦσθην μὲν πάτρας φέγγεα Λεσβιάδος.
ὄκα δ' Ἀθηναίησι σὺν ὀλκάσιν ἐνθάδε κέλασας
τῶν Μιτυληναίων γὰρ ἀλάπαξε Πάχης,
τῶν κουρῶν ἀδίκως ἠράσσατο, τῶς δὲ συνεύνωσ
ἔκτανεν, ὡς τήνας τῆδε βηισόμενος. 5
ταὶ δὲ κατ' Αἰγαίοιο ῥόου πλατὺ λαῖτμα φερέσθην,
καὶ ποτὶ τῶν κραναῶν Μοσπολίαν δραμέτην·
δάμψ δ' ἀγγελέτην ἀλιτήμονος ἔργα Πάχητος,
μέσφα μιν εἰς ὄλοην κῆρα συνηλασάτην. 10
τοῖα μὲν, ὦ κούρα, πεπονθήκατον· ἄψ δ' ἐπὶ πάτραν
ἦκετον, ἐν δ' αὐτῇ κείσθον ἀποφθιμένα·
εὖ δὲ πόνων ἀπόνασθον, ἐπεὶ ποτὶ σᾶμα συνεύνωσ
εὐδέτεον, ἐς κλεινᾶς μνάμα σαοφροσύνας·
ὑμνεῦσιν δ' ἔτι πάντες ὁμόφρονας ἠρωϊδας, 15
πάτρας καὶ ποσίων πῆματα τισαμένους.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΔΙΚΤΙΚΑ.

58. (IX, 152.)

Ἄδε ποθ' ἃ κλεινὰ Πριάμου πόλις, ἂν ἀλαπάξαι
Ἑλλάνων δεκέτης οὐκ ἐτάλασεν ἄρης
ἀμφοδὸν, ἀλλ' ἵπποιο κακὸν ξύλον. αἶθε δ' Ἐπειὸς
κάτθανε, πρὶν τεῦξαι δουρατέαν παγίδα.
οὐ γὰρ ἂν, Ἀτρειδῶν ὄροφρητῶν ἀψαμένων πῦρ,
οὕτω ἐφ' ἀμετέροις λάεσιν ἠριπόμαν. 5

59. (IX, 153.)

ὦ πόλι, πῆ σέο κείνα τὰ τείχεα; πῆ πολυόλβοι
νηοί; πῆ δὲ βοῶν κράατα τεμνομένων;
πῆ Παφίης ἀλάβαστρα, καὶ ἡ πάγχρυσος ἐφεστρὶς;
πῆ δὲ Τριτογενοῦς δείκελον ἐνδαπίης;
πάντα μόθος, χρονίη τε χύσις, καὶ Μοῖρα κραταιή
ἦρπασεν, ἀλλοίην ἀμφιβαλοῦσα τύχην· 5
καὶ σε τόσον νίκησε βαρὺς φθόνος. ἀλλ' ἄρα μοῦνον
οὔνομα σὸν κρύψαι καὶ κλέος οὐ δύναται.

60. (IX, 155.)

Εἰ μὲν ἀπὸ Σπάρτης τις ἔφυς, ξένης, μὴ με γελίωσθης·
οὐ γὰρ ἔμοι μούνη ταῦτα τέλεισσε Τύχη.
εἰ δέ τις ἐξ Ἀσίης, μὴ πένθειε· Λαρδανικοὺς γὰρ
σκήπτρους Αἰναιδῶν πᾶσα νένευκε πόλις.
εἰ δὲ θεῶν τεμένη, καὶ τείχεα, καὶ ναετῆρας
ζηλήμων δήτων ἐξεκένωσεν ἄρης,
εἰμὶ πάλιν βασιλεια· σὺ δ' ὦ τέκος, ἄτρομε Ῥώμη,
βύλλε καθ' Ἑλλήνων σῆς ζυγόδεσμα δίκης.

5

61. (IX, 154.)

Ἰλήκοις, πολιοῦχε, σὲ μὲν χρυσαυγείῃ νηῖ,
ὡς θέμις, ἢ τλήμων Ἴλιος ἠγασοίμην.
ἀλλὰ σὺ με προλέλοιπας ἐλώριον· ἀντί δὲ μῆλον
πᾶσαν ἀπεδρέψω τείχεος ἀγλαίην.
ἄρκιον ἦν θνήσκειν τὸν βουκόλον· εἰ γὰρ ἄθεσμος
ἔπλετο, τῆς πάτρης οὐκ ἀλίτημα τόδε.

5

62. (IX, 204.)

Μὴ με τὸν Αἰάντιον ἀνοχμάσσειας, ὀδῖτα,
πέτρον, ἀκοντιστὴν στήθεος Ἐκτορέου.
εἰμὶ μέλας τρηχὺς τε· σὺ δ' εἴρεο θεῖον Ὀμηρον,
πῶς τὸν Πριαμίδην ἐξεκύλισα πέδῳ,
νῦν δὲ μόλις βαιὸν με παροχλίζουσιν ἀρούρης
ἄνθρωποι, γενεῆς αἴσχεα ληνγαλέης·
ἀλλὰ μέ τις κρύψειεν ὑπὸ χθονός· αἰδέομαι γὰρ
παίγνιον οὐτιδανοῦς ἀνδράσι γιγνώμενος.

5

63. (IX, 442.)

Γριπεύς τις μογέεσκεν ἐπ' ἰχθύσι· τὸν δ' εἰδούσα
εὐκτέανος κούρη θυμὸν ἔκαμνε πόθῳ,
καί μιν θῆκε σύννευον. ὃ δ' ἐκ βιότοιου πενιχροῦ
δέξατο παντοίης ὄγκον ἀγγοροίης.
ἦ δὲ Τύχη γελώουσα παρίστατο, καὶ ποτὶ Κύπριν,
„οὐ τέος οὗτος ἀγῶν, ἀλλ' ἐμός ἐστιν” ἔφη.

5

64. (IX, 482.)

Εἰς τὰ λυτὰ Ζήνωνος τοῦ βασιλέως.
Οὐτιδανοὶ μερόπων, εἰ καὶ μέγα ῥέξαμεν ἔργον,
οὕτως εἰς μνήμην θερὸν ἐπερχόμεθα·
οἱ δ' ἀγαθοὶ, κῆρ μηδὲν, ἀναπνεύσασσι δὲ μοῦνον,
ὡς Αἴβυς εἶπεν ἀνῆρ, τοῦτ' ἀδάμαντι μένει.

5

δῆποτε γὰρ Ζήνωνα πολισοῦχον βασιλῆα
 παίγιον ἀφράστων ἐκτελέοντα κύβων,
 τοῖη ποικιλοτεκτος ἔλεν θέσις, εὐτ' ἀπὸ λευκοῦ,
 τοῦ καὶ ὀπισθιδίην εἰς ὁδὸν ἐρχομένου.
 ἐπὰ μὲν ἔκτος ἔχεν, μίαν εἵνατος· αὐτὰρ ὁ σοῦμμος
 δισσὰς ἀμφιέπων ἴσος ἔην δεκάτῃ·
 ὅς τε πέλει μετὰ σοῦμμον ἔχεν δύο, μουνάδα δ' ἄλλην
 ψῆφον τὴν πυμάτην ἀμφιέπεσκε δίβος.
 ἀλλὰ μέλας δισσὰς μὲν ἐν ὄγδοάτῃ λίπε χάριθ,
 καὶ τίσσας ἐτέρας ἐς θέσιν ἐνδεκάτην.
 ἀμφὶ δυωδέκατον δὲ διέπρεπον εἴκελοι ἄλλαι,
 καὶ τρισκαιδεκάτῃ ψῆφος ἔκειτο μία·
 διζυγες Ἀντίγονον διεκόσμεον· ἀλλὰ καὶ αὐτῷ
 ἴσος ἔμιμνε τύπος πεντεπικαιδεκάτῃ,
 ὀκτωκαιδεκάτῃ πανομοίῳ· εἰσέτι δ' ἄλλας
 εἶχεν διχθαδίας τέτρατος ἐκ πυμάτου·
 αὐτὰρ ἀναξ λευκοῖο λαχὼν σημηΐα πεσσοῦ,
 καὶ τὴν ἔσσομένην οὐ νοέων παγίδα,
 τριχθαδίας ἀδόκητα βαλὼν ψηφίδας ἀπ' ἤθμου
 πύργου δουρατέου κλίμακι κευθομένη,
 δοιὰ καὶ ἕξ καὶ πέντε κατήγαγεν· αὐτίκα δ' ὀκτώ
 ἕζυγας εἶχεν ὕλας πρόσθε μεριζομένας.
 γάβλην φεύγετε πάντες, ἐπεὶ καὶ κοίρανος αὐτὸς
 κείνης τὰς ἀλόγους οὐχ ὑπάλυξε τύχας.

10

15

20

25

65. (IX, 619.)

Εἰς λουτρῶν ἐν Βυζαντίῳ ἔχον Ἀφροδίτην λουσομένην.
 Νῦν ἔγων, Κυθέρεια, πόθεν νίκησας ἀγῶνα,
 τὴν πρὶν Ἀλεξάνδρου ψῆφον ὑφαρπαμένη.
 ἐνθ' αἶδε γὰρ τέγγουσα τεὸν δέμας, εἶδες ἐλέγξαι
 Ἥρην Ἰναχίους χεῦμασι λουσαμένην.
 νίκησεν τὸ λοστρόν· εἶοικε δὲ τοῦτο βοῶσῃ
 Παλλάς· „ἐνικῆθην ὑδασιν, οὐ Παφίῃ.”

5

66. (IX, 631.)

Εἰς τὰ θερμὰ τὰ Ἀγαμεμνόνια ἐν Σμύρνῃ.
 Κῶρος ἐγὼ Λαναοῖς μεμελημένος, ἐνθα μολόντες
 τῆς Ποδαλειρείης ἐξελάθοντο τέχνης.
 ἔλκευ γὰρ μετὰ δῆριν ἐμοῖς ἀκέσσαντο ῥέεθροις,
 βαρβαρικῆς λόγῃς ἰὼν ἀπώσαίμενοι.

ἔνθεν ἀεξήθη δροσφοφόρος· ἀντί δὲ τιμῆς
τὴν Ἀγαμεμνονέην εὔρον ἐπωνυμίην.

5

67. (IX, 641.)

Εἰς γέφυραν τοῦ Σαγγαρίου.

Καὶ σὺ μεθ' Ἑσπερίην ὑψαύχενα, καὶ μετὰ Μήδων
ἔθνεα, καὶ πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀγέλην,
Σαγγάριε, κρατερῆσι ῥοᾶς ἀψῖσι πεδηθεῖς,
αὐτὸς ἐδουλώθης κοιρανικῇ παλάμῃ.
ὁ πρὶν δὲ σκαφέεσσιν ἀνέμβατος, ὁ πρὶν αὐταιρῆς,
κεῖσαι λαϊνὴ σφιγκτὸς ἀλυκτοπέδη.

5

68. (IX, 642.)

Εἰς σωτήρια ἐν Μυρίνῃ ἐν προαστείῃ.

Πᾶν τὸ βροτῶν σπαύλημα καὶ ἡ πολυόλβος ἐδωδὴ
ἐνθάδε κρινομένη τὴν πρὶν ὄλεσσε χάριν.
οἱ γὰρ φασιανοὶ τε καὶ ἰχθύες, αἱ τ' ὑπὲρ ἴγδιν
τριψίς, ἧ τε τόση βρωματομιξαπάτη,
γίγνεται ἐνθάδε κόπρος· ἀποσσεύει δ' ἄρα γαστήρ
ὄπποσα πειναλὴ δέξατο λαυκανίη.
ὄψδ' ἐδ' γιγνώσκει τις, ὅτ' ἄφρονα μῆτιν αἰείρων
χρυσοῦ τσσατίου τὴν κόνιν ἐπρίατο.

5

69. (IX, 643.)

Εἰς τὸ αὐτό.

Τί στενάχεις κεφαλὴν κεκακωμένος; ἐς τί δὲ πικρὰ
οἰμῶξεις, μελέων πάγχυ βαρυνομένων;
ἐς τί δὲ γαστέρα σεῖο ῥαπίσμασιν ἀμφιπατάσσεις,
ἐκθλίψαι δοκέων μᾶστακος ἐργασίην;
μόχθων τσσατίων οὐ σοι χρέος, εἰ παρὰ δαιτὶ
μὴ τοῦ ἀναγκαίου πούλῳ παρεξετάθης,
ἀλλ' ἐπὶ μὲν στιβάδος φρονεῖς μέγα, καὶ στόμου τέρπεις
βρώμασιν, εὐτυχίην κείνα λογιζόμενος·
ἐνθάδε δ' ἀσχάλλεις· μόνῃ δ' ἀλιτήματα λαιμοῦ
ἢ γαστήρ τίνει πολλάκι τυπτομένη.

5

70. (IX, 644.)

Εἰς τὸ αὐτό.

Εὗγες μάκαρ τλήθνημε γεωπόνος· σοὶ βίος αἰεὶ
μῖμνειν καὶ σκαπάνης ἄλγος καὶ πενιγῆς

14

λιτὰ δὲ σοὶ καὶ δεῖκνα, καὶ ἐν ξυλόχοισι καθεύδεις,
 ὕδατος ἐμπλήσας λαιμὸν ἀμετροπότην.
 ἔμπης ἀρτίπος ἐσσί, καὶ ἐνθάδε βαιὰ καθεσθεις
 αὐτίκα γαστέρα σὴν θῆκας ἐλαφροτάτην.
 οὐδὲ καταψήχεις ἱερὴν ῥάχιν, οὐδέ τι μηρούς
 τύπτεις, αὐτομάτως φόρτον ἀκωσάμενος.
 τλήμονες οἱ πλουτοῦντες, ἰδ' οἱ κείνοισι συνόντες,
 οἷς πλέον ἀρτεμίης εὐαδεν εἰλαπίνη.

5

10

71. (IX, 653.)

Εἰς οἶκον κείμενον ἐν ὕψει ἐν Βυζαντίῳ.

„Τῆς ἀρετῆς ἰδρωῶτα θεοὶ προπάρουθεν ἔθηκαν”
 ἔννεπεν Ἀσκραῖος, δῶμα τόδε προλέγων,
 κλίμακα γὰρ ταναῆν περὶ ὧν κεκαφηῶτι ταρσῶ,
 ἰδρωῶτι πλαδαρὴν ἄμφοδιῆνα κόμην·
 ὑπόδι δ' εἰσενόησα θαλασσαιῆν περιωπὴν.
 καὶ τάχα τῆς Ἀρετῆς πιστότατος θάλαμος.

5

72. (IX, 662.)

Χῶρος ἐγὼ τοπρὲν μὲν ἦν στυγερωπὸς ἰδέσθαι,
 πηλοδόμοις τοίχοις ἀμφιμεριζόμενος·
 ἐνθάδε δὲ ξείνων τε καὶ ἐνδαπίων καὶ ἀγροίκων
 νηδὺς ἐπεγδούπει λύματα χενομένη.
 ἀλλὰ πατὴρ με πόληος ἐναλλάξας Ἀγαθίας,
 θῆκεν ἀρίζηλον τὸν πρὶν ἀτιμότερον.

5

73. (IX, 665.)

Εἶξον ἐμοὶ Δαίφνης ἱερὸν κλέτας, ἔκτοθι πόντου
 κείμενον, ἀγραύλου κάλλος ἐρημοσύνης.
 ἐνθάδε γὰρ Νύμφαι δενδρίτιδες, αἶ τ' ἐνὶ πόντῳ
 Νηρείδες ξυνήν θέντο συνηλυσίην.
 ἄμφ' ἐμὲ γὰρ μάρναντο· δίκασσε δὲ Κυανοχαίτης,
 καὶ με παρ' ἀμφοτέραις μέσσον ἔθηκεν ὄρον.

5

74.* (IX, 677.)

Τεῦξέ με πολλὰ καμῶν Μουσώνιος, οἶκον ἀγητὸν
 τηλικόν, ἀρκύοις ἄσθμασι βαλλόμενον.
 ἔμπης οὐκ ἀπέειπεν ἀφεγγέα δῶματα Μοίρης,
 ἀλλὰ με καλλείψας ἐν χθονὶ ναιετάει.
 καὶ ῥ' ὁ μὲν εἰς ὀλίγην κεῖται κόνιν· ἡ δὲ περισσῆ
 τέρψις ἐπὶ ξείνοισι ἀνδράσιον ἐκκέχμυαι.

5

75.* (IX, 766.)

Anth. Plan. p. 377. HSt. ἄθλιον.

Εἰς κωνωπεῶνα.

Πλέγμασι μὲν σκοπός ἐστι περισφίγγαι πετεηνῶν
 ἔθνεα, καὶ ταχινοὺς ἔνδοθεν δοταλίχους·
 αὐτὰρ ἐγὼ σεύειν ἐπιτέρομαι, οὐδὲ καλύπτω
 ἔνδοθεν, ἀλλ' εἴργω μᾶλλον ἐπειγομένους.
 οὐδὲ μὲ τις λήσειε, καὶ εἰ βραχὺς ἔπλετο, κώνωψ
 ἡμετέρης διαδὺς πλέγμα λινοστασῆς.
 ὄρνεά που σῶζω· μερόπεσσι δὲ λέκτρα φθλάσσω.
 ἦ ῥά τις ἡμείων ἐστὶ δικαιοτέρος;

76.* (IX, 767.)

Anth. Plan. p. 377. HSt. ἄθλιον; a Brunckio Paulo Silentiario tributum.

Εἰς τὰβλαν.

Ἐζόμενος μὲν τῆδε παρ' εὐλαίῳ τραπέζῃ
 παίγνια κινήσεις τερπνὰ βολοκτυπίης.
 μήτε δὲ νικήσας μεγαλίζεο, μήτ' ἀπολειφθεῖς
 ἄχνησο, τὴν ὀλίγην μεμφόμενος βολίδα.
 καὶ γὰρ ἐπὶ σμικροῖσι νόος διαφαίνεται ἀνδρός·
 καὶ κύβος ἀγγέλλει βένθος ἔχεφροσύνης.

77.* (IX, 768.)

Pauli Silentiarii apud Brunckium.

Εἰς τὸ αὐτό.

Παίγνια μὲν τάδε πάντα· Τύχης δ' ἑτερότροπος ὄρμη
 ταῖς ἀλόγοις ταύταις ἐμφέρεται βολίσιν.
 καὶ βροτέου βιότου σφαλερὸν μίμημα νοήσεις,
 νῦν μὲν ὑπερβάλλων, νῦν δ' ἀπολειπόμενος.
 αἰνέομεν δὴ κέτνον, ὃς ἐν βιότῳ τε κύβῳ τε
 χάσματι καὶ λύπῃ μέτρον ἐφηρομόσατο.

78.* (IX, 769.)

Pauli Silentiarii apud Brunckium.

Εἰς τὸ αὐτό.

Τοῖς μὲν προηϋνόοις τάδε παίγνια· τοῖς δ' ἀκολάστοις
 λύσσα καὶ ἀμπλακίη καὶ πόθος αὐτόματος.
 ἀλλὰ σὺ μὴ λέξης τι θεημάχον ὄστατος ἔρπων,
 μηδ' ἀναροιβδήσης ἕνοβόλῳ πατάγῳ.
 δεῖ γὰρ μήτε πονεῖν ἐν ἀθύρμασι, μήτε τι παίζειν
 ἐν σπουδῇ. καιρῷ δ' ἴσθι νέμειν τὸ πρόπον.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΑ.

79. (X, 14.)

Εὐδία μὲν πόντος πορφύρεται· οὐ γὰρ ἀήτης
 κύματα λευκαίνει φρικτὴ χαρασσόμενα.
 οὐκέτι δὲ σπιλάδεσσι περικλασθεῖσα θάλασσα
 ἔμπαλιν ἀντωπὸς πρὸς βιάθος εἰσάγεται.
 οἱ ζέφυροι πνέουσιν· ἐπιτρύζει δὲ χελιδῶν
 κάρφωσι κολλητὸν πηξάμενη θάλαμον. 5
 θάρσει ναυτιλῆς ἐμπεύραμε, κἂν παρὰ Σύρτιν,
 κἂν παρὰ Σικελικὴν πομποροῦς κροκάλην.
 μῦνον ἐνορμίταο παραὶ βωμοῦσι Πριήπου
 ἢ σκάρον, ἢ βῶκας φλέξον ἐρευθόμενους. 10

80. (X, 64.)

Ἥ ῥά γε ποῦ τὸ φρονάγμα τὸ τηλικόν; οἱ δὲ περισσοὶ
 πῆ ἔβαν ἑξαίφνης ἀγχιποροὶ κόλακες;
 νῦν γὰρ ἑκάς πτόλιος φυγὰς ἔγχεο· τοῖς πρότερον δὲ
 οἰκτροῖς τὴν κατὰ σοῦ ψῆφον ἔδωκε Τύχη.
 πολλὴ σοί, κλυτοεργὲ Τύχη, χάρις, οὐνεχ' ὁμοίως 5
 πάντας αἰεὶ παῖζεις, κείσεται τερπόμεθα.

81. (X, 66.)

Εὐτέ τις ἐκ πενίης πλοῦτον τύχοι, ἡδὲ καὶ ἀρχῆς,
 οὐκέτι γινώσκει τίς πέλε τὸ πρότερον.
 τὴν ποτε γὰρ φιλήν ἀπαραίνεται. ἀφρονέων δὲ,
 τέρψιν ὀλισθηρῆς οὐ δεδάηκε Τύχης.
 ἦς ποτε γὰρ πτωχὸς ταλαπειρίως οὐκ ἐθέλεις δὲ, 5
 αἰτίσασας ἀκόλους, νῦν ἑτέροις παρέχειν.
 πάντα, φίλος, μερόπεσσι παρέρχεται· εἰ δ' ἀπιθήσεις,
 ἔμπαλιν αἰτίζων, μάρτυρα σωτὸν ἔχοις.

82. (X, 68.)

Καλὸν μὲν στυγόμενον ἔχειν νόον εἰ δ' ἄρ' ἀνάγκη,
 ἄρσενικὴ φιλότις μήποτε σε κλονέοι.
 Θηλυτέρας φιλέειν ὀλίγον κακὸν, οὐνεκα' κείναις
 κυπριδίους δάρους πάντα δέδωκε φύσις.
 δέρεο τῶν ἀλόγων ζώων γένος· ἢ γὰρ ἐκείνων 5
 οὐδὲν ἀτιμάζει θεῖσμα συζυγίης.
 ἄρσενι γὰρ θήλεια συνάπτεται· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
 ἄνδρες ἐς ἀλλήλους ξεῖνον ἄγουσι γάμον.

83. (X, 69.)

Τὸν θάνατον τί φοβεῖσθε, τὸν ἡσυχίης γενετῆρα,
τὸν παύοντα νόσους καὶ πενίης ὀδύνας;
μοῦνον ἄπαξ θνητοῖς παραγίγνεται, οὐδέ ποτ' αὐτὸν
εἶδέν τις θνητῶν δεύτερον ἐρχόμενον.
αἱ δὲ νόσοι πολλαὶ καὶ ποικίλαι, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον
ἐρχόμεναι θνητῶν, καὶ μεταβαλλόμεναι.

5

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΚΩΠΤΙΚΑ.

84. (XI, 57.)

Γαστέρα μὲν σεσάλακτο γέρον εὐώδεϊ Βακχῆ
Οἰνοπίων, ἔμπης δ' σθῆ ἀπέθηκε δέπας.
ἀλλ' ἔτι διψῶων ἰδίῃ κατεμέμφετο χειρὶ,
ὡς ἀπὸ κρητῆρος μηδὲν ἀφυσσαμένη.
οἱ δὲ νέοι ῥέγγουσι, καὶ οὐ σθένος οὐδ' ἀπ' ἀριθμοῦ
τὰς κύλικας γνῶναι τὰς ἔτι πινομένας.
πῖνε, γέρον, καὶ ζῆθι μάτην δ' ἄρα θεῖος Ὀμηρος
τείρεσθαι πολίην ἐκ νεότητος ἔφη.

5

85.* (XI, 64.)

Ἐμεῖς μὲν πατέοντες ἀπείρονα καρπὸν Ἰάχχου
ἄμμιγα βακχευτὴν ῥυθμὸν ἀνεπλέκομεν.
ἦδη δ' ἄσπετον οἶδμα κατέρῳρεν οἶα δὲ λέμβοι
κισσύβια γλυκερῶν νήχεθ' ὑπὲρ ῥοθίων,
οἷσιν ἀρυσσάμενοι σχέδιον ποτὸν ἦρομεν ἦδη
θερμῶν Νηϊάδων οὐ μάλα δευόμενοι.
ἦ δὲ καλὴ ποτὶ ληνὸν ὑπερκύπτουσα Ῥοδάνθη
μαρμαρυγῆς κάλλους νᾶμα κατηγλαῖσεν.
πάντων δ' ἐκδεδόνηντο θοαὶ φρένες, οὐδέ τις ἡμέων
ἦεν, ὃς οὐ Βάκχῃ δάμνατο καὶ Παφίῃ.
τλήμονες· ἀλλ' ὁ μὲν εἶρε παραὶ ποσὶν ἀρρηδονος ἡμῶν
τῆς δ' ἄρ' ὑπ' ἐλπωρῇ μοῦνον ἐπαιζόμεθα.

5

10

86.* (XI, 350.)

Εἰς δικολόγον ἀδικούντα.

Νήπιε, πῶς σε λέληθε Δίκης ζυγόν; οὐ νοεῖς δὲ
ἀνδράσιν οὐχ ὑσίοις ψῆφον ὀφειλομένην;
ἔήτηρ πιστεύεις πνικνόφρονι, σῆ τε μενοιῆ
ποικίλον, αὐδῆσαι μῦθον ἐπισταμένη.

ἄλλῳ δὲ ἔξοσι· Θάμιν δ' οὐκ οἶδεν ἀμείψαι 5
 τῆς σῆς ἠλεμέατου παίγνια φαντασίης.

87.* (XI, 352.)

In Anth. Plan. p. 68. ἀδέσποτον.

Τὸν σοφὸν ἐν κιδάτῃ, τὸν μεουσικὸν Ἀνδροτιῶνα
 εἶρετό τις τοίην κρουματικὴν σοφίην
 „δεξιτερὴν ὑπάτην ὅποτε πλήκτροισι δόνησας,
 ἢ λαιῇ νῆτῃ κάλλεται αὐτομάτως 5
 λαπτὸν ὑποτρύζουσα, καὶ ἀντίτυπον τερέτισμα
 πάσχει, τῆς ἰδίης πλησσομένης ὑπάτης
 ὥστε με θαυμάζειν, πῶς ἄκροα νεῦρα ταθάντα
 ἢ φύσις ἀλλήλοις θῆκατο συμπαθέα.”
 δς δὲ τὸν ἐν πλήκτροισιν Ἀριστόξεινον ἀγητὸν
 ὤμοσε μὴ γνῶναι τήνδε θεημοσύνην 10
 „ἔστι δ'” ἔφη „λύσις ἦδε. τὰ νευρία πάντα τέτυκται
 ἔξ ὄϊος χολάδων ἀμμια τερσομένων.
 τοῦνεκὲν εἰσιν ἀδελφά, καὶ ὡς ξύμφυλα συνηχέ,
 ξυγγενὲς ἀλλήλων φθῆγμα μεριζόμενα.
 γνήσια γὰρ ταῦδε πάντα, μῆς ἄτε γαστροῦς ἔόντα, 15
 καὶ τῶν ἀντιτύπων κληρονομεῖ πατάγων.
 καὶ γὰρ δεξιὸν ὄμμα κακούμενον ὄμματι λαιψ̄
 πολλάκι τοὺς ἰδίους ἀντιδίδωσι πόρους.”

88.* (XI, 354.)

Palladæ in Anth. Plan. p. 188.

Ἄλλον Ἀριστοτέλην, Νικόστρατον, Ἰσοπλάτωνα,
 σκινδαλαμοφράστην αἰκνυτάτης σοφίης,
 τοῖα περὶ ψυχῆς τις ἀνείρετο· „πῶς θέμις εἶπεν
 τὴν ψυχὴν, θνητὴν ἢ κάλιον ἀθάνατον;
 σῶμα δὲ δεῖ καλέειν ἢ ἀσώματον; ἐν δὲ νοητοῖς 5
 τακτέον ἢ ληπτοῖς, ἢ τὸ συναμφοτέρον;”
 αὐτὰρ ὃ τὰς βίβλους ἀνελέξατο τῶν μετεώρων
 καὶ τὸ περὶ ψυχῆς ἔργον Ἀριστοτέλους,
 καὶ παρὰ τῷ Φαίδωνι Πλατωνικὸν ὕψος ἐπιγνούς
 πᾶσαν ἐνησκήθη πάντοθεν ἀτρεκίην. 10
 εἶτα περιστέλλων τὸ τριβώνιον, εἶτα γενεῖον
 ἄκρα καταπήχων, τὴν λύσιν ἐξέφερον
 „εἶπερ ὄλωσ ἔστι ψυχῆς φύσις, οὐδὲ γὰρ οἶδα,
 ἢ θνητὴ πάντως ἔστιν ἢ ἀθάνατος,
 Agathias.

στεγνοφυής ἢ ἄυλος ὅταν δ' Ἀχέροντα περιήσῃς,
 κείδι τὸ νημερτὲς γνώσασαι, ὡς ὁ Πλάτων.
 εἰ δ' ἐθέλεις, τὸν παῖδα Κλεόμβροτον Ἀμβρακιάωτην
 μιμοῦ, καὶ τεγέων σὸν δέμας ἐκχάλασον.
 καὶ κεν ἐπιγνοίης δίχα σώματος αὐτίκα σαυτὸν,
 μοῦνον ὅπερ ζητεῖς τοῦθ' ὑπολειπόμενος."

89.* (XI, 365.)

In Anth. Plan. p. 133. ἀδηλον.

Καλλιγένης ἀγροῖκος, ὅτε σπόρον ἔμβαλε γαίῃ,
 οἶκον Ἀριστοφάνους ἦλθεν ἐς ἀστρολόγου,
 ἦτε δ' ἐξερέειν, εἶπερ θέρος αἴσιον αὐτῷ
 ἔσται, καὶ σταχύων ἄφθονος εὐπορίῃ.
 ὃς δὲ λαβῶν ψηφίδας, ὑπὲρ πίνακός τε πυκάζων,
 δάκτυλά τε γνάμπτων, φθέγγατο Καλλιγένει
 „εἶπερ ἐπομβρηθῆ τὸ ἀρούριον, ὅσσον ἀπόχρη,
 μηδὲ τιν' ὑλαίην τέξεται ἀνθοσύνην,
 μηδὲ πάγος ῥήξη τὴν αὐλακα, μηδὲ χαλάζη
 ἄκρον ἀποδρυφθῆ δράγματος ὀρνυμένου,
 μηδὲ νεβροὶ κείρωσι τὰ λήϊα, μηδὲ τιν' ἄλλην
 ἤμερος ἢ γαίης ὄψεται ἀμπλακίην,
 ἔσθλόν σοι τὸ θέρος μαντεύομαι, εὖ δ' ἀποκόψεις
 τοὺς στάχνας μούνας δείδιθι τὰς ἀκρίδας."

90.* (XI, 372.)

Lucillii in Anth. Plan. p. 158.

Σῶμα φέρων σκιοειδὲς, ἀδερκεῖ σύμπνοον αὐρῆ,
 μὴ ποτε θαρσήσης ἄγχι τιγὸς κελάσαι,
 μὴ τις ἔσω μυκτῆρος ἀναπνεῖων σε κομίση,
 ἄσθματος ἡερίου πολλὸν ἀφανυρότερον.
 οὐ σὺ μόνον τρομέεις· τότε γὰρ πάλιν οὐδὲν ἀμείψας
 ἔσσει αὐτῶς φάσμα, τότερ τελέθεις.

91.* (XI, 376.)

Ammiani in Anth. Plan. p. 171.

Ῥήτορα πρὸς Διόδωρον ἀνὴρ δειλῆος ἀπελθὼν,
 εἶρετό μιν τοίης ἀμφὶ δικασπολῆς·
 „ἡμετέρῃ θεράπεινα φύγεν ποτέ· τὴν δὲ τις εὐρῶν,
 ἄλλοτρίην τ' εἶναι λάτρην ἐπιστάμενος,

ζεῦξεν ἔφ' Ἐραπόντι· τέκεν δ' ὑπὸ παιδας ἐκείνῃ·
 καὶ τίνι δουλεύειν εἰσὶ δικαιοῦτεροι;”
 3
 ὃς δ' ὅτε μερμήριξε, καὶ ἔδρακε βίβλον ἐκάστην,
 εἶπεν ἐπιστρέψας γυρὸν ἐπισκύνιον
 „ἦ σοί, ἦ τῶ ἔλονται τὴν Ἐραπαίναν, ἀνάγκη
 δουλεύειν κείνους, ὧν χάριν ἔξερέεις”
 10
 δίξο δ' εὐμενέοντα δικασπόλον, αἴψα δ' ἀποίσεις
 ψῆφον ἀρειοτέρην, εἶγε δίκαια λέγεις.”

92. (XI, 379.)

Οὐ τις ἀλοιητῆρας ἰδεῖν τέτληκεν ὀδόντας
 ἑμετέρους, ἵνα σοῖς ἐν μεγάροις πελάσῃ·
 εἰ γὰρ αἰεὶ βούβρωστιν ἔχεις Ἐρυσίχθονος αὐτοῦ,
 καὶ τάχα δαρδάψεις καὶ φίλον ὄν καλέεις.
 ἀλλ' οὐ σεῖο μέλαθρά με δέξεται· οὐ γὰρ ἔγωγε
 5
 βήσομαι ἑμετέρῃ γαστρὶ φυλαζόμενος.
 εἰ δέ ποτ' ἐς τεὸν οἶκον ἐλεύσομαι, οὐ μέγ' ἄνυσσεν
 Λαρτιάδης Σκύλλης χάσμασιν ἀντιάσας
 ἀλλ' ἔσομαι πολύτλας τις ἐγὼ πλέον, εἰ σὲ περήσω,
 Κύκλωπος κρυεροῦ μηδὲν ἐλαφρότερον.
 10

93. (XI, 382.)

Κεῖτο μὲν Ἀλκιμένης κεκακωμένος ἐκ πυρετοῦ,
 καὶ περὶ λαυκανίην βραγχὰ λαρυγγίων,
 νυσσόμενός τε τὸ πλευρὸν ὅτε ξιφέεσσιν ἀμυχθῆν,
 καὶ θαμὰ δυσκελεύεις ἄσθμασι πνευστιῶν
 ἦλθε δὲ Καλλίγνωτος ὁ Καῖος, ὁ πλατυλέσχης,
 5
 τῆς παιωνιάδος πληθόμενος σοφίης,
 πᾶσαν ἔχων πρόγνωσιν ἐν ἄλγεσιν, οὐ τι περισσὸν
 ἄλλο προαγγέλλων, ἢ τὸ γενησόμενον.
 Ἀλκιμένους δ' ἐδόκευεν ἀνάκλισιν, ἐκ τε προσώπου
 φράζετο, καὶ παλάμης ψαῦεν ἐπισταμένως.
 10
 καὶ τὸ περὶ κρισίμων φάσων ἐλογίζετο γράμμα,
 πάντ' ἀναπεμπάζων, σὺχ' ἐκὰς Ἴπποκράτους.
 καὶ τότε τὴν πρόγνωσιν ἐς Ἀλκιμένην ἀνεφώνει
 σεμνοπροσωπήσας καὶ σοβαρευσόμενος.
 „εἶγε φάρνγξ βομβεύσα, καὶ ἄγρια τύμματα πλευροῦ,
 15
 καὶ πυρετῶ λήξῃ πνεῦμα δασυνόμενον,
 οὐδέτι τεθνήξει πλευρίτιδι. τοῦτο γὰρ ἡμῖν
 σύμβολον ἔσσομένης ἐστὶν ἀπημοσύνης.

θάρασει· τὸν νομικὸν δὲ κάλει, καὶ χρήματα σαντοῦ
 εὖ διαθεῖς, βιώτου λήγῃ μεριμνοτόκου,
 καὶ με τὸν ἰητρὸν, προῤῥήσιος εἵνεκεν ἐσθλῆς,
 ἐν τριτάτῃ μοίρῃ κάλλιπε κληροστέμον·”

ANTHOLOGIAE PLANUDEAE
 EPIGRAMMATA

QUAE

IN CODICE PALATINO NON REPERIUNTUR.

94. (36.)

*Εἰς εἰκόνα τινὸς σοφιστοῦ ἐν Περγᾶμφ δοθεῖσαν ἐπὶ
 πρεσβείᾳ πολιτικῆ.*

Τὰς μὲν ὑπὲρ μύθων τε καὶ εὐτροχάλιο μελίσσης
 εἰκόνας ἰλήκοις δηρὸν ὀφειλούμενος
 νῦν δ' ὑπὲρ ἰδρώτων τε καὶ ἀστυόχοιο μερίμνης,
 τῆδέ σε τῇ γραφίδι στήσαμεν, Ἡράκλαμον.
 εἰ δ' ὀλίγον τὸ γέρας, μὴ μέμψου τοῖσδε γὰρ ἡμεῖς
 αἰεὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας ἀμειβόμεθα.

95. (41.)

*Εἰς εἰκόνα ἀναταθείσαν ἐν τοῖς Πλακιδίαις ὑπὸ τῶν
 τοῦ νέου σκρινίου.*

Θωμᾶν, παμβασιλῆος ἀμεμφέα κηδεμονῆα,
 ἀνθεσαν οἱ τὸ νέον τάγμα μετερχόμενοι,
 θεσπεσίης ἀγχιστα συνωρίδος, ὄφρα καὶ αὐτῇ
 εἰκόνι χώρον ἔχη γείτονα κοιρανίης.
 αὐτὸς γὰρ ζαθέοιο θρόνουσ ὕψωσε μελάθρου,
 πλοῦτον ἀεξήσας, ἀλλὰ μετ' εὐσεβίης.
 εὐγνωμον τὸ πόνημα. τί γὰρ γραφίς οἶδεν ὀπαύσαι,
 εἰ μὴ τοῖς ἀγαθοῖς μνηστίν ὀφειλομένην;

96. (59.)

Εἰς Βάκχην ἐν Βυζαντίῳ.

Οὐπω ἐπισταμένην τάχα κίμβαλα χερσὶ τινᾶσαι,
 Βάκχην αἰδομένην στήσατο λαοτύπος.
 οὕτω γὰρ προνέενυκεν· ἔοικε δὲ τοῦτο βοώσῃ
 „ἔξιτε, καὶ παταγῶ, μηδενὸς ἵσταμένου.”

97. (80.)

Μαχλαῖς ἐγὼ γενόμενῃ Βυζαντίδος ἐνδοθὶ Ῥώμης,
 ὠνητήν φιλήν πᾶσι χαριζομένην
 εἰμὶ δὲ Καλλιρῶη πολυδαίδαλος, ἦν ὑπ' ἔρωτος
 οἰστρηθεὶς Θωμᾶς τῆδ' ἔθετο γραφίδι,
 δεικνὺς ὅσσον ἔχει πόδον ἐν φρεσίν· ἴσα γὰρ αὐτῷ
 κηρῶ τηκομένῳ τήκεται οἱ κραδίη.

5

98. (109)

Εἰς Ἴππόλυτον διαλεγόμενον τῇ τροφῇ τῆς Παύρας.
 Ἴππόλυτος τῆς γρη῏ς ἐπ' οὔσατι νηλέα μῦθον
 φθέγγεται· ἄλλ' ἡμεῖς οὐ δυνάμεσθα κλύειν
 ὅσσον δ' ἐκ βλεφάροιο μεμηνῶτος ἐστὶ νοῆσαι,
 ὅττι παρεγγυᾶ μηκέτ' ἄδειαμα λέγειν.

99. (244.)

Εἰς εἰκόνα Σατύρου πρὸς τῇ ἀκοῇ τὸν σὺλὸν ἔχοντος καὶ
 ὄσπερ ἀκρωμένου.
 Ἀυτομάτως, Σατυρίσκε, δόναξ τεὸς ἦχον βάλλει,
 ἧ τί παρακλίνας οὔσας ἄγεις καλάμῳ;
 ὅς δὲ γελῶν σίγησεν ἴσως δ' ἂν φθέγγατο μῦθον,
 ἄλλ' ὑπὸ τροπαλῆς εἶχετο ληθεδόνι.
 οὐ γὰρ κηρὸς ἔρυκεν ἑκὼν δ' ἠσπάζετο σιγῇν,
 θυμὸν ὅλον τρέψας πηκτίδος ἀσχολίη.

5

100. (331.)

Εἰς εἰκόνα Πλουτάρχου.

Σεῖο πολυκλήεντα τύπον στήσαντο, Χερωνεῦ
 Πλούταρχε, κρατερῶν νίκες Ἀύσονίων
 ὅττι παραλλήλοισι βίοις Ἑλλήνας ἀρίστους
 Ῥώμης εὐπολέμοις ἤρμοσας ἐνναέταις.
 ἀλλὰ τεοῦ βιότοιο παράλληλον βίον ἄλλον
 οὐδὲ σύ γ' ἂν γράψαις οὐ γὰρ ὁμοιον ἔχεις.

5

101. (332.)

Εἰς εἰκόνα Αἰσώπου.

Εὐ γε ποιῶν, Αἰσώπτε γέρον, Σικυῶνιε πλάστα,
 δεικέλον Αἰσώπου στήσασο τοῦ Σαμίθου
 ἑπτὰ σοφῶν ἔμπροσθεν, ἐπεὶ κείνοι μὲν ἀνάγκην
 ἔμβαλον, οὐ κειθῶ, φθέγμασι τοῖς σφετέροις·

ὅς δὲ σοφοὺς μύθοις καὶ πλάσμασι καίρια λέξας,
 παίζων ἐν σπουδῇ, πείθει ἐχεφρονέειν.
 φευκτὸν δ' ἢ τρηχεῖα παραίνεσις· ἢ Σαμίου δὲ
 τὸ γλυκὺ τοῦ μύθου καλὸν ἔχει δέλεαρ.

EPIGRAMMATA

QUAE

IN PLANUDEA AGATHIAE, IN ANTHOLOGIA
 CONSTANTINI CEPHALAE

ALIIS SCRIPTORIBUS TRIBUUNTUR.

102. (V, 241.)

Παύλου Σιλεντιαρίου.

Σώζεο σοὶ μέλλων ἐνέπειν, παλίνροσον ἰωὴν
 ὡς ἀνασειράζω, καὶ πάλιν ἄγχι μένω.
 σὴν γὰρ ἐγὼ διασπλήτα διάστασιν, οἷά τε πικρὴν
 νύκτα καταπτήσω τὴν Ἀχεροντιίδα.
 ἤματι γὰρ σέο φέγγος ὁμοίον ἄλλὰ τὸ μὲν που
 ἄφθογγον σὺ δέ μοι καὶ τὸ λάλημα φέρεις
 κείνο, τὸ Σειρήνων γλυκερώτερον, ᾧ ἔπι πᾶσαι
 εἰσὶν ἐμῆς ψυχῆς ἐλπίδες ἐκκρεμέες.

103. (VI, 87.)

Ἄθλων.

Ἄνθετό σοὶ κορύνην καὶ νεβρίδας ἡμέτερος Πᾶν,
 Εὐΐε, καλλείψας σὸν χορὸν ἐκ Παφίης.
 Ἦγὼ γὰρ φιλέει, καὶ πλάζεται ἄλλὰ σὺ Βάκχε
 Ἰλαθι τῷ ξυγῆν ἀμφιέποντι τέχνην.

104. (VII, 323.)

Ἀδέσποτον.

Εἷς δὴ ἀδελφειοὺς ἐπέχει τύφος· ἐν γὰρ ἐπέσχον
 ἡμᾶρ καὶ γενεῆς οἱ δύο, καὶ θανάτου.

105. (XI, 402.)

Λουκιανοῦ.

Μηδεὶς μοι ταύτην, Ἐρασιόστρατε, τὴν σπατάλην σου,
 ποιήσεις Θεῶν, ἧ σὺ κατασπαταλᾷς,
 ἔσθων ἐκτραπέλωσ' στομάχων κακὰ, χεῖρονα λιμοῦ,
 οἷα φάγοισιν ἐμῶν ἀντιδίκων τεκνία.

πεινάσαιμι γὰρ αὐθις ἔτι πλέον, ἢ πρὶν ἐπειῶν,
ἢ χορτασθεῖην τῆς παρὰ σοὶ σπατάλης.

5

106. (XI, 377.)

Παλλαδά.

Ὅργεον ἠσθίομεν κεκλημένοι ἄθλιον ἄνδρες,
ἄλλων ὀρνίθων βρώματα γιγνόμενοι.
καὶ τὸν μὲν Τιτυὸν κατὰ γῆς δύο γῦπες ἔδουσι,
ἡμᾶς δὲ ζῶντας τέσσαρες αἰγυπιοί.

107. (XI, 357.)

Τοῦ αὐτοῦ.

Τίος καὶ γενετῆρ δῆριν φιλόνεικον ἔθεντο,
τίς πλέον ἐκδαπανῶν κλῆρον ἅπαντι φάγη.
καὶ μετὰ τὴν βρωῶσιν τὴν χρηματικὴν μύλα πᾶσαν,
ὑστατον ἀλλήλους λοιπὸν ἔχουσι φαγεῖν.

108. (XI, 401.)

Λουκιανοῦ.

Ἰητῆρ τις ἔμοι τὸν ἐὸν φίλον υἱὸν ἔπεμψεν,
ᾧστε μαθεῖν παρ' ἔμοι ταῦτα τὰ γραμματικά.
ὡς δὲ τὸ „Μῆνιν ἄειδε” καὶ „ἄλγεα μυρὶ ἔθηκεν”
ἔγνων, καὶ τὸ τρίτον τοῖς δ' ἀκόλουθον ἔπος,
„πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν,”
οὐκέτι μιν πέμπει πρὸς με μαθησόμενον,
ἀλλὰ μ' ἰδὼν ὁ πατήρ, „σοὶ μὲν χάρις” εἶπεν „ἑταῖρε·
αὐτὰρ ὁ παῖς παρ' ἔμοι ταῦτα μαθεῖν δύναται.
καὶ γὰρ ἐγὼ πολλὰς ψυχὰς ἄϊδι προΐαπτω,
καὶ πρὸς τοῦτ' οὐδὲν γραμματικοῦ δέομαι.”

5

10

AGATHIAE EPIGRAMMATA

LATINE VERSA

PER

IOSEPHUM SCALIGERUM IUL. CAES. F.

6.*

Quisquis amas, cavesis delecto pectore fractus
Supplicibus solvas flebilis ora modis,
Propositi solidi tibi cura sit, et tibi constant
Lumina contracto pareca supercilio.
Nam nimis elatos contemnit foemina fastus,
Et nimis abiectum ridet amica virum.
Ille peritus erit, quicumque haec miscet, amator:
Et modico in fastu pectora fracta gerit.

7.

Quod Polemo ille facit, Glyceres qui coniugis aufert
In Thymela crines, docte Menandre, tua,
Hoc novus instituit Polemo meus. Ille Rhodanthes
Audaci cultas abstulit ungue comas.
Criminibus tragicis mutavit comica gesta.
Infixit tenerae verbera saeva cuti.
Ah scelus indignum! Nostros miserata dolores
Quod tantum admisit turpe puella nefas?
Proh dolor! Exsculpensque oculos radicitus ambo
Invidiae informes duxit in ore notas.
Sed tamen is fuerit Misumenos: ast ego contra
Dyscolos, aspiciens nec Perieirotaem.

8.

Quamvis cana aetas iam te tepefecit, et in te
Ille cupidinei mero furoris hebet:
Debueras iuvenum curas miserescere, eorum
Expertus noris cum, Cleobule, faces,
Nec super assuetis stomachari rebus, honestum
Foeminei capitis nec populare decus.
Ergo momento nunc illi versus in hostem es,
Quae te olim potuit patris amare loco.

9.

Plectra gerens, citharae tetigit si fila canorae,
Aemula Terpsichores orsa canit fidibus.
Grandiloquam tragico vocem si rampit hiatu,
Melpomene bombos exprimit ore gravi.
Si mota est formae lis de certamine, victam
Cyprida vel iudex dixerit ipse Paris.

* Numerus indicat ordinem, quo epigrammata Graeca in edit. Bonn. leguntur.

Sed melius taceam, ne Bacchus inaudiat, ac ne
Concubitus furient hunc, Ariadna, tul

10.

Tota mihi in gemitu nox vertitur. Ast ubi venit
Dans minimum mihi lux prima quiete frui,
Circum perque strepente citamur hirundine. Somnos
Abrumpens, lacrimas integrat illa mihi.
Quid mihi vobiscum est? abastite garrula turba.
Non, Philomela, mihi lingua resecta tua est.
Flete Itylon duris in montibus, atque sedete,
Scruposam cautes quae dabit alta domum,
Dormire ut liceat. Surrepens forte Rhodanthes
Amplexanda mihi brachia, Somno, dabis.

11.

Non sum vinosus: vin' me deponere vino?
Hac, si tu libes pocula, lege bibam.
Admoris tua labra, nequibo sobrius esse:
Nec fas temeto posse carere mihi.
Nam transmissa tuis ad me fert suavia labris
Ille calix, narrans dona superba sua.

12.

Ne quis concretus tibi fungus convocet imbres:
Vir venit: huic nullas necte, lucerna, moras.
Nulla faves Veneri. Nam cum condixerat Hero
Leandro — ah, anime, caetera parce loqui.
Vulcano servis. Hinc, ne adverseris herilli
Curae, tu Veneri semper iniqua, puto, es.

13.

Dic agedum, quid suspiras? Amo. Quamne? Puellam.
Pulchram? Pulchra oculis est ea visa meis.
Ast ubi vidisti hanc? Ad coenam forte vocatus
Vidi. comunem presserat illa torum.
Spes est posse frui? Spes, o bone. Denique aperte
Non amo: furtivas venor amicitias.
Legitimos thalamos fugis ergo? Vera putasti.
Quod sors huic multas nempe reliquit opes?
Omne tenes. Igitur nec amas bene. Fallere. Nunquam
Recta putans animus impatienter amat.

14.

Forte duas inter solus mediusque facebam.
Illam ardebam, hanc non laedere certus eram.
Meque trahebat amans: ego furabundus at isti
Non totis labris oscula parca dabam:
Alterius fallens ardores scilicet, eius
Discidii causas aemula verba timens.
Ingemui, dixique simul, Fortassis amari
Undique supplicium par, et amare mihi est.

15.

Illam prius fastu turgens, iactare capillos
Sucta prius, penis illa superba comis

Sueta meis desideris illudere; formam
 Perdidit: huic digitos ruga senilis arat.
 Ubra subsidunt, cecidit frons, lumina marcent,
 Annoso titubant balba labela sono.
 Cauciem vindex voco numen Amoris: et aequum
 Iudicat, et tumidis strenua poena venit.

17.

Et Cytherea potens, et Amorum candida turba
 In tabem solvent iam cor inane mihi.
 Non patiar, pueros propero si stultus amare,
 Et culpa, qua non turpior ulla, cadam.
 Una sit in culpam mulier satis: hac ego peccem,
 Pittalace. At pueros, stulte, relinquo tibi.

18.

An desiderio mea tangeris ergo Philinna?
 Languens exhaustis tabida luminibus?
 An placidos carpis somnos, et nullus Amoris
 Respectus? curae, cura nec ulla, mea est?
 Expectant te saeva vices, sistentemque videbo
 Imbre per indignas usque cadente genas.
 In multis Venus est varium et mutabile. Solo hoc
 Eximia: elatis semper iniqua fuit.

19.

Nondum etiam senii sub limine, puberis aevi
 Interiit, Melite, gratia prima tui.
 Malarum sed adhuc splendet nitor: eminent illex
 Vis oculi: annorum est sed neque summa brevis.
 Atque puellaris manet illa protervia: ob istud,
 Tempus naturam vincere posse nego.

21.

Experiens quam me concorditer ardet Eretho
 Sic ego cor fecte compositisque dolis
 Adgrediebar: ego, dicam, iam migro: peregre
 Ibo. vale, ac nostri vive, puella, memor.
 Ingemuit, neque sustinuit, frontemque ferivit,
 Et crinem e torta discidit ungue coma,
 Ut maneamque rogat. fracte non tardus oculo
 Credere do victas utilitate manus.
 Sum felix voti. nam quod fecisse volebam
 Officium, et munus hoc quasi grande dedi.

23.

Hic ager umbroso ramorum tegmine vernans
 Fructiferae frondis explicat omne decus.
 Hic clangit versus cupressorum inter opacos
 Pullorum mater rauca cohortis avis,
 Hic fringultit acanthis, et hic a credula questus
 Ingeminans inter densa rubeta sedet.
 Quis mihi ludus in his, cum vos audire loquentes
 Malim, quam Phoebos quae sonat icta chelys?
 Atquin me duplex exercet cura, videre
 Nam volo, summe virum, te, Damalimque meum

Qua caleo: sed me iuris tutela plusque
Dorcalide a tenera tam procul arcet honos.

26.

Non tantos patitur iuvenum natura labores,
Quantos imbelles nos muliebre secus.
Aequales illis adsunt, curaeque dolores
Intrepida sociis pandere voce licet.
Nec desunt, mentem quae pascant, ludicra: vicos
Perreptant; animum picta tabella capit.
Nobis nec fas est caeli convexa tueri,
Inclusas curis sed domus atra coquit.

27.

Prudentis scitum est, Ne quid nimis. Ast ego fastus
Indueram, quasi sal, aut mihi forma foret.
Credideram unius, neque ea est sine fraude, puellae
Totam animam in manibus semper habere meis.
Haec, quasi poeniteat morum, vitaeque prioris,
Intumet elato vana supercillio.
Sic prius ille ferox, ille aereus, ille ego tarde
Credulus, ac tangens astra, repente ruo.
Nam vertere vices, et supplex clamo: Nocentes
Aetatis vitio, parce puella, sumus.

28.

Quodnam iter insistas in amoribus? ecce petaces
In triviis luxus non patiere lupae.
Sin te virgo capit: vel eam tibi nubere ius est,
Vel corruptorum est poena ferenda tibi.
Nuptas sollicitare ad supra, quis, unde voluptas
Nulla est, quantumvis cogitur ipse, potest?
In nuptae furtis multa alea, fructus amoris
Nullus: in his pueri est turpis habendus amor.
Volvigagae viduae passim suus extat amator,
Quippe animum, mores et meretricis habet.
Castior est? tibi vix succumbere vixque coacta
Mox stimulos odii concipit aegra novi.
Factum odit: quia nec perit pudor omnis, amori
Aptas solvendo quaeritat usque moras.
Sin magis ancillae cupidis amplexibus haeres:
Sive tua est, famulae servus es ipse tuae.
Sive aliena, notam tibi lex tamen irrogat, in te
Mancipii haud proprii nomine probra ciens.
His se Diogenes pulchre extricavit: et illi
Pellex, absque ulla Laide, palma fuit.

102.

Dicturus tibi, vita, vale, vocemque citatam
Refreno, rursus sustineoque gradum.
Utque olim niger ille dies Acherontis amari
Sic mihi discidii causa timentanda tui est.
Vultus enim tuus est lux altera. Lux tamen omni
Voce caret. contra, tu mihi verba refers
Dulcia Sirenium verbis magis, e quibus omnis
Pendula spes animae statque caditque meae.

IANI DOUSAE
EPIGRAMMATA VERSA
EX AGATHIA.

10.

Nocte queror tota, roseo nascente sed orta
Lumina quum in somnum vieta dolore cadunt,
Ecce meis lachrymis veniens causa altera, cantu
Mox oculis somnum pellit hirando suo.
Parce argutatrix, parce invida: non ego linguam
Germanae vincar praeseuisse tuae.
Flere iuvat natum? montes pete et avia: per te
Pauxillum ut somno lumina fessa levem;
Si vel sic placitis recreet me amplexibus aegram,
Forte Idae referens Morpheus ora meae.

11.

Haud meri ego cupidus: madidum sed reddere si vis,
Porgo mihi ante labris pocula tacta tua.
Libaris modo, iam fieri haud pota sobria ut sim,
Nec fugere est lepida mista Falerna manu.
Oscula traiciens abs te venit uda, leporem
Mique refert, traxit quem tuq ab ore calix.

12.

Parce tuis ah lychne imbres praedicere fangis,
Ne remorae iuveni sis nova causa meo.
Aemula tu usque quidem Veneri: mihi testis Abydi
Et Sesti iuvenis: caetera mita queri,
Lernani opus es, Veneri hinc credo adversaris, herilem
Dum placare iram has te iuvat invidia.

13.

Suspiri quae causa? urit me virgo. at amari
Digna? rogas? certe digna ea visa mihi.
At quo visa loco primum haec tibi? contiguam hospes
In coena lecto sensi, habuique meo.
Spesne potiri autem hac? quid n? sed Cyprin apertam
Non amo: furtivo si fruar igne, sat est.
Ergo domum non vis hanc ducere? nolo. quid? absque
Dote uxor, patiar, detur ut illa mihi?
Iam scio; mentiris: nec amas, nec enim pote dici
Vere amor hic, uti qui ratione potest.

100.

Dicturo tibi, vita, vale, vox deficit ori,
Eque fuga reducem me tibi sistit Amor.
Damnatae nec sic inamoena silentia noctis,
Dissidium horresco quam, mea diva, tuum.
Aurorae nam lux similis tua; muta sed illa,
Coniuncta est luci blanda loquela tuae.
Sirenum illa sua superans dulcedine nectar,
De qua tota meae pendula spes animae est.

BONAVENTURA VULCANIUS
LECTORI S.

Cum aliquot paginae essent vacaturae, visum est paucula Agathiae Epigrammata latinis versibus a me reddita adiciere. Reliqua omnia partim a me, partim ab aliis versa alias fortasse dabo. Interea haec aequi bonique consule et vale.

34.

Vir tuus Anchises, cuius Venus lecta calore
Littus ad Idaeum currere saepe soles:
Nunc vix temporibus crinem invenit ut secet atrum,
Aevi hunc reliquias floridioris habe.
At dea (namque potes) vel florem redde iuventae,
Aut adama canos ut iuvenile decus.

Vel ita.

En tuus Anchises, cuius te littus ad Idae
Saepe olim properam Cypria traxit amor:
Vix modo de cano nigrum hunc seco vertice crinem,
Quem de aevo reliquum floridioro dico.
At dea (nam potis es) vel me florentibus annis
Reddito, vel canum blanda fove ut iuvenem.

Vel ita.

Anchises, cuius iuvenis te, Cypri, frequenter
Iussit ad Idaeum currere littus amor;
Nunc aegre inveni nigricantem vertice crinem,
Reliquias aevi quem tibi do viridis.
At me annis, potes ut, dea redde prioribus, aut sit
Grata haec canities ut iuvenilis honos.

61.

Praeses diva fave augusto tua numina templo
Troia, prout fas est, si colui misera.
At tu me exponis praedae, malumque ob ademptum
Iliaci muri proteris omne decus.
Morte satis fuerat lueret si pastor iniquum
Iudicium; culpa est non patriae, at Paridis.

62.

Tollere humo lapidem hunc ne nitere quaeso viator,
Qui fortis pectus Priamidae ferit.
Sum scaber et niger; immani sed ut impete stravi
Hectora, divinum consule Maconidem.
Nunc aegre me homines hodierni opprobria secli
Tantillum valeant sede movere sua.
Quin aliquis potius terra qui me obruat esto;
Ludibrium invalidis nam pudet esse viris.

79.

Purpureum placide facit aequor, nullaque venti
Ut spument fluctus vis animosa facit.
Nec iam ultra scopulis illisa minacibus unda
Rursum praecipitans in maris ima ruit.
At Zephyri spirant, verna argutatur hirundo,
Et thalamum e paleis quisquiliisque facit.
Ponito nauta metum, sulcanda est seu tibi Syrtis,
Sive parum Siculi fida crepido maris.
Tantum, praecaldio est qui portibus, ure Priapo
Seu bocam rubeo tergo, sive scarum.

83.

Cur metuis mortem causam matremque quietis,
Quae perimit morbos, pauperiemque necat?
Una semel lethi calcanda est semita cunctis,
Nec cuiquam omnino mors iterata venit.
Morborum multae exercent variaequae figurae
Nunc hos, nunc illos; ipsi alii ex aliis.

INDEX
SCRIPTURUM
QUI IN AGATHIAE HISTORIIS CITANTUR

Numerus prior paginam, alter versum ed. Bonn. indicat.

Agathiae Daphniaca 6, 8.	Instiniani Novellae 281, 14.
Alexander Polyhistor historicus
120, 2. 121, 12.	Nonni Panopolitani Dionysiaca
57, 13.
Aristoteles 289, 13.	Paulus Silentarius Cyri Flori filius
296, 22.
Asinius Quadratus de rebus Ger-
manicis 27, 1.	Pindarus 138, 9.
Athenocles de rebus gestis Assy-
riorum et Medorum 117, 20.	Plato 6, 18. 130, 19. 286, 10.
Berosus Babylonius 117, 20.	Procopius rhetor 11, 9. 105, 5.
237, 6. 264, 18. 268, 13. 271,
12. 274, 10.
Bion historicus 120, 2.	Simacus de rebus Assyriis et Me-
dicis 117, 21.
Ctesias Cnidius 120, 9.	Xenophon 110, 19.
Diodorus Siculus 104, 2. 120, 10.	
Herodotus 110, 19.	

I N D E X
R E R U M E T N O M I N U M
I N A G A T H I A E H I S T O R I I S M E M O R A B I L I U M.

- A**basgi, gens Laeis finitima 140, 22.
- Aetiae Colchi (nomen fictum) concio, qua suadet defectionem ad Persas 210, 9 sqq.
- Aemilia regio 36, 20. 45, 21. 69, 9.
- Aenus oppidum in Thracia 326, 17.
- Aera ab Alexandro sapputata (v. adnot.) 259, 3.
- Agathias scripsit poemata Daphniaca 6, 7. collegit recentiorum epigrammata 6, 10. eius patria, genus et ars 8, 18. Instino iunior regnante historiam scribere incipit 11, 4. librum quartum scribebat post mortem Chosrois (a. 577) 271, 22 sqq. Alexandriae litteris operam dedit, unde se Constantinopolim a. 554 transtulit 97, 1. eius occupationes forenses 138, 15.
- Alamannorum origo 27, 1. mores et religio 28, 1 sqq. rapinae et sacrilegia 65, 6. eorum et Francorum strages 83, 21 sqq.
- Alamannici vates 77, 17.
- Alexander medicus, frater Anthemii 290, 7.
- Alani Laeis finitimi 173, 18. 224, 22.
- Alexander, Philippi f. 120, 19. 259, 3.
- Alexander Severus, Mamaeae f. 122, 2. 259, 5.
- Alexandria praeter solitum terrae motu concussa 96, 14.
- Alligernus Gothus Fredigeri f. frater Teiae, Gothorum regis, Comas obtinet 31, 15 sqq. eius robur 32, 14. Cumas Narseti tradit et ad Romanos transit 65, 20 sqq. in proelio ad Casulinam fortiter pugnat 85, 6.
- Alpiscottia regio 69, 9.
- Anathis nomen Veneris apud Persas 117, 19.
- Ardnavitas* sive mansiones quid sint 110, 22.
- Anatolius, exconsul, Curator in aula CP. ob iniustitiam et rapinas infamis, terrae motu perit 284, 16.
- Angilas, dux Maurorum in exercitu Romano 184, 21. 187, 21. 197, 14.
- Angonum sive pilorum, quibus Franci utuntur, descriptio 74, 11.
- Anthemius Trallensis insignis mathematicus 289, 19. eius et Zenonis contentio 291, 1. terrae motum et fulgura arte imitatur. 292, 1. 294, 1. templum S. Sophiae aedificat 295, 15. pridem ante a. 557 mortuus 295, 20.
- Antiochus, dux Romanorum sub Narsete 52, 9.
- Apsaruntum opp. Laticum 171, 2.
- Appulia a Francis et Alamannis vastatur 64, 20.
- Aphrodisias opp. in Chersoneso 302, 2.
- Apsillii Lazorum dicto audientes

- 173, 12. pro Romanis legatos ad Misimianos mittunt 238, 20.
- Araxianene (fortasse Arzanene, regio circa oppidum Arze, hodie Erzerum. Cf. fragm. Ioann. Epiphaniensi. a Cl. Hasio editum p. 173.) 272, 6.
- Arbacea Medorum regnum condit 120, 4.
- Arcadius Isidigerden, Persarum regem, Theodosio tutorem instituit 264, 9.
- Archaeopolis, oppidum Colchidis, quod Romani tenent 105, 4. 112, 12.
- Areobindus, legatus Romanorum ad Persas 130, 5.
- Arimanes 29, 7. 118, 7.
- Ariminium 59, 3.
- Armenia a Tzannis infestata 278, 12.
- Arsaces Parthici regni conditor 121, 15.
- Artabanes, dux Romanorum sub Narsete 36, 18. 46, 6. 67, 12. 80, 7.
- Artabanus, Parthorum rex ultimus 122, 1.
- Artaxares, a Sasano generatus, Pabeci filius dictus, Persarum regnum restituit 122, 6 sqq. ab a. p. C. n. 226—241. regnavit 259, 7.
- Artaxer, Persarum rex (378—382) 263, 18.
- Artaxerxes, Darii filius 116, 19.
- Aruth nobilis inter Herulos 57, 20.
- Assyrii primi Asiam occuparunt 119, 11. quamdiu regnum eorum floruerit 120, 6.
- Astyages 120, 13.
- Athanasius, Senator CP. quaesitor de caede Gubazis 170, 20. 206, 5.
- Athyras, fluvius haud procul a Byzantio 308, 6. eiusdem nominis navale ad ostium eius situm 308, 10.
- Augustus Tralles urbem terrae motu deiectam suscitandam curat 101, 14.
- Avares capillis impexis 20, 3. *Colubrimodis Avarum gens dura capillis*: Corippus fragm. Paneg. in laud. Iust. 4. *Avares habebant comas retortas, prolixas valde, vinctas prandiis atque perplexas*: Anastas. hist. p. 65. ed. Par.
- Babas, dux Romanorum in Colchide 180, 16.
- Balas, Persarum rex (480—484) 262, 2.
- Balmach, dux Hunnorum in exercitu Romano 177, 4.
- Barazes Armenius, dux Romanorum in Colchide 233, 15.
- Basilica (*ἡ βασιλικὸς στοὰ* v. Gyllium topogr. II. 19. p. 114 ed. Lugd. 1561.) ubi versabantur Sophistae 127, 20. atque Agathias ipse inter causicos 138, 15.
- Basiliacus Zenonem Isaurum imperio deiecit 270, 14.
- Bederiana, oppidum Hlyricum, Iustiniani patria, inde postea Prima Iustiniana dicta 324, 9.
- Beletaras Assyriae regnum post Belem occupat 119, 17.
- Belesys Babylonius, socius Arbacis Medi 120, 4.
- Beleus, Dercetadis filius, ultimus Assyriae rex ex Semiramidis stirpe 119, 15.
- Belisarius senex in Hunnos mittitur 311, 14. eius ad milites concio 314, 1. strategema 319, 16. Hunnos fundit 321, 2. laus eius ab invidiis imminuta 323, 3.
- Belus, nomen Iovis apud Persas 117, 18.
- Berytus, Romanarum legum schola, terrae motu eversa 95, 21.
- Bessas, dux Romanorum in Colchis 104, 20. in exilium missus 140, 21.
- Bittores, natio Hunnica 92, 12.
- Blachernae, regio Byzantii ad portum sita 309, 5.
- Bonus, dux Romanorum in Moesia 54, 9.
- Bruttiorum fines a Francis invasi 64, 17.
- Bubali descriptio 22, 10.
- Buchloum, castellum Misimianorum 173, 17.
- Burguziones, Gothica natio 19, 12.
- Burugundi, Hunnica natio, Agathiae aetate deleta 300, 4. 15.
- Butilinus et Leutharis fratres, duces Alamannorum, societatem

- cum Gothis ineunt 26, 15. Italiam devastant 64, 7. Butilinus castris haud procul a Capua ad Casulinum fluvium positus 71, 21. acie victus occumbit 84, 16.
- Buzes, dux Romanorum in Colchide 104, 20.
- Byzantii ingens terrae motus factus 281, 19. nullus locus aedificiis vacuus 283, 2. pestilentia grassatur 297, 21.
- Cabades, Persarum rex (484—495. et iterum 499—529.) Romanis infestissimus 267, 9. regno submotus ex vinculis ad Hunnos fugit 268, 5 sqq. eius varia fortuna 269, 10. ab Hunnis in regnum restitutus 269, 15.
- Cadusaei, gens Persis finitima 123, 17.
- Calabria a Francis vastata 64, 20.
- Callipolis, oppidum in Chersoneso 302, 10.
- Campania a Francis vastata 64, 16. 71, 6.
- Campsae castellum a Ragnare, Gothorum duce, defenditur 92, 1. Narseti deditur 94, 13.
- Cancellariorum munera 55, 12.
- Cantabrimi (pro Cantabris) 101, 10.
- Capitalis supplicii apud Romanos forma 230, 15.
- Cappadocia a Sapore, Persarum rege, invasa 259, 14.
- Capua urbs 71, 21. 87, 8.
- Carduchii montes 272, 1.
- Casulinus fluvius (Vulturnus) 71, 22.
- Catharus, fluvius in Colchide 152, 10.
- Ceneta, opp. in Venetia 69, 11.
- Centumcellae, Tusciae opp. Narseti deditur 36, 6.
- Ceras, portus et aestuarium maris prope Byzantium 309, 5.
- Cermasaa cur dictus Vararanes quartus, Persarum rex 264, 1.
- Cesena, Flaminiae oppidum 58, 3.
- Chadus, legatus Misimianorum 174, 3.
- Charanges Armenius, dux Romanorum sub Narsete 76, 12.
- Chaeremon rusticus legati ad Augustum officio funetus Tralles instaurat 101, 18.
- Chersonesi Thracicae descriptio 301, 16. urbes 302, 2. Hunni inde recedunt 330, 13.
- Chetti vicus (Χέρτου χώμη) prope Byzantium 312, 5.
- Childibertus, Francorum rex 19, 7. senex moritur 95, 15.
- Chlotharius, rex Francorum 19, 7. omnes Francici regni partes coniunctas tenet 95, 15.
- Chlothoacus, Franc. rex 19, 9.
- Chlothomerus, Franc. rex 19, 8. a Burguzionibus occisus 19, 15.
- Chobus, fluvius Lazicus 143, 16.
- Chosroes, Persarum rex (529—577.) 104, 6. falsa eruditionis fama clarus 126, 1 sqq. philosophos graecos hospitio excipit et tuetur 132, 19. Uranio delectatur 135, 5. omnes Persarum reges rerum gestarum gloria superat 271, 10. eius legatio ad Iustinianum de pace 275, 1 sqq. eius mors ingloria 272, 11.
- Chytropolia s. Ollaria in Lazica 108, 17.
- Ciberis, opp. in Chersoneso 302, 3.
- Cilices a Sapore rege Persarum depopulati 259, 14.
- Classibus, suburbano Ravennae oppido, Narses hibernat 57, 5.
- Clima, geographorum mensura 282, 7.
- Colchi Aegyptiorum colonia 103, 15. gens maxima et opulentissima 145, 15. olim navigationis et mercaturae ignari 146, 3. eorum tumultus ob caedem Gubazis 153, 21.
- Conon Zenonem Isaurum imperio pellit 270, 14.
- Convivia natalitia Romanorum 282, 3.
- Copiarum militarium per totum Romanorum imperium numerus olim institutus sub Iustiniano quis fuerit 306, 1.
- Cos insula ingenti terrae motu concussa 99, 16.
- Cotaesium, opp. Lazicum, a Persis tenetur 105, 8. 150, 22.
- Cotriguri, Hunnica natio, Zaberganis subditi 300, 3. 301, 6.
- Cumarum situs 31, 2. earum oppo-

- gnatio 3a, 3 sqq. Narses eas recipit 57, 12.
 Curatorum munera et officia in aula Byzantina 284, 17.
 Cutilzis, dux Hunnorum in exercitu Romano 177, 5.
 Cyrus, Cambysis f. 120, 13.
 Dabragezas, natione Anta, dux Romanorum 150, 2. 186, 11.
 Damascius Syrus, philosophus, exsul cum aliis in Persiam profectus mox in patriam revertitur 131, 6.
 Darius, Arsamis fil. rex Persarum 120, 19.
 Darius, Hytaspis f. 16, 20. 85, 15.
 Deorum gentilium diversa apud Persas nomina 117, 18.
 Dilimnitae, bellicosissima natio 177, 16. eorum armatura 177, 20. clades in castris Sabirorum 180, 4. fugantur cum exercitu Persarum in pugna ad Phasin opp. 188, 12.
 Diogenes Phoenix, philosophus 131, 7.
 Dioscorus Trallensis, medicus, Anthemii frater in patria urbe artem suam profitetur 290, 7.
 Doconus, fluvius e Caucaso profluens 111, 14.
 Dysenteria in Francorum exercitu ex nimio uvarum immaturarum usu orta 69, 17.
 Elaiticus sinus 9, 17.
 Elmingirus, dux Hunnorum apud Romanos 186, 12.
 Elminzur Hunnus, dux Romanorum 236, 23. (fortasse idem cum praecedente).
 Epigramma de clade Francorum 87, 13. in Chaeremonem 102, 12.
 Eulamius Phryx philosophus 131, 9.
 Eustratius, Soterichi filius 173, 8.
 Eutyichianus, Agathiae fautor 7, 18.
 Fabulae in gynaeceis decantatae (τὰ ἐν γυναικωνίτιδι παρὰ τὴν θαλάσσιαν ἑδόμενα μυθολογήματα) 29, 19.
 Factiones Circenses coloribus distinctae 307, 20. 325, 3.
 Fanum, oppidum in Piceno 67, 8. 6), 5.
 Faventia, Flaminiae oppidum 51, 10.
 Ferreum castellum, alias Tzachar dictum, in Misimianis 240, 15.
 Florentia Narseti deditur 36, 6. 37, 16.
 Floriorum gens (οἱ Φλωρίδαι) 8, 2.
 Franci, olim Germani dicti, Italiae contermini, Romanorum legibus et moribus utuntur 16, 14 sqq. quo pacto regum suorum controversias componant 18, 3. hinc libentius quam aestate bella gerunt 54, 18. Francorum iustitia et concordia 17, 15. reges intonsi 19, 19. eorum auxilium Gothi implorant 23, 16. eorum armatura 73, 21. acies cuneata et suis caput prae se ferens 81, 12. eorum et Alamannorum strages 83, 21 sqq.
 Fulcaris, Herulorum dux 36, 15. 43, 8. eius caedes 43, 13.
 Gepidae a Theudiberto ad bellum contra Romanos sollicitati 21, 11.
 Gepidicus, Iustiniani titulus 21, 15.
 Germanus, Dorothei filius, oppido Iustiniana ortus, Iustiniano carus 324, 6. Chersonesi praefectus 324, 20. pro ea dum fortiter pugnat, sagitta ictus 329, 22.
 Giber, dux Longobardorum apud Romanos 185, 3.
 Gothi pacem cum Romanis componunt 14, 17. Transpadani bellum renovant et Francorum auxilium implorant 16, 7. 23, 16. reliqui quoque a Romanis deficient 45, 21. reliquiae quae Campsas insederunt Narseti se dedunt 94, 10.
 Gubazes, Lazorum rex 139, 18. eius caedes 144, 20.
 Hermeas Phoenix, philosophus 131, 7.
 Herulorum sub Narsete militantium clades ad Parmam 44, 8.
 Hormisdates, rex Persarum, prior (272 — 273.) 260, 6. secundus (301 — 308.) 261, 10.
 Hunnorum gens Onoguri dicti 146, 18. Hunni Sabiri modo apud Romanos 177, 2. modo apud Persas mercenarii 234, 17. Hunni Nephtalitae Perozem, regem Persarum, cum exercitu occidunt

- 266, 16. Cabadem in regnum restituant 269, 15. Hunnorum variae gentes 300, 2. quae loca habitarent 299, 20. Hunni Cotriguri Istrum traiciunt 301, 6. pars in Graeciam, pars contra Chersonesum procedunt 301, 13. eorum saevitia et stupra 304, 1 sqq. a Belisario fugantur 321, 2. ratibus factis Chersonesum invadere tentant 326, 17. a Romanis obviam navigantibus merguntur 329, 2. quo facto a Chersoneso recedunt 330, 13. stipendio accepto Romanis finibus exeunt 330, 22. mutua cum Utriguris clade ad interfectionem usque deproeliantur 334, 21. (v. Utriguri.)
- Hydruntum, urbs Calabriae 64, 21.
- Hystaspes, Persarum rex, sub quo Zoroastrum vixisse ipsi tradunt 117, 9.
- Iberia, provincia regni Persici 148, 11. 224, 22. 231, 8.
- Illiger, dux Hunnorum in exercitu Romano 177, 5.
- Illus cum aliis Zenonem Isaurum imperio submovet 270, 14.
- Illus Isaurus castellum Misimianorum capit 244, 12.
- Imacus mons (Imaus) 299, 22.
- Ioannes, Vitaliani filius, dux Romanorum sub Narsete 36, 17. 46, 5.
- Ioannes Dacnas, Cappadox, Romanorum dux 242, 17.
- Ioannes, Rustici frater, Gubazi insidias struit 142, 4. eum interimit 144, 20. fugiens deprehenditur 171, 12. in iudicium vocatus 208, 5. supplicio afficitur 230, 15.
- Ioannes Afer qua fraude provinciales expilaverit 252, 3 sqq.
- Iovianus, Imperator Romanorum, turpi pace inita Nisibin urbem Persis tradit 263, 1.
- Isdigerdes prior, Saboris filius, Persarum rex (398 — 419.) tutor Theodosii ab Arcadio institutus 264, 7.
- Isdigerdes alter, Vararanis filius, Persarum rex (439 — 456.) 266, 9.
- Isidorus apud aedis S. Sophiae collapsam reficit 295, 20.
- Isidorus Gazaecus, philosophus 131, 8.
- Iudicii publici apparatus 206, 5 sqq.
- Iustinianus Imperator Lazos adversus Persas tuetur 104, 9. eius epistola ad Martinum et Rusticum 208, 13. novellae constitutiones 281, 14. aedem sacras instaurat 295, 5. senex res bellicas negligit 306, 16. eius patria Bederiana 324, 10. captivos ab Hunnis redimit 331, 3. eius epistola ad Sandichium, Hunnorum ducem 332, 6.
- Iustianus, Germani filius, dux Romanorum in Colchidem missus 105, 1. Gubazi caedem aversatur 145, 7. Persas Phasin oppidum oppugnantes a tergo adortus caedit 196, 14. in Martini locum suffectus 250, 22. Ioannis Afri fraudibus delectatur 254, 20. post praecara ad Istrum edita facinora poenas luit 255, 17. (a Iustino Imp. Alexandriam in exilium missus, ac deinde necatus: cf. Evagrium VI. 2.)
- Latina eruditio (*ἡ τοῦ Ἀττιῶν παιδεία*) i. e. linguae legumque Romanarum cognitio 324, 19.
- Lazi olim Colchii dicti 103, 11.
- Lazorum regis insignia 172, 2.
- Leone imperante Hunnorum gentes cunctae incolunt 300, 15.
- Leontius, Dabragezae filius 244, 15.
- Lethes s. oblivionis castellum apud Persas 268, 6.
- Leutharis, dux Alamannorum 26, 15. Italiam vastat 64, 19. domum cum praeda petit 66, 18. prope Fanum oppidum a Romanis fugatur 67, 15. furiosus ad Cenetam moritur 70, 5.
- Liguria a Gothis tenetur 15, 23.
- Longobardi a Thendiberto contra Romanos concitati 21, 11.
- Longobardicus, Iustiniani titulus 21, 15.
- Lucae obsidio 38, 4. 50, 5. 52, 21. deditio 54, 3.
- Lucania a Francis vastata 64, 16.
- Luna oppidum Narseti deditur 38, 1.

- Macedones** quamdiu in Asia regnaverint 121, 10.
Macotis palus 299, 20.
Magistri dignitas 233, 20.
Magi de ventre reginae gravidæ consulti 261, 20.
Magophonia, festum Persarum 123, 5.
Manichæorum religio Persicæ similibus 118, 2.
Martinus, summus Romanorum in Lazica dux 104, 20, 184, 20. eius odium in Gubazem 141, 5. strategema ad confirmandos militum animos 190, 5. imperio submotus 250, 21.
Massilia, Ionum colonia, a Francis tenetur 16, 18.
Mauritius, Pauli f., magister militum per Orientem, Chosroën in Carduchiorum montibus aestiva agentem necopinatum opprimit 272, 3.
Maxentius, dux Romanorum 233, 9.
Melantias, vicus haud procul a Byzantio 308, 4. 322, 16.
Melitenses canes 293, 17.
Memnonius, Agathiae pater 9, 1.
Mermerois, Persarum ducis, expeditio 105, 3. strategema 106, 17. mors 113, 1. laus 113, 2 sqq.
Meschitha, oppidum Iberiae 112, 19.
Metrianus ex ordine scribonum 171, 9.
Metrodorus grammaticus, frater Anthemii, Constantinopoli docet 290, 3.
Misimiani sub Lazorum ditione 173, 10. Soterichum occidunt 175, 20. ad Persas descendunt 231, 7. legatos Apsilliorum trucidant 239, 5. vicus eorum Tzachar cum ingenti ipsorum clade expugnatur 246, 9. Romanorum crudelitatem clade reddita ulciscuntur 248, 6. sub Romanorum ditionem redeunt 249, 12.
Mithridates Parthici regni gloriam auxit 121, 17.
Mortuos non humant Persæ 113, 16.
Muchirjais, oppidum munitum in finibus Lazorum 105, 8. 271, 17.
Murus in isthmo Chersonesi ad duo maria pertingens 301, 22.
Myrina in Aeolide, patria Agathiae 8, 18.
Nachoragan, dux Persarum post Mermeroem 139, 11. 177, 11. de pace agit cum Martino 181, 3. Phasin fluvium traiecit 183, 3. Phasin oppidum oppugnat 187, 13. 193, 6. cum magna clade repellitur 201, 2. vivus a Chosroë excoriari iussus 256, 13.
Narses, Persarum rex (294—301.) 261, 8.
Narses, Romani exercitus in Italia praefectus, Teiam, Gothorum regem devincit 14, 13. Cumas oppugnat 31, 2. 33, 11. varia Tusciae oppida brevi tempore in ditionem accipit 37, 15. Lucam diutius obsessam 38, 4. 42, 17. 52, 19. 54, 2. eius ingenium et mores laudati 47, 8. orationes ad milites 48, 2. 89, 11. hibernatum Ravennam se confert 55, 10. devicta prope Ariminum Francorum manu 59, 11 sqq. Romam petit 62, 13. exercitu ad dimicandum probe parato 63, 3. Butilinum cum Francis et Alamannis caedit 75, 16. 78, 9. 79, 21. 82, 11. eius sapientia post victoriam 88, 15. Gothos, qui Campsas obtinebant, in ditionem recipit 94, 11.
Neocnus, fluvius in Colchide 191, 7.
Nepos, Occidentis Imperator, ab Oreste imperio delectus 270, 21.
Nepthalitæ Hunni Perozem, regem Persarum, cum exercitu occidunt 266, 16. 267, 2. Cabadem exulem benigne excipiunt 268, 16. et in regnum restitunt 269, 15.
Nesus sive Insula in Phaside fluvio a Romanis tenetur 110, 16. 171, 19. 182, 12. 184, 9.
Nisibis urbs a Ioviano Persis tradita 262, 22.
Odenathus Palmyrenus Saporem, regem Persarum, fugat 260, 2.
Ognaris, satellitis Martini, audax facinus in pugna ad Phasin 199, 12.
Olympius, Iurisconsultus, Anthemii frater 290, 5.

- Onoguri, Hunnica gens 146, 18.
 Onogurium inde vocatum castellum in Colchide, postea S. Stephani dictum 146, 16.
- Ormisdates, bonum Persarum nummen 118, 7.
- Pabecus, sutor, vulgo Artaxaris pater habitus 123, 13. 124, 11.
- Palladius, dux Romanorum sub Narsete, ab Aligerno occisus 32, 18.
- Parasangae quot stadiis constant 110, 18.
- Parma a Francis et Alamannis occupata 43, 17. 46, 9. 50, 9. amphitheatrum prope eam 44, 3. pugna ad Parmam, in qua Heruli caeduntur 44, 8.
- Parthorum regnum quot annos permanserit (sed v. adn.) 121, 19.
- Parvum mare dictus lacus prope Phasia oppidum 185, 16.
- Perozes, Persarum rex, Isidigerdis filius (456 — 480.) ab Hunnia caesus 266, 11.
- Persae diuturna bella cum Romanis gerunt 103, 3. eorum ritus circa mortuos 113, 16. Zoroastri disciplinam secuti priscos mores et veterem religionem mutarunt 117, 2. varia imperia experti 119, 6 sqq. usque ad novum Persicum regnum ab Artaxare conditum 122, 3. obsceni eorum mores 132, 3. hieme bella non gerunt 238, 3. pacem cum Romanis componunt 275, 15.
- Persicorum regum ab Artaxare series et genealogia 258. 18—272, 20. ex Persicis archivis a Sergio desumpta 273, 11.
- Pestilentia, quae a 531. orbem Romanum invaserat, a 558. urbem regiam iterum vastat 297, 21.
- Petra, castellum in Colchide, a Romanis expugnatum 140, 14.
- Pharsantes Colchus, magister militum Regis Lazici, dux Romanorum vicarius contra Misimianos 233, 16.
- Phartazae oratio ad Colchos, qua defectionem ad Persas dissuadet 161, 7.
- Phasis, fluvius ex Caucaso profluens 111, 9. Persae ponte e scaphis iuncto eum traiciunt 183, 4.
- Phasis, oppidum maritimum ad ostia fluvii situm 182, 17. a Romanis communitum 185, 8. a Persis cum maxima clade frustra oppugnatum 187, 13. 194, 16.
- Philagrius, Soterichi filius, cum patre occisus 173, 5. 175, 21.
- Philimuth, Herulorum dux in exercitu Romano, morbo correptus moritur 36, 22.
- Philomathius, dux Isaurorum in Lazis 185, 1.
- Picenum ab Alamannis vastatum 67, 7.
- Pisa Narseti se dedit 38, 1.
- Pontus provincia a Tzannis crebris incursionibus vexatur 278, 10.
- Portorium decimarum Abydi constitutum 303, 3.
- Priscianus Lydus, philosophus 131, 7.
- Procopii historiae argumentum 11, 11—14, 7. historia ab Agathia continuatur 14, 8. 105, 6. narratio de Isidigerde Theodosii iunioris tutore in dubitationem vocatur 264, 18.
- Pythicus fluvius prope Myrianam in Elaiticum sinum infuit 9. 5.
- Ragnaris, dux Gothorum e natione Bittorum Campas obtinet 92. 9. Narsetem interempturus ipse occiditur 94, 4.
- Rhizacum, oppidum Tzannorum 279, 4.
- Rhodopolis, urbs Colchica, a Romanis recepta 237, 1.
- Romulus, Soterichi filius, cum patre a Misimianis oppressus 173, 5.
- Rusticus, Gallograecus, quaestor largitionum apud exercitum Romanorum in Colchide 140. 2. caedis Gubasis conscius 143. 6. Iustiniani iussu in vincula coiectus 171, 2. cum Ioanne casam capitis dicit 219. 16. supplicio affectus 230, 21.
- Sabiri v. Hunni.
- Samnium ab Alamannis et Francis vastatum 64, 12.
- Sandes, Herculis nomen apud Persas 117, 18.

- Sandichlus, Utriguratorum Hunnorum dux, Romanorum amicus 303, 11. 332, 4.
- Sapor primus, rex Persarum post Artaxarem (241—272.) Valerianum Imperatorem bello captum excoriari iussit 256, 18. 258, 3. ab Odenatho Palmyreno fugatus 260, 3.
- Sapor secundus, rex Persarum antequam natus (308—378.) 261, 14. 262, 19. pace inita cum Ioviano Imperatore Nisibin recipit 262, 22.
- Sapor tertius, rex Persarum, Artaxeris filius (382—387.) 263, 20.
- Sardanapalus, ultimus Assyriorum rex 120, 3.
- Sasanus, verus Artaxaris pater 123, 16. 124, 12.
- Scholarii milites (quos Iustinianus imp. L. 35. C. de loc. et cond. IV. 65 „in undecim devotissimis scholis taxari” dicit: scilicet liberos ab imperio Magistrorum militum, De scholariis militibus palatinorumque scholis agit Iac. Gothofredus ad C. Th. VII. 4. 22: II. p. 314. in Paratitlo eiusd. libri: II. p. 248. ad X. 1. 38: IV. p. 398.) 310, 2.
- Scribones, regii satellites 171, 9.
- Segansaa propter debellatam a patre Segestanorum gentem Vararanis tertius dictus 260, 14.
- Segestani victi a Vararane secundo 261, 4.
- Semiramis 116, 10. 119, 14.
- Senatus Constantinopolitanus causas audit 294, 14.
- Sergius, peritissimus Persicae linguae interpres, cui Agathias accuratam suam de novo Persico regno notitiam debet 273, 12.
- Sergius, Bacchi filius, dux Romanorum captus ab Hunnis 331, 6.
- Sestus, oppidum in Chersoneso 302, 4.
- Sibyllae antrum apud Cumas 33, 18.
- Sidonem translata legum schola, Beryto collapsa 96, 9.
- Simplicius Cilix, philosophus 131, 6.
- Siudual post Fulcaris mortem Herulis praefectus 51, 20. strenue pugnans in proelio ad Casulinum fl. 79, 10. 83, 17.
- Smerdes Magus 122, 18.
- Soterichus, dux Romanorum, in Lazicam missus ad largitiones foederalis gentibus erogandas 172, 22. in finibus Misimianorum ob incertam suspicionem ab ipsis occisus 175, 20.
- Stephanus Epidamnus, Narsetis familiaris 50, 17. in Flaminium missus segnitium praefectorum Romanorum castigat 51, 11.
- S. Stephani protomartyris castellum, olim Onogurium dictum 146, 22.
- Suani, gens Lazis finitima 225, 1.
- Suarunas, natione Sclavus, fortiter dimicat inter Misimianos 249, 2.
- Syria a Sapore direpta 259, 14.
- Tanaïs fluvius 299, 21.
- Tarasicodisacus antea dicebatur Zene Isaurus 290, 13.
- Teiiae, Gothorum regis, interitus 14, 11.
- Telephis, oppidum in Colchis 105, 9. 112, 7.
- Terrae motus per magnam partem imperii Romani a Chr. 554. factus 95, 19. Berytrum prostravit 95, 23. Alexandriam quasat 96, 14. Con-insulam fruditus evertit 98, 16. Byzantium a. 557. iterum magna clade afficit 281, 20.
- Thamanorum vicus haud procul a montibus Carduchiis 272, 2.
- Theodorias, oppidum Tzannorum 279, 3.
- Theodorus, natione Tzannus, dux Romanorum in Colchide 108, 22. 184, 22. 244, 15. missus adversus populares suos 278, 22. eos sub Romanorum ditionem redigit 281, 4.
- Thescus, oppidum in Chersoneso 302, 3.
- Theuderichus, Chlothoaei filius, Francorum rex 19, 8. eius mors 20, 19.
- Theudibaldus, Theudiberti filius, rex Francorum 23, 7. eius mors 94, 20.
- Theudibaldus, Vaccari filius, dux

- Varnorum, Narseti se adiungit 59, 6.
- Theudibertus, Theoderichi filius, rex Francorum 20, 22. expeditionem contra Byzantium meditatur 21, 6. in venatione perit 22, 7.
- Thyanes, legatus Misimianorum 174, 3.
- Tibeleus, castellum in Misimianorum et Apsilibrum confiniis 238, 6.
- Totilas, Gothorum rex 14, 11. 31, 8.
- Tralles, olim Pelasgorum 100, 19. terrae motu eversae sub Augusto 100, 20. Chaeromonis opera instauratae 101, 19. Fabulosa de Romanorum colonia illuc missa narratio ex annalibus oppidi desumpta 102, 4.
- Trapezus, urbs Pontica 181, 12. 278, 5.
- Turci promissis et sordidis capitulis 20, 3.
- Tuscia a Gothis occupata 15, 23. a Narsete recipitur 30, 17. 36, 7. 37, 15.
- Tzachar, castellum Misimianorum, ferreum vocatum 240, 14. a Romanis oppugnatum 244, 12.
- Tzanni Colchis finitimi seditionem contra Romanos moliantur 278, 6. initio prospere bellum gerunt 279, 19. a Theodoro subacti 281, 4.
- Tzathes, Gubazis, Lazorum regis, frater, questum de eius caede Byzantium missus 170, 15. fratri in regno succedit 172, 10. 19.
- Uldach, natione Hunnus, dux Romanorum sub Narsete 67, 12. 68, 22.
- Uliganges, dux Herulorum in exercitu Romanorum in Colchis 148, 23.
- Ultizuri, Hunnica natio Agathiae temporibus deleta 300, 3.
- Uranus Syrus Byzantii medicinam professus, homo vanus, philosophum agit 127, 15. in Persiam profectus plurimum valet apud Chosroem 130, 4. 135, 5.
- Usigardus, dux Romanorum in Colchide 150, 2.
- Utiguri s. Utriguri, natio Hunnica 300, 3. socii Romanorum 303, 11.
- Vaccarus, dux Varnorum 59, 4.
- Vafrizes, dux Persarum sub Nachoragane 204, 3.
- Valerianus, dux Romanorum sub Narsete 36, 17. 80, 6.
- Valerianus, Imperator Romanus, a Sapore captus et excoriatus 185, 5.
- Vararanes primus, Hormisdatis filius (273—276.) 260, 10. secundus (276—293.) 260, 11. et tertius, cognomine Segansaa (293—294.) 260, 12. 261, 4. ex ordine sibi succedunt in regno Persarum.
- Vararanes quartus, cognomine Cermasas, Saporis tertii filius (387—398.) 263, 22. quintus, Isdigerdis prioris filius (419—439.) 266, 3.
- Varni a Narsete in foederatorum numerum accepti 8, 59.
- Venetia a Gothis tenetur 16, 2. Alamanorum et Francorum exercitus ibi pestilentia deletur 69, 10.
- Verina Zenonem Isaurum imperio expellit 270, 15.
- Vinearum (σπαλιώνων) descriptio 147, 15.
- Volaterrani Narseti se dedunt 37, 19.
- Zabergan, Cotrigurorum Haemorum dux, imperium Romanum invadit 301, 6. contra Byzantium ducit 302, 15. a Belisario acie victus recedit 322, 3. muneribus a Iustiniano acceptis in patriam revertitur 330, 21.
- Zamasphos, rex Persarum, dum Cabades frater exsulabat (495—499.) 268, 9. 269, 17.
- Zandalas, armatae Narsetis familiae praefectus 55, 16. 80, 4.
- Zeno Isaurus imperio Rom. pulsus, mox restitutus 270, 12. 310, 11.
- Zeno Byzantinus, catalogo oratorum adscriptus 291, 1. Anthemii vicinus, ab eo ludibrio habetur 292, 21. 294, 1.
- Zich, Persarum ad Iustinianum de pace legatus 275, 12.
- Ziper, Marcellini filius, miles Romanus 244, 14.
- Zirma, fluvius in Araxianene (s. Arzanene) 272, 9.
- Zoroaster s. Zardades, Ormasdis filius 117, 6. eius actus ignota 117, 8.

INDEX
GRAECITATIS

IN
AGATHIAE HISTORIAS.

Vocabula, quibus unum asteriscum praefiximus, Agathiae propria sunt: quibus duos, in Schneideri Lexico desiderantur.

Ἀβελτερία 41, 20. 88, 20. et ἀβελ-
τηρία 140, 1. 224, 15. 253, 1.
De varia scriptura vid. Cl. Has.
ad Leon. p. 193.
ἄβρωτος, ὤτος, ὄ, ἦ, i. q. ἄβρωτος
134, 16 ὡς τῆς γῆς τὸν νεκρὸν
διαφυλάττειν ἄβρωτα μὴ ἀνα-
σχομένης.
ἀγαθὸν, τὸ, *deus* 15, 15. 158, 5
ἦ τοῦ ἀγαθοῦ συμμαχία. 168, 5.
ἄγγων, ὠνος, ὄ, *pilum Franco-*
rum (s. francisca: v. Ducangium)
74, 11.
ἀγέρωχος, ὄ, ἦ, sensu bono Aga-
thiae usitatum 30, 9 ἀγέρω-
χον ποιούμενοι τὴν παράτα-
ξιν. 59, 21. 122, 14. 145, 15.
153, 7 *νίκην εὐκλεᾶ καὶ ἀγέ-*
ρωχον.
ἄθροον, *subito*, Agathiae valde
frequentatum 23, 2 *ξυμβέβηκε*
δὲ ἄθροον δροπηκα μέγιστον —
τὴν κεφαλὴν πατάξει. 35, 6. 39,
20. 41, 13. 43, 14. 44, 10. 45,
5. 46, 18. 61, 18. 67, 17. 68,
18 et passim.
ἄθροος, ὄ, ἦ, *subitus* 228, 1 *μὴ*
οὐχί — τῶν Περσῶν εἰσφοιτή-
σεις ἄθροος γενέσθαι.
αἰρω, *aeroma* eiusque composita

aor. 2. act. et med. *ἀρῆν, ἀρῆ-*
σθαι. 144, 3 *συνάροιο.* 160, 14
ἀροίμεθα. 209, 18 *ἀντάροι.* 323,
6 *ἀροίτο.*
αἰτιώτατος pro simpl. *αἰτιος* ad
imitationem Thucydidis (I, 79-
III, 50.) 12, 12. 144, 9. 169,
12. 202, 10. 268, 4. 322, 6.
ἀκαρῆς substantivi loco seq. ge-
nit. 246, 4 *ἐν ἀκαρῆι χρόνου.*
v. Hemsterh. ad Lucian. T. 1.
p. 335. ed. Bip.
ἀκμής, ἦτος, 192, 16 *πρὸς νέους*
ἄλλους καὶ ἀκμῆτας πολεμίτους.
ἀλαζῶν, ὄνος, ὄ, ἦ, insigni vi
usurpatum 66, 1 *ἀλαζόνες*
καὶ ἀτάσθαλοι. 86, 9 *ἀλαζῶν*
καὶ ἀτάσθαλος. 221, 5 *ἀλαζό-*
νες καὶ μισθφοροί.
ἀλάσθαι, *ἀλείπειν* ex epicorum
usu 46, 15. 61, 15. 135, 8.
ἀλλὰ initio apodosis Agath. usita-
tissimum 11, 5 *εἰ καὶ μὴ πρό-*
τερον ἐς τὸ ἐνυγγραφεῖν προση-
γμαί — ἀλλ' ἔγωγε — ἀναδρα-
μοδύμαι. 23, 8. 26, 17. 37, 5. 42,
6. 49, 1. 13. 75, 3. 85, 13. 91,
12. 98, 2. 103, 21. 115, 18. 132,
10. 138, 15. 139, 3 *rell.*
ἀλλὰ γὰρ καὶ pro simplici **ἀλλὰ**

- καὶ 26, 10 οὐ μόνον τὰ Ῥωμαίων λησασμένοις, ἀλλὰ γὰρ διὰ καὶ αὐτοὶ ἕτερα καταδήσομεν. 67, 11 οὐ μόνον ἐπισκευομένων τὰ πρόσω, ἀλλὰ γὰρ καὶ — ἀμυνομένοις. 78, 22. 101, 10. 106, 11. 150, 7. 186, 6. 195, 10. 198, 14. 201, 2. 202, 12. 208, 11. 252, 19. 308, 21.
- δύω, *dolere* (Odys. IX, 398.) 123, 21 δύνειν καὶ δλυφύρεσθαι.
- dubitare*. 33, 13 δδύοντι οὐ καὶ γνωματεύοντι.
- ** ἀμαξελάτης, ου, δ, 76, 17. (f. ἀμαξηλάτης).
- ἀμαρτήσα αορ. 1. ἡμάρτησα 167, 18 τοὺς πρότερον ἀμαρτήσαντας.
- ἀμυγέπη et ἀμωσγέπωσ adverbia Ag. usitatissima 7, 4. 33, 14. 127, 5. 188, 19. 210, 15. 221, 13. 232, 16. 283, 6. 306, 19. 315, 10.
- ἀμυηρίστος, δ, ἦ, 1. q. ἀντίπαλος 57, 19 ἀνδρὲ δύο ἐπισήμω τε καὶ ἀμυηρίστω. 278, 1 τὰ μεγάλα καὶ ἀμυηρίστω γένη. 332, 18 Ἴσους τε καὶ ἀμυηρίστους τοὺς Οὐτρυγούρους.
- ** ἀμυηκικλῶσ 150, 6 ἀμυηκικλωσαντες τῷ πλήθει τὸν περὶ βολον.
- ἀν conjunctionis seq. optativo et indicat. 213, 1 πολέμιος ἀν κρίθει — ἀν συστρατεύοιτο, κἀν ὡς ἐγγύτατα τῷ γένει συνηπται.
- ἀν particula cum indicat. futuri 210, 16 οὕτω γὰρ ἀν καὶ ἡμῖν διανωσθήσεται τὸ γενομισμένον. 215, 5 σχολῆ γε ἀν βέβαιοι διαμεινέτε. 297, 9 εὐρήσεις γὰρ ἀν.
- ἀν post particulas et pronomina relativa sequente indicativo 8, 4 ὡς ἀν μοι ἀμεινόν τι ἔσται, σφόδρα οὐ ἐπεφρόντιστο. 32, 12 διπερ ἀν οὐ πρόσω τῆς χρείας ἔδοξε. 117, 12 ἐφ' ὅτω δ' ἀν καὶ ἤνθησε χρόνω. 287, 13 διπερ ἀν ἔδοξε αὐτοῖς, ἐχρησμήδουν. — seq. optativo innumeris locis 7, 15 ὡς ἀν μοι μῆ ἀπας ὁ βίος — ἀναλωθῆη. 17, 19 ἔνθα ἀν μεγάλα συνάμεις ἀναφανείεν. 18, 20. 27, 9.
- 38, 19. 43, 5. 57, 16. 72, 13. 92, 14. 93, 6. 94, 16. 98, 3. 106, 16 cet.
- ἀναγκαιός, δ, ἦ, *utilis* 6, 15 τοῖ μὲν ἀναγκαιού χάριν οὐ μάλισ πεποιημένοι, ἄλλως δὲ Ἴσως προσαγωγὰ καὶ θελκτήρια. 7. 16 ὡς ἀν μοι ὁ βίος — τὲ γέροιο καὶ ἀναγκαιον. 297, 11 τὸ εὐπρεπὲς ἄμα καὶ ἀναγκαιον. 299, 11. 325, 1.
- ἀναδέομαι (νίκας, τρόπαια) 46, 20. 113, 10. 191, 15 et passim.
- ** ἀναδομέω 98, 10 ἕως πάλιν ἢ Βηρυτὸς ἀνεδομήθη. 101, 18.
- ἀνακαλέομαι, *servare* 24, 8 σιλαβέσθαι τοῦ ἀγῶνος καὶ ἀνακαλέσασθαι γένος πρόσοικον. 315, 20 τὸ σῶζον καὶ ἀνακαλούμενον.
- ἀνακωχὴ τινος (Thuc. IV, 117.) 206, 2. 289, 3 ἀνακωχῇ τοῦ κινδύνου.
- ἀναλεγομαι, *legere*, *legendō discere* 13, 12 καὶ ταῦτα ἐκείδην ἀναλεκτέον. 96, 6 τοὺς Ῥωμαίων ἀναλεξόμενοι νόμοις. 102, 6. 119, 3. 125, 3. 138, 12. 143, 17. 190, 14. 206, 8.
- ἀναμετρεομαι 255, 9 οὐ γὰρ ἔρα τῷ πλημμελεῖν καὶ τὰς τιμωρίας ἀναμετρεῖσθαι πεφύδαται. 289, 1 ταῦτα δὲ ἀπαντα ἔητο τινι χρόνω ἀνεμετρεῖτο.
- ἀναρῆσιζω 292, 14 ἀτμός ἐπῆρτο πολὺς καὶ ἀναρῆσιζετο.
- ἀναχαιτίζω, *effugare* 209, 4 τοὺς Ἴππους ἀναχαιτίζων οἷς ἀν ἐμπελάσειε.
- ἀνειμένα adverb. 52, 21 οὕτω ποσ ἀνειμένα πολιορκούμενοι.
- ἀνέχω, *superare* 186, 2 ὡς πολλῆ ἀνέχειν τὰ μεγάλα τῶν πόσων καὶ ὑπερφέρεσθαι.
- ἀνθρώπειον, τὸ, h. e. οἱ ἀνθρώποι 282, 21 τὸ ἀνθρώπειον — ὑπεξήσαν τῶν οὐρανίων.
- ἀνιμάω 148, 3 τὸν χρόν ἀνιμώμενοι. 186, 1 τὰς ἀπάτους — ἀνιμηθείσας.
- ἀνοικισμός, δ, simpl. *aedificatio* 4, 2.
- ** ἀνταυλέω 257, 3 ὁ Μακρόσας — οὐκ εἶω θεῶ ἀνταυλήσας.
- ἀντωπός, δ, ἦ, 45, 5 ἀντωπῆς ἡρέμα ὑποσχεζόμενος.

ἀπαγγελία, ἡ, praesertim 5, 17 ἡ ἰστορία οἷον καρυκεύουσα τῆς ἀπαγγελίας τῆ ποιικιλίᾳ τῶν παραδειγμάτων.
 ἀπεικός adverb. 206, 15 οὗκ ἀπεικός οὐδὲ αὐτομάτως et eadem verba 260, 14.
 ἀπειλώ, *vousere* ex usu Homerico (II. XXIII, 863.) 86, 3 χιμάρους — τῆ Ἀρτέμιδι θύσειν ἀπειλάσσαντας.
 ἀπλοῖς, ἴδος, ἡ (II. XXIV, 230.) 150, 10 δθόνας καὶ ἀπλοῖδας.
 ἀπλώω. part. pf. τὸ ἠπλωμένον, *locus depressus* 82, 18 ἐκ τῶν ἱππων ὑπερανέχοντες εὐκολώτατα ἠδύναντο βάλλειν το ἀφρεστικὸς καὶ ἠπλωμένον. 243, 13 ἐν τῷ θαμάλῳ καὶ ἠπλωμένῳ.
 ἀποιδράσσω. aor. 1. ἀπέδρασα 126, 10 ἀποδράσειεν ἄν. 171, 5 ἀποδράσανται 188, 19. 197, 18. 268, 12. 15.
 ἀποικίζομαι, *procul habitare* 23, 16 πορθώσάτω ἐτύχωνον ἀφωμισμένοι. 221, 6 τούτων ὡς πορθώσάτω τοῖς τρόποις ἀφικιστο. 296, 20 πόρθῳ που τῆς πόλεως ἀφωμισμένος.
 ἀπόμοιρα, ἡ, 51, 2 ἀπόμοιρα τῶν φράγγων. 143, 13. 172, 3. 203, 16. 237, 13. 280, 18. 301, 12.
 ἀποπιμπλάνω (forma ep. II. IX, 679.) 325, 1 ἀποπιμπλάνοιτο.
 ἀπριώτην voc. poët. 254, 20.
 ἀρίσθλος δ, ἡ, voc. poët. 10, 16. 32, 15. 46, 20. 58, 16. 78, 14. 84, 20. 92, 15. 96, 17. 123, 21. 153, 12. 203, 4.
 ἀστεμφής, δ, ἡ, voc. ep. 5, 13 ἡ μὲν φιλοσοφία οἷα τις ἀστεμφής δέσποινα καὶ ἀθύρευτος. 60, 16 ἴσαντο ἀστεμφεῖς καὶ ἀδόνητοι.
 ἄταρ partie. poët. 131, 17.
 ἀτασθαλία voc. ep. 247, 3.
 ἀτάσθαλος, δ, ἡ, 40, 10. 66, 1. 86, 9.
 ἄτερος pro δ δεύτερος 266, 9 Ἰσδιγέρῃ θατέρῳ.
 αὐτός pro δ αὐτός 184, 13 ὡς μὴ κατ' αὐτὰ τοῖς πολεμοῖς χωρήσας. 213, 9 χρεῖται αὐτοὶ καὶ θυσμενεῖς καὶ κατήγοροι. 270,

21 κατ' αὐτὸν h. e. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. 334, 10 κατ' αὐτὸ τοῖς ἄλλοις γενόμενοι.
 αὐτόσε pro αὐτοῦ 140, 3 παρῆν δὲ αὐτόσε.
 αὐτοῦ pro αὐτόσε 60, 9 οὐ σφόδρα πολλῶν αὐτοῦ ἀφωγμένων.
 αὐτουργός, δ, ἡ, h. e. δραστήριος 19, 13 γένος — αὐτουργὸν τὰ πολέμια.
 ἀφαιρῶς, δ, ὄν, voc. ep. 96, 17 συναίσθησις — ἐλαχίστη καὶ ἀφανροτάτη.
 βαραθρώδης, δ, ἡ, 114, 3 ψυχῆ ἀδικος καὶ βαραθρώδης.
 βατός, ἡ, ὄν, 229, 15 παντὶ τῷ βουλομένῳ βατόν καὶ προσήκον.
 βεβηκέναι, *permanere* 160, 5 δ βεβηκώς ἐπὶ τοῖς πρότεροις. 224, 10 ἐπὶ τῶν αὐτῶν δεῖ βεβηκέναι. 298, 15 ἐν τῷ ἀσφαλεῖ βεβηκέναι.
 βεβηκώς, υἷα, ὄς, *certus, firmus* 266, 14 λογισμῷ στεθρῶ καὶ βεβηκῶτι οὐ μᾶλα ἐχρήτο. 329, 18 τοῦ προμηθεύς καὶ βεβηκῶτος — τοῦ τρόπου.
 βούβαλος, δ, 22, 10.
 βούπαις adiective 95, 7 υἱὸς εἴχε τέτταρας βούπαιδας ἤδη καὶ θαρβάλους.
 * βώμαξ i. q. βωμολόγος (v. Suid. s. h. v.) 130, 21 ὁ βώμαξ ἐκείνος καὶ ἐμπληκτός.
 * γεγωνός, *compar. γεγωνότερον* 208, 12 γεγωνότερόν τις τὴν ἐπιστολὴν διεξῆε.
 γηροκομῶ 95, 5 Χιλιδιβερτος ἐν θυγατράσιν ἐγηροκομῶτο.
 γλωχίν, ἡ, voc. ep. (II. XXIV, 274.) 327, 13 τὴν παρατεγουμένην τῆς θαλάττης γλωχίνα.
 γνωματεύω 33, 13 ἀλθόντι οἱ καὶ ἕκαστα γνωματεύοντι ἔδοξεν. 43, 19 κατασκόπος — τοὺς γνωματεύοντας τὰ βουλευματα τῶν πολ. 69, 3 κατὰ σφῶς γινόμενοι καὶ γνωματεύοντες. 138, 13. 230, 3. 313, 1.
 γωρωτός, δ, (Od. XXI, 56.) 202, 22. γωρωτοῖς βελών.
 δαίμων, ὁ κακός, 114, 4 τὴν ψυχὴν — τῷ κατῷ δαίμονι ἀγειμένην.

δὲ initio apodosis Ag. usitatissimum 11, 7 ὄψοσα οὐπω ἔτέρω τῷ ἐκπεπόνηται, ταῦτα δὲ οἰκίον ποιήσομαι ἔργον. 12, 2 τοὺς Περσικούς πολέμους, ὄψοσοι δὴ—πεπολέμηται, τοῦτους δὲ—ἀριστα ἀν διαγνοίης. 47, 17. 59, 15. 65, 10. 75, 9 et multis aliis locis.

δὲ tertio vocabulo postpositum 19, 4 οὐκ ἄπο τρόπου δέ μοι εἶναι δοκεῖ.

** διαδέρω i. q. διαθερμαίνω 29a, 13 τοῦ ὕδατος διαθερομένου. διαιτῶν τινι, iudicare de aliquo 212, 16 οὐδὲ ὡς δημοφύλοις μετ' εὐνοίας διακτιθέων αὐτοῖς. 299, 8 ἐμοὶ δὲ διαιτῆν ἑκατέρωθ' ὀδέξῃ—οὐκ ἔγχευρήτα.

διαπληκτίζομαι 128, 1 ἐν τοῖς τῶν βιβλίων ἡμενος πωλητηρίοις διεπληκτίζετο καὶ ἐμεγαληγόρει.

διαπρύσιος, δ, ἡ, voc. ποῦτ. 179, 5 τορόν τι ἐμβοήσας καὶ διαπρύσιον. 230, 19 τορόν τι μάλα βούωντι καὶ διαπρύσιον.

* διατρέξω 29a, 18 ὅσον διατετριγένας τὰ ξύλα.

διαφθονέω 49, 10 τὸ λίσαν διαφθονεῖσθαι πεφρυγμένον.

διαχάλινω 135, 21 ἀμφὶ ταῦτα τὰ ξένα—τῶν ἀκουσμάτων διακεχηγνότες. 284, 23 πρὸς ταῦτα δὴ τὰ περιττὰ—ποικίλματα πέρα τοῦ μετρίου διακεχηγνότες.

διακηγόρος, δ, 295, 10 ὑπὸ τοῦ ἐναντίου ἀτε διακηγόρου καταρηγορευόμενος.

διωλύγιος, δ, ἡ, 40, 5 φθέγμα θρηνώδες καὶ διωλύγιον.

δοτέω 76, 5 τὰ τῆς Ἰταλίας πολισματα μετέρω ἦν ἅπαντα καὶ δεδονημένα.

* ἔγκαινις, ἴδος, ἡ, (Odys. V, 254.) 325, 23 ξύλα ἰδυτενῆ καθάπου ζυγὰ καὶ ἔγκαινιδας ὑπερθεν κατὰ τὸ ἔγκάρσιον ἐνθέντες.

ἔκατι aespissime pro ἔνεκα 5, 4. 47, 2. 55, 5. 65, 22. 73, 11. 85, 14. 104, 6. 118, 16. 121, 8. 125, 9. 132, 11. 138, 12. 153, 13. 247, 21. 252, 11. 261, 3.

ἐκδειματώω 287, 14 τοὺς πολλοὺς ἐξεδειμάτοικον.

ἐκείσε, ad mortuos 4, 5 ἐκροβέουσι αὐτοῖς καὶ ἐκείσε οἰχομένους. 287, 5 τὴν ἀληθεσιάζην βίασων—ἐκείσε ἐλθόντες εἰσόμεθα. ἐκείσε προ ἐκεῖ 137, 2 ὡς ἐκείσε τολοσπὸν βιωσόμενοι. 140, 22 ἐκείσε μενούοντα. 204, 5 ὡς ἐκείσε διαχειμῶσων. 208, 1 ταῦτα καὶ τοὺς ἐν Βυζαντίῳ ἀστέας καίτοι θαμὰ ἐκείσε γιγνώμενα καταπλήττει. 217, 4.

ἐκκρεμῆς, δ, ἡ, 34, 20 ἅπαν τὸ τεῖχος ἐκκρεμές τε ἦν καὶ μετέωρον. 134, 5 τοῦ πύργου τοῦ λίσαν ἐκκρεμῆς. 172, 9. 177, 20. ἐμπορέω τί τινος 15, 18 πόλεμων τε καὶ ταραχῶν ἅπαντα ἐμποροῦσιν.

ἐν pro ἐς 236, 21 γόραν παρῆσχον ἐκείνῳ ἐν τῷ ἐρύματι σχολαίτερον ἀποκομισθῆναι. 293, 1. 298, 3.

ἐν pleonastice positum 110, 20 ἐν ἐνὶ μόνῳ τῶν εἰκοσι πλείονα. 263, 21 ἐν ἔτεσε πέντε τὸ οἰκίον ἠράδμασε κράτος, ἐν δεπλοσίοις δὲ τούτων cett. 302, 13 γῆ—κάρκιμος κἄν τοῖς ἀναγκαιοῖς διαρκεσάτη.

ἐνθάπιος, ἰα, ἰογ, 96, 3 ὁμοῖος ἐνθάπιων καὶ ἰθαγενῶν ἀνδρῶν.

ἐνδημέω h. e. ἐν τῷ δήμῳ φέρεσθαι 287, 10 τερατεῖαι ἐνεδήμου ἐυθῆς καὶ παραλόγου προαγορευσεις.

ἐνδίδωμι cum gen. 95, 12 ὁ πρεσβύτερος ἔκων ἐνεδίδου τοῦ κλήρου.

ἐνεϊμένος secundum formam perfecti epici ἐπιειμένος 80, 13 θῶρακας ποδήρεις ἐνεϊμένοι καὶ κράνη καρτερωτάτα. 206, 6 χλαμύδα ἐνεϊμένος.

ἐνριζέω 245, 14 ὥσπερ ἐν γῆ ἐνερίζωμένοι.

* ἐντροπόμεαι 326, 19 πτύα ὡς πλείστα τοῖς ἐπικαλαμῖσι ἐντροπασάμενοι.

ἐνωραῖζομαι 123, 3 τῷ βασιλεῖ φάικῳ ἐνωραῖζεσθαι καὶ ἰξάνειν.

ἐπειδὴν c. optat. 75, 9 ἐπειδὴν τοῦτο εἰσίδει ὁ Φηράγγος. 80, 8 ἐπειδὴν εἰσβάλλοιεν οἱ πολλοί.

114, 11. 148, 1. 193, 22. 244, 9.

ἐπέραστος δ, ἡ, 302, 9 ἀκαλλές κπὶ οὐδὲν ὄτιοῦν ἐπέραστον ἔχον.

ἐπὶ c. dat. i. q. περὶ c. gen. 131, 11 ἡ ἐπὶ τῷ κρείττονι δόξα. 170, 3 eadem verba. 297, 7 τὰ ἐπὶ τῷ νεῷ εἰρημύνα.

** ἐπιθρῦλλέω 66, 16 ἐκείνοι αὐτὸν ἐθώπεον βασιλέα σφῶν ἐπίδειξεν ἐπιθρῦλλοῦντες.

* ἐπικαλαίς, ἰδος, ἡ, 326, 18. v. ἐντροπόμα.

ἐπικάμπιος, δ, ἡ, 82, 13 ἐπικάμπιον ἐμπροσθίαν (ὡς ἂν οἱ τακτικοὶ ὀνομάσαιεν) τὴν φάλαγγα καταστήσας.

** ἐπικολλώω 188, 15 τὰ κέρα ἐπικολπώσαντες.

ἐπιπροσθῶν, part. τὸ ἐπιπροσθῶν, *quicquid superne alicui rei imminet* 82, 18 τὸ ἠπλωμένον καὶ ἐλεύθερον τοῦ ἐπιπροσθῶντος. 97, 12 τῷ μὴ διαπείσθαι — τὸ ἐπιπροσθῶν ἔπαν σαλεύει. 283, 5 χωρὶον θπαιθρον — καὶ παντάπασιν ἐλεύθερον τοῦ ἐπιπροσθῶντος.

ἐπιχωρῶν τιλῆ τινος 124, 3 ξυγκατακλιναι οἱ τὴν γαμετὴν καὶ τῆς εὐνῆς ἐπιχωρῆσαι.

ἐπιχωριάζω τὸ 48, 18 ὁ Φούλαρις ἄτε δὴ βάρβαρος καὶ τὸ προπετὲς ἐπιχωριάζων.

ἐρημόνομος, δ, ἡ, 118, 10 τῶν ζώων ὀνόμα ἀγρία καὶ ἐρημόνομα.

ἐς in tempore definiendo 19, 2 ἐς ἐκείνο τοῦ καιροῦ τρεῖς αὐτοῖς ἡγεμόνες ἐτύχχανον ὄντες. 54, 17. 134, 11 ἐς τὸ περιθρονον ἀναστάντες.

ἐς pro ἐν 30, 17 τὰ ἐς Τουσκίαν πόλισματα. 50, 13 τὰ ἐς Τουσκίαν ἔπαντα. 53, 3 οἱ ἐς τὰ μεταπύργια φαινόμενοι. 59, 18 ἦστο ἐς ὑπερῶν τι θωμάτιον. 69, 11 ἐς Κίενα τὴν πόλιν ἠύλλζοντο. 146, 16 οἱ ἐς Ὀνόγορον Πέρσαι. 174, 12 οὐδὲ ἀνεξέμεθα σου μέλλοντος ἐς τότε καὶ σκηπτομένου.

ἐς, quod attinet ad 65, 6 ἔτερα ἐκείνους ἐς τοῦτο δοκεῖ. 116, 5 οὔτε περὶ τὰς ταφάς, οὐμενοῦν

ἀλλ' οὐδὲ ἐς τὴν τῆς εὐνῆς παρανομίαν.

ἐς δ, τι cum superlativis 16, 12 ἐς δ, τι μάλιστα διαρκεσάτην. 31, 14. 34, 16. 59, 11. 126, 20. 198, 2. 260, 7. 325, 19.

* Ἐσπέρα, ἡ, *imperium occidentale* 270, 21 Νέλωσ δ τῆς Ἐσπέρας βασιλεύς. 312, 11 ἄπασα δὲ ἐν Ἐσπέρα ἐτύχχανε διανύσας, ubi fort. artic. τῆ ante Ἐ. inserendus est.

εὐ ποιῶν adverbii loco insertum, quod bene factum 28, 7. ἡ τῶν Φράγγων αὐτοῦς ἐπιμείλια εὐ ποιούσα καὶ ἐς τότε μετακοσμεῖ. 97, 19 ἐπεὶ δὲ ἦδε ἡ δόξα εὐ ποιούσα ἐπεφώροτο. 273, 18 παρέσχον εὐδῶς εὐγε ποιούντες. 288, 2 ἐπεύσατο ὁμοσ εὐ ποιούσα ἑκατέρω μαντιέα.

** εὐπιστροφος, δ, ἡ, 296, 12 (ὁ κύκλος) γέγονεν ἐντεῦθεν ἰσθῆρος καὶ εὐπιστροφος.

** εὐόμαλος, δ, ἡ, 182, 16 τὰ κεδία εὐόμαλά τε καὶ ἀγαθὰ ἐνοτρατόπεδευσασθαι.

εὐωχέομαι τῆς ἐλπίδος 61, 13. 302; 16.

ἐφρετός, ἡ, ὄν, 78, 20 ἐφρετόν εἶναι ἔφασκε πολε. κεκτημένος τοὺς σφετέρους. βούλους ἢ βούλωνται μετεῖμαι.

ζημίω. ζημιόσθαι τὴν ψυχὴν, ad imitationem loci N. T. (Ev. Matth. 16, 26 τί γὰρ ὠφελείται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον δολον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιώσῃ;) 165, 21 τί δὲ κερθανοῦμεν ἅπασαν τὴν Περσίδα προσλαμβάνοντες, τὰς δὲ ψυχὰς ἐζημιωμένοι;

ἡλικός, adiectivis subiectum 53, 14 μεγάλα ἡλίκα. 101, 4 θαυμασίον τι ἡλίκον. 255, 2 ποινὰς μεγάλαις ἡλικας. 281, 22 σεισμὸς μέγιστος ἡλικός. 290, 18 θαυμάσια ἡλίκα δημιουργήματα. 295, 10 σφόδρα περιφανῆ καὶ θαυμάσιον ἡλίκον.

ἡμαι. aor. i. pass. ἦσθην 269, 19 μεθεῖναι μᾶλλον ἔγνω τὴν βασιλείαν τέταρτος ἐνιαυτοῦς ἡσθεῖς ἐν αὐτῇ.

** *ἡμιδερκυνος*, δ, ἡ, 246, 11.
 ἦν cum indic. 217, 12 ἦν τι πα-
 ρεῖν ὑπὲρ θυμῶν ἔδει.
 ἦν cum optat. 32, 2 ἦν τις ἐπίοι.
 89, 15 ἦν τις ὑμᾶς τῆς μετα-
 βολῆς αἰτιώτο. 92, 8 ἦν τις ἐπ'
 αὐτοῦς τοι. 332, 17 ἦν τις αὐ-
 τοῦς ἴσους — ἀποκαλέσοι.
 ἡρέμα, *paullatim*, ab Ag. *saepissime*
me nulla fere vi insertum 5,
 21 λανθάνει ταῖς ψυχαῖς ἡρέ-
 μα τὰς ἀρετὰς ἐσοικίζουσα. 34,
 6. 45, 5 ἀντωπὸς ἡρέμα ἐς τὰ
 ὀπίσω υποσχάζομενος. 81, 18.
 82, 12. 93, 20. 100, 5. 106, 8.
 111, 11. 144, 20. 152, 21. 173,
 14. 179, 1. 188, 15. 197, 11 et
passim.
 θάκος, δ, *regium solium* 269,
 17 ὁ Ζαμάρσφης ἐκὼν ἀπέστη
 τοῦ θάκου. 206, 5 *legitur θά-*
κος.
 θαμίσειν τινί, *operam dare alicui*
rei 6, 20 ἐμοὶ μὲν οὖν τοιαυτε
 θαμίσειν ἐδόκει.
 θαμινός, ἡ, ἄν, 40, 4 οἰμωγαὶ ἡ-
 κούοντο θαμινάι.
 θεοείκελος, ὁ, ἡ, voc. poet. 114, 8
 τὴν ψυχὴν ἀγαπᾷ ὡς λίαν ἀ-
 ρίστην καὶ θεοείκελον.
 θεσπέσιος, ἰα, ἰον, voc. ep. 115, 8
 ἀριστον καὶ θεσπέσιον. 128, 13
 ζητήσεως θεσπεσίας. 146, 22
 Στεφάνου τοῦ θεσπεσίου ἱε-
 ρόν.
 θητικόν, τό, (v. Has. ad Leon.
 238. D.) 80, 5 τοῦ θητικοῦ καὶ
 οἰκετικοῦ ὄσον οὐκ ἀπόλεμον,
 175, 1 οἱ δορυφόροι καὶ ὀπό-
 στον ἄλλο αὐτῷ θητικόν εἶπετο.
 252, 14 ὀπόσον παρῆν θητι-
 κόν τε καὶ δοῦλον.
 ἰθαγενής, ὁ, ἡ, *indigena* 56, 21
 τοὺς γοῦν ἐκ παλαιοῦ οἰκήτο-
 ρὰς τε καὶ ἰθαγενεῖς τὸ ἀνεκα-
 θεν ἡγεμόνας. 65, 2 ὅσοι αὐ-
 τῶν Φράγγοι ἰθαγενεῖς ἐτύγ-
 χανον ὄντες. 96, 3 πολλὸς θυμ-
 ῶς ἰθαγενῶν τε καὶ ἐνθαπί-
 ῶν ἀνδρῶν. 120, 15 Ἰέρσης
 ὦν ἰθαγενής. 237, 14 ἰθαγε-
 νὲς καὶ ἐπιχώριον. 300, 11.
 ἰσάω et composita (de forma in
 ἰάω saepe ab Agathia praelata v.
 Has. ad Leon. p. 265. B.) 5, 18

παριστώσα. 163, 18 μεθιστήν.
 181, 22 καθιστώντι. 316, 2
 διαμιστήν.
καθαίρειν fut. καθελῶ 269, 5 ἔ-
 στείλειν αὐθις τό τε ἀντισια-
 τοῦκ καθελούντα καὶ — ἀνε-
 κτήσομενον.
καὶ δὴ saepissime insertum 14, 9
 ἐφ' ἄπερ καὶ τὴν ἀρχὴν ὠρμη-
 θην ἔναι, καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα εἶ-
 μι. 30, 13 ὡς αὐτίκα μάλα ἐς
 τὴν Ἰταλίαν καὶ δὴ ἐμβαλοῦν-
 τε. 58, 22 ἐφ' ἃ ὠρμητο τὴν
 ἀρχὴν καὶ δὴ ἐπὶ ταῦτα ἔπει.
 91, 10. 109, 11. 126, 2 ἀπὸ τῶ
 πρότερον καὶ δὴ ἐπανήξω. 169,
 10. 223, 4. 238, 5. 290, 22. 317,
 16. 320, 11.
καὶ ὁ et καὶ ὁς valde usitatum pro
καὶ οὗτος 23, 19 ἦσαντο μὲν
 καὶ οἱ τῷ νεωτερισμῷ. 56, 16
 ὡς ἂν καὶ οἱ διαχειμάσσειν. 58,
 2 ἔστειλεν καὶ τοὺς ὅλη ἀρίστα
 ἡμελλον διαχειμάσειν. 65, 4 ἔπει
 δὴ τὰ ὄρθα καὶ οἱ τοῦ κρείττο-
 νος περὶ νόμιμα προσείμενοι
 85, 6 παρῆν γὰρ καὶ ὁς ἐν τῇ
 μάχῃ. 91, 21 ἀλλ' ἡδὴ καὶ τοῖς
 οὐκ ἐς μακρὰν ἐπιπεσοῦσθαι.
 101, 17. 110, 9. 178, 20. 234,
 8. 245, 1.
καρηβαρία, ἡ, 170, 20 ἐνίοις ἀπο-
πληξία ἐνέσκηπτεν καὶ ἑτέροις
καρηβαρία.
κατὰ τὸ μάλλον formula Ag. usi-
tatissima 9, 19 τὰ — ἀγαθὰ
 κατὰ τὸ μάλλον ἐξάιρειν. 15,
 6 οὐκ ἂν ἄλλο τι εἴποιεν ἐν τῷ
 δε κατὰ τὸ μάλλον ἀναγορα-
 μένα. 49, 13. 135, 18. 141, 9.
 152, 4. 189, 15. 284, 11. 286,
 10. 316, 13.
 ** *καταβομβέω* 64, 4 ἀναγκάζειν
 — θαμὰ τῆ σάλπινγγα κατα-
 βομβεῖσθαι τὸ ἐναυάλιον ἐπα-
 χούσθ.
κατευναστήρ, ὁ, servus cubicali-
rius 55, 18 τομῆαι κατευναστῆ-
 ρες.
κιγκλῖς, ἴδος, ὁ, vulg. gem. femia
 55, 15 ἐκ τῶν *κιγκλῖδων* καὶ
 τῆς ἐν τούτοις ἐπιμελείας.
κλίμα, τό, 282, 7 καὶ μέλεισθ
 ἐν τῷ κλίματι θῆπου τῷ ὁρῶ
 καλῶς εἶχεν, ὑπερ, οἰματι, ἐι

τοῦ Ἐυξείνου πόντου παρὰ τοῖς ταῦτα σοφοῖς ἐπιπέκλῃται.

* κλινοστράφιον, τὸ, *instrumentum iutorum* 206, 13.

κοκκοβαφῆς, δ, ἡ, 172, 4 πέδιλα κοκκοβαφῆ, *calcei rubri regum.*

κρατέω τι, *tenere* 80, 3 ἦσαν δὲ οὐ καὶ σαρίστας ἐκράτουν.

κρείττον, τὸ, *deus* 49, 18 συναγωνίζεται τὸ κρείττον ἡμῖν.

65, 4 τὰ ὄρθα τοῦ κρείττονος πέρα νόμιμα. 79, 9. 128, 3. 131, 11. 158, 3. 10. 165, 18. 168, 19.

170, 3. 182, 6. 188, 11. 255, 5. 288, 4. 299, 6. 314, 18.

κροκάλη, ἡ, *vos. roet.* 67, 16 ἐν τῷ αἰγιαλῷ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου καὶ τῆ κροκάλη.

** κρούπιος, *ia, ion,* 320, 12 ἐκ τῶν κρουπιῶν ἀναθορόντες.

κῶμους, *υθος, ἡ,* 325, 21 καλῶμους — ἀθροίσαντες — καὶ — ξυνηθάμενοι κῶμους πολλὰς ἀπειργάσαντο.

κωπητῆρ, ἡρος, δ, 326, 12 κωπητῆρας ἐφ' ἑκατέρῃ πλευρῇ — ἐμχανήσαντο.

λόγιμος, ἡ, *on, ut videtur i. q.* λόγιος 97, 6.

λύθρον, τὸ, *v. ep.* 65, 12 λύθρον τα τεμένη περιεθρέετο.

λυκανγῆς, τὸ, 248, 7.

** μεγαλοβῶσι, *ou,* 206, 10 κήρυκες μεγαλοβῶσι.

μέμημας *c. accus.* 140, 19 ἐκεῖνα — μεμνημένους.

** μεταστροφάδην 321, 15 φεύγοντες οἶδε οἱ βάρβαροι μάλλον ἀμύνονται μεταστροφάδην ἐπιτοξεύοντες.

μηχανάομαι 157, 8 μετὰ πραότητος δολεράς καὶ δμιλλας μεμηχανημένης (*simulata familiaritas.*)

μιμολόγος, δ, 130. 3 οἱ γελωτοποιοὶ καὶ μιμολόγοι.

νηφάλιος, *a, on,* 70, 18 πυρετῷ γὰρ πιεζόμενοι, *νηφάλιοι μεθως. et νηφάλιος, ia, ion,* 114, 11 ἔμποιοι εἶτε καὶ νηφάλιοι.

ὀδύνη, ἡ, *aerumnae* 252, 6 τὰς τῶν θεραπόντων στέγειν ὀδύνας.

οἰκεῖος, *eia, eion* pro pronomine possessivo 44, 5 ἀπολεξάμενος

ἐκ τῶν οἰκείων στρατοπέδων τοὺς εὐθαρσεῖς, 65, 10 ἀπαντα οἰκεῖα κτήματα ἐποιοῦντο. 70, 12. 78, 14. 95, 11 ἐς αὐτὸν τε καὶ τοὺς οἰκείους παῖδας. 109, 5. 115, 12. 120, 1. 121, 9. 152, 20. 163, 2. 184, 9. 194, 9. 201, 10. 238, 16. 257, 14. 266, 9. 281, 13. 311, 20. 321, 3. 334, 2.

οἰκοθεν eadem significatione 266, 17 οὐ τοσοῦτον τῆ ὥμῃ τῶν δυσμενῶν δόξον τῆ οἰκοθεν ἀκοσμία. 325, 8 αὐτίος οἰκοθεν τῷ ἐπιβόλῳ τῆς φύσεως εὐστοχάτατα διεγίγνωσκε τὸ συνοῖσον.

δμιλλία, ἡ, *comitas* 157, 8. *v. μηχανάομαι.*

δμιλογία, ἡ, 51, 13 ποῦ ἡ τῶν τοσοῦτων τροπαίων δμιλογία; (*laus ab omnibus praedicata.*)

120, 18. ἡ ἀνεκαθεν τοῦ βασιλεῖου γένους ἀκραφνῆς δμιλογία (*successio.*)

ὄροσθῦρα, ἡ, (*Odys. X,* 126.) 176, 1.

ὄσον οὐπω, *iamiam* (*Thucyd. IV,* 125.) 79, 16 ὡς καὶ αὐτῶν ὄσον οὐπω παρεσόμενον. 106, 21. 151, 22. 179, 7. 192, 14. 215, 18. 319, 14.

οὐπερ pro οἴπερ 226, 8 οὐπερ ἡμᾶς ἀγούσα φέρει.

οὐρία, ἡ, ἐξ οὐρίας metaphorph. 38, 2 ἐξ οὐρίας αὐτῷ πάντα ἔδει οὔτε pro οὐδὲ 216, 18 καὶ τὸ δὴ πάντων παρανομώτερον, οὔτε τὴν ἐπισιολὴν ἐπιδείξαντες.

οὕτω cum superlat. 7, 11 ἔργα οὕτω μέγιστα. 126, 14 οὕτως αὐτὸν ἀριστα ἔχειν παιδείας.

οὕτω δὴ τι *saepe* pro simpl. οὕτω 33, 4 οὕτω δὴ τι δυνάμει τῶν πολλῶν περιήν. 61, 15 οὕτω δὴ τι ἐγγύτατα τοῦ ἀληθοῦς. 79, 9. 117, 9. 125, 6. 154, 20. 198, 8. 21. 246, 9. 289, 9. 304, 15.

οὕτω παρασχόν, οὕτω ξυμβάν, οὕτω ξυνεγεχθῆν, *quum res ita ferret* 99, 9 καὶ ἐν τῆδε τῆ νῆσω, οὕτω παρασχόν, — κατάραντι. 123, 17. 133, 1. 146, 6. 171, 8. 178, 2. 193, 17. 194,

13. 224, 18. 226, 4. 237, 9. 265, 21. 298, 16. 304, 14.
δφθῆναι τινι, videtur 48, 16 οὐκ ἂν ἡμῖν δφθῆναι τηλικούτο δεινόν.
παλαμναίος, adiect. 207, 6 τὸ παλαμναῖον εἶδος.
παλιγκάπηλος, ὁ, 254, 12 μεταβολὴς καὶ παλιγκάπηλος.
παλιώξις, ἡ, voc. ep. (Π. XV, 69.) 61, 22. 151, 15.
πανσυδεῖ 14, 12. et **πανσυδῖ** 46, 13. 55, 9. 146, 16.
παρὰ c. dat. vī causalī 6, 12 ἐπιγράφματα χυδῆν οὐτως παρ' ἐνίοις ὑπομνησθόμενα. 32, 19. 264, 17 παρ' οἷς τὰ τῆς Ἀρχαίου τελευτῆς ἀμνημονεύεται. 282, 8.
παραβομβῆ 51, 9 τοῖς τοιοῦτοις δεινοῖς πανταχόθεν παραβομβόμενοι — ἴσονται.
παραπλήξ 70, 6 παραπλήξ ἐγγύθι καὶ ἐλόττα.
παρεξαιρεσία, ἡ, (Thucyd. IV, 12.) 326, 12 κωπητῆρας καὶ οἶον παρεξαιρεσίας αὐτομάτους.
**** παρευνασιτῆρ, ὁ,** 175, 6 κατακτείνουσι προτέρους τοὺς παρευνασιτῆρας τῶν θεραπόντων (qui proxime iacebant).
πελιδνόω 286, 14 καθάπερ οἱ στιγματῆται τῶν οἰκετῶν τοῖς ἀδικήμασι πεπελιδνωμένοι.
πεποιθέναι ἐπὶ τινι 209, 5 τὸ μηδαμῶς ἐφ' ὄψεσιν βεβαιότατα πεποιθέναι. 306, 20 ἐφ' αὐτῷ πεποιθέναι. 332, 16.
**** περιαιύλισμα, τὸ,** 235, 13 ἐν θπαιθρῶ τινὶ περιαιύλισματι ἐτύγγανον ἐσκηνημένοι.
*** περιβύω** 292, 4 αὐλοὺς στυγίους περιβαλῶν — ὡς ἔπασαν τὴν στεφάνην περιβεβύσθαι.
**** περιελιγμός, ὁ,** 111, 17 καμπὰς καὶ περιελιγμοὺς.
**** περιούσησις, ἡ,** 76, 2 τῶν στρατηγῶν ἀνὰ τὰ πληθῆ περιουσήσεις.
πάλω 285, 5 τῷ θανάτῳ πεπιλημένος.
πλέον i. q. vulg. μάλλον 140, 1 πλέον ἐπεκτελεῖ τῷ θέσσει. 152, 4 οἱ δὲ Πέρσαι πλέον ἐδίωκον. 155, 3 ἢν λέγειν δεινὸς πλέον ἢ κατὰ βαρβάρους. 174, 4 πλέον ἢ ἐς τὴν δόξασιν ἐπιφύωσθῆναι. 287, 3 ἔλεγχος τοῦ πλέον ἀδικου.
πολὸς, ὁ, 256, 18 **Σαπώρη** ἐκείνη τῷ πολλῷ. 264, 8 Ἰσθμίου γέρου ὁ πολὺς παρὰ Ῥωμαίων καὶ περιμάλιτος.
πρηνῆς, ὁ, ἡ, praeseps de loco 35, 8 πύργοι ἐς τὸ πρηνὲς ἐκεκλισθησαν. 68, 2 κατὰ τοῦ πρηνοῦς ὑποφερόμενοι. 245, 20 κείραν ἂν κατὰ τοῦ πρηνοῦς ἐξεκύνλιον. sed **πρηνῆς prope** de homine 39, 16 κατέπιπτον πρηνεῖς ἐκείνοι. 45, 13 ἐπεί πρηνῆς ἐπὶ τῆς ἀσπίδος. 70, 9 νῦν μὲν πρηνῆς, νῦν δὲ ἐπὶ θάτερα κατέπιπτεν.
*** προέμβολα, τὰ, rostra navium,** ut videtur, 326, 11 ὡσαυτὲ ἀκροστόλια καὶ προέμβολα ἐκμυησάμενοι.
πρὸς c. gen. e re alicuius (v. Has. ad Leon. p. 198.) B. 34, 4 Νερσῆς πρὸς αὐτοῦ εἶναι φέρεται. 46, 9 ἴσονται οὐ πρὸς αὐτῶν εἶναι. 57, 9. 251, 3. 273, 18. 327, 8.
**** προσκαθεδρία, ἡ,** 93, 3 ἀρχαίοντες ἐπὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων προτεμενίσματα, τὰ, (Thucyd. I. 134.) 297, 11.
προτέρω c. accus. 25, 19. 183, 13. **περὶ πλείστου ἐποιούτο** προτερῆσαι τοὺς πολεμίους.
προτροπάδην 61, 1 **προτρ. ἀπχωρεῖν.** 241, 9.
**** προφυλακῆ, ἡ,** 256, 4.
πρωτίστος, ἡ, en forma poet. 141, 3 ἢ ἐν τοῖς στρατηγοῖς πρωτίστος αὐτός. 258, 10.
ῥεθυμῶ τινὰ, **passiv. μεγίστη** 32, 19 ἢ οὐ τῶν ἐρέεθυμωμένων πυρὰ τῷ Ναρσῆ.
ῥαχία, ἡ, rursus in media terra 240, 8.
ῥοχθέω voc. poet. 31, 6 **ῥοχθεῖ τὸ ῥόθιον.**
ῥυτίς, ἴδος, ἡ, 95, 7 **ἐς πρῶτην ῥυτίδα ἐγεγρησκει.**
σιγῆς ἐπιστάται ἀμφὶ τὸν βασιλέα (silentiarum) 297, 2.
σκιατραφῆς, ὁ, ἡ, 30, 7 ἀνδρῶν θαλαμηπόλων σκιατραφεῖς

τε καὶ ἀβροδίατον (Suid. s. v. ἀβροδίατον).

** Σκριβῶνες, οἱ, 171, 9 οἱ ἀμφὶ τὰ βασιλεία θρονοφόροι, οὗς δὴ Σκριβῶνας ὀνομάζουσιν.

* σπαλίον, δ, vinea 147, 15. 195, 5. 248, 23.

σπάνιος, superlat. σπανιάτατος 283, 4. sed 288, 8 forma legitima σπανιώτατος legitur.

στέγειν 252, 6 τὰς τῶν θεραπόντων στέγειν δύνας.

συμφράσσω, conspirare (si scriptura vera) 268, 4 συμφραζόμενοι ἅπαντες καὶ διαναστάντες.

συρράσσω c. dat. 60, 12 συρράξαι τοῖς πολεμοῖς. v. Bekker. Anecd. I, p. 174. ubi hic locus ab οἱ δὲ Ῥωμαῖοι usque ad φωνοντο exscriptus legitur.

συσκέλλω, συσκλημι, ut videtur, 95, 3 συσεσκλημένοι οἱ ἅπαν καὶ διατετήχθαι τὸ σῶμα. Bekker. Anecd. I, 304. συσεσκληκεν, συμπέπηγεν.

σφαγή, ἡ, vulnus 162, 18 ταύς πλήξαντας καὶ τὴν σφαγὴν ταῖς χερσὶν ἐπιενεχάσαντας. Sed 159, 11 ἐπιδεικνύς τὴν σφαγὴν καὶ τὸ στήθος καὶ τὸν αὐχένα dubium videtur, gutturne significet an vulnus.

** σχολάριοι, οἱ, 310, 2. v. Ind. Hist.

ταῦτα ἄρα, ταῦτά τοι, propterea 18, 17. 46, 14. 85, 20. 122, 13. 308, 1.

** ταχυδαής, δ, ἡ, 35, 1 δ, τι τῆς ἕλης ταχυδαὲς καὶ αὐθον.

τίθεμαι τινι, assentiri alicui 58, 1 οἷς καὶ Ναρσῆς θέμενος τοῦτόν γε αὐτοῖς ἐφίστισι στρατηγόν.

τιμαλφής, δ, ἡ, voc. ep. 93, 1 χρομάτων τὰ τιμαλφέστατα.

* τολμητίας, δ, 21, 1 τολμητίας ἐς τὰ μάλιστα καὶ ταραχώδης. 77, 14. 266, 12.

τολύπη, ἡ, filum laneum 325, 21 ξυνηθισάντες καλωδίους τε καὶ τολύπαις.

τῶ τοι ἄρα, itaque, formula Ag. usitatissima 119, 1. 185, 12. 234, 9. 245, 21. 329, 22.

Agathias.

ἕλη, ἡ, (materies terrena tanquam vitiorum causa) 100, 12 τοῦτο δὴ τὸ τῆς ἕλης χωρίον ποικίλα παθήματα ἐποδέχασθαι πέφυκε. 293, 22 τῶν τῆς ἕλης ἕμαρτημάτων.

ὑπερβάθμιον πόδα τέλειν pro-verbium 128, 7.

* ὑπερκέρωσις, ἡ, q. vulg. ὑπερκέρωσις 84, 11. 320, 19.

ὑπήκοος, ἡ, simpl. pro imperio Romano 211, 7 ἀνατετάφεται τὰ Κόλγων πράγματα καὶ διεξέρθη, ἀληθέστερον δὲ τὰ κοινὰ, εἶγε μέρος τι καὶ ἡμεῖς οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὑπήκουου τυγχάνομεν ὄντες. 233, 15 ἕως ἐτι δὲ τῆς ὑπήκουου πορεύοντο.

ὑποβολῶ 295, 5 ὑποψία ὑποβολοῦσα τὸ λογιζόμενον.

ὑποτονθορούζω 219, 12.

ὑφαίνω 97, 8 αἱ οἰκοδομῆαι ὑφ' ἐνὶ ὑφαίνονται λίθω.

ὑφαγόρας, δ, voc. ep. (Od. I, 385.) 79, 1.

** ὑψηγρόρος, δ, ἡ, 177, 14 ἡν γὰρ ἀλαζῶν καὶ ὑψηγρόρος.

** φαιδροεῖμων, δ, ἡ, 310, 5 ἀστικοὶ τε καὶ φαιδροεῖμόνες.

φασκώλιον, τὸ, 255, 1 μεστὸν ποιῶν τὸ φασκώλιον.

φθάνω, fut. φθάσω 214, 11 οὐκ ἂν φθάσοιτε.

φθάσας, ασα, av, praeteritum, valde usitatum 91, 8 μείζονα τῶν φθασάντων τὰ ἐσόμενα. 141, 22 τοῦ φθάσαντος πέρι. 157, 5. 163, 4. 239, 1. 271, 23. 311, 18. 313, 16.

φρικώδης, δ, ἡ, 207, 18 τοῦ δ-λίθρου φρικωδέστερον ἐπιγιγνομένου. 281, 1. 284, 9.

φύσαντες, οἱ, parentes 285, 19 χαράσσομαι 180, 1 ἡ ἡ δὲ τοῦ θροῦ χαρασσομένου. 303, 1 τὸν μετὰ τὸ πόρον στενωτάτον ὄντα καὶ οὐ μάλια τραχεῖ κύματι χαρασσομένον.

χροῖνος, δ, annus 12, 6 πολλοῖς ὅσπερον χρόνοις.

ᾠδίω τι, inprimis frequentatum 6, 18 αἱ ψυχὰι λίαν ἐπαφρόδιτα ᾠδίνουσι. 15, 20 μυρία ἄλλοι ᾠδίνονται κήρες. 17, 22. 21, 3. 164, 4. 218, 5. 228, 17.

ἰδιασμός, δ, bis in cod. Rehd. legitur pro ἰδιασμός, fortasse non temere: 308, 17. 328, 14. ὦσπῃ 10, 17. 29, 20. 73, 16. 201, 1. 231, 6. 264, 10. 265, 17. 287, 6.

Articulus praeter usum omissus

14, 12 ἀνακαλεσάμενος τὰς δυνάμεις καὶ (τὸν) πόλεμον.

Augmentum illegitimum 16, 4 ὠμοσμένος pro ὀμοσμένος. 41, 17 et 78, 19 ἀρηγόμενῃ pro ἡγαιόμενῃ. 54, 6 ἐξεπολιόρητο pro ἐξεπεπ. 235, 7 προδεδιήγηται et 296, 17 ἐκδεδιήγηται pro προδιηγ. et ἐκδιηγ. In cod. R. augmentum interdum abiectum est: 91, 10. 110, 9 et 143, 19 παρασκευασμένος. 132, 14 ψευδοθῆσαν. 211, 1 θεραπευένας.

Collectiva singularia sequente praedicato ubique fere plurali 16, 14 πρόσκοιλοι εἰσι τὸ γένος τ. Φραγγῶν. 18, 6 ἰδόντες ἀλλήλους ἢ πλῆθὺς. 20, 7 τὸ γε ὑπήκοον περιτροχα κέρονται. 20, 16. 34, 17. 51, 2. 57, 19. 65, 6. 79, 4. 81, 4. 91, 18. 110, 8. 112, 18. 145, 11. 147, 5. 151, 21. 178, 15. 183, 19. 191, 3 rell.

Coniunctivus futuri, bis apud Nostrum invenitur 41, 3 πείσῃσθε α πάσχω et 163, 11 πρόνοιαν τῶν πραγμάτων θέσθαι ἔπως ἀριστα καθεστήξῃ. Apud Procopium autem haec forma grammaticis damnata creberrime apparet: legimus enim Pers. II. p. 125. C. 3. γενήσονται. Vandal. I. p. 191. C. 6. συλλήψηται. Vand. II. p. 238. D. 8. περιεσώμεθα. p. 274. C. 8. ἐσῃσθε. ib. 11. ἀφίξῃσθε. p. 291, 5. αἰρήσωσιν. Goth. I. p. 329. B. 8. περιέσονται. p. 331, 6. δώσωσιν.

Ionicae formae 176, 1 ὄρσοδύρης pro — ρας. 293, 20 χρέοιτο. 319, 22 εἶο pro εἴη. 302, 19 et 328, 5 νηῶν pro νεῶν.

Negligentia structurae 23, 7 δς δῆ, εἰ καὶ γένος ἦν κομῶν —

ἀλλ' ἐκάλεε γε αὐτὸν δ πατρῷος νόμος. 23, 13 sqq. 33, 20 λέγεται Διελίαν αὐτοῦ ἀφικόμενον ἀπαντὰ οἱ τὴν Σιβυλλαν φάναι. 69, 1. 120, 16. 178, 18. 230, 3.

Neutra pluralia saepissime cum verbo plurali 4, 5 ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐθέλουσιν. 9, 15. 26, 9. 28, 1. 32, 6. 39, 10. 42, 6. 53, 3. 66, 4. 99, 16. 116, 3. 122, 3. 161, 19. 211, 5 rell.

Nomina propria in ες et ιω terminantia ex ιος et ιων contracta, quod ex casibus obliquis apparet, 26, 16 aqq. Λεῦθαρις. 66, 9 et 70, 21 Λευθαρίω. 105, 8 Κοταίωσιν τὸ φρούριον. 150, 22 Κοταίωσιν. 146, 16. 147, 6 Ὀνόγουσιν.

Optativus futuri nimis frequentatus 37, 11 κατέλακεν δύναιμι — ὅπως — παραστήσονται. 42, 6. 47, 6. 48, 15. 50, 21. 51, 6. 14. 19. 54, 12. 57, 16. 76, 6. 85, 20. 91, 13. 97, 22. 106, 7. 16. 108, 16. 109, 7 rell.

Participia saepe substantive posita ad imitationem Thucydidis (I, 36 τὸ δεδιδός, τὸ θαρσοῦν. II, 61 τὸ λυποῦν. III, 39 τὸ θεραπεῦον, τὸ μὴ ὑπέικον.) 18, 7 τὸ χαλεπαίνον ἀποβάλλοντες. 41, 18 τὸ δλγοῦν τῆς γνώμης καὶ ἀνιῶμενον. 46, 1 τῷ δεδιδίτε μᾶλλον τῆς γνώμης ἢ τῷ ἠδομένῳ. 48, 5 τὸ χαίρον. 56, 9. 69, 14. 91, 16. 107, 6. 138, 3. 141, 11. 162, 4. 163, 6. 172, 15. 176, 8. 198, 6. 218, 13. 221, 2. 228, 16.

Thucydides non raro ad verbum expressus III, 82 αὐτὸ ἐσόμενε ἕως ἂν ἢ αὐτῇ φύσει ἀνδρῶπων ἢ. 15, 3 μένειν ἐς ἀπὶ καὶ ἀκμάσειν, ἔσθ' ἂν ἢ αὐτῇ φύσει ἀνδρῶπων ἢ. Quod Thuc. II, 84, in describenda pugna navali dixit: τοῖς κοντοῖς διαδοῦντο, Agathias inepte im pugnam terrestrem transtulit 84, 10 τοῖς κοντοῖς διαδοῦμενοι. Thuc. II, 36. et apud Nostrum 156, 19. eadem verba leguntur: τοῖς πᾶσιν καὶ ἐς πόλεμον καὶ

ἐξελόγην αὐταρχεστάτην. Thuc. 1, 33 εἴ ἦν ὁμοίως ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῖν προσγενέσθαι, αὕτη πάρεστιν ἀτεπάγγελτος. Ag. 160, 10 δύναμιν, ἦν αὐτοὶ πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ πόνων ἔχειν τιμῶνται, εἰς συμμαχίαν αὐτεπάγγελτον προσλαμβάνοντες: quorum locorum comparatio aperte docet, nihil apud Nostrum novandum esse: apte enim pro χάριτος, ne omnia mutuatus esse videretur, πόρων substituit; πόρων, quod B.

Vulc. coniecit, veram loci rationem turbaret.

Verbum auxiliare εἶναι saepius apparet 126, 7 καταπίων εἶη. 135, 5 ἀγόμενος ἦν. 175, 14 ἀλύοντες ἦσαν. 279, 7 ὑπεραγόμενος ἦν.

Verba desiderativa in — σείω terminantia Ag. usitatissima ad imitationem Thucydidis 33, 10 ἐνδωσείω. 72, 18 διαβησείω. 95, 14. 249, 15 et 263, 9 ἀπαλλαξείω. 109, 13' et 203, 6 πολεμησείω. 145, 2 ἐπαναστήσείω. 176, 12 τιμωρησείω. 186, 9 πელασείω. 208, 7 κατηγορησείω.

Corrigenda et addenda.

In Graecis Agathiae scribe: p. 41, 17. ἀνήγοντο pro ἀνήγοντο. 43, 13. προαλλόμενος pro προαλλόμενος. 57, 14. pro puncto pone virgulam. 85, 12. ἐτέρω τῷ pro ἐτέρω τῷ. 145, 1. χειρὸς, ὅσον pro χειρὸς, σον. 175, 15. ἐς τε pro ἐστε. 215, 6. dele virgulam ante οὐ. 245, 9. scribe δ, τι pro δι. 263, 19. dele virgulam ante βασ. 303, 11. scr. Σάνδιλος pro Σάνδιλος.

In annotatis criticis: ad 33, 13. et 36, 8. post R. adde et Lugd. ibidem atque ad 34, 15. 36, 8. 39, 15. 42, 6. 47, 2 et 3. scribe edd. pro vulg. ad 34, 16. post R. adde et Lugd. et pro vulg. scribe: edd. ex var. Lugd. p. 37. scholion: 9, καὶ ante ἐν add. R. ponendum est ante ἀξιοχρεῶν. ad 43, 13. dele verba: προαλλόμενος vulg. ad 44, 3. dele verba superflua: ἠδουμένον R. et Lugd. p. 73. pro 23. scr. 22. ad p. 303, 11. ante Σάνδιλος insere: Σάνδιλος scripsi: v. ad 332, 4. Σάνδιλος h. l. R. Lugd. Intrp.

In indice historico: p. 407. scr. Sandilchus pro Sandichlus. p. 408. s. v. Utiguri dele verba s. Utriguri. Ad eundem indicem s. v. Sindual adde: Verum huius viri nomen, a Graeculo corruptum, erat Sinduald, testibus Paulo Diacono II. 3. et Evagr. IV 24. Defecisse eum a Romano imperio, regnum sibi in Italia molientem, verum a Narsete superatum, captumque suspendio necatum esse, idem Paulus memorat. Haec, et cuncta praeterea quae Narses in Italia post pugnam Casilinensem gessit, Agathias fortasse inter ea quae vetante fato non persecutus est, uno loco cum Hamingi bello, Veronaque et Brixia captis, dicenda sibi seposuerat. — Brebtorum, an Bretonorum regem eum vocaverit Paulus, variantibus libris certo definiri nequit: idem gentis nomen, ut videtur, cum Bittoribus apud Agathiam II. 13. p. 92, 11.

Ad indicem graecitatis adde: ἄχρηστος, inutilis, noxius 329, 3 ἔδνησον ἀχρήστου ποτοῦ ἐμπιπλάμενοι. Quae manifesta imita-

tio Musaei (v. 328 καὶ ποτὸν ἀρχήστον ἀμαμακτρον πλεν εἰμυῖ) mihi nunc demum animadversa facit ut suspicer p. 302, 7. rectius se habere vulg. Σησιδδός (cf. Musaeum v. 24.) quam Σησιδός, quod adscivi ex Rehd. — Latinis quoque Hero Sestias est, praeterquam apud unum Ovidium Heroid. XVIII. 2. ubi libri omnes barbare *Sesta* habent: *Sesti* autem, quod elegantissimus Lennepius recepit, divinatio Heinsii est; egregia illa atque necessaria, nisi tamen, id quod codices optimi indicant, distichon integrum pro notho reiiciendum est.

BONNAE

TYRIS C. F. THORMANNI.

HAVERFIELD LIBRARY
OF ANCIENT HISTORY
OXFORD

15

